L. 4. *József*, építész, * Kassa 1806, † u. o. 1862 jún. 18. Prágában tanult, azután a bécsi udvar szolgálatában mint cs. kir. várkapitány működött. Dolgozott a budai kir. vár helyreállításán, építette az udvari istállóépületet s restaurálta a bécsi Belvederet.

V. 17. *C. Poussin:* Landschaft mit römischer Architektur. — 1844: V. 16. *C. Poussin:* Landschaft mit römischer Architektur. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 15. *G. Poussin:* Tájkép római izlésű romokkal.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 15. *G. Poussin:* Tájkép római izlésű romokkal. — 1873: I. 15. *F. Millet:* Landschaft mit römischer Architektur. — 1876, 1878, 1879: XIII. 469. *F. Millet:* Tájkép római építészettel. — 1888: XX. 697. *F. Millet:* Épületek a tóparton. — 1896, 1897: XX. 697. *F. Millet:* Épületek a tóparton. — 1897: XX. 697. *F. Millet:* Gebäude am Ufer eines Teiches. — 1898: XX. 697. *F. Millet:* Paysage. — 1901, 1904: XX. 697. *F. Millet:* Épületek a tóparton.

gr. D. L.

LANG József kőműves

1808-ban épült villája

(XII. Városmajor u. 60.)

ma is áll.

Zakariás Gy. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. múltjából XII.

Bp. 1957. 298. l.

Lang József
épitém

l. Ltáb. IV. 11. l.

Sárospataki ref. főiskola metszet-
gyűjteménye III. Közl.

III. 32-40.

Lang József

építész

1806 – 1862

lásd

Revái lex 12 R

479. l.

Stul. Kassa 1806, megh.
u. o. 1862 jun. 18. Prágá-
ban tanult s azután a bécsi
udvar szolgálatába mint cs.
kir. várkapitány működött.
Dolgozott a ~~kir~~ budai kir-
vár helyreállítása, építette
az udvari istálló épületet
s restaurálta a Belvederet.

ANG, József építész, palotakapitány. MDK.

Ybl Ervin: A budai várpalota helyreállítása a XIX. sz. derekán.
Tanulmányok Bp. múltjából. 1956. XI. köt. ~~307-331. (320. l.)~~
310, 311, 312, 314, 315, 317, 318, 320, 321, 323, 324;

Lang, Josef Nicolaus
1776 – 1835
Rudnay Sándor primás
~~[illegible]~~
aranyérme az esztergomi
főszékesegyház kincs-
tárában.

l.

Magyarország

Károly Ambrus fő-
herceg 1808 – 189 – pri-
mas ezüst érme
u. ott.

105

GRAFIKA

MAGYAR RAJZOK

Lang Jos. Nic.

1776 – 1835

Lkab I. 56, 69, 77

II. 63, 64, 88

III. 95

IV. 11, 60, 134, 157.

Lang, Josef Nicolaus

Münzen und Medaillengraveur,
Leiter der Graveurakademie
des k. k. Hauptmünzamtes Wien,
geboren zu Innsbruck im Jahre
1776, gestorben zu Wien 20 Mai
1835.

Magyar vonatkozás:
1809–1811. Begibt sich in der
Kriegsperiode mit den Münz-
requisiten zuerst nach Ungarn,
dann nach Prag.

Magyar vonk. munkái:
1 Paar Medaillenstempel, Töplitz
in Ungarn vorstellend, Avers,
Medaille auf den Tod des Erz-
herzogs Carl Ambros, Erzbischofs
von Gran (1809)

Kat. Münzen IV. 1290. l.

Émail en ronde bosse IV. 34.

Lang, Josef Nicolaus

bécsi érenvéső

lásd okv.

Magyar Múzeum

1945. 36, 37. l.

38. l.

Lang Josef

Graveur und Medaillen-
geb. in Innsbruck 1796
starb als k. k. Haupt-
münzamts Ob. Graveur
in Wien 1835.

Tsch. 372. l.

Lang Józef

Szemere

lásd

Munkácsi kötet

1903. 35. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

MDK

Lang Josef Nicolaus, 1776-1835.

Magyarorsz. művészeti topogr. Esztergom.

285 l.

M.D.K.

Lang Josef Nicolaus

752. Rudnay Sándor hercegprimás mellképe. Ezüst érem 3. cm.

Elveszett. /Főv. Tört. Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet. 55. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Lang József

Ötvös

Nagyszeben, XVIII sz. elsőf

vod

H. H. Sz. 526 l

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

M. D. K.

LANGE Joseph festő

szül. 1751 Würzburg, megh. 1831 Wien

• Színész és festő

Esterházy Pál Antal hg. miniatűr arcképe

Garas XVIII. Vf. 231. l.

Lang József

bécsi erémvéső

Báthory István lengyel

királyt ábrázoló érme

1790.

Stachowicz Michel

keje után Gerhält.

Emlitve

Komornicki

486. l.

BUDAPEST
42

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848. II. 167

Név: Lang Joseph

Foglalkozás: Kürschnermester

Szárm. hely: Buda

Hitfelekezet: R. K. Csal. állapot: nőtl.

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1829 XII 30

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 12

Lang József

könyvkötőmester

+ 1866. márc. 20

68 éves Erzsébet

Jegyzék a vízivárosi temető feltartani javasolt sírjairól és sírcsulékeiről

Bp. (1931?)

44. l

a leple alatt bolyong Péter, a hűsé-
s alakját megvilágítja a cselédlány
Riadt, kuszált fáradtsággal tekint a
a a támaszt vesztett gyermek fájdalma-
ozdulata is az egyensúlyát vesztett em-
ster egész lelket betöltő fényességé-
.ygó fény maradt, amibe most élesen
rdése: "Te is a názáreti Jézus tanít-
.lag is kifejezi az erős fényfoltban
durva kéz. Érezzük, hogy Péter taga-
irulása, hanem az egyszerű, lába alól
es, most szinte az öntudatlanságig
.ése. El tudjuk őt képzelni, amint
ttel vallotta az Urnak: "Te vagy a
fia." S el tudjuk képzelni, amint
óslatára zokogni fog ez a külsőleg
y ő a hűséges, fogadkozó tanítvány
de meg is tagadta Mesterét.
i még világhírű remekművét "A posztó

Joseph Lang

és Schurer von Waldheim tervei alapján 1854-ben hérült el a budai palotában a Váztafőörség építherése, a fölhajtó átboltozása és a rámpamellvédkorlát felállítása (ezekre közös tervet adott be Joseph Weiss és Carl Neuwirth is).

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 214 kép.

40.1

MDK

Láng József
nyomdáz

jelenlegi tulajdonosa Nagyvárad legrégibb nyomdájának.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1893 évf. 47. 55 l.

N 1112

Láng József

nyomdász, zerkesztő kiadó

Nagyvárad e. polstop negyedszázados jubileuma.

–: Egy vidéki ujság jubileuma

Grafikai Szemle 1895 sóf 11 z. 1882.

M. D. U

LANG József kőművesmester

A városmajor u. 60. sz. villa
tulajdonosa volt 1808-1855 között
ő építette a villát 2 részletben
1840 körül is kisált

vers.

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 576, 577. l.

Lang József
kömüves

1808-ban épitette magának
a Városmajor u. 60 sz. villát.

Repr. 286. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

181

Lang József
épitész

Gentmüeml
86. l.

Budapest

A mi

Tárg

Hiv.

Mell

51.342/1935.
----------szám.
I-3.

2

Schulek

mokon 1934.év folyamán vé
munkálatokról készitett e
a t. Bizottságot, hogy az
közoktatásügyi minister u
hiteles másolati példány
vőben megküldeni.

LANG JÓZSEF, textilfestőmester

1819.-A budai céh maga sem számította Nagykikindát saját területéhez.Így a pozsonyi céh jogosan vette fel tagjai sorába Dangl Lipótot mesterei közé.A hódsági LangJózsefet pedig 1812-ben vette fel a pozsonyi céh tagjai sorába,egy évvel a budai céh megalakulása előtt. 129.old.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

JOSEPH L A N G , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 329.- Herr JOSEPH L A N G
Felvétel ideje: 1816. 25. Febr.
Hová vették fel: Hodsagh, /Hódság/. 160.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi Festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

LANG JÓZSEF, textilfestőmester

1819.-A budai céh az alája tartozó területeken élő mesterektől évi díjat szed be, sőt onnan mestert is vesz fel, mint pl. Nagykikindáról Dangl Lipótot, Lang Józsefet módsagról és a pesti festőcsaládból származó Lasser Ferencet. 129.old.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCHABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

LANG József Rönnüves

Borsod-Abauj-Zemplén megye képes műemlék-jegyzéke. Szerk. Szabadfalvi József, Cseri Miklós. Miskolc : Herman Ottó Muzeum, 1992
VII. köt. 29. p.

1807-ben a zalkodi rk. templom szerlezetét erősítette meg

LÁNG József ácsmester

1774-ben bővíti a nagypalugyai fatemplomot

KOVÁCS József: Felvidéki fatemplomok.
Bp. Héttorony, 1993 54.

LANG József épitőmester, épitész

Szentgotthárd, gimn. terve - 1893
majd az ovóda ráépités terve 1894

KUNTÁR Lajos: Szentgotthárd loo éves gimnáziumának létrehozói. = Vasi Szemle, 1993.2. 231-232

82

LANG, Josef Nicolaus

Rudnay S. 1822

Huszár: Személyi érmek. Bp. 1999.

Nr. 456-458

509

LÁNG József ermén

1824

2. 1824. jan. 31. Lajstroma azon érmeknek, melyek a múzeu ni éremgyűjteményben mindeddig nem léteznek
8. 1824. jan. 4. A 3700 váltóforinton kínált éremgyűjtemény nem vétetik meg
22. febr. 10. A szerzemények hírlapok útján közlendők
24. febr. 21. az igazgató őr Haliczky Antal jelenti, hogy Pesten és Promontorban több értékes régi kő volna megszerezhető
33. febr. 26. Kelle János plébános több régi érmet küld. Szerzemény
42. márc. 23. A múzeumban eddig nem létező érmek ügyében
43. érk. márc. 26. Láng József cs. k. éremvésnök egy Károly Ambrus meghalt hercegprímás halálára vert emlékérmet ajándékoz. Szerzemény

MűvtörtÉrt. 1390 1/2 122.

alkotásokban, mint az agárdi és
ézetben felállitott alkotások,
Schaár új utat nyitott meg a ma-
náris követőkre talált Varga Im-
ban.

pzőművészetnek jelentős csoport-
rativ, nem-ábrázoló alkotások;
non-art kategóriájába tartozik.
magyar avantgarde második hullá-
Ferenc a pécsi központ szellemi

ébet szobrai a Mücsarnokban. Kritika
1-3.l.
ébet mütermében. Képzőmüv.Almanach 2.

Láng Judit

rajzai

repr.

Valóság

1947. 529. l.

Hozzávetőle

Budapest,I.,Vár. Országú

ujjá

1. Rom-és törmelék eltakaritás a tör
2. Földszinti falak ujjáépitése ceme
barcsba rakott téglafalazattal 15
meg 3x5.00 meg 2x 24.00/4.00x0.50

to open kinyitni to open kinyitni to o
to do tenni to do tenni to do tenni to
to close becsukni to close becsukni to
to put tenni,helyezni to put tenni hel
into ba-ba into ba-be into babe into ba
in ban-ban ba-be in ban-ben ba-be in ba
to take venni, binni to take venni vin
out ki out ki out ki out ki out ki ou
out of ki..ból out of ki..ból out af k
after után after után after után after
after után after után after után after
lesson lecke, lesson lecke,lesson leck
to come jönni to come jönni to come jö
here itt ide here itt ide here itt ide
to go menni járni to go menni járni to

M.D.K.

Laing Judit
grafikus

Száid Nápiszivól készült
rajza

Képes Géza: Irány Itó Magyarországon
Élet és Irodalom, 1964. dec. 12. 7 kap.

MDK

Láng József

Bécs. Müvészeti Akadémia - Láng József az antik-, Loránfi Antal a Füger-dijat nyerte /1882/

Sz.és M. Budapesti Hirlap 1882. VII. 25. 2o3.sz.

3 l.

M.D.K.

Láng József (szentgotthardi) építőmester

nyert megbízást a Felső-Rönök-ön építendő r. k. templomra 68.000 korona költségkerettel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

szept. 5. sz. 4. old.

Lang

L. 3. *János Mihály*, építőmester, * 1710 körül, † Buda 1745 ápr. 11. 1737 től volt tagja a budai kőművescéhnek s részt vett a város újjáépítésében.

L. L. II. 104

Kleobis und Biton führen ihre Mutter stb. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 33. *N. Loir:* Cleobis és Biton anyjokat az argosi templomba viszik.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 33. *N. Loir:* Cleobis és Biton anyjokat az argosi templomba viszik. — 1873: I. 33. *N. Loir:* Cleobis und Viton führen ihre Mutter zum Feste nach dem Tempel zu Argos. — 1876, 1878, 1879: XIII. 450. *N. Loir:* Cleobis és Viton anyjokat az argosi templomba vezetik ünnepre. — 1881: 535. *N. Loir:* Cleobis és Biton. — 1888: XX. 698. *N. Loir:* Kleobis és Biton. — 1896, 1897: XX. 698. *N. Loir:* Kleobis és Biton. — 1897: XX. 698. *N. Loir:* Kleobis und Biton. — 1898: XX. 698. *N. Loir:* Cléobis et Biton. — 1901, 1904: XX. 698. *N. Loir:* Kleobis és Biton.

Lang János Mihály

Köfaragó mester

1737–1745

Budán

Sbudaikö 188. l.

Hrabkói templom I. t.

(urmutatója)

Érkezett 1905 júl. 3.

592/1905 sz. (Temesvár, 1905 jún 28. 55 sz. a.)

A délvidéki Kárpát egy. elnöksége jelenti, hogy néprajzi gyűjtéseket Marsito Rozina alelnöknő foganatosítja s beterjeszti a segély felhasználásának tervezetét. (Elintéve a 769 sz. a X. 2.)

Lang János Mihály

1736-ban vette fel
tagjai közé a
budai könnivesich. Ennek
körülményeit lásd
Hueber Ádám
csornagjaban

Réh 15. l.

Török A. és Társa

BANKHÁZ R.T.

Legnagyobb osztálysorsjegyüzlet Központ: Budapest, IV., Szervita-tér 3.

UTOLSÓ MEGHIVÁS!

Pörgesse meg TÖRÖK szerencsecsigáját!

Forgás után az asztalt érintő szám az Ön szerencseszáma, rendelje meg azonnal!

Mélyen tisztelt Cim!

A legujabb m. kir. osztálysorsjáték I. osztályu huzásai

már e héten, szombaton

április hó 14-én kezdődnek.

Főnyereményhez juthat Ön is!

66.

Lang János Mihály

Laid

Reh 15, 1.

Lang János Mihály

Könnüvesmester Budán

+ 1745 ápr. 11-én

Mesterkönyv.

Székesfőv. Múzeum

1088 lét. sz.

Ez nem kőfaragó

Hanem könnüvé

Hypocaustum VII. 140.

Láng Judit

illustrációi

Prilezsájeva M.:
Melletted áll a Kom-
szomol. Ford. Mezey
Margit. Bp. [1949].

Láng Judit

illusztrálta

Kalm, V.: Andrej naplója. Ford. Lányi Sarolta. Bp. [1948]

GYETEM RÉGISÉGTUDOMÁNYI INTÉZETE
IAE HUNGARICAE DE NICOLAO HORTHY NOMINATAE
bor-u. 2. III. 44—54.

kek Országos Bizottsága
ekintetes Elnökségének!

iratra hivatkozással van szerencsém
a Dolgozatok c.folyóirat 1942.évi
zágos Bizottsága címére 178/1942-43
óstára adtam.
izetésről szóló hivatalos bélyegmentes
es kéréssel ide mellékelni,hogy a 12
at az intézet címére megküldeni szi-

nökség megkülönböztetett tiszteletem

uár 9.

Banner János

M.D.K.

Láng Judit

Rajz. Osztrovszkij illusztráció

Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. 1961.
I. évf. Junius. 4. sz. 344. l.

Láng Judit M.D.K.

Eemil Sillanpää arcképe, rajz. repr.

Magyar Nemzet 1964. junius 12. 4.1.

Láng Judit.

Rajz (szepró)

Aj Vás, 1904, 6 n. 740 old.

Láng Judit

Mirzáde Eski (rajz, reprodukció)
Malekosso'erá Behár (" ")
Abulkásziem Lahúti (" ")
Perviz Nátel Chánleri (" ")
Feridun Kár (" ")

Nagyvilág, 1963. 2. szám 230, 231, 232, 233, 235 oldalak

MDK

Láng Judit
grafikus

D. Nacagdordzs mongol
költő portréja (rajz)

Képes Éva fordítása: D. Nacagdordzs
Élet és Irodalom, 1982. márc. 24 — 12 lap

Steinhardt & Lang

épitésiek

mod

Épitő Spar 1894

129 l.

.....*műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

n.

vi .....hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Steinhardt és Lang

erod

Épitő par 1894.

361, l. (A millenium épitő-pári csarnok.)

fenlick terve

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Steinhardt és Lang

épitesek

Tervezték

Erzsébet

15 sz. Lajat Bendet

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Lang és Steinhardt

Építészek

l.

Kiss Pécs

27. l.

ogy, mulyuak érvényességét tűsúról, biztosításáról w..
hallítására való szó, *az anyagi jog*. (L.. *Perjog.*)) Az anyagi jog a tárgyai jogi által adhatt
(világiumszerű hatóság, mely csak egyedt v..
bbett illett meg s ily értelemben azt a tárgyai
g által védhett hatalommal is nevezik. Az A..
zabályokat állít fel, egyszerűt az illető eljá-
sra hivatott organumoknak az állam jog-
zolgáltatási hatalmának mikénti gyakorlá-
ára, másrészt az egyes ügyfelekhez a cél
hódse végett szükséges összeköttetések mikénti
ígzésére.

Alkalmatlanság. Ha valaky anyag külső
ok hatására alakját maradólag megváltoz-
tja, alkalmatlannak nevezzük. Ha az alkalmas
sak folytatan működő erővel végezhető el, az
nyag *szilós*, míg ha a darabmúlódás állandó
ódalott megy végbe, az anyagot *képlékenynek*
nevezzük. A legtöbb lágy fém eléggé szívós,
ajúl többé-kevésbbé képlékeny tulajdonsá-
gott mutat, míg a kemányebb fémek, így külö-
nösen az acélok csak szívósak. Az olyan anyag-
ot, mely a külső erő hatására alakját marada-
dólag megváltoztatni nem képes, *rideg*nek ne-
vezzük.

Alkáli vádlom, l. *Anyagi vádlom.*

Alkamajmodás, l. *Mimikái.*

Alkáv ((Thilium)) mévvel illetik a silánynál
bázafajtákat, amelyekből nossz tarmóféléket
szolitak elő. Fajai :: a fehér A., v. egyszerű
bázya ((*Thilium mononoeum*)) és a piros A., v.
tömkály ((*T.. apalita*)).

Alkám. A nyelvtannak az a része, mely a
képzéssel, ragozással és a szóösszetétellel fog-
la[illegible]

wolna, annak számítja be. Hasonló a hulyzott
az ú. m. *jogi szamárfejkalál* is. ((L.. o.))

Alap. Költségvetési jogi értelemben az állam-
vagyonnak vagy bizonyos hovátlelnek meg-
határozott célra lekötése oly kép, hogy a ho-
vátlok a kijelölt célra teljesen felhasználha-
tók. Az A.-ok létesítése az államháztartásban
a költségvetés teljességének olyképi elleniez-
zék, ezért csak kivételesen indokolt, ha bizo-
nyos hovátlek meghatározott célú szolgálatára
jelöltetnek ki és azoknak kizárólag a kijelölt
célra való felhasználását feltétlenül biztosí-
tani kell. Ilyenek :: az alkalmazottak járulékai-
ból létesített Nyugdíjjárulék A., Országos tiszte-
hetleges A., az áll. költségvetésben megszava-
zott hitelekből létesített rendkívüli és egyéb
A.-ok. Az A.-szerű gazdálkodás rendszeresen
előfordul a magyar és községi háztartásban
a határozott rendeltetéssel szedett Rózsa-
dalmakról. Fl. háztartási A., út A., nyugdíj A.,
stb.

Alapalkalmazott a geometriában *egyh., hárs., három-*
stb. *méretű* lehet. Egyenméretűek :: a *pontsor*,
vagyis valaky sugárhoz (egyenesshez) tartozó
pontok összessége; az *síksor*, vagyis valaky sugár-
hoz tartozó (rajta átmenő) síkok összessége;
a *sugársor*, vagyis valaky síkhoz tartozó (a síkon
levő) és e síkban ugyanazon pontjain átmenő sugár-
nak összessége. Kétméretűek :: a *pontsík*, vagyis
valaky síkhoz tartozó pontok összessége; a *sík-*
pont, vagyis valaky ponthoz tartozó (rajta át-
menő) síkok összessége; a *sugársík*, vagyis
valaky síkhoz tartozó sugarak összessége; a
sugárpont, vagyis valaky ponthoz átmenő sug-
sugárpont, vagyis valaky ponthoz átmenő sur-
[illegible] [illegible] :: a *ponttér*,

mösen Ofnalloszerepében w..
szerepelt a Nanza. Színház
Al-Duna. A Duna magy
és Orsova között. Minteg
A folyó fehát völgye mé
szerű, panjjai meredekek.
Lagszebb részei a Babakái
vára, a Kazán-szoros a Szé
partom a Tbajjan-ált mara
alatt épült a Waskapu-sz
Alb. Könnyű világossá
ellenjelentő Nagy-Britan
Alba Iulia ast (ált. a Ko
Alfréd, Julius Caesar m
(amerikai ho Kohos), m
a Kubikom átkelvén Itália
hadseregre ellen Róma ell
Albani, *Albanio* ((1812—
A jóság, szemérmesség, ö
Albi (= ékkő). A hó
részével az ékkő kát szá
alsó határa.. sz. A kalkái á
valaky tárgy kapát ábr
mese a hattú mese.
Albino, l. *Albinyoki.*
Albumin, *Albino* ((1547—
Fő műve a pisanei egyház
Guzmán de Alfarache.
légió.
Albumunok. Guzmán
ékkor végén, a kk. u. III.
birodalmat támadta. Az
foglalták. Elűzték, később
jutottak és a magukéhalló
hadvadtak.
Alcanon (államszon). Vár

Lang és Steinhardt

pincs jéd

kulturpalota
1896.

Horv Thiör Szeged
17. l.

Kass szállás és
kávéhaz

u. o. 20. l.

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV ÉS
PAPÍRKERESKEDÉS
TECSŐ

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp., V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Lang és Steinhardt

építések

nincs
ced
l

Tonelli Lajos

36. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lang és Steinhardt

nincs
Ced.

Városi gőzfürdő
1896

Horv Thiir Szeged

26 l.

BUCUREST
12 III 12 10

Lang és Steinhardt

építések

mücs

cód

l.

Közlerikiall

736-l.

740-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Láng és Steinhart

épitészek

l.

Közlerokiáll

962. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435413

Láng és Steinhart
építészek

l.

Kemkassamüeml

22. l.

1729-909-11

253. Szék. Igazgato-szobája.

Egy darab hajlitott és fényezett fa-szék préselt diszű ülőkével és támlával, a hol fej- és szárnyas gyermekek bontakoznak ki. Méretei a támlával együtt: 86 cm. magas, 41 cm. széles és 41 cm. mély.

Becsértéke..... 5 K

Láng és Steinhard

nincs
éd.

tervezték a
vas-, fein- és épi-
tőipar pavillon-
ját

Bálint Zoltán:

Az ezredéves kiállítás
architekturája

Bécs 1897. 39 l.

Keppel.

Boszmay István, marad, l. 92. old.

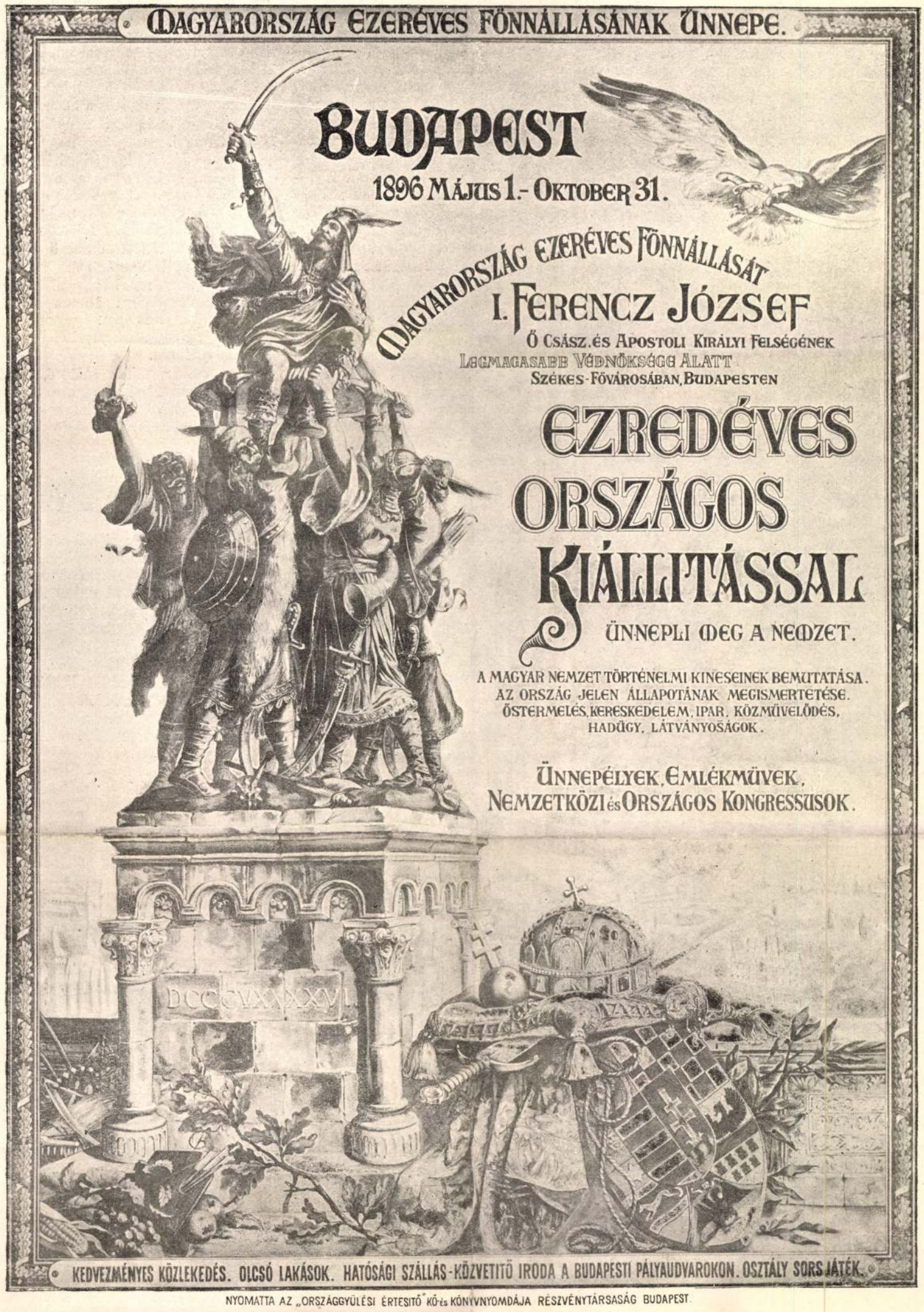

NYOMATTA AZ „ORSZÁGGYŰLÉSI ÉRTESITŐ" KŐ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST

AZ EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS PLAKÁTJA. — Gerster és Mirkovszky vázlata után.

gató, s a diszletek helyiségébe nyilnak ajtók. A szinpadról lejtős út vezet le a sokkal mélyebben fekvő hátsó utczára, a honnan tehát kocsik közlekedhetnek a szinpadra. A hátrafelé sülyedő talaj előnyös kiaknázására vall az a körülmény, hogy a tervezők a mélységet emeletekre felosztva, öltözők elhelyezésével értékesitették. A hátsó pót-szinpad fölött festőműterem van. Meg kell még emlékeznünk a nagy czukrászdáról, a mely az előcsarnok fölött foglalja el az egész emeletet, és a honnan az egész főhomlokzaton végig vonuló nyilt erkélyre lehet kilépni.

A szinpad fölötti vastetőzetet kivéve az összes tetőszerkezet fából készült, szintúgy a nézőtérnek gazdag gipsz stukkó-diszszel ellátott belseje; csupán a mennyezetet tartó oszlopok készültek vasból. A faszerkezet daczára alig van szinház, a mely komoly tűzveszély ellen annyira védve lenne, mint az új pécsi szinház; a nézőtérről ugyanis, a karzat legmagasabb helyéről a tetőzeten levő vizszintes térre lehet lépni, s a páholyok folyosóit a szabadba nyiló ablakokkal látták el. A nézőteret szabadba nyiló ablakok világítják be. Tűzveszély esetén a szinpad fölötti 10 köbméteres nagy viztartány tartalma egy zsineg elvágása által zuditható alá szerte ágazó vastag sugarakban.

A szinházat központi légfűtéssel látták el. A természetes szellőztetés teljesen elégséges a fülledt levegő eltávolitására, de elővigyázatból gondoskodás történt villamos szellőztető elhelyezéséről is.

A villamos világitást a szinház földszintjén elhelyezett gépek szolgáltatják; e gépek nélkül az összes épitkezési költségek a teljes felszerelés, butorok és díszletek árával együtt nem haladják meg a *280,000* forintot, daczára annak, hogy szokatlanul sok munkát adott a nehéz és költséges alapozás.

A pécsi szinház piros draperiákkal díszített és gazdagon aranyozott nézőterének szép hatása semmiféle hasonló méretű külföldi szinháznak nem áll mögötte, a mi pedig a külsőt illeti, annak pompás hatásáról az olvasó képünk meg-

SZÉKELY JÓZSEF.

1825—1895.

Semmit sem nehezebb meghatározni, mint egy emberi élet igazi célját, rendeltetését. Míg az élet tart: legtöbbnyire vagy sokaljuk, vagy keveseljük azt a helyet, a melyet az élet birtokosa elfoglal. Ha pedig már lezárult valakinek a koporsója: vagy a szertelenségig jót, nagyot mondunk az elhúnytról, vagy pedig gyakrabban azt, hogy jobb sorsot érdemelt volna, avagy legalább is, hogy pályát, célt tévesztett életében.

A múlt hó 14-én elhúnyt *Székely* Józsefünk maga is azt tartotta, s életében és holta után barátai is azt mondogatták róla való megemlékezéseikben, hogy célt tévesztett, sőt tragikumot láttak abban, hogy hetven évet haladott élte folyásában minden iparkodásával sem lehetett azzá, a mi lenni akart volna.

Igaz, hogy kevesebb lett s maradt, mint a mennyi lenni akart s igyekezett, minden esetre kevesebb, mint a mennyire kiváló tehetségeivel számot tarthatott volna. De azért mégsem mondható, hogy élete célt tévesztett. Ellenkezőleg. Előbb kijutott neki az a dicsőség, hogy nemzete igazaiért karddal küzdhetett; azután pedig az a szép, nemes föladat, hogy a gyász idején, az ötvenes és hatvanas években, ott buzgólkodjék a nemzeti művelődés bajnokai közt s részt vehessen abban a vigasztaló és ébresztő munkában, mely azon idők szépirodalmának felejthetetlen, enyészhetetlen érdeme. Igy is, úgy is elismerésre méltóan megtette azt, a mit a végzet munkarészül kiszabott elébe.

Hogy nagy költővé, nagy jogés történettudóssá, vezéremberré nem lett: az igaz. De hát mindenkinek kezébe kell-e ragadnia a vezéri pálczát? Nem a közvitézek ereje és képessége dönti-e el a küzdelem eredményét? Székely József egyike volt a legderekabb közvitézeknek. Neki arra volt küldetése, hogy egyszerű bajnok, de *bajnok* legyen. Ezt a küldetését hiven, sikeresen teljesítette, oly sikeresen, hogy nem vegyült el a névtelen hősök ismeretlen, vagy elfelejtett tömegébe. Őt ismeri s megbecsüli, sőt a jövendőben is ismerni fogja és megbecsülni a szellem érdemes munkásait számon tartó irodalomtörténet. Mért mondanók tehát az ő életét célt tévesztettnek?

Székely József épen nemzeti ébredésünk nagy esztendejében, 1825-ben, márczius 1-sején született Debreczenben. Iskoláit szülővárosában, a joggyakorlatot Miskolczon, Pozsonyban és Pesten végezte. 1847-ben ügyvédi oklevelet nyert, de ereje javát nem a törvénykönyvnek, hanem az irodalomnak szentelte. Szemere Bertalan, kinek a pozsonyi országgyülésen jurátusa volt, azt jósolta felőle, hogy kiváló politikai szónok lesz. Maga a politikai szónoklat nagymestere, Kossuth Lajos is igen elismerőleg nyilatkozott ebbeli képességéről. De a jóslat nem teljesült, noha neki magának is az volt a legforróbb vágya, hogy politikai szerepet vigyen, törvényhozó lehessen. Az 1848—49-iki viharos események más fordúlatot adtak életének. Kardot kötött és honvédszázadossá küzdötte föl magát.

De már a csatatérre menetel előtt is része volt egy szép diadalban. A pozsonyi országgyűlésről, a hol mint Szemere Bertalan jurátusa, az országgyűlési ifjúság elnöke volt, Pestre jövén, itt tagjává választatott annak az üdvözlő küldöttségnek, mely az Erdély és Magyarország egyesítését tárgyazó törvényjavaslat alkalmából Kolozsvárra küldetett, hogy ott a testvéresülés jeléül nyújtsa át a pesti polgárság ajándék zászlóját a kolozsváriaknak. Igy épen az unió kimondásakor, 1848. május 30-án ő volt Kolozsvárt az országgyűlésen és a városban lefolyt ünnepélyes jeleneteknél a pestiek nagy lelkesedéssel fogadott küldöttségének szónoka, a zászló átnyujtója s legünnepeltebb tagja.

Székely József az 1848—49-ki háború minden zivatarát átélte, de sorsa nem kivánta, hogy a csatamezőn hősi halált haljon. A későbbi időknek szüksége volt az ő kiváló tehetségére. Tollat ragadt. Irt költeményeket, beszélyeket, regényt és publiczistikai dolgozatokat. Volt benne kedély, elevenség, humor, sőt valami sajátos eredetiség is, mely azonban sokszor helyen kivül is vagy nyers természetességgel, vagy ünnepieskedő hangon szólalt meg. Olykor képei, kifejezései a szertelenkedésbe tévedtek; de ötletessége, elméssége ilyenkor is ki-kicsillant főleg verseiből. Sokat és sokfélét irt különböző lapokba, igy a «Pesti Hirlap»-ba, a «Pesti Divatlap»-ba, a «Szépirodalmi Közlöny»-be, stb. Egy ideig Bécsben élt, mint az ott kiadott «Magyar Sajtó» munkatársa. Majd megvált e laptól, haza jött s aztán itthon folytatta irói munkásságát, részint mint szerkesztő, részint mint több lapnak, s azok közt a «Vasárnapi Ujság»-nak is munkatársa. Önálló művei közül megemlítendők a «Liliputi Tóbiás» czimű komikus regény, a «Kedélyes hangok és gyöngyök», a «Szeszélydalok» s a «Klárisok» czimű költemény-gyüjtemények, a «Kármán és Fanni» czimű szindarab, stb. Sokat és nagy lelkesedéssel foglalkozott Shakspere műveivel, melyeket beszélyekké is föl akart dolgozni, de csak a sok szépséggel biró «Imogen»-t készité el a «Cymbeline»-ből. Szintén örömest foglalkozott Kelet költészetével is, melyről egy terjedelmes és figyelemre érdemes tanulmányt is közölt a «Szépirodalmi Közlöny»-ben. Hazai irodalmi tanulmányai közül legértékesebb az, melylyel «M. grófnő levelei Kármán Józsefhez» czimű kiadványát kisérte. Irt számos közjogi és közigazgatási czikket és tanulmányt is, melyek egy részét röpiratok alakjában is kiadta.

Nem érdektelen fölemlítenünk, hogyan nyilatkozik Székelyről, mint költőről, a különben oly szigorú Erdélyi János «A magyar lyra (1859)» czimű széptani tanulmányában.

«Székely Józsefet, a «Klárisok» és «Szeszélydalok» iróját, — irja Erdélyi János — nem igen számítják a költők sorába; én számítom. Lehet, hogy ő irt rosz verseket, ihletés, kenet nélkülieket, rím és mérték, gondolat és alak dolgában szegényeket; lehet. Nagyításai, czinizmusa, nembánomsága, fájdalommegvetése, embergyűlölete, sanyargása, mind mind felhányhatók, szemére lobbanthatók; de legalább a *szellemvilágban* veszik kezdetöket, lelik alapjokat; az ő dalai legalább *szeszélydalok* . . . Legfőbb tulajdona véletlen fordulatok, eleven átmenetek játéka; ezen túl sokat ne várj tőle . . . A mi a szeszély és kedély közötti különbség a szellem tudományában: az lesz a Székely és valódi költészet között is a poézis világában . . .»

Igy Erdélyi.

Székely József, ki évtizedeken át a magyar hirlapirodalomnak egyik legsokoldalúbb állandó munkása volt, élemedettebb korában Pestmegye főlevéltárnoka lett, mely hivatalát haláláig nagy buzgósággal folytatta. E levéltárból sok becses történeti adatot ő böngészett ki s juttatott a nyilvánosság elé.

Sok irányú munkássággal nagyon elforgácsolta általánosan ismert és elismert tehetségét. De ez is épen úgy sorsa volt, mint az a sok küzdelem, a melylyel élete folytában meg kellett birkóznia.

Mint ember, mint családfő, mint barát és mint író egyiránt tisztes emléket hagyott maga után. Kegyelet és közrészvét kisérte sírjába, melybe hosszas betegeskedés után szállt nyugodni.

Barabás Miklós 1855. évi rajza után.

SZÉKELY JÓZSEF.

A PÉCSI ÚJ SZINHÁZ

Pécs városának régebben disztelen szinházépülete volt, melynek gyenge szerkezete nem tudott ellentállani az idő vasfogának s helyére a királyi tábla épületét építették. Ezután ideiglenesen — mintegy hat éven át — fabódéban áldoztak Thaliának. Időközben a város hazafias közönsége a polgármester lelkes buzditásának eredményeként pályázatot hirdetett az újonnan épitendő szinházpalota terveire. A beérkezett pályatervek közül a biráló bizottság *Steinhardt és Láng* építészek tervét jutalmazta első dijjal, s a kivitellel is őket bizták meg. 1893 tavaszán fogtak hozzá a pályanyertes tervezet megvalósításához a tervező építészek művezetése alatt. Az épület immár készen áll; most október 5-én adták át ünnepélyesen rendeltetésének.

Az új szinház a Király-utczában épült, teljesen szabad téren, a volt katonai barak-kórház helyén.

Első megtekintésre is szembeötlenek a kedvezőtlen helyszini viszonyok, a melyekkel a tervezőknek meg kellett küzdeniök; de meg is küzdöttek velök, még pedig oly eredménynyel, hogy a különböző helyszin-magasságok még előnyére is váltak az épületnek.

A középső főbejárat tágas előcsarnokba szolgál, melynek két oldalán pénztárak és karzati lépcsők vannak. Utóbbiakhoz külön kapuk vezetnek kivülről. A főkapu irányában négy méter széles szabad feljáró lépcsők emelkednek a földszintig. Kocsin érkezők magában az épület belsejében találnak megállóhelyre, a menynyiben a mélyebb talajszinen kocsiátjárót készitettek. Ez alsó megállóhelyről lépcsők szolgálnak az előcsarnokba ugyancsak a földszintre vezető tágas lépcsők elé. A földszinten 244 ülő- és 90 állóhely van. A földszintre vezető lépcső folytatásaképen rövid és kényelmes lépcsőkarokon jutunk az erkélyekhez és emeleti páholyokhoz. Mindössze negyven páholy fogad be 5—5 személyt. Erkélyszék van 37. Gondoskodtak továbbá két rendkivül nagy színészpáholyról is. A karzaton 268 az ülő- és 200 az állóhely. Összesen tehát *ezer* látogatónál több fér el a szinház nézőterén.

A patkó-alakú nézőtérről *kilencz* méter széles és közel *nyolcz* méter magas prosceni um-nyiláson keresztül láthatunk a *szinpadra*, a mely *tizennyolcz* méternél szélesebb és *nyolcz* méter mély és a melyhez újabb nyolcz méter mélységű keskenyebb hátsó szinpad csatlakozik.

A szinpadot czélszerűen alkalmazott folyosó környezi, a honnan a próba-terembe, az igaz-

akár saját érdekeinek rovására is segít rajta; de a népekkel, sajnos, nem így áll a dolog s a nemzetközi politika legszebbnek látszó tényeit is az önzés sugallja.

Érzik ezt a török hazafiak, s épen ezért a haladás leghivebb barátai között is akadnak számosan, kik a Nyugatot gyűlölik és nem ok nélkül, mert a török nép nemcsak hogy rokonszenvet nem talál ott, hanem még kénytelen napról-napra tapasztalni, mint igyekeznek a nyugati népek Törökország sanyarú helyzetét kizsákmányolni. Az örmény kérdés, mely jelenleg napirenden van, elég világosan mutatja, milyen jó barátai Törökországnak a nyugati hatalmak. Pártfogásukba veszik az örményeket, kiváltságokat követelnek számukra, holott a törökségnél egy cseppet sem szenvednek többet, sőt ellenkezőleg s e mellett, bár panaszaik jelentékeny része nem alaposabb mint a magyarországi oláhokéi, keresztény voltuknál fogva Európa rokonszenvével dicsekedhetnek, míg a szegény töröknek szószólója sem akad, pedig a legsulyosabb terheket mégis csak ez viseli. A mosztimtól, ha a katonai szolgálatot ki akarja kerülni, hallatlan összeget kivánnak, míg a keresztények s így az örmények is oly csekély váltságdíjat fizetnek, hogy azt a földhöz ragadt koldus is megadhatja!

Európa csupán a panaszkodó, jajveszékelő örménységet hallja s a töröknek, ki szótlanúl tűri bajait, egyszerűen halált jósol s igyekszik alattvalói előtt saját hazájában megalázni. Egészen másképen hangzanék itéletünk, ha az örmények azért szenvednének, mert keresztények, mert akkor indokoltabb volna Európa «jámbor» pártfogása; csakhogy arról épen szó sincs, mert azoknak a kormányoknak, melyek Örményország számára autonomiát követelnek, nem kellene egyebet tenniök, mint a fitogtatott keresztény szeretettel kevésbbé fukarul bánni, hogy a Kelet «nem keresztény» szenvedőinek is jusson egy kis részvét. Hanem épen az a különös a politikai észjárásban, hogy a szétszórt és századok óta függésben élő csekély számú örményeknek önálló jövőre való törekvéseiket pártolják humanitásból, míg a számos milliónyi törökségnek, mely mégis csak a világ leghatalmasabb nemzeteinek egyike volt s jó vezetés mellett ma is jól megállná helyét, halált kiván keresztény szeretetből.

Hogy a török hazafiak mindezeket elgondolva bizalmatlan szemmel nézik Európának diplomatiai működését, az nagyon természetes s csudálkozni nem lehet rajta. Nagy az elkeseredés úgy Európa hatalmai, mint a török kormány ellen s borús szemmel tekintenek a jövőbe. «Ha szabadságra törekednénk, sem kisérne bennünket Európa rokonszenve, s ha legnagyobb ellenségünket, az oroszt meggyőznők is, Európa káros békére kényszerítene bennünket», hallottam nem egyszer fiatal barátaimtól. «Európa nem ohajtja Törökország felvirágzását, mert az érdekeivel ellenkezik», mondották számtalanszor s alkalmasint igazuk van. E kétségbeejtő gondolatok mellett azonban ott él a szivükben a nemzeti büszkeség is, s nem egy tüzes hazafi mondotta: «Jobb viszonyok között a mi népünk még egyszer meg tudná hódítani a világot!» Hogy ez mennyire igaz, azt most ne firtassuk, azonban az igazság megkivánja, hogy megmondjuk, miszerint annak az elsanyargatott, hiányosan ruházott, fegyverzett s roszúl élelmezett török katonának kitartásban, halálmegvetésben alig van párja.

Általában véve bizonyos az, hogy a szabadságra megvan már a vágy a Boszporusz partjain, a törekvés is megvan, csak a kedvező alkalom nem jött még el arra, hogy a szabadság hajnala feltűnjék. Oly eszmének, melynek Kemál bej és Midhát pasa voltak áldozatai, nem szabad végleg megbuknia. «Hogy illenék Allah igazságos voltához», — mondja Iszlám bej, Kemál leghazafiasabb szindarabjának hőse kedveséhez, — «hogy midőn a hazaszeretet eszméje országunkban ma még csak olyan, mint az újonnan fogantatott gyermek, téged s engemet elszólítson e világról s ama szent eszmét s az eszme képviselőit megsemmisítse. Nem, Allah nem oly kegyetlen, hogy az anyát a méhében élő ártatlan gyermekkel együtt megölje, — nem! Élni fogunk, meglátjuk a haza boldogabb jövőjét s oly gyermekeket fogunk nevelni, kik szebbnek tartják a hazáért meghalni, mint ezer évig élni!»

Kemál meghalt s a boldogabb jövőt, a török szabadság hajnalhasadását nem láthatta meg, s talán jó idő múlik még el addig, de a szabadság apostolának jóslata tovább él az igaz hazafiak szívében, táplálékot adva a hazaszeretet félve nyiló virágainak. S a ki szabad hazában szabad polgárként él, az legalább is rokonszenvvel kisérheti az ifjú törökök törekvéseit, sikert kivánva az óriási munkához, mely reájuk vár.

Sztambul ma csak a letűnt hajdani nagyság romja s mégis elragadó látvány, s mi szép lenne akkor, ha büszkén emelkedő mecsetjei fölött, a tenger hullámain, hegyen, völgyön mindenütt a szabadság szelleme lengene, s a ma még szolga földön szabad nép dolgoznék szabad unokák javára!

Dr. Pröhle Vilmos.

A KIRÁLY KOLOZSVÁRTT.

Ő felségének Kolozsvárra való bevonulásáról lapunk előbbi számában közlött fényképi fölvételeken kivül alkalmunk van még itt bemutatni kiküldött művész munkatársunk, Jantyik Mátyás eredeti rajza után egy érdekes képet, mely azt a jelenetet ábrázolja, mikor a király a főtérre érve, szállására, a Bánffy-palotába gyalog bemegy.

Mint a bevonúlás egész útvonalán, a főtéren is nagy és díszes közönség várta az érkező királyi vendéget, ki a tömeg lelkes üdvriadalai közt hintajából gyorsan leszállván, előbb az ott fölállított díszszázadhoz ment s katonásan szalutálva fogadta a század parancsnokának, Kisling kapitánynak szabályszerű jelentését. Ezután végig lépdelt a század előtt, melynek végén a csoportban elhelyezkedett tisztikar előtt megállapodott s Hild altábornagyot megszólításval tüntette ki.

Innen egyenesen a Bánffy-palota felé haladt, kisérve b. Bánffy-Dezső miniszterelnöktől, b. Jósika Sámuel és Perczel Dezső miniszterektől, úgy szintén a város és megye fejeitől és előkelőségeitől.

A BÁNFFY-HUNYADI KIRÁLY-NAPOK.

Lesz mit beszélni éveken át a fonóban arról a szép öt napról, mely Bánffy-Hunyadot irigylés tárgyává tette s az egész Kalotaszegre örök emlékezetü marad. Annyiszor látták a királyt fényes kiséretével, minisztereivel, tábornokaival, hogy kezdtek hozzászokni, s bizony roszúl esett, mikor távozni látták.

Kiszivárgott a nép közé, hogy királya igen jól érzi magát Bánffy-Hunyadon s hogy mindennel meg van elégedve; azért napról-napra fokozódó lelkesedéssel fogadták, ha valahol megjelent. Nép mindig volt az útczákon, mert hiszen ünnepnek vették azt a nehány napot, melyet a király köztük töltött s gyönyörködtek abban a szép látványosságban, melyet a király kivonulása vagy hazatérése nyujtott.

De künn a hadgyakorlatok szinhelyén is mindig nagy közönség volt úgy az uri rendből — többnyire kolozsváriakból — mint a kalotaszegi népből. A Felségnek gondja volt arra, hogy ne zaklassák a népet, ha közelről akarta őt látni, s a csendőröknek kiadatta a parancsot, hogy hagyjanak békét a népöknek. Nagy kedélyességgel engedte meg azt is több izben, hogy hivatásos és amatőr fotografusok hol az útczán, hol a gyakorlatok szinhelyén lefényképezzék.

Mint a részvevők mondják, élénken és vidáman folytak le mindig az ebédek a híres custozzai sátor alatt. Ez a sátor azelőtt a boldogúlt Albrecht főherczegé volt, s most az őszi hadgyakorlatok alatt a király használta. Elfér alatta százötven ember is, a mint hogy Bánffy-Hunyadon mindig is száznál többre terítettek. A főasztal U alakot képezett s középen volt az úgynevezett katzentisch, melynél szárnysegédek és a két hivatalos hirlaptudósító: a bécsi Lukes és a budapesti Futtaky ültek.

A bécsi tudósító később érkezvén, első este még nem vett részt az udvari ebéden. Ő Felsége ezt észrevévén, az asztalon át szólott Futtakyhoz:

— Hát hol a másik?

Az egész társaság nagy derültséggel fogadta a király jó kedvének e nyilvánulását.

Az egyik udvari ebéden nem kevesebb, mint 170 darab pisztrángot tálaltak fel. Ezeket a pisztrángokat a király házigazdája Barcsay Domokos ajánlotta fel. Eredeti és furfangos módon szedte össze Barcsay ezt a nagy mennyiséget. A kiről csak tudta, hogy pisztrángfogással foglalkozik, mind megkérte s nagy titokban mindegyiknek megsúgta, hogy a királyi asztalra szánta s hogy máshoz nem is fordúl, csak ő hozzá. Így azután mindenki igyekezett 20—30 darabot összefogni s a kitűzött napra biztositva volt a szükséges szám.

A király környezete is gyakrabban úgy nyilatkozott, hogy a Felség már évek óta nem volt olyan jó kedélyben, mint most Bánffy-Hunyadon. Szivesen beszélgetett mindenkivel s ebédek után néha egy-két óráig is elmaradt a társaságban. A hadgyakorlatokon pedig rendkivüli kitartásával bámulatba ejtette a közönséget. Volt olyan nap, hogy már reggel 1/2 7 órakor kilovagolt s künn maradt d. u. 1/4 3-ig, tehát közel 8 óra hosszat, nagyobb részt lóháton, mert ritkán szállott le, többnyire csak akkor, ha lovat váltott.

Igaz, hogy az idő is rendkivüli módon kedvezett, s a ragyogó nap szinte hivogatta az embert az éltet adó havasi levegőre. Nem is szünt meg a király dicsérni a szép időt és a gyönyörű vidéket. Ennek szentelte az utolsó szavait is Bánffy-Hunyadról távozásakor. Bárhová ment, a háttérben mindig ott pompázott a Vlegyásza, magas ormaival, s ezek alatt fejlődnek a Kalotaszeg legszebb völgyei.

Bánffy-Hunyad közvetlen környéke pedig nem magas dombjaival mintha teremtve lenne hadgyakorlatokra, a minthogy ilyeneket már többször is tartott itt a katonaság. A lovasság és tüzérség alkalmazására is nagyon alkalmas a terep, s balesetekről, sőt még egyszerű lebukásokról sem hallottunk semmit.

Utolsó nap a király Bánffy-Hunyad mellett az úgy nevezett Agyagdombról nézte a gyakorlatokat. Ez a pont teljes áttekintést engedett, s ezért a király itt hosszas ideig tartózkodott. A fotografusoknak itt bő alkalom nyílt a felvételre, s éltek is az alkalommal. A polgári közönség ide sereglett nagy számmal, s festői látvány tárúlt a szeme elé. A király a domb tetején nagy kiséretével, körül a közönség, tarkítva kalotaszegi népies alakokkal, s az úri nők tarkánál tarkább napernyőkkel védekezve a forró nap ellen. Mikor aztán az első «ellenséges» csapat mutatkozott, megmondták a tábornokok, hogy épen az Agyagdomb lesz a csata legmelegebb központja. Erre aztán a közönség jónak látta tovább húzódni, mert a lovak és ágyúk még ilyen békességes ütközetben sem lehetnek egészen kiméletesek.

Elkezdtek a körűlfekvő dombokról ágyúzni, a gyalogság rohamlépésben közeledett egymáshoz s pokoli puskaropogás következett. Néztünk egymásra. Tudtuk, hogy ez tulajdonképen csak játék s mégis mindenikünkön végig borzongott az az érzés, hogy milyen borzasztó lehet az, mikor ezek a puskák igazán meg vannak töltve, s a katonák lövik egymást halomra. Már szinte elképzeltük a sebesűltek jajgatását, s tényleg a közönség idegesebb része menekült a város felé, nem birva ki a borzasztó tüzelés lélekrázó hatását.

De végre elérkezett a csöndességnek igazán örömet okozó pillanata; megszólalt a trombita, mely most a kifáradt katonákra égi hangnak tetszett. A legfelsőbb hadúr lefúvatott; vége volt az ütközetnek. Mi czivilek is, mintha lidércznyomás alól szabadultunk volna, felléleg-zettük; megúntuk az ágyúdörgést, a puskaropogást, s jól esett látnunk, hogy a szegény katonáknak is kiderül az arczuk.

Egyik fél sem nyert; egyik fél sem győzetett le. A csata eldöntetlen maradt. Igy akarta a király, mert mindakét fél jól viselte magát s mindakettővel meg volt elégedve. Ugy *Waldstätten* báró, a temesvári hadtestnek, mint *Galgóczy*, az erdélyi hadtestnek parancsnoka, kiváló jeleit adták vezéri képességüknek, s a katonai szakkörök mindkettőjüket elhalmozták elismerésük nyilatkozataival.

Igy volt az jól. Mert a kolozsvári és bánffyhunyadi fogadtatások sikeréhez s a szép időhöz hozzájárult még az, hogy a katonaság is kitűntette magát s kivívta a Felség megelégedését. Természetes tehát, hogy a király — a mint maga is mondotta — kedves emlékekkel távozott tőlünk. Mi annak örülünk kiválóképen, hogy e kedves emlékeket egy tiszta magyar

vidékről vitte magával a király. Talán hasznunkra lehet még az, hogy erdélyi hazarészünknek ép ezt a szép, magyar vidékét ismerte meg s gyönyörködött az idevaló ép, erős, értelmes magyar fajban. Talán ha — a mitől Isten óvjon — komolyabb veszedelem fenyegetne bennünket, eszébe jut majd neki is, meg azoknak is mind, a kik körülötte voltak, hogy ezért a fajért, ennek a fajnak uralmáért, fejlődésének biztosításáért érdemes igazán is harczolni, síkra szállani, s nem szabad engedni, hogy ez az életerős faj elpusztúljon, ellenség prédájává legyen.

A kalotaszegi magyar nép szívében ezentúl még melegebben fog visszhangzani ez a kiáltás: Éljen a király!

Látták őt és hallották szép magyar beszédét. El nem felejtik soha. *Hindy Árpád.*

AZ ELSŐ POLGÁRI HÁZASSÁG BUDAPESTEN.

Magyarország újabb történetében nevezetes fordulót jelent október elseje. Ezen a napon lépett életbe az új egyházpolitikai törvény, és ezen a napon kötötték az első polgári házasságot Budapesten. Az a hosszú és szenvedélyes harcz, mely az új törvény behozatalát megelőzte, igen természetesen nagy érdeklődést keltett az egész intézmény iránt. A fővárosban mindenki kiváncsi volt, milyen is az a polgári házasság, olyan veszedelmes dolog-e, mint a minőnek elhiresztelték, vajjon lefolyik-e minden baj és akadály nélkül? A fővárosban még a kirakatok is tele voltak pár hétig anyakönyvvezetői atillákkal, nemzeti szinű vállszalagokkal, a polgári házasságra vonatkozó képekkel és csoportozatokkal.

Mikor a nevezetes nap földerült, nagy sokaság tódult a gyár-utcza és a király utcza sarkán levő anyakönyvi hivatal elé, a hol az első polgári házasságkötés volt kitüzve. Az épületbe azonban csak a meghivottakat bocsátották be, mert az anyakönyvi hivatal szűk, öt szobás helyiség, a hová nem fér be annyi nép, a mennyi esküvők alkalmával a templomban megjelenni szokott. Mivel pedig a kiváncsi tömeg nem akart eloszolni, a rendőrségnek is akadt dolga, hogy útat csináljon a násznépnek.

Az anyakönyvi hivatal esketö helyisége egy háromablakos szalon, vörös függönyökkel, dúsan fölszerelt iróasztallal s fölötte a királyi pár olajfestésű arczképével. Az egyszerű bútorzatot egy csomó nádszék egészíti ki. Ebben a szobában, a hol mintegy ötven ember fér el, az első házasság alkalmából érdekes társaság gyült egybe, képviselők, városatyák, irók és hirlapirók, a kik ott szoktak lenni minden örvendetes vagy szomoru eseménynél. Hangosan folyt a beszélgetés, a mi annál természetesebb, mert hölgyek is voltak jelen, a kiket közelről érdekelt az új társadalmi rend.

Kellemes meglepetés volt, a mikor belépett a menyasszony, fehér selyem ruhában, fején mirtuszvirággal és fehér fátyollal, kezében imakönyvvel és hatalmas bokrétával. Vőlegényi díszben volt a másik «házasuló fél» is. Nyomukban jöttek az örömszülők, a tanuk s a násznép tagjai, a kik a szoba közepén állottak meg, míg a jegyes pár az anyakönyvvezető asztala előtt két karos székbe ült.

A kitüzött időben megjelent az anyakönyvvezető, *Mátray* József, a kinek köpczös termetén csak úgy feszült a fekete, habos selyem magyar ruha, ragyogott az aranyhimzésü magyar czímer és vállszalag. Baljában sastollas kucsmát, jobbjában iratcsomót tartott. A közönség lelkesen megéljenezte az anyakönyvvezetőt, a ki az asztal mellé állt, maga elé tétette a vaskos anyakönyvet s elmondván, hogy miután a kihirdetés megtörtént és házassági akadály nem forog fönn, összeadja a házasulókat, ha a megjelent tanuk előtt, valamint előtte kijelentik ebbeli szándékukat. Előbb a vőlegényt *Krishaber* Károly 31 éves gyárigazgatót, azután *Mezei* Anna 24 éves menyasszonyt, Mezei Mór orsz. képviselő leányát kérdezte meg. Mindakettő igennel felelt, mire az anyakönyvvezető a törvény értelmében házastársaknak jelentette ki őket. Figyelmeztette azonban a házasulókat, hogy még ezzel vallási kötelességüknek nem tettek eleget, s végül szerencsét kivánt az új párnak, mely a házassági jegyzőkönyv aláirása után a templomba ment és egyházilag megáldatta frigyét.

Az egész házasságkötés rövid tíz perczig tartott. A közönség érdeklődéssel hallgatta az esketö tisztviselőt s minden fontosabb kijelentését éljenzéssel fogadta. Igy folyt le az első polgári házasság és ezentul ilyen lesz minden házasságkötés. Ilyen volt október elseje, a kiküzdött eredmények napja, mikor törvények kapták meg az életerőt, oly intézmények, melyek a mívelt nemzetek jogai közé már régen be vannak iktatva. Az egyházi reformok első napja, polgári házassággal, polgári anyakönyvvezetéssel. Évszázadok törvényei szüntek meg, s a jogokat és kötelességeket állami hivatalok vették át a felekezetektől. Házasság, születés, halálozás többé nem a lelkészi hivatalokra tartozik. Az emberi élet e legfőbb eseményeiről állami hivatalok állitják ki a bizonyitványokat.

Már az első napon sokszorosan igénybe volt véve az új intézmény. Házasság még aránylag kevés történt, mert a törvény szigorún megszabja a kihirdetési időt, a mi tizennégy nap, de a hirdetmény kifüggesztésének és bevételének is egy-egy nap lévén szánva, összesen tizenhat nap. Tehát csak a hónap második felében jut rendes folyására az új törvény. Pedig sokan azt hitték, hogy a polgári házasságnál gyöngébb a formaság és gyorsabban intézik az anyakönyvvezetők, mint a papok. Akadtak az első napon sovárgó párok, kik azzal mentek az anyakönyvvezetői hivatalba, hogy gyorsan megesküdjenek. Mások pedig a szükséges bizonyitványok nélkül kérték a kihirdetést. Már az első nap megadta a tanulságot, hogy az új törvény épen nem lazitja a szigort, a mit majd a válási eseteknél is tapasztalni fognak. Esküvő már az első napon is sok helyen fordult elő olyan pároknál, melyek a dispenzációt megszerezték vagy kihirdetésök kellő módon megtörtént. A születések és halálozások bejelentése már az első napon forgandóságuk szerint ment. A halálozás 24 óra, a születés 8 nap alatt bejelentendő. A fővárosban a három anyakönyvi hivatal alig bir megfelelni a bejelentéseknek. Plebánia, különböző felekezeti lelkészi hivatal sok van Budapesten. Ezek közt az esketési, születési és halálozási bejelentés megoszlott. Most három hivatalban összpontosúl a népességi mozgalom nyilvántartása. Nehány nap alatt majd megválik, hogy az új tennivalók kezdetének szokatlansága-e ez, vagy csakugyan elégtelen hozzá az erő. Az esketések mindenütt az ujdonság kiváncsiságát költik fel és sok nézőt gyűjtenek össze.

A PÉCSI ÚJ SZINHÁZ. Zelesny Károly fényképe után.

EGYVELEG.

* **Szegény milliomosok.** A «Figaro» állítása szerint némely amerikai milliomosnak valóban szomorú sorsa van. Armour Fülöp, a chicagói «disznókirály» gyomorbajban szenved s csak tejet eszik; a magyarországi eredetű Pulitzer, a «Newyork World» dúsgazdag tulajdonosa, csaknem teljesen megvakult a sok olvasástól; Mackay és Vanderbilt pedig annyira elfoglaltak s félénkek, hogy teljesen kerülik a társaságot.

* **Az oroszok bálványozása** is csak addig tart a franczióknál, míg pénzbe nem kerül. Egy orosz czirkusz-társaság, mely a Marsmezőn, Párisban ütötte fel tanyáját s 70 kozákból állott, pár hónap alatt a legnagyobb nyomorba esett s összes holmiait elárverezték.

* **A japán nők** sokkal őszintébbek, mint az európaiak. Már külsőleg is kimutatják korukat, mivel a 30 évet meghaladott nő másforma hajdíszt visel, mint a fiatalabb; ezen kívül a hajdíszitésből mindenki kitalálhatja, hogy valamely özvegy asszony újra férjhez akar-e menni, vagy nem?

* **Elefántcsontból** még az 1893—94-iki időszak alatt is 800.000 kilogrammnyit hoztak Afrika különböző vidékeiről. Mivel sok fiatal elefántot is megölnek e fogakért, átlag el lehet mondani, hogy Afrikában évenként 40.000 elefántot gyilkolnak meg. Ha így megy a pusztítás, pár évtized mulva egészen kivesznek.

* **A legdrágább szék a világon** most került a pápa tulajdonába. E szék tömör ezüstből készült s egy amerikai bankár ajándéka.

* **A zarándokolás** szép jövedelmet hoz a vasútaknak is. A legutóbbi lourdesi bucsu alkalmából az orleansi vasút társaság a zarándokoktól 270,000 forintot vett be.

* **A legmagasabb új épület** most készült el New-Yorkban. 18 emeletes a ház, s ezen felül még három emeletes kupola van a tetején.

* **A legrégibb vasuti kalauz**, Bell József, most halt meg 84 éves korában. Ő vezette Stephenson hires «Rocket» nevü vasuti vonatát, melynek gépe jelenleg mint ereklye a Kensington-múzeumban van.

* **A jégfogyasztás** az elmult nyáron rendkivül nagy volt Párisban, több mint 20,000 tonnányi. A jeget csekély mennyiségben nyerik Párisból s a környéken levő tavakból, mivel az orvosok nem tartják jónak, inkább mesterséges jeget készitenek, sőt Svédországból is nagy tömegeket hoznak.

Lange, Konrad

cród

Fónagy Béla. A Szép-
művészeti Múzeum érem-
és plakettgyűjteménye.

MAGYAR MÜVESZET

1929. 33 l.

Zománctáblák teljes ra

Lange Konrad
1806–56

l.

Csatkai Lírt

212.7.

Lange K

festő

Perálltört Képes

344.524.1

M.D.K.

Lange Konrad /1806-1856/

753. István főherceg mellképe. Ezüstérem 5.4 cm.
Elveszett. /Főv. Tört. Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
55. l.
MUMOK. Bp. 1952.

Lange K

Perálltörtképes

586. P.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

ELNÖK

Kedves

Hivatkozással
a Müemlékek Országos B
ny. testnevelési tanác
~~folyamatban lévő lelk~~
munkákra beosztást nye
ne a Müemlékek Országo
munka folytán feltétl

MDK

Lange Konrád

István főhg. mellk pe, ez.érem

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952

MDK

Lange Konrad, /1806-56/.

Mellszobor. Revers:Lateinische Huldigung.
Bécsi hölgyek ajándéka. Medaill.
1846.

Wiem, Kunsthistorisches Muzeum.

Andorfer u. Epstein:Musica in nummis. Wien.
1907. 173.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonogra
Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern"
Ja hrg.1936. Hft 2. S.62.

Lang József

Bürgl. Buchbinder-
meister
† 20. III. 1866.
68 J.

Jegyzék a vízivárosi
temető fenntartani
javasolt sírjairól és
síremlékeiről

[Bp 1931] 44. l.

Hauptmann, Felix: Wappenkunde. München u. Berlin. 1914. R. Oldenbourg.
Kumorovitz Bernát: A magyar szfragisztika multja. Bp. 1938. Különlenyomat a Szentpétery-Emlékkönyvből.
Meyers Grosses Konversations Lexikon. Sechste Auflage. I—XX. 1902—1909.
Br. Nyáry Albert: A heraldika vezérfonala. Bp. 1886.
Szentpétery Imre: Magyar oklevéltan. A Magyar Történettudomány Kézikönyve. II. 3.
Tagányi Károly—Altenburger G.—Rumbold B.: Magyarország címertára. Bp. 1880.
Teske: Zur Stadtwappenfrage. Der Deutsche Herold. Berlin. 1885.
Varju Elemér: Címeres könyvek a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. (Második közlemény). Podhraczky József címerkönyvei. Turul 1902.

Lang József

keramikus

l

Közlepkiall

193-8

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Láng Károl

lárd

Kal Délm 14 l.

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

m.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

M.D.K.

Lang Károly

„miskolci hivatalnok"

Első díjat nyert a miskolci izr. hitközség iskola épületére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

ápr. 2. sz. 3. old.

Láng Károly

MDK

jelenkori művén

Atyai oltalom

Temesvári Zeptár

15

Lang Kristof

~~Lang~~

Laid

Roth. II. 452

Lang Kristóf
ártalos

lásd
Z

Di Szepes III. 42, 44

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lang Kristóf

Magyar Művészet

1937. 117, 120.

Láng Kristóf

~ és János műre a kismárki Thököly-
-vár kápolnájának stalluma

A magyarországi műv. fört. I. 249
Corvina 1970

Láng Lajós

1920. jan feb.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Kecskeméti parkrészlet,
olaj. 1300.–

1920. máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Táncosnő portréja, színes
rajz. 500.–

Versecki „Csukur – Mahalla" nevű

török eröditvény V. 192

Láng Sajós
késmárki antalos
1544.

l.

Pekárszobr
14. l –

ZEITSCHRIFT - FÜR - KUNST - BAU - UND - EINRICHTUNG

MÜVÉSZETI - ÉPITÉSZETI - ÉS - ÉPITÖIPARI - FOLYÓIRAT

Redaktion und Administration:
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bratislava (Preßburg), Michalska 2. II.

Müemlékek Országos Bizottsága
Nagys.dr. G e n t h o n István úrnak,
Budapest

Láng Lajos

a budapesti építő társulat tiszkonelője 1873 ban
Készítette a Pest város által Gizella főhercegasszynak Lipót bajor herczeggel való egybekelése emlékéül átadott Gizella album kalligrafikus cimlapját. Keleti nagyon dicseri.

Keleti 1873. II. 197. l.

_____ *műhely.*

főnökség!

v _____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

am.

évi _____ hó _____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Láng Lajos

Az orszagos. Kuszimo
kalotajarak tev kalgara.
tari 2-ik dij

Vas Up. 1893.

572

MDK

Láng Lajos

Táncosnő portréja szines rajz

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Majus. 15. l.

MDK

Láng Lajos

Öreg ember, szén

Margitszigeti részlet, of.

Vizi mabom, of.

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.
15 l.

MDK

Láng Lajos müépitész

II.dij

Az orsz.kaszinó ... Vas. Ujs. 1893. 512. l.

Láng Lajos M.D.K.

díjazva a pályáz ton

Tár tervező: Petz Rudolf, Dr, Miskolczi Józse ,

Molnár "ntla, Boschán István

Sikeres volt a hütőtároló tervpályázat

Magyar Nemzet 1965. nov. 19. 3.1.

Láng Lajos

K

Vas. Lap. 1893. 572. l

Az országos kaszinó palotája. Az országos kaszinó új palotájának tervére pályázat volt kiirva, a beérkezett pályaművek fölött a kaszinó tagjaiból alakult jury a napokban döntött. Mindössze nyolcz terv érkezett be, melyek közül az első dijat ~~Gziegler~~ Győző műegyetemi tanár tervének itélték oda, a második dijat *Láng* Lajos műépitesz nyerte el, míg a harmadikat ~~Alpár~~ Ignácz és *Gyöngyi* Géza tervei. Az új palotát az «Arany sas» helyére épitik. Az építkezéseket egyelőre még nem kezdik meg, mert a szomszédos sarokház telkét is hozzá akarják csatolni, a mi azonban csak a most folyó kisajátítási tárgyalások után lehetséges.

4/Rg

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

SZEPTEMBER

30 nap 38. hét

17 Vasárnap	
18 Hétfő	
19 Kedd	
20 Szerda	
21 Csütörtök	
22 Péntek	
23 Szombat	

Lang Lajos

pozsonyi építész

l –

Genthon – Szentivanyi

Abany-Torna vármegye

és Kassa műemlékei

Bp. 1. n. 10 l.

√

o Corona

Láng Lajos (?) nem művész,
talán mecénás? országgyűl.
képviselő

Budapesti Szemle, 1873. II.

183–198. l. — Keleti Gusztár: Képző-
művészeti szemle.

Lang Lajos
építész

l.

Fehér Szombathely

176. l.

MOBKvt.
2039. 7.

A szombathelyi vízmüvek építője
u. o. XXIV. l.

MDK

Lang Kristóf, János, asztalosok.

Müvük a késmárki Thököly vár kápolnájában levő stallum. 1544.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 366. l.

M.D.K.

Laug Kristóf asztalos mester

faragta, apjával Fáinossal együtt a késmárki vár kápolnájában levő ímaszéket „magukra és utódaikra, saját költségükön és saját kezűkkel, 1544-ben."

Csánki Károly: Az olasz művészet hatása a magyar művészetre

A Magyar Mérnök-és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1913. 47. köt. 309. old.

M. D. K.

LÁNG Kristót foro-pó és iltorziátor

Apja: Láng János " "

a XVI. sz. 40-es évétől részítettek művei-
ket műhelyükben a Repessighen.

Voit Pál: Műhely a Vis Dei Servin
Művészettörténeti Értesítő 1961. 2-4. sz. 118.e.

Lang Kristóf

asztalos

MDK

A késmárki Thököly-várkápolna stallumai Láng János és Kristof müve 1644.

Magy. Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 323.o.

M.D.K.

LÁNG Kristóf asztalosmester

János fia 1544-ben 55 éves

Kismárk, Thököly-vár várkapolna ima-

szék 1544 apjával L. Jánossal.

repr.

Bruckner Győző: Kismárk szab. kir. város

műemlékei Eperjes 1908. 27.l. 4. á.

Láng Lipót

festő

d.

Szokolay ujlaki

1.3.1.

5.	Dr.Pálinkás László	főiskolai gyakornok	1910	19
6.	Dr.Csabai István	főisk. gyakornok	1912	19

Budapest, 1942. január hó 31.

Láng Lipót, ifj., festő; szül. 1881 október 4-én Budafokon.

(1911-ben F. Goya: Leány tornával)

1908-ban P. Peel: Fürdő után cr. képét másolta a Szépmű-vészeti Múzeumban.

PIRNITZER TESTVÉREK

pénzváltó- és bizomány-üzlete Pesten, Dorottya-utcza 10-ik szám alatt,

foglalkozik:

1. Mindennemü állam- és iparpapirok, sorsjegyek, földtehermentesitési és elsőbbségi kötvények, záloglevelek, arany- s ezüstpénznemek, bankjegyek és devisek bevásárlásával s eladásával.
2. Magyar bank- és iparpapirok bevásárlásával s eladásával.
3. Mindennemü értékpapirokrai kölcsönadással s az előlegezett összeg vagy egyszerre, vagy részletenkint fizethető vissza.
4. Utalványok s hitellevelek kibocsátásával, Európa bármely váltópiaczára, tetszés szerinti látra.
5. Lejárt szelvények és kötelezvények beváltásával s kihuzott sorsjegyek leszámitolásával.
6. Kisorsolható mindennemü értékpapirok megvizsgálásával.
7. Működési körünkbe vágó minden megbizások elvállalásával s azok elintézésével, a pesti, bécsi s kül börzék számára,

a legméltányosb föltételek alatt.

Ajánljuk továbbá értékpapiraink bevásárlását

részletfizetések mellett,

mint azok legkönnyebb beszerezhetési módját. — Az összegek, valamint a fizetési határidők egészen a vevők tetszése szerint osztatnak fel, kisorsolható értékpapiroknál, az első részlet befizetésével a netaláni nyeremény már a vevőnek azonnal s egyedüli birtokába esik.

Kamatozó papirok azonban azon előnyt nyujtják, hogy a szelvények a vevő birtokába mennek át, s igy a beszedendő kamatok csaknem azon összeg-többletet, melyekkel az értékpapirok a napi árfolyam szerint magasban vásároltattak meg, egyensulyozzák.

Hogy a t. cz. közönségnek bárminemü sorsjegyek beszerezhetése megkönnyittethessék, s hogy mindenkinek alkalom nyujtathassék, csekély havi részlet-fizetéssel saját választása szerint egyidejüleg legalább is 5 darab különnemü sorsjegynek birtokába juthatni, alább következő összeállitásokat rendeztünk:

4½ ft. havonkint:	1	Windischgrätz-, Waldstein-, Como-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegy.
6 „ „	1	Salm-, Genois-, Windischgrätz-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegy.
7 „ „	1	1864-ki 50 ftos, Pálffy-, Genois-, Windischgrätz-, Keglevich-sorsj.
8 „ „	1	4% trieszti 50 ftos, Como-, Pálffy-, Waldstein-, Rudolf-sorsjegy.
8½ „ „	1	1839. 50 ftos, Salm-, Pálffy-, Windischgrätz-, Keglevich-sorsjegy.
9 „ „		Eszterházy-, Clary-, Waldstein-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegy.
9 „ „	1	4% gőzhajózási, budai, Waldstein-, Windischgrätz-, Rudolf-sorsj.
10 „ „	1	1864-ki 100 ftos, Pálffy-, Waldstein-, Windischgrätz-, Keglevich-sj.
11½ „ „		4% trieszti 100 ftos, Salm-, Genois-, Waldstein-, Rudolf-sorsjegy.
12 „ „	1	hitel, 1864-iki 50 ftos, Salm-, Waldstein-, Keglevich-sorsjegy.
14 „ „	1	1860-iki 100 ftos, 1864-ki 100 ftos, Salm-, Genois-, Rudolf-sorsj.
16 „ „	1	hitel, 1860-ki 100 ftos, 1864-iki 50 ftos, Salm-, Rudolf-sorsjegy.
18 „ „	1	4% 1854-i 250 ftos, 1864-i 50 ftos, Clari-, Waldstein-, Keglevich-s.
22 „ „	1	hitel, 1860-iki 100 ftos, 1864-iki 100 ftos, 1839-iki 50 ftos sorsj.
24 „ „	1	1839-iki egész, Salm-, Waldstein-, Keglevich-, Rudolf-sorsjegy.
30 „ „		5% 1860-iki 500 ftos, 1864-iki 50 ftos, Genois-, Clary-, Rudolf-sj.

Különösen előnyösek az általunk rendezett

társasjátékok 10 részesre,

melynél a részvevők mindegyike vagy 20 hó alatt havonkinti, vagy 20 hó alatt ¼ évenkinti részletben egyenlő öszletet fizet. Az első részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének részletfizetési levelek kézbesittetnek, melyen az illető 10 sorsjegy föl jegyezve van, s a tagtársak mindegyike tizedrészre mind a 10 sorsjegyre játszik. Az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyikének egy eredeti sorsjegy szolgáltatik ki. Ezen társasjátékok azon előnynyel kinálkoznak, hogy hosszabb idő alatt 10 különnemü sorsjegyre játszik, s végül az utolsó csekély részlet-összeg lefizetése által egy eredeti sorsjegy birtokába jut. A jelenre nézve ajánljuk következő társasági biztositóleveleinket:

A. 10 hitelintézeti sorsjegyre	7 ft.	60	krjával	20 havi	részletfizetéssel.
B. 10 1864-iki 100 ftos sorsj.	5 „	25	„	20 havi	„
C. 10 1864-iki 50 ftos sorsj.	2 „	65	„	20 havi	„
D. 10 1860-iki 100 ftos sorsj.	5 „	75	„	20 havi	„
E. 10 hitelintézeti sorsjegyre	9 „	75	„	20 egy negyedévi	részletfizetéssel.
F. 10 1864 iki 100 ftos sorsj.	7 „	25	„	20 egy negyedévi	„
G. 10 1864-iki 50 ftos sorsj.	3 „	65	„	20 egy negyedévi	„
H. 10 1860-iki 100 ftos sorsj.	8 „	—	„	20 egy negyedévi	„
I. 50 Rudolf-sorsjegyre	3 „	60	„	20 havonkinti	„
K. Minden ausztriai sorsjegy	4 „	—	„	25 egy negyedévi	„

Az **I.** alatti társaságban 10 személy 50 különféle Rudolf-sorsjegyre játszik, azaz: annak 10-ed részére, s az utolsó részlet lefizetése alkalmával a részvevők mindegyike 5 darab eredeti Rudolf-sorsjegyet vesz át.

A **K.** alatti társaságban 20 személy minden ausztriai sorsjegyre játszik, ehhez járul egy bádeni sorsjegy, 6¼ éven át; az utolsó részlet lefizetésekor a sorsjegyek árfolyam szerint eladatnak, s az abból bejött öszlet egyaránt felosztatik.

Ezen társaságok bármelyikébe egyesek is belépheinek, anélkül, hogy egyik részvevő a másikkal törődnék.

Ezen összeállitásoknál s egyátalában részlet-fizetésekrei eladásoknál, a sorsjegyek a napi árfolyam szerint számittatnak 6% hozzáadásal évenkint és ¼% provisio.

Még arra is bátrak vagyunk a t. cz. közönséget figyelmeztetni, hogy kivánatra különnemü sorsjegyeket állitunk össze, s azokat tetszés szerinti határidőre történendő részletfizetésekre áruba bocsátjuk, melyet különösen alakuló magány sorsjegy-társulatoknak ajánlunk.

Más pénzváltó-házak által — részletfizetési üzleteket illetőleg — hirdetett kombinatiók, általunk is eszközöltetnek, s az erre vonatkozó kérdezésködésre gyors kivitel biztosittatik.

IGÉRVÉNYEK

mindennemü sorsjegyekre és minden sorshuzásra, nálunk legjutányosb áron kaphatók. Az 1864-ik évi deczember 1-jén történt 1864-iki sorsjegyek kisorsolásánál a 808-ik sorozat huzatott ki 1—50 számmal, s igérvényekre általunk adatott ki — 2000, 1000, 400 stb. nyereménynyel.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek és azok postai utánvét mellett is eszközöltetnek.

Bizományosoknak, részletfizetési leveleink s igérvényeink eladásánál a leh legnagyobb kedvezmény biztosittatik. 967 (15—52

Részletes sorshuzási tervek, valamint részletfizetési programmok ingyért szolgáltatnak ki.

1864-iki
kölcsön-igérvények
ára csak 2½ forint,

s kaphatók:

KANITZ és TÁRSA 1104 (6—6)

pénzváltó-irodájában Pesten, német szinház-tér 4-ik sz. a.

Helyváltoztatás.

Alulirottnak van szerencséje a t. cz. közönséggel tudatni, hogy a kis-hidutczában több év óta létezett **„Borostyán-koszoruhoz“** czimzett

POSZTÓ-

ugy, mint **bel- és külföldi**

GYAPJU-DIVATKELMÉK

kereskedésével a váczi-utczába, a

„Nemzeti szállodához“

czimzett, gróf **Nákó**-féle házba átköltözött, s egyszersmind a fennemlitett czikkekkel dúsan ellátott készletét

igen jutányos szabott árak mellett

további becses pártfogásába ajánlani bátorkodik:

FÜLÖP ISTVÁN.

1144 (3—3)

Végképeni eladás.

Üzletváltoztatás miatt a „Schwaiczi“-hoz czimzett

VÁSZON-KERESKEDÉSBEN,

szerviták-téren Pesten,

nagy tárlat rumburgi, hollandi s **kreasz-vásznakból**, mindenféle **asztalnemüek**, gyolcs és franczia **batiszt-zsebkendők, törülköző-kendők, ágykanavász** és **csinvat, nyári-pikét, nankin-** s több effélékből. Ugyszintén

kész férfi-ingek

leszállitott áron eladja:

AEBLY ADOLF.

1155 (2—3)

HIRSCH IGNÁCZ

vizhatlan

takaró-ponyvák (Decktücher)

gyári-raktára

Pesten, király-utcza 13-dik szám alatt,

ajánlja gyártmányait **gazdák, kereskedők** és **hajó-tulajdonosoknak, jószágaik és kazalaik befödözésére** a szabadban.

Jelenleg a következő készlet található nála:

60	rőfös	takaró-ponyva,	10	rőf	hosszu	6	rőf széles
40	„	„	8	„	„	5	„ „
24	„	„	6	„	„	4	„ „
18	„	„	6	„	„	3	„ „
15	„	„	5	„	„	3	„ „

Kivánatra takaró-ponyvák minden megkivántató nagyságban készittetnek. — Árszabályok bérmentesitve küldetnek meg. 1147 (2—6)

Árjegyzéke

a franczia modor szerint alkotott

BUDAI MALOM-KÖVEKNEK

BLUM JÁNOS

gőzmalom-birtokostól Budán.

Tiszta árak itt helyben készpénzben.

1 pár 36″ átmérőjü	. . . . .	80 ft. oszt. ért.
1 „ 42″ „	. . . . .	110 ft. „
1 „ 48″ „	. . . . .	140 ft. „

Minthogy ezen kövek a leggondosabban vannak összeállitva, tartós élességüknél fogva darálásra és finomőrlésre épen ugy, mint közönséges őrlésre előnyösen alkalmazhatók, bátorkodom tehát azokat a tisztelt malombirtokosoknak ezennel a legjobban ajánlani. — Fentjegyzett köveken kivül készitek én tetszés szerinti nagyságban is, és minden egy hüvelyknyi több átmérőért 6 ftot számitok.

Budán, 1865. május 1-jén.

BLUM JÁNOS,
gőzmalomtulajdonos.

1163 (1)

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5½ %-os záloglevelei

oly értékpapirok, melyeknek összegei **földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztositva**, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékü jelzálog által fedezve vannak.

E **jelzálogi biztositékon** kivül kezeskedik még a záloglevelek biztosságáért:

az intézet alapitványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósának, kik egyetemlegesen, egy mindnyájaért és mindnyája egyért, egész ingó és ingatlan vagyonukkal kezeskednek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségeiért.

A záloglevelek, melyek **34½ év alatt**, félévenkinti nyilvános sorsolás utján **teljes névértékök szerint** visszafizettetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5½ %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, **nem számitva bele azon tőke-nyereményt**, mely a teljes névszerinti értékben visszaváltás folytán **a vásárlási ar és a névérték közötti** különbözetnél fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszelvényekkel van ellátva, melyek évenkint kétszer, és pedig május és november 1-sö napján, **minden adólevonás nélkül**, váltatnak be, s pedig nemcsak **Pesten az intézet pénztáránál**, hanem minden európai börzepiaczon, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfelsőbb rendelet szerint

árvapénzek, alapitványok,

s egyebek biztositására is fordithatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezések és az aggkor biztositására,

miután föltétlen biztositékot, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyujtanak.

☞ Az emlitett záloglevelek, a **napi-árfolyam** szerint, kaphatók **PESTEN**: **Malvieux C. J.. Wahrmann és fia Báron testvérek** czimü kereskedő-házaknál; — **BÉCSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein** uraknál; — **vidéken**: a Magyar biztositó-társaság főügynökségeinek legnagyobb részénél; **bérmentesitve küldött pénzért** azonban posta utján **magától az intézettől** is megszerezhetők.

1083 (4—0)

Közállományi meghatalmazás alapján

ügyvédi irodámat

f. h. 24-én megnyitottam Déván, barátter 506-ik sz. a., mit is a t. cz. közönségnek szolgálatkészségemet ajánlván, ezennel közhirré teszek. — Déva, 1865. május 31-én.

Lehmann Róbert,
orsz. hites ügyvéd.

1159 (1—3)

Fogorvosi ajánlat.

Vulkanit fogsorok és egyes fogak, amerikai modor szerint, melyek minden eddig ismert készitményt sok előnyük által felülmulnak, igen czélszerü módon készittetnek és tétetnek be

HEKSCH J. G.
fogorvos által,
József-tér 3-ik szám alatt, a fiókbankkal szemben.

987 (15—50)

LÁNG M.

Pesten, nagy-hidutcza, báró Sina-házban 2-ik sz. a., az „angol királynö“ szálloda mellett,

ajánlja nagyban szintugy mint kicsinyben **legjutányosb áron** szép és dúsválasztéku

belföldi, szász, angol és franczia

PORCZELLÁN és WEDGEWOOD

asztali-, thea-, kávé-, csemege-edényeit, fényüzési czikkeit, pipere- vagy mosdóasztali-diszáruit,

vendéglők, kávéházak, gyógyszertárak és vegyészi szerműhelyek számára

való készületeket,

továbbá az átalánosan

kedvelt bécsi köedényt.

Mindenféle megrendelések elfogadtatnak, s a legrövidebb idő alatt legjutányosb árért teljesittetnek.

☞ Vidékre való elküldéseknél a gondos elpakolás, valamint a gyors, biztos és minél kevesebb költséggel helyreszállitás iránt legjobben lesz intézkedve. 1145(2—3)

Fürdő-megnyitás.

A jószai fürdő, mely Unghmegye hegylánczolata fejedelmének Vihorlet-nek tövében s ennek déli oldalán fekszik, méltóságos gróf **Waldstein János** uradalmában, s mely eddig semmi kényelemmel el nem látva, csak a környékbeli betegek által használtatott melegitett kövek segitségével, s alulirt orvos által igen jónak tapasztaltatott az idült **csúzos** és hasogató testi fájdalmak gyógyitására, nemkülönben a **nőknél** gyakran előfordulni szokott fehérfojás méhgörcs és sápkór bajoknál most özvegy Sztáraynő, született Waldstein Mária nagymihályi grófnő ő nagyméltósága által, ki a haladás zászlóját mindenütt, hol a szép, jó és hasznosért vagy a szenvedő emberiség érdekében tenni kell, elől lobogtatja, ujonnan épült vendéglővel, vendég- és fürdőszobákkal elláttatván, ezt a közönség részére Jószán f. 1865. junius 5-én **megnyittatik.**

Midőn ezt a közönség köztudomására juttatom, részemről is azon igéretet teszem a t. közönségnek: hogy alulirt, mint a nagyérdemü grófi család bizalma folytán, ez évi fürdőidényre fölszólitott fürdői orvos megkettőztetett szorgalommal s igyekezettel oda fogok müködni, hogy az itt megforduló betegek minél gondosabb orvosi ápolásban részesittessenek, s hogy a fürdő ereje és gyógyhatásáról, nemkülönben a betegek száma és felgyógyulásáról vezetett naplóm alapján, a jövő évre egy bővebb ismertetést juttathassak a tisztelt közönség tudomására. A fürdő gyógyhatásáról addig is bővebb tudósitást nyerhetni nálam (Nagy-Mihály, Zemplénmegye) vagy a jószai fürdő-felügyelőségnél.

Kelt Nagy-Mihály, jun. 3. 1865.

OCSVÁRY EDE,
orvos és szülész, a magyar királyi természettudományi társulat rendes tagja, és a görvély (scrophula) bizton gyógyitója.

1166 (1)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában megjelent, s minden hiteles könyvárusnál, Pesten: **Kilián György** könyvkereskedésében, Budán: **Nagel és Wischán** uraknál kaphatók:

Bibliai történet.

Izraelita iskolák számára.

Irta

LÖW LIPÓT,
főrabbi.

Magyarra áttette

Löw Tóbiás.

8-rét. (224 lap.) Boritékba füzve **60** kr.

HITTAN.

Az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára.

Irta **Ziltz Mór,**
megvizsgált rabbi, s hites, nyilvános vallástanár az izr. főiskolákban Pesten.

8-rét. (60 lap.) Második magyar kiadás.
Boritékba füzve **30** kr.

HITTAN.

Az izraelita népiskolák felsőbb osztályai számára.

Irta **Ziltz Mór.**

Második magyar-német kiadás. 8-rét. (185 lap.) (1—3)
Boritékba füzve **70** krajczár.

SZABÓ ZSIGMOND

(Pest, zöldfa-utcza 17. sz.)

a legmagasabb árakon bevásárol mindennemü **szárított gyógynövényeket.** Egyszersmind figyelmezteti a dohánytermelő urakat, miszerint nála a **dohányszáritó zsinegek a legjutányosabb árakon** megrendelhetők.

1157 (3—3)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utcza 4-ik szám alatt).

Lang Lucas

ötvös 1747

Lád

Gyárfás Brassó · 135

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Lang Lukács

ötvös

belép. 1753. nov. 16.

irod + 1791. jan. 16.

Gy. Brassó Erd. Muz

384.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lang Lukas

ötvös

1753 mesterré lett
1791 meghalt.

BRASSO
R.E. 22l

Láng M.

keramikus

Bpest

1879. orsz. kiáll. Sicher-

fehérvart czüst

érem

MMÉEkül

1879 447. l.

81.-166.11., 1

Repes tabla

Kjöbenhavn
Thiele
1868

Lang, Lorentz

Késmárki antalos

l. 1606.

Bruckner Győző dr

A késmárki céhek jog- és művelődéstörténeti jelentősége.

Miskolc, 1941.

244. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Láng M

kerámikus

Bp.

l.

Ezredéreskiáll

XIII csop. 19. l.

Tasso, Torquato X. 210.

Láng Mihály

fayence gyártmányai

Csáfarm. 558.1.

a magyar föld védelme eszményi gc
latának a mult tanulságaira beti
kidomboritása,amint müemlékeink f
rása,védelme és bemutatása más te
teken és más korszakokra nézve a
nemzet erkölcsi tőkéjét,önbizalmá
és külföldi presztizsét van hivat
dolgok magasabb szempontjából tek
emelni.

A Müemlékek Orszá-gos Bizot
gának a római határvédelem felkut
sát célzó e programmját bátor vol
már mult évi ..... számu munka
zetemben ~~kszxax~~ előterjeszteni és
1935-36. évi költségvetési tervez
erre a célra .....összeget
Az azóta végzett munkák különösen

Lang és Mayer

Keramikusok Város-
fayence gyárosok lőd

l. Kel 1885

III. k. 2 f. 216. l.

Láng M
festő

657. TEÁSCSÉSZE ALJJAL, 2 db, porcellán, öblös harangalak és az aljon friz alakban szinesen alföldi jelenet. Az alj köz M. 7.5 cm. Jegye F. &. M. (Pirkenhammer.) Festette Láng

25 —

Ernst Muzeum aukcioi

IV – V.

mustrák. 205×135 cm. 370.—

311. NAGY SZŐNYEG, vörös alapon, közepén nagy zöld medallion, mértani ábrákkal, széles lécek és szélesen csikozott bordürrel. Szmirna. XIX. sz. 630×670 cm. 1400.—

312. KARAMÁNI FÜGGÖNYSZÁRNY, 2 darab. 320×75 cm. XIX. sz. 70.—

313. MOSZUL-ÖSSZEKÖTŐSZŐNYEG, szürke tükörben gazdag vörös szinezésü növényi mustrával. 172×100 cm. 200.—

314. SZULTÁN-SZŐNYEG, keretén indás és növényi motivumu díszitéssel, tükre szines sávokra osztva. 225×110 cm. 250.—

315. PLUVIALE, szines selyembrokát, fehér alapon szétszórt zöld. arany és vörös himzett virágok, arany és rózsaszinü szegéllyel. XVIII. század. 160.—

315a. FÜGGÖNY, vörös selyembrokát, gránátalma és palmetta motivummal, 3 drb, ebből a szárnyak mérete 350×150. 400.—

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol;
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Lang dr

porcellánfestő

l.

Közlezrkiáll

1394. l.

M.D.K.

Láng Marika szinmüvésznő

Rajzmüvész is, -irja a lap és közli Jeanette Mac Donald és Claudette Colbert filmszinésznőkről készült rajzát, valamint a müvésznő fényképét és egy másik felvételt rajzolás közben.

"Szinésznő, aki egyuttal rajzmüvésznő is" c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. aug. 9-16 II. évf. 32. sz. 11. lap

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I. II. 168

Név: Lang Martin

Foglalkozás: üveges (Glaser

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1691 előtt (?)

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

LANG MÁTYÁS, magyar szabómester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az ötösztályba való besorolást jelzik. 263.old

/ 1,2./ 1:IV., 2:V. magyar szabó. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

LANG Mátyás könyvtára

(1800-b.)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. OMvH, 1993 60

Foltin Brúnó 640
Fontos Sándor 2178
Forgách-Hann Erzsébet 2179
Forgács Éva 125, 1245, 1627, 1840, 1852, 2130, 2288, 2319
Forintos Anna 2180
Foster, Hal 46
Fóth Emő 533, 2181
Földényi F. László 2057, 2386
Földes Anna 1577, 2070, 2212, 2681
Földes Károly 1913
Földi Péter 2182
Förster, Ruth 2218
Francsics József 2183
Frank Frigyes 2184
Frank János 116, 371, 1767, 1781, 2025, 2051, 2059, 2109, 2221, 2223, 2309, 2496, 2500, 2525, 2620, 2696
Frank, Hartmut 1329
Frank, Magda 2185
Frank, Tanja 125
Frank Tibor 147
Franka Tibor 783
Fränkel József 443
Freund Sándor 1771
Fricky, Alexander 1122
Fricsy Ádám 1040
Frimmel Gyula 2186
Frisch László 2187
Frodl, Hermann 953
Frodl-Schneemann, Marianne 1532
Fruman Antal 1328
Fuchs, Bohuslav 2188
usz György 2336
ile Lajos 2358
lemile Ágnes 648

Mauritz Lang, grafikus

Az Esterházy családhoz kapcsolódik az a két állitólagos metszet is, amelyet a család szerint H.R.Miller rajza után metszett Mauritz Lang. Az egyik Eszterházy Miklós nádor 1624. bécsi diadalmenete. A másik a vezeknyi csatát örökitette meg. 11.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XX'. 1.sz. Bp

Mauritz Lang,grafikus

5.kép.-Hans Rudolf Miller-Maurizt Lang:Esterházy László Castrom Doloria.-Kézmetszet. Fekete repr. 4.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykrú világi képzőművészetünk 1.old

Muv.Tört.Ert. 1976. XXV. 1.sz. Bp.

Mauritz Lang, grafikus

6.kép.-Hans Rudolf Miller-Mauritz Lang:A négy Esterhá
házy nagyszombati temetése.-Rézmetszet.-Fekete
repr. 5.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykrú világi
képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Írt. 1976. XXV. 1.sz. Bp.

Mauritz Lang, grafikus

Hans Rudolf Miller szerzősége mellett szólnak a Lang metszetében fennmaradt egyik Miller rajz és a mennezetképek egyazon mesterre visszavezethető ,annak egyéni müvészi nyelvéből következő rokonvonásai. 5.old.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört. Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Mauritius Lang, grafikus

Lippay György éreket ábrázoló képek: "Hans Jacob Khien delineavit-Mauritius Lang sculpsit"-jelzésű lapok. Egy kertészeti mű címlapja előtt. volt látható.- 5-old. 13.jegyz.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1sz. Bp

Mauritius Lang, grafikus

A négy Esterházi nagyszombati temetéséről készült réz metszet rajzát Hans Rudolf Miller /H R M /készitette és Az augsburgi,de Pozsonyban müködő Mauritius Lang metszette. rézbe,. 3.old. 5-6.kép.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőmüvészetünk 1.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

LANG, MAURITZ

ZÁVADOVÁ-DANČOVÁ, KATARINA:
VÝTVARNÝ PROFIL MAURITZA LANGA.

ARS 6-8, 1972-74, 37-58

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMĚLCI
A UMĚLECKÍ ŘEMESELNÍCI 18. STOROČIA
ARS 4. 1970, 1-2. 72

Mauriz t Lang, grafikus

26.kép.-Hans Rudolf Miller-Mauritz Lang:Részlet a négy Esterházy temetésének metszetéről.-Fekete repr. 20.old

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.tört.Lrt. 1976.XXV, 1.sz. Bp

Mauritz Lang, grafikus

37.kép.-Hans Rudolf Miller-Mauritz Lang:Részlet a négy Esterházy temetésének metszetéről.- Fekete repr. 41.old.

Galavics Géza: A törökellenes harc és egykorú világi képzőművészetünk 1.old

Müv.Tört.Ert. K 1976. XXV. 1.sz. Bp

MAURITIUS LANG, rézmetsző

Az 1652-es vezekényi csata halottjának, Esterházy László nak temetésén a castrum dolorist Johann Rudolf Miller rajzolta le. Erről Lang rézmetszetet készitett. 36 .old. 11. kép.

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi dísztál a vezekényi csata emlékére, Drentwett művek az Esterházy kincstárban 23.old.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv. Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

MAURITIUS LANG, rézmetsző

Az 1652-es vezekényi csata halottjának, Esterházy Lászlónak ravatalképét, temetési szertartását rajzban Johann Rudolf Miller örökítette meg. Erről készített Lang, pozsonyi réznetsző metszetet. A metszet 1653-ban jelent meg Bécsben. 36. old. 12. kép.

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi disztál a vezekényi csata emlékére, Drentwett művek az Esterházy kincstárban 23. old.

Az Iparmüv. Múz. és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv. Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

MAURITIUS LANG, rézmetsző

Az 1652-es vezekényi csata halottjának Esterházy László nak temetésén a castrum dolorist Johann Rudolf Miller rajzolta le. Erről Lang rézmetszetet készitett 35.old. 11.kép. Fekete repr.

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi disztál a vezekényi csata emlékére, Drentwett müvek az Esterházy kincstárban 23.old.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969

MAURITIUS LANG, rézmetsző

Az 1652-es vezekényi csata halottjának, Esterházy László nak ravatalképét, temetési szertartását rajzban Johann Rudolf Miller örökitette meg, Erről készitett Lang pozsonyi rézmetsző metszetet. A metzset 1653-ban Bécsben jelent meg. Lang Rézmetszete. 37.old. 12.kép. Fekete repr.

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi dísztál a vezekényi csata emlékére, Drentwett művek az Esterházy kincstárban 23.old.

Az Iparmüv.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. Bpest. 1969

MATTONI-FÉLE

GIESSHÜBLER

legtisztább

természetes savanyukút

mint gyógyforrás már évszázadok óta kipróbálva a lélekzési és emésztési szervek bajaiban, köszvénynél, gyomor- és hólyaghurutnál. Kitünő szer gyermekeknek, üdülőknek és a terhesség ideje alatt.

Mattoni Henrik
Giesshübl-Sauerbrunn

Karlsbad mellett (Csehország)

Bécs, Franzensbad, Budapest.

Mattoni gyógyhelye:

GIESSHÜBL-SAUERBRUNN

KARLSBAD mellett Csehországban.

Ivó-gyógymód és vizgyógyintézet.

Pneumatikus és belélekzési gyógymód.

Ideg- és mellbetegeknek, üdülőknek,
továbbá: hurut és csúz ellen.

HAJ-CONSERVATOR

Jósága és olcsósága következtében közkedveltségnek örvendő hajfiitó szer.

Számos elismerő nyilatkozat.

Teljesen ártalmatlan szerekből van összeállitva. Az ősz és szürkülő hajnak már egy üveg elhasználása visszaadja természetes eredeti szinét és fényét. Megszünteti a haj hullását s meggátolja a korpaképződést. Szóval, minden tekintetben kiállja a versenyt az e fajta drága külföldi készitményekkel.

Egy üveg ára utasitással
2 kor. 40 fill.

Szétküldési főraktár:

Kirits Simon

az „ANGYAL"-hoz
cimzett gyógyszertárában

Ó-BÉBÁN,

Torontál-megye.

Raktárak:

Budapesten: Kriegner György ur gyógyszertárában Kálvin-tér.

Továbbá: Pozsony: Hadwiger Adolf. Debreczen: dr. Rotschnek A. Emil. Szeged: Vajda és Bokor. Pécs: Göbel Kálmán. Szatmár: Bossin J. urak gyógyszertárában. Maros-Vásárhely: Benő B. illatszertárában. Bécs: Franz Wilhelm et Comp. III. Linke Bahngasse Nr. 3, valamint az ország legtöbb nagyobb forgalmu gyógyszertáraiban.

159

LÁNG M.

BUDAPESTEN, SZERVITA-TÉR ÉS KORONAHERCEG-UTCA SARKÁN

Ajánlja legjutányosabb árak mellett gyönyörü, gazdag választéku belföldi, szász, francia és angol

porcellán-, majolika- és üveg-,

asztali-, téa-, kávé- és gyümölcs-teritékeit, pipere- és mosdó-edényeit, fényüzési cikkeit, szállodák és kávéházak felszereléséhez szügségeltető edényeit. **Mindennemü megrendelések elfogadtatnak** s a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árak mellett teljesittetnek.

69

CSÁSZ. ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓ

SAJÁT PORCELLÁN-FESTÉSZET.

Pesti Hirlap Naptára 1901.

589 8

549 10

313 5

11.65 46

FÖRSTER KONRÁD

NAGYVENDÉGLŐJE AZ „ALKOTMÁNYHOZ"

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 68. SZÁM.

MÜNCHENI LÖWENBRÄU-SÖR FŐRAKTÁRA.

TELEFON 26—35. 157

Védjegy.

Löwenbräu MÜNCHEN

Schutzmarke.

MÜNCHENI LÖWENBRÄU

kiviteli sör palackokban a vidéki családi asztalokra, mely heteken át jól tartja magát, 30 vagy 50 palackokat tartalmazó rekeszekben szállítva. Egy rekesz 30 kiviteli palack ára kor. **18.90**, vissza rekesz- és palackbetét kor. **6.**—. Egy rekesz 50 kiviteli palack ára kor. **29.50**, vissza rekesz- és palackbetét kor. **8.**—. Helyben a házhoz szállítva 30, 46 és 60 fillér palackja. Palackbetét **10** fillér.

Dréher-féle királysört

kis és nagy palackban, **jó asztali bort** jutányos árban. Nyáron szerdán a söröskocsi a Zugligetbe és Hüvösvölgybe, szombaton a Svábhegyre indul.

LÁNG M.

BUDAPESTEN, SZERVITA-TÉR ÉS KORONAHERCEG-UTCA SARKÁN

Ajánlja legjutányosabb árak mellett gyönyörü, gazdag választéku belföldi, szász, francia és angol

porcellán-, majolika- és üveg-,

asztali-, téa-, kávé- és gyümölcs-teritékeit, pipere- és mosdó-edényeit, fényüzési cikkeit, szállodák és kávéházak felszereléséhez szügségeltető edényeit. **Mindennemü megrendelések elfogadtatnak** s a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árak mellett teljesittetnek.

69

CSÁSZ. ÉS KIRÁLYI
UDVARI SZÁLLITÓ

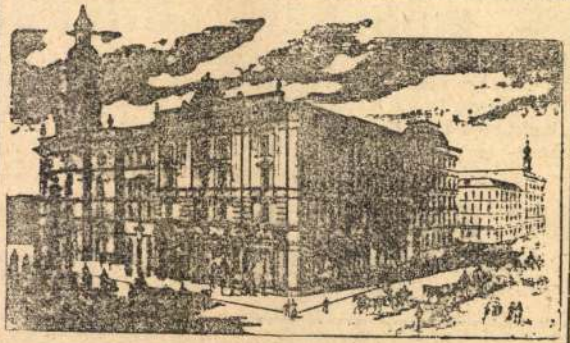

SAJÁT
PORCELLÁN-
FESTÉSZET.

Pesti Hirlap Naptára 1903.

MAURITIUS LANG, rézmetsző

Metszet szolgálhatott mintául a vezekényi csatát megörökítő ezüsttál ötvösmesterének is. Bár a vezekényi ütközet metszetes csataképe jelenleg nem ismeretes, írott forrásokból tudjuk, hogy Lang 1653-banrézbe metszette és ez után festtette meg Esterházy Zsigmond/?/ az olajképet, amelyről további két másolat készült. 31.old. 24.jegyz

HÉJJNÉ, DÉTÁRI ANGÉLA: Augsburgi ötvöstál a vezekényi csata emlékére, Krentwett művek az Esterházy kincstárban 23.old.

Az Iparmüv.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Müv.Múz. Évkönyve, XI. Bpest. 1969

Mauritius Lang

rézmetsző nevét és munkáit Nádasdy Ferenccel kapcsolatban többször említi.

Rózsa György: Nádasdy Ferenc és a művészet. - Művtört.Ért. 1970.3.sz. 185-202. 1.

187, 188,

Mauritius Lang

Mauritius Lang készitette Johann Rudolf Müller rajzai alapján a vezekényi ütközetben elesett négy Eszterházy /László, Ferenc, Tamás és Gáspár/ temetésén elhangzott, ~~xxxxxx~~ Nádasdy Ferenc által kiadott oratiók rézmetszeteit.

Rózsa György: Nádasdy Ferenc és a művészet. - Művtört. Ért. 1970.3.sz. 185-202. l.

187-188 l.

Lang Mihály

neimet farekas
a XVII. század elején
Győrben.

Bedy Vince:

Adalékok a győri
ipar történetéhez.
Győri Szemle
1941. 186. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lang Mihály

Kerékkovács

1829-ben 18 éves; vézmetsző tanfolyam.

lása

Fleischer Bées. 63. l.

T. 3984.

glalja el, melynek kapujához czölö-
ótérben a községi házak képeznek cso-
aladnak, kik közül az egyik puskát
térben pedig a hegyek közt balról to-
a lebegő mondatszalagon, mely fölött

R

nak Von denen Proportionirten Linien
5.

17.1 : 11.1 cm.

5.

Lang, Michael

ötvös, Sopron 1629–1634

l.

Csatsopronióte

15. l.

Lang Mihály

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok 1899. 215 l.

Láng M.

Láng M
Budapest

Kerámikus jegye

P. Brestyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 966, 268 l.

Ujpest.

Közmüvelödési Kör

Képzömüvészeti kiállitása.

1929. XII. 15 - 26.

Lang Mihály

ötvös Sopron

1634. jun. 12

polgáreskü

Hází

a teremben tartott m

Szineskedjék türelem

M.D.K.

Láng Mihály, keramikus

Budapesti műhelye kiemelkedő szerepet játszott a magyar kerámiaiparban. 209.o.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Láng Mihály,

porczellánfestéssel is foglalkozik nagy üzlete mellett.
A majolika-gyártás terén /Láng- és Mayer/ városlödi gyárában Ransonnet ill. Zsolnay -féle alapon indul, de leghivebben ö örizte meg a tösgyökeres czifra szür diszitéseket.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton.
Müvészi Ipar.1885/86 évf. 148,149.l.

LÁNG Mihály budai lakatosmester. Költségvetést készit --+ Mayerhoffer József épitészszel együtt 1777-ben az egri rác templom épitési munkáihoz.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Láng Mihály, budai kőfaragó mester

Mayerhofer József építésszel együtt költségvetést készít, 1777-ben az egri rác templom építési munkáihoz.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája
Szerk-: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lang Mihály

bakatosmester elvállalja 1778. VIII. 15-én elvállalja az egri Széchenyi u. 55. sz. a. ráctemplom ujjáépítését.

Voit Pál pb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarországi műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

5671

LÁNG MIHÁLY, edénykereskedő, keramikus

A millenium után az edény, kőedénygyárak termelése rohamosan csökkent. Tehát nem véletlen, hogy 1898-ban Láng a városlődi társas vállalkozásból kivált 285.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/ 275old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971

LÁNG MIHÁLY, edénykereskedő, keramikus

Láng 1898-ban kivált a városlődi kőedénygyár közös cég
ből és a gyárat Mayer György fia, Béla vezette tovább,
ill. vette vissza ismét a szükebb családi tulajdonba. De a
a népies díszítési irányzat továbbra is megmaradt.
283. old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár /1866-1950/
275. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

LÁNG MIHÁLY, kereskedő, keramikus

1884 óta a bpesti Láng cég érdekeltté vált. Mayer György és Láng Mihály együttesének korszakot jelentő tette, hogy hogy részben rátértek a népies ízlésben diszitett tárgyak készitésére. 283.old. 18.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/ 275.old

A Veszprém, Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971

Lang Michl,lakatosm. M.D.K.

Budán dolgozott.Budán polgárjogot nyert.1768.II.5.
249.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari Érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Sang Mihály Jarekas

Győri Szemle 1941. 186.

A győri ipar történetéről

Lang Moritz

Harangoszto

Lász

Arch. Erst

1912. 22. 1.

Lang Mórie

nagyrebeni harang öntő

1715

l.

Arch. Ért.

1912. 22. l.

Méltóságos

Dr.Szentiványi Gyula

müemléki főtitkár „rnak

B u d a p e s t.XI.

Lágymányosi-út 14.

fel

LÁNG-MITICZKY GÁBOR

Budapesten 1944-ben született. A Képző- és Iparművészeti Főiskola Belsőépítész Tanszakán szerezte diplomáját 1970-ben. Azóta tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

Tanulmányai befejezése óta elsősorban kiállítások tervezésével foglalkozott, eleinte különböző tervezőirodákban, majd a Képző- és Iparművészeti Lektorátus megbízásából. Kiállítások tervezése kapcsán több ízben dolgozott külföldön is (Kijev, Moszkva, Párma, stb.). Belsőépítészeti pályázatokon is részt vett, pl. a „Postai pavilonok" c. pályázaton tervező csoportjuk két munkája is kiemelt megvételt nyert. 1976 óta önálló művész.

Jelenleg saját műhelyében dolgozik, ahol a gyári bútortípusokat kiegészítő kisbútorok tervezésével és kivitelezésével foglalkozik. Munkáit az Iparművészeti Vállalat boltjaiban és a Képcsarnok galériáiban forgalmazza.

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT
LÁNG-MITICZKY GÁBOR
BELSŐÉPÍTÉSZ

BENCZÚR GYULA TEREM
NYÍREGYHÁZA, DÓZSA GY. ÚT 3.

(1.)

Krónika

„Gyógyszertárban nőttem föl..."

Láng Miklós 70 éves

Naponta találkozunk a szerkesztőségben, mégis keveset tudunk egymásról. A napi munka elveszi az időnket a kiadós beszélgetésektől. Most, hogy több mint három évtizeden át volt technikai szerkesztőnk, szerkesztőbizottságunknak jelenleg is aktív tagja, Láng Miklós hamarosan 70 éves lesz, sort kerítettünk erre a beszélgetésre, mégpedig a barátságos Üllői úti lakásban, ahol a mértéktartóan modern berendezés a háziasszony ízlését dicséri, míg a falakról ránktekintő, értékes Vidovszky-festmények a házigazda gyűjtéséből származnak. Egy csésze tea mellett ülve teszem föl az első kérdést.

— Azt tartják: az ember életét meghatározza az, hogy mikor és hová születik, azaz a kor és a családi körülmények.

— Igen, a kor jelentős befolyásoló tényező, de a család is, amelyikbe beleszületik az ember. 1919 őszén történelmi időket élt át az ország: november 16-án vonult be Horthy fővezér — darutollas „leventéi" élén — a fővárosba, s így lettem én, a két nappal előbb született cseresemő, a keresztségben Miklós, Levente. Neveltetésemre rányomta bélyegét a szörnyű — maig is ható — trianoni tragédia. Aztán a pénzromlás, a világgazdasági válság, majd a II. világháború. Ez, meg az ezt követő Rákosi-féle remuralom teljesen szétszórta a családot. De az a szeretetteljes ám szigorú, következetes nevelés, amiben otthon — öten fiúk — részesültünk, meg a cserkészet, amelynek törvényeit egész életem során igyekeztem megtartani, meghatározója lett életemnek, s nagy erőt adott akkor, amikor a szüleimet korán elvesztettem.

— Manapság sok szó esik arról, hogy hazánkfiai nincsenek fölkészülve esetleges pályamódosításokra. A te pályádon sok cikcakk volt, hogyan fogadtad ezt?

— A Kereskedelmi Akadémián sokoldalú képzést kaptunk a gyakorlati életre is. Előbb Pesten helyezkedtem el, de a háborús események miatt visszatértem szülővárosomba, Békéscsabára, a nagyapám alapította Réthy-gyárba. Itt könnyen ment a beilleszkedés, hiszen a gyógyszertárban és a hozza tartozó gyógyszervegyészeti gyárban nőttem föl. A katonai behívó, majd a 14 hónapos amerikai hadifogság kitérőt jelentett, de azután, — bár nehezebb körülmények között — folytathattam a munkámat, ahol abbahagytam. A gyárat 1949-ben államosították, majd ostoba módon felszámolták: ekkor a Tevan (most Kner) Nyomdához helyeztek át. A lakásunkból 1951-ben törvénytelenül kitettek, ezért a fővárosba költöztünk, ahol a Révai Nyomdába kerültem.

— Ez adta a gondolatot, hogy az induló „Gyógyszereszet" meghívjon technikai szerkesztőnek?

— Pontosan. 1956 decemberében kezdett formálódni a lap megindításának a gondolata. Hívtam *dr. Láng Béla* kapott felelős szerkesztői megbízást, s ő hívott engem segítségül. *Dr. Végh Antal* volt a főszerkesztő — akinek nem tudok eleg hálás lenni azért a sok jó és okos dologért, bölcs világszemléletéért, amit tőle tanulhattam együttműködésünknek mintegy másfél évtizede alatt —, *dr. Kovács László* pedig a szerkesztő (aki szegedi kitérője után ismét visszakerült a laphoz). Itt dolgoztam több mint 31 éven át.

— Mondanál erről a korszakról valamit?

— Nem könnyű; rengeteg izgalmas eseménye volt ennek a több mint három évtizednek, de kéziratbiány miatt aggódnunk talán mindössze egyszer volt okunk. A múlt évi bővítésünkig inkább a kéziratok torlódása volt a jellemző. Izgalmakkal járt a sorozatos helyváltoztatásunk, míg a jelenlegi helyünkre eljutottunk (ahol először kapott a szerkesztőség különszobát), hat helyet jártunk be. Adott a szerkesztőségünknek helyet a Gyógyért Laboratórium, az OGYI, a Gyógyszerészi Kémiai Intézet, a Gyógyszerészeti Intézet, a Fővárosi Tanács Gyógyszertári Központja. Most meg az EGIS Gyógyszergyár „vendégei" vagyunk, de a gyár terjeszkedési tervei miatt ez a helyünk se tűnik véglegesnek. Változtak a felelős szerkesztők, meg a szerkesztők is. Változott lapunk kiadója, nyomdája: terjedelme, kivitele, ára; több kitűnő munkatársunk eltávozott az élők sorából — egyszóval rengeteg eseménye volt ennek a kornak. Csak egyvalami volt állandó: a mindenkori szerkesztőség szakmaszeretete, hite, lelkesedése, szolgálni akarása! Ez a szellem fogott meg engem ilyen hosszú időre. Izgulnivalónk volt gyakran a megjelenés időpontja miatt is. Lapunk néha akár több hónapot is késett, de például a kongresszusi különszámok esetében ezt föltétlenül el kellett kerülni, hiszen a megfelelő számot a résztvevők kezébe kellett adnunk. Izgultunk eleget a különféle formákban jelentkezett sajtóhibák miatt is; hiába javítottunk még akár a tördelt levonaton is, ennek eredményét már nem láttuk, csak a kész lapban szégyenkezhettünk a hibák miatt. Egyszer például egy cikkben annyi hiba maradt benne, hogy az egészet újból le kellett közölnünk. Szóval a szerkesztéshez jó idegek kellenek...

— De térjünk vissza a főfoglalkozásodhoz, hiszen a szerkesztést sokáig társadalmi munkában, de később is egyéb munkád mellett végezted.

— Hét év után a nyomdából áthívott a papíripar. Előbb az ország papírimportjának szervezését, intézését kaptam igen komoly, szép feladatul, majd — miután megkaptam a feddhetetlenségi igazolást — az ország legnagyobb pénzügyi osztályának vezetését bízták rám. Úgy hat év után — a papíriparban történt átszervezés miatt — elfogadtam egy másik országos vállalat meghívását, ahol hamarosan a miskolci üzem főkönyvelője lettem, s ugyanott Kiváló dolgozó.

— Mi volt ezalatt a Gyógyszerészettel?

— Pendliztem. Ha a nyomda szorított, hétközben is felszaladtam Pestre, s a hétvégeket pedig mindig munkával töltöttem el, hogy a lapnál fönnakadás ne legyen. Ez azonban nagyon terhessé vált, ezért 1970-ben — ismét állást változtatva — végleg visszakerültem a fővárosba, anyagellátási főosztályvezetőként. (Itt is megkaptam a Kiváló dolgozó kitüntetést.) Az évtizedeken át végzett erőltetett munkatempó azonban kikezdte az egészségemet, s 1978-ban rokkantsági nyugdíjba mentem.

— Vezető állásokat töltöttél be, noha — tudtommal — nem voltál párttag.

— Diákkoromban hosszú hónapokat töltöttem a náci Németországban; alkalmam volt megundorodni a hitlerizmustól. Amikor aztán ránkszakadt a sztálinizmus országvesztő szerencsétlensége, egyenlőségjelet tennem nem volt nehéz a két borzalmas, rafinált, megalázó, gonosz rendszer közé. Ez mindvégig visszatartott attól, hogy egypárt-rendszerben párttagságot vállaljak. Kétségtelen, hogy nagyon sok tanulásomba került, hogy ennek ellenére vezető posztokra hívtak meg. De ezekre is csak jóval az 1956-os forradalom után kerülhetett sor.

— Apropó forradalom: mit csináltál akkoriban?

— Az októberi események váratlanul értek bennünket. A tíz csodálatos nap — amire tíz éve vártunk — reményekkel töltött el. Annál

LÁNG MIKLÓS műgyűjtő

GYÓGYSZERÉSZET (folytatás)

nagyobb volt a csalódásunk, amikor jött a megtorlás, az újabb terror. Engem beválasztottak a munkástanácsba, s e funkciómat arra használtam fel, hogy megszerveztem dolgozóink kenyérellátását. Ez nemcsak bonyolult dolog volt, de veszélyes is. Ugyanis át kellett hágnom a kijárási tilalmat, mert hajnalban el kellett jutnom a pékségbe, hogy lekössem a lehetőség szerinti kenyérmennyiséget, amit addig kellett őriznem, amíg a vállalati teherautó érte nem tudott jönni. Egyébként a feleségemmel mindennap bementünk a munkahelyünkre, ha másért nem, hát csitítani a hőzöngőket. Aztán a szabadságharc leverése után megindult az emberáradat nyugatra. Számunkra is nagy volt a csábítás: albérletben sinylődtünk, csak kisfizetésű állásban dolgozhattunk — minden okunk meg lett volna a kivándorlásra. Ráadásul megjött Venezuelában élő testvérem szerető hívása is. Maradtunk, kivártunk, alkalmazkodtunk; elfogadtuk a nagyobb kenyeret a hallgatás fejében. Hallgatni ugyanis hajlandók voltunk, de együttcsaholni sosem!

— Hallotam társadalmi munkáidról.

— Az egyik cserkésztörvény így szól: „A cserkész — ahol tud — segít!" Ehhez tartottam magam, amikor sok éven át végeztem társadalmi munkát kerületem tanácsának pénzügyi osztályán. Aztán alapító tagja lettem a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaságnak, ahol nyugdíjba vonulásomig vezettem egy munkabizottságot. 1978-ban megalakítottam a „Vidovszky Béla Baráti Kört", ami később beolvadt a Budapesti Művészetbarátok Egyesületébe, s itt „Vidovszky Béla Emlékbizottság"-ként működik tovább a vezetésemmel, azzal a céllal, hogy ne engedjük feledni a kitűnő festőművészt, akit a mai kultúrpolitika oly méltatlanul mellőz. Vidovszky-kutatásomról 1983-ban megjelent egy kis könyv is. Néhány éve pedig a most várossá lett Gyomaendrődön szerveztük meg a mester alkotásaiból összeállított állandó kiállítást. (A művész Gyomán született 1883-ban.) De tovább megyek: tagja vagyok a Magyar Eszperantó Szövetségnek; 1978-tól mintegy tíz évfolyamon át — nem kis munkával — közöltük lapunkban a dolgozatok eszperantó nyelvű összefoglalóit. (Munkámért megkaptam a rangos Zamenhof-plakettet.) Végül, de nem utolsósorban: azt hiszem, egyetlen nem gyógyszerész tagja vagyok a Magyar Gyógyszerészeti Társaságnak, ahol 1975-ben „A szocialista magyar gyógyszerészetért", 1986-ban pedig a „Societas Pharmaceutica Hungarica" emlékplakettel tüntettek ki.

— E sokféle tevékenységed mellett cikkek írására is futotta az idődből.

— Diákkorom óta írok. Akkor beszámolókat küldtem hazai és külföldi cserkésztáborokból, amiket a helyi sajtó közölt. Később tárcáimból, novelláimból is közöltek a lapok (néhánnyal szerény díjakat is nyertem), majd az anyaggazdálkodás területéről jelentek meg szakcikkeim, végül az utóbbi években Vidovszky Béláról írtam több tucat tanulmányt; valószínűleg ez utóbbiakkal találkozhattál a sajtóban. Persze a Gyógyszerésztben is jelent meg több cikkem. Publikációim száma több mint 150.

— Ebben benne vannak a lapunkban közölt „Fogalmazzunk igényesebben!" című közleményeid is?

— Nem; ebből 30 folytatás készült, a szerkesztőséghez érkezett kéziratok nyomán. Természetesnek tartom, hogy mint szakíró, foglalkozzam anyanyelvünkkel is. E témában kapcsolatot tartok az MTA Nyelvtudományi Intézete Népművelő közönségszolgálatával, a rádió és a tévé anyanyelvi műsoraival, valamint az Édes Anyanyelvünk c. szaklappal.

— Korodnál fogva lehetne számos unokád...

— Bizony, nagy kár, hogy nincs. 1944-ben, a legzavarosabb időben találtam meg életemnek máig is hű párját; ezt követően éveken át nem vállalhattunk gyereket, később meg már nem lehetett. Ez nagy szomorúságunk, hiszen népes családban nőttünk fel.

— És mivel foglalkoztál az elmúlt egy évben, mióta átadtad a technikai szerkesztést?

— Megírtam hadifogságom történetét, amihez kiadót keresek. Foglalkozom a lap „könyvismertetés" rovatával, kicsit besegítek a szerkesztésbe, ezért naponta bejárok most is a szerkesztőségbe. Van aztán még egy csomó terv a tarsolyomban, csak erőm legyen hozzájuk.

— Ezt szívből remélem! A szerkesztőség és az MGYT elnöksége nevében is jó egészséget, még sok alkotó évet kívánok. S ehhez — úgy vélem — csatlakoznak olvasóink is, akik egy emberöltőn át a lapunknál végzett munkádból megismerhettek.

Dr. Brantner Antal

Láng Miklós

ezüstműves

Bp. VII. Nyár u. 19

Nemesfék 1941

199. l.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LÁNG-MITICZKY KATALIN
TEXTILTERVEZŐ

LÁNG-MITICZKY GÁBOR
BELSŐÉPÍTÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGTEKINTÉSÉRE
1985. SZEPTEMBER 12–20.

KÉP CSAR NOK

SZINYEI MERSE TEREM
SZEKSZÁRD
KOLCSEY LTP. 1.

F. k.: Köteles István – 85-1393 GENERALART Dorogi Ny

LÁNG-MITICZKY KATALIN
TEXTILTERVEZŐ

LÁNG-MITICZKY GÁBOR
BELSŐÉPÍTÉSZ

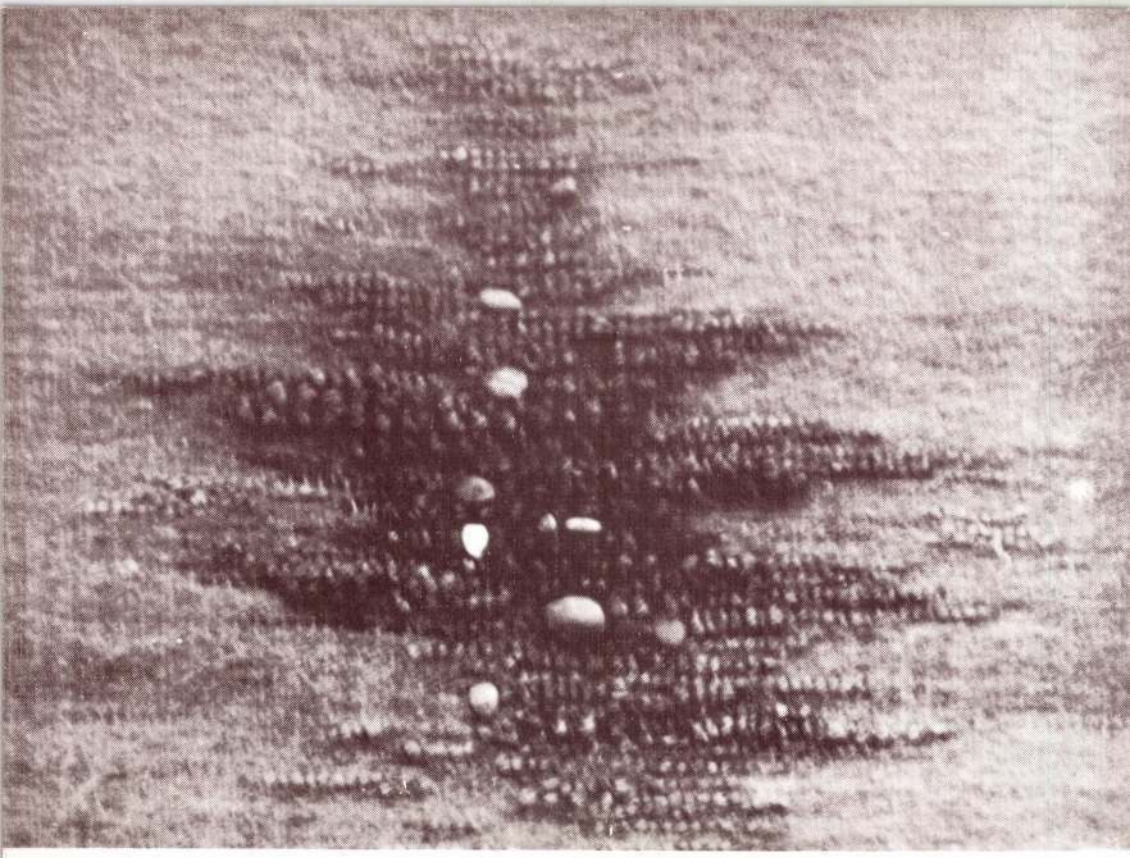

LÁNG-MITICZKY KATALIN

TEXTILTERVEZŐ

1947-ben született Budapesten. 1966-ban végezte érettségi és díszítőfestő szakvizsgáját a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban. 1977-óta kizárólag textiltervezéssel foglalkozik. 1982-óta szerződésben áll az Iparművészeti Vállalattal.
Munkáit a Képcsarnok és az Iparművészeti Vállalat forgalmazza. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja. Jelenleg egyedi gobelin textilképeken és térkompozíciókon dolgozik.

KIÁLLÍTÁSOK:

1978-ban a Kozmetikai és Háztartásvegyipari Vállalat megbízásából az őszi BNV kiállításra 174 m^2 tértextilt készített. 1979. Tápiószele, Blaskovich Múzeum. 1982. Szolnok, Megyei Művelődési Központ. 1984. Szombathely, VIII. Fal és Tértextil Biennálé.

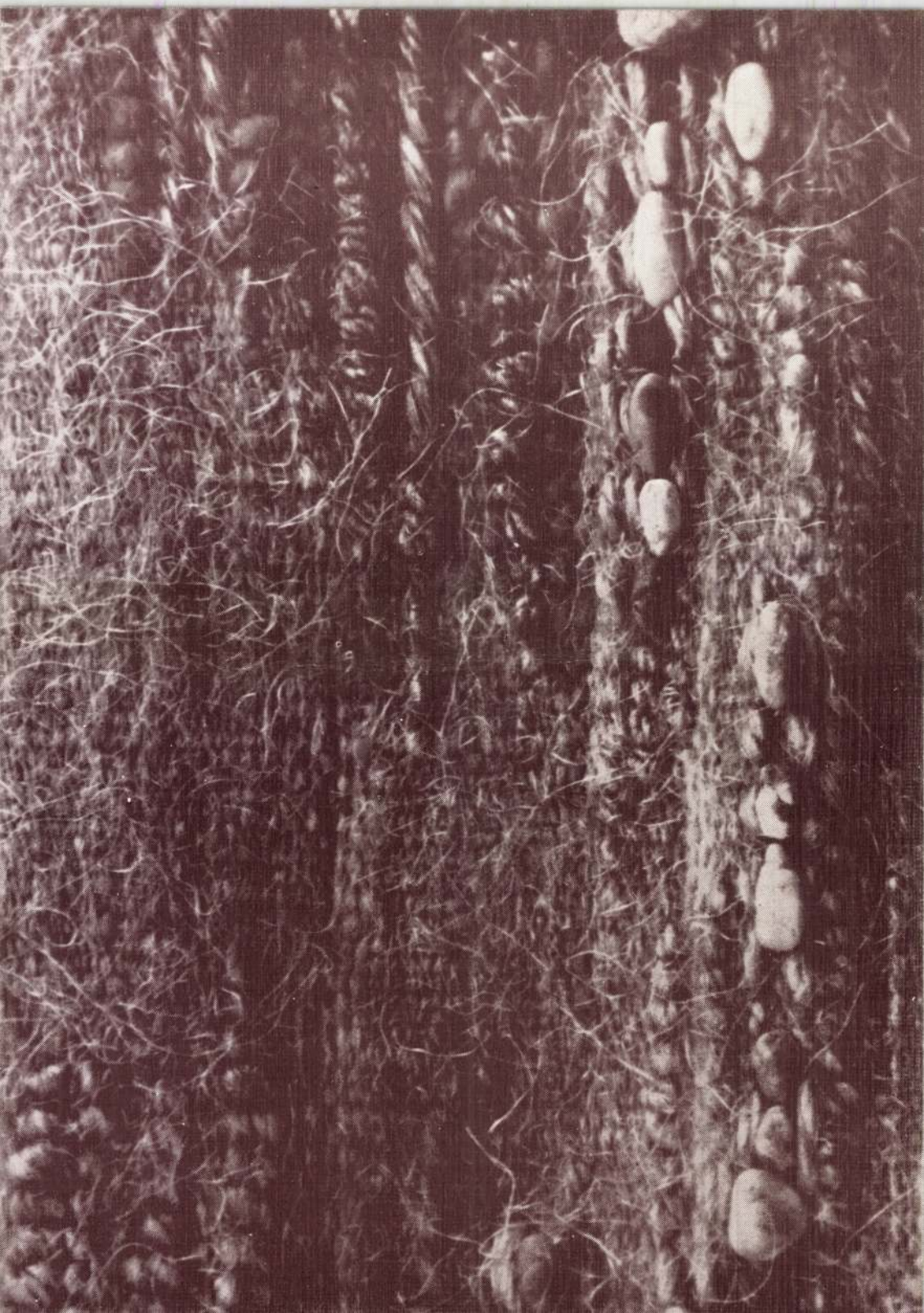

LÁNG-MITICZKY GÁBOR

BELSŐÉPÍTÉSZ

Budapesten 1944-ben született. A Képző- és Iparművészeti Főiskola Belsőépítész Tanszakán szerezte diplomáját 1970-ben. Azóta tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának. Tanulmányai befejezése óta elsősorban kiállítások tervezésével foglalkozott, eleinte különböző tervezőirodákban, majd a Képző- és Iparművészeti Lektorátus megbízásából. Kiállítások tervezése kapcsán több ízben dolgozott külföldön is (Kijev, Moszkva, Párma stb.). Belsőépítészeti pályázatokon is részt vett, pl. a „Postai pavilonok" c. pályázaton tervező csoportjuk két munkája is kiemelt megvételt nyert. 1976 óta önálló művész.

Jelenleg saját műhelyében dolgozik, ahol a gyári bútortípusokat kiegészítő kisbútorok tervezésével és kivitelezésével foglalkozik. Munkáit az Iparművészeti Vállalat boltjaiban és a Képcsarnok galériáiban forgalmazza.

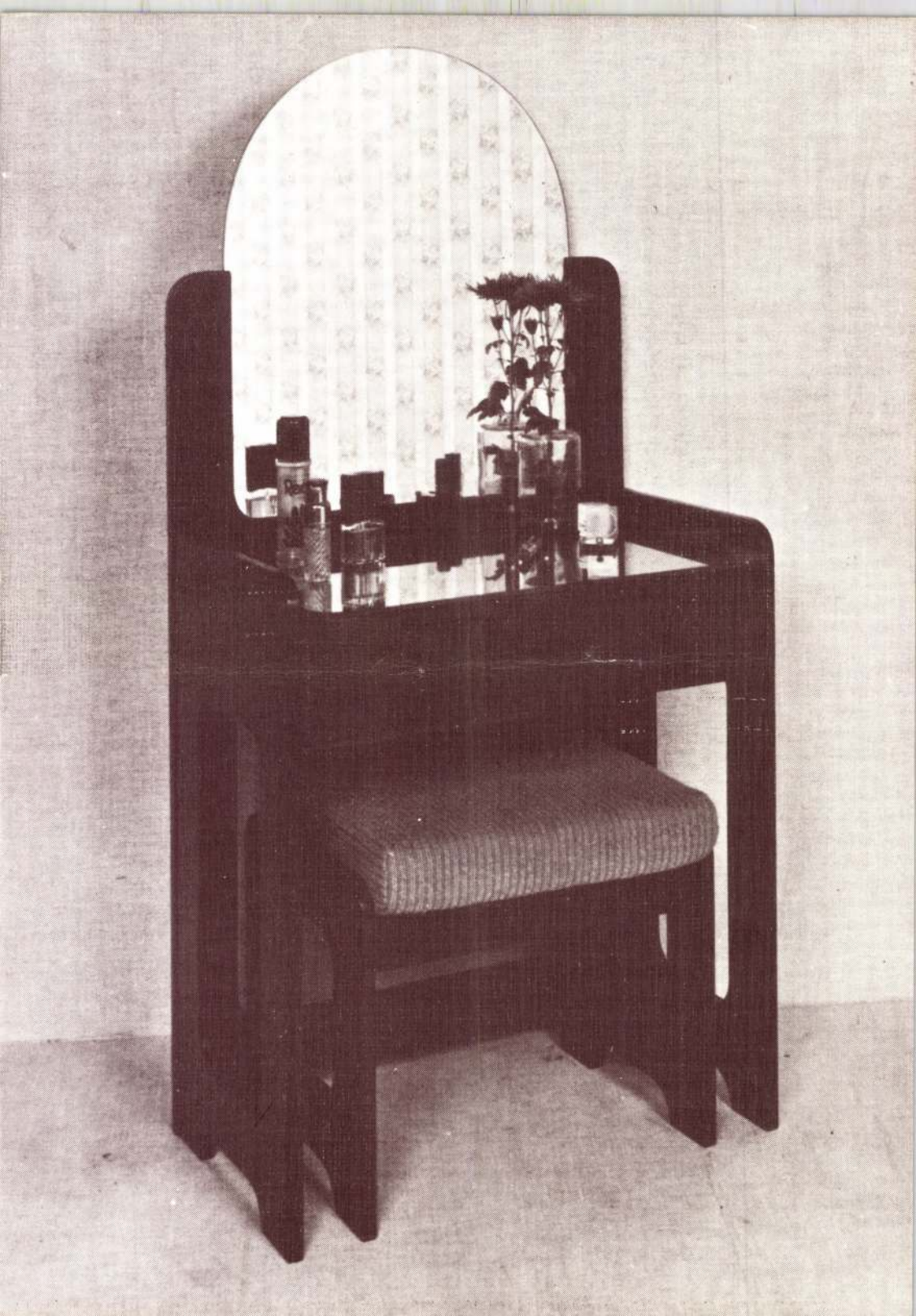

LÁNG-MITICZKY Katalin

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LÁNG MITICKY KATALIN
TEXTILTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ

NAGY ZSOLT
BÚTORTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1991. JÚNIUS 20-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:
SIMON MAGDOLNA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
1991. JÚNIUS 20—29.

F. K.: WEIN MIKLÓS

MEDNYÁNSZKY TEREM
BUDAPEST, TANÁCS KÖRÚT 26.

Láng-Miticky Katalin

textiltervező és Láng-Miticky Gábor belsőépítész

Diatl. Szekszárd, Szinyei-Messe Terem, 1985. szept.

12-20. Bp.: Kepics. 1985 [6] p. ill

Láng-Miticzky Gábor

Veszprémi Miklós: Ali bútortervezésre adta a fejét. = M. Nemzet, 1985. okt. 14. 5. ill

[interjú]

LÁNG-MITICZKY Katalin

Az oroszlánkirálynő

Hetven évig csak a férfiaké volt a Lions Club

Láng-Miticzky Katalin: a jövőben jobban kell a gyerekekre figyelni SZABÓ BARNABÁS FELVÉTELE

Álmait az önzetlenségről szövi, textíliáit a szabadságról. Láng-Miticzky Katalin iparművész jövő májustól új fejezetet nyithat a hazai emancipáció történetében, hisz a női tagoktól egészen 1987-ig következetesen elzárkózó szervezet, a Lions Club magyarországi kormányzója lesz. A négygyermekes, ötvenéves asszony, aki még a rendszerváltás előtt baráti unszolásra lépett a rászorulók támogatását életcéljuknak tekintő oroszlánok közé, ha épp nem azon töri a fejét, hogyan segíthetne embertársain, akkor egy térplasztikai biennáléra készül. Láng-Miticzky Katalin alkotásai ugyan nagyrészt nonfiguratívak, a Lions Club működéséről azonban nagyon is konkrét elképzelései vannak.

– Egy éven keresztül mintegy ezer ember – nagyrészt férfi – tartozik majd a keze alá. Otthon is ön hordja a nadrágot?

– Az igazat megvallva inkább a férjem. Egyébként most még csak II. alkormányzó vagyok, a nálunk érvényes rotációs elv értelmében ezután I. alkormányzó lehetek, és csak ha továbbra is megerősítenek a pozíciómban, akkor leszek egy esztendeig kormányzó. Ez esetben pedig hordanom kell azt a bizonyos nadrágot.

– Polgári családból származik. Az asztal körül kergették gyerekkorában, ha nem jótékonykodott?

– Ez azért túlzás, viszont tény, hogy egymás megsegítése szinte belénk nevelődött. Nem emlékszem például olyan ünnepre, amelyre ne hívtuk volna el az egyedül élő rokonainkat.

– Ugyanezt valószínűleg még sokan elmondhatják, annál kevesebben segítenek azonban vadidegeneken.

– Amikor arról beszélek, hogy szolgálni kell embertársainkat, én ezt nagyon komolyan gondolom. A Lions Club például épp a nyolcvanas évek végén alakult meg Magyarországon, amikor a társadalom egy jelentős része érezhetően kezdett lecsúszni. Ma már negyven helyi klubunk működik, melyek több tízmillió forinttal támogatják évente az elesetteket.

– Nem a rendszer kritikája, ha egy civil szervezet veszi kezébe a rászorulókról való gondoskodást?

– Nem hiszem, hogy állami szinten minden problémát meg lehetne és meg kellene oldani. Ezen az alapon mindenki ülhetne a fenekén, és mutogathatna felfelé. Fejlett nyugati országokban is működnek Lions Clubok, hiszen sokszor tényleg nem pénz kérdése a segítség. Ha azt mondom, hogy egy beszélgetés, kirándulás néha mindennél többet használ, akkor érthető, miért lehet ránk szükség. Természetesen nem vehetünk magunkra össztársadalmi feladatokat, de egyetlen élet elviselhetőbbé tétele is megéri a fáradságot.

– Jobb filmekben ezen a ponton sírnak fel a hegedűk a londoni filharmonikusok előadásában.

– Elég baj, hogy nem veszik nálunk komolyan a jótékonykodást. Egy önző és közömbös társadalomban sokaknak érthetetlen arról hallani, hogy valaki saját pénzét és idejét áldozza mások megsegítésére. Pedig egyik ember igenis felelős a másikért. Külföldön a jótékonysági szervezetek tagjait megbecsülik és elismerik, olyannyira megbízhatónak, szavahihetőnek tartják őket környezetükben, hogy például szívesen kötnek velük üzletet.

– Azért nyugtasson meg: a segítség nem befektetés.

– Persze hogy nem. A Lions nyugaton talán tekinthető a módosabb emberek klubjának, Magyarországon viszont egy értelmiségi középrétegből verbuválódnak a tagjai. A rászorulókat nem annyira saját zsebből támogatjuk, inkább a különböző rendezvények bevételéből. A Lions Clubot 1917-ben az amerikai Oak Brookban elsősorban a látássérültek megsegítésére alapították, és ez maradt azóta is a fő profilja. Mi viszont emellett megtaláltuk a magunk speciális problémáit. Egyik klubunk a Baranya-háromszögben felmerült menekültproblémával foglalkozik, egy másik Kárpátalján például egy óvoda élelmiszer-ellátásáról gondoskodik. Mivel az ország népessége egyre jobban fogy, a jövőben szeretnénk a gyermekekre jobban odafigyelni.

– Szóval a jó oroszlán olyan, mint a jó úttörő: ahol tud, segít.

– Lehet, bár nem voltam úttörő.

– Akkor valószínűleg ön az egyetlen az országban. Sokat veszített: idős embereket kísérhetett volna át a túloldalra, patronálhatott volna komplett szociális otthonokat, egyszóval kisegíthette volna egy életre magát.

– Azért nem vagyok elkeseredve, van még most is mit tenni.

– Biztosan. Egyébként mit gondol, hány ember hallott egyáltalán a Lions Clubról?

– Valószínűleg nagyon kevés.

– Ha ön lesz a kormányzó, változni fog a helyzet?

– Remélem. Én mindent megteszek, hogy változzon.

– Határozott ember?

– Ha muszáj...

– És most muszáj?

– Most igen.

Falusy Zsigmond

Nincs már ajándék sz

A focipálya megvan, de a csapatnak nem jut pénz a

Ma lett volna tárgyalás az egyik büntetőperében Halász István kunbajai polgármesternek. Dr. Wolf Béla, a Bajai Városi Bíróság elnöke szerint elképzelhető, hogy végre ítélet is született volna a vádirat tárgyát képező, 1993-ban elkövetett adócsalások ügyében. A bírósági elnök szerint már vagy tíz tárgyalást tartottak Baján Halász István ügyében. Összesen 35 millió forintos adócsalással vádolja az ügyészség, szerepel a vádiratban 220 ezer literes olajsavazás is, vagyis az ügyészség szerint ennyi tüzelőolajként vámkezeltetett olajat adott el szőkítés után. A bíróság úgy véli, a bizonyítás nehézségei miatt nem hoztak mindeddig elsőfokú ítéletet.

Ahol nincsenek titkok

A Kecskeméti Városi Bíróságon tárgyalták Halász egy másik, 1991-es eseményekkel kapcsolatos ügyét. A vádirat szerint Halász 1991-ben és 1992-ben 12 ezer liter Cherry Brandyt, később 18 900 márka értékű tiszta szeszt, további két alkalommal 25 320, illetve 18 ezer márka értékű jugoszláv eredetű alkoholt hozott be az országba – tranzitáruként. Úti célként Csehszlovákiát és Romániát jelölte meg, de a szállítmányokat Magyarországon értékesítették. Halásznál 12 492 liter jugoszláv eredetű szeszt foglaltak le. Ebben az ügyben már 1993-ban vádat emeltek a kunbajai vállalkozó ellen, aki akkor még nem is volt polgármester. A Kecskeméti Városi Bíróságon több bíró sem vállalta a per tárgyalását. Végül dr. Vas Árpád, a bíróság elnöke hirdetett ítéletet 1997. június 10-én: Halász István elsőrendű vádlottat folytatólagosan elkövetett csempészet bűntette, továbbá háromrendbeli devizabűntett kísérlete miatt kétévi szabadságvesztésre ítélte. A büntetés végrehajtását három év próbaidőre felfüggesztették – a bírósági indoklás szerint azért, mert 5-6 év eltelt a bűncselekmények elkövetése és az ítélet között. (Lapunkban 1996 szeptemberében tudósítottunk a tárgyalás egyik fordulójáról, amelyet vagy fél évvel elnapoltak, mert nem jelent meg az egyik jugoszláv állampolgárságú vádlott.) Halász István kérését, hogy részesítsék előzetes bírói mentesítésben, a bíróság elfogadta. Így, bár jogilag büntetett előéletűnek számít, de a polgári életben nem köteles erről nyilatkozni. Arra a kérdésre, hogy miért kapta meg Halász István az előzetes bírói mentesítést, dr. Vas Árpád azt válaszolta: Halászt annak tudatában választották meg Kunbaján polgármesternek, hogy tisztában voltak azzal, bírósági perek folynak ellene.

Mivel a bírósági pereiben lassan több éve nem születik ítélet, a kunbajai lakosság jelentős része elhiszi, hogy a vállalkozó valóban érinthetetlen. Egy 2000 lelkes kis településen nincsenek titkok, mindenki tudja, hogy a másik mivel foglalkozik. Akkor is tudták, amikor 1994-ben Halász Istvánt polgármesterré választották. Függetlenként lett polgármester, de a képviselő-testületben az MDF és a Fidesz helyi képviselőinek támogatásával viszi keresztül az akaratát. Megválasztása előtt, mint gazdag és sikeres vállalkozó a település felvirágoztatását ígérte a jugoszláv határhoz közeli település lakóinak. A nyugdíjasoknak szenet ajándékozott, futballpályát építtetett, és egy ideig NB III-as futballcsapatot tartott fönn a faluban.

Benzinkutat létesített

Kunbaján igen nagy a munkanélküliség. A községben a legnagyobb munkáltató az önkormányzat, aki intézményeiben állást talál, annak – ha szerényen is, de – biztosítva van a megélhetése. 1996 őszén riportban számoltunk be arról, hogy a polgármester az önkormányzat MDF- és Fidesz-képviselőinek nyomására hogyan távolította el állásából Nemes Lászlónét, az iskola igazgatónőjét. Nagy István alpolgármester, az MDF helyi elnöke akkor karizmatikus egyéniségnek nevezte a főnökét. Az iskolában történt események hatására mintegy harminc gyerek kezdett el Bácsalmásra, az ottani iskolába ingázni.

A polgármester az ENSZ-embargó sújtotta Jugoszláviába való illegális üzemanyag-szállítás idején benzinkutat létesített Kunbaján. Más vállalkozók is próbáltak benzinkutat nyitni a településen, mert viszonylag közel van a Bácsalmás–Bajmok közti határátkelő, de senki más nem kapott engedélyt újabb kút építésére.

Időközben a benzinkút lehanyatlott, és bár a focipálya megvan, a polgármesternek nincs pénze a korábbi félprofi csapat fenntartására. A kunbajai együttes most a megyei második osztályban játszik. Nem jött be az a vodkagyári terv sem, amellyel a polgármester fel akarta virágoztatni a határ közeli községet. Nincs már ajándék szén a nyugdíjasoknak. nincs Mikulás-csomag a gyerekeknek.

A kunbajaiak egy része úgy tartja: a polgármester legalább megpróbált valamit tenni a faluért. Sem az előző, sem a mostani kormány nem segített a határvidéki községek lakóin, megszűntek a

Előzetes letart

A bíróság a hét végén előzetes letartóztatásba helyezte Halász Istvánt, a Bács-Kiskun megyei Kunbaja polgármesterét. Halász ellen csempészet és vesztegetés miatt indított eljárást a rendőrség. A gyanúsítás szerint több, Halász érdekeltségébe tartozó vállalkozás illegális olajügyleteket bonyolított, melyek során kenőpénzt fizettek korrupt vámosoknak.

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság szervezett bűnözés elleni szolgálata tavaly ősszel figyelt fel arra, hogy a megyében zajló illegális olajkereskedelemben részt vesz több olyan vállalkozás, amely Halász István kunbajai polgármester érdekeltségébe tartozott. Volt olyan társaság, amelynek Halász a tulajdonosa, más cégek felett pedig családi kapcsolatain keresztül gyakorolt ellenőrzést. Tóth András alezredes, a főkapitányság bűnügyi igazgatója elmondta: az illegális olajügyekkel foglalkozó vállalkozások után kutatva, figyelt fel a Q-Text Kft.-re.

Pannon Praktikum.
Most még könnyebb
elérhető!
Pannon GSM
PANNON GSM

1021

Láng Miticki Katalin textiltervező

1979. XI. 13. 11.30 Petőfi - Vné -

Néhány szó zene közben

- Október 27-én, délután három órakor nyilt meg Láng Miticki Katalin textiltervező és Nagy Zsolt belső épitész kiállitása Tápiószelén, a múzeumban. A Blaskovits Muzeumban, amely, hogy úgy mondjam a régiségeknek adott helyt és ez a kiállitás pedig a legmodernebb müvészeteket mutatja be. Mit hoztak magukkal?

- Hát főleg textileket a feleségem, és részben pedig kis bútorokat, mind a kettő saját készitésü. Zömében fából készültek a bútorok, a fa természetes tekturáját kihasználva, főleg pácokkal, tehát olyan anyagokkal, amelyek ennek a textúrának a jellegét nem változtatják meg. Igy alakitottam ki, és lehetőség szerint olyan kialakitási móddal, ami régies mivel hagyományokhoz hasonlóan készülnek.

- Itt vag rögtön egy előszobafal. Nagyon érdekes. Zöld szinü, textillel kombinált.

- Igen. Hát ez egy ...fenyőből készült. Tulajdonképpen egy elem az egész, de egészen egyszerü kapcsolási móddal összefüzött hengeres rudakra kialakitott profilok, amik részben ruhatárolásra alkalmasak, részben egyéb ruházati kiegészitő kellékek tárolására. Különböző esztergályozott elemekből készültek ezek a tároló részek és az egész mögött van egy durva zsákvászonból kialakitott hátfal,ami részben a fal szennyeződésétől védi a ruhákat.

- És ez a kis asztalka?

- A kis asztalka pedig egy tálaló asztal, egy esztergályozott elemekből összeállitott gurtiható és a három egymás fölötti lap egymás fölé is állitható, igy kis helyet foglal el, és különböző széjjelszitott helyzetben pedig könnyebb az egyes asztallapokhoz való hozzáférés.Főleg ital és kisebb ételek tárolására.

- Az elmult évtizedekben hozzászoktunk a magas fényezett bútorokhoz. Most viszont látom, hogy szinte mindenütt a matt a divat.

- Én is különösen ezt a felület kialakitást szeretem. Szinte az összes bátorfelület kialakitása pácolással készült részben szines, részben pedig natur pácokkal, különböző fa szinü pácokkal, és a felületkezelésnél részben sziladekolt, részben olyan egyéb anyagokat használtam, amik magas fényt semmi szín alatt... legfeljebb egyenes, selymes tapintásu felületet, viszont viszonylag könnyen tisztitható.

- És ez a paraván, ez közös munka?

- Ez közös munka. Hát tulajdonképpen a vázát csináltam én ... a paravánnak ,lényege az textilből készült, azt Kati szőtte be.

- Kicsit szokatlan és furcsa paraván. Megszoktuk, hogy átlát hatatlan. Ez, mint egy háló.

- Tulajdonképpen csak egy ilyen szimbólikus leválasztása a térnek. Egy kicsit intinebbé tenné azt a helyet, ahol netán valaki elvonulni vagy dolgozni szeretne.

- Egyébként is az itt kiállitott tárgyeimeknek azt hiszem mindegyiknek az a funkciója, feladata, hogy egy-egy meghittebb sarkot képezzen a lakásban.

- Igen. Ezt szerettem volna a kisebb és nagyobb darabokkal is elérni, hogy szinben is és formában is valahogy harmonizáljon a most kapható bútorokkal, tulajdonképpen bárhová elképzelhető szinekben megpróbáltam kicsit visszafogottabb szineket, nem túl vadn nem túl élénk szineket, tehát bárki kiválaszthatja magának a legmegfelelőbbet vagy hát ami a neki legjobban tetszik.

- A legtöbbnek az anyaga látom szizán és fa kombinációja.

- Igen.Én a szizánt nagyon szeretem, egy nagyon rusztikus és igaz, hogy elég nehezen kezelhető anyag, mert nagyon merev, tehát a megdolgozása elég sok problémát jelent, de úgy érzem, hogy érdemes vele dolgozni, mert nagyon szép...lehet velek kialakitani, és szeretema plasztikus elemeket is ezekben a dolgokban. Tehát a festése is elég egyszerü,habár én ezt otthon csinálom, teljesen kisipari módszerekkel de elég szép szineket lehet belőle csinálni és nagyon szépen festhető.

- Mit várnak ettől a kiállitástól? Hogy ezt éppen Tápiószelén rendezték meg?

- Erkölcsi szempontból majd meglátjuk, hogy milyen fogadtatásba részesül. Anyagilag semmit nem várunk, mert nem szeretnénk forgalmazni a cikkeket.

- Holakovszkij István riportját hallották.

Láng-Miticzky T. MDK

mérnök

A közuti hidosztályon dolgozott a II. világhá boruban lerombolt hidak ujjáépitésén.

78.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

M.D.K.

Lang Márton, harangöntő

Készítette a nyírbátori minorita templom kisebbik harangját, melyen körben a következő felírás olvasható: „Fecit Martinus Lang. Waratinii 1720." 1770-ben mindkét harangot újraöntökék, 1825-ben még egy harmadikat is csináltattak, de az 1884-es villámcsapás mindkármat megolvasztotta

13

Hidegkuti Mihály: A nyirbátori minorita-templom. Szeged, 1941. 13.old.

Lang Márton, harangöntő M.N.K.

A XVIII első felében Nagyváradon mint kódott Annyit tudunk róla, hogy 1726 ban Körösnagy-harsány részére öntött egy harangot 311 old 23. jegyz.

Patay Pál: Az Érmelléki Traktus harangjai 1825 körül. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

LANG KÁROLY

Németh F.: A bányáti fényk.

2002.

123.0.

Az évszám az 1218.sz. levelezőlap al

MTAK Kézirattár Ms 4786/194.

Kézírás.

Budapestre írt levél.

Beke Ödön (1883-1964) finnugor nyelv

1949-től a budapesti egyetem tanára.

1. Beke Ödön FL-nak írt lapja nem ma
   gyűjtéséről volt szó, de az akció
   1936-1937-es évfolyamában nincs e
   ban jelentek meg cikkei.
2. Ld. 1141/2.
3. Gorka Sándor (1878-1945) biológus,
biológiai tanszékének helyettes, 192

Lang Móric

nagyszebeni harang-
öntő 1715-ben öntötte
a vurpodi (Szeben m.)
templom harangjait.

Roth-Mayr-Forch
605. l.

l. Arch. Ért
1912. 19. é.
IV. k.

Tótkomlós h. n. X. 145.

Lang

L. 5. *Moritz*, augsburgi származású rézmetsző, aki Bécsben (1649), Pozsonyban (1652—53), Nagyszombatban (1658) és Kassán (1665) működött. L. metszette Szelepcsényi György arcképét és arcképes exlibrisét, Lisztius László Magyar Mars c. művének címlapját stb.

L. G. II, 104

megtaláltatása. — 1873: I. 38. *Nachahmung N. Poussin's:* Das Auffinden Moses'. — 1876, 1878, 1879: XIII. 468. *N. Poussin után:* Bacchus születése. — 1881: 536. *N. Poussin modora:* Mózes megtalálása. — 1888: XX. 696. *N. Poussin követőjétől:* Mózes feltalálása. — 1896, 1897: XX. 696. *N. Poussin követője:* Mózes a gyékénykosárban. — 1897: XX. 696. *In der Art des N. Poussin:* Die Auffindung des Moses. — 1898: XX. 696. *N. Poussin* (manière de-): Moïse sauvé des eaux. — 1901, 1904: XX. 696. *N. Poussin követője:* Mózes a gyékénykosárban.

MDK

Lang, Moritz,

Augsburgi mületěsů rézmetsně

Esterházy László és társai emlékére Nádasdy Ferenc által a nagyrombati jezsuita templomban emelt Castrum dolorist (1652 nov. 26) metszette rézbe.

(ill)

Pigler, A. Portraying the dead

Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 1-2n 640.

MDK

Lang, Moritz

augsburgi rézmetsző képén:Castrum doloris, /Esterházy László és társai emlékére készült ravatal-épitmény. 1652./ Esterházy László halotti portréjával. /repr./

1956
AHA. Tom.IV. Fasc.1-2. 64-65.l.-Pigler:Portraying the dead .-1-75.l.

MDK

Lang Móricz

Szelepcheny György, Magyarország primása. (1646-85). Arcképe és cimere alatt:
"In quo me propria signatum videris arte
Ex-libris illum noveris esse meis."
Rézbe metszette Lang Móricz.

Czakóexlibr 15.1.

M.N.K.

Lang,Mauritz,rézmetsző.XVII.sz.2.fele

1.Jézus mennybemenetele.Jelezve:"M.Lang F.".25+16,7 cm. Ltsz.58.409. Rézlemez. Magy.Tört.Képcsarnok. 201.o.

Gennerné Wölhelmb Gizella-Rózsa György: A Magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye. 197.o.

Folia Archaeologica.XI.1959.Bpest.Képzőmüv.Alap.Kiadóváll.Bp.

MDK

Lang Móric pozsonyi rézm.

A török elleni nagyvezekényi ütközetben 1652.aug.16.-án elesett négy Esterházy László, Ferenc, Tamás és Gáspár temetése nov.26.Nagyszombatban.Ivrét rézm.Rajzolta Miller János Rudolf és metszette Lang Móric pozsonyi rézm.
A következő műben jelent meg: A Tekintetes és Nagyságos Hoffmany Pál Péczi Püspök... prédikáczioia Midón Nagy Vezekény mezején az Törökök ellen való harczon...düczösségesen eggyütt meg halt négy vitéz Uri Attiafiak el temettetnének. Bécs,Cosmerovius Mátthé, 1653.

Magy.Művelődéstört. III.k. 284, 662.l.

Lang Móric M.D.K.

A nagyvezekényi ütközetben ,1652-ben elesett négy Esterházy temetése. /rézmetszet Miller János Rudolf rajza után/1695.

repr.

Keresztury-Vécsey-Falvy:Amagyar zenetörténet képeskönyve Bp. 1960. 78.l.

Lang Móric

a XVII. s. második felében mint rézmetsző dolgozott Bécsben

Wagler VII. 281. l.

Wurzbach XIV. 96. l.

Szelepcheényi György primás arcképes két exlibrisét metszette rézre

Az esztergomi főegyházmegyei könyvtár „ex-libris" könyvjegyeinek lajstroma.

Esztergom, 1903.

37, 51. l.

Lang Monier

laid

Var. 240. l.

LANG MORICZ, pozsonyi rézmetsző

6.ábra.Batthyány Ádám és II.Nádasdy Ferenc lovas zenésze
a törökök elleni csatában elesett Eszterházyak temetésén
Nagyszombaton 1652-ben.A 7-8 csoport megnevezése az alja
7.Equitatus aulicus C.Nadasdi...ducillibus No...
8.Equitatus aulicus D.C.Adami de Batthian No 74.
A metszetet Miller János Rudolf rajza után Lang készitett
s 1653-ban jelent meg Bécsben.-Fekete repr..14.old.
Képek jegyzéke 6. k 41.old

BÉKEFI ANTAL: A vasi várak zenei élet a török meg-
szállás idejében 8.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966
1.szám Szombathely, 1966

Lang Mauritius – Poszony 1. Joh. Rud. Müller

Esterházy László. Castrum doloris.

Kstich. 1652.

Lang Marie

rērm.

laid.

=

Exlibr 15.1.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lang, Maurice

Helepcsényi Gróf
archepes ex libris mek
rapolója, vagy metszője.
XVII. század

ivód

Skexlib.

~~Apponyi Albert gróf VIII. 216.~~

Mauric Lang

rézm.

Stelopesanji György archeje
Stelopesanji metszete után.
Oval Exetbe, nagan
Stelopesanji neve és cimei
olvashatok. Alul tabla
~~[illegible]~~ 2 soros latin
vers. Rézm. 8.
Tel. Mauric Lang f.

Lang M., rézmetsző, 1653.

Tört. Tár,

1880., 163.

Szilágyi: Magyarországi képzőművészek
névsora

Lang Márton

rém.

l. 1663

Rapkert

84-l-

Lang, Mauritz XVII sz. 2. fele MDK

rézmetsző

Jézus mennybemenetele.

201.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella - Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke.
U.O. 199-205.o.

Lang Móricz

vermetno XVII.

část

M. Kořjeszemle

1903. 240 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

..... vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Maurit. Lang

rézm.

Achmet Gran Sig-
nor de Tvrchi 1666.
J. Toorenvliet delin:
Maurit: Lang sculp.
Rézm. fol, ovalkeret
mellkép.

Lang Mod

l.
Räth I. 490.

Lang M 1653.

Műve: czünkép, mellen ez az írás van: Gloriose actorum praemia. Pro Deo et Populo. Magyar Mars. Találtatik ebben a könyvben: Magyar Mars, Avagy Mohács mezejen törkül veszedelem emlékezete. Nyomdattatott Bécsben stb. 1653. esztendőben. (B. Lisztius László munkája) Aláírása: M. Lang. Sc. Posonij. 8)

Szilágyi István: Adalék stb. Tört. Tár. 1880. 163. l.

Adil Ghiray:

Csaknem derékig, kissé balra, négyszegletes hátterű tojásdad medaillonban. Jobb kezében csakányszerű buzogányt tart. ~~Szpkáját~~ Kucsmáját a kócsag mellé tűzött tollak díszítik, bajusza hosszú s arcza leberetvált. Álló gallérú köntöse brokát. A medaillon körül a sarkokban virágok láthatók. Felírata a kép alatt két sorban:

Adil Ghiray Gran Camo De Tartari
Precopensi, Crimensi, Nogayensi etc.

s legalól jobbra: „Maurit: Lang sculpsit Viennae."

Rézkarc, méretei a háttérnek 18.7 : 15.3 s a rézlapnak 24.6 : 15.7 Cm.
Metszette: Lang. M.

Ltsza 8102.

39/94 № 539.

Múz. és Kvt. Ért

Lang gyűjtemény IV. 153.

Achmet 9953

Mellig, kissé jobbra, keretes tojásdad medaillonban. Feliratai: a kép alatt:

ACHMET GRAN SIGNOR DE TVRCHY 1666.

legalól jobbra: Maurit Lang sculp:

Rm., mér. a rl. 25: 17.2 cm.

Szn. 50-1900.
332-900-3.

Lang Mauritius
rézm.

Lippay arck.
J. Jacob Khün delin.
Mauritius (?) Lang
sculpsit
Posonii 1663

Rómer Flóris hag. X. cs.

Achmet

Vállon alól, hétnyolczad jobbra, négyszögletes hátterű tojásdad medaillonban. Fején turbán van az ékköves lánczokon lógó boglárok mellett lófarkkal, bajusza kicsiny s arcza leberetvált. Köntöse brokátból való s rövid ujú palástja hermelines. Felirata a kép alatt:

„Achmet Gran Signor De Turchi. 1666."

s legalól balra: „J. Toorenvliet delin:"
s jobbra: „Maurit: Lang sculp:"

Rézmetszet, méretei a hátternek 19.5 : 16.6 s a rézlapnak 25,1 : 17.4.
Metszette: Lang Mór.

Lasza 8071

39/94 N° 542

M. Lang: 11666.

Lang Mátyás.

Derékon alólig, kissé jobbra fordultan és talapzatra helyezett tojásdad medaillonban van ábrázolva. Felirata

a kereten: MATTHIAS LANGIVS, SEMPRONIO HVNGARVS, ECCLESIASTES PATRIÆ GERMANICVS, Natꝰ Aº ☧. 1624. Cal. Febr. Sülptꝰ Aº Æt. 37. Ministerii 13.

fölül: à Μελλοντae Λωΐω.

a talapzat elején: Quae Te complexa... M. Christianus Seelmañ Cob. F. Gymn. Sempron. Euang. Rector.

jelzése pedig balról: Sculpsit Mauritius Langad v. T. 2. Kohl Biblios.

Rézmetszet, méretei 18·6 : 11·7

Ltn. 14141

Szakl. 69-914

510-914-9

K. 3.

Ott látott engem Ödön karjain, s kérdve nézett atyámra.

«Kedves Stein ur!» szólt apám a kérdő tekintetre, «ön annyira szivén viseli a vállalat érdekeit, hogy nem mulasztom el önt az első alkalommal az igazgatóságnál előléptetésre ajánlani. Továbbra is jó barátunk, s ön az én jobbkezem marad. Viszonzásul csak azt kérem, szolgáltassa át Ödönnek azt a kulcsot, melylyel Bettykémet bilincsbe verte.»

Értitek ezt lányok!?

Most már nem bánom nevessetek, vihogjatok. Korcsolyázni ne járjatok, mert nem mindenkit talál meg a vőlegénye. Oh lányok! engem ma fognak be a hervasztóba; — ugy hivják az idevaló lányok a jegybenjárás idejét.

Négy hét mulva itt legyetek mindnyájan. Majd meglátom, ki lesz a legszebb nyoszolyólány. Azt ültetjük Ödön mellé a kocsiba, mikor viszik a kis Babetet a fehér tanyára. A fehér tanya lábjában kis kert. A kertben csalomádé, repcze.

Szól a rigó benne.

AZ ÉJFÉLI NAP A LOFODI SZIGETEKNÉL.

A sarkvidékek hires és sok tekintetben páratlan természeti tüneményei közt a legnevezetesebbek közé tartozik az éjféli nap: az a sajátságos tünemény, hogy a meleget és világosságot terjesztő nap hónapokon át soha sem távozik el az égboltozatról, vagy ha eltávozik is, csak egy pár perczre s oly csekély távolságra, hogy sötétséget soha sem hagy maga után. Éjfélen is kényelmesen olvashatunk itt a napfénynél és sugarainak melege oly erős, hogy néha még késő éjjel is kénytelenek az emberek napernyőt használni. E sajátságos tünemény a sarkvidék különböző részeiben eltérőleg mutatkozik. Ott körülbelől, hol a sarkkör vonala megy át, a nap rendesen egy pár héten át csak 10 perczczel éjfél előtt sülyed a láthatár alá, tompa világosságot hagyva maga után, mintha felhő takarta volna el; tiz perczczel éjfél után csaknem ugyanazon ponton ujra fölkel s a kellemetlen éles fagyos szellő, mely eltünését jelentette, ismét megszünik. Pár napi járóföldre észak felé már egyátalában nem ereszkedik le a nap a láthatár alá, hanem közel ahhoz néhány perczig megáll, azután ismét fölemelkedik, kelet felé halad és csak nyár közepén tünik el egészen, hogy azután hetekig ne lássuk s helyét az északi fény uralma foglalja el.

Képünk ez érdekes tüneményt a lofodi sziget-

SÁTORALJA-UJHELYI SZINHÁZ.

(Leirását l. mult heti számunkban.)

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS VADÁSZATA A LANGBATH-TÓNÁL.

csoportnál, Norvégia partjai mellett mutatja. E hatalmas szigetcsoport, mely egy irányban vonuló lánczolatot képez; messze túl a sarkvidéken, Bodö norvég város mellett terül el. Az utazó ugy látja a szigetcsoportot, mint egyetlen hegylánczot, melynek ormai közt a völgyeket a tengervize öntötte el s igy az egyes sziklákból és sziklacsoportokból szigeteket alkotott. Norvégiában, melynek partjain a tengervize szokatlan nagyszámu keskeny s a szárazföldre mélyen behatoló kis öblöket, ugynevezett fjordokat képez, átalában hajlandó az utazó mindenütt azt gondolni, hogy most egy a tenger árjától elöntött vidék fölött hajókázik, de legjobban látszik e tünemény itt, hol a vizből fölemelkedő hegycsucsok mind egy, a tenger mélyében elrejtett hegyláncz magaslatainak látszanak. Hajdan e szigetek szikláit óriási czápa fogaihoz hasonlitották. E hasonlat kissé erőltetett, de a hóval boritott s itt-ott 1500 méter magasra emelkedő csucsok szeszélyes alakzataikban mindenesetre az érdekesebb látványok közé tartoznak. Különösen Vaagö déli partjai rendkivüli képet nyujtanak. E partokon a nagyobbrészt piros szinü és gyeppel födött kis házakat rendesen kirugó sziklákra épitik, melyek mögött alig van egy pár hold virágokkal boritott rét s aztán magas, sötétpiros sziklák emelkednek föl. E sziklák alakja gyakran hasonlit a tornyokhoz vagy tűkhöz s alakjukat még érdekesebbé teszi a magasban összegyült hótömegből kiváló apróbb és nagyobb vizesések és zuhatagok serege s alul a tenger hullámai által kivájt üregek s látszólag minden perczben leesni kész szikladarabok. Itt-ott látunk hegyi mély utakat, melyeken néhány juh és tehén még találhatna táplálékot; a partokon kis halászkunyhók s előttök primitiv jellegü csónakok élénkitik meg a képet.

Az északvidék e szép környékén a nap néhány perczre lemegy a láthatár alá, sőt a hegyek előbb is elrejtik szemünk elől, de azért csaknem az egész 24 óra alatt folytonosan világosság uralkodik s az idegen ember kezdetben alig veszi észre, hogy már átlépte a ma és a holnap határát. A benszülöttek is ébren vannak az éj legnagyobb része alatt, egyátalán nem is tartják oly szükségesnek a hosszu alvást, mint a mi mérsékelt éghajlatunk alatt; két-három óra a pihenésre elegendő s az idegen folytonos világosság mellett még annyit sem képes kitürni. Éjfél körül minden ébren van, már csak azért is, hogy az éjféli napfelkelést láthassa s ha két óra tájban lefekszik, alig képes 2—3 órát aludni. A benszülöttek éjfélig rendesen fönn vannak, vagy néha tovább is.

Az éjféli nap a lofodi szigetek tarka szinü és szeszélyes alaku szikláinál különösen érdemes a megtekintésre. Csaknem minden pillanatban uj szinváltozat mutatkozik itt s kellemes tünetek váltják föl egymást. Taylor Bayard, a hires utazó, igy irja le e szép jelenetet:

Tizenegy óra volt; a Svaerholt tüzes bronzfényben tündökölt, mig a csapatostól repkedő madarak aranyos fényüeknek látszanak az éjjeli napnál, mint a bükkfa levelei az októberi napfénynél. Messze északra láttuk magát a napot az északi tenger tiszta vize fölött, sáfránysárga környezetben. Néhány vakitó narancssárga szinü felhőréteg uszik fölötte: azon felül még, hol a sáfránysárga szin halvány rózsaszinen át kékbe olvadt, könnyü ködfoszlányok voltak, mint gyöngyök, opálok szegfü és aranyos szürke szinekben. A tenger palaköszinü volt, narancs- és sáfránsárga szinü rezgő csikokkal átvonva; e csikokat a csillogó hullámok táncza idézte elő. A levegőt lágy, titokteljes fény töltötte meg; mig a déli ég azurján mintha aranyos gázokat vontak volna végig. E fényes környezetben állott az éjjeli nap s fojtott tüze és tündöklő szine egy óráig tartott. Lassanként leereszkedett s néhány perczre kellemetlen szél vett körül bennünket. Éjfél után mintegy 15 perczczel ismét felszállott a nap s egy fél óra alatt egészen uj szinvegyületet láttunk. Az előbbi sárga szin narancsszerüvé változott s a sáfrányszin halvány rózsaszinné, hasonlóan a mi hajnali pirunkhoz. Az este és reggel közt levő különbség itt is meg van tehát. Az uralkodó szin leggyöngébb változata egészen más alakunak tünteti föl az eget s a földet és pedig oly észrevétlenül s csodálatosan, hogy öntudatunkban fölébred az uj nap érzete. A szem csak a végtelen napot látja, de a szellem már megérzi a különbséget s uj 24 órát számit a naptár szerint.

A valódi éjféli napot ritkán lehet egész szépségében látni. Homályos égboltozat a magas északon gyakran fordul elő s az utasok több napi várakozás után is igen gyakran csalódva térnek vissza. De még ily esetben is feltünő s a mérsékelt égöv lakói előtt maradandó emléket nyujtó tünet az, hogy az egész éjen át folytonosan világos van s nyár közepén különösen az északi sark felé soha sincs csillag az égboltozaton s csak néha jelenik meg igen halványan a hold.

Skandinávia nagy érdekü természeti szépségei, hatalmas vizesései, nagymérvü halászatot folytató félig müvelt, de nagyrészt még őserejében és ősi jellemvonásaiban észlelhető népe, a sarkfény, a vándor lappok és sok más érdekes tárgy vonzza az utazót észak felé; de kétségkivül a legérdekesebbek közé tartozik a látvány, midőn a nap, e hatalmas égi test, éjfélben is szemünk előtt van s rövid lenyugodását észre sem veszszük.

TAGLEJTÉSEK ÉS KÉZJELEK.

II.

A kérőleg összekulcsolt kézről azt hinnők, hogy a keresztény egyházzal jött divatba. Ellenkezőről tanuskodnak az indiánok, kik nemcsak vallásos tárgyu, de mindennemü kéréseiket is kulcsolt kézzel s térdelő állásban adják elő.

Köszönet.

Fösvénység.

Az imázó és kérő kéznek három különböző állását ismerjük. A hosszan kinyujtott kezek egyszerü összetevése a keresztény katholikus imádkozásnak ugyszólván legősibb, dogmai kifejezése. E helyzetben látjuk a kezet a vallásos áhitat mindazon mozzanataiban, melyeket a katholikus művészet származtatott le ránk, a Pieták, Cená-k és Assumptiókban. Már az ujjak összekulcsolása későbbi keletü s azon időből veszi kezdetét, midőn az anyaszentegyház különféle szektákra oszlott, s e szekták a szertartásos külsőségekben is meg akarták őrizni független s eltérő jellegöket. Egészen protestáns szinezetü végre a tenyerek keresztbetevése, mely ezenkivül a protestáns egyházban bizonyos kizárólagossággal jelzi a papi tekintélyt a világi elemekkel szemben.

Ló

Nagy ló.

Szokásos kézjeleink közé tartozik a fügemutatás is, mely ép ugy mint a fejre adott baraczk, a gyermektréfák világában leli otthonát. A kéz marokba fogódik, mintha valamit tartana, s a feszült várakozásnak csattanósan vet véget a hüvelyknek a mutató és középujjak közötti hirtelen kitolása. Némi eltéréssel a rászedetésnek ugyanezt a képletét fejezi ki a felső fogsornak a hüvelykujj körmével való megpattintása, melylyel azonban némely északamerikai benszülött törzsek épen ellenkezőleg, megelégedést, elragadtatást tolmácsolnak.

Ha némely tagjelek egészen önkényes eredetüek, ugy vannak viszont olyanok is, melyek egészen benső összefüggésben állnak az izmok és idegek élettani mozgásával, ugyannyira, hogy bizonyos behatásokra a szervezetek is mindig ugyanazokat a tüneteket mutatják. A makacs eltökéltség azért nyilvánul a fejnek hátravetésében, mert ez által a nyakizmok szokatlanul megfeszülnek s néminemü keménységet nyernek, mely jól megfelel az akarat szilárdságának. Még öntudatlanabb az érzéseknek ez a mekhanikai visszahatása az állatoknál; mert hogy az állatok szintén használnak tagjeleket, azt tapasztalásból mindenki tudja. Vagy nem örömet és jólérzést fejez-e ki a kutya farkcsóválása s a macska dorombolása (fonása), melylyel hozzánk simul? Önkénytelen tagjeleknek nevezhető még a remegés, pirulás és elsáppadás is, mely két utóbbi tudvalevőleg a véredényeknek fokozatos kitágulásából és összehuzódásából veszi eredetét.

Átalában vad és félvad népek egyfelől, s déli népfajok, mint a szicziliaiak és nápolyiak,

Kérés.

Elragadtatás.

másfelől, sokkal nagyobb mértékben élnek a tagbeszéddel, mint a czivilizált nemzetek. Beszédszerveiknek nehézkesebb volta, mintegy önkénytelen arra ösztönzi őket, hogy jelekkel segitsenek magukon. Innen jön aztán, hogy nem csupán átalános érzések és indulatok megjelölésére szoritkoznak, hanem egészen konkrét tárgyakra is különös jeleik vannak, s ily módon egész képbeszéddel rendelkeznek. Guatemala vörösbőrü őslakóinál a lovat a kéznek kinyujtott közép- és mutató-ujja jelzi, a «nagy» lovat pedig a kéznek ugyanilyen tartásban történő függélyes mozgatása, mintegy a nagyságot jelezve. Egy utazó erre nézve a következő érdekes följegyzéseket teszi: «Közöltem, — ugymond, — egy idegennel az eltanult jelt, s ő azzal az istállómesternél tett próbát. Lovat akart, de ezt kapta feleletül: «Senor, nincs kutyám!» Mikor felvilágositották a felől, hogy lovat kérnek, hidegen kérdezte, hogy «mért mutatták tehát a kutya jelét?» E kis félreértés is azt mutatja, hogy e népek tudatlansága már oly tökélyre emelte a jelbeszédet, hogy egy európai alig képes annak minden titkát elsajátitani.

Mutatás.

Köszöntés.

De hiányzik is, mint utazónk megjegyzi, náluk minden képesség valamely tárgynak szóval való pontos megjelölésére. A legegyszerübb kérdésekre képtelenek szabatos feleletet adni. Ha valaki az utat tudakozza tőlük, a kérdezett hallgatva tolja előre ajakát, fejét fölemeli kissé s ebben a helyzetben marad mindaddig, mig az idegen elég szerencsés volt kitalálni gondolatát. Üdvözlési módjuk ugyanaz, a mi a kaukázusi csecsemőké, kik érthetetlen «tata» motyogásával mozgatják arczuk előtt behajtott ujjacskáikat. Ha éhesek, fölemelt hüvelykkel mutatnak szájokra, melyet gyorsan fölnyitnak, s ujra

Szomjuság.

Pénz.

Éhség.

bezárnak. Némely jelök egészen tárgyfestő; igy szomjazásnál három középső ujjokat behajtva, a hüvelyket és kisujjat pedig szájok felé forditva, edényalakot mutatnak, mig a pénzt a mutató- és hüvelykujj köridomba hajlitásával értetik meg. A fösvénységet könyökükre ütéssel,

Láng Nándor

nuvesicti iró

l.

E. G. II. 11. l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Láng Nándor

épitész

A sátoraljaújhelyi szinház épitését 1882 marcinsában kezdtek meg s belső berendezése 1883 elejen ért véget. Elegcsinos épület, mely a kérszínk volt és az adott viszonyokat tekintve, becsületére válik Láng Nándor (st. i ujhelyi) helybeli épitésznek. A szinház kb 570 látogatot fogadhat be. A szinház épitése 17000 frtba került. A szinház a nézőtérrel és szinpaddal egyik táncteremül volt átalakitható. #

A sátoraljaújhelyi szinház. Vas. Ujs 1883. 158. l. A szinháznak Dóre T. által kezdetek rajzát lásd. Vas. Ujs 1883. 169. l.

Lang Móric

vezm

Széchenyi György pri-

más arcképe,

fenti vézmetszete

Repr-

Fraknói Széch

17. l.

állitásáért	P. 3o.-
ayvszállitásért	P. 3o.-
	P.28o.8o
elhelyezésért	P. 59.2o
munkáért	P.2oo.-
"	P.2oo.-
"	P.2oo.-
"	P.2oo.-
	P. 32.-
rt	Pó 1o.-
ak elhelyzési munkáért	P. 6o.-
	P.584.-
si és elhelyzési munkáért	P. 92.-

15. *Szelepcheny György,*
Magyarország primása. (1646—85.) Arczképe és czímere alatt:
«In quo me propria signatum videris arte
Ex-libris illum noveris esse meis.»
Rézbe metszette LANG MÓRICZ.

COUDENHOVE-BREUNNER
GRÓFNŐ, *Zseliz.*

16. *Nádasdi Ferencz gróf, országbiró.*
(1625—1671.) Rézmetszet.
«Virtus clara aeternaque.»
«Vigilantia et magnanimitate.»
És egy nyomtatott vers.

VARJÚ ELEMÉR

19. *Hadik András gróf,*
tábornok, bácsmegyei főispán. (1710—1790.)
Rézmetszet 1730 tájáról.

VARJÚ ELEMÉR
Budapest.

20. *Bonanno Polikárp.*
«In Deo Natura et Arte.»
Rézmetszet a XVII. századból.

LEININGEN-WESTERBURG K. E.
GRÓF, *Neupasing, München.*

21. *Lambek György,*
Magyarország egyházi helynöke. Fametszet a XVII. századból.

LEININGEN-WESTERBURG K. E.

Lang Mórić

augsburgi szárma-
zásu pozsonyi vér-
metsző.

XVII. a

Lárd

Magyar Könyvszemle
1943. 119. l.

Lang Móric

pozsonyi rézm. és

K

nincs cédy

Miller János Rudolf

rajzoló

A török elleni nagyvezekenyi ütközetben 1652. aug. 16. elesett négy Esterházy: László, Ferenc, Tamás és Gáspár temetése nov. 26. Nagyszombatban. Ivrét rézm. Rajzolta és metszette fenti.

A Következő műben jelent meg:

A Tekintetes és Nagysagos Hoffmany Pál Pécsi Püspök... predikaczioia Midőn Nagy Vezekeny mezejen az Törökök ellen valo harczon... düczöségessen egygyütt meg holt négy vitéz Uri Attrafiak el temettetnének. Bécs, Cosmerovius Mállhé, 1653.

Magy. Művelődéstört. III. k. 284, 662. l.

Kanoldt, Franz Lenk u. a. als gemütsvolle Heimatsmalerei gepflegt wird. Begriffe wie Expressionismus und Surrealismus, die auf Franz Marc und Klee oder Max Ernst und Fritz Kuhr in einem weiteren Zusammenhang selbstverständlich zu

und Ideenbestimmtheit. Durch die Erkenntnis der Wirksamkeit von Urbildern, die den Organismen zugrunde liegen und für ihren Aufbau in allen Wechselfällen der kausalen Verkettung mit der Umwelt bestimmend bleiben. Diese wissenschaftliche Erkenntnis von der ideellen Potenz der Natur reißt von neuem alle transzendentalen Hintergründe auf, an denen der Realismus-Impressionismus auch heute noch krampfhaft vorbeisehen möchte. Sinnverknüpfungen werden deutlich, die über alle Entfernungen der Zeiten, Räume und Entwicklungsstufen hinweg reichen. Sie rücken Dinge in unsere eigenste Mitte, denen wir uns gar zu gern entrückt und überlegen dünken möchten, um unseren menschlichen, allzu menschlichen Einbildung zu schmeicheln, daß wir Herren der Schöpfung seien und nicht etwa hinfällige Kreaturen.

Die Bioromantik scheut es nicht, mit offenen Augen in diese Abgründe unserer Kreatürlichkeit zu blicken. Sie wagt es, unsere Zivilisation mit Gleichmut, ja mit Pessimismus zu betrachten. Sie wagt es, die gerade heute besonders verrufene Sünde der Gesellschaftsfremdheit zu begehen, sich einer bösen Lust am Chaos, am gefährlich Unterirdischen hinzugeben. Doch wenn sie den Teufel an die Wand malt, tut sie es am Ende nur — um Gott anheimzufallen. Es ist kein Zufall, daß katholische Kulturkreise lebhaftes Interesse für die Bioromantik zeigen. Gerade letzthin gab es in Antwerpen eine Ausstellung deutscher Kunst, Initiative eines Paters. Sie war neben George Groß und Werner Scholz auf die Abstrakten und Surrealisten Fritz Kuhr und Fritz Winter angelegt.

Was bei Klee mit einem Sprühwerk malerischer Arabesken verwoben und durch diese spielerische Umschreibung bis zu einem gewissen Grade aufgeheitert und entgiftet wird, die irrationale Umdeutung des Landschaftlichen und Figuralen, tritt bei Miro und dem jungen Deutschen Fritz Kuhr ganz unvermittelt, mit einer fast leibhaften Verdichtung ihrer Zeichensprache in Gestalt. Die Geschlechtssymboli-

Felkai múzeum VIII. 162.

Lang Moritz

l.

Glaser Karlsruhe

128. l.

67 a. 439 r.

Lang M

Mellkeß. ov. Ker.
Méretei 15-3: 18.9 cm.

Signat:

„Maurit: Lang sculpsit Viennae".

Lang Mauritius

Gvaldo G: Hist. di Leopoldo Cesare. I. 356.

" Adil Ghiray Gran Canvo de Tartari Precopensi, Crimensi, Nogayensi etc."

M. Lang. 11685.

J. G. Heuchelin.

Derékig, kissé balrafordultan, talapzatra helyezett faragott keretü tojásdad medaillonban látható. Kereiben csukott könyvet tart. Körirata:

Johannes Georgius Heuchelin, Euangelischer Prediger in der Köngl: Hauptstadt Preßburg vnd deß Contubernij in selbiger Graffschafft Decanus Ætatis suae 39.

felirata pedig a talapzat elején

balról: Obiit Aº 1654. 3 oct.

jobbra: Maurit Lang sculpsit.

Rézmetszet 14: 10·2 cm.

Ltn. 14169

Lakl. 97-914

510-914-37

Kº 2.

BARLANGLAKÓK VIDÉKE TUNISZBAN.

Kevés ország van, hol sziklákba vájt lakásokkal ne találkoznánk. Nekünk magyaroknak sem kell ezért messzeföldre mennünk. A főváros közel szomszédságában, Promontoron, sőt magában a fővárosban, a Gellérthegyen és Kőbányán, láthatók még egyes sziklákba vésett lyukak, melyek kivételesen emberi lakás gyanánt is szolgálnak. Mig azonban ez nálunk csak kivételes eset, azon a vidéken, honnan Chevarrier franczia utazó rajzai után képeinket bemutatjuk, a barlangban lakás állandó szokás nemcsak ma, de évezredek óta.

A kérdéses vidék Tunisz (Afrika) legélénkebb részén Arad kerületben, vagy ha szójátékot akarunk csinálni: Arad megyében van. E megye Niharess nevü kis falutól, mely Sfax várostól délre fekszik, Tripolisz határáig terjed s kelet felé a Földközi-tenger képezi egyik határát. Főhelye Gabes, a régi Takape, mintegy 6000 lakosu város, közel 200,000 pálmafával diszitett gyönyörü oázisban. A tartomány északi részén, bár egészben véve sikság, két hegyláncz vonul végig keletről nyugatra s ezek közt van a chottok (sós tavak) völgye, mely tavak alantabb szinvonalon fekiisznek, mint a Földközi-tenger s ezért már régóta tervelik, hogy a tenger vizét ide hozva, beltengert alkotnak. E vidéken sok langi lakók Afrika éjszaki részein voltak, azonban Mela földrajziró egy helye, ki vidéköket az Atlas és Angilek közé teszi, valószinünek tünteti fel, hogy azok csakugyan a jelenlegi tuniszi barlangi lakók ősei lehettek.

A mai barlangi lakások sem különbözhetnek nagyon azoktól, melyek Herodot korában léteztek. Különösen a putrik, egyszerüen sárból és agyagból készült kunyhók a föld alatt. Rendesen 10—12 öl átmérőjü kerek lyukat vájnak 7—8 öl mélyre. A lyuk alja képezi az udvart. Ha ide értek, alagutat vájnak a közlekedésre s az udvar körül különböző alvó kamrákat. A nagyobb lakásoknak 2—3 udvara van alagutakkal összekötve, mert rendesen csak egy bejárójuk van. Az alagutaktól jobbra és balra nagy üreget vájnak a tevék és más háziállatok számára. Az ily putrik igen egészségesek, mivel a földfedél a hőmérséklet rendellenességét elháritja; nyáron friss, télen enyhe; s e tartományban, hol az eső oly ritka, a gözölgéstől sem lehet tartani. Az esőt különben a lakók mindig örömmel várják s áldozatokat hoznak az istennek, hogy felhőt láthassanak. Az első eső rendesen novemberben van s közvetlen azután a lovak, öszvérek, szamarak és tevék befogatnak az ekébe, hogy készen legyenek a szántással, mielőtt a föld ismét megszáradna. Sokszor megtörténik, hogy kellő eső hiányában nem is szántrégi, valószinüleg római eredetü rom a Benia sikságon, melynek palotához vagy kaszárnyához hasonló bensejét, mint olvasóink láthatják, a karaván ok és benszülöttek a nap heve s a szél ellen menedék gyanánt, állás gyanánt is használják.

Egyik falunál, Ghmrassen mellett láthatunk egy részletet a nép életmódjából, a mint tevével a kutból vizet vontatnak fel meglehetős egyszerü készülékkel s e mellett az asszonyok a gabonát kézzel őrlik; mig a mellette levő kép szintén *Ghmrassen* falucskának egy részletét az ellenkező oldalról tünteti föl egy domb lejtőjén, melynek tetejét kis mecset romjai fedik. *Benia* siksága átalában sok érdekes emléket mutat föl különösen a római császárság korából, ugy látszik, hogy e vidéket metszette keresztül az északafrikai nagy római katonai ut, mely Tripolis benső részeit Mauritaniával összekötötte. Ezt az utat a vad törzsek becsapásai ellen egész sor erőd vedte, s ez erődök maradványai még ma is láthatók.

Arad vidéke s ez érdekes barlangi lakók életmódja eddig jóformán ismeretlen volt s Chevarriernek, ki egykor Gabesben franczia alkonzul minőségében élt, a földrajzi tudomány sokat köszönhet, hogy őket alaposan megismertette.

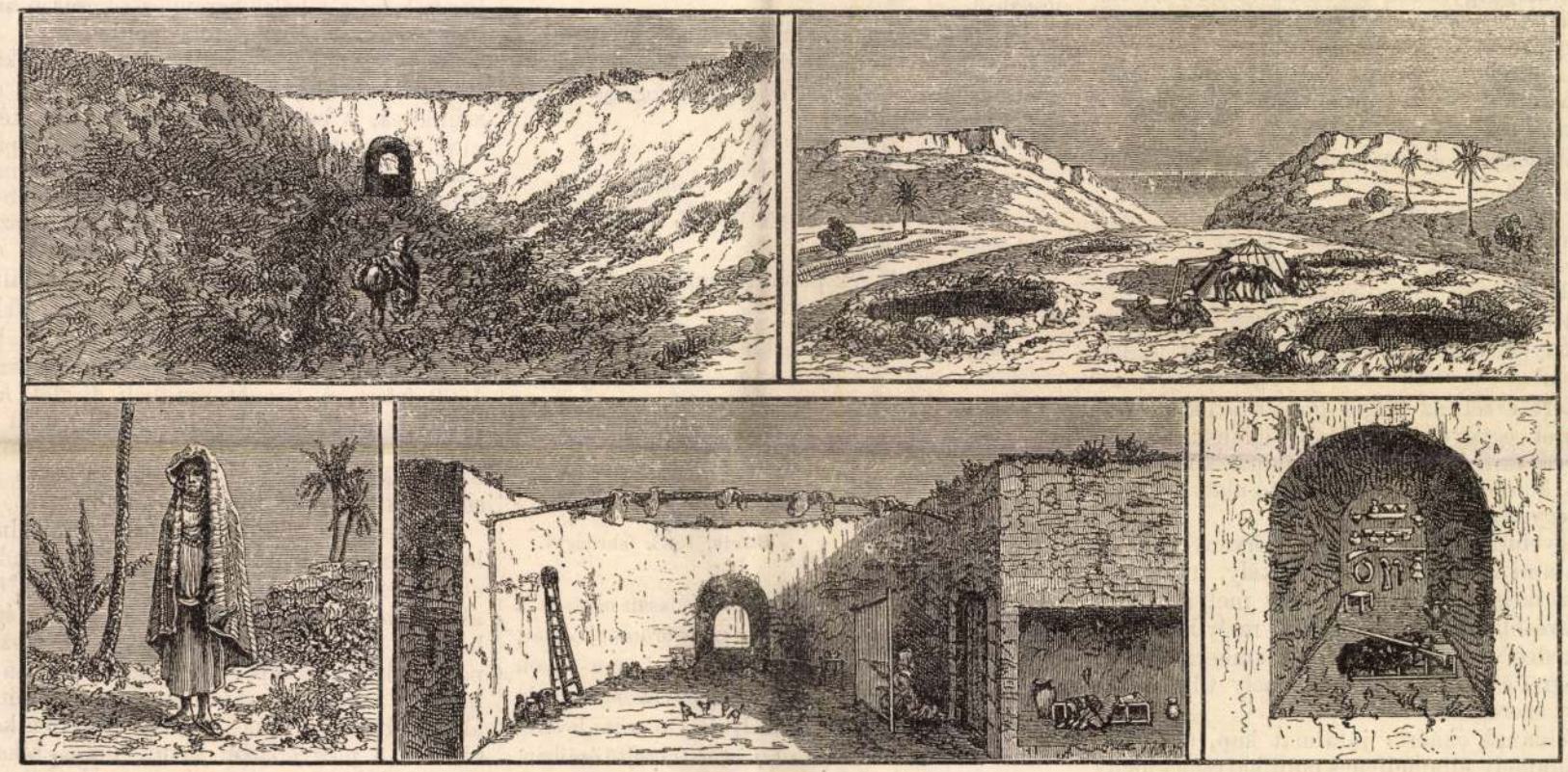

BEMENET EGY TROGLODYT FALUBA. DZSUAMA.

FIATAL LEÁNY. AZ UDVAR ÉS EGY SZOBA BENSEJÉNEK ÁTMETSZETE. SZOBA A BARLANGLAKÁSBAN.

A BARLANGLAKÓK VIDÉKE TUNISZBAN.

vándor törzs lakik, s ezek közt a legtekintélyesebb a Beni Izid törzs, melynek főtanyája El Hamma oázis, Gabestől mintegy 6 mérföldnyire esik.

E vidéken sok meleg forrás van, melyeket már a rómaiak ismertek s Aquæ Calapitanæ névvel jelöltek. Arad kerület déli részét Urguemmának hivják. Ez teljesen hegyes vidék s lakóit, kik Tuniszban és más helyeken hordár tisztet szoktak teljesiteni, átalában dzsebiliknek (hegyi lakók) nevezik. Ez utóbbi vidék az, melyről bővebben akarunk megemlékezni.

A vidék lakosai arabok és kabylok. Szokásaik és öltözetök egyenlő, de más tekintetben nagyon különböznek egymástól. Az arabok nomád eredetü rokonaikhoz hasonlitanak: sasorruk, sötét szemük, fekete szakálluk és hajuk van s arabul beszélnek, mig a kabylok vagy zenatik kék szemüek, szőke hajuak és szakálluak s berber nyelven társalkodnak. Egyik törzs sem vándorol azonban, hanem rendes falukban lakik, melyeknek három különböző jellemük van, azaz házak, barlangok vagy földalatti putrik alkotják. E két utóbbi tartózkodásmód már az ősrégi időkben is divatos lehetett. Herodot megemlékszik a garamantokról, kik a troglodytákra vadásztak. Strabo Afrikáról szólva, szintén emliti a troglodytákat s hasonlókép a régi Plinius. Egészen pontos földrajzi adatokat nem találunk ugyan náluk, csak annyit, hogy e barhatnak eléggé s éhség uralkodik. A szegények, kiknek tehervontató állatjuk nincs, nejeiket fogják az eke elé; a mi azonban nem oly embertelenség, mint első pillanatban látszik, mert az ekék könnyüek s csak 2—3 hüvelyk mélységre szántanak.

Urguemma lakosai bizonyos tekintetben megőrizték önállóságukat, mit, vidékük félreeső voltán kivül annak is köszönhetnek, hogy a mohamedánok közt bizonyos tekintetben eretnekeknek tekintik őket s a Mekkába menő karaván ok kikerülik utjokban. A tuniszi kormány rendesen nagyszámu katonaságot küld ide évenként az adók beszedésére, mivel a független érzelmü hegyi lakók ezt gyakran megtagadják. Ujabban azonban már szünik e viszony s Urguemma lakói gyakrabban érintkezve a fővárossal, müvelődnek. Különösen az asszonyok igen szép kendőket (haram) fonnak, s néha hét öl hosszu és hét öl széles kendő képezi a férfiak főöltözetét. A redőkből és elhelyezés módjából képesek világosan megkülönböztetni, hogy ki melyik községbe való. Ujabban e szövetek kereskedésbe is kerülnek s még Alexandriában is láthatók.

Képeink ez érdekes nép életét különböző alakban tüntetik föl. Láthatjuk a sziklafalu (Dzsuama) egyes részeit, a barlanglakás berendezését s egy fiatal leányt nemzeti öltözetben. A legfeltünőbb kép a csoportban egy *Bordzs* nevü

KORONA-TANU.

Minden nemzet egyben-másban, az angol nemzet már majd mindenben okosnak mutatkozik.

E tekintetben hitelének alig kell egyéb, sőt tán nem is igen lehet nagyobb bizonyitékára hivatkoznunk, mint hogy már ezelőtt négy évtizeddel is, mikor bizony nálunk a nép nem igen olvasott ujságot, az «angol» név (akkor még ánglius) mint valami csalhatlan bizonyitvány szerepelt akármi tárgyra nézve annak kitünősége felől. Valami kézműre, kés, fegyvermű vagy egyéb szerszámra csak azt kellett mondani, hogy ez angol mű, hát föl volt keltve a legutolsó napszámos figyelme; végig nézegette, és ha csakugyan valódi angol gyártmány volt, hát lerótta őszinte elismerésének adóját esetleg pengő pénzben is.

Sokban másban is jeles az angol; de legkiválóbb, egyszersmind legjellemzőbb vonása mégis a *gyakorlati okosság*, mely minden tettén, alkotásán végig huzódik. Nem emelkedik a csodás, mesés, a majdnem emberfölöttinek tetsző rendkivüliség magaslatáig, mint olykor a franczia, tehát nem is bukik olyan rémséges nagyot, mert hiszen már okossága sugallja, hogy ezen a magaslaton nincs, nem lehet tartós maradás.

Azért ő szerzett nagyobb birodalmat, mint egykor Cæsar, korunkban I. Napoleon. De nem

egyszerre, nem hirtelen, hanem *lassanként* szerezte, és azért meg is tartja sokáig. Gyakorlati okosságának ez oly óriási bizonyitványa, hogy előtte le kell rakni fegyverét a legmerészebb rabulisticus disputabundusnak.

Ezzel már ki van mondva az is, hogy az angol egyszersmind önző is, mert hiszen az okosság voltakép az *önzésnek* tudománya. Tényei, alkotásai tehát nem mindig *események* is egyszersmind, azaz hogy annyiban azok csupán, a mennyiben elérik az emberi tökélyt az önzés czéljának szolgálatában.

Vannak dolgok, kérdések, melyek megoldása körül az embernek nincs választása jó és rossz, csupán két rossz, tehát kisebb és nagyobb rossz között.

Ezek között is viszont vannak olyanok, melyeknél már alig vehető ki a különbözet, tudniillik hogy melyik volna a két rossz között a kisebb?

Egy ilyen eset gyanánt vehető az a problema, melyet ő a «korona-tanuk» intézményével vélt megoldani a büntető igazságszolgáltatásban.

Föltétlen kegyelmet biztosit a rablógyilkosnak, a ki arra jelentkezik, hogy gyilkos társait elárulja, s ezzel az egész bandát a törvény kezébe szolgáltatva, a többi büntettes kézrekeritését, elitélését lehetővé teszi vagy legalább megkönnyebbiti.

Tehát: megbünteti, kivégzi a nagy bünösöket, de megkegyelmez a bünösök közt a *legalávalóbbnak*, a ki gyávaságból, hogy bőrét megmentse, árulójává lett bűntársainak.

Ez minden bizonynyal oly intézmény, mely körül az erkölcsi érzés erős vitába elegyedik a gyakorlati észszel.

Mindegyik fél igen erős érvekkel léphet itt csatarendbe.

A többi népeknél az erkölcsi, hogy ugy mondjuk eszményi, az angoloknál az értelmi, a *gyakorlati* indokok voltak a határozók.

Ők nyilván ugy okoskodtak, hogy: ez a korona-tanui intézmény mégis arra vezet végeredményében, hogy a büntettek számát alábbszállitsa.

Mert ezzel az angol gonosztevők szövetkezésének egygyel több és alig ellensulyozható akadálya van, mint más országbelieknek arra, hogy a kölcsönös tagadást a bitó alatt is biztositsák egymásnak.

Egyébiránt más államok törvényeiben is van valami ehhez hasonló czikkely, mely legalább is megengedi a vitát, hogy melyik alkalmaz kevésbbé eszményi eszközt, melyik helyezi archimedesi csavarát nagyobb emberi elvetemültségre, a végből, hogy valamely tilalmának érvényt szerezzen.

Példának okáért: jutalmat kap, a ki föladja valamely államellenes politikai cselekmény részesét. Utálatos a gonosztevő, a kit a bitó előtt elhagy bátorsága, és félelemből árulóvá lesz; de végre is erre őt egy legyőzhetlen gyöngeség kényszeriti. De vajjon van-e még ekkora mentsége is annak, a ki nem ily legyőzhetlen okból, de tisztán haszonlesésből elárul oly egyént, a kit esetleg nem önzés, nem haszonvágy, de sőt az a — lehet téves, de mindenesetre mélyen átérzett meggyőződés ragadott tiios cselekményre, hogy ő embertársai javát mozditja elő?

VAJDA JÁNOS.

KÉT LEVÉL.

Több lapban emlitve volt, hogy *Kovács* János, kolozsvári unitárius főiskolai s egyetemi magántanár, ki közelebbről huzamosb ideig tartózkodott Amerikában s ott részint az unitárius felsőbb oktatás érdekében nagy eredményü gyüjtéseket tett az amerikai hitrokonok közt, részint átalában hazánk közoktatási, közmivelődési s politikai állapotait számos nagyérdekü felolvasásban ismertette, a többi közt az amerikai költők magyar forditásait s jelesen *Poé* Edgár «Holló»-ját s *Longfellow* «Lábas órájá»-t és «Excelsior»-ját (*Szász* Károly forditásában) bemutatta, és ezek által irodalmunk iránt is nagy érdeklődést költött, a fordító szivességéből műforditásai azon kötetét, melyben az emlitett költemények foglaltatnak, *Longfellow* családjának átnyujtván, ettől viszonzásul a tavaszon elhunyt kitünő amerikai költő fivérétől köszönő levelet hozott a forditónak, melyhez a költő leányai részéről *Longfellow* hátrahagyott költeményeinek «In the Harbour» («A révben») czim alatt megjelent kötete, a költő arczképével, volt csatolva.

Ugyanazon hirlapi tudósitásokban volt emlitve az, hogy *Szász* Károly, egy «Franczia-országhoz» czimü s az 1870. évi nagy katasztrófa után irt költeményeért *Paul Bert*-től, a Gambetta közoktatási miniszterétől meleg hangon irt elismerő levelet kapott.

Érdekesnek tartjuk e két levelet, Szász Károly munkatársunk szives engedelmével, hü forditásban (mert mondani sem kell, hogy az első angolul, a második francziául van irva) bemutatni olvasóinknak.

I.

Longfellow fivérének (unitárius lelkész) *levele* igy hangzik:

Cambridge, 1883. január 24.

Drága uram!

Fogadja köszönetemet műforditásai szép köteteért, melyet szives volt számomra Kovács tanár utján megküldeni. Sajnálom, hogy nem értem az önök nyelvét; de rendkivül jól esik tudnom, hogy fivérem költeményeit az önök távoli hazájában is ismerik és szeretik; ő az emberi sziv nyelvét beszélte s annak élményeit rajzolta, melyeket mindenütt megértenek az egész világon az oly szivek, melyek küzdöttek, szenvedtek, diadalmaskodtak és biztak az isteni jóságban.

Unokahugaim, köszönetül az ön forditásaiért, atyjok utolsó költeményeinek egy példányával kivánnak önnek kedveskedni s kérik, fogadja el azt hálájuk csekély jeléül.

Egész szivből az öné

Longfellow Sám.

Kivül: Szász Károly urnak, a budapesti m. királyi egyetemen.

A költemények példányában ez van beirva, a hölgyek saját kezével:

Szász Károly urnak hálás köszönettel

Longfellow M. Alice,
Longfellow A. Annie.

II.

Paul Bert levele.

Páris, 1883. február 4.

Uram!

Egy kitünő lap, melyet szorgalmasan olvasok, a «Gazette de Hongrie», ma igen nagy örömet szerzett nekem. Azt a szép költeményt olvasom benne — s oh mért nem élvezhetem az eredeti zengzetességét, mely a forditásban elröpült! — melyben Ön, a mi leveretésünk sötét és sokunkra nézve kétségbeejtő óráiban, nemes és szerencsétlen hazánk dicsőségét énekelte meg s reményre buzditott minket.

Egy pillanatig sem akarok késni, hogy köszönetet ne mondjak önnek. Kétségkivül ismeretlen vagyok ön előtt; de sziveink, melyek együtt dobognak, vajmi hamar barátokká tehetnek. Sőt honfitársak is vagyunk, ha igaz az a mondás, hogy minden embernek két hazája van: a magáé és Franciaország. Fogadja, azért a mit mondott, a mit remélt, legforróbb hálám kifejezését.

És most, be kell végeznie müvét. Most meg kell mutatnia, hogy költői jóslata betelt. Ön megéne. kelte a legyőzött, de meg nem alázott Franciaországot. Énekelje meg most, mint önmaga urát, visszanyerve szabadságát és szerencséjét, s azon a ponton, hogy visszaszerezze dicsőségét is.

Vagy ha a fájdalmas érzelmek inkább tudják ihletni az ön muzsáját, mondja el hazám óriási gyászát s azt az uj csapást, melyet hazafi-szivünkön az ostoba halál az imént ejtett. Méltó volna önhöz, lefesteni azt a gyászos és felséges napot, melyen Franciaország megmutatta, — diadalmenettel kisérve fiai legkitünőbbikét a nyugalom helyére, — hogy lelke folyvást éber rezgésben van s hogy készen állott: hallgatni amaz ékesen szóló hang fölhivására, mely most örökre elnémult.

Vigasztaljon minket ma, vagy legalább kisértse meg, mint tette 1870-ben, s hazánkban kétszeresen fogja önt áldani minden nemes sziv.

Paul Bert.

Kivül: Szász Károly urnak, személyesen.

A SÁTORALJA-UJHELYI SZINHÁZ.

Sátoralja-Ujhelyen e hó 7-én nyitották meg a szinházat. * A megnyitó előadáson *Blaha Luiza* asszony mükedvelőkkel együtt lépett fel.

A szinházat a város saját telkén és saját költségén épittette föl, minden más segély hozzájárulása nélkül. Sátoralja-Ujhely nem nagy város, mindössze 12,000 lakosu; de mert Zemplénmegyének központja, az értelmiségnek nagy számával dicsekedhetik. Ezenfelül jórészben iparos és kereskedői város. És ily városnak nem volt eddig az ideig oly helye, a hol Tháliát befogadhatta volna, s a legutóbbi időkben közönséges állásokban rögtönzött szinpadok nyujtották számunkra a szinművészet élvezetét. E visszás és már türhetetlen helyzeten segitett a város és nemes kötelességet rótt le ugy saját lakosságának igényei, mint a művészet iránt is.

A szinház épitése csak ugy vált lehetővé, hogy összeköttetésbe hozatott az ugyanezen telken levő szálloda kiépitésével. A szinházépitésre fölvett kölcsönt 25 év alatt kell törlesztetni az épületek együttes jövedelméből. A város, a nélkül, hogy a lakosság e miatt terheltetnék, idő multán, tisztán jövedelmező vagyonnak jut birtokába. A város szegénysége miatt nem is lehetett volna Ujhelynek szinháza máskép; igy is nem csekély fáradozásba került annak fölépitése.

A szinház épitését 1882. márczius havában kezdték meg, s belső berendezése csak e napokban ért véget. Elég csinos épület, mely a tér szük voltát és az adott viszonyokat tekintve, becsületére válik *Láng* Nándor helybeli épitészünknek. A belső berendezés szép és kényelmes. Zártszékek és páholyok vörös kárpitozásuak. Van 120 zártszék, ezek mellett és mögött tágas állóhelyek. Az első emeletet páholyok foglalják el. A második emelet közepén szintén zártszékek vannak. A boltozat festését a téli sietett munka miatt ujra kell megcsinálni. A kijárók a tüzrendőri szabályoknak megfelelők.

A szinpadot magát *Galó* György, a budapesti népszinház gépésze tervezte és készitette 1600 frtért. A tizenöt rendbeli diszlet *Király* József helybeli festő kezéből került, a ki Lehmannál tanulmányozott. A szinház mintegy 570 látogatót fogadhat be. Tehát a város kicsiségét tekintve, bizonyára elegendő tágas.

Nevezetes e szinháznál az a körülmény, hogy szinpadi szerkezete és a vendégpadlókra elhelyezett zártszékek sorozata ugy van összeállitva, hogy az egész egy fél óra alatt szétszedhető és részint sülyesztő üregekbe, részint a páholyok alá akkép helyezhető el, hogy a szinterem azonnal tánctermül is használhatóvá alakul. Ez azért szükséges, mert a városi közönségnek, a megyeházon kivül, nincs alkalmas helye bálok, tánczmulatságok rendezésére; igy tehát a téli időben, a midőn városunkba ugy sem igen jöhetne rendezettebb társulat, lesz a városnak szép és kényelmes tánczterme, s egyuttal csinos kis szinháza. A szükség mesterekké teszi az embereket a találékonyságban.

A szinháznak nagy hátránya, hogy szük utczába épült; de a városnak e czélra más helye nem volt, nagyobb áldozatot pedig nem hozhatott. Különben a kezdeményezők tekintettel voltak e körülményre, s hiszik is, hogy e baj csak idő kérdése, mert a szinkör környékén részint üres telkek vannak, melyeknek tulajdonosai bizonyára fel fogják használni az alkalmat az épitkezésre, részint pedig ezen utczába esik a városházának belső oldala is, s miután a városháza közelebb uj épitésre vár, igen könnyü lesz az utczát megszélesiteni, a mi épen az épitkezőknek érdekével is találkozni fog.

A tulajdonképeni szinház épitésre 14,000 forint esik, ehhez még a szinpad és a diszletfestés járul 3000 frttal s igy a szinház és terem együttvéve 17,000 forintba került. Az épités inditványozója *Fejes* István református lelkész volt, s a szinház létrehozása körül Ujfalusi Endre főbirónak és Bajusz Józsefnek van kiváló érdeme.

Sátoralja-Ujhely város közönségét mindenesetre elismerés illeti meg, hogy a nemzeti közmivelődésnek áldozni sietett.

*

Az ünnepi előadásra *Blahánė* már előtte való nap megérkezett, s a kitünő művésznő fogadtatása

* Rajzát jövő heti számunkban közöljük a lapunk számára készült fényképi fölvétel után.

MDK

Láng Nándor épitész

A sátoralja-ujhelyi szinház épitését 1882-ben kezdték, Láng Nándor helybeli épitész terve szerint.

Cikk: A sátoralja-ujhelyi szinház.

Vas.Ujs.1883. 10.sz. 158.lap

MDK

Láng Nina

1900.Páris, bronz-érem kitüntetés.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 153.l.

MDK

Láng Nina
1900. Páris, bronzérem

Az Iparm. Társ. kiállitásainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 153.1.

MDK

Láng Nina, Szerb-Elemér.

Bronzérem kitüntetése a párisi világkiállitáson. /Szőnyegek, szőnyegkárpitok, butorszövetek./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

Láng Pálné

Romain Gary: Lady L. c. könyv burkolóját és kötését terverte (eml.)

„A nép magyar könyv" pályázatot díszeretet kapott

N.N.: A nép magyar könyv 1965

Magyar Grafika 1966 III. mell.

Lang Péter

brassai ötvös

Diszöv, XVIII sz.

Józsefe

gr. Andrássy Géza

tulajd

Jul

NYIREGYHÁZA

Muzeum:
Honfoglalási leletek

Wagy Géza: A magyar pogánykor emlékei Fejérmegyében. AÉ, XII–1892, 300 l.

Lang Péter
Brassó
Kőmagyszöny. 492.

270

13 PL

Petrus Lang, M 1739, † 1776, avagy — *oder*
Petrus Laurenti, M 1755, e. —1769.

a—c) Női övek. — *Frauengürtel.*
a) Julius Teutsch, Brassó — *Kronstadt*; *b)* Bruckenthal-Museum Nagyszeben — *Hermannstadt*; *c)* Faragó Ödön Bp.

d) Női öv, rajta boglárok váltakozva festett zománcú tagokkal. — *Gürtel m. Buckeln, Zwischenglieder m. Maleremail.*
Gróf Andrássy Géza, Bp. Expos. 1931 : 290.

Lang Péter

ötvös

irod belép. 1739. nov. 16.

+ 1776. márc. 31.

Gy. Brassó Erd. Muz.

385.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lang Péter

ötvös 1747

laid

Ozzárfás Brassó 178.
179

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Lang Peter

ötvös

1739 nesterre lett.
1776 meghalt.

BRASSO
RE. 22 l

Lang Peter

brassai ötvös

1739-76

irod

GyT 118

Lang Peter

ötvös 1747

laid

Gyárfás Brassó 36

Lang Petrus

ötvös 1731

laid

Gyárfás Brassó 132

Lang Pitter

ötvös 1739-76

laid

Gyárfás Brassó 324

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lang Péter

ötvös

laid

Gyárfás Brassó 275.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Lipót krt 4. Sz.:

Tartozik	Követel	X	Egyenleg
17.50	17.50		
17.50	17.50		
17.50	17.50		
17.50	17.50		
17.50	17.50		
17.50	17.50		
17.50	17.50		

MDK

Láng Rózsi

Ötvösművészeti tárgykat állitott ki a Szép Otthon kiállitásan.

Cikk: A mi kiállitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.l.

B.Láng Rózsi iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak,
ötvös- és fémtárgyal.

Magy.Iparművészet, 1939. 22o.lap

MDK

B. Láng Rózsi

Zománcozott iparművészeti munkáit egyéni modorban készíti. Fényképfelv.

Képzőművészet, 1934. 173.lap

Láng Rózsi

kezejel a Nemzeti szalon tavaszi tárlatán

Lipsig 1927 VI. 16.

Láng, Rózsi

Jakhik Álmos tanítványa

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat palotájában nyílik meg Jakhik Álmos tanár növendékeinek kiállítása, melyen zománc-ötvösművek, köztük egy zománcozott szürt hangulat-lámpája szerepel. (emlitve)

Magyarság, 1927. ápr. 24.

MDK

Láng Rózsi

Résztvett a kiállitason.

Jaschik Almos tanitványainak szunidei munkáiból rendezett kiáll.1925.dec.Bpest.

MDK

Láng Rózsi

Mint Jaschik növendéke résztvett a mester műtermében rend.kiáll.-on, zománcterveit mutatta be.

Cikk: Jaschik Almos növendékeinek kiáll.

Magyarság, 1925.dec.6. 21.l.

MDK

Láng Rózsi

Jaschik Álmos tanitványa,a mester által tanitványai munkáiból rendezett kiállitáson szerepelt.

Képzőművészet

Ujság 1927 ápr.24. 17.l.

MDK

Láng Rózsi

Jaschik Álmos növendéke, művével szerepelt az árumüvészeti kiállitáson, melyet Jaschik növendékeinek munkáiból rendezett.

(e.a.): Árumüvészeti kiállitás.

Ujság, 1927.ápr.24.

Láng Péter, 6 éves. Kertvárosi iskola I. a. osztály. 7632 Pécs, Zsuzsanna u. 17., III. em.

rabjaimból válogattam ki a monológokat: Nóra, Sirály, Kispolgárok, Albee: Nem félünk a farkastól, Beckett: Óh, azok a szép napok. Shaw: Warrenné mestersége, Bornemissza: Magyar Elektra, aztán Babits: Jónás könyve. — Ezek mind megszólalnak a meszesi színpadon Tolnay Klári hangján.

A művésznő nem először jön el Meszesre. Két esztendeje már remek műsort adott a pécsieknek, s most a Radnóti Miklós színpad szervezésében ismét ellátogat ide. Tömegek zarándokoltak két évvel ezelőtti estjére, és bizonyára most is telt ház várja majd. Hiszen nemzedékek kedvence. A „Francia szobalány" emlékezetes címszerepével hódított először, aztán jött a színpadi és filmszerepek végtelen sora. Hadd idézzünk belőlük

Légy jó mindaddig, Dunaparti randevú, Az én lányom nem olyan, A kölcsönkért kastély, A hölgy egy kissé bogaras, A nőnek mindig sikerül, Egy csók és más semmi, Viszsza az úton, Tóparti látomás, A szerelem nem szégyen, Néma kolostor. Aztán a háború után: Déryné, Rokonok, Akiket a pacsirta elkísér, Aranysárkány, Pacsirta, Utószezon. És még egy idézet, ezúttal a filmlexikonból: „Színművészetünk kiváló alakja. Naivától a drámai feladatokig, a társalgási és vígjátéki szerepekig a vezető helyek egyikét vívta ki. Stílusa a könnyed műfajban, a líra és a humor elbájoló ötvözete. Egyszerű, vonzó és közvetlen. Tragikus hősnőt klasszikus és társadalmi drámában egyaránt megrázó erővel formál meg".

Lang Pongrác

büchsenschifter

Sopron

1591. okt. 4. –

polg. erkü

Häri

Nagykállói járatai IX. 81, 82

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 168 l.

Név: Lang Peter

Foglalkozás: Rőmüves

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1747 VIII 7.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Lang, Petrus ötwö Nr. 198

Er lernte von 1731 bis 1735 in Kronstadt bei JOHANN DRAUTH und wurde 1739 Meister, doch mißglückte eines seiner Meisterstücke. Da sein Vater nicht Goldschmied war, mußte er eine Gebühr bezahlen. Er hatte mehrere Lehrlinge, darunter seine Söhne GEORG und JOHANN. Er war Mitglied des Zunftrates. 1776 starb er.

Schätze 1991

SZÉPI

A K

tudja mi az a mély, valódi, sziven rágódó bánat!

— Én ne tudnám! ki gyermekkorom óta annyi mindenen mentem át! Nem, sir Miles, csalódik. De oly embernek, a kinek valami nagy bánata van s nem fedezi azt fel őszintén azok előtt, a kiktől orvoslását várhatná: hogyan segithessenek baján?

— Jó, hallgasson meg tehát, de igérje meg, Ware, hogy nem fog elitélni vagy kinevetni, ha meghallotta. Igérje meg, hogy nem is néz rám, a mig beszélek.

— Hátat forditok önnek, s ugy teszek mintha olvasnék.

Sir Miles ujra elkezdett járkálni a szobában. Ware az iróasztalára hajolt, tollat vett kezébe s ugy tett mintha ügyiratiba volna elmerülve. Nehány perczig tartott e tökéletes csönd. Most a baronet megállt az ügyvéd háta mögött s alig halható hangon megszólalt:

OH MILYEN BOLOND AZ EMBER — A MIG FIATAL!

— Hallott ön valaha Garden Margitról?

— Garden Margit? Nem emlékszem a névre.

— Várjon csak. Ugy tetszik, hallottam, fiatal koromban. Szinésznő volt — nem?

— Az. Hallotta nevét, összeköttetésben az enyimmel?

— Nem tudom. Valami fiatalkori bolondság lehetett.

— Több volt annál. De azt nem tudja, más sem tudta soha, milyen igazán szerettem e leányt. Szent-Györgyre mondom, ő maga sem tudta, mig csak hólyagos himlőbe nem esett, mely annyira elcsufitotta, hogy le kellett lépnie e szinpadról, imádói — a kik százával voltak — agyszerre mind elhagyták, a világ csakhamar elfeledte. Oh a világ! Gyalázatos a világ, Ware!

— A világ csak világ.

— Pedig a himlő még szebbé tette, mint volt. Nőül vettem.

— Hogyan! Nőül vette?

— Más is azt tette volna, ha oly szemmel nézi mint én. Ő szegény, azt vette a fejébe, hogy irtózatos rút s attól az időtől kezdve nem csak emberek közé nem ment, de magához sem bocsátott senkit; tükröt ép oly kevéssé türt a házban, mint idegen szemet.

— S édes atyja, az öreg báró nem tudta?

— Soha. Oxfordshireban esküdtünk meg, titkon. Tisztelendő Pengold Jordán, akkor káplán, most stoke-julioti lelkész esketett meg s mivel nőm nem akart Angliában maradni, el akartunk utazni, Amerikába. A világ azt gondolhatta, mint ötödik fiu szerencsét keresni megyek az uj világba s eltünésünkön senki sem akadt volna fel. Egyelőre azonban elrejtettem őt Devonshire egy félreeső zugában. Itt született meg első gyermekünk, egy kis leány. Nőm felüdülvén, komolyan kezdtünk a kivándorlásról gondolkodni. Ekkor történt, hogy négy bátyám egyszerre meghalt s én lettem az örökös. Nem volt lelkem, hogy őt elhagyjam, vagy hogy megvalljam neki az igazat s kétségbeejtsem ugy is megkeseritett lelkét. Igy nőm maga kelt utra s ment Amerikába, Nyugot-Indiákra. Én pénzt küldöttem neki eleget, gondoskodtam; irtam neki s ő is nekem, minden postahajóval; fiunk is született — mert elválásunk hosszabbra nyult mint előre gondolhattuk. Végre meghalt atyám s szabad voltam és a magam ura. Nagy nehezen rávettem nőmet, hogy jőjjön haza, két gyermekünkkel. Jött — de sohasem jött meg.

— Nem jött meg?

— Nem. Attól a naptól kezdve, melyen megirta, hogy a «*Jó szerencsén*» utazik, soha sem hallottam többé felőle. S most mindent elmondtam, Ware.

— Nem, sir Miles — még nem mindent. Ennek a dolognak már lehet körülbelől tizenöt esztendeje.

— Annyi.

— S eddig várt ön, mig a «*Jó szerencse*» után tudakozódni eszébe jutott?

Sir Miles Heron egy összegyürt, megsárgult és szakadozott ujságlapot vett ki a zsebéből — a milyenek akkoriban a vidéki ujságlapok lehettek, egy lap papir, szürke, szintelen nyomással, négy hasáb, — s odanyujtva azt az ügyvédnek:

— Olvassa, mondá, a hirdetések közt. Ezt a lapot történetesen kaptam, valami boltból, a hol borsot takartak belé; nem tizenöt éve, — tizenöt hete sincs.

— A «*Bristoli Argus*» — olvasó Ware a lap czimét. S a hirdetéseken végig futva szemével, megtalálta, a mit keresett, és olvasá: «Azoknak, a kiket illet: egy lánygyermek, állitólag Openshaw Mabel nevü, a «*Jó szerencse*» hajótöréséből menekült; rokontalan, elhagyott. Ugylátszik a nyugatindiai ültetvényekről jött; hozzátartozói elvesztek a hajótörésben; valószinüleg pápista; szőke, fehér bőrü, finom alkatu. A ki igényt tart e gyermekre, jelentkezzék mr. Jeffry Matthews ügyvédnél és közjegyzőnél Bristolban, szőlő-utczán. NB. A «*Jó szerencse*» hajótörést szenvedett St . . . .» itt a lap el volt szakadva s nem lehetett tovább olvasni.

— Leány-gyermek? — mondá Ware.

— Nem mondtam, hogy két gyermekünk volt, egy lány s egy fiu?

— Openshaw? Mi név ez?

— Ez volt nőm családi neve, a szinpadon kivül. Ezt a nevet vettem fel én is, titkos házasságunk után. Openshawné név alatt élt Amerikában is.

— S a fiu?

— Bizonyosan együtt veszett el az anyjával. De a lány, az megmaradt. Talán még él — s az én leányom.

— De az Istenért, sir Miles, miért nem szólt nekem előbb. Átkozott nehéz dolog ez. Önnek nővérei vannak, némelyiknek fiutódai is; azok most az ön reménybeli örökösei. Mit mondanak azok, ha egy hableány most egyszerre közéjök pottyan a tengerből? — Tudakozódott ön annál a Jeffry Matthews ügyvédnél?

— Meghalt. Tizenkét év óta nincs fönn a czég Bristolban.

— Irjon a papjának, a ki megeskette, Devonshirba, hátha az tud valamit a kis leány felől.

— Irtam s válaszolt is. Olvassa. — S ezzel egy összehajtott levelet vett elő a tárczájából s odanyujtotta.

Ware urnak nagy erejére esett kibetüzni a Pengold tisztelendő ur irását, mely olvashatatlansága mellett még görög idézetekkel is volt tarkázva s lényeges tartalma — sok szóárban föleresztve — csak annyi volt, hogy tisztelettel vette a sir Miles kérdését és tudakozódását s összeszedte minden tehetségét és összes emlékeit, de nem talált a «*Jó szerencse*» hajótörése, vagy Openshaw Mabel nevü kis leányka felől semmit, a mit mondania kellene s igy igen sajnálja, hogy egyátalában nem adhat a kérdésben felvilágositást.

— Láthatja, — mondá sir Miles, — hogy elkövettem mindent, tizenöt év óta elvesztett nőm s gyermekeim nyomainak felkutatására — mind hiába.

— Hirdetést kell kibocsátani, hogy Openshaw Mabel kisasszony jelentkezzék, saját kiváló előnyére. Vagy a ki róla — életben vagy halva létéről bizonyos hirt adhat — tetemes jutalom mellett.

— Ezeret egyre, hogy az ilyen hirdetést épen az nem olvassa a kinek szól. — Vége, mindennek vége. Isten velünk, Ware!

Az ügyvéd a külső ajtóig kisérte ügyfelét, aztán visszatért s szobája közepén megállva, a még mindig kezében tartott tollal kezdte csiklándozni saját szája szélét.

— Oh milyen bolond az ember, — mondá magában, — a mig fiatal! Ámbár azt hiszem, nem mindenik. Az én Antalom — hogy az elvegyen egy szinésznőt, a kit a himlő elcsufitott, imádói odahagytak s a világ elfeledett . . . . olyan nincs!

S hátha még Ware ur feltehette volna magának a következő kérdéseket (a mikről persze fogalma sem volt).

Mi oka lehetett Quickset Kalebnek, hogy szerelmi nyilatkozatot tegyen és szöktetést igérjen egy leánynak, a kinek, mint a stoke-julioti lelkész gyámleányának, egy fillérje sincs, s eltagadja és eltitkolja annak létezését az előtt, a kitől főuri név, rang és vagyon várhatott rá?

És mi oka lehetett Pengold lelkésznek, — a ki ugy látszik jó indulattal viseltetik gyámleánya iránt, hogy oly kikerülő — nem is hazudó, igazat se mondó — módon feleljen az elveszett gyermeke után tudakozódó apának?

(Folyt. köv.)

A PORCZELLÁNGYÁRTÁS TÖRTÉNETE ÉS A PORCZELLÁN- ÉS MAJOLIKA-KIÁLLITÁS.

(Vége.)

A porczellánagyag idomitásánál is, mint más agyagmüveknél a fazekas korongja játszsza a főszerepet, de azonkivül külön formák is vannak, minden mintára két megfelelő fél, melyeket a mintázandó anyaggal megtöltenek, s aztán a középen levő üreg és csap segélyével egymásba illesztenek. Némely csoportozat elkészitésére több mint száz különböző forma is szükséges. A mintázás megtörténte után a retoucheur-ök következnek, kik finom müszereikkel és kefeikkel folytatják a munkát, s minden egyenetlenséget helyrehoznak rajta.

Virágok és lombozatok többnyire szabadkézzel mintáztatnak; minden kis levelet és porszálat külön idomitanak s aztán egybeillesztik. Végtelen türelmet igénylő munka ez, többnyire nők kezében, kiknek alig van egyéb eszközük rá egy aczél tűnél, melyet a folyó agyagba mártva cseppenként raknak rá a munka alatt levő helyre. Ha fátylat akarnak csinálni, finom tüllt mártanak bele a folyó tömegbe, s azt nedvesen rányomják az alakra.

Mikor mind e tárgyak kellőkép ki vannak száritva, következik az égetés. Sajátságos készitményü, tüzálló agyagtartókba teszik a porczellántárgyakat s azután berakják a nagy hengerkemenczékbe, melyek függélyes irányban három különböző osztályt mutatnak. A hőség által a levegő és a gázak kigőzölögtetvén, az anyag likacsossá válik, ugy, hogy képes lesz a máz befogadására. Ha azonban a mázra nincs szükség, mint az ugynevezett biscuitoknál, akkor a czikk már ekkor készen áll a piaczra. A kemencze nyilása, megjegyzendő, hogy be van falazva s a láng és a hőség kellő fokát egy a falba illesztett vastag üvegen át vizsgálják. Ha az égetés meg-

ötven font, ha nem s mindkét esetben a költségei azon felől. Most elmehet.

Nem igen udvarias elbocsátás volt egy ügyvéd és királyi közjegyző részéről egy hadseregbeli kapitány irányában. De Quickset semmit sem ellenkezett, fel sem fortyant (különben láttuk, hogy ennél nagyobb sértéseket is el tudott türni!) — s elhagyta a szobát.

Sir Miles Heron még egyre izgatottan járt fel s alá.

— Valóban sajnálom, — kezdé Ware ur.

— Tudom, — felelt sir Miles. — S hátha még tudná, mily nagy érdekem van kötve e kutatáshoz. De hiszi, hogy alkalmas embert választottunk rá?

— A legalkalmasabbat sir, arról meg vagyok győződve. E ficzkóra, a mi jellemét illeti, nem biznék egy six-pence-t; de ügyes mint a macska, sima mint a kigyó; s neki volt a legnagyobb érdeke benne, hogy nyomra találjon. Ezer font, a mennykőbe is! nem megvetendő jutalom egy éhen-kórásznak!

— Miféle ember ez a Quickset?

— Vándorszinészül láttam először, valami utszéli falu csűrében, a hol tragédiákat játszott. Modora arra mutatott, hogy valamely kótyavetyére került nemesi családból származott. Azután valami bajba keveredett a ficzkó, — gondolom pénz- és váltó-história volt, a miért törvényszék elé állitották. A fiam, Antal, — isten büntesse meg a gaz ficzkót, de annyi esze van, hogy az eget is ledisputálná, — volt a védője s oly beszédet tartott mellette, hogy még a főtörvényszék elnöke is gratulált neki. A ficzkót nem mentették ugyan föl, de enyhébben itélték, a védelem okáért, s rövid időn kiszabadult. A fiam kedveért szolgálatomba vettem s különböző kiküldetésekre használom, melyekben ügyesen jár, csakhogy rá kell nézni a körmére, mivel pénz dolgában egészen megbizhatatlan.

— Köszönöm barátom; ön mindent etkövetett, a mi embertől telik; nem az ön hibája, ha ez utolsó kisérlet is meghiusult! — mondá sohajtva Heron báró.

— Nem az én hibám, sir Miles, — felelé Ware ur, — de talán az öné.

— Hogyan, az enyém?

— Ha ön beteg volna s orvoshoz menne, de az orvos előtt eltitkolná a baj összes jelenségeit, — kin mulnék, hogy nem gyógyul meg? Lássa, igy vagyunk az ügyvédekkel is. Ön hozzám jő s azt mondja: egy hajó, «*Jó szerencse*» a neve, elveszett, valószinüleg hajótörést szenvedett valahol Anglia keleti partjain; keressük a nyomát. Keressük s nem találjuk. Önnek többet kellett volna mondani; körülményt, a mi nyomra vezethet; minden arra mutat, hogy parti rablók, vagy más valaki, érdekből, szándékosan titkolta el a hajó elvesztét s veszitette nyomt. A dolog régi; utasitó jelek nélkül lehetetlen a nyomot feltalálni. Ön azonban —

— Igaza van, Ware. De mind abból, a mit mond: egyet látok, hogy ön boldog ember, nem

Ellinger fényképe után.

SZILÁGYI SÁNDOR,

A TÖRTÉNELMI TÁRSULAT ÉS KONGRESSZUS TITKÁRA.

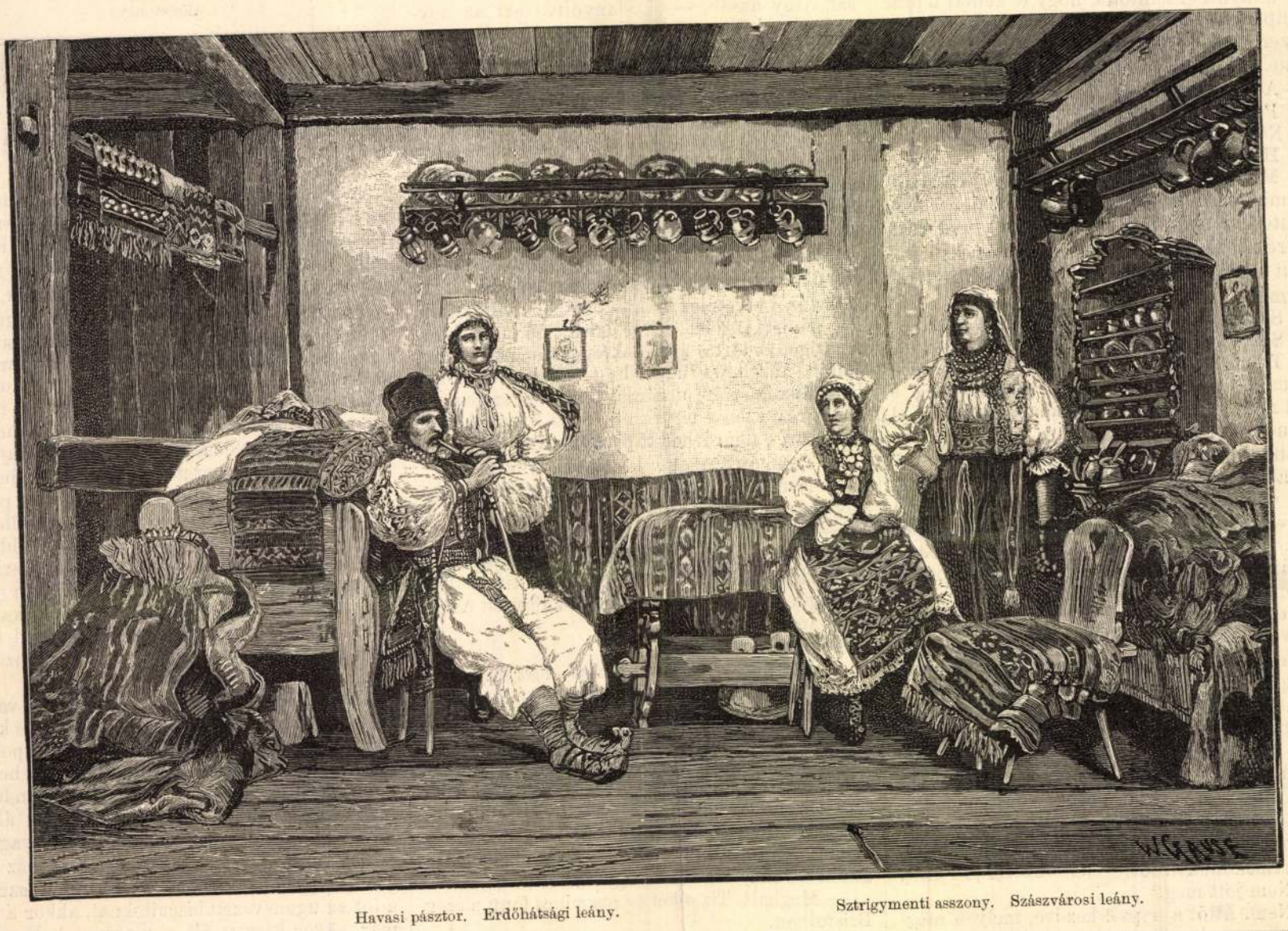

Havasi pásztor. Erdőhátsági leány. Sztrigymenti asszony. Szászvárosi leány.

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁSBÓL. — HUNYADMEGYEI ROMÁN SZOBA A HÁZI IPAR CSARNOKÁBAN.

történt, a tüzet lassanként hagyják kialudni s három nap mulva a kemencze eléggé kihül, hogy a porczellán-műveket ki lehessen belőle venni.

A glazurozás vagy a porczellán-daraboknak mázzal bevonása egyike a gyártás legfontosabb teendőinek. A máz maga tiszta, porrá tört földpát, mely vizben feloldva rendesen tejfehérségü szint ad, de bizonyos oxyd-vegyülékektől néha különböző szineket is kaphat. E folyadékba a munkás gyors és óvatos mozdulattal meriti bele a porczellánt, mire az pillanat alatt teljesen egyenlő burkolatot kap. Még a glazur előtt alkalmazzák rá a porczelláutárgy talpára a szokásos gyári jegyet, mely a meisseni gyárban például két keresztbe fektetett kard, kobalt-kékkel festve. Egyáltalában a kobalt-kék és chrom-zöld festékeket gyakran alkalmazzák a zománczolás előtt és az első égetés után, mivel ugy tapasztalták, hogy e két anyag elég tüzálló arra nézve, hogy a második égetést is kibirja, a mi a zománczozás után már a kemencze legalsóbb osztályában történik.

A porczellán-festésnek már most két módja van, a zománcz alatt és a zománcz felett. A zománcz felett kevés festésnek van szüksége több mint egyszeri égetésre, mely elég arra, hogy a mázt meglágyitsa s a szineket belehatolni engedje. De finomabb festéseknél gyakran másodszori festés és égetés is szükséges Különösen áll ez a bibor és kárminpiros szineknél, melyeknél nem tudhatni, hogyan néznek ki égetés után. A sèvres-i gyárból alig kerül ki egy darab is kevesebb mint háromszori égetés előtt, s tény, hogy a khinaiak és japánok legszebb darabjai husz és több tüzön is mentek keresztül. Domborfestéseknél mindenesetre legalább két égetés szükséges egy a lapos szinekhez, és egy a kiemelkedő részekhez. Ez utóbbi zsiros olajjal és kevés terpentinnel vegyitett fehér zománczból van, melyet apró ecsettel fokonként vezetnek rá a diszitendő lapra.

Felülfestésekhez legalkalmasabbak a Le Croix-féle szinek, de sok gyár saját maga készíti ásvány-szineit is, aranyból a rózsaszint, kobaltból a kéket, khromból a sárgát és zöldet, vasból a vöröset és uraniumból, platinából és czinkből a többieket. Némely szin az égetés előtt egészen másnak látszik, az arany például barnának, a kék kobalt feketének, egész addig, mig a tüz elpárologtatja belőlök az illó olajat.

Lényegesen különbözik az eljárás aláfestéseknél, a mikhez egészen különöző szinek is használtatnak. Ezek rendkivül finom porokból állanak, de szintén nehezen különböztethetők meg, mert például a mazarinkék zöldes-szürkét mutat poralakban, a fekete vöröses-szürkét, az azurkék feketét s igy tovább. Az aláfestés mindig két tüzen megy keresztül, az egyik kiszáritja a keverékből az olajat, a másik a zománczot adja meg. Gyakran azonban ugy a felülfestés, mint az aláfestés kombináltan alkalmaztatik, ugy, hogy emennek mély és gazdag szineit amannak fényes effektusai támogatják.

Ujabban e módszerekhez még egy harmadik, az ugynevezett *plat sur plat* is járult, melyben a félkeménységü porczellánanyagra késsel vagy tüvel vésik bele a rajzot, mire aztán a bemélyedt körvonalokat sajátszerü szinanyaggal töltik be, s egy rákövetkező égetés a két anyagot elválaszthatatlanul összeforrasztja. Ez ujdonságok a párisi világkiállitáson tüntek föl legelőször, ma azonban széltében ismeretesek már.

A diszitések mind a legszigorubb munkafelosztás alapján készülnek a munkások tehetségei szerint. Ez itt csupán szalagot fest a theás csészére, mely a forgó asztalhoz van erősitve, amaz pedig a legszebb virágokat és gyümölcsöket varázsolja elé, vagy másolja Watteau és Boucher pásztorcsoportozatait, Wouwerman lovasait, vagy Rafael és Murillo madonnáit. Látható ebből, hogy a legmagasabb művészi tehetségnek is minő széles tér nyilik a porczellánfestés terén, ha igazán szépet, igazán maradandót akar alkotni. És e tekintetben valóban büszkén hivatkozhatunk nemcsak magyar porczellángyártásunkra, de majolikafestésünkre is, melynek csak a kiállitáson látható példányai is valódi remekeket mutatnak föl.

*

A mult században tetőpontjukat elért ódon stylek elvirágzása korára esik jóformán a tulajdonképeni magyar porczellán-gyártás első fellendülése. Sok gátló akadály mellett, nem lehet tagadni, hogy kedvező körülmények is közrehatottak arra, hogy elősegitsék gyors fejlődésében. Mert ne feledjük, hogy a magyar porczellánipar hazánkban egy igen előkelő multu fazekas-ipar hagyományaira támaszkodhatott, a mi szinte előre kijelölte utját, a melyen haladnia kell. Az 1839-ben farkasházi Fischer Mór által alapitottt herendi gyár, mely a khinai kaolint a Bakonyban talált kőzetnemből állitotta elő, még csak khinai, japáni, ó-szász, vieux sèvres s ó-bécsi utánzatokkal foglalkozott, de már nem csak az összes magyar főurak buzgó pártfogásában részesült, hanem a császári udvar s az osztrák főnemesség, a Lichtensteinok, Schwarzenbergek, Metternichek, Kinskyek, stb. is gyakran igénybe vették szép munkáit. Herend volt az, mely az egy darabban való gyártást is először kezdte meg, a mikor még másutt az egyes részeket kőpor-enyvvel, bronzzal stb. ragasztották össze. Tekhnikáját jellemzi az a többek közt, hogy tartósság kedvéért mellőzte a monogrammok vagy feliratok aranyos mázát, s bár nem oly vastagon készitette tárgyait, mint a franczia, cseh s más porczellánok, de mindamellett elég testesen, s az alsó tálczákat első látta el a csésze fenekéhez illő mélyedéssel. Sok dicsőség, de sok viszontagság után is, a herendi gyár ma már vesztett valamit korábbi hirneveből s a részvénytársaság, melynek vezetése alá került, legutóbb, gazdasági tekintetekből, a gyártást merőben a courant czikkekre szoritotta.

Az ujabb magyar porczellánipar jellemzésénél mindenesetre tekintetbe kell vennünk az izlés ujabb fejlődését is. Eltekintve az ódon tárgyak megtámadhatlan műbecsétől, ma már kétségtelen az, hogy körülbelől gyökeresen eltüntek azok az apró csecse-becsék, azok a czél és ok nélkül való fantaisie-tárgyak, melyek a korábbi időkben népesitették kredenczeinket. Épen az jellemzi az ujabb gyártás irányát, hogy még a merőben henye dekorativ czélokra szolgáló tárgyaknak is bizonyos használati czikkek formáját kölcsönzi s ily módon logikus egységet hoz bele a butorberendezésekbe. Szükséges kifolyása ez annak az elvnek, hogy a diszités is csak annyiban bir jogosultsággal, a mennyiben a diszitett tárgygyal formai és fogalmi összefüggésben áll, annak tagozatait emeli ki, világositja meg, s annak gyakorlati rendeltetésével nincs ellenkezésben. A modern izlés embere nem felejti, hogy minden, a mi lakószobájában van, első sorban a gyakorlati élet tárgya s minden járuléka csak mellékes, alárendelt. Kitünik ez a ruházati diszitésekből is. A fülönfüggők, karcsattok, gyürük, övek, nyakkendők, redők, mind a megfelelő testrész, annak idoma és iránya kiemelésére és érvényre jutattására szolgálnak. Voltaképen a diszitési ornamentika egész művészete nem egyéb, mint a természet szolgálata.

1877. körül, mikor a franczia majolikák kezdtek nálunk is erősen divatba jönni, azzal egyidejüleg kezdődtek meg a kisérletek a ma már világszerte elismert magyar majolika-styl megteremtésére. A régi magyar gölöncsér ipar, az ötvösség, himző- és háziipar, a tulipános motivumok, a ruházati diszitések mind gazdag forrásul szolgáltak erre. Különösen a nagy multtal biró fazekas-ipar, mely mint népipar sok helyütt üzetik ma is, volt nagy könnyebbségére a népies idomok összegyüjtésének. A feladat azonban ezzel nem ért véget, a meglevő tipusokat lehetőleg nemesiteni és eszményiteni is kellett. Igy támadtak a gazdagon diszitett kulacsok, az ismert füles korsók, baranyai, győri kancsók, az erdélyi epres-edények, a székely csuprok, stb. utánzatai, melyek a nemzeti formák nagy változatát hozták be az ipari diszitésbe. Hogy minő jövőjük van ezeknek az európai luxusczikkek sorában, mutatja az, hogy a kiállitáson épen a magyar majolikáknak s a magyar idomu porczellántárgyaknak akadt legtöbb külföldi vevője.

A magyar majolika-styl e megteremtésében kiváló érdemekkel bir Fischer Ignácz, a tatai, ki mintegy husz év előtt kezdette a porczellángyártást, a mikor itt a fővárosban egy porczellánfestő intézetet állitott fel meglehetősen szerény kezdettel. A műhelyeiben jelenleg foglalkozó 300 munkást akkor még csak *egy* munkás pótolta, s maga Fischer kellett, hogy rajzoló, mintázó, festő, égető és elárusitó legyen egy személyben. Négy év előtt a külső dob-utczai nagy gyárába tette át müködése szinhelyét, hol már nőket is találunk alkalmazva a porczellán-diszitésnél. A gyár pinczehelyiségében tiz ló-erejü gázmotor által hajtott gépek végzik a nyers anyag feldolgozását. Itt készült egy darabból, 160 centimeter magasságban, az a négy óriási váza is, melyek képünk fölvételekor még a majolika-pavillonban oldalt voltak láthatók, s melyek most már az iparcsarnok szökőkutját négy felől diszitik. Tizennyolcz hónapig dolgoztak a darabokon s azokhoz hasonló nagyságuakat egy darabból soha a világ semmiféle gyárában nem állitottak eddig elő.

A Fischer gyár, melynek czégjegye F. I. vel van jelölve a belőle kikerült tárgyakon s melynek virágzásra emelésén ma már a tulajdonos Géza és Emil fiai is tevékeny részt vesznek, készitményeinek 80 százalékát viszi külföldi piaczokra. Különösen lámpa-majolikái örvendenek nagy elterjedésnek, melyekből csak Berlinbe évenkint ezer és ezer kerül. A bécsi-utczai kirakat is telve ez ipar szebbnél-szebb divatos tárgyaival, melyek a legmagasabb körökben is gyorsan lettek kapósak.

Egy szép és szellemes urhölgy, vendégét kalauzolva az iparcsarnokban, Fischer majolika-pavillonját ugy mutatta be, mint a kiállitás előkelő látogatóinak vendégkönyvét. Ezt a bonmot-t azonnal megértjük, ha betérünk a kivülről is szebbnél szebb majolika-tárgyakkal ékeskedő pavillon belsejébe — (képünk a pavillon belsejét mutatja), — mert az egyes ritka becsü műtárgyakon gyönyörködve, azonnal egy sajátos jelenség ötlik szemünkbe. Minden kiállitott tárgyon legalább is egy névjegyet, többeken pedig a névjegyek egész sárkányszárnyát látjuk. Mindjárt a középen két finom szinezésü, áttört müvü vázán a kiállitás fenséges védnökének, Rudolf trónörökösnek neve látható, fentebb Stefánia trónörökösné, s igy sorban a kiállitást eddig meglátogatott valamennyi főherczeg és főherczegnő neve olvasható. Gróf Széchenyi miniszter gyönyörü két vázája között Lucius porosz államminiszter rótta le elismerése jelét a magyar majolika előtt, szóval a kiállitás majdnem valamennyi magasb rangu vagy gazdagabb vendége bejegyeztette magát e szócska kiséretében: «megvette» — az iparcsarnok ez eredeti «vendégkönyvébe.»

Ma már a gyár hirneve, a Fischer-féle majolikák becse mindenütt meg van állapitva. Londonban, Párisban, Berlinben, Rotterdamban, Szent-Pétervártt, Lipcsében, Bécsben feltalálhatjuk a Fischer-féle majolika raktárait, sőt az oczeánon tul, Amerikában s Ausztráliában is ismeretesek és keresettek e czikkek.

Minden darab, mely a Fischer-féle gyárból kikerül, legalább négyszer-ötször van égetve, innen a szineknek az a tüzes fénye, mely e gyár speczialitása. Egy más egyéni sajátsága Fischer gyártmányainak a gyönyörü áttetsző elefántcsontszinü glazur, mely a vöröses minium-mázból származik, melylyel a nyers anyagot bevonják. Nagy feltünést keltenek ujabban a porczellánban égetett arczképek és hires mesterek másolatai is, gyöngén szinezett és kecses ornamentumokkal ékitett áttört müvü kereteikkel, melyek még emelik a kép szinpompáját.

Ilyen a többek között Kaulbauch hires «Lautenschlägerin»-jének (lantos nő) porczellánra festett másolata, — most már Károly Lajos főherczeg tulajdona, melyet Hüttlnél is láthatunk.

Ha a rajz finomságában nem is mulja felül az előbbit, de gyönyörü, elegáns halvány tónusu szineivel bizonyos sajátlagos bájt tud kifejteni a Zsolnay-féle pécsi gyár majolikája. E gyár szintén egyike a legrégiebbeknek s jelenleg három testvér birja, minek következtében az edények talpán látható czégjegy is az öt torony mellett ezek keresztneveinek kezdőbetüit (T. I. M.) tünteti fel. A Zsolnay-majolika alkalmazását látjuk a kiállitás területén a műcsarnok betéti diszitéseinél is, a Testory-féle gyár kizárólag ezt használja, s különösen a gyönyörü halvány téglavörös szin az, melynek mását hiába keressük más gyár termékei közt. Ezer fokon felül égetett pompás vázák, arab és indiai mintáju tálak, sikerült plat-sur-plat-festések, kobak-utánzatok, a horvát tikvice mintájára és terrakották képezik a Zsolnay-féle kiállitás kiemelkedőbb tárgyait, melyeknek ujabb és ujabb nuance-ai szép bizonyságot tesznek e czég virágzásáról és életképességéről, egy megvásárolt czikke pedig Stefania trónörösnő nevének feliratával büszkélkedik.

Az előbb emlitettek mellett a Láng budapesti czég porczellán-festései és majolikái a magyar

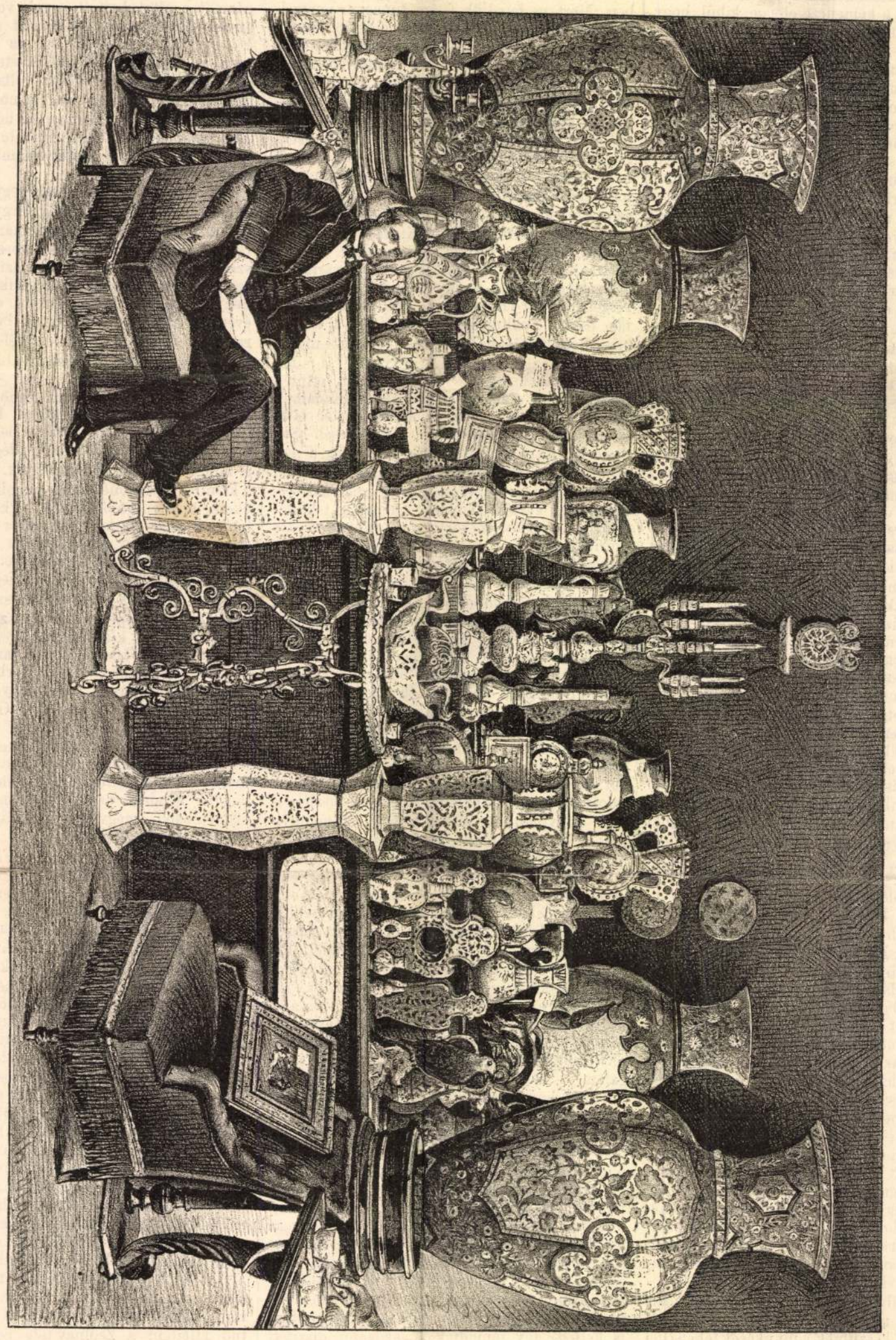

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁSBÓL. — FISCHER I. PORCZELLÁN- ÉS MAJOLIKA-PAVILLONJA AZ IPARCSARNOKBAN.

genre szélesebb körü miveléséért érdemelnek dicséretet. A Láng-czég gyári tevékenysége különben inkább a kőedényekre szoritkozik, melyekből szép példányokat nyujt a veszprémi, városlődi telep, nagyrészt Vidéky iparrajziskolai igazgató jeles mintái szerint és Cserépy ifju festő által diszitve, köztük szép persa virágvázák, a régi magyar agyagos ipar idomai, s igen csinos, egyszerü ólomzománczu majolikák.

Hüttl Tivadar porczellánfestése, inkább csüng még az idegen mintákon, de festései rendkivüli gondot és művészi tökélyt árulnak el. Remek darabjai a bejárat két oldalán felállitott páros váza, 3000 forint értékben, oly gazdag aranyozással, hogy egyik-egyiken 50 darabra számithatni a fölhasznált aranyat. Kiválóan sikerültek e mellett diszes keretbe foglalt másolatai Kaulbach s mások után, melyek mindinkább fölkapott divatczikkeivé válnak a tehetősebb osztályoknak.

Még a herendi két Fischer, Vilmos és Samu s a tatai Fischer Mór gyüjteményei egészitik ki a keretet, bár az utóbbiak, leszámitva a kolozsvári Fischer Vilmos eredeti ujabb barnásszürke zománczát, mely a felülfestés daczára rendkivül tartósnak bizonyult, inkább csak a régi herendi gyártmányok, a meisseni, ó-bécsi, vieux sèvres, stb. utánzatok bemutatására szoritkoznak, minden jelentékeny ujabb lépés nélkül a porczellántekhnikában. Fischer Mórnál, a negyedik élő Fischernél, ki porczelánnal és majolikával foglalkozik, Munkácsy Krisztus és Pilátusának egyetlen engedélyezett porczellánfestése ragadja meg a figyelmet. De dilettánsoktól is csoportosan látunk itt porczellánfestéseket bemutatva, igy báró Bornemissza Albertnétől, báró Kemény Vilmától, Haller Kornéliától, Rigó Maritól stb. S habár csak kedvtelésből, mint dilettánsok működnek, s munkáik nagyobb része e szempont alá esik, mindenesetre dicséretes és utánzásra méltó példát nyujtanak egy rendkivül fontos iparág meggyökereztetésére, s e tekintetben egyiktől sem vonható meg az uttörés dicsősége.

EGYVELEG.

* **Az angol királynő** most férjhez ment leányának az angol parlament 6000 font sterling évi járadékot szavazott meg, melyet teljesen illetékmentesen évnegyedenként előre fizetnek ki az állampénztárból. Mivel a királyi család minden tagjainak ily tekintélyes apanage jutott, a királynő nagy családja az államnak jelentékeny összegbe kerül. Különben maga az anyakirálynő igen takarékos s már jelentékeny magán-vagyont szerzett.

* **Veloczipéd-ezredet** létesitenek hivatalosan a bajor hadseregben s a müncheni kaszárnyákban már erősen gyakorolják magukat a katonák. Ez az első eset, hogy a veloczipédet katonai czélokra is igyekeznek felhasználni.

Ezért nincs meg a modern lakáskultúrája sem a primitív iparosnak, sem a primitív kereskedőnek, akik még mindig sablon bútort szeretnének eladni s ezért volna oly nagy fontossága nem a harcnak immár, hanem a felvilágosító propagandának, hogy ne a kereskedő tudja, hogy mi kell a vevőnek, hanem a vevő tudja, hogy mit akar.

Ebben a felvilágosító munkában pedig minden jóérzésű embernek kötelessége résztvenni!

Fränkel György,
építész.

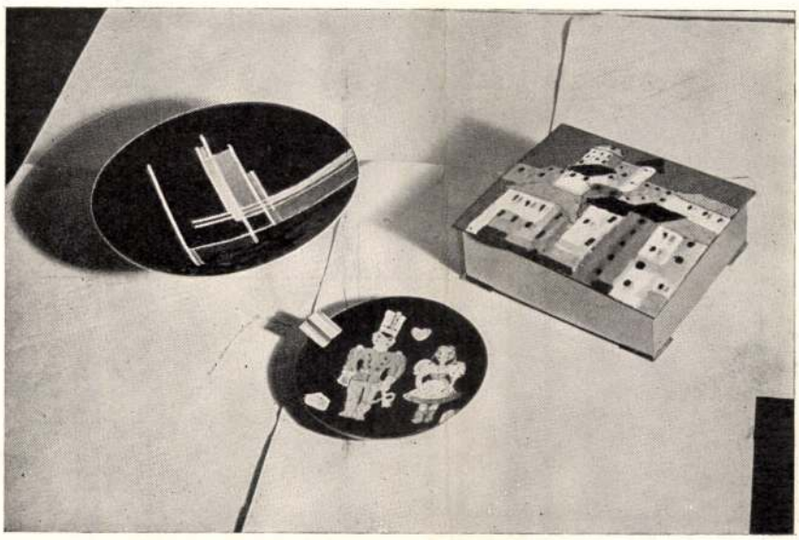

Foto Seidner

B. Láng Rózsi zománcozott iparművészeti munkáit egyéni modorban készíti. Nemcsak nálunk keresik mindinkább, hanem amerikai megrendelők számára is nagy mennyiség van belőlük munkában.

MŰVÉSZETI NEVELÉS AZ ISKOLÁKBAN

Irta: **IFJ. GAÁR VILMOS**

Lépten, nyomon halljuk és olvassuk az elkeseredettnél elkeseredettebb nyilatkozatok özönét a művésznyomorról. Valóban, már komoly művészpedagógusok megállapítása szerint is, ott tartunk, hogy ma-holnap a nyomor süllyesztőjében elvész maga a művészet is.

Pedig a magyar képzőművészetnek elvitathatatlan érdemei vannak az önálló Magyarország megismertetésében a külföld előtt is. A képzőművészeti kiállítások voltak azok, melyek kapcsán felfigyelt a művelt Nyugat, s figyelme ráterelődött árván maradt országunkra. S mégis, a sors milyen mostohán bánt el az úttörő előőrsök nemes csapatával. Elfeledve, semmibevéve, már pusztába kiáltó szó az, mely a társadalom eme *elitcsapata* ajkáról elhangzik. De ha már egyéb vonatkozásaiban az életnek, egy derengő, reménythozó sugara át tudta törni a közönyt, akkor itt is kell, hogy jöjjön egy hatalmas gondolat, egy átfogó nemzeti művészpolitika, mely legalább koncepciójában reménnyel töltené meg a csüggedők lelkét.

Hiába segítünk azonban *ma*, ha a nemzeti fellendülés ifjú magyarjai, legtöbbször csak azzal a kispolgári művészi neveléssel állnak a várható magyar újjászületés dicsfényében, melyet a kizsákmányoló és legtöbbször etikai alap nélküli, hamisító és giccsterjesztő társaságok emlőin keresztül szívott magába.

A nemzet életének egy hatalmas tényezőjét, az iskolát, a művészi nevelés szolgálatába kell állítani. Nem szabad kihagyni *a játszmából* a *jövő* ifjúságát, mely hangosan követeli magának az életet. Van ugyan már gyenge kezdet, már *„tanítják"* a művészetek történetét, de e tárgy sem az arra hivatott, *művészi* nevelésben részesült rajztanár kezében van. De nem is itt, már a legalsó fokon kell lassan, tudatosan, bölcs politikával a művészetek felfogására nevelni az ifjúságot. Az ifjú lelke fogékony és nagyon hálás mindenért, ami részére az életet szebbé teszi.

A művészetek iránti fogékonyságot a rajz, a mintázás tanítása, a művészet fejlődésének története, és legfőképpen *a művészi alkotás közvetlen szemlélete* gyujthatja fel a gyermek lelkében. Nem kell, hogy feltétlen tehetséges legyen ez az ifjú, nem kell, hogy ő maga *alkosson*, vagy hogy őt, a művész által átérzett alkotási vágy érzésével átitassuk, *de meg kell nevelni az emberi élvezetek legnagyobbikára, a műélvezetre!*

Itt látom a jövőt kialakulni, ebben látom a művészetekért (e szó alatt mindig a képzőművésze-

Képzőművészet
1934.

teket értem) vágyódó ifjú lelkek megtermékenyítését. Be kell vallanunk, e téren úgy az alsómint a középfokú iskolák messze elmaradtak, s vajmi kevés az, amit az életbe kilépő ifjú magával visz. Pedig tarisznyája tele van tömve egy sereg *tudománnyal*, melybe alig-alig fért már be az a kevés, legtöbbször száraz művészettörténelem!

Ha összehasonlítjuk a zeneművészetnek (ének, zene) hatalmas *térhódítását* az iskolákban a képzőművészet (rajz, művészettörténet?) *veszteségével*, akkor igen szomorú képet nyerünk. (Ma a rajz tantárgy az, melyen keresztül némi izelítőt kap egy ifjú a művészetekből.) A rajz óraszámát az utóbbi időkben egyik csapás a másik után éri. A óraszám kevesebb lesz, vagy megszűnik teljesen, mint rendes tantárgy, ezzel szemben szaporodik az énekórák száma, melynek tanterve különben is gazdagon szórja a nemzeti dalköltés értékeinek felismerésére irányuló kívánalmait.

Nézzük e kérdést közelebbről, hogy világosan lássunk. A polgári leányiskolát pl. a tantervi utasítás az általános műveltséget adó iskolák közé sorolja, mely tanítványainak lelkét akarja művelni, s mégis — a népművészeteknek hiányos feltálalásán kívül, sehol sem találhatjuk meg benne a képzőművészetet ismertető tárgyat. Pedig a képzőművészetek gyökerei messze az őskorba nyúlnak vissza, annak van múltja, jelene — és jövője! — mert a művészet örök.

A művészet oltárán még sohasem lobbant el a láng, oltárán temérdek szellemi és anyagi kincset áldoz a művész, csak magáért a művészetért. A történelem népeinek egyike-másika is csak művészetének köszönheti, hogy tudomással birunk róluk (pl. Kheta, Hettita), sőt az ősemberek is művészkedése alapján ismerjük, már amennyire ismerjük, életét. A műalkotás tehát beszél, csak meg kell tudni szólaltatni!

Ezzel szemben a tudomány nem örök, változik, megoldása a végtelenségbe tolódik ki. A művészet — abszolut eredményeket adott az emberiségnek, melynek értéke viszont örök, sohasem változik. S mégis az iskolák nem fordítanak elég figyelmet a művészetekre, s ezzel a művészeti nevelésre. Nem áll az, amit pl. a fenti iskola tantervi utasítása mond, hogy rendszeres műveltségtörténet sikeres tanítására hiányzik minden feltétel, s ezek tárgyalása érdektelen (?) adathalmaz lenne! Ha lehet e fokon a magyar irodalomtörténetben az írók és költők — az írásnak művészei — szereplői a tantervnek, hol is az „Utasítás" szerint is a növendéket a nemzeti műveltség közösségébe kapcsolva, továbbképzésének helyes irányban való haladásának ez a legbiztosabb indítéka, ha lehet az ének, ugyanezen „Utasítás" szerint, kitűnő eszköze a magyar nemzeti, népies és klasszikus (mű) dalköltészetnek, *miért nem lehet a rajz tantárgy, a magyar képzőművészet remekeinek ismertetője*, vagy tovább menve, miért nem lehet a művészeteket tárgyaló tantárgy a polgári iskola tudományokat túlos-túl felölelő tárgyai között? Vajjon az előírt kívánalomból, hogy növendékeinket a nemzeti műveltség részeseivé avassuk, nem hiányzik-e a képzőművészet? Vagy kiváló nagyjaink nélkül talán teljes nemzeti műveltségünk? Milyen boldog, gazdag nemzet vagyunk mi, hogy Barabás, Kupetzky, Mányoki, Benczúr stb., stb. (csak úgy ötletszerűen felsorolva) nélkül is tökéletes nemzeti műveltséget tudunk adni gyermekeinknek!! Vagy nem? Akkor miért nem tanítjuk? Hányzik a „feltétel"? Hát teremtsük meg! A művelt ember leggyen-

Foto Seidner

Braun Lily művészi textilanyagai kézzel szövöttek, mintái saját egyéni tervei szerint készülnek, velük mind szélesebb rétegek elismerését érdemli ki.

MDK

Láng Rózsi

Temető

Tájkép, rajz

Szélmalom, rajz

Isaszegi részéet, rajz

B.Szal. kiáll. 1927. jun. 16. l.

Láng Rózsi

igazmindszt

Zománcos lámpa

repr.

A Mű

1927. 1. 7. 40. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Láng Rózsi

Ötvös

laid

Bruchsteinerné

Láng Rózsi.

B. Láng Rózsi

Zománcozott fémtárgyakat

művészi kivitelben készit

B. LÁNG RÓZSI

iparművésznő

TELEFON: 42-8-30.

BUDAPEST, VII., HOLLÓ-UTCA 7. SZ.

Képzőművészet
1934. 78. sz.
hirdető

NYUMDA
ÚT 6.

. BUDAPEST

Lang, Rudolf

texto
(1809 – 1884)

l.

Forum

1934. 308. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Láng Rudolf

Faces

László

Szabad művészet

1948. 295. l.

KAZAK SZŐNYEG

Kék tükrét indákkal egybekapcsolt „heráti" dísz tölti ki: virágpalmettás, rozettás díszek és nagy sarlós levelek. Apró leveles indásdíszű külső és belső szegély között piros alapon S idomú rozetták és váltakozó állású fűrészes levelek.
Mérete 250×112 cm.
Dél-Kaukázus, XVIII. század.

KAZAK SZŐNYEG

Türkiszzöld, piros és ismét türkiszzöld hárommezős tükrében kampós díszű négyszögekkel. Fehéralapú keretében kampós és csillagos rozettákkal.
Mérete 237×125 cm.
Kaukázus, XVIII. század m. f.

KAZAK SZŐNYEG

Türkiszzöld keskeny tükörrel. Hármasosztású kereteléssel: két fehéralapú leveles és palmettás indás sáv között pirosalapon kampós palmettás díszek sorakoznak. A keretközökben és szálain kékalapú, apróvirágos és rozettás csíkokkal.
Mérete 222×120 cm.
Kaukázus, XIX. század.

KIS KAZAK SZŐNYEG

Tükre kampókkal díszített, drapp és kék alapú sávokkal rézsútosan osztott. Pirosalapú keretében és türkiszkék szegélyében rokon díszekkel.
Mérete 110×95 cm.
Kaukázus. XIX. század.

udolf festö.

.II.15/16. 31/32.

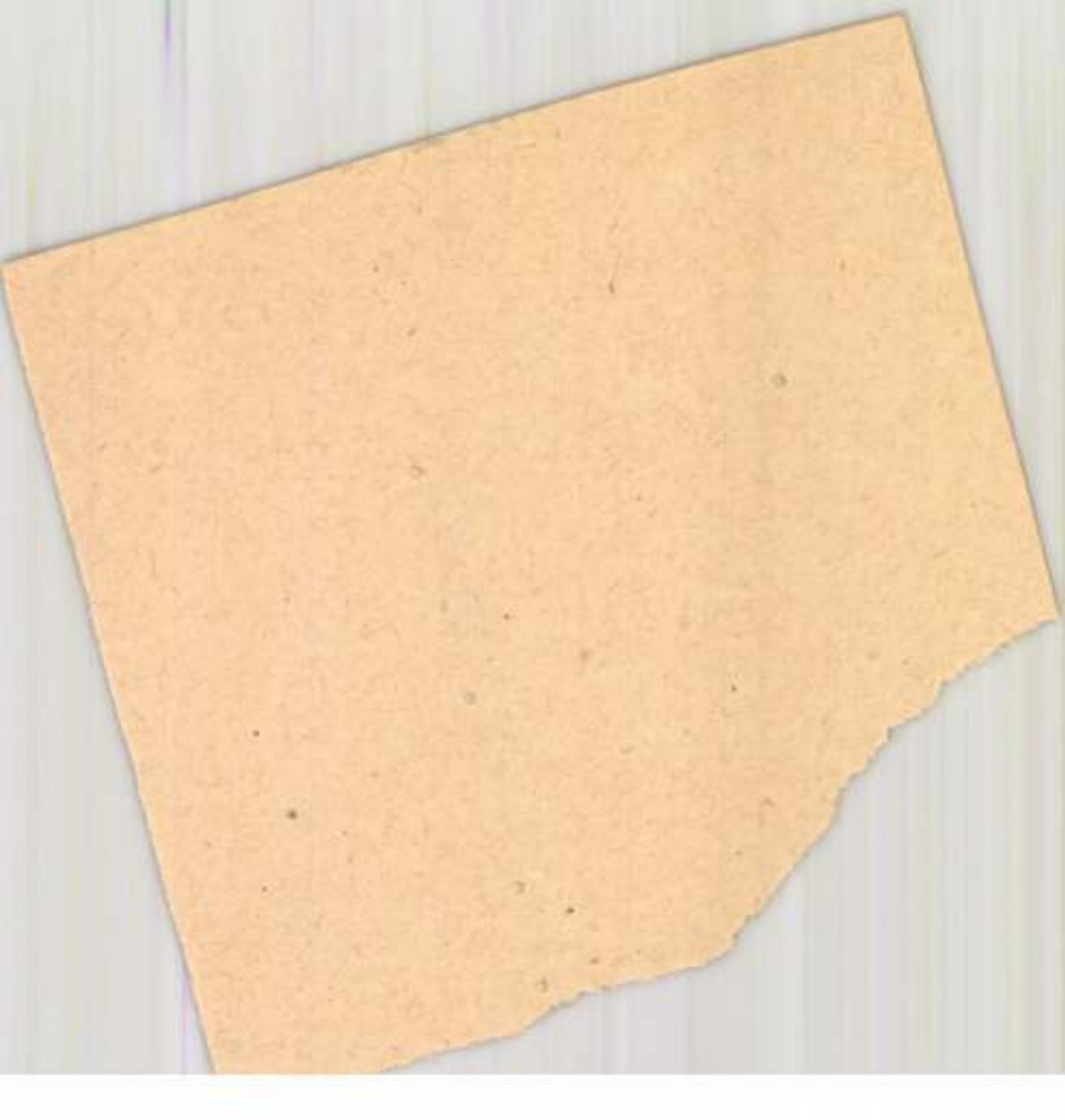

Láng Rudolf Gertő

Láng Rudolf Kep

Szabad Vép 1948 jul. 8.

Atheneum.184

Láng Rudolf M.D.A.

Az előadás jelmezei

Kürti Pál: Az udvari kalap Csiky Gergely megzenésite
szinmüve a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1965. május 23. 14. l.

Láng Rudolf

Tomas hoca két darabjának
(Fiorenza; hario és a varázsló)
jelmezét tervezte a Körminhárban

Nagmaya, 1965, jul. 21., 2a.

Láng Rudolf

festő

Műcs. kiáll. 1937-től

Pipics 116. l.

Tején turbán van tollal, bajuna hosszú s
allérú ~~kabátja~~ palástja brokátból való. Feli-

mori l'anno 1450
ni 31."
ath Imper. VIII"

an.
lkeretnek 20.5: 15.7 s a réilapnak 20.9: 16. cm.
i di Torchi. In Vicenza 1599. pag. 26.

66/93 № 2.

Láng Rudolf

X. Tavaszi
Halon
1935.

LÁNG RUDOLF
94 Fürdőzők

olajf. 250.— pengő

Вр.

Lang Rudolf

Universität 1909. 405-

Lang Rudolf

festő

„Magyar Kuletés, Becsben". Az 1840 pesti kiállitáson: Dürrenstein omladéka (11 1/3), Rosenberg vára. (126 sz.)[2]

198.–9 sz. a. Tájképek.

261 sz. Dürrenstein romjai.

---

1) A pesti művészeti egyesület. Athenaeum. 1840. II. 16. l. (2) u. o. 31. l. s 32. l

---

Parlagi Pesti műkiállitás. Honnivész 1840. 445. l.

Lang Rudolf

tájképfestő,

ki egykor Becsben kedvelt mű-
vész volt, 72 éves korában Pozsony-
ban meghalt 1884-jullius ában.

Halálozások. Vas. Ujs 1884-
482. l.

Thieme - Becker
22. K. 321. l.

1884
72
1812

Lang Rudolf

(1809–1884) festő

Tájképeket és épületeket

festett Pozsonyban.

Csákó. Gy. L.

Magyar művészetért

1940 XII. 15. Horthyné	2.50
u. az más Eastonon	4.—
u. az üres papírón	4.—
1 sor használatlan	2.04
4-es blokk használatlan	8.16
1 aj. expresz levél	2.04
	22.74
Vorravaló	—.40
autobus 4x38	1.52
	24.66

Láng Rudolf pestö

Részt vett az 1840-junius 7 én
Pesten vendezett első mükitételen.
Említi: Képzőm szerint 1879-28 l.

Lang Rudolf

tájkép festő - Bécsben

élt 1812 körül † 1884

Pozsonyban

1840-ben Budapesten

és Bécsben tájképeket

állított ki.

Toman 365. l.

Thieme-Becker

XXII. 321. l.

Lang Rudolf

magyar 1840 Bécs

1840. pesti kiáll.

Dürrenstein romja, olajf.

Rosenberg vára, olajf.

2 db tájrajz, olajf.

Dürrenstein romjai, olajf.

L. 1840

~~Radványi népviselet IV 10, 13.~~

— ~~gazdák IV, 13.~~

Láng Rudolf
festő

LÁNG RUDOLF

79	Önarckép, olajfestmény, mgt.	
80	Reggel, olajfestmény	550.—
81	Antilop-család, olajfestmény	400.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1936

X–IK

TAVASZI SZALON

Láng Rudolf

108	Lovasok	olajf.	250.— P
109	Forrásnál	„	300.— „
110	Amazonok	„	1200.— „

Nemzeti Szalon 1937
Tavaszi Szalon

1354

1354—1355. F.

Sz. Wienben 1689 május 2-

1354. *Tájkép.*

A jobbról elterülő tenger
lapos tetejü torony körül, há
a melyeknek kapujában férfia
Az épületek felől szürke lovo
csoportok közelében, itt-ott kut
á kosarakkal megrakott szar
halad. A tengeren részint távo
nakok kötik le figyelmünket,
árboczos hajó tűnik fel. A pa
horgászik, mit mellette fekvő
a földön heverő és a podgyá
nyok és gyermekek állnak. A
viz fölött két madár röpköd.

Fa, méretei 33 : 44 cm. —
augusztus 5-én Pozsonyi Sándort
1895 október 24-én (279–95). –
59601–95 és az 1895 novemb
mányi ívet. — Az elszámolást j
28-iki 4561 (635–900) és az
sz. leirat (464–901).

Kifüggesztésére vonatkozó

a) Az Orsz. Képtárban. 19
de Paula: Tájkép.

b) A Szépművészeti Múzeu
Ferg de Paula: Kikötő. — 1906
de Paula: Le Port.

Jegyzet. L. az 1896-iki lajs
— Preisliste Nº 249.

Korábbi tulajdonosa Ráth

Vá 1895

Lang

L. 6. *Rudolf*, festő, * 1812, † Pozsony 1884. Bécsben tanult s utóbb ugyanott, majd Pozsonyban dolgozott. 1840. tájképeket állított ki a Pesti Műegyletben. A Műcsarnokban 1880. szerepelt utoljára.

L. G. I. II. 11. l

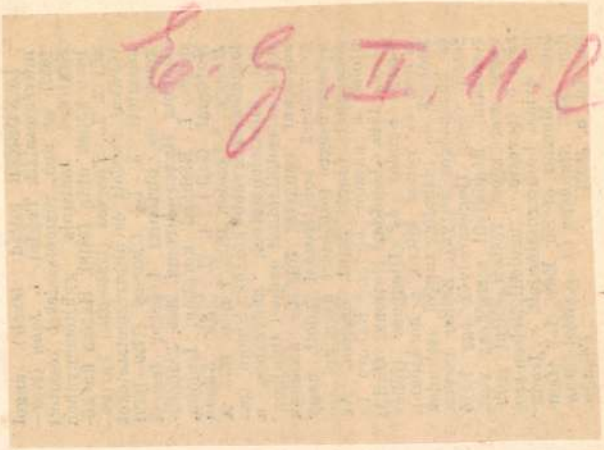

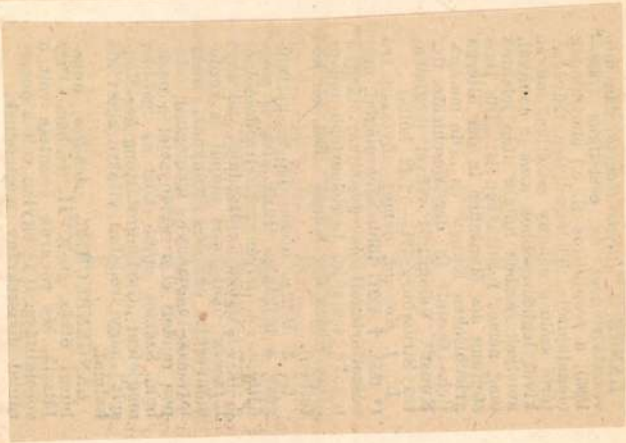

fedele

Cziborium (1748-ból, aradi minorita rendház tulajd. VIII. 27

L a n g R u d o l f
festő

Fővárosi Lapok.1867.aug.10. /Fővárosi hirek./

Lang Rudolf

László

Szana Szárév

46-l

Lang Rudolf

Graphiker

l.

Kelp. 21. 1.

Molnár István VIII. 187.

Láng Rudolf
festő

l. Rapaics Lajos:
76. l.

Láng Rezső festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 4.4.

a képzőművészeti társulatnál...

Langsfeld Rezső festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20. 3.

A münchemi festészeti akadémiát....

Lang Rezső

Marován vára, olf.

Miecsornok 188o. nov.7.

MDK

B. Láng R.

Résztvett az Iparmüv.Társ. 1936.évi jan.19.-én megnyilt rigai kiáll.-án. (Fémmunka)

Cikk: Népmüvészeti, ...

Magyar Iparmüvészet, 1936. 3-4.lap

MDK

B. Láng R.

Fémmunkáival vett részt a tallini kiáll.-on

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magyar Iparművészet, 1936. 29-30.lap

M.D.K.

Láng Rudőlf müépitész

A Kassai Szinház régi helyén felépitette az uj Kassai Nemzeti Szinházat, s 1899 szept. 28.-án nyitották meg. Az uj szinház fényképát hozza a lap.

Röszler István: "Kassa szinészete napjainkig" c.
Szinház és Elet, Bp. 19o7. dec. 21. V. évf. 51. sz. 13-15. lap

Lang Rezső, Pozsony

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a kő-
vetkező műveivel vett részt:

1880. őszi kiáll. II. sor.: Moravián vára, (olaj);
100 ft.

Nem azonos Langfelt Rezsővel?

Lang Rezső

festő

szül. 1810-ben Pozsonyban

lásd

Fleischer Béla 63. l.

T. 966.

, bástyákkal megerősitett vár
ben elhelyezett sátrakon túl
nolnak, a melyeknek egy része
hoz, a háttérben pedig a hegyek
a félhold jelenik meg. Feli-

NG TOCKAY IN OBER VNGERN WIE DIE
) 1565.

A. Die Voestung Tockay és befeje-
5 Schwendi [illegible] leger.

4 cm.

Kath. Gál ap.
Prot. Gál

CSÜTÖRT.

17

Kath. Alac. sz. Margit
Prot. Hedvig

PÉNTEK

18

Kath. Lukács ev.
Prot. Lukács

Izr. 21. Hos rabbak.

SZOMBAT

19

Kath. Alk. sz. Péter
Prot. Lucius

Izr. 22. Semini azer.

Lang Rezső

Szül. Pozsony 1809.
A bécsi akadémián ta-
nult, a 60-as évektől
Pozsonyban működött -

Pozsonyi műkiállítás
1883. 29. l.
Havasi tájkép
Tájkép

Lang Rezső

Havasi kunyhó,
Tátrép.

Pozsonyi műkiállítás
1883. 12. l.

Közelgő zivatar.
Tátrép
Moravan vára

n. o.

Lang R.
litogr

Eperjes. T. 5404.

Az előtérben balra hátratett kezekkel álló férfi és nő nézi a középtért elfoglaló várost, a melyen túl hegyek látszanak. Felirata:

EPERIES
(Saroser Comitat in Ungarn.)

alól balra: J. Alt. del.
jobbra: R. Lang. lith.
középütt: K.k. ausschl: priv. Chromolithographie v. Alois Leykum in Wien.

Szines kny., mér. a vk. 13.9 : 19.8 cm.

140-95.

Láid Alt Jakab élevajzát
okvetlenül.

Szalancz. T. 6326.

A középtérben a romokkal koszoruzott hegy tövében a község házai látszanak, a háttért hegyek képezik, az előtérben pedig botjára támaszkodó pásztor őrzi csordáját. Felirata:

SZALANCZ
(Abaujvárer Comitat.)

alól balra: J. Alt del.
középütt: K.k. ausschl. priv. Chromolithographie von Alois Leykum in Wien.
jobbra: R. Lang lith.
legalól középütt: Wien in der Kunsthandlung des H.F. Müller am Kohlmarkt No 1148.

Szines kny., mér. a vk. 15 : 20 cm.

140-95.

Viselet. 6777 T. 6341.

Kassai földmivesek és parasztasszonyok.

Balra Von Deutschendorf bey Kaschau (egy beszélgető férfi és paraszt asszony), jobbra pedig Von Kaschau (két férfi és egy leány) van csoportban ábrázolva. Felirata:

ABAUJVARER COMITAT
(Land Ungarn.)

alól balra: J. Alt del.
középütt: K.k. ausschl. priv. Chromolithographie v. Alois Leykum in Wien.
jobbra: R. Lang. lith.

Szines kny., mér. a vk. 14 : 19.6 cm.

140-95.

madár-távlatban adja, de a hol maga is személyes résztvevő, elég részletesen beszél el mindent; néha föl is lelkesedik, bár ez ritkább nála mint a legtöbbnél, a ki saját élményeit beszéli el. — A kötet nagy nyolczadrétben s szép kiállításban (Ráth Mór kiadása) 340 lapra terjed s ára 2 frt 80 kr.

A „Budapesti Szemlé"-ből most jelent meg a 48. szám, mely a vállalat huszonnegyedik kötetét s egyszersmind ez évi folyamát fejezi. E füzet is oly tartalmas és változatos mint a megelőzők. Nagy érdekü s többé-kevésbbé becses tanulmányok egész sorával találkozunk benne. Első czikke mindjárt oly eredeti tanulmány, melylyel a tudós külföld előtt is becsülettel jelenhetünk meg: „*Az iszlám építészeti emlékei*" jeles orientalistánk dr. Goldziher Ignácztól. Szintén eredeti felfogásról tanuskodik s önálló dolgozatnak mondható, bár az adatokat kivülről vette, közéletünk sok érdemü veterán bajnokának Szentkirályi Móricznak „*Nehány szó a keleti kérdés körül*" czimü dolgozata, melyhez a szerkesztő szükségesnek tartotta végül egy nagyobb jegyzést is tenni. A többi nagyobb czikk az európai irodalmak s tudományosság közvetitésének van szentelve, a mi — mint tudva van — a Szemle egyik főczélja. Ilyen *Remusatné emlékiratai* ismertetése a «Quarterly Review» után A. D-től; az emlékirat az első franczia császárság korából való (1802—1808) s érdekesen tárja föl a nagy Napoleon hatalma korának s császári udvarának rejtelmeit. *Stanley afrikai utazásáról* második (még nem befejező) közleményt ad Téglás Gábor. Télfy Iván befejezi a mult számban megkezdett tanulmányát „*Az államtudományi irodalomról az uj görögöknél.*" A szépirodalmi rovat ezuttal egy franczia beszélyt tartalmaz, Mériméé-től a «Colomba» és «Carmen» ép oly szellemes, mint mély érzésü szerzőjétől, a ki keveset, de csak szépet irt. „*Az etruriai váza*", egy szenvedélyesen szeretö, eszményi hajlamu, féltékeny, de elfogulatlanul nemes kedélyü ifju tragikus története. Költemények: Vargha Gyulától, ki mély érzésü s szép formáju dalainak gyorsan vivott ki az első sorban helyet legujabb lyrikusaink közt, eredetit («Szülőim»), a korán elhunyt Lőrinczi (Lehr) Zsigmondtól Burns után négy sikerülten forditott dalt ad a füzet. Még Bertha Sándor érdekes elmélkedése *a magyar zene jövőjéről* — s a tartalmas kötetet *Értesitő* zárja be, melyben három eredeti, egy forditott s két külföldi mű van ismertetve és birálva: Szász K. «Széchenyi és az akadémia alapitása» cz. alkalmi munkája Angyal Dávid fiatal irótól; Ábrányi K. «Edmund párbaja» cz. regénye, Károlyi Á. «Dobó-Balassa-féle összeesküvése»; — Legouvénak Feleki J. által forditott tanulmánya: «A nők erkölcsi története»; s végre Fournier («Gentz und Cobenzl») és Mac-Carthy («Napjaink története») történelmi munkái, amaz Wertheimer Ede, — emez Szilágyi Sándor által ismertetve. Végre jelentés a «Philosophiai irók tára» cz. alatt tervezett vállalatról. — A «Budapesti Szemle» jövő évi folyamán (bár a jelen füzet utolsó ez évben) nincs uj fölhivás az előfizetésre; mint halljuk azért, mert a «Szemle» oly átalakitása van szóban, hogy jövőre havonként jelenjen meg s az eddiginél nagyobb ivszámmal évenkint. Ha e terv valósul, mindenesetre nagy előnyére fog válni a vállalatnak.

Érdekes diszmüvet mutatnak be a régészeti és embertani társul t nov. 30-iki ülésén. Az a nagy disz-munka ez, mely az esztergomi főszékesegyház műkincsei fényképeit és leirását tartalmazza, melyet *Simor* János bibornok herczegprimás saját költségén pazar fénynyel készittetett el és a melyhez a szöveget *Dankó* József praelátus és esztergomi apátkanonok magyar és német nyelven irta. E mű összesen csak 60 példányban nyomatott. A könyv tehát nagy ritkaság és belőle a magyar fővárosban mindössze sem lesz több 5—6 példánynál található.

Csengery Antal szerepe a magyar irodalom történetében. Tanulmány V. Finta Dénestől. Ily czimü, 15 lapra terjedő röpiratocska jelent meg közelebbről Aigner Lajos bizományában. Az ismeretlen nevü szerző, az elhunyt iránti tisztelet s kegyelet álarcza alatt (Cs—t nem is nevezi máskép, mint Csengerynk-nek; mily affektáczió!) nekimegy azoknak, a kik Csengeryt, állitólag, nagy történetirónak s nagy államtudósnak nevezték. Ilyenekül meg is nevezi Kautz Gyulát, Gyulai Pált és Beöthy Zsoltot. Nem idézi mondásaikat, csak rájok fogja, hogy ők Csengeryt nagy államtudósnak és nagy történetirónak magasztalják. Mi meglehetősen ismerjük az emlitett három iró müveit s különösen Csengeryre vonatkozó nyilatkozataikat; tudjuk, hogy nagy elismeréssel szóltak e jeles férfiuról; de a mit V. Finta Dénes ur rájok fog, abban ártatlanok. Ők dicsérték Csengerynek egyes történeti tanulmányait, politikai és publiczistai működését; de soha és sehol nagy államtani vagy történetirónak nem nevezték. Ehhez a hibához (ha hiba) legközelebb egy más irónk, Bodnár Zsigmond járt, ki a «Budapesti Szemlé»-ben 1874-ben Csengery tanulmányait ismertetve, kimondja róla, hogy ha ideje lesz vala nagyobb művet irni, «kitünő történetiró lett volna»; — és politikai életrajzairól, hogy «e könyv a ritka szellemek azon kiváltságával rendelkezik, hogy mikor arczképeket akar nyujtani, egész történelmet ad». Nem kérdezzük, miért nem támadja meg V. Finta ur Bodnár Zsigmondot, s miért Gyulait és Beöthy Zsoltot, kik Csengeryt mint történetirót sehol nem helyezik ily magasra. Még azt sem kérdjük, hogy mikor ugynevezett «tanulmányának» azt veti alapul, hogy Kautz, Gyulai és Beöthy tulajdonkép nem is illetékesek Csengeryről mint államtudósról és történetiróról itéletet hozni, vajjon V. Finta Dénes ur illetékesebb-e Kautzról, Gyulairól és Beöthyről, mint kritikusokról, itélni? Csak azt jegyezzük meg, hogy a miben V. Finta ur, mint egy fölfedező és uttörő, vagy helyreigazító találja Csengery legfőbb érdemét: tudniillik széles látkörében az eszmék s az egyetemes irodalom terén, a «Budapesti Szemle» alapitásában s ezzel a külföldi irodalmak és eszmeköreik közvetitésében és meghonositásában, s végre publiczistai működésében és stylistai kitünőségében: ezt mind nem V. Finta ur fedezte föl, mert Gyulai is, Beöthy is, mások is, kik Csengeryt irodalmunkban méltatták, mind épen ebben találták az ő legfőbb érdemeit. A Finta ur röpiratára is azt a régi mondást lehet hát alkalmazni, hogy a mi jó benne, az nem uj, a mi pedig uj, az nem jó.

„Tizenöt eredeti magyar dal Petőfi költeményeire." Ily czimü vállalatra hirdet előfizetést Táborszky és Parsch budapesti mükereskedése. A zenerész (énekhangra zongora-kisérettel) Hubay Jenőtől van. Minden dal egy-egy rajzzal is lesz illusztrálva kiváló magyar művészektől, nevezetesen Munkácsy Mihálytól, Vastagh Györgytől, Feszty Árpádtól, Jankó Jánostól, Lotz Károlytól, Greguss Jánostól és Imrétől, Spányi Bélától sat. A rajzokat Morelli metszi. A mű deczember elején jelenik meg s előfizetési ára 4 frt.

«Statisztikai tabellák a föld minden országairól, különös tekintettel Magyarországra és Ausztriára.» Hübner után átdolgozta Schwicke pozsonyi tanár, s megjelent Stampfel Károlynál Pozsonyban, csinos kiállitásban. Táblázatosan tünteti föl egyes országok nagyságát, seregének, lakóinak számát, fejede mének nevét, a nevezetesb helyeket. A kis füzetre sokszor van szüksége a hirlapolvasó közönségnek is.

A „Függetlenségi Naptár", melyet az országgyülési függetlenségi kör megbizásából *Törs* Kálmán szerkeszt, legközelebb elhagyja a sajtót. A tartalmas évkönyv számos képekkel illusztrálva fog megjelenni a Légrády-testvéreknél (nádor-utcza 7. sz.).

Uj hetilap. Jászberényben Golenich Károly „*Jászberény és vidéke*" czim alatt társadalmi heti közlönyt inditott meg, előfizetési ára egész évre 5 frt.

A nemzeti szinházban közelébb az opera uj tagja *Spiegel Arabella* k. a. lépett föl Verdi «Traviatá»-jában. A fiatal kisasszony a szini képezde növendéke, ki innen Bécsbe ment volt, a mi nehány hó előtt sok hirlapi felszólalásra adott okot. De végre visszanyerte a nemzeti szinház. A kisasszony sok előnynyel rendelkezik a szinpadon; van élénksége és érczes hangja. De ily nagy szerepek még tulhaladják erejét, és kisebb szerepekben kell fejlődnie. Első föllépte mindenesetre elég bizonyságot szolgáltatott hivatottságáról, s ezt a közönség szivesen is elismerte. — A „*Bánkban*" tragédia e hó 10-iki előadása Katona József születésnapjának emlékünnepe volt, s nagy közönség nézte végig az összevágó, gondosan betanult előadást, melyben Nagy Imre (Bánk), E. Kovács Gyula (Petur), Bercsényi (Biberach), Mihályfi (Ottó), Pintér (Tiborcz), Márkus Emilia (Melinda), Felekiné (a királyné), Fáy Szeréna (Izidora) vettek részt.

A népszinházban e hó 5-én „*A kétnejü gróf*" czimü operette elég hatással került szinre. Szövegét irta Juszt, de a forditók (Rákosi és Evva Lajos) tetemesen átdolgozták, zenéjét pedig ifj. Hellmesberger József, a bécsi konzervatorium tanára szerzette, ki maga is lejött s az első előadásokon a zenekart vezényelte. Az operette egészen bécsi termék. Története a keresztes háboru idejében folyik, mikor Lajos gróf a szent-földön török fogságba kerül, beleszeret a pasa leányába, azzal együtt haza szökik ősi várába. A grófnak azonban törvényes felesége is van, s a gróf hiába öltözteti férfiruhába a török hölgyet, a fondor Kunó várnagy kideriti az igazságot, s a két menyecske közt — kik mindketten törvényes feleségnek tekintik magokat, — kitör a háboru, és tart nyolcz napig a gróf nagy elkeseredésére, ki nagyon sokalja a két feleséget. Végre is a török nő lemond a feleségi jogokról, és visszamegy a szentföldre. Nem valami leleményes mese, s mulattatóvá egy pár alak és a nagyon is sok szójáték teszi. A zene többnyire tánczdarabokból, polkákból és keringőkből áll s ezek csinosak. A hatáshoz járult a jó előadás, meg a szerző személyes jelenléte, kit a bécsi lapok arra figyelmeztettek, hogy mostanában nem kis bátorság szükséges ahhoz, hogy egy bécsi szinházi ember a németek ellen dühöngő Budapestre menjen. Hellmesbergert a közönség minden felvonás után többször a szinpadra tapsolta, s meggyőződhetett, hogy mily értéket lehet tulajdonitani a német lapok bujtogatásainak. Az előadásban Komáromi Mariska és Hegyi Aranka kisasszonyok játszták és énekelték a női szerepeket; a legmulatságosabb szerepek azonban Kassai, Tihanyi és Solymosi kezében voltak és jól fölhasználták a külső hatás érdekében, különösen Kassai Vidor (eddig a kolozsvári szinház tagja), ki mint szerződött tag először egy intrikus várnagy szerepében mutatta be kiváló komikusi tehetségét.

Két kis vigjátékot fogadott el a nemzeti szinház drámabiráló bizottsága *Almássy* Tihamértól «Két év mulva» és «Rendelő óra» czimüeket.

Kőszeghi jubileumára a disz-előadás e hó 16-án lesz s a „*A fekete dominót*" adják elő. A nyitány után a szinpadon nyujtják át a derék művésznek pályatársai az ezüst babérkoszorut, Odry Lehel pedig üdvözlő beszédet mond. Másnap a «Hungaria» szállodában lakomát rendeznek.

Erkel Ferencz e hó 7-én töltötte be 70-ik évét. Az orsz. zeneakademia növendékei fölkeresték e napon még mindig friss erőben levő mesterüket, s a női növendékek nevében Nobel Irén k. a. üdvözölte; a férfinövendékek küldöttségileg fejezték ki szerencse-kivánataikat. Erkel uj operája a „*Névtelen hősök*" e hó 20-ikára van kitűzve a nemzeti szinháznál, hol ovácziók várják az agg zeneköltőt, ki félszázados pálya után is még költészetének uj termékét mutatja be.

A műcsarnok uj festményei. E hó 7-ére a műcsarnok kiállitását ujra rendezték. Az elvitt festmények helyét körülbelül nyolczvan uj darab foglalja el, hazai és külföldi művészektől. Az ujak közt van *Ligetitől* egy szép keleti tájkép, a Genezareth tava; *Benczur* Gyulától egy kisebb kép, mely elegans fiatal hölgyet tüntet föl, papagájával; *Telepy* Károlytól három kisebb festmény; ifj. *Marko* Károlytól tájkép, *Vastaghtól* arczképek; *Brodszkytól*, *Tölgyessytől*, *Nemes Eliza* grófnőtől szintén ujabb festmények; ezeken kivül *Manheimer* és *Láng* Rezső, mint egészen uj jelenségek szerepelnek a kiállitáson, tehetséget tanusitó festményekkel. Élénk figyelmet kelt *Baditz* Ottónak egy nagyobb életképe «A falu rossza» czim alatt. Egy részeges falusi gazda muzsikaszó mellett indul haza a korcsmából, de a czigányok mellett ott kontrázik a felesége is. Az utczán járók megvetéssel tekintik az ittas embert, a gyerekek pedig csufolják. Nem közönséges erővel van festve e komor tárgy. Az is látszik rajta, hogy a fiatal művész Munkácsyt szorgalmasan tanulmányozta. A külföldi művészek közt a nagyhirü franczia tájképfestő, *Corrot* is előfordul egy kisebb tájképpel. A kiállitásban igen csinos franczia művek vannak; legfeltünőbb köztük *Veyrassat*-tól egy lovásár, továbbá *Baudintől* női alakokat ábrázoló kisebb festmények, melyek közül a legnagyobb (ez sem nagyobb másfél arasznál) ára ezer arany. A német művészek közt első helyet foglalja el *Schlösser* nagy festménye, melyen a habok közül kiemelkedő Venus van ábrázolva, s körülvéve tritonok, nereidák és amorettek csoportjával. Szép alakjai, eleven szinei és egyéb jó tulajdonságai nem voltak elégségesek arra, hogy e festményt a szemérmes Berlinben kiállitani engedték volna, mert Venus minden öltözet nélkül száll ki a habokból. *Emele* müncheni festőtől két csatakép van, a nagyobbik a wörthi ütközet hatásos képe. Az angol-magyar *Temple* sikerült arczképeket állitott ki, köztük Szana Tamás élethü arczképét is. Átalában elég változatos sorozatban találunk genre-képeket, tájfestményeket, arczképeket az uj darabok közt, melyek teljesen megérdemlik, hogy a kik az előbbi kiállitást látták is, most ujra megszemléljék. — Megemlitjük itt, hogy a társulat *nagy sorsjátékára*, melyet tagjai számára rendez, a főnyereményt *Munkácsynak* «A mű-

*

teremben» czimü nagyobb és 10,000 frank értékü festménye képezi, s ez a napokban érkezik meg. A sorshuzás deczember 15-én lesz, összesen 800 nyeremény játszanak ki 41,135 frt értékben. A második nyeremény 2000 frt értékü, a következő nyolcz nyeremény 1500—1000 frtot ér, stb.

Közintézetek, egyletek.

A magyar tud. akadémia nov. 8-iki ülésén *Kautz* Gyula nagyérdekü felolvasást tartott «A fémvaluta kérdéséről, tekintettel a tudomány jelen állására». Ezuttal a nagyfontosságu kérdésnek egyik részét, az elméletit tárgyalta. Sok év óta foglalkoztatja már Európa és Amerika tudósait és államgazdáit az a kérdés: csupán az arany szolgáljon-e értékmérő vagyis pénz gyanánt, vagy az arany és ezüst együtt? Az utóbbi nézet hivei, a bimetallisták, hevesen védték az ezüstöt, melyet az arany mindinkább kiszorit és elértéktelenit; rendszeröket azonban az értekező ugy tudományos, mint gyakorlati szempontból helytelennek tartja s magát az egy-valuta rendszere hivének vallja. Azt mindazáltal sem lehetőnek, sem kivánatosnak nem tartja, hogy az ezüst mindenütt rögtön félretolassék s arra a végkövetkeztetésre jut, hogy ha a mivelt világot összefüggő egésznek tekintjük, sokáig az lesz a helyes, ha egyik országban az arany, a másikban az ezüstfémre alapittatik a valuta.

Kautz után egy vendég *Kaposi Lucián* győri tanár értekezett Hume Dávid lélektanáról, helytelennek itélve e bölcsész rendszerét, mely azon alapul, hogy a lélek nem egyéb, mint a különböző észleletek gyüjteménye; Hume törekvése, hogy az összes filozófiát a tapasztalati lélektanra fektesse, az értekező szerint nem sikerült. — Végül *Szilády* Áron mutatta be *Pesty* Frigyesnek «Az eltünt vármegyék» czimü kétkötetes munkáját, melyben a szerző fejtegeti a «comitatus» szó különböző értelmét, a vármegyék közjogi állását, aztán részletes nyomozásokba bocsátkozik a magyar, erdélyi, dráván tuli, boszniai vármegyék, székek, püspöki jószágkerületek, a zsupánságok megvilágitása végett. Pesty egyuttal köszönetet mondott az akadémia történelmi bizottságának mely lehetővé tette a munka megjelenését.

A földrajzi társulat e hó 11-iki ülésén *Lóczy* Lajos folytatta kelet-ázsiai utazása ismertetését. Most Tibet ama részéről szólt, mely khinai tartomány lett. Komor, barátságtalan népsége fölött egészen papjai uralkodnak, kiknek számára minden házban imazsámolyt tartanak, hogy ha azok ellátogatnak, legyen helyök az imára. Széchenyi Béla tudvalevőleg nem juthatott el Tibetbe, mert a khinai kormány nem szereti, ha idegen emberek járnak arra, s még fölvilágositanák a félvad népet. Lóczy érdekesen ismertette uti tapasztalatait, a lakosságot és szokásait. Az érdekes előadás előtt *Erődi* Béla titkár jelentette be, hogy a németalföldi földrajzi társaság egy szép művet küldött Sumatrából s a portugali társaság több kiadványt, melyek leginkább Afrikára vonatkoznak.

Uj jótékony egyesület. A budapest-józsefvárosi szegény tanulók fölsegélésére külön jótékony egylet van alakulóban. Az iskolaszék által kezdeményezésre fölkért *Pulszky Polyxéna* kisasszony és *Gyulai Pál* fölhivták különösen a Józsefváros lelkes hölgyeit egy értekezlet tartására, mely vasárnap meg is történt. Az alakuló egylet czéljául eredetileg az volt kitüzve, hogy a szegénysorsu tanulókat ruhával és tanszerekkel segélyezze; *György Aladár* inditványára azonban elhatározta, hogy a szegény tanulók segélyezésén kivül fölveszi az egylet programmjába mindazt, a mi a népnevelési egyesületek feladatai közé tartozik. Tizenöttagu bizottságot választottak az alapszabályok kidolgozása végett; a bizottság elnöke Pulszky Polyxena k. a. Minthogy a karácsony, a mikor a szegény gyermekek közt a ruhanemüeket kiosztani szokták, már közeledik, a bizottság lehetőleg rövid idő alatt előterjeszti javaslatát.

Gyermekmenedékhely a fővárosban. A királyi pár ezüst lakodalmának emlékére a fővárosi közgyülés *százezer* frtot szavazott meg egy uj jótékony intézetre, melynek «Ferencz József és Erzsébet gyermekmenhely» lett volna a czime, de a kiküldött bizottság azt a véleményt adta, hogy egy külön intézetre kevés az összeg, s legjobb lesz fölhagyni az eszmével, az évi kamatokat pedig adják a meglevő «gyermekmenhely-egyletnek», mely sokkal kiterjedtebben gyakorolhatja a jótékonyságot, mint valami külön egyesület.

Egyház és iskola.

20,000 frtos alapitványt tett Troll Ferencz apát és pécsi kanonok e hó 8-án, mint a pécsi püspök beiktatási ünnepélyének harmadik évfordulóján. Az alapitványból a püspöki megye minden esperességi kerületében évenkint egy érdemes tanitó fog 40—50 frttal megjutalmaztatni. — *Krausz* János apátkanonok s a kassai seminarium kormányzója pedig 10,000 frtos alapitványt tett, melynek kamatai a kassai egyházmegye káplánjainak segélyezésére szolgálnak.

Mi ujság?

A földrengés Horvátországban. Az e hó 9-iki földrengés nagy területet megrázkódtatott Boszniától kezdve egész Bécsig; a magyar Dunántúl is érezték mindenütt, de károkat nem okozott, s Domboriban (Zalamegye) is, melynek környékén nálunk legerősebb volt, a torony szenvedett sérüléseket s nehány kémény. Annál nagyobb a pusztulás Horvátországban, Zágrábban és környékén, s a rengések e hó 9-ike óta is többször ismétlődtek, nem oly pusztitó mérvben, mint akkor nap reggeli 7 óra 34 perczkor, de elég megfélemlitőleg a megriadt lakosságra, mely nem mer fedél alá vonulni, s tömegesen menekül a városból.

Némelyek állitása szerint e hó 9-én már reggel 5 órakor erős moraj és földalatti zugás hallatszott. Éjjel nagy szélvihar tombolt. Reggeli 7 óra 34 perczkor (mint a megállott órák mutatják a végzetes perczet) következett be a katasztrófa, dörgedelmes földalatti morajjal, melybe sivitó, bugó hangok vegyültek. A rázkódásra a város utczái azonnal porfellegbe burkolóztak. A vakolat omlott mindenhol, recsegés, ropogás hallatszott; tűzfalak, kémények zuhantak le. A nagy rázkódás hosszu ideig, 36—40 másodperczig is tartott. Egy óra alatt még két lökést éreztek, de azok már gyöngébbek voltak. El lehet mondani, hogy alig van ház Zágrábban, mely sérülést ne szenvedett volna. A nagy épületek, a templomok, az állami épületek, a hivatalok és uri lakások szenvedtek legtöbbet, melyek falai összerepedeztek. Számos ház lakhatatlanná vált. Emberélet nem esett áldozatul, de többen megsérültek. A régi székesegyház szentélye fölött a boltozat leszakadt, a tornyon nagy repedés támadt. Az érseki palota vakolata leomlott, boltozatai megrepedtek. A Mark-templom csucsfala ledőlt, s az ott dolgozó kőművesek közül négy sulyosan megsebesült. A Katalin-templom homlokcsucsa is ledőlt. Az egyetem, a pénzügyigazgatóság épülete, a katonai főparancsnok lakása, a kanonoki lakások, a horvát takarékpénztár, a kereskedelmi bank háza, a kadet-iskola, a ferencziek temploma, az irgalmasok kórháza, mind nagyon sokat szenvedtek. *A király* rögtön értesittetvén a csapásról, azonnal 10,000 frtnyi segélyt küldött. Az országgyülésen a bán a további segélyt kilátásba helyezte. Esti 11 órakor és másnap 6 órakor ismét nehány gyönge lökés jelentkezett. E hó 11-én hajnalban, délben ujra rengés volt, a déli olyan, hogy az országgyülésről a képviselők rémülve futottak ki. Legnagyobb károk történtek az alsó Ilicziában, a Száva-utczában, a Lahise utczában és a káptalanban. A ferenczieк temploma és Zsivkovics osztálytanácsos villája utólagosan összedőlt. A muzeumban a római és görög vázák összetörtek. A kadét-iskola a 11-iki déli földrengéskor eomlott, de a növendékek már akkor kiköltöztek belőle. Az összes biróságok, valamennyi iskola és hivatal megszüntette működését. A családok a téreken sátor alatt, kocsikban, omnibuszokban huzzák meg magokat. A károk eddig még meghatározhatatlanok. Különösen sokat szenvedtek a felső emeletek és a padlás-lakások, melyekben Zágráb bővelkedik. A dohánygyár és katonai főparancsnokság épületei annyira megrongáltak, hogy bezárattak.

Bedekovics miniszter az érseki palotában volt szállva, s a nagy rengés alatt befutott az érsekhez, ki igy szólt hozzá: «Ezt a tréfát nem érdemeltük meg», mire a miniszter igy válaszolt: «De nem tréfa ez eminenciád! A ház összerogyik, és ha nem sietünk, mindnyájunkat elvisz az ördög, habár az érsek palotájában vagyunk is.» Az érsek most kertésze szobájában lakik.

Zágráb környékén a templomok, iskolák és uri lakok vagy rommá lettek, vagy tetemes kijavitásra várnak. Stenyeveczben az őrültek háza, Lepoglavában a fegyház nagy sérüléseket szenvedett.

A nov. 9-iki nagy földrengés, mint be van bizonyitva, elhatott Budapestre is. A nagy gőzmalmokban tisztán érezték s az órásoknál nagy ingaórák, melyeket csak ritkán kell fölhuzni, megállottak.

A Horvátországot sujtott nagy csapás a legmélyebb részvétet gerjeszti mindenütt, s a társadalmi téren azonnal megindult a mozgalom, hogy a csapást enyhiteni lehessen. Gyüjtéseket rendeznek, a lapok adakozásra hivják föl a közönséget, s a közönség bizonyára meg is hozza a részvét áldozatát s vissza fogja téríteni a zágrábiaknak azt, a mit a szegedieknek nyujtottak. Debreczen város közgyülése 500 frtot szavazott meg, s azonnal rendeltetési helyére küldötte. Bizonyára országszerte nyilvánulni fog e részvét.

Lapunkban az adakozások sorát szerkesztőségünk részéről 10 frttal megnyitjuk.

A király e hó 11-én általános kihallgatást adott, s összesen 94 személyt fogadott. A kihallgatások előtt ő felsége Tisza Kálmán miniszterelnököt fogadta, ki mint valóságos belső titkos tanácsos letette az esküt.

A trónörökös Máramarosban. Rudolf trónörökös e hó 8-án reggel érkezett Máramaros-Szigetre, hol a lakosság igen ünnepélyesen fogadta. A főherczeg a kincstári igazgatósági épületben van szállva, sógorával, Lipót bajor herczeggel. Kiséretében vannak Hoyos gróf, gr. Zichy Gábor, Bombelles főudvarmester, és Pauzinger festő. Rövid ideig tartó reggeli után az előkelő társaság a kuzi völgybe indult medve-vadászatra, de eredmény nélkül. Azóta naponkint megujultak a vadászatok különböző helyeken, de még eddig egyetlen medve sem esett áldozatul. Az e hó 11-iki vadászaton négy medvét zaklattak föl a hajtók, de egy uri vadász fegyvere véletlenül elsült, s a vadak elmenekültek minden baj nélkül. Vadászat után a trónörökös azt mondta: «Az lesz még szép, ha nem lövök Máramarosban medvét.»

* **Petőfi 15 költeményének kéziratát,** a melyeket közelebbi számainkban tettünk közzé, átadtuk a nemz. muzeum könyvtárának. Az intézet nevében Majláth Béla könyvtárőr külön levélben mondott köszönetet e becses ereklyékért az adományozónak, Neumann Károly nyug. lelkész urnak.

Budapest történeti emlékeinek összegyüjtését s esetleg kiállitását tervezi jelenleg nehány ügybarát. Az orsz. nőiparkiállitás alkalmával óhajtják azt, mint mellékkiállitást, létesiteni s gondoskodnának, hogy az érdekes tárgyakat a látogatóknak szakértők magyarázzák.

Kisfaludy-jubileum. Győrön is megülik Kisfaludy Károly halálának félszázados évfordulóját. Az előleges terv szerint Győrből Thétre, a költő szülőhelyére is el akarnak rándulni, de mivel ott uj házat emeltek ama régi helyén, melyben a költő született, sokan ellene vannak, hogy e házat jelöljék meg emléktáblával. A győri ünnepély e hó 20-án este a szinházban lesz, emlékbeszéddel, melyet Kovács Pál veterán irónk tart, allegoriával és a «Csalódások» vigjáték előadásával.

Garay János emlékszobrára Csapó Vilmos tolnamegyei nagybirtokos 100 frtot adott s egyuttal a «Tolnamegyei Közlöny» szerkesztőjéhez intézett levelében kijelentette, hogy Garay életrajzának kiadási költségeit kész viselni.

A nemzeti muzeumot a mult héten a király főudvarmestere, *Hohenlohe* herczeg több tábornok kiséretében megszemlélte. Megnézték az összes tárlatot s a Deák-szobát, s a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a gyüjtemények gazdagságáról és a rendezésről. Midőn a Deák-szobában Hohenlohe a sarokban álló ruhatartón a nagy kalabriai kalapot meglátta, a kalauzoló Pulszkyhoz fordult s azt mondá: «Ezt a kalapot oly régóta ismerem, mint magát a boldogult «öreg urat».

A főváros képzőmüvészeti bizottsága közelébb eszmecserét folytatott arról, hogy a városház termébe szánt *szobrok* kit ábrázoljanak. Kétféle nézet uralkodott. Az egyik országos nevezetességű férfiakat óhajt, a másik pedig a város körül érdemeket szerzett polgárokat, minő a nagy alapitványt hagyó Szilágyi István, Mayer, az árvaház alapitója, Beliczay bábsütő, vagy Wesselényi Miklós, ki a nagy árviz alatt annyi áldozatot hozott, gr. Batthyány, a városliget ajándékozója, Kossuth stb. Az utóbbi nézet felé hajlott a többség. Végre albizottságot küldtek ki Zichy Antal, Lipthay b. tagokból, kik Salamon Ferenczczel, a város történetirójával értekeznek

Lámp Rudolf

~~[illegible]~~ Shakespeare: Troilus és Cressida c. minimúvének jelenkeit tervezte a Körminházban (emlitve)

Nagymaros 1966 jul. 20, 2 old.

M.D.K.

Láng Rudolf

Létay Vera: "Tudnivágyók hadd tanulják" c. kritikájában kiemeli a müvész "időtlen, rusztikus jelmezeit" a Körszinház "Kalevala" előadásáról.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. aug. 9.
XIII. évf. 32. sz. 8. lap

MDK

Láng Rudolf /magyar szül./

Dürrenstein omladéka

Rosenberg vára

Az első magyar művészkiállitást a Pesti müegylet 1840-ben rendezte. Művészet 1909. 405.l.

Láng Rudolf

Csiky: Az udvari kalap i
darab jelmezeit tervezte.

Nyíszava, 1965, jun. 8., 2.o.

MDK.

Láng Rudolf

Részt vett a Husz év szinpadképei c. kiállitáson

Népszava 1965 május 9.lap -

LÁNG Rudolf

a. D. K

Az előadás jelmezei

Hamletnek nincs igaza
Gáspár Margit szinmüve az Ódry Szinpaden
Magyar Nemzet 1962. március 7. 4. e.

Lány Rudolf festő

Grafikáiból kiállítása nyílt
a magyarszigeti Nagy szállóban

Magyar Nemzet 1969 XII. 7

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

A Vígszínház Csehov-bemutatójához az öltözékeket tervezte.

Koltai Tamás: Vajnya bácsi 7

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 21.

MDK

Láng Rudolf, festő

Grafikai kiállítása a
Margitszigeti Nagyrállóban tekinthető meg.

–: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 13.

Láng [illegible]

és Ráduly P. készítette Hollókő „Részletes rendezési terv"-ét, 1962-ben.

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 211.

Láng Rudolf díszlet és jelmez terv.
A margitszigeti Nagyszálóban
kiállítása nyílt

Szovalista Művészetért 1970 I. sz.

MDK

Láng Rudolf, díszlettervező, grafikus 2

Kiállításán grafikáit mutatja be.
(Körtük több vértcare, linometszet, monotípia is található.)

(fencsik): Macskák és színének 2

ESTI HIRLAP. Bn. 1969. dec. 4.

MDK

Láng Rudolf, jelmez- és dinlettervező, grafikus 1

Nyilatkozata a Margitsziget Nagyszállóban megnyíló tárlata alkalmából.

festőnek indult, 1937-ben. Dinlettervező lett.

(fenczik): Macskák és nincsének 2.

ESTI HIRLAP: Bn. 1969. dec. 4

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Thália Színházban előadott dokumentum játékhoz a jelmezeket tervezte.

– : „A magyar kérdés" 8.

Népszabadság. Bp. 1970. febr. 13.

M.D.K.

Láng Rudolf

A müvész "pompás jelemezeit" kiemeli Létay Vera: "Áltörténelmi áltragédia" c. kritikájában, melyet Ferdinand Bruckner: Angliai Erzsébet c. darabjának Vigszinházban bemutatott előadásáról ir.

Szinház c. rovat.
Élet és Irodalom, Bp. 1969. febr. 8.
XIII. évf. 6. sz. 8. lap

Laing Rudolf
felmintesvező, festő

A finn Oroszlán Lovagrend
első fokozatát kapta.

— Kitüntetésez
Művészet, 1970. január – 32 kap

Láng Rudolf

festőművész

Szinhyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.V.9.

Láng Rudolf

Dürrenmatt: Finikusok (darabjának) jelmezeit tervezte

Nagyvaca 1965 dec. 9.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Tigris és hiéna előadásához a jelmezeket tervezte. (Körzinház)

Pándi Pál: Petőfi drámája 8.

NÉPSZABADSÁG Br. 1967. júl. 22.

MDK

Láng Rudolf, díszlettervező

szerepel a lexikonban.

Lázló Miklós: Játék a Művészeti Lexikonnal 2

ESTI HIRLAP Bp, 1967, máj. 23

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező.

A Thália Színházban bemutatott Goethe-műhöz tervezte a jelmezeket.

ob.t.: Torquato Tasso

2

ESTI HIRLAP, bp. 1967. febr. 4.

Láng Rudolf

Babel: Alkony – darabjánál jelmezeit tervezte a Thália kinházban

Nagyvaca 1965 nap. 22

Lány Rudolf

Csuzka István hidő vas foga
c. darabjának jelmezeit
terveste a Vigniuhár
kamarosiu háróban

Négmava 1965 okt. 19.

Láng Rudolf, jelmeztervező

MDK

Brecht: Egy fő, az egy fő c. nincsmüvéhez tervez kosztümöket. Nyilatkozata Kémülő munkáiról.

Egy terv: Pimph Tóni kosztümje

Rajz Repr

(fenn.): Hocinesze Leokádia meg Pimph Tóni sukája 2.

STI HIRLAP Bp. 1955

9.

Láng Rudolf MDK

Állatképek, akvarell

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Láng Rudolf, jelmez tervező

A Vígszínházban bemutatott George Feydeau-műhöz a jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: Egy hölgy a Maximból 9

NÉPSZABADSÁG B. 1967 máj. 27.

M.D.K.

Láng Rudolf

"Hirek a Vigszinházból" cimmel a "Krónika" c. rovat hirül adja Thurzó Gábor: "Az ördög ügyvédje" c. darab előkészületeit a dec. 2o-á bemutatóra. Jelmezeit tervezi a müvész.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. nov. 18.
X. évf. 46. sz. 23. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Bertolt Brecht: "Egy fő az egy fő" c. darabjához készitett jelmezeit kiemeli a kritika. Vigszinház előadása.

Geszti Pál: "Egy fő az egy fő" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. nov. 18.
X. évf. 46. sz. 6. lap

Láng Rudolf MDK

Kiállitása /1958 máj. Kulturkapcsolatok Intézete/

"Balti kikötő"
"A Tynszka templom Prágában"
"Tigris"
"Macskák"
"Madár és macska" repr.
"Kék majom"
"Romos lakás"

Festő mestere, Vaszary János.
Láng a Néphadsereg Szinházának Kosztümtervezője.

Péter Imre: Láng Rudolf.
Müterem 1958 I. évf. 7. sz. 42.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Láng Rudolf

MAGYAR NEMZET

1968 FEB. 9/021

Magyar Nemzet

Beszélgetések a műhelyben

A JELMEZTERVEZŐ: *Ruha is teszi a jellemet*

Felgördül a függöny. A színpadon főúri bálterem forgataga. A selymek, a csipkék, a lebegő fátylak s a színek valóságos kavalkádja.

— Káprázatosak a ruhák! — szakad ki önkéntelenül valakiből félhangosan a megjegyzés, s a közönség a nézőtéren gondolatban rábólint. Valóban, a látvány magávalragadó és ebben oroszlánrésze van a díszlettervező mellett a színház egyik-másik láthatatlan művészének, *a jelmeztervezőnek.*

Munkája azonban nem mindig látványos. Tapsot ritkán, szinte sohasem kap, jószemű kritikus azonban észreveszi, el is bírálja munkáját, *s ha olyan színvonalat képvisel, a vérbeli nézőt is felfedezi benne a művészit, a jelmeztervezés sajátos alkotó munkáját.*

Mi a jelmez?

Ezt a kérdést teszi fel magának elsőnek *Láng* Rudolf festőművész, akit több évtizedes jelmeztervezői munkásságának sikerei e területen is *művésszé* avattak.

— A lexikon rövid és szakszerű meghatározása szerint: a jelmez a színész szerepének megfelelő színpadi ruházat. Tehát jelmez-e a kéményseprő kormos fekete ruhája, jelmez-e a katona, vagy a rendőr egyenruhája? Távolról sem, viszont ha a művész akár utcai ruhában jelenik meg a színpadon, az is jelmezzé válik, jelmezzé, amely különleges feladat betöltésére hivatott.

Nem vagyunk nyelvészek, a »jelmez« szó azonban önként kínálja az asszociációt, amely azt sugallja, hogy a fogalom egy tőről fakad a jellem, jellemez szavakkal. (Persze, a szó igazi etimológiája nem ez; a jelmez az öltözetnek a színpadi jelzése.) És úgy érzem, ezzel máris a jelmeztervezés lényeges sajátságaira terelődik a szó.

— Valóban, a jelmez nem öncél, a jelmez: jellemez. Legalábbis — és ezt tegyük gyorsan hozzá — a *jó* jelmez ezt cselekszi. A látványon keresztül, optikailag segíti, járul hozzá a dráma kibontakoztatásához, a szerző mondanivalójának kifejezésre juttatásához külső eszközökkel. Igaz, hogy a néző szemszögéből a színház első számú művésze a színész, őt nézi, az ő szavait, mozdulatait kíséri felfokozott figyelemmel, mégis, vagy éppen ezért egyáltalán nem mellékes a színész öltözéke. Bejön, megáll a színen, még egy szót sem szól, egy lépést sem tesz: megjelenése, öltözködési módja mégis megannyi írói elképzelést, a figura társadalmi helyzetét, jellemző tulajdonságait, sőt néha drámai funkcióját is elárulja. Ehhez azonban hozzá kell tenni: *a kosztümnek sohasem szabad harsognia,* ez legalább olyan rossz, mintha a színész ágál, túljátssza a szerepét. Zenei hasonlattal élve, a második cselló soha ne harsogja túl a hálk brácsaszót! Ami pedig a tapsot illeti, igaz, hogy azokat soha nem a jelmez, hanem a színész kapja, de én mélyen egyetértek Kárpáti Auréllal, aki egyszer azt mondta: ha a színpadi látvány képzőművészeti alkotás, márpedig az, egy kép vagy szobor előtt sohasem tapssal fejezzük ki tetszésünket.

„Nyomoz" a tervező

— Úgy gondolom, ahhoz, hogy a jelmez valóban jellemezzen, a jelmeztervezőnek nem elég, ha ismeri a darab meséjét, mondanivalóját, s a szereplők jellemét. Tanulmányoznia kell a kort, és nemcsak a divat, az öltözködés módja szempontjából, hanem a társadalom rétegződése, mentalitása, ízlése, kulturáltsága és még ki tudja mennyi más vonatkozásban is.

— Ez különösen történelmi daraboknál nagyon lényeges. Ezeknél a jelmeztervező valósággal együtt »nyomoz« a rendezővel, a színésszel, egyszóval a színház minden művészével. És — bevallom — nem nagy dicsőség, ha egy kritikus mindössze annyit jegyez meg a jelmeztervező munkájáról, hogy »a kort jól jellemzi«. Ez a minimum. Ennél sokkal több kell! Közel kell hozni a figurákat a XX. században élő ember számára. Magam részéről *a korhűséget mindig alárendelem a dráma által sugallt követelményeknek...* Vannak azután olyan jellemvonások is, amelyeket rendkívül nehéz észrevehetően ruhával kifejezni. Ilyen például *A nap fiai* című Gorkij-színműben Melánya szerepe, Melánya közönséges egyéniségéhez szinte elszakíthatatlanul hozzá tartozik az ízléstelenség. A közönség egy része ezt nem érzi meg, és azt kérdezgeti, miért olyan ízléstelen a színésznő ruhája. Pedig mondanom sem kell, *én a kosztümök megtervezésével nem a színészt, hanem Melánya egyéniségét jellemzem.* Természetesen ismétlem, ez a meg nem értés csak a közönség egy részére vonatkozik.

A jelmez három feladata

— Az eddigiekből kitűnt, hogy a jelmeztervezőnek szorosan együtt kell működnie a színház többi művészével, mert különben megzavarhatja a darabértelmezést, a figurák jellemzésének egységét.

— A színház összetett művészet, amelynek elszakíthatatlan része a jelmeztervezés. Csak akkor van értelme, ha összecsendül mindazzal, ami a színpadon történik. A jó jelmezterv éppen ezért a többi művészeti ággal kapcsolatosan három fő feladatot tölt be: már előre *informálja* a rendezőt, hogy milyen látványt nyújt majd a szereplőgárda, *inspirálja* a színészt és végül *instruálja* a kivitelezőt — a szabót — a minél célszerűbb, pontosabb, a színész egyéniségéhez legjobban illő öltözék elkészítésére. Hogy a rendezővel és színésszel való együttműködésről bővebben is szóljak, természetesen az olyan rendezővel a legkönnyebb együttműködni, aki már eleve képekben látja a bemutatandó darabot s abban a színészeket, és aki még a jelmeztervek elkészülése előtt végleges dönt a szereposztásról. De rendkívül eredeti, szinte sistergő ötleteket kaphatunk az improvizáló alkatú rendezőktől is. Ehhez talán még csak azt kellene hozzátennem, hogy én nemegyszer kikérem a dramaturg tanácsát is, aki nagyon sok érdekes mozzanatra hívja fel az ember figyelmét. Ami a színészeket illeti, nemegyszer hallottam olyan kijelentést, hogy *a színpadi mozgás, az egyes mozdulatok, gesztusok szinte abban a pillanatban fogalmazódnak meg bennük tudatosan, amikor jelmezterveiket megpillantják.* Természetesen ez is csak akkor van így, ha a jelmeztervező nemcsak a színész, vagy színésznő külső megjelenésének, alakjának, arányainak kitűnő ismerője, hanem mozgáskultúráját, alakításának jellegzetes, sajátos külső vonásait, járását, gesztusait is számításba veheti.

Díszlet és ruha

— A legközelebbi kapcsolat, de egyben azt hiszem, a legtöbb súrlódási felület a jelmeztervező és a díszlettervező között alakulhat ki. Úgy gondolom, éppen ezért szerencsés, ha mind a díszlet-, mind a jelmeztervezést ugyanaz a művész végzi. Önnek milyen tapasztalatai vannak erről?

— Lehet, hogy nekem szerencsém volt, de én még minden díszlettervezővel zavartalanul együttműködhettem. Sőt *Upor* Tibor például mindig alárendelte a díszlet színeit a kosztümök színeinek. *Fábri* Zoltánnal, *Szinte* Gáborral is tökéletes a harmónia, a színbeli egyetértés. A színeknek a szerepéről a mi munkánkban ugyanis köteteket lehetne írni, de erről hely híján le kell mondanom. Talán csak egyetlen gyakorlati problémánkat szeretném még felvetni és kérni az illetékeseket: távolítsák el azokat a gazdasági korlátokat, amelyek gúzsba kötik a színek és kelmék birodalmában dolgozó emberek fantáziáját és ezzel szürkítik azt a varázslatot, amely a »világot jelentő deszkákon« végbemegy. Tegyék lehetővé, hogy ha már kísérleti laboratóriummal nem rendelkezünk — ellentétben számos más szocialista ország színházával —, legalább akadálytalanul *hozzájuthassunk minden olyan anyaghoz, amelyet az átlagember megvehet, csak a színház nem.* Ez nagy segítség lenne ahhoz is, hogy a magyar jelmeztervezés valóban művészi színvonalra emelkedjék, hiszen ennek a hivatásnak nemzetközi művészi rangját — sok más mellett — Chagallig és Picassóig valóban nagy művészek jelmeztervező munkássága is ékesen bizonyítja.

Komor Vilma

Magyar Nemzet

...kson épül fel magyar atomerőmű

...lkészülnek a műszaki tervek, ...ható az építkezés megkezdése

...lyén és környékén. Csütörtökön *Koncz József*, a Nehézipari Minisztérium atomerőmű-beruházási titkárságának vezető szakembere Szekszárdon ismertette az illetékes párt- és tanácsi vezetőkkel a beruházás újabb fejleményeit. Elmondotta, hogy *az első magyar atomerőmű Paks közelében, a 6-os műút és a Duna között épül fel.* A tervező és a beruházást előkészítő munkák hosszabb ideje folyamatban vannak. A tervek kidolgozása a Szovjetunióban előrehaladt. Segítenek a tervezésnél a magyar tervezők is. Az erőmű fő technológiai berendezéseit ugyanis a Szovjetunió szállítja, ennek megfelelően a terveket is ott dolgozzák ki, a segédberendezések azonban hazai tervek szerint itthon készülnek. *Az atomerőmű műszaki terve júliusig elkészül, 1969-ben pedig várható az építkezés megkezdése.*

Mind a Szovjetunióban, mind pedig itthon *számos tanfolyamot szerveznek az első magyar atomerőmű szakember-gárdájának kiképzésére.* A jövő év elejétől a Budapesti Műszaki Egyetemen indul tanfolyam az atomerőmű szakembereinek képzésére.

...alatok, sajátos vezetéssel

a termelőszövetkezetek korszerű vezetéséről

A szövetkezetek jelenlegi vezetői a kiválasztódás sok szűrőjén átmentek. Csak úgy tudtak évekig az élen maradni, hogy *bizonyítottak.* Az újonnan választott elnökök példája mutatja, hogy a tagság nem annyira a diplomát, a »papírokat« nézi, hanem azt, *az elnökjelölt hol, hogyan állta meg eddig a helyét.* Előszeretettel választanak elnököt az *üzemegység vezetők, az elnökhelyettesek soraiból,* akik már korábban is hasonló atmoszférában éltek, irányítottak.

A jól gazdálkodó, a bajból gyorsan kilábaló termelőszövetkezetek vezetőgárdáiban mindenhol találni *legalább egy olyan irányítót* — elnököt, agronómust vagy párttitkárt — aki kitűnik kezdeményezőkészségével, képességeivel, tettrekészségével — mutatott rá Erdei Ferenc. Az ilyen ember motorja az egész gazdálkodásnak, de úgy, hogy *sem a sikereket, sem a döntés jogát nem sajátítja ki magának.* A gyenge termelőszövetkezet felemelkedésének is egyik záloga, hogy legalább egyetlen ilyen rátermett, gondolkodó vezetőre szert tegyenek.

Nem csodaszerek

Mindezek az igények — a bölcsességtől a szaktudásig — nem teszik azonban feleslegessé, hogy a szövetkezeti elnökök, agronómusok, brigádvezetők foglalkozzanak a külön... tudják, mi kell a jó *döntések* meghozatalához. A határozatok és döntések előtti *informálódás* a különböző *alternatívák* kidolgozása az ő esetükben is épp olyan hasznos lehet, mint más területen. Az eddigieknél azonban sokkal kritikusabban kell átvenni és alkalmazni a különböző vezetési elveket, módszereket, mert *egyik sem csodaszer.*

Erdei Ferenc a gazdaságoknak arról az igényéről is szólott, hogy az oktatási intézmények *ne vezetőket képezzenek, hanem elsősorban szakembereket.* Minél előbb el kell érni az iskolákban a fiataloknál ilyen értelmű szemléletváltozást. Az iskolák készítsék fel őket jobban *üzemszervezési, pénzügyi, közgazdasági ismeretekre.* A gyakorló szövetkezeti elnökök, agrárszakemberek továbbképzése formailag megoldott, a szaktudományoknak azonban jobban kellene *válogatni* abban az anyagban, amelyet elsajátításra kijelölnek számukra.

Az előadás utáni vitában egy kérdésre válaszolva az előadó elmondta: véleménye szerint országosan mintegy *8—900-ra tehető a kiváló osztályzatot érdemlő szövetkezeti elnökök száma.* Táboruk évről évre gyarapszik, ami egyik biztosítéka annak, hogy jól oldják meg *az új körülmények között is fontos feladatukat: úgy erősíteni a termelőszövet-*

Együttműködési megállapodás az Egyesült Arab Köztársaság Béketanácsával

Sebestyén Nándorné, az Országos Béketanács titkára Kairóból hazaérkezve — ahol békemozgalmunk delegációjával járt az arab népek iránti szolidaritás napja alkalmából — nyilatkozott a delegáció útjának tapasztalatairól. Elmondotta többek között, hogy *félmillió forint értékű gyógyszert és ruhaneműt vitt a küldöttség az izraeli agresszió miatt otthontalanná vált menekülteknek.*

Megbeszéléseket folytatott a Béketanács titkára az Arab Szocialista Unió, az Afro—ázsiai Szolidaritási Bizottság, az EAK Béketanácsa vezetőivel, Buhéra tartomány, Izmailia és Szuez kormányzóival. Azt tapasztalta, hogy országaink eddigi kapcsolatait nagyra értékelik. A tárgyalások befejeztével együttműködési *megállapodást írtak alá az Egyesült Arab Köztársaság Béketanácsának vezetőivel.*

Elutazott Stefan Jedrychowski

Stefan *Jedrychowski*, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, az Állami Tervbizottság elnöke február 5 és 8 között Budapesten tárgyalásokat folytatott *Párdi* Imrével, az Országos Tervhivatal elnökével a két ország együttműködésének bővítéséről az 1971—75 közötti időszakra.

A lengyel vendéget fogadta *Fock* Jenő, a Minisztertanács elnöke, valamint *Apró* Antal, a Minisztertanács elnökhelyettese. Látogatást tett a *Medicor* Művekben és a Láng Gépgyárban.

A lengyel miniszterelnökhelyettes csütörtökön elutazott Budapestről. Búcsúztatására a Nyugati pályaudvaron megjelent *Párdi* Imre, az Országos Tervhivatal elnöke, továbbá a Tervhivatal és a Külügyminisztérium több vezető munkatársa. Jelen volt Jan *Kiljanczyk*, a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövete is.

Átadták a vörös vándorzászlót az ország legjobb vasútigazgatóságának

A Szombathelyi MÁV Igazgatóság 1967. évi kiváló munkájáért elnyerte a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, valamint a Vasutas Dolgozók Szakszervezete központi vezetőségének vörös vándorzászlaját. Az ország hat vasútigazgatósága közül a legjobbat megillető kitüntetést csütörtök délután Szombathelyen, a művelődési és sportházban rendezett ünnepségen *Lindner* József, a MÁV vezérigazgatóhelyettese adta át *Szabó* Bélának, a Szombathelyi MÁV Igazgatóság vezetőjének.

A csaknem fél Dunántúl vasúti közlekedését bonyolító igazgatóság a múlt évben minden eddiginél több, 12 millió tonna árut továbbított hazai és külföldi célállomásokra.

Ilyen lesz a divat

A Budapesti Ruházati Kisipari Szövetkezetek divatszalonjai és az OKISZ Tervező Laboratóriuma csütörtök délelőtt a Gellért Szálló Gobelin-termében bemutatót tartott az 1968-as tavaszi—nyári divat legszebb modelljeiből.

Előtérbe kerültek a világos tónusú, friss színösszeállítások, sok a kék, fehér, sárga szín a tavaszi és nyári öltözködésben. *A miniszoknya még hódít, a szoknyák általában a térd fölött végződnek.* Újdonság a lábszár közepéig érő maxiszoknya. »Igazi miniszoknyát« csak a serdülőknek ajánlanak — sportoláshoz.

A kosztüm divatos tavaszszal is, sokféle ötletes változatát láttuk, karcsú és teltkarcsú modellekben. A nadrágszoknya is egyre inkább hódít. A kabátok vonala lefelé bővülő, gyakran öv díszíti. Pár szó a férfidivatról: a világos színek, mintás anyagok és a karcsúsított vonalvezetés az uralkodó. *Sikerre számíthat a kabátöltöny, mikádó hosszúságú zakó és a szűk nadrág.*

(B—ó)

Láng Rudolf

kiállított művei:

Állatrajzok, 43 x 58 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

15.l.

LÁNG RUDOLF

Emlitve: id. Zichy Mihály

Hunyady Judit : Magyar grafikai kiállitás Londonban.

Uj Tükör. 1982. XIX. évf. 44.sz. 26.p.

mely létrejött egyrészről a MTA Művészettörténeti Kutató Cso
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

Dóczi Lajos vígjátékához a jelmezeket tervezte. (Pesti Szinház.)

Koltai Tamás: Csók

7

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott két egyfelvonásoshoz tervezte a ruhákat.

Bernáth László: A komédia bosnúja,
A cilinder

2

Bp. 1967. dec. 30.

ESTI LAPLAP

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Thália Színházban bemutatott P. Vendel-darabhoz a jelmezeket tervezte.

Koltai Tamás: Joaquin Murieta tündöklése és bukása

7

Népszabadság, Bp., 1968. febr. 21.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

Darvas József darabja előtt (előjáték!) fellépő táncosnők ruháit tervezte.

M. Sz. P.: Előjáték — utójáték

10.

Népszabadság, Bp. 1968. jan. 14.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott "Egy hölgy a Maximból" c. Georges Feydeau-darabhoz tervezett jelmezeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. juni. 2.
XI. évf. 22. sz. 4. lap

Láng Rudolf

Felmerterv (rajz, repró)

Magyar Ifjúság 1966 VII. 16

MDK

Kálmán Rudolf, jelmeztervező

A Dózsa – darab felújításához

a jelmezeket tervezte.

(di): Ünnep a Pesti Színházban

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 12.

Láng Rudolf

Jelmezei "találóak, jellemfestőek"- irja Demeter Imre: "Fanyar vigjátékok"cimmel, -Barta Lajos: "Szerelem" c. szinmüvének kritikájában. Vigszinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juni. 6.
XIV. évf. 23. sz. 4. lap

Láng Rudolf

"Kitünő, jellemfestő" kosztümeit kiemeli Demeter Imre: "Ványa bácsi" c. kritikájában a Vigszinház előadásáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. ápr. 11. XIV. évf. 15. sz. 4-5. lap

Láng Rudolf

grafikáinak tárlata április
17-én nyílik a Savaria Múzeum-
ban, Szombathelyen.

-Napló-

Magyar Nemzet 1970 április 16.
7 old.

Láng Rudolf 1.

„Keselyűk"
„Csamás és Kutika"
„Antenna"
„Rivaldán" c. művei említve

Magyar Nemzet 1969 december 11
6. old.

Láng Rudolf

„Éjszaka" c. metszete
emlékére a Margitszigeti Nagyszálló-beli
kiállításáról.

Magyar Nemzet 1969 december 11.
6. old.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott "IV.Henrik"c. Pirandello darab kosztümjeit tervezte a müvész. A lap bemutatja a jelmezeket a szereplőkkel. /Fényképfelvétel./

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. szept. 19.
XIV. évf. 38. sz. 3. lap

Láng Rudolf

"Fantáziadus, érdekes" jelmezeit dicséri és kiemeli Kürti László: "A modern Milton" c. kritikájában, melyet a Körszinházban bemutatott "Elvesztett Paradicsom" c. előadásról ir.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juli. 18. XIV. évf. 29. sz. 4-6. lap

Láng Rudolf

grafikai kiállítása december

5.-én nyílik meg a margitszigeti

Nagy szállóban

Magyar Nemzet 1969 december 3

-Napló-

Rudolf.

M.D.K.

Láng Rudolf

"Cilinder" és "A komédia müvészete" c. két egyfelvonásos darab bemutatására készül a Vigszinház.
Eduardo De Filippo müveinek előadásához a müvész tervezi a kosztümöket.

/gách/: "Két komédia" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. dec. 15.
XI. évf. 50. sz. 13. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Thália Szinházban bemutatott "Zrinyi" c. dráma jelmezeit tervezte.
Darvas József drámájáról, a bemutató előkészületeiről D.L. ir "Beleszól egy mai vitába..." cimmel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. dec. 1.
XI. évf. 48. sz. 13. lap.

Láng Rudolf

Rabinovszky M. irt Láng R. kiállitásáról a Szabad Művészet 1948.szept. 295-296.l.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965. 304.

MDK

Láng Rudolf

Kiállitási hir

Esti Hirlap 1967 dec.23.

Láng Rudolf, jelmeztervező

MDK

A Thália Színpadon bemutatásra kerülő Nemda - műhöz terveszte a jelmezeket.

(—k): Tündöklő harancia

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. febr. 10.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott „Elő-Hamlethez" a jelmezeket tervezte.

(f.f.): Ki ölte meg a királyt? 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968 [illegible] 11.

Láng Rudolf

Achard: Leon és Noel c.
darabjának jelmezeit
tervezte az Ódry nimpedon
(emlitve)

Négmara 1966 IV. 8 5 old

Láng Rudolf

Ibsen: Borkman i darabjának jelmezeit tervezte a Vigszínházban

Négmara 1965 nap. 18

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Tipris és Hiénához a
jelmezeket tervezte.

Zongán István: Történelmi krimi a Kör-
színházban 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jún. 15.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínház előadásához
a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Egy hölgy a Maximból 2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. jún. 20.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Györe Imre: Tepefői Csokonai "szatirai Játéka
A Jókai Színházban.

Magyar Nemzet 1963. aug. 11. 4.1.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Györe Imre: Az árnyék J. Svarc mesejátéka a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1963. május 19. 8.l.

Láng Rudolf, [jelmeztervező] MDK

Párizsban tartózkodik.

–: Évente több mint 2000 művész nyaral a szakszervezeti üdülőkben

2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1961. jül. 23.

Láng

MDK

Láng Rudolf, festö

A Szent Család menekülése.

OMKT.-Mücsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat.2o.l.

Láng Rudolf

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1960 JUN 17

Megnyílt az V. kerületi festőművészek kiállítása

Az MSZMP V/2—3. körzeti pártszervezete és a Műcsarnok közös rendezésében, csütörtökön délután a Március 15. tér 8. szám alatt megnyílt az V. kerületi festőművészek kiállítása. A kiállító művészek között van Benkhard Ágost, Bernáth Aurél, Béres Jenő, Biai-Föglein István, Fenyő Á. Endre, Kmetty János, Láng Rudolf, Medveczky Jenő, Mészáros Mihály, Sarkantyú Simon, Somogyi Imre, Szántó Piroska és Szentiványi Lajos. A tárlatot Aradi Nóra, a Művelődésügyi Minisztérium képzőművészeti osztályának vezetője nyitotta meg.

h.

s kardános Zündapp
. Lipovszky, Bp.,
sút u. 1—7.

125-ös Danuvia,
Teve u. 29.

erekű 48 kcm Simson
rkerékpár eladó. I.,
u. 57. Noé.

-Moped szinte új,
valamint külföldi
etofon és háztartási
krény eladó. Tele-
19 órától: 186—543.

150 kcm motor-
pár prima állapot-
eladó. (egész pap)
pest XIV., Gyarma
. fszt. 1

Zsákvarroda. Budapest, Szövetség u. 9.

KŐPOR, KERTI-MURVA, ÉPÍTŐFALKÖVEK

Faragott és szabálytalan lábazatikő és kiváló mészkő égetésre kapható és megrendelhető: Építőipari és Kőbányászati Ktsz. Bp., V., Rosenberg házaspár u. 16. Telefon: 115—000/441 vagy 438 mellék (Gerley).

Láng Rudolf, jelmeztervező MDh

A Vigszínházban bemutatott Majakovszkij-mű jelmezeit tervezte.

Antal Gábor: Poloska 2.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. okt. 12.

M.D.K.

Láng Rudolf

előadásához/
A kecskeméti Katona József Szinház /Shaw: Szent Johanná-jához tervezett jelmezei a kritika szerint "jól szolgálták a hangulati hatást és a játéklehetőségeket.

Sándor Iván: A Szent Johanna. c. kritikája Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. Okt. 9. III. évf. 41. sz. 19. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Sztálinról festett portrét a Nemzeti Szinház műhelyében Sztálin 70. születésnapjának alkalmából.

Sztálin 70. születésnapjának méltó megünneplésére készülnek szinházaink.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. dec. 2. II. évf. 48. sz. 8. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező NDK

A Vígszínházban bemutatott Sean O'Casey dráma jelmezeit tervezte.

Almási Miklós: Az ezüst kupa 8.1.

NÉPSZABADSÁG, 24.1962. febr. 10.

MDK

B. Láng R.

fémmunkák

Népnüv, háziip.i és ipm. kiáll. Rigában. M.Iparművészet, 1936. 1.sz. 4. l.

[illegible] D. U.

LÁNG Rudolf

Az előadás jelenszei

Mátrai Beteg Béla: II. Richárd

Shakespeare királyszámája a Kor-
szinházban

Magyar Nemzet 1962. julius 22. 7. e.

M.D.K.

Láng Rudolf

B. Shaw: Szent Johanna c. művének előadásához készitett jelmezterveit a kritika megdicséri. Néphadsereg Szinháza előadása.

Vajda György Mihály: Szent Johanna c. Szinház és Mozi. Bp. 1955. dec. 2. VIII. évf. 48. sz. 2. l.

M.D.K.

Láng Rudolf, a Néphadsereg Szinháza jelmeztervezője

A Művészetek Házában rendezett studiókiállitásán szerepelnek művei:
"Pelikán"
"Kakasviadal"
"Sirály"
"Szentendre"
"Buda estefelé"
"Horgász"
c. képei szerepelnek többek között.

Kárpáthy Gyula: Jogot a festőiségnek a szinpadon! Szinház és Mozi. Bp. 1956. május 11. IX. évf. 19. sz. 11. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

Csehov drámája, a "Sirály" c. előadás a Magyar Néphadsereg Szinházában került müsorra, amelyhez készitett jelmezterveket a kritika nagy elismeréssel méltatja. A müvész ruhaterveinek egy része/fényképfelvételen a szereplők bemutatásával szerepel.

Vitányi János: Sirály c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. márc. 2. IX. évf.
9. sz. 3. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Shaw: "Fanny első szindarabja" c. szinmü jelmezeit tervezte.
A József Attila Szinház előadása.

Fanny első szindarabja c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. márc. 9. IX. évf.
10. sz. 9. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Magyar Néphadsereg Szinházában bemutatott -Hollós Korvin Lajos: "Hunyadi" c. drámájához készitett jelmezterveit a kritika megdicséri.

Vajda György Mihály: Hunyadi c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. juni. 1. IX. évf.
22. sz. 3. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Jelmezterveiről elismeréssel ir a kritika, amelyeket Shakespeare: Makrancos hölgy c. vigjátékához tervezett.
A Néphadsereg Szinházának előadása.

Szücs László István: A makrancos hölgy c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. okt. 20. IX. évf.
41. sz. 9. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező 7 Dh

A Vígszínházban bemutatott Kodolányi darab jelmezeit tervezte.

Hajdú ferenc: Békák tava 2.1

ESTI HIRLAP, Sp. 1960. nov. 24.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDk

A Körszínházban előadott Shakespeare-
drámához a jelmezeket tervezte.

M. Gy. P. : T. Richárd 8.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. júl. 17.

LÁNG Rudolf M.D.K.

Jelmezek Szimonov: A lázadó lelkiismeret c . szinmüvéhez / Vigs zinház/

Tenkely Miklós: A "nem"-et most nekeb kell kimondanod

Pestmegyei Hirlap 1962. március 25. 5.1.

Kaing Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott Calderon darab jelmezeit tervezte.

Tabák András: Huncut kísértet

ESTI HÍRLAP

Bp. 1961. jan. 24.

Láng Rudolf

MDK

Tigrisek, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Láng Rudolf, jelmeztervező 7 Dk

Dunai Ferenc: A nadrág c. komédiájának jelmezeit tervezte.

–: Új magyar darab bemutatója a Vígszínházban 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 9.

Láng Rudolf, jelmeztervező

Dok

Sean O'Casey tragikomédiáinak előadásaihoz a jelmezeket tervezte.

–: Az Ezüst Kupa bemutatója a Vígszínházban 12. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban előadott "Huncut kisértet" c. vigjáték jelmezeit tervezte, melyeket a kritika megdicsér.

- - - - - - -

Mesterházi Lajos: "A tizenegyedik parancsolat" c. drámájának jelmezeit tervezte.

- -- - - - -

Demeter Imre: Huncut kisértet.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. január 20. V. évf. 3. sz. 18-19. "A Vigszinházban" c. hiradás.
Bp. 1961. január 27. V. évf. 4. sz. 2. l.

M.D.K.

Láng Rudolf jelmeztervező

A Vigszinház "Faust" előadására "...a Margit témakör kosztümjeit Dürer képeihez hasonlóan tervezi, erős grafikával, tompitott szinekkel."
A második rész ennek kontrasztjaként a rokokó pompáját mutatja majd.

Nagy Judit: A fausti uton. Próbán a Vigszinházban. Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. márc. 10. V. évf. 6-7. l. 10. sz.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinház műtermében készült Tennessee Williams: "Orfeusz alászáll" c. drámájának diszlete, melyet a jelmezekkel együtt Láng Rudolf tervezett.
A dráma diszlettervének reprodukcióját a szöveg mellett közli a lap. /Rékai felv./

Ezen a héten c. rovat "Furcsa bolt" c. közleménye.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. május 19. V. évf. 20. sz. 2. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Williams: „Orfeusz alászáll" c. drámájánál "...a diszlet is játszik."- mondja a cikkiró és ezután hosszan foglalkozik Láng Rudolf szinpadképeivel. Az egyik diszlet repr.-ja a közlemény melletti képen szerepel. /Rékai és MTI-Foto Bartal felv./

Sándor Iván: Értelmezés, játékstiulus, diszlet. c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. junius 23. V. évf. 25. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A "Faust" Vigszinház-i előadásához tervezett jelmezeket.
Két repr. Faust és Mefisztó jelmezéről. /Rékai felv./

- - - - - - -

Az Orfeusz alászáll Vigszinház-i próbáján a művész beszél a diszletről, amelyet a kritikus igen nagy elismeréssel méltat. /Tennessee Williams drámája/

- - - - - - -

Kis Film Szinház Muzsika c. rovatban A Vigszinház c. közlemény
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. ápr. 14. V. évf. 15. sz. 2. l.--- Nagy Judit: Orfeusz alászáll. Bp. 1961. május 26. V. évf. 21. sz. 6-7. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott Tennessee Williams: Orfeusz alászáll c. drámájának előadásához tervezett diszleteiről a kritika igy ir: "...vázlatosságában atmoszférateremtő. Az ideiglenesség közérzetét fejezi ki, ...az élet bizonytalan, pusztuló és önpusztító természetét..." stb.
A szinpadképeket Cselényi József tervező művésszel közösen alkották.

Hámori Ottó: Orfeusz alászáll. Bp. 1961. junius 16. V. évf. 24. sz. 9-12. l.

Láng Rudolf: MDK

Női profil. olf. 50x60 cm.
Sárgó ló. olf. 50x60 cm.
Csókák. olf. 40x50 cm.

V. kerületi festőművészek kiállitása
1960. jun 17- jul. 4.

Láng Rudolf, festö

Állatképek. Akvarell.

[illegible]. -Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 15.1.

MDK

M.D.K.

Láng Rudolf

Szinyei-Merse-dijas festő, jelmeztervező. /A riport során a müvész beszél a világ legnagyobb és leghiresebb festőmüvészeiről, akik szintén terveztek kosztümöket./
A Szent Johanna, Osztrovszkij: Erdő c. vigjátéka, az Ilyen nagy szerelem c. előadásokhoz tervezett többek között jelmezeket.

N.J.: Láng Rudolf c. riportja.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. május 8. III. évf. 19. sz. 15. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Marcel Pagnol: "Topaze" c. darabjának előadásához készitett ruhaterveket, amelyekről a kritika dicsérettel emlékezik meg.

Vitányi János: Topaze c. kritikája.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. május 27. VIII. évf. 21. sz. 6-7. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Kornejcsuk: "A nagy mütét" c. darabjához készitett kosztümterveket. A kritika dicsérettel emliti. A darabot a Néphadsereg Szinházában tüzték müsorra.

Vitányi János: A nagy mütét. c.
Szinház és Mozi. Bp. 1955. márc. 4. VIII. évf. 9. sz. 4-5. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Déryné Szinház bemutató előadásához, Heltai Jenő: "A néma levente" c vigjátékához tervezett jelmezeket.

Bálint Lajos: A néma levente c. Szinház és Mozi. Bp. 1955. jan 21./ VIII. évf./ 3. sz. 6-7.l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Majakovszkij: Poloska c. darabjának kosztümterveit készitette. A kritika nyilatkozata szerint: „..karakterisztikus jelmezei fontos alkotóelemei az előadásnak."
Vigszinház előadása.

Sándor Iván: Majakovszky: Poloska c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. okt. 14. IV. évf. 42. sz. 10. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Jelmeztèrv Agamemnonról. /Kotnyek fényképfelvétele/

Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. juli. 8. IV. évf. 28. sz. 11 l.

MDK

Láng Rudolf: Önarckép, olf.
Reggel, olf.
Antilop-család, olf.

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

LÁNG Rudolf

M.D.K.

Az előadás telmerei

Mátrai - Betegh Béla: Fulmena hárassága

De Filippo tragikomédiája a Dig-, színházban

Magyar Nemzet 1961. december 7. 4. l.

MDK

Láng Rudolf

–

d.m: Fiatalok tav. szalonja. Magyarország, 1939. ápr. 1. 8. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező 1906

Eduardo de Filippo-nak a Vígszínházban előadott komédiájához a jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: Filumena házassága

B.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 16.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Mátrai-Betegh Béla: Rómeó és Julia a Vigszinházban
Magyar Nemzet 1963. január 27. 9.1.

Láng Rudolf, dinletterverő M Dh

A Vigszínházban bemutatott Tennessee Williams-dráma dinleteit tervezte.

Antal Bálor: Orfeusz alászáll

2.1.

ESTI HIRLAP, Bn. 1961. jún. 11.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinház bemutató előadásához, Robert, Duvivier és Jeanson:"Különös találkozó" c. darabjához készitett jelmezterveket.

Hegedüs Géza: Különös találkozó c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. okt. 5. VI. évf.
40. sz. 9-11. lap.

Láng Rudolf, jelmeztervező

Az Iphigénia előadására Terveste a jelmezeket.

–: július 15-én nyitja meg kapuit a Körszínház

Népszabadság. Bp. 1960. Jún. 29. 9. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Hivatalnok urak című színdarab (Néphadsereg Színház) jelmezeit, ruháit tervezte.

Lenkei Lajs: Hivatalnok urak

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 16. 8.l

MDK

Láng Rudolf. festő.

Nemz. Szalonban = Szinyei Társ. - Tavaszi Szalonja
(rendezte Szőnyi István és Herman Lipót. —
PN. 1937 V. 16

MOK

Láng Rudolf, festő.

Fürdőzők, of.

Neuz. Szal. Műv. E. - Szinyei Tars. X. tav. kiáll. - 1935 V. 8-19.
Kat.

Láng Rudolf, festő

Az V. ker.-i festőművészek kiállításán szerepel.

P. Gy.: Jegyzetek kiállításokról

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 30.

8.l

Láng Rudolf, festő M Oh

Az MSzMP V/2-3. pártszervezete s'a Műszaruk rendezésében jún. 16-án megnyílt kiállításon szerepel.

—: Megnyílt az V. kerületi festőművészek kiállítása

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 17. 9. l

MDK

LANG RUDOLF

kitüntető elism.

17. Tsv.Szol. díjnyert. névsora. M.Szol. 1942. jun.

Láng Rudolf, jelmeztervező 1904

Az Iphigenia és az Amphitryon
jelmezeit tervezte.

Falus Róbert: Iphigenia és Amphitryon a Kisszínházban

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 28. 8.1

011

Láng Rudolf, jelmeztervező. MDK

A jelmezeket tervezi.

–: A Körszínház az idén Shakespeare Troilus és Cressidáját mutatja be 7

NÉPSZABADSÁG, br. 1966. jún. 1.

MDH

Láng Rudolf, jelmeztervező

Babel szinművéhez a jelmezeket tervezte. (Thália Szinház.)

(sebes): Kikövezetlen utakon 2

ESTI HIRLAP, 3 n. 1965. szept. 13

Láng Rudolf

A Nemzeti Szalonban rendezett „Tavaszi Szalon" kiállításon szerepel.

P. N. 936 IV. 25
N. Ú. 936 IV. 24

Láng Rudolf jelmeztervező MO4

A Troillus és Cressidához a jelmezeket tervezte. (Thália Színház)

—: A nyolcadik évad 2

STL HIRLAP

Bp. 1966. jún. 27.

Láng Rudolf

MDK

Állatkertünk szépei, vizf.

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Láng Rudolf festő

Kettős arcképe szerepel a
Kinyei Társaság „Tavaszi Szalon"
c. kiállításán az Ernst Muzeumban

Magyar Hirlap 1938 IV. 10

Láng Rudolf, jelmeztervező

Az Ódry Színpadon bemutatott Achard-műhöz a kostümöket tervezte.

Barabás Tamás: Leon és Noel

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. ápr. 5.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinház felujitásában bemutatott Heltai darab, "A néma levente" jelmezeit tervezte, amelyekről a szereplőkkel fényképfelvételeket hoz a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. szept. 16.
X. évf. 37. sz. 6-7. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Az előadás jelmezei

Ungvári Tamás : Egy fő az egy fő

A Vigszinház Brecht-bemutatója

magyar Nemzet 1966. nov. 20. 12. 1.

M.D.K. . . .

Unyári Tamás: Egy fő az egy fő

A Világszínház Brecht-bemutatója

Magyar Nemzet 1966. nov. 20. 12 . I.

M.D.K.

Láng Rudolf

Fényképfelvételeken hozza a lap a szereplőkkel a művész kosztümjeit, amelyekről Demeter Imre: "Troilus és Cressida" c. kritikájában komoly elismeréssel nyilatkozik. Körszinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. juli. 15.
X. évf.28. sz. 2-5. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Az Ódry Szinpadon bemutatott -Marcel Achard:
"Monsieur Pacal" c. vigjáték- előadás jel-
mezeit tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 18.
X. évf. 7. sz. 25. lap

Láng Rudolf
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1958 ÁPR 25.

610

A közeljövőben szám
rendezünk külföldön és

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének szervezésében a közeli hónapokban több nagy jelentőségű magyar képzőművészeti kiállítás nyílik a külföldi országokban és a hazai kiállítóhelyiségek programjában is több, kulturális kapcsolataink elmélyítését szolgáló tárlat szerepel. Több képzőművészünk alkotásai szerepelnek majd az idei velencei Biennálén. A magyar forradalmi képzőművészet alkotásainak kiállítását Moszkva után Leningrádban és Tallinnban, ősszel pedig Romániában mutatják be, majd a Tanácsköztársaság megalakulásának negyvenedik évfordulója alkalmából elküldik Kínába is. Ebben az esztendőben klasszikus és mai magyar festőművészek műveinek festménymásolataiból kiállítást rendezünk Kínában. A közeljövőben Kisfaludi Stróbl Zsigmond, ősszel pedig a tervek szerint Pór Bertalan tárlatát nyitják meg a csehszlovák fővárosban. Tel-Avivban nagy sikere volt a nemrég megnyílt magyar népművészeti kiállításnak.

A magyar fővárosban májusban szovjet és csehszlovák, június első felében pedig szír képzőművészeti kiállítás nyílik. Őszre várjuk egy reprezentatív román képzőművészeti kiállítás anyagát s ugyancsak ősszel rendezik meg Budapesten *A lengyel képzőművészet ötven éve* című tárlatot. Ez év második felében két kínai tárgyú kiállítás anyagát is várjuk, az egyik a kínai nemzeti stílusú festészetet, a másik a Kínai Népköztársaság első ötéves tervének eredményeit mutatja be. A KKI épületében kiállítják majd Láng Rudolfnak Lengyelországban és Hincz Gyulának Kínában, Koreában és Vietnamban készített útirajzait. Az intézet a Csehszlovák Kultúrával közösen, tárlaton mutatja be a csehszlovák tudományos könyvkiadás eredményeit. A Kulturális Kapcsolatok Intézete meghívta Mihail S. Petrov jugo-

szláv
jugosz
budap

ért, k
séért,
gyárt
— m
le

Hrusc
hower április 6-i üzenete *nem tartalmaz olyan javaslatokat, amelyek a leszerelés problémájának megoldására és az atomháború veszély kiküszöbölésére irányulnának.*

A jelenlegi nemzetközi helyzet — olvassuk végezetül Hruscsov üzenetében —, valamennyi államtól és elsősorban a béke sorsáért legfőképpen felelős nagyhatalmaktól nem általános szavakat követel a leszerelés kívánatosságáról, hanem *konkrét tetteket* kíván.

A Szovjetunióban többé nem robban egyetlen atombomba, egyetlen hidrogénbomba sem, ha az Egyesült Államok és Nagy-Britannia nem kényszerít bennünket erre.

Annak a kérdésnek megoldása, örökre lezárulnak-e a nukleáris kísérletek vagy pedig folytatódni fognak, most már csupán két hatalomtól függ — az Egyesült Államoktól és Nagy-Britanniától.

A Bolgár Hazafias Arcvonal küldötteinek látogatása a Népfront vezetőinél

A *Bolgár Hazafias Arcvonal* küldöttsége csütörtök délután a *Hazafias Népfront* országos irodáját kereste fel, ahol a mozgalom vezető funkcionáriusaival találkozott. Baráti beszélgetés alakult ki, amelyen a bolgár vendégek megismerkedhettek a népfront-mozgalom tevékenységével, eredményeivel és terveivel. A találkozón részt vett *Krasztju Sztojcsev*, a Bolgár Népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. (MTI)

stvéri összefogása!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

Láng Rudolf festőművész

1983 --- 12

Lang

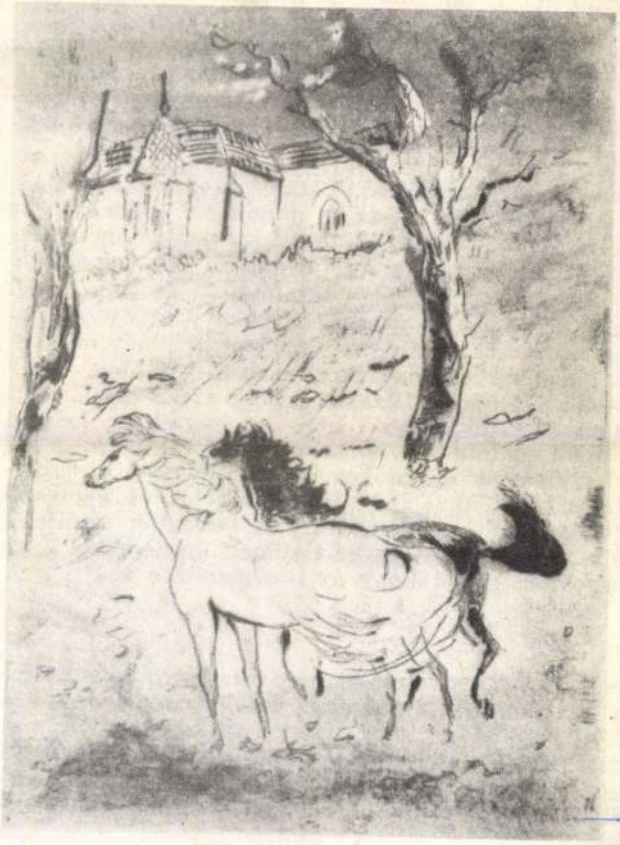

Láng Rudolf: Őszi szél

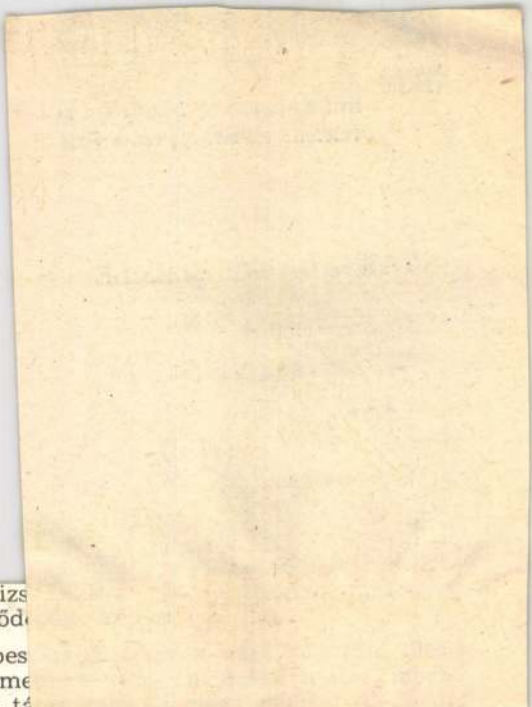

űneit; az 1947-es párizs
a trianoni békeszerződ

ván szekcióvezetői bes
új ismeretet adó eszme
újabb kérdőjelek is tá
sének természetes útja, hogy a megadott válaszok új kérdé-
már a kérdések nyílt megfogalmazása is megszünteti tabu
ióülés alapján *Kurucz István* hangoztatta, hogy a pártokta-
nyitott az új, elmélyültebb kutatások eredményeinek befoga-
lik, hogy a felszabadulás utáni korszakot semmilyen irány-
ítve tanítsák.

őiskolai marxizmus—leninizmus oktatók szekcióülésén szin-
hangzott el az oktatás közvetlen gondjairól. *Simon Péter*
ésről szóló beszámolójában elmondta, hogy szinte minden fel-
gatók történeti tényismereteinek rendkívüli hiányosságaira.
munkásmozgalom történetének oktatása — és ezen belül
áni évtizedek oktatása — jelentős részben a hiányzó alap-
szorítkozik, ami csökkenti annak lehetőségét, hogy a szem-
laposabban foglalkozhassanak. Sok szó esett arról, hogy mely
k és problémák érdeklik a fiatalokat, hogy széles körük előtt
tumoknak van hitelük, s ezért nagyobb mértékben kellene
atásban a dokumentumokat, jó kiválasztásukkal elérni a kí-
tatók megfogalmazták igényeiket a történetírással, a könyv-
cisztikával szemben, további szakmai vitákat és gyorsabb
nációt igényeltek. Felvetődött, hogy a hallgatók szintjétől
lkalmanként szükség lehet egyes történeti kérdésekkel kap-
li különbségeknek és vitáknak az ismertetésére is.

Pál zárszavában a tanácskozás alapján három fő következte-
gyik, hogy jelenkorunk oktatásának különösen jelentős kö-
s nemzetközi látókör, az internacionalista szemlélet. A má-
lista korszak helyét a forradalmi minőségváltásnak és egy-
yar történeti múltnak, a nemzeti folyamatosságnak dialek-
ell láttatni. A harmadik, hogy látni kell: a szocializmus fej-

Láng Rudolf, jelmeztervező TIDh

A Vígszínház előadásához a jelmezeket tervezte. (Euripidész – Sartre – Illyés: A trójai nők)

(fenszik): A „hazafiatlan" Euripidész

2

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. jan. 10.

Láng Rudolf

M.D.K.

Az előadás jelmezei

Mátrai Betegh Béla: A néma levente. Heltai Jenő szinműve a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1966. szeptember 11. 11. 1.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező –

A Strindberg művei a jelmezeket tervezte.

Hermann István: Strindberg Halálbánca a Pesti Színházban 7

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 4.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Thália Szinházban bemutatott-Pablo Neruda: "Joaquin Murieta tündöklése és bukása" c.- darabjának előadásához tervezett jelmezeket.

/l.é./: "Premier előtt" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. febr. 3.
5. sz. 6. lap

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Kalevala előadásához a jelmezeket tervezte. (Körszínház.)

–: Ötven énekből színjáték 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 jún. 5.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Kalevala előadásához (Körszínház)
a kostümöket tervezte.

Bernáth Hanló: Kalevala 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 8.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínház előadásához
a jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Pirandello: IV. Henrik 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 12.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Körszínházban bemutatott előadás (Elveszett paradicsom) jelmezeit tervezte.

M.G.P.: Kazimir Miltonja 7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 15.

1

Láng Rudolf

(1904) - díszlet és jelmeztervező Budapesten, Firenzében és Sienában folytat festészeti tanulmányokat 1932-több gyűjteményes kiállítást rendez.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. (Fonó Györgyné, Kis Tamás) Bpest, 1969. 1-6171

3101

Láng Rudolf

1949-53 szinházi díszleteket fest, 1953-
a Magyar Néphadsereg szinháza, illetve
a Vigszinház jelmeztervezője. A Thá-
lia szinház részére is dolgozik.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /: Fonó
György né, Kis Tomás/, Budapest, 1969.
1-617 l 310 l

Láng Rudolf

Több magyar film diszlettervezője. Érdemes művész (1964). Több jelmeztervezései: Schiller: Tell Vilmos (1954), Shaw: Szent Johanna (1955).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Budapest, 1969.
1-6171 310 h

Láng Rudolf

Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása (1959), O'Neill: Amerikai Elektra (1963), Sartre: Az ördög és a jóisten (1964), Bruckner: Angliai Erzsébet (1969)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Apesl, 1969. 1-617 l
310 l.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Milton-előadáshoz a jelmezeket tervezte. (Körszínház)

di: Az Elveszett Paradicsom

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 15.

Láng Rudolf

Felmerekét tervezett Pirandello: IV. Henrik i darabjához a Vígszínházban (em l.)

Bor Ambrus: IV. Henrik

Magyar Nemzet 1970 IX. 16 4 old.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Milton-előadáshoz a
jelmezeket tervezte.
(Körninhár.)

—: Elveszett paradicsom 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 7.

Láng Rudolf, jelmeztervező

MDK

A Vígszínház felújításához a jelmezeket tervezte.

Barabás Tibor: Barta Lajos: Szerelem 2.

ESTI HIRLAP, B. v. 1970. jún. 2.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

Milton művének előadásához a jelmezeket tervezte. (Körninház)

– : Angol Ádám a Városligetben 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 18.

Láng Rudolf festő

A Margitszigeti Napyszálóban grafikai

Kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1969 XII. 14

Lóny Rudolf

Született Nagyszénáson, 1904. október 3-án; jelmeztervező, érdemes művész. Budapesten és Firenzében folytatta képző-művészeti tanulmányait 1932-től kezdve több kiállításon szerepelt festményeivel és grafikáival.

Hont Ferenc - Staudt Géza: Színházi lexikon, Budapest, 1969.

2571

Lóng Rudolf

1949-ben kezdett színházaknak dolgozni. 1953 óta a Magyar Néphadsereg Színháza, illetve a Vigszínház jelmeztervezője. Jelentősebb jelmeztervei: L. Tolsztoj: Szellemesek; Schiller: Tell Vilmos.

Hont Ferenc-Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

257 f.

Lány Rudolf

Felmereket
tervezett az alábbi dokabhoz

Ungvári Tamás: A elveszett Pardinom
Bemutató a Körszinházban

Magyar Nemzet 1970 VII. 14 hold.

Lóng Rudolf

Shakespeare: A makrancos hölgy; Romeo és Júlia; Heltai: Néma levente; Shaw: Szent Johanna; O'Neill: Amerikai Elektra; Dürrenmatt: Az öreg hölgy látogatása; A fizikusok.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi lexikon, Budapest, 1969.

2548

Láng Rudolf: jelmeztervező

Roger Martin du Gard dramatizált regénye-
nek előadásához a jelmezeket tervezte.
(Thália Színház.)

M. Gy. P.: Családregény a színpadon

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 3.

Láng Rudolf, jelmeztervező

MDK

A Pirandello-mű előadásához

a jelmezeket tervezte.
(Vígszínház)

M.S.P.: A második IV. Henrik 7.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 15.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDG

A Vígszínházban bemutatott Brecht-műhöz a jelmezeket tervezte.

M.G.P.: Egy Jó, az egy Jó 8

NÉPSZABADSÁG Dp. 1966. nov. 19.

Láng Rudolf, grafikus 1 [illegible]
jelmeztervező

Pimpli Tóni jelmezét tervezte
meg.

A tervrajz: Repr

(fenn ezt): Hocinesze Leokádia, meg 2
Pimpli Tóni ruhája

ESTI HIRLAP, 1966. nov. 9.

Láng Rudolf, jelmeztervező grafikus 2

Nyilatkozata munkáiról, művészetének problemáiról.

(Gencsik): Hocinesze Leokádia, meg Pimpli Tóni szokája 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966; nov. 9.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

A jelmezeket tervezte.

–: Julius 9-én kezdi el évadját a Körszínház a Troilus és Cressida bemutatójával

7

NÉPSZABADSÁG, 1966. jún. 29.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDh

H jelmezeket terveste.

— : Thomas Mann a Körszínházban 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 24.

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott Csiky Gergely – vígjátékhoz a jelmezeket tervezte.

Zsuzsa István: Az udvari kalap 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 21.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Görgey Gábor: A fizikusok
Dürfenmatt-bemutató a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1965. dec. 12. 11. 1.

Lang Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

György Gábor: A fiskusok
Dürrenmatt-bemutató a Vígszínházban

12. 13. 1.

Láng Rudolf, jelmeztervező — MDK

Shakespeare Troilus és Cressidája előadásához — Körszínház — a jelmezeket tervezte.

M. G. P.: Megtartják a trójai hálószít 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. júl. 13.

MDK

Lévay Rudolf, jelmeztervező

1 Firenze előadásához a jelmezeket tervezte. (Kőszínház.)

Dési Tamás: Thomas Mann a színpadon 2

ESTI HÍRLAP 1965. júl. 12.

M.D.K.

Láng Rudolf

Az előadás jelmezei

Kürti Pál: Trójai nők Euripides - Sartre drámája a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1966. febr. 3. 4. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

Az előadás jelmezei

Kürti Pál: Trójai nők Euripides - Sartre drámája a Vigszinházban

Magy ar Nemzet 1966. febr. 3. 4. 1.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Körszinházban Shakespeare: II. Richárd c. művéhez tervezett jelmezei a színészeket bemutató képeken szerepelnek a kritika keretében.

Sándor Iván: II. Richárd c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. juli. 20. VI. évf. 29. sz. 10-12. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott Lermontov: Álarcosbál cimü drámájához tervezett jelmezeit több kritikus dicséri és kiemeli. Sándor Iván kritikája keretében bemutatja egyik szép jelmezét./Ruttkai Éva szin művésznő Nyina szerepében./

Sándor Iván: Álarcosbál c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. május 18. VI. évf. 20. sz. 14-15. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott Lermontov: „Álarcosbál" c. romantikus drámájához tervezett jelmezeket.

- - -

Fenti dráma kritikája egy későbbi lapban az ápr. 6.-án megjelenő 14. számban /S/: Az Álarcosbál kártyaszobájában cimmel. 20-21. lapokon.

- - -

„Csütörtök" c. hiradás.
Film Szinház Mzsika. Bp. 1962. márc. 30. VI. évf. 13. sz. 3. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A lap bemutatja a művész fényképét munkaközben, amint épen Lermontov: "Álarcosbál" c. drámájának jelmeztervein dolgozik.
A kép mellett "Láng Rudolf Nyina jelmeztervén dolgozik" aláírás szerepel.

- - -

A május 11.-i 19. szám 4-5. oldalán szintén megemliti fenti dráma diszlettervezőjét.

- - -

Az "Egy hét"rovat Szombat c. közleménye
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. ápr. 20. VI. évf. 16. sz. 2. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

O'Casey: "Az ezüst kupa" c. darabjához tervezett jelmezeket. A darab próbájáról készült beszámolóban a művész elmondja, illetve leirja a jelmezeket, amelyek tervezésénél a "stilusegység" megteremtését tartja feladatának.

/-ri-/: Az ezüst kupa próbáján.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. január 12.
VI. évf. 17. lap.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

Az előadáshoz a jelmezeket tervezte.

Nóti Károly: A Faust a Vígszínházban

2. l

ESTI HIRLAP, 1961. okt. 27.

Láng Rudolf festőművész. MDK.

Ernst Muzeum XIII. Tavaszi Szalon Kiállitásán vett részt.

Pesti Hirlap, 1938. áprll. lo.4.1.

MDK.

Láng Rudolg "Völgyben" c.képe.
/: Ernst-Muzeum kiállitás:/

Pesti Hirlap 1938. április 10. 10. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező 7 Ok

Calderon komédiájának előadására a kostümöket tervezte. (Vigszínház.)

Mihályi Gábor: Huncut kísértet 8.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jan. 28.

Láng Rudolf, jelmeztervező Moh

A Vígszínház Odry-Szinpad-i vendégszereplésén előadott Serreau darabhoz tervezte a jelmezeket.

Murányi-Korás Endre: Gát a Csendes-Óceánon
8. e.

Nepszabadság, kp. 1960. nov. 1.

Laáng Rudolf
festő

M.D.K.

Az MSzMP V. ker helyiségében
rendezett kiállításon részt vett.

Művészet, 1960. október. – 41 lap.

MOK

Láng Rudolf (jelmeztervező)

tervezte a ruhákat Tennessee Williams: Orfeusz alászáll c. drámájának bemutatójához a Vígszínházban.

Lenkei Lajos: Orfeusz alászáll. Ország-Világ, Bp. 1961. 25. sz. 18. l.

Láng Rudolf (jelmeztervező)

jelmezeivel adta elő a Vígszínház
Majakovszkij: Poloska c. művét.

Lemkei tajos: Majakovszkij: Poloska.
Ország-Világ, Bp. 1960. 42. sz. (19.1.)

M. D. Cs.

LÁNG Rudolf

Jelmezek az előadásokhoz

Rátrai-Bekefi Béla: A Faust a Vígszínházban
Magyar Nemzet 1961. okt. 23. 8. l.

MDK.

Láng Rudolf grafikus

"Állatkertünk szépei"/vízfestmény/

III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
1952.dec.-1953.márc. 13.1.

Láng Rudolf

M.D.K.

az előadás jelmezei

Mátrai- B etegh Béla: Játék a kastélyban Molnár Fernc vigjátékánka felujitása a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1961 . október 20. 4.l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Pécsi Nemzeti Szinház Shakespeare: Macbeth c. tragédiájának jelmezeit tervezte.

/d.i./: Macbeth.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. febr. 19. IV. évf. 8. sz. 16. l.

MDK

Láng Rudolf

festőművész a Magyar Néphadsereg Szinházának kosztümtervezője nyilatkozik Robin Hood kosztümjeiről.

Esti Hirlap 8o sz. 1958. ápr. 4 2 old.

Láng Rudolfnak,

eddig kevéssé ismert festőnek rűs és színes piktúrája örvenezteti meg a nézőt. Láng a franiia iskolának Rippl-Rónai és Vaszary által hazánkba plántált hagyományait követi. A tiszta színek tüzével, kötetlen formai átírásban fejezi ki az itthoni és a külföldi utazásai során szerzett élményeit. Könnyedén, érzékeny biztonsággal bánik az olajjal, akvarellel, kedvvel űzi a monotípia technikáját, rajzkultúrája meglepően érett. Nem véletlen, hogy a festő, aki a Néphadsereg Színházának kósztümtervező művésze (néhány szép kosztümterve a kiállításon is jól érzékelteti ebbeli munkásságának értékeit), a színpadi ábrázolás intenzív módjával rokon festői nyelvet alakított ki. A felfokozott színekkel való kifejezés természetéből folyik a formálás leegyszerűsítése (Balti kikötő), a lényeges vonások kiemelése (Pirosruhás lány, Önarckép). Mindehhez járul még a művész humánuma, amely minden művében megnyilatkozik. S nagyon szereti az állatokat. Állatképei művészi egyéniségének legsajátosabb oldalát mutatják.

Péter Imre

Népszabadság, 1958. V. 20.

mereteken kívül nagyon ...
a dolgozókat a különböző p...
kai és tudományos kérdések,
Szovjetuniónak e téren e...
eredményei. Ezeknek nagy hel...
kell foglalniok mind az üzen...
mind a falusi munkában.

Az MSZBT feladatát nem egyedül, hanem a párt segítségével, a különböző tömegszervezetekkel együtt oldja meg. A Hazafias Népfront-bizottságok is segítsék a baráti köröket, másrészt a maguk munkájának szerves részévé tegyék a barátság ápolását. Hasonlóképpen együtt kell működnünk a KISZ-szel, a tanácsokkal és a többi tömegszervezettel is.

A beszámoló után *Szirmai István*, az MSZMP Központi Bizottságának tagja szólalt fel.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága nevében meleg szeretettel köszöntötte az országos aktívaülés részvevőit s kedves szovjet vendégeinket.

A magyar emberek lelkében — mondotta többek közt — *mélyen él az elismerés és a tisztelet a*

---

zánok közelségét és kereket oldottak... A községházán azonban ott van a népnyúzó jegyző, akit

Láng Rudolf, jelmeztervező 3 04

Naturalista jelmezeket tervezett
Molnár Ferenc színművéhez.

Csillag Ilona: Játék a kastélyban 10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. okt. 20.

Láng Rudolf, jelmeztervező

Jelmezeket tervezett a Faust előadásához.

–: Goethe Faustja a Vígszínházban 9. p.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. ápr. 19.

Láng Rudolf

(Képhadsereg kimláz művészi tervezője)

Hírek

Szabad Művészet Bp.
1956 jul.

MDK

Láng Rudolf (jelmeztervező)

tervezte a jelmezeket Majakovszkij: Poloska-jának a Vígszínházban történő bemutatásához.

Barát Endre: Majakovszkij [redacted] szatírája a Vígszínházban.
Ország-Világ, Bp. 1960. 40. sz. (24. l.)

M. D. K.

LÁNG Rudolf

~~Díszlet~~ Jelmez tervek a „Huncut kísértet" hez

Mátrai-Betegh Béla: Huncut kísértet Calderon vígjátéka a Vigszinházban Magyar Nemzet 1961. (XVII.) febr. 2. 7. 4. l.

M. D. K

LÁNS Rudolf

Jelmezek az előadáshoz

Mátrai Betegh Béla: A XI. parancsolat
Mesterházi Lajos színműve a Vigszín-
házban
Magyar Nemzet 1961. febr. 26. 8. l

MDK

Láng Rudolf (jelmeztervező)

tervezte a jelmezeket Goethe Faustjának vígszínházbeli előadásához.

Cserés Miklós: Goethe „Faust"-ja a Vígszínházban.
Ország-Világ, Bp. 1961. 20. sz. 19. l.

Láng Rudolf, díszlettervező

A Vígszínházban előadott Tennessee Williams darab díszleteit tervezte.

Almási Miklós: Orfeusz alászáll 8.l

Bp. 1961. jún. 20.

NÉPSZABADSÁG

Lang Rudolf

K

*** (*A magyarországi műegylet által*) f. évi aug. 6. tartott választmányi ülésben, a f. évi szept. 5-én tartandó sorsolásra e következő művek vétettek meg: u. m. Ligeti Antal, Pesten. Olevano, a sabinai hegységben; 50 ftért, Pecz Henrik, Pesten. Olvasó öreg; 120 forintért, Wéber Henrik, Pesten. Svábhegyi tájkép; 15 frtért. Lang Rudolf, Pozsonyban. Trencsin melletti tájrész; 120 frtért, Stademan A., Münchenben. Téli nap; 150 frtért, Wurmb M., Münchenben. Látogatás a kolostorban; 150 ftért, Petzl Ferdinánd, Münchenben. A halli tanácsháznak részlete, Tirolban; 80 ftért, Eibner Frigyes, Münchenben. Ulmi főtemplom; 150 ftért. Közli *Ritter* Sándor, egyleti titkár.

Vas. Ujs. 1867. 412 l

[illegible] dont
membres payeront p. ex. 5
Suisse. En tout cas il faudrait
par une commission des finances
Vitry et Maclagan désirent
le C. reste indépendant
de Société Intern.
Rohundal [illegible]

Láng Rudolf, jelmeztervező MDH

A Magyar Népköztársaság érdemes
művésze kitüntetésben részesült.

— : Hír 8

ESTI HIRLAP bp. 1964. szept 26.

M. D. K.

Láng Rudolf

A Thália Színházban bemutatott, „Az ördög és a Jóisten" c. Sartre-drá-ma jelmezeit tervezte.

Film Színház Muzsika, Bp. 1964. szept. 11. VIII. évf. 37. sz. 3. lap.

M. S. K.

Láng Rudolf

Tolsztoj: Karenina Anna c. regényének
színpadi változatára tervezett jelmezeit
a kritika elismeréssel tüntette ki.
Vigszínház előadása.

Galsai Pongrác: Karenina Anna c.
Film Színház Muzsika, Bp. 1964. nov. 13.
VIII. évf. 46. sz. 8-9. lap.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Kalevala előadásához
a jelmezeket tervezte.
(Körszínház.)

– bel –: Küzdelem a Szampóért
2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1969. jún. 24.

Kálmán Rudolf

1 „Bakkhánsnők" és „Bacchus" c.
darab jelmezeit tervezte a
Thália Színházban

Kombachelyi: Ervin: Bakkhánsnők &
Bacchus

Nyíregyháza 1968 XII. 17

MDK

Lőkey Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott
Bruckner-műhöz a jelmezeket
tervezte.

Bernáth László: Anglia Erzsébet 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jan. 31.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező –

A Thália Színház bemutatóján a jelmezeket tervezte.

F. L.: Bakkhánsnők a' Bachus 7

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 17.

M.D.K.

Láng Rudolf

"Látványszámba menő jelmezeit" igen megdicséri Sas György kritikájában, mely Dóczi Lajos "Csók" c. verses játékáról szól.
Pesti Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. ápr. 6.
14. sz. 8. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Jean-Paul Sartre: "Altona foglyai" c. drámájához készitett jelmezeket a Vigszinház előadása részére.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. jan. 13.
2. sz. 23. lap

MDK

Laing Rudolf, jelmeztervező

A Thália Színház bemutatott Euripidés
drámához a jelmezeket tervezte.

Bernáth László: A Bakkhánsnők / Bacchae 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. dec. 19.

Láng Rudolf

Állatképek, akvarell, 43 x 58

Budapest Műcsarnok kiállítása.
1957, kat. nem. kisdéginé,
Kirimi Irén.

15

M.D.K.

Láng Rudolf

"Az Isteni szinjáték a Körszinházban" cimmel közölt kritikájában Devecseri Gábor komoly értékeléssel emlékezik meg a müvész jelmezeiről és a darabhoz tervezett maszkjairól.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. juli. 13.
28. sz. 2-4. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Sas György: „Haláltánc" c. kritikájában ir a müvésznek a Strindberg-mühöz tervezett jelmezeiről.
Pesti Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. dec. 7.
49. sz. 4-5. lap

M. S. K.

Láng Rudolf

Lillian Hellmann: „Akis rókák" c. színműéner a szolnoki Szigligeti Színházban rendezett előadásáén tapasztalt jelenségekat.

—

Az „Aktuális" c. rovat indulása
Film Színház Muzsika, Bp. 1964. nov. 20.
VIII. évf. 47. sz. 20. lap

Sz. D. K.

Láng Rudolf

Shakespeare „II. Richárd" c. drámájára tervezi a jelmezeket.
Thália Színház előadása.

Az „Aktuális" c. rovat kivadás
Film Színház Muzsika, Bp. 1964. nov. 21.
VIII. évf. 48. sz. 20. lap

M. S. K.

Láng Rudolf.

Geszti Pál: Az Ördög és a Jóisten" c. Sartre-drámáról ist kritikájában bemutatja a művészner a darabbor tervezett jelmezeit a nezeplőkkel. (fényképfelvételek.

Film Szinkár Muzsika, Bp. 1964. okt. 2. VIII. éof. 40. sz. 5. lap.

M. D. K.

Láng Rudolf festőművész

„... a kitűnő jelmez és díszletterverőt a Magyar Népköztársaság érdemes művésze címmel tüntették ki." – írja a lap a művészről közölt fénykép kísérősoraiban.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. okt. 9. 41. sz. VIII. cót. 14. lap.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Vámos Imre: Firenza, Mario és a varázsló
Thomas Mann bemutató a Körszinházban
Magyar Nemzet 1965. julius 16. 4.l.

Láng Rudolf, jelmeztervező MBK

Csurka Istvánnak az Ódry Színpadon bemutatott komédiájához a jelmezeket tervezte.

P. P.: Az idő rusfoga 8.

NÉPSZABADSÁG, BP

1965. okt. 30

Lánc Rudolf, jelmeztervező

A jelmezeket tervezte.

Dési Tamás: Karenina Anna a
Vígszínházban 2

ESTI HÍRLAP

Sz. 1964. nov. 11.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

Dürrenmatt fizikusok c. színművéhez

a jelmezeket tervezte.

(Vígszínház.)

Pálvölgyi Pál: Igazság és illúzió 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. dec. 18.

M.D.K.

Láng Rudolf

Sándor Iván: "Közjáték Vichyben" cimmel ir Arthur Miller drámájáról, amely a Vigszinházban került bemutatásra. Kiemeli Láng Rudolf jelmezeit, amelyeket a szereplők bemutatásával hoz a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. ápr. 9. IX. évf. 15. ~~lap~~ sz. 8-9. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Csiky Gergely: "Az udvari kalap" c. vigjáték
előadására készülnek a Vigszinházban.
A darabhoz a müvész tervezi a jelmezeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. ápr. 9.IX.
évf. 15. sz. 21. lap

.

Láng Rudolf

Gorkij: A nap fiai c. művének jelmezeit tervezte a Vigninkáribon (emlitve)

Nagyvaca 1967 X 11 Zold

MKD

Láng Rudolf, jelmeztervező

Darvas József Zrínyi drámájához tervezi a jelmezeket.

– : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. nov. 14.

ad

M.D.K.

Láng Rudolf

A Thália Szinházban bemutatott Torquato Tasso c. Goethe-mü előadásához tervezett jelmezeket, amelyek egyrészéről-a szereplőkkel-fényképfelvételeket hoz a lap.

Tennessee Williams: "Macska a forró tetőn" c. darabjához ugyancsak a müvész tervezett kosztümöket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. febr. 1o.
XI. évf. 6. sz. 6. lap

. . .

Láng Rudolf, jelmeztervező MDk

A veszprémi előadáshoz a jelmezeket tervezte.

T.T.E.: Puskin: Borisz Godunov 7.

Népszabadság, Bp, 1967, nov. 30.

Láng Rudolf

Brecht: Egy fő... c. vigjátéka jelmezeit tervezte a Vigmintházban (emlitve)

Nyomva 1966 nov. 22. 2old.

Láng Rudolf

Osztrigás hici cinindarab jelmezeit terverte a Vígszínházban (emlitve)

Nagnava 1967 V-2 2old.

Láng Rudolf

Goethe: Tasso c. szimmüvének ~~[illegible]~~ jelmezeit terverte a Thália Szinházban

Nyomva 1967 II. 11. 2 rd.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Müvész Galériában rendezett kiállitáson kerültek bemutatásra a müvész müvei,-irja Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában.

Szinház, Bp. 1948. juli 13-19. IV. évf. 29. sz.

Láng Rudolf

Petőfi: Tigris és hiéna c. drámájának jelmezeit terverte a Kőszínházban (emlitve)

Nagyvaja 1967 Ü. 16 2 old.

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban előadott Gorkij-drámához a jelmezeket készítette.

Pándi Pál: A nap fiai 9.

Népszabadság Bp., 1967. okt. 14.

M.D.K.

Láng Rudolf

Az "Aktuális" c. rovat hiradása szerint a Körszinház két Thomas Mann-mü bemutatására készül a "Fiorenza" és a "Mario és a varázsló" c. előadásokra, amelyekhez a müvész tervezte a jelmezeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. május 7. IX. évf. 19. sz. 2o. lap

.A.L.

M.D.K.

Láng Rudolf

Iszaak Bábel: "Alkony" c. drámájának előadására készül a Thális Szinház együttese.
A darab jelmezeit tervezei a müvész.

"Aktuális" c. rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. május 14.
IX. évf. 2o. sz. 2o. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

A müvész által tervezett jelmezekben a lap bemutatja a szereplő müvészeket Thomas Mann: "Fiorenza" és a "Mario és a varázsló" c.müveinek a Körszinházban bemutatott előadásán. /Három fényképfelvétel/

Sándor Iván: "Fiorenza" - "Mario és a varázsló" c. kritikája
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. julius 16.
IX. évf. 29. sz. 8-9. lap

Lág Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Ra jcsányi Károly: "z dió vasfoga
Csurka István komédiája za Ódry Szinpadon

Magyar Nemzet 1965. október 20. 4.1.

M.D.K.

Láng Rudolf

Demeter Imre: II. Richárd" c. kritikájába kiemeli a müvész által tervezett kosztümöket a Thália Szinház bemutató előadásáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. jan. 29. IX. évf. 5. sz. 5. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Sas György: "Zárt ajtók mögött" cimmel ir kritikát Milan Kundera drámájáról, amelynek jelmezterveit készitette a müvész.
Vigszinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. febr. 19. IX. évf. 8. sz. 7. lap

Láng Rudolf, jelmeztervező Mdk

A Vígszínházban bemutatott Ibsen darabhoz a kostümöket tervezte.

Görgey Gábor: John Gabriel Borkman

9.

NÉPSZABADSÁG, BP. 1965. szept. 28.

Láng Rudolf, jelmezter-vező MDK

A Thália Színházban bemutatott szovjet műhöz, Iszaak Babel: Alkonyához a jelmezeket tervezte.

— : Szombaton két színházi premier volt Budapesten 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. szept. 19.

MDK.

Láng Rudolf

Szinpadképeiről

Müvészet 1965 szept. lap 39

Láng Rudolf, jelmeztervező MDG

A jelmezeket tervezte.

(sebes): π Richárd a Tháliában 2.

ESTI HIRLAP bp. 1965. jan. 4.

M.D.K.

Láng Rudolf

Euripidész: "Trójai nők" c. művét Sartre átdolgozásában a Vigszinház mutatja be. Az előadáshoz a jelmezeket a művész tervezi.

A "Krónika" c. rovat hiradása.
Ø Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. dec. 1o.
IX. évf. 5o. sz. 22. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Dürrenmatt: "Fizikusok" c. komédiájának bemutató előadásához tervezett jelmezeit a kritika kiemeli.
Vigszinház előadása.

Hámori Ottó "Korunk kérdései a szinpadon" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. dec. 1o.
IX. évf. 5o. sz. 4-6. lap

Láng Rudolf MDK

A Szent Család menekülése

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

LÁNG Rudolf

KERTÉSZ KLári: Bucsu Láng RUdolftól. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 17.sz. 1991. január 21. 7.p.

részt, mint Németh Lajos
tünk és szobrászatunk sz
mint a kultúrális élet t
elitél olyan jelenségeke
lensége "szalonképes" a
fél esztendeig húzódó vi
tázta a kérdéseket; azt
nyire szögesen ellentéte
korszerüségének megitélé
a marxista esztétika köz
musnak a megitélése körü

---

x Németh Lajos: Megjegyz
Uj Irás,

LÁNG RUDOLF

Frank János előszavával

A mürész feleségének magánkiadása

Bp., 1994, Zalai ny. st.

LÁNG Rudolf festő

Franz Jaime: Láng Rudolf
festőművész 1904–1991. Bp. 1994
146 p. el

között nem kisebb mesterek voltak mint: Friedrich Pacher, Michelangelo, Lionardo, Albrecht Dürer, Repin vagy Dufy. Kosztümtervező tevékenysége lényegében azonban megint azt a jellemvonását hangsúlyozza, amit elsőnek említettünk: az alkotónak az alkotással szemben való visszahúzódó szerenységét. Aminek nem lehet jobb illusztrációja, mint itt kiállított önarcképe. Embert ábrázol ez a kép és az emberit szereti Láng városképben, tájban, állatábrázolásban és portréban egyaránt. Láng szereti az embert és mi az embert szeretjük Lángban, a művészben.

Dobrovits Aladár

MŰVEK JEGYZÉKE

OLAJFESTMÉNY

1. Kutyasétáltató, 1956. 31×43
2. Romos lakás, 1956. 43×59
3. Macska, 1956. 30×43
4. Kelemen Emil, 1956. 52×40
5. Park, alakokkal, 1957. 50×60
6. Madár és macska, 1957. 40×50
7. Balti kikötő, 1957. 47×62
8. Palatinus strand, 1957. 43×60
9. Pirosruhás nő, 1957. 50×60
10. Macska tyúkokkal, 1957. 44×59
11. Pulykák, 1957. 50×62
12. Önarckép, 1957. 41×21
13. Parasztudvar, 1957. 35×44
14. Kecske, 1957. 40×50
15. Tynska templom Prágában, 1957. 50×25
16. Tigris, 1957. 30×45
17. Kék majom, 1957. 60×50
18. Macskák, 1957. 50×60
19. Csonkatornyú templom, 1958. 60×30

AKVARELL

20. Napozók, 1957. 30×23
21. Park, 1957. 19×28
22. Három fűzfa, 1957. 23×30
23. Pilisi hegyek, 1957. 23×30
24. Karosszék, 1957. 30×21
25. Kecskék, 1957. 24×34
26. Árad a Duna, 1957. 24×38
27. Hegyek, 1957. 24×38

MONOTÍPIA

28. Lovas, 1957. 30×43
29. Tehén, 1957. 30×43
30. Macska, 1957.
31. Tyúkok, 1958.
32. Madár, 1958.
33—48-ig 15 db színházi jelmezterv.

F. k.: Luzsicza Lajos
1958. IV. 600 — 582096 Pátria ny. F. v.: Földi V.

A
KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK
KIÁLLÍTÓ TERME
V., DOROTTYA UTCA 8.

LÁNG RUDOLF

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1958. MÁJUS 2—18.

Úgy véljük, a művészt alkotásai mutatják be legjobban és a művek szemlélete jobban megismerteti őt, mint a róla, vagy műveiről szóló írások, elemzések olvasása. Mégis azt hisszük, a művészettörténész, vagy művészeti író mégsem felesleges, szerepe fontos és indokolt, — feltéve, ha munkáját jól és áldozatosan végzi, a maga szerepének háttérbeszorításával, elmerülve maguknak a műveknek az élményébe, a benne keletkezett élményt közvetítve az olvasóhoz, hogy őt a saját élményén, analízisein keresztül tegye tudatos szemlélővé, nézőből látóvá. Így fogom fel a magam feladatát is, mikor Láng Rudolf alkotásairól, Láng Rudolf művészetéről kívánok beszélni. Régóta ismerem Láng Rudolfot és nem egy alkotását, de most, hogy kiállításának előkészítése során módomban volt műveinek egész sorát láthatni, művészetét mintegy a maga hosszabb, sokéves fejlődésében szemlélni, az eddig nem sejtett gazdagságában, sokoldalúságában bontakozott ki előttem. Éppen ezért nem hallgathatom el, hogy maga ez a kiállítás kissé fájdalmas hiányérzetet vált ki belőlem. Túlságosan is kicsinynek, kevésnek érzem, leszűkítettnek ahhoz az oeuvre-höz képest, amit Láng művészete jelent. Ez azonban rögtön rámutat Láng Rudolf emberi és művészi sajátságai egyik legfontosabbikára, ez pedig nemes, öntudatos szerénysége és mértéktartó volta. Ez a szerénység azonban egyáltalán nem jelenti a művekkel szembeni igénytelenségét. Ellenkezőleg, az a mélyen humánus szerénység az **alkotó** igényességével társuló **háttérbe húzódását** jelenti a **művel** szemben és erősen bíráló, önbíráló magas mérték megkövetelésében nyilvánul.

De, ahogy mondani szokták, mint a cseppben a tenger, úgy e kiállításnak a művész szigorú igényességű válogatásával szelektált néhány alkotásából is megismerhetjük Láng legalábbis legutóbbi évei művészetének arculatát. Láng Vaszarytól indul el, Szőnyin és a firenzei akadémián jut el a mai Láng Rudolfhoz, úgy is mondhatjuk, Láng Rudolfhoz. 1937-ben tünteti ki a Szinyei-Merse Társaság, régi kiállító művész már, de művészetének legragyogóbb kibontakozása, véleményem szerint talán az utóbbi évekre, az utolsó 10 évre esik. Derűs optimizmusa leginkább mélytüzű színharmóniáiban nyilvánul meg. A szín nála a legelsőrendűbb kifejezőeszköz, a mondanivaló és a kompozíció legfontosabb eszköze. A kompozíció nagy erőssége Láng művészetének, tájképeiben, portréiban és állatképeiben a kompozíció, az elrendezés, a tervezés, a formaalakítás mesterének mutatkozik. A látásélményt nála a kompozíció tudatossága emeli az alkotásélményben művé, úgy is mondhatjuk: a létélmény a műben tudatélménnyé nemesül a kompozíció által.

Formaalakításának törvényszerűségeit a közvetlen vízuális élmény mögött rejlő művészi kifejezés törvényszerűségeinek kibontakoztatása határozza meg annak jegyében, hogy a közérthetőségre való törekvés nála nem kompromisszumban, nem a művészi nívó leszállításában, hanem a művészi látásra való nevelésben, az általános művészeti kultúra iránti igényességben nyilvánul meg. Ezt igazolja „Pirosruhás leány"-a vagy a „Pulykák", a „Tynska templom", vagy „Kelemen Emil". Művészete és emberi magatartása egyaránt igazolják, hogy a formák tiszteletbentartása s problémáik kutatása nem formalizmus.

Minden alkotása mélységesen humánus. Ez a humánum hatja át tájképeit épp úgy, mint állatképeit. Maga mondja magáról, hogy szereti az állatokat, — Szőnyi István pedig róla mondja, hogy az állatok lelkét festi. Megfesti a macskában a tigrist és meglátja a tigrisben a macskát. Az állatok lelkét, érzéseit, indulatait, jellemét látja meg kakasaiban, pulykáiban és kék majmában. És ez határozza meg formaalakítását is.

Mondtuk már, hogy optimista humanizmusa fogja egységbe műveit, ebből az optimista színharmónia-egységből csak olykor esik ki egy-egy alkotása, mint a „Romos lakás", 1956 októberének emléke.

Művészetének ez az optimista univerzalitása, a renaissance teljességre törekvése és kutató keresésére emlékeztető vonása vitte Láng Rudolfot a színpadra, előbb díszletfestőként, később kosztümtervezőként. Láng művészetének kiszíneződése, felderülése, úgy érzem, egybeesik immár több mint 10 éves színházi munkásságával. Számára a színpad is elsősorban vízuális élmény, színélmény, művészeti alkotásai színpadi, jelmeztervezői munkájának kutató előmunkáit is jelentik. Kereső, kutató, kísérletező olajfestményben, akvarellben, monotipiában és kosztümtervben egyaránt, formai, kifejezésbeli és technológiai tekintetben egyaránt. Mindez nála a művészi látás és kifejezés egységében marad. A tervező tisztában a kivitel lehetőségeivel és a művész, a festő irányítja azt.

Láng véleménye szerint a képzőművészet nem maradhat „önmagába zárva", ha jelentőségét meg akarja tartani, ha ki akarja fejteni azt az erőt, amit a társadalomba jelenthet. Ki kell terjeszkednie, más művészetekkel kell együttműködnie, ahogyan Láng mondja, ki kell lépnie a blendelkeretből. És bár Láng szigorú tudományos kutatással keresi jelmezei hatásának történeti hitelességét, a jelmez mégsem lesz soha utánzat, rekonstrukció, hanem **jelmez** marad, ahogy a szereplő is mindenkor — **színész** marad. A kosztümtervhez tanulmányozza a szerep, a színész egyéniségét és ezekhez transzponálja a történeti tényeken nyugvó tervet, — látvány **vízuális** képszerű egységében.

Láng kosztümtervezői tevékenységében nagy előképekre tekinthet vissza, akik

Láng Rudolf MDK

Gellért pürpök oktatja Imre herceget

Műcsarnok 1938 Szent István kiállitás

Búcsú Láng Rudolftól

Évekkel ezelőtt a szilvásváradi ménesben skiccelte a lovakat — formájukat, mozgásukat. Üres rajzlapjait egymás után népesítették be a kecses négylábúak. Holott Láng Rudolf nem, mint festő, hanem, mint díszlet- és jelmeztervező vált ismertté. Sokoldalúságára az is jellemző, hogy témáit nemcsak a színházi világból, hanem a természetből szerezte.

— A lovaktól mindig tartottam — mondta egyszer —, s csak tisztes távolságból rajzoltam őket. Ám a félelem nem tudta legyőzni csodálatomat a szépségük, gyönyörű fejük, szilaj mozgásuk iránt.

Képei, grafikái is ezt igazolják. Vörösfrakkos úrlovasok, elegáns, nádszálkarcsú hölgyek dámanyeregben és az elmaradhatatlan kísérő, az agár.

Egyik nyugati folyóirat írta róla: „... megejtő az a jóindulat, ami képeiből sugárzik".

Barcsay Jenő szerint „Láng Rudolf rajzai, rézkarcai, tehát munkássága a magyar grafika szerves része. Karcai közvetlenül hatnak, az ember gyönyörködik szépségükben, erejükben. Vonalaiknak ugyanis belső életük van, mélyről jövő megelevenítésükhöz érzés, szív szükséges. Megismételni, utánozni nem lehet." Ez az ajánlás tizenhat évvel ezelőtt íródott. A skiccek, rajzok, tanulmányok, az elmúlt évtizedek „termése" fiókban hever, pedig többségük megjárta Amerikát, Angliát és Németországot, mindenhol sikerük volt. Jó lenne újból találkozni velük kiállításon.

Láng Rudolftól január 21-én, fél háromkor búcsúzunk a Farkasréti temetőben.

Kertész Klári

Magyar Nemzet, 1991. január 21. 7.p.

igaz, ennek fejében bizonyos elvárásai is voltak. Másrészt, nálunk még nem alakult ki az a tőkével rendelkező réteg, amelyik a kultúra és a tudomány megsegítésére is áldozna. Az OTP és a Hitelbank — mint a társaság támogatói — adták azt az ötletet, hogy *ültessük egy asztalhoz a világ „legokosabb" és „leggazdagabb" embereit;* beszélgessenek el a maecenatúráról és *tegyenek nemzetközi alapítványokat.* Mert, ha jól megnézzük, az embereknek főleg két típusa létezik: az egyik egész életén át a pénzét számolja, a másik egy életen át könyvet olvas; a két típus ritkán testesül meg egy személyben.

— Mit vár a konferenciától?

— A magyar szellemi élet konvertibilissá tételéhez konvertibilis valuta is kell; a forint még nem az. Így azt remélem, hogy a neves személyiségek beszélgetése idővel nemzetközi alapítványokat terem.

— A társaságnak már működik egy sikeres alapítványa, a Csontvelő-transzplantáció Alapítvány. részleg vezetőjének *Schultheisz* Emilt kértük fel. Az eddig említetteken kívül előnyben részesíti a társaság a *magyar játékfilmművészet* megsegítését és a *magyar irodalom nemzetközi terjesztését.* Reméljük, hogy a kétnapos konferencia eredményeként terveink valóra is válhatnak.

(hankó)

AMFORA Kereskedelmi Vállalat Üzemeltetési igazgatósága felvesz **MŰSZAKI** végzettségű, nagykereskedelmi raktártechnológiai tervezésben, szervezésben jártas **SZAKEMBERT.**
Fizetés megegyezés szerint.
Jelentkezés:
VII., Izabella u. 13.
Tel.: 122-9661 v. 122-9648

Láng Rudolf festőművész

XII. Tavaszi Szalon
Magyarság, 1937. május 16. 24.l.

ária jelenetét ábrázolja. Piros-kék-arany
is háttér előtt zöld, sárga füves talajon lévő
ozott kereszten függ Krisztus, zöld tövis-
ával a fején. Sebeiből vér folyik. A kereszt-
obbra áll Mária, kék ruhában s palástban.
zttől balra János, kék ruhában, hermelin-
rózsaszín palástban, jobb kezében piros
tart, s a kereszttől elfordulva, állát föl-
alkezére támasztja. A lehajtottfejű Mária
vel palástját tartja. (325. kép.)
álé (31×35 mm) és lapszéldíszítés mint
on.
lap: A miniatura (60×58 mm)
irályt ábrázolja. Aranykoronával a
ös hermelinbélésű köpenyben, imára-
ézzel térdel a király zöld fás, sziklás
Mellette a földön fekszik hárfája. Haja
szakálla barna. Az aranycsillagokkal
bolton, a miniatura jobb felső sarkában
lakja, aki az aranygömböt nyujtja Dávid
kép.)
lé (32×31 mm) és lapkeretdíszítés
pon.
: A miniatura (61×61 mm)
zertartást ábrázol. Piros-kék-arany
háttér előtt, középen van elhelyezve
ellel borított koporsó, három égő-
nykandeláberrel. A koporsótól jobbra
k, piros palástban, nyitott könyv

MDK

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínház Ibsen bemutatójához a jelmezeket tervezte.

M. Gy. P.: Ibsen ? 7.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 31.

Láng Rudolf, festő, díszlettervező

MDK

Kiállítása lesz a szigeti: Grand Hotelben.

(békés): Kis éji zene a Szigeten

2.

ESTI HIRLAP, Br. 1969 nov. 24.

MDK

Láng Rudolf, díszlet- s jelmeztervező

Kiállítása nyílt meg a Margitszigeti Nagyszállóban.

— : Hír

8.

Népszabadság. Bp. 1969. dec. 6.

M.D.K.

Láng Rudolf

Demeter Imre: "A kivülálló" c. kritikájában kiemeli a müvésznek a darabhoz terevezett kosztümjeit.
Sükösd Mihály drámáját a Vigszinház mutatja be.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. márc. 29.
13. évf. 13. sz. 4-5. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Láng Rudolf

"A Kalevala a Körszinházban" cimmel ir az előadásról /g.m./ s beszámolójában emliti meg a kosztümtervező művészt.

Film Színház Muzsika, Bp. 1969. juni. 21.
13. évf. 25. sz.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Láng Rudolf

Fiatalok a Nemz.Szalonban. Esti Ujság 1937. jun. 16.

MDK

Láng Rudolf festő

/e.a./ : A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V. 16.

LÁNG Rudolf jelmeztervező

Gyertyán E.: A Nemzeti Levéltár

Nemzeti 1955 jan. 24, 83 évf. 20. m. 6 l.

Laing Rudolf
festőművész-tervező

M.D.K

II. Richárd, az 1958-as Szent Johanna és a „Királyasszony lovagja tervezője. Valamint „Az ördög és a Jóistenő" és a Lysistrate jelmeztervezője.

Révész Iszorsa: Hún év szinpadképei
Művészet, 1965. szept. – 39 kep.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

I. Néphadsereg Színházában 1959. jan. 16-án bemutatásra kerülő Lysistrate (Arisztofánész) jelmezeit tervezte.

II. A bíráló elismerésre méltónak tartja a jelmezeket.

I. — : A Néphadsereg Színháza ma mutatja be Arisztofánész Lysistratéját

II. Fulus Róbert: Aristophanes: Lysistrata

I. Népszabadság, Bp. 1959. jan. 16. 4. Cap.

II. Népszabadság Bp. 1959. jan. 31. 9 Cap

MDG

Láng Rudolf

jelmezeivel újították fel Heltai Jenő
A néma levente című színművét.

Barabás Tamás: Színházi levél „A néma leventé"-ről.

Nők Lapja, Bp. 1955. január 20. [7. l.]

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK.

A Népkadszeg Szinházában R. Nash amerikai író Az esőcsináló című darabjához tervezte a „radmyngatias" jelmezeket.

L. R.: Az esőcsináló

Népszabadság, Sp. 1959. ápr. 17. 8.1

MDK

Láng Rudolf, jelmezkovező

tervezi a jelmezeket Tolsztoj: Szellemesek című színművének a Magyar Néphadsereg Színházában történő bemutatásához. (négy [redacted] kosztümterv repr.)

Osvát Katalin: Tolsztoj-szinmű bemutatójára készül a Magyar Néphadsereg Színháza.

Nők Lapja, Bp. 1953. október 22. [13. l.]

MDK

Láng Rudolf

Lovasok, olaj
Forrásnál, "
Amazonok, "

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
11 1.

MDK.

Láng Rudolf

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1965 máj.22.lap -

Láng Rudolf, jelmeztervező MDH

A Zalameai bíró előadásához a jelmezeket tervezte.

(-l): Régi spanyol darab a Körszín-házban 2

ESTI HIRLAP, bp. 1964. jún. 1.

Láng Rudolf M. T. K.

Az előadás jelemzei

Várkonyi Tibor: Közjáték Vichyben Arthur Miller drámája a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1965. április 7. 4.l.

Láng Rudolf, jelmeztervező

MDK

Csiky Tergely vígjátékához (Vígszínház) a jelmezeket tervezte.

Létay Vera: Az udvari Kalap 9

NÉPSZABADSÁG Bu. 1965. jún. 4

MDK

Láng Rudolf /magyar szül./

Tájképek

Dürrenstein romjai

Az első magyar művészkiállitást a Pesti műegylet 1840-ben rendezte. Művészet 1909. 405.l.

Láng Rudolf

Lossonczy Tamás

festők

/M.Képző és Iparm.Szöv.rendezésében studio-kiállitásuk/

SZABAD MÜVÉSZET, 1956, 6.sz.

298.l. /Hirek/

Láng Rudolf

festő

1. Tavaszi Szalon

XIII.

XIV.

5

C XXXVII

Láng Rudolf

posto

V. Falk Miksa u. 1/5

MKSz 1947

MEGHÍVÓ

LÁNG RUDOLF

festőművész gyűjteményes kiállítására a Művész Galéria helyiségében
(V., Sztálin-tér 3.)

Rendezte: ROMÁN GYÖRGY

Megnyitja: RABINOVSZKY MÁRIUSZ

A kiállítás 1948 július 3-án, szombaton délben 12 órakor nyílik meg és július 14-én zárul.
Megtekinthető naponta d. e. 11 órától d. u. 3 óráig.

Belépődíj nincs.

MŰVÉSZ GALÉRIA
HEGEDŰS LÁSZLÓ
Budapest, V, Sztálin (volt Erzsébet)-tér 3, félemelet (bejárat a Cziráky-közből)

Nyomtatvány

Szentiváyi Gyula úrnőnek
úrnak

fél. 1

BUDAPEST

XI ker., Lágmányosi -út ~~-utca~~ ~~-tér~~ 16 sz.

5068.48. — Független-nyomda, Budapest.

Láng Rudolf, jelmeztervező MD4

A Vigszínházban felújított Molnár-játékhoz a kosztümökét tervezte.

Bernáth László: Az ördög 2

ESTI HIRLAP, bp. 1963. dec. 21.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Kürti Pál: Cid Corneille tragédiájának bemutatója a Körszinházban
Magyar Nemzet 1963. julius 14. 7.1.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDH

A Vígszínházban bemutatott O'Casey szinműhöz a jelmezeket tervezte.

Dersi Tamás: Ezüst kupa 2.l.

Bp. 1962. febr. 9.

ESTI HIRLAP

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

Corneille Cidjéhez a jelmezeket tervezte.

-: Megkezdte idei nyári évadját a Körszín-ház 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 14.

Láng Rudolf, jelmeztervező- MTDK

1 A Madách Színházban rendezett jelmeztervkiállításon bemutatják műveit.

– : Kulturális hírek 8.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 31.

MDK

Láng Rudolf

v.Szabados B.:A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

mdk

Lang Rudolf jelmezterező

munkái a Magy Szintáz művészeti
szövetség kiállitasán
Madách Szintáz.

Mozaik: Szemekai kiállitast stb
Nipszava 1963, okt 26 4. l

Láng Rudolf

Jelmezeket tervez Sartre:
Az Ördög és a Tóisten c.
drámra Thália színházi
előadásához.

Említve.

Népszava, 1964 okt. 9. 2. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező MBh

A Körszínház Corneille előadásához

a jelmezeket.

Kristóf Károly: Cid, a „csoda"

6.

ESTI HIRLAP

bp. 1963. jún. 15.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDH

A Vígszínházban bemutatott novjet mesejátékhoz a jelmezeket tervezte.

d. t.: Az árnyék 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. máj. 23.

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Vígszínházban bemutatott darabhoz a jelmezeket tervezte.

Pesold Ferenc: Hűtő ajtó

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. szept. 28.

cop

IRLAP

Láng Rudolf

Selmezek Kundera: Zártajtók mögött c. drámájához, a Vígszínházban.

említve.

Népszava, 1965 febr. 19. 2. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

A Vígszínházban bemutatott
O'Neill darabhoz a jelmezeket
tervezte.

Dersi Tamás, Amerikai Elektra 2

Esti Hírlap, bp. 1963. nov. 1.

Láng Rudolf, jelmeztervező

A Körmöcbányán bemutatott Calderon-drámához a jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: A Zalameai bíró

Dn. 1964. júl. 23.

NÉPSZABADSÁG

Láng Rudolf

Selmeczek II. Richárd-hos,
a Thália Színházban.

emlékve.

Népszava, 1965 febr. 5. 2. l.

Láng Rudolf M.Sz.K.

Az előadás jelmezei

Ungvári Tamás: II. Richárd a Thália Szinházban

Magyar Nemzet 1964. január 24. 13.1.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Várkonyi Tibor:
Az Ördög és a Jó Isten Sartre drámája a Thália Szinházban

Magyar Nemzet 1964. október 2. 4.1.

M.D.K.

Z. 4.J.

MDK

Láng Rudolf

"Trencsin melletti tájrész" c. művét a műegylet sorsolásra megvásárolta.

Vas.Ujs. 1867. 412.lap

M.D.K.

Láng Rudolf

A Körszinházban bemutatott -Corneille: Cid-jének- előadásához tervezett jelmezeket.

Demeter Imre: Corneille a Körszinházban c. kritika Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. juli 18 19. VII. évf. 29. sz. 2-3. lap

M.D.K.

Láng Rudolf

Racine: „Britannicus" c. tragédiájához tervezett jelmezeket.
Thália Szinház bemutató előadása.

Demeter Imre: Szinházi Levél c. kritikája
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. okt. 4. VII. évf. 40. sz. 2-4. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott O'Neill: Amerikai Elektrájához készitett jelmezeket, amelyekről a kritika elismeréssel ir.

Hámori Ottó: Amerikai Elektra c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. nov. 1. VII. évf. 44. sz. 8-9. lap.

LÁNG RUDOLF

Állatkertünk szépei. Vizf. 63x43.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Vigszinházban bemutatott, -Jevgenyij Svarc: "Az árnyék" c. darabjának- előadásához készitett jelmezterveket.

/Lux/: Peter Schlemil utóda c. kritikája
Film Szinház Muzsika Bp. 1963. május 3. VII. évf. 18. sz. 3. lap

165

M.D.K.

Láng Rudolf

Theodor Dreiser: Amerikai tragédia c. müvének
-az Ervin Piscator által dramatizált- előadásához
készitett jelmezterveket.
Jókai Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. január 5.
VII. évf. 1. sz. 9. lap.

Lang Rudolf
festő

M.DK

A Romeo és Julia előadás
pluvezét terveste.

Révész Tsursa: Szinpadtervező művésztetünk a ..
Művészet, 1964. dec. – 31 kap.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás Jelmezei

Hámos György: Barátom Harvey Msry Chase vigjátéka a Vigszinházban
Magyar Nemzet 1963. március 24. 7.1 .

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Kürti Pál: Anna Karenina Anna Tolszotj regényének szinpadi változata a Vigszinházban

Magyar Nemzet 1964. november Lo. 4.1.

MDK

Láng Rudolf festőművész

Kiállitása a Kulturális Kapcsolatok Intézetében

Meghivó. Bp. 1958.máj.2.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

A Thália Színházban bemutatott
munkái a jelmezeket tervezte.

Tamás István: Az apácza 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 26.

M.D.K.

Láng Rudolf

A "Rómeó és Julia" jelmezeiből a lap fényképfelvételen bemutatja a müvész rajzának repr.-ját Julia báli ruhájáról.

Lelkes Éva: A "Rómeó és Julia" jelmezeiről vita - interju Láng Rudolffal c. közl.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. febr. 22. VII. évf. 8. sz. 17. lap.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Magyar Néphadsereg Színházának bemutató előadásához, Tolsztoj Leó: "Szellemesek" c. szatirikus vigjátékához tervezett jelmezeket.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. nov. 6.-12. VI. évf. 45. sz. 14. l.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Magyar Néphadsereg Szinházában bemutatott Schiller: „Tell Vilmos"-ához készitett jelmezterveket.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. márc. 12. VII. évf. 11. sz. 27. l.

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE

ÉS

A MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

LÁNG RUDOLF

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

RUTTKAI ÉVA

1958. május 2-án déli 12 órakor

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE, BUDAPEST, V, DOROTTYA-UTCA 8

Fk. Luzsicza Lajos 3423 m Minőségi-ny.

A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE

ÉS

A MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

LÁNG RUDOLF

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

RUTTKAI ÉVA

1958. május 2-án déli 12 órakor

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE, BUDAPEST, V, DOROTTYA-UTCA 8

Fk. Luzsicza Lajos 3423 m Minőségi-ny.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDh

Molnár Ferenc színművéhez a jelmezeket tervezte. (Vígszínház.)

Létay Vera: Az ördög 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 4.

Láng Rudolf jelmeztervező V.D.K.

Művei a Magyar Színházművészeti Szövetség által rendezett szcenikai kiállitásen

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 26. 7.1.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Ungvári Tamás: Hátsó ajtó Thurzó Gáber drámájának bemutatója a Vígszínházban
Magyar Nemzet 1963. szeptember 29. 8.1.

Lány Rudolf

Jelmezekel tervez Millet: Kőrjáték

Vichyben c. darabjához a

Vigninházban

Nagyvárad, 1965, ápr. 14, 2 ed.

Láng Rudolf

Dunai Ferenc: Az amarykés pártfogói. A darab jelenkeit tekvette (Vígnintóz)

Négnova, 1964, máj 19, 2 red.

Láng Rudolf festő, jelmeztervező M.D.K.

A pesterzsébeti Művelődési Házban kiállítás jelmezterveiből.

Napló

Magyar Nemzet 1963. november 28. 7 .l.

Láng Rudolf M.D.K.

Müvei a kiállitáson

˘hakespeare: Rómeo és Juliá-jának jelmeztervei.

Corneille: ˘id-jének jelmeztervei, szinpadképek.

F.A.: ˘zinpadi jelmezrajzok kiállitása

˘agyar Nemzet 1963. november 5. 4.1.

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Mátrai-Betegh Béla: Amerikai Elektra O'Neill drámai trilógiája a Vígszínházban.

Magyar Nemzet 1963. november 2. 4. l.

Láng Rudolf, jelmeztervező MDK

A jelmeztervezés művénetéről nyilatkozik.

Bernáth László: Nagorva barna, pökhendi zöld, borus szürke, királyi kék 2.

Bp. 1962. júl. 10.

Láng Rudolf, jelmeztervező

A jelmezeket terveste.

–: A Zalamea-i bíró a Körszínház idei műsorán 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. júl. 12.

M.D.K.

Láng Rudolf

A Madách Szinházban rendezett jelmeztervező kiállításon a Vigszinház részére tervezett jelmezeivel vesz részt. Ezek között szerepelnek az Amerikai Elektra kosztümjei.

A H É T c. rovat hiradása
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. nov. 8. VII. évf. 45. sz. 14. lap

Láng Rudolf M.D.K.

Az előadás jelmezei

Mátrai Bertegh Béla: Mélyek a gyökrerek . 1946 a Vígszínházban

Magyar Nemzet 1964. január 26. 11.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lóng Rudolf

MAGYAR NEMZET

1965 FEB 7

ng Rudolf kosztü

a Május 1. filmszínházba

ozi előcsarno-
zott idkőözön-
kis képzőmű-
Nagy a
reprezen-
ezdetben
várako-
a már
tók,
e-

hogy képtele
előttük zajló
Kiragadott
éreztetik a m
gának másik
gát: korhű és
dern minden,
így válhatnak
sorok, képzett
dítójává.

ulervei

n

nek felfogni az
dráma nagyságát.
példán ezek,
üvész munkássá-
alapvető sajátsá-
ugyanakkor mo-
amit csinál. Csak
tervei gondolat-
ársítások megin-

S. M.

Láng Rudolf M.D.K.

A Karenina Anna jelmezei

Amekiai Elektra "

Láng Rudolf kosztumtervei a Május 1. filmszinházban

Magyar Nemzet 1965. február 7. 10. l.

Láng Rudolf M.D.K.

Saul:Levitt:parancsra tettem és Denis Diderot :"Az apáca" c. szinmüvének diszlete a Thália Szinházban

Csupa féffi, csupa nő

Magyar Nemzet 1964. február 22. 4.1.

Lajko Rudolf jelmeztervező

Petőfi drámájához a jelmezeket tervezte. (Thália Színház.)

Molnár G. Péter: Tigris és hiéna 7.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 20.

LÁNG RUDOLF festő, grafikus, érdemes művész
, 1904

Tanulmányait Vaszary Jánosnál és Szőnyi Istvánnál, majd Firenzében végezte. 1932 óta kiállító művész; 1948-ban a Művész Galériában, 1958-ban a Kulturális Kapcsolatok Intézetében, 1969-ben és 71-ben a Margitszigeti Nagyszállóban, 1970-ben a szombathelyi Savaria Muzeumban jelentkezett önálló bemutatóval. 1974-ben New-Yorkban állították ki rézkarcait. 1949 óta főként jelmez- és diszlet-tervezéssel foglalkozik; az Operaház munkatársa. - Szürrealista kezdemények után állapodott meg az áttetszőbb, racionálisabb szemléletmódnál, amely azonban nincs hijával sosem a rejtett összefüggések iránti érzékenységnek. Figurális kompozició, tájkép, csendélet egyként kikerül keze alól, kedveli a szinházi témákat, szinpadi mozdulatok, lelkiállapotok megjelenitését.

Művészéletrajzok 1975

Láng Rudolf

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.

c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria,1979.február

-katalógus a könyvtárban-

Láng Rudolf

Művei szerepelnek a felszabadulásunk 30. évfordulójára meghirdetett pályázat anyagában a Balatoni Kisgrafikai Biennálé kiállításának keretében a keszthelyi Balatoni Múzeumban - 1975-

- katalógus a könyvtárban -

Láng Rudolf, Jertő

Kiállítása nyílik meg
Békéscsabán. (V. 13.)

— : o Képek ... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 13.

Lakos Rudolf, festő

Kiállítása nyílt meg
Békéscsabán. (V. 13.)

— : Htr.

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. május 14.

Láng Rudolf

festőművész kiállitását V.13-án nyitották meg Békéscsabán.

Magyar Hirlap 1974/13138.

Lőrincz Rudolf

1974. jún. 24-én a magyarországi Nagygalléria kiállítása nyílik.

Népszava, 1974. jún. 21. 102 elf. 145 sz. 4p.

Láng Rudolf

a Kaiserslauterni Pfalz
Galériában volt kiállítása
emlékül

„Maple"

Magyar Nemzet 1973 október 7
12. old.

Láng Rudolf

kiállitása nyilt Baján.Diszlet és jelmeztervező művész,érdemes művész elismerést kapott.

Magyar Hirlap 1969/346/6

Láng Rudolf

Bajai kiállitásán szerepelt Rivalda,Cirkusz, Corrida,Holló,Éjszaka c. müveivel is.

Magyar Hirlap 1969/346/6

Láng Rudolf

érdemes müvész, a Vigszinház dúszlet és jelmeztervezője kiállitotta a Margitszigeten a Nagyszállóban.

Magyar Hirlap 1969/336/9

Láng Rudolf festőművész

grafikai kiállítása

junius 24-én nyílik meg a margit-
szigeti Nagyszállóban

junius 20
4. old.

Láng Rudolf
grafikus

A mangitszigeti Nagyszálló csar-
nokában tartotta tárlatát.

— eő — Sétál egy madár
Művészet, 1972. január — 46 oldal

Láng Rudolf, grafikus

A Magyar Nagyszálloban
nyílik meg tárlata jún. 14-én.

—: Láng Rudolf grafikái 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jún. 22.

Láng Rudolf

a Margitszigeti Nagyszálló előcsarnokában rendezett kiállításon állította ki grafikáit. „Párbaj" – „Énekesnő" – „Eldorádó" – „Andalúzia" c. művei (említve.)

Szabó György: Nosztalgia.

Élet és Irodalom, Bpest, 1971. nov. 6.

MAGYARORSZÁG

A Magyar Alföld

ünnepe volt az Országos Alföldi Bizottság tegnapi nagygyűlése. Megtisztelte jelenlétével s egy tömörségében acélosan ragyogó beszéddel Magyarország Kormányzója is; s Teleki Pál miniszterelnök és Kállay Miklós nagyszabású képet rajzolt az Alföld életéről, sajátos jellegéről, egyéniségéről és hivatásáról. A Kormányzó Ur rámutatott arra, hogy Kárpátalja visszacsatolása a Magyar Alföldnek is életkérdése volt, mert ha Kárpátalja erdeit kivágnák és ezt a vidéket karszttá tennék, sivataggá változnék az Alföld. Tündöklően közvetlen szavakkal beszélt Magyarország Kormányzója a magyar gazdasági élet jövendő feladatairól, a honvédség szükségleteiről és legutóbbi csodálatos teljesítményéről; az Alföldről, mely eddig »mostohája volt az államnak«. Befejező szavai ércbe kívánkozó programját adják a magyar jövőnek: »Legfőbb kötelességünk mindent megtenni, hogy ezt az országot gazdagabbá tegyük. Hozzá kell látnunk minden olyan munkához is, amelyet eddig lenéztünk. Ha gazdagok leszünk, a magyar faj tehetségével csodákat tudunk művelni. Ehhez két dolog szükséges: minél több pozitiv munkát kell és — s ezt aláhúzom — minél kevesebb negativ munkát szabad végeznünk. Vagyis: dolgozzunk többet és politizáljunk kevesebbet.« Jó volna, ha e kormányzói szózatnak minden egyes szaván sokáig töprengene mindenki: az ország sorsának legfőbb intézői épúgy, mint az egyszerű dolgozó emberek, akik két kezük, vagy agyuk munkájával járulnak az ország életének fentartásához. Magyarország kormányzója megmondotta, mi itt a legfőbb kötelesség és mi az útja e kötelesség teljesítésének.

Kállay Miklós volt miniszter, az Alföldi Bizottság elnöke az Alföld lelkéről mondott szép és igaz szavakat: »Nagyon téves beállítás az, hogy az Alföld lomha, konzervativ, elmaradásra hajlamos. Alig van megmozdulás, elhatározás függetlenségi és nemzeti célok szolgálatában, amely ne éppen az Alföldről és a keleti végekről indult volna ki. Mi alföldiek tényleg nehezen mozdulunk meg. Nem szeretjük, ha félreverik a harangot, mert hiszen tudjuk, hogy a félrevert harang, a zavarkeltés, a nyugtalanság elhintése régen török hordák vagy labanc csapatok fosztogató közeledését jelentette. Vagy jelentette azt, hogy kiáradt a Tisza, elszakadtak a gátak, vagy azt, hogy jégzivataros fekete felhő kerekedett a láthatáron, amely pusztulással fenyeget embert, termést, mindent. *A félrevert harangok zúgásából elég volt már nekünk.* Az alföldi magyar ma a harangszóval imára szeretne menni, a felhőktől áldásthozó tavaszi esőt vár, napsütést, kikeletet, napfelkeltét, mert indulni akar sok munkájára, amire szüksége van neki, a családnak és a hazának.« Ime az *alföldi szellem* hiteles ábrázolása egy ezeréves törzsökös alföldi magyar szavaival.

A miniszterelnök nagy beszédének különös súlyt és színt a tudós szakértelme adott. Teleki Pál világszerte elismert hatalmas földrajzi tudása természetes lendülettel nyilatkozott meg ebben a beszédben, mely a politikai expozé és a tudományos előadás igen szerencsés egysége. Fontosak és nagyjelentőségűek már az első szavak: »Akié a föld, azé az ország. Ma azé a föld, aki a földet nemcsak műveli, de aki azt tudományosan feltárja és ismeri. *A földet ennek a nemzetnek önmagának kell feltárnia,* mely tulajdonosa akar maradni a földnek.« Az Alföld és általában az ország gazdasági hivatását a minőségi termelésben jelölte meg ezután a miniszterelnök. »Olyan kis országnak, mint amilyen Magyarország, amely mennyiségi termelésből soha sem fog boldogulni, a minőségi, különbözeti termelésben kell megtalálnia a maga boldogulását.« Az általános magyar hivatásnak kifejezése ez gazdasági téren; hiszen a magyar a minőség népe, csak ez a tény magyarázza meg, hogy idegen népek tengerében, mint külön sziget, ezer éven át megmaradhatott. Nagyon érdekes, amit Teleki az alföldi táj *napfénytartalmáról* mondott: »Európa ama területei között, amelyek nem mediterrán déli területek, a magyar alföldi tájnak napfénytartama nagyobb, mint a nyugatiaknak vagy a tőlünk keletre fekvőknek és nyilvánvalóan nagyobb, mint az északra fekvőknek. Nyári napfénytartamunk azt jelenti, hogy a Kelet, Románia és Ukrajna termelésének mennyiségeivel szemben itt minőségi termelés keletkezhetik. És keletkezik is a legkülönbözőbb formában: búzánk sikértartalmában, gyümölcseink dúsabb vitaminjában, a magyar tojás sárgájának sötétebb voltában, a tojás nagyobb zsírtartalmában, a magyar parlagi tyúk húsának izességében, stb. stb.«

Hozzátehetjük, hogy a nagyobb alföldi napfénytartam megmutatkozik az alföldi magyar lélek napfényes józanságában és bölcsességében is.

Kunder Antal a szabadidőintézményről, mely kizárólag csak magyar lehet

Ma tartotta *a IV. Közigazgatási Továbbképző Tanfolyam* záróülését a belügyminisztérium dísztermében. A tanfolyam hallgatói előtt először gróf *Teleki* Pál miniszterelnök tartott előadást az »*Egyéni bánásmód a rokkantgondozásban*« címmel. Gróf *Teleki* Mihály földművelésügyi miniszter pedig *a mezőgazdasági szociálpolitikáról* tartott előadást. Ezután *Kunder* Antal iparügyi miniszter beszélt *az ipari munkavállalók szabadidőintézményéről.*

Az intézmény első munkaterülete a munkavállalók mindennapi szabadidejének kellemes és hasznos eltöltésére irányuló szervezés, a második tevékenység a hétvégi pihenő és a fizetéses szabadság alatti szórakoztatással és üdüléssel kapcsolatos, a harmadik munkaterület az életviszonyok és munkakörülmények javítása, végül az intézménynek buzgólkodnia kell jóléti és egészségügyi létesítmények, korszerű munkahelyek, munkástelepek, tanoncotthonok stb. teremtése érdekében is.

— Kétségtelen — mondotta *Kunder* Antal — hogy sokat lehet tanulnunk a Dopolavoro és a Kraft durch Freude tapasztalataiból, még kétségtelenebb azonban, hogy *ezeket az intézményeket szolgailag másolnunk nem szabad.* A mi szabadidő intézményünk semmi más nem lehet, *kizárólag csak magyar*, mert mint ahogy *Teleki* Pál miniszterelnök úr megállapította, *magyarok vagyunk és magyarok akarunk maradni Európában.*

Az előadás után *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter *rövid beszéddel berekesztette a tanfolyamot.*

Holnap vízrebocsátják Wilhelmshavenben a 35.000 tonnás Bismarck testvérhajóját

Hitler beszédet mond az ünnepségen?

Wilhelmshaven, március 31.

A »G« csatahajót, a legutóbb vízrebocsátott 35.000 tonnás »Bismarck« testvérhajóját, holnap itt *Hitler* vezér és kancellár jelenlétében vízrebocsátják. Az avatóbeszédet *Trotha* altengernagy mondja.

Hír szerint *Hitler* felhasználja az alkalmat, hogy nagyobb beszédben ismertesse Németország álláspontját az angol-francia diplomáciai tevékenységgel szemben.

Egy cseh menekült repülőgép londoni kalandja

London, március 31.

Egy repülőgépen több cseh menekült érkezett a croydoni repülőtérre, a hatóságok azonban megtagadták tőlük az ottartózkodási engedélyt. Arra a felszólításra, hogy szálljanak be újra a gépbe, kijelentették, hogy ki fognak ugrani a repülőgépből. Amikor a pilota ezt meghallotta, nem volt hajlandó gépét elindítani.

Uj sebességi repülővilágrekord: 746.66 kilométer

Berlin, március 31.

A német Heinkel-művek egyik vadászrepülőgépe csütörtökön új gyorsasági világrekordot állított fel. A rekordgépet *Dieterle* repülőkapitány vezette. Dieterle az előírt háromkilométeres távon az együléses vadászgéppel *746.66 kilométer sebességet ért el* és ezzel az olasz Angello által 1934 október 23-án elért 709.209 kilométer óránkénti sebességet 37 kilométerrel túlszárnyalta.

75 hadihajó, köztük hat 35.000 tonnás és két 45 000 tonnás épül Amerikában

Washington, március 31.

Newport Newsban (Virginia) megkezdték a Hornet nevű 19.900 tonnás repülőgépanyahajó építését. Az építési költségek 31.8 millió dollárra rúgnak. Ezidőszerint 75 hadihajó és segédhajó áll építés alatt, közte hat 35.000 tonnás és két 45.000 tonnás csatahajó. A Hornettel együtt az amerikai hadihajóraj hét repülőgépanyahajó felett rendelkezik.

Vegyen vagy rendeljen osztálysorsjegyet
ITTNER
ÉS TÁRSA, Teréz-körút 19.
magyar kir. osztálysorsjáték főelárusítóknál
Tel. 128-743. Sürgönycím: ITTNYER
Figyelmes diszkrét kiszolgálás
Az összes nyereményeket azonnal kifizetjük!
Rendeléshez levelezőlap is elegendő

Mor
1939 ápr 1.

színházi SZÓRAKOZÁS művészet

FIATALOK TAVASZI SZALÓNJA

A *Szinyei Társaság* protektorátusa alatt rendezték a fiatal festők és szobrászok tavaszi szalónjukat az *Ernst Kiállítások* helyiségében. Legtöbb közöttük még az Akadémia, vagy más festőiskola növendéke, de a kiállítók legidősebbje sem mult harmincéves. Itt áll előttünk egy új nemzedék, mely nem tudja, milyen sors vár rá, lesz-e közönsége, mire kikerül az életbe és elhagyja az iskola fiatal lelkek illuziótól átitatott elvont légkörét. Sok kedves dolgot mesélnek ezekről a fiatal művészekről, vannak közöttük ügyesek, akik máris jól menedselik magukat s van olyan, aki például télen is egy szentendrei kunyhóban él egyedül, *egész nap fest*, mit sem törődik a világ eseményeivel.

A fiatalok sokszor iskolás és a mester hatása alól szabadulni akaró szárnypróbálgatásai mögött megható komolyság és üde rokonszenves céltudatosság tükröződik. Egyik kisebb, másik súlyosabb feladatot ad fel magának, de mindegyik igyekszik egyéni szavaival kifejezni mondanivalóját.

A kiállítók között *Hegedüs* Endre az, aki első látásra megkap őszinte, naiv, érdekes színekkel összehangolt dekoratív kompozicióival. A Gulácsy-Csontváry-szerű mesélő, álmodozó stílust viszi tovább maibb és magyaros érzésekkel. A Felvidékről jött *Szabó* Gyula ízesen, biztosan és nagyvonalúan fest. *Polony* Elemér tragikus hangú kompozicióit, *Ősz* Dénes képei és kitűnő grafikái, *Pirk* János részleteiben sok tehetséget sejttető kompozicióit, *Láng* Rudolf gazdag fantáziájú képe, *Oehlmacher* Anna komolyan összefogott, friss színezésű két festménye, *Bán* Béla kissé modoros, felméretezett alakjai, *Biró* György hangulatos tájai, *Gábor* Marianne ízléses, komoly rajztudással festett női portréi, *Vidéky* Brigitta finoman érzelmes, könnyed festőisége, *Szántó* Piroska mozgalmas tájai, *Ábrahám* Kató kiegyensúlyozott líraisága, *Ungváry-Rosenberg* derüs rutén néprajzi illusztrációi, *Háy* Károly, *Bényi* László, *Markovits* Szvetiszláv munkái a fiatalok komolyságának és tudásának legszebb bizonyítékai.

A képanyaghoz viszonyítva aránytalanul kevés plasztikában *Marosán* László tömör, egyszerű mosolygó női feje és Magvetője a legkiérettebb munka. A 18 éves *Farkas* Sándor aktfigurája és kisfiú feje meglepően sok tudást és tehetséget árul el, érdekesek *Erisch* László reliefszerűen egy nézetre beállított szobra, *Turáni Kovács*, *Trapli* István és *Hálay* Tivadar munkái.

(d. m.)

Izgalom a Magyar Színházban Bajor betegsége miatt

Az este futótűzként terjedt el a városban, hogy *Bajor Gizi betegségére való hivatkozásával lemondta a Heltai-darab női főszerepének eljátszását.* Ez a híradás a ma reggeli lapokban is megjelent, amelyek különböző kommentárokat fűztek az érdekes színházi eseményhez. A Heltai-darab női főszerepének betöltése nem kis nehézségeket okozott eddig is a színháznak. Eleinte tudvalevőleg úgy volt, hogy *Bajor egyáltalán nem játszhatja el a szerepet, mert a Nemzeti Színháztól nem kapja meg a hozzájárulást.* Bajor szerződésének van azonban egy pontja, amely szerint évente kéthónapi szabadság jár neki, amelyet jogában van pihenés helyett bármelyik magánszínházban vendégszerepléssel eltölteni. Ezen az alapon aztán sikerült a megállapodás: *Bajor vállalta az »1002. éjszaka« női főszerepét.*

Bajor azonban *csak három napon át jelent meg a darab próbáin*, negyedik nap telefonált, hogy rosszul érzi magát, engedélyt kérve, hogy a *próbáról elmaradhasson.* Ez szerdán történt. *Bajor azóta nem jelent meg a Magyar Színház próbáin.* Mindenféle kósza hírek száguldoztak a színházi világban, hogy *Bajor összeveszett Heltaival, majd azt mondták, hogy Hevesivel támadt konfliktusa, végül azt is rebesgették, hogy nem teheti meg, hogy a Herczeg-darabból kilépjen, amely még mindig táblás házakat vonz.*

Ezzel szemben *az igazság: hogy Bajor teljesen le van romolva, a 200 as előadássorozattól, amelyet a Nemzeti Színház Kamara Színházban az új Herczeg-darabban abszolvált.* Meglátogattuk öltözőjében és laikus szemmel is megállapíthattuk, hogy *valóban pihenésre szorul.* Bajor kijelentette, hogy *egész napját pihenéssel kénytelen tölteni, hogy legalább este felléphessen a Kamara Színházban*, minden vágya, hogy a Magyarban eljátszhassa a Heltai-darabot, *de egyelőre tényleg roppant fáradtnak érzi magát.*

Beszéltünk Bajor férjével, dr. *Germán* Tibor egyetemi magántanárral is, aki *mint orvos is azon a véleményen van, hogy feleségének feltétlenül pihenőre volna szüksége.* Egyelőre Bajor a Magyar Színházzal abban állapodott meg, hogy, *mivel a szerepet már régen tudja könyv nélkül, nem jelenik meg a próbákon, amíg ki nem piheni magát.* A próbák természetesen a többi szereplőkkel változatlanul tovább folynak. A színháznak az a szándéka, hogy amennyiben ez lehetséges lesz, *április 15-én megtartja a darab bemutatóját.*

Husvét-heti kedvezményes színházjegyeink

Színházjegyirodánk a húsvéti hétre is megszerzett minden sikeres darabot, amelyet a budapesti színházak adnak. Így ad jegyet *Ibsen Fiatalok szövetsége* című darabjához a Nemzeti Színházba, *Herczeg Ferenc Utolsó tánc* című népszerű darabjához a Nemzeti Színház Kamara Színházába. Ad továbbá jegyet a rendkívül kedves *Francia szobalány*-hoz és a hatásos *Ezer hold pipacs* című színműhöz a Vígszínházba, a nagyszerű zenéjű és ragyogó kiállítású *Erzsébet*-hez a Magyar Színházba és a nagyhatású *Földindulás*-hoz a Belvárosi Színházba.

Kapható ezekenkívül jegy az *Egy bolond százat csinál* című rendkívül mulatságos operetthez a Royal Színházba, a 300-ik előadás küszöbén álló *Elő az okmányokkal* című nagyszerű aktuális tréfához a Terézkörutiba és a kacagtató *Esti átképzés* című revühöz a Komédia kabaréba.

Külön felhívjuk olvasóink és előfizetőink figyelmét *Offenbach* legszebb zenéjű operettjére, az *Orpheus a pokolban*-ra, amelyet fényes kiállításban szombaton újítanak fel a Városi Színházban s amelynek bemutatójára, vasárnap délutáni, vasárnap esti, husvéthétfő délutáni, husvéthétfő esti előadásaira adunk kedvezményes árban jegyet.

Színházjegyirodánk külön telefonszáma: *143—888.*

VÁROSI SZÍNHÁZ

Szombaton, április hó 1-én este 8 órakor
Vasárnap, április hó 2-án d. u. 4 és este 8 órakor

KATINKA

hangulatos, vidám operett

ÓRIÁSI SIKER! Filléres helyárak

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Péntek: Krisztus (C. bérlet, 1/28). Szombat: Márta (D. bérlet, 1/28). — **NEMZETI:** Péntek: Makrancos hölgy (V. bérlet, 1/28). Szombat: Fiatalok szövetsége (I. bérlet, 1/28). — **KAMARA:** Péntek és szombat: Utolsó tánc (8). — **VIG:** Péntek: (L. bérlet), szombat: Ezer hold pipacs (8). Szombat d. u.: Grófkisasszony (I. bérlet, 1/24). — **MAGYAR:** Péntek és szombat: Erzsébet (8) — **BELVÁROSI:** Péntek, szombat d. u. és este: Földindulás (4, 8). — **PESTI:** Péntek és szombat: Az angol bank nem fizet (8). — **ANDRÁSSY:** Péntek (először) és szombat: Paprikáscsirke (8). — **VÁROSI:** Péntek: Nincs előadás. Szombat: Katinka (8). — **ROYAL:** Péntek, szombat d. u. és este: Egy bolond százat csinál (4, 8). — **PODIUM** (a Terézkörútiban): Péntek és szombat: Elő az okmányokkal (9). — **KOMÉDIA:** Péntek és szombat: Esti átképzés (1/29). — **ERZSEBETVÁROSI:** Péntek és szombat: Az utolsó Verebély-lány (1/26, 1/29). — **JÓZSEFVÁROSI:** Péntek és szombat: Kék Duna (1/26, 1/29). — **KISFALUDY:** Péntek és szombat: Csárdáskirálynő (1/26, 1/29).

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353—707. Margit körút 5): **Francia szobalány** (Ray Milland). Sivadászat az Alpesekben. Szerelmes jánosbogárka. Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **Rajzfilmmatiné.** — **ALKOTÁS** (155—374. Gömbös Gyula utca 11): **Pusztai királykisasszony** (Szörényi, Csortos). Kenguruk országa. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Asszony a sivatagban.** — **ANDRÁSSY** (124—127. Csengery u. 39): **Beszállásolás** (Szeleczky Zita, Páger). Kenguruk országa. Tinta Muki kalandjai. H. (3/4 1/26 3/8 1/410; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ATRIUM** (154—024, 153—034. Margit körút 55. szám): **A varieté csillagai** (Szeleczky Zita, Jávor). H. (1/26 1/28 1/210. Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **BELVÁROSI** (384—563. Irányi utca 21): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Madarak világa. H. (4 6 8 10; V Ü jobbt. 2 4 6 8 10, balt. 3 5 7 9.) Vas. d. e. 1/11 és 12-kor matiné: **India lángokban.** — **BODOGRÁF** (149—510. József körút 63): **Süt a nap** (Nagy Alice, Rózsahegyi). Jack Denny zenekara. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **BROADWAY** (144—212. Károly körút 3): **Nincs többé alvilág** (Edward G. Robinson) és a kísérő műsor. (1/24 1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Mellékucca** (Irene Dunne). — **BUDAI APOLLO** (351—500. Csalogány u. 46): **Süt a nap** (Nagy Alice, Rózsahegyi). Sporthiénák. (1/25 3/47 9; V Ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CAPITOL** (134—337. Baross tér 32): **Engadini kaland** (Louis Trenker). Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CITY** (111—140. Vilmos császár út 36): **Makrancos kisasszony** (Csikós Rózsi, Halmay Tibor). Süret a Rajna mentén. H. (3/46 3/8 3/410; Sz V Ü 3/24 3/46 3/28 3/410.) — **CORSO** (182—818. Váci u. 9): **Mesterdalnokok** (3 Ritz Brothers). H. (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CORVIN** (139—584, 138—988. József körút és Üllői út sarok): **Ködös utak** (Jean Gabin). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **A rend katonái** (G-man). — **DAMJANICH** (134—803 Damjanich utca 1): **Sebastopol páncélos** (Camilla Horn). Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/210: V Ü 2 4 6 8 10.) — **DECSI** (121—343, 125—952. Teréz körút 28): **A varieté csillagai** (Szeleczky Zita, Jávor). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) Vas. d. e., 11-kor matiné: **Argentina, Ausztrália, Ujzéland.** — **ELIT** (114—502. Szent István körút 16): **Ködös utak** (Jean Gabin). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **FORUM** (189—707, 189—528. Kossuth Lajos u. 18. szám): **Szerelem zsarnoka** (Françoise Rosay). (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **GLÓRIA** (144—800. Thököly út 56): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Észak Velencéje (színes kultúr). H. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **HOLLYWOOD** (142—455. Bethlen tér 3): **Ködös utak** (Jean Gabin) és a kísérő műsor. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap. d. e. 1/211-kor: **Rose Marie** (Jeanette MacDonald) — **HOMÉROS** (2—961—78. Hermina út 7): **Rozmaring** (Turay, Páger). Robin Hudka (rajzf.). Híradó. (1/25 7 1/210; V Ü 1/22-től folytatólag.) — **IPOLY** (292—626. Csáky u. 65): **Pusztai királykisasszony** (Szörényi, Csortos) és a kísérő műsor. Híradó. (5 1/48 1/210; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Az édes anyaföld** (Paul Muni). — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644. Kálvária tér 7): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Titokzatos Szahara. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Vörös Pimpernel visszatér** (Orczy bárónő regénye). — **KAMARA** (144—027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Hófehérke és a hét törpe.** Zenélő tündérek. (4 6 8; Sz 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8.) — **KULTUR** (386—193. Kinizsi u. 16): **Réztábla a kapu alatt** (Robert Donat). H. (5 1/48 1/210; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **Szegény gazdagok** (Szeleczky, Uray). (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **NYUGAT** (127—162. Teréz körút 41): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Kakasviadal. Los Angeles (színes). H. (1/25 7 1/210; Sz 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ODEON** (130—263. Rottenbiller u. 37/b): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Titokzatos Szahara (színes kultúr). Tantusz filmgyár (burleszk). H. (Folyt. előad.: 1/45 3/47 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Marika** (Szepes Lia, Perczel Zita). — **OLYMPIA** (342—947. Erzsébet körút 26): **Francia szobalány** (Ray Milland). Tannhäuser (operafilm). Ismeretlen katona (kultúr). Konzertkoncert (színes). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125. József körút és Kölcsey utca sarok): **Ajánlólevél** (Adolphe Menjou). Kieg: Híradó. (Előadások kezdete: 5 1/48 1/210; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114—926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Pusztai királykisasszony** (Szörényi, Csortos). Tantusz filmgyár (burleszk). Víg múmiák (trükkfilm). H. (Folyt. előadások: 1/45 3/47 1/410; VÜ 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **OTTHON** (146—447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Réztábla a kapu alatt** (Cronin regénye). H. (1/24 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/48 3/410.) Vas. d. e. 10-kor matiné: **Ártatlanok** (Merle Oberon). — **PALACE** (136—523. Erzsébet körút 8. szám): **Hét szál rózsa** (Páger, Egry Mária). H. (4 6 8 10; Sz V Ü 2 4 6 8 10.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Asszony a lejtőn.** — **PATRIA** (145—673. Népszínház u. 13): **Francia szobalány** (Olympe Bradna). Popeye-, sport- és zenefilmek. (3/44 3/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vasárnap d. e. 1/211-kor: **Matiné.** — **PHÖNIX** (144—454. Rákóczi út 68): **Az aréna hőse** (3 Ritz Brothers). Harcra születtem (cowboy). H. (Folyt. előad.: d. e. 11, d. u. 1 3 5 1/48 1/410.) — **RADIUS** (122—098, 120—364. Nagymező u. 22—24): **Szélhámosnő voltam** (Jean Murat). H. (3/46 3/48 3/410; Sz V Ü 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **REX** (139—416. István út 39): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Két kicsi csacsi (színes). H. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **RIALTO** (139—497. Rákóczi út 70. szám): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Tantusz filmgyár (burleszk). H. (D. e. 1/211, d. u. 1/21 3/43 5 1/48 1/210; V Ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141—902, 342—946. Erzsébet körút 45): Negyedik hétre prolongálva! **A nagy keringő** (Great Waltz: Louise Rainer). H. (3/46 1/28 3/410; Sz V Ü 4 6 8 10.) Vas. d. e. 11-kor: **dr. Cholnoky Jenő: Ausztrália.** — **SAVOY** (146—040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye). (3/44 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Egymásnak születtünk** (Fred Astaire) és burleszkek. — **SCALA** (114—411. Teréz körút 60): Prolongálva! **Suez** (Annabella). Híradó. (3/46 1/28 3/410; Sz V Ü 3 1/46 1/28 3/410.) — **SIMPLON** (268—998, 268—999. Horthy Miklós út 62): **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). A miniszterelnök ruszinszkói útja. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Szent hazugság.** — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa utca 4): Második hétre prolongálva! **Tilos utakon** (Corinne Luchaire). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049. Nagymező u. 8): **Süt a nap** (Nagy Alice, Olasz János). Konzertkoncert (színes). Tantusz filmgyár (burleszk). H. (Folyt .előad.: 1/45 7 1/210; Sz 3/44 3/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Marika** (Szepes Lia, Perczel Zita). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Réztábla a kapu alatt** (Cronin regénye). H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) Vas. d. e. 11-kor: **Rajzfilmmatiné** — **URÁNIA** (146—046. Rákóczi út 21): **A varieté csillagai** (Szeleczky, Jávor). H. (5 1/48 1/210: Sz V Ü 3/4 5 1/48 1/210.) Vas. d. e. 11-kor Mécs Alajos előadása: **Lybia** (filmkísérettel).

1976

között nem kisebb mesterek voltak mint: Friedrich Pacher, Michelangelo, Lionardo, Albrecht Dürer, Repin vagy Dufy. Kosztümtervező tevékenysége lényegében azonban megint azt a jellemvonását hangsúlyozza, amit elsőnek említettünk: az alkotónak az alkotással szemben való visszahúzódó szerenységét. Aminek nem lehet jobb illusztrációja, mint itt kiállított önarcképe. Embert ábrázol ez a kép és az emberit szereti Láng városképben, tájban, állatábrázolásban és portréban egyaránt. Láng szereti az embert és mi az embert szeretjük Lángban, a művészben.

Dobrovits Aladár

1968 NOV 11 8

MŰVEK JEGYZÉKE

OLAJFESTMÉNY

1. Kutyasétáltató, 1956. 31×43
2. Romos lakás, 1956. 43×59
3. Macska, 1956. 30×43
4. Kelemen Emil, 1956. 52×40
5. Park, alakokkal, 1957. 50×60
6. Madár és macska, 1957. 40×50
7. Balti kikötő, 1957. 47×62
8. Palatinus strand, 1957. 43×60
9. Pirosruhás nő, 1957. 50×60
10. Macska tyúkokkal, 1957. 44×59
11. Pulykák, 1957. 50×62
12. Önarckép, 1957. 41×21
13. Parasztudvar, 1957. 35×44
14. Kecske, 1957. 40×50
15. Tynska templom Prágában, 1957. 50×25
16. Tigris, 1957. 30×45
17. Kék majom, 1957. 60×50
18. Macskák, 1957. 50×60
19. Csonkatornyú templom, 1958. 60×30

AKVARELL

20. Napozók, 1957. 30×23
21. Park, 1957. 19×28
22. Három fűzfa, 1957. 23×30
23. Pilisi hegyek, 1957. 23×30
24. Karosszék, 1957. 30×21
25. Kecskék, 1957. 24×34
26. Árad a Duna, 1957. 24×38
27. Hegyek, 1957. 24×38

MONOTÍPIA

28. Lovas, 1957. 30×43
29. Tehén, 1957. 30×43
30. Macska, 1957.
31. Tyúkok, 1958.
32. Madár, 1958.

33.—48-ig 15 db színházi jelmezterv.

F. k.: Luzsicza Lajos
1958. IV. 600 — 582096 Pátria ny. F. v.: Földi V.

K-357 Int.-1958/V. K-357

A
KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK
KIÁLLÍTÓ TERME
V., DOROTTYA UTCA 8.

R12
Revízió 1989
1981

LÁNG RUDOLF

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

1958. MÁJUS 2—18.

Úgy véljük, a művészt alkotásai mutatják be legjobban és a művek szemlélete jobban megismerteti őt, mint a róla, vagy műveiről szóló írások, elemzések olvasása. Mégis azt hisszük, a művészettörténész, vagy művészeti író mégsem felesleges, szerepe fontos és indokolt, — feltéve, ha munkáját jól és áldozatosan végzi, a maga szerepének háttérbeszorításával, elmerülve maguknak a műveknek az élményébe, a benne keletkezett élményt közvetítve az olvasóhoz, hogy őt a saját élményén, analízisein keresztül tegye tudatos szemlélővé, nézőből látóvá. Így fogom fel a magam feladatát is, mikor Láng Rudolf alkotásairól, Láng Rudolf művészetéről kívánok beszélni. Régóta ismerem Láng Rudólfot és nem egy alkotását, de most, hogy kiállításának előkészítése során módomban volt műveinek egész sorát láthatni, művészetét mintegy a maga hosszabb, sokéves fejlődésében szemlélni, az eddig nem sejtett gazdagságában, sokoldalúságában bontakozott ki előttem. Éppen ezért nem hallgathatom el, hogy maga ez a kiállítás kissé fájdalmas hiányérzetet vált ki belőlem. Túlságosan is kicsinynek, kevésnek érzem, leszűkítettnek ahhoz az oeuvre-höz képest, amit Láng művészete jelent. Ez azonban rögtön rámutat Láng Rudolf emberi és művészi sajátságai egyik legfontosabbikára, ez pedig nemes, öntudatos szerénysége és mértéktartó volta. Ez a szerénység azonban egyáltalán nem jelenti a művekkel szembeni igénytelenségét. Ellenkezőleg, az a mélyen humánus szerénység az **alkotó** igényességével társuló **háttérbe húzódását** jelenti a **művel** szemben és erősen bíráló, önbíráló magas mérték megkövetelésében nyilvánul.

De, ahogy mondani szokták, mint a cseppben a tenger, úgy e kiállításnak a művész szigorú igényességű válogatásával szelektált néhány alkotásából is megismerhetjük Láng legalábbis legutóbbi évei művészetének arculatát Láng Vaszarytól indul el, Szőnyin és a firenzei akadémián jut el a mai Láng Rudolfhoz, úgy is mondhatjuk, Láng Rudolfhoz. 1937-ben tünteti ki a Szinyei-Merse Társaság, régi kiállító művész már, de művészetének leggazdagabb kibontakozása, véleményem szerint, talán az utóbbi évekre, az utolsó 10 évre esik. Derűs optimizmusa leginkább mélytűzű színharmóniáiban nyilvánul meg. A szín nála a legelsőrendűbb kifejezőeszköz, a mondanivaló és a kompozíció legfontosabb eszköze. A kompozíció nagy erőssége Láng művészetének, tájképeiben, portréiban és állatképeiben a kompozíció, az elrendezés, a tervezés, a formaalakítás mesterének mutatkozik. A látásélményt nála a kompozíció tudatossága emeli az alkotásélményben művé, úgy is mondhatjuk: a létélmény a műben tudatélménnyé nemesül a kompozíció által.

Formaalakításának törvényszerűségeit a közvetlen vízuális élmény mögött rejlő művészi kifejezés törvényszerűségeinek kibontakoztatása határozza meg annak jegyében, hogy a közérthetőségre való törekvés nála nem kompromisszumban, nem a művészi nívó leszállításában, hanem a művészi látásra való nevelésben, az általános művészeti kultúra iránti igényességben nyilvánul meg. Ezt igazolja „Pirosruhás leány"-a vagy a „Pulykák", a „Tynska templom", vagy „Kelemen Emil". Művészete és emberi magatartása egyaránt igazolják, hogy a formák tiszteletbentartása s problémáik kutatása nem formalizmus.

Minden alkotása mélységesen humánus. Ez a humánum hatja át tájképeit épp úgy, mint állatképeit. Maga mondja magáról, hogy szereti az állatokat, — Szőnyi István pedig róla mondja, hogy az állatok lelkét festi. Megfesti a macskában a tigrist és meglátja a tigrisben a macskát. Az állatok lelkét, érzéseit, indulatait, jellemét látja meg kakasaiban, pulykáiban és kék majmában. És ez határozza meg formaalakítását is.

Mondtuk már, hogy optimista humanizmusa fogja egységbe műveit, ebből az optimista színharmónia-egységből csak olykor esik ki egy-egy alkotása, mint a „Romos lakás", 1956 októberének emléke.

Művészetének ez az optimista univerzalitása, a renaissance teljességre törekvése és kutató keresésére emlékeztető vonása vitte Láng Rudolfot a színpadra, előbb díszletfestőként, később kosztümtervezőként. Láng művészetének kiszíneződése, felderülése, úgy érzem, egybeesik immár több mint 10 éves színházi munkásságával. Számára a színpad is elsősorban vízuális élmény, színélmény, művészeti alkotásai színpadi, jelmeztervezői munkájának kutató előmunkáit is jelentik. Kereső, kutató, kísérletező olajfestményben, akvarellben, monotípiában és kosztümtervben egyaránt, formai, kifejezésbeli és technológiai tekintetben egyaránt. Mindez nála a művészi látás és kifejezés egységében marad. A tervező tisztában a kivitel lehetőségeivel és a művész, a festő irányítja azt.

Láng véleménye szerint a képzőművészet nem maradhat „önmagába zárva", ha jelentőségét meg akarja tartani, ha ki akarja fejteni azt az erőt, amit a társadalomba jelenthet. Ki kell terjeszkednie, más művészetekkel kell együttműködnie, ahogyan Láng mondja, ki kell lépnie a blondelkeretből. És bár Láng szigorú tudományos kutatással keresi jelmezei hatásának történeti hitelességét, a jelmez mégsem lesz soha utánzat, rekonstrukció, hanem **jelmez** marad, ahogy a szereplő is mindenkor — **színész** marad. A kosztümtervhez tanulmányozza a szerep, a színész egyéniségét és ezekhez transzponálja a történeti tényeken nyugvó tervet, — látvány **vízuális** képszerű egységében.

Láng kosztümtervezői tevékenységében nagy előképekre tekinthet vissza, akik

Láng Rudolf

A Margitsigeti Nagyszállóban rendeztek a művész rézkarcaiból és grafikáiból kiállitást. "Rivalda" c. rézkarcát bemutatja a lap. Repr.

Film Szinház Mązsika, Bp. 1971. nov. 13. 46. sz. 24. lap.

Laing Rudolf
jelmezterverő

A hiráló biottságban vesít vett.

Fedor Ágnes: Balban Nofretetével, . . .
Nők Lapja, 1968. ápr - 14. szám

Örömmel értesítem, hogy férjem,
néhai **LÁNG RUDOLF festőművész** műveinek válogatásából
könyvet adok ki,
mely a gazdag illusztráció mellett
néhány neves barátjának megemlékezését is tartalmazza.
A könyv születésének 90. évfordulója alkalmából rendezendő kiállításon lesz
a sajtónak bemutatva
a Kortárs Galériában ez év szeptember 29-én, délelőtt fél 11-kor.
Esetleges előjegyzési szándékát, kérem, velem közölje.

Avar Anikó, (a festőművész felesége)
Budapest V., Falk Miksa u. 15., 1055
131 52 18

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját

LÁNG RUDOLF

festőművész

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

1994. szeptember 29-én de. 1/2 11 órára
a BÁV Rt. KORTÁRS GALÉRIÁBA (V. Bécsi u. 3.).
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
SCHUBERT ÉVA színművésznő.
A KIÁLLÍTÁS MŰVÉSZETI VEZETŐJE:
FRANK JÁNOS művészettörténész.
Az emlékkiállítás 1994. október 12-ig tekinthető meg.
Hétfő-péntek de. 10-18 óráig, szombaton de. 10-14 óráig.

Láng Rudolf

A Margitszigeti Nagyszálló előcsarnokában rendezett kiállitásáról Szabó György: "Nosztalgiák" c. kritikájában ir: Grafikáinak finom rajzai Krudy világát idézik. Tisztán és levegősen kidolgozott képei "szép nosztalgiával utaznak régi időkbe, vagy távoli tájakra. " Megemliti néhány müvét: "Párbaj", "Énekesnő", "Eldorádo," "Andaluzia".

Élet és Irodalom, Bp. 1971 nov. 6.
XV. évf. 45. sz. 12. lap

Láng Rudolf

grafikáinak kiállítása
a Magyar Nemzeti Galériában
nyílt meg

Magyar Nemzet 1971. október 28.
4. old.

Láng Rudolf

2

„Óriás"

„Hekabé" c. grafikái emlitve

Magyar Nemzet 1971 október 28

4. old.

Láng Rudolf

3

„Párducok"

„Kollós" c. grafikái emlékére

Magyar Nemzet 1971 október 27

Láng Rudolf

Kiállítás Veszprémben

Magyar Nemzet 1985. VI. 5.

LÁNG RUDOLF festőművész

— Szomorúan tudatom, hogy férjem, **Láng Rudolf** festőművész, jelmeztervező jan. 7-én 86 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása jan. 21-én 14.30 órakor lesz a Farkasréti temetőben. X

Magyar Nemzet, 1991. jan. 10. 10.p.

Láng Rudolf

Láng Rudolf ezúttal harmadízben állít ki a *Margitszigeti Nagyszálló* halljában. Ezt a szokatlan helyszínt saját maga választotta, mert mint elmondotta, véleménye szerint *„ott kell kiállítani, ahol az élet folyik"*, ahol meg lehet teremteni a közvetlen kapcsolatot az emberekkel.

— Ez a mostani kiállítás az Ön művészetében a grafika és a festészet egységének felbomlását jelenti?

— *Bizonyos szempontból igen, mert azt hiszem, hogy az ecsettel én már mindent elmondtam, amit tudtam és akartam. Ezért sűrítve szeretném véleményemet hallatni a világról, az emberekről.*

— A tárlat anyaga a század eleji hangulatot idézi.

— *Igen. Megpróbáltam egy kicsit iróniku*san visszatekinteni erre a korszakra, némileg a század eleji Krúdy Gyula szemével.

— Amit látunk: összefoglaló jellegű — vagy csak a legutóbbi évek grafikái szerepelnek itt?

— *Csak a legfrissebbek. A legutóbbi másfél év eredménye ez a 31 lap.*

— Amint tudjuk: Ön jelmeztervezéssel is foglalkozik, s jelent-e ez valamilyen segítséget grafikai munkásságában?

— *Ma már nem foglalkozom jelmeztervezéssel, mégis igen sok tapasztalatot szereztem eközben, amit a grafikában is hasznosítani tudok. Természetesen korábbi énemet nem tagadhatom meg, mint ahogy erről a „Jelmeztervezés" és „Színpadi jelenet" című rajzaim is vallanak.*

Hernádi László

HÍREK

Tízmillió éves őslény maradványaira bukkantak *Hanoitól* 300 kilométernyire északnyugatra *Son La* tartományban. A pliocén korból származó, az őslovak családjába sorolható állat koponyája különösen jó állapotban maradt meg. A megfelelő tartósító módszerek alkalmazása után kiállítják egy *hanoi múzeumban*, hogy a közönség is megtekinthesse.

A sixtusi kápolna nyugalmának és csendjének megóvása érdekében az idegenvezetők ezentúl csak a kápolnán kívül fűzhetnek magyarázatot a világhírű Michelangelo freskókhoz — határozták el az illetékesek. A csend biztosítása érdekében a technikát is bevezették, mert amennyiben az előzetes figyelmeztetés nem használna, akkor hangszalagról közvetített felszólítással próbálják majd elhallgattatni a hangoskodókat.

Mintegy száz sziklarajzot találtak az archeológusok az örmény hegyekben. A sziklákba vésett három—hétezer éves rajzcsoportok állatokat, növényeket ábrázolnak, valamint vallási szertartások és rituális táncok részleteit.

Sarasota amerikai város közelében fekvő, egyik csatornarendszer vizében 12 méter mélységben, igen értékes csontra bukkant egy amatőr búvár. Régészek becslése szerint, a talált emberi koponyacsont több mint 16 ezer éves.

Á

AQUINCUM Nyitva: h
AQUINCUM Nyitva: h
BAJOR GIZ 16. Tel.: 3 vasárnap
BÉLYEGMÚ szerdán 10 — Állandó
GÁBOR AN va: szerdá
GÜL BABA vételével 10—18 óráig.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Á. sétány 40. Tel.: 160—184) Nyitva: Hétfő kivételével 9—17, vasárnap 10—18 óráig — Magyarország hadtörténete a honfoglalástól 1848-ig — Az 1848—49-es magyar forradalom és szabadságharc — Az 1919-es magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege — A II. világháború és Magyarország felszabadítása — Nevezetes csaták kilenc dioráma jelenetben — Fegyverbarátaink — Haditechnikai park — Tűzérségi kiállítás.

HERCULES VILLA (III., Meggyfa u. 19—21.) Nyitva: hétfő kivételével 10—14, vasárnap 10—18 óráig.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MÚZEUM (VI., Népköztársaság útja 103. Tel.: 228—476) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig. — A múzeum legszebb műtárgyai.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33—37. Tel.: 257—469) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig. — Az európai iparművészet remekei — Az európai kerámiaművészet — Mai magyar iparművészet.

JÓKAI MÓR EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.) Nyitva: szerdán, szombaton, vasárnap 10—18 óráig.

JÓZSEF ATTILA EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig.

KÍNA MÚZEUM (VI., Gorkij fasor 12. Tel.: 423—916) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig. — Kínai porcelánművészet.

KISCELLI MÚZEUM (III., Kiscelli út 108.) Nyitva: kedd, csütörtökön és vasárnap 11—18 óráig. — A főváros képzőművészeti gyűjteményének kiállítása — Pest-Buda művészete 1686—1972-ig.

KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁGI PÁRTJA MEGALAKULÁSÁNAK EMLÉKMÚZEUMA (XIII., Visegrádi u. 15. Tel.: 314—342) Nyitva: vasárnap kivételével 10—18 óráig.

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM (I., Fortuna u. 4. Tel.: 161—024) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig — A budapesti vendéglátóipar és idegenforgalom 100 éve — Képek a magyar kereskedelem történetéből.

MAGYAR KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV. Városliget krt. 11. Tel.: 427—565) Nyitva: hétfő és péntek kivételével 10—18 óráig — A vasútak története — A légiközlekedés története — A közúti közlekedés története — A hajózás története — Eredeti történelmi járművek — Közlekedési munkásmozgalmi kiállítás — Közlekedési játékterem.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi sziget. Tel.: 420—573) Nyitva: hétfő kivételével 10—17, vasárnap 10—18 óráig — Pásztorélet — Baromfi — Ló — Sertés — Szarvasmarhatenyésztési kiállítások — Takarmányozási kiállítás — Erőgépkiállítás — Erdészeti, vadászati, halászati, borászati kiállítások — Ekék a XVII—XVIII. században.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (V., Kossuth tér 12. Tel.: 124—360) Nyitva: hétfő kivételével 11—19 óráig — XIX. századi festészetünk — XX. századi festészetünk — XIX—XX. századi magyar szobrászat — Régi művészet a Nemzeti Galériában.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII. Múzeum krt. 14—16. Tel.: 134—400) Nyitva: hétfő kivételével 10—18 óráig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig — Károlyi Mihály emlékszoba (a Petőfi Irodalmi Múzeum épületében) — Kosztümgyűjteményi kiállítás (a Petőfi Irodalmi Múzeum épületében). — Az utóbbi kiállítás kedden és csütörtökön 10—18 óra között tekinthető meg.

Pesti Második
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

Láng Sámuel

Börkötés régies modorban,
Repr.
Képzőművészet
1933. 212 l.

87 –

187. Sirani, Elisabetta (bolognai festőnő, 1638 – 1665): Bemutatás a templomban. Vászon, olaj; 145 × 177 cm.

Gerevich: PA, 240 l.
Sirani: Nagyobb vászon.

—

Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 3. lap.

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt és kedves családját

LÁNG RUDOLF

festőművész

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

1994. szeptember 29-én de. 1/2 11 órára

a BÁV Rt. KORTÁRS GALÉRIÁBA (V. Bécsi u. 3.).

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

SCHUBERT ÉVA színművésznő.

A KIÁLLÍTÁS MŰVÉSZETI VEZETŐJE:

FRANK JÁNOS művészettörténész.

Az emlékkiállítás 1994. október 12-ig tekinthető meg.

Hétfő-péntek de. 10-18 óráig, szombaton de. 10-14 óráig.

Örömmel értesítem, hogy férjem,
néhai **LÁNG RUDOLF festőművész** műveinek válogatásából
könyvet adok ki,
mely a gazdag illusztráció mellett
néhány neves barátjának megemlékezését is tartalmazza.
A könyv születésének 90. évfordulója alkalmából rendezendő kiállításon lesz
a sajtónak bemutatva
a Kortárs Galériában ez év szeptember 29-én, délelőtt fél 11-kor.
Esetleges előjegyzési szándékát, kérem, velem közölje.

Avar Anikó, (a festőművész felesége)
Budapest V., Falk Miksa u. 15., 1055

131 52 18

MDK

Láng Sámuel

Láng Sámuel: Bőrkötés régies modorban. Repr.

Képzőművészet, 1933.

Láng Sándor, [„naiv művek"!]

A MOM-ban is, a Nemzeti Galériában Kiállítói „nyugdíjas."

Rózsa Gyula: Naivok, művének, naiv művének

7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 17.

Lang Sándor náv festő

Öcsényben él, nyugdíjas kora óta fest.

Bajor Nagy Ernő: Náv festők tündérvilága.

Szabad Föld, 1971. jún. 20.

Láng Sándor művészettörténész

a Corvina Könyvkiadó Egry József festőművészről művészeti albumot adott ki a kötet szerzője Láng Sándor diaképekkel illusztrálva ismerteti a művész pályáját, alkotásait.

Reggeli Krónika III.

1973. XII. 4. 7.00 N. | 11

Láng Sándor

Festő is, de igazi területe szobrászat

Zsákhordó

Férfifej.

Tolnamegye képzőművészek kiállítása a múzeumban (Csányi László
Tolnai Napló 1952. jun. 5.

M.D.K.

Lang Sándor, egri mázolómester

Az egri fürdő bővitésénél, 1839-40-ben, ő is dolgozott
178.o.

Bugár István: Az egri melegvizű fürdők története.
II.k rész. 1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Eger, 1966. IV.

Laing Sándor

rézkarc

Szabad Művész

1952. 7. 333. l.

R. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

urnak a Müemlékek Orsz. Bizottsága
nek

Budapest.

cember hóban 984 sz. a. kelt becses

MDK

Lang Sebestyén kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

M.D.K.

Lang Simon, kőfaragó

1494-ben Kassán kőkháza-
kövek faragására szerződik.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1904. 38. köt. 43. old.

MDK

Láng Simon nyomdász

Üdvözlő kártya.
A könyvnyomtatást szimbolizáló képpel díszítve.
Temesvári utrmann nyomda munkatársa.

Vegyesek: Kalend. meg üdv. kártyák
Gratkai Szemle 1908 1 z. 13 o.

MDK

Láng Simon, kőfaragó.

1494-ben kutkávalöv. farag. verzöd.

1504-ben Nagyidán a Perémjeknél épit.

MMÉE-Közl. 1904. 38 k. II. für. 43. l.

Kemény Lajos: Kassai ép. mesterek.

Tört. tár. 1884. 540. l.

MDK

Láng Simon
nyomdász

(Temesvári hermann nyomda) üdvözlő kártyája.

÷ Kalendáriumok meg ujévi üdvözlő-kártyák

Grafikai Szemle 1908 évf 1 sz 13 l.

MDK

Lang és Steinhardt

építészek alakitották át a Rákóczi-uti Pannonia szállót

Bpmüsz. 216.l.

M. D. K.

LANG testvérek asztolos

1544 Imaszék, architekturás intarziával

Késmárk

Az Iparmüvészeti Mus. Évkv. I. 1954.

Szabolcsi Hedvig: Adalékok az intarzia magyarországi fejlődéséneh kérdéséhez 146. l.

MDK

Lang éremvésző

Leppld Antal dr.: AZ Esztergomi Keresztény Muzeum kegyérmei és történeti érmei. Esztergom 1930.

58, 64, 78, 98 l.

Lang Simon
épitész.

Kassa. XVI. század eleje

Kemény Lajos: A renaissance és rococo Kassán. Arch Ért 1899. 110. l

M. kir. Adóhivatal
MISKOLCZON
Érk. 1904 [illegible] 4
1/853
II

Elő iratok vattozi itt et mi ony csomó
Ag tö hüngv. Gh. Cop. 2. t. alat.

Langk Simon

épitisz

Kassáról 1504-ben felajánlja szolgálatait a bártfai tanácsnak a bártfai városház felépítésére, melyhez csak 1505-ben fogtak, de melyet ugy látszik már 1501-ben tervezték. Elfogadta e a város Langknak ezen ajánlatát, ezről e levélből tudjuk, hogy különben szokott a város számára dolgozni, nem tudjuk, annyi tény, hogy az épitőmester nem ő volt.

Abel Jenő. Műtörténeti adatok a XV és XVI. századból. Történelmi Tár. 1884 évf 530. l. 540. l.

Asner Leopold

rézmetsző.

XVIII. század.

Lang Limon

Eötvös Kassa

1494 – 1521

Lvod

+ K + 43.1.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Láng Simon

Kassai epitömester

1504-ben

Kabren 192. l.

~~Aradi Kötcsey Egyesület IV. 260.~~

~~IV. 118,~~ ~~260, 262.~~

~~257,~~

Láng Simon

Kassai épitom. 1504

wod

Kogy 8 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Rovat: Kultúra Rendezze: dátum szerint növekvő 10 találat egy lapon mehet
Adott dátum szerint: --év-- - --hónap-- - --nap--
Szabadszavas kereső: magyar

Perdül a szoknya...

2004-09-01

Sümegcsehi (l. gy. g.)
- A Magyar Fotográfia Napja alkalmából nyitották meg a minap *Láng Tibor* veszprémi fotóművész "Perdül a szoknya" című kiállítását Sümegcsehiben, a művelődési ház konferenciatermében.

A néptánc témájú fotográfiákat három helybéli alkotó kézműves tárgyaival - *Erzse Istvánné* népművészeti babáival, *Pálfi Mónika* szárazvirág díszeivel és *Csikós László* bőrdíszműves termékeivel - együtt rendezte harmonikus tárlattá a ház igazgatója, *Novák Ferenc.*
A kiállítást *Oszkai Réka* keramikusművész nyitotta meg. Elmondta, hogy bár Láng Tibor fél évszázada hódol a fényképezés nemes szenvedélyének, rendszeres résztvevője hazai és külföldi tárlatoknak, már több mint 60 önálló kiállítása volt, és díjak, kitüntetések, plakettek tulajdonosa, mindig kész a megújulásra. Kihasználja a fényképezés azon tulajdonságát, hogy a véglegesen visszafordíthatatlannak tűnő pillanatokat rögzíti, így azok elmúlását megállítja. Merüljünk el képein keresztül a különböző népek táncainak színes forgatagában és hagyjuk, hogy magával ragadjon minket az az ősi erő ami a táncban rejlik! - szólította fel az egybegyűlteket, akiknek erre a megnyitón a népviseletbe öltözött *Mekler Julianna Regina* és *Bernáth Zoltán* népdaléneke is segített ráhangolódni.

Láng Tibor

Láng Teréz, gyermekrajzoló MDK

„ilyennek képzeli az eljövendő tótvázsonyi postást..."

Rajz. Repr.

Szekeres Ilona: Hová készülnek a tótvázsonyi gyerekek? 33.

CSALÁD és ISKOLA, Bp. 1965. május XVI/5

M.D.K.

Láng T.

VÁTERV

Hollókő részletes rendezési terve, 1962.

Társtervező: Ráduly P.

Magyar Épitőművészet 1968/1. 50-51.1.

Lang Tamás

Ohr -

Nagyneber, XVIII sz. eleöf.

Cod

HHSz 526 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Lang Tamás

ötvös Nagyszeben

Körnagyötvy. 261. l.

~~[illegible]~~ Alsó része négyszögü fülkét képez
pok kal ~~[illegible]~~; fölső része pedig gotikus
egy ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ angyalt
fénynyel és bal kezében mondatszalag-
A CHRISTI"-nek ~~[illegible]~~ csak egyes betűi
rnyocskák) tetői alatt imádkozó angyalok
virágok képezik. Az alapkőnek csak részben
czimer szakítja meg.
nbornü, méreti 128:65 cm.

~~XX XX~~
ft 40 kr. = 358 Ka 80 f.

147.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg

Sz.:

Tartozik	Követel	X	Egyenleg
44.99		T	44.99
12.-		T	56.99
~~44.99~~	44.99	T	12.-
2.88		T	14.88
56.44		T	71.32
237.50		T	308.82
49.50	49.50	T	308.82
35.-	35.-	T	308.83
49.50	49.50	T	308.83
35.-	35.-	T	308.83
35.-	35.-	T	308.83
9.50		T	318.33
70.-	70.-	T	318.33
8.64		T	326.97
	198.50	T	128.47
9.50		T	137.97
35.-	35.-	T	137.97
	50.-	T	87.97
9.50	~~9.50~~	T	97.47
	56.44	T	41.03

Lányi Tivadar

hozzászólását ismerteti röviden

A MÉSZ kibővitett elnökségi ülése Szegeden.

61-62.l.

Magyar Építőművészet, 1971. 6.sz.

LÁNG TIVADAR, müépitész

TERVPÁLYÁZAT Szombathely város rendezésre. A felölelt terület: a Perin patak, Arany patak, Oladi kilató, a domb vonulat nyugati fennsikja-a város berterületi határáig-majd visszatérvae a J égpince ut, Gagarin ut és Fürdő utca által bezárt városrész.-Ennek tervezésére Láng kapott megbizást. 1.old

PÉTER LAJOS: Szombathely-Olad üdülőterület rendezési tanulmányterve 1.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv. XX.évf. 1966.
1.szám. Szombathely, 1966

LÁNG TIVADAR, építész

3.ábra.-Szombathely.-A Derkovits-lakótelep beépitési tervének vázlata.Tervezők: Láng Tivadar és Ráduly Piroska. 333.old Fekete repr.

HECKENAST JÁNOS- SZILÁGYI ISTVÁN: A Derkovits lakótelep 328.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967 3.szám. Szombathely, 1967

Láng Tivadar

felszólalásának rövid ismertetése a MÉSZ 1972.nov. 1-i vezetőségi ülésén.

Kogy.Ep.mKv. 1972. 6.sz. 58-59.1.

LÁNG TIVADAR, építész

Az 1961-ben a "Szombathelyi városközpont tervpályázatára" kiirt pályázat egyik pályatervét Kisléghy Nagy István és Láng Tivadar készitették. 6.000 forintos dijat nyertek. 93.old

KÁROLYI ANTAL: A szombathelyi városközpont tervpályázata 91.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1962. II. köt. Szombathely, 1962

Láng Tivadar épitész

„Hajdu Magyar Blokkos Társasházak" c. tervpályázat nyilvános ismertetése és vitája dec. 12.-én. Felkért apponens: Láng Tivadar és Vadász György épitészek.

MÉSZ Program.

1945. December.

Láng Tivadar

Az Ybl dij II fokozatát kapta 1977ben

Láng Tivadar építész a Tatabánya-Óváros beépítési tervében felhasznált korszerű városrendezési elvek és iparosított építési rendszerek összehangolásáért;

Magyar Hirlap 1977/77/4

Láng Tivadar, építész

L: Hilel János

–: Modern irodaház a hajdani rakpiacon 550-552.

Élet és Tudomány, Bp. 1979. máj. 4. XXXIV/18.

Láng Tivadar, építész

az Építészek Szekházában 25-ik alkalommal osztották ki az Ybl-Miklós-díjakat – Láng Tivadar többi között Tatabánya óváros beépítési tervében a városrendezési elvek és az iparosított építési rendszerek összehangolásáért kapott Ybl-díjat (említve)

Esti Magazin

1977. III. 31. Kossuth 18.30 Gyá.

Láng Tivadar épitész

A felszabadulás 32. évfordulóján az Ybl Miklós-dij II. fokozatát kapták az itt felsorolt müvészek:
H. Boros Mária a Miskolci Tervező Vállalat épitésze,
Ferenczy Károly, az Országos Müemlék Felügyelőség épitésze,
Jeney Lajos, az Általános Épülettervező Vállalat épitésze,
Láng Tivadar, a Városépitési Tudományos és Tervező Intézet épitésze,
Rácz Endre, az Ipari Épülettervező Vállalat épitésze.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. ápr. 2.
XXI. évf. 14. sz. 8. lap.

LÁNG TIVADAR, építészmérnök

A városközpont összetettebb problémái indokolták Szombathely esetében is, hogy külön részletes rendezési terv terv készüljön a belváros területére. Ezt Láng Tivadar építészmérnök, a VÁTI munkatársa készítette és 1963-ban került jóváhagyásra. 481.old 3.jegyz

HECKENAST JÁNOS-MÁTIS LAJOS: Az új Savaria filmszínház és a belváros rekonstrukciója 481.old

VASI SZEMLE, XXVII.évf. 1973. 4.sz. Szombathely

LANG TIVADAR, épitész

Szombathelyen a Derkovits városrész lassu fejlesztése nem volt lehetséges, az uj rendezési tervet pótló beépitési terv ismét ~~foglalkoztatta~~ foglalkozott a központ területével. 1965. januar. Trevezők: Lang Tivadar, Raduly Piroska, Bende László épitészek. 359. old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéből. A Derkovits városrész központja 359. old

VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 3. szám, Szombathely

LÁNG TIVADAR, épitész

Szombathelyen, a Köztársaság tér és Operint utca közötti út áttörés problémáinak tisztázáasára a Város Tanácsa V.B. és az OTP. Vas megyei Igazgatósága irt ki országos zártkörü/meghivásos/ pályázatot. Heten vettek részt ezen Köztük Láng Tivadar, Bp. /VÁTERV/ is. 50.old. 24.jegyz

HECKENAST JÁNOS: Előtanulmányok az új Szombathelyi Városháza tervezéséhez 43-old

VASI SZEMLE: XXIV.évf. 1.szám. Szombathely 1970

LÁNG TIVADAR, épitész

Szombathelyen a városközpont részletes rendezési terve, melyet Láng Tivadar /VÁTERV/ készitett el és 1963-ban került jóváhagyásra, szintén a Bejczy u. nyugati oldalán jelölte ki az új városháza helyét. 45. old

HEKKENAST JÁNOS: Előtanulmányok az új szombathelyi városháza tervezéséhez 43. old

VASI SZEMLE. XXIV. évf. 1970. 1. szám, Szombathely

LÁNG TIVADAR, épitész

Szombathelyen az utcanyitás gondolatát magáévá tette a város általános rendezési tervét készitő Zsitra Tibor /Városépitő Tervező Intézet/és, az általános terv alapján kidolgozott városközponti részletes rendezési tervét készitő Láng Tivadar is, bár tisztában voltak a forgalmi megoldás problémáival. 48.old. 18-19.jegyz

HECKENAST JANOS: Elotanulmanyok az uj szombathelyi varoshaza tervezéséhez 43.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 1.szam, Szombathely

LÁNG TIVADAR, épitész

A Szombathelyi Köztársaság tér-Óperint utca közötti út átörésre a VASITERV belső pályázatot hirdetett. A 3-as terv készitője Láng Tivadar volt. 35. jegyz. 61. old
Gondos munkájáért 5000 forint os részvételi dijat kapott

HECKENAST JÁNOS: Előtanúlmányok az új szombathelyi városháza tervezéséhez 43. old

VASI SZEMLE, XXIV. évf. 1970. 1. szám, Szombathely

LÁNG TIVADAR, épitész

Szombathelyen 1959-ben megrendezték a "Savaria-Szombathely városfejlesztési kiállitást".-Szombathely belvárosának részletes rendezési tervének készitője Láng Tivadar volt. 338.old.-20.jegyzet,351.old

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám, 1968.Szombathely

LÁNG TIVADAR, építész

Szombathelyen 1963-ban Láng Tivadar tervei szerint az o
oladi üdülőterület részletes rendezési terveinek elkészi
tését végzi. Ő másodállásban a Vas megyei Tanácsi Tervező
Iroda /Vasiterv/dolgozója volt. 340.old. 23.jegyzet,

HECKENAST JÁNOS: Szombathely város zöldterületei és
zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szám, 1968. Szombathely

Láng Tivadar

Hollókő - Ófalu rendezésére több terv készült. Ezek szerzői: Gazda Anikó /1960/, Láng Tivadar és Ráduly Piroska /1962/, Mendele Ferenc és Komjáthy Attila /1968/

Komjáthy Attila: A hollókői modulor.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz. 44-47.l.

47. l.

Lány Tivadar építész

A Magyar Építőművészek Szövetsége elnökségi tagja lett

N. N.: Tisztújítás az Építőművész Szövetségben

Magyar Nemzet 1970 VII. 15 5 old.

MD4

Láng Tivadar, [építész]

11000 ft-s T. díjat nyert Mester Árpád, Tenke Tibor és Dalányi László építésszel közösen.

– Kihirdették a sportliget terapályá-
zatának eredményét 6.

ESTI HIRLAP. Bu. 1961. dec. 22.

Láng Tivadar, [építész.]

Előadást tartott.

MDK

– : Országos urbanisztikai konferencia
Grosházán 9

Népszabadság, Bp. 1969. máj. 30.

MDK

Láng Tivadar, [?]

„A vásos fejlesztés (Szolnok) esztétikai problémájáról beszél" TIT-elő-adáson.

—: Szolnok Budapesten 3

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 2.

M. D. K.

LÁNG Tivadar építész
— Rádely Piroska társtervező
Munkatárs: Horkay Gy

Részvétel a pályázaton társtervezőként

Granasztói Pál: A budapesti Árpád-hid pesti hidfőjének városrendezési terv-pályázata
Magyar Építőművészet 1957 (VI.) 5/6.
126-129. l.

MDK

Láng Tivadar, [építész]

A Magyar Építőművének következése

elnökségének tagja Cett.

– i Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

M. D. K.

LÁNG Tivadar építész

TENKE Tibor építész

Közös munkájuk:

a Sztálinváros új városrészeinek tervezésére kiírt pályázat díjhuzettes terve

Szept. 18

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 221. sz. 3. l.

Eredménysesen zárult a Sztálinváros felesztésére kiírt pályázat

Láng Tivadar, [építész] M Dh

Pesterzsébet központiának rendezésére kiírt terapályázat második díjának egyik nyertese.

U. L.: Október 16-án: rénleges tanácstagi választások – A Pesterzsébet ....

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 28. 2. l

LÁNG Tivadar épitész M.É.K.

résztvett a pályázaton / II. dij: 11 000 Ft/
Társtervező: Mester Árpád, Tenke Ivor, Dalányi László

Mirgai László: A Bp. X. Fehér uti Sportliget Terv-pályázata

Magyar Épitőművészet 1962/2. 34-36.l.

de.D.K

LÁNG Tivadar építész

Részvétel a pályázaton (8000 Ft)
Társtervező: Kiss Géza - Nagy István

Döntöttek Szombathely centrumának építési tervpályázatáról
110 000 forintot kaptak a pályázó építészek

Magyar Nemzet 1962. április 27. 3.l.

M. D. K.

LÁNG Tivadar építész

Debrecen, Dobozi úti lakótelep terv-
pályázata II. díj

Társtervezők: Mócsényi Mihály -
Tenke Tibor

Döntöttek Debrecen új városrésze építé-
sének tervéről

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 240. sz. 4. l
okt. 10.

M. D. U

LÁNG Tivadar építész
(BUVÁTI)

díjazott terv (Repr.)

Társtervező: Teuke Tibor

Sztálinváros „Római Tábor" nevű terü-
letének rendezésére kiírt tervfályázat

Magyar Építőművészet 1960. 6. 17. T. l.

M. D. K

LÁNG Tivadar építész

Résztvesz a Moszkva tér - Szena tér rendezésére kiírt terupályá - Zalon

Társtervező: Tenke Tibor

Magyar Építőművészet 1960. 1. z. 64. l.

M. D. K

LÁNG Tivadar építész

Résztvesz a Moszkva Tér - Szena Tér rendezisére kiírt tervpályázaton

Társtervező: Horkay György, Tenke Tibor

Magyar Építőművészet 1960. ~~[illegible]~~

1. sz. 64. l.

Láng Tivadar építész

Az ujpalotai lakótelep urbanisztikai lejárásán járt Bánkúti Gábor és ott találkozott Láng Tivadar nyugdíjas építésszel. Bánkúti riportjában beszélget az építésszel a lakótelepről.

16 perc

1979. jún. 30. Kossuth 16.00 /M./

Láng Tivadar, építész, a Fővárosi Tanács osztályvezetője.

1021

1981. XI. 5. Kossuth 18,30 Áné

Esti Magazin

- Történt, hogy a Magyar Epitőművészek Szövetsége ugy vélte, tul sok az immár kész épületeket hegyes nyilakkal támadó birálat. Az talán segitene, ha a tervezők, mérnökök, még a terv befejezése előtt véleményt mondanának egymás munkájáról. De nidőn lenni szokott a gyakorlat nem egészen igy alakult. Rózsa B. György mikrofonja előtt a Fővárosi Tanács osztályvezetője Láng Tivadar.

- Az volt a célunk ezzel a klubnapsorozattal, hogy alkalmat adjunk az épitészeknek arra, hogy egymás munkáját még akkor bíráljak, amikor az még nem fejeződött be. És azt reméltük, hogyha egyszer a közönség is sokoldalúan bírálja a lakótelepeket, akkor az épitészek még inkább bírálni fogják, legfeljebb nagyobb szakmai hozzáértéssel. Sajnos az eredmény az lett, hogy ezeket a klubnapokat nagyon kis létszám látogatja, 20-25-30, legfeljebb a jelenlévők száma, és sokszor még az is előfordul, hogy érdembeni tervezőépitész más vállalattól, mint amelynek a terve szerepel 4-5 van csak jelen, igy nem nagyon alakulhat ki érdemi vita.

- Mi épül Budapesten?

- A VI. ötéves tervben kapunk egy uj hidat az Árpád-hid helyén, mert az uj hid össze sem hasonlitható a régivel. Hiszen a régit a háboru utolsó évében adták át egy elhamarkodott épitési folyamat eredményeként fél szélességben. Átadásra kerül rövid időn belül a metró az Elmunkás térig, és rögtön folytatódik is tovább. Átadásra kerül a nagy sportcsarnok, kis késéssel, itt olyan technológiai és egyéb nehézségeket kellett leküzdeni, ami a mi gyakorlatlanságunkból adódott, átadásra kerül majd összes osztrák hitelből épülő szálló, összesen 5 teljes uj szálló, és a hatodik az eddigi budai Sportszállónak a bővitésével. És, ami a legfontosabb, változatlanul tovább épülnek a lakások, legfeljebb egy kicsit más anyagi háttérrel, mint eddig, az állam részvétele némiképpen csökkenni fog és a fizetőképes kereslet nagyobb hányadot fog átvállalni a lakásépités terheiből.

- Tehát a magánerős lakásépités kerül előtérbe. Ez viszont uj feladatokat ró a tanácsra.

- Az állami tartós használatba adható telkek nagyságrendje eléggé limitált jelenleg, 2000 körüli telekkel rendelkezünk. És, ha azt akarjuk, hogy az egyedi magánépités, ha lehetséges, akkor állami telken menjen végbe, és ez mindenképpen cél, akkor nekünk kell nagyon rövid időn belül több ezer uj telekről gondoskodni.

- Lesz elég telek?

- Igen. Határozottan mondhatom, hogy jelentős területek rajzolódnak már ki, ahol fogunk tudni állami parcellázást, tanácsi parcellázást csinálni.

- Merrefele?

- Inkább a pesti oldalon, kedvezőbbek a közművesitési és közlekedési feltételek, és egyszerübbek a terepviszonyok, mint a budai oldalon. A budai oldalon igyekszünk a természeti környezetet védeni, tehát nem erőltetjük a további sürítést épitési célra.

- Állami célcsoportos beruházásban hány lakás épül? Ebben a tervidőszakban.

- 50 ezer körüli lakás.

-- Az emlegetett zsufoltság természetesen nem pusztán Budán ildomos elkerülni.

Lang V.

acélmetsző

l

Bibliogr.: Magy. nemzet
tört. X. 565 C

fontı munkában pedig már inkább rendszeresen foglalja össze kutatásainak eredményét. A könyv kilencz fejezete Velencze művészi iparának egy-egy ágára vonatkozó ismereteket foglal össze, kezdve a közép kortól a XVI. század végeig, s azok között számos új adattal találkozunk, melyek szerző hosszas és szorgalmas levéltári kutatásainak gyümölcsei. Vonzó,

Láng Tivadar, ajsítén

L. Eltér István

-: követségi kirch

10-12

Magyar Építőművészet

Bp. 1983

83/4.

Láng Tivadar, építész

a Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

a pályaművek díjazása:

a Bizottság 100–100.000 Ft-os IV. díjban részesítette – rangsorolás nélkül – a 3. birálati sorszámú pályaművet; szerzői: Csontos Gaba, Locsmándi Gábor, Mezey András, Herczeg Lajos, Turi Judit, Detre Villő, Bodoky Péter, Egyházi Ferenc, Láng Tivadar és Killer István.

1. IV. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3. 16–18-old.

Lámos Tivadar, építész

L:Szabó Árpád

-A felszabadulás...
-Ybl-díjasok

5.

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 1.

Lang Valória

1953-ban a diósgyőri vasas művészek kiállitásán mint uj tag szerepelt.

Hajdu Béla: A diósgyőri vasas képzőművészek kiál. Északmagyarország 1953. jan. 11.

Láng Vince

domonkosrendi szerzetes (laikus frater)
Műantalos, fenyverkovács

teljes élet

l.

P. Fehér Mátyás O. P.

A hétszázados szent Domonkosrendi kolostor története. 1241–1941. Bp. 1942. 167. l.

W. Lang

Esztergom látképe

Magyarország városkepek
Magyar Nemzeti Mus.
katológus Nosa György

Lang W.
acélmetszö

l.

Világi: Mag. neuzer
tört. IX. 119. l.

~~Alt Rudolf~~

vineta
led

Lang W. acélmetsz

Pozsony látképe
Megjelent: Wohl:
Die Donau. Triest
1854.

repr

Vértesy Jenő

Kölnay Ferenc.
Magy. Tört. Elektr.
Bp. 1906. 145. l.

Lang W.
acélm.

Esztergom. T. 5470.

A középtért Esztergom foglalja el a bazilikával, a háttért hegyek képezik, az előtérből pedig, ahol kétfogatos szekér és egy csikó halad jobbra, hajóhid vezet át, a mely fölött tutajokat látunk, mig alatta gőzhajó vontat. Jelzése alól balra: R. Alt pinx.
jobbra: Stich u. Druk d. Kunst-Anst. d. Oestr. Lloyd in Tireszt W. Lang sc.

Am., mér. a vk. 16.7: 25.6 cm. és az al. 24: 33 cm.

140-95

a kép alatt: Gran.

LANG, Wenzel Mauerspolier

Porsch 165

An 1996/1-1. 232.

8. Miseruha, kék-vörös gránátalmás pamutszövet, X
sz.

9. Miseruha, csíkos betéttel, két szélén Poinkt de Ho
hímzéssel.

A templom csúcsíves diadalívén újabb felirat: Eccle
anno 1310 fundata ac frescobinus noviter ornata ann
anno 1895 est renovata.

Hajóban: keresztkút kőből, kehely alakú, hatszögleto
szegélyű talppal, hatszögletes medenczéje egyik old
czímerrel;

Felső részén lóheríves frízzel s ennek közeiben szív
Homokkő. 95 cm m. A templomhajó északi oldalán
árkádnyílás kosárboltos kápolnába vezet. Ebben:

1. Szárnyasoltár szekrényében Mária Szt. Miklós és
szobrával; predelláján Vir Dolorum Mária és Szt. Já

LANG, Wenzl, pozsonyi pallér

W. L., Maurerpolier, 8 éves fia meghalt. (1776, 26. vzám, 8 l)

—

W. L., Maurer Pallier, 1 éves fia meghalt. (1779, 57. vzám, 7 l)

—

Presburger Zeitung
(Genthon)

Langa Gyula

építész

Tér és Forma

1937. 4. sz.

„Első Pécsi Társasház" Terv. és kivitel: **Langa Gyula** (Pécs).

tus, illetve november havában lakhatóvá téve.

A bérházakban összesen 150 drb. 2—3—4 szobás lakás, a szállodabérházban pedig 80 drb. 1 és 2 szobás garçonlakás létesült. Néhány kivételével az összes lakások ki is vannak adva.

GRÓF MAILÁTH-FÉLE BÉRH

Az egész bérházcsoport központi fűtése és melegvízszolgáltatása Bánó László és Fia gépészmérnökök tervezése és mű egy központi kazánházból, melynek gazdasági elő

A tervpályázat előkészítésével, az építkezés mint az építtető tanácsadója *Hoepfner* Guidó mű

EGRI ÉS FIA DR. EGRI ISTVÁ
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-UTCA 28.
TELEFON: JÓZSEF 318—01 TELEFON: JÓZSEF 318

LANGA Gyula építész

MENDÖL Zsuzsa: A modern építészet térhóditása Pécset és Baranyában. = Baranyai Müvelődés, 1987.1.sz. 62. p.

LANGAR Károly építész

- és Mannó Leonidas terve egy sportpavilon a népszigeten 1921

TBM 26.1997 15-16. és ill
72.

ılő
i
előtt alul íves,
ó.
kőbábos.
püspöki
felében

..... 2033

, egyemeletes
)-i szakaszán
n enyhe kiülésű
udvari
árat.
l épült a 18.

Langbei Mihály, festő

A Lőcsén dolgozó festőművészek egyike a XVII.-XVIII, századból. 159.o.

Mózsa György: Alauda Keresztély lőcsei festő. 159.o.

Folia Archaeologica. XV. 196 . Bpest. Képzőműv. Alap Kiadóvál . p

Langbein Abraham

Kannagjärtó

Kassa 1612

l.

Arch. Ert. 1915

148. l -

219. PÁRDUC-SZOBROCSKA. Bronz. Olasz. XV. sz. Egger Henrik tulajdona.

277. FEDELES KU
Német. XVI. sz. Eg

A Szent-György-Czéh k

Langbein Ábrahám

és Pál

egerjesi kastélyától

1612

l.

Arch. Ért

1904. 275. l.

az előirányzattal és az előző évi
alábbiakban indokoljuk.
előirányzattal szemben a családi
ó 1.-vel végrehajtott emelés az
eállitásánál még nem volt ismere-

előirányzat nélküli karácsonyi
er ur 1939.évi 235.704/1939.-XII.
hajtott tartalékolás miatt, tovább-
-vel életbeléptetett státusbővités
nyek emelkedése a remunerációk

atkozó többletet a kivételes álla-

Langbein Ábrahám
Kassai kamnagyártó
1607

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

l. Arch. Ért. 1906. 57 l.

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

.....

Budapest

.....

Langbein Ábrahám a kanna-
gyártó céh mestere Kassán
1612.

Archaeologia: Értesítő
1915., 148–149.

Kemény ~~Zoltán~~ Lajos: Műtörténeti adatok.

Langbein Michael

6791.–

1657. sept. 9. – Michael Langbein, Hofmaler, von Leitsch in Oberungarn geb., Annam Luciam Krausin, des Mathiasen Krausen, gollersteppers, Tochter.

Nösült Bécsben 1657.

Starzer A., Quellen zur Geschichte der Stadt Wien. Wien 1908. VI. B. No 6791.

Fenti, 2 ik felesége meghalt Bécsben 1663. sept. 7-én 25 éves korában. itt Anastasianak irva-Anna hefett

Starzer VI. B. No 10711.

De lehet hogy Langpäm és Langbein ~~[illegible]~~ mindkettő Mihály, két személy?

Kassa V. 10.

Langbein (Langpaumb)
Mihály
(Hofmaler
1656 okt. 29-én Bécsben
meghalt Katharina nevű
16 éves leánya.

Starzer VI. B. № 10663.

~~Brancsik Károly dr. múzeumi igazgató~~

~~IX. 23.~~

Langbein (Lanngbein)
Michael
kais. Hofmaler

1651 máj. 5-én Bécsben
meghalt ~~Balto~~ Balthasar
nevű 3½ évés fia

Starzer VI. B. No 10567.

1656 jul. 26-án Bécsben meghalt
Ursula nevű 39 éves felesége.

Starzer VI. B. No 10660.

itt Langpaumb Michael
Hofmalernek irva.
A Következő évben ugyan megnős ult.

MDK

Langbein Róbert

Incselkedés, szin.rézk.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.suke.

26 l.

LANGE, Friedrich, pozsonyi avitalosmester

F. L., Tischlermeister, címét kirdetésben keresik.
(1814, 847, 860 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

SALA 44 - (Pitt. 16-28)

16 Donna nuda alla finestra.
17 Fiori con bicchiere.
18 Fiori e bottiglia.
19 Donna che riposa.
20 Ritratto d' uomo.
21 Violaciocche con mimosa.
22 Interno.
23 Fiori.
24 Nudo con fiori.
25 Paese di Antiquano.
26 Bambina.
27 Il mio cassettone.
28 Ritratto di signora.

SALA 44. (Pitt. 1-15)

PITTURE.

Varagnolo Mario.

Nato a Venezia il 24 Aprile 1901, abilitato all'insegnamento della decorazione pittorica. Ha preso parte alle Biennali di Venezia del 1930, 1934, 1936 e 1938, alle Quadriennali romane del 1931, 1935 e alle due Mostre Nazionali del Sindacato, Firenze, 1933, e Napoli, 1937. Risiede a Venezia.

1 L'amico degli uccelli (1940).
2 Fantasia (1940).
3 Signora in bianco e nero (1940).
4 Natura morta (1938).
(app. alla Collez. Arduini).
5 Natura morta - dolci (1939).
6 Fichi (1938).
7 Nuda addormentata (1939).
8 Natura morta (1940).
9 Pesci (1940).
10 Dolci (1939).
(app. a Collez. privata).
11 Fiori (1940).
12 La figlia del pittore (1938).
(app. al Comune di Venezia).
13 Autoritratto (1940).

Peyron Guido.

Nato a Firenze il 15 Gennaio 1898. Figurò alle Biennali di Venezia dal 1926 al 1936; alle tre Quadriennali romane e ad importanti Mostre nazionali e straniere. Risiede a Firenze.

14 Natura morta.
15 Bicchieri con fiori.

Lange J.

Mouvinet 1915. 250

Szőnyi római lelőhely VIII. 4.

Lange Gyula

Tájképeit méltatja "A mükiállitásról" cimmel közölt beszámoló a pesti Müegylet kiállitásáról, melyet a Nemzeti Muzeumban rendeztek.

Családi Lapok, Pest, 1852. II. félév.
3. sz. 139-141. lap

2477

Viselet

A rákosi országgyűlés

Az előtérben hat főúr tanácskozik lóháton s feléjök a háttér felől még ketten közelednek vágtatva. Mindannyian diszmagyart viselnek. A háttérben balra gémeskutakat és jobbra tábori sátrakat látunk. Ez utóbbiak egyikén nemzeti szinű lobogó leng az ország czimerével s közelökben még három úr van. Felirata a kép alatt:

LA DIÉTE EN PLAINE DE RÁKOS"

salól" balra: „JANET LANGE"

Fametszet, méretei 18.4:11.4. Cm.

Metszette: J. Lange.

Lapa 2477.

131/91 № 3. D.

Rákos.

Lange, J

A rákosi országgyűlés van e lapon olyképen ábrázolva, hogy az ~~A~~ előtérben hat főúr tanácskozik lóháton, a kik a háttér~~felől~~ből még ketten küzelednek vágtatva. Mindannyian diszmagyart viselnek. A háttérben balrá gémeskutak és jobbrá tábori sátrak tűnnek fel. Ez utóbbiak egyikén nemzeti szinű lobogó leng az ország czimerével. Küzelökben még három úr van. Feliratai a kép alatt:

„LA DIETA NELLA PIANURA DI RÁKÓS"

alól balra: „JANET-LANGE"

Fametszet, méretei 18.4 : 11.4 Cm.
Metszette: J. Lange.

Ltsza 4755.

107/95: 274

5787

Hunyadi János:

Egész alak, állva, jobbra fordulva. Jobb kezében egyenes kardot, a baljában pajzsot tart. Teljesen vértbe van öltözve, bajusza hosszú a szakála leborotvált. Sisakjának nyakvédője pikkelyes, vértje alól páncélingének alja kilóg, könyök- és térdvédője díszes és hosszú nyakú sarkantyúja faragos. A háttér dombos vidék balra tábori sátrakkal. Felirata a kép alak:

„JEAN HUNYADI"

alól balra: „JANET LANGE"

s jobbra: „TRICHON".

Fametsetett, az alak nagysága 17.1 cm.

Metszette: Trichon.

Lásd 5787.

131/91 N= 3. XI.

Hadjárat. T.2479.

A háttérben a mórok küzdelmét látjuk a hunokkal, a rómaikalla, a vizigótokkal és a frankokkal, mig az előtérben, hol a földet elesettek tetemei boritják, balról a hun fejedelem közeledik. Felirata:

BATAILLE DE MAURIAC ENTRE LES HUNS ET LES ROMAINS, VISIGOTHS ET FRANCS.

alól balra: Janet Lange.

Fm., mér. 12.1: 17.2 cm.

131-91-3.F.

A magyar csoport e tárgykört érdeklő régibb ábrázolásai néhány szentnek legendájából vett jelenetek köré fonódtak. Amint Krisztus vagy Keresztelő János születésének ábrázolásai minden nemzet régi művészetében az illető kor gyermekágyas szobájának és a gyermekápolás első teendőinek föltüntetése által váltak sokszor elsőrangú fontosságúakká a művelődés- és orvostörténet szempontjából, úgy nyertek hasonló érdekességet a magyarországi Szent Erzsébetet betegek közt föltüntető régi ábrázolások. A legenda beszéli, hogy Szent Erzsébet a kórházban betegeket ápolt. E jelenetnek legrégibb földolgozását a kassai székesegyház északi kapúja fölött lévő 15. századból származó domborműveken látjuk. Tipikus gótikus munkák. A sokatmondásra törekvő primitiv művész a rendelkezésére álló kis négyszögű mezőt apró alakjaival egészen teletömi. Míg az egyik domborműn, amelyen a művész magát a kórházépület külsejét is szimbolikusan ábrázolta, kívülről látunk be az ágyban nyugodtan fekvő betegekre, a másikon egész akciósorozatot látunk, amely oldalt a bélpoklos fürdetésében csúcsosodik ki. Amit e két domború külön-külön ábrázol, egy kompozicióba egyesíti a székesegyház szárnyas oltárának egyik táblája. A későbbi, valószinűleg a 15. század végén működő művész nemcsak technikailag, de kortörténetileg is értékesebb munkája úgyszólván teljes képet nyújt egy akkori kórház berendezéséről és életéről. Látjuk a kórház kápolnáját, a betegek termét az ágyban fekvő betegekkel, elől két beteget, az egyiket éppen fürdetés közben, a másikat amint fürdés után ruháját magára ölti. Az oltár másik táblája a kórház kertjébe vezet bennünket, ahol Szent Erzsébet egy beteg haját nyírja. A kiállításon ez oltárrészletek után készült még két fametszet is volt látható, amelyek külön érdekessége az volt, hogy azok a csúcsíves emlékek nálunk első nagy tanulmányozójának, Henszlmann Imrének rajzai után készültek. A Szent Erzsébet ábrázolások közül még csak az id. Holbein képének a müncheni régi képtárban lévő eredetije után készült másolatát említjük, amelyet a bél-

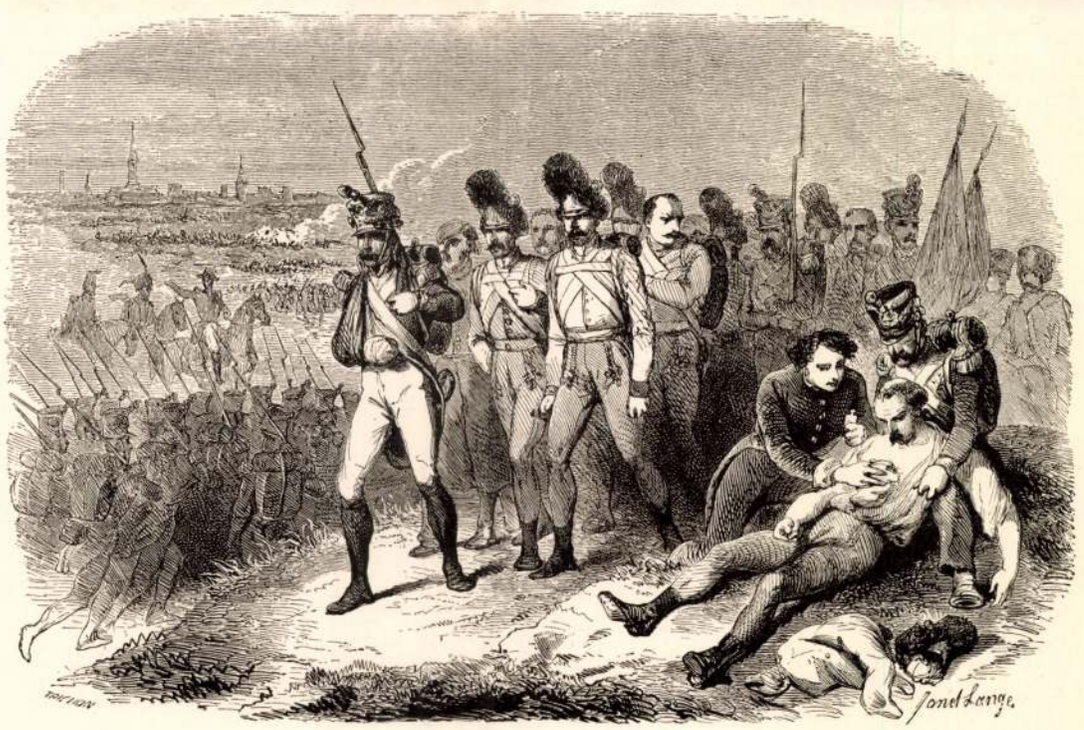

A GYŐRI CSATA 1809-BEN, ELŐL SEBESÜLT KEZELÉSÉVEL
LANGE J. FAMETSZETE
A TÖRTÉNELMI KÉPCSARNOK TULAJDONA

A HAD- ÉS NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KIÁLLÍTÁSBÓL

Művészet 1915.

mészetű gyűjteseknek úgyszólván irányt szabott.

Ez utóbbi nyomokon igyekezett haladni a Had- és Népegészségügyi Kiállítás szerény magyar történelmi csoportja is. Az egész kiállítás eszméjének fölvetése és megvalósítása között rendelkezésre állott rövid idő még az anyag összegyűjtésére is alig volt elegendő, semhogy a szempontoknak rendszerbe foglalására gondolni is lehetett volna. Egy-egy ötletről lehetett legföljebb szó, amelyet a hirtelenében összeszedett anyag csak illusztrált. Bizonyos megszorítások viszont önként adódtak. A berlini német kiállítás, amely az egész kiállítás eszméjét adta, és amely körül, mint mag köré sorakozott a rokonirányú magyar kiállítás, már egy kész történelmi csoportot hozott magával, úgy hogy a magyar történelmi csoport szükségképen ennek csak bizonyos más szempontokból való kiegészítése lehetett. A német kiállítás, amint azt hivatalos elnevezése is jelezte «Sebesült- és betegápolás a háborúban» szűkebbkörű volt, mint a tervezett magyar kiállítás, amely a népegészségügyet is kereteibe vonta. A német történelmi csoport eszerint szintén csak a háborúban történt sebesültkezelést mutatta be az ókortól a mult század 70-es évéig, még pedig a különböző nemzetek képes ábrázolásaiban. A magyar történelmi csoport már csak az ismétlések elkerülése miatt is, de még inkább az egységesség végett csak a magyar eredetű, magyar vonatkozású vagy magyar tulajdonban lévő ábrázolásokra szorítkozott, a hadegészségügyön kívül azonban a népegészségügy szempontjainak bevonásával. Az így összehozott kis gyűjtemény az előbb érintett okokból mindazonáltal csak kisérlet számba mehetett. Másrészt azonban megnyugvásunkra szolgál, hogy a német történelmi csoport sem merítette ki tárgyát, sőt merész ugrásoktól sem volt ment.

Az ókori csoportban egy vörös alakos vázakép, fölírása szerint Sosias munkája a Kr. e. 5. századból (berlini múzeum) Achillest mutatta, amint a sebesült Patroklos karját kötözi be. A körbe komponált két alak — az ábrázolás a csésze belső felületét dísziti — a térkitöltés szinte tökéletes megoldása. Sebészi műtét volt a tárgya annak a Pompejiből való (Casa di Sirico) falképnek, amelyen «Jaspis orvos egy fogóval Aeneas combjából húzza ki a nyilat». Tartalmilag Vergil Aeneisének leírását követte, formailag a pompeji falfestés végső fejlődési fokának színpompás, realisztikus stilusát mutatta. Vonatkozásainál fogva bennünket közelebbről érdekelt Traján a dáciai háborúk emlékére emelt oszlopának egy domborművű részlete, amelyen katonaorvosok sebesült római harcosokat kezelnek. Kompozíciója és realisztikus fölfogása folytán egyaránt megkapó az a különben egészen dekorativ kivitelű, valószínűleg etruszk eredetű kis szoborcsoport: a halott harcost vivő két katona, amelyet képben is közlünk. A 16. század nátborzongató sebészi műtéteit főleg Gersdorffnak 1517-ben Strassburgban megjelent munkájából «Feldbuch der Wundarzney» vett fametszetek képviselték. Valamivel későbbi (1551) a költő és fametsző Deutsch Hans Rudolf Manuelnek (1525—1571), művészi és kulturhistóriai értékénél fogva egyaránt érdekes a sempachi csatának azon jelenetét ábrázoló fametszete, amelyen először találkozunk sebesülteknek segélyt nyújtó nőkkel a harctéren. A 17-ik század második felének sebesültkezelését néhány Rugendas Georg Philipp (1666—1742) festménye után készült mezzotinto tüntette föl. Nagy Frigyes betegláto gatásait kora klasszikus illusztrátorának Chodowiecki Dánielnek (1726—1801) hajszálfinomságú két rézmetszetén láttuk. Egy a 19. század elejének bizonyára páratlan népszerűségű lapja pedig Lujza királynét mint a «porosz hűség, szeretet és jóság» («Preussische Treue, Liebe und Milde») szimbolumát dicsőitette sebesült harcosok körében (Bury rézmetszete 1814-ből Grimm Ludwig képe után). Goya Francisconak (1746—1828) «A háború borzalmai» («Los desastres de la guerra») sorozatába tartozó néhány vérrel vésett rézkarca, amelyet Napoleon katonáinak kegyetlenkedései fakasztottak az akkor már a világtól elvonult süket mester lelke legmélyéből (1808—1814) nemcsak művészi kvalitásukkal, de ma is aktuális voltukkal markoltak minden szemlélő szivébe. Raffet Denis Auguste Marie (1804—1860) katonacsaládból származó és vérbeli háborús témákat kedvelő művész néhány finom lapja a 19. század közepén virágzott francia könyomatról adott izelítőt. A gyűjteménynek a későbbi időkre vonatkozó képei inkább tárgyi, mint művészi értéküknél érdemeltek figyelmet.

Lange

l.

LykaMagyműI800-50

62.1

Lange

Lab I. 69

Lange

wód

Csat Liszt I -

177. l -

nosen [illegible]
az erdélyi faépítészet
sajátságaiból merite-
nek.

A legnagyobb lépést
Lajtha Béla tette, aki-
nek vas-utcai kereske-
delmi iskolája a modern
magyar építészetnek teljesen
kiforrott igérete. Hatalmas
oszlopsora, teljesen sík hom-

A török világ idejében, mint Győr egyik előretolt erőssége, — a

ászáriaktól
ben hatá-
annál so-

alföld sík-
ombosod-
nyomát se
ájat, olyan

etek, nö-
ben bujál-
gyaloglás
előbb ma-
dünk hoz-
csillan s
és egyre

beli román
öldön.

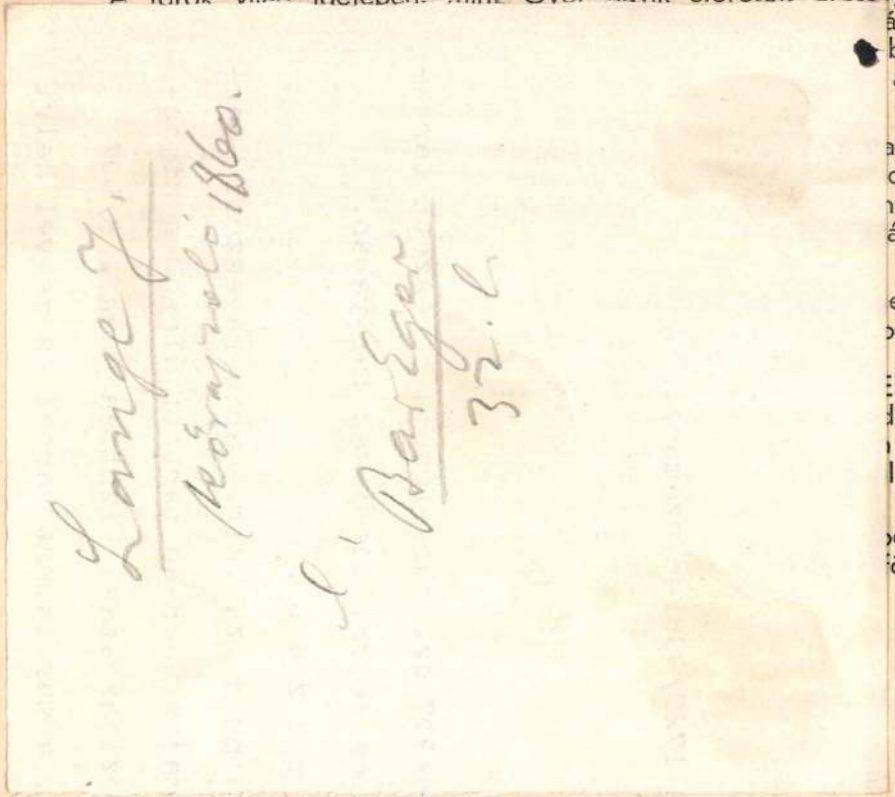

vármegyeháza, mely 1786-ig, vagyis addig, az időig, mikor II. József császár a magyarhoni szerzetes rendeket föloszlatta, a ferencrendi barátok tulajdona volt. Templomát a vármegyeháza tanácstermévé alakították át s ezt ma több értékes festmény és a francia háborúk idejéből szerteforszladozó banderiális lobogó diszíti. Pompás üvegcsillárai a XVII. század végéről valók.

A régi Győr bástyáit, — mint föntebb említettem — 1820—1830-as években bontották le. Hajdani kapui közül a Bécsi kapu a mai Erzsébet-tér nyugati oldalán, a sétatéri híd tengelyében állott. Emlékét márványtábla őrzi ezzel a felírással:

Maximilianus Elect. Rom. Imp. Germ. Hung. Boh. Rex,
Archi. Dux. Aust. Dux. Burg. Exsrui. Jus An Christi

M D L X V III.

A hajdani Győr egy másik kapuja a mai Jedlik Ányos ucca végében állott Dunakapu, melynek emlékét a 8. számú ház falába illesztett felíratos tábla hirdeti. Ennek a kapunak az ormán csikorgott valamikor a régi mondákban-történetekben többször feldolgozott »érckakas«, mely ma a bencés gimnázium múzeumának egyik érdekes darabja.

Országgyülés. T. 2477.

Az előtérben látjuk a lóháton megjelent tanácskozó nemességet, mig a háttérben balra gémes kutak kötik le figyelmünket, jobbra pedig a magyar czimerrel ellobogozott tábori sátrak vannak. Felirata:

LA DIÉTE EN PLAINE DE RÁKOS

alól balra: JANET LANGE

Lékesített zászlóval

Fm., mér. 11.5 : 18 cm.

131-91-3D

Lange K.

l. Eremvéro

Kent György Cch

XII. anke. 309. 4.

MAGYAR BANK
ÉS KERESKEDELMI RT.
50
év
1890-1940
BUDAPEST

K.LANGE, vésnök

Magyar vonatkozásu rendjelek és kitüntetések:
362.-1848.Vitézségi érem. Ferenc József/vésnök K.Lange
I.oszt.Ezüst/nagyezüst/balra csupasz arcu ifju egyenru
hás mellképe."FRANZ JOSEPH I.KAISER VON OESTERREICH"Vés-
nök nincs jelezve.40,mm.Súly.18.2 gr.7/367/old.Fekete
repr.9/369/.old.

BANKI VAJK EMIL9 Magyar vonatkozasu rendjelek és ki-
tüntetések 6/366/.old.

AZ ÉRME,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

K.LANGE, vésnök

Magyar vonatkozásu rnedjelek és kitüntetések:
362a-1848.Vitézségi érem. Ferenc József/vésnök K.Lange/
I.oszt.Ezüst/nagyezüst/.b.csupasz arcu ifju egyenruhás
mellképe."FRANZ JOSEPH I.KAISER VON OESTERREICH"Vésnök
nincs jelezve.40 mm.Súly.18.2 gr.7/367/old.Kép.9/369/o

BANKI VAJK EMIL9 Magyar vonatkozasu remdjelek és kitüntetések 6/366/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVIII. 1982. 20.sz. 4p.

K. Lange, vésnök

KONREAD LANGE, éremvésnök,/1806-1856/

11.-II.OSZTÁLYU EZÜST VITÉZSÉGI ÉREM.-Adva 1848-ban.-
Hátlap:Alúl összekötött babérkoszorúban -mely felső alsó felével egy négy zászlóból és két lobogóból álló trofea van nyugszik-két sorban"DER TAPFERKEIT" felirat.-A két első zászlón,a babérkoszorú lombján keresztül látható Habsburg cimer a főhercegi koronával van diszitve.
11.ábra. 73.old.

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész. 70.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KONRAD LANGE, éremvésnök,/1806-1856/

13-15.-FERENC JÓZSEF VITÉZSÉGI ÉRME.-1849-1859.-Elől: balra fiatal szakáll nélküli arc,tábornagyi egyenruhá ban.Felirat:FRANZ JOSEPH I,KAISER VON OESTERREICH".-Alú a karvágásnál:"K.LANGE".-Hatúl:Babérkoszorúban"DER TAPF FERKEIT" de a Habsburg cimer helyetta zászlón az osztrák kétfejü sas látható.-Első veret.Arany:méret:40 mm. Súly,28 gr.-Ezüst: 40 mm. 17.gr.-II.ezüst:31 mm.17.gr. 74.old. I.oszt-ról 14.ábra

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész. 70 .old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KONRAD LANGE, éremvésnök, /1806-1856/

II.-II.OSZTÁLYU EZÜST VITÉZSÉGI ÉREM.-adva 1848-ban.-
Első Ferdinánd feje jobbra, babérral, öregebb arcvonásokkal, mint az arany és I.oszt.ezüstön.-A felirat "VON" szavaig áll, hogy a "V"betüje pontosan a babérkoszorú csúcsának közepén ül. Felirat: "FERDINAND KAISER VON OESTERREICH".-A premen a "K.LANGE" felirat utolsó betüje 1.5 mm-re áll a nyakvágástól..-11.ábra. 73.old

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész. 70.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KONRAD LANDE, éremvésnok, /1806.1856/

12.-II.OSZTÁLYU EZUST VITÉZSÉGI ÉREM.-Adományozva:1848
1848-1849.-1848 végén készitett vetet,melyet I.Ferenc
József trónralépése után is adományoztak,amig a készlet
el nem fogott.Előlapváltozat.-Elől:Ferdinánd feje jobbr
ra,babérral."FERDINAND KAISER VON OESTERREICH",-Lent:
"K.LANGE".-Hátúl:babérkoszoruban:"DER TAPFERKEIT".-
Méret: 30 mm.-Súly: 17.gr. 73.old.

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi
érmek/ 2.rész. 70.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KONRAD LANGE,éremvésnök,/1806.1856/

II.-MX II.OSZTÁLYU EZÜST VITÉZSÉGI ÉREM.-Adományozva 1848-ban .-Méretben kisebb,mint a nagy ezüst.Ezt"olyan vitéz és bátor cselekmények megjutalmazására rendelié őrmestertől lefelé-,kiknek a zsoldpótlékkal egybekapcsolt vitézségi érem/arany,ill.I.oszt.ezüst/ nem adományozható.".-11.ábra. 73.old

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész. 70.old

AZ ÉREM, XXVIII.évf. 1972. 2.szám, Bp.

KONRAD LANGE, éremvésnök, /1806-1856/

13-15.-FERENC JÓZSEF VITÉZSÉGI ÉRME.-Adva 1849-1859. Trónralépése után elrendelte a Ferdinand arcképü érmek nek saját arcképével való újraverését.-A régi maradékot felhasználták,ezeket csak 1949-ben Itáliában először.- Arany,I.oszt.ezüst és II.oszt ezüst érmek.I.osztályúról első veretről 14ára. 74.old

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész. 70.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972. 2.szám, 5p.

KONRAD LANGE, éremvésnök, /1806-1856/

---

14. I. FERENC JÓZSEF VITÉZSÉGI ÉRME, /1849-1859/. -I. oszt ezüst vitézségi érem. -Első veret. -Elől: fiatal arc balra tábornyagyi rzha. "FRANZ JOSEPH KAISER VON OESTERREICH" Lent: "K. LANGE". -Hátúl: Babérkoszorúban "DER TAPFERKEIT" Méret: 40 mm. -Súly: 17 gr. -14. ábra. 74. old. Fekete repr.

TÓTH GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2. rész. 70. old

AZ ÉREM. XXVIII. évf. 1972. 2. szám, Bp.

KONRAD LANGE, éremvésnök, /1806-1856/

11.-II.OSZTÁLYU EZÜST VITÉZSÉGI ÉREM.-Adva 1848-ban.-Elől: Ferdinánd feje jobbra,babérral."FERDINAND KAISER VON OESTERREICH".-Lent:"K.LANGE".-Hátul:Babérkoszorúban:"DER TAPFERKEIT".-Méret: 30 mm.-Súly: 17.gr.- 11.ábra. 73.old. Fekete repr.

TÁLAS GÉZA: Korai Habsburg kitüntetések/vitézségi érmek/ 2.rész.- 70.old

AZ ÉREM. XXVIII.évf. 1972.2.szám, Bp.

K.LANGE, vésnök

Magyar vonatkozásu rendjelek és kitüntetések:
366.-Tiroli emlékérem.Ezüst.E/.Az ifju császár babérkos szorús feje b.Vésnök:K.Lange.Körben:FRANZ JOSEPH I.KAI SER-VON OESTERREICH.H/DEM/TIROLER/LANDES/VERTHEIDIGER/ xIxx_a1848.MIT GOTT FÜR KAISER UND VATERLANDa31 mm.Suly 13.5 gr.Szalag:fehér-zöld.7/367/old.Fekete repr,9/369/ol

BÁNKI VAJK EMIL9 Magyar vonatkozáwu rendjelek és kitüntetések 6/366/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

K.LANGE, vésnök

Magyar vonatkozásu rendjelek és kitüntetések:
366.-Tiroli emlékérem.Ezüst.E/Az ifjú császár babérkoszorús feje b.Vésnök:K.Lange.Körben:FRANZ JOSEPH I.KAISER-VON OESTERREICH.H/.DEM/TIROLER/LANDES/VERTHEIDIGER/1848.MIT GOTT FÜR KAISER UND VATERLAND.31 m.Súly.13.5 g:Szalag:fehér-zöld. 7/367/old.Kép.9/369/old.

BANKI VAJK EMIL9 Magyar vonatkozásu rendjelek és kitüntetések 6/366/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XVIII. 1962. 20.sz. Bp.

Lange K

1353. K. Lange.

Sz. 1806-ban. † Wienben 1856-ban.

Pyrker János László.

Vállig, balrafordultan, arczélben és sima karimájú érem előlapján van ábrázolva. Rövid haja hullámos, arcza és bajusza pedig leberetvált. Felirata az emelkedett perem mentén az előlapon: »IOH. LADISLAVS PYRKER«, jelzése alól középütt: »K. LANGE«, körirata pedig a hátlapnak, a melyen egy balrafordultan ülő s hárfára támaszkodó angyal látható: »ERHABEN TÖNTE SIE NUR«, míg a metszetről lelógó és részben felgöngyölt irat szövege ez: »TUNISIAS, RUD. V. HABS., PERL. D. H. VORZEIT. LEGEND. D. H. VORZEIT«.

Galvanoplasticus bronzutánzat, átmérője 4·8 cm. — Lelt. sz. 1353. — Értéke 5 K. — Az 1911 évi római nemzetközi kiállítás kormánybiztosának, Miklós Ödönnek ajándéka 1912 január 6-án. — Az adomány elfogadtatott 1912 április 23-án (195–912). — Bejelentetett 1913 márczius 15-én (465–913).

Jegyzet. Az elő- és a hátlap külön-külön darab.

M.D.K.

Lange Fános Péter ötvösmester
(von Langenfeld) neve Károly-
városban bukkan fel a 18. sz. első év-
tizedében. Valószínűlep azonos azzal
a Lampeseck-ből való Fános Péterrel, ak-
ről eddig csak az a hír adatott, hogy
1699-ben nyerte el a budai polgárjogot
és 1700-ban a budai ötvösök főcéh-
mestere lett.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom. VII. Fasc. 3-4. 301. old. 22. jegy.

LANGE JOHANN KRISTOF, lakatoslegény, /Lang/

A körmöci pénzverő személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban 1748-1868.években emlitve a személyzet fizetése.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.
LANGE JOHANN KRISTOF, /Lang/, lakatoslegény, 1751.IV.4.-1768. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó, Bpest. 1958

Lange Kevenda

rajzára hivatkozik

Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szt.Erzsébet templom építéstörténetéhez III.
Művtört.Ert.1971.4.sz.261-291.l.

287. l.

K. Lange (szobrász?)

Religio, 1853. jul. 17. 56.o

Megyesek.

Lange Keresztély építész MDK

Fröde Vilmos és Weber Antal
építésiekkel rozsban vezette a
baitfai fötpl. ujjáépítési
munkálatait.

Báitfa, Baitfafürdő ismertetése 48
1901 Bp

Lange Károly

41

Rajzai a kassai Szt. Erzsébet templom restaurálási munkáihoz (1896-1897.)

Ismerteti Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez. /Művtört.Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./

perator, die Kehrseite das Denkmal Marchesi's zeigte mit der Umschrift: Francisco I. Austriae. Imperatori. Pio. Foelici. Forti. Pacifico. Augusto. Parenti. In Segmente unterhalb des Denkmals: Vindobonae XVI. Jun. MDCCCXLVI.

Tradalin

Frankl L. A. d. Sonntagsblätter Wien 8° II Jahrg. 1843. S. 604. V. Jahrg 1846. S. 383. ei 792.

Wurzbach, Biogr. Lex. Wien 1865. XIV. K. 101. l

Lange Konrád

+ 1856

lásd

A Gyűrtő 1912

3-4 7

1861.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

ragy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lampe Konrád

Lásd

Numizmatikai Közlöny

1906. 197-1.

.....*műhely.*

yfőnökség!

ev.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

am.

évi .....hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Lange Konr

läsd

Numismatikai Közl

1907 10 l.

.....*műhely.*

yfőnökség!

v.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu .....

am.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Lange K

Josef nádor Crust cu-
lékárne (nádorsága) 50-ik cif
alkalmatol 1846.
Jentitól

Ivád

Görik II. 38 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Lange K

Éremvérő

1 ásd

Numizmat. Közl.

1911. 96. l.

Többször is

Csen az oldalen

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

Lange Konrad

1806-56

lärd

Cs-gém 106. l.

280
ró
en-
921
524),
kéje

stórni

L 1034 (22), 2534 (372),

Lange Konrád

Éjszakáll. Eat.
1924. 106 l.

~~Bögre agyagból, öskori VI. 22, 23, 24~~

Lange Konrad =

Lisd

z

Gohl Bujabb 911

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Lange K.

ajutása

A kassai székesegyház Mária oszlopa baldachinál. Felvételei Lange K-tól. Akad. Arch. Biz. saj. L. G. Rajtj.

Mátyás király szobrátója a kassai székesegyházba. Felvételi rajzai Lange K-tól. u. ott.

Lange K

opitelen

Az aquincum fürdő
rom. helyreállítási
kísérletéhez dr Ku-
lisinszky utmutatása
szerint [ ] ~~kis~~ szer-
kesztette [illegible]

Havas lásd
Budapest régiségei
II K 1890.
s ennek borata-
tabon

Arch. Ert. 1890
440 l

Lange Kreuztel

laid

Vas. Lys 1892.

445.1

Lange Keresztély
épitész

A bizottság segéd-épitésze a somlyó-ujlaki és demsusi templomokon eszközlendő legszükségesebb javításokra nézve készített terveket és költségvetést; továbbá tevékenységének javarészét — a folyó ügyeken kívül — a vajda-hunyadi vár folytatólagos restaurálásának szentelve, a néhai gr. Khuen Antal másod-épitész által helybenhagyott tervek szerint az egyes iparosoknak szóló részlettervek kidolgozásán fáradott, mely munkálatoknál két hónapon át Lange Keresztély épitész, mint ideiglenesen alkalmazott rajzoló volt segítségére.

Dr. Czobor Béla. A műemlékek orszá-
gos bizottságának működése.
Arch. Ért. 1890 évf. 354. l.

K Lange

ein geschickter Medailleur, dessen weder in Meyers noch in einem anderen Künstler-Lexikon Erwähnung geschieht. Alle Frankfurter Sonntagsblätter nennen ihn unablässlich seiner Arbeiten zu wiederholten Malen. Schon im Jahre 1843 hatte er eine Medaille zu Ehren Ladislaus Pyrkers vollendet. Die Kopfseite zeigte den Namen des Dichters, die Kehrseite den Genius der Dichtkunst auf einem Felsen sitzend, eine Harfe tragend, eine Rolle enthält die Namen: Tunisias, Rudolfias, Perlen der heiligen Vorzeit, und die Umschrift: Erhabenen könte sie nur. Im Jahre 1846 verfertigte er eine Medaille auf Franz Liszt, und ein weite auf das Denkmal des Kaisers Franz, deren Vorderseite den Kopf des Kaisers Ferdinand mit der Umschrift: Ferdinandus I. Austriae Im-

Lange Kerestély

a M. Tud. Akadémia magyarországi Bizottságának megbízásából a kassai dómról készített rajzai.

Dóm Kassa 22. l.

VASÁRNAP

19

Kath. Lajos pk.
Prot. Huba

HÉTFŐ

20

Kath. 'Sz. Istv. k.
Prot. István kir.

KEDD

21

Kath. Ch. sz. Fr.
Prot. Sámuel

SZERDA

22

Lange Keresztély

építész.

1890-ben Möller István a műemlékek orsz. bizottságának építésze oldala mellett a vajda hunyadi vár restaurationális munkáiban részt vett két hónapon át, s külűösen az iparosoknak szóló részlettervek kidolgozásán fáradott.

Arch. Ért., 1890. 354. l.

843 904 n/27.

LANGE Kerentély építén

Pályázati terve a Szilágyi D. téri ref. tpl.-re
(Kausen Jozéffel)

AH 1996 145-146

...net mi szükséges irodalma.

...térést vizsgálata → a leggyo...

...térést

robban alkalmazott
vizsg. módszer
igényet felmérése

...a valós olvasói térésetet,
...állomány összetétele

...könyvtárba nem jórát
...jeit nem tudja felmérni

...csat az állomány (meglé...
...érónti igényeket tudja
...mérni.

K.LANGE, vésnök

Magyar vonatkozású rendjelek és kitüntetések:

193.-1848.-aug.19.Kisezüst vitézségi érem. E/."FERDINAND KAISER VON OESTERREICH".Középen a császár babérkoszorús feje j.A Nyak alatt:K LANGE.H/. mint a babérkoszorús feje j.A Nyak alatt:K LANGE.H/. mint a régebbi vitézségi érmek.31 mm.Suly 22 gr. 2/290/.old.

BÁNKI VAJK EMIL: Magyar vonatkozású rendjelek,kitüntetések. 1/XX 289/.old.

AZ ÉREM,Közleményak az éremgyüjtés köréből.
-------- XVII. 1961.17.sz. Bp.

LANGE, éremvésnök

Szabadságharc.-13.-A trónváltozás jelenete./16 személy/ Hátlap:Olmütz város látképe.ANTIQUA FIDES stb.aranyozott ezüst és bronz.36 mm. /Lange/. 28.old.

DR.KÁRNY REZSŐ: A magyar szabadságharc emlékérmei és kitüntetései 25.old

AZ ÉREM, VII. évf. BP. 1934. jan-dec

LANGE, éremvésnök

Szabadságharc.-31.-I.Ferenc József mellképe balra egyen ruhában.Hátlap:DIE TREUE DES HEERES-AUSTRIA VICTRIX. Ezüst és bronz, 38 mm./Lange/. 29.old.

DR.KARNY RÉZSŐ: A magyar szabadságharc emlékérmei és kitüntetései 25.old.

AZ ÉREM, VII. évf. 1934. BP. jan-dec

LANGE, Friedrich, pozsonyi asztalosmester

F.L., Tischlermeister, címét hirdetésben keresik. [1814, 847, 860 l.]

Pr.Z.

Lange Konrad

Nobrain

l.

Beetz 24. l.

Kodály-nap alkalmával az ásatások
gen nagy elismeréssel nyilatkoz-

nk kedves Kálmán!!
szteletemet jelentve szeretettel
szöni

igaz barátod:

Gépfi Gyula

MDK

Lange Keresztély

A vajdahunyadi vár restaurációnális munkálataiban való segédkezésre Möller István segédépitész mellé, Lange Keresztély ideiglenes minőségben alkalmaztatik.

MOB irattár 100/1890
10/1891

mdk

Lange Keresztély

rajza. A kassai ősi és a második Szent Erzsébet templom alaprajza

melléklet

Mihalik József. A kassai Szent-Erzsébet Templom

Bp. 1912 Kiadjs. M.T.A.

24 és 25 lap
között

~~Fröde Vilmos~~

17. l.

Lange Keresztély

17 l.

Steindl Imre { 16 l. / 21 l.

Weber Antal

(bizonyára téves név W. József helyett)

16, 17. l.

építésszek

Bártfa 1878–98.

Szokolszky Bertalan

a bártfai n. Egyed templom történetéci leírása Eperjes 1898.

16. l. – 17. l.

mics léd z

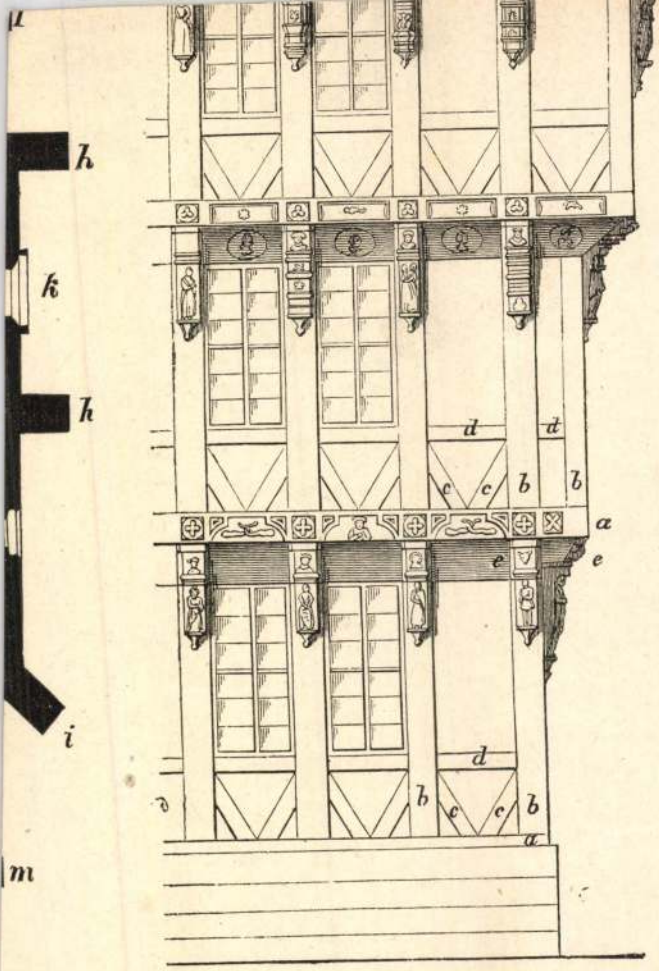

24.

MDK

Lange Keresztély műépitész

Az új országhaz épitésének művezetőségében dolgozott.

Cikk: Az új országház ünnepéhez.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 314.l.

Lange Kerentély K

a vajdahunyadi vár
restaurationális mun-
kálatban való segéd
kezérre Möller István
segédépítész mellé, fenti
ideiglenes minőség-
ben alkalmaztatik –

MOB irattár
100/1890.
10/1891

Pánd, ref.

106, 278,

193

mdk

Lange Keresztély

alaprajza: a Kassai ősi és második szent-Erzsébet templomról

melléklett

Mihalik József: A Kassai Szent-Erzsébet templom

1912.

24 és 25 l. között

MDK

Lange Keresztély építész

a templomot restaurálta

A bártfai tpl fölszentelése.

Mücsarnok. 1898. okt. 2o. 98 l.

Lange Kerentely

rajza repr.

Kilagyi S. A magyar

nemzet tört. I. k.

OCV. l.

— S. Apollinare in Classe 28, 29
— — torony 37
— — oszlopfő 90, 149
— S. Spirito, oszlopfő 136
— ókeresztény szarkofágok 157
— díszítő szobrászat 161
— magyar zarándokház 23
REINHURDSBRUNN
—i kolostorban írt kódex 231
REMS templom, kapu 91
RÉVFÜLÖP *(Ré-Fülöp, Zalа m.)* r. k. templ., apszis 31
— kapu 35, 99
RIBICE *(Ribita, Hunyad m.)* templom 44
RIOUX *(Churcinte-Inférieure)* templom, ablak 167
RIVOLTA D'ADDA SS. Maria e Sigismondo-templ., szirénalakos faragvány 145
ROLDUC *(Belg.)* Notre-Dame-templ., alapr. 33
RÓMA 15, 138, 139, 149, 155, 192, 215, 224, 225, 231
— katakombafestészet 218
— SS. Alessio e Bonifazio, bencés kolostor 16, 25, 219
— S. Cecilia in Trastevere

Lange Keresztély

l. Gereczerajztár

175. h. 177, h. 179, 183, 184, 185, 186, 189, 190, 191, 194, 196, 197, 199, h.

nem lapszám, hasáb

FENYVES

FENYVES

Langeberger Ignác, kőművesegéd,

† 1777. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1777, 86. sz.

LANGE, Konrad

1839
1848

Huszár: Szemléji ennek.
Bp. 1999. 54 Nr. 217
55. Nr. 221, 222

12. kép. A Rókafark-bástya egykori bejárata helyén 1538 után
legalsó, terrakottából készült foka, belső felületén bekarc

LANGE, Konrad

1843, 1846 Pyrker

Huszár: Személyi érmek. Bp. 1999. 104.

Lange, Petrus

festö

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. k

XXVIII. l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
86

Müller, Sophus. Bronzealderens periode.
Kjöbenhavn, 1877.

fűz. 1 drb.

M. D. K

LANGE Simon asztalos

Oroszvárott

1750. Németjárfalu, templombővítés

költségvetésében szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 232., II. 197. l.

LANGE, Thomas

JÓZSA Ágnes: Haláltánc és párbeszéd. ≠ Három művész négy helyen. = Vasárnapi Hirek, 1992. szeptember 13. 9.

Helge Leiberg, Bp., Kiscelli M., 1992
Thomas Lange, Simonyi Emő, Bp., Ernst, 1992
Simonyi Emő, Bp., Vasarely M., 1992
Thomas Lange, Bp., Goethe Intézet, 1992

Langenauer Jakab

ötvös

1460

A Műbarát

1923. 48 l.

Gruska Lajos, sárospataki plébános

II. 164.

LANGENFELD FRIGYES, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban. Terézvárosi lakós.-Helyrajzi szám 385.-Segédek száma --.Összeirási szám 1047. 44.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

AZ IPARMŰVÉSZETI MUZEUM ÉVKÖNYVEI, XIII. 1971.
Népmüv. Propaganda Iroda, Bp. 1971.

CHRISTIAN LANGEFELDT, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715.-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
72.- Christian Langefeldt, Kaissmarkt. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai I. 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Langenauer Zsigmond

Erdélyi ötvös

l.

Divald Magyarmuvcml.

247. l.

Az előirányzaton kivül

a 103.188/1938.IV.B.sz. alatt jóvá

bályrendelet 2.§./14/ bek.alapján

rulás /78.160.-P/, valamint az 53.

ség biztositás kötelezettségének m

bérek az előirányzatnál 10.655.50 P

Az erdő- és mezőgazdasági birtokból

tékü emelkedést mutatnak a saját ke

óta.

Előirányzatunkban a kül

részre bontottuk: Természetben ado

próbák /17.500.-P/ és Egyéb /46.48

ség kedvéért e rovat bevételeit te

ezért a költségelőirányzat szerinti

való szembeállitás helyett az alább

Langenauer Zsigmond

Boehem, Wendelin

Der Corvinusbecher
in Wiener-Neustadt.
Wien, é. n.
(Zulinger Farkas) N 4. r. 26.
ötvös

M. az. Goldschmiede
in Wiener-Neustadt
im XV. Jahrhundert.
Wien, é. n.

Iparmuv Isk. Könyvt.
N 4-r. 14.

Langenauer Zsigmond

Ötvös

Arad

Bök. 2-31.

Langenauer Zsigmond

ötvös, Bécsujhely

1451.

lásd oko

Siebenbürger

Zsigmond

alatt

Kir. Magyar Egyetemi Nyomda Budapest, VIII, Múzeum-körút 6. Gólyavár. — Dr. Czakó Elemér.

Hund Siebenbürger (14[illegible], Ratsherr) und Stadthauptmann; ausser ihm sind noch zu nennen Christian Richter von Tyrnau (1451), Michael von Kaschau (1451) und Hanns Schwarzwadl von Pozsony (Pressburg) (1478—1500). W. Bocheim und J. Mayer möchten den im Museum von Wiener-Neustadt aufbewahrten Korvin-Becher (1462) Wolfgang Zulinger, dem Schüler des oben erwähnten Sigmund Siebenbürger zuschreiben; dieser 82 cm hohe, mit Drahtemail geschmückte, vergoldete Willkomm sei auf Bestellung Friedrich III. für König Matthias gearbeitet worden, dieses Geschenk sei indessen in Wiener-Neustadt verblieben und beim Einzug des Ungarkönigs der Stadt zum Geschenk gemacht worden. Der Frage nach dem Drahtemail, das unzweifelhaft ungarischen Ursprung verrät, suchen die genannten Forscher dadurch auszuweisen, dass Zulinger diese Technik in der Werkstatt Siebenbürgers erlernt hätte. Dem gegenüber bezeugen dokumentarische Daten, dass Zulinger mit jenem Wolfgang, der in der Werkstätte des Siebenbürger gearbeitet hatte, durchaus nicht identisch war. Auch die historischen Judizien sprechen dafür, dass Matthias den Becher hat verfertigen lassen, da er ja dem Kaiser wegen Zurückgabe der ungarischen Königskrone verpflichtet war. Der Pokal ist 1462 entstanden gelegentlich der Versöhnung der beiden Herrscher und steht in keiner

Langenauer (Longocampo v. Wallach) Zsigmond, ötvös.

Nevének különböző változatai miatt hol erdélyi szásznak, hol oláhnak tartották. Családja Kosszufalúból (Langendorf) való, ő maga pedig minden valószínűség szerint Nagy Szebenben született [a XV. század első éveiben.]. Ugyanit töltötte el inaséveit is, s innen indult el vándorutjára, bejárva a magyarországi nagyobb városokat, s virágzó magyar ötvösmühelyekben gyarapítva azokat a tapasztalatokat, melyeket nagy-szebeni mesterétől szerzett. Föltehető, hogy ismerve képességeit, korán támadt benne a vágy, hogy III. Frigyes udvarának közelébe jusson, a melynek hire a művészetek szeretetét és pártfogását illetőleg, nem lehetett előtte ismeretlen. Vándorlásának végpontja tényleg Bécs-Ujhely, az udvar akkori székhelye, hol már 1431 táján gyakran találkozunk nevével okmányokban. Az ötvös művészetben való kiválósága sa magával hozott technika ujdonsága műveit kaposakká, mesterüket pedig gazdag s tekintélyes emberré tették, a kit polgártársai különböző tiszteletbeli hivatalokra is megválasztottak. Bécs-Ujhely külvárosában, Zemendorfban évek során át volt templomfelügyelő (Kirchmeister), a mely állást tudvalevőleg csak tekintélyes ötvösök nyerhették el.

Hire az udvarig is elhatott s III. Frigyes 1439-től gyakran adott megbízásokat ötvösünknek, sőt nem valószínűtlen, hogy I. Mátyástól, hazánkból is kapott megrendeléseket. 1)

---

1) Böheim Vendel: A Habsburgház műkincsei. Radisics-Szendrei: Magyar műkincsek. [Budapest, 1898.] II. köt. 2. l.

Langenauert sikerei, sar a körülmény, hogy családot alapitott, teljesen elszakitottak hazájától. Első neje Erzsébet volt, kinek halála után ujból megnősült. Első felesége révén nagybátyja volt Zulinger Farkasnak, a kiváló ötvösnek, a kit ő avatott be az ötvösművészet titkaiba.

Meghalt 1450 elején.

Langenauernek egyetlen műve sem ismeretes, a vóla fennmaradt adatok azonban a mellett bizonyitanak, hogy Korának nem közönséges tehetségü művésze volt. Hogy milyenek lehettek művei lényegében, gyanithatja némely tanitványainak, Zulinger Farkasnak Corvin-bilikomja, mely az erdélyi ötvösművészet hatása [alatt készült. Ezt az erdélyi hatást pedig ki közvetithette volna, ha nem az erdélyi származásu Langenauer?1)

---

1) Mayer József dr.: A németujhelyi Mátyás bilikom. Archaeologiai Értesitő. XI. köt. Ujf. 1891. 36. l. — V. ö. Mayer, Josef dr.: Siebenbürger in Wr.-Neustadt. Correspondenzblatt der Vereins f. Siebg. Landeskde. 1889. 2 sz.

Langenauer (Longocampo) Zsigmond ötvös –

III. Frigyes bécs újhelyi udvarában, kit 1439-ben hívott meg.

~~1439.~~

~~születése~~

Családja Horszufaluból (Csalág) (németül: Langendorf) származik. Ő maga Nagy Trebenben született, szász nemzetiségű volt és jéllelet nem szaradtak nánk művei, vagy legalább nem ismerjük azokat, mégis számos adat bizonyít a mellett, hogy a XV. századnak egyik legügyetebb ötvöse volt, a ki minden valószínűség szerint Corvin Mátyás király számára is dolgozott. Meghalt ~~1450~~ 1450 + ~~x~~ elején. 1)

Le'i _tázva

~~1431~~

1450.

Zulinger Farkas Siegmund Wallach 2) rokona volt. Siegmund Wallach már 1431 óta sürün emlittetik bécs újhelyi okmányokban, az idők folyamában tekintélyes állást küzdött ki magának, jelentékeny vagyonra tett szert és 1450 kezdetén halt meg. Neve oláh származásra mutat és a halála után fölvett örökségi okmányok is tanuskodnak oláhságáról. Rokonasága Langenauban (Cimpolung) oláhországi helységben lakik, nem messze az erdélyi határtól. Zsigmond valószínűleg a kor szokása szerint végigvándorolt e virágzó magyarországi városokon mint ötvöslegény, míg végül a XV. száz. elsőfelében Bécs újhelyen megtelepedett. Első felesége Erzsébet volt és annak növére szintén ammiparos feleséje tom, férjének neve Hans (Kardesiszár), ennek fia Wolfgang, az ötvösségre adta magát, közelfekvő felsevés, hogy anyai nagybátyjának tanálta meg mesterségét.

~~szemérem~~

~~fiatalsága~~

~~szerzéjtég~~

csaladi élete

Zemendorfban, Bécs újhely külvárosában tempfornfelügyelő (Kirchmeister) volt s e hivatalát sok éven át reiselte. Halála után második nejét Zulinger Farkas volt nőül, ki vele egyik kapta nagybátyja mihelyt is 3)

---

1) Böheim Vendel: A habsburgsház mukincsei. Magyar mukincsek. II K. 2l.

2) ~~Lásd a részletet~~ „Siebenbürger in Wr-Neustadt..." c. czikket megjelent a Correspondenzblatt des Vereins f. Siebg. Landeskde. 1889. 2 oz.

3) Dr Mayer József A német-újhelyi mátyás bibliom. Arch. Ert. XI. K. Ujf. 1891. 30. l.

Mayer József dr:

LANGENBERGER, Ignatius, pozsonyi
kőművesszegéd

I. L.(angeberger), Maurergesell, + 17 éves korában, Pozsony,
1777 okt. 10. (1777, 86. szám, 8 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Langenfeld

a Schlick-vasöntöde
müveretöje

l

Buday: Deák-szobor

144. l. 150. l.

LANGENFELDER, Johann, pozsonyi óránegéd

J. L., Uhrmachergesell, † 70 éves korában, Pozsony, 1849 március 19. (1849, 358 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Pozsony. Langenberger Ignác,
könyvnyomdász, † 1777.

Pressburger Zeitung

1777, 86. sz. 94. sz.

Langenthal Lenke
polg. isk. rajztanítónő
Dobsinán
belépett az alábbi
egyesületbe

Magyar Rajztanárok
Országos Egyesületének
Értesítője 1903. VI. 845. l.
(Egyesületi élet.)

n és az aljon szines viragcsokor. Bécs, 1826.
át ábrázolja, négyszögü aranyozott fakeretben. Bécs,

Négyzetes és aranydiszitésü talapzaton, lépő helyzet-

734. LEÁNY TYUKKAL, szines porcellá
1775 körül.

735. KÉT KÁVÉS CSÉSZE, porcellán, pir

736. AZ ŐSZ ALLEGORIÁJA, szines por
Niedermejer mintája. Bécs, 1760 k.

737. JUPITER ÉS JUNÓ, szines porcellán
mejer mintája. Bécs, 1760 k.

738. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, maszkos
tözött, benne karcolt diszités. Bécs, 1

739. KIS KANNA, porcellán, barna máz
Bécs, 1818.

740. TALPAS CSÉSZE ALJJAL, porcellán

741. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kékesszü

742. CSOKOLÁDÉS CSÉSZE ALJJAL, po
1760 körül.

743. KÉT KANNA, porcellán, egyptomi her
és arany hieroglifok. (A fedő fából pótol

744. FIU, szines porcellán-szobrocska, fatör

745. FEKVŐ AGÁR, szinezett porcellán, né

746. KÁVÉSKANNA FEDŐVEL, porcellán
stilizált virágok. (Indianische Blumen.)

747. PORCELLÁN-KÉP, neogót ezüst kere

M.D.K.

LANGENAUER, Sigmund arrangements

Lied Wallach

Langenberger Ignác, könyvnyomdász,
† 1777. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1777, 94. sz.

M.D.K.

Langenberg Otto (bonni) építész

terveit fogadták el az uj eszéki templom felépítésére. L. O. a munkálatok megindítására Eszékre érkezett.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

ápr. 10. sz. 2. old.

Langenthal Lenke

szül. Porsony 1877 dec. 30.

Evang.

1897/98. I. I. é rajztjel

1897/98 II dtto

1898/99 I-II. 2 évs rajztjel-

1899/900 I-II. 3. évs

Diszito-tag, áttott szüvü, [illegible]

1904. V. 17.

Komárom mjz.

Könyvtemle (313/1904.)

Langer

l.

Lykanemzromantika
212-l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

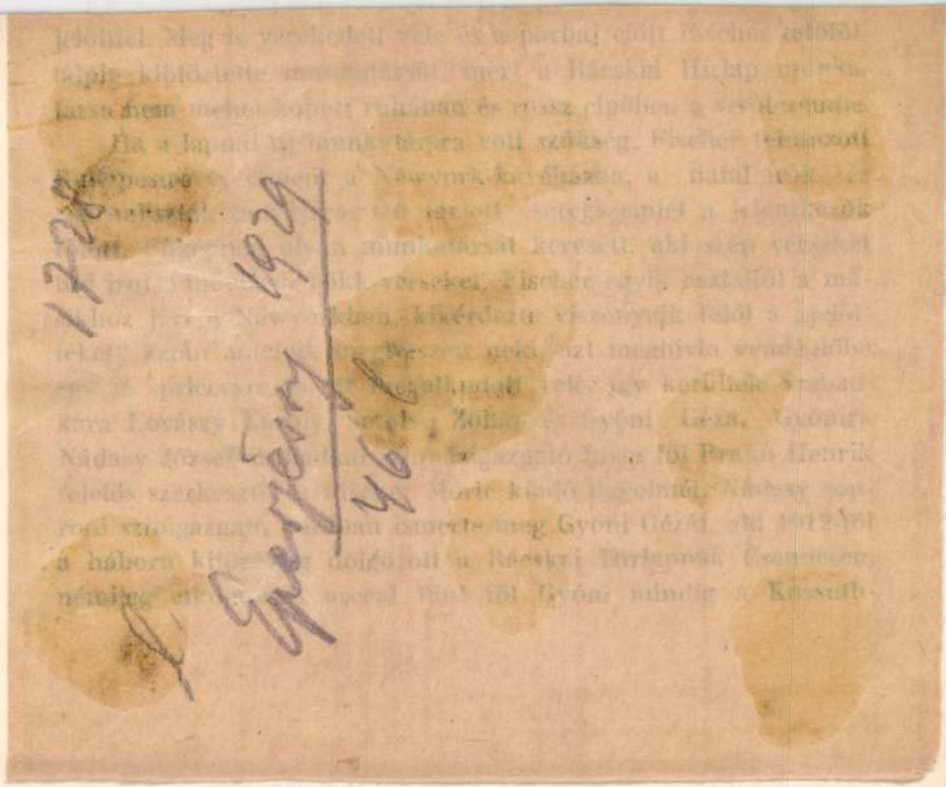

munka lassan haladt, izgalmas, várakozásteljes hetek multak el. Tiz-husz-harminc nap: szén nincs. Huszonöt-negyven-ötven méter: szénnek semmi nyoma. Dacsó Emil optimizmusa változatlan erővel birkózott a kétkedőkkel s neki volt igaza. Néhány nap és hatvankét méter mélységben szénrétegre bukkantak. Herz Zsigmond Badgasteinben töltötte nyári szabadságát s ott kapta meg a táviratot: szénre bukkantunk! S jött a választávirat: Furást azonnal beszüntetni, levél megy! Dacsó Emil ujjongását alaposan lehütötte ez az utasitás. A siker kapujában megállj-t parancsolt a vezér.

Két álmatlan éjszaka és két rettenetesen kinzó nap mult el, amig a levél megérkezett. A levél arra utasitotta Dacsó Emilt, hogy a bányakapitányságtól egy bányabiztos kiküldését kérje, akinek a jelenlétében folytassák a további furást, hogy igy igazolják a felfedezést, a MÁK tulajdonjogának egyidejü elismerése mellett. Most már vigan folytatták a feltárást, melynek során megállapitották, hogy kiszámithatatlan szélességben harminc

Langer

pozsoji ~~epitett~~ udvarkamara által portált épitett

XVII század

cz Lander Lörinc

IROD.

Tarc. 11. 1.

Langer.

Langer

nobrán

l.

Medvey 75. l.

LANGER, nyomdász

1901-ben létesült a Langer-nyomda Szombathelyen. Nem tudjuk, hogy alkalmazottai tagjai voltak-e a pozsonyi nyomdász-e gyesületnek ? 95.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1892-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Langer, Antal

szül. Budapesten 1861.
jan. 17.
Lack szobrásznál tanonc
1873-ban 4 elemit végzett.
1871-73. a városi rajztanodá-
ba járt Wendler urhoz.
1876/7 I. esti tanfolyam a Operti
mutarajiskolában
1876/7. II. esti tanfolyam

Legio I adiutrix VI. 210.

Rossi

Budapest
Langer litográfiai intézet

Pester Lloyd, 1867, XIV.évf.235.sz.
hirdetés, 4.o.

MDK

Langer és Szabados dekorativ szobrászok

Virágtartó, repr.

A Ház 1910. III. 7. sz. 165.l.

MDK

Langer

papi trónus

Lukács Zs: Egyházmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1908, 257-258 l.

LANGER, Andreas, pozsonyi asztalossegéd

A.L.,Tischlergesell,
11 hónapos lánya megh. [1842,439 l.

Pr.Z.

LANGER, Andreas, pozsonyi asztalosszegéd

A. L., Tischlergesell, 1 hónapos lánya meghalt. (1842, 4391)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Langer Aurél dr. rendőrőrmester

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-án.

M.934.V.25.

M.P.K.

Lauger Béla, építész

Barát Bélával és Novák Edével közösen készített terve első díjat nyert Vác város piacterére és hídjára kiírt pályázaton.

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 26.o.
273.old.

Langer Béla

mérnök

l-

4 /

MAGYAR IPARMUVESZET

1940.44.l.

M.D.K.

Langer Béla, mérnök

Novák Edével és Barát Bélával közös tervre 3000 K-ás első díjat nyert Vác városa szabályozási pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1914. XXXV. évf.
jul. 1. sz. 12. old.

Langer Benát

aranyműves

Pest

1860-70-es évek

Horváth-Szentpéteri

254 l.

Langer Dezső
festő

M.D.K.

„Ebédelők" c. műve.

Telepy Katalin: A vasutasok ötödik nemzetközi képzőmuvészeti kiállítása
Művészet, 1960. november. — 36 lap.

tovább
2

Langer E.
Lantz József
Lenhardt Sámuel
Lencsó
Lotz Károly
Magyar J.
Marostoni József
Molnár Antal
Országh Sándor
Pataki József
Palkó Károly
Pávay Elek
Perlaszka J.
l. Pollák testvérek
Prixner J.

Petrovics Arzén: Betűsoros mutató az Országos Képtár metszetgyűjteményének a Magyar Nemzeti Muzeumtól átvett metszeteiről és kézrajzairól. III Bp. 1901.
57. l.

24—73. Divald graf. müint.

Langer Ede litografus M.D.K.

Mük. 1850-60 as években Pesten

1.) Erkel Ferenc - 1866

2.) Fould Achille - 1862

3.) Lassallé Ferd - 1868

4.) Leiningen Károly - 1861

Gerni, A magy. köraji. 1960 157

Langer Ede litográfus M.D.K.

5.) Palóczi — 1861

6.) Pauli Markovics Ilka

7.) Rappoport Salamon — 1861

8.) Smolka

9.) gr. Teleki László — 1861

Gerni, A magy. hőrajz. 1960 157

Langer Ede litografus M.D.K.

14.) Die Teleki-Gedächtnisfeier ..

15.) Az 1865/6 országgyűlés emléke

16.) Az utolsó frimji — 1862

17.) Divatképek a Budapesti Divatszemle c. lapban

18.) Ujévi üdvözlet — 1859

Gerszi, A magy. körajz 1960 156

Langer Ede litografus M.D.K.

10). Türr István – 1861

11.) Férfi arckép

12.) Király, s honn érti áldás dus munkódéstekért. 1868

13.) Die neue Synagoge in Stuttgart

Gerni, A magy. körajz. 1960 156

MDK

Langer Ede,

Morelli Gusztáv jeles tanitványa a fametszésben.

Hamvay Ödön: Az iparmüvészeti iskola jubileuma.
Müvészi Ipar.1905.nov.15. I.évf.3 sz.36.l.

3

Langer Ede könyomdán M.S.U

könyomdája 1856-ban alakult meg.

Gerri, A magy. körajz. 1960 72

MDK

Langer Ede, graf.

Fametszet./ Fák / Repr.

Az Iparmüv. iskola jub.kiállitásáról.
Müvészi Ipar. 1905. I.évf. 3.sz. 49.l.

MDK

Langer Ede, graf.

Dömösi patakrészlet. Eredeti fametszet.

KMT. 1905/6 téli kiáll. Kat. 53.1.

Láng Tivadar, építész

Építészet a hegyvidéken

50 éves példa: Napraforgó utca

(Wormser felv.)

Száraz leveleket sodor a november eleji szél. A budai hegyvidék egy csöndes, talán leghangulatosabb utcáján sétálunk — a *Napraforgó utcában.* Társam a sétában, a beszélgetésben: *Láng Tivadar* építész, a Fővárosi Tanács várostervezési osztályvezetője. Járjuk a huszonkét épületből álló kis utcát, a két világháború közötti honi építészet jellegzetességeit magán viselő mintalakótelepet.

Változó ritmus

1931 elején a *Magyar Mérnök és Építész Egylet* munkatársai, az akkori építészgárda legjobbjai tervezték. A legkülönbözőbb stílusú épületek nőttek ki rövid időn belül a földből; néhányan megpróbálkoztak a *Bauhaus-iskola* irányzatait követni, volt, aki a régi hagyományokat, homlokzati díszítő elemeket hagyta érvényesülni.

— Nagyon hangulatos itt sétálni. Talán éppen ez volt az egyik céljuk az építőknek — mondja *Láng Tivadar.* — Kellemes védettségérzetet ad *az épületek és a kiskertek változó ritmusa,* a sok-sok fa. A házak jól illenek a hegyvidéki tájhoz.

— *A Pasaréti úti kislakásos telep — ahogy azt 1931-ben a tervpályázaton nevezték — milyen jellegzetességeket hordoz?*

— Szakítottak az addig divatos, egybenyíló polgári szobák rendjével, megpróbálták a nappali, az éjjeli, a gazdasági és az egészségügyi funkciókat szétválasztani, egymáshoz hangolni. Ez már modern lakásszervezés.

— *Mi az, amit a ma építészei hasznosíthatnak?*

— Mindenképpen jó példát nyújtottak a fél évszázaddal ezelőtt építkezők a hegyvidékre ma építtetőknek. *A házak sem magasságukkal, sem tagoltságukkal nem zavarják a táj képét,* az ittlakók is — hiszen azóta átépítések voltak, s egy-egy családi házban társbérlők is laknak — visszatudnak vonulni, nem zavarják egymás életét. A mai társasházépítők is megszívlelhetnék: nem bizonyos, hogy a magas, sok kis helyiségből álló, zsúfolt házak a célszerűek. Törekedni kell a legalapvetőbb építészeti elvek alkalmazására.

Tájolás, homlokzat

— *Melyek ezek?*

— Minden ház tájolása *észak—dél irányú,* mindenütt figyelembe vették, hogy a lakószobákba, hálószobákba süssön a nap, s a mellékhelyiségek helyezkedjenek el észak irányában. Tapasztalat szerint ezt ma sok helyen nem tartják fontosnak. Sok múlik a homlokzat képén. Kellemesebb a szemnek a változatos fal, s mint azt a legújabb kor építészei vallják: nem feltétlenül szükséges, hogy a főfalon ablak ablak mellett, illetve alatt legyen, hogy minden balkon szimmetrikusan helyezkedjék el. *Az a jó, ha a ház külső megjelenése is tükrözi: a benne élők kényelmét szolgálja.*

Megóvják

Hosszú időn át a magyar műemléki elmélet és gyakorlat nem támogatta, hogy a két világháború között épült házakat védjük. Most sok közülük védettnek minősül. *Műemléki jegyzékbe került a Napraforgó utca is,* az építészek együttes akaratából létrehozott kísérleti lakónegyed, amelyet előbb-utóbb meg kell óvni a romlástól. *Szirmai János* és *Merényi Katalin,* a Budapesti Műszaki Egyetem Építészettörténeti és Elméleti Intézetének tudományos munkatársai most térképezik fel a negyedet, most végzik a műszaki adatok felvételét.

Merényi Katalin kutatási témája — a harmincas évek építészettörténete. Segítséget, anyagi támogatást ehhez a Magyar Tudományos Akadémia ad. Példája ez a vállalkozás annak, hogy *a műemlékek védelme együttal hasznos tapasztalatszerzés a ma építészeinek.*

Pálffy Judit

tásukat. Ezenkívül be- azon is el kell gondol- dni: milyen jogon le- tne elzárni embereket a lyamódosítás lehetőségé- ?

Arányok

— *De azért az is figye- nre méltó, milyen sokan eznek mostanában elhi- tottságot bizonyos fog- lkozások iránt. Itt nyil- nvalóan nem egyszerű pályamódosítás törté- k.*

— Természetesen. *Itt az agosnál jóval magasabb vedelmek vonzásáról van ó.* Meggyőződésem egyéb- nt, hogy az előbb már nlített teljesítményköve- lmények — s a teljesít- ényekkel arányos bérek bevezetése az egyik fel- tele, hogy csökkenjen a akmaelhagyás mértéke. ert az igaz, hogy jó né- ány területen — s éppen hiányszakmákban — már- ár alig található képzett akmunkás. Bár kétlem, gy létezik olyan bérezé- rendszer, amely az úgy- evezett divatos munka- rökben szerezhető jöve- lmekkel felvehetné a ver- nyt. De mégiscsak ez je- nti az első lépést afelé, gy az egészséges arányok elyreálljanak.

— *Végezetül: a főváros unkaerő-ellátásának meg- dására — vagy a gondok*

[illegible] utolsó egyet- len mondatra emlékszik, az apja mondta a mester- nek:

— *Elhoztam a gyereket...*

Inasévek. Kemény, gye- rekembert próbára tevő idők.

— Megérte. Hálás va- gyok azért, hogy indulá- somnál kemény kezű em- berrel volt dolgom. Üzte, hajtotta magát; engem is. Semmit sem titkolt el előlem, mindenre megtanított, ami a szakmához szüksé- ges.

Következik a Ganz-Má- vag. Jól emlékszik: hosszú sorok álltak a gyárkapu előtt, az emberek remény- kedve munkára vártak. Az- tán jött a munkavezető, négy-öt nevet felolvasott és azt is megmondta, hol kell jelentkezniük.

— Engem is szólított. Szégyelltem magam, sírni szerettem volna, mert lát- tam, hogy velem együtt idősebb, családos emberek is várták a hívó szót. De nekem nagy protekcióm volt: az apám sokra be- csült szakember volt a gyárban.

Kun Árpádnak mégsem volt könnyű élete.

— Kaptam tizennyolc fil- léres órabért; órákat utaz- tam, míg eljutottam a munkahelyre. Büszke vol- tam, mert pénzt adhattam anyámnak.

Évek múlnak és *Kun Árpád hidász lesz.* Érti a

— Az én utamat abban az időben is a megépült hidak követték.

Azóta is.

Novemberi eső veri az ablakot; a másik szobából behallatszik a kisunoka hangos kacagása; a délutá- ni homályban, ha kitekin- tünk, még látni lehet a lugas szüreteletlen szőlő- fürtjeit; nem ért rá leszed- ni. A lánya gyorsan készí- tett szendvicseket rak az asztalra a gőzölgő kávé mellé. Hallgatunk. Arra gondolok: hány évi kemény munka, hány megépített híd, hány más fontos, hi- dásznak való megbízatás után teremtette meg ez az erős, kevés szavú ember ezt az otthont? Ő is erre emlékezik?

— Említek néhány helységnevet. *Tiszafüred, Pol- gár, Baja, Dunaföldvár, Acsa, Diósgyőr, Ózd, Al- győ, a kiskörei vízlépcső és Szeged.* Hidak, rekonstrukci- ók. Mind nagy munka. Két évig dolgoztam Egyip- tomban is. Csak az Erzsé- bet-híd és a Lánchíd épí- tésénél nem voltam ott.

Az utolsó mondatát fur- csán hangsúlyozza. Mintha szomorúság bujkálna sza- vaiban.

— Építés előtt láttam az Erzsébet-híd terveit. Cso- dáltam. *Ma is azt vallom*

Langer E

laid

2

Bm 1901. 50 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

...gy helyettesének
...ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

~~Döme József: Csánár-fürdő Gárdás~~

Langer Ede

Lövén-bál Kéler Dzélától. A kóta
Címlapján, a régi pesti lövöldének
képével. 1862. Lorber pesti műhelyében.–
Isor. Bibl. Szemle 176. l.

Vrinyi kávéház-nóta, a Vrinyi
kávéház belsejének képével. Langer
Ede könyomdájából, Pesten 1863.
Tatzelt V.– Isor 177. l

A Sándor utcai Képviselőház.
az Ostalgyűléji induló ím –
lapján, Langer Ede könyom-
dájában, Pesten, 1865-ben –
Isor 177. l. –

---

1. A budai hegyek látképe a
régi fürdőházzal. Stadtwaldl
Polka-Langer Ede, 1864.– Isor. 177.

Zrínyi kávéház-nóta, a *Zrínyi kávéház belsejének* képével. Langer Ede kőnyomdájából. Pesten, 1863. Tatzelt V. — *Magy. Bibl. Szemle, I. 3—4. 177. l.*

A Sándor utcai Képviselőház az Országgyűlési induló címlapján, Langer Ede kőnyomdájában, Pesten, 1865-ben. — Magy. Bibl. Szemle, I. 3—4. 177. l.

Langer Ede

fametozében II. díj.

Értímisk 1904/5

14. l.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

t. Elnökségének

BUDAPEST

Langer Ede

Tájkép, fametszet
fentitől.
Repr.-
Művészi Ipar
1905. I. évf. 3 sz.
49 l.

Langer Ede

tametszés

1900 – 1905.

Éimisk 1930. 85. l.

a' Szerzö.

Viselet. T. 1985.

Női ruha.

Egy diszes teremben , két hölgyet látunk kivágott ruhában és krinolinnal. Felirata:

BUDAPESTI DIVATSZEMLE.
kiadja BERGER JÓZSEF.
Isó Szám.
Nyomt. Langer Ede Pesten 1863.

Kny., mér. 21.3: 19.9 cm.

Langer Ede

A budai hegyek látkép

Stadtwaldl-Polka. Kiadta Lang

eli

ak

ot

l

z

s

e a régi fürdőházzal. Hangjegycimlap.

er Ede, 1864. : Bibl. Szemle....177

f

ében

ben

A

der-

ékos,

Langer Ede

Zrinyi kávéház-nóta, a Zrinyi kávéház belsejének képével. Langer Ede könyomdájától. Pesten 1863. Tatzelt V. Győr: 1777.l

A Sándor utcai Képviselőház az Országgyülési induló címlapján; Langer Ede könyomdájában, Pesten, 1865.-ben Győr: 177.l.

n – Szálloda a Vadászkürthöz
A. F. Walzel Pest, 1852. – Föv. Kvt.

álloda. Számla-fejléc. 1850-es
640/1/[18....]
von England, 1854. – Nyomt.
/1/[1855.]

Langer Ede

fametszö

Vigbir. jó eredm.

Értimisk 1905/6.

20. l.

Langer Ede

Fametojésben II. díj:

Értesítő 1903/4

30. l.

10 P. okmánybélyeg.Felülbélyegzés
Tudomány-Egyetemi Rectori Hivatal
REGIA SCIENTIARUM UNIVERSITAS HU
NOMINATA LECTURIS SALUTEM. Quum
ZOLTANUS ANDREAS NAGY ann.aet. vi
egyház Comit. Csanád ortus, in h
Budapestinensi suam in Historia
chaeologia Terrae Hungaricae et
tamquam subsicivis studiis erudi
comprobavisset: Eundem Ornatissi
ANDREAM NAGY PHILOSOPHIAE DOCTOR
claravimus. In quorum fidem DIPL
munitum et consuetis subscriptio
Budapestini,in Hungaria, die oct
nongentesimo trigesimo sexto.— I
csét/. I. Melich Facult.Philos.D

Leiningen Károly

Langer Ede

Mellig, hétnyolczad balra. Hátrafésült hajat, bajuszt és szakált hord. Mellét kitüntetés díszíti s atillájának gallérjá paszománt s gombjai som alakúak. Felirata a kép alatt:

„Leiningen"

s a jobb karnál: „Druck v. Ed. Langer Pest. 1861."

Könyomat, az alak nagysága 9.8 cm.

Ltfra 8116.

39/94 № 8.

Pauli Rikhárdné:

Derékon alól, hatnyolczad jobbra. Haja hosszú kontyba van fogva, s fejdisze virágoktól való. Fülbevalókat, karpereczeket s nyakán szalagon ékköves emléket visel. Ruhájának dereka ki van vágva s ingvállának újai puffasztottak. Felirata a kép alatt:

„Pauli Markovics Ilka"

alól balra: „A Családi Kör melléklete 1866."

s jobbra: „Nyomt. Langer E. Pesten 1866."

Könyomat, az alak nagysága 23.2 c/m.

Lsfra 3676.

M.D.K.

Langer Eliás, egri könyvkötő

1687-90 körök szerepel az egri kárat felértékelésének lajstromán, amikor romkárát és kertjét 20 forintra becsülik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topogrfiája
Szerk-: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

LANGER Éliás egri könyvkötő. 1687-9o-ig szerepel az egri házak felértékelésének lajstromán, amikoris 235.sz. romházát és kertjét 2o forintra értékeli. (Eger város leirása a hatvani kaputól. FOL.)

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Langer Fr. MDK

Repr:

A budavári főtemplom és körayéke.

/Herler Ferenc rajzai/ :

a/Részlet j. de Hauy 1687-ben készült helyszíni rajzából.

b/Részlet Fr. Langer 1749-ben készült helyszíni rajzából.

c/Részlet a Marek J. vezetésével 1873-ban készült helyszínirajzból.

d/ A budavári főtemplom és környéke a két világháboru között.

16.o. 4. kép.

Csemegi: Budavári. 1955.

Langer Ferenc

Kroki, szénrajz

Kroki rajz

Miscarnok 1960. Képző- és Iparművészeti körök kiáll.

Langer Ferenc, francia mérnök

térképét mely 1749böl származik:Plan de la fortresse de Bude, a bécsi Kriegsarchivban örzik.

dr. Lux Kálmán: A budavári Szent-Miklós torony.
Köszöny. havi füzetei. 1925. II.évf. 4-6 sz.
46-51.l.

R. D. K

LANGER, François rajzolo

Térkép Buda várávos 1749.

Gerő: Magyarországi várépítészet. Bh. 1955.

267. l.

Langer Ferenc órásmester M.D.K.

1807 ben a balatonkenesei templom tornyára órát készít 400 váltó forintért.

Czakó Gyula: A balatonkenesei ref. egyház története. Pápa 1912, 38.

M. T. K

LANGER Ferenc

1749-ből budavári tárlat

Gerő László: A budai vár helyreállí-
tása Bp. 1957. 110. l.

MDK

Langer Ferenc mérnök

Francia mérnök. Említve: 1749-ből származó Plan de la forteresse de Bude c., a bécsi Kriegsarchivban őrzött térképe.

–ts.: A budavári Szent Miklós-torony műemlék és környékének városképe. Városi Szemle, Bp. 1927. 1119. l.

Langer, François

budavári helytörvényzát (1749)
említi

Szegény István könyvismertetése /Csoban Zoltán: Budavári kertek/ - MűvtÖrt.Ért.1970.4.sz.290-302.1.

300.1.

Langer Ferenc

1749. Budavári térkép. Hadtört. Levéltár Bp.

Gerő László: A budai várpalota korai építéstörténete.
MTA. II. Társ. Közl. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. n. (1951) 59. l.

Langer Ferenc

építész

l.

Gerő Ernő

110, 111. l.

Francois Langer

„Plan de la forteresse de Buda" 1749. (Részlet: A Sz. György téri helyrajza) (repr.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

152. l.

Langer Ferenc

mérnök

tervrajza a Budai

várról fentitől 1749-

ból a budapesti katonai

levéltárban

Maggiorotti-Banfi

Buda-Pest

87. l

realisztikus áb
az Alpokon, más
a magyar quattr

Az ész
számos konstruk
talpazaton bal
az utolsó rest
helyükre a mos
meg két ilyen

Töred
Vizsgáljuk stí
is ez az alak,
tást ad. Megin
világosan és l
Kassai Istvánn

Langer Ferenc

Francia menek

1749.

l

Budapest Regisegei

XIII. 300. l.

317 l

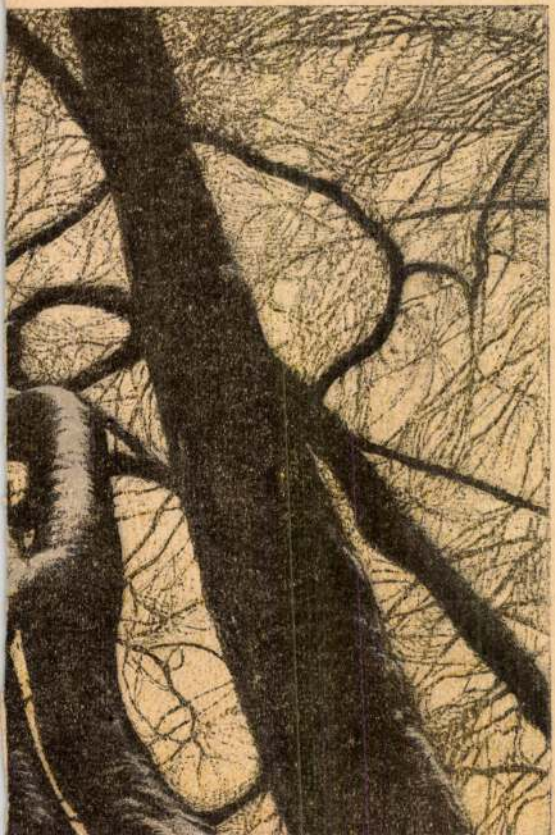

Langer François

mérnökkari hadnagy

Budavár ostroma 1749-ből

a m. kir. hadtört. levéltár-

ban.

Kapossy János: Mária Terézia

budavári királyi palotájának tervező mesterei.

Arch. Ért. 1928. 171.

Jelenet a kalonai életből

893. David Teniers II. a XVII–XVIII.

sz.-ból

Langer Ferenc

kartogr. 1757

l.

Eperjesy 1929

94. l.

Langer, François

Kétnyelvű bundavári
1749. évi helyszínrajz
a m. kir. Hadtörténel-
mi Levéltárban.

2 rd

Bánkúttal 4. l.

Langer Tsenz

U. 1707

á s

dult hiteltúllépésről.

914 XII/26

munkára vonatkozó előirányzat		kivitel		Ebből megtakaritás, túllépés			
K.	f.	K.	f.	K.	f.	K.	f.
2305	10	1515	30	789	80	.	.
6500		7800	.	.	.	1300	
1155		844	17	355		44	17
2650		4010	.	.	.	1360	
12610	10	14169	47	1144	80	2704	17
10766	54	12225	54	.	.	1459	.
15617	40	16539	40	.	.	922	.
2567	38	2747	33	.	.	179	95
28951	32	31512	27	.	.	2560	95

Langer Ferenc

Plan de la Forteresse de Bude · 1749.
Bécsi had. levéltár

Lux Kálmán dr. A budai kir. vár képei I. Mátyás korában.
MMÉE Közl
1917. 276 l.

(4

Üregp

Langer Ferenc

veszprém óra

XVIII sz. vége

Libasóra,

dr. Jankovich János

tulajd. Bpest

Jml

Hatoszlopos óra,

XIX. sz. eleje

Veszprém múzeum

Jml

~~Kulcs h. n. VII. 160~~

FRANZ L A N G E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 397.- Herr FRANZ L A N G E R
Felvétel ideje: 1827. 25. July.
Hová vették fel: Weszprim, /Veszprém/. 162.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Franz Langer, óráś

Veszprémben dolgozott a XVIII.sz.második felében.Óráinak számlapján megtaláljuk a rejtélyes "LK" vésnök jelét. Zománclapos Tölgyfa szekrényóra. 371.old

Dr.Bartal Ernő: Philipp Zöch egy elfelejtett esztergomi óráś a XVIII.században 363.old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei.1.Sata.1968

Langer Géza

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 351,

Langer, Hanz, Behrnhart, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Langer, Hanz, ~~Bar~~ Behrnhart, Troppau, Szilézia, 1688.". 117.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Hanz Behrnhart langer,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1685-től:"Hanz behrnhart langer Von troppau aus Schlessigen ein tischler gesehl". 106.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Langer H.B./Hanz Bernhart/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Tropau,Szilézia:
Langer H.B.". 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri
Múz.Évkönyve

MDK

Langer Ignác, szobrász
1900. Páris, ezüstérem

Az Iparm. Társ. kiállitásainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 153.l.

M.D.K.

Langer Ignác, szobrász

Készítette az Alpár Ignác mülléniumi Vajdahunyad vázának nagytermében lévő trónust, valamint az összes szobrász-munkákat, a műkőből készült kandallókat, s a butorzat faragásainak egy részét

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1897. 31. kót. 157. old. és 160. old.

Langer Ignác

budapesti faszobrász

sok szép faszobrász munka a tört. kiállítás épületében fentitől.

Bálint Zoltán: Az ezredéves kiállítás architektúrája. Bécs, 1897. 33. l.

retlen festő.

zadból.

ír (III).

ıfordultan áll, de szembe
asztotta s baljával a jobb
gja. Hosszú haja, szem-
eme sötétbarna, szakálla
ájának aranygombjai ék-
osbarna, sárga sarkantyús
lalán díszkard lóg, derekát
kalpag van, míg az asztal-
n lógó függöny rojtos.

m. — Lelt. sz. 560. — Véte-
9 és az 1895 márczius 26-iki
Lanfranconi gyüjteményéből
tvétetett 1895 május 5. és 6.
a az 1895 május 30-iki 28402
teli jegyzék 571. tétele.
adatok. 1907 : III. 12. *Isme-*
Batthyányi (III) Boldizsár,

Langer Ignác

pesti Hebrász

l.

Schoenjózsefvárosi

14. l.

~~Rufuli~~ v. 250.

Lánger Ignác

Hobrass

C

Közlezrkiáll

1578. C

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Langer Ignác

Nobrán

l.

Közlezrkiàll

1387. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Langer Ignaz

Lobrau

Last

Rath II. 501

Langer Ignác

nobrász

Bp

l.

Erzedévéskiáll

XII. csop. 3bil.

Langer Ignác

szobrász és iparmuvész
szül. 1857, megh. Bpest
1927 máj. 26.
A ferencvárosi templom
díszítésében részt 1879.
Önállóvá létele ulán
szobrok a Nagyszentmiklós
Operaház, osztrák
magyar bank, a
József műegyetem
az Kraus a szinház
a tőrsdé rejzére stb.
A kir. várban a tron-
terem fardyványai tőle
1876.
Thieme-Becker
22 335

878

Weirotter Franz Edmund

Szajnamenti táj egy régi czimerrel. Vues de la Seine

No. 2. Rb.

K. 5r

147 m. 198 g.

Langer Ignaz

zobrazi.

anzeigen univers

laid

A.T. 157. 160. 166.

	Izraelita 22
	Protestáns Urunk sz. **Görög-orosz** 24 Krisztina **Izraelita** 23
	Protestáns Kajetán **Görög-orosz** 25 Anna **Izraelita** 24
	Protestáns Cirjék **Görög-orosz** 26 Hermolausz **Izraelita** 25
	Protestáns Román **Görö_ orosz** 27 Pantelemon **Izraelita** 26
32	**Protestáns** Lőrinc **Görög-orosz** 28 Nikánor **Izraelita** 27 S. R. 6. P.

Langer Ignác

Gyarmivész

Munkarnok

1908. egyházmuv. Enati

42. l.

103.

. Rövid haja nemöldöke s bajusza fekete,
lt. Aranycsipkés fekete nyakkendője alól
, fekete dolmánya aranyzsinórzású s prém-
körője aranyláncz. Derekát ékkövés öv szo-
karczolva: „Einsle 835."

etei 80 : 64 cm.

ka 1858. december 28.

Kiállításra engedtetett át (39/96),
crett vissza (416/96)

Langer Ignác

Stobrász

a budapesti Jézus Szent Szíve templomának kapu feletti ívmezejében lévő gipszdombormű (?) fentitől

Horvtemplép

27. I

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 28. hét

10 Vasárnap	
11 Hétfő	
12 Kedd	
13 Szerda	
14 Csütörtök	
15 Péntek	
16 Szombat	12·46.

Langer Ignác

vobiszt

vód

Alpár Ignác:

Az erredeves Orsz-
kiállítás történelmi
főszoportjának éjtü-
letei.

MMEE Közl.

1897. 157. l.

Forster Gyula Jőrendiházi tag,
ak, mint a műemlékek orsz. bizottsága
kének.

Budapesti

i működéséről és az ország közálla-

MDK

Langer Ignác

készitette az alábbi korház szobrász-munkáit

Tőry Emil: Az Erzsébet homeopata korház.
Magyar Épitőművészet 1907. 10. sz. 18.VI.X
16.1.

Langer Ignác

Hobrán

laid

Az sparnivé-
net 1896-ban

130. l

136. l

ÁMUEL
ÁSZATA
ÁRVÁNY-, GRÁNIT- ÉS
KEK RAKTÁRA
ECZEN. ::
I IRODA:
BÉNYE.

Elvállalom a kőfaragó szakmába vágó munkák kivitelét, ugy bel, mint külföldi mindennemü kőanyagokból.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálok.

Erdőbénye, 1913. február 12.

Országos Bizottsága

Budapest.

ó hó 7-én kelt nagybecsü leirat

Langer Ignác

az alábbi palota ornamentális szobrászmunkáit 1903-y-ben fenti kéziszette

Alpár Ignác:

A budapesti árú- és értéktőzsde szabadságtéri palotája.

A MME E Közl.

1908. 4. l.

15. sz. 1900

AZ 1900. ÉVI
PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁS
m. kir. kormánybiztosa.

Le commissaire général pour la Hongrie
à l'Exposition de 1900 à Paris.

8499 sz.
P. K.

A műemlékek t.

356 sz. a. kelt b
veltem a műv
aquarell kép

M.D,K.

Langer Ignác, szobrász

műveit az erredéves kiállítás történelmi csoportjában nagy elismeréssel említik egy egyesületi kirándulásról szóló beszámolóban.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1895. XIV. évf. 146. old.

MDK

Langer Ignác, szobrász

Ezüstérem kitüntetése a párisi világkiállitáso
/Olcsó és diszbutorok./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

Langer Ignác

M.D.K.

A tőzsdepalota szobrászmunkáit végzi.

A budapesti árú és értéktőzsde Szabadságtéri palotája felépítésének története és az épület műszaki leírása 21 lap Budapest, 1908.

LANGER, Ignatz, pozsonyi asztalossegéd

I.L.,Tischlergesell,
† 37 évesen, Pozsony, 1806 jul.27.
[1806, 789 l.]

Pr.Z.

Langer Ignác

rabbi

L.

ME. 1916. 9-10 sz.

32. l.

Könyvtárunkban

PFORZHEIMI HUMAU
ALPACCA EZÜST
EVŐESZKÖZGYÁR ROMÁNIAI

Koloz

Takarékpénztár é

Cluj, Piaţa Unirii 7. sz. ◆ Fiókjai: Dés, Dicsőszentmár

Saját tőkéi 8

Affiliált intézetei: Torda-ar
pénztár r.-t. Tordán. Alsó

Lanoger → Szentiváni?
IX. Vendel u 3. Most ... van ...
Mátyásföldi tpl bolvar.
(IX Thalmann u 23 lapp és ...)

Kászonyi → Népk 14. Hunlokat?
Mátyásföldi tpl V.B-n. 70 ... a top. ...

Hentsch → Diepert Kerestén

Veram → Szentiváni?

~~[illegible]~~

Oppen → Turnerszky kerestene

Turnerszky → szentiváni

Langer Ignác, szobrász M.D.K.

nyert megbírást az új tőrs-
depalota épületszobrászi mun-
káira!

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

~~[illegible]~~. sz. 6. old.
nov. 4.

M.D.K.

Langer Ignác

mintázta Petz Samu
tanár tervei alapján a
budapesti ág. ev. templom
részére kiszült oltári feszü-
letet és gyertyatartókat.

Repr.

Magyar Iparmüvészet

1907. 237 l.

Langer Ignác

Hobrász

9. ~~NŐI AKT~~

l.

Ráth György 1896

130. l.
131. l.
133. l.
135. l.
136. l.
(többnőr)

6. TÜNŐDÉS

Langer Ignác

dekorativ szobrász

Kertész K. Róbert és Lentgyörgyi Istrán tervei után kivitelezte XI. Ince pápa emlékművét.

Repr.

Kő és Mükő

1925. 7. sz. 11. l.

MDK

Langer Ignác

kőszobrászmunka

A Szépmüvészeti Muzeum. Épitő Ipar 1907. jan.13.

14. l.

MDK

Langer Ignácz szobrasz

1900-ban a párisi világkiállitáson ezüst éremmel tüntették ki.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 153.l.

MDK

Langer Ignác

trónus a kir.váróteremből.

Gaul K: Butorip. diszitőip. az ezr.éves o.kiállo.on. MMEKözl 1897. 6.füz. 263-276 l. képek.

MDK

Langer Ignác

Kandallo és karosszék

Gaul K: Butorip. diszitőip. az ezr.éves o.kiáll.on.
MMÉEKözl 1897, 6.füz. 263-276 l. képek

MDK

Langer Ignác szobr.

A bpi börze uj palotája. Épitő Ipar, 1905. 45.sz.
369 l.

MDK

Langer Ignác

szobrászmunkák
Rákóczi tér 4-5.sz. Női Iparisk.épitkezése...

Versenytárgyalások eredm. Épitő Ipar 1909.aug.1.
282 l.

Langer Ignác, szobrász M.D.K.

trónusának képe az Alpár féle millenium Vajdahunyadi vár királyi váróterméből.

Gaul Károly: Butóriparunk és a díszítőiparok az ezredéves kiállításon.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1897. 31. kót. 266. old.

Langer Ignác

zobrázt

a királyi zobrázt zobrázt

mutatt a mukó-

ból készitek kandalló-

kat, valamint a butor-

zat javagásának

ez rendi, hrabbe a

kiállitásra átengedek

királyi tiszt fenti

készitette

Alpár Ignác: Az

erredeves orsz. kiáll-

történelem fölsoporsz-

janak épületei

AMME Ekül. 1897

157, 160. l. - 166 l.

Rendette a román és erdélyi épületek sorozat zobrázt nem kérlik / ornament

T WASMUTH

AG, ARCHITEKTURBUCHHANDLUNG
KUNSTANSTALTEN A.-G.

ZAHLSTELLEN FÜR:

Deutschland: Deutsche Bank (Conto-Centrale in Berlin)
Postscheckkonto: Berlin No. 573
Oesterreich: Wien: k. k. Postsparkasse, Clearing-Conto 804582
Ungarn: Budapest: K. ung. Postsparkasse, Clearing-Conto 3437.

BERLIN W. 8, den 24. Dezember 1909.
Markgrafen-Strasse 35

Commission zur Erhaltung der

ler Ungarns ,

Budapest.

MDK

Langer Ignác

szobrász munkák

A Szépművészeti muzeum... Építő Ipar,
1906. jan.21. 25. l.

MDK

Langer Ignác szobrász

Vállalkozók Közl. 1905. nov. 1. 4.l.

Uj tözsdepalota....

LANGER 1. *Ignác*, szobrász és iparművész, * 1857, † Budapest 1927 máj. 26. Dekoratív szobrokat készített a ferencvárosi plébániatemplom (1871), a budavári koronázótemplom, az Operaház, az Osztrák-Magyar Bank, a József-műegyetem, az Uránia színház és a tőzsde részére. 1896. L. készítette a budai kir. vár tróntermének faragványait.

E. gy. II. 11 l.

2141. *Leány képe.*

Egész alak, kissé balra
lánczon lógó legyezőt tart,
kába fésült haja és szemöl
sötétkék, galléros köténye
bő ujjú ruhája barna, czip
csuklóján piros gyöngyfüzér
és jobbról két sorba e feli

Vászon, méretei 87 : 7
István hagyománya 1893 au
15 K. — Átvétetett 1902 ja
A hagyományt elfogadta az
(340–902).

Hag. 1902
Delhaes J.

Langer Ignaz

Thieme Becker

XXII. 335. e.

(Thyka)

Langer Ignác

Magyar Iparművészet

1905. kiadás

Firenzei és umbriai Madonnái kevés
a beállitás,a komponálás sokkal vál
való a Louvreban őrzött "Madonna fá
lemes,ritmikus vonalvezetés érvénye
ránt.Behatóan foglalkozik a fény és
tónust akar elérni.Az alakok monume
dell'Impannata"/1514,Firenze,Pitti/
kával halmozták el.A pápa Róma müvé
megbizást tanitványaival végeztetett
nitványai.Ekkor már épitészettel is
ron is,részt vett a Santa Maria del
tésében is.A barnás vörös szinekben
kiegyensulyozott kompozició a "Mador
A mozdulatok egymásba kapcsolódnak.
marad.-- Egészen ujszerü kompoziciót
Maria a kis Jézussal a karján a felh
gos glóriat fest,ami által plasztiku
s szépségét kiemeli.Spirituális elgo
galmazza meg,ami egészen ereueti.A f
tan,átszellemülve nézik a felhőkön m
San Sisto rend számára készitette a
Előbbi:Róma,Vatikán,1511./.L754-ben
volt.Szintén spirituális,viziószerü
köpenybe burkolt alakja,karján a kis
balra áll,ugyancsak a felhőkön Sixtu
térdel,Lent egy párkányra két kis an
Jézus tekintetében valami ijedtség,
Hiányzik az anya és gyermeke közötti
tek és angyalkák alakjával tökéletes
Rafael ezzel a transcendentális komp
Tartalmi tekintetben haladóbb Michel

Langer Ignác 20, 25, 27, 38, 41 - 42, 68, 70 - 75, 91, 124 156.
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata /Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991./)

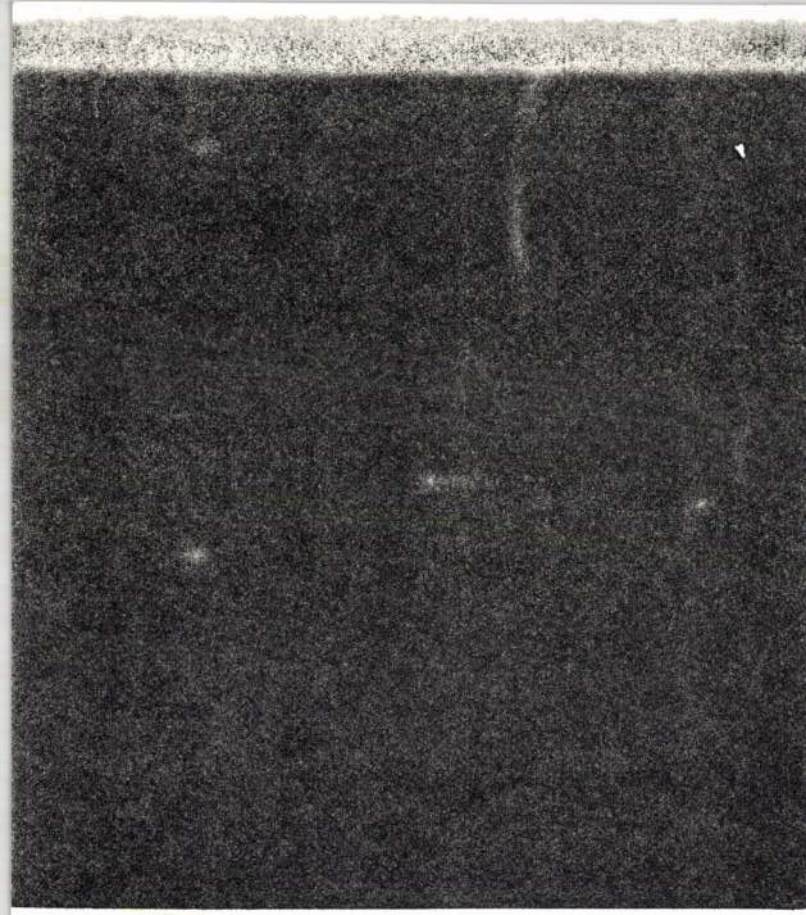

n (Widmann, Widenmann) Elias

ézmetsző és rajzoló Pozsonyban.
ban vagy Olmützben született. 1634 és 66 között működött.
Bécsben tartózkodott (1645–52), de járt Prágában és Pozsony-
Igen sokat metszett, legnagyobbrészt arcképeket.

LANGER, Ignatz, pozsonyi avitalosszegéd

I. L., Tischlergesell, † 37 éves korában, Pozsony, 1806 julius 27. (1806, 789 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Langer Ignác, Ipparmüvész

Ipparmüvészet 1896-ban 131.

LANGER Ignác szobrai

a Szilágyi D. téri ref. tpl. főbejáratának
oromzati díre

AH 1996 155.

III. osztevője az

OSZIR

bizonyos állom

- a nemzetközi
jelentősége.

↓

- kisebb körben

Gyl.: SCANDIA
megállo-
felosztás
átfedések

M.D.K.

Langer János, kamarai építész

épitette a hassai uj városházát, az 1800-as évek legelején, melyre elöröleg, 1799-ben Schneidler Lajos helybeli épitömester is nyujtott be egy el nem fogadott tervet.

Divald Kornél: A felsőmagyarországi renaissance építészet.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1899. 33. hőt. 396. old.

MDK

Langer Lajos,kamarai ép.mester

antikizáló -rokkokó vagyis copf-stilben készült terve szerint épült fel az uj városháza,Scheidler terve helyett. A szobrokrajta Krausz Antal statúárius munkája. /Kassa 1779/.

Kemény Lajos:kassai építőmesterek. Barok és rokokó-korszak. MMEE Közl. 1904 évf. 28 kötet. 3 füzet. 83.l.

M.D.K.

Langer Lajos, kamarai építőmester

copf-stílú tervei szerint épül újjá 1779-ben a kassai városháza, melyre Scheidler Lajos is készítetett terveket, de erőket a porsonyi kamara nem fogadta el. Langer Lajos épületén levő faragott szobrokat és relieffeket Krausz Antal „statuárius" készítette.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 83.old.

Langer János
épitéz
Kassa 1800. Eörul

l.
Arch. Ert. 1899.
115 l

parade war, beschränkte sich unsere topographische
Notwendigste und wir bemühten uns den Beweis zu liefern, dass die Skizze
tatsächlich am Schauplatz entstanden ist.

Langer János építőmester Kassán. 1779.

Archaeologiai Értesítő
1916) 210–213.
Kemény Lajos: Mű- és művelődéstörténeti adatok Kassa életéből

Langer Lajos

építész.

A pozsonyi udvari Kamara hivatalos épitésze, az ő tervei szerint készült el a Kassai város 1779-80-ban.

Kemény Lajos. A renaissance és rococco Kassán. Arch Ért. 1899. 115. l

Langer Tanós

Kassai városház 1780. Épült
Langer Tanós Kamarai építő
mester tervei szerint

Dr. Gerecze P. A műemlé-
kek hefrajzi jelyzése és ro-
dalma. Bpest. 1906. 84. l.

Langer János

épitette a kassai város-
házát 1780. ban.

Gerevich Tibor – Genthon
István: A magyar
történelem képeskönyve.
Bpest, 1935. XXXVI. l.
Neppel.

26. A kassai városháza. Épitette Langer János 1780-ban.

Gerevich—Genthon:
A magy. tört. képes Könyve
Pest 1935.

Langer János

Langer János

kamarai épilén Pozsonyban.

Épitette a kassai városházat az 1780-as években.

Tuthó 173. l.

LANGER JÁNOS, nyomdász

A századforduló előtti években a szombathelyi könyvnyomdászok szakkörének vezetőségéhez tartozott.-Neve nem szerepel 1903-ban a pozsonyi területi egyesület szombathelyi nyomdászainak névsorában. 95.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 189?- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Langer János

l.

Zádor – Rados

184, 195. l.

Langer János

Ramazai épitész

épitette a Kassai varóshazat
a XIX század legelejen

Ivd

DK. 396. l.

Langer János pozsonyi kamarai építész
terve szerint épült a kassai város
ház rokokó épülete. Mária Terézia
rendelte Kassára 1779 bes.

Sthl 35.

Langer J.

Óvár. T. 6088.

A középtérben emelkedő sziklán látjuk a vár romjait, a völgyben kanyargo Vágon dereglye ereszkedik lefelé, az előtérben pedig jobbra férfi beszélget a földön ülőkkel. Felirata:

Ovar an der Waag in Ungarn.

alól jobbra: J. Langer sc.

Am., mér. a vk. 4.6 : 7.5 cm.

140-95.

Szered. T. 6314.

A középtérben lévő városhoz czölöpökön nyugvó híd vezet, a Vágon egy bárka és tutaj ereszkedik lefelé, a tulsó parton pedig több tutajos kötött ki. Felirata:

Sered an der Waag in Ungarn.

alól jobbra: J. Langer sc.

Am., mér. a vk. 4.5 : 7.5 cm.

140-95.

Langer János

porosz kamarai
építész

1774-ben építette a
kassai városházát
rokokó stílben.

Művészeti lexikon

378. l.

Ennek azonosnak
kell lennie
Lander Lőrinccel

Langer János

építész

l.

Bérbeépítők

210. l.

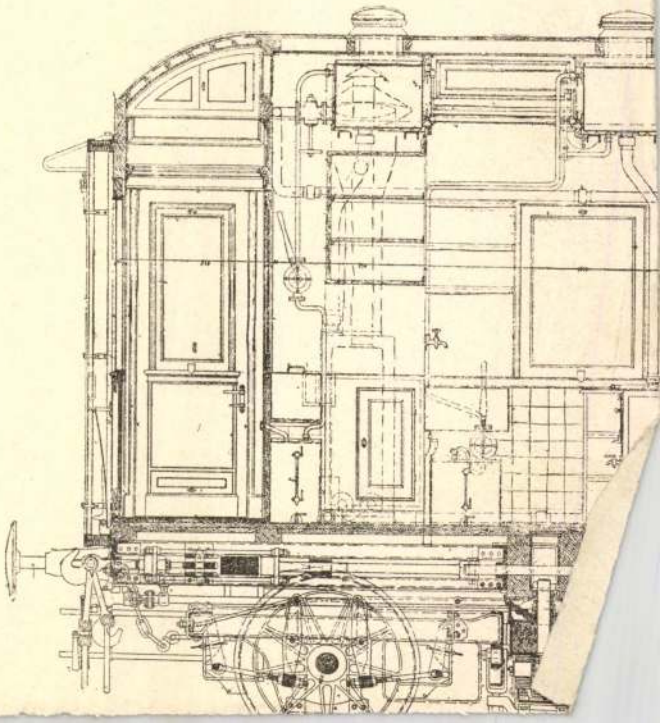

Langer József L.

Mártyafestő

Pozsony

l.

Kolb Kártyaf

polna környéke a folyó év tavaszán ár-
rt olyan állapotban van , hogy miatta
föszolgabiró van megtámadva ,tiszte-
oság miszerint intézkedni szivesked-
tir. fövámhivatal nevezett fönöke ujab-
ert megfelelö költség hiányában a Koro-
gondozható .
Orsova község ajánlatot tett arra né-
z Orsován megalakult „ Városi szépitö
át , tisztelettel kéri a pénzügyigaz-
ürgös határozat hozatalt is , mert a
mérvü és állando elfoglaltsága foly-
yékének gondozása nehézségekbe ütkö-

~~Hajnal Ferenc~~ K

~~1932-36-ban~~ ~~24.l.~~

~~Hegedüs Gyula~~

~~1919-21-ben~~ ~~23.l.~~

Langer K.János

1901-től, 1945 bomba érte nyomdát 23.l.

Lintner Imre

1912-től 24.l.

Löwy Gusztáv

1907-1944, † 1944 23.l.

Manlius János

német szárm. 1582-1604 79-80.l

Pauli Károly

1911.átveszi Gábriel Ágost üzemét annak özvegyétől, 23.l.

Kuntár L.: A szombathelyi nyomdászat története. U.o.1957.

h Klára kivégeztetése, of. - 1887.
a szabadságharc idején, Nebántssárdás, "Szeged szebb lesz,mint
: Névtelen hősök, Asbóth Lajos Pef. - 1890-91.téli:

MDK

Langer K.János

1901-től, 1945 bomba érte a nyomdát

Kuntár L: A szombathelyi nyomdászat története.
U.o. 1957.

23. 1.

Langer József

Veszprémi óras

1830 körül

Hatoszlopos állóóra

Josipovich Géza

tulajd.

Bpest.

Jml

Köemlékek, római VII. 160

Langer József

őrás Veszprém

XIX. n. 1. fele

irod

Pritz

55. l.

JK. 277.

II
596

277. *Zápolya István.* Mellig látható, kissé jobbra fordult, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Üstöke homlokába lóg; haja, szemöldöke, szeme és bajusza barna; szakálla leberetvált. Atilláján és prémgallérú mentéjén díszgombok vannak. Felirata alól: »*Qvod tibi vis fieri, facias alteri*« és a kép körül: »*Comes Stephanus Zápolya Scepusiensis Comes Anno 1506*«.

Vászon, méretei 18·5 : 14·8 cm. — Át. Képt. 149 (17). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Langer József

órás Veszprém

1830 körül

l. Csányi órák

176. 27.

Langer, Karel (1878-1947)

„Tóparti táj" o.v. 18x31,5 cm

J. l. b. Karl Langer

Kiállítási ár: 3000 Ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Langer Károly [építész]

Nekrológ.

l. t. a.: Atlétikával kezdődött 11.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. nov. 17.

Langer Károly

építész

Élet. arch.

Válóperbeli

338. l.

Wenn verzogen, erbitte mit neuer Adresse z

En cas de changement d'adresse prière de re

If moved please return giving new address.

Langer Klára

A magyar fotómüvészet 25 éve c. kiállitáson a Magyar Nemzeti Galériában az ő müveiis szerepeltek.

Maksay László: Négy kiállitás
Rajztanitás 1967. II. 26.1.

Langer Klára

Bence Pál, Botta Ferenc, Langer Klára fotótörténetünk egészséges realista hagyományait folytatták.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.

Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 97. l.

Megidézem Langer Klárát

Fűnyírás közben az embernek kevés dolga van, csak tologatja az izét, próbál új és új struktúrákat nyírni a térdigérőbe, hogy ne legyen olyan dög unalmas. És gondolkodik. Két napja én is így, nem másként. Általában persze hülyességek jutnak ilyenkor az eszébe, ritka a kivétel. Két napja véletlenül éppen az volt. Langer Klárát próbáltam magamban szóra bírni, nem volt könnyű, alig egy-kétszer találkoztam vele. Nem volt könnyű, mondtam az előbb, s aztán rögtön arra gondoltam, hogy nem irigylem, kutya nehéz élete volt. Innen meg arra fordult agyam kereke – ne felejtsék, még fűnyírás közben vagyunk – szóval beugrott egy mondat, miszerint „az irigy ember azt hiszi, hogy mindaz, ami nem az övé, azt tőle vették el". (Idézet magamtól.) Ritkán vagyok önelégült, de akkor azt éreztem, ez aztán jól kisuttyant belőlem! Ennek örömére abbahagytam a fűnyírást, s bejöttem leírni, maradjon már valami nyoma.

Hát én aztán biztos nem vagyok irigy. Sem Spitz Józsefné Langer Rózsa Klárára, sem másra. Az 1912-ben született kislány a gimnáziumi érettségi után a jóval később Amerikában ismertté vált Révész-Bíró műtermében szabadult, majd Reismann Mariannál tanult tovább. Ekkoriban ott tanult még fényképezni Révai Dezső, meg Békés András, aki fényképészből lett az Operaház főrendezője, és a tragikus sorsú Sugár Kata, meg még egy csomóan. 1938–1939 között Párizsban élt és fényképezett, képei francia baloldali lapokban jelentek meg, Clara Langer aláírással, de a háború kitörésekor nem volt sok választása, haza kellett jönnie. Itthon műtermet nyitott tanítványával, majd társával, a szörnyű véget ért Sándor Zsuzsával.

Írom itt egymás után a neveket, s arra gondolok, már nem fűnyírás közben, hogy ezekre az emberekre kétezerben legfeljebb csak egy-két ember emlékszik. Ez persze rögvest felveti az elbeszélő felelősségét: hány és hány fotográfus, mennyi érdekes és tartalmas élet vár még arra, hogy megidéztessék... A változó kor, a másfajta, de semmivel sem különb politikai gondolkodás törvényszerűen átértékeli még a lezárt életműveket is.

Langer kommunista volt, az elhivatottak fajtájából, s ez sokakat arra bátorít manapság, hogy fotóival együtt őt magát is a történelem szemetesébe söpörjék. Rosszul teszik. Élete bonyolult, tanulságokkal teljes és csöppet sem irigylésre méltó volt, életművében szépszámmal maradtak tartós értékek. Elsősorban a negyvenes évekből származó szociófotóit ismerhetik, melyeken kallódó gyermekek, család nélkül maradt zsidó menekültek, nincstelenek tűnnek fel, a sorozat címe: Üldözött emberek, cigányok, zsidók, örmények, négerek. Az ezerkilencszázharmincas évek második felében vagyunk, s ez, nem éppen a toleranciájáról volt híres. Felfedezésre várnak még reklámfotói, az ötvenes-hatvanas évekből való zsánerképei is. És ez még semmi! Államosított műterem, Magyar Fotó, a fotós szakközép Sevcsik Jenővel, Barta Évával, Reismann Mariannal, Tükör, nyugdíj. 1962-ben az első Érdemes Művész címet kapta a fotográfusok közül.

Kincses Károly

Az Erzsébet híd újjáépítése, 1960. A MAGYAR FOTOGRÁFIAI MÚZEUM TULAJDONA

Népszab. 2000. aug. 17. 36 o.

gyar) 20-án f6. **Kis Mászat** (magyar) 21-én 3. **Elizabeth** (angol)* 21-én f5. **Anna és a király** (am.)* 21-én h7. **Alul semmi** (am.)* 21-én este n10. **Ludas Matyi** (magyar rajzfilm) 22-én 3. **Hét év Tibetben** (am.)* 22-én f5. **Kundun** (am.) 22-én 7. **Simon mágus** (magyar)* 22-én este n10. **A varázsló** (magyar) 23-án 3. **Az anyósom** (fr.)* 23-án f5. **Ments meg, uram!** (am.)* 23-án n7. **Keserű méz** (am.)** 23-án f9.

CIRKO-GEJZÍR (V., Balassi B. u. 15–17. Tel.: 269-0904) **Hálószobák** tani, K. Norbu)* 19-én éjjel 10, 20-án h5, 21-én 9. **Velvet Goldmine – Bálványrock** (angol)** 21-én éjjel 10. **Titkom virága** (P. Almodóvar)** 22-én éjjel 10. **Születésnap** (T. Vinterberg)** 23-án éjjel 10. **Szájból szájba** (sp.)** 19-én h5. **Little Voice** (M. Herman)* 21-én h5. **Az északi sarkkör szerelmesei** (J. Medem)* 22-én h5. **A repülés elmélete** (ang., P. Greengrass)** 19-én n6, 23-án h5. **Kiruccanók** (G. Mottola) 17-én este f10. **Két angol lány** (M. Leigh)* 18-án este f10. **Pola X** (fr.)* 19-én este f10. **Eljövendő szép napok** (kanadai)* 22-én 9. **A kárbecslő** (kanadai)** 23-án 9.

VÖRÖSMARTY (VIII., Üllői út 4. Tel.: 317-4542) **Csók, macsók!** (am.)** 17-20-ig f4, 8, 21-23-ig 5, 9. **Underground** (fr.–magyar-német)* 17-20-ig 5. Amerikai história X (am.)*** 21-én 3. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)** 21-én 7, 23-án 3. **A nagy Lebowski** (am.)* 22-én 3. **A part** (am.)** 22-én 7. **Kundun** (am.) 23-án h7.

ellen

, s háromheti első-
két hete a másodi-
nagát a Mission
Az igazi csodát
ítor csinálta a lis-
ek tizenkettedik
egyszer visszator-
z élbolyba! Nem
ogy ilyenre bár-
képes lett volna a
etében. Az Ég ve-
ató kis vígjátéknak
Oltári vőlegény
hanni kezdett, bár
ból is adódik, hogy
nem tudta be-
moziba.
rtályban majdnem
rott egyet előre.
tikus támadás is.
zínre lép a semmi-
homályából „lé-
dik helyre. A tanú
lemi ösztön-után-
zik most nem jön
után kieső helyen

őszám ezen a hé-
apadt, körülbelül
el a múlt hetihez
iszem, ezen a héten
sem zárt be. A
iszont tüntettek az
lló Broadwayért, és
is a Metró előtt es-
eddig hét régi mo-
jövőben már csak

Új élmény

www.skoda.hu

ŠkodaFabia

A **Škoda**Fabia minden elemében csúcstechnikát képvisel, ezért sok új, kellemes élménnyel fogja megajándékozni Önt és családját. Maximális biztonságot nyújtó karosszériája komfortos utasteret takar, amelyben akár öt személy is kényelmesen utazhat. Hogy döntését megkönnyítsük a Škoda Fabiát már **2 194 000 Ft-tól,** akár **20%** előleggel és használtautó-beszámítással is megszerezheti.

Škoda Fabia – egy új kategória a Škodától.

További információért forduljon márkakereskedéseinkhez.

Auto TREND
2096 Üröm, Ürömi út 2.
Tel./Fax: (26) 350-980

Mentes és Társai
1191 Budapest (Kispest), Attila u. 36–38.
Tel.: 280-7076, Fax: 280-7076/112

Porsche Pest
1139 Budapest, Fáy u. 27.
Tel.: 451-5460, Fax: 350-8965

ghalt, a hagyták

ból sós vizes óceán jelenlétére következtetnek, ám hiányoznak a biológiailag hasznosítható energiaforrások. Mindenesetre érdemes a Ganymedes és a Callisto érintetlenségét megőrizni.

A Jupiter negyedik holdja, az Io aktív vulkáni tevékenységet mutat. A hőmérséklet magas, felszínén, s mélyében nincs víz. E környezetben nem maradna fenn az esetleg a Galileón hordozott élet. Az Ion kívül természetes célpont lehetne a Jupiter is, az atmoszférájában megsemmisülő Galileónak nincs túlélési esélye.

Elvileg még egy megoldás kínálkozik.

A Galileót saját hajtóműveivel Nap körüli pályára állíthatnák. Ehhez azonban ki kellene zárni a Földdel való ütközés mégoly kicsiny eshetőségét is, mivel a Galileón

Már a jövő olimpikonjait vizsgálják

Mielőtt dobogóra állna, hosszú az olimpikon útja, a versenyző ugyancsak megküzd minden pontért. Az eredményben része van az orvosoknak, pszichológusoknak, táplálkozáskutatóknak, akik tanácsot adnak versenyzőnek és edzőnek, segítenek a kapitányoknak, és megelőzik a doppingot. A Testnevelési Főiskolán az újságírókat az aktuális témákról tájékoztatta a héten a Sportkórház négy tudományos munkatársa: Pucsok József, Malomsoki Jenő, Boros Szilvia és Hollósi Ildikó.

Nem közvetlenül az olimpia előtt kezdődnek a vizsgálatok. Mi már a lehetséges athéni olimpikonokat és edzőiket készítjük fel, mondta Pucsok professzor. A tanács annyit ér, amennyit edző és versenyzője megfogad.

A sportkórházi vizsgálat kimutatja, egy napi 16 kilométert teljesítő úszónak mekkora terhelése, és kalóriaveszтesége lehet egy megerőltető edzésen vagy versenyen, milyen pihenésre van szüksége, milyen anyagot célszerű bevinni a szervezetbe, és milyet határozottan nem. Láttuk, sportáganként pontos táblázatok készültek az energiaszükségletről, és prognosztizálható, milyen regenerációs módszerekkel pótolhatók a túlterhelt vagy sérült szervezet veszteségei, hogyan és mennyi idő alatt regenerálhatók a sérült sejtek. A műszerek jelzik, milyen terhet ró a versenyzőre a rendkívüli energiaveszteség, hogyan állítható helyre a kimerült szervezet egyensúlya.

A legaktuálisabb téma persze most a dopping. Használata ellen nem moralizálással lehet hatni, mert az igazi versenyző fanatikus, hanem sokkal inkább a várható verseny- és egészségügyi kockázatok ismerete riaszthatja el a versenyzőt az ajzószerek szedésétől. *NSL*

RÖVIDEN

A dinók szárazföldön léptek Itáliából Afrikába

(The Times – Corriere della Sera) A Dél-Olaszország távoli vidékein felfedezett sok dinoszaurusz lábnyom azt a forradalmi hipotézist sugallta a tudósoknak, hogy az itáliai félszigetet valaha fizikailag össze volt kapcsolva Afrikával. Alfonso Bosellini, a Ferrarai Egyetem geológuscsoportja 60 dinoszaurusz-lábnyomot talált az afrikai Promontory erdős vidékén, az olasz „csizma sarkán" olajkutatás közben. Arra lehet következtetni belőlük, hogy valaha sok dinoszaurusz élt itt. A paleontológusok vizsgálják a nyomokat, hogy megállapítsák, melyik fajtából származnak. Egy iguanodon nyomát már sikerült azonosítani. A növényevő és hátsó lábukon járó őslények körülbelül öt tonnát nyomtak, hosszuk elérte a 10 métert, magasságuk pedig az 5 métert. A 15–38 cm mély nyomok kora 130 millió évvel ezelőtti alsó krétakorból származnak, amikor a földön a legtöbb dinó élt. „A legszélesebb körben elfogadott elmélet szerint a mai Dél-Itália akkoriban szigetcsoport formáját ölthette, hasonlóan a Bahamákhoz vagy a Maldív-szigetekhez. A nagyszámú dinoszaurusz jelenléte azonban azt mutatja, hogy e feltevés téves, mert kicsiny szigeteken nem fordulhattak volna elő ilyen nagy számban. A Gargano Promontory körzetében fellelt lábnyomok hasonlítanak az Észak-Afrikában találtakhoz. A következtetés: sok millió évvel ezelőtt a mai Itália az afrikai kontinens nyúlványa volt."

Tablettával gyógyítható az alkoholizmus

(Financial Times) A Glaxo Wellcome gyógyszergyár egyik, hányinger ellen alkalmazott készítménye egyúttal az alkoholisták ivási késztetését is fékezi, az agy neurotranszmittereire gyakorolt hatása útján. Az ezzel foglalkozó kutatási jelentés alátámasztja azt az elméletet, hogy az alkoholizmusnak legalábbis bizonyos formái biológiai ala-

LANGER KLÁRA

Fotó

EGY ÉRZÉKENY SZEM: LANGER KLÁRA

Biztosan nem véletlen, hogy a hazai szociofotó-mozgalom soraiban számos nagy tehetségű női fotográfus működött. Egyiküknek, Langer Klárának rendezett kiállítást a Magyar utcai Vintage Galéria.

Az egyébként kortárs művészfotók bemutatására és eladására specializálódott kiállítóhelyen rendre megjelenik egy-egy olyan alkotó is, akinek a nevét ugyan ismerik a fotó iránt érdeklődők, de mégsem az értékének megfelelően tartják számon. A már csaknem harminc éve elhunyt Langer Klára, mint oly sokan mások is, a század első felének művészeti avantgárdjából indulva jutott a baloldali politikai mozgalmakhoz. Először Szőnyi Istvánnál tanult, aztán a korszerű reklámgrafikában Nemes György segítségével mélyült el. A Szocialista Képzőművészek csoportjával kapcsolatba kerülve kezdett részt venni a hazai szociográfiai mozgalom munkájában is. A falukutatást, a magyarországi nyomor, társadalmi elesettség feltárását írók és fényképezők együtt vállalták. Langer Klára is csatlakozott ehhez a munkához szociofotósként, és évekig fényképezte a magyar vidéket és Erdély szegényeit. Társadalmi érzékenysége, modern avantgárd szemlélete mellett talán a mindenfajta szenvedés iránt annyira érzékeny nősége is közrejátszott abban, hogy szociofotóinak máig tartó ereje és hatása van. Az Aratás vagy az Üldözöttek című sorozata nemcsak társadalmi-történeti dokumentum, de a korszerű, progresszív formanyelvű magyar fotóművészet megbecsült darabja is. Különösen érzékenyen örökítette meg a gyermeki kiszolgáltatottságot és szenvedést, a második világháború előtt a szociális nyomort, a háború végén az árván maradt gyermekeket fényképezte.

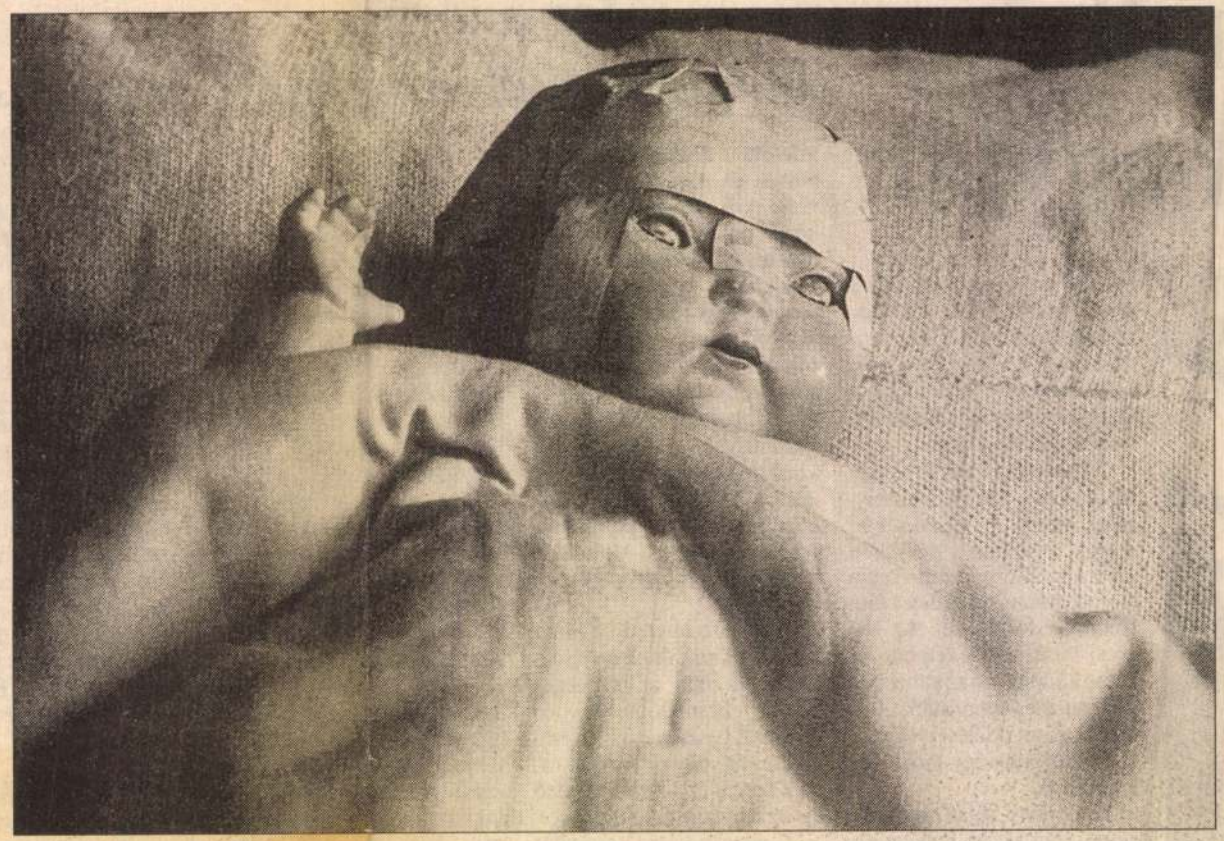

A háború után főleg reklámfotográfiával foglalkozott, de aktívan részt vett a magyar fotóművészeti közéletben is, egyik vezető tisztségviselője volt a Magyar Fotóművészek Szövetségének. Tárlata október 13-áig látható a Vintage Galériában Budapesten.

LANGER KLÁRA

Simon: Fotótörténet

191.0.

1992; *A Vasarely Múzeum állandó kiállításának katalógusa*, 1992; *Sváby*, Bp., 1995; *Meggyes László*, Szolnok, 1997; *Vilhelm Károly*, Szolnok, 1997; *Szabó Zoltán* (monogr.), 1998; *Ezüst György*, 1998; *Szőnyi István* [POLGÁR ÁRPÁDDAL] 1999. (*H. L.*)

EGRI Zoltán András ötvös, fémműves
(Bp., 1960. jan. 19.)
1975-78: VI. sz. Ipari Szakmunkásképző Int., ötvös-aranyműves. 1978-82: Képző- és Iparműv. Szakközépisk. esti tagozat, fémműves szak. 1981-91: MIF Tanárképző Int., 1985-89: MIF Tervezőképző Int., 1990-92: MIF mesterképző. 1989: Lóránd László-díj; 1996: Ezüst Gerely III. díj; 1998: Kortárs ötvös, különdíj.
1978-96 között az Állami Pénzverő ékszermodellezési gyártmányfejlesztője, majd uo. 1992-96-ban tervezőművész. 1991-től a MIF Formatervező tanszékén tanít. 1990-93 között az OMFB ösztöndíjasaként a *Halotti kultuszunk tárgyainak áttervezése* c. program kidolgozója. Tevékenységi köre az alkalmazott plasztika (érem, plakett, kisplasztika, ékszer, díszmű), de készít grafikát is.
Ek: 1997: *Ezüst-kor*, Eclectic G., Kecskemét.
Vcsk: *Aurifex '87, Nközi Ékszerkiállítás és verseny*, Vigadó G.; 1988: *Amulett és talizmán*, Städtisches M., Schwabisch Gmünd (D); 1990: *Jugend Gestaltet*, München; *Divat és látvány*, Ernst M.; 1991: *Iparmű-*

Julian Akadémián. 1906-tól az MKF-en Szinyei Merse Pál és Ferenczy Károly növendéke volt, de csak néhány hónapig. 1907-ben festette első jelentős képét (*Menhely előtt*). 1911-ben Belgiumban töltött hosszabb időt, ahol Meunier szociális igazságérzettől áthatott tömör, erőteljes művei hatottak rá (*Kikötőmunkások, Rakodómunkások*). Az I. világháború idején katonaként súlyosan megbetegedett, és 1916-ban hazatérve, a Balatonnál lábadozott. A tó egész életére magához kötötte. 1918-tól Keszthely, 1928-tól Badacsonytomaj volt az állandó lakóhelye. Bár részt vett a főváros művészeti életében is (a Nemzeti Szalon, a Művészház kiállításai, a Gresham Társaság), a Balaton festője maradt. A tó párás fényeivel, lágyan hullámzó vonalaival nem elsősorban látványélményt, témát, motívumot jelentett számára, hanem stílusalakító tényezővé lett. Itt találta meg egyéni hangját. Képein a víz, a nap, a föld, a fa, a ház már nem konkrét jelenség, hanem fénytünemény, egy kozmikus világérzés vetülete. A 20-as évek expresszivitása (*Fények a Balatonon, Vihar a Balatonon, Balatoni halászok*) a későbbiekben mérséklődött (*Balatoni fények, Támaszkodó, Nap a víztükörben, Visszhang*). A társadalmi együttérzés elvont humánummá szublimálódott. Egyetemes szimbólumok, bibliai alakok is megjelennek a balatoni környezetben (*Szent Kristóf, Keresztelő Szent János*). Művészetében különleges helyet foglalnak el fájdalmas kifejezésű

Langer Klára

Ovódások - foto /repr/

Rajztanitás 1963. II.sz 6.1.

Langer Klára

"Fény felé" c. képe "tudatos szerkesztéssel ké-
szült müvészi munka" -irja Alföldy Jenő: a
Photographia Hungarica c. albumban szereplő
fotómüvéről, "A vissza nem térő pillanat" c.
kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 31.
XV. évf. 31. sz. 12. lap

Langer Klára

...kiemelnénk a szocialista fotózás, másutt a MA történetéből közölt darabokat (Bass Tibor, Rédner Miklós, Sugár Kata, Langer Klára, Rév Miklós, Révai Dersó, Ladányi Lajos-ill. George Grosz, Moholy-Nagy, Seidner Zoltán, Lucien Hervé képeit)...

Bodri Ferenc: A Fotóművészet című folyóiratról.

Langer Klára, [?] MDK

Műveiből Kiállítás készül a
Fényes Adolf Teremben.

— : Ma Lallottuk 2.l.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. júl. 30.

Langer Klára

Fotómüvész kiállitása 1961 okt.6 - nov. 3.
a Dorottya u. 8 sz alatt került megrendezésre.

Rajztanitás · 1961. V.sz. hátsó boritó

Langer Klára

Gyermekekről készített fotóit ciklusba foglalta „Mindnyájan felelősek vagyunk értük" címen.

Elhagyott gyermek /repr./
Nyomor 1943. /repr./
Karesi 1944 - félszemű kistíú /repr./
Éneklők 1961. /repr./
Béke /repr. a hátsó borítólapon/

Oelmacher Anna: Langer Klára fotóművész kiállítása
Rajztanítás 1962. I. sz. 26-27 l.

MDK

Langer Klára,

a Szőv. Számvizsgáló Bizottságának tagja.

Magy. Képzőmův. és Iparmův. Szőv. közgyül. – nek 2. napja

MN. 1952 V. 27. – 5. l.

M.D.Ly

Langer Klára

fotós

Méltatás.

Végvári Lajos: Mostohatestvéreink a fotó

Művészet, 1967 április – 23 lap.

MDK.

Langer Klára

Kiállitási hir

Népszabadság 1966 dec.14.lap 7.

Langer Kálmán.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tiszteletbeli számvizsgáló bizottság tagjának választották.

Független Magyarország, 1952. máj. 26.

Langer Klára.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar számvizsgáló bizottság tagjának választották.

Képzőva, 1952. máj. 24.

Langer Klára
fafaműves

M.D.K.

4 Fényes Adolf levelében
tartott kiállítást

(— ds): Langer Klára kiállítása
"Nők Lapja, 1961. ~~dec~~nov. 4 — 4 lap

Langer Klára

Fotókiállítás Párizsban

Magyar Nemzet 1984. XI. 24.

LANGER KLÁRA

MEGHIVÓ : BOLT GALÉRIA GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

1996 dec 19 - 1997 jan 1o

LÁSD : BARTA ZSOLT PÉTER

Langer Lajos

Kamarai Épitomester

1799 – 1800 as évek
elejen az ő restaurációs
terves alapján alakí-
tották át a Kassai
városházát

+ K+ 83. l

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár

Nyugta

.....azaz: ..... Korona

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

LANGER Lipót építész

Békéscsaba, neológ templom 1893

ORBÁN Ferenc: Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei. Bp. : Panoráma, 1991 98.

Langer

L. 2. *Lőrinc*, üvegfestő, * Pozsony, 1584, † Nürnberg 1630, hol 1607. szerezte meg a polgárjogot. Egy 1617. festett és Melanchtont ábrázoló üvegfestménye, mely másolat egy Cranach-iskolabeli kép után, a zürichi múzeumban van.

E. Gy. II. 11. l.

2141. Német festő. XVIII. szá

Leány képe.

Egész alak, kissé balra f
gó legyezőt tart, baljá̋t pedig
öldöke szőke, szeme kék. Fátyol
hajtott kézelője fehér, bő ujjú
kezének csuklóján piros gyöngyf
és jobbra két sorban e felirat

Vászon, méretei 87 : 71 cm
Delhaes István hagyatékábó
Átvétetett 1902: I. 12-én

904 : IV. 27.

Langer Lörinc

üvegfestő 1630.

lásd

Mátrai Gábor jegyz.

Sz. M. 218 l.

szül. 1584. Pozsony-

ban

+ 1630. Nürnberg.

303

Monthelier Alexandre Jules és
Sirpenne Jean Louis

"Különböző" tájképi és építészeti
tanulmányok. (Etudes de pay-
sages et d'architecture pittoresques)
Kny.

K. 0·50.

287 m, 398 sz.

LANGER LÖRINC üveges és üvegfestő (Lorenz Langer von Pressburg) Pozsonyból származott, 1607-ben a nürnbergi polgárok sorába vették fel.

Mitteilungen des ~~[illegible]~~ Vereins für Geschichte der Stadt Nürnberg, 1899 évf. 140 l. — Rettberg: Nürnberger Briefe 139 l. — Nürnberger Ratsverlässe über Kunst und Künstler II. kötet, Bécs 1904, 2109. szám.

Langer Lőrinc

LANGER, Michael, pozsonyi asztalosmester

M.L.,Landtischlermeister,
† 78 évesen, Pozsony 1842 jan.21.
[1842, 73 l.]

Pr.Z.

LANGER, Michael, pozsonyi ostyalapmester

M.L., Landtischlermeister, 78 éves korában, Pozsony, 1842 január 21. (1842, 73.)

Preßburger Zeitung
(Zeitung)

LANGER, Michael üveges

Porsony, 1589-1590

Ars 1996/1-3. 232.

szentély bal oldali falán igen szép pastoforium két l
keretében, mely fönn egymásba fonódó szölőlombo
terebélyesedik. 85 cm sz. Déli szentélyfalon kettős
nyílású csúcsíves fülke s kettős félköríves végződés
fülkébe foglalt ablak.

Az oltár mögött heve:

1. Corona lucida kov. vasból, XV: sz. 70 cm m. 11
gyertyatartó tányérral, csüngőkkel díszítve.

2. Szárnykép Jeremiás próféta festett alakjával. 1 m
széles. XV. sz.

3. Két térdeplő gyertyatartó angyal fából, fehérre m
cm m. XV-XVI. sz.

A sekrestyében egy keresztbolt hornyolt élű bordák
zárókővel, keleti falán lőrésszerű ablakokkal.

1. Kehely, aranyozott. ezüst, hatkaréjos talp oldalpe

Langer Rezső

munkás

Ebédelő, olaj, 60 x 80 cm

Hajdunoboszlói jegyzet, olaj,
50 x 70 cm.

Gyermeknap, 1919-ben, olaj
80 x 60 cm

Vasutasok 5. Nemzetközi Képzőmův Kiáll. Bp 1960
Kat. Szerk. Kovács János

28

Langer Rezső munkás MDK

Ebédelők, olf.

Hajduszoboszlói jegyzet, olf.

Gyermeknap, 1919-ben, olf.

Micsarnok 1960.Vasutasok V.Nemzetk.Képzőm. Kiáll.

Langer Rezső MDK

Ebédelők, olf.

Mücsarnok 1960. Képző és Iparművészeti körök kiál.

MDK

Langer Rezső munkás

Ebédelők, of.

Hajduszoboszlói jegyzet, of.

Gyermeknap, of.

5. Nemzetk. vasutas képzőmüv. kiáll. Mücs. 196o. jul.

Langer S. /réz?-/metsző

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Perger Zsigmond/

Z m i j /művészi nevén Miklóssy/
József festő

1792 - 1841.

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
47-63.
Beszkid: Egy elfeledett képirónk.

MDK

Langer S.

Párbaj, metszet
A felfedezés, "
Ich bin bezahlt "

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei. /Perger Zsigmond/ Századok 1874. 184-2o5 l.

Langer S.

rezim

l.

Kremsteplit

177. l.

939. № 5.

4329. Joos van der Beke (Joos

~~Németalföldi mester:~~

A ~~XVI. század elejéről.~~

Mária vörös bort ad

~~Madonna a~~ gyermek ~~Jézussa~~

Mária, ki egy

~~Sérdig [illegible]~~ kissé

egy pillér előtti asztal nal

helyezett gyermek Jézust fogja,

melyet mindkét kezével tart. Mi

rékon megkötött kék ruhát és pi

szőke Jézus meztelen. A háttér f

ronynyal, jobbról malommal, a

Festmény, arany ~~szegélyes~~ lécben

a, méretei ~~52.8:42.0~~ cm.

~~[illegible]~~

939. Becsérlése 12000 K.

Jelzése 66.–

Körülöle a Madonna,

Kincstár

52.5:42.

~~Jegyzet. A leltár szerin~~

~~Niederländischer Mei~~

~~Jesukind aus einem Trinkglas~~

~~men mit inneren Goldrand, un~~

pag 6

és a régiben pag. 92. №

19(671)

Langer S.

lásd

Lay Bpestiparnuvkiáll

69. l.

EBET

LITÁSA

-ig

Langer S.

Benyovszky

Mellig, kissé jobbra tekintve, keretbe helyezett tojásdad medaillonban. Prémkucsmájának bélése lelóg, haja rövid, bajusza s barkója kicsiny. Nyakkendője körül van csavarva s kabátja prémes. Felirata a kép alatt:

Benyovszky

s a medaillon alján: S. Langer sc.

Fametszet, méretei a vonalkeretnek 10·3 : 8 c/m.

9818.

Sz. N. 378/98
112-98-91.

Auróra. 1825.

Címlap jelzése: „Lehnhardt sam mettz: Pesten".

Címlap előtt hárfáló leány. Róza. Rézm.

Jelzés: Schnorr del. S. Langer sc.

4 hangjegylap. Rézm.

Föv. Kot.

Kr. ①. 877.

Langer, S.

Aurora. 1825.

Címlap jelrése: „Jehnhardt sam melle: Gesten"

Címlap előtt hátfalá leány, Róza. Rézm.

Jelrés: Schmidt del. S. Tanger sc.

4 hangjegylap. Rézm.

Fő. kot.

Kr. ① 877.

MDK

Langer Simon lakásberendező

Kozma Lajos: Mész u. 25.sz. ház. Az alaprajz 4.szobája, készitette Langer Simon lakásberendező.

Épitőmunka, 1934. 6-10. sz. 125.lap.Képpel.

MDK

Langer Simon lakásberendező

Kozma Lajos: Mész u. 25.sz. ház. Az alaprajz 1. szobája, készitette Langer Simon lakásberendező.
Az alaprajz 2. szobája, készitette Langer Simon.
Az alaprajz 3. szobája, készitette Langer Simon.

Épitőmunka, 1934. 6-10. sz. 124.lap.képekkel.

M.D.K.

LANGER Vencel festő

1763, 1774-ben említik Budán

Igaras XVIII. rf. 147, 231.l

Langer Vencel 192

Schoen Anna templ.

tül az absztrakt kísérletek terére lendült át s értékeinek javarészét elvesztette.

A háború előtti stílustörekvések legtipikusabb képviselője Tihanyi Lajos (szül. 1885). Pályafutását ugyancsak a Nyolcak csoportjában kezdette. Társaitól megkülönböztette, hogy nemcsak kompozíciós kérdések foglalkoztatták, melyekkel, mint a többiek, Cézanne hatása alatt került kapcsolatba, hanem főművei között arcképek is akadnak. Kokoschka döntő hatása alakította ki stílusát, pszihologizáló arcképei, drámai torzításaikkal legjelentékenyebb munkái *(69. kép)* Kassák Lajos arcképét (1918, Párizs, a művész tulajdona) romantikus pátosz hevíti, mely a modell beállításának keresettségéből is kitűnik. Ez a többiekhez kapcsolja, egyéni benne az éles, könyörtelen jellemzés, mely már-már a karrikatúra határát érinti. Tihanyi itt is s más arcképeiben is a jellemző rútságot kereste, mely a kép készültének idejében hatásosabbnak bizonyult a szépségnél. A jellemzés iránti vonzalma ismertette meg Kokoschka művészetével s átmenetileg a nálánál hasonlít-

LANGERBERGER, Ignatz, pozsonyi kő-
művesmester

I. L., Mauergeselle, † 48 éves korában, Pozsony,
1777 november 4. (1777, 94. szám, 8.)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M. D. K.

LANGERER építész

Győr. Szent László király u 8. Kétemeletes ház (Győri Első Takarékpénztár), 1861.

Magyar építészet. Bp. 1954. 104. l.

Langerer építőmester M.D.K.

a Győri Első Takarékpénztár épületét építette romantikus stilusban 1860-61 ben.

Genth.Müeml.1959 I.109

Langerer Mátyás

kőmüves

Komáromból, 1772-ben

irasko 204 be.

lásd

Fleischer Bécs. 63. l.

és köröndökkel megerősitett
haladnak; az előtérben balra
tett város terül el, mig jobbra
innenső partján férfi és nő be-
yek hullámzanak. Felirata fö-

ARIAE
simum pro-

.2 cm.

Langerer Mátyás

Komárom könnves

mester

A XVIII. sz. második

felében

Stengyör. 40. l.

A *negyedik kötet*, kb. 400 oldalon, dús illusztratív anyaggal, hangjegyekkel és szemelvényekkel. Írói: *Bartha* Károly *Ébner* Sándor, *Kodály* Zoltán, *Lajtha* László, *Móra* Ferenc, *Solymossy* Sándor, *Tolnai* Vilmos, *Viski* Károly.

A népköltészet műfajai közt vannak az epikai (mese, monda, legenda, ballada, stb.), a lírai (dalok) és a drámai hagyományok (misztériumok, regősök stb. költészete). Oktató és alkalmi tréfás hagyományok, példák, közmondások.

A hagyományok külső alakja: szó és szólásmagyarázatok. A nép nyelve, nyelvjárások. A művészetek közt legjelentősebb fejezetek egyike a népzenéé *(Kodály)*. A nép táncai, a játékok néprajzi feldolgozásai szintén kiemelkedő részek.

A Magyarság Néprajza gazdag bibliografiával, tárgy- és névmutatóval teszi lehetővé, hogy olvasóit a további kutatásához munkatársul megnyerje.
A mű négy kötete nemzeti kultúrvagyonunk igazi gondozásának átfogó új korszakát jelenti.

ÉRTÖK

1

Mindenszentek, Marianna

TEK

2

Halottak napja, Achill

ÁBAT

3

Hubert, Győző

~~Bécsinger~~ MDK

- Langeseckh ötvös

- Schoen A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest multjából. IV.k. Bp.1936.

- Längerer, Andreas

polgári építőmester

Győrött 1787.-ben az alábbi épület tatarozására költségvetést adott.

Markó Árpád:

Adatok a győri Apátúr-ház történetéhez

Győri Szemle.

1936. 48. l.

Nagyságos

Dr. S z e n t i

müvészettörténeti

Längerer Andreas

győri maurermeister.
1786-ba a győr-uj-
városi plébániatem-
plom egyik építője.
A templom ma már
nem létezik. Lásd meg
Neymayer Jakab alatt.

Stengyőr. 38. l.

Pünkösdvas., Pünk.-v.

21 HÉT

* Pünkösdhétfő, Pünkösdh.

22 KE

Julia, Julia

23 SZE

Dezső, Dezső

24 CSÜTÖ

Kereszt. segíts., Eszter

25 PÉNT

Gergely, Orbán

26 SZOM

Fülöp, Fülöp

Langeseckh

lendai ötvös

l.

Schoen Szentháróm I.

5. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schoen Szentháróm I. e jel:

Schoen Arnold:

Bp 1936.

Tanulmányok Budapest multjából IV. k.

A Zsigmond-téri Szentháromság-szobor.

Buda vára az 1686. évi fölmentő ostromban néptelen romhalmazzá lőn. És a keresztény hadak véres győzelme után katonai, sztratégiai bázissá lett budai várban a romok között az idegenből csábított-csődített telepesek szívós munkája vetette el a jövendő polgári, városi élet magvát. Azonban ezt a lassan induló, nehezen lendülő éledést is csakhamar halálos veszedelem fenyegette, amikor 1691-ben még télvíz idején meglepte, szinte megrohanta az alig ideszokott telepes lakosságot a pestisjárvány réme, amelynek halálhozó csiráit a déli végeken a török ellen harcoló hadsereg beteg katonái hurcolták Budavárának tövéhez. A halálos nyavalya ellen a budai vár katonai parancsnoksága, a kamarai igazgatóság és a városi tanács minden igénybevehető s célravezető óvóintézkedést életbe léptetett. Azonban vesztegzár, fertőtlenítés, idegenek ellenőrzése, bormérések korlátozása, fürdők bezárása, kicsapongások eltiltása dacára kivált a rácok lakta Tabánban a pestis tovább dúlt állandóan veszélyeztetve a várbeli lakosságot, amely a romok között naiv, de vallásos lelkülettel minden egészségügyi intézkedésnél jobban bízott az Istenben, annak a segítségében, mert a közegészségellenes állapotok között fölburjánzott pestisjárványban bűneiért Isten büntetését látta.

Ez általánossá lett hiedelemnek ad hű kifejezést a várbeli jezsuiták évkönyvének 1691. évi történetét bevezető mondata: »Deus Optimus et Maximus, sed tamen ultor peccatorum voluit hoc anno morbo epidemico hanc visitare Civitatem . . .« Tehát a járvány égi büntetés, Isten bosszúállása, akinek a haragját különböző vallásos cselekedetekkel, böjtöléssel, imádsággal, litániázással, könyörgő processziókkal, kápolnák és szentszobrok emelésével gondolták kiengesztelni. A lakosságnak e vallásos fölfogását még inkább megerősítették és mélyítették Budának akkori egyházi s egyúttal szellemi vezetői: a jezsuiták is, akik önfeláldozólag gyógyítva-vígasztalva a betegeket, temetve az elhúnytakat, céltudatosan irányították a megfélemlített lakosságnak Istent engesztelő cselekedeteit. Ez a vallásos fölfogás annyira gyökeret vert a szorongatott lakosság minden rétegének a lelkében, hogy végül a kamarai adminisztráció tanácsára 1691. december 9-én a budai városi magisztrátus decretumot intézett a város lakosságához, amelyben a pestisjárvány csökkentését már egy ízben tett fogadalmáért Isten kegyes kíméletességének tulajdonítván, a járvány további terjedésének enyhítése végett Istenhez fordulva újabb könyörüle-

továbbítással.

tért bűnbánó engesztelésül naponkinti ájtatosságon kívül egy nyilvános Szentháromság-kőoszlop emelését határozta el és ennek létesítéséhez fölszólította a lakosságot anyagi áldozatkészségre, adakozásra.

E hatósági fölhívás nyomán az anyagi javakban éppen nem dúskáló lakosság csak szerényen adakozott a fogadalmi oszlopra, de a magisztrátus, amelynek tanácsosai között helyet foglalt *Venerio Ceresola* császári architektus is, bízva a lakosság további, ha szerény adakozásában is, elkészíttette a fogadalmi oszlop tervrajzát és e tervrajz alapján 1692. szeptember 3-án *Bernhardo Feretti* kőfaragómesterrel szerződést kötött a fogadalmi oszlop kőfaragási munkájára. Feretti vállalta a Szentháromság-oszlop összes kőfaragómunkálatainak 1693 husvétjáig való elvégzését 700 forintért, amely díjazásból Feretti 100 forintnyi összeget önkéntes adományként fölajánlott az emlékmű céljaira; határidőhöz kötött munkájának késlekedése esetén Feretti kötelezte magát a szobrok fölállításában esetleg akadályozott, de névtelen szobrásznak munkája bevégzéséig saját költségén való ellátására; aláírván a szerződést, Feretti még aznap, szeptember 3-án fölvette díjának első, 200 forintnyi részletét.

Az egykorú elszámolási jegyzék szerint a szerződéskötést követő napon, azaz 1692. szeptember 4-én *Johann Philip Preis* szobrász is fölvett 10 forintnyi összeget a szoboralap pénztárából. A homályos szereplésű Preis bizonyosan azonos a Feretti szerződésében névtelenül említett szobrásszal, aki más egykorú számadási följegyzések szerint 150 forintnyi készpénz és ellátás, lakás ellenében vállalkozott a Szentháromság-oszlop figurális részeinek, szobrainak az elkészítésére. Preis azonban csúfondárosan visszaélt a városi magisztrátus bizalmával, mert körülbelül háromhavi Budán való időzése alatt csak kocsmázott, dorbézolt, míg aztán titkon kereket oldott, szobrok helyett kocsmaszámlákat hagyván maga után, amelyeket a tanács volt kénytelen kiegyenlíteni. Preis eltünésével, bár Feretti tovább dolgozott a kőfaragómunkán, az egész fogadalmi oszlop ügye válságba jutott.

Lassan Ferettinek és kőfaragólegényeinek a kőbányában való munkája is csökkent, sőt 1694. elején teljesen megfeneklett pénzhiány következtében. Ezt a válságot leginkább a jezsuiták fájlalták, akik értelmi szerzői lévén a fogadalmi oszlopnak, minden lehetőséget számításba vettek, hogy a polgárság, illetőleg a város fogadalmát valóra válthassa. A városi magisztrátus tehetetlenül állván a fogadalmi oszlop üres pénztárával szemben, a jezsuita superior siettetésére 1694. június 3-án újabb fogadalmi okiratot küldött a kamarai adminisztrációnak, amelyben különféle ájtatosságok, körmenetek és böjtölések megtartásával, más vallásúaknak, nem katolikusoknak a városból való kizárásával a város nevében újra ígéri a Szentháromság-oszlop emelését. Azonban a puszta ígéretnél most sem jutott tovább a magisztrátus. Közben szűnvén a pestisjárvány ereje, a tanács már szinte napirendre tért a Szentháromság-oszlop fogadalmának a teljesítése fölött, amikor a jezsuiták szívós kitartása mozgalmat indított a városi lakosság körében, hogy az becsületesen teljesítse Istennek tett ünnepélyes fogadalmát. A hadi adókkal terhelt, nehéz viszonyok között élő polgárság erre 1697. január 25-én fölhívást intézett a vidék lakosságához, hogy az a pestisjárvány enyhülése s a török veszedelem múlása

felett való Isten iránti hálából anyagi hozzájárulásával tegye lehetővé a Szentháromság oszlopnak Buda várában való létesítését. Ha nem is lettek e fölhívásnak rövidesen érezhető eredményei, azonban a híre elhatott Bécsig, ahonnan újabb pénzforrások reménye csillámlott föl a jezsuiták közbenjárására.

A polgárság egységes megmozdulását a magisztrátus sem nézhette tovább ölbetett kézzel és 1697 február közepétől kezdve különböző munkaerők igénybevételével a nyár beálltáig állandóan takaríttatta a Szentháromság-oszlop számára szánt teret és szállíttatta el onnan még a várostrom idejéből ott heverő kőtörmeléket. Áprilisban pedig a jezsuiták ösztönzésére maga Bősinger Ferenc Ignác budai polgármester megfordult Bécsben Kollonics Lipót kardinálisnál, kérve annak a támogatását a fogadalmi oszlop létrehozásához. Kollonics, aki állandóan támogatta a budai jezsuitákat pénzzel, élelemmel, egyházi ruhákkal, kegyszerekkel, relikviákkal, szentsír építésével, sőt egy Mária-szobor ajándékozásával is, élénk összeköttetésben lévén a jezsuiták budai superiojával, Lintschinger Alajos páterrel és ennek révén már ismervén a fogadalmi oszlop vajúdását, bőkezűen ezer tallér adományt ígért Bősingernek a szobor céljaira. Amikor aztán a városi magisztrátus levelében köszönve kérte a kardinálistól az ígért adományt, Kollonics 1697. május 18-án kelt levelében a pénzösszegnek megküldését »aus billichen ursachen« méltányos okokból elhalasztotta, jelentvén, hogy a budai jezsuita superior már mestert (bizonyosan szobrászt) is ajánlott neki, akit ő alkalmas időben felhasználhat majd. Telten telt az idő, de Kollonics adománya csak nem érkezett. Ezért a budai magisztrátus 1698. áprilisában — fogadalma értelmében kitiltván a horvátok lakta városrészből a kálvinistákat — újra levélben tapogatózva fordult Kollonicshoz a kilátásba helyezett ezer tallér végett, mert a budai polgárság a szüntelen hadakozás és az ebből reá háramló elviselhetetlen adózás miatt képtelen a fogadalmi oszlop költségeinek előteremtésére. Kollonics május 3-án igen rövid levéllel válaszolt, amelyben lelkére köti a magisztrátus tagjainak, — »wollen aber vor iezt nur die portionen halber sich besorgen, und vor die Saulen mich sorgen lassen« — hogy ők csak gondoskodjanak egyelőre az adók behajtásáról, mert az oszlopról majd ő maga fog gondoskodni. Kollonics már ezúttal pénzadomány helyett szoborművet helyezett kilátásba.

A fogadalmi oszlop ügye további pénztelenség miatt ismét zátonyra futva szinte elcsendesedett, amikor 1699 nyarán a pestisjárvány újra felütvén fejét a budai várban, a kamarai adminisztráció sorok között dorgáló-rosszaló átirattal fordult szeptember 9-én a városi magisztrátushoz, hogy az mielőbb teljesítse a fogadalmát, mert az Isten most a tanács közönye miatt bünteti újra az egész várost járvánnyal; átiratában elrendelte a fogadalmi oszlopnak szánt tér rendbehozását és példaadás kedvéért a kamara adminisztrátora és tanácsosai is szekereiket átengedik e térrendező munka elvégzésére; továbbá elrendelte, hogy kivétel nélkül, mindenki tehetsége szerint adakozzék a fogadalmi oszlop céljaira s a magisztrátus foglalja pontos jegyzékbe az adakozók nevét és adományát, belevezetve a büntetéspénzekből eredő összegeket is. A tér rendbehozatala néhány héten belül megtörtént. És megindult az adakozás is, amelyhez jó példát

adott maga I. Lipót császár-király, aki szeptember 28-án 200 forintot adományozott a fogadalmi oszlopra, példáját követte később felesége, Eleonóra császár-királyné 75 forint, majd fiúk József főherceg 50 forint s végül Károly főherceg 25 forint adománnyal. Az uralkodóház bizonyosan Kollonics kardinális közbenjárására adakozott, akinek a nevével azonban nem találkozunk a Szentháromság-oszlop jótevőinek albumbeli névjegyzékében; pedig a jelek szerint ítélve Kollonics volt már ezidőben a Szentháromság-oszlop legközvetlenebb pártfogója s legnagyobb adományozója.

A források némasága, hiányossága, vagy csak lappangása dacára is bizonyos, hogy Kollonics élőszóval ígért, levélben újra vállalt és levélbelileg a szoborról való személyes gondoskodására módosított kötelezettségét nemsokára, valószínűleg még 1699 első felében váltotta valóra és pedig: egy Szentháromság-szoborcsoportnak ajándékozásával, amely szoborcsoportot közelebbről meg nem határozható időben a városi tanács a városházának egyik helyiségében helyeztette el ideiglenesen. Mert alig hogy elkezdődött a jezsuiták épületcsoportja és a városháza között levő tér rendezése a kamara utasítására, a városi tanácsnál 1699. szeptember 16-án Glöckner György szappanfőző azt kérelmezte, hogy a tanács adja neki bérbe a városházának azt a helyiségét, amelyben a Szentháromság-szobor van elhelyezve. Ezt a városházi helyiséget a tanács szeptember 25-én évi 25 forintnyi összegért két évi időtartamra Glöcknernek bérbe adván, szeptember 28-án utasította a városi árvaszámtartót, hogy az a bérbeadott városházi helyiségben levő Szentháromság-szobornak a jezsuiták templomába való áthelyezését eszközölje ki a jezsuiták superiorjánál, indító okul adván a szobor további sértetlen megőrzését egyfelől és hogy annak jelenlétében tartassanak a fogadalmazott ájtatosságok másfelől. A jezsuita superior helyet adván e kérelem teljesítésének, október 14-én reverzális ellenében átvette a Szentháromság-szobrot és azt a Nagyboldogasszony templomában a keresztelőmedence mellé helyeztette.

A Szentháromság szoborcsoport elkészültével, illetőleg ajándékba vételével az egész fogadalmi emlékmű a megvalósulás felé közeledett. Az adomány és büntetéspénzek szaporább jelentkezésével újra foglalkoztatták *Feretti* kőfaragómestert, aki novemberben 14 forintot kapott munkájáért. Természetesen az adományozott szoborral módosulhatott az egész emlékmű alaki kivitelezése is, ami aztán módosította Feretti kőfaragó készségének a fölhasználását is. Így az 1692-ben kötött szerződés túlhaladott álláspontot képviselvén, Ferettinek a foglalkoztatása még körvonalaiban sem ismert az elszámolások szűkszavusága folytán. 1700. májusában *Venerio Ceresola* helyettes polgármester, máskülönben építőmester irányítása mellett megkezdődött a fogadalmi emlékmű alapozása, majd a szükségelt kőfaragómunka elvégzése, amelyért *Feretti* június 2-án 30 forintot kapott. Végül a jezsuita superior szorgalmazására elkészült az alapkőbe helyezendő emlékirat latin szövege s az alapkőletétel ünnepélye július 8-ára tűzetett ki. Ismeretlen okból azonban csak augusztus 5-én ment végbe a Nagyboldogasszony templom előtt elterülő tér közepén az alapkő elhelyezése s egyházi megáldása, amelyet Széchenyi Pál kalocsai érsek végzett nagy ünnepélyességgel az egyházi, katonai s polgári hatóságok részvételével.

Sajna, az alapkő letétele után, bár adományok és büntetéspénzek eléggé gazdagították az emlékmű pénztárát, annak tovább építése ismét szünetelt. Az uralkodó család példájára adakozó katonai, hatósági s magánszemélyek jámbor szándékú adományai mellett jellem- és korfestő szineket tartalmaznak a büntetés-, bírságpénzek hátterében lappangó események: így többek között Bősinger polgármester a nála vendégségben vacsorázó Zaunack városi tanácsost véresre vervén 50 tallérnyi bírságot, kölcsönös sértegetésért Langeseckh ötvös 3 forintot és Schwartzinger szobrász 2 forintot, Rast kocsigyártó házasságtörő vétkeiért gyermekeit mérlegelve enyhítő ítélet szerint csak 100 forintot, Feretti kőfaragómester Vogl kőfaragómesterrel való viszályából kifolyólag 12 tallérnyi büntetéspénzt fizetett a fogadalmi oszlop javára. Feretti e pörös eljárás után elmaradt a Szentháromság-oszlop kőfaragómunkáitól és a számadások szerint *Konrad Vogl* kőfaragómester végezte a faragási munkát 1701—1703 folyamán *Ceresola* irányítása mellett.

Valószínűleg még *Ceresola* építőmester elgondolása alapján készült el a jezsuiták templomában ideiglenesen elhelyezett Szentháromság szoborcsoporthoz az egész fogadalmi oszlop új modellje is a jezsuiták buzdító irányítására 1705-ben, amely modellnek vázlatáért *Georg Falconer* festő ez évi november 20-án 8 forintot vett fel a szoboralapból. De ez a modell, ez a tervrajz sem kerülhetett a maga teljességében kivitelre, mert 1706. május 28-án a városi tanács a fogadalom sürgős teljesítését határozta el olyan megoldással, hogy a jezsuiták templomában őrzött Szentháromságcsoport kőszobra a templom előtti téren megfelelő talapzatra állíttassék föl ideiglenesen addig, amíg a fogadalmazott emlékmű végleges alakot, teljes művészi kiképzést nyer; egyúttal a pünkösdre következő Szentháromság vasárnapjára tűzte ki a fogadalmi szobor leleplezését, azaz egyházi megáldását, külön hirdetményben közölvén az ünnepély sorrendjét. *Heinrich Bősinger* festő részben befestvén, részben bearanyozván az emlékmű megfelelő részeit, az ideiglenesnek tervezett négyszögű talapzattal bíró Szentháromság-szoboremlék fölavatása tényleg megtörtént 1706. Szentháromság vasárnapján a jezsuiták évkönyvének tanusága szerint.

Tizenöt esztendei változatos vajúdás eredményeképen csonkán, mellékszobrok nélkül állott a fogadalmi emlékmű állandó intésül a budai lakosság számára, hogy az fogadalmas háláját mielőbb méltóbb, művészibb, gazdagabb és tökéletesebb alkotással rójja le az Istennek, aki már több ízben megmentette a várost a pestis veszedelmétől. A hevenyészett talapzatú szoboralkotást 1707. tavaszán két angyalpárral díszítették, amely angyalokat *Franz Josef Barbier* szobrász készítette április 13-án nyugtázott 30 forintnyi díjért. Ugyanez év májusának vége felé *Johann Hölbling* építőmester talapzatokat épített hozzá; a négy szobortalapzati kő kifaragását *Wolf Matzinger* kőfaragómester végezte június 30-án nyugtázott 12 forintnyi összegért. A négy szobortalapzatnak a főszoborcsoporthoz való hozzáépítéséből látszik, hogy, ha nem előbb, úgy valószínűleg 1707. júniusától 1709. júniusáig terjedő időben még mellékszobrok alakjaival bővült ez a fogadalmi emlék, amely fölállításától kezdve minden nyilvános egyházi s világi ünnepségnek a középpontjában állott.

Erre az emlékműre a budai lakosság oly föltétlen bizalommal és törhetetlen reménnyel tekintett, mint Mózesnek a pusztában vándorló népe a váltságul fölállított rézkígyóra. Amikor aztán 1709-ben újra megtámadta a pestis réme az újjáépülő Buda lakosait, a magisztrátus június 23-án a járvány ellen való óvóintézkedések sorát azzal vezette be, hogy az Isten »büntető vesszeje csapásainak« enyhítésére a meglevő fogadalmi emléknél nagyobb és díszesebb Szentháromság-szoboremlék fölállítását határozta el és ebbeli határozatát esküszóval is megerősítette. E határozatban benne rejlett már ez ideiglenes fogadalmi emléknek a lebontása s eltávolítása is, hiszen ennek a helye lőn kiszemelve a díszesebb új emlékmű számára. És megindulván a budai várban ma is fennálló Szentháromság-szoboremléknek az előmunkálatai, a budai városi tanács 1712. december 2-án hozott következő jegyzőkönyvbeli határozattal: »Denen Richtern und geschwornen in der Neustift wird die alte Heyl Dreyfaltigkeit Saullen angetragen und wohin zu transferiren geschänckhet« a régi Szentháromság-oszlopot Újlak elöljáróságának ajándékozta.

Miként gondoskodott az újlaki elöljáróság ez ajándékszobor átvételéről és mely évben állíttatta fel azt Újlaknak akkor még Felsővásár-, később az emlékoszlopról Szentháromság-, majd 1900. óta Zsigmond-térnek nevezett területén, egykorú feljegyzések híján meg nem állapítható. Hogy azonban az újlaki elöljáróság csakhamar fölállíttatta e Szentháromság-szoboremléket az akkori Felsővásár-téren (Obere Markh plaz worauf die Wiener und Ofner strassen creüzweis zusamben laufen), hitelesen bizonyítja Buda városáról 1733-ban a budai Nottenstein-nyomdában készített első leíró, ma már könyvtári ritkaságszámba menő kalauz, amely érintve Neustift, Újlak fekvését (bestehet solche in zwey Haupt-Gassen, so auf den grossen Platz anweisen, wo auch ein der Heil. Dreyfaltigkeit erbaute Ehren-Saul stehet) említi már e Szentháromság-oszlopnak e helyen való fennállását. Ezt az első nyomtatott hírt-jelentést négy év mulva megerősíti s kiegészíti Bél Mátyás, monumentális latin művében Újlak futólagos vázolásánál azt írván, hogy e piacon finom művű »scito facta opere« Szentháromság-oszlop emelkedik.

Ez a Bél által finom munkájúnak, csinos kidolgozásúnak jellemzett Szentháromság-emlék idők folyamán számtalan javításon esett keresztül. Így már 1757-ben és 1762-ben a bécsi származású, Budán megtelepedett Matheus *Nöpauer* építőmester végez rajta javításokat. 1781-ben 465 forintnyi összköltségen alapos restaurálási munka folyik az egész fogadalmi emlékművön *Leonhard Weber* szobrász, *Franz Endl* kőfaragó, *Josef Mayrhoffer* kőmíves, *Josef Lasser* aranyozó és *Josef Scherawitz* festő — mind budai mester — közreműködésével. 1782-ben újra *Leonhard Weber* szobrász javítgat a szobrokon, míg 1783-ban *Scherawitz* festő végez rajta kisebb részletátfestést. 1800-ban *Josef Werner* lakkozó, *Johann Büning* és *Johann Schmidt* kőművesek dolgoznak a helyreállításán. 1812. folyamán pedig ugyancsak az említett *Johann Schmidt* és *Christian Vieszner* kőművesek javították és átfestését *Philip Niberlein* festő végezte. Mindezek a kisebb-nagyobb restaurálások csak javító, részleteket pótló, töredékeket kiegészítő, az egész emléket jókarbantartó s az emlékmű lényegét nem átalakító, nem módosító jelleggel történtek.

Ez a szobormű elajándékozása után száz esztendővel 1813 június 19-én Fauser Antal helybeli plébános és Piller Ferenc helybeli bíró egyúttal szoborgondnok gyüjtötte költségen renováltatott ismeretlen szobrász vagy kőfaragómester közreműködésével. Ugyancsak Piller bíró az időjárástól megviselt szoborművet 1819-ben e szoboralap terhére 138 forint 40 krajcár költségen ismét javíttatta meg nem nevezett mesterrel és festette *Philip Niberlein* festő igénybevételével. Az 1822. évi újlaki kánoni vizsgálat újra javasolta nemcsak az egész szoborműnek, de az azt övező kőkorlátnak a javítását is, de e javasolt restaurálásnak a körülményeiről sem maradt fenn följegyzés, hacsak az 1824. év folyamán eszközölt restaurálás nem vezethető vissza erre a javasolt szándékra, amikor is *Maxim Knecht* kőfaragó sóskúti követ szállított 60 forint árán és 295 forintnyi kőfaragómunkát végzett rajta.

A 19. század derekán Budaújlak e terének és abba torkoló utcáinak a rendezése alkalmával e szoboremléknek forgalmi s esztétikai szempontból való eltolása, illetőleg a tér hosszanti tengelyében való centrális fekvésű elhelyezése válván szükségessé, az emlékmű régi vedlett talapzatának elejtésével újonnan tervezett talapzat kérdése foglalkoztatta Buda városának a tanácsát. Ez áthelyezési, restaurálási és talapzatmódosítási munkálatokra 1853. októberében két árajánlattal is kínálkozott a Pesten működő *Bartakovics József* akadémikus szobrász, aki a Szentháromság-szoborcsoport és a három régi mellékszobor alá új talapzatnak sóskúti kőből való készítését, a szobrok átjavítását, festését, aranyozását és a középső talapzat homlokoldalára szánt felirat vésését vállalta volna, azonban ajánlata ismeretlen okból ad acta került.

1856. március végén *Dotsch Pál* Pesten működő szobrász ajánlkozott a szoborcsoport renoválására, négy sarok gyámkő kapiteljének, a föliratnak és oldalornamenseknek kifaragására, a három régi mellékszobor átdolgozására s hiányzó részeinek a pótlására; a szoborcsoportot tartó középső talapzat frontális oldalára pedig oltárt tervezett, amely fölé vágott fülkében keresztet tartó angyal szobrát szánta. Dotsch írásbeli ajánlatával majdnem egyidejűleg *Eckerman Ferenc* kőfaragómester is tett ajánlatot ez átalakítási és javítási munkálatokra; azonban mindkettőnek az ajánlata szintén meddő aktasorsra jutott.

Ugyanez év május 17-én a Pesten lakó *Pozsányi Antal* szobrász pályázott írásbeli ajánlattal e műemléknek *Máltás Hugó* rajztanítótól készített tervrajz alapján való átalakítási és restaurálási munkálataira, aki megkapván a városi tanácstól a megbízást, 1856. szeptember 24-ére elkészült e Szentháromság-szoboremlék áthelyezésével, talapzatával és javításával. E munkálatnak a vaskerítéssel együtt 1800 forintot kitevő költségeit részben a szoboralap, részben a városi tanács fedezte. A régi Szentháromság-szoborcsoport és három mellékszobrának a kivételével, amelyeket Pozsányi szobrász (reliquae statuae majores sunt antiquae, sed per Sculptorem in meliorem formam transmutatae) alaposan átdolgozott és kiegészített, ez alkalommal került e műemlék mai helyére teljesen új alakot nyerve: ekkor készültek a főszoborcsoport és a mellékszobrok új talapzatai, továbbá a konzolos oltármenza és a homlokzati fülke Immaculata-szobra sóskúti kőből, az emléket övező kerítés vasból, környéke pedig befásíttatott.

Az emlékmű ezidőbeli megújhodásának évszámát őrzi az ekkor belefaragott homlokzati alsó és felső felirat chronosticonja :

SANCTA TRINITAS VNVS DEVS
MISERERE NOBIS PEC̄ATORIBVS

AVE REGINA PIA VIRGO PVRA
TVO POTENTI PATROCINIO NOS FOVE

1856. volt újjászületésének az éve s az ekkor nyert alakban, bár némileg megviselve áll fenn ma is a Zsigmond-téri Szentháromság-szoboremlék. Az emlékmű egy egyenlőszárú kereszt alaprajzával rendelkező talapzaton áll. A keresztalak homlokoldali szárát lépcsős, konzolokon nyugvó oltármenza, míg a kétoldali s hátsó szárát egy-egy négyszögű postámens alkotja ; a postámenseken pedig jobbra Szent István magyar király, balra Szent Imre herceg és hátul Szent József szobra áll. E négy kiugró elül architektonikus, háromoldalt plasztikát hordozó tag két egymást keresztező tengelyének a közepén a mellékszobrokat magasságban jóval felülhaladó négyszögű hasábtalapzat sudárosodik. E középső négyoldalú főtalapzat sarkainak élei neoromán volutás fejű pilaszterekkel vannak letompítva, míg három oldalába csekély mélységű, síkhátterű, félköríves záródású fülkék vannak faragva ; a homlokzati, homorúra kifaragott, félkörívesen hornyolt fülkébe az Immaculata-szobra van illesztve, míg a fülke felett a Szentháromsághoz könyörgő és a fülke alatt a Szeplőtelen Szűzhöz fohászkodó latin szövegű chronosticont rejtő felirat van vésve ; a többi három fülke üres és záródásuk felett neoromán stílusú, faragott, szimmetrikusan széthajló indájú levél-ornamens ékeskedik. A sarokpilaszterekkel tompított, középfülkékkel tagolt, felirattal és levélornamentikával díszített talapzat sík tetejét négy sarkán a pilaszteréknek megfelelően kiugró záró párkány fejezi be, amelyet a Szentháromság-szoborcsoport koronáz.

A neoromán modorban szerkesztett és díszített architekturát annak szabályosan egyenes, lehiggadt vonalmenetével szemben barokk extázistól mozgalmasan megjelenő szentek szobrai övezik, amely szobrok közül csak a frontálisan elhelyezett Immaculatának klasszikó-román formákkal jellemzett, nyugalmas szoboralakja illeszkedik szervesen a vele egykorú, postámensül felhasznált kőarchitektura szellemébe. A Szentháromság-csoport több darab kőből faragott szobortömbje teljesen elszigetelt jelenségként emelkedik és barokk formarendszerén kívül semmi sem köti össze az alatta álló, vele egykorú szentek szobraival, amelyek a 19. század derekán divatozó nyilvános emlékszobrok allegórikus mellékalakjainak hatása alatt elhelyezve csak üres dekoráció statiszta szerepében ődöngenek a főszoborcsoport körül, illetőleg az alatt, elvesztvén tartalmi kapcsolatukat a főszoborcsoporttal. Eredetileg más volt a beállításuk, helyzetük, rendeltetésük, amint azt a Falconet-féle 1705-ben készült vázlat mutatja : e vázlatból világosan megállapítható ez emlék Szentháromság-csoport-

jának és Szent István király szobrának a vázlatbeli megfelelő szobrokkal való azonossága. E vázlat bizonyság reá, hogy az 1699. év folyamán bizonyosan Kollonics adományából a város birtokába jutott Szentháromságcsoporthoz készült e vázlat modellje, amelyre akkor István király, Sebestyén, Rókus, Xaveri Ferenc szentek, felettük Immaculata álló s ez alatt Szent Rozália fekvő szobrát tervezte *Ceresola* architektus, akit e tartalmi programm elkészítésénél a budai jezsuiták inspiráltak, mert hiszen a szoborleleplezés alkalmával 1706-ban a jezsuiták évkönyve világosan vallja, hogy a Szentháromság-szoboremlék »hortatu tamen, et directione Budensis Societatis«, azaz a budai Jézus Társasága buzdítására s irányítása mellett létesült.

Az 1705. évi modellből a Szentháromságnak akkor már készen levő szoborcsoportján és a vázlatra jellegzetesen odavetett István magyar király alakján kívül más szent alakja nem öltött szobortestet. A városi tanács által 1706-ban hirtelen elrendelt szoborleleplezésre elejtvén a nagyköltségű s nagyszabású modellt, csak egy négyszögletes talapzat készült a Szentháromság szoborcsoport alá, amely mellé 1707-ben *Hölbling* építőmester tervezett és *Matzinger* kőfaragó faragott négy mellékszobor alá való postámenst. A körülmények egybevetéséből bizonyos, hogy a modellen feltüntetett szentek helyett Szent István kivételével Szent Imre s Szent József került csak kivitelre, bizonyosan a postámensek elkészülte után való időben. Az a körülmény viszont, hogy a két magyar nemzeti férfiszent mellé Szent Józsefre, Jézus nevelőatyjára esett a választás harmadik szoborul, e mellékszobrok készülésének közelebbi idejét határozza meg. A jezsuiták annaleseiből ismeretes ugyanis, hogy 1689-ben a budai Szent József-hegy »intuitu serenissimi Regis Hungariae Josephi primi«. József koronaörökös védszentjének tiszteletére emelt Szent József-kápolnától kapta nevét. Tudván azt is, hogy a koronaörökös József 50 forinttal adakozott e fogadalmi emlékre, világos, hogy a városi tanács vagy más mecénás loyalitásból e két nemzeti szent mellé az akkor már uralkodó József égbeli patrónusának a szobrát csináltatta meg, ami nem következett volna be, ha e szobrokat József († 1711.) halála után készítik ; amint nem készítették el Lipót császár-király védszentjének, Szent Lipótnak a szobrát sem, lévén már az uralkodó, aki pedig 200 forintot adományozott ez emlékre, halott († 1705.) a fogadalmi emlékmű fölállítása idején. Ha pedig 1712. után, tehát már Újlakon készültek volna e szobrok, akkor Károly császár-királynak a védszentjét borromei Szent Károlyt kellett volna kifaragtatnia az újlaki elöljáróságnak, hiszen az akkor uralkodó III. Károly főherceg korában szintén adakozott e szoborra. Tehát bizonyos, hogy e három mellékszobor legkésőbb 1707. június és 1709. júniusa között készült, mert ez időpont után új fogadalmi emlék állítását határozván el, a pestistől ismét megtámadott város minden erejét új fogadalma teljesítésére összpontosította, nem törődvén többé a lebontásra szánt régi emlékkel.

Hogy az újlaki elöljáróság 1712-ben a főszoborcsoportot és csak e három mellékszobrot kapta ajándékba a budai tanácstól, az emlékmű talapzatával együtt, bizonyság reá a budaújlaki plébánia kézirati Protocolluma s a restauráló szobrászok árajánlatainak a szövegei, amelyekben mindig csak a főszoborcsoportra, a három mellékszoborra s a talapzatkomplexumra történik hivatkozás.

Az Újlakra jutott főszoborcsoportnak és a mellékszobroknak a plasztikai egybevetéséből, — bár e szobroknak, főleg Szent Imre s Szent József szobrainak barokk formaalakítása, ráncvetése a gyakori javító faragások, átdolgozások nyomán lágyabbra símult, enyhébb tűrődéssé kopott, — látszik, hogy a főszoborcsoport is más, a mellékszobrok is más szobrász alkotása. A mellékszobrok közül Szent József fejlett ábrázolási típusa s István király meg Imre herceg magyar nemzeti szentek még tapogatózó ábrázolása között a látszólagos különbség nem elegendő bizonyság reá, hogy Szent József szobrának más volna az alkotója, mint első királyunk és fia szobrainak, vagy hogy Szent József szobra újabb keletű volna István és Imre szentek szobrainál. Szent József bibliai ruházatú alakja egy hosszú fejlődés szülte, művészi gyakorlat szentesítette ábrázolási típus, míg István király és Imre herceg történeti alakjának jellemzéséhez szükségelt nemzeti habitusa különböző, inkább német-osztrák elemekből csirázó fejedelmi, udvari costumenek kezdetleges formája. Úgy látszik, mintha a szobrász a magyar királyok Mausoleumát lapozgatta volna és Szent István király szobrához I. Ferdinánd rézmetszetű képétől vett volna ihletet: jelmezük, testtartásuk, mozdulatuk szoros rokonságra vall. A három mellékszobor így valószínűleg egy szobrász műve, míg a Szentháromság szoborcsoport plasztikai s technikai fölfogásánál fogva más gondolkozású szobrászra vall. Viszont az a tény, hogy a főszoborcsoportnak és a három mellékszobornak az anyaga azonos budavidéki homokkő, bizonyság amellett, hogy úgy a főszoborcsoport, mint a mellékszobrok helybeli szobrász vagy szobrászok alkotásai. De egyetlen szobrász neve sem állapítható meg okirati hitelességgel e szobrok szerzőjéül, a források némasága miatt. És el kell ejtenünk e szobroknál *Feretti* kőfaragómester szoborszerzőségét is, amelyhez őt 1692. évi szerződésének a téves magyarázata juttatta: ő csak kőfaragómunkát végzett és a mellékszobrok készülése idején már ez emlék kőfaragómunkálataiban sem vett részt. A főszoborcsoport szerzőjének a megállapításánál teljes homályban állunk, mivel a Kollonics-féle levelek nem említenek szobrásznevet és azt sem tudjuk, hogy a budai jezsuita superior melyik szobrászt ajánlotta Kollonics figyelmébe. A főszoborcsoportról csak annyi a hiteles értesülésünk, hogy az már 1699-ben a városháza egyik bolthelyiségében volt elraktározva. A főszoborcsoport szobrászának a nevére nehezedő homályt csak a Kollonics-levéltár átkutatása oszlathatná el. A tőlünk ismert székesfővárosi levéltári számadások viszont csak *Barbier* szobrász nevét őrizték meg, aki az első Szentháromság-szoboremlékhez két angyalpárt faragott.

Bár sem az ismeretlen helyre került vagy elkallódott angyalpárokat, sem Barbier más szoborművét nem ismerjük, amelyik stíluskritikai alapul szolgálhatna e három mellékszobor szerzőjének a megállapításánál, mégis ismerve a helyi viszonyokat, nem gondolhatunk idegenből meghívott mester, szobrász közreműködésére, szerzőségére. Bár Budának a 18. század küszöbén már elegendő kőfaragója van, de *Preis* szobrásznak botrányba fulladt vendégszereplése idején csak két szobrászról van némi tudomásunk, akik Budán tartózkodtak. Az egyik *Johann Ludwig Erdinger*, akiről csak annyi ismeretes, hogy 1692. április 29-én lett budai polgár, 1693. április 13-án feleségül vette özv. Pösöcker Éva Zsuzsannát és házat

is bírt a budai várban; különben ködbe vész alakja. A másik a salzburgi származású *Thomas Schwartzinger*, aki már 1689-ben lőn Budán polgárrá és itt házasodott 1696. szeptemberében, 1697-ben a budai vár Bécsi-utcájában (Wienergasse No. 184.) házat vett, amely Erdingeré volt; meghalt 1707. április 27-én 47 éves korában; holta után Landtrachtinger I. G. festő vette meg házát; munkássága eleddig teljesen ismeretlen. A századfordulón még egy harmadik szobrász homályos alakja tűnik föl *Johann-Georg (Millner) Müller* személyében, aki 1700. február 21-én feleségül vette özv. Ziegler Anna Reginát, akitől 1701. januárjában János Gáspár nevű fia született; munkássága ismeretlen; özvegyéről 1710-ig van hírünk. E homályos szobrászokon kívül a századfordulón aligha volt más állandó szobrásza Budának mindaddig, amíg a fiatal *Franz Josef (Barbierer) Barbier* szobrász itt meg nem telepedett, ami valószínűleg legkésőbb 1705. elején történhetett meg. Ez év június 8-án ugyanis Barbier a várban házasságot kötött Kapperger Rozina hajadonnal; e házasságából született egyik leánykáját, Juliannát 1706. májusában, másik Mária Anna nevű leánykáját pedig 1710. júliusában temette a ferenciek temetőjébe. Közben 1707-ben a várbeli Zsidó-utcában házat vett, amely csak özvegyének 1711. áprilisában történt holta után cserélt gazdát. Ez adatokból világos, hogy Barbier állandó lakos volt Buda várában egészen 1711. január 4-én 35 éves korában bekövetkezett haláláig, amikor ő is az itteni ferenciek temetőjében talált nyugvóhelyet. Munkássága, munkái a városháza erkélyén 1707. nyarán polgárjog illetéke fejében eszközölt dekoratív munkája kivételével eddig ismeretlenek ugyan, de az a körülmény, hogy, amikor 1710-ben *Hölbling* építőmester elkészítette a második, ma is fennálló budavári Szentháromság-szoboremlék tervrajzát, akkor a városi magisztrátus *Konrad Vogl* kőfaragómestert bízta meg annak kőfaragómunkálataival és viszont *Barbier* szobrászra bízta a szobrok elkészítését, bizonyság róla, hogy képességei érettek voltak ilyen nagyarányú feladat megoldására. És csak közbejött halála akadályozta meg őt e szoborsorozat elkészítésében. Ha tehát a városi tanács őt elég alkalmasnak találta a méreteiben és művészi értékben is nagyszerű, második fogadalmi emlék plasztikájának a megalakítására, miért mellőzték volna — bárki is csináltatta e szobrokat — *Barbier* szobrászi képességét a kisebb méretű s egyszerűbb, első Szentháromság-szoboremlék szobrászi munkálatainál, amelyhez különben az egykorú számadás szerint és sajátkezű nyugtája szerint is 1707. tavaszán két angyalpárt készített Barbier. Amig tehát hiteles adatokkal a kutatás föl nem fedez, vagy meg nem állapít újabb mestert vagy mestereket e három mellékszobor szerzőjéül, addig állhat a föltevésünk, hogy az újlaki Szentháromság-szoboremlék három mellékszobrának *Franz Josef Barbier* a szobrásza.

Máskülönben minden jel azt látszik vallani, hogy Barbierrel egyidőben más szobrász nem tartózkodott Budán és csak az ő holta után 1711. áprilisban vetődik ide Pozsonyból *Jacob Wiedemann* (Witteman) szobrász, aki alkudozásba lépett a második Szentháromság-emlék plasztikájára nézve, aki azonban már néhány heti itt tartózkodása után járványtól pusztult el 1711. május 1-én a vizivárosi Aranyhajó-fogadóban. Ezután sincs tudomásunk más szobrásznak itten való megtelepedéséről, mert a városi tanács ugyanez év szeptemberében már a Kismartonban dolgozó *Philip Ungleich*

szobrásszal tárgyalt a második fogadalmi emlék plasztikájáról, akivel aztán megegyezve szerződést is kötött. Ungleich e nagy feladathoz magával hozta sógorát, a kismartoni születésű *Anton Hörger* fiatal szobrászt is, aki Ungleich távoztával állandó lakosa lett Budának, élete végéig. De sem Wiedemann, sem Ungleich vendégszereplése, sem pedig Hörger munkássága nem hozható viszonylatba e mellékszobrok szerzőségével.

A reánk maradt szoborcsoport és három mellékszobor kőanyagának megfelelő zárt kompozíciójával, egy nézetre szánt reliefszerű beállításával, gazdag formaváltozatának kiváló technikai készségű megmunkálásával jóval az átlagon felül emelkedett szobrász vagy szobrászok közreműködését érezteti, akiknek artisztikus munkateljesítményét esztétikai vizsgálódásnál ma hátrányosan befolyásolja e régi szobrok igen megviselt állapota s nem mindig értelmesen-gondosan eszközölt kiegészítő restaurálása. A mellékszobrok közül, amelyek mind háttal, elnagyolt kidolgozású háttal voltak szánva a középső talapzat magasodó sudarához, Szent István és Szent Imre szobrai helytelenül az emlékmű frontális irányába fordítva állanak, ami homlokzatnézetből a két nagyméretű barokkszobor és a fülkébe helyezett kisméretű újabbkori Mária-szobor között kellemetlen disszonanciát okoz úgy arány, mint stílus ellentét tekintetében és ami oldal- és hátnézetből e szoboralakok hátának elnagyolt megmunkálása miatt sivárul hat a szemlélőre s árt az emlékmű összhangjának. Ez idő szerint más hiányok is rútítják e szentek szobrait : az Atyaisten jobbkeze, Krisztus jobbkeze, homloka s koponyarésze, Szent István áttört mívű barokk koronája s jogaros jobbkarja letörve, hasonlóképen letörött Imre hercegnek eredetileg talán liliomot és csak később alkalmazott kardot tartó jobbja és Szent Józsefnek liliomszálat tartó balkeze. És lemálóban a homlokzati latin fölirat felső szövege is, hogy ne is szóljunk az architektúrának és az összes szobroknak utóbbi években lehetetlen színű befestéséről, melyet 1934. folyamán szerencsés eredménnyel eltávolítottak, amiáltal a kövek természetes színükben egységesen hatnak.

Bár e szobrok eredetileg gazdagabb, mozgalmasabb barokk architekturájú művészi egység részeiül szánva ma kissé vérszegényen hatnak a neoromán stílusú építészeti talapzaton, mégis művészettörténeti jelentőségük tagadhatatlan azért, mert ezzel a Szentháromság-emlékkel honosul meg először Budán az a szobortípus, amelynek gazdag változatú virágzása szinte általánossá lett a 18. század folyamán városaink és községeink piacain, terein egyfelől, mert Buda város történetének egy korszaka s éppen legnehezebb, városalapító korszaka és e korszakban itt megtelepedett vagy megfordult mesterek működése tapad az időjárástól megtépázott, javításoktól megvedlett szobrokhoz másfelől. A török korszakban megbénult szobrászati kultúránk újjáéledésének első hajtásai e szobrok, amelyeknek barokk formavilágát idegenből származott mesterek művészi készsége érlelte, de tartalmukban nemzeti szentek megjelenítésével már honi szellem jelentkezik. És a romjaiból újjáépülő Buda város telepes lakosságának, vezetőinek szellemi életére alapvetően jellemző, hogy vallásos fogadalmuk teljesítésére, lelki szükségletük kielégítésére — ha bécsi példa hatása alatt is — művészi alkotásban nyilvánuló megoldást kerestek és találtak a Szentháromság-emlékben, amelynek megóvása kulturális kötelesség.

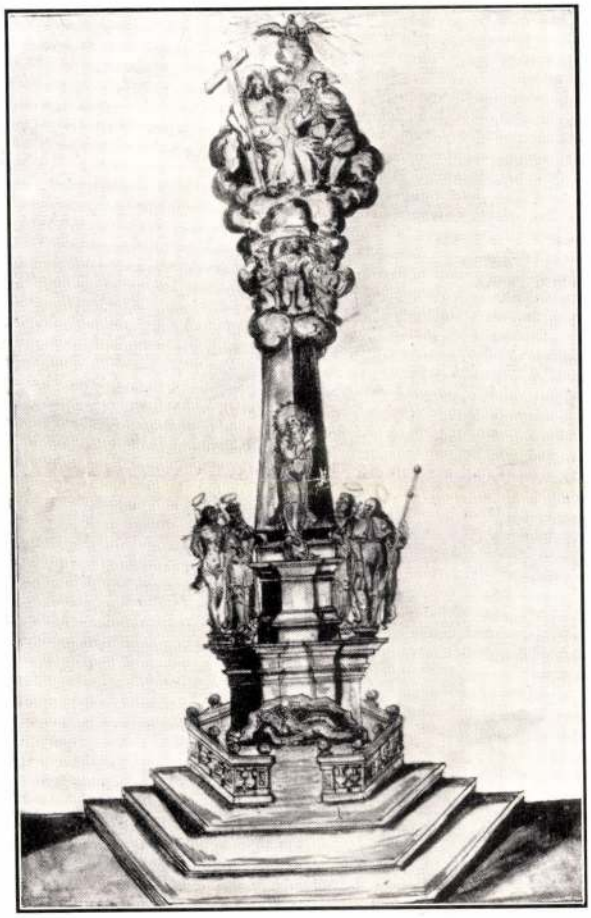

A Szentháromság-szobor modellvázlata.
Falconer G. festő 1705.

XXXVII. TÁBLA

A Szentháromság-szobor 1914-ben.

E szobrok restaurálása, jókarbantartása, vagy megfelelően új, hű másolatokkal való pótlása annál is inkább kötelessége a régi műemlékekben szinte szegény székesfővárosnak, mert amikor a budai városi tanács és a lakosság nem találta eléggé méltóknak, eléggé művészieknek és pompázóknak e szoborcsoportot és a mellékszobrokat fogadalma hűséges kifejezéseül, — bár a tudós *Bél* is, aki már Újlakon szegényes környezetben szemlélte ezeket, mégis finom kivitelűeknek, tehát a kor művészi fölfogásához megfelelőeknek találta, — költséget nem kímélve, új emlékmű fölállításáról gondoskodott. Ezzel a lakosság és a tanács hitet tett becsületességéről, áldozatkészségéről, tanuságot tett haladott művészi ízléséről, amelynek első megnyilatkozása mintegy szárnypróbálgatása a budaújlaki befejezetlenül maradt Szentháromság-szoboremlék. De jó példát is nyujtott, mert Pest városa budai mintára hasonlóképen cselekedett, amikor az első Szentháromság-oszlopot eladta Baja városának és helyébe nagyszerűbbet emeltetett. Ez a megszürkült emlékmű: nyitott könyv a városalapító budai lakosság szellemi életének, műveltségi állapotának a megismerésére; az akkori lelkiség hű tükre, az akkori tömeglélek és vezető szellem hamisítatlan kifejezője. Valóban itt saxa loquuntur.

SCHOEN ARNOLD

Forrásaim: Buda város tanácsülési jegyzőkönyvei: 1691. febr. 20., márc. 31., ápr. 4., dec. 9.; 1692. jún. 15., júl. 13., aug. 23., szept. 3.; 1694. máj. 28.; 1697. jan. 25., febr. 14.; 1698. ápr. 7.; 1699. szept. 16., 23., 25., 28.; nov. 4.; 1700. márc. 15., ápr. 28., máj. 24., aug. 4., szept. 10.; 1701. máj. 27.; 1703. febr. 5.; 1706. máj. 28.; 1711. jún. 9., 10.; 1712. dec. 2. — Budai tanácsi iratok 1695—1700. — Templomszámadások. A budai Szentháromság-szobrok. 36—39. doboz. — Zaiger über das Neüstüfft 1702. — Matricula civium Budensium I. köt. — Budai tanácsi mutató 3356. Dep. 581/1856. 4. — Budai levéltár 331/856. Bp. Szfőv. Levéltár.

Budai Szentháromság-szobor albuma. Kézirat. Bp. Szfőv. Múzeum.

Acta Jesuit. Colleg. Budensis irregestrata. Fasc. 1—3. M. K. Orsz. Levéltár.

Matricula Copulat. és Matricula Defunct. Kézirat. Budavári koronázótemplom plébánia.

Historia Societatis Jesu Budae . . . 1686 . . . 1736. Kézirat. — Miller J. E. F.: Historiographia . . . Ecclesiarum . . . Colossorum . . . in . . . Civitate Budensi . . . Kézirat. — Podhradczky J.: Historia Diplomatica Urbis Budensis et Pesthiensis. Kézirat. M. Nemzeti Múzeum.

Protocollum Exemptae Parochialis Ecclesiae et Parochiae Neo-Budensis . . . Kézirat. — Historia Parochiae Neo-Budensis . . . Kézirat. Budaújlaki r. kat. plébánia.

Schmall Lajos: Budapest közterein álló vallásos jellegű szobrok leírása és története 1900. Kézirat. Bp. Szfőv. Városi Könyvtár.

Neu aus seinem Stein-Hauffen aufwachsendes Ofen oder kurtze Beschreibung wie diese Königliche Hungarische freye Haupt Stadt in jetzigen Zeiten bestehe . . . Ofen 1733. Nottenstein.

Bel Mathias: Notitia Hungariae Novae . . . Tomus III. Viennae MDCCXXXVII. (1737) 454. old.

Miller J. E. F.: Epitome vicissitudinum . . . de Urbe Budensi. Budae, Landerer (1760).

Budapest egyházi monumentumai. Budapest, Hunyadi Mátyás int. (Évszám és szerző nélkül.)

Palóczi Edgár: Budapest legrégibb szobráról. Pesti Hirlap 1913. júl 11.

Budapest legrégibb szobrai. Az Ujság 1914. máj. 17.

Gárdonyi Albert: Buda város közigazgatása . . . a XVII. század végén. Századok 1916.

Schoen Arnold: A budavári Szentháromság-szoboremlék. Bpest, 1918.

Szokolay Antal: A Budapest-újlaki róm. kath. egyház évkönyvei I. Budapest, 1926.

Budapest székesfőváros házinyomdája 1936 — 6861

Langeseckh, ötvös

K

~~Hölbling, Johann, 5,9,11.~~

Hörger, A. 12.l

10.1

1936.

Schoenck, [illegible]

50/P

továbbítással

egyébként teljesen

céd

Langgraff.
verin

l.

Drescher Pál

A szép magyar könyv.
Officina képes könyv.

18. l –

II. JÓZSEF,
mellszobrocska.
Bécsi munka, XVIII. század.
Bronz, mag. 20 cm.

PUTTÓ,
lovon áll.
XVIII. század.
Bronz, mag. 11 cm.

GYERTYATARTÓ,
szára török alak.
XVIII. század.
Réz, mag. 12 cm.

KERESZT,
XVIII. század.
Bronz, mag. 5 cm.

KERESZT
Balkáni munka, XVIII. század.
Bronz, mag. 7·5 cm.

KRISZTUS-TEST,
XVIII. század.
Bronz, mag. 8·8 cm.

EREKLYETARTÓ,
keresztalakú, talpas, ovális középrészében apr
alakos Kálvária, vörös kövekkel.
XVIII. század.
Mag. 27 cm.

ZSIDÓ KULTUSZTÁRGY,

Langgraff

vérmetsző

N. 4233. 5. l.

Munkanap 1924. [a 64 [illegible]]
128 oldal 2048

1) XII. 27 nyantalott sor 90
2) XII. 29 80+117 = 197
287
3) XII. 30. 20+45+156 221
508
4) XII. 31. 130
638

1925.

I. 1. 0
638.
5.) I. 2. 160
798
6.) I. 3 140
7.) I. 4 140
1078
8.) I. 5. 180
1258
9.) I. 6. 150
1408.
10. I. 7. 120
1528
11.) I. 8. 110
1638
12.) T. 9 100
1738
13.) T. 10. 100
14.) T. 11. 100
1938.
15.) T. 12 100

Langgraffen, Frank von MDK

Bécsi rézmetsző

Az 1700-as évek táján számos metszetet készitett a nagyszombati Hőrmann-nyomda számára.

Szelepcsényi György egy rézmetszetét átalakitotta, és ez került a "Pázmány Péter, A római anyaszentegyház szokásából minden vasárnapokra... rendelt evangeliumokrul ~~F~~ prédikációk" (Nagyszombat 1695) cimlapjára.
repr. 216.o. 1. kép.

"Illyés András, Szerzetesi tökéletességnek... gyakorlatossága (Nagyszombat 1708) cimképe"
217. ~~97~~ o. 2. kép.

Soltész Zoltánné: Szelepcsényi György ismeretlen rézmetszete.
Müv. Ért. 1955. IV. évf. 2. sz. 216-219.o.

Frank de Langgraffen Johann /1700 körül/ MDK

rézmetsző

"S.FRANCISC.XAVERI. SOC: IESU INDIARUM APOSTOLUS" Jelezve: "J.F. de Langgraffē sculps. Tyr:" 12xx 6,7 cm Lt sz. 58,635

200.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella -Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye.
FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publikálatlan rézlemezek jegyzéke.
U.O. 199-2o5.o.

M.D.K.

Frank de Langgraffen Johann, rézmetsző, 1700 körül

---

1. "SaFRANCISCaXAVERIaSOCaIESU INDIARUM APOSTOLUS". Jelezve: "J.F.de Langgraffe sculps. Tyr:". 12+6.7 cm. Ltsz.58.635. Rézlemez. Magy. Tört. Képcsarnok. 200.o.

Jennerné Ilhelmb Gizella-Kózsa György: A magyar Történeti Képcsarnok rézlemez gyüjteménye. 197.o.

Folia archaeologica. XI. 1959. Bpest. Képzőműv. Alap Kiadóvállalat.

Langh Ferdinand

1848

l.

Eperjesy 1929

52. l.

Lang Illés

(Elias)

ötv.

l. Körnagyotyi

1186. 17.

B C D E F G H I J K L M

B C D E F G H I J K L M

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

I II III IV V VI VII

Winkler Dénes

1.	Saldo ig 34. évről		
4.	1362. sz. számla	H	
	Jóváírás		
23.	1007. sz. sala	H.	
25.	1009. " "	H.	
25.	1423. " "	S.	
25.	1428. " "	S.	
29.	1426. " "	S.	
15.	1437. " "	S.	
11.	1453. " "	S.	
1.	1475. " "	S.	
5.	1040. " "	H.	
16.	1489. " "	S.	
	1044. " "	H.	
26.	1499. " irónáró	S.	
9.	1048. " sala	H.	
16.	2.815. " "	S.	

Langh Illés

ötvös.

1720-ban Lőcsén élt.

Dr. Illésy Jenő: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch Ért 1904 évf. 394. l.

24090 Községi nyomda Budapest

Langh Simon, épitész

Müvészet, IV., 19o5. 89-97.

Divald Kornél: A bártfai városháza

Langh (Lang) József

ácsm 1870

Kassa

l.

Wickkassai kálvária

32. l.

33 l.

Szekszárd. II. 166.

Laugh Simon

épicier

1504. Kassa

Laid

MV 18 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta.

Langh Simon

Müvészet 1905. 90

Bombelli Sebastiano: A velenc
18(1001).
signoria egjik tagja 16 (972), 4219 (

Langh Simon

1504.

. Egy Ábel Jenőtől a Történelmi Tár 1884. évfolyamában közölt levélben Langh Simon kassai mester mentegetőzik, hogy nem jöhetett el a bártfai szenátorok felszólítására, de ha a városháza építésére kerül a sor, okvetlenül számíthatnak közreműködésére. A levél 1504-ben pünkösd keddjén kelt,

Divald Kornél. A bártfai városháza-kérdésről 1905. 90. l.

A MŰVÉSZET hatodik évfolyamának bekötésére

:: DÍSZES BEKÖTÉSI TÁBLA ::

készült. A folyóiratból ebbe a táblába kötve díszes és szép album lesz. Ajánljuk mindazoknak, akik birtokában vannak a hatodik évfolyamnak vagyis az idén megjelent 6 füzetnek, hogy ebbe a külön e célra készített táblába köttessék be.

A bekötési tábla chamois és világoskék színben kapható. Ára 1 korona 60 fillér. A táblába való bekötést is elvállaljuk, a bekötés 2 koronába kerül. Akik tehát nálunk óhajtják beköttetni a MŰVÉSZET-et, küldjék el a hat füzetet, a tábla és bekötési árral (3 kor. 60 f.) hozzánk.

A MŰVÉSZET KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 10. sz.

Láng Illés

irodalmához.

Romer Flóris F. A harai ötvös céhek szabályai. Szárados, 1877 évf.

799 l.

Lang Illés
otvis

lásd
=

Di Szepes III. 83.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lang Illés

löcsei ötvös

lásd

Arch. Ét.

1912. 221.

A löcsei minorita
rendhez tulajdonát
egy tálcája a Két gen
nagy Erzsébet Ampol-
nája ve

Langh Elias

ötvös

1720 Löcse

Kapmagyarorszätvösök 23 l.

621.

I
292

621. Johann Karl Loth követője.

Sz. Münchenben 1632-ben. † Velenczében 1698-ban.

Lóth és leányai. (Móz. I. k. 19. r. 32—33.)

A balra fordult és piros köpenybe burkolózott Lóth kezeiben edény van piros borral. Mögötte leányai, kik gyöngyfüzért fontak hajukba, állnak boros edénynyel. Közülök a szőke átkarolja atyját, jobbra néz, karjára kék kendőt vetett és ingét kissé leeresztette, a barna pedig mosolyog és mélyen kivágott sötét ruhát hord. Lothnak rövid haja, bajusza meg szakálla ősz, testét köpenyege csak részben takarja. A háttérben fák díszlenek és jobbról az égő Szodoma lángjai törnek a magasba.

Réz, méretei 29 : 41 cm. — Mündler: III. 9. — 1875. átad. lajstr. 39. — 1877. átv. lajstr. 20.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: I. 16. *J. C. Loth:* Loth und seine zwei Töchter. — 1815: IV. 31. *J. C. Loth:*

Lang Eliás
ötvös mas.

Mestere Moest Samuel Kassán. Hegedőtt bérre 1705. jun. 15. Kérsmárki fin.

Mihalik József Kassavárós ötvösségének története. Bpest, 1900. 324. l.

Podhorszky István

építész

Lang Illés

irod

~~Pap~~

Pap Káros. Arch Ert

1902. 284-l.

Lang Illés
ötvös

Lőcsén.

tunk 18-ban mesterül jelentkezett *Lang Illés*. ~~Czéhmester: *Reusher Andrés*.~~

1729, 1733, 1746 ő a céhmester.
1747 ben Szilassy János céhmester
mellett másod céhmester.

A regesztrom első lapján fel van jegyezve, lyik közülök á
tus 22-én egy rettenetes tűzvész elhamvasztott kelt tanácsi ha
men, Glocken, Rothausz» stb. pusztult el ez a papyrusmalmo
ötvösök czéhmestere *Lang Illés* is. nejével ratum: Az ép
ban. A nála lévő czéhláda a privilégiumokka mutatnak neki
diák»-kal együtt szintén martalékává esett a Spillenbe
tűzvész után az ujonnan létesített czéhregesztr nyugati szerbe
és szabadalmakat a várostól veszi ki a czéh bi házat» 800 fr
tudniillik, a melyek a város könyveiben s p utczán a város
találhatók. sarokháza a X
Eme okmányokat elhelyezik a czéh ládá az 1688-ik évb
ményeket pedig emlékezet után felsorolják az új regesztro Ké

Mihalik József: Lőcsei ötvösök rót
a XVIII. században. Arch. Ert 1906. 60-61 l.

LANGH RÓBERT

Artus

PORTRÉ X-XIII

Előadások:
1997 szeptember 27, 28-án
és október 1, 2-án
21.00-órakor !!!

az Artus Stúdióban
Budapest XI. Bocskai út 90
a CAOLA RT. területén
(találkozó a főportán)

Előadják:
a színpadon: Mándy Ildikó, Regenhart Éva, Pintér Béla, Goda Gábor
a zenekarban: Rozmán Lajos- klarinét, Stollár Xénia-viola da gamba, Somogyi Erzsébet - fagott, Winkler Orsolya - hegedű
az oszlopokon: .....-festő, Langh Róbert - computer, Kocsis Gábor-fény, Ernst Süss-videó
a nézőtéren: 45 néző (neveiket később közöljük)

A festő széttöri tükörképét, hogy azután egy portrét fessen. A festő modellje maga az előadás és minden jelenlévő személy. Az előadás: a széttört üvegcserepekben tükröződő zenék, táncok, szövegek és jelenségek mozaikja.
Minden nap egy újabb festő van jelen, aki egy üveglapra fest. Ezzel egy időben készül egy másik, computeranimációs-portré, melynek alapjául a jelenlevő nézők arca és neve szolgál.

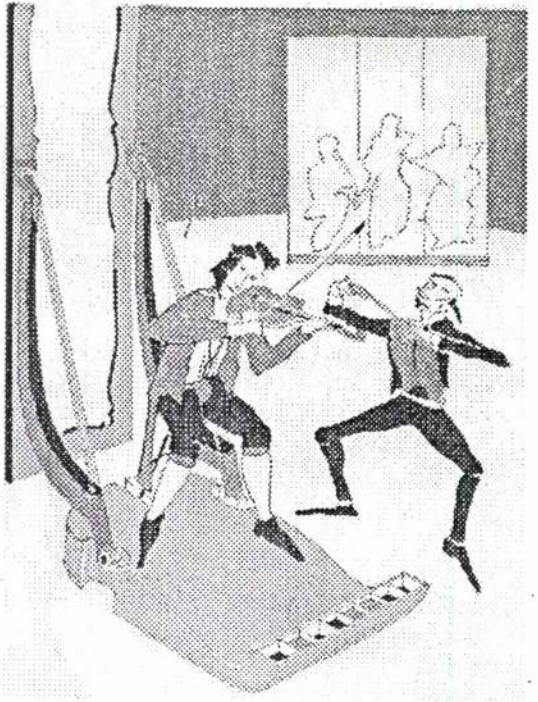

Az előadás dramaturgiája a "véletlen". Az alkotórészek (tételek) sorrendjét sorshúzással a festő határozza meg, így az minden nap más, melyet senki sem ismer előre. Csak az utolsó akció kötött, melynek címe: Egy divatbemutató vége.

A "PORTRÉ C.", azaz "100 portré", száz előadása során - száz üveg- és száz computer portré készül el, melyek részben kiállítandó műalkotások, részben a következő Artus előadás tér-installációjának alkotóelemei lesznek.

A "PORTRÉ C." egy nagyobb mű első részének szárazföldi variációja. Az első részeket az Artus társulat stúdiójában, a továbbiakat, remélhetően az Art'uszályon mutatjuk majd be 2000-ben.

Az "ART'USZÁLY" a Dunán kikötött, uszályból átalakított, vízen lebegő alkotás, szobor és színház, melyben a nézők is elhelyezkednek és az előadások is zajlanak. Az uszály minden négyzetcentimétere, csavarja és területe arra vár, hogy kortárs művészek tovább építsék, szobrosítsák és újabb "testreszabott" előadásokat, koncerteket és tér-kompozíciókat hozzanak létre rajta. Az Art'uszály egy organikus alkotás, mely folyamatosan fejlődik, növekedik, változik.

rendező:	Goda Gábor
zeneszerző:	Stollár Xénia
építész:	Sebestény Ferenc
jelmeztervező:	Szűcs Edit
speciális kellékek:	Kocsis Gábor, Ernst Süss, Sólyom Tamás.
produkció vezető:	Ernst Süss
munkatárs:	Kirchkeszner Ágnes, Lengyel Noémi

© ARTUS / drawing: Sebestény Ferenc

Figyelem !

Önök a vendégeink.. A belépés ingyenes. Adományaikat, mellyel a társulatot támogatni kívánják, köszönettel fogadjuk. Egy előadás alkalmával egyszerre csak korlátozott számú, **maximum 45 nézőt** tudunk vendégül látni.

További információk és hely előfoglalás:

munkanapokon 10-16óráig
(ARTUS-Stúdióban c/o CAOLA RT.,)

☎ **209 03 03/329**
mellék

Támogatók: CAOLA RT., SOROS Alapítvány, Goethe Institut - Budapest., NKA, MKM, Föv.Önk., Műhely Alapítvány.

Artus

PORTRÉ X. - XIII.

ezredvégi barokk mozaikkép

1997 **szeptember 27, 28-án**
és október 1, 2-án

21.00 órakor !!!!

JOSEPH LANGHADER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 109.- Herr Joseph Langhader
Felvétel ideje: 1789. 14. Sept.
Hová vették fel: Grosz schüzen,/Nagy lévárd/. 156.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Langhammer Károly épitész

Magánépitési eng. Bp-en. Vállalk. Közl.1906.máj.2. 7.1.

Die Kettenbrücke in Perth. - C. W. Medau
in Leitmeritz. - Langhaus gr. -
201 × 156 m/m.

Kfo. Mkz. Ltsz. 3002.

Langhaus

képviseli,aminek helyessségét az utó
a hellenisztikus fázis előtt igen é
tól is konkludált ebbe a festői hel

Nagyon fontos az ókeresztény m
bécsi egyetemi tanár szerepe és mun
narchia területén talált leletekből
leletek részben a népvándorlás korá
ba annak a szerepnek a vizsgálatát,
tásában a barbár népek művészete je
kérdése ma már meglehetősen ki van
nélkül állithatják azt,hogy mind Ró
a maga szerepe a kialakitásban és a
magyar kutatókkal /HAMPEL,SUPKA,ALF
egy ujabb anyag és ennek a feltárás
hogy a keresztény művészet kialakit
és a Keletnek,hanem a klasszikus ók
volt a szerepük.Tehát a szellemi er
resztény művészetet létrehozták.Azo
zőket,melyekből kialakult az uj sti
művészetet,mert ezekből az elemekbő
rája,liturgiája szükségszerüen egy
ha fel is ismerjük,különösen az els
mégis olyan sajátos stilusvonásokka
különböznek minden eddigitől,s amel
jelentőségüek lesznek.Riegl főmüve
mely 1901-ben jelent meg Bécsben,me
ti megismerés horizontját.Riegl müv
az ő megfigyeléseiből teoretikus kö
ta azt a teoretikus tételt,hogy a m
a képessége /Kunstkönnen/,hanem a s
Egy művészi alkotás,mint a barbár n
nek tünik fel sokak előtt,mert az ő

Magyar Építőművészet, 1971. 6.sz.

Lángi László

B.T.: Nyaraló a budai hegyekben. Építész Böjthe Tamás, statikus Lángi László. Ismertetés; foto Szathmáry Zoltán.

46-48.l.

Langi László

R.I.: Téglagyár kazánháza, Fehérgyarmat. Építész: Ramocsai István, statikus: Langi László.

Magyar Építőművészet, 1970. 6.sz. 36-37. l.

Lángi Mihály

csabai (festő) asztalos m

hol Munkácsy

inaskodott 1855 tól

1858 őszig, amikor fel-

szabadult.

Malonyay:

Munkácsy M. élete

és munkái. Bp.

1898. 18; 19. l.

20. l. 21. l. 22. l. 23, 24,

27, 28, 31, 32, 34, 35,

36. 40. 41. l.

n a Magyar Földmívelésügyi Miniszter Címnek
egyében .....
..... tulajdonát képező
Bizottsága nyilvántartásában mint fenntartandó
zerencsém felhívni Címet az alábbiakra :
1946. F. M. sz. rendelete (megjelent a Magyar
ak (2) bekezdése értelmében : „A juttatásban
gyéb vagyontárgyak műemlékszerű fenntartásáról
: 1929 : XI. törvénycikben foglalt rendelkezések

a műemlékvédelmi törvény, melynek utasítása

Langius Kristóf

A bártfai, lőcsei, eperjesi és késmárki stallumok nem egy mester /Gergely késmárki asztalos, vagy Johannes Mensator, vagy Langius Kristóf/, sőt nem is egy műhely, hanem egymással kapcsolatban levő önálló mesterek alkotásai.

Vadászi Erzsébet ismertetése Z. Sternegg Mária Marqueterie renaissance dans l'ancienne Hongrie c. könyvéről-

Művtört.Írt. 1969. 1. sz., p. 82.

Langl Sebestyén

pécsi asztalos.

1770 január 9-én kötöttek a pécsi domonkosok szerződést Langl Sebestyén asztalossal, ki ~~[illegible]~~ a domonkosok templorna részére a főoltárt s a két mellékoltárt 40 frtért elkészítette, de a szükséges faanyagot a szerzet adta.

Németh Béla: A pécsi dominikánus-ház története. Pécs, 1903. 44. l.

1894-ben Kész Ernő pécsi oltárkészítő és Hoppel Lajos aranyozó az oltárokat a mai kor ízlésének megfelelően átalakították

u. o. 45. l.

MUSEUM

Lángi Dezső
nobránművek

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1991 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 MÁR 3 0

ESTI HÍRLAP

1021

Ötvenéves a „Mackós" iskola. A XII. kerület egyik legszebb épületét a Németvölgyi úton a környék lakói nevezték el így. Nevét az előtte álló szoborcsoportról kapta, amelyet Lángi Dezső alkotott. Az egykori elemi iskolában még külön emeletre jártak a fiúk és lányok. Ma több mint 800 kisdiák tanul a háromemeletes intézményben. (MTI Fotó — E. Várkonyi Péter felv.)

FÓ

edekben

lakosság

rekonstrukciója, amely 1984 első felében fejeződik be. Az ottani színházteremben játszik a József Attila Színház társulata mindaddig, *amíg elvégzik a színházépület felújítását.* E munkálatok 1984 második felében kezdődnek meg. A bölcsőde- és óvodaigényeket a kerület ki tudja elégíteni. A lakótelepeken megnövekedett az általános iskolás korú gyerekek száma, ennek ellenére még tudják tartani az *egy műszakos* oktatást.

A szakigazgatási szerv átalakítása során több tanácsi osztályt összevontak az eredményesebb munka érdekében. *Ismertették az új lakbérek és a lakás-*

Körzeti orvosi rendelőt adtak az Ikarus gyár melletti Cente szüksége volt már erre a ren vő lakótelep körülbelül négye száz gyermek lakosának. Amí épült — többszöri határidő-n megoldásként a közeli Baross a kerületi kisiparosok társad építettek egy két munkahel

Langhoffer Tobiás

ötvös

1828 † 1831 Kakolca

Kapumagyarországi ötvösök 39 l.

a tekint. Jobbkezével ruháját emelte
an pedig botot tart. Kalapjának kari-
szakálla hosszú; köpenye galléros és
satos szijon tarisznyát hord.

III. 22-én. (138/901.)

Langi

békéscsabai antalos

munkácsy-mestere

lásd

Királyné Csillery Klára:

Munkácsy Mihály

tulipános-ládája.

Szabad Művészet

1950. 188–189 l.

Rivista aeronautica all'Aeroporto del Littorio.

Langhoffer János

ötvös.

Schedy Sámuel tanítványa volt Szakolcán. 1732-ben r. ott működött.

Dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch Ert. 1904 erf. 395 l.

24090 Községi nyomda Budapest

Kolánia

Langhoffer János

ötvös

1732 Rakolca

Schedy Sámuelnél tanult
15 évvel ezelött.

Kapmagyarorszötvösök 23 l.

618.

I
291

618. Sebastiano Ricci.

Sz. Cividal di Bellunoban 1659/60-ban. † Velenczében 1734-ben.

A napkeleti bölcsek. (Máté 2. r. 11.)

Az előtérben egy rom előtt trónol a jobbra fordult Mária és kezeivel a térdén ülő gyermeket tartja. Jézus kissé előre hajlik és az előtte térdelő agg Menyhárt által felajánlott szekrényke után nyúl. A legidősebb bölcs mögött Gáspár és Boldizsár áll ajándékokkal. Az előbbi csipkézett nyilt koronát és az utóbbi turbánt visel. Balról a korlátnál József alakja tünik fel, ki jobb kezére támaszkodva botját fogja. A korláton innen ökör heveredett le. Jobbról gömbölyű tetejű láda van, míg a falon túl a királyok kisérői foglalatoskodnak. Fölül, az égbolton csillag ragyog.

Vászon, méretei 48 : 76·5 cm. — Mündler: XIII. 72.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: VII. 22. *F. Ricci:* Die Anbetung der drei Weisen aus Morgenland. — 1815: V. 16. *F. Ricci:* Die Anbetung der drei Weisen aus Morgen-

Langhoffer Johannes

ötvös 1758

laid

Mih. Pors. 130

Langhoffer, Johannes, pozsonyi

ötvösinas V. 130.

Langmár András, dinlettervező

A dinlete het tervezte.

Koltai Tamás: A Pathelin mester Gyulán

7.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 27.

Langmár András, díszlettervező

A Nalucco-hoz a szinpadot tervezte. (Csokonai Szinház.)

Lózsy János: Operai találkozó Debrecenben 7.

Népszabadság, Bn 1973. júl. 13.

Langmár András, díszlettervező

A korhű díszleteket tervezte.

— : A Donna Diana a gyulai vár-
színházban 8.

Népszabadság, Bp. 1971. júl. 25.

Langmár András, díszlettervező

Szabó Magda drámájának debreceni előadásához a díszleteket tervezte.

— . Kiáltsz, Város! Z.

Népszabadság, Bp. 1973. okt. 12.

Langmár András, díszlettervező

A debreceni színházban előadott szovjet dráma díszleteit tervezte.

Havas Ervin: „Hogyan is legyen ember az ember?" 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 13.

Langmár András, díszlettervező

A veszprémi Shakespeare-előadáshoz
a díszleteket tervezte.

Kőháti Zsolt: Sok hűhó semmiért 7.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 19.

Langmár András, díszlettervező

A gyulai várban előadott Racine-
vígjátékokhoz a díszleteket tervezte.

Spiró György: A kereskedők 7.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 26.

Langmár András, díszlettervező

A békéscsabai színház Csehov-bemutatójára a díszleteket tervezte.

Spiró György: A Manó

7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 18.

Langmár András, dinlettervező

A békéscsabai Osztrovszkij-előadás-hoz a dinleteket tervezte.

M. G. P.: A szép férfi 7.

Népszabadság, Bp 1973. márc. 13.

Langmár András

A debreceni Csokonai Szinházban bemutatott, -Goldmark: Sába királynője c.- előadás diszleteit tervezte.
Egyik diszletét a jelmezes szinészekkel felvételen hozza a lap.
"Ez történt még a héten"c. rovat közleménye.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. május 15.
XV. évf. 2o. sz. 18. lap.

Langmár András

Csiky Gergely: "Buborékok" c. szindarabját a Békés megyei Jókai Szinházban mutatták be. Az előadáshoz készitett diszletterveket a müvész.
"Ez történt még...c. rovat tudósitása.

Film Szinház Muzsika. Bp. 1971. okt. 23. 43. sz. 24. lap.

Langmár András

Csik István: "Donna Diana" c. spanyol komédia előadásáról ir, melyet a Gyulai Várszinház mutatott be.
A müvész "a vár adottságainak megfelelően, több játszási sikot, elhatárolt játékteret hozott létre," -irja szinpadképeiről a kritika.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. juli. 31.
31. sz. 4. lap.

Langmár András, díszlettervező

Moreto vígjátékához (Egyetemi Várszínház)
a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Donna Diana 4

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 6.

Langmár András

diszleteit diczéri a bíráló Shakespeare „A windsori víg nők előadása alkalmából.
(Kaposvári Csiky Gergely szinház)

Láttuk - hallottuk (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1969. május 3. 9. l.

Langmár András, díszlettervező

a veszprémi színház előadásához a díszleteket tervezte.

2

—: Németh László ősbemutató

Esti Hírlap, Bp. 1977. febr. 10

Lanczmár András, díszlettervező

A debreceni Csokonai Színház bemutatójára a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Romeo és Julia 7.

Népszabadság Bp. 1971. okt. 23.

Langmár András, díszlettervező

A Kispolgárok (Gorkij) debreceni előadásához a díszleteket tervezte.

Havas Ervin: A rendezői próbatétel 7.

NÉPSZABADSÁG, drámája

Bp. 1975. okt. 17.

Langmár András, díszlettervező

szabadtéri előadás díszleteit tervezte

(Két szerető, két kerítő)

Ézsiás Erzsébet: Egervári esték 2.

Esti Hirlap, Bp. 1977 aug. 5

Langmár András

A windsori vig nők debreceni előadásáról Albert István számol be a "Vidéki szinházi esték" c. rovatban.
A müvész - jó megoldásu, üde- szinpadképeit kiemeli.

Film Szinház Muzsika, bp. 1972. márc. 25.
XVI. évf. 13. sz. 15. lap.

Langmár András

"Szinházi esték vidéken" cimmel Cs.I. sign.-val a lap beszámol a Manó c. Csehov-dráma előadásáról a Békéscsabai Szinházban. a kritika szerint a müvész a rendkivül jól játszható szinpadképek egész sorát tervezte meg a darabhoz.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972.márc. 18. XVI. évf. 12. sz. 11. lap.

Langmár András

Debrecenben Beethoven: „Fidelio"-ját mutatták be a Csokonai Szinházban.
Albert István: "Két operaelőadás - vidéken" cimmel ismerteti az előadást és igen nagy elismeréssel ir a müvész diszleteiről: "komor zordságában is rendkivül kifejező, világos tagolásu szinpadképei a játéklehetőség kihasználására nagyon jó alkalmat teremtettek."
A lap bemutatja a II. felvonás szinpadképét.
Repr. Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. juni. 1o. XVI. évf. 24. sz. 13. lap.

Langmár András

Puccini: Manon Lescaut c. operáját a debreceni Csokonai Szinház tüzte müsorára. D.L. sign.-val közölt kritika dicséretteI méltatja a müvész természetes, eredeti szinpadképét.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. dec. 2. XVI. évf. 49. sz. 10. lap.

Langmár András

Serfőző Simon: "Otthontalanok" c. drámájához tervezett szinpadképeket.
Szekrényesy Julia: "Átmeneti hősök" c. kritikájában emliti meg a müvész munkáját. A

beszűkült színpadi világot Langmár András színpadkép-ötlete sem tudja távlatok felé nyitni: a szobadíszlet fölé illesztett óriási fotó — mely a lagótelepet, illetve az annak árnyékában meghúzódó maradék-kunyhókat ábrázolja — semmiképpen sem idézi a színpadra azt a társadami horizontot, melyre a mű tekinteni kíván.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. május 5.
XXIII. évf. 18. sz. 12. lap.

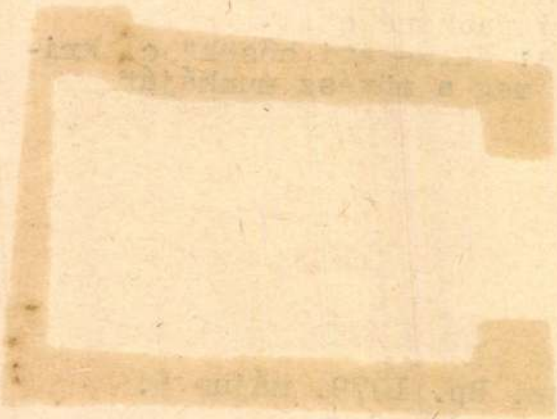

Langmár András, díszlettervező

a tévéfilm díszleteit tervezte.

Soós Éva: A nagymama és a vámpír 2.

Esti Hirlap, Bp. 1979. nov. 3.

Langmár András, dínlettenvező

a Józsefvárosi Fúnkor elő adásánál

a dínleteit tervezte

Barabás Tamás: Boland vasárnap

Esti Hírlap Br. 1981 felír. 24

2

Langmár Károly

Célszerű diszletéiről megemlékezik a bíráló

Murray Schisgal: A tigris és A gépiróz c.

egyfelvonásosainak kaposvári előadásán.

(Kaposvári Csiky Gergely Szinház Intim Szimpad

nevű studiószinháza)

Két bemutató Kaposvárott. (Sz. S.)

Magyar Hirlap, 1969. február 14. 9. l.

LÁNGOS, kőmüves

Miskolcon, 1773-ban, Mindszenten/Miskolc külön igazgatási utcája/lakott "Lángos kőmives". 34.old.

MARJALAKI KISS LAJOS: Ujabb adatok Miskolc 18.századi épitkezéseihez 38.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1955. dec. Miskolc

MDK

Langmár András, dinlettervező

A debreceni Csokonai Színházban előadott színműhöz (Molnár Géza drámája) a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Vasárnap mindig esik az eső

7.

Népszabadság, Bp. 1970. máj. 29.

M.D.K.

Langmár András

"Nagyszerü szinpada távlatot adott a történésnek." -irja Illés Jenő: "Uj magyar drámák" c. kritikájában a kaposvári Csiky Gergely Szinházban bemutatott -Révész Gy. István drámájának- "Az első 36 óra" c. előadásához tervezett diszleteiről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. május 4.
18. sz. 4. lap

MDK

Langmár András, díszlettervező

A Kaposvári szinház előadásához a díszleteket tervezte.

M. G. P.: Handabasa, avagy A fátyol titkai 7

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 3.

Lángi László

B.T.: Nyaraló a budai hegyekben. Építész Böjthe Tamás, statikus Lángi László. Ismertetés; foto Szathmáry Zoltán.

46-48.l.

Magyar építőművészet, 1971. 6.sz.

Langler Frigyes
könyvk m.
Köszegen
1860–70-es
években

Végh sopr könyvk
228. l.

Kazula, applikácziós himzésű

VII. 157

Langlois, E. H

festö

l.

Csat - Frey Öst. Kunst

XXIV. K

140. 1

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
4 v. 42.

Myskovszky Viktor. Bártfa középkori műemlékei.

Lásd: Monumenta hung. archaeologica. IV. köt.

Langk Simon, építőmester, 1504.,
Kassa.

Tört. Tár
1884., 540., 530.
Abel: Műtörténeti adatok.

MDK.

Langkó: "Tájkép a bajor felső vidékről"

Vas.Ujs. 1858. 200. l.

MDK

Langmár András, díszlettervező

Révész Gy. Istrán kaposzázott bemutatott drámájához a díszleteket tervezte.

P.P.: Az első 36 óra 7

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 8.

MDK

Langmár András, díszlettervező

A gyulai Várszínházban előadott Calderon-vígjátékhoz a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Két szék között a pad alatt 7.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 24.

Langmár András, díszlettervező

A gyulai Várszínház előadásához a díszleteket tervezte.

— : (— szöveg — fénykép —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. júl. 24.

Langmár András

"Nagyszerü diszleteit" elismeréssel méltatja Csik István: "Bemutatók vidéken" c. kritikájában, melyeket a müvész Bertolt Brecht: Galilei élete c. darabjához tervezett.
Debreceni Csokonai Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. márc. 27.
XV. évf. 13. sz. 25. lap.

Lauger Ignác

M.D.K.

A budapesti tőzsdepalota szobrászmunkáinak készítésével kapcsolatban.

A budapesti árú és értéktőzsde ..... Bp 1908, 411.

Lángos kőnűves M.D.K.

1773-ban Mindszenten (Miskolc külön igazgatású utcája) lakott Lángos kőnűves.

A Miskolci Hermann Otto Museum Közleményei.
1955 december 34. l.

Langraff H. F.

nagyszombati

rezin

A boldogasszonyi

(Fertőmelletti) rk.

templom kepe,

fenti rezin

Repr.

Bubiller

255. l.

LANGRÁF KATALIN

emlitve

Székely András:Divat és hagyomány.Józsefvárosi Kiállitóterem

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.28.sz.4.o.

LANGRÁF Katalin textilip.

Rózsa Anna dijat kapott 1992-ben a szombathelyi textil biennálén. = Magyar Nemzet, 1992. julius 2. 11.p.

Langmár András diszlettervező

"Uj magyar darab Debrecenben" cimmel ir Barta András kritikát Molnár Géza: "Vasárnap mindig esik az eső" c. darabjáról.
Az előadáshoz tervezett szinpadképeket a kritika kiemeli.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juni 13.
XIV. évf. 24. sz. 15. lap

Langmár András

Borodin: "Igor herceg"-ének előadásához tervezett "szinpadképei átgondoltságukkal...szépségükkel egyaránt hatnak." -irja Fábián Imre "Borodin, Mascagni, Ravel" c. -több előadásról szóló- kritikájában.

Debreceni Csokonai Szinház előadásai.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. május 16.
XIV. évf. 2o. sz. 12. lap

Langmár András

Debrecenben a Csokonai Szinház "Trubadur" előadásához tervezett szinpadképeit elismeréssel emliti meg Fábián Imre: "Szovjet vendégek, magyar bemutatók" c. kritikájában.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. ápr. 11.
XIV. évf. 15. sz. 8. lap

Langmár András

Jacobi Viktor: "Leányvásár" c. darabját a debreceni Csokonai Szinházban mutatták be. Az előadás diszleteit tervezte a müvész. "Ez történt még a héten..." c. rovat közleménye.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. márc. 14. XIV. évf. 11. sz. 18. lap

Langodári
István

aranyminves
1426

l.

Horváth budai
penzverde

26.1.

Langmahr Mihály épitőmester M.K.D.

székesfehérvári, épitette fel 1842 ben a fülei r.k. templomot.

Genth.Müeml.1959 I. lo2

Langmahr Mihály építész M.D.K.

épitette a felcsuti r.k. templomot 1828-40 között.

Genth.Müeml.1959 I. 96

Langmár András

Csik István: "Két szék közül a pad alatt" cimmel ir Calderon de la Barca darabjáról, melyet a Gyulai Várszinházban mutattak be. A müvész "szines, mozgalmas spanyol városok levegőjét idéző diszletei"-t a kritika elismerésben részesiti.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juli. 25.
XIV. évf. 3o. sz. 6. lap

Langmahr

Mihály

építész

l.

Jászbunczok

1938–43

168 l.

Langraf Mátyás

I.

Va Ylo Ernst gyűjt

VII/III. 38.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezekb
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mikl
királyság megváltó eszméjének. És fegyv
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát é

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveimh
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiáj
sok ezer embertársamon, joggal kérhetem
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszme

nek semmit, amig igazolt embereim

Griger Miklós és az én nevem szer

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Langmáhr Ferenc

építőm. tiszt.

L.

Váljnbal

537. 1

Langrock (magyar?)
fametszö

Albert, ausztriai cs. k. föherczeg
fametszet

Vas. ujs. 1855. 19. sz.

Langroch

Janetsöö

Eröd

Z

Keill 149. l.

_____ *műhely.*

lyfőnökség!

_év _____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

iztam.

__ évi _____ hó _____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Langrock

fametszö-

Emlitendö:

1./ Lonovics Hollosy Kor-
nélia. Langrock sc.
nyrolta Rthn.
vas. Ujs. 1856. 3 24.

19. szám.

Vasárnapi Ujság

Pest, május 13-kán 1855.

A „Vasárnapi Ujság“ hetenként egyszer egy nagy negyedrétü iven jelenik meg.— **Előfizetési dij** aprilis—juniusig azaz: 3 hónapra Buda-Pesten házhoz küldve vagy **postai uton 1 ft. pp.**

A „Politikai ujdonságokkal“ együtt aprilis—juniusig azaz: 3 hónapra Buda-Pesten házhoz küldve vagy **postai uton** csak **1 ft. 30 kr. pp.** — Az előfizetési dij a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-hivatalához (egyetemutcza 4. sz.) bérmentve utasitandó.

A kormányzó a tiszai árvizben.

Az egész világ harcz-háboruban áll, csak mi rajtunk voltak a béke áldásai.

Ime az Ur kezének nemcsak egy csapása van; jónak látta bennünket a mi büneinkért kemény sorssal meglátogatni, és elárasztá kenyértermő vidékeinket kaszáló réteinket és barmaink legelőit a Tisza pusztitó árvizével.

Óh Ur Isten, mellyek a mi büneink, a mikkel e büntetést megérdemeltük? kérdi a szenvedéseitől megalázott halandó.

Bününk az, hogy kevéssé szerettük hazánkat és önmagunkat, hogy századok óta elhanyagoltuk azon tájékok biztositását, mellyeken országunk jólléte alapul, hogy huztuk, halogattuk a Tiszaszabályozást, mind addig, mig a legrettentőbb csapás fel nem ébreszte bennünket, füleinkbe dörögve, hogy itt az idő, vagy segiteni magunkon, vagy elvándorolni innen, mert a vizáradás évről évre megujul és küzdelemre hiv fel.

Mintegy két hónap óta nincs nap, melly uj meg uj vidék jajveszékelését ne hozná, más-más helységek elpusztulását ne hirdetné.

Gyulát, még márcziusban pusztitá az összefolyó két *Körös*, Munkácsot szintazon időtájban lepték el a *Latorcza* féktelen hullámai, a *Maros* völgyéből is sok felől s régóta hallik az elárasztott községek jajveszékelése, segélykiáltása, pedig ezek csak a Tiszába szakadó kisebb nagyobb folyók, az ő romboló bőségök csak egy-egy kicsi része annak a korlátolhatlan Tiszaáradásnak, mellyből az alföldi özönviz keletkezett.

A szenvedett kár felszámithatlan; öt hat millióra becsülik a jelen veszteséget; de ki számithatja fel azt, a mi a jövendön van rontva? egész népes helységek ledülve, gazdag szántóföldek eliszapolva; tönkre téve sok évi szorgalom és ipar terméke!

Albert, ausztriai cs. k. főherczeg.

Valamint az eddig okozott károkat lehetlen felszámitani, ugy a szerencsétlen lakosok szenvedését sem lehet hiven leirni; de egy odavetett pillanat mai lapunk második képére elegendő, hogy elképzeljük, mennyi ott az inség, nyomor és szenvedés, hol düledezett épületeken, vizben vergődő embereken, barmokon, ide s tova uszkáló töredékeken, vagy a parton lihegve pihenő népen akad meg szemünk.

Az egész Tisza melléke egy nagy tenger, mellyen eltemetett vetések fölött zajlik a korláttalan hullám.

Egy fényes alak tünik ki e szomoru rajzolat közül; ő császári királyi fensége Albert főherczeg kormányzó ur. Ő az, ki vigasztaló tekintetével boldogabb jövendők reményét oltja a kétségbeesők sziveibe, ki bátor elszántsággal halad keresztül a veszélyes áradaton, saját magas lelkében szerezve tud[illegible]ast az országot ért csapásról, s helységről helységre vészen, viharon keresztül halad, mint valódi gondviselője azon honnak, melly oltalma alá bizatott.

E magas férfiu arczképét közöljük lapunk mai számának élén. Hosszabb és körülményesebb életirását a diadalkoszoruzta hősnek lapjaink közelebbi számában adandjuk, addig is legyen szabad öt, mint azon magas személyt, kihez honunk békés felvirulásának reményei kötvék, közönségünk szives ohajtásainak átnyujtanunk.

Egy lövés ára.

Irta JÓSIKA JULIA.

Vigan lobogott a tüz a márványkandallóban; az asztal a szoba közepében reggelire volt teritve, s a tiszta de kissé halvány téli nap sugárai, visszatükrözték magukat a porczelánban, ezüstben és kristályüvegekben, mellyek azon álltak, mig fénynyel árasztották el a tágas szoba eleven szinü szönyegét, csinos butorait és redös kárpitjait.

Az asztal mellett, egy mély karszékbe ágyalva, csinos fiatal nő ült, theakészitéssel elfoglalva s néha néha egy tekintetet vetve a bronz órára, melly a kandallót diszité.

Milly késön jön ma megint — gondolá — mig sohaj birkózott fel kebeléből s egy árnyalata a leirt komolyságnak vonult el szép, szende vonásain.

Vajjon minden férj ugy bánik-e nejével, öt, hat évi házasság után? — igy füzte tovább gondolatait; — tegnap dél óta nem láttam : a városban ebédelt valami barátjánál, este szinházba ment, mint mondá, s ugy tudom hogy csak reggel felé jött haza. Most alkalmasint álmos és roszkedvü lesz, mint mindig igy töltött nap és éj után; aligha pár szót beszél velem. Pedig milly boldogok lehetnénk, fiatalok és egészségesek vagyunk, szép, kedves kis leánykával áldott meg az ég, jól birjuk magunkat, és szeretjük — — legalább szerettük egymást; — — most, ugy látszik csak az én szivemben él még azon szerelem, melly pár rövid év előtt olly boldoggá tett mindkettönket!

E pillanatban halk léptek hallatszottak a mellékszobában, az ajtó kinyilt, s azon egy fiatal, alig harmincz éves ember lépett be, csinos hálókabátban, himzett sipkával sötét fürtein, de mogorva, elégületlen kifejezéssel szabályos vonásain.

Jó reggelt Lionel! — mond a nő nyájasan, kezét nyujtván férjének, ki azt hideg közönyösséggel fogadá, alig felelvén neje szavaira; s egy más karszéket az asztalhoz huzva, abba vetette magát és röviden kérdezé : kész-e már a thea?

A nő egy csészét töltött meg s férje elé tette; s mig ez reggelijét költötte el, vidám csevegésével igyekezett annak mogorvaságát felderiteni.

Az Istenért, Ellinor, ne beszélj annyit! — kiáltott fel végre békétlenül a férfiu; — fejem még jobban megfájul attól a folytonos fecsegéstöl; csengess inkább s mond meg a komornyiknak, hogy hozza be a hirlapot; mindig elfelejtik e haszontalan cselédek azt a reggeli asztalra tenni; bizonyosan megint elvitték a konyhába.

A nő felkelt s csengetett; s miután a hirlap elékerült s férje annak olvasásában elmerültnek látszott, himzést vett elő, és azon szorgalmatosan dolgozott.

Lionel Osborne, Ellinor férje, titoknok volt az angol követségnél Brüsszelben. Apja, ámbár nem idösebb, hanem csak második fia Lord Osbornenak, mégis igen tehetös volt, mivel anyja szép vagyonnal birt, melly, miként ez gyakran szokott történni angol elökelö családoknál, második fiára szállt, mig az atyai jószág a lordi czimmel együtt, az idösb testvért illeté.

Mister Osborne igen fiatal korában házasodott meg; de nejét, kit imádott, pár évig tartó boldog házasság után, gyermekágyban veszté el, mi öt annyira elkeseritette, hogy alig négy hetes kis fiát, Lionelt, bátyja, Lord Osborne házához adta, hogy annak csak fél évvel idösebb fiával neveltessék s keletre utazott.

Hat év mulva, vissza akarván térni hazájába, a hajón, mellyen utazott, ideglázba esett, s tiz napi betegség után meghalt; ugy hogy csak holt tetemei érkeztek vissza honába.

Már elutazása alkalmával végrendeletet csinált volt, mellyben lord Osbornet fia gyámnokává nevezte ki, s öt nejével együtt arra kérte, hogy halála esetében tekintsék Lionelt mint tulajdon fiokat, s neveljék házuknál a kis Arthurral.

Ugy is történt, a két rokon együtt nevekedett s testvérként szerette egymást, mig lord Osborne s neje alig tettek különbséget a két ifju közt.

Arthur jelleme szilárd és erös volt, s ollykor egy kis akaratossággal vegyült, mig Lionelt derült, odaengedö lelkülete, fogékony elme s nyilt szivessége átalános kedvenczczé tette.

De fájdalom e szeretetreméltó tulajdonokhoz nagy adag könnyelmüség s gondatlanság is járult, de ezen hibák, mig Arthur közelében volt, annak befolyása által háttérben tartattak.

Lionel, ki minden idegen nyelvet igen hamar megtanult s utazni, külföldön mulatni szeretett, a diplomatikai pályára szánta magát, s lord Osborne befolyása által alkalmazást nyert a külügyminisztériumban; mig Arthur a politika terén müködött, s nemsokára kitünö tagja lön az alsóháznak.

Egyetlen gyermekök lévén, szülöi azt óhajtották, hogy minél elöbb nösüljön; de Arthur, kinek igen higgadt fogalmai voltak a házasság és családi életröl, még nem talált olly hölgyet, kit nejévé tenni óhajtott volna.

Lionel ellenben, igen hamar elveszté szivét, és huszonkét éves korában a szép és szeretetreméltó Ellinor férje lön.

Mig Londonban lakott a fiatal házaspár, ugy, hogy Lionel mindig Arthur társaságában lehetett, viszonya nejével a legbensöbb és legboldogitóbb volt; mert Arthur olly ügyesen tudta jó tanácsait elöadni, és befolyását rokonára használni, hogy ez saját lelkének sugallását, saját eszének parancsait követni vélvén, a legjobb, legszivesebb férj volt; és a kis Anna születése az ifju párnak boldogságát még növelte.

De Lionel nemsokára titoknokká lön kinevezve az angol követségnél Brüsszelben; és távol Arthur üdvös befolyásától, hibái és gyengeségei csakhamar túlsulyt nyertek jó tulajdonai fölött.

Könnyelmü, fiatal emberekkel jövén érintkezésbe, ezeknek káros tanácsait szerencsétlenségére épen olly hiven követte, mint követte volt Arthur jótékony sugallásait.

Ellinor szépsége és angyali jósága mellett, észszel s miveltséggel is birt ugyan, de nem azon lelkierövel s elhatározott jellemmel, melly befolyást gyakorolhatott volna férjére; és igy pár év mulva ollyanná vált a viszony közte és Lionel közt, mint azt e sorok elején festeni megkisértettük.

Lionel elhanyagolta nejét, gyermekét, ollykor napokig nem látta öket, s idejét egészen mulatságnak, pedig fájdalom nem mindig a legártatlanabbaknak, s mi a legveszélyesebb volt, játéknak is szánta.

Nemcsak rosz és hütlen férj lön tehát, hanem a mellett szenvedélyes játékos is, ki naponként családja egész jövöjét, vétkes könnyelmüséggel koczkára tette.

De térjünk vissza azon pontra, mellyböl kiindultunk, s keressük fel a fiatal házaspárt a reggeli asztal mellett.

Szótlanul ült ez sokáig, Lionel olvasással, Ellinor munkájával, vagy inkább szomoru gondolataival elfoglalva; mig egyszerre felpattant az ajtó, s azon berohant a kis hat éves Anna, dajkájától követve, s anyja karjaiba vetette magát.

Jó reggelt kedves jó anyám! — kiáltott fel az eleven gyermek, csókokkal elárasztván anyja arczát; — nézd csak milly szép az idö, milly fehérek a fák, milly fényes a hó! nem fogunk-e ma szánkázni?

Mindenek elött, gyermekem — felelt Ellinor szelid hangon — ne feledd apádat üdvözölni, s kérd meg öt, hogy szánkázzon ki velünk.

A kis leányka félénk tekintetet vetett atyjára, ki tudomást sem látszott venni róla, aztán anyjától nógatva lassan közeledett üléséhez, meghajtotta magát és bizonytalan hangon mondá: Jó reggelt kedves apám! nem léssz-e olly szives velem és jó anyámmal kiszánkázni?

Olly kedvesen nézett ki a csinos gyermek, midön nagy eleven kék szemeit kérö s egyszersmind félénk tekintettel emelte apjára, hogy Lionel minden fásultsága mellett ellent nem tudott a varázsnak állani, s ámbár nem a legnyájasabb hangon — felelt:

Igen, igen, kis kéregetö, parancsold csak elö a szánat.

Anna örömében felsikoltott, hirtelen egy csókot nyomott atyja kezére s kifutott a szobából.

* * *

Félórával azután csinos szánban ültek, melly arany hattyut képezett, tigrisbörrel betakarva s védve a hideg ellen; mig a szép angol fogat, fehér és veres strucztollakkal és széles szalagokkal diszitve, vigan hangoztatta ezüst csengetyüit, s Lionel

Vasárnapi Ujság

19. szám.

Pest, május 13-kán 1855.

A „Vasárnapi Ujság“ hetenként egyszer egy nagy negyedrétü iven jelenik meg.— **Előfizetési dij** aprilis—juniusig azaz: 3 hónapra Buda-Pesten házhoz küldve vagy **postai uton 1 ft. pp.**

A „Politikai ujdonságokkal“ együtt aprilis—juniusig azaz: 3 hónapra Buda-Pesten házhoz küldve vagy **postai uton** csak **1 ft. 30 kr. pp.** — Az előfizetési dij a „Vasárnapi Ujság“ kiadó-hivatalához (egyetemutcza 4. sz.) bérmentve utasitandó.

A kormányzó a tiszai árvizben.

Az egész világ harcz-háboruban áll, csak mi rajtunk voltak a béke áldásai.

Ime az Ur kezének nemcsak egy csapása van; jónak látta bennünket a mi büneinkért kemény sorssal meglátogatni, és elárasztá kenyértermő vidékeinket kaszáló réteinket és barmaink legelöit a Tisza pusztitó árvizével.

Óh Ur Isten, mellyek a mi büneink, a mikkel e büntetést megérdemeltük? kérdi a szenvedéseitől megalázott halandó.

Bününk az, hogy kevéssé szerettük hazánkat és önmagunkat, hogy századok óta elhanyagoltuk azon tájékok biztositását, mellyeken országunk jólléte alapul, hogy huztuk, halogattuk a Tiszaszabályozást, mind addig, mig a legrettentöbb csapás fel nem ébreszte bennünket, füleinkbe dörögve, hogy itt az idő, vagy segiteni magunkon, vagy elvándorolni innen, mert a vizáradás évről évre megujul és küzdelemre hiv fel.

Mintegy két hónap óta nincs nap, melly uj meg uj vidék jajveszékelését ne hozná, más-más helységek elpusztulását ne hirdetné.

Gyulát, még márcziusban pusztitá az összefolyó két *Körös*, Munkácsot szintazon időtájban lepték el a *Latorcza* féktelen hullámai, a *Maros* völgyéből is sok felöl s régóta hallik az elárasztott községek jajveszékelése, segélykiáltása, pedig ezek csak a Tiszába szakadó kisebb nagyobb folyók, az ő romboló böségök csak egy-egy kicsi része annak a korlátolhatlan Tiszaáradásnak, mellyből az alföldi özönviz keletkezett.

A szenvedett kár felszámithatlan; öt hat millióra becsülik a jelen veszteséget; de ki számithatja fel azt, a mi a jövendön van rontva? egész népes helységek ledülve, gazdag szántóföldek eliszapolva; tönkre téve sok évi szorgalom és ipar terméke!

Albert, ausztriai cs. k. főherczeg.

Valamint az eddig okozott károkat lehetlen felszámitani, ugy a szerencsétlen lakosok szenvedését sem lehet hiven leirni; de egy odavetett pillanat mai lapunk második képére elegendő, hogy elképzeljük, mennyi ott az inség, nyomor és szenvedés, hol düledezett épületeken, vizben vergődő embereken, barmokon, ide s tova uszkáló töredékeken, vagy a parton lihegve pihenő népen akad meg szemünk.

Az egész Tisza melléke egy nagy tenger, mellyen eltemetett vetések fölött zajlik a korláttalan hullám.

Egy fényes alak tünik ki e szomoru rajzolat közül; ő császári királyi fensége Albert főherczeg kormányzó ur. Ő az, ki vigasztaló tekintetével boldogabb jövendök reményét oltja a kétségbeesök sziveibe, ki bátor elszántsággal halad keresztül a veszélyes áradaton, saját magas lelkében szerezve tudomást az országot ért csapásról, s helységről helységre vészen, viharon keresztül halad, mint valódi gondviselője azon honnak, melly oltalma alá bizatott.

E magas férfiu arczképét közöljük lapunk mai számának élén. Hosszabb és körülményesebb életirását a diadalkoszoruzta hősnek lapjaink közelebbi számában adandjuk, addig is legyen szabad öt, mint azon magas személyt, kihez honunk békés felvirulásának reményei kötvék, közönségünk szives ohajtásainak átnyujtanunk.

Langrock

Egy lövés ára.

Irta JÓSIKA JULIA.

Vigan lobogott a tüz a márványkandallóban; az asztal a szoba közepében reggelire volt teritve, s a tiszta de kissé halvány téli nap sugárai, visszatükrözték magukat a porczelánban, ezüstben és kristályüvegekben, mellyek azon álltak, mig fénynyel árasztották el a tágas szoba eleven szinü szönyegét, csinos butorait és redös kárpitjait.

Az asztal mellett, egy mély karszékbe ágyalva, csinos fiatal nő ült, theakészitéssel elfoglalva s néha néha egy tekintetet vetve a bronz órára, melly a kandallót diszité.

Milly késön jön ma megint — gondolá — mig sohaj birkózott fel kebeléből s egy árnyalata a leirt komolyságnak vonult el szép, szende vonásain.

Vajjon minden férj ugy bánik-e nejével, öt, hat évi házasság után? — igy füzte tovább gondolatait; — tegnap dél óta nem láttam : a városban ebédelt valami barátjánál, este szinházba ment, mint mondá, s ugy tudom hogy csak reggel felé jött haza. Most alkalmasint álmos és roszkedvü lesz, mint mindig igy töltött nap és éj után; aligha pár szót beszél velem. Pedig milly boldogok lehetnénk, fiatalok és egészségesek vagyunk, szép, kedves kis leánykával áldott meg az ég, jól birjuk magunkat, és szeretjük — — legalább szerettük egymást; — — most, ugy látszik csak az én szivemben él még azon szerelem, melly pár rövid év elött olly boldoggá tett mindkettönket!

E pillanatban halk léptek hallatszottak a mellékszobában, az ajtó kinyilt, s azon egy fiatal, alig harmincz éves ember lépett be, csinos hálókabátban, himzett sipkával sötét fürtein, de mogorva, elégületlen kifejezéssel szabályos vonásain.

Jó reggelt Lionel! — mond a nö nyájasan, kezét nyujtván férjének, ki azt hideg közönyösséggel fogadá, alig felelvén neje szavaira; s egy más karszéket az asztalhoz huzva, abba vetette magát és röviden kérdezé : kész-e már a thea?

A nö egy csészét töltött meg s férje elé tette; s mig ez reggelijét költötte el, vidám csevegésével igyekezett annak mogorvaságát felderiteni.

Az Istenért, Ellinor, ne beszélj annyit! — kiáltott fel végre békétlenül a férfiu; — fejem még jobban megfájul attól a folytonos fecsegéstől; csengess inkább s mond meg a komornyiknak, hogy hozza be a hirlapot; mindig elfelejtik e haszontalan cselédek azt a reggeli asztalra tenni; bizonyosan megint elvitték a konyhába.

A nö felkelt s csengetett; s miután a hirlap elékerült s férje annak olvasásában elmerültnek látszott, himzést vett elő, és azon szorgalmatosan dolgozott.

Lionel Osborne, Ellinor férje, titoknok volt az angol követségnél Brüsszelben. Apja, ámbár nem idösebb, hanem csak második fia Lord Osbornenak, mégis igen tehetös volt, mivel anyja szép vagyonnal birt, melly, miként ez gyakran szokott történni angol elökelö családoknál, második fiára szállt, mig az atyai jószág a lordi czimmel együtt, az idösb testvért illeté.

Mister Osborne igen fiatal korában házasodott meg; de nejét, kit imádott, pár évig tartó boldog házasság után, gyermekágyban veszté el, mi öt annyira elkeseritette, hogy alig négy hetes kis fiát, Lionelt, bátyja, Lord Osborne házához adta, hogy annak csak fél évvel idösebb fiával neveltessék s keletre utazott.

Hat év mulva, vissza akarván térni hazájába, a hajón, mellyen utazott, ideglázba esett, s tiz napi betegség után meghalt; ugy hogy csak holt tetemei érkeztek vissza honába.

Már elutazása alkalmával végrendeletet csinált volt, mellyben lord Osbornet fia gyámnokává nevezte ki, s öt nejével együtt arra kérte, hogy halála esetében tekintsék Lionelt mint tulajdon fiokat, s neveljék házuknál a kis Arthurral.

Ugy is történt, a két rokon együtt nevekedett s testvérként szerette egymást, mig lord Osborne s neje alig tettek különbséget a két ifju közt.

Arthur jelleme szilárd és erös volt, s ollykor egy kis akaratossággal vegyült, mig Lionelt derült, odaengedö lelkülete, fogékony elme s nyilt szivessége átalános kedvenczczé tette.

De fájdalom e szeretetreméltó tulajdonokhoz nagy adag könnyelmüség s gondatlanság is járult, de ezen hibák, mig Arthur közelében volt, annak befolyása által háttérben tartattak.

Lionel, ki minden idegen nyelvet igen hamar megtanult s utazni, külföldön mulatni szeretett, a diplomatikai pályára szánta magát, s lord Osborne befolyása által alkalmazást nyert a külügyminisztériumban; mig Arthur a politika terén müködött, s nemsokára kitünö tagja lön az alsóháznak.

Egyetlen gyermekök lévén, szülöi azt óhajtották, hogy minél elöbb nösüljön; de Arthur, kinek igen higgadt fogalmai voltak a házasság és családi életről, még nem talált olly hölgyet, kit nejévé tenni óhajtott volna.

Lionel ellenben, igen hamar elveszté szivét, és huszonkét éves korában a szép és szeretetreméltó Ellinor férje lön.

Mig Londonban lakott a fiatal házaspár, ugy, hogy Lionel mindig Arthur társaságában lehetett, viszonya nejével a legbensöbb és legboldogitóbb volt; mert Arthur olly ügyesen tudta jó tanácsait elöadni, és befolyását rokonára használni, hogy ez saját lelkének sugallását, saját eszének parancsait követni vélvén, a legjobb, legszivesebb férj volt; és a kis Anna születése az ifju párnak boldogságát még növelte.

De Lionel nemsokára titoknokká lön kinevezve az angol követségnél Brüsszelben; és távol Arthur üdvös befolyásától, hibái és gyengeségei csakhamar túlsulyt nyertek jó tulajdonai fölött.

Könnyelmü, fiatal emberekkel jövén érintkezésbe, ezeknek káros tanácsait szerencsétlenségére épen olly hiven követte, mint követte volt Arthur jótékony sugallásait.

Ellinor szépsége és angyali jósága mellett, észszel s miveltséggel is birt ugyan, de nem azon lelkierövel s elhatározott jellemmel, melly befolyást gyakorolhatott volna férjére; és igy pár év mulva ollyanná vált a viszony közte és Lionel közt, mint azt e sorok elején festeni megkisértettük.

Lionel elhanyagolta nejét, gyermekét, ollykor napokig nem látta öket, s idejét egészen mulatságnak, pedig fájdalom nem mindig a legártatlanabbaknak, s mi a legveszélyesebb volt, játéknak is szánta.

Nemcsak rosz és hütlen férj lön tehát, hanem a mellett szenvedélyes játékos is, ki naponként családja egész jövöjét, vétkes könnyelmüséggel koczkára tette.

De térjünk vissza azon pontra, mellyböl kiindultunk, s keressük fel a fiatal házaspárt a reggeli asztal mellett.

Szótlanul ült ez sokáig, Lionel olvasással, Ellinor munkájával, vagy inkább szomoru gondolataival elfoglalva; mig egyszerre felpattant az ajtó, s azon berohant a kis hat éves Anna, dajkájától követve, s anyja karjaiba vetette magát.

Jó reggelt kedves jó anyám! — kiáltott fel az eleven gyermek, csókokkal elárasztván anyja arczát; — nézd csak milly szép az idö, milly fehérek a fák, milly fényes a hó! nem fogunk-e ma szánkázni?

Mindenek elött, gyermekem — felelt Ellinor szelid hangon — ne feledd apádat üdvözölni, s kérd meg öt, hogy szánkázzon ki velünk.

A kis leányka félénk tekintetet vetett atyjára, ki tudomást sem látszott venni róla, aztán anyjától nógatva lassan közeledett üléséhez, meghajtotta magát és bizonytalan hangon mondá: Jó reggelt kedves apám! nem léssz-e olly szives velem és jó anyámmal kiszánkázni?

Olly kedvesen nézett ki a csinos gyermek, midön nagy eleven kék szemeit kérö s egyszersmind félénk tekintettel emelte apjára, hogy Lionel minden fásultsága mellett ellent nem tudott a varázsnak állani, s ámbár nem a legnyájasabb hangon — felelt:

Igen, igen, kis kéregetö, parancsold csak elö a szánat.

Anna örömében felsikoltott, hirtelen egy csókot nyomott atyja kezére s kifutott a szobából.

* * *

Félórával azután csinos szánban ültek, melly arany hattyut képezett, tigrisbörrel betakarva s védve a hideg ellen; mig a szép angol fogat, fehér és veres strucztollakkal és széles szalagokkal diszitve, vigan hangoztatta ezüst csengetyüit, s Lionel

Langsfeld Rezső festő?

Pesti Hirlap, 1882.nov.13.3.
Müvészeti ösztöndijak

Ybl.

Langsfeld Rezső festő /?/ XIX.sz.

a müncheni Képzőmüv.Akadémián dicsérő oklevelet nyert. /1882/

Budapesti Hirlap 1882.VIII.7.
216.sz. 3.o. /Sz.és M./

Langsfeld Rezsö festö

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 7.3.

A münchení Képzőművészeti akadémián....

Ybl.

Langsfeld Rezső festő /?/ XIX.sz.

a müncheni Képzőmüv.Akadémián dicsérő oklevelet nyert. /1882/

Budapesti Hirlap 1882.VIII.7.
216.sz. 3.o. /Sz.és M./

MDK

Langsfeld Rezső

bronzérmet kapott

Kitüntetett magyar ifjak. Vasárnapi Ujság, 1880.
520.l.

MDK

Langsfeld Rezső

a müncheni Képzőm.Akad.-n dicsérő oklevelet kapott, 1882

Budapesti Hirlap 1882, VIII.7. 216.sz. 3 l.
Sz. és M.

Langsfeld Rezső

MDK

München, a Képzőm. Akad.-n dicsérő oklevelet kapott. 1882.

Budapesti Hirlap 1882. VIII. 7. 216 sz. 3o. Sz. és M.

Sühyi – Langsfeld

Rézt vez a „Műterem" helyiségében III. 14-én nyíló képzőművészeti csoportkiállításon.

Reggeli Ujság 1935. III. 11.

Langsfeld Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Tamás Galériában.

N M 1931. II. 22.

Langsfeld Károly

Csoportkiállításon szerepelt a Tamás-galériában.

MH. 1931. II. 22.

Langsfeld Károl

Kiállít

Est 1931. II. 22.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Langsfeld Károly

Kiállítása
1931. II-21-III-2-ig

a TG. megkívója.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Langsfeld Karl

Kiehl

PN. 1931. II. 22.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Langsfeld Károly

Kiállít

Ujság 1931. II. 22.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a t

Langsfeld Kárd

Kiállítása nyílik

Nl. 1931. II. 21.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Longsfeld Kórol

Kiákít

PH. 1931. II. 22.

Orgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

49.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Langsfeld Károl

Kiállít

EU. 1931. II. 22.

>rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Langsfeld Károl

Kiákit

8 óú. 1931. II. 24.

zpont meginditotta rotaprintes for-
kötetéként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Langsfeld Károly.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő művész.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Langsfeld Károly

l.

Tamás Galéria

Zi. Kiall

ILLUSZTRÁCIÓK

Langsfeld Károly

szobrász

vehány műve kiállítva
a Tamás-galériában.

Pesti Napló 1931. febr.
22.

U. 3065

Langsfeld Károly

szobrász

részt vett a Tamás Galé-

via

kiállitasan

zrod

Ujság. 1931. febr. 22.

(e.a.: Scheiber Hugó

és négy fiatal szobrász.)

Langsfeld Károly

MAGYAR MŰVÉSZET
1931. 312

Összeálitás

A dolgo	
szám	kelte
II	1932 okt 27
III	1932 nov 29
IV	1932 dec 12
V	1933 jan 14
VI	1933 febr 21
VII	1933 márc
VIII	1933 [illegible] 1

LANGSFELD Mór (fotó)

1887-ben Langsfeld Mór fotográfus felvételei alapján azonositottak több bünözőt

GYŐRI Lajos: Arcképek élethiven. In. Muzsák, 1985/2. 21.p.

Langsfeld Károly.

8 órai Ujság.
1930. 10. 30., 4.
(: Kritika. :)

Langfeld Károly nebrázmüvén.

8 órai Ujság.
1931. II. 24., 4.
(:kritika.:)

munkamegosztás embereket elnyomorító és eltorzító hatásai", amelyek még *„az uralkodó osztályok életében is kultúraellenes hatalomként működnek"* (uo. 799. o.), s különösen részletesen tárgyalja e probléma történeti alakulását a szocialista társadalom viszonyai között.

E fejezet summázata így aligha az a félremagyarázható mondat, amelyet Makai preparált ki a szövegből, figyelmen kívül hagyva a tényt, hogy a szöveg szerzője maga is felvilágosítással szolgál számunkra, mit szánt ilyen summázatnak. Lukács azt írja, hogy e fejtegetései *„egy világtörténelmi perspektíva kérdésében csúcsosodnak ki"*, ama perspektíváében, hogy a szocialista társadalom fejlődésének minden nehézsége ellenére *„a szocializmusban, a szocialista kultúrában mutassuk fel azokat az erőket, amelyek e szabadságharcot diadalmasan végig tudják vinni"* (uo. 807. o.). Majd még félreérthetetlenebbül: *„Az emberiség osztálytársadalmakban megtett haladása szét tudta rombolni a vallásoknak azt az igényét, hogy megmagyarázzák az objektív valóságot, leigázzák a művészetet, dekoratív allegóriává változtassák át ábrázoló, világot alkotó szimbolikáját, és az emberi erkölcsösséget túlvilági várakozásokra alapozzák. De arra e haladás már nem volt képes, hogy eltépje az utolsó köteléket, amely az embereket egy tartalmilag mégoly kiürített túlvilághoz, az elvonttá vált vallásos szükséglethez fűzi. Erre a szocialista társadalmi rend, és csakis ez lesz egyszer majd képes."* (uo. 809. o.)

Igazán félreérthetetlen sorok. Enyhén szólva, nem valószínűsítik Makai korábbi tanulmányának állítását, mely szerint Lukács nem szól semmit azokról az erőkről, *„melyek a valóságos szabadságharc döntő tényezői: a társadalmi forma megváltoztatására irányuló ideológiáról és a tömegek forradalmi politikai akciójáról"* (180. o.), még kevésbé igazolják azt a mostani cikkében is fennen hangoztatott vádat, hogy a művészet szabadságharcának lukácsi felfogása szervesen illeszkedik az emberi lét társadalmonkívüliségének teóriájába.

Ennyit a vitamódszerről. Mármost a marxista elmélet fejlődését aligha mozdítja elő, ha egy szakíró minden ténytől elrugaszkodva ragaszkodik — fogalmazzunk finoman — eredeti munkahipotéziséhez s aztán írhat Lukács vagy bárki más akármit, válasza annyi: *„Tekintve, hogy* **én** *a nembeliség és a mindennapiság fogalmát társadalmonkívülinek, tehát* **fiktívnek tartom**, *e döntő vonatkozásban* **számomra közömbös**, *hogy szemben állnak-e vagy áthatják egymást, hiszen álkategóriák látszatmozgásáról van szó..."* (kiemelések tőlünk). Igencsak árulkodó az egyes szám első személynek ez az ellentmondást nem tűrő előtérbe állítása. Óhatatlanul felveti azt a kérdést, ki áll vitapartnerünk eszmei koordinátarendszerének középpontjában: Marx Károly vagy egy ellentmondást nem tűrő értelmezője? Ki és milyen alapon határozza meg, hogy egy vitatott álláspontban mi a lényeges és mi a közömbös, a fiktív és a valóságos?

A lukácsi koncepció fölötti igazi vita csak akkor kezdődik meg, ha végre-valahára tisztázódnak ezek az előzetes kérdések. Egyébiránt mi a *jövőben is* vitatkozni akarunk „Lukács György védelmében", ha értetlen támadások érik, ha a szocializmus ügye vagy a marxizmus—leninizmus iránti elkötelezettségét és hűségét kérdőjelezik meg, tegyék ezt akár egész marxista életműve vagy „csak" két utolsó nagy munkája kapcsán. Ha pedig Makai Mária emiatt nem bocsátkozik velünk vitába, ám legyen: ez az ő magánügye.

ZOLTAI DÉNES—
SZERDAHELYI ISTVÁN

A Kritika hasábjain ezzel — nem lezárjuk, hanem — befejezzük ezt a vitát, amelynek értelme és lényege Lukács György gondolkodói értékeinek reális megvilágítása. Az eszmecserében felmerülő filozófiai problémák további boncolása (például a „nembeliség" értelmezése) a szakfolyóiratokra váró feladat. [A szerk.]

Kritika 1975/7 12. old.

Langsfeld Károly, a szobrász

LANGSFELD KÁROLY

Adalékok egy Kritika-interjúhoz

Jó három évtized után a *Kritika* hasábjain bukkant fel először neve: Major Máté januári interjújában, mint eltűnt tehetségé. Ez év június 5-én lett volna 70 éves, de 37 éves korában elpusztult a doni áttörésnél. Egy volt a 200 ezer között, akikért úgyszólván a harang sem szólt.

Reál érettségi után simán felvették a Képzőművészeti Főiskolára, de a negyedik félévet már Párizsban járta a Julien Akadémián. Az itthoni légkör nem nyitott teret elképzeléseinek s mint nem egy évfolyamtársa — Goldmann György, Littmann Frigyes és mások —, nyugatra fordult a már megvívott csaták tanulságaiért. A nagy francia szobrászhagyományok, Rude, Rodin, Bourdelle, Maillol nemigen hatottak rá, ám a múzeumok kincsei, a közel- és távol-kelét szobrászata elvarázsolta. Tiszta plasztikai rend, gondos-műves megmunkálás, visszatartott érzelem a kifejezésben: ezt fogadta be, ezt tette magáévá.

Lassú beszédű volt, s a munkát is mérhetetlen gonddal hónapokig építgette, csiszolgatta. Főleg fába faragott s ez maga lassú folyamat azon a módon, ahogy szobrait — leginkább portrékat — kibontotta: bárdolta, faragta, csiszolta a végső, szinte csak a legszükségesebb jelzéseiig a karakterhordozó formának. Az összefoglaló sziluett is bontatlan, minden forma csaknem geometriai, de ha szilvamag a szem, háromszög az orr, nyisszantásnyi a száj, henger a nyak a hízelgően selymes felület alatt: mégis egyszeri valakit ábrázoló egyszeri alkotás. Élőbb és igazibb, mint a mostanában dívó, élőről öntött halotti maszk gipszben vagy műanyagban.

Kitűnő megjelenésű, nagyon zárkózott fiú volt, jómódú szülők gyermeke, de — családja még kevesebbet tudott gondolatairól, szándékairól, mint kevés barátja. Valószínűsíthető, hogy az otthoni jólét meg a Simplon kávéházban gyülekező, vitatkozó képzőművészek, írók, építészek gondja ütközött össze benne, de tény, hogy a fiatal művészekkel tartott, *Goldmann* és *Mészáros László* voltak jó barátai. De mivel nagyon vonzó férfi volt, feltehető, hogy a nők voltak igazi barátai. Egy magyar származású operaénekesnő, akivel Párizsban is tartott kapcsolata, úgy emlékezik, hogy Langsfeld *Bourdelle*-tanítvány is volt, látogatta *Jacques Liepschitzet* és felkereste *Constantin Brancusit* is, hogy az eleven huszadik századi szobrászattal ismerkedjék. Ám zarándokolt a *Musée Ghimet*-be is, ahol a primitív népek művészetét fenntartás nélkül csodálta. Így érthető igazodása a nem éppen primitív, de épp olyan csodálatos, fegyelmezett formákkal kifejező, gondolathordozó egyiptomi művészethez.

Párizsból történt hazatérése után mindössze két kiállításon szerepelt. A *Tamás Galériá*ban 1931-ben, *Scheiber Hugó* festő és három másik fiatal szobrász társaságában; ezek közt volt *Szöllősi Endre* is, a Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagja. A második szereplése a *KUT* (Képzőművészek Új Társasága) *Nemzeti Szalon*-beli, 1936. februári kiállításán volt; ebből az alkalomból írt Langsfeld szobrairól igen szép méltatást *Bálint Rezső*, három reprodukcióval kísérve. Úgyszintén a Magyar Művészet a KUT-kiállításról szóló beszámolójához húsz reprodukciót ad, amelyek között egymás mellett van Langsfeld *Faszobor* című női büsztje és Goldmann *Ülő munkása*. A cikkíró érdekes megállapításokat tesz; bizonyos fenntartások után ezt mondja: „De el kell ismernünk, hogy a KUT ez idei kiállítása mint egész, igen figyelemreméltó szinten állott. Feltűnő volt a sok szociális tárgyú kép." Ez volt az a KUT-kiállítás, ahol a Szocialista Képzőművészek Csoportja szerepét és jelentőségét illetően fontos lépéshez jutott.

Langsfeld a művészetéből természetesen nem tudott megélni, egyetlen megbízásra készült munkájáról tudunk, egy síremlék volna a Farkasréti temetőben, de már nem tudhatni, kié volt s pontosan hol van. S mert a legjobb szobrok sem voltak kelendők s mert egy harmincéves férfi nem alapozhatott már a szülői apanázsra s létfenntartásához, munkájához műterem, modell, anyagok s eszközök szükségesek, a művészeten kívül próbált egzisztenciát teremteni. Mivel kitűnő kvalitásérzéke volt és mivel a gyakori Ghimet múzeumi séták ismeretét és ízlését gyarapították, egy festő kollégával kis régiségboltot nyitott. De az üzlethez üzleti érzék is kell s ezzel nem rendelkezett, ezért hamarosan vége volt a polgári egzisztenciával és nem utolsósorban művészi függetlenséggel kecsegtető vállalkozásnak. Ezalatt a fasizmus terjeszkedett, a háború közeledett és megkezdődtek a munkaszolgálatos-behívások. A szép szál szobrász is bevonult, elhagyta a Régiposta utcai műtermet, amit 1944-ben morzsává bombáztak. De ekkor ő már nem élt.

Egy Svájcban élt barátja így emlékezett vissza utolsó találkozásukra: „...mint munkaszolgálatosok összetalálkoztunk véletlenségből Gyertyánligeten, fent Ruszinszkóban, ahol Károly a századával mindössze néhány napot töltött és innen mentek ismeretlen helyre."

Ahova ment, csak általában ismert, mint Don-kanyar, ahonnan, szintén általában: nem volt visszatérés.

Legyen ez az írás törékeny emléktábla és egyben válasz Major Mátének.

OELMACHER ANNA

Langsfeld Károly: Mellszobor; fa. 1936.

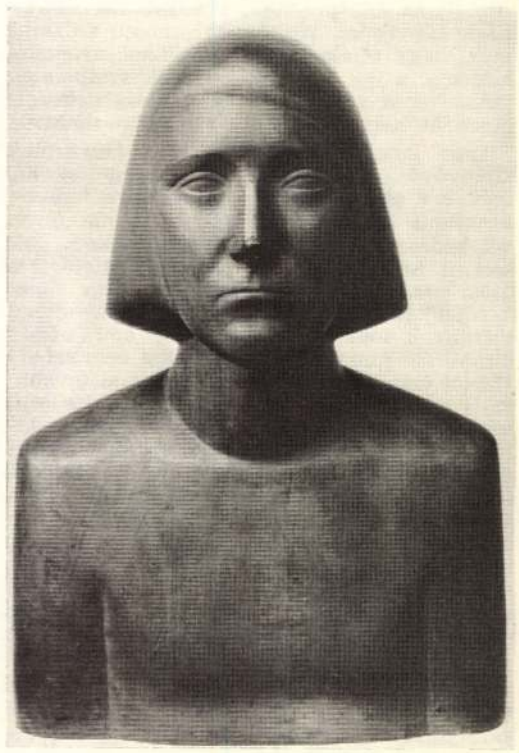

játossága" programadó Bevezetésében a művészet szabadságharcának az antikvitástól napjainkig terjedő egész hatalmas időszakát illetően a valláson, a túlvilágiságon kívül a művészet egyetlen más ellenfeléről sem esik szó: „E munka sem egyszerűen regisztrálja e szükségszerű harcot, hanem eltökélten állást foglal benne: a művészet mellett, a vallás ellen, annak a nagy hagyománynak értelmében; amely Epikurosztól Goethén át Marxig és Leninig terjed." (id. mű, 1. 24.) A művészet szabadságharcáról szóló fejezet lényegét pedig így összegezi: „Mindebből világosan látható, hogy a túlvilágiság és evilágiság világnézeti összeütközésének kimenetele mondja ki a *végső* döntést a művészet (és tudomány) *végérvényes* és *tökéletes* felszabadulásáért folyó harcban." (id. mű, 2. 793. az én kiemeléseim, — M. M.)

Messzemenően vitatható, hogy ezek a megállapítások megfelelnek-e a valóságnak. Vitathatatlan tény azonban, hogy — kritikusaim állításaival szöges ellentétben — ezeket a nézeteket nem én tulajdonítom Lukácsnak, hanem ezek ugyanúgy a saját tételei, mint az összes előbbiek, amelyeknek létét bírálóim kategorikusan letagadták.

Nem fogok a jövőben olyan szerzőkkel vitatkozni, akik „Lukács György védelmében" lépnek fel, azt a látszatot keltve, mintha én Lukács egész életművét bíráltam volna, nem pedig két utolsó művének filozófiai alapkoncepcióját, a lételmélet sajátos felfogását. Nem fogok vitázni olyan szerzőkkel sem, akiknek vitamódszerét személyeskedés, fiktív vádak konstruálása, citatológia, tekintélyek toborzása, rejtett fenyegetés, végeredményben a tudományos problémák tudományon kívüli eszközökkel történő megszüntetése jellemzi.

Emeljünk ki példaképpen egyet az általam elemzett tudományos problémák közül. Vajon lehetséges-e a termelés történelmileg meghatározott, adott esetben antagonisztikus módjait az elméletnek mégoly elvont szintjén feloldani az általában vett nembeli-emberi (vagy akár mindennapi) termelés fogalmában? Az érett Marx szerint ez megengedhetetlen! (Nem szólva arról, hogy már az ifjú Marx úgy fogta fel ezt a fajta „nembeli" munkát, hogy be van zárva az „elidegenült forma", az elidegenült viszonyok rendszerébe.) Én ezen az alapon a „nembeli termelés" antinómiáit illusztráltam Kruppék termelésével. Amikor erre bírálóim azzal reagálnak, hogy Kruppék *szándékait* tulajdonítom Lukácsnak, akkor ezzel „becsukták Amerikát", „vakvágányra terelték a tudományos kutatást".

A magam részéről *ezt* a vitát lezártnak tekintem. Örömmel fogadom viszont írásaim minden tárgyilagos, elemző kritikáját és szívesen veszek részt minden olyan vitában, amely az objektív igazsághoz visz közelebb.

MAKAI MÁRIA

Válasz Makai Máriának

Nem könnyű a dolga annak, aki a vita fogalmát komolyan veszi — különösen a Lukács körüli viták jelentőségét ismerve. Mert akkor úgy kell felelnie Makai Mária írására, hogy a vitatandó gondolatokat vegye célba, s ne a személyt, hogy érvekkel bizonyítsa a maga igazságát s ne indulatos jelzőkkel. Még akkor is, ha személyeskedőnek, alaptalanul vádaskodónak, citatológusnak, tekintélytoborzónak, fenyegetőznek, tudományos kérdéseket tudományon kívüli eszközökkel „megszüntetőnek", egyszóval vitaképtelennek, legfőként pedig — nem is akármilyen kérdésben — Marx-ellenesnek minősítettett. Annak az álláspontnak, amelyet mi szeretnénk képviselni, végképpen nincsen szüksége arra, hogy efféle stíluseszközökkel nyomatékosítsák, s így a minősítő jelzők színpompájának terén a vitathatatlan elsőség pálmáját eleve át kell engednünk vitapartnerünknek.

Ezzel azonban korántsem vált helyzetünk könnyűvé gondolatcserénk érdemi síkján, ahol érv ellen érvet felsorakoztatva kell bizonyítani. De hogyan érveljen az, aki olyan vélekedésekkel kell hogy szembenézzen, miszerint Lukács György nembeliségfelfogása *„sok mindent és e sok mindennek az ellenkezőjét"* tartalmazza — kivéve a társadalmi viszonyok fogalmát, azt tehát, ami nélkül semmiféle marxizmusról álmodni sem lehet? Ha jól értjük Makait, válaszcikkében továbbra is ezt a Lukács kései műveiben felfedezni vélt alaptévedést, azt az antimarxizmust kifogásolja, amely a társadalmi forma konkrét meghatározottságát szerinte eleve nélkülöző nembeliségfogalom *lényegét* teszi. Mi ezt a vádat cáfolni akartuk. Érvekkel. És most jön a válasz: érveink semmisek. Vitapartnerünk mindegyiket meg tudja kontrázni. Csakúgy, mint a Lukácsnál esetleg előforduló, ebbe az antimarxista koncepcióba Makai válaszcikke szerint be nem illeszthető megfogalmazásokat — hiszen azokat — mint az eredeti cikkben is olvashattuk — *„már kizárta magából"* Lukács elmélete. Amely — úgy látszik — olyannyira eklektikus vagy önellentmondó, hogy hasztalan minden igyekezetünk: *„minden feltalálható"* benne, minden és mindennek az ellentéte. És így tovább, és megint elölről. Hogyan lehet itt tovább vitatkozni — ahogy illenék, ahogy kellene: érdemben, érvekkel? Nem tudunk szabadulni attól az érzésünktől, hogy Makai — bár cikke csak azt jelenti be nem minden patetikus él nélkül, hogy a *jövőben* nem méltat hozzánk hasonló szerzőket vitára — valójában *jelen* cikkében sem akar vitatkozni velünk, a szó tudományos értelmében véve a vitát. Ha korábbi írásunkban mi — legjobb igyekezetünk szerint — megpróbáltunk felsorakoztatni egy sor tényt tanulmányával szemben, amelyben Lukácsot egyebek között a marxi osztályelmélet opponensének, mi több, a *„kereszténygermán ideológia"* feleleventőjének, egy diltheyi eredetű, a kommunizmus és a fasizmus egybemosására alkalmasnak látszó evilágiság-felfogás hívének állította be, mostani válasza szavakban rendre elutasítja ugyan érveinket, de gondolatilag nem bocsátkozik cáfolatukba. Érveink — úgy látszik — csak citatológusok üres citátumai. Ha mi összefoglaló jellegű, az adott kérdésekben elfoglalt álláspontjait leginkább megvilágító meghatározásokat idéztünk Lukácstól, akkor rögtön kéznél az iménti ellenérv: *„Lukácsnál minden feltalálható"*, az emberi lét társadalmonkívülisége csakúgy, mint e lét társadalmisága.

Sajátos cáfolásmód. Ennek ellenére: mi folytatni szeretnénk a tényleges eszmecserét. Mert továbbra is meggyőződésünk, hogy Lukács a *marxi* nembeliségfogalmat igyekezett utolsó nagy műveiben rekonstruálni és alkotó módon alkalmazni. Azt a történetfilozófiailag valóban átfogó kategóriát, amely a szocialista társadalom megteremtésének félreérthetetlen távlatával kívánta gondolatilag átfogni az emberi nem útját, ezt az ellentmondásokon át felfelé kanyargó, osztálytársadalmakban az osztályharcok végigvitelét, egyáltalán a társadalmi konfliktusok „kihordását" is magában foglaló utat, amely társadalmilag-történetileg éppenséggel „formameghatározott". Lukács joggal emlegette megvetően az „örök emberit"; nem vállalt közösséget a polgári gondolkodás sémája szerint konstruált „társadalmon kívüli lét" koncepciójával. A reálisan létező és fejlődő szocializmus reális továbbfejlesztésével kapcsolatban lehettek Lukácsnak vitatható (és vitatandó) nézetei, mint ahogyan lehet (és kell is) vitatkozni torzóban maradt kései nagy esztétikai szintézisének vagy társadalomontológiai tanulmányainak ilyen vagy olyan megoldásával. „Csupán" egy dolog nehezen vitatható: Lukács holtig tartó elméleti-ideológiai elkötelezettsége az alkotó marxizmus, az épülő szocializmus — vele „az emberiség ügye" mellett. Hasonlóképpen nehezen lenne bizonyítható az a feltevés, hogy Lukács revízió alá vette volna a nevezetes tételt, mely szerint az ember lényege a maga valóságában a társadalmi viszonyok összessége. Nem; az ő koncepciója *egyetlen pontján* sem tűri meg az emberi létet a társadalmonkívüliség senkiföldjére telepítő polgári nézeteknek a marxizmusba való importálását, a marxizmusnak manapság sokszor és sokaknál divatos „pluralizálását". Egyszerűen szólva: Lukács csak olyan nembeliségfogalommal volt hajlandó elméletileg operálni, amely *belül van* a társadalmi viszonyok, egyáltalán az emberi lényeg marxista módon értelmezett fogalmán.

Ismételjük, e kérdéskör részletező megvitatására szakfolyóirataink hivatottak. De nem pusztán szakmai ügy a vitatkozás módszere. Ezért kell újra és még határozottabban nagyító alá tenni Makai vitametódusát; még akkor is, ha ezúttal csak egyetlen kérdésben tudjuk mibenlétét, célzatosságát bizonyítani.

Az olvasó talán emlékszik még előző cikkünkre, amelyben megkíséreltük érzékeltetni, hogy a művészet „szabadságharcának" gondolata — ellentétben Makai beállításával — nem szűkíthető le az evilágiság-túlvilágiság párharcára, mivel Lukács szerint a művészet küzd a „társadalmi megbízatás" *minden* torz formája ellen. Megjegyzendő itt, hogy *Az esztétikum sajátossága* éppen ennél a fejtegetésnél szakad meg, s igazán részletesen valóban csak a vallásos megkötések elleni szabadságharcot tárgyalja. Ám a „vallás" Lukácsnál nemcsak az istenhit hagyományos-intézményes formáját jelenti, hanem azokat a modernizáló, „vallásos ateista" stb. törekvéseket is, amelyekről Lukács, a marxista ideológus, nagyon is napjaink eszmei küzdelmeibe beleszólva mutatta ki valláspótló hamis tudatvoltukat. Egyébiránt a műnek Makai által ismert — most egy mondat erejéig idézett — Előszavából megtudható (esetleg idézhető) lenne az is, hogy az idős filozófus műve folytatását tervezte s egy megírandó harmadik fő résznek éppenséggel *A művészet mint társadalmi történelmi jelenség* címet szánta.

Nos, Lukács leírt egy mondatot, amelyben az áll, hogy — amint Makai idézi — *„világosan látható, hogy a túlvilágiság és evilágiság világnézeti összeütközésének kimenetele mondja ki a* **végső** *döntést a művészet (és tudomány)* **végérvényes és tökéletes** *felszabadulásáért folyó harcban"* (a kiemelések, amint korrekt módon jelzi is, Makaitól valók). Vitapartnerünk szerint e mondat a művészet szabadságharcáról szóló fejezet *lényegét* összegezi. Valójában — bárki ellenőrizheti — egy részprobléma megvilágítására szolgáló Thomas Mann-elemzés konklúziója ez, s a kérdéses fejezet még 17 nyomtatott oldalon folytatódik. Feltéve azonban, hogy valóban e fejezet mondanivalójának összegezésével állunk szemben, ugyan miért következnék ebből, hogy Lukács felfogására a társadalmi formameghatározottságtól való eltekintés jellemző? Hiszen a szöveg *mindjárt a következő mondatban* így folytatódik: *„E kimenetel objektív feltételeit a* **társadalmi fejlődés** *többékevésbé spontánul alkotta meg. (...)* **Végső soron** *a mindenkori* **gazdasági formációk** *terméke és a bennük lezajló* **osztályharcok eredménye,** *hogy mikor és mennyiben ölt ez világnézeti jelleget, és miként hat az emberekre"* (*Az esztétikum sajátossága*, 2. köt. 793. o. kiemelések ezúttal tőlünk). Ezek után hosszú oldalakon keresztül konkrét társadalomtörténeti elemzést szentel Lukács annak a kérdésnek, milyen táptalajt nyújtanak a transzcendencia számára a kapitalizmus előtti osztálytársadalmak, és hogyan hatnak a vallásos szükségletek újratermelődésére *„a kapitalista*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 7
KRITIKA
Budapest
Langsfeld Károly
szobrász
1021

Langsfeld Károly, a szobrász

Adalékok egy Kritika-interjúhoz

Jó három évtized után a *Kritika* hasábjain bukkant fel először neve: Major Máté januári interjújában, mint eltűnt tehetségé. Ez év június 5-én lett volna 70 éves, de 37 éves korában elpusztult a doni áttörésnél. Egy volt a 200 ezer között, akikért úgyszólván a harang sem szólt.

Reál érettségi után simán felvették a Képzőművészeti Főiskolára, de a negyedik félévet már Párizsban járta a Julien Akadémián. Az itthoni légkör nem nyitott teret elképzeléseinek s mint nem egy évfolyamtársa — Goldmann György, Littmann Frigyes és mások —, nyugatra fordult a már megvívott csaták tanulságaiért. A nagy francia szobrászhagyományok, Rude, Rodin, Bourdelle, Maillol nemigen hatottak rá, ám a múzeumok kincsei, a közel- és távol-kelét szobrászata elvarázsolta. Tiszta plasztikai rend, gondos-műves megmunkálás, visszatartott érzelem a kifejezésben: ezt fogadta be, ezt tette magáévá.

Lassú beszédű volt, s a munkát is mérhetetlen gonddal hónapokig építgette, csiszolgatta. Főleg fába faragott s ez maga lassú folyamat azon a módon, ahogy szobrait — leginkább portrékat — kibontotta: bárdolta, faragta, csiszolta a végső, szinte csak a legszükségesebb jelzéseiig a karakterhordozó formának. Az összefoglaló sziluett is bontatlan, minden forma csaknem geometriai, de ha szilvamag a szem, háromszög az orr, nyisszantásnyi a száj, henger a nyak a hízelgően selymes felület alatt: mégis egyszeri valakit ábrázoló egyszeri alkotás. Élőbb és igazibb, mint a mostanában dívó, élőről öntött halotti maszk gipszben vagy műanyagban.

Kitűnő megjelenésű, nagyon zárkózott fiú volt, jómódú szülők gyermeke, de — családja még kevesebbet tudott gondolatairól, szándékairól, mint kevés barátja. Valószínűsíthető, hogy az otthoni jólét meg a Simplon kávéházban gyülekező, vitatkozó képzőművészek, írók, építészek gondja ütközött össze benne, de tény, hogy a fiatal művészekkel tartott, *Goldmann* és *Mészáros László* voltak jó barátai. De mivel nagyon vonzó férfi volt, feltehető, hogy a nők voltak igazi barátai. Egy magyar származású operaénekesnő, akivel Párizsban is tartott kapcsolata, úgy emlékezik, hogy Langsfeld *Bourdelle*-tanítvány is volt, látogatta *Jacques Liepschitzet* és felkereste *Constantin Brancusit* is, hogy az eleven huszadik századi szobrászattal ismerkedjék. Ám zarándokolt a *Musée Ghimet*-be is, ahol a primitív népek művészetét fenntartás nélkül csodálta. Így érthető igazodása a nem éppen primitív, de épp olyan csodálatos, fegyelmezett formákkal kifejező, gondolathordozó egyiptomi művészethez.

Párizsból történt hazatérése után mindössze két kiállításon szerepelt. A *Tamás Galériá*ban 1931-ben, *Scheiber Hugó* festő és három másik fiatal szobrász társaságában; ezek közt volt *Szőllősi Endre* is, a Szocialista Képzőművészek Csoportja egyik alapító tagja. A második szereplése a *KUT* (Képzőművészek Új Társasága) *Nemzeti Szalon*-beli, 1936. februári kiállításán volt; ebből az alkalomból írt Langsfeld szobrairól igen szép méltatást *Bálint Rezső*, három reprodukcióval kísérve. Úgyszintén a Magyar Művészet a KUT-kiállításról szóló beszámolójához húsz reprodukciót ad, amelyek között egymás mellett van Langsfeld *Faszobor* című női büsztje és Goldmann *Ülő munkása*. A cikkíró érdekes megállapításokat tesz; bizonyos fenntartások után ezt mondja: „De el kell ismernünk, hogy a KUT ez idei kiállítása mint egész, igen figyelemreméltó szinten állott. Feltűnő volt a sok szociális tárgyú kép." Ez volt az a KUT-kiállítás, ahol a Szocialista Képzőművészek Csoportja szerepét és jelentőségét illetően fontos lépéshez jutott.

Langsfeld a művészetéből természetesen nem tudott megélni, egyetlen megbízásra készült munkájáról tudunk, egy síremlék volna a Farkasréti temetőben, de már nem tudhatni, kié volt s pontosan hol van. S mert a legjobb szobrok sem voltak kelendők s mert egy harmincéves férfi nem alapozhatott már a szülői apanázsra s létfenntartásához, munkájához műterem, modell, anyagok s eszközök szükségesek, a művészeten kívül próbált egzisztenciát teremteni. Mivel kitűnő kvalitásérzéke volt és mivel a gyakori Ghimet múzeumi séták ismeretét és ízlését gyarapították, egy festő kollégával kis régiségboltot nyitott. De az üzlethez üzleti érzék is kell s ezzel nem rendelkezett, ezért hamarosan vége volt a polgári egzisztenciával és nem utolsósorban művészi függetlenséggel kecsegtető vállalkozásnak. Ezalatt a fasizmus terjeszkedett, a háború közeledett és megkezdődtek a munkaszolgálatos-behívások. A szép szál szobrász is bevonult, elhagyta a Régiposta utcai műtermet, amit 1944-ben morzsává bombáztak. De ekkor ő már nem élt.

Egy Svájcban élt barátja így emlékezett vissza utolsó találkozásukra: „... mint munkaszolgálatosok összetalálkoztunk véletlenségből Gyertyánligeten, fent Ruszinszkóban, ahol Károly a századával mindössze néhány napot töltött és innen mentek ismeretlen helyre."

Ahova ment, csak általában ismert, mint Don-kanyar, ahonnan, szintén általában: nem volt visszatérés.

Legyen ez az írás törékeny emléktábla és egyben válasz Major Mátének.

OELMACHER ANNA

Langsfeld Károly: Mellszobor; fa. 1936.

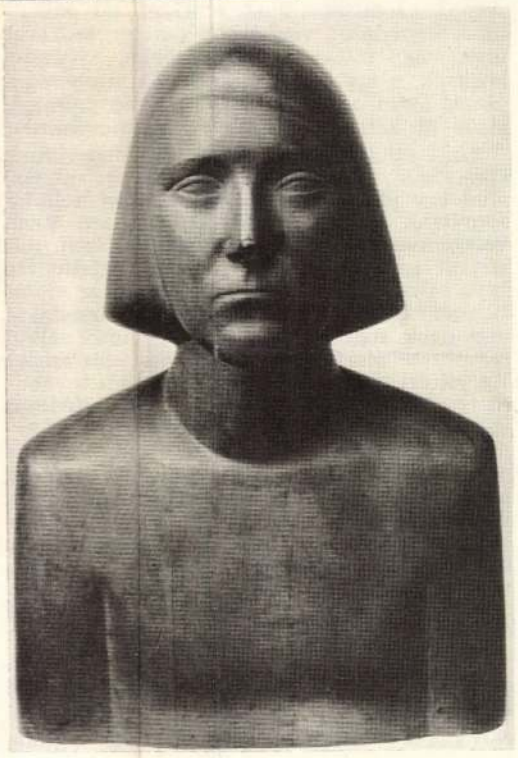

játossága" programadó Bevezetésében a mű
vészet szabadságharcának az antikvitástó
napjainkig terjedő egész hatalmas időszaká
illetően a valláson, a túlvilágiságon kívül
művészet egyetlen más ellenfeléről sem esik
szó: „E munka sem egyszerűen regisztrálja e
szükségszerű harcot, hanem eltökélten állást
foglal benne: a művészet mellett, a vallás el-
len, annak a nagy hagyománynak értelmében;
amely Epikurosztól Goethén át Marxig és Le-
ninig terjed." (id. mű, 1. 24.) A művészet sza-
badságharcáról szóló fejezet lényegét pedig
így összegezi: „Mindebből világosan látható,
hogy a túlvilágiság és evilágiság világnézeti
összeütközésének kimenetele mondja ki a
végső döntést a művészet (és tudomány) *vég-
érvényes* és *tökéletes* felszabadulásáért folyó
harcban." (id. mű, 2. 793. az én kiemeléseim,
— M. M.)

Messzemenően vitatható, hogy ezek a meg-
állapítások megfelelnek-e a valóságnak. Vitat-
hatatlan tény azonban, hogy — kritikusaim
állításaival szöges ellentétben — ezeket a né-
zeteket nem én tulajdonítom Lukácsnak, ha-
nem ezek ugyanúgy a saját tételei, mint az
összes előbbiek, amelyeknek létét bírálóim
kategorikusan letagadták.

Nem fogok a jövőben olyan szerzőkkel vi-
tatkozni, akik „Lukács György védelmében"
lépnek fel, azt a látszatot keltve, mintha én
Lukács egész életművét bíráltam volna, nem
pedig két utolsó művének filozófiai alapkon-

sa, rejtett lényegelés, végeredményben a va-
dományos problémák tudományon kívüli esz-
közökkel történő megszüntetése jellemzi.

Emeljünk ki példaképpen egyet az általam
elemzett tudományos problémák közül. Vajon
lehetséges-e a termelés történelmileg megha-
tározott, adott esetben antagonisztikus mód-
jait az elméletnek mégoly elvont szintjén fel-
oldani az általában vett nembeli-emberi (vagy
akár mindennapi) termelés fogalmában? Az
érett Marx szerint ez megengedhetetlen! (Nem
szólva arról, hogy már az ifjú Marx úgy fogta
fel ezt a fajta „nembeli" munkát, hogy be van
zárva az „elidegenült forma", az elidegenült
viszonyok rendszerébe.) Én ezen az alapon a
„nembeli termelés" antinómiáit illusztráltam
Kruppék termelésével. Amikor erre bírálóim
azzal reagálnak, hogy Kruppék *szándékait* tu-
lajdonítom Lukácsnak, akkor ezzel „becsuk-
ták Amerikát", „vakvágányra terelték a tu-
dományos kutatást".

A magam részéről *ezt* a vitát lezártnak te-
kintem. Örömmel fogadom viszont írásaim
minden tárgyilagos, elemző kritikáját és szí-
vesen veszek részt minden olyan vitában,
amely az objektív igazsághoz visz közelebb.

MAKAI MÁRIA

Válasz Makai Máriának

Nem könnyű a dolga annak, aki a vita fo-
galmát komolyan veszi — különösen a
Lukács körüli viták jelentőségét ismer-
ve. Mert akkor úgy kell felelnie Makai Mária
írására, hogy a vitatandó gondolatokat vegye
célba, s ne a személyt, hogy érvekkel bizo-
nyítsa a maga igazságát s ne indulatos jel-
zőkkel. Még akkor is, ha személyeskedőnek,
alaptalanul vádaskodónak, citatológusnak, te-
kintélytoborzónak, fenyegetőzőnek, tudomá-
nyos kérdéseket tudományon kívüli eszközök-
kel „megszüntetőnek", egyszóval vitaképte-
lennek, legfőként pedig — nem is akármilyen
kérdésben — Marx-ellenesnek minősíttetett.
Annak az álláspontnak, amelyet mi szeret-
nénk képviselni, végképpen nincsen szüksége
arra, hogy efféle stíluseszközökkel nyomaté-
kosítsák, s így a minősítő jelzők színpompá-
jának terén a vitathatatlan elsőség pálmáját
eleve át kell engednünk vitapartnerünknek.

Ezzel azonban korántsem vált helyzetünk
könnyűvé gondolatcserénk érdemi síkján,
ahol érv ellen érvet felsorakoztatva kell bi-
zonyítani. De hogyan érveljen az, aki olyan
vélekedésekkel kell hogy szembenézzen, mi-
szerint Lukács György nembeliségfelfogása
*„sok mindent és e sok mindennek az ellen-
kezőjét"* tartalmazza — kivéve a társadalmi
viszonyok fogalmát, azt tehát, ami nélkül
semmiféle marxizmusról álmodni sem lehet?
Ha jól értjük Makait, válaszcikkében tovább-
ra is ezt a Lukács kései műveiben felfedezni
vélt alaptévedést, azt az antimarxizmust ki-
fogásolja, amely a társadalmi forma konkrét
meghatározottságát szerinte eleve nélkülöző
nembeliségfogalom *lényegét* teszi. Mi ezt a
vádat cáfolni akartuk. Érvekkel. És most jön
a válasz: érveink semmisek. Vitapartnerünk
mindegyiket meg tudja kontrázni. Csakúgy,
mint a Lukácsnál esetleg előforduló, ebbe az
antimarxista koncepcióba Makai válaszcikke
szerint be nem illeszthető megfogalmazásokat
— hiszen azokat — mint az eredeti cikkben is
olvashattuk — *„már kizárta magából"* Lukács
elmélete. Amely — úgy látszik — olyannyira
eklektikus vagy önellentmondó, hogy haszta-

lan minden igyekezetünk: *„minden feltalál-
ható"* benne, minden és mindennek az ellen-
téte. És így tovább, és megint elölről. Hogyan
lehet itt tovább vitatkozni — ahogy illenék,
ahogy kellene: érdemben, érvekkel? Nem tu-
dunk szabadulni attól az érzésünktől, hogy
Makai — bár cikke csak azt jelenti be nem
minden patetikus él nélkül, hogy a *jövőben*
nem méltat hozzánk hasonló szerzőket vitá-
ra — valójában *jelen* cikkében sem akar vi-
tatkozni velünk, a szó tudományos értelmé-
ben véve a vitát. Ha korábbi írásunkban mi
— legjobb igyekezetünk szerint — megpró-
báltunk felsorakoztatni egy sor tényt tanul-
mányával szemben, amelyben Lukácsot egye-
bek között a marxi osztályelmélet opponen-
sének, mi több, a *„keresztény-germán ideoló-
gia"* feleleventőjének, egy diltheyi eredetű,
a kommunizmus és a fasizmus egybemosásá-
ra alkalmasnak látszó evilágiság-felfogás hi-
vének állította be, mostani válasza szavak-
ban rendre elutasítja ugyan érveinket, de
gondolatilag nem bocsátkozik cáfolatukba. Ér-
veink — úgy látszik — csak citatológusok
üres citátumai. Ha mi összefoglaló jellegű, az
adott kérdésekben elfoglalt álláspontjait leg-
inkább megvilágító meghatározásokat idéz-
tünk Lukácstól, akkor rögtön kéznél az imén-
ti ellenérv: *„Lukácsnál minden feltalálható"*,
az emberi lét társadalmonkívülisége csakúgy,
mint e lét társadalmisága.

Sajátos cáfolásmód. Ennek ellenére: mi
folytatni szeretnénk a tényleges eszme-
cserét. Mert továbbra is meggyőződé-
sünk, hogy Lukács a *marxi* nembeliségfogal-
mat igyekezett utolsó nagy műveiben rekonst-
ruálni és alkotó módon alkalmazni. Azt a tör-
ténetfilozófiailag valóban átfogó kategóriát,
amely a szocialista társadalom megteremté-
sének félreérthetetlen távlatával kívánta gon-
dolatilag átfogni az emberi nem útját, ezt az
ellentmondásokon át felfelé kanyargó, osz-
tálytársadalmakban az osztályharcok végigvi-
telét, egyáltalán a társadalmi konfliktusok
„kihordását" is magában foglaló utat, amely

LANGSFELDER/Schaider/JANOS, nemesfémválasztó, cementáló

1478-79-ben Mátyás király kétszer is meglátogatta KORMOCBANYAT.-1479 februarjaban örök időkre megerositette az érdemes kormocbanyai nemesfémválasztó/cementáló/~~xxNx~~ LANGSFELDER JANOST és utódait hivatalában. Langsfelder ekkor felvette foglalkozása nevét, SCHAIDERT, vezetéknévnek.-19.old.

POHL ARTUR: Hunyadi Mátyas birodalmának ezüstpénzei 1458-1490.

A Magy. Éremkedvelő Gyüjtők Egy. kiadványa, 2. csop. 8. sz. Bp. 1972.

Langfelderné F. L.

Önarckép,
Színpadi jelenet
(Mágnás Miska)
olaj f. vászon

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

ttsága 1927/28. évi költségvetéséből

tt álló müemlékek fenn-

, kiadványokra stb. ren- Pengő

..... 21.763

eg felhasználási terve:

helyreállitására..... 4.400

müemléki felvételére

előirányzott összeg

..... 2.400

kötetének előkészitő

..... 4.000

mplom monographiájá-

MDK

Langfelderné F.S., festö

Önarckép. Olf.
Szinpadi jelenet./Mágnás Miska/ Olf. skicc.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1932.junius. Kat.

Langvider

l.

LykaMagyműI800-50

355.l.

LANGUIDER, Joseph uradalmi kőfaragómester

1801 Tata – műsomszerű kapuépítmény terv
1795 Csákvár – piramis

MÉrt 1997/3-4. 158.
160.

Langvider

Ltab III. 101

Johannes langwein,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1697 den 20 oktober:"Johannes langwein,ein dischler von Zug aus schweitzerlandt". 113.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században- Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967,-A Győri Múz.Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Langwein J./Johannes/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Zug,Svájc: Langwein J." 124.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztaloslmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9,Kantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

Langwein, Johannes, asztaloslegény

Győrban, 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Langwein, Johannes, Zug, Svájc, 1699.". 117.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

M.D.K.

LANGWIDER, Mathias kőfavagómester

1764. Elkészíti a süttöri kastélykapolna oltárának kőlésségnetését

128. l.

Müvért. 1955. 1. sz.
Valkó Adorján: Fertőd / Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye/ mesterei, müvészei 1720-1768 között

LANGWIDER József tatai kőfaragó

1798 - ablakkeretek - Csákvár, F. - kastély

Sisa = MÉrt 1997/1-2. 6, 25 78.

Sedlmayr János: Az egri vár helyreállítása. > 200

1417. SEDLMAYR János: A hédervári kastély helyreállítása. = Műemlékvédelem, 33 (1989) 256-264. E

1418. SEDLMAYR János: Hegyeshalom, Rk. templom helyreállítása. = Magyar Építőipar, 31 (1982) 78-80. ill.

1419. SEDLMAYR János: A hidegségi körtemplom helyreállítása. = Magyar Műemlékvédelem, 1973-1974 (1977) 245-253. ill.

1420. SEDLMAYR János: Középkori zsinagóga helyreállítása, Sopron, Új utca 22-24. = Magyar Építőművészet, 1977, 4. 48-53. ill.

1421. SEDLMAYR János: Lakóház helyreállítása, Sopron, Kolostor u. 13. = Magyar Építőművészet, 1986, 5. 27-28. ill.

1422. SEDLMAYR János: Mosonmagyaróvár, Lenin út 94. homlokzati helyreállítása. = Magyar Építőipar, 31 (1982) 81-82. ill.

1423. SEDLMAYR János: Minorita templom előterének helyreállítása, Nyírbátor. = Magyar Építőművészet, 1982, 2. 40-41. ill.

1424. SEDLMAYR János: Műemlék-helyreállítás a budapesti Hilton Szállón belül. = Magyar Építőművészet, 1978, 1. 28-29. ill.

1425. SEDLMAYR János: Műemlékhelyreállítás, Sopron,

Langwieder József

tatai kőfaragó

1805

l.

Schoenbelvárosi

10. l.

Pöstyén

Az előtérben balra az emel
ülnek és járkálnak; jobbra ped
kal, előttük szemezgető kacsák
fákon túl hegyek látszanak. Fe

balra: (Ungarn) ANSICHT des
jobbra: VUE de l'AUBERGE

legalól középütt: A Vienne che

Rm., mér. a rl. 32.8: 45.6

140-95

Langrieder József

katonai kőfaragó

l.

Zádor – Rados

270, 334. l.

dr. Lannert Keresztály

A második országos népművészeti kiállitáson Nyiregyházán a legkiemelkedőbb pályamunkák szerzői: dr. Lannert Keresztély fafaragó/Derecske/. Tófalvi Mihály faragó/Miskolc/, Kelemen Sándor fémműves/Budapest/, dr Németh Pálné népi iparművész, hímző/Szekszárd/, Lőrincz Aladárné, a népművészet mestere, szőtteskészitő?Majos/ megkapta a nyiregyházi városi tanács által alapitott gránátalma nivódijat.

Magyar Hirlap 1975/213/13

Lannert Mónika, építén

Díjat nyert a kispesti pályázaton.

Bende Ibolya: Városrészt álmodtak

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 8.

Lammert Mónika

az alábbi pályázaton kiemelt megvételben részesült egyik terv egyik szerzője.

Callmayer Ferenc: Budapesti televizió és mikrohullámú központ fejlesztés-tervpályázata.
Magy.ép.ip.1971.5.sz.278-282.l.

LANGWIDER János kőműves. 1756-75 között találkozunk nevével az egri városi adóösszeírásokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Langwider ? Aranyvirág ? Fáinos, kőműves

1756-75 körül szerepel az egri adóösszeírásokban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topografiája
Szerk-: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 358. old.

Lani Hermann

grafikus

lásd

A Műgyűjtő

1930. 80. l.

áros polgármestere

ek Országos Bizottsága

H.

IX. Högyes Endre - u 10.

MDK

Lani Hermann

Roth V.: Szász müvészet Erdélyben. A Mügyüjtő. 1930. 3 sz. 80.l.

JACOB LANI, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
108.- Jacob Lani, Kabssdorff. 152.old

DOMONKOS OTTÓ : Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, XX 1974.

MICHAEL LANI, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14.én.-A 6.függelék alőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.-E mesterek egyike volt:
Zl.-Michael Lani, Kabsdorff. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

MDK

Lanka Gyula zerkezlő
(1848–49 emlékkiállítás)

Élelapja a Charivári (Dongó) A lapfejen kiadóhivatál helyett ügyszoba" van irva „ahol egyedül fogadhatnak el az előfizetések"

Zabó Dezső: A fabadságharc idejéből való nyomt-ról
Grafikai Szemle 1891. 10 z. 15 old.

MDK

Lankauff Károly müépitész

Pozsonyi-ut-Korall- és Hollán-u. sarok, bérpalota

Modern épitőművészet. Pesti Hirlap nagy naptára, 1930. 99 l. és képek.

Lankauff Károly

épitész

lásd

Ambrovics Hajnal

alatt

Huszárok.

Egész alakban, lóháton
ban elhelyezett hat képben va
fölül balra: K.k.ung.Hu
jobbra: Magy.kir.
jelzése pedig: 21.

Kőnyomat, méretei a

Sz.n.
189-
Át.le

MDK.

Lanker László

Utalás a müvészre a Studió 64. kiállitásával kapcsolatban.

Valóság 1965. 3. 92 lap.

Lanko Pál [ ]

L.: Illik Margit

—: A létvegi . . . . 9.

Bp. 1976. jan. 10.

NÉPSZABADSÁG

LANKOVICS JÓZSEF, mézeskalácsos, bábos mester

1869-től 1890-ig Szombathelyen iparengedélyt kap:
Cukrász: 4.- Bábos: 4.
Lankovics József, -később lemond iparáról,
Dékány Károly, De Schmidtbauer, Müller Lajos.
248.old.

HORVÁTH MARIA: A mézeskalácsos kismesterség 242.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XXI.évf. 1967
2.szám. Szombathely, 1967

MDK

Lannert Mónika, építész

Díjnyertes tervező.

(-ts): Döntés a Martinelli tér jövőjéről

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 25.

Langsfeld Zoltán

Dekorativ rajz -
Repr-
Magyar Iparművészet
1899. 201. l.

Ludwig, Technik. II.

Langsfeld Zoltán

diszítő szobrász

Elégséges eredménnyel

végbizonyítványt nyert.

Történik 1901/2. 25. l.

Önállóan dolgozik

u. o. 1902/3. 47 l.

Rimaszombati múzeum VIII. 46

Langsfeld Zoltán

nobrázat

1897 - 1901 -

Éimisk 1930. 85. l

TARTALOM

A PLAKÁT UTJA.
MI A PLAKÁT?
MELY CÉLOKRA KÉSZÜL A PLAKÁT?
PLAKÁTREKLÁM
VAGY PROPAGANDAHADJÁRAT?
PLAKÁTRENDELÉS.
A PLAKÁT ANYAGA.
A PLAKÁT BETŰI.
A PLAKÁT SZINEI.
PLAKÁTMÉRETEK —
PLAKÁTARÁNYOK.
A PLAKÁT ELHELYEZÉSE.
JELMONDAT A PLAKÁTON.
KOLLEKTIV PLAKÁTREKLÁM
A PLAKÁT REKLÁMEREJE.
MILYEN A JÓ PLAKÁT.
NÉHÁNY SZÓ A PLAKÁT
JOGI VONATKOZÁSAIRÓL.

LÖHL D. ÉS FIA

40 SZÍNES

A
a
pl
ill
sp
fi

T. M

Megrende

Lev. lapra r

II. 3594. Langfeld Rudolf, 20 éves, prot., szül. Iglón, Magyarországon, atyja műmalom igazgató, antik osztály, 1878 okt. 16.

Som 183.1.

DELFT RÉSZLET
FERENCZY VALÉR RAJZA

Längfeld. Rudolf

Münchner 1912. 183

Fejér megye V. 63.

Langfeld Rudolf, festő l. Kárpáty Rezső.

Lanyi Monika

az alábbi tervpályázaton rangsorolás nélkül kiemelt megvételben részesitett 6. számú pályaterv egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiirt tervpályázat, 1970.

Magyar Ép.müv, 1971.3.sz.2-6.l.

T. Lannert Monika

Pethes Endrével és Sylvester Ádámmal közösen készitett pályázati tervének értékelése és bírálata.

Kismarty Lechner Kamill: Gyermeknevelési központ tervpályázatának opponensi véleménye. Magyar Epitőművészet, 1968, 5.sz, lo. l.

T. Lannert Monika

A "Lakókörzetek gyermeknevelési épületegyüttesének tervpályázata, 1967" megosztott I-II. dijának nyertesei: Szabó Árpád - Mészöly András, illetve Pethes Endre - Sylvester Ádám - T.Lannert Monika.

/a nyertes tervek ismertetése/

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 2-9. l.

Lannert Mónika

Jeney Lajos, Bán Ferenc, Lannert Mónika, Pathes Endre és Sylvester Ádám tervez/statikus kovács Imre/ az alábbi pályázaton 25.ooo forintos megvételben részesült: /ismertetés, képpel/

Molnár Péter: A MTESZ Székháza tervpályázata, 1970. Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 2-7. l.

Lannert Mónika

Pomsár János: Fővárosi Pályaválasztási Intézet, Budapest, V. Deák Ferenc utca. - Építészek: Sylvester Ádám, Lannert Mónika. statikus: W.Arató Anna, gépésztervezők: Peszeki István, Sillye Sándor. /ismertetés képekkel, foto Orlay Ágoston/

Magyar Építőművészet, 197o.6.sz. 4o. 1.

Lannert M. Mónika

a Belváros új postaépületének pályázatán 2o.ooo forintos díjban részesült 15.sz. pályamű egyik tervezője.

Tiszáczky István: A Belváros új postaépületének zártkörű tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 2-5.l. /Képekkel/

T. Lannert Monika –

Pethes Endre – Sylvester Ádám

I–II. ehénenként 36.000 Ft-os díjat nyertek

Lakókörzetek gyermeknevelési épületegyütteseinek tervpályázata 1967.

Ma gyar Építőművészet 1968.5.sz. 2.1.

Johan Sannes, harangjuk MDK

Almosdon as iskolaban 1 csengettyüt öntött 1680 ban. „Johan Sannes 1680". 300 old

Patay Pál: Az Érmelléki Traktus harangjai 1825 körül. 05.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen. 1968
Alföldi Nyomda. Debrecen.

Thaly-ereklyék VI. 157.

G. Lanow Maria

Nagybányai k.k. 1912

124

Révai Péter IX. 132.

P. Lanow Mária

Nagybánya kiáll kat.
1912.

84

LANOW MÁRIA, Marie Provázková

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

512-513
Szöveg : 171,
Kép : 172,

Mjés Laupál Antal
nyomdász

Üdv. Kártya.
Gyomai nyomdázok. eredeti üdv. kártyája
rajz: kezes-labasból agaskodó festekkel lab-
dázó folians.

Vegyesek: Kalend. meg. üdv. kártyák
Grafikai Szemle 1908. 1. r 13 o.

MDK

G.Lanov Mária

Csendélet, of.

Csendélet, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

119 l.

MDK

P.Lanow Mária,

19o8-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /19o2-1912./ 84.1.

Lanow Mária

A „Tett" körébe tartozott.

Orosz származású.

Galimberti Sándor festő első feleségé.

Szabó Júlia: A magyar aktiviszmus története 36.

Akad. Kiad. 1971.

Lanow Maria, festő

Dénes Valéria 1911-ben mehb férjhez Galimberti Sandor hoz.Galimberti e szerelem okan valt el első feleségé től az osztrak eredetü Lanow Maria festőnőtől.
xxie.321.old. 17.jegyz

Zolnay László: A Galimberti házaspar művészete
328.old

Müv.Tört.Írt. 1974. XXIII. 4.sz. Bp

Lanow Mária, [ ]

L. Réti Y.

Sümegi Gy: Az 1910-es kecskeméti ... 67-72.

Forrás, Kecskemét, 1980. febr. XII/2.

Lenow Mária

Lenow Mária Kecskeméten született művei a modernebb irányokhoz, a kubizmushoz, az expresszionizmushoz is hozzákötik a kecskeméti művésztelepet ugyanúgy, mint az aktivizmus harcai történetéhez.

Sitkei György: Az 1910-es Kecskeméti Művésztelep ellentmondásai.
Forrás, 1980. febr. 40. old.

M.D.K.

G. LANOW Mária festő

1912-ben Nagybányán dolgozott.

Réti: Nagybány... Bp. 1954. 330.l.

Lanov Mária

Nagybányai művészek.

Nagyon Kemsot, 1986. VIII-16.

Anyag helyett formák

A pécsi Sportcsarnok bővítése

1

Építész: Lantay Attila

Generáltervező: Horán Bt.,
ügyvezető: Horváth István

Vezető tervező: Hübner Mátyás

Konstruktőr tervezők:
Gradwohl János, Nagy Attila,
Széll Attila Béla

Építész munkatárs:
L. Miha Emőke,
Mátrabérci Zsolt

1. Az új épületszárny homlokzata a sportcsarnok felőli nézetben

2. Az tervezési helyszín adottságai: a régi sportcsarnok és az eltakarandó fal

3. Az új épület bejárati homlokzata

4. Helyszínrajz

2

3

4

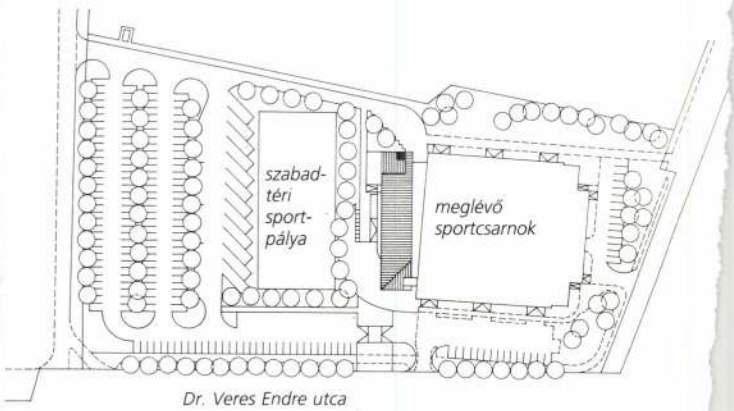

1

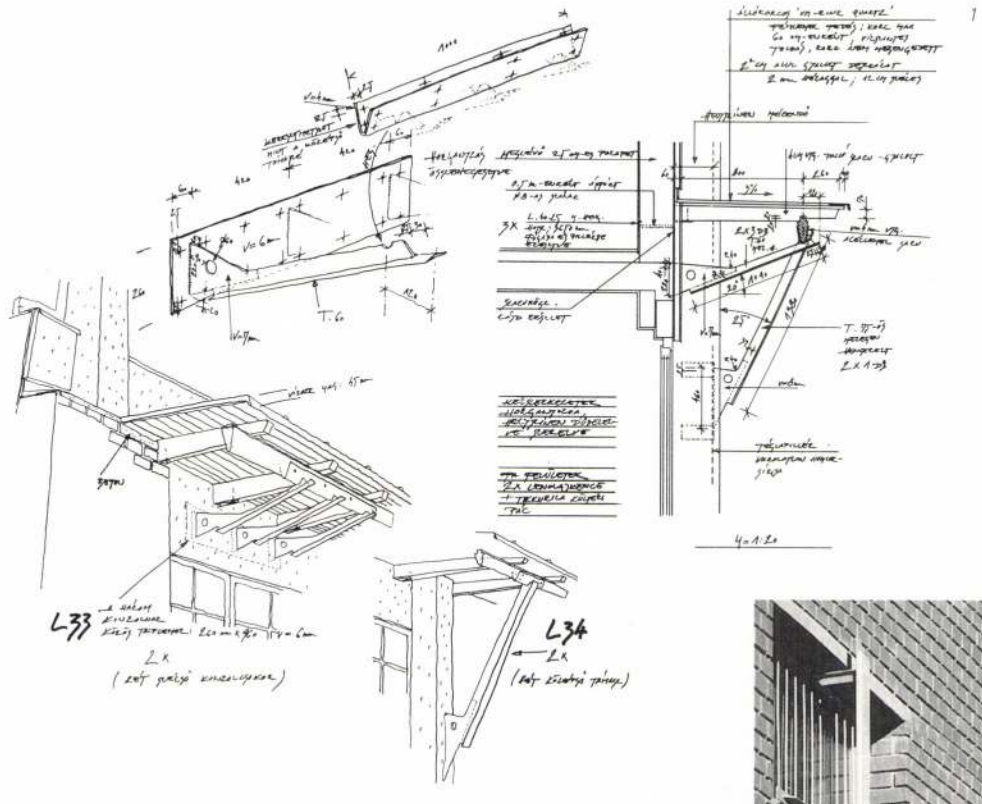

2

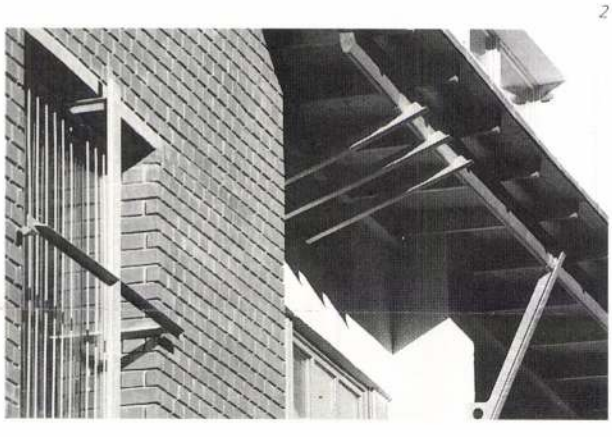

1. Az első emelet fölötti párkány kivitelezéséhez készített részletrajzok

2. A megvalósult párkány és homlokzati részlet

3. Az átalakított homlokzat téglaburkolatának terve

3

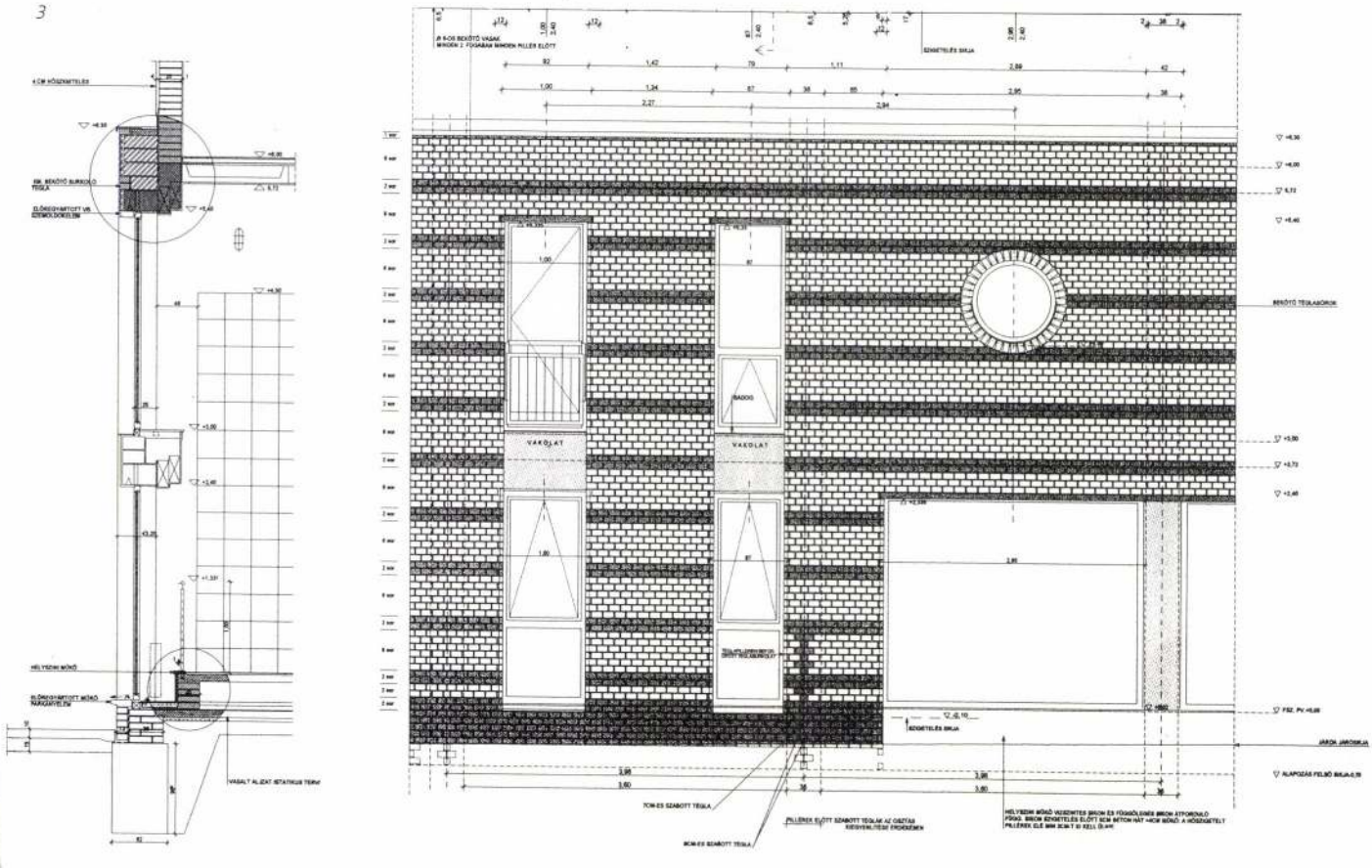

A pécsi városi Sportcsarnok évtizedekkel ezelőtt félbehagyott bütüjére házat emeltek három hónap alatt. Ezt az igényt egy – a városszövetből kiordító – fal, egy addig megfelelő irodákkal és raktárakkal nem rendelkező munkaközösség és egy nemzetközi sportesemény megrendezésének lehetősége vetette fel. Az épület programja szerint edzőterem, raktárak, orvosi és gyúró szobák, sajtóközpont, interjúszoba, versenybírói helyiségek és V.I.P. helyiség térsorának el illett takarnia a Falat és ugyanakkor meg kellett felelnie a nemzetközi versenyek feltételeinek. A tervezési folyamat során e két egymásnak ellentmondó feltétel (a kicsi program és a nagy fal) harcolt egymással, megfűszerezve az olcsóság és a rendkívül rövid építési idő igényével. Persze valahol valamelyiknek sérülnie kellett. Így alakult ki az „anyag helyet for-

1. Az első emelet alaprajza
1. légtér
2. sajtóközpont
3. interjúszoba
4. terasz
5. irodák
6. V.I.P. helyiség
2. A földszint alaprajza
7. előcsarnok
8. ruhatár
9. edzőterem
10. kondicionáló terem
11. raktár
12. szauna és pihenő
13. öltöző és mosdó
14. orvosi szoba
15. masszázs
3-4. Homlokzat és keresztirányú metszet

1

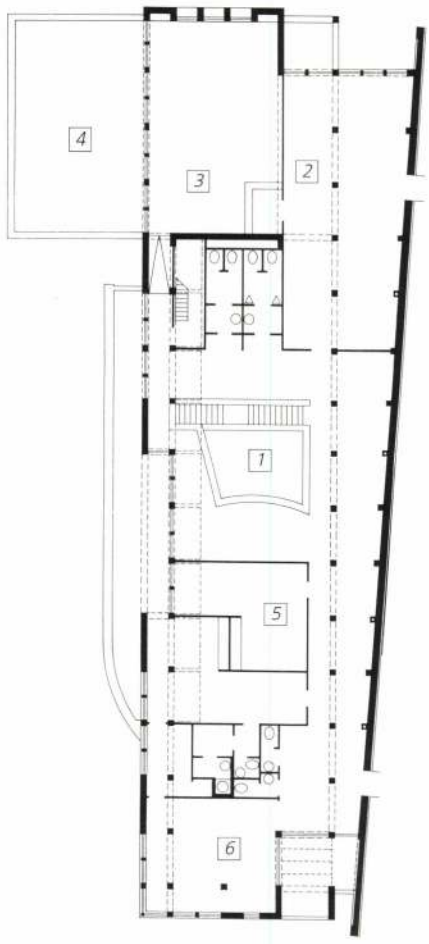

2

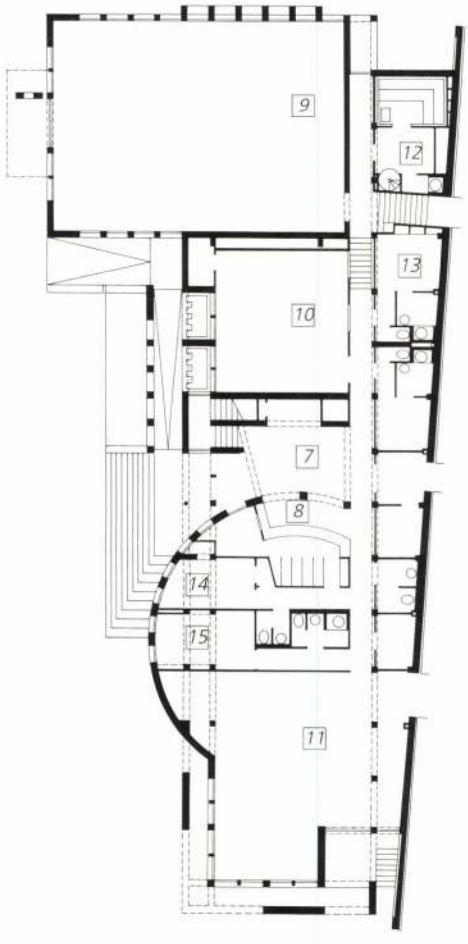

3

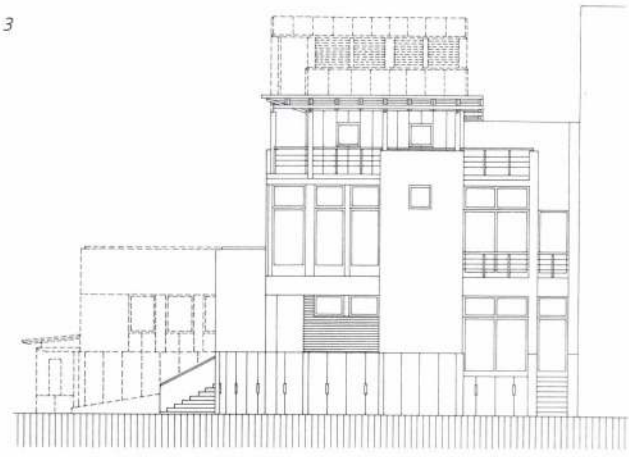

4

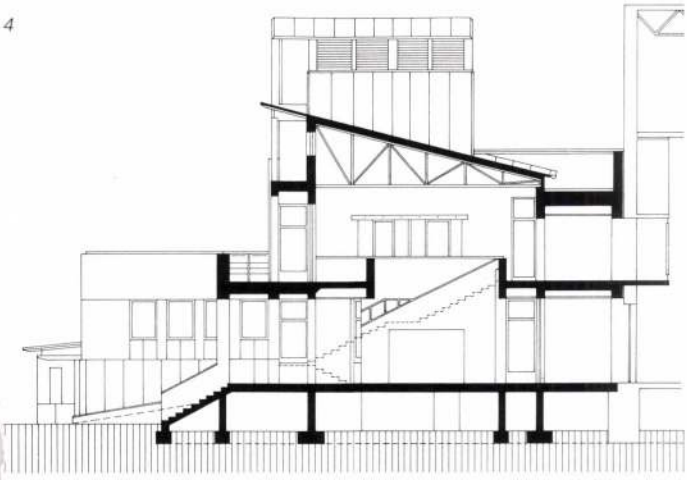

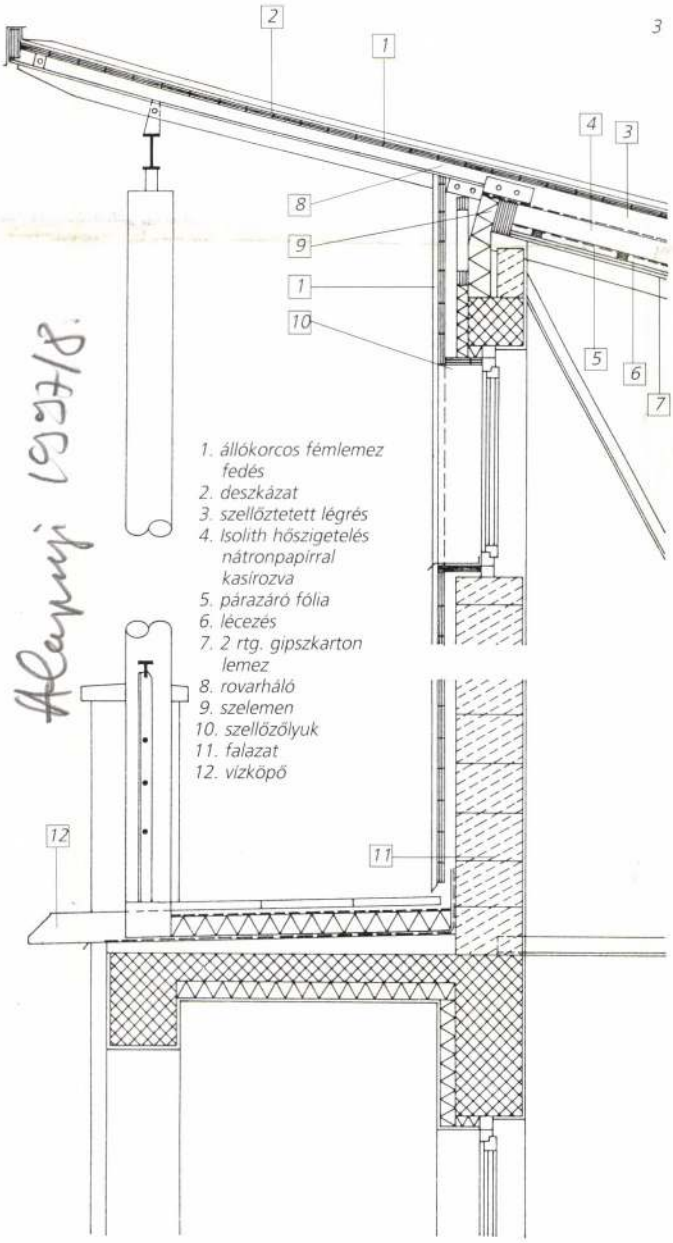

3

mák" koncepció, amely a szerkezetből próbál házat csinálni tudva, hogy anyagváltásokra, szakipari szerkezetekre, finom kis utalásokra nem lesz idő. Az épület három egysége: a földszinti „több történet" a gyalogos szinten, ahol az edzőtermek és a raktárak helyezkednek el, az emeleti „piano nobile" a sajtóközpont helyiségeivel és a legfelső negatív főpárkány, a négyzetes ablaksor – „medaillonokkal". A harmadik egység feladata eltakarni a Falat, és egy kicsit a sport heroizmusát kiközvetíteni az utcára. Szerkezeti rendszere vasbeton vázszerkezet kitöltő falazatokkal, a homlokzat magasságát növelő acélszerkezetű félnyeregtetővel. Homlokzati anyagai az építési időről, homlokzati „vonalai" – reményeim szerint – a házról szólnak.

Lantay Attila

2

1-2. Homlokzati részletek

3. A legfelső szint, mint „negatív főpárkány" részletrajza

LANTAY Attila eredeti alaprajzi 1997/8.

Lonsky P. Kàlghagyir

Ipsarmüvèrset 1896-tam 179

Lantay Attila
Városi Sportcsarnok bővítés

Az épület próbál megoldást keresni az évek óta befejezetlen sportcsarnok városszövetből kirívó bütüfalának eltakarására egy – ennek a szándéknak nem kedvező – kis épületprogram (sajtóközpont-edzőterem-irodák-öltözők) funkcióinak elhelyezésével. Ezért a félnyeregtető, a visszahúzott főpárkány, a „negatív medallionsor", amely a sport heroizmusát talán a leginkább kifejező monumentalitást a reneszánsz palotahomlokzatok szerkesztési elvében véli megtalálni. Keresve ezek analógiáit, de meg nem kerülve a modernizmust – mint létezőt, és a korszellem részét – tesz kísérletet a századvég nyelvén „átírni" a klasszikus hagyomány jelrendszerét.

Építész/Architect: Lantay Attila
Generáltervező/General design: Horváth István
Vezető tervező/Chief architect: Hübner Mátyás
Konstruktőr/Construction: Bradwohl János, Nagy Attila, Széll Attila Béla
Munkatársak/Fellow architect: L. Miha Emőke, Mátrabérci Zsolt
Statika/Structures: Brandmüller István
Gépészet/Plumbing: dr. Sztojanovics J.
Klíma/Climatization: Fodor A. Csaba
Villamosság/Electrician: Lénárt Gábor

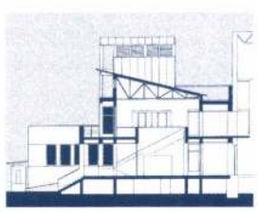

Bachman: – A mai pécsi építészetről nem lehet úgy szólni, hogy nem említjük meg az újonnan alakult egyetemi építészképzést: 1998-ban a Janus Pannonius Tudományegyetemen belül megalakult az egyetemi szintű Építészkar. Ez számunkra óriási jelentőségű kezdeményezés.

Weiler: – A Pollack Mihály Műszaki Főiskola építészetet oktató tevékenysége, mely mára lett az országos építészképzés új egyetemi intézménye, egyszerre ok és következmény. Beszélhetnénk a városban alakult tervezőirodákról, melynek asztalain kórházak és egyetemi klinikák új beruházásai terveződnek. Ipari épületek, mint a NOKIA magasraktár, az ELCOTEC finn beruházásai. Pécs környéki és belvárosi kulturális épületegyüttesek, pincékben kialakított galériák és bemutatótermek. Új felfogású lakóépületek – nem az újonnan divatos pszeudo-modern utánzatai, hanem az ifjú generáció válasza a felvetődő kérdésekre.

– Mennyire érinti a város életét az immár évek óta zajló délszláv háború?

Dévényi: – Innen alig 130 kilométerre már folyik a bombázás, ez nem igényel kommentárt. De a 90-es évek elején sokkal kézzel foghatóbb volt a veszély. A kereskedők is sokkal kevesebben jönnek most fel, a város gazdasági életét ez komolyan befolyásolja. Maga az építészet is jelentősen elszigetelődik, a nyugati tőke alig-alig jön Pécsre. A NOKIA-cég létesített itt egy nagyobb beruházást – éppen Kistelegdi István FEMA-áruháza mellé, ami a nyugati típusú fogyasztói magatartás egyik első építészeti megnyilvánulása volt itt: a bevásárlóközpontnak egy kezdeti, rendkívül tiszta és sokrétű megfogalmazását hozta. Érdekes épület, most a NOKIA „egyenkockája" erős kontrasztban áll vele – ami az azóta eltelt idő megváltozott értékrendjére is utal.

Horváth: – Pécsett élve különösen fontos, hogy a vitakészség, a párbeszédre való hajlam megmaradjon. Pécsre a szénbányászat túlsúlya miatt egy kicsivel előbb szakadt rá a gazdasági visszaesés, mint az ország nagy részére, előbb érzékeltük, hogy baj lesz, munkanélküliség. Ez rákényszerítette az embereket, hogy elgondolkodjanak: hogyan tovább.

Dévényi: – Ennek a városnak pillanatnyilag nincs jövőképe. A jövőhöz kétféle út vezethet: a gazdasági megerősödés, ehhez komoly infrastruktúra és sok minden más kellene, amit a város önerejéből képtelen megoldani. Amikor például egészen véletlenül idecsöppent a NOKIA cég – megörökölt egy korábbi épületet –, befektetett, építtetett és elégedett is az itt kialakított beruházással. De a következő létesítményét már nem ide fogja telepíteni, hanem egy olyan helyre, amelyik be van kötve Európa úthálózatába. A másik esély, amit önerőből is lehetne fejleszteni, az a pécsiség megfogalmazása volna. A kultúránkat kell bemutatni. Egy olyan város, amelyiknek pregnáns, körülhatárolt és erős kultúrája van, sokkal jobban vonzza az idegenforgalmat, de a befektetőket is. Ha egy befektetőnek döntenie kell egy malájföldi kisváros vagy Pécs között, jelentős mértékben befolyásolhatja a döntését, hogy Pécsett igen nívós kulturális élet van, mindennap van színházi előadás, van egy kiugróan – országos viszonylatban is – nívós kulturális lap, az ECHO, minden héten van hangverseny. Ez az, amit mi segíthetünk, és ebbe az irányban várható kibontakozás. Ehhez minimális konszenzus kell, közakarat, hogy a város hangversenytermet építsen; hogy út legyen, ami összeköti Európával. Tőlem gyakran kérdezik Pesten, hogy építész létemre miért foglalkozom immár tíz éve óta az autópályával. Hát az az oka, hogy én itt akarok maradni Pécsett, itt akarok építeni, élni, és ehhez tágabb összefüggésben kell gondolkodni.

folytatás a 40. oldalon

Getto: – Pécsi építésztudat nem mindig volt Pécsett. Regionális tudat mindig mindenütt volt és van, de nem biztos, hogy Pécs ebben a kontextusban valamiféle különleges minőséget jelent. Ezek a sajátosságok, amelyeket most itt felsoroltunk, pontosan ráillenek Debrecenre, Szegedre vagy bármelyik magyar városra. Azt hiszem, nem szabad túlzóan kezelni ezt a különleges szubsztanciát. Szükség van a kötődésre, persze, de nem szabad túlértékelni. A kultúra pedig véleményem szerint nem befolyásolja a tőkebeáramlást, ez egészen más pályákon mozog. A globalizáció a kultúrán kívüli probléma, semmi köze hozzá. Nem fontos számára a kultúra: éppen ellenkezőleg, tagadja, rombolja, nem kell neki. Az egész reklámvilág, a mai rontott vizuális környezet eltávolodott a kultúrától. Sajnos Pécs kitűnő kulturális élete nem fogja idevonzani a külföldi tőkét, de ez nem befolyásolhatja a mi kultúrateremtő tevékenységünket.

Weiler: – A mai monetáris világ nem veszi számba az üzletpolitikai döntések során, hogy épületei egyikében például Bartók Béla adott koncertet, vagy Vasarely állított ki, ha érdekei azt megbecsülni nem akarják. Multikultúrák multiberuházásainak hozott tervei emelkednek ki, kierőszakolt rendezési tervek által szabaddá tett helyszíneken, pillanatok alatt, sokszor meglepetésünkre. Nekünk építészeknek kell vigyázni azt a gondolatot, amely a szellemi alkotás úgynevezett tárgyiasulása után még megmaradhat. Nem a struktúrával együtt nyomakodó érdek, hanem a tehetségtelenség a veszélyes. Ezért érvényesek ma is Komor Marcell szavai 1929-ből: „A tér, amelyet beépítünk, háttere lesz az új koroknak."

Dévényi: – Egy közösség leginkább akkor szorul rá, hogy megfogalmazza az identitását, amikor éppen bajban van. Nálunk is így van most.

folytatás a 41. oldalon

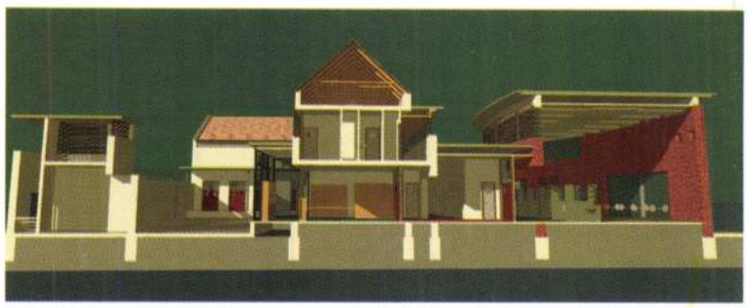

Gandhi Alapítványi Gimnázium és Kollégium, 1996-98. / Gandhi Secondary School and Student Hostel
Építész/Architect: Patartics Zorán
Belsőépítészet/Interior design: Patartics Zorán és Frank György
Építész munkatársak/Fellow architect: Perényi László, Jávorka Noémi, Nyári Barna

Patartics Zorán
Gyula 1. sz. postája

RÉSZLET A TERVPÁLYÁZAT 1. FORDULÓJÁNAK MŰLEÍRÁSÁBÓL:

(...) A házak régen nem szégyellték méretüket. Hasonlóságok inkább a hasonló kondíciókból lettek, a hasonló foglalkozású, anyagi helyzetű emberek szomszédsága szült ma illeszkedésnek nevezett lényegi azonosságot. Közben a különbözőségek is így keletkeztek. A középületek vállalták méreteiket. Ez persze nem menti fel azokat a mindenre tekintet nélküli, durva építészeti megnyilvánulásokat, melyek hirdetve vállalták maiságukat, miközben csak érzéketlenségük leplezésére használták azt.

Lehetne itt hosszan kifejteni, hogy a két magastetős szárny hogyan zárja a meglévő beépítés karakterét úgy, hogy közben az ellpiszis alaprajzra emelt tömeg ezáltal is helyére kerül – s hogy miért tud mindez válasz lenni az örökölt beépítési struktúrába belefeszülő, jelentős léptékű funkciókban rejlő problémákra. Lehetne elemezni a formát, a tömeget és felhívni a figyelmet arra, hogy több ez ennél, mert benne egy tér és egy világ lakozik. Lehetne gondos válaszokat adni a bírálat során felvetendő épületszerkezeti kérdésekre, de nem volna értelme, mert a terv arról kell tudjon most számot adni, hogy szellemében és a megvalósíthatóság józan keretei között válasz lehet a feltett kérdésekre. Lehetne írni sávalapról, gerendákról, de minek, hiszen az épület egyetlen – valamelyest is az átlagnál több szakértelmet igénylő – szerkezeti „attrakciója" sem vet föl olyan volumenű kérdéseket, amelyeket alapos munkával ne lehetne jól megtervezni. Mert ennek a pályázatnak a feladata az kell legyen, hogy megszülessen az a szellem, ami viszont manapság elkerüli az ilyen tekintélyes intézményeket is, mint a posta. Nem sok olyan intézmény van, mely az emberben ilyen szilárdan él, de nem lehet nem észrevenni, hogy a tendenciák rossz felé tartanak.

Építész/Architect: Patartics Zorán
Építész munkatárs/Fellow architects: Jávorka Noémi, Orlovits Balázs, Perényi László, Ritecz László

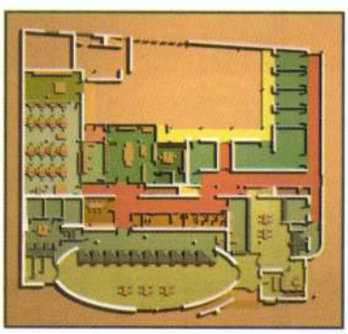

LANTAY ATTILA

Építészet a hátsó udvarban

A Nagyváthy János Szakközépiskola új épülete Keszthelyen

A kívülállónak nincs is itt semmiféle új épület. A keresés közben amúgy is elhagytuk már a bumfordi-kedves belvárossá felturbózott barokk városmagot, jönnek a lakóövezetek. A hetvenes-nyolcvanas évek szocializmusának két arca: a szegényszagúan idejétmúlt lakótelepi silók és az utókor által visszamenőleg is hitelesített, ilyen-olyan kockaházas magántulajdonok. A város kezd elfogyni, nő viszont a Györök, Vonyarcvashegy és Badacsony felé induló autóforgalom: erre, ahová régen a messze földön híres kirakodó- és állatvásárokra, ma pedig nyaralósebesüléseikkel a kórházba jönnek, a 71-es út kivezető szakaszánál áll a karmeliták hetven évvel ezelőtt emelt rendháza és temploma. Kétségtelenül impozáns látvány – a várost elhagyó turisták itt lassítanak talán még egy utolsó ablakletekerésre –, új iskoláról viszont a buszmegálló közönsége sem hallott.

Pedig ezt még mutogatni is érdemes lenne. Ahol áll – hátul, a rendház egykori kertjében – az építészetileg igazi senki földje. Ahányfelé néz a szem, itt annyiféle lakótelepi házon akad meg, pár emeletes, fekvő betondobozok váltják egymást garázsokkal, paneliskola egy színesen is szomorú tízemeletessel – *fő*épület vagy *mellék*-, mindegy, használati funkciójukon innen és túl egyként jellegtelenek.

A fiatal építésznek, Lantay Attilának ide – további melléképületek, egy maradék gyümölcsöskert és a karmelita birtok valahai határán kanyargó kőkerítés közé – kellett terveznie az új iskolaszárnyat, de amióta elkészült, ezen az utcafrontok mögötti lapályon is igazi súlyponttá, új vonatkozási ponttá vált. Mint amikor termálvíz tör fel egy addig satnya kaszálón, vagy éppen egy hátsó udvarban találnak templomromot a régészek: a fontossági sorrendek hirtelen átrendeződtek. Ebben a sokféleségben igazán kapcsolódni semmihez sem lehet, talán ezért is mert a pécsi Koller Iroda tervezője ilyen távoli, skandináv egyszerűséget idetelepíteni. Terméskő, tégla és fa került itt szikár, ám természetes egységbe, de valahogy mégsem a megszokott elrendezésben: a kőlábazat fuga nélkül még rusztikusabbnak hat, a főtömb betonjába illesztett fabetétek mégis könnyedebbé, már-már aszimmetrikusan különössé teszik az épületet. Valóban jutott bele az északiak puritán anyagelvűségéből, de némi déli monumentalitás is – ráadásul egyikből sem a robusztusabb fajta. Ugyan ilyesmit csak az első tíz év után lehet majd bizonyosan állítani, de mintha eleganciája sem egyszerűen az újszerűségből és (még) romlatlanságból származna, hanem abból a határozott tervezői vízióból, amely ezeket a kényesen ellentétes elemeket is ilyen erős kézzel passzította össze. És a határozott karakter még az olcsóságot is „kezelni" tudja, vagy legalábbis rejteni – az egyszerű alutetőt például vagy az ablakok faanyagának időnként erősen ingatag minőségét. Lemaradtak az eredeti terv fogadóárkádjai, és nem tellett már a tornaterem lelátójára sem, a külső szemlélő mégsem azt érzi, hogy – miként az nálunk évtizedekig természetes volt – az építészet nagyjából csak néhány posztmodern fémtraverz vagy poszthistorikus gipszstukkó díszt tehet hozzá ahhoz, amit a költségvetési szegénység különleges alfajaként önkormányzati beruházásnak hívnak.

A Festeticsek egykori jószágigazgatójáról elnevezett Nagyváthy hat tantermes új szárnya egyébként 260 millióból készült el. Szeretik a tanárok is – csak azt nem tudják, a szépségnek erre az újfajta belmagasságára milyen fűtési költség jön majd ki.

Semmihez sem lehet kapcsolódni, talán ezért mertek skandináv egyszerűséget idetelepíteni FOTÓ: ZAVILLA ANDRÁS

Torma Tamás

az Octogon Építészetkritikai Műhely tagja

Új, tavaszi seregszemle

Tele volt a Hősök tere. Hogy ez hány embert jelent, nemigen tudnám megmondani. Az ilyenkor szokásos számháborúban 15 ezer éppúgy elhangzott, mint néhány tízezer; s a számokat bizony jelentősen befolyásolta az adott médium elkötelezettsége.

Maradjunk a tényeknél: *a szakszervezetek megtöltötték a Hősök terét. Demonstrálták mozgósító erejüket.* S noha az utóbbi időben a szakszervezeti egységen repedések mutatkoztak, végül a közalkalmazottak is (akik pedig csak a minap írtak alá a kormánnyal egy hároméves megállapodást) támogatták a demonstrációt. A kormánypárti sajtó az idén már nemcsak a kommunistákkal, hanem az anarchistákkal is ijesztgetett bennünket, de én sem vörös, sem fekete lobogót nem láttam a téren. (Ideje lenne lecserélni a kormánymédia rémhírekben utazó kreatívjait.) A kormány részéről most *Sümeghy Csaba volt az első számú illetékes.* Így most ő mondta el az összeesküvés-elmélet aktuális verzióját: valójában az ellenzék tüntet a kormány ellen, a baloldal áll a demonstráció mögött. Sőt az *A Hétben* odáig ment, hogy a szakszervezeti vezetők már valójában tulajdonosok (a szakszervezeti vagyonból), majd név szerint felsorolta azokat a szakszervezeti vezetőket, akik szerinte az MSZP csókosai. Sümeghy úgy látja, hogy a kormány a törvényjavaslat elkészítése közben mindent megtett a munkavállalókért, míg egyik kezével megsimogatta a szakszervezetek buksiját, másik kezével törölgette a munkások könnyeit. A negyvenezres minimálbért is a kormánynak és nem a szakszervezeteknek köszönheti a nép.

Az MSZP és az SZDSZ nyilatkozatban biztosította támogatásáról a térre vonulókat, ezt az utóbbi években (politikai szeméremből vagy prüdériából?) nem tette. A Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége és az Európai Szakszervezetek Szövetsége is elküldte szolidaritási nyilatkozatát, így hát újból kísértet járja be a globalizálódó Európát, a proletár nemzetköziség kísértete.

A szakszervezeteknek van okuk a tiltakozásra. A munkatörvény reformjában akkora előnyökhöz jutnak a munkáltatók a munkarend szervezésében, a túlmunka, a munkaerő-átcsoportosítás, a hét végi pihenőnapok kiadása, a munkaidővel való elszámolás, az éjszakai pótlékok, a helyettesítés stb. területén, hogy a szakértők joggal beszélhetnek „cseléd-törvényről". Különösen azért, mert az új szabályozás elsősorban azokat a rétegeket sújtja, amelyek amúgy is a leginkább kiszolgáltatottak a munkaerőpiacon. Az olcsó, a képzetlen vagy avult képzettségű, hátrányos helyzetű, leszakadt régiókban élő munkásokat. A kis- és középvállalkozások alkalmazottjait. A kereskedelem kiszolgáltatott kiszolgálóit. A közszolgálat proletárjait. *Akik eddig is megélték a rendszerváltás összes hátrányát, annak minden előnye nélkül.*

A magyar munkaerő-struktúra átalakult, az érdekérvényesítés fragmentálódott, s ennek hatása van a szakszervezetekre is. Elsősorban azoknak a rétegeknek lenne rájuk szüksége, amelyek a legrosszabb pozícióban vannak, de éppen ezek a rétegek szervezhetők legkevésbé. A szakszervezetek kiszorulnak a kvalifikációigényes, dinamikusan növekvő ágazatokból, a modern szakmák kis- és közepes ágazataiból is. Miközben az ország nyugati részében egyre erősebben érződik a szakképzett munkaerő hiánya (különösen a multinacionális vállalatoknál, a feldolgozóiparban vagy a szolgáltatásban), más területeken és ágazatokban a munkavállaló avult vagy hiányzó képzettsége, életkora, neme, etnikuma, alacsony szintű szakmai és területi mobilitása miatt kiszolgáltatott, s rajtuk a szakszervezetek nem tudnak segíteni. A kis- és közepes vállalatok jelentős részében még szakszervezet sincs. A szakszervezetek beszorulnak a leépülő klasszikus nagyipari szférába, a csökkenő presztízsű közszolgálati szektorba, a teljes munkaidőt s tartós foglalkoztatást kínáló területekre.

A munkatörvény reformja elsősorban az eddig is kiszolgáltatott helyzetben lévő munkásrétegeket sújtja, a versenyszféra, a szolgáltatás és a közszolgálat kiszolgáltatottjait. „Az élet alágyűrtjeit", ahogyan Ady mondaná. A szakszervezetek először tavaly novemberben a Sportcsarnokban tüntettek a törvénymódosítás ellen. Akkor lényegesen kevesebb embert mozgósítottak, mint most. De ha abból indulunk ki, hogy a munkatörvény beterjesztett módosításán hányan veszíthetnek, akkor tüntetésre a Hősök tere is kicsi lenne.

Ha április közepén a parlament a munka törvénykönyvének a kormány által benyújtott módosítását megszavazza (és ugyan mi tartaná ettől vissza?), egy másfél éves vita végére tesz pontot. S ebből fakadnak aggályaink is.

Keményen és egyértelműen szóltak a beszédek ott, a téren. (A szakszervezeti vezetők verbális frontját erősítette *Tamás Gáspár Miklós* is.) Elmondták, hogy *az Európai Unió nem ezt kívánja tőlünk.* Hogy a munkásnak joga van a méltó munkáért az őt megillető bérre. A szabadidőre és a hétvégére. Hogy a törvényeknek nem lenne szabad ellenükre és nélkülük születnie. Jogos a tiltakozás az ellen, hogy „a gazdasági növekedés hasznából csak egy szűk réteg részesül". Jogos a tiltakozás az ellen, hogy „a munkavállalókat az eddigieknél is jobban kiszolgáltassák a tőke kényekedvének, lehetőséget adva a munkaadóknak, hogy tönkretegyék a kollektív szerződéseket". Jogos a kérdés, hogy „hát akkor *kiket képvisel a polgári kormány"?* Nem először fogalmazódik meg az indokolt követelés, hogy „véleme-

Jó magának, Sanyi bácsi, maga még a régi gyárában melózik.... A faterom is elmúlt ötven, de rajta már csak röhögnek, ha munkát keres

MARABU RAJZA

M.D.K.

Lantai István, fazekasm.

Oshkorsót készitett. Palota, 1834./ Függelék, 60./ .185.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei oshkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4.19
1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

MDK

Lantay Lajos

IV.Ferdinand c. szobra.Repr.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 315.l.

MDK

Lantay Lajos

III.István c.szobormüve.Repr.

Ország-Világ,1894. 336.l.

Lantay Lajos MDK

szobrok

Templomi zene

Imádó angyal

Krisztus

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Lantay Lajos

az 1927 évi Egyházművészeti kiállitáson ezüst-diplomát nyert

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

MDK

Lantay Lajos

Az Iparmüvész, 1939. 9-10.sz. A szobrász feladata...

141. l.

MDK

Lantay Lajos, XXXXX
szobrász

És bocsásd meg a mi vétkeinket, Szobor.
Illusztr. a 16.1.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat.10.1.

MDK

Lantay Lajos

Tenniszező, gipsz

Vivó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Muz. 1940. márc.

MDK

Lantay Lajos szobrász

IV. Ferdinánd

Zámborszky I: A magyar országház. Bp. 1937, 129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

Lantay Lajos

II.Gejza, III.István, II.László

MDK

Lantay Lajos szobrása

Hajós

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantai Lajos szobrász

Lakatos.

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrása

Nyerges

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Gyalogos katona

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos, szobrász

Molnár

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937. 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Szántás, vetés, aratás.

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Zene, szépirodalom, szinmüvészet

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp.1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Tudomány

Zámborszky I: A magyar országház. Bp. 1937. 129-132 l.
/az épület belső helyiségeiben elh. szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Háboru

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp. 1937. 129-132 l.
/az épület belső helyiségeiben elh. szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Rézmüves

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp. ~~1935~~ 1937, 131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

MDK

Lantay Lajos szobrász

Agyagiparos

Zámborszky I: A magyar Országház. Bp. ~~1935~~ 1937,
131 l.
/az épület belsejében elhelyezett szobrok/

Lantay Lajos MDK

Táncosnő, gipsz

Műcsarnok 1936.okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Lantay Lajos MDK

Nagyatádi Szabó István, gipsz

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Lantay Lajos MDK

szobrok

Vallás

Templomi ének

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Lantay Lajos

II.László c.szobormüve.Repr.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 312.l.

MDK

Lantay Lajos szobrasz

II.Géza, III.István, II.László és IV.Ferdinand szobrait alkotta az Országházban.

Cikk: Az új országház ünnepéhez.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 315.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

Háború c. allegórikus szobra a Képviselőházi ülésteremben.

Zámborszky Ilona: A Magyar Orszaghaz. Bpest. 1937./képekkel./ 131.l.

Lantay Lajos MDK

Magyarországi Szt.Erzsébet, szobor

Műcsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Lantay Lajos MDK

Mind a kilencet, gipsz
Falusi pap vasárnapi mulatsága, gipsz

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Lantay Lajos szobrász

Nagyatádi Szabó István

Jubileusi kiállítás tárgymutatója. Műcsarnok. 1934.

Lantay Lajos szobrász

Táncosnő

"A nő a müvészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok

Lantay Lajos MDK

Éneklő angyal, gipsz I-II.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Lantai Lajos MDK

Dombormü siremlékhez, repr.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Lantai Lajos MDK

Dombormü siremlékhez, gipsz

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Lantay Lajos

szobrász

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel. Terrakotta medaillon

Nemzeti Ujság
1929.IX.8.

Lantay Lajos: Szüz Mária.

Lantay Lajos: A budai Mátyás-templom főbejáratának tympanonja.

Körmendi - Frimm Jenőné,
Fejérváry Erzsi: Madonna.

Körmendi-Frimm Jenő: Kutfigura.

M.D.K.

Lantay Lajos, szobrász

Az Országház 88 pirogránit szobordísze a pécsi Zsolnay gyárban készült. Ő is egyike volt a 12 tervező szobrásznak. 272.o.8.jegyz.

Komváry Ferenc: Sinkó András művészetéről 269.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966.-évf. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

MDK

Lantay Lajos szobrász

Tudomány c. allegórikus szobra a Felsőházi ülésteremben.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest. 1937./képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

Szántás, vetés, aratás c. művei a Felsőházi társalgóban.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest. 1937./képekkel./131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrasz

Molnár c. szobra a Képviselőház dunai oldalan lévő folyosón.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest. 1937./képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrasz

Gyalogos katona c. szobra a Felsőház varosi oldalán lévő folyosón.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest. 1937./képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

Zene, szépirodalom, szinmüvészet c. szobormüve a Képviselőházi társalgóban.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országhaz.Bpest. 1937./Képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

Nyerges, Lakatos,c. szobrai a Felsőház városi oldalán lévő folyosón.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest. 1937./képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

Hajós c. szobra a Felsőház dunai oldalon levő folyosón.

Zámborszky Ilona: A Magyar Orszaghaz.Bpest. 1937./ képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrasz

Agyagiparos, Rézműves c. művei a Felsőház dunai oldalon levő folyosón.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház. Bpest. 1937. /képekkel./ 131.l.

MDK

Lantay Lajos szobrász

IV.Ferdinand c. szobormüve a képviselőhazi arkádok felett.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országhaz.Bpest. 1937./képekkel./ 130.l.

MDK

Lantay Lajos szobrasz

II.Gejza, III.Istvan, II.Laszló, IV.Istvan c. szoborművei az Országház nyugati homlokzatan.

Zámborszky Ilona: A Magyar Országház.Bpest.1937. /Képekkel./ 129.l.

MDK

Lantay Lajos

Szüz Mária c. szobormüve. Repr.
A budai Mátyás-templom főbejáratának tympanonja.
Művének repr.

Rát Str. 252.l.

Lantay Sajós

Nobrán

Est. 1928

Lantay Sajós

Hobrász

wód

z

Nyári, Dr Alexander

Der Dom zu Kaschau.

Bp. 1896. 44. l.

~~Vizigóth gyöngyfüzér VI. 132.~~

Lantay [Lajos]

szobrász

a dóm Szent József oltárán álló Szent József-szobor fenti műve

vagy

Ványai István:

A kassai Szent Erzsébet-dóm rövid kalauza.

Kassa é n. 10-l.

A dóm északi kapujánál lévő szobrai említve

a 13. lapon

Lantay Lajos

nebrász

1904/5 tanévtől a
mintázást tanította
az alábbi iskolában.

Jánosi II. ker. reálisk

104. l.

MAGYAR VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS-TÉR 5.

Lantay Sajós

zsobrán

lásd

Wickkassaidóm

197. l. 311. l. 400. l.

Lantay Sajós

u obrázu

l.

Schoenbelvárosi

19. l.

T. [illegible] 6222.

. a középtérben a fürdő épületei
ik és a karfás hidhoz komp kö-
ı öt tutaj ereszkedik lefelé,
ırton ketten horgásznak. Felirata

ınd die QUELLE in PISCHTYAN.
. SOURCE à PISCHTYAN (Hongrie).

Artaria et Comp.

ım.

LANTAY LAJOS (Bpest, II., Margit-körút 62.)

38. Teniszező.	Gipsz.	Ára bronzban	250.– «
39. Vívó.	«	« «	250.– «

VKMSportdíj kiáll.

1940.

Gerevich László

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kepp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Lantay Lajós

szobrász

lásd

Medvey Ri. l

Toldy Ferenc: Magyar államférfiak
és írók. Budapest, 1868.

X. 201.

Lantai Sajos

szobrász

Iród

Az eperjesi vértanuk emlékművel. Eperjes, 1908. 6. l. - 7. l.

Tárgyalta szóban forgó emlék ~~[illegible]~~ elkészítése ügyében, de e tárgyalások anyagi okokból megszakadtak 1906-ban.

Lantay Lajos

146. Jézus. Síremlékszobor. 5000.
147. A hit. Gipsz. 2000.
148. Szt. Péter szobra. Gipsz. 2000.
149. Szt. Pál szobra. Gipsz. 2000.
150. Madonna. Gipsz. 5000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926 -

1632.

sa.

...zt a jelenetet ~~...a-nak azon részét~~ látjuk, a midőn Judás csók ...dre rogyott Malchusnak balfülét vissza illesztette. Judás még átkarolva tart. Mind a ketten Balról a ~~katonak~~ harczosok egyike ragadja meg a Mes-...éter alakja hünik fel kivont karddal, a melyet ...atonának egyike megakar ragadni. Malchus ...térde alatt pajzs van. Jézus és Péter fejét dús-

: 6 cm. 6 cm..

...ijtből.

...t.

...).

Képtárából átvétetett 1898 IX.

+

Lantay Lajos

1902. tav. kiáll. Nemzeti

Szalon

Szegedi földmüves,
gipsz szobor 50 kor

1848-as gyalogos, gipsz
50 kor

Szterényi Hugó V. 78.

Lantay Lajós

szobrász

Készítette a bpesti erzsébetvárosi rk. pláb. templom főoltárának plasztikáját. F

Horvtemplép

40. l.

F A szentséghaz magasságában elhelyezett 11 domborunú magyar szenteket és boldogokat ábrázol, míg felettük Krisztus a keresztén lábánál a szűz Anyával és szent Zárossal.

1890-es évek vége

MDK

Lantay Lajos, szobrászm.

18c. Melius Péter. Gipsz.

Műtárs. 1938. Téli tárlat. Kat. 12.1.

MDK

Lantay Lajos

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub.kiállításán.

Cikk: A Műcsarnok jub.kiáll.

Vas.Ujs.1886. 46.sz. 742.l.

Lantai Lajos, szobrász HDK

Az Országház épületét 253 díszítő szobor éleszíti, közöttük az övé is.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 63.1.

LANTAY Lajos szobrán

Mátyás templom, bejárat, cruciferes timpanonjának szobrcsoportja.

TBM 25 (1996) 189.

szakma figyelmét hívja magára

Összegyűjt a utágirod. legfrappan

keresztül mutatta be bitűst!

96 k. millenennii időszak – bálok –

előre kinyomtatja a standard

Lyka Kérdy szerk. „Művészet" f. –

művészet pályázzanak báli megh

Báli meghívókat összfüzi. „R

a megrendelő megjelölhet, mi

Izidor { Kner Imre
gyrkei { Kner Lusza

Imre a családi műhelyben mind

kommu szakiskolaba 15 évesen áke

gyógyíthatatlan szembetegsége mi

évekenységét kljesen ő irányú

elkezd kiadni kiket (ka

Lantay Lajos 11, 36, 42, 83 Jobrán
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

i	3=15. (1948)
	7.évf.1.sz. (1955)
	1.évf. (1888.)
	1. megj. 1974.
	1. megj. 1973
uzeum közleményei	1980
	1964. 1.
	1.(1957)
	1.évf. 1973
vészeek Szövetsége tájékoztatója	1982 tavasz
	1979. 1.sz.
	1975. 1/2.
	1975. 1.
	1969. 1.
	1976-
	1.évf.(1912)
	1.évf. 1891
	1956
	1.évf. (1954)

MD K

Lantay Lajos, szobrász.

Szenczi Molnár Albert. Gipsz.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
Bp. 1937.ápr.29.-jun.20. Kat.11.1.

MDK

Lantay Lajos, szobrász.

Melius Péter. Gipsz.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 12.l.

MDK

Lantay Lajos

II.Géza c.szobormüve. Repr.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 312.l.

Lantay Lajos

szobrász

1926. egyházművészeti kiállításon ezüst diplomát kapott

Magyar Katolikus Almanach. I. évf. Bp. 1927. 537. l

másolati példányban kiállittatván, két tanu
éldány egy másolati példánynyal együtt a
k, a másolatok második a művezető épi-
közmunka- és közlekedésügyi ministerium
dány pedig a vállalkozónak adatik ki.

hó 30á n.

Hetehlo Otto bir m. épitesz

Cserei Ede mp.

Lantay Lajos

Mikula Ferenc

tökb szór

Zsolnay Vilmos

l. For III. Béla

264. l.

Lantay Lajos

M.D.K

3(2) A főoltár dombormüvei márványból.
Or VII. ker plébánia templomban.

Budapest Székesfőváros Müvészeti Tárgyainak Katalogusa
Bp. 1913.

43 l.

Lantay Lajos MDK

Táncosnő, gipsz

Mücsarnok 1936 A nő a müvészetben c. kiáll.

Lantay Lajos

Szenczi Molnár Albert, gipsz

Miccsornok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Plasztika XIX. nd, relief, agyagminta, Lantay

Religió, 1890. I. fv. 20. n.

Vegyesek. 150. o.

MDK

Lantai Lajos

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő művészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.l.

Lantay Lajos

az ugorszeghez hülsegén

II Géza, III. István,
II László, IV. István
IV. Ferdinánd

A képviselőház dunai oldalon levő folyosóban. Molnár
A förendiházi városi oldalon levő folyosóban: Gyalogos Katona, Nyerges, Lakatos.
A förendiház dunai oldalon levő folyosóban: Hajós, Agyagiparos, Rizmüves.
A képviselőházi nagy társalgójában Zene szépirodalom, szinmüvészet, (3 as csoport)
A förendiház nagy társalgójában szántás vetés, aratás (3 ad csoport)
A képviselőház üléstermében hosgyból: Háboni. A förendiház üléstermében Tudomány szobrait.
CX. 20–21 l.

Lantay Legs

Good
?

N.B. 22 l.

Lantay Lajos

Hist. 1861 Győr

Singer Künstlerlex

5 k. 180 l.

Görög szobrászat IV. 166.

Lantay Lajos, nobrák T. 193

Lantai Lajos

Eerzisette az egri Hajdu-
hegyen levő Kalváriaszerű
épitmeny Kobrait.

Szeger. 47-1.

Erich Gustáv V. 219

Lantay Lajos

szobrász, szül. 1861 aug. 19.
Bécs, wo er auch die Akademie für bildende Künste absolvierte. Er befasste sich hauptsächlich mit Altar- und Kirchen-Bildhauerei. Von ihm stammen: die Skulpturen des Hauptaltares der Budapest-Innerstädt. Kirche und des Haupteinganges der Budaer Matthiaskirche, der Hauptaltar der Budapest-Elisabetstädter Pfarrkirche, der Josefaltar und die Heiligenfiguren des Kassaer Domes, der Verseczer Pfarrkirche, sowie zahlreiche Grabdenkmäler.

Krück II. 129. l.

~~Aradi minorita rendház VIII. 27~~

Lantai Lajós Bpest

Műcsarnok

1893/94. téli Kiáll.

1896. mill. Kiáll.

Aldobrandini III. 119.

Lantay Lajos

Kovács

Művészeti lexikon

427 l.

Kengyel VI. 138.

Lantay Lajos

Mucsarnok

1908. elphárnuv. kiáh.

65. l. 95 l.

...ad balra. Rövid göndör haja őszbeve-
... barna s arcza s bajusza leberetvált.
...dőjé kettős csokorra van kötve, kivágott
...ért kabátja sötétkék. A jobb vállnál hat
...s viennensis annorum 80 se depinxit

...erétei 67:51 cm.

...gyomanya.

...leirat (95/96) alapján 1896. IV. 20-án
...etett át, hozzan 1897. II. 5-én érkezett vissza

Lantay Lajos

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő művekkel vett részt:

1886. őszi kiáll. II. sor.: Magyarországi apát Erzsébet, szobormű, Steindl Imre tulajd.

1887. őszi kiáll. II. sor.: Mind a kilenczen, gipszszobor, 50 ft. — Falusi pap vasárnapi mulatsága, gipsz-szobor, 50 ft.

Lantay Lajos

1891. Bpest. Szobrár

(521) Templomi zene.

(522) Imádó angyal.

(523) Krisztus.

(524) Vallás.

(525) Templomi cich.

Szobrok a budapesti belvárosi templom főoltárára. (??)

Téli kiállítás 1891/92

M. kir. adóhivatal Eperjesen
ERK: 1905 MRZ 10
2965

II

Lantay Lap's

Hobrán

1907. VII. Stefánia ut 20.

2. ***Csillag Benő***, d. v. főtisztviselő
3. ***Eiser Nándor***, nagykereskedő
4. ***Egan Ede***, mérnök, máv. felügyelő
5. ***Kasics Péter***, min. tanácsos
6. ***Dr. Keömley Nándor***, pénz. tanácsos
7. ***Kossuthányi Géza***, kir. táblabiró
8. ***Schumy Rezső***, épitőmester
9. ***Dr. Szebeny Antal***, országgy. képviselő
10. ***Wolf Márton***, kereskedő.

Póttagok:

1. ***Stolz István***, háztulajdonos
2. ***Szőllősy István***, gyógyszerész.

HEISLER J. BUDAPEST II. KER

Lantay Lajos szob-
rász, szül. 1861. aug. 19. Becsben,
hol tanulmányait is végezte
1884-óta Budapesten működik, szőleg egyházi szobrokat
és síremlékeket készít. L. mintázta a bpesti belvárosi templom
főoltárát, a budai Nagyboldog-
~~Lantán itthon Donáth Gyulánál~~
~~[illegible]~~
asszony templom főbejárójának
szobordiszét stb.

Zichy Pál Ferenc gróf nagyhőrcöki
Kastélya III. 179

Lantay Lajos
nótom

mod

Nagy Virgil. A buda-
pest-belvárosi plé-
bánia templom és
főoltára. Épitő Ipar
1894. 2 szám.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

ezem:

.....

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Lantay Lajos

Müssernok, 1900 403

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lantay Lajos

Nyomnyhár IV. Ferdinand szobra.

IROD.

Mastor Gemma - 1894

I. 324 l. Keppel

Lantay Lajos

laid
2

Ndr 40. l.

..... *mühely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ım.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lantay Lajos

Lond

Sze Orszhaj 959 G.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

k vagy helyettesének
aláírása.

ta. — Endrényi Imre, Szeged.

Lantay Lajos

Hobrány

Szód

Muz. és Könyvt. Ért

1911. 193

Lantay Lajos

Mil. 1861 aug. 19
Győr és Bács Rózsa a vonaton.

Thieme-Becker
22 k. 360. l.

877

Weirotter Franz Edmund

b. „Szajnamenti tájak (Vues de la Seine.)" czim-
lapja. Rk.

K. 5.

132 m. 192 sz.

Lantay Lajos

Szefelslex 258, 259. l.

A budai Mátyás templom főbejárásának tympanonja.

Életr. arck.

u. o. 796, 797. l.

LÁNTAY *Lajos*, szobrász, • Bécs 1861. Tanulmányait ott végezte. 1884 óta Budapesten mintázza adomás életkép-szobrocskáit, azután temetői és egyházművészeti munkákra adta magát s szentek szobrait mintázta Kassa, Versec, Dunaharaszti, Szatmárnémeti templomai számára. Budapesten a Mátyás-templomon, a IV. és VII. kerületi plébániatemplomban láthatók művei, továbbá egész sor a parlamentet díszítő szobrok közül tőle való.

E. G. II. 11. c

2170. A. Maulbertsch:

Phoebus (Vázlat).

E mennyezetvázlaton, a kóvá
a ki balkezében jogart tart és piros
istennő két Amorette és
harsonáját fujja és babérkoszorút
pül tova és Atlas küzköd a vilá
szával és kissé feljebb piros kendős
égbolton csillagok ragyognak.

Vászon, méretei 30: 53.2
Delhaes István hagyatékábó
Átvétetett 1902: I. 12-én

Lantai Lajos

Egészen új név a szobrászok sorában *Lantai* Lajos, a ki a Krisztust a keresztfán ábrázoló művét állította ki; e szobormű síremléknek van szánva.

Vas. Ujs. 1893. 846. l.
(A Képzőművészeti
Társulat őszi kiállí-
tásából.)

Lantay Lajos, szobrász, stb. marad, l. 427. old.

Lányi Dezső, szobrász?, stb. marad, l. 427. old.

Lantai Lajos
Vas. Ujs. 1893. 857. l.

Lantai Lajos: *Dombormű stremléhez.*

függetlenségi pártból kilépettek nevében járult a tiszteletnyilvánításhoz. A *főrendiház* decz. 7-iki ülésén Szlávy elnök és Hollán Ernő felszólalása után szintén elhatározta egyhangulag, hogy ő fenségéhez üdvözlő feliratot intéz. A magyar püspökök konferenciája decz. 7-iki üléséből küldött üdvözlő táviratot Alcsúthra.

Árpád sirja. A hagyományok szerint Árpádot a mai Ó-Buda környékén temették el, s a kutatók mindent összevetve, a vidék leirásából arra a sejtelemre jutottak, hogy valószinüleg a Viktória-téglagyár területén van ez a hely, s ott kellene kutatáso-

év előtt ki is
a hazai nemzet
mányozására s
adott számot.

Tindall John
kinek műveibő
könyvkiadó vá
egy kötet, s ezt
le, meghalt e h
szülők gyermek
nöki hivatalban
lan szorgalmáva
huszonhét éves
gium tanárává
(1848) Németors

Lantay Lajós

Nobrai az Országházon

Nyugati homlokzat

a felsőházi árkádok felett.

II Gejza, III. István, II László,

IV. István

A képviselőházi árkádok felett

IV. Ferdinand.

Képviselőházi ülésterem

Háboru.

Felsőházi ülésterem

Tudomány

Képviselőházi társalgó

Zene, népirodalom, Hin-

nüvészet.

Felsőházi társalgó

Szántás, vetés, aratás,

harmas csoport.

A képviselőház dunai oldalon levő folyósoján

Molnár

A felsőház városi oldalon levő folyósoján

Gyalogos katona

Nyerges, Lakatos

A felsőház dunai oldalon levő folyósoján

Hajós, Agyagiparos,

Rézmüves

Zámborszky-Ilona

A magyar Országház

Bpest, 1937 129-131. l.

Püspöksüvej, fehér selyem, árnyalt szines zsinórdísszel, mely zöld talaj felett kék levelek körül kinövő virágos ágakat mutat. Mag. 41·5 cm. Magyar munka 1710 körülről.

Misling, fehér vászon, fehér cérnából vert széles csipkével. Díszítése pálmafákból, hajlott keletiés jellegű levelekből és virágokból áll. Nyakán ujabb gépcsipke. Szélessége 66 cm. Malines 1720 körül.

Szernyánszky 99 l.

Brüsszel, 1750 kör.

Lantay Lajós

nobrun

wód

Nyári, Dr. Alexander

Der Dom zu Kaschau.

Bpest, 1896. 44. l.

T. 2265.

ba az előtérből balra széles ut ve-
élénkiti, a háttérben pedig hegyek
ondatszalagon, mely fölött mértani

zwanzigste Aufgab olvasható.

6.7 : 10.5 cm.

5-41.

LANTAY LAJOS:

SZENT MARGIT.

II Nemzeti Szalon Egyházin. Kiáll 1926

Omnibus für Theater.

Fuimus Troes.

Ueber den Zustand der deutschen Schauspieler-Gesellschaft zu Triest enthält der „Pilger" folgende Correspondenznachricht.

Triest am 17. August 1841.

Jeder Mensch kann irren, und kein Referent ist allwissend; darum erlauben Sie mir gütigst eine Frage. —Was verstehen Sie unter einer letzten Vorstellung überhaupt, und Was verstehen Sie unter einer letzten Vorstellung für diese Stagione insbesondere? — Sehen Sie, aus Unkenntniß der Beantwortung dieser Fragen folgt, daß Sie gegenwärtig noch ein Referat über deutsche Theater-Vorstellungen erhalten, nachdem ich Ihnen doch schon am 29 v. M. den definitiven Schluß derselben anzeigte. — Einige Tage darauf, als ich so durch die Strassen wandre, fällt mir eine Art Manifest in die Augen, „Hr. Löwe, k. k. Hofschauspieler, wird vor seiner Abreise zum letzten Male noch im „Garrik in Bristol" als Gast auftreten. Am 8 fand die Vorstellung statt; und am 9. konnte man an den Straßenecken ein, zu Ehren Hrn. Löwe's herausgekommenes Sonnett lesen, in welchem ich den in der letzten Zeile gebrauchten Ausdruck Jotrione für Darsteller, Mime, zu rügen habe, da dieses Wortes eigentliche Bedeutung Lustigmacher, Possenreisser ist, und zum Mindesten eine sehr unglückliche Wahl von Seite des Verfassers anzeigt. — Nach zwei Tagen gehe ich abermals durch die Strassen, um zu sehen und zu hören, „was die Zeit wohl Neues geboren;" abermals ein deutscher Zettel. Ich trete näher und lese: „Nachricht. Die Mitglieder des deutschen Theaters sehen sich gezwungen, Triest zu verlassen, und anderweitigen Erwerb zu suchen. — Allein sie entbehren hiezu aller Mittel, und bauen ihre letzte Hoffnung auf die bekannte Großmuth des hochgeehrten Publicum's; sie wagen drei letzte Vorstellungen anzukündigen, deren Ertrag sie unter sich theilen werden, um dadurch in die Lage zu kommen, abreisen zu können. Die drei Vorstellungen sind, am 15. „das Glas Wasser" von Scribe, am 16. „der weibliche Husaren-Oberst" von Blum, und „das Fest der Handwerker" von Angely, am 18. „Leichtsinn aus Liebe." — Daß eine deutsche Schauspieler-Gesellschaft in Triest schwerlich bestehen könne, wußte man voraus, daß diese nicht bestehen könne, wußte man gewiß; aber daß es so weit kommen werde, daß sie betteln müssen, um weg zu kommen — das hätte ich selbst nicht gedacht, doch

„Das ist die Schuld der schlechten Zeiten,"
„Das ist dir schlechte Zeit der Schulden"
„Das ist die Zeit der schlechten Schulden."

Meine Angabe, daß sich Hr. Thomé von der Gesellschaft getrennt, ist auch nur in so weit wahr, als sich alle Mitglieder trennen, und wo sich alle Theile trennen, muß sich auch jeder Einzelne trennen.

Repertoir für Scherz und Ernst.

Schiebt eure Heirath nicht auf! oder auch: Schiebt eure Heirath auf!

Wie gefährlich es ist, oder auch, wie gut es ist, eine Heirath aufzuschieben, beweist ein Vorfall in einer Dorfkirche bei Liverpool. Es fanden sich an einem Tage zwölf Brautpaare ein, um sich trauen zu lassen. Wegen plötzlicher Unpäßlichkeit des Pfarrers mußten sie auf den folgenden Tag bestellt werden, allein es erschienen nur — sieben Paare; fünf Paare hatten sich in den 24 Stunden eines Andern besonnen. Vielleicht — eines Bessern.

Dichter und Gelehrte bei ihren Arbeiten.

Voltaire hatte, als er in Ferney seine Tragödie „Catilina" schrieb, um sich mehr zu begeistern, eine Loga angelegt und declamirte seine Verse in diesem Aufzuge unter heftigen Geberden in den Alleen des Gartens. Der Gärtner wagte darüber zu lachen und wurde deshalb sofort aus dem Dienste entlassen. Am andern Tage verwendeten sich mehrere für den Armen, aber der Herr von Ferney blieb unerbittlich; er setzte ihm einen Jahrgehalt aus, in den Dienst aber, sagte er, könne er einen Mann nicht wieder nehmen, der dem Cicero in das Gesicht gelacht habe.

Die Frau von Stael konnte keinen Gedanken finden, wenn sie nicht einen kleinen Zweig oder Kügelchen von Brodkrume schnell zwischen den Fingern umher drehete.

Der berühmte Verfasser der »Mécanique céleste," Laplace, spielte fortwährend mit einem Zwirnwickel. Sein gewaltiger Verstand würde ihm die Dienste versagt haben, hätte er diesen Wickel nicht gehabt.

Diderot gliech, wenn er arbeitete, einem Wahnsinnigen; er rannte herum, gesticulirte und schwitzte; namentlich spielte seine Perrücke eine große Rolle; er warf sie empor, hob sie auf, setzte sie auf und warf sie wieder weg; dabei schrie er gewaltig und geberdete sich wie ein Wahnsinniger. Einmal fand ihn ein Freund ganz in Thränen. „Mein Gott," sagte er, „was ist Ihnen? Sie erschrecken mich." — „Ich weine über ein Mährchen, das ich eben schreibe."

Picard schrieb seine Lustspiele im Bette und Etienne trieb die Seltsamkeit noch weiter. Wenn er fühlte, daß die Gedanken ihm zuströmten, eilte er schnell nach Hause, schickte Frau, Kinder und Dienstleute fort, verschloß die Thüren, Fenster und Fensterladen, und wenn er so die vollkommenste Stille, die tiefste Finsterniß erlangt hatte, legte er sich in das Bett und machte Verse. Die seltsamste Organisation vielleicht hatte Lesage, der Verfasser des „Gilblas." Seine Geisteskräfte richteten sich nach der Sonne. In dem Dunkel waren sie gleichsam erstarrt und sie erwachten mit dem Gestirn des Tages; sie stiegen allmälig in dem Maße, wie die Sonne sich erhob; eben so nahmen sie dann wieder ab und verschwanden ganz. Eine Merkwürdigkeit ist auch Jouy; während er das trefflichste Gedächtniß für die Werke anderer hat, entgeht es ihm bei den seinigen ganz. Er weiß alle französische Dichter auswendig und seine eigenen Verse vergißt er, wie er sie gemacht hat. So sang einmal Chazet vor ihm ein Lied von 18 Couplets, das Jouy selbst gedichtet hatte und nicht mehr kannte. Er rühmte jeden Vers, als wären sie nicht von ihm, bis man ihm endlich sagte: „wissen Sie denn nicht, daß das reizende Liedchen von Ihnen selbst ist?"

Local-Zeitung.

Dienstag den 7. September 1841, Nachmittags halb 3 Uhr, findet in der gymnastischen Schule in Pesth, die dießjährige Prüfung in der Leibes-Uebungen mit den Zöglingen beiderlei Geschlechtes Statt, wozu die pl. t. Herren Actionäre und Eltern der Zöglinge höflichst eingeladen werden.

Alexander Perlaky,
Actuar.

Wiener Börsen-Course.

2. September 1841.

		Conv. Mze.
Metaliques	à 5%	106¼
idem	à 4%	97¼
idem	à 3%	—
Darlehen mit Verlos. v. J. 1834		677½
„ „ „ „	1839	—
Bank-Actien das Stück		—
Kaiserliche Dukaten		—

Lotto-Ziehung.

Ofen am 1. September.

41. 62. 30. 52. 26.

Markt-Preise.

der Körnerfrüchte in Pesth

am 3. Sept. Pesther Metzen, Grosch. W.W.

Weizen	165	bis	200
Halbfrucht	140	–	150
Roggen	120	–	125
Gerste	100	–	105
Hafer	66	–	74
Kukurutz	120		125

Früchten-Preise.

Preßburger Metzen W. W Groschen

	Wieselburg den 2. Sept. best	mit.	ger	Baja den 28. Aug. best.	mit.	ger.
Weizen	150	120	100	115	110	100
Halbfrucht	90	84	80	95	90	80
Korn	80	75	72	80	—	—
Gerste	65	62	58	55	—	—
Hafer	50	44	40	36	—	—
Kukurutz	82	80	74	—	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.

5 September. Der Felsenfeg.

Sommertheater.

5. — Pelzpalatini.

Ofner Arena.

5. —

Wasserstand der Donau

(in der Brunnmaschine zu Ofen)

am 4. Sept. Früh 8 Uhr 6′ 0″ 0‴ ober 0.

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner königl. Sternwarte vom 3 September.	Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind.	Witterung.
	9 Uhr Morgens.	27 Zoll 394	28Zoll 12 10P.	+ 16. 9	N. Lüftchen	Heiter
	3 Uhr Nachmittags	„ „ 343	1 2	+ 21. 6	N. Lüftchen.	Wolken
	9 Uhr Abends.	„ „ 338	1 1	+ 17. 6	NW Lüftchen.	Heiter

Nachrichten.

Ankunft **Abfahrt**

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends den 6., 8., 10., 12., 14., 16., 18. Sept.
Abfahrt nach **Wien** Früh 6 Uhr dto. dto.
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 6., 11., 17., 24., Sept.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4½ Uhr den 8., 15., 21. Sept.

Außerdem fährt das Dampfboot „Árpád" und der Remorqueur „Samson" abwechselnd jeden Mittwoch und Sonntag nach Wien, und kommen jeden Sonntag und Donnerstag in Pesth an; der Remorqueur „Erös" jede zweite Woche nach Semlin und Orenkowa.

Alexander Zöhls,

in der Schlangengasse „zum Pilger,"

verkauft zu **herabgesetzten Preisen** das Neueste von **Damen-Chemisetten, Mantilles, Krägen, Hauben, Manchetten, Streifen und Einsätze** ꝛc. gestickt und tambourirt, alle in Tull anglais und weißen Waaren einschlagende Artikel, Mollkleider, Vorhang - Mousselin etc. Spitzen und Entoilagen, ferner für Herren: Gillets, Cravatten, Hals- und Sacktücher, Hosenträger ꝛc. Unter dem Einkaufs-Preis, die letzte Partie von Shawl- und Umhängtüchern, Piquébarchent, Schnürl- und Brünner Barchent, Manchester und Futterzeuge, hohle argantische Kerzendochte in allen Farben, und Lose auf Lhotta Genitschkowa mit ein Fünftel Gratis-Lose um die billigsten Preise.

Pesther Tageblatt 1841

Bei **Gustav Heckenast,** Buchhändler in Pesth, ist zu haben:

Felelet

Gróf Szechényi Istvánnak

Kossúth Lajostól.

Pest 1841. 1 fl. 40 kr. C. M.

Neues Etablissement:

Weißwaaren-Niederlage

von

F. S. Pichler in Pesth,

Waiznergasse, den sieben Churfürsten gegenüber, neben dem großen Christoph, empfiehlt sein gut assortirtes Lager von

Weißwaaren

als: alle Gattungen Kleiderstoffe, Percail, Cambridge, Mousseline, Battist-Clair, Battist-Mousseline, echte französische Battiste, Linon, Moll, Organtin, Tirletan, glatte und façonirte Schweizer Mousseline, wie auch

Tull anglais

und derlei Streifen nebst einer bedeutenden Auswahl der feinsten

Moll- und Tull-Stickereien

stets nach dem neuesten Geschmack und Form.

Gestickte broschirte und glatte

Vorhang-Mousseline

in allen Breiten, eingewirkte Borduren und Fransen, Kammertücher, Futter-Catune, Wallis, Gesundheits-Flanelle, alle Sorten Barchent, Piqué-Decken jeder Größe, färbige Linon, Organtin, Tull, Croisee, Mousseline, Cattun.

Eine bedeutende Auswahl des besten

Strickzwirn, echt englischer Maschinen Strick- und Nähzwirn von vorzüglichster Qualität,

Echt schottische, halbschottische und engl. Strickwolle, Schling- und Gitterwolle.

Alle Sorten weißer Zwirn-, Baumwoll- Damen, Herren und Kinder Strümpfe und Socken, durchbrochene Damen-Strümpfe und Männer-Socken, schwarze und melirte Damen- und Kinder-Strümpfe, weiße und schwarze Seiden-Strümpfe glatt und à jour, schafwollene Winter-Leibchen und Hosen für Herren und Damen. Durer Männerleibchen, Hosen und Socken; Zwirn- und Wollbänder, Zwirn-, Woll- und Seiden-Börteln, Zwirn- und Seiden-Schnürriemen, Hemdknöpfe, gewirkte und Gummi Elastique-Hosenträger, Seiden-, Woll-, Schwedische und Glacé-

Handschuhe

nebst vielen ähnlichen Artiteln zu billigst gestellten Preisen

---

Ignaz Weidenhoffer,

zur Königin von Ungarn Maria Anna, in der Waiznergasse in Pesth,

angekommen, und empfiehlt in allen Gattungen zu festgesetzten Preisen die elegantesten Stoffe, zu Damen-Ueberröcken und Kleidern, dann Bajadeurs und Colliers, das Vorzüglichste in

Umhängtüchern und Shawls,

von gewöhnlichem Bedarf bis zum feinsten Geschmack, eine große Auswahl in den schönsten Farben schwere Grosgraine die Elle zu 1 fl. 48 kr, Gros de Naples zu 56 kr. und 1 fl, Asphal-Kleider zu 3 fl. 36 kr. bis 11 fl., viel neues in Mousselin de Laine und Thibet-Kleider das Stück zu 4 bis 10 fl. 7/4 breit, glatte gedruckte, und façonirte Thibets die Elle zu 1 fl. 12 kr bis 1 fl. 30 kr., Croisé-Kleider in neuen Dessins, das Stück zu 3, 4, 5 und 6 fl., gedruckte Perkails die Elle zu 10 und 12 kr., große Auswahl in Meubel-Stoffen die Elle von 14 kr bis 1 fl. 36 kr. C. M.

Eine Haupt-Niederlage

von Bett-Teppichen und Parquettüchern zur Belegung des Fußbodens, mehreres in 3/4 großen schweren Winter-Tüchern das Stück zu 3 fl. 12 kr. bis 4 fl.

Für Herren:

besondere Nuancen in Sammt-Seiden und Schafwoll-Gilets, Herbst-Hosenstoffe, Foulards, gefärbte, und schwarze schwere Mailänder Halstücher, Escharpen, Cravattes, Chemisettes und Handschuhe von Georg Jaquemar.

Neue sehr beliebte und angenehme

Ungarische Melodien für das Piano-Forte

bei Joseph Wagner,

am Servitenplatz, im gräflich Teleky'schen Hause:

von Egressy Benj. Hontalan; Magyar Nota Zong	. . . .	20 kr.
„ „ Siralom-Vigalom	„ „	15 —
„ „ Komáromi Emlék	„ „	15 —
„ „ Keserv; Viszonlátás	„ „	20 —
von Dobozy Károly, Erzelgö Nagy Magyar Zong.	. . .	20 —
von Erkel Fer. Marsch aus der Oper Bátori Mária	. . .	15 —

Ein Landgut ist zu verkaufen.

Ein aus 900 Joch bestehendes, im löbl. Sümegher Comitat liegendes, von dem Marktfleken Kapos, und dem durch's Wettrennen berühmten Dorfe Heles, eine halbe Stunde entferntes Landgut ist im Ganzen oder auchtheilweise aus freier Hand zu verkaufen. Nähere Auskunft ertheilt Herr Daniel von Pukolay, kön. Gerichtstafel- nnd Wechsel-Advocat, Marokkanergasse Nr. 284 in Pesth.

Durch schnelle Abreise

sind gegenüber dem Neugebäude, im Neuhofer'schen Hause im 2 Stock, Thür Nr. 16, ein modernes Sopha sammt 6 Stück Sesseln vom modernen Stoff mit Roßhaaren gefüllt, dann ein Fauteuil-Sessel ebenfalls mit feinen Stoff und mit Roßhaar gefüllt, ferner ein Sopha, Tisch, ein großer Spiegel in einer goldenen Rahm, eine moderne spanische Wand, stündlich sehr billig zu verkaufen

---

Mehrere Capitalien

sind gegen Pupillar-Sicherheit auf städt. Realitäten zu vergeben bei Ludwig Rósa, Agenten in Ofen, Festung Nr. 201.

Weingärten

im Ofner Gebirg (in der Straß, Deutschenthal, Burgerberg) sind sammt hängenden Früchten, oder auch letztere aus freier Hand gegen billige Bedingnisse zu verkaufen, durch Ludwig Rósa, Agenten in Ofen.

Dienstgesuch.

Ein junger Mann mit guten Zuugnissen versehen, der deutschen und böhmischen Sprache, dann des Lesen, Schreiben und Rechnen vollkommen kundig wünscht bei einem Früchten-, Wolle- oder Taback-Geschäfte unterzukommen. Nähere Auskunft ist im Redactions-Bureau des „Pesther Tageblattes," neuer Marktplatz im v Ullmann'schen Hause einzuholen

---

Verloren wurde

den 3. September Nachmittag 4 Uhr vom Gasthofe zum „König von Ungarn" bis nach Ofen in's Bruckbad eine goldene Springuhr mit goldenem Zifferblatt. Der redliche Finder wird ersucht, selbe gegen eine Recompence von 10 fl. C. M. abzugeben in der Königsgasse beim guten Hirten im ersten Stock Nr 2.

Ein Speisen-Abonnement

für Mittag oder Abends, sowohl im Hause als über die Gasse, ist von heute an zu äußerst billigem Preise eröffnet im

Gasthofe z. weissen Schwan,

vis à vis dem National-Theater.

Haus-Verkauf.

Ein Haus wird aus freier Hand in Ofen, Christinenstadt, Hauptstraße Nr 330 mit der freien schönen Aussicht in's Weingebirg um sehr annehmbaren Preis verkauft; dasselbe besitzt an Localitäten:

8 geräumige Wohnzimmer,
5 Küchen,
1 Speis,
2 Keller,
1 Stall für 2 Pferde und 2 Kühe,
1 Eisenpumpen-Brunnen mit klarem, guten Wasser,
2 kleine Gärten, und außerdem noch einen auf 2 Häuser kommenden Fortifications-Grund.

Da in meiner mit hoher Bewilligung errichteten

Erziehungs-Anstalt

der Unterricht bereits begonnen hat, so bringe ich hiemit zur allgemeinen Kenntniß, daß ich gegenwärtig zur Aufnahme von Zöglingen bereit bin, und in jeder Beziehung Alles aufgeboten wird, das Zutrauen der Eltern zu rechtfertigen. — Nähere Berichte bitte ich unter folgender Adresse einzuholen:

Clementine v. Malotsay,

Leopoldstadt, Alstergasse Nr 31.

Brennholz-Verkauf.

In dem neu errichteten Brennholz-Depot, fünf Lerchen- und Herbstgasse, neben der Reitschule vom Museum gegenüber, sind alle Gattungen trokenen Brennholzes, in guten Klaftern aufgestellt, billig zu bekommen.

Es sind eilf Viertel der bestgepflegten, und in der schönsten Lage befindlichen

Weingärten im Csömörer Neugebirge

im Ganzen oder zu 5 und 6 Viertel, mit oder ohne der diesjährigen Fechsung billig zu verkaufen; das Nähere in der Expedition dieses Blattes.

Zu verkaufen

sind im Ganzen oder Theilweise, in der schönsten Gegend des Stadtwäldchens 3600 Quadr Klafter Grund, welcher 3 Gassen-Fronten bildet, wovon 2400 Klftr. noch als Weingarten bestehen; Näheres hierüber in der Expedition dieses Blattes.

Lizitations-Anzeige.

den 11. September 1841 wird im Pesther städt. Grundbuchsamte von den zur Johann Kaeszt' schen Concursmasse gehörigen, im Steinbruch, langen Laurenzi Huth sub Nr. 557, 558, 181 in einer Tafel, dann sub Nr. 185, 186 und 468 ebenfalls in einer Tafel, und in Besenzauel sub Nr. 298 B. liegenden Weingärten die dießjärige Fechsung und Falls sich Kauflustige einfänden, auch die Weingärten sammt Fechsung den Meistbiethenden hintangegeben.

Danksagung und Bekanntmachung.

Indem ich sowohl den hochl. Landesbehörden als einem hohen Adel für die mir durch 13 Jahre allhier zu Theil gewordenen Unterstützungen meinen Dank ausspreche, erbiete ich mich zugleich gegen billige Vorspannsgebühr zu ferneren Diensten sowohl zur Beförderung von Reisenden als zu Versendungen auf die Distanz eines Tages. — Dem ferneren Wohlwollen eines hohen Adels, des löbl. Militairs und verehrten Publicums empfiehlt sich der stets dienstwilligste

J G. Notthász,

resignirter Postmeister, wohnhaft zu Pesth, Handgasse, im sogenannten Schmidtunger'schen Hause.

Die Leinwäsche-Niederlage

des löbl. Pesther Frauen-Vereins befindet fortwährend wohl assortirt bei F. B. Liedemann zur schönen Ungarin, und wird der Aufmerksamkeit der geschätzten Abnehmer bestens empfohlen.

Fremden-Anzeige.

Königin v. Engl. HH. Prinz Montbart, — Graf Hardegg, Feimarschall-Lieutenant. — Graf Csáky, Gutsbesitzer. — Baron Névery, Hofsecretär. — Frebilli, Particulier. — Blühdorn, Fabricant.

König v. Ungarn. HH. Wenik, Kaufmann. — Schempay, Academiker. — Ambroszy, Horváh, Iványi u. Illés, Grundherren — Kurchmayer u Thanböck, Lieutenants. — Birkés, Expeditor — Lanteschlager, Architect. — Okolicsány, Stuhlrichser. — Krautmann, Canonicus — Berszauter, Wachtmeister. — Rátz, Rittmeister.

Jägerhorn HH. Ertl u. Wertheimer, Kaufleute. — Laszkay, Vicegespan, — Poppovits, Fiscal. — Dobay, Assessor — Klein, Doctor. — Farkas, Hofrichter — Szentimrey, Oberstuhlrichter. — Volf, Güterdirect.

Gold. Adler. HH. Blásy, Beamter. — Tallian, Grundherr. — Udvarnaky, Assessor. — Langenbacher, Doctor. — Horváth, Hofrichter. — Hammerschmidt, Beamter.

Redacteur: Dr. E. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Lauringer – család

híres lakatosok munkáik a város több épületeinek kapuin megtalálhatók.

Kőszegi Tanárok Munkaközössége,

Kőszeg. Bp. 1958.

Lantos

festő MDK

A varsányi r.k. templom művészietlen festője.
1939.

427.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Lantos

— **Ady Endre ismeretlen levelei** és egyéb irodalmi kéziratok kerülnek árverésre március 12-én és 13-án a *Lantos*-aukción egy nagy magyar gyüjtő könyvtárának keretében. Lantos XI. aukciójának anyaga egy nagy magyar magángyüjtőé, aki ritka szakértelemmel, szorgalommal és szerencsével mindazt összegyüjtötte, ami 1772-től Ady Endre haláláig szép, ritka és értékes a kezébe került. Ez az anyag oly gazdag, hogy párját a legteljesebb köz- és magángyüjtőknél sem könnyü megtalálni. Erről az igen gazdag és szép gyüjteményről a *Lantos*-cég díszes katalógust adott ki, amelyet a helyszínen az érdeklődőknek ingyen bocsát rendelkezésére.

M.H.934.III.10.

Lantos

— **Ady Endre ismeretlen levelei** és egyéb irodalmi kéziratok kerülnek árverésre március 12-én és 13-án a Lantos-aukción egy nagy magyar gyüjtő könyvtárának keretében. Lantos XI. aukciójának anyaga egy nagy magyar magángyüjtőé, aki ritka szakértelemmel, szorgalommal és szerencsével mindazt összegyüjtötte, ami 1772-től Ady Endre haláláig szép, ritka és értékes a kezébe került. Ez az anyag oly gazdag, hogy párját a legteljesebb köz- és magángyüjtőknél sem könnyü megtalálni. Erre az igen gazdag és szép gyüjteményről a Lantos cég diszes katalógust adott ki, amelyet a helyszinen az érdeklődőknek ingyen bocsájt rendelkezésére.

M. 934. III. 10.

M. 934 III/10

P. LANTOS ÉVA
és
URBÁN ISTVÁN
bábtervező iparművészek kiállítása

SZOBOSZLÓI KISGALÉRIA
4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ
Szilfákalja 2.

1994. május 29.-
június 10.
Nyitva:
naponta 10-12 ill.
15-18 óráig
(vasárnap zárva!)

Fk.: Kovács Gábor • tervező: Reklám Műhely • nyomda: Wider Print

A Városi Művelődési Központ és a
Szoboszlói Kulturális Közösség
ezúton tisztelettel meghívja Önt

1993. május 29-én 11.30 órára
a Szoboszlói Kisgalériába

P. Lantos Éva

és

Urbán István

bábtervező iparművészek
kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
Arany Lajos újságíró

***

A megnyitó előtt 10.00 órától a Margaréta, a
Sátorfánk és a Kökörcsin bábcsoportok műsora,
utána kb. 12.00 órától bábkészítő játszóház.

MDK

Lantos

Lantos-Tenczer közös pályaterve, az Erzsébet királyné emlékmű tervp.-án.

Magyar Épitőművészet, 1910. 10.sz. 28.1.

MDK

Lantos Alaj./?/

Hamisitások. Misztifikációk. Rasputin. 193o. 819.

MDK

Lantos András épitőmester

Kivitelezte a Németvölgyi udvar 8lakásos bérházát.Terveket készitették Lauber L. és Nyiry I. Fényképfelv.

Tér és Forma, 1935. 5.sz. 135.lap

Dantos András építőmester

kivitelezte a Németvölgyi úton álló bérház-
át.Tervezet készítették Lauber L. és Nyiry I.
főmérnökök.

Tér és Forma, 1935. 5.sz. 135.lap

Lantos Árpádné épitész

M.D.K.

A Záskai Központi Üttörőváros tervpályázatán kiemelt megvétel

Társtervező: Pintér Béla, Füszter Ferenc, Simon Ferenc, Vatai István- Rékássy Csaba,

Magyar Épitőművészet 1966/2. 6-12. 1.

LANTOS EDIT

FIS 66.0.

gyal madárral, Angy
szére I-IV., Kairos
figura II., Vágy II
táncosnő, Női torzó,
Kis Homo Ultimus, H
gyi ősember, Neande
Neanderthalensis /Cl
sis /Broken Hill/, H
Neolithicus, Áneotit
Avar /Üllői/ lelet,
Nyugatafrikai néger,
totta nő, Ituri-Pygm
/Tüzföld/, Férfi tip
/respiratorius/, Fér
vus/, Férfi tipusok

Lautos Edit

Lautos Edit kalocsai hímfestő-
fehete alapú tányérain, vá-
záin burjánzik az östermé-
szet.

Nagrádi Gábor: Használni vagy nézni?
Új Tükör 1978. december 31 - 40. lap.

1021

Santos Ferreira

6,— Ft

SZÁMUNK SZERZŐI:

BELLYEI LÁSZLÓ
BODNÁR GYÖRGY
BOTÁR ATTILA
CZERE BÉLA
CSÁNYI LÁSZLÓ
DOMOKOS JÁNOS
EKELÖF, GUNNAR
FEKETE SÁNDOR
FORSSELL, LARS
FUTÁKY HAJNA
GYERGYAI ALBERT
HALLAMA ERZSÉBET
HERNÁDI GYULA
KALÁSZ MÁRTON
KEREK IMRE
KISS DÉNES
KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL
KUCZKA PÉTER
LANTOS FERENC
MAJOROS JÓZSEF
MARTINSON, HARRY
MELIORISZ BÉLA
PÁLINKÁS GYÖRGY
POMOGÁTS BÉLA
SETTERLIND, BO
SZAPUDI ANDRÁS
TAXNER ERNŐ
TOLDALAGI PÁL
TRANSTRÖMER, TOMAS
VENNBERG, KARL
VIDOR MIKLÓS
WEÖRES SÁNDOR

KÉPEK:

LANTOS FERENC

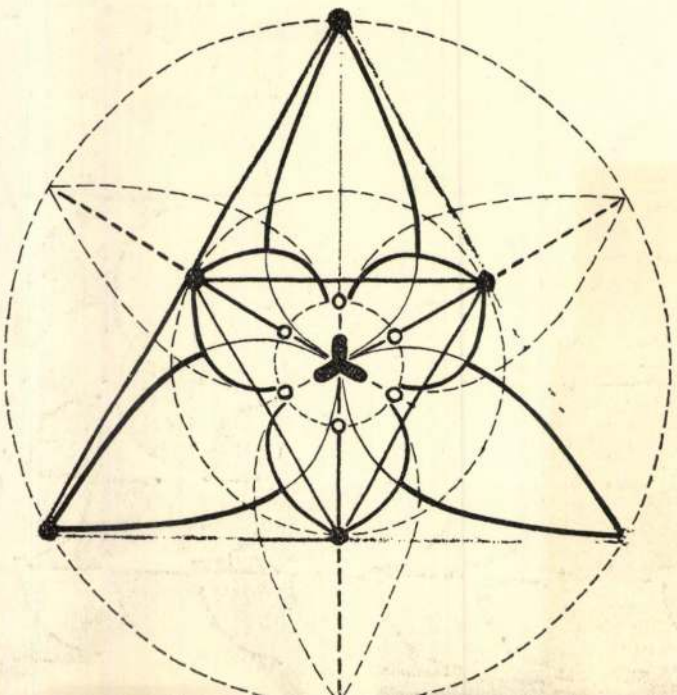

1021

Lautos Ferenc

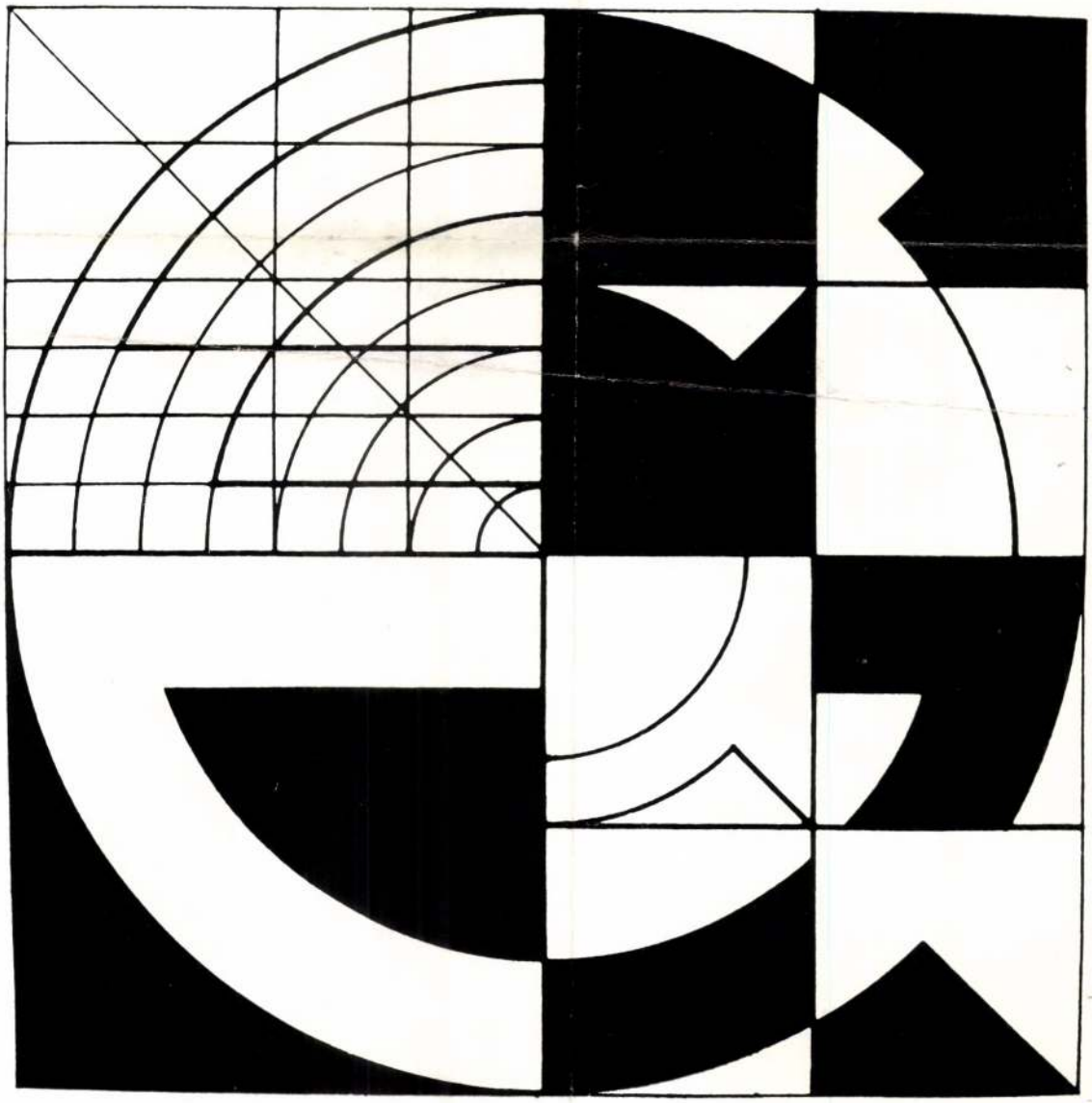

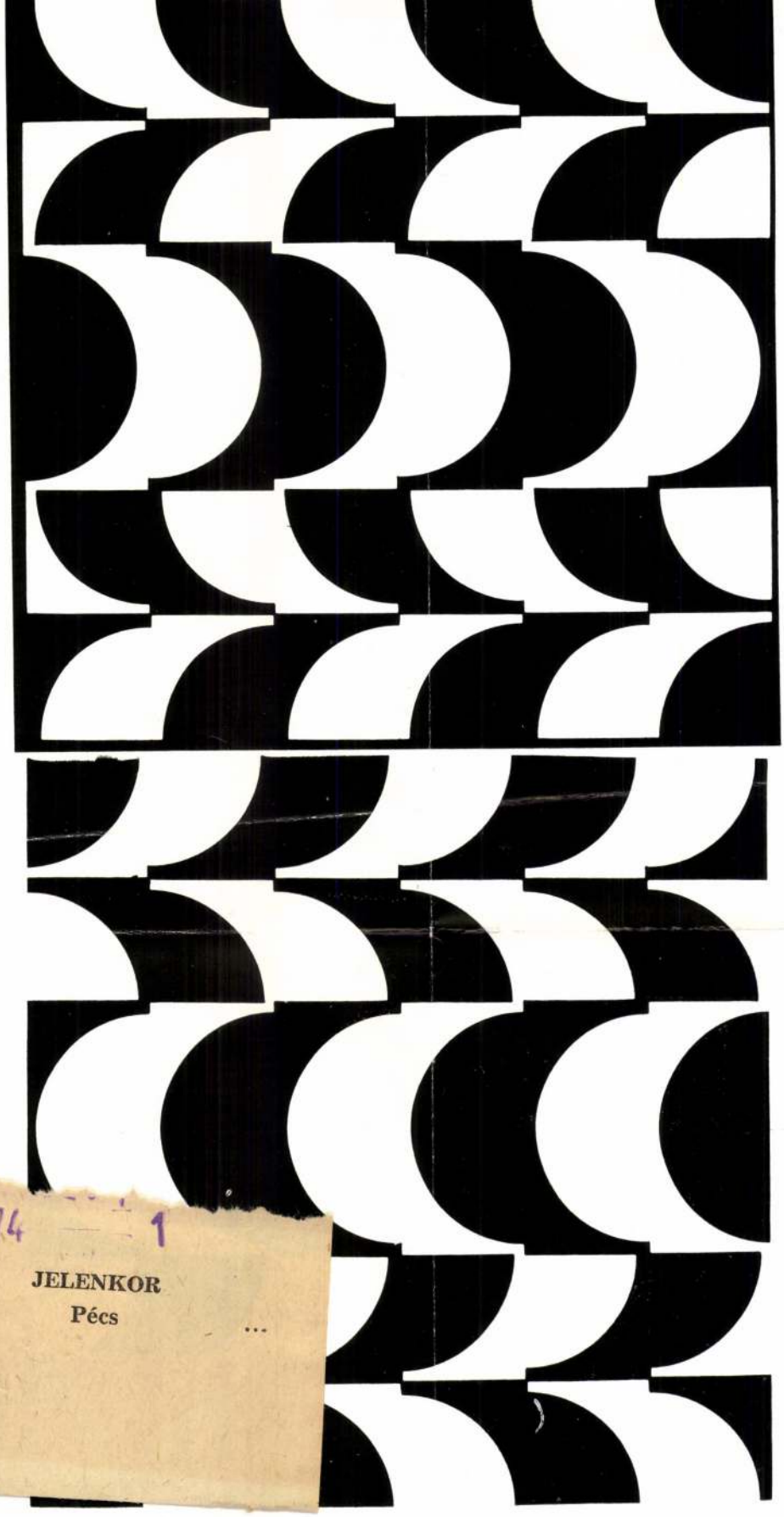

1974 — 1

JELENKOR

Pécs ...

Lantos Ferenc

Pécsi képzőművészek tárlata nyílik meg ma Szabadkán, melyen művei szerepelnek.

Magyar Szó, 1943. szept. 30.

Lantos Ferenc
festő

A pécsi Képzőművészeti gimnázium - ban Swierkiewicz Róbert tanára Lantos Ferenc volt.

Sz. J.: Swierkiewicz Róbert.
Művészet, 1973. november - 15.oldal

Lantos Ferenc, festő

Szerepel a mohácsi állandó tárlaton.

–: A pécsi képzőmű vészet kistükre (14)

285–288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV/3.

Kantos Ferenc, [ ]

A 1962-ben „képzőművészeti stúdió" néven létrejött [később] alkotóműhely tevékenykedik. [Később „Pécsi Műhely" lett a neve.]

–: A pécsi képzőművészet kistükre (13)

189–192. o.

JELENKOR, Pécs, 1972. február

XV.
2.

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz: Repr.

Lantos Ferenc: rajza

Hátsó-belső-borító

JELENKOR, Pécs, 1972. január

XV
1.

Lantos Ferenc, grafikus.

Rajz : Repr.

Lantos Ferenc: rajza Hátsó-külső-borító

XV
1.

JELENKOR, Pécs 1972. január

Lantos ferenc, festő

Több pécsi Középületen látható k
Zománcfalai:

–: A pécsi képzőművészet kistükre (12)

93-96.

JELENKOR, Pécs, 1972. január

XV.
1.

Lantos Ferenc festőművész.

A Pécsi Kisgaléria keretében a Hírlapalvasában Vida Dezső tárlatát nyitotta meg tegnap este a művész.

Dunántúli Napló, 1972. nov. 14.

Lantos Ferenc pécsi festőművész és tanár.

„Természet – látás – alkotás" c. pedagógiai célú kiállításszorozatának a második része volt látható. (amely azóta Szombathelyen is látható). A Jelenkor jan.-i sz.-nak képei érzékeltetik a kiállítás anyagát, Lantos Ferenc cikke a koncepcióját. Az anyag a négyzet és a kör fogalmából és szemléltetéséből indul ki.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika.

Jelenkor, Pécs, 1974. 4. 346. old.

Lautos Ferenc

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

315. old.

Lantos Ferenc festőművész

"Természet – látás – alkotás" c. kiállitásáról ir Vadas József: „Állomás vagy megálló" c. beszámolójában, melyet Pácsett a Janus Pannonius Muzeum Déryné utcai helyiségeiben rendeztek. "Minden emberben megvan a képesség, hogy felfogja környezete vizuális üzeneteit, csak meg kell tanitanunk a jelek használatára,-mondja Lantos Ferenc, aki a szinek jelentését és szerepét mutatja be a tárlatlátogatónak."-idézi a kritika, majd elmondja, hogy miután a vendég végig nézi a szemléletes tablókat és megismerkedik a szinek világának alapfogalmaival, a gyakorlatban próbálja ki ismereteit."

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 15. XVIII. évf. 24. sz. 13. lap.

Lantos Ferenc festőművész

Az ötéves szegedi Művészklub
közvemüködői közé tartozik.

Palmer Zoltán összeállítása.
Csongrád m. Hírlap, 1973. Jún. 3.

Lantos Ferenc

"Kép / vers" c. kiállitást a Fiatal Müvészek Klubjában rendezték. Vadas József: "Kép vagy irás?" cimmel, -több kiállitásról szóló kritikájában- beszámol arról, hogy ezen a tárlaton a müvészek tisztázni igyekeztek az irás és a kép viszonyát a mai életben.
A müvész nevét csak megemliti, de müveivel külön nem foglalkozik.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 9.
XVIII. évf. lo. sz. 12. lap.

Lantos Ferenc:

Rajz

Uj Symposion 1969/46 hátsó borító

Lantos Ferenc:

A zománctechnikával a bonyhádi zománcedény gyárban kísérletező festőművésznek. Később kiállításokon jelentette meg néhány kísérleti darab táblakép igényű zománcképét. Pécset a városi könyvtárban az emeleti helységekben vezető lépcsősor felett zománctáblákból összeszerelt képzőművészeti elemekkel kombinált betűsorokkal találkoztunk. Később a pécsszabolcsi művelődési ház homlokratát díszítették zománccsempékből komponált díszítőelemekkel

Halamsza Erzsébet: Mire képes a zománc?

Ország Világ 1968/46

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lantos Ferenc

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

1973 JAN 7

1021 1973 JAN.

a többi. Csak éppen a kar János nem, még biztosabb helyre. Mikor aztán a

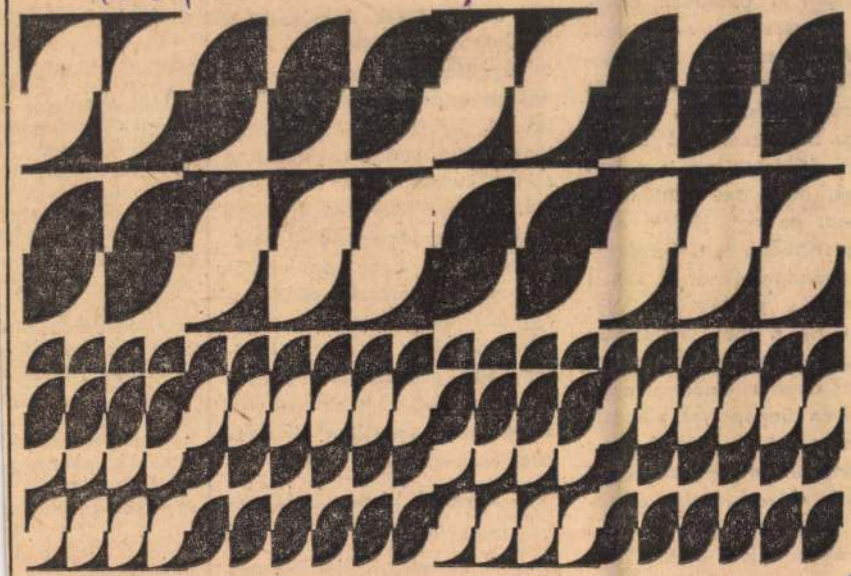

Lantos Ferenc: A forma és variáció sorozatból

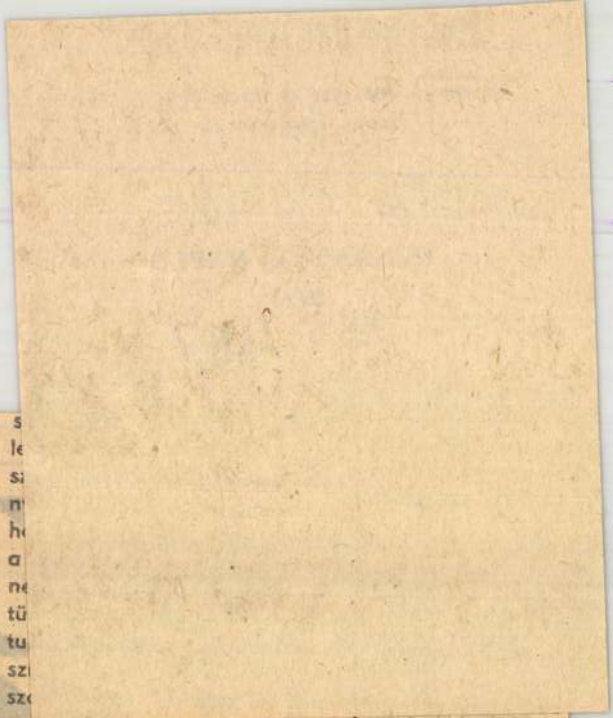

tad oldalán helyeztük el a
steket, a villanykapcsoló-
z ajtótokokba tettük, hogy
elljen a panelben annyit
egyszóval: megpróbál-
valami szebbet, célszerűb-
Ekkor került fel a falakra
zdagon színezett X-motí-
s. Szerintem ezek a bol-
rti épületek ma is a leg-
ek, mert ami ezután kö-
ett, az egy jóideig csak
szürkébb lett. Gazdasá-
ggondolásokból el kellett
nünk például az üveg-
t, de a többi változtatás
zürkeség irányába hatott.
zt azért mondom el most,
lyen ünnepélyes pillanat-
alán jobban hihető, hogy
öncélú elégedetlenségről
zó. Közel másfél évtize-
panelos gyakorlat után
n mondják a legkülön-
o végzettségű és funkció-
berek, hogy nem tudtam

s
le
si
n
h
a
ne
tü
tu
sz
sz

ezek, de azt kétségtelenül bebizonyították, hogy van lehetőség mind a tervezés, mind pedig a kivitelezés terén a többlet-produkcióra, s azt is bebizonyította ezeknek a házaknak a sikere, hogy ezt az igényességet igenis igényli a társadalom, észreveszi és becsüli.

— Egyetlen kérdést befejezésül: hogyan tovább?

— A kertvárosi lakótelepen elkészültek az első, úgynevezett ty-ház alapozásával. Ez is tíz-

eredménylistán, mé
sorban az egyre s
mezdíjak és nagydí
elismerő kritikák c
ban. Például Ránk
mezeit a Le Mon
Párizsban árusítot
művész hangv
eredményezték,
négy lemezének kic
gyar Hanglemezgy
felvétele alapján.
meg sorra Nyugato
lán külföldön Ko
Kovács Dénest, a
négyest, a Bartók
Ferencsik Jánost,
Lehel Györgyöt és

Lantos Ferenc, [festő]

A szabadliceum nagyalmas növendéke volt. (1946-47.)

— : A pérsi képzőművészet histúrie (10)
1053-1056.

Jelenkor, Pécs, 1971 - november XIV/11.

Lantos Ferenc, festő

Pécsi művész.

Kiállított az ötvenes években is.

A pécsi bányaridék ábrázolója.

—: A pécsi képzőművészet kistükre (11.)

1149 – 1152.

Jelenkor, Pécs, 1971. december XIV/12.

Lantos Ferenc
festő

Lantos ír a vizualitásról és
a vizuális nevelésről.

Lantos Ferenc: Néhány gondolat a . . .
Művészet, 1973. szeptember - 11 oldal.

Lautos Ferenc
festő

Lautos Ferenc tűzzomanc
táblági Pécsett vannak elhelyez-
ve

Csorba Tivadar: A megnőtt felelősség nevében.
Művészet, 1973.szeptember - 5.oldal

Lautos Ferenc
festő

Lautos Ferencnek a Bonyhádi Zománcgyár húsáleterési és alkolási lehetőséget biztosított.

Csorba Tivadar: A megnőtt felelősség nevében.
Művészet, 1973. szeptember - 5. oldal

Lantos Ferenc
festő

A pécsi képtárban látható
szobrainak alkotásai.

Romváry Ferenc: Pécs - a muzeumok városa.
Művészet, 1973.szeptember - 33.oldal

Lautos Ferenc
festő

A Pécsi Műhely 10 éve működik.
A szakkör elfogadta Lautos Ferenc
évtizedes művész gyakorlatát az
kialakított nézetet.

Keserü Katalin: Pécsi műhely.
Művészet, 1973.szeptember - 27.oldal

Lantos Ferenc
festő

Lantos művészet az egyensúly tisztelete alapján építi fel, az egyensúly pedig a formák és színek alapvető ellentétéből jön létre.

Keserü Katalin: Pécsi műhely.
Művészet, 1973.szeptember - 27.oldal

Lantos Ferenc
festő

Lantos kiállította az első romániai
burkolatot meghatározott méretű
romániai lapok variációjából

Keserü Katalin: Pécsi műhely.
Művészet, 1975.szeptember - 27.oldal

Lautos Ferenc
fiskó

Lautos törekvése az, hogy egy „forma-
parhot" alakítsanak ki zománcból,
mely a gyárban horlátlanul sokszoro-
sítható és alkalmas felállítható falak
kialakítására.

Keserü Katalin: Pécsi műhely.

Művészet, 1973.szeptember - 27.oldal

LANTOS FERENC, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár anyagát a pécsi, vagy a már korábban onnan elszármazott művészek alkotásai egészitik ki, Igy Lantos Ferenc művei is. 302.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

1

Lantos Ferenc
(1929-)

A technikai lehetőségek – tűzzománc és farostlemez – váltották ki a tiszta formák egyértelmű vállalását

Kritika 1971 július

26. old.

Lantos Ferenc

Szívós munkával iskolát - együttes
kísérleti teamwork - lehetőséget teremtett
a pécsi fiatal művész köré.

Kritika 1971 július

17. old.

Lautos Ferenc

„Tűzzománc-fal" c. művének fotója a képmellékletben

Kutika 1971 július

Lantos Ferenc

dunántúli zármazású konstruktív irányzatú művész.

Bohe László: The painter and the tombstones: The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 43. p. 1961

Lantos Ferenc

můveivel jelentheze a Lárlaton.

Németh Lajos: The 1971 „Salon." The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1971. 43 sz.

1951

Lantos Ferenc

Teret készítő zonómchomposíciói szere-
peltek a felmérésben.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felmérés a művészeti ízlésről. —
Valóság, 1970. 5. sz. 63. l.

Lantos Ferenc

Mahácson 1968-ban nyílt meg a magyar művészet Galériája, ahol művei szerepelnek.

Jelenkor, Pécs, 1972. 3. 246. old.

Lantos Ferenc

A folklorisztikus motívumokból geometrikus-absztrakt felületeket alakító művész. – Felvételben vett részt.

S. Nagy Katalin: Kísérleti felvételek a művészeti ízlésről. – Valóság, 1970. 5. sz. 59. l.

Lantos Ferenc

A „Jelenkor" februári számát a művész rajzai díszítik.

Dunántúli Napló, 1969. febr. 9.

Lantos Ferenc, festő

Kezdeményezésének (1972-ben elindított Terménet – Látás – Alkotás c. kiállítás-sorozat) pécsi és szombathelyi tanulságait és eredményeit viszgálja a „bizakodó jegyzetek"-ben.

Rózsa Szyula: A közönség komponál 7.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 19.

Lantos Ferenc festőművész

Bonyhádon fiatal képzőművészek részére szerveztek művésztelepet a közelmúltban. A festőművész előadást tartott „Variációk a természetben és művészetben" ímmel.

M.E.: Körkép közoktatásunkról.
Dunántúli Napló, 1972. júl. 29.

MDK

Lantos Ferenc

festő

A képcsarnok Kossuth Lajos
utcai üzletében megren-
dezett kiállításon szerepelt
festményeivel.

Pécsi és Baranya megyei képzőművészek kiállítása
Napló, 1964. május 30. 3. lap

Lantos Ferenc MDK

grafikus

Egy grafikóját közli
a Napló.

— : Hírek

Napló, 1962. nov. 25. 7. lap

Lantos Ferenc

grafikus

MDK

Egy grafikáját közölte
a Napló („Rajz")

—: Sivek

Napló, 1962. okt. 21. 4. lap

Lantos Ferenc

grafikus

MDK

„Rajz" c. grafikáját
körölte a Napló. } negro

Napló, 1962. okt. 21. 3. lap

Lantos Ferenc

festő

MDK

A fárási tanács dísztermében megrendezett kiállításon főként „Öröm" c. olajkompozíciója, tollrajzai, Balaton-parti pasztelljei arattak sikert.

– Ösztöndíjas festőművésnek kiállítása.
Napló, 1963. máj. 12. 4. lap

Lantos Ferenc
festő

MDK

A Képcsarnokban megrendezett
kiállításon szereplő képeivel.

—: Pécsi festőművészek kiállítása a Képcsarnokban
Napló, 1963. okt. 5. 5. lap

M.D.K.

Lantos Ferenc
festő

Kiállítása a Janus Pannonius
Múzeum Káptalan utcai helyié-
ségében nyílt meg. Főként balatoni
akvarelljeit állította ki.

– Lantos Ferenc kiállítása
Napló, 1963. sept. 8. 2. Cap

Lantos Ferenc
festő

M.D.4

A Zrínyi Múzeumban nyílt
meg képeskiállítása.

Napló, 1961. máj. 21. 5. lap

Lantos Ferenc M.D.K.

az 1946/47 tanévben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum zárókiállitásán szerpelt

Táj, szines kréta,
Férfi tanulmány, szénrajz
Nagyanyám, szénrajz,
Tájkép, tus,
Tájkép alakkal, vizf.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 327.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I
Bp. 1965.

Lantos Ferenc M.D.K.

Az 1946/47 tanávben a Pécsi Képzőművészeti Szabadliceum jutalmazott növendéke.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 325.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Lantos Ferenc

6 rajz przepisók

Felentes 1967 VI n. 492, 505, 541, 544, 547, 555 old.

Lantos Ferenc festő

Baranya megye 1965. évi
képzőművészeti II. díját kapta (4000 Ft)

Felelkor 1966 I. sz. 38 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Lantos Ferenc kiállítása

Nagyszámú érdeklődő jelenlétében nyílott meg tegnap este Meszesen, a József Attila Művelődési Házban, Lantos Ferenc pécsi festőművész képeinek bemutatója. A képen: Bertha Bulcsu József Attila-díjas író mond bevezetőt. Balról: Lantos Ferenc.

Bellye nevének olyan csengése van Jugoszláviában, mint nálunk Bábolnának. Híres gazdaság, sokan látogatják. Gyakran megfordulnak náluk külföldi államférfiak is. Most is vendégek érkeztek hozzájuk, igaz, ezuttal nem nagy, fekete személyautókon, hanem egy jókora szürke Ikarus autóbuszon.

Szabadszentkirályiak és gerdeiek, bicsérdiek és kővágószöllősiek, tehát baranyai tszgazdák szállnak le a buszról.

zok. Remek dolog a színház érezni a levegőjét, a

A négy tsz egy tízezer fér helyes sertéshizlaldát aka építeni. S mielőtt megépíte nék, elhatározták, „átruccan nak" Jugoszláviába, s megné zik, hogy is csinálja ezt szomszéd.

Gusztáv Jalsovec, a sertés hízlaló kombinát vezetője ma gyarul köszönti a csaknen negyven főnyi társaságot, s n közben a szürke betonépítm nyek felé tartunk, rövid tá jékoztatót tart a kombinátró

Bellyén most 20 ezer sertés hizlalnak évente. Az állatok m még öreg építményekben var nak, de két hét múlva má kész az új hizlalda. Negyver ezer hízót akarnak ezentú előállítani évente, a lehető le

Lantos Ferenc

Képekkel

szerepel a déldunántuli
képzőművészek jécs. tárlatán

Jelenkor 1966 V. n. 460 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló
ig Lantos Ferenc
1988 JAN 14

Egyperces interjú

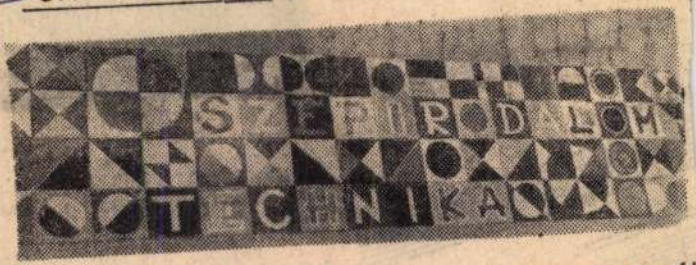

1621

A telefonnál Szöllősy Kálmán, a Városi Könyvtár vezetője.

— A központi könyvtár előterében feltették a művészi dekoráció utolsó mozaiklapjait is. Lantos Ferenc készítette a zománc-mozaikot, amely stílusosan ‚vezeti be' az olvasót a kölcsönzőbe és az olvasóterembe.

— Mikor adják át az új könyvtárat?

— Január 22-én nyitunk. Szabadpolcos kölcsönző, olvasóterem, húszezer kötet. Ifjúsági könyvtár lesz itt a Kossuth utcában ilyen jelenleg nincs a városban, már nagy szükség volt rá. A Bólyai fiókunk, az ifjúsági-politechnikai könyvtár beolvad az új könyvtárba.

kezo beszelgeto partn

Asztalán színes rajzok:

getvári autóscsárda lát

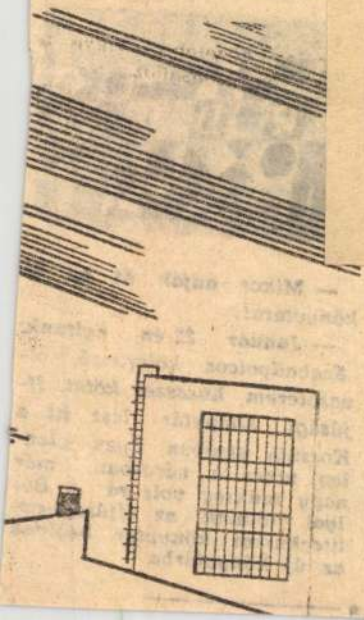

hogy sikerült megoldani a feladatot. Az épület — mely egyébként három szintes —, szinte belesimul a területbe. Homlokzata — a kórház sima nyersbeton és kőfelületeihez igazodva —, egyszerű, tiszta, feltűnően nagy ablakokkal. A tervek egyébként az előregyártott vasbetonelemek felhasználását is lehetővé teszik — tehát a szépség mellett a gazdaságosság elve is érvényesül.

— Az egész létesítmény 3,5 millióba

Lantos Ferenc

szerepel a pécsi grafikusok kiállításán a Dürer teremben

2 rajz (szprók)
Felenkor
~~Nyomtatás~~ 1966 XII. n. 1162 sd.

Lautos Ferenc. 3)

1963-ban balatoni krétarajzait állította ki a múzeumban.

1963. nov.-ben a műrész szakkörének fiatal tagjainak első közös bemutatkozása volt a múzeumban.

Jelenkor, 1965. 6. sz. 547. old.

2)

Lantos Ferenc,

képzőművész.

Több hónapot töltött a pécsi Porcelángyár festő és formázó műhelyében tanítványaival, a Művészeti Gimnázium diákjaival.

1960-ban pályázattal egybekötött tárlaton I. díjjal tüntették ki.

1961. Máj. 21 én portré-tanulmányait mutatta be a múzeumban.

Jelenkor, 1965. 6. n. 545 old. - 546. old.
547 old.

Lautos Ferenc

1)

Képzőművész

1961-ben alkotói ösztöndíjban részesült.

Majd 1962-évben is részesült alkotói ösztöndíjban

1963-ban tanulmányi ösztöndíjban részesült.

Jelenkor, 1965. 6. sz. 544. old.-545. old.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1966 ápr.14.lap 3.

Lantos Ferenc

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek
tárlatán.

Dunántúli Napló 1967. jul. 23.

MDA.

Lantos Ferenc

rajzai a Jelenkor 1967 juniusi számában

Lantos Ferenc

Baranyaimegyei müvész.

Önálló kiállitása volt 1962. tavaszán.

Pálffy Zoltán:Eredmények, gondok, tervek

Rajztanitás 1963. I. sz. 10.1.

MDK.

Lantos Ferenc

Neve pusztán emlitve

Napló/Veszprém/ 1966 jan.18.

Lantos Ferenc /grafikus?/

Szövegben említve a pécsi jelenben c. folyóirat számára készített fotója

1966. jan 18. Vas népe

Lantos Ferenc festő

Írásunkban említett művek: Vízparti emlék,
Függőlegesek

Dél-dunántúli művészek
kiállítása Pécsett

Pernyeczky Géza

1966. ápr. 13. Magyar Nemzet.

Lantos Ferenc M.D.K.

Művei kiállítva a Zsolnay Házban

Dunántuli Napló 1965. márc. 7.

Lantos Ferenc M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Három megye képzőművészeinek tárlata

Megnyitották a Rippl-Rónai Muzeum uj kiállitását

Somogy megyei Néplap 1965. febr. 16.

Lantos Ferenc

Baranya megye Tanácsának képzőművészeti díja
második fokozatát kapta.

Dunántúli Napló 1965. nov. 6.

Lantos Ferenc

A pécsi kandes művészeti díjat kapta.

Magyar Nemzet 1965. nov. 7.

Lantos Ferenc M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Naplement
Martyn Ferenc tan tványa

Láncz Sándor: A Dél-Dunántuli képzőművészek kiállitásáról

Somogy megyei Hirlap 1965. febr. 28

MDK.

Lantos Ferenc

Müveinek dijazásáról

Jelenkor 1966 jan.lap 38.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási hiradás

Somogymegyei Néplap 1966 jan.18.

Lantos Ferenc

M.D.K.

Matyn Ferenc tanitványa

Müve a kiállitáson

Naplemente

Láncz Sándor: A dél-Dunántuli képzőművészek kiállitásáról
Somogy megyei Néplap 1965. febr. 28.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.4o.

MDK

Lantos Ferenc, festő

Kollektív kiállításon
vesz részt a Dürer-teremben.

– Kis híradó 2

STI HIRLAP, Bp. 1966 szept. 27.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug,

MDK.

Lantos Ferenc

Kitüntetést kér

Szocialista Munkásegység 1967 aug.

M.D.L

Lautos Ferenc
vajztanár

Brisé János néval képzőművészetet tanít a Széchenyi Gimnázium-ban.

—: A képzőművészeti iskolában.

Dunántúli Napló, 1959. jan. 10 - 1 lap

M.D.K.

Lantos Ferenc
festő.

Részt vesz a Nevelők Házában
július 1-én megnyíló tárlaton.

— : Képzőművészeti kiállítás a Nevelők Házában.
Dunántúli Napló, 1958. aug. 7 - 2 lap.

Lantos Ferenc
festő

M.DK

„Kestrészlet" (repro)

Lantos Ferenc: Kiállítások 1958-ban
Dunantúli Napló, 1958. okt. 5. 3 lap

M.D.V.

Lantos Ferenc
festő

A dunántúli művészek
találkozóján vett részt.

Lelle Sándor: A dunántúliak találata
Dunántúli Napló, 1958. okt. 5 - 3 lap.

Lantos Ferenc
festő

M.D.Y.

„Temető"-jét mutatta
be a tárlaton.

Keitler László: III. Balatoni Tárlat III.
Művészet, 1967. február - 46 kep.

Lantos Ferenc M.Dk.

Grafikai müveiből kiállitás a Dürer-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1966. okt. 2. 12. 1.

Lantos Ferenc M.D.K.

Müve a kiállitáson

H.Gy.: Hat pécsi Grafikus kiállitása a Dürer-termben

Magyar Nemzet 1966. okt. 18. 4.1.

M.D.K

Lantos Ferenc
festő

Kiállításán bemutatja a Tettye, a Havi hegy, a Vasas környéke, a Mecseknádasdi videket

P.E.: Látogatás Lantos Ferenc festőművésznél
Dunántúli Napló, 1957. ápr. 6 - 4 lap

Lautos Ferenc

festő

M.D.Y

1947-ben iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára. 1952-ben már főiskolai tanársegéd – Martyn Ferenc művészete nagy hatással van Lautos Ferencre.

Sarkadiné Haris Éva: Lautos Ferenc kép kiállítása Dunaújvárosi Napló, 1957-ápr. 11-5 lap.

Lantos Ferenc MDK

Tájvázlatok, tusrajz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K

Lantos Ferenc
festő

Lantos, Martyn Ferenc vezette szalon-
hoz tartózek és Martyn sok segítsé-
get ad művészetének fejlesztéséhez.

P.E.: Látogatás Lantos Ferenc festőművésznél
Dunántúli. Napló, 1957. ápr. 6-4 lap.

M.D.V.

Kautos Ferenc
grafikus

Slét tusrajzzal vett részt „A
vidéken elő képzőművészek
kiállításán"

Debitzky István: Megyénk képzőművészei a fővárosban
Dunaújvárosi Napló, 1956. jan. 11 - 3 kap

MDU

Lantos Ferenc
grafikus-festő

Akvarelljeivel vett részt a
VI. Országos Képzőművészeti
Tárlaton

Dobitzky István: Megjelik képzőművészeti a fővárosi...
Dunantúli Napló, 1956. jan. 11 - 3 kg

M DK

Lautos Ferenc
festő

Aquarell jeivel szerepel a
tárlaton.

dr Végvári Lajos: Pécsi képzőművészek a . . .
Dunantúli Napló, 1956. május 9 – 3 lap

M.D.K.

Lantos Ferenc
festő

A kiállításon szereplő anyaga az atomkorszak hadete és az atomháboni következményeiről számolnak be.

Hais Éva: Pécsi képzőművészek a Dürer Seremben. Művészet, 1967. március - 39 lap.

Lantos Ferenc
festő

M.D.K.

Kiállításon nett vert.

Sarkadine Hárs Éva: Három festő kiállítása
Dunantúli Napló, 1957. dec. 12 - 3 lap

M.D.K.

Lautos Ferenc
festő

Ápr. 7 én nyílik meg
kiállítása a pécsi museum-
ban a Rákóczi úton.

P.E.: Látogatás Lautos Ferenc festőművészénél
Dunántúli Napló, 1957. ápr. 6. – 4 lap

Lantos Ferenc festő

Szöveg művet nem emlit.

Csányi László:
Szekszárdi tudósítás

Dunántúli Napló 1964. dec. 13.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Zalai Hirlap 1965 juni.8.

MDK.

Lantos Ferenc

Kritika

Jelenkor 1965 juni.

MDK.

Lantos Ferenc

Ex libris kiállitáson szerepelt Kaposváron

Dunántuli Napló 1965 ápr.3o.lap -

1021 fa

és III. díjat Platthy György alkotása. Augusztusban Kaposvárott, a múzeumban megnyílt Martyn Ferenc: Hatvan rajz Cervantes Don Quijote-jához c. kiállítása, amelyet szeptemberben a keszthelyi múzeum is bemutatott. Ebben az évben a Képcsarnok galériájában három alkalommal szerepeltek a pécsi művészek. Ezek a bemutató tárlatok igen eredményesek voltak, a pécsi közönség szívesen vásárolta ismerős művészeinek alkotásait.

Az 1961-es esztendő s az ezévben nyújtott megyei alkotói támogatás megérlelte néhány festő kiállításra készülő anyagát. Május 21-én Lantos Ferenc mutatta be portré-tanulmányait, augusztusban Simon Béla kiállítását nyitotta meg Achátz Imre a múzeum termeiben. Októberben Haraszti Pál szolnoki és mecseknádasdi festményeiből nyílott tárlat, majd novemberben Bizse János kiállítása következett, a pécsi bányákban készült alkotásaiból. A Munkacsoport közös kiállítással ezúttal Egerben szerepelt. Nem maradtak el ebben az évben sem a kisebb klubkiállítások, vidéki bemutatók, mint pl. Kelle Sándor babarcszöllősi tárlata, ahol olajfestményekkel szerepelt a falu érdeklődő közönsége előtt.

Az alkotói díjakban részesült művészek a következő években, 1962-ben és 63-ban is, közös kiállításon számoltak be arról, hogy miként hasznosították munkájukban a kapott támogatást. Az egyéni tárlatok sorában helyet kapott az 1961-ben elhúnyt Gebauer Ernő emlékkiállítása, melyet a múzeum és a Munkacsoport közösen rendezett. Ugyancsak a múzeumban került bemutatásra Martyn Ferenc porcelánkiállítása, a gyárban töltött egy esztendő munkásságának eredményeként. Jelentős eseménye volt ennek az esztendőnek, hogy a XXXI. Velencei Biennáléra városunk művészétől, Martyn mestertől tizennégy rajzot választott a magyar kiállítás rendezőbizottsága. A Biennálé Zsolnay kerámiával díszített magyar pavillonjának első termét teljesen megtöltötték a rajzok s mind a nemzetközi bírálóbizottság, mint a látogató közönség körében általános tetszésre találtak.

A képzőművésznők nőnapi országos seregszemléjét 1963-ban Pécsett rendezték meg. A tárlat főleg Budapesten élő festő- és szobrászművésznők alkotásait mutatta be, a rendelkezésre álló szűk hely és a zsüri korlátozó szempontjai következtében erősen válogatott anyaggal. Az egyéni kiállítások most is a kiállítóhelyiség és a bemutatandó anyag nagysága szerint oszlottak meg a múzeum termei és a társadalmi intézmények klubjai között. A múzeumban Kelle Sándor többéves munkásságának eredményéről számolt be festményeivel, művészi működése 25 éves jubileuma alkalmából. Török János a porcelángyári tervei mellett készült szobor-tanulmányait állította ki, Lantos Ferenc a nyári szünidő napfényes balatoni krétarajzait. A Képcsarnok kiállító termében Haraszti Pál festményeiből rendeztek tárlatot 1963. novemberében, de ezzel egyidőben volt a múzeumban Lantos Ferenc szakköre fiatal tagjainak első közös bemutatkozása, a Fegyveres Erők Klubjában Klug K. György gyűjteményes tárlata és a Káptalan utcai múzeumépületben Bokros László festőművész kiállítása.

1964-ben hasonlóan gazdag a seregszemle. A múzeumban láthattuk Redő Ferenc budapesti festőművész textil-terveit, Simon Béla legújabb festményeit. Platthy György alkotásait, Fürtös György kerámiáit. Ezévben is bemutatkoztak együtt Pécs legfiatalabb generációját képviselő művészek, rajzaikkal, festményeikkel, kerámiákkal. Csoh László a Képcsarnok galériájában állította ki festményeit. A múzeum a képzőművészek rendelkezésére bocsátott a siklósi várban négy termet, hogy ott huzamosan, állandó tárlat jelleggel a baranyai festészet megtekinthető legyen. A reprezentatív kiállítás a vár nagyszámú látogatóközönsége előtt élénk visszhangot keltett. Ez év nagy erőpróbája mégis az újjáalakult, közös mezőnyre lépett „Déldunántúli Területi Szervezet" együttes kiállítása volt. A három megye művészetét felmérő tárlatot decemberben, Szekszárdon mutatták be először, hogy innen induljon további útjára: Székesfehérvárra, majd Kaposvárra. Pécs, szokásos helyiséghiányával küzködve, nem tudott ígéretet tenni a bemutatkozó kiállítás fogadására.

Amikor az utóbbiakkal eljutottunk napjaink legfrissebb eseményeihez, meg kell állapítanunk, hogy a szervezeti élet, de különösen a kiállítások vázlatos áttekintése nem elégítheti ki maradéktalanul az olvasó – legfőképpen a korban és történések-

ben résztvevőként benne élő olvasó – igényét. A
célja a teljességre törekvés, lévén egy folyamatba
mű vázlatos összefoglalója, a most még hiányosan
kutatási anyagát, személyes élményét magában fo
bocsátása. Mégis, a jövő feladatainak rögzítéséhez,
lán némi segítséget nyújthat e tanulmány történeti visszapillantása is.

(Vége)

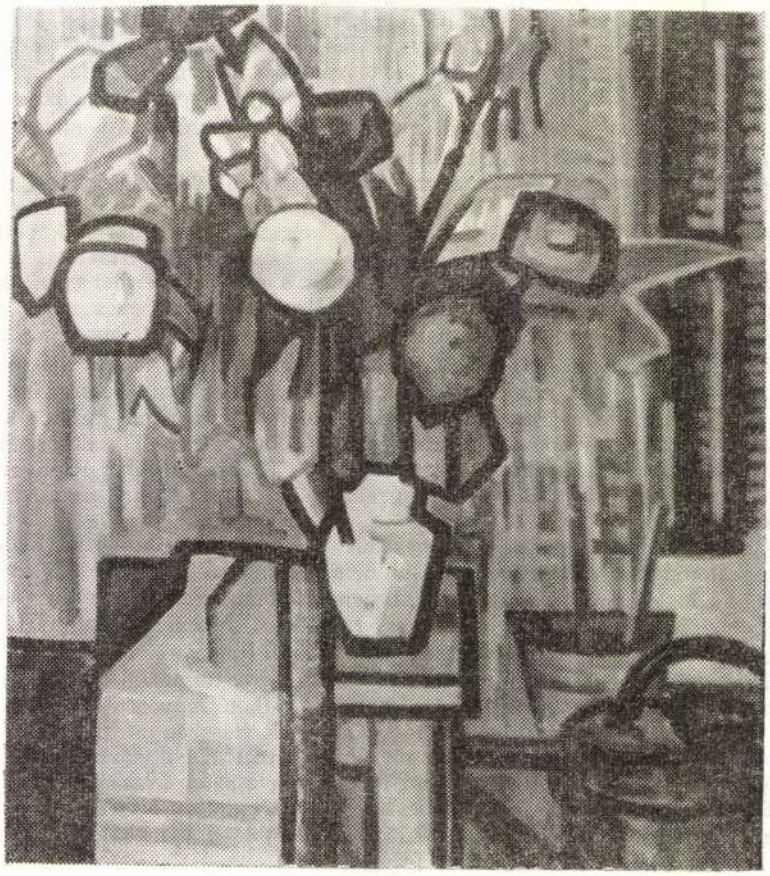

PLATTHY GYÖRGY: Virágcsendélet

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR

Lantos Ferenc

1966 DEC 1.2

1021

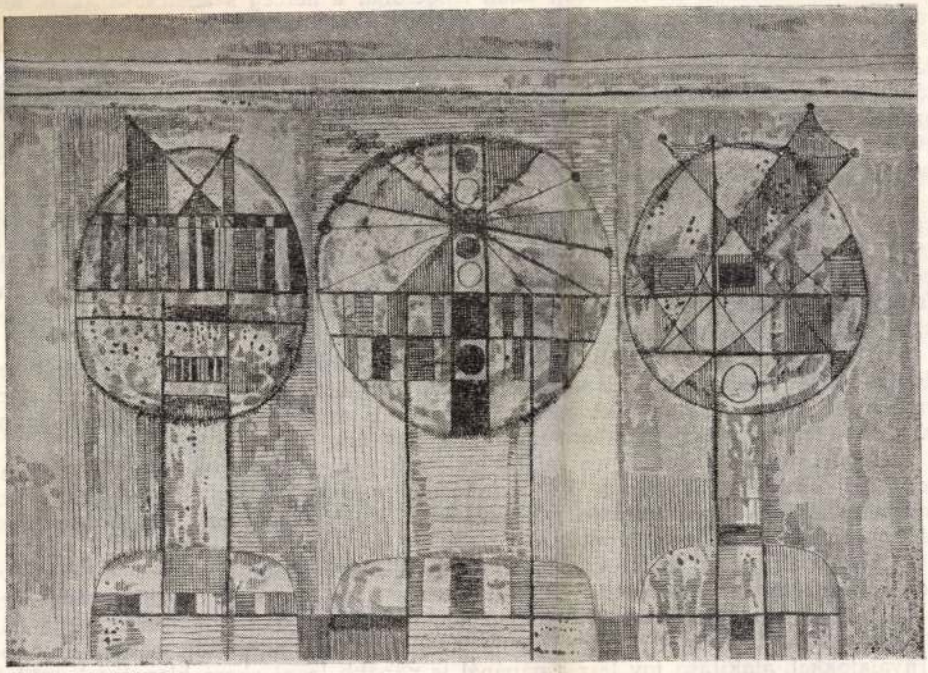

LANTOS FERENC rajza

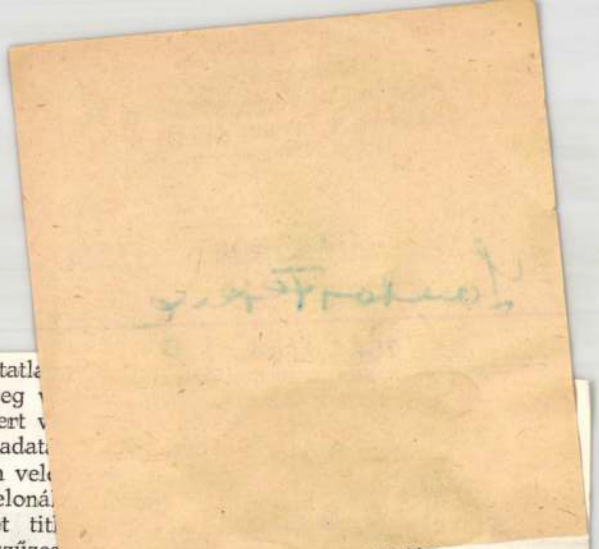

az emberi és társadalmi kapcsolatok megbízhatatla
ségszerű ember-ellenességéről. Vincentio herceg
véért bízza az urakodást Angelora, hanem mert
dult erkölcsök megzabolázásának hálátlan feladat
kerül, korántsem csak Angelo bukik el, hanem vel
is. De mint emberek is: különbek talán Angeloná
mutatóan védelmezik a törvényeket, melyeket tit
S akár a csodálatos Izabella, kinek drágább szüzes
testvérbáty-
jának élete? Valamennyire is emberszabású emberne
ha nem számítjuk a korhely
léhűtőket – csak a Porkoláb, Pompeius, a bordélyház csaposa, s Rénes, a hóhér lát-
szanak. Mindenki másnak el kell buknia az eredeti címben foglalt ótestamentumi
törvény értelmében: „Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek!" Mivel-
hogy ki is tehetne eleget az ilyen szigorú törvényeknek?

Nos, legyen kinek-kinek a maga hite szerint! Lehet, hogy I. Jakab trónra lépésének idején mindezt maga Shakespeare is így *gondolta*. De nem így *írta meg!* És talán nemcsak azért, mert – mint a rossznyelvek mondják – társulatának akkor éppen nem szomorú-, hanem vígjátékra volt szüksége. Hanem mert – bármilyen műfajban is alkotott – Shakespeare vérbeli *drámaíró* volt, s tudta, hogy a passzív nihilizmusból soha nem születik igazi dráma.

Dobai a sápadt szomorújáték helyett vérbő, csaknem vérszagú komédiát rendezett a pécsi színházban, egy nagyon időszerű csattanóval. Ez a társadalmi mondanivaló a mű angol címéből kikövetkeztethető másik vonatkozásra, a szelídebb, humanistább újtestamentumi igazságra utal: „Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek!"

Ezenközben, s talán éppen ezáltal, jelentős emberi tartalmakat is fel tud mutatni az előadás, elsősorban két színésznek nyújtva át egy-egy teljes jellem megformálásának és kifejezésének lehetőségét: *Bánffy Györgynek* Angelo, és *Meszléry Juditnak* Izabella szerepében.

Angelo a rendező koncepciója szerint úgy lesz drámai alak, hogy – a több-kevesebb képmutatással takargatott cinizmus és hitetlenség idején – *hisz*, vagy legalábbis *hinni akar* azokban a törvényekben, melyeknek végrehajtásával megbízták. Bánffy ezt az alaphelyzetet motiválja mindvégig a tőle megszokott pontos és finom árnyalatokkal, alakítása így lesz a pápánál is pápább lenni akaró kispolgári prüdség és jezsuitaság tragikomédiája.

1962 DEC 21

1021

NAPLÓ

250-300 ágyas turistaszállást létesítenek Pécsett

Abaliget: nemzetközi camping — Új fürdőmedence Éger-völgyben Törökkori kiállítás Pécsett és Szigetvárott — Központosított idegenforgalmi szolgáltatások

Megyénk és városunk idegenforgalmi hivatalának vezetői tájékoztatták lapunk munkatársait jövő évi terveikről. Gál Béla, a Megyei Idegenforgalmi Hivatal vezetője közölte, hogy 1963-ban nem lesznek látványos új létesítményeik, a meglévőket bővítik és tökéletesítik a turisták kényelmére. Ennek keretében is több nagyszabású munkára kerül sor.

Folytatódik a helyreállítás Siklóson

A siklósi vár nagy költségek kel folyó helyreállítása a jövő évben is folytatódik. Régi patinájukban újjávarázsolják a még nem restaurált szárnyakat, újabb helyiségek nyerésével megszüntetik a jelenlegi szálló zsúfoltságát. Ujabb kiállítótermet alakítanak ki, ami lehetővé teszi a múzeum tematikai bővítését. A volt éttermi részben 150 férőhelyes előadótermet hoznak létre, így a vár különböző rendezvények színtere lehet. Bővítik a vízvezetéki szolgáltatást, távlatban melegvizes csapokat is felszerelnek. Ugyancsak távolabbi cél: az éttermet a földszinti pincehelyiségben helyezik el, a budapesti Mátyás pincéhez hasonló elgondolással. Uj, a korábbinál tökéletesebb siklósi útikalauzt adnak ki, korszerű nyomdai kiállítással. Ceglédi István budapesti festőművész grafikáival és gazdag képanyaggal. Harkányban a jelenlegi 240 férőhelyes fizetővendég-szolgálatot legalább 300 ágyasra bővítik, amit vállalatok és intézmények is igénybe vehetnek.

Szigetvárott a jelenlegi 120 férőhelyes turistaszállást 168 férőhelyesre nagyobbítják. Befejezik a várfalak helyreállítását, restaurálják a császárság idejéből való barokk óratornyot. Felszabadítják és bemutatásra alkalmassá teszik a Zrínyi korabeli földvár faszerkezetét és belső várat, befejeződik a váron belüli dzsámi és XVIII. századbeli kastélyépület helyreállítása. Mindkét épület állandó jellegű kiállítási célokat szolgál majd Zrínyi Miklós illetve a törökök korából. A szigetvári vár lesz a magyarországi Zrínyi-gyűjtemények színtere.

Bővítik a vár jelenlegi vízvezeték- és villanyhálózatát is.

Abaliget a 11 között

Két hete értesítették a Megyei Idegenforgalmi Hivatalt, hogy 1963-tól kezdődően Abaliget nemzetközi campinggé lép elő. Abaligetet is beleszámítva 11 ilyen sátortábor lesz az országban, külön baedeckert adnak ki a népszerűsítésükre.

A külföldi rang kötelez, a Megyei Idegenforgalmi Hivatal bővíteni kívánja a szolgáltatásokat, hogy az önellátó sátrak külföldi lakói kellő mennyiségű és minőségű főznivaló élelmiszer-nyersanyaghoz jussanak. Bővítik a gépkocsi parkolóhelyet, szabadtéri filmvetítéseket rendeznek, amelyen fő ként az ország idegenforgalmi nevezetességeit mutatják be. Megkezdik az 5,5 holdas csónakázó tó kialakítását. Orfűn folytatódik a barlangfeltárás, illetve a lapunkban már ismertetett tavak kiépítése. Az abaligeti autóbuszjáratot az orfűi tóig kívánják meghosszabbítani.

Megszűnik a pécsi turistaszálló-hiány

Amint Somos Jenő, a Városi Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének tájékoztatásából kiderült, a Városi Idegenforgalmi Hivatal tervei is gazdagok. A legjelentősebbnek a 250—300 ágyas turistaszállás felállítása igérkezik, amelyet egy adott műemlékjellegű épületben fognak elhelyezni. A létesítmény megszünteti a jelenlegi turistaszálló-hiányt.

Magyarürög fölött, az Éger patak természeti szépségekben bővelkedő völgyében terméskövekkel kirakott fürdőmedencét létesítenek a pécsiek örömére. A szalonnasütővel, főzőhellyel és úttal ellátott hely, amely közel van az autóbuszmegállóhoz is, minden bizonnyal népszerű lesz.

Májusban a hivatal kiállítást rendez a török-kori emlékekből Jakováli Hasszán bég dzsámijában. A kiállítás anyagának egy része már megvan. Pompás törökkori szőnyegek és függönyök, remekbeszabott keleties ötvösmunkát dicsérő füstölők és török pipák, egy másfél méter magas, olajmécsekkel ellátott régi csillár láthatók az eddigi gyűjtemény között.

Folytatódnak a mecseki park erdő szépítési munkái is. Az idén a Dömörkaputól a Kisrétig építettek ki pihenő padokkal ellátott pompás gyalogutat, jövőre Kisréttől Kantavárig javítják meg a gyalogutat. Ezt a részt is ellátják padokkal.

Uj kiadványok a római és török korról

A Városi Idegenforgalmi Hivatal különösen propaganda tevékenységét kívánja fokozni a jövő évben. Gerő Győző, a budapesti vármúzeum igazgatójának tollából megjelent a Pécs törökkori emlékei című könyv. A 90 oldalas kiadvány nemcsak a műemlékek jelenlegi képét, hanem régi formájukat is bemutatja képés alaprajz mellékleteiben. A könyvben Germanus Gyula világhírű török szakértő írt előszót. A 10 ezer példányban kiadott könyvet minden bizonyal hamar szétkapkodják. Hasonló mintára készül a Sopianae, a római kori Pécs dr. Fülep Ferenc, a Nemzeti Múzeum egyik főigazgatója munkája alapján. Ez lesz az első kiadvány, amely Pécs világviszonylatban is számottevő római kori emlékeit bemutatja. Elkészült Lantos Ferenc pécsi festőművész 21 témából álló igen szép pécsi gyufacímke sorozata is, amelyből a hivatal 15 000 sorozatot rendelt, a budapesti gyufagyár pedig milliós tételben fogja felhasználni.

— Magyar —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

ÚLI
APLÓ
...A MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA
50 FILLÉR 298. SZÁM

munka-
zésben

bizo tságon

Az üzemek igazgatói bátran támaszkodjanak a társadalmi és a tömegszervezetek munkájára.

Kapjon méltó helyet az üzemben a társadalmi bíróság is, amely egyik kiváló eszköze az embernevelésnek.

Bánki Nándor elvtárs referátuma után hozzászólások következtek. A pécsi vállalatok igazgatói elmondották azokat a problémákat és eredményeket, amelyekkel az új év elején számolni kell. Felszólalt többek között Kárpáti Ferenc elvtárs is. Elmondotta, hogy a

VII. kongresszus óta eredményes munkát végeztek üzemeink, megvalósították a párt célkitűzéseit. Hangsúlyozta, hogy az elkövetkező évben az ipar szerkezetét kell megváltoztatni,

s a mennyiség helyett a minőségre kell törekedni. Ez természetesen csak úgy valósítható meg, ha tudományos alapra helyezzük a munka- és az üzemszervezést. Főbb vonalakban ismertette a második ötéves terv fő célkitűzéseit az iparban.

Újévi ajándék az 1963. év első újszülötteinek

Az Állami Biztosító hagyományához híven az 1963. év budapesti és vidéki első újszülöttének húsz-húsz ezer forintos életbiztosítási kötvényt ajándékoz. Az elsőséget az Egészségügyi Minisztériumtól kapott jelentés alapján dönti el. Ha a véletlen úgy hozza,

Áramot ad az oroszlányi hőerőmű harmadik gépegysége

Szerdán délután jelentős eseményre került sor az Oroszlányon épülő, az ország legkorszerűbb és legmagasabb fokon automatizált kétszáz megawattos hőerőművénél. Két nappal a határidő előtt üzembe helyezték a harmadik gépegységet.

A harmadik gépegység már a kísérleti üzemelés alatt is ára mot ad az országos hálózatba.

Gyors ütemben épül az utolsó gépegység is, amelyet a tervek szerint júniusban helyeznek üzembe.

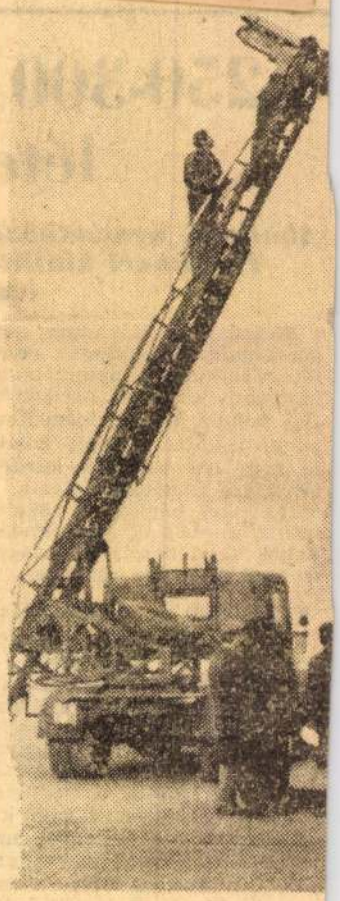

A DÉDÁSZ létrás kocsija álla
rossz villanyégőt vagy fénycsö
cserélik. A Széchenyi téri fé
vizsgálják, és ha szükséges

Háromnapos tanfolyc
a nőtanácsi vezetők ré

Tegnap befejeződött három megye — Somogy, Tolna, Baranya — nőtanácsi vezetőinek háromnapos tanfolyama, amelyet Pécsett rendezett a Magyar Nők Országos Tanácsa. A tanfolyamon résztvettek a megyék, a járások és a városok nőtanácsainak titkárai, vezetőségi tagok és munkatársak.

A nőtanács vezetői megvitatták — előadások alapján — a VIII. kongresszus jelentőségét, a nőmozgalom művelődésügyi és mezőgazdasági feladatait a kongresszus határozatának tükrében.

A VIII. kongresszus jelentőségéről *Ambrus Jenő* elvtárs, Pécs város pártbizottságának első titkára, a művelődésügyi feladatokról *Erdei Lászlóné*, a MNOT elnöke, a mezőgazdasági feladatokról *Horváth Sándorné*, a nőtanács Somogy megyei titkára tartott előadást.

A tanfolyam szemináriumain megtárgyalták a gazdasági épí

mi feladatokat, a párt politi kájának jellemző vonásait: bizalmat a népben, az őszint légkört, a dolgozók anyag helyzetének javítására irányu ló politikát, a béke védelmé nek erősítését. A szemináriu mokon nagy teret kapott a mezőgazdaságban dolgozó nők helyzete, az egységes paraszti

6,— Ft

1021

Bertha Bulcsu

Füstkutyák

Két novellaskötet után első regényével jelentkezett a Pécsett élő fiatal prózaíró. A Füstkutyákban Bertha Bulcsu új szemszögből, szokatlan írói módszerrel közelíti meg a mai falu átalakulásának kérdéseit.

„A lendületes, sokszínű életet szeretem, azokat az embereket, akik valamilyen formában a teljességre törekednek, a cselekvő hősöket, akik tengerre szállás előtt nem kötnek életbiztosítást . . .” – mondja könyvéről az író. Központi alakja Krizek, az üzemegység-vezető a fordulatos cselekmény ellenére is belülről ábrázolt „lírai” hős, jellemképlete Bertha korábbi novellahőseire emlékeztet. Ugyancsak novelláit idézik, de új összefüggésekben, megváltozott funkcióval, a sajátos légkör, a szimbólum felé hajló elemek, s a humoros-ironikus előadásmód.

A különböző jellegű formai elemek együttes belső feszültséget, ellentmondásokat is eredményez a műben, s bizonyára érdekes viták-ra nyújt majd alkalmat.

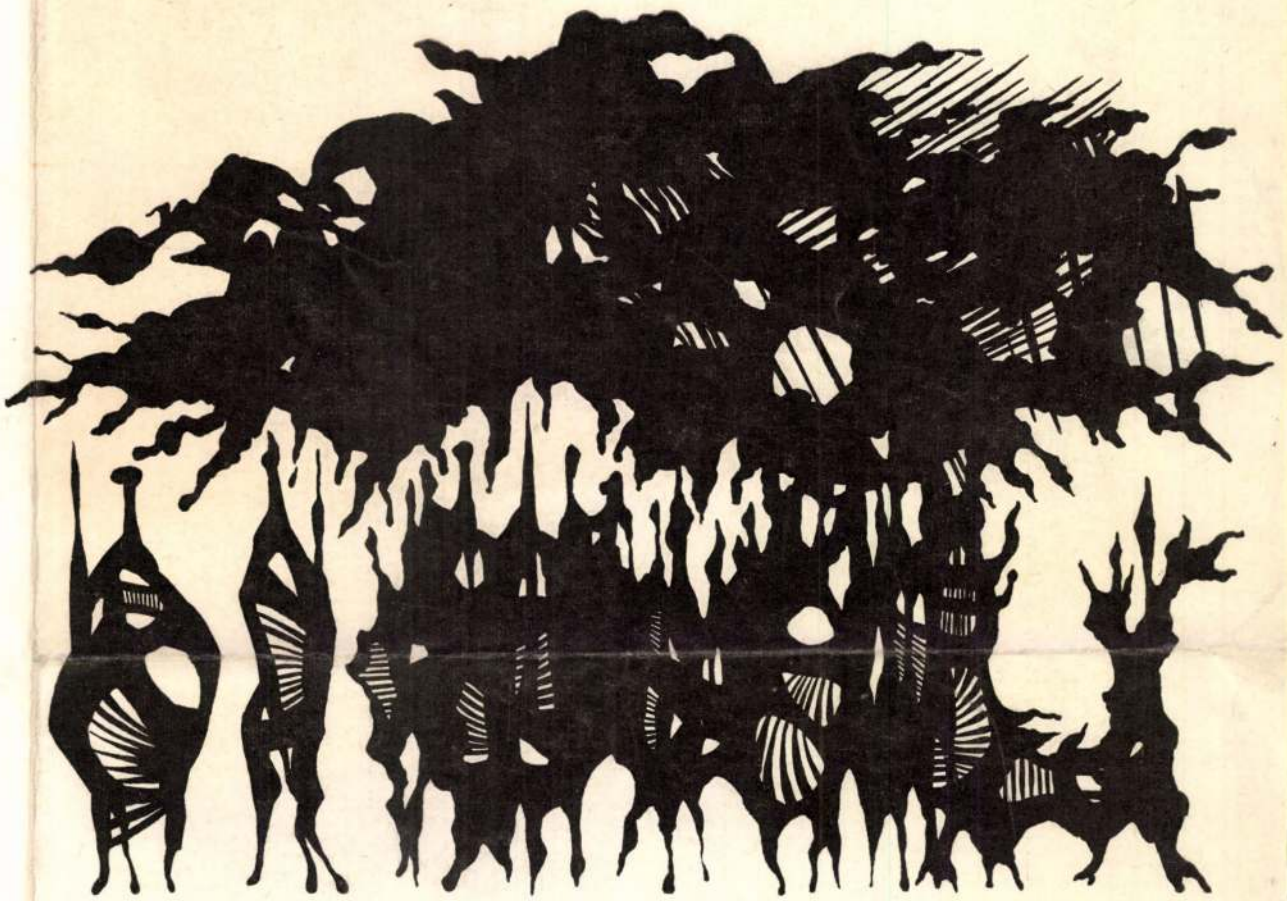

LANTOS FERENC: Hadsereg. 1964.

MDK.

Lantos Ferenc grafikus

"Tájvázlatok " / tusrajz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 33.1.

M.D.K.

Lantos Ferenc
festő

Új városrészünk épül" című
képét 5000 forinttal jutalmazták

Művészeti életünk.
Művészet, 1961. március. — 42 l.

MDK.

Lantos Ferenc grafikus, Pécs,

"Vázlatok aBalatonnról" /ceruza/

"Tájvázlatok" /ceruza/

Vidéken élő képzőművészek kiállitása
Nemzeti Szalon,,1955. 18.1.

M.D.K

Lantos Ferenc
festő

Portréiról „Női portré (repro)
„Komlói szén osztályozó este"
„Balatoni élmény", „Munkásakadémia", „Útépítők" c. művei.

*: Lantos Ferenc.
Művészet, 1961. szeptember — 46 l.

Fautos Ferenc

Képvásárlások a képzőművészeti kiállításon.
Gádor Emil

Dunántúli Napló
Pécs
1956. máj: 27.

Lantos Ferenc festő

Művei:

Tusrajz I. 1964 14x20 cm (emlitve)
" II. " " "
" III. " " "
" IV. " " "

Naplemente 1959 olajf. 60x80 cm (kepkó)

Sokkadné: Déldunántuli Képzőművének Kiallítása 1964-65 30-31 old

Santos Ferenc festő: 1929-ben nőtt
tett Pécsett. A bpi Kép. Főiskolán
Kmetty-nél tanult (1947-49) majd
hasztyn Ferencnél. 1957 óta több
kiállítása volt Pécsett, és több
megyei díjat kapott. A pécsi
műv. gim. tanára.

Sakkadiné: A déldunántuli
Képzőművének kiállításai, 1964-65
30-31 old.

M.D.Y.

Lantos Ferenc
festő

A mult evben Sihlós várában
rendezett tárlaton szerepelt

K. Á: Barampjak Sihlóson
Művészet, 1965. junius - 39 lap.

Lantos Ferenc MDK

Élménygyüjtés céljából egy hónapos ösztöndijben részesitette őt a Baranya megyei Tanás, a Pécs mj. városi Tanács és a Szakszervezetek Megyei Tanácsa.

Uj munkás és parasztművelődés ábrázolásához gyüjt anyagot.

—: Tiz iró és tiz képzőművész kapott az idén művészeti ösztöndijat.

Dunántuli Napló. 1962. jul. 26.

Lantos Ferenc

Férfifej

Rajz, reprodukció.

Felvidéki. 1964 9. szám, 84. l.

MK

Lantos Ferenc

szerepelt a kiállitáson.

B.B.: Megnyilt a baranyai képzőművészek
kiállitása Siklóson.
Dunántuli Napló 1964. jun. 14.

Lantos Ferenc MDK

szerepelt a Képcsarnok Vállalat Kossuth Lajos üzletében rendezett kiállitáson.

--: Pécs és Baranya megyei képzőművészek kiállitása.
Dunántuli Napló 1964 máj. 30'

MDK

Lantos Ferenc

A nyáron vízfestményeket készitett Mecseknádasdon és a Balatonnál.

Fényképrepr. L.F. nyári termését rendezi

Bertha Bulcsu: Pécsi Műtermekben.
Dunántuli Napló 1963 aug. 19.

Lantos Ferenc M.D. .

Rajz. / Híd viterlásssl/ repr.

Magyar Építőművészet 1963/2 62.1.

Lantos Ferenc

3 Rajz (Szarvák)

Jelenkor, 1964. 12 sz. 1100 red
1104 "
1130 "

MDK

Lantos Ferenc

Szerepelt a pécsi festők "Balaton" című kiállitásán a pécsi Képcsarnokban.

--: Pécsi Festők kiállitása a Képcsarnokban. Dunántuli Napló. 1963 okt. 2.

Lantos ferenc, festő MDK

Lantos ferenc festőművész pécsi tárgyú gyufacimkéjéből hétezer sorozat helt el eddig.

– : Hír 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. márc. 25.

M.D.K

Lautos Ferenc
festő

Pécsi bányavidék, „Komlói szinosztályozó", „Napozó", „Balatoni part" című képeivel vett részt a pécsi tárlaton.

Kocsogh Ákos
~~Szatmári Gyula~~: Ösztöndíjas képzőművészek kiállítása Pécsett.

Művészet, 1963. december – 42 lap

Lantos Ferenc

Grafikái, tollrajzai a Déldunántúli Képzőművészek Tárhatán, Szekszárdon.

aulítve.

Jelenkor, 1965. 2. szám, 155. l.

Lantos ferenc, [festő] MDH

Pérsett mutatja be alkotásait.

– : Változatos az őszi kiállítási nezon

9.

NÉPSZABADSÁG - bp. 1964. szept-18.

mdk

Lautos Ferenc

munkai: Cimlap, 140, 158, 167.
lapon (absztrakt rajzok)
(Cimlapon leaingfej)

Jelenkor, 1961, 2. 11 cimlap stb.

mdk

Lantos Ferenc

Mecseknádasd e. mivc
(Mimelléklet)

Jelenkor 1960 6. sz 65. l előtt

mdk

Lantos Ferenc

rajzai: (épület)
(gjártelep)

Jelenkor 1962, 2 sz 223, 235. l

melk

Lantos Ferenc

rajzok

Jelenkor, 1962, 4. sz 437, 448, 450, 510, 568, l.

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 SZEP 27

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1021

NYÁRI TERMÉS

Több, mint száz tollrajzot és akvarellt készített a nyár folyamán Lantos Ferenc festőművész, a Művészeti Gimnázium tanára a Balatonról és a Balaton környéki tájakról, a pihenő, nyaraló emberekről. Alkotásait kiállításon akarja bemutatni a közönségnek. Lantos Ferenc jelenleg egy nagyobb kompozíción dolgozik, az ösztöndíjas pályázatra.

A második képen: Egy tollrajz a sok közül, melyet a festőművész a Balatonról készített.

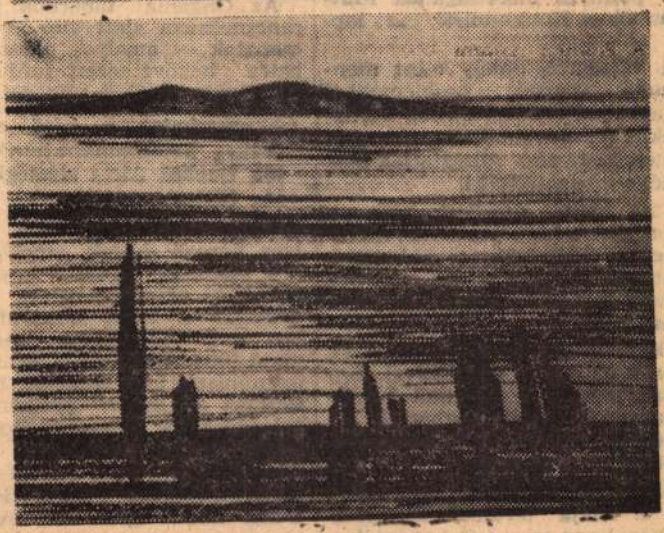

(— Szokolai felv. —)

ISA képvise
zási javasl

ipari Dolgozók
ének titkára k

„A legsúlyosa
ményekkel
amerikai politi… és saj-
tószervek olyan esztelen kö-
vetelése, hogy indítsanak
háborús akciót Kuba ellen".

Az aggodalom hangján írnak az angol lapok is. A Statist című pénzügyi hetilap arra a veszélyre figyelmeztet, hogy Kennedy szuezi mintájú támadást indíthat Kuba ellen, s ez elkerülhetetlenül a Szovjetunió közbelépéséhez vezetne. A Tribune sürgeti, az angol parlament tagjai világosan jelentsék ki, hogy Anglia nem hagyja magát belekeverni sem miféle konfliktusba az Egyesült Államok részéről.

ZATA

5 problémáiról
tűzéseiről

„N politikai bizottságának főtit-
, az Olasz Kommunista Párt lap-

lai válságról, amely mint mon-
iletett vezetési problémákból
t azonban a függetlenség kérdé-
nek, s az anarchiának a megaka-
öntés, hogy nem változtatják meg
telét — jelentette ki.

állást foglalt amellett, hogy az
n legálisan, ha e pártok az alkot-
ódnek. A forradalom továbbvitelé-
lhangzanak majd a decemberben
egszervezendő kongresszuson, ame
vesz részt.

ai körzeteket létesítenek, amelyek
nosak az eddigi vilajákéval. Egy
rmánynak és a politikai bizott-
j hadsereg 40 000 emberből áll
később csendőrséget, nemzetvé-
őrséget is szerveznek.

mondotta —, hogy mindenütt
a 3. vilaja területét is, amely
ahhoz, hogy csapatait bevonják a

a Szovjetunióban és Jugoszláviában egyaránt, hiszen a két ország kölcsönös kapcsolatainak javulása hasznára van minden olyan országnak, amely a szocializmust, a kommunizmust építi.

— A Szovjetunió és Jugo-

Az elnökö
csapatok
felül Arg

Az ország nagyobb
a h

Nyugati hírügynökségek legfrissebb jelentései szerint a vasárnapra virradó éjszaka Argentínában némileg tisztázódott a helyzet — legalábbis ami a katonai erőviszonyokat illeti.

Az Ongania tábornok parancsnoksága alatt álló „kék" csapatok — amelyek a szombatra bekövetkezett fordulat óta Guido elnököt támogatják

— szombaton a késő est
órákra hatalmunkba kerítet-
ték Buenos Aires stratégiai-
lag fontos pontjait.

A város több kerületében súlyos harcok dúltak, amelyek nek során a „pirosak" egysé gei gyors egymásutánban ki ürítették a város központjá ban levő Alkotmány teret majd főhadiszállásukat, a had ügyminisztérium épületét. Ha sonlóan a „kékek" győzelmé vel végződtek a harcok Rosario és Salta városokban is Mint hírügynökségi jelentések hangsúlyozzák, a „kékek" dön tőnek látszó győzelmét első sorban az tette lehetővé, hog a légierő az ő oldalukra állott

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 1
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1902 OKT 3

— Ebben a hónapban megjelennek Lantos Ferenc pécsi festőművész gyufacímkéi. A sorozat érdekessége, hogy valamennyi lap városunk régi és új, nevezetes épületeit ábrázolja.

Park: Pirosbetűs hétköznapok
(fél 5. fél 7 és fél 9 órakor).

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 AUG 30

ESTI PÉCSI NAPLÓ

— **Elkészítette** Lantos Ferenc festőművész a 22 darabból álló gyufacímke sorozat rajzait. A címkéket a gyufagyár nyomdájában készítik és hamarosan megjelenik a gyufásdobozokon.

Louis Perez

MDK

Lantos Ferenc, Pécs

Vázlatok a Balatonról, cer.

Tájvázlatok, cer.

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.1955.

18.1.

MDK

Lantos Ferenc. Részt vett a Pécsi Képcsarnok Fiókjánál rendezett kiállításon.

tájképei.

- -: Kiállítás nyílik a pécsi és baranyai képzőművészek alkotásaiból.

Dunántuli Napló 1964. máj. 27.

Lantos Ferenc, [grafikus] MDh

A Jelenkor áprilisi számában rajzokkal szerepel.

–: „Öntöndíjas" 2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. ápr. 20.

MDK.

Lantos Ferenc

Rajzát közli a Dunántuli Napló 1965 márc.1-i száma. 4.lap.

Lantos Ferenc festő M.D.K.

Falfestmény a pécsi "Mecsek"cukrászdában

Építész:Kiss Tibor

Magyar Építőművészet 1962 /6. 19.1.

.Y.D.

Lantos Ferenc festő M.D. .

Pécsi születésü.
Kiállitása Pécsett a Janus Pannonius Muzeumban.

Uthengerlők /olaj/ r epr.

Balaton repr.

Munkásakadémia

Tilai Ernő: Lantos Ferenc festőművész képkiállitása
Magyar Épitőművészet 1962./1. 54.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Ferenc

ESTI HIRLAP

1963 MÁR 25

Hétezer sorozat kelt el eddig Lantos Ferenc festőművész pécsi tárgyú gyufacímkéjéből.

Lantos

1962 DEC. 30

1021

A színházigazgató, a költő, a képzőművész, a zenei vezető

Az év eseményeiről és a tervekről

Az év utolsó napja az élet minden területén a számvetésé. A számológépek országszerte bemelegedtek, s hosszú, többjegyű aranyszámokkal felmérték az ország gazdaságát. A kulturális élet eredményeit aligha lehetne számokkal mérni, de néhány mondatban azért megfogalmazható minden, ami az 1962-es évet jellemezte. Munkatársunk felkereste a kulturális élet vezetőit és két kérdést intézett hozzájuk:

1. Milyen eredményeket értek el 1962-ben, munkájukra mi volt a legjellemzőbb, s milyen események jelezték a munka kiemelkedő eredményeit?

2. Mit akarnak megvalósítani 1963-ban? Milyen terveik vannak, mi várható?

Nógrádi Róbert

— Az őszi szezon szeptember 21-én kezdődött, így azóta mindössze három hónap és egy hét telt el, ami nevetségesen *rövid idő*. Ezen rövid időszak alatt a legfontosabb probléma, *a közönség és a színház kapcsolata megoldódott*. Úgy érzem, a színház lényegében rátalált az útjára, népszerű, sokoldalú műsorpolitikát folytat, a művészi színvonal megtartása mellett. *Mindez a látogatottságon is megmutatkozik*, ami teljesen kiegyensúlyozott. Nagy örömet jelent számunkra, hogy a közönség *valamennyi műfajú előadásunkat* látogatja. Ez jól megmutatkozik a Cyrano, Hoffmann meséi, Ezer frank jutalom és a Balett-est előadásain. Annak is örülünk, hogy az eltelt három hónap alatt sikerült olyan előadásokkal is színpadra lépnünk, melyek a közönség érdeklődésén kívül, *jelentős szakmai sikert is arattak*. Gondolok itt a Hoffmann meséi c. bemutatónkra, s az olyan kiemelkedő sikerekre, mint a Balett-est, és a Cyrano előadásai voltak. Ezek a bemutatók, nemcsak a szakmai hazai érdeklődését keltették fel, hanem *jelentős külföldi érdeklődésnek is örvendhettek*. Alig van most olyan előadásunk, melyeken ne vennének részt külföldiek.

Ha az 1963-as elképzeléseinkről akarok beszélni, előljáróban el kell mondanom, hogy *társulatunk élete jelenleg kiegyensúlyozott, a színházban konstruktív munka folyik*. De ezzel még távolról sem vagyunk megelégedve. Szükségesnek tartjuk a *művészi színvonal további emelését*. A társulaton belül a művészi munkát folyamatosan akarjuk javítani. Januárban és februárban sok érdekes előadást láthat majd a közönségünk. Január 11-én *Fényes Szabolcs Maya* című operettjét mutatjuk be, melyet *Kalmár András* rendez, s a főszerepeket *Pécsi Ildikó, Mester István, Latabár Kálmán, Péter Gizi és Szalma Lajos* játsszák. Január 25-én *Akszionov Kollégák* című darabját mutatjuk be, mely a szovjet új hullám első drámai jelentkezése. Rendezi *Téry Árpád*, mint vendég, a főszerepet az ugyancsak vendég *Vetrő Margit* alakítja. Színpadra lép még benne *Vág Mária, Győry Franciska, Somogyi Miklós, Upor Péter és Karikás Frigyes*. Február 15-én az *Othello*-t mutatjuk be, melyet kettős szereposztásban tartunk műsoron: Othello: *Iványi József* és *Bánffy György*, Jago: *Dávid Kiss Ferenc* és *Dobák Lajos*, Desdemona: *Ambrus Edit*. A darabot én rendezem. A felújításaink között szerepel még *Verdi Álarcosbál* és *Puccini Bohémélet* című darabja — mondta Nógrádi Róbert, a színház igazgatója.

Pákolitz István

— Munkatervünket végrehajtottuk. A szakosztályok megalakulásával *bővült és gazdagodott az írószövetség programja*. Középpontjában az írók esztétikai és politikai fejlődésének segítése állt, melyet főleg a még meg nem jelent művek kritikájával segítettünk. A frissen elkészült művek *bírálata elsősorban baráti segítség*. Vitákat rendeztünk a megjelent könyvekről is. Ezt a módszerünket Lálics elvtárs, a Jugoszláv Írószövetség titkára, aki a közelmultban Pécsett járt, furcsállotta, mivel náluk a megjelenés egyúttal teljesen pozitív kritikát is jelent. A 62-es évben erősen megszaporodtak *az irodalmi estek*, melyeket a megye határain túl, Dunántúl nagyobb városaiban tartottunk, hogy élő kapcsolatot létesítsünk *a Jelenkor munkatársaival és olvasóival*. Lehetőségeink minden területen megnövekedtek. *Sokat segítettek az ösztöndíjak*, melyeket az írók jól használtak fel. Az 1962-es évben *hat pécsi írónak jelent meg fővárosi könyvkiadónál könyve*.

Az 1963-as év munkáját meghatározzák új lehetőségeink. A Magvető-Jelenkor könyvkiadónál *négy könyv, három prózai mű és egy verseskötet jelenik meg*. De most jönnek már a kéziratok, melyek *az 1964-es könyvkiadási terv alapjai lehetnek*. Sokoldalú munkát jelent az 1963 január 1-től havonta megjelenő Jelenkor is. Az új évben még jobban kiszélesítjük az irodalmi estek hatókörét, *melyek kapcsán új tehetségeket szeretnénk felfedezni*. Kapcsolatot kívánunk teremteni a társművészetekkel, itt elsősorban a színházra, képzőművészetre, zenére és filmre gondolok. Foglalkozni szeretnénk még a *szomszéd népek irodalmával is* — mondta Pákolitz István, az Írószövetség Pécsi Csoportjának titkára.

Lantos Ferenc

— Munkánk két részre oszlik, *a belső alkotó munkára és a művek bemutatására*. Az alkotó munkához sok segítséget kaptunk, ösztöndíjakat, műtermeket, így ilyen vonatkozásban fejlődés tapasztalható, *eredményesen telt az év*. A kiállításokkal azonban évek óta baj van, mert Pécsen *egyetlen olyan hely sincs, ahol a munkacsoport gyűjteményes kiállítást tarthatott volna*. Ezért az őszi tárlatok és a pécsi országos kiállítások évek óta elmaradnak. A TIT Bartók Béla klubjában és a múzeum Káptalan utcai helyiségében mindössze *néhány egyéni kiállítást tudtunk rendezni*. Az elmúlt év nagy eseménye, hogy *Martyn Ferenc* Munkácsy-díjat kapott, művelvel részt vett a velencei biennálén, megjelent a Don Quijote és Az apostol illusztrációja, melyekből Budapesten kiállítást is rendeztek, s egyéves porcelángyári munkájából pedig a közelmúltban Pécsett rendeztek kiállítást. *Az év másik nagy eseménye az ösztöndíjasok kiállítása volt*.

Jövő évben a pécsi képzőművészek *szeretnék még jobban megismerni és ábrázolni korunk valóságát*. Ebben a munkában nagy segítséget jelenthetne az ösztöndíj. Szeretnénk, *ha 1963-ban kiállítási problémánk megoldódna*, hiszen a festő művei akkor kezdenek élni és hatni, amikor a közönség elé kerülnek — erre azonban nincs reményünk. Ha mégis megoldódna a teremproblémánk, akkor *öt kiállítást* rendeznénk, melyek egyúttal Pécs egész képzőművészeti életét bemutatnák. Az öt kiállítás a következő lenne: *1. A munkacsoport megyei kiállítása. 2. Országos pécsi kiállítás. 3. Ösztöndíjasok kiállítása. 4. Fiatal pécsi képzőművészek kiállítása. 5. Porcelángyári tervezők ötletkiállítása.* Ezeken kívül szeretnénk egyéni kiállításokat rendezni, valamint a TIT keretében képzőművészeti és esztétikai ismeretterjesztő előadásokat — mondta Lantos Ferenc, a Képzőművészeti Szövetség baranyai munkacsoportjának titkára.

Antal György

—Az 1962-es esztendő zenei szempontból igen szerencsésen kezdődött. *A Leningrádi Filharmónia világhírű zenekara Mravinszkijjal az élén nagyszerű nyitányt játszott az új esztendő zenei eseményei elé*. Ha valóban igaz a mondás, hogy „ha a vége jó, minden jó", akkor elmondhatjuk, hogy *Gardelli ragyogó koncertsikere* méltó befejezése volt az esztendőnek. Ami közben történt, az a *nyugodt, tervszerű munka ideje volt*, a jólsikerült koncertek, ünnepi pihenőivel. Célul tűztük ki a *zenekar egyes szólamainak megerősítését, ez sikerült*. Ma a Pécsi Szimfonikus Zenekar nem vidéki zenekar többé, hanem *jelentős tényezője az ország hangversenyéletének*. A Liszt Ferenc Kórus szempontjából a 62-es esztendő nem mindenben mondható szerencsésnek, hiszen *az utolsó pillanatban el maradt egy külföldi turnéja*. — Művészek és együttesek számára az év legizgalmasabb eseménye az volt, hogy *eddig soha nem látott koncertigényt kellett kielégítenünk*.

Az 1963-as év munkáját a múlt évi és az azt megelőző évek eredményeire építjük. A koncertévad második fele, reméljük, semmiben sem marad el eseményekben és sikerekben az eddigiektől. *Az új évben egyébként jelentős ünnepe lesz a pécsi zeneoktatásnak*. Okmányszerűen bizonyítható ugyanis, hogy *Pécsett 1788-ban alapítottak állami zeneiskolát*. Az évfordulót igyekszünk méltóképpen megünnepelni. Ha sikerül az évforduló köré *nemzetközi zenei eseményt teremtenünk*, melyről a tárgyalások folynak már, akkor végre elindul Pécsett zenei vonatkozásban is valami, ami folytatná *a zenei ünnepi játékok hagyományát*. S végül egy óhaj: *Ahhoz, hogy közönségünk teljes értékű zenei hallhasson a színházban, feltétlenül meg kellene oldani a zenekari árok befedését* — mondta Antal György, a Zeneművészeti Szakiskola igazgatója.

(Bertha)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-807

ESTI PÉCSI NAPLÓ

Az észtendőben készült el a salakhegy tövében, — a Panelgyár mellett — a korszerű Födémelemgyár, amelyik nagyban elősegíti a korszerűbb építési eljárások alkalmazását a pécsi és a baranyai beruházásoknál.

esztendőt

ehajtó Bizottsága köszönetet
kollektívájának és vezetői-
i az új esztendőre.
ap és eredményekben gazdag
i lakójának.
kultúra, az egészségügy kép-
és intézmények dolgozói,
atalok alkotó munkájukkal
s építése során eddig elért

ületes ember életének szeb-

osi Bizottságának első titkára

VASÁRNAP, 1962. DEC. 30.

pló

AP

lnökének nyilatkozata

egyvenhárom-
int Pécsre

**erűbb utak, meghonosodott
elmúlt négy esztendőben.**

lést. *Növekedtek a bölcsődei férőhelyek, az óvodáinkban pedig 310 gyermekkel többet írhattak be a szülők, mint négy évvel ezelőtt.* Az egészségügyi feladatok ellátásra négy év miatt 13 millió forinttal emeltük meg a hitelkereteket.

Népszerű a szövetkezeti lakásakció

Kulturális intézményeink, iskoláink is sokat kaptak ezekben az években. Az iskolai reform végrehajtása során négy év alatt 32 millió forinttal biztosítottunk évenként többet az iskolai oktatásra, ami mintegy 20 000 pécsi diák jobb oktatását, nevelését szolgálta. A Nemzeti Színháznál levő és a tartalmi munkában jelentkező problémákat is megoldottuk. Műsorpolitikánk közelebb került a mindennapi élethez és helyességét mi sem bizonyítja jobban, mint a színház 5600 bérletkiadása. Jelenleg 12 000 különféle bérlettulajdonosa van a városnak, vagyis minden tizedik pécsi ember rendszeres színház, mozi, vagy klublátogató.

Az elmúlt négy év jelentős eseménye volt az is, hogy a város lakossága megértette tanácsunk célkitűzéseit és közvetlen munkájával is segítette azok megvalósulását. Megközelíti a 10 millió forintot annak az önként vállalt munkának az értéke, amit két esztendő alatt végeztek el városunk dolgozói. Nem volt olyan intézmény, üzem, vállalat, iskola, amelyik ne kereste volna fel a Mecsek új létesítményeit, hogy kétkezeimunkájával járuljon hozzá azok gyors megvalósításához. *A Mecseki Állatkert, Vidámpark, Uttörővasút mind e nagy társadalmi megmozdulás eredménye, és ma több százan hordják mellükön a társadalmi munka megbecsülését jelképező plakettok kicsinyített másait.*

A társadalmi munka meghonosodott városunkban. Parkok, utak egész sora bizonyítja, hogy a pécsiek megértették tanácsunk elképzeléseit és részt vállaltak a városfejlesztési feladatok megoldásából. A jövőben egyre több olyan létesítményhez kérik a lakosság társadalmi segítségét, amelyeknek megépítése elsősorban nekik nyújt kényelmet és hasznot, tanácsunk pedig anyagi eszközökkel támogatja a társadalmi munkások kezdeményezését.

Nem lenne teljes a sor, ha nem beszélnénk a város lakásépítési problémáiról. Az elmúlt négy évben is tovább építettük új lakónegyedeinket. Uj-Mecsekalján, a déli városrészben és Uj-Meszesen számtalan új ház hirdeti e problémánk egyre gyorsabb ütemben történő megoldását. Az elmúlt évben sikerült teljesíteni a kitűzött lakásépítési feladatokat és csak tanácsunk beruházásában ez évben 472 lakást építettünk meg és adtunk át. *Hamar népszerű lett a szövetkezeti lakásakció és ugyanilyen érdeklődésre tart ma már számot az emeletráépítés is.* Sajnos a szükségletek kielégítését még mindig nem tudjuk biztosítani, de már jó úton járunk ahhoz, hagy a 15 éves lakásépítési tervet maradéktalanul megvalósítsuk, s ezáltal ezt a jelentős társadalmi problémát is megoldjuk.

Az elmúlt négy évben nagyon sokat foglalkoztunk a város ivóvíz ellátásának megoldásával. Újabb kutak fúrásával a Duna-víznek a városba történt beszállításával igyekeztünk e problémán javítani. Ma ott tartunk, hogy a vízszolgáltatásunk mennyiségileg kielégítő, teljes mértékben fedezi a szükségletet Most azonban a mennyiségi problémák megoldása mellett egy új probléma, a minőségi probléma jelentkezett, amely úgy gondolom közismert a város lakossága előtt. A jövő év egyik legfontosabb célkitűzése, hogy megoldjuk ezt a minőségi problémát is és lehetőleg már a nyár elejére a mennyiségileg elegendő vizet jó minőségben is szolgáltassuk.

Nagy létesítmény: A tüdőszanatórium

Bár nem célom, hogy az elkövetkezendő új esztendő legfőbb célkitűzéseiről részletesen beszéljek, de mégis szükségszerű egynéhány jelentősebb jövő évi célkitűzést ismertetni.

Jövőre mintegy 520 lakást építünk és szerény mértékben ugyan, de már hozzákezdünk a régebbi városrészek bontásához, hogy ezáltal előkészítsük a szükséges területet a 1964. és 1965. évi lakásépítkezések számára. *Jelentős mértékben jutunk előre az iskolai tantermi ellátottság terén is. Jövőre mintegy 65 új tanterem lép üzembe és tovább javítja oktató-nevelő munkánkat.* Kiemelkedő létesítmény lesz a 300 ágyas tüdőszanatórium is. Az idei anyagi eszközöknek megfelelően tovább végezzük a sortatarozásokat és az útépítést.

Még egy gondolatban visszatérnek az elmúlt négy év eredményeire és itt főképp azt szeretném hangsúlyozni, hogy a már ismertetett gazdasági eredmények mellett nagyon jelentős politikai eredménynek tartjuk, hogy sikerült bevonnunk a tanácsi feladatok végrehajtásába a lakosság elég széles rétegeit. Azon törekvéseink, hogy a városfejlesztés,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1962 OKT 21

Lantos Ferenc

1021

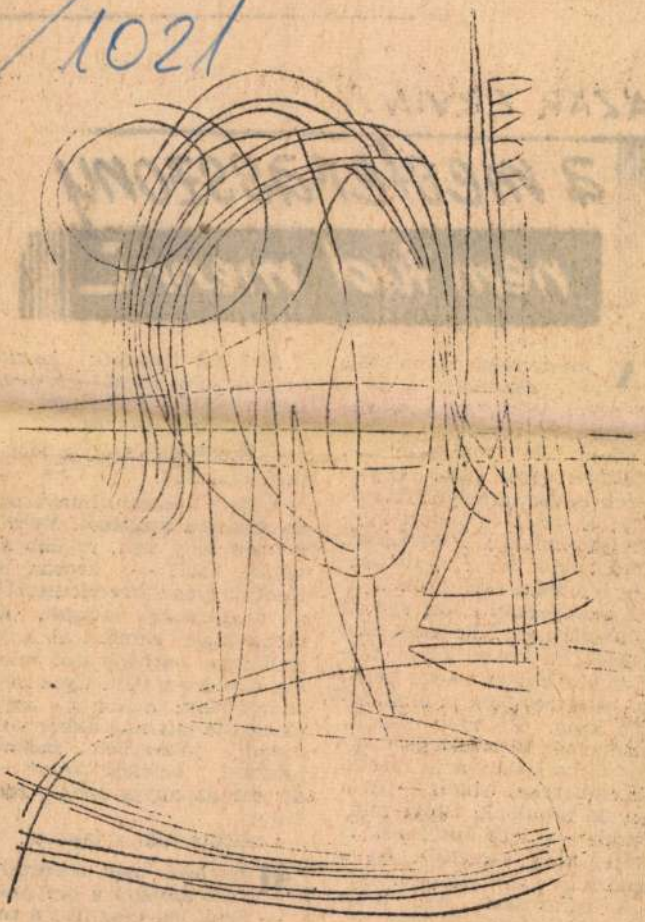

Lantos Ferenc: Rajz

LÁZÁR ERVIN:

a mesterasszony nem tud menni

A mesterasszony mindig az akácfákat látja az ablak előtt, meg a verebeket. A verebek aprók, szürkék és mozgékonyak. Szállnak ágról ágra. Olyan veréb is van, amelyik felborzolja a tollát és megül egyhelyben sokáig. Gubbaszt. Ezek ritkák, de a mesterasszony jobban szereti őket.

A kocsi-stand is ott van az ablak előtt, de már messzebb. Reggel, ha korán fölkel, látja az embereket, ahogy beiog nak és a hangjuk is elhallatszik idáig. Ezt nem szereti nézni, meg a dereka is megfájdul, ha sokáig arra fordul. Az embereket ismeri — itt a tanyán mindenki ismer mindenkit —, legtöbbről azt is tudja, ki a szeretője. Az ő urának is van szeretője.

A legfurcsább az, hogy ezért nem haragszik. Vagy talán maga sem tudja, hogy haragszik-e.

Ő menni szeretne. Olyan egyszerű az egész! Az ember

A hátát ilyenkor kezdte nyomni saját súlya — teleszaladt vibráló idegességgel —, azonnal föl akart ülni.

— Menyhért, szólj a Marinak. Felkelek.

A lány kócosan, hunyorogva kijött a szobából. Vézna, csontos lány volt, inkább az apjára ütött — arcban is. Nem nagyon szeretett beszélni, mogorvának látszott, az arcán hiába kémlelt az anyja örömet vagy bánatot, mindig egyforma volt. Csak délutánonként, mikor az apja elengedte játszani, akkor volt vidám, jókedvűen szokott játszani, belefelejtkezve — de ezt az anyja soha sem látta.

Leszedte róla a takarót.

Menyhért már elkészült, azt mondta a lánynak:

— Szólj, ha kész lesz a reggeli — és kiment.

Ügyes ágy volt, emelőkkel meg támasztékokkal. Menyhért csinálta. Menyhért

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Ferenc

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1962 OKT 21

1021

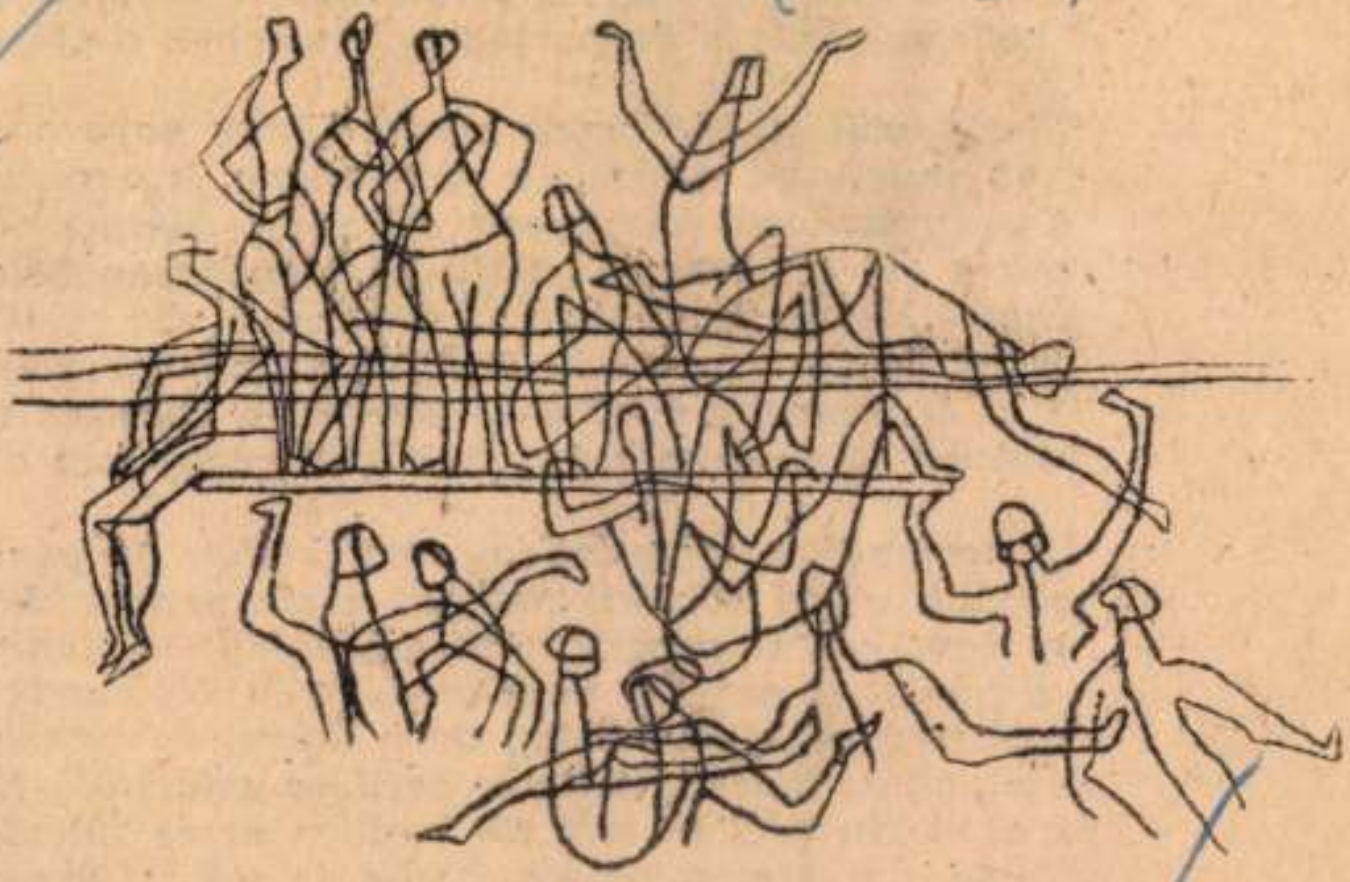

Lantos Ferenc: Rajz.

Lantos Ferenc

e enyh
egy z
at tisz
ztára

ranny
omba
nőkr
bölcse
kuszik az óriáshüllő és erre a dimenzióra
tör fel az égre az erdők sziklák templomos gótiká
de ez is mindegy mert a serviceben a kocsikat tisz
ha ezüst színű a haj vagy kék ezüst vagy kék a k

Én nem vettem gyopárt így nem kellett gyopár gy
szirmuk sóvár volt kikandikált a kis papírcekkerb
így nem kellett gyopár csak a patakok sziklánhab
s a fenyők a csúcsok roppant-levegős gótikus-temp
és pisztráng-les és műlégy oder Wurm és combigé
és a vadász-halász ösztön e prédára szimatoló fürg
és a hó zín szél a szél mi mellém ér és fülembe
sok itt a pisztráng galóca Äsche és sok itt a nyug

Friss újszülött hó ragyog hüsse is arcomba vagdal
és harsog a fény és a harsogó fény nyakonönti na

MNK

Lantos Ferenc

Tájvázlatok tusrajz 56x42

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 33.1.

1021 Lukács Ferenc

VITA

A korszerű művészet kérdéseiről

FOGALOMTISZTÁZÁS

Tüskés Tibor „A korszerű művészet felé" című tanulmánya a művészettel kapcsolatos „néhány alapfogalom, elvi megállapítás feleleventése" céljából készült. Valóban, a cikk végére érve az a gondolatunk támad, miért is volt szükség megírni mindezt? Hiszen már annyiszor hallottunk, olvastunk, vitatkoztunk róla. Elvi megállapításainak többsége látszólag magától értetődőek, és ez szinte megfoghatatlanná teszi számunkra, hogyan lehet ezekben a dolgokban bizonytalankodni. – Ha azonban a mindennapi gyakorlatban keressük a művészet helyét és szerepét, szomorú kép tárul elénk. Művészeti kérdések úton-útfélen előkerülnek ugyan, megoldásuk vagy megértésük viszont sokszor éppen az alapfogalmaknál elakad. S vannak olyan problémák is, melyek – az alapfogalmak tisztázottságának látszatával – szinte mindennapi beszélgetéseink rendszeres alkotóelemeli, valójában azonban mégsem egyértelműek.

Tüskés Tibor cikke szintén hagy maga után néhány olyan vitás kérdést, mellyel kapcsolatban általában foglal csak állást, feltételezve, hogy minden olvasó azt érti alatta, amit ő.

Véleményem szerint ezen a ponton kell megállni, és tisztázni azt, hogy valóban egyértelműen használja-e a köztudat az általában érintett alapfogalmakat, vagy nem. Eddigi beszélgetések és viták arról győztek meg, hogy sajnos sokan *a gyakorlatban* tanácstalanul állnak velük szemben, vagy vulgárisan és dogmatikusan értelmezik.

A következőkben megkísérelek néhány kérdést, elsősorban a festő szemével, a képzőművészet oldaláról érinteni.

A valóságról

A művészetet mindig a valósághoz való kapcsolatában vizsgáljuk, azaz a valósághoz, mint mércéhez viszonyítjuk. Ezért úgy gondolom, a lehetőséghez képest körvonalazni kell ezt a fogalmat és a művészetnek hozzá való viszonyát, mert evvel a szóval és evvel a viszonnyal nagyon sokan érvelnek a művészet „ellen", anélkül, hogy tisztáznák, mit értenek alatta.

A köztudat, ha képzőművészetről van szó, a valóságot a leggyakrabban csak a látható világra korlátozza, és azt is az évszakok, napszakok és az időjárás változásán kívül – állandónak tekinti. Így az alkotástól – az általa a természetben, sőt más képeken látott és megszokott – tárgyak, jelenségek és helyzetek reprodukálását várja.

Ez a felfogás a valóság-fogalomnak hamis és leszűkített formája. A marxista filozófia szerint a valóság a természet, a társadalom és az emberi gondolkozás dialektikus egysége. A művész tehát nem emelheti ki a három tényező közül egyiket sem különkülön, mert azok viszonyát kell vizsgálnia, azaz a három tényező a képzőművészet számára éppen egymáshoz való kapcsolatában jelenti a forrást. Ezért maga a valóság és a belőle kiinduló művészet is – külön-külön egyik tényezőre sem hasonlíthat, nem beszélve arról, hogy a társadalmi valóság, de különösen az emberi gondolkodás nem is

a világ látható és közvetlenül észlelhető sztférájában játszódik le, mégis ihletője még a képzőművészetnek is.

Eszerint tehát a valóság a *képzőművész számára sem* szűkíthető le csak a látható világra, mert ebben az esetben az egészből kiszakított résznek metafizikus szemléletéről lenne szó.

A valóság-fogalom ezenkívül történelmi kategória, ami azt jelenti, hogy nem tekinthető álló helyzetűnek. Folytonos változásában kell megfigyelni! S nem érthetünk egyet azokkal, akik ennek vizsgálatát kiszakítják a folyamatból, és valóságként akarják elfogadtatni az ötszáz, esetleg ötven évvel ezelőttit, aszerint, hogyy nekik melyik tetszik jobban.

Néhány gondolat a visszatükrözésről

A művészet és így a képzőművészet is a valóságtól különböző mértékben elvont, aszerint, hogy a visszatükrözés folyamatában a különös skáláján az egyeshez vagy az általánoshoz áll-e közelebb. A valóságtól való elvonatkoztatás azonban nem azt jelenti, hogy nincs kapcsolatban vele. Sőt éppen ellenkezőleg, a valóság absztrahálása a jelenségeknek és az általuk nyújtott és velük együtt ható összélménynek a lényegre való sűrítését jelenti. A sűrítés folyamatában természetesen kihull egy sor olyan kevésbé fontos mozzanat, mely nem tartozik a lényeghez és szerepet kapnak, vagy kaphatnak új motívumok is, melyek a jelenségben nem vettek részt, de az élmény kifejezéséhez, sűrítéséhez szükségesek.

A sűrítés tehát nem mechanikusan egyszerűsítő tevékenység. A képzőművészetben az absztrahálás nemcsak azt jelenti, hogy a jelenséget lebontjuk a csontvázig, hanem azt is, hogy az élmény kifejezéséhez szükséges eszközöket keressük meg, és csak azokat használjuk fel. A két folyamat megegyezik abban,, hogy eltávolodik, elvonatkoztat a jelenségtől, – de nem a valóságtól! Ennyiben „absztrakt" mindkét folyamat – a jelenséghez viszonyítva. – Tevékenységük iránya viszont ellentétes, mert amíg az első elhagy és lebont, tehát a kivonás megfelelőjét végzi, addig a második esetben inkább az összeadás képzőművészeti azonosáról van szó.

Ne tévesszük össze a tudományos visszatükrözést a művészivel! Amíg a tudomány a visszatükrözés folyamán a jelenségből kiindulva, de attól elszakadva fogalmazza meg a törvényt, addig a művészet a jelenségen keresztül, annak felhasználásával fejezi ki mondanivalóját. Tehát a művészi visszatükrözés – azáltal, hogy a jelenséget felhasználja – közvetlen, életszerű hatást kelt a tudományos absztrakcióval szemben.

A kérdés az, hogy a képzőművészet szempontjából mit értünk jelenség alatt: a puszta látványt-e, tehát csak a szemmel láthatót (a látvány jelenségét), kiragadva azt összefüggéseiből, vagy pedig az összélményt (az élmény jelenségét), melyben helyet kap az összes érzékszervre ható ingeren kívül a művész egész emberi mivolta is? – Nyilvánvalóan ez utóbbit.

Meggyőződésem, hogy a fentiekben vázolt tükrözési folyamat eredményének – a műalkotásnak – felismerése nagyon nehéz feladat, sokoldalú műveltséget, szakismeretet és befogadó érzékenységet igényel. Ezért a kérdéshez felelőtlenül hozzányúlni, meggondolatlan kijelentésekkel félrevezetni az egyébként igen nagy érdeklődést és érzékenységet mutató közönséget – bűn. Nem más, mint tudománytalan „igazságokat" hangoztatni, becsapni az embereket, akik pedig a „valódi igazságra" kíváncsiak.

A fejlődés kerekét lassítani lehet ugyan, de megállítani, vagy visszafelé forgatni nem. A művésznek az a feladata, **sőt kötelessége**, hogy **megismerje az életet**, a valóságot és a maga eszközeivel feltárja abban a lényegeset és az előremutatót. A kritikusoknak, esztétáknak, ideológusoknak szintén ezt kell tenni. Megismerve az élet és a művészet összefüggéseinek szabályait, ismerjék fel abban a haladót, és azt támogassák. A valóság és a művészet viszonyában ne maradjanak szemléletükben jelenségszinten, azaz ne a felületi hasonlatosságokat keressék, hanem a lényegbelieket, és tartsák szem előtt a művészet objektív törvényszerűségeit, ne akarják szubjektív véleményük alapján megváltoztatni azt.

Ha a képzőművészet történetét végiglapozzuk, mindenütt bizonyító példáját látjuk a valóság és a művészet helyes viszonyának, de sehol sem tapasztaljuk azt, hogy a műalkotás *olyan*, mint a valóság. Mindenütt arról győződhetünk meg, hogy a műalkotás új valóság, mely „valóságosabb" a valóságnál, mert annak emberi vonatkozásait emeli ki, a valóságnak mindig azokat az oldalait vizsgálja, melyek az illető kor szempontjából is jelentősek.

Felvetődik ebben a viszonyban a szubjektivitás kérdése. A kor szubjektivitása és az egyéné, illetőleg a művészé. Hol húzzuk meg a határt az objektív világ szubjektív visszatükröződésekor? Mennyire lehet a visszatükröződés szubjektív, hol az a pont, ahol a szubjektum elszakad az objektumtól?

Talán a művészet esetében furcsán hangzik, ha azt mondjuk, hogy itt is, mint mindenütt máshol, a gyakorlat az a kritérium, mely megszabja az objektív és a szubjektív viszony helyességét.

De a művészet szempontjából mit jelent a gyakorlat? Milyen gyakorlati haszna van egy képnek, egy zeneműnek? Olyan kérdés ez, melynek kifejtése komoly tanulmányt igényelne. A válaszadás tehát nem könnyű feladat, nem szabad elhamarkodni és semmiesetre sem szabad, hogy az esztétikai nézetek szubjektivitása elszakadjon a műalkotás objektivitásától, mert az legalább akkora hiba, mint mikor a műalkotás elszakad az objektív valóságtól.

A kísérletezésről

A művészi kísérletezésről sok szó esik napjainkban. Ma már hangoztatjuk, hogy a kísérletezés nemcsak joga, de kötelessége is a művésznek.

Mégis valahogy úgy alakult, hogy a szó tartalma kissé megfakult, elvesztette izgalmát, sőt hitelét is. Az az érzésem, hogy valamiféle opportunizmus rejtőzik mögötte. Ki nem mondott opportunizmus azok részéről is, akik lehetőséget adnak rá, mert ezzel a „realisták" mellett helyet kaphatnak a „kísérletezők" is, azaz a nem realisták, – és a művészek részéről is, akik elfogadják ezt a jelzőt, mert ennek leple alatt sokkal „szabadabban" és gátlástalanabbul, mondhatnánk, felelőtlenebbül lehet csapongani.

Kialakult tehát egy önkényes kategórizálás mindkét fél hallgatólagos beleegyezésével: éinek napjainkban kísérletező művészek és realista művészek. Így mondják: „A realista művészek azok, akik a régi, kipróbált, hagyományos úton járva igyekeznek a tömegekhez közérthetően szólni. Az ő munkásságukkal semmi probléma. Ők képezik az egészséges gerincet. A kísérletezők viszont merész kalandokra vállalkoznak, vállalják a kockázatot, a megnemértést, a kudarcot és a tévedést. Ők helyezkednek el a periférián, ők azok, akiket még meg kell győzni és zabolázni."

Igaz, hogy a művész életében vannak olyan periódusok vagy egyes művek, amelyek elsősorban kísérleti alapon foglalkoznak a felvetett kérdésekkel. Az is igaz, hogy a temperamentum és a gondolkozásmód a művészeknél különböző munkamódszereket eredményez. Ezen belül valóban vannak olyanok, akik inkább csendes szemlélődők, vagy a megelőző eredmények szintézisére törekszenek, és vannak olyanok is, akik „kutató" jellegű munkájukkal inkább problémákat kereső műveket hoznak létre. Bármelyiket akarjuk azonban – magas szinten – művelni, nagy erőfeszítést igényel és a mondanivalót kifejező forma keresését. Formakeresést a meglévő tartalomhoz. Ha úgy tetszik, kikísérletezését annak a formának, amelyre a kifejezésre váró mondanivalónak szüksége van. De ez nemcsak a „kísérletezőkre" vonatkozik. A maiság problémáját nemcsak ők vetik fel.

A maiság, ha úgy tetszik: a modernség, egyébként sem a modern forma kérdése. A forma „modernsége" mindig a mondanivaló modernségétől függ. Tévednek azok, akik *minden áron* modernek akarnak lenni.

A meggyőző erő, az emberi problémákkal történő érzékeny együtthangzás – emberi és művészi megértése mindannak, amihez köze van a mai embernek és egyúttal

az Embernek. Ez az alapja – a mesterség ismerete mellett – annak a művészi alkotó tevékenységnek, mely a jelenhez és a jövőhöz egyaránt szól.

Az elmondottak alapján tehát minden művész, ha úgy tetszik, kísérletező, ha úgy tetszik, realista kategóriába tartozik. Ebből viszont az következik, hogy mindegyik „besorolás" helytelen és túlságosan szubjektív. Nincs tehát realista és kísérletező művészet külön-külön. Művészet van és az természeténél fogva realista – mégha nem is a XIX. századi realista stílusjegyet hordozza magán. Az a tevékenység pedig, amely *csak* hagyománytiszteletből, vagy *csak* kísérletezésből áll, legjobb esetben mesterség a szó szűkebb értelmében, tehát elsősorban manuális tevékenység. Amennyiben viszont mindkettő önmagáért jön létre, már formalizmusról van szó, hiszen ez nem más, mint hagyománytisztelet a jólneveltségért, vagy kísérlet a vagánykodásért.

A formalizmusról

A formalizmus napjaink művészetének varázsigéje. Ezzel a szóval sújtják azokat a törekvéseket, melyek nem közérthetőek a kifejezésnek a köztudatban lévő leszűkített értelmezése alapján. Így természetesen a legtöbb olyan mű, melynek megközelítése, megértése szellemi erőfeszítést követel, ebbe a kategóriába tartozik.

A formalizmus kifejezésnek ilyen értelmű használata felmérhetetlen károkat okozott és okoz még ma is vizuális kulturáltságunk területén. A valóságban arról van szó, hogy a formalizmusnak fentebbi értelmezése a legközönségesebb formalizmus, mert a művészi mondanivalót egyszer s mindenkorra érvényes formához köti, azaz nem a tartalomhoz ragaszkodik, hanem az általa közérthetőnek vélt formához. (Ez pedig szinte mindenkinél más és más, általános műveltségétől, szakmai ismeretétől, egyéni beállítottságától függően.) Többek között ennek az eredménye az, hogy még ma is sokan a műélvezés *gyakorlatában* rendszeresen összekeverik a realista stílust a realista alkotói módszerrel.

Szükséges tehát a formalizmusról beszélni. Egyrészt azért, hogy körülhatároljuk a fogalmat, másrészt pedig azért, hogy elhatároljuk magunkat tőle.

Formalista az a mű, melyben a mondanivalót nem követi a forma, azaz a forma önmagáért jött létre. Ebből a szempontból nézzünk néhány példát.

Itt kap helyet elsősorban – és ez ma már köztudomású – a naturalizmus, mely szószerinti értelmezésben nem is tartozik a művészet körébe, mégis a legnagyobb tömegbázisnak örvend. A naturalizmus a világ jelenségeinek szemponttalan, jelenségszintjén ábrázol, válogatás, kiemelés nélkül leltározza a látható világot, az objektivitás látszatában tetszeleg, holott valójában a legfelületesebb szemlélet eredménye, és abban hibáz, hogy objektívnek hiszi azt, ami felszín.

Természetesen nem arra gondolok, hogy a természet tárgyainak naturális ábrázolását a művész nem használhatja fel. A naturális *gondolkozásmód* ellen harcolunk, tehát nem a forma, hanem a szemlélet ellen!

A naturalizmuson kívül a formalizmushoz sorolhatók mindazok a törekvések, melyek nem a kor valóságából indulnak ki. Ezekre a művekre főleg az jellemző, hogy különböző festészeti stílusok nyomába szegődnek és – függetlenül a változó társadalmi problémáktól – „következetesen" és „elvhűen" kitartanak jól begyakorolt stílusuk mellett. Ezek az „alkotók" a korszerűséget abban vélik felfedezni, hogy tematikailag kapcsolódnak az aktuális problémákhoz, de megfeledkeznek arról, hogy a téma nem azonos a tartalommal, s hogy a műalkotás a tartalom és a forma dialektikus egységét képezi. Ők tehát gyakorlatilag elszakadnak a valóságtól, és éppen „következetességükben" – amire a legbüszkébbek – követik el a legnagyobb hibát, mert a stílus, a forma kedvéért következetesen elfordulnak a valóságtól, vagy legalábbis nem vesznek tudomást róla.

Ezek a törekvések a legváltozatosabb stílusban jelentkeznek, kezdve a realizmustól, az impresszionizmuson keresztül a posztimpresszionizmusig, egészen a kubista, expresszionista és konstruktivista törekvésekig, melyek pedig már a II. világháború után általában nem találnak társadalmi talajra. – Ezek között is a legelterjedtebb a

posztimpresszionista stílus, melynek nagy és örökértékű alapítói és egyszersmind betetőzői voltak Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Lautrec, Matisse, Rippl-Rónai stb., a századfordulón és a XX. század első évtizedeiben.

Ma sokan ultramodernnek tartják azt a művészt, aki kubista vagy konstruktivista képeket fest, pedig ezek a törekvések már évtizedekkel ezelőtt elvégezték a rájuk bízott feladatot. Ezeknek a törekvéseknek az utánzói abban tévednek, hogy korszerűnek vélik azt, ami néhány évtizeddel ezelőtt volt szükségszerű, és nem veszik tudomásul, hogy egy analizáló korszak és széteső társadalom valósága nem azonos a szintetizálás útjára lépő jelennel.

Egyre nagyobb számmal találkozunk aztán „kísérletekkel", melyek – burkoltan vagy nyíltan – szégyenlik konzervatív, legtobbször a naturalizmuson vagy a posztimpresszionizmuson alapuló szemléletüket, és műveiket a modern öltözetek egyikébe bújtatják. Úgy gondolom, hogy ez a legveszélyesebb, mert úgy látszik, mintha korszerű lenne, s ezáltal „tetszetős, modern" formában terjeszti a régi szemléletet. Ők a legmegtévesztőbbek, mert a legnehezebben leplezhetők le.

De úton-útfélen találkozunk a formalizmus egészen közönséges válfajával is. A „közérthetőség a közérthetőségért" elv ugyanúgy ide tartozik, mint a „valóságábrázolás a valóságábrázolásért". Ezek a „művészek" – akik örökké a közönségre apellálnak – tulajdonképpen tehetségtelenségüket akarják palástolni a közönségre vagy a valóságra való hivatkozással. És elfelejtik, hogy a művészet célja nem a közérthetőség, vagy a valóság *maga,* hanem ezek eszközök csak, melyek segítségével tolmácsolni tudja a művész a maga sajátos nyelvén az életből szerzett tapasztalatait, gondolatait, érzéseit és ezekről meg is tudja győzni a szemlélőt – ha nem is az első percekben.

Napjainkban tehát bőven találkozunk a formalizmus különböző megnyilvánulásával. Szükségesnek tartom, hogy ezektől a törekvésektől – melyek mögött leggtöbbször karrierizmus, üzleti szándék, feltűnési vágy rejtőzik – elkülönítsük magunkat, és tudomásul véve a képzőművészet eddigi eredményeit – anélkül, hogy eklektikus szándékkal nyúlnánk a kérdéshez – valóságként jelen korunk természeti, társadalmi és szellemi valóságának együttesét tekintjük, de ennek kifejezéséhez felhasználjuk mindazt, amit a művészettörténet – mint objektíve létező valóság – számunkra nyújt. Nem szabad idegenkednünk sem a régmúlt idők, sem a közvetlen előzményt képező izmusok segítségét hívni, ha ez kapcsolódik a ma alapvető kérdéséhez. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy felhasználásra, beépítésre, az új mondanivalóval eggyéváló átvételre gondolok, és el kell vetni minden olyan utánzást, mely a külső formára vonatkozik. A műalkotás is a valóság része, az ember, „a legmagasabban szervezett valóság" alkotása. Ezért az a véleményem, hogy az elmúlt képzőművészeti eredmények formai, felületi másolgatása ugyanolyan naturalista szemléletből fakad, mint a természet másolása.

A szocialista realizmusról

Meggyőződésem az előbb mondottakból kiindulva, hogy nincs szükség arra, hogy a szocialista realista irányzat mellett más irányzatok is képviselhessék magukat. A szocialista realizmus nem úgy jön létre, hogy téziseket, esztétikai normákat, meghatározott formákat másol, de úgy sem, hogy különböző szubjektív kívánságoknak igyekszik eleget tenni. Létrejöttének feltétele, hogy a valóság igazságainak, a funkciónak és rendeltetésnek megfelelő és vele egyenrangú formában hirdesse korunk jellemző kérdéseit. Aki erre törekszik, az helyes szemlélettel alkot, következésképpen munkájának eredménye az objektív igazság erejével hat. Ez a munka természetesen *nem eredményezhet egysíkú művészetet.* A valóság végtelen változatossága követeli meg, hogy a vele szoros kapcsolatban levő művészet is ilyen változatos legyen. Meggyőződésem tehát, hogy mindazok a törekvések, melyek ezzel a tendenciával jönnek létre, nem a szocialista realizmus mellett haladnak, hanem *ők maguk képezik azt.* A nagy épületnek téglái, melyek nélkül az épületet nem lehet felépíteni.

Az ilyen művészet – és csak az ilyen művészet – képes arra, hogy a kommunizmus eszméinek megfelelően formálja az emberek tudatát. A művészet feladata nem a szórakoztatás, nem az a feladata, hogy elfelejtesse a munkában elfáradt emberekkel gondjaikat, bajaikat és ezáltal rózsaszínű ködbe burkolja a társadalmi igazságokat, azt a harcot, amelyet társadalmunk vív minden visszahúzó, régi, használhatatlan maradvány ellen, hanem éppen az, hogy felhívja erre a figyelmet, illetve kitűzze azokat az eszményeket és célokat a saját eszközeivel, melyek a tudat továbbfejlődését segítik elő.

A jó műalkotás lassan hat, de állandóan. Hatása nem mérhető konkréten. Folyamatos sugárzásával betölti a teret, atmoszférát teremt és ennek az atmoszférának tudatformáló ereje van. Olyan, mint a jó kollektíva, mely észrevétlenül befolyásolja az egyént. És ez egyúttal *a művészet haszna* is!

LANTOS FERENC

TUDOMÁNY ÉS MŰVÉSZET

Tüskés Tibor jól átgondolt tanulmánya a lényeges pontokra irányítja a figyelmet, ezért új helyzetet alakíthat ki a szóbanforgó eltúlozhatatlan fontosságú problémákról különböző fórumokon folyó vitában. Jól látja az érintkezési pontokat a korszerű tudománnyal, és feltűnően tájékozott a művészi gyakorlat kérdéseiben. Az általa felállított trambolinról készségesen ugrunk mi is a problémák mélyvízébe.

Tudomány és művészet a külső és belső valóság megismerésének történetileg kialakult reprezentatív formái. Az ismeretelmélet, a tudomány- és művészetelmélet kötelessége, hogy megállapítsa e megismerésformák közös és megkülönböztető vonásait.

Tetszés szerinti számú közös vonást egyáltalán nem nehéz felsorolni. Megismerési funkciójuk folyományaként mindkettőben közös jelenség és lényeg, konkrét és elvont, szubjektív és objektív dialektikája. Se a külső, se a belső valóságban nem tudunk fölmutatni olyasmit, mely a tudományos vagy művészi vizsgálat előtt tabu lehetne. Itt is, ott is a tartalom elsődleges. Még a recepciónak és a műbírálatnak is tartalmi ellenőrzésen kell alapulnia. Akinek az isten tartalmat ád, annak formát is ád; megfordítva egyáltalán nincs így. Ha rákellenes gyógyszert fedeznének fel, az erről szóló *közlés* formája lényegtelen lenne. Informatív jelleg nélkül szövegfunkcióját sem teljesítené a nyelv, nemhogy tudományos vagy szépirodalmi szövegfunkciót teljesíthetne. A forma, ez a sokösszetevős komplexum tudományban és művészetben egyaránt valami olyan, mint a híradástechnika formái: a kommunikáció szolgálatában áll, gazdaságos és zörejmentes információátvitelt szolgál.

A megismerés két területén hasonlóságra bukkanunk ott is, ahol még tájékozatlanok vagyunk: pl. az ihlet lélektanát ugyanolyan homály födi, mint az invenciópszichológiát. Nemcsak művészek életrajzaiból lehet martyrológiát összeállítani, hanem a tudomány úttörői is nem kevesebbszer vannak hasonló kedvezőtlen helyzetben (Galilei, Bolyai, Semmelweis; Meyer dr.-nak az energiamegmaradás elvét feltáró úttörő munkáját dilettáns fércműként adták vissza).

További közös vonások tárhatók fel a határterületen (antik műveknél sokszor nehéz a döntés: a Tao Te-king pl. természetfilozófia-e vagy műalkotás?). Vannak szellemóriások, akik fél lábbal az egyik, fél lábbal a másik területen állnak (Lucretius, Khajjam, Leonardo, Pascal, Goethe), és enciklopédikus igényű eposzok (Gilgames, Homérosz, Dante). Kultúrpolitikailag, pedagógiailag is érdekesek kiváló tudósok népszerűsítő munkái (Tyimirjazev: Zsizny rasztyenyija, A növény élete) vagy alkalmi nyilatkozatai (Einstein: a fizikai produkció lelkiállapota lírai állapot).

A két terület együttműködésére számos példa van. A reneszánsz művészet tudományos diszciplinákat anticipált. Galilei, Descartes, Lomonoszov a nemzeti nyelv kifejlesztéséhez járultak hozzá. Kétségtelenül természettudományos fogantatássá Flaubert dr. impassibilité-je, melynek Tüskés joggal tulajdonít nagy jelentőséget a korszerű pró-

zában. Korunkban a műszaki ejlődés új művészetek lehetőségét teremtette meg (film, radió, tv). A nyelvtudomány fejlődése pedig egzakt módszerek behatolásával olyan rohamos, hogy századunk nemcsak az atomenergia, űrhajózás, kibernetika, hanem a nyelvtudomány forradalmi százada is. Meghökkentő, hogy irodalmi folyóirataink nem tájékoztatják olvasóikat korszerű nyelvtudomány eredményeiről. A múlt reprezentatív folyóiratai körülbelülsmire példát nem találhatunk.

Közös vonásoldérítése tehát nem ütközik nehézségbe. Napjaink világszerte leggyakrabbanok bizonyulnak, melyek első pillantásra nem azok. Sőt általános korstb. egyszimmetria áll fenn a két terület közt, a legtöbb megállapításnak könnyű sokszor a másik oldalra érvényes pendantját (nem is mindig mutatis mutandis, sokszor non mutatis non mutandis). Ide tartozik hagyomány és novum fontos problematikája. Dante nem törli Homéroszt, de Bolyai sem Euklideszt, Semmelweis sem Hippokrateszt. „Nem helyes az a feltevés, hogy örökség és tradíciók szerepét illetően elvi különbség van művészet és tudomány közt" – írja Borev „Alapvető esztétikai kategóriák" c. könyvében (1960, Moszkva, 438. o.) Lukáccsal polemizálva. Tüskés tanulmányának egyetlen vitatható pontja, hogy Lukáccsal együtt itt különbséget érez.

A kardinális problematika akkor jelentkezik, ha elválasztó vonásokat keresünk. Aki először közeledik ehhez a problémához, azt hiszi, könnyű dolga lesz, mert tudomány és művészet genézisben, funkcióban, tartalomban, formában, módszerben stb. ... különbözik. Aki azonban erélyesebben behatol ebbe a problematikába, hovatovább még azzal a kísértéssel szemben sem lesz immunis, vajon egyáltalán lehetséges-e ilyen *elvi* elválasztás.

Az alábbiakban néhány reprezentatív elválasztási kísérletet kívánunk ismertetni. Világos: ha van megoldás, csak ilyen szisztematikus kutatással érhető el. Olyan megállapítások, hogy a tudomány a logikummal, az igazsággal foglalkozik, a művészet reszortja viszont az esztétikum, a szépség, vagy hogy tudomány és művészet az existencia tudományos és művészi megalapozása (ráadásul a semmiből), csak más szavakba transzformálják a problémát. A fantázia szerepe sem oldhatja meg az elválasztást, hiszen „a differenciálszámítás felfedezése is lehetetlen lett volna fantázia nélkül" (Lenin). A tudományos fantázia (űrhajózás, emberszabású automaták) vitathatatlanul meg is haladta a művészi fantáziát, és éppen a művészetben vezetett válságos következményekhez a „fantáziátlan" fantázia. Picasso intellektuális csalásról beszél, pedig ebben a csalásban egyáltalán nem volt semmi intellektuális.

Perspektivikus elválasztási kísérletek:

1. Amikor kétszázegynéhány évvel ezelőtt az esztétika külön tudomány lett, a művészet képes gondolkozását a fogalmi gondolkozást anticipáló lépcsőnek kezdték tekinteni (gnoseológia inferior és superior). Ez az elválasztás a transzcendentális influenzát lezáró Hegelig tart. Ha a képes és fogalmi gondolkozást egyenrangúsítjuk, és belátjuk, hogy a képes gondolkozásnak is fogalmi váza van, másfelől a fogalmi gondolkozás is egyszerűsített képekkel operál, akkor ez az elválasztási törekvés ma sem veszítette el létjogosultságát.

Eszerint a felfogás szerint tudomány és művészet a megismerés mozgásfolyamatában ritmikusan váltják egymást: a tudomány által meghódított területről a művészetnek vissza kell vonulnia, és terjeszkedéssel (az irracionális racionalizálása) vagy elmélyüléssel (a racionális irracionalizálása) új területeket kell megszállnia.

2. Tudomány és művészet elválasztását aszerint is megkísérelték, hogy az egyes és általános dialektikus kapcsolatában melyik pólusra irányítjuk a figyelmet (Goethe). Mivel az egyes és általános dialektikus metszéspontja a különösben van, ide tartozik Lukács György úttörő műve: A különösség, mint esztétikai kategória. Lukács vállalkozása egyúttal azt is mutatja, hogy a goethei elválasztási kísérlet továbbfejlesztésével érdemes foglalkozni.

3. Pavlov a két terület elválasztását az első és második jelzőrendszer fejlettségével hozza kapcsolatba. Ennek a kísérletnek roppant előnye, hogy fiziológiai szubszt-

rátra utal, és folytonos átmeneteket is mege
materialista pszichológiában és pszichiátriában
tos nem néz egymással ellenségesen farkasszemet, ezen a
minden haladás.

4. Fontos elválasztási kísérlet az is, mely szerint a tud
nek az embertől, a művészet viszont antropocentrikus. Ez az
szetkutatóknál is népszerű. Azt a nehézséget, hogy vannak o
vostudomány), melyek tárgya az ember, és hogy másfelől a
lagos tárgya az ember, még el lehetne hárítani, de végig kell gondolni
alapvető fizikai fogalmak (erő, energia, stb.) izomérzetünkből
riai fogalmaink pedig főleg a vizualitásból (pl. mivel az út
folyni látszik, az egyenlőközű vonalak és a végtelenben egymást metsző egyene
összezavarása Euklidesztől Bólyaiig tart). Nem tudhatjuk, mennyi antropomorf vonás
rejtőzik még tudományos kategóriákban, mennyiben szükséges és lehetséges ezeket
a vonásokat kiküszöbölni.

A kardinális probléma tehát az, tudunk-e találni specifikus, megkülönböztető vonásokat tudomány és művészet elválasztására. E probléma sokkal nehezebb, izgalmasabb és fontosabb, mint első pillanatra talán látszik. Mi magunk a kérdéssel való húsz évi foglalkozás után megoldásra még nem jutottunk. Bizonyos azonban: az az esztéta, irodalmár, kritikus, stb., aki előtt ez a probléma fel sem merült, áltathatja önmagát azzal, hogy ért foglalkozásához, de ez a szubjektív illúziója a dolgok jelenlegi állásánál már nem integrálódhat kollektív illúzióvá.

A megismerés különböző területei közötti hídverés mindig kölcsönös fellendülést eredményez. A szóbanforgó vizsgálatoknak a megismerés e két legnagyobb egysége, tudomány és művészet között kell hidat vernie. Nem lehet pontosan tudni, mennyi időt és fáradtságot kíván ez a vizsgálat, de a gondolkozás területén ez döntő erőpróba a marxizmus és ellenfelei közt. Senki se higgye, hogy az emberiségnek tudományos esszékre vagy teszem azt, versekre van szüksége: „a biztosan ismert terület határainak tágulása" (Born) a fontos. Így kell érteni, hogy tudomány és művészet a megismerés formái.

Továbbjutáshoz kísérletek szükségesek. A kísérletek játékterének határait Tüskés biztos kézzel vonja meg. Fontos észrevétele nyelvi érthetőség és traducibilitás kapcsolata. A tudományos és művészi kísérletezés hasonlóságát tudománytörténeti példával illusztrálhatjuk. Kekulé a benzol szerkezetét álmában fedezte fel. Erről később (1890) így nyilatkozott: „Tanuljunk meg álmodni, uraim! Akkor talán megtaláljuk az igazságot. De óvakodjunk attól, uraim, hogy publikáljuk álmainkat, mielőtt azokat a valóságon kontrolláltuk volna."

Nincs kétféle világkép, egyetlen nyitott világkép van. A monolittal szembeni averzió nem bizonyulhat erősebbnek a szintézis óhajánál. Tudomány és művészet egyenrangú, egymásra utalt formák. Az elmélyült kutatás csak ezt teheti egyre világosabbá. Tudomány és művészet görög kollaborációja magasabb szintézisben újra aktualizálódhat. Ez a felismerés kétoldalú eredményt ígér. Egyfelől a fantázia csapongásából kiküszöbölődik a véletlenség, mert hiszen „az ész álma szörnyeket szül" – írta Goya, akit emlékezetes autorecenziójában Picasso talán ezért is az irigyelt nagyok között említ. Másfelől, ami a művészet hatását a tudományra illeti: ha esztétikai módszereket asszimilál a tudományos kutatás, egyre ritkábban fog előfordulni, hogy egzakt ismereteket az unalom árán kelljen megvásárolnunk.

Elérkezett az ideje, hogy azok az intézetek és tanszékek, melyeknek „A korszerű művészet felé" c. tanulmányban felvetett problémákkal hivatalból foglalkozniok kell, tájékoztassák a közvéleményt: hol tartanak kutatásaikban, illetve az idevágó külföldi eredmények recepciójában.

IMRE FARKAS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Ferenc

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1982 APR 3

1021

Lantos Ferenc: Bányász portré

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI PÉCSI NAPLÓ

gatása
l

médiásából", az „új hullám" „pulóveres költőjéből". Itt, Picassonál csak világosszemű, nagy gyerek.

JEVTUSENKO: Még mindig szereti a „kék periódusát?"

PICASSO: Claro! Es mi vicla! (Nyilvánvalóan! Az az élem!)) Ismeri Pignont? Nem ismeri Pignont! Pedig festő az a javából!... És hogy van Ponzer?... Teljesen meggyógyult? Hogy aggódtunk miatta! Hát Aragon és Elsa?

Picasso szavai úgy röpködnek, mint a szikrák. De szenének hihetetlenül gyors párbeszédét nem lehet lefordítani.

Kiérkeztünk a külső műtembe.

PICASSO: (Jevtusenkohoz): Jöjjön, nézze meg a „talált tár gyaimat". (Jevtusenko menet közben megsimogatja az ugróköteles kislányt: ez a szobor teljesen az utcán összeszedett és zseniálisan összeállított elemekből készült. Ott van a pásztor szobra és a híres kecske, a termékenység jelképe. A legszellemesebb és legmulatságosabb szobrok közé tartozik a kecskebak fejére helyezett biciklikormány).

PICASSO: De most jöjjön, megmutatom a Gogolyaimat!

(Visszatérünk a házba. Picasso megmutatja a könyomás „családi portréit" a Holt lelkek" és a „Revizor" szereplőiről. Ezek a portrék erősen különböznek Gogoly alakokról ed

JEVTUSENKO: [illegible] egészen más.

PICASSO: Miért volna „más"? Mondjuk, annyi a különbség, mintha a zongoráról áttérnénk a fuvolára. De még mindig muzsika... Nézze, hogy hasonlít X-re... Ne mondjuk meg neki, mert megharagszik, s amellett nem csináltam szándékosan! Így jött ki, lehetett volna másféle is, senkihez sem hasonló.

JEVTUSENKO: Az esteimen legjobban fárasztanak azok a kérdések, amelyeket feltesznek nekem... Tudom, ostoba kérdés, de mégis csak feltesze milyennek látja a festészet jövőjét?

PICASSO: És ön tudja, hogy milyen lesz a költészet jövője?

(Kis idő múlva).

PICASSO: A kérdésekben nem az a fontos, hogy problematikusak legyenek, hanem az hogy a válasz sokkal emelkedettebb lehet, mint a kérdés amely kiváltotta.

Picassot azonban várja a munkája. Búcsúzásul feleségétől kikísér provencei stílusú házuk kapujához.

JEVTUSENKO: Hasta la vista, Picasso! (Viszontlátásra Picasso!)

(A költő, aki a „múlt halott kezeit" nyomorgatja, megszorítja Picasso élő kezét. A két férfi megöleli egymást. Staal kisasszony, a tolmácsnő beül az Aronde kormánya mellé.)

PICASSO: Ön tud vezetni? Én nem tudok.

A TOLMÁCSNŐ: Ön annyi mindent tud, amit én nem!

PICASSO: (szeme huncutul felvillan): Igen, én is ezt mondom magamnak, amikor látom a többieket a gépkocsik volán[illegible]

1952 APR - 3

1021

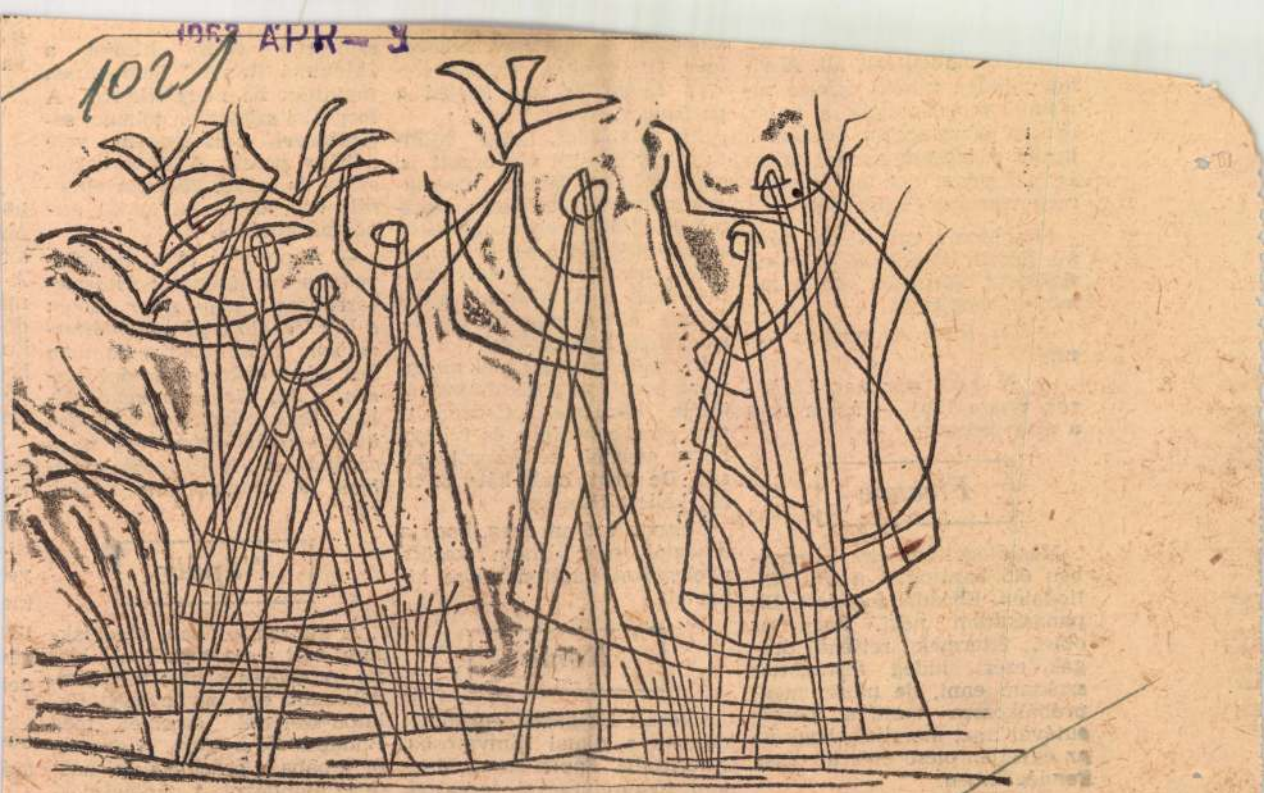

Lantos Ferenc: Ünnep

... századbeli kút áll. A világ minden tájáról érkező turisták megbámulják a kutat, azután pénzdarabot dobnak a kútba. A legenda szerint ugyan is, aki pénzt dob a vízbe, az még visszatér Velencébe.

Mellettem egy német férfi áll. Százlírást dob be. Én csak tízlírásat. Meglátja ezt a német és megjegyzi:

— *Tíz líra? Az nagyon kevés!*

— *Én csak pár napra akarok visszajönni* — adom meg a magyarázatot.

Firenze

Meglátogattam egy Firenzében élő barátomat a Via Nationalen. Ebéddel fogadott. Elpanaszoltam neki, hogy az olasz éttermek rettentő drágák, ezért hideg felvágottat szoktam enni, de most megpróbálkozom majd a „pastasutával", azt mondják, hogy az az egyetlen olcsó étek az olasz vendéglőkben.

— *Na, akkor menj holnap a szomszéd házba... lőbe. Ott remek... resd Luigit és ... pastasutát.*

Így is történt ... tott, egy kicsit ... amikor kézzel-l... gyaráztam nekik, hogy a barátom küldött. Aztán megnéztem az étlapon, hogy mennyibe kerül a „pastasuta". Megnyugodtam, hogy csak kétszáz líra (tíz forint), ellentétben az öt-hatszáz lírás húsételekkel.

Tíz perc múlva Luigi makarónit hozott négyféle hússal és ötféle körítéssel. Csodálkoztam ezen a bőségen és féltem, hogy valami tévedésről van szó. De nem, csak kétszáz lírát kellett fizetnem.

Másnap tudtam meg, hogy a bőségtál ezer lírába került, nyolcszázat barátom előre kifizetett.

Róma

Sikerült látogatási engedélyt kapnom a római filmvárosba, Cinecittába. Éppen Anna Magnani főszereplésével forgattak egy filmet. A világhírű film-

színésznő előző filmjét, a „Mamma Rómát" nemrégiben ...utatták be nagy sikerrel. A ...szünetben tolmács se... ...álgettem vele ... A siker került ...ek kapcsán elmeselt egy történetet kezdő színésznő korából.

— *A premier előtt megállapodtam barátaimmal és ismerőseimmel, hogy siker esetén a Via Veneto legdrágább éttermében vacsorázunk. Ha nem lesz siker, akkor a Via del Corson, a kis Gennaro vendéglőben. Egy órával az előadás után egyedül ültem egy nagy asztalánl a Via Veneton, a többiek a Gennáróban vártak rám.*

Nápoly

A kis szállodában, ahol laktam, volt a portásnak egy kisfia. A tízéves kisfiút megajándékoztam egy úgynevezett Balaton-szelettel, amelyet még Budapestről hoztam. A gyerek, de a papa is érdeklődéssel nézte az ajándékot. A nápolyi portás megkérdezte, hogy mi ez.

Lantos Ferenc MIK

A Képcsarnok V. pécsi üzletében van

"Pécsi háztetők " c. olajképe.

--: A Lenyka és a kispiricsizma gazdára talált. Esti Pécsi Napló, 1962. jul. 11.

mdk

Lautos Ferenc

müve: Telihold

reprodukció

Jelenkor, 1958, Pécs 2. sz 62. l

mdk

Lantos Ferenc

rajza: Őszi kert

reprodukció

felenkor 1958 Pécs 2.sz 38.l

mdk.

Lautos Ferenc

müve: Hazak c. fusrajz

Jelenkor, Pécs 1959. 3. sz 64. l után
Mumelliklet

mak

Lautos Ferenc

Susrajz: A pécsi televízios torony

Jelenkor, 1959, Pécs. 2. sz. 73.l

Lantos Ferenc MDK

Ez évben másodízben hirdetett ösztöndíjas pályázaton kilenc társával együtt elnyerte az SZMT, a Pécs Városi Tanács és a Baranya megyei Tanács művészeti ösztöndíját.

DÉLI PÉCSI NAPLÓ. 1962. jul. 26.

MDK.

Lantos Ferenc

1965-ben Pécsszabolcson kiállitott

Mecseki Bányász 1965 ápr.6. lap -

Santos Farem

Raja (reprb)

Yolanka, 1965, 4m., 376 old

Lantos Ferenc

Nagylemente (rapkó)

Golenkov, 1965, 4 n., mümell.

mdk

Lantos Ferenc

Öröm c. képe

Balatoni emlékek 1, 3, 5, 7 számú képek.

Komlói képek 2, 4, 8, sz.

Technikai kísérletek 6 sz. kép.

Lantos Ferenc: Egy kép születése

Jelenkor, 1963, 5. sz 441,—446. l.

mdk.

Lantos Ferenc

Öröm c. olajkompozíciójában a
Kollektív örömet szuggesztíven ábrázolja.
"Tollrajzok. Balaton-parti pasztellek."

Berda Bulcsu Ösztöndíjas művészek Kiállítása
Petőfi. Jelenkor 1963, 6.12 560, 561.l

Lantos Ferenc MDK

Szerepelt a pécsi Hazafias Népfront nagytermében rendezett kiállitáson.

--: Ösztöndijas képzőművészek kiállitása.

DUNÁNTULI NAPLO. 1962. ápr. 4.

Lantos Ferenc

MDK

Pécs város 1957-ben képet vásárolt tőle.

Pécs Városi Tanács VB Művelődésügyi Osztály irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti élet-re vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250;1. 249.1.

MDK

Lantos Ferenc

festőművész

Pécs város 1957-ben képet vásárolt tőle.

Pécs Városi Tanács VB Művelődési Osztály irattára.

M.Heil Olga-Kiss DezsőéTörök Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250.l. 249.l.

Lantos Ferenc

MDK

Kiss Tibor, Lantos Ferenc és Tillai Ernő festőművészek kiállitása a Janus Pannonius Muzeumban.

Janus Pannonius Muzeum irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti adatok. XX Bp.1960.221-250.l.

248.l.

MDK

Lantos Ferenc

pécsi festőművész kiállitása.

/Ismertetés S Hárs Éva/.

Dunántuli Napló. 1957. ápr. 11.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.1960. 221-250.l. 247.l.

Lantos Ferenc MDK

festőművész

többek közt tőle is vásárolt Pécs város 1955 évben az összesen 8200 frt. értékü vásárlása alkalmával.

A pécsi városi tanács művelődési osztályának irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos:1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960. 221-250.l.

246.l.

M. D. K.

LANTOS Ferenc építész
és Márkus Gyula építész

Részvétel a víztorony pályázaton
Repr.

Rácz Péter: Százköbmetéres víztorony
tervpályázata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 2. sz.
46., 48. l.

M. D. K.

LANTOS Ferenc építész

Bromai-Part, Papirellátó Vállalat üdülője

Repr.

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 1-2. sz.

28 - 30. l.

Lautos Ferenc festő. MZDk

„Balatoni téja" legsikerültebb alkotásai közé tartozik.

Debitzky J.: „A mag. képzőmű. pécsi az portjának Ősi kiállítása!

Dunántúli Napló. 1953. X. évf. nov. 7. 6. l.

Lautos Ferenc festő

MDK

Neve szerepel a kiállítók között: „A Pedagogiai főiskola kertjéből" c. művét dicséri.

Debitzky J.: „A képzőművészeti szövetség pécsi csoportjának akvarellkiállítása"

Dunántúli Napló 1953. X. évf. okt. 11. 6. l.

Lautos Ferenc festő

MDk

Neve szerepel a fiatal festők között.

„Baranyai képzőművészek akvarellkiállításán!

Dunántúli Napló 1953. X. évf. okt. 7. 4 l.

Lantos Ferenc festő

22 képből álló téli bájkép-sorozatot festett és portrékat.

Debitzky J.: „Képzőművészeink a vidéki kultúráért."

Dunántúli Napló. 1954. XI. é. márc. 7. 6. l.

Lantos Ferenc
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR
1960 - - - = 2.

117

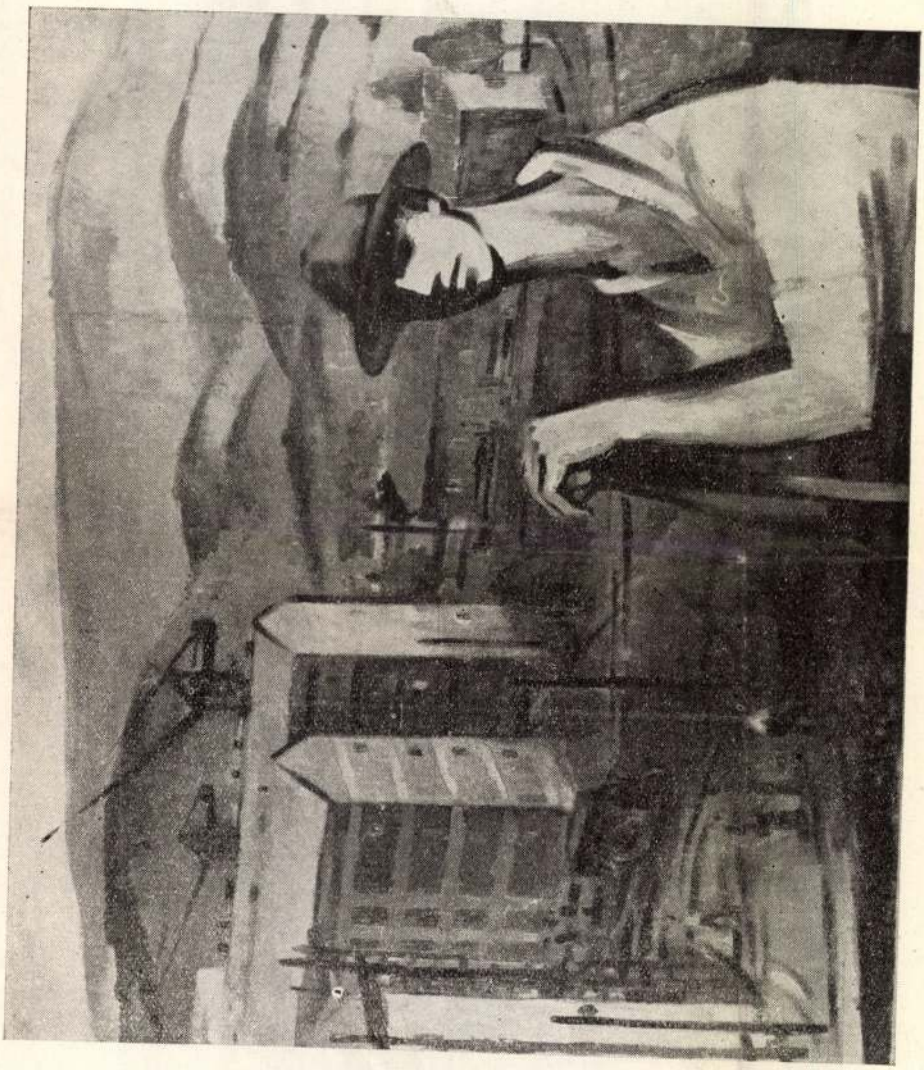

Lantos Ferenc: Új városrész épül

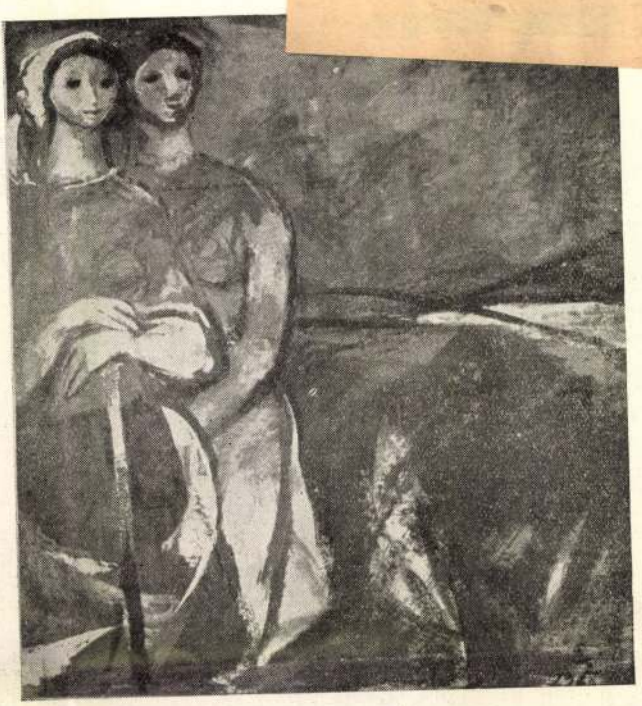

Soltra Elemér: Pihenők

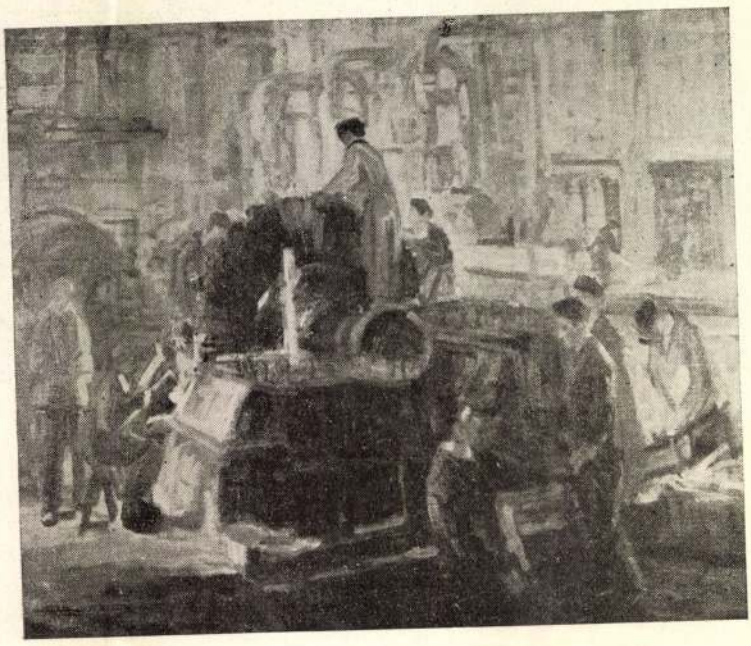

Platthy György: Turbinaszerelés

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1982 MÁJ 22

ÚJ KOMLÓ

Lantos Ferenc

látását.

— A TÉMA KERESÉSE A FESTÉSZETBEN címmel szombaton délután 5 órakor a Művészeti Klubban tartanak ismertetést. Előadó: Lantos Ferenc festőművész.

M.D.K.

Lantos Ferenc
festő

Pécsett rendezett kiállítást

—: Hírek
Művészet, 1962 július —38 kép.

1021

A művészet szerető emberek köre

Házi kiállítás — Előkészítő — Távlati program

A képzőművészeti alapismeretek elméleti és gyakorlati megismerése, a helyes szemlélet elsajátítása, a látáskultúra fejlesztése. — Nagyjából ezek a szakkör célkitűzései.

Február óta működik az Építők Kultúrotthonának képzőművész szakköre.

Lantos Ferenc festőművésszel, a szakkör vezetőjével beszélgetünk:

Módszerek keresése

— Szakköri foglalkozásainkon általában *tizenhat—tizenhet en szoktak összejönni* — mondja. — A tagok összetétele vegyes: van műszaki rajzoló és fizikai munkás. Még olyan is van, aki *vidékről jár be.* Éppen a vegyes összetételből adódik a szakkör egyik legnagyobb problémája. Különböző életkorú és képzettségű tagokról lévén szó, igen nehéz megtalálni *azokat a módszereket,* amelyek elősegítik a szakkör egységes fejlődését. Meggyőződésem, hogy ez *nem tematikai kérdés.* Nem attól függ, hogy csendélet vagy arckép rajzolásról van-e szó, hanem arról, hogy a szakkör vezetője képes-e az általános célkitűzésen belül megtalálni mindegyik rajzolónak *mint egyénnek a kibontakozásához vezető utat,* illetve rá tudja-e vezetni szakkörének minden egyes tagját az általa járható útra. Vegyes összetételű szakköröknél ez a legnagyobb pedagógiai problémák egyike. Iskolai szakkörökben egy osztályon belül, ahol azonos életkorú és képzettségű emberekről van szó, ez a probléma *az egyéni adottságokra szűkül.*

— A változó életkor és a szakkör tagjainak különböző előképzettségén kívül milyen más problémák adódnak?

Közönség előtt

— Ilyen fontos kérdés szakkörön belül, hogy mivel nem művészképzésről van szó, *a szakkör ne legyen a dilettantizmus melegágya.* Ne dilettáns „művészeket" képezzünk (akikből van úgyis elég), hanem helyes szemlélettel rendelkező, *művészetszerető embereket,* akik a művészet megszerettetéséhez vezető utat a gyakorlati oldalról is megtanulják megközelíteni.

— Hogyan képzeli szakkörén belül, elkerülve a dilettáns művészképzés veszélyét, egy művészetszerető, műértő közönség nevelését?

— Fontos az *esztétikai problémák megvitatása és tisztázása,* előadások hallgatása, kiállítások látogatása. A szakkörnek ugyan nem feladata a művészképzés, de *tehetségesebb tagok számára kezdeti fokon lehetőséget nyújt erre is.* Előkészít a képző- és iparművészeti főiskolák felvételi vizsgájára. Távlati programunk, hogy fokozatosan összekapcsoljuk a művészeteket. Olyan értelemben, hogy a képzőművészet mellett, például *zeneművek meghallgatását tervezzük* a művelődési ház ifjúsági klubjának keretében.

— Milyen jelentőséget tulajdonít a szakkörök munkájának?

— Célunk még *az alkotó gondolkozású ember* kialakítása, a tagok képzeletvilágának bővítése. Az elmondottakon kívül mindezt úgy próbá'om majd a kezdeti időszak első lépései után kialakítani, hogy a valóság tárgyainak azok vizuális összefüggéseinek nagyon pontos megfigyeltetése rajzi tanulmányozásai után ezekre építve, de ezeket nem másolva, hanem alkalmazva *képeket, szobrokat próbáljanak készíteni.* Nem a műalkotás igényével, csupán látáskultúrával rendelkező *alkotó gondolkozású ember módjára.* — Ezek ma mégcsak tervek. De olyan tervek, amiket meg is akarunk valósítani. Eredményekről és tapasztalatokról még nem beszélhetünk. *Negyedévenként házikiállítást tervezünk* és ilyen irányú igény esetén, évente egy ízben a közönség előtt is bemutatnánk eredményeinket.

D. A.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÁRA: 60 FILLÉR SZOMBAT, 1962. ÁPRILI

...siNaplo

POLITIKAI NAPILAP

...ületek jobb ellátásáért!

...déglők, éttermek ...fejlesztési tervben

... gyümölcslé — Szörpkeverő gépek ... Jobb ellátás a sportrendezvényeken

...építkezést. A kisvendéglőt csak a jövő évben helyezik üzembe. Ugyancsak kisvendéglővé alakítják át a Siklósi úton az Aranybika italboltot — már ebben az évben. Indokolt lenne a Tolbuchin úton, Borbálatelepen és Vasason kisvendéglő létesítése, azonban ez csak nagyobb összeg beruházásával valósítható meg, ezért az átalakításra, illetve építkezésre csak az elkövetkező években kerülhet sor. Bár távlati elképzelés, de érdemes megemlíteni, **kezdte és a közeljövőben tizenöt mozgóárust is munkába állít.**

Feladatként kapta a Pécsi Vendéglátó Vállalat, hogy az idén jobban biztosítsa a sportrendezvények ellátását. Már próbaüzemelést is tartottak március 28-án és április 4-én.

...s város lakossága, ...mények, intézetek és üzemek, valamint a vállalatok vezetőit, hogy május 1-re, a munka ünnepére lobogózzák fel házaikat.

MÁJUS ELSEJÉN

Háromnegyedórás díszszemle Moszkvában

Moszkvában hivatalosan közölték, hogy május 1-én magyar idő szerint reggel 8 órakor kezdődik a Vörös téren a szovjet hadsereg szárazföldi, tengerészeti és légi egységeinek díszszemléje, amely háromnegyed óráig tart. A díszszemle után 8.50-kor kezdődik a moszkvai dolgozók felvonulása.

A Magyar Televízió, amely pénteken közvetítette a szovjet—uruguayi válogatott labdarúgómérkőzést a Lenin-stadionból, május 1-én helyszíni közvetítést ad a moszkvai díszszemléről és felvonulásról is.

Május 19—20-án nyit a Balaton

Gazdag kulturális prooram ...

A Balatonon a nyári üdülé... szezont a hagyományok szerir... május 19—20-án nyitják me... Siófokon. A huszadiki meg... nyitó ünnepséget balatoni szel... lemi vetélkedő előzi meg, maj... a kétnapos ünnepi progran... operett-estel ér véget. A... északi part központjában, Ba... latonfüreden is tartanak ün... nepi évadnyitót. Itt tüzijátél... kíséri a SZOT vitorlásflotta... felvonulását és a színpompás... vízibemutatót.

A szezon elején, május 24-én... kezdődik Keszthelyen kétezer... középiskolás diák kulturális... bemutatója, a Helikon-ünnep...

Clay meg... a bonni ...

Clay tábornok, Kennedy el... nök nemrég leváltott nyú... gat-berlini megbizottja pén...

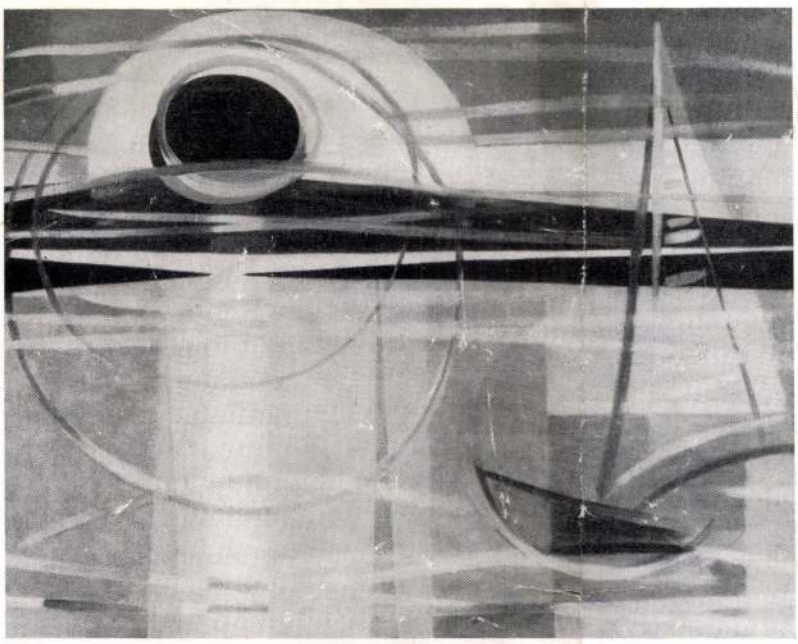

Balaton

Lantos Ferenc festőművész képkiállítása

A művészi ábrázolás és művészi kifejezés kettős problémája minden igazi alkotó örök kérdései közé tartozik. Érthető, hogy ki ezt, ki azt tekinti elsődlegesnek, s műveiben hol a közvetlen természeti formák hű visszaadására törekszik, hol pedig a belső összefüggésekre helyezi a hangsúlyt. A fiatal festőgeneráció — ha kellőképpen művelt — nem térhet ki a XIX. század végi és XX. század eleji képzőművészek hihetetlenül gazdag formavilágának hatása alól... S aki egyszer is végig rágja magát ezen a formavilágon, többé nem nyúl ecsethez csak azért, hogy „megörökítsen" valamit, hiszen a fotográfia ezt a feladatot sokkal hívebben, gyorsabban és olcsóbban végzi el, mint a festészet; s így nem marad más lehetőség az igazi festő számára, minthogy KÉP-et alkosson, *képi-mondanivalóvá* formálja valóságélményeit. Ez a képi-mondanivaló természetesen nem lehet kizárólagosan a festői nyelvezet alkotása, hanem szükséges a valóságélmény szuggesztív erejű tolmácsolása is; nem leíró, részletező és szenvtelen módon, hanem kifejező *szinbólumalkotás*, nagyvonalú összefoglalás révén.

A modern szimbólumalkotás kísérletét kevés mai festő végzi, s a fiatalok közül még kevesebben gyakorolják; hiszen a legtöbbjük érdeklődését a közvetlen ábrázoló jellegű naturalizmus, vagy a képi rend felbomlását, s művészi tartalom elfedését szolgáló postimpresszionista módszerek kötik le...

Ezért tűnik ki képeivel a pécsi születésű Lantos Ferenc, aki legújabb műveit, olajképeit, grafikáit, vízfestményeit mutatta be a Janus Pannonius Múzeum kiállító helyiségeiben.

Már a megnyitó beszéd is hangsúlyozta, hogy Lantos Ferenc képei határozott formálásukkal, erőteljes tömeg és foltelosztásukkal, drámai színezésükkel a modern mai fiatalok között is új felfogást képviselnek, új látásmódról tanúskodnak: mégpedig a korszerű mondanivaló, a társadalmi problematika, a művészi alakítás és a modern szimbólumteremtés egységes megjelenésének kísérletét bizonyítják.

A kiállítás a megszokott értelemben nem aratott sikert, ha sikernek tekintjük az emlékkönyv hízelgő bejegyzéseit, a hivatalos vásárlásokat, vagy a sajtó elismerő hangjait. Az igazán érdeklődő közönség, a fiatalok és tanítványainak lelkes köre azonban nagy elismeréssel adózott a bátor hangvétel és korszerű megoldások szebbnél-szebb példáinak.

Az „úthengerlők" c. olajfestménye pl. érdekes kísérlet arra, hogy a szokásos munkaképek stílusával szemben a legzártabb, legösszefonódottabb folt- és vonal-kapcsolatok segítségével, rendkívüli módon leegyszerűsített szín- és foltcsoportosítással fejezzen ki mozgást, dinamikát, konok következetességet, csendes „dohogást" s a lassú haladás „mindent leherlő" erejét, meg a sima lecsiszolt, síkbaforgatott, lapos felületek „megdolgozott" síkok, dombok, utak és terek kontrasztjaként mégjobban kiemeli a lila-kék-fekete zúzalék még „megdolgozatlan" matériáját...

Szimbólum ez, mely a *kép egészének* atmoszférájával és képi eszközeivel fejez ki olyat, mely a szokványos munkaképeken alig található.

Másik képén, mely a „Balaton" címet viseli, a lenyugvó nap elhomályosuló foltja (fekete!) a sötét dombok foltjához tapadva tűri el, hogy a levegő és a víz egybefonódása kölcsönös tükrözése vegye át az ő szerepét, a fény forrásának tündöklését! Ismerős ez a módszer már Egrynél is, de itt gazdagodva, erőteljesebb kompozícióba kényszerítve jelenik meg.

Más képein a struktív modernek (Braque, Barcsay) a portré új mestereinek (Cézanne, Modigliani) vagy a levegős atmoszféra festőinek (Szőnyi, Egry) eszközeivel és többnyire önálló módon.

„Munkás akadémia" c. festményén merészen egyesíti a korszerű képfelépítés, a társadalmi mondanivaló és a megalkuvás-nélküli hangvétel erényeit.

Legőszintébb és legsikerültebb művei közé portréit kell sorolni, melyek a legnehezebb festői feladatot, az emberi személyiség (nem arcvonások!) szuggesztív kifejezését jelentik, s a konkrét képelemek tudatos sematizálása ellenére (gondoljunk csak Michelangelo Szibilláinak szemére!) a képfelület egészével, a színek és formák átértékelt harmóniájával jellemeznek.

Mi — építészek — úgy látjuk, hogy Lantos Ferenc munkái elérték azt a fokot, mely csak a monumentális festészet léptékével mérhető, s ezért érdemes arra, hogy törekvéseit figyelemmel kísérjük.

Tillai Ernő

Úthengerlők

1/7951
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

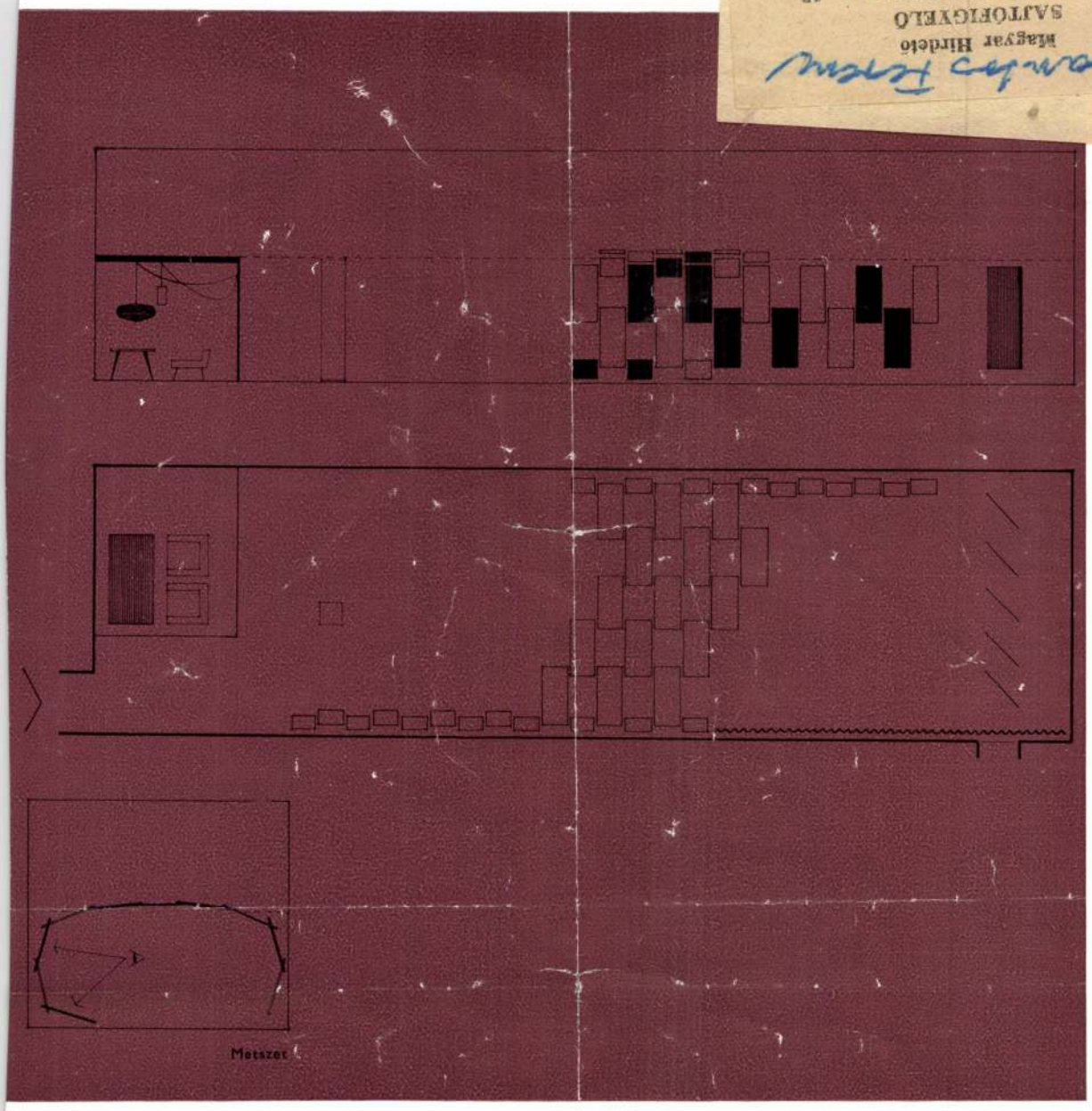

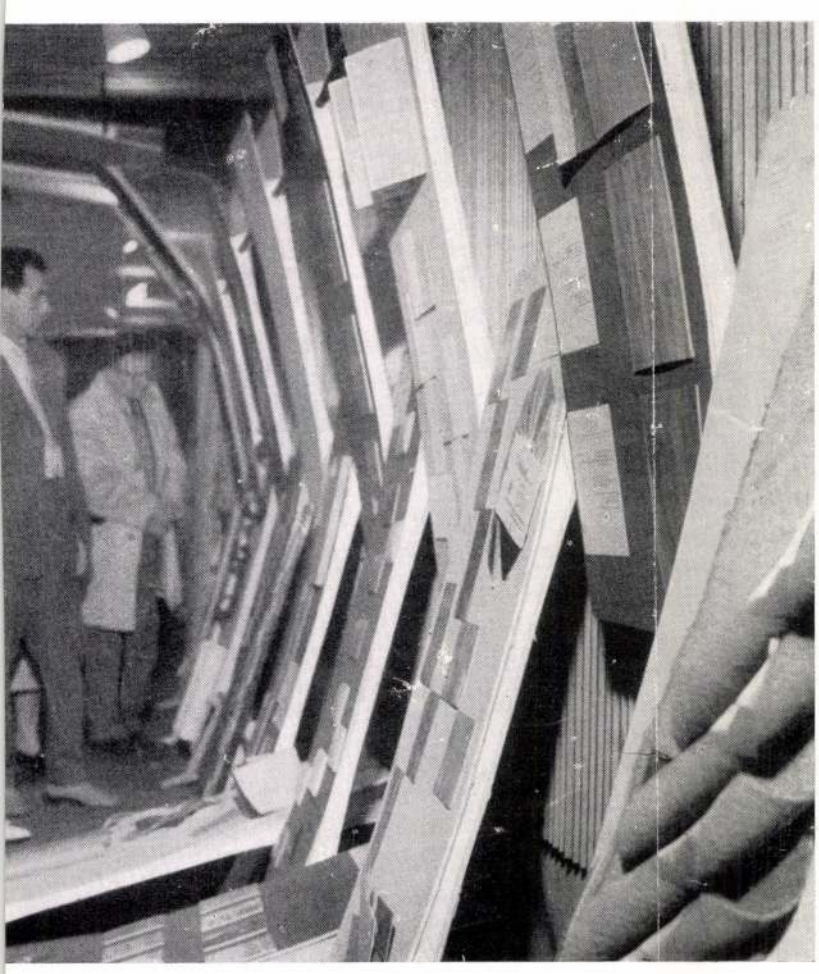

A kiállítás ismeretterjesztő jellegű volt. A nagyközönség és főleg az építészek számára kívánta bemutatni a gyártott és alkalmazható műanyagféleségeket.

Az Üllői úti lakótelepen előzőleg már bemutatott külföldi műanyagok mellett a következő magyar műanyagféleségek kerültek kiállításra:

Padló- és falburkolatok, műanyag falfestékek, fóliák, függönyök, műbőrök, épületszerelvények (esővízcsatorna), lefolyócsövek, tetőfedő hullámelemek, lemezek), épületgépészeti szerelvények (nyomó- és fejtőcsövek, csőidomok), hő- és hangszigetelő anyagok, saválló ipari szigetelő anyagok stb.

A külföldi anyag mindig párhuzamosan jelent meg a magyar műanyagokkal összehasonlítási alapot adva.

A magyar anyag fekete, a külföldi anyag sárga tablókon került kiállításra.

Hiányoljuk, hogy a fenti anyagokról meglevő pontos minőségi, mennyiségi és gazdasági mutatókat a Szövetség kiadvány formájában nem adta a tervező kezébe.

AZ ARCKÉP

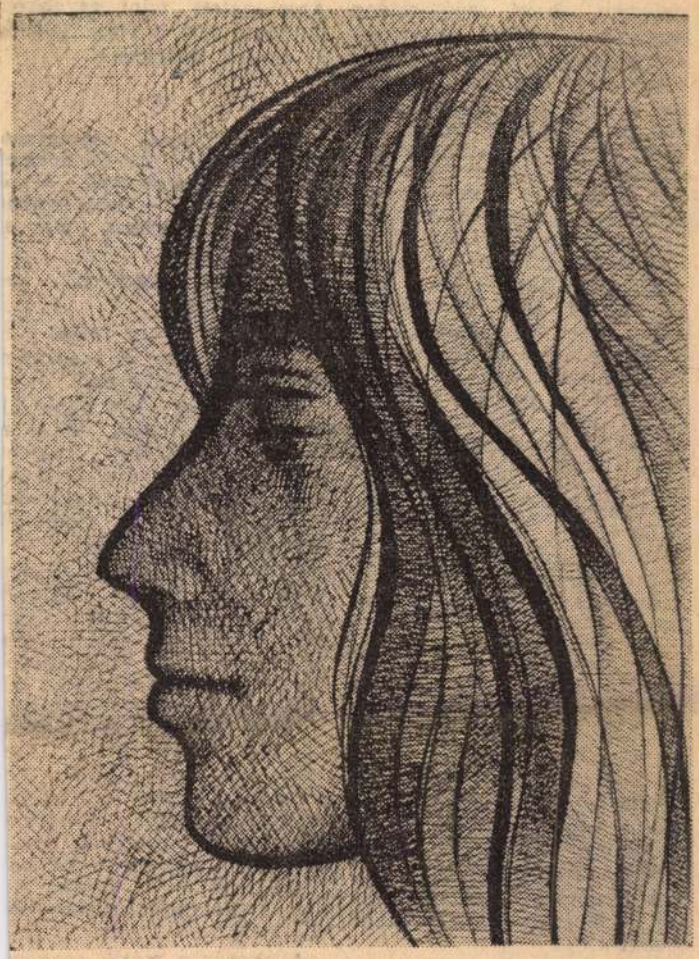

MINT EGY cella — ez az első benyomás *Lantos Ferenc* alagsori műtermérről. A külvilágot nem érzékeled itt, fél óra múltán azt sem tudod, hogy tél van vagy nyár, és ha fúj a szél, azt is csak onnan, hogy a vaksi ablakon megrebben a pokróc.

Aztán mintha hirtelen szőlőhegyen lennél: a szemközti fal mozaikterv-adta illúziója elragad. Viszonylag elvont szerkezetek, reális formák. Két nő és három férfi idézi fel a szüretet, a bort és talán kissé a szerelmet is. Öten egy teljes világot, amely valóságos és költői is egyben, komoly és frissen üde, egyszóval szép. A mozaik mellett, a falon elszórva pontos tanulmány-rajzok, a mozaik alakjainak sajátos kézmozdulatai és a képből fehéren villódzó nőnek a feje. Ráismerni a mozaikon is a keleties, mediterrán vonásaira.

Lantos Ferenc kirakja a többi képét is az állványra, köréje, a fal mentén, mindenhová. A cella szinte átváltódik, betölti az *„adott világ varázsa”*.

Optimista világ ez. A megszerkesztett harmóniáé.

A városé, a tájé, az emberé. Szóval alig kifejezhető.

... Az alkonyi *Balaton* még visszacsillantja a forró nappal fényeit. Az óriás telihold álmos, kék színekbe olvad a fölsejlő nádas és sötét *Badacsony* között. Vörös színben fekete formák. Valaki azt mondta előtte, ez *Szigliget*. *Lantos* többször volt ott, utána egyszer önarcképbe kezdett, olyanba, amely azonban nem hasonlít rá, de azonos vele, amelyre azt mondhatja, én vagyok. Ott *Szigligeten* vannak ilyen kúpos hegyek és völgyek hintázó ritmusokkal. A kép olyan, mint egy ikon.

Továbbsiklik a szem, és egyik-másik képnél zavartan rebben, mert nem szokványos, nem megszokott a látvány. Ezek a képek közvetlenül inkább a szemnek szólnak, szuggesztív, gondolatébresztő színés formavilágúk révén. De ehhez nem elég egy pillantás, nézni kell őket. *Lantos* színei és formái olyanok, amilyeneket a természet és társadalom ezrével produkál, de itt szubjektív kisugárzással emberi jelentést tartalmaznak, érzésből és gondolatból szőtt élmények lecsapódásai és kivetítődései.

Megközelíteni, beléjük hatolni, azonosulni ezekkel a képekkel, vagyis megérteni, hasonló élményvilággal lehet csak igazán. Másképp raiongani vagy elítélni lehet őket, ami szintén azt jelzi, hogy nem hatástalanok. A művész ugyanis — kezdve a barlangrajzok alkotójától — hatni akar.

Az arcképekkel, a női és férfi fejekkel *Lantos Ferenc* többet akar. Idézem:

— Egy kort vizuálisan elsősorban a nők jellemeznek. Mint Mona Lisa a reneszánsz fogalmát is jelenti, ugyanúgy kellene kifejezni a mát is az arcképpel. A huszadik század különben is egy kissé a nők kora, erre ezernyi a bizonyíték. Kérdés persze, hogy az arckép mint képzőművészeti probléma, létezik-e ma. Számomra mindenesetre igen, és úgy érzem, ha a megoldást megközelítem, többé-kevésbé egész festészetem útja kirajzolódik.

Lássuk a gyakorlatot.

Tizenkét rajz. *„Vízparti formák”* lehetne a sorozat címe. Benne egyetlen arckép, a többi fej az állvány körül más, külön kép, olaj. Ez a női fej azonban a sorozatba illeszkedik. Különböző helyekre rakosgatva a rajzok közé, figyelem, hogy együtt szól-e velük.

Elemeiben azonos a többi képpel. Az arcon és a homlokra hulló hajtincsek közt a hullámmozgás és fényjáték vibrál, a haj — kissé oldalról nézve — lankás, dombos tájat idéz. De elsősorban a mai nő érzelmi, gondolati és társadalmi lényegét láttatja. Nem az a típus, mint *Picasso „Vasaló nő”*-je, vagy *Szinnyei „Lilaruhás nő”*-je vagy *Manet „Olympiá”*-ja. Az sincs az arcára írva, hogy egyetemista kalauznő, agronómuslány, segédmunkás, kubai milicista vagy űrrepülő-e, hiszen mindegyik lehet.

— Tehát túl a felületi hasonlóságon, az arckép mai típus legyen elsősorban. És ha az, akkor benne szükségképpen meafogalmazom egyúttal emberi lényét is — mozgásával, lelkivilágával, gondolkodásmódjával, érdeklődésével, az emberekhez való kapcsolatával, egyszóval világlátásával együtt.

EZT A TÍPUST a festőnek természetesen sokáig kell keresnie, míg megtalálja. Többek közt ezért is jár-kel a világban. És itt már nem modellről van szó, hanem munkatársról, akinek a kép megszületésében ugyanakkora szerepe van, mint a festőnek. Ez nem néhány óra alatt történő lefestés csupán, hanem hosszú, nehéz küzdelem a műért. Így lesz a kép igaz, és egyben a festő arcképe is.

Weidinger Vilmos

kisimította belőle a göndörséget. Mosolygott, megint mosolygott, mint amikor még nem fájt a szíve sem, a lelke sem. Csak épp az ujját nem emelte a szájához, mint máskor, ha köszönt az apjának.

Pierre Dubois, akinek a bajsza is korán őszült, hatat fordított ekkor a városnak: — tíz-tizenöt kilométerrel Párizs alatt, ahol kanyarogva elszélesedik a Szajna, a kavicsos parton, a fölébe hajló fák alatt, bádogból és deszkából elkerített magának a világból négy métert, s többé nem volt hajlandó emberek közé menni. Ha más halász arra vetődött, benézhetett hozzá, le is ülhetett a bográcsmellé, de szót nem igen várhatott tőle. A Szajna-part lakói évről évre változtak; cserélődtek — néhányan feledkeztek csak ott olyanok, akik bólintottak inkább szó helyett: azok leültek vele olykor, este, a deszkabódé előtt, s valaki mindig hozott egy üveg bort a csend táplálására. Dubois a maga szórakoztatására néha korsót és tányért formázott agyagból, s ha különösen forró volt s múlni nem akart az éjszaka, arcot is próbált mintázni a formára szemet és szájat is. A folyókanyar társtalanja számontartották tudományát, és tisztelték érte.

Pierre Dubois hosszú életű volt. Hetven éves korában még feszült karján a bőr, és szürke szemével tisztán látott messzire is.

Azon a tavaszi hajnalon arcát mosta a parton, épp csak bokáig állt a hideg vízben. Mint minden reggel, most is a keskeny horgászállás felé nézett, úgy szárítkozott a szellőben — de most mintha mozgott volna valami az első csölönnél. Mégegyszer megmosta arcát, s amikor ismét arra nézett, kevesebb látszott az uszó testből. Aztán megint felbukott, rózsaszínű, fehér, sárga...

Az öreg halász lába nem reszketett, amikor a deszkára lépett. S ki tudta emelni a csölöpökbe akadt testet. Könnyebben ment, mint a csónakjához kötözött háló bevonása az utóbbi időben. De aztán nagyon elgyengült, le kellett fektetnie terhét a víz fölött a deszkára, nem bírta a partig a karjában. Vonszolni meg nem lehetett, mert rózsaszín volt, fehér és sárga... Haját a víz kifakította és a homlokára tapasztotta...

És mosolygott.

Pierre Dubois lekuporodott a jéghideg test mellé. Azt hitte, álmodik — megmosta hát harmadszor is az arcát. Mert harminc év alatt, tavasszal, ősszel, csónakon, vagy egyszerűen a füzesben, talált vízbefultat többször, semhogy furcsállania kellett volna, csúnyát, puffadtat, lilát, kimeredt szeműt — de ez most, ez a lány mosolyog... Szeme nyugodtan lehunyva, ajka elpihenten keskeny, tiszta, mint a boldogoké, mint a festményeken... és mosolyog...

Ayén ember elfordult, belenézett az ébredő napba, aztán, ahogy a deszkán ült, lelógatta lábát, és belekevert a vízbe. A lába körül gyűrűsödő vízen felejtette tekintetét, s csak sokára mert újra a lány arcába nézni. Most is úgy látta, hogy mosolyog...

Jó délelőttre járt. — még nem mozdult a deszkáról. Fekete füsttel távozó hajó hullámai fröcsköltek fel a csölöpökről. Dubois a kezefejével leszárította homlokáról a vizet, s ösztönösen a lány arca felé nyúlt, majdnem azt is megtörölte...

...Alex Charron, aki még csak tíz éve élt a Szajna-kanyarban, ő ment be a városba, a rendőrségre. Ekkor már dél volt. Dubois kérte, hagyják a lányt békében, majd ő eltemeti. Ez lehetetlen volt. Akkor legalább estig hagyják — alkudozott szögeletes, ügyetlen szavakkal. De a nyomozás miatt el kellett a lányt szállítaniuk. Idegen emberek, hangosan beszélő, erős emberek sürögtek a parton. És autó jött, mély barázdával riasztva meg a kavicsokat, melyek vízhez szoktak, napfényhez és csendhez.

Pierre Dubois valami ruhafélét kapott a hátára, és azzal a rendőrrel, aki kerékpárral jött, bement a városba, ahonnan harminc éve érkezett.

Reggelre a rendőrségen mindent tudtak már a Szajnából kifogottról. Sikerült megállapítaniuk a személyazonosságát. Catherine Noël szonkét éves, bejelentett kása: Paris, Rue Monsie Prince 27., foglalkozása nésznő, szülei ismeret hozzátartozója nincs. A mozók jártak a Théâtre çais-ben, ahová segéds szerződése kötötte. Harr éve hosszabbították m szerződését, csendes, szo nul szelíd teremtésnek i ték, a színháznál töltöt rom esztendő alatt többször játszott néhány szavas szerepet. Öltözőbeli társnője elmondta a nyomozóknak a tűzoltó csigalépcső alatt, hogy Catherine minden darab főszerepét kívülről tudta; ő nem nevette ki ezért a buzgóságért, csak fölöslegesnek tartotta, de ezt sohasem mondta Catherinenek, mert ezzel — úgy érzi — nagyon megbántotta volna. Különben végül mégis Catherine Noëlnek lett igaza, mert vasárnap Annabelle Laverdure váratlanul eltűnt, az előadás előtt autóbaleset érte, s nem lehetett hirtelen mást tenni már: Catherine ugrott be a csodálatos Annabelle helyett, a kis Catherine Noël, mert mindenki tudta róla, hogy ez a szerep is a fejében van. És megmentette az előadást. Igen, a Cid ment aznap. Vasárnap, és telt ház! És milyen fenséges Xiména volt! Az igazgató, a rendező és mindenki véresre szorította az öklét, annyira izgultak, de Catherinet a kis Catherinet háromszor hívták végül a vasfüggöny elé!

A nyomozók megkérdezték, mi történt ezután Catherine Noëllel?

— Semmi — vonta meg vállát a kis színésznő, és megigazította a nyomozók előtt harisnyakötőjét. — Én nagyon örültem, és meg is csókoltam.

— Nem mondott semmit?

— Tudta, hogy többé nem fogja Ximénát játszani.

— Hiszen sikere volt!

— Az más. Ő tudta, hogy ez csak egyszer lehetséges.

— Szomorú volt?

— Boldog volt.

— Nem értem.

— Hogy egyszer, egyetlen-egyszer sikerült! Persze, hogy ezt maga nem érti.

A portás is azt mondta a látni akarta a kis Catherine de nem engedték meg. A sö víz, a nap... — nem szaba ilyenkor megnézni már a ilyen tetemet.

— Hiszen mosolyog... — súgta az öreg.

A rendőr a fejét rázta:

— Üljön csak le, öregapám és maradjon békében.

Dubois leült. Ült egész éj jel, hátát a falnak vetve, é reggelig emésztette mérgé reggelig gyűjtötte a szavaka hogy megmondja a rendőrnek készült rá, mint a megfoga mazhatatlan igazságra.

— Maga rossz lelkű közön séges ember. Magát még ne szerette senki, azért ilyen Nem haragszom, pedig hara gudhatnék, elég öreg vagyo hozzá, láthatja. De inkább saj nálom csak, mert magát ne is fogja szeretni senki. Ne az ilyet nem fogják sze retni, aki nem látja me a másik ember mosolyá Nekem ne tessék mondan hogy nem mosolygott én. én tudom, milyen az, aki bo dog... Az én lányom, k rem, mosolygott, amikor bo dog volt...

A rendőr a másik rendőr nézett. Azt intett neki, hog ne válaszoljon.

*

Reggel megmondták Pier Duboisnak, amit a nyomozó Catherine Noëlről megtudta s utána hazaengedték.

Csend, tavaszi hideg, s k másik öreg várta a bódé előtt, a Szajna-kanyarban.

Kimentek a vízre. késő kezdték a napot, — estig ne jutott idő a beszédre.

Este hárman, négyen is ho tak bort, a fiatalnak számít Alex is közéjük ült, és vár ták, hogy Pierre mond vala mit.

Dunántúli Napló
1964 AUG 3
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Ferenc

Rajz (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr. Borító III.

Lantos Ferenc

Folklór; A körök ünnepe; és Zománcfal c. művekkel (eml.) szerepel az alábbi tárlatok

Horváth György: Pécs és Baranya magyar képzőművészek kiállítása a Nemzeti ~~[illegible]~~ galériában

Magyar Nemzet 1969 V. 13

Lantos Ferenc

Raji (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr. Borító IV.

Lendvai Ferenc

Rejtő (repr.)

Jelenkor XII. évf. 7. sz. 1969. febr. 108. l.

Lantos Ferenc

Raji (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr.
121. l.

Lantos Ferenc

Raji (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. a. 1968. febr.
129. l.

Lantos Ferenc

Rajz (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr.
135. l.

Lantos Ferenc

Pévsi művész. Zománcfaliképet
kémitett a pévsi ifjusági
könyvtár lépcsőházába

Rohmer Oszkár: Építőipari anyag
lesz e a zománc?

Jövő Nézőke 1969 III. 8

Kontos Ferenc

grafika

Új Symposion, 46. szám, 28-o.

Lautos Ferenc festő

Szerepel a baranyai művészek
táslatán a Nemzeti galériában

Tükör 1969 V. 20.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Lantos Ferenc

Zománc táblával (repró)
szerepel az alábbi táslaton

Németh Lajos: Pécs és Baranya-
képrőművészeinek kiállítása a
Nemzeti galériában

Dunántúli Napló 1949 V. 18

Kontos Ferenc festő

A kör; A népyret és a fekete nap;
A képlet; A jelek c. képe (eml.)
szerepel az alábbi tárlaton

Rózsa Gyula: Modernisták és
korszerűek a pécsi művészet
kiállításán a Nemzeti galériában

Nemzeti Badság 1969 V-23

Lantos Ferenc

Kompozíciókkal szerepel

az alábbi tárlatok

N.N.: Megnyílt a pécsi és baranyai
képzőművészek tárlata
a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1969 V. 4.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Lantos Ferenc

A körök ünnepe c. képe (ennek)

szerepel a baranyai művészet)

kiállítasán a Nemzeti

Galériában

Pernecky Géza: Két kiállítás

Élet és Irodalom 1969 Ú. 29

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

LANTOS FERENC / Pécsi grafikus

1.) Vázlatok a Balatonról cerura

2.) Tájvázlatok

— 1 —

Vidéken élő képzőművészek kiállitása. 2. Bp., 1955. /Kat./

18

Lantos Ferenc

Rajz (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr. 170. l.

Santos Ferenc

Rajz (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969 febr. Borisó I.

Lantos Ferenc

Raji (repr.)

Jelenkor XII. évf. 2. sz. 1969. febr. Borító II.

MDK

Lantos Ferenc, festő

Egyéni formanyelvre törekszik: A kör, a Négyzet és a Fekete Nap; A képlet; Jelek azza mutatnak hogy mind Martyn, mind Vasarely bűvöletéből kitör.

Rózsa Gyula: Modernisták és korszerűek 7

Népszabadság, Bp. 1969 máj. 23

Lantos Ferenc

Jelek (repr.)

Jelenkor XII. évf. 1869. júl.-aug. 7-8. n. Mü-
melléklet, 4.

MDK

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Dunántuli napló 1968 juli.26.

Lantos Ferenc

A Jelenkor gyo-krom közli. mutvait

Deváryi Iván: Képzőmuvészet a Jelenkorban

Jelenkor, 1968 X. n. 883 old.

Lovas Ferenc

Rajzok (7 rajz)

Jelentés, 1968, 7 sz. 586, 596, 605, 635, 651, 661, 677 old.

Lantos Ferenc

Kerepel a kaposvári grafikai kiállításon

Tüskés Tibor: Pécsi és kaposvári grafika

Jelenkor 1968 IX. n. 80 old.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészet rt 1966 nov.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási hiradás

Magyar "emzet 1966 okt.2.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási hiradás

Magyar Nemzet 1966 okt.5.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1960-ban a Hazafias Népfront nagytermében tárlat, 26 művészből első díjat nyert. 314.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A Pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Lautos Ferenc

A kag. köst. 50. évf. alkalmából megbízdatott pájáratou rántott és megbírást kapott –

Dunántúli Napló, 56 8, jun 30 –
„Jubileumi művészeti pájárat"

MuK

Lantos Ferenc

K állitási hir

Dunántuli napló 1968 máj.1.

Lantos Ferenc

Románckompozícióiból maximai bemutatót rendeztek a Műszaki Egyetemen.

Magyar Hírlap, 1967, X. 26. 4. o. Hangó

Lantos Ferenc

tus:

Tusrajz I.

" II.

" III.

Pécsi és kaposvári grafika.
Ripp-Rónai Mus. 1968. jun.

MDK

Lantos Ferenc

tus:

Tusrajz IV.

" V.

Pécsi és kaposvári grafika. Ripp-Rónai Muz.
1968. jun.

MDK

Lantos Ferenc

olaj:

Komlói szénosztályozó

Komlói emlék

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

MDK

Lantos Ferenc

repr.:

Tusrajz III.

Pécsi és kaposvári grafika. Rippl-Rónai Muz.

1968. jun.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969

1021

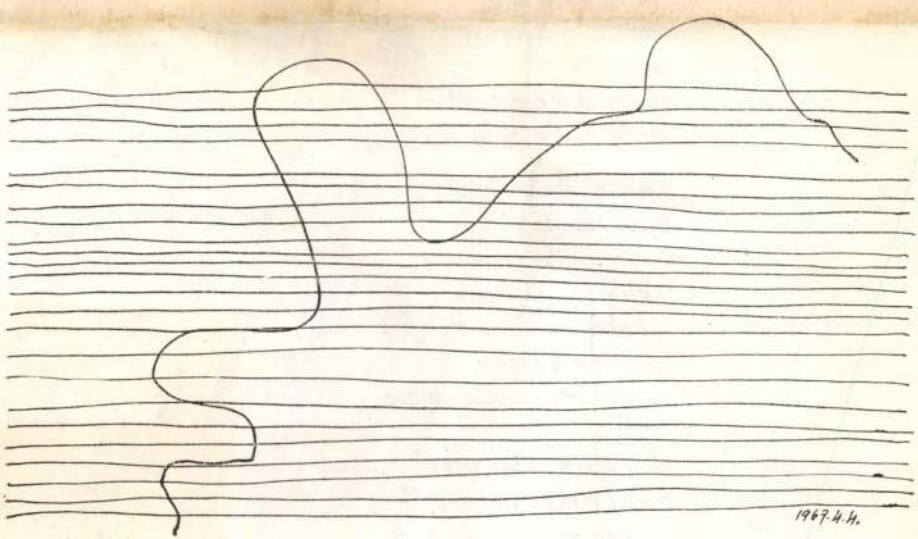

LANTOS FERENC rajza

LANTOS FERENC

szer jár át a torman
arányosok óriása
fej-luk szem-luk agy-luk
alleluja szem-fenék
tag-hegy fej-kő kar-vidék
kibelülre átfalazva
faltalanba ütköző
lemagasló fölhanyatló
járva ülő
zúzva álló csontszéken
király és királynő

Emlő melle mellerője
tagolatlan tompora
ős-segg álla majom-iv
lebegetlen kő maga
elszakadt a fekvő ember
közte tér a levegő
ott az ember közte-ember
ott is ő
ahol nincs is folytatás
ott az ember fő-fekvő
fekszik mindkét oldalára
tagolatlan csecsemő

Mag...
SAJTÓFIG...
Budapest V., Petőfi Sándo...
Telefon: 188-296, 188-307

1021

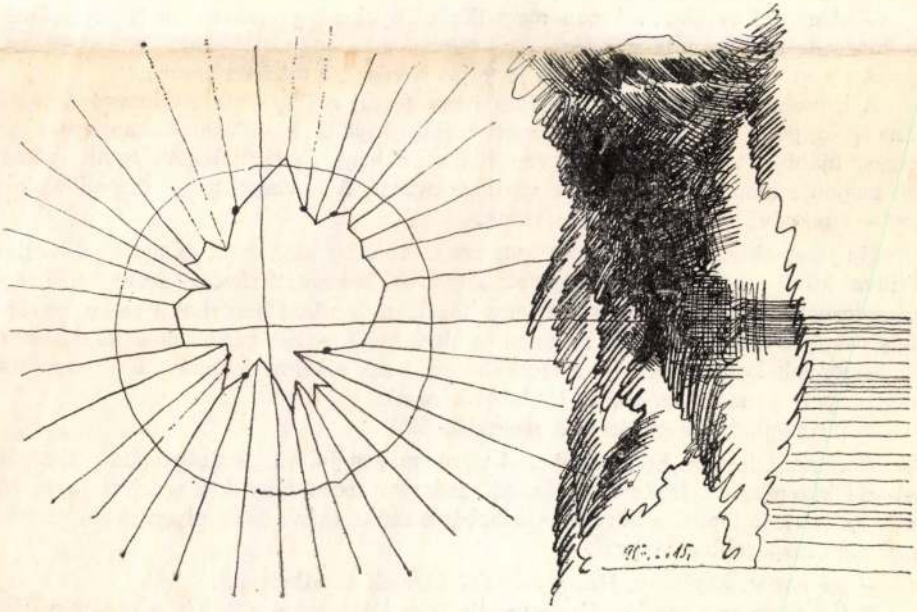

LANTOS FERENC rajza

LANTOS FERENC

gen megrekedt a szigeten a révészházban. Soronkívü[illegible] a fuvarosoktól.

Megállt, hümmögve nézte a fiú igyekezetét. Mar[illegible] egy résbe illesztette és tartotta; intett, most aztán zu[illegible] vert néhányszor a nyeles sulyokkal. Rezgett a fejsze[illegible] –, a tuskó engedelmesen kettőbe fordult.

– Bálba akarnak menni, édes gyerekem . . . [illegible]

– Tilos az átkelés zajlásban – mondta a fiú [illegible] geket elharapó hangsúlyozással beszélt, mint az ö[illegible]

Az megroppantotta a pipacsutorát maradék fo[illegible]

– Csak veled engedhetem a lányt.

– Bálba nem megyek.

– Átevezel velük . . . éppen megritkult. Igyekezz gyerekem, mert sötétedik. – Sarkonfordult és ment is az öreg.

A fiú kifújta magát, s átlépte a foghíjas sövényt, a töltésen ácsorgott.

A homokdombon kapaszkodó falu hátat fordít a folyamnak. Ólomszínű télvégi homály lappang. Csapzottan szállongó varjak figyelik a zajlást. A kanyarban jégturzás, újabb táblák csúsznak a vén füzek rokkant derekának. Az egyik hamarosan megadja magát, hanyattdőlve várja a tavaszt. A limányokon – szabad vízfoltokon – egykedvű vadkacsák ringatóznak.

Ha fizetnék az átkelést, nekivágna maga az öreg; de lányát és annak udvarlóját a fiúval küldi át. Nemrégen vizsgázott a gyerek, képesített révész; átviszi már régen a megterhelt kompot, ha nincs ellenőr a közelben, az öreg heverhet a vaságyon. Nem nagy rang révésznek lenni. A szigeten faluk vannak. A két parton meg üdülőtelepek. Az asszonyok kofálkodnak – s legtöbb férfi csak alkalmi munkát talál, napszámot vállal; eper- és málnaszedésnél jól lehet keresni.

A fiú meglátta őket, jöttek a révészház felől.

A vízmart lejárón hólé zúdul. A karcsú, magas Julika gumicsizmában lábol, kék kabátja kigombolva, fehér sálja úszik, szederjes arcán fénylik a nyirkos pára. Mögötte az udvarló lépdel a kövekre, bőrkabátos szőke fickó, azért olyan peckes tartású, mert nem magasabb a lánynál.

– Jó napot, kapitány. Hol a csónak? Fizetek az átkelésért!

A fiú nézte az udvarlót. Huszonnyolc éves létére csoportvezető a posztógyárban, ahol Julika dolgozik.

M.D.K.

Lantos Ferno, festőművész

1961 máj.21-én megyei alkotói támogatással be mutatta portré tanúlmányait. 315.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1957-ben k egyéni kiállitása. 309.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

MDK.

Lantos Ferenc

Mozaikterveiről

Szocialista Müvészetért 1966 aug.

.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1965 juni 13. lap 6.

Lombos Ferenc

Naplemente c. képéről repr.

Tolnamegyei Népújság 1964. dec. 20

M.D.V

Lantos Ferenc
festő

A dunantuliak tárlatán
Pécsett kiállította képeit.

Kocsogh Ákos: Dél-dunántuliak Pécsett
Művészet, 1966. augusztus — 42 kap

M.D.K.

Lantos Ferenc

Pécsi művész, ex libriseket is készitett. Önálló, kisméretü képek inkább. Balatoni táj, vitorlások, stb. Müdoccal sokszorositott tusrajzok, monotypiák.
316.o.

Romváry Ferenc: Az ex libris története Pécsett.
316.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

Б.Д.К.

M.D.K.

Lantos Ferenc

Pécsi müvész ex librise. Vonalas, stilizált rajz vitorlákkal. Felirat: "Ex Libris". 14.kép./hibás szám! 15.kép a helyes/. Lantos Ferenc /monotypia/. 1965. 317.o. Szöveg: 316.o. Fekete repr.

Romváry Ferenc: Az ex libris története Pécsett. 317.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

A.D.C.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

I. terem. Ünnep. 1963. tollrajz. 17+23. A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Komváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár. 345.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

I. terem. Táj. 1963. tollrajz. 15+24. A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklós Pécs-Baranyai Képtár. 345.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

I. terem. Hajók. 1963. tollrajz 16+22. A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Remváry Ferenc: A Siklós-Pécs-Baranyai Képtár. 345.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

N.D.A.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

I. terem. Hegyoldal házakkal. 1963. tollrajz 15+23
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Ronváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
345.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

Н.Б.К.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

Komlói Emlék. Festménye a Siklósi Képtárban.
~~XXIX~~ VII. tábla. Fekete repr.

Remváry Ferenc: A Siklós-Pécs-Baranyai Képtár.
VII. tábla.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

Я.А.К.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

VI. terem. Komlói emlék. 1964. olaj 102+130.
Az Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár. 346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

VI. terem. Bányavidék. 1962. olaj 50+61.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

Lantos Ferenc,

Bertalan Sándor, Erdi Judit, Major Kamill Papp Oszkár és Pauer Gyula képzőművészek sikeres alkotásokat hoztak létre azon a tíznapos alkotó táborozáson, amelyet a bonyhádi Zománcipari Művek rendezett a zománcozás építészeti felhasználásának kikísérletezésére. (Baranya-Tolna megyei művészek)

Építőművészeti zománckísérletek bemutatója.
(A nap kérei)

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 29. 8. l.

Lantos Ferenc

Zománcművekkel
szerepel a „Szüzenon" csoport
tárlatán a XIV. Wrsoki utcai
művelődési Otthonban

Perneczky Géza: Ellenpólusok

Élet és Irodalom 1969 X. 18

Lantos Ferenc

kiállított grafikái:

Tájvázlatok I-II. Tus, 36×42 cm.
Hárshegy. Tus, 15×20 cm.
Pécsi táj. Akvarell, 34×22 cm.
Pécs télen. Akvarell, 34×22 cm.
Tavasz. Akvarell, 15×20 cm.
Kunegy a nap. Akvarell, 34×22 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállítás 1956. Az. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

27.1.

Lantos Ferenc

Pécs télen. (repr.)

1956. Pécs-baranyai Országos képzőművészeti állitás. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

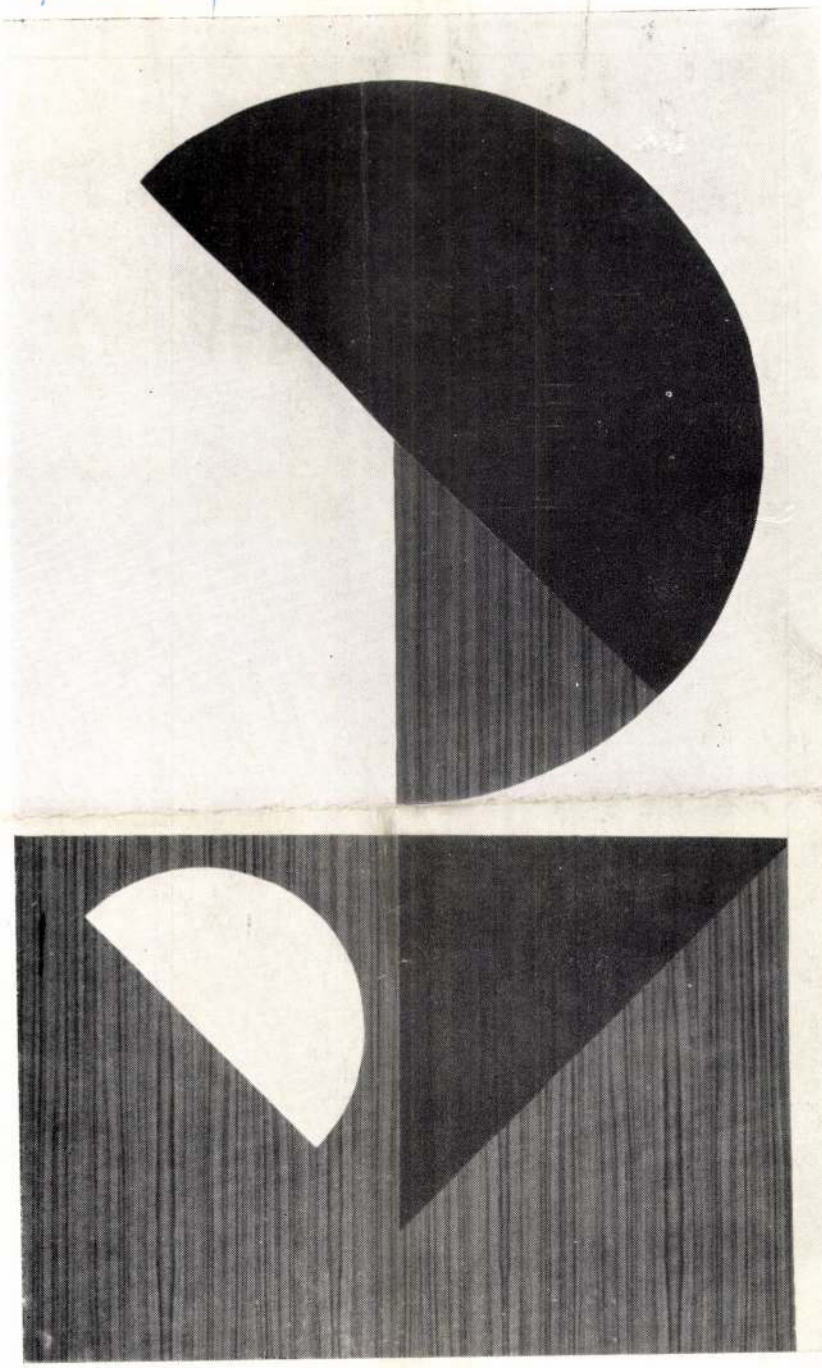

LANTOS FERENC: Triptichon-részlet (farost intarzia)

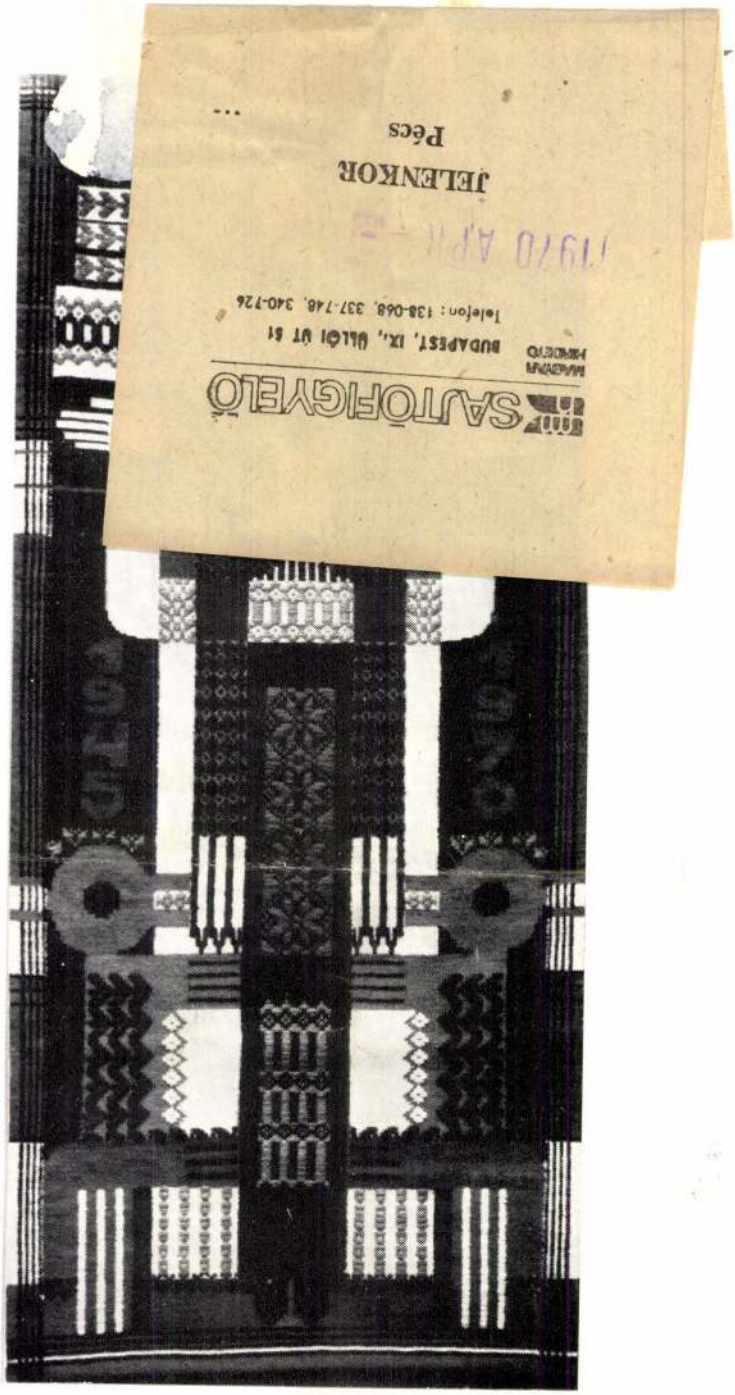

ZS. KOVÁCS DIANA: Béke (gobelin-szőttes)

MDK

Lantos Ferenc

olajf.:

Jó utazást,

Etüd

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének kiáll. Osijek, 1966.

Lantos Terenc
festő

M.D.K.

Pécsett, a Janus Pannonius Múzeumban nyílt meg „Tekeppzések komlóról és a Balatonról" c. képkiállítása.

– „Megnyílt Lantos Terenc képkiállítása"

Napló 1962. márc. 15. – 4 lap

Lantos Ferenc
festő"

MDK

Kiállított a dél-dunántúli
képzőművészek első, zalaegerszegi
kiállításán

-Takács István: A dél-dunántúli képzőművészek első
kiállítása

Napló, 1965. jún. 13. 6. lap

Lantos Ferenc
fotó

MDK

Egy grafikája a Naplóban

Napló, 1967. május 19. 4. lap

Lantos Ferenc
festő

MDK

Fali mozaiktervét közli a
Napló.

Napló, 1965. márc. 3. 3. lap

Lantos Ferenc MDK

festő

A Siklósi Vásban mutatott be műveiből.

- B.B. - Megnyílt a baranyai képzőművészek kiállítása Siklóson

Napló, 1964. jún. M. 7. lap

Lantos Ferenc

Zománcképa kkel /szapró/

Szerepel a déldunántuli.

Kép. művészek III. kiállításán Pécsett.

Romváry Ferenc: A déldunántuli

Kép. műv. kiáll.

Jelenkor 1968 VI. 545 old.

Lantos Ferenc

Rajz (repró)

Felelős, 1968 I. címlap.

LANTOS FERENC

17. 12. 97 12:32 *HOTEL KEMPINSKI S01

Sinkovits Péter
Új Színház
F: 331-6702

KEMPINSKI
HOTELS

Kempinski Hotel
Corvinus Budapest
Erzsébet tér 7-8
H - 1051 Budapest
Telephone (+36) (1) 266-1000
Facsimile (+36) (1) 266-2000
e-mail: hotel@kempinski.hungary.net

KEMPINSKI GALÉRIA
(1051 Budapest, Erzsébet tér 7-8. I. emelet)

ERDŐS János, GELLÉR B. István, LANTOS Ferenc,
PINCZEHELYI Sándor, VALKÓ László

A Pécsi Galéria vendégkiállítása
1997. december 15 - 1998. február 15.

A kiállítás megnyitója 1997. december 19-én
pénteken délután 17.00 órakor lesz,
melyre ezúton szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját.

A kiállítást megnyitja: Kovalovszky Márta, művészettörténész

A Kempinski Galéria a karácsonyi - év eleji időszakban hagyományosan mindig más-más vidéki galériát, múzeumot lát vendégül. Az idén falainkra a Pécsi Galéria művészeinek alkotásai kerülnek. Velük külön-külön már találkozhattunk különböző budapesti kiállításokon, de együtt először most nálunk láthatók.

A kiállítás naponta 8-20 h-ig tekinthető meg. Belépődíj nincs.

A kiállítást biztosítja:

SIGNAL
Biztosító Rt.

A Kempinski Galéria a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület 2260. sz. pecsételőhelye.
(Bell Captain)

Kempinski Hotel Budapest Rt. A társaság székhelye / Sitz der Gesellschaft: Budapest
Budapesti cégbíróság bejegyzés száma / Registergericht: Amtsgericht Budapest 01-10-041234
Igazgatótanács elnöke / Vorsitzende des Vorstandes: Dr. Szemenkár Erika. Felügyelő Bizottság elnöke / Vorsitzender des Aufsichtsrates: Dr. Arno Horn
Management: Kempinski Hotels S.A.
BNP-Dresdner Bank (Hungaria) Rt., Bp., Honvéd utca 20., H-1055 Pf. 47, H-1363 Bankszámlaszám / Kontonummer; 218-93050-205885, HUF: 13100007-00000002-05885009
Commerzbank Budapest Rt., Budapest, Széchenyi rakpart 8., H-1245 Pf. 1070 Bankszámlaszám / Kontonummer; 218-93311-1001601, HUF: 14220108-01601006

one of The Leading Hotels of the World

Partner of Lufthansa Miles & More

KEMPINSKI
HOTELS

Kempinski Hotel
Corvinus Budapest
Erzsébet tér 7-8
H - 1051 Budapest
Telephone (+36) (1) 266-1000
Facsimile (+36) (1) 266-2000
e-mail: hotel@kempinski.hu

KEMPINSKI GALÉRIA
(1051 Budapest, Erzsébet tér 7-8. I. emelet)

ERDŐS János, GELLÉR B. István, LANTOS Ferenc,
PINCZEHELYI Sándor, VALKÓ László

A Pécsi Galéria vándorkiállítása
1997. december 15 - 1998. február 15.

A kiállítás megnyitója 1997. december 19-én
pénteken délután 17.00 órakor lesz.
Bevezető előadást mondanak Önt és kedves családját.

A kiállítást megnyitja: Kovalovszky Mária, művészettörténész

A Kempinski Galéria a kartácsonyi - év eleji időszakban hagyományosan mindig más-más vidéki galériát, műtermet hív vendégül. Az idén találkozhatnak a Pécsi Galéria művészeinek alkotásai Kertünk. Velük külön-külön mar találkozhatnunk különböző budapesti kiállításokon, de egyúttal először most együtt láthatók.

A kiállítás naponta 8-20 h-ig tekinthető meg. Belépődíj nincs.

A kiállítást bíztosítja:

SIGNAL
Biztosító Rt.

A Kempinski Galéria a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület 2260. sz. pecsétjébe.
(Bell Captain)

Lantos Ferenc

falló, n. 1929, Pécs. A bp.-i képz. Főisk.-
1947-49-ben kenetty János növendére. Mester
Martyn Ferenc. 1957-Től több önálló kiáll.
Pécsett. A pécsi kiv. Gimn. művész tanára.
41. Jusrajz I. 1964, 14×20 cm.
42. " II. 1964, 14×20 "
43 " III. " 14×20.
44 " IV. " 14×20.
45 Naplemente, 1959, olajf. 60×80 cm

Dunántúli Képzőművések Kiállításai,
nemzetk. kat. összeáll. Sarkadiné Kéri Éva
Kaposvár 1965.

1021 Lantos Ferenc

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1968

A TARTALOMBÓL

BERTHA BULCSU:
A BAJNOK ÉLETE

CSORBA GYŐZŐ VERSEI

DÉRY TIBOR:
EGY FÜREDI HÁZ
TÖRTÉNETE

ILLYÉS GYULA: AMERIKA

KOLOZSVÁRI
GRANDPIERRE EMIL
ESSZÉJE

LENGYEL BALÁZS:
MODERNSÉG AZ IFJÚSÁGI
IRODALOMBAN

LORÁND IMRE:
A REGÉNYESÍTETT
ÉLETRAJZRÓL

SZALATNAI REZSŐ:
KIS TRAKTÁTUS A DUNÁROL

TÜSKÉS TIBOR:
KÖNYVRŐL KÖNYVRE

VÁRKONYI NÁNDOR:
KALEIDOSZKÓP

BALATONI TUDÓSÍTÁSOK

MŰVÉSZETI KRONIKA

BORSOS MIKLÓS ÉS
LANTOS FERENC RAJZAI

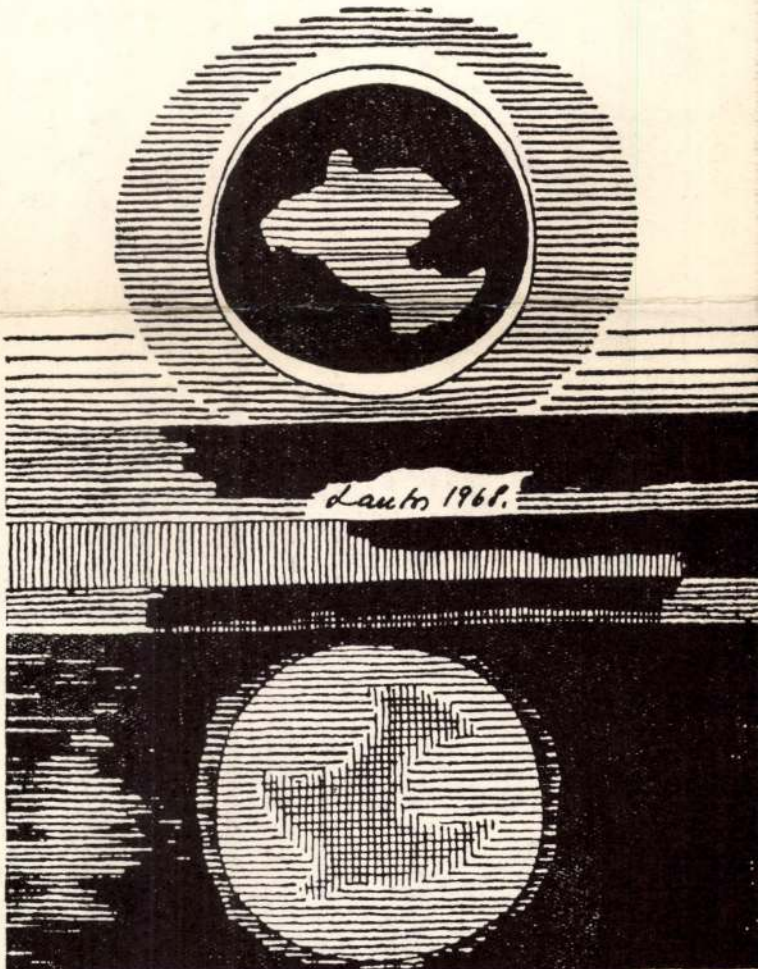

7-8

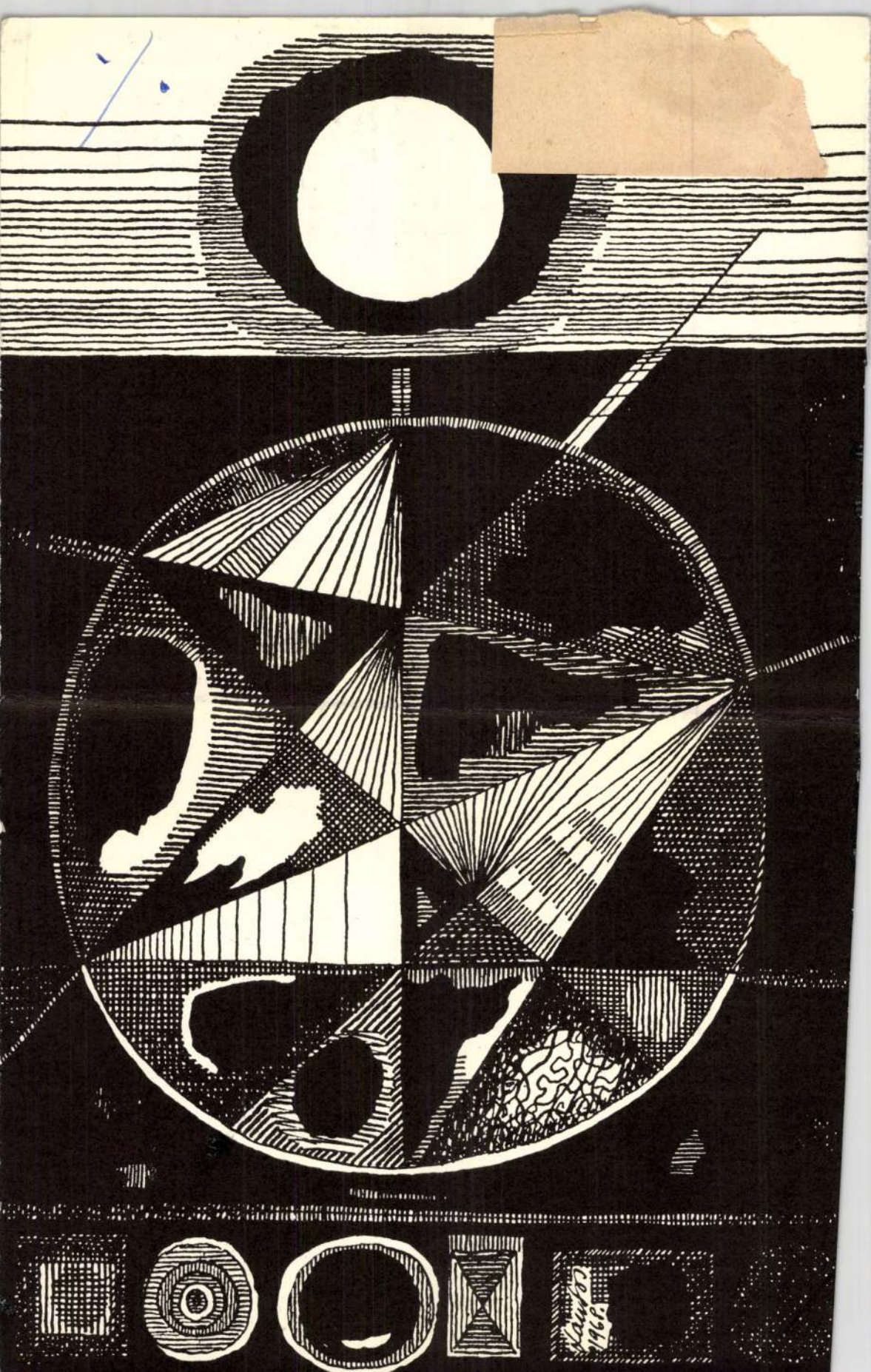
1968

Lautos Ferenc
festő

Lautos Tolb mint egy évtizedes szakmai – szellemi irányítása mellett működik a pécsi képzőművészeti kör.

Bibliós di László: Pécsi iparművészeti stúdió művészet, 1970. november – 43 lap.

Lautos Ferenc

festő-

A kiállításon kedvelt mokitumával,
a negyzetre helyezett kör felbontásának
variáció sorozatával találkozunk,
kik-fehér zománctáblán.

Bükkösdi László: Pécsi iparmüvészeti studió.

Müvészet, 1970.november - 43.lap

Lantos Ferenc

Elsőnek federte fel a pécsi művészek körül a bonyhadi zománc belső építészeti funkcióját. Középülcleket díszítenek geometrikus zománctáblán

Bükkösdi László: Pécsi iparmüvészeti studió.

Müvészet, 1970.november - 43.lap

Lantos Ferenc

Szerepel a Műegyetem
2. épületének tárlatán
(1970 XII. 14)

Meghívó

Lantos Ferenc festő

Pécsi művész
Kiállítása nyílt a műegyetem
Rózsa Ferenc kollégiumában

Jelenkor 1967 XII. 1184 old.

MDK

Lantos Ferenc

Kiállitási hir

Magyar Hirlap 1968 aug.29.

SZETVÉDELMI HIVATAL
EGYETEM TÉR 5.
)N: 385-179

Tárgy: _____

Ügyintézőjük: _____

Hiv. sz.: _____

Mell.: _____

MDK

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz:

Repr.

— : Rajz

639. l.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.—aug. XIII/7-8.

Kantos Ferenc, grafikus

MDK

Kajz:

Kepe.

—: Kajz

662. l.

JÉLENKOR, Pécs. 1970. júl.–aug. XIII/4-8.

Kantos Ferenc, grafikus

MDK

Rajz:

Rep

—: Rajz

681. l.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.–aug. XIII/7-8.

MDK

Kantos Ferenc, grafikus

Rajz:

Kepe.

—: Rajz

683. k.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl. – aug.

XIII/7-8.

MDK

Lantos Ferenc, grafikus

Rajzok:

Rejz

— : Rajzok

Borító 2 o.
Borító 3 o.
Borító 4. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.–aug. XIII/7-8.

MDK

Lantos Ferenc, grafikus
festő

Rajz

Repr

– : Rajz

Címoldal
Boríto – 1.

Jelenkor, Pécs. 1970. júl.–aug. XIII/7-8.

Lantos Ferenc, festő

MDK

Zománc kompozíció

C. alkotásra:

Repr.

— : Kép

Mű-
melléklet 4. o.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug.

XIII/7-8.

Lantos Ferenc, festő

MDK

Olaj kompozíció c.
alkotása : Repr.

— : Kép

Műmelléklet: 3 o.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug.

XIII/7-8.

MDK

Kantos Ferenc, grafikus

Rajz,

Rep.

—: Rajz

760.c

JELENKOR, Pécs, 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

Kantos Ferenc grafikus

MDK

Rajz:

Repr.

—: Rajz

697. l.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.—aug. XIII/4-8.

Kantos Ferenc, grafikus

MDK

Rajz:

Rep.

—: Rajz

749. t

JELENKOR, Pécs. 1970. júl. – aug. XIII/7-8.

MDK

Lantos Ferenc, festő

Rövid életrajz és „lélekrajz" és művészetének érintése-ismertetése mellett az író és a festőművész beszélgetése jelenik meg a Capokon.

Lantos Ferenc Pécsett 1929-ben született. Kisgerek korától járta a Mecseket. (Bogár-, lepke- s növény-gyűjtemény őrzi emlékét). Mellett folyton festett rajzolt. 15 éves korában Zábor Jenő tanítja; 17 éves: Martyn Ferenccel ismerkedik meg. Tanul a Gebauer Ernő-féle szabadiskolában, majd a képzőművészeti főiskolán.

Hallama Erzsébet: Lantos Ferenc és képei 699-702

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

MDK

Lantos Ferenc, festő

2

Tanársegéd Pécsett, majd ugyancsak Pécsett a belvárosi ált. iskolában és a Leöwey-gimnáziumban tanít. Később a zenei gimnáziumba került.
Tanári munkája mellett szakkörökhet vezet. Ezek egyikéből nőtt ki a pécsi képzőmű. Stúdió.
Az kránvárosban ~~[illegible]~~ van „pincemüterme."
– Véleménye: „Lantos művészete európai művészet."

Hallama Erzsébet: Lantos Ferenc és képei 699-702.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

Lantos Ferenc, festő

MDK

3

Nyilatkozata kitért fejlődése mozzanataira, Martyn Ferenccel való kapcsolataira, első: 1957-es kiállításán nagy sikert elért lírai tájképeire (Mecsek, Balaton), pedagógiai munkájára és néreteire („Ahogy az ember előbbre jut az alkotómunkában, ugyanúgy kell tökéletesednie a tanítási tevékenységének is"), beszélt a vizuális nevelés óriási jelentőségéről, az alkotói elvek kialakulásáról, és a Témák problémáinak újra fogalmazásáról.

Hallama Erzsébet: Lantos Ferenc és képei 699-702.

JELENKOR, Pécs. 1970. júl.-aug. XIII/7-8.

Lantos Ferenc festő

Kiállítása lesz a Hilapolvo-sóban

N. N.: Elkészült a pécsi
Kiállítások programja

Dunántúli Napló 1971 I. 7.

Lantos Ferenc festő

Kiállítása Pécsett Baranya megyében

N.N.: Mit visznek a művelődési otthonok?

Dunántúli Napló 1971 I. 14

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1968 JUN 15

ÉLET ÉS IRODALOM

Lantos Ferenc

1021

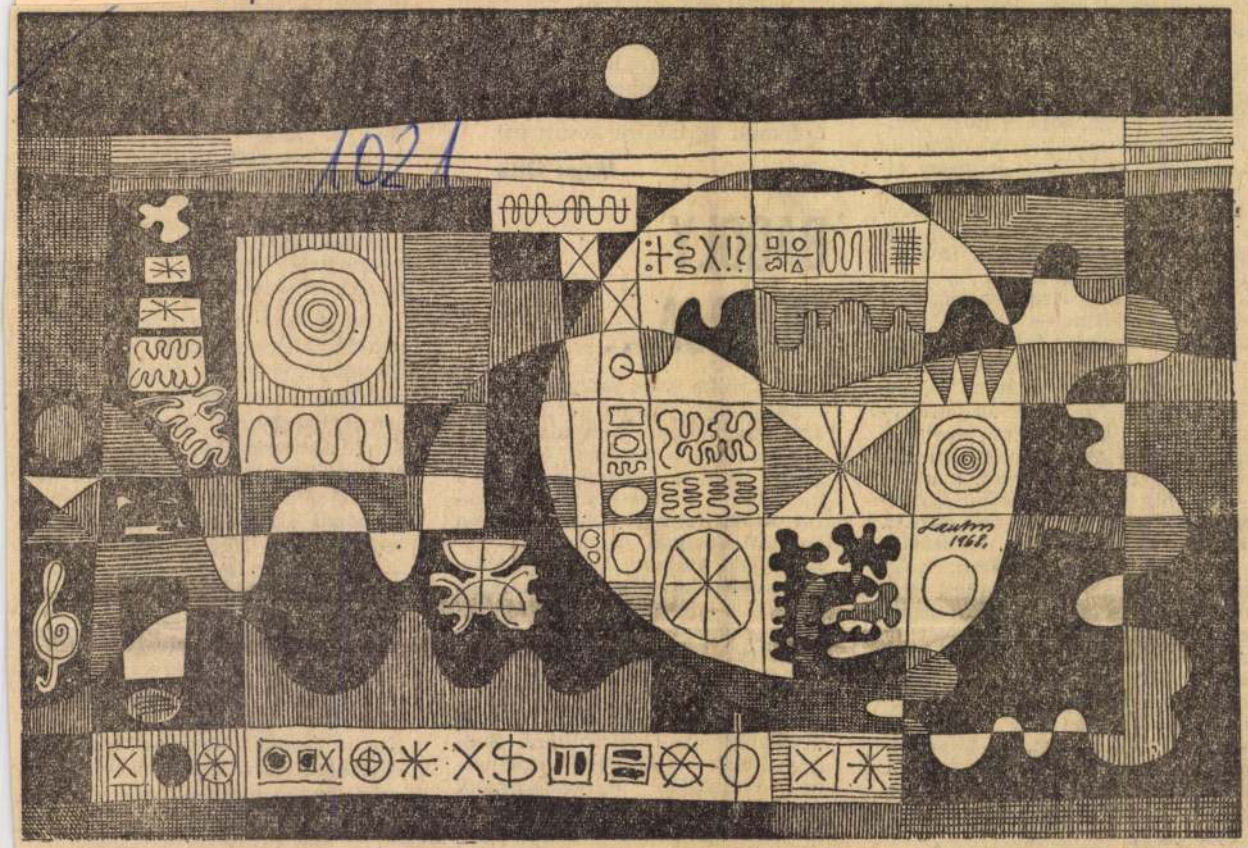

Lantos Ferenc tusrajza

kai elnökválasztást teszi nevetségessé.

Az ellen se szólhatok természetesen, hogy Kennedy elnök meggyilkolását a vásári komédia hangján perszíflálja, s hogy gyilkos gúnnyal nevetteti ki nemcsak „Makbegy"-et (akin Johnson elnök értendő), hanem a három Kennedy-fivért is, kiket a félreértések elkerülése végett keresztnevükön szólít: Johnnak, Robertnek és Teddynek.

Mindehhez — Aristophanes példája bizonyítja — joga van a komédiairónak, feltéve, hogy módja van rá. Barbara Garson asszonynak, pedig volt rá módja. Pamfletje nyomtatásban megjelent, majd megkezdte színpadi karrierjét a New York-i Broadway egy kis színházban, s utána — ha hinni lehet a könyvismertetésnek — világkarriert csinált. Egyébként nálunk is kiadták.

Még azt is elképzelem, hogy akiket gúnyol, mit se tettek ellene. Végre is a karikatúra nemcsak nevettet, de népszerűsít is. A komédia pedig sosem tisztelte a tekintélyt. Legendákat rombolt és mitoszokat leplezett le. Védettséget ellene nem biztosít se vagyon, se hatalom, se társadalmi pozíció. Ez éppen a hasznа. Magának a műfajnak jogosultságát vonná kétségbe, aki ez ellen vétót emel.

De azt azért meglepőnek tartom, hogy Barbara Garson pamfletjének dramatizált vál-

könnyű a változtatás, de
esetben elkerülhetetlen. Mé
kor is, ha a balul végződöt
dukció sok munkába, sok p
és sok erőfeszítésbe került.

A Magyar Rádió hitele és
érdemelt tekintélye követi

Major Ot

BAGOLY MONDJA...

A Kritika 5-ös számában szórakoztató stíluszavar tartja ébren az olvasót. Egyik kritikus tanítja világosságra a másikat eképpen: „Kár, hogy a demaszkírozásról s mi több: a kettős demaszkírozásról szóló fejtegetések a téma komplikáltságán túlmenő bonyolultsággal vannak megfogalmazva, minek következtében világos lényegük időnként gondolatindákba akadozva, s mondatzuhatagokba visszabukva már némileg fáradtan és csapzottan tűnik elő." (60. l.)

Kár lenne az indázó mondat germanizmusait felemlíteni. Suta képzavarai tollhibából eredhetnek. Voltaképp elfogadhatnánk érveit is, hiszen oly világos, miről van szó — egy hibátlan kettős demaszkírozásról. Magyarul ez annyit tesz: kettős leleplezés. Kétszer hull le az álarc, ha úgy

ként" csupán a tanács építési és közlekedési osztályának illetékes beosztottja vette át a géppel s kézzel bevégzett munkát.

Ott voltam a dísztelen szoboravatón. Megkérdeztem a szorgalmasan fényképező alkotót, nem bántja-e ez a magát s munkáját egyaránt mibe sem vevő módszer. Azt mondta, nem bántja. Volt ideje már megszokni, hogy köztéri szobrainak csupán *felállításánál* s nem felavatásánál jelenjen meg.. Hazánkban ugyanis — az emlékmű-számba menő, politikai súllyal is bíró műveken kívül — nem avatnak szobrokat. Az öntödéből talapzatukhoz szállítják, ott a helyükre állítják, majd, mint a város képét gazdagító *építészeti* elemet, papír szerint is átveszik őket, és kész. Egy elégedett vagy éppen bosszús — sóhaj, aztán mindenki megy arra, amerre dolga küldi.

Nem a szobrot megrendelő szegedi illetékesek a vétkesek tehát

Lantos Ferenc

A pécsi Művészeti Gimnázium tanára. Gondolatok a rajzról c. vázlatait, megjegyzéseit közli a lap.

Ipari Művészet, 1970. 4. sz. 9-27. l.

Lantos Ferenc

Cimnélküli rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 27.
XV. évf. 9. sz. 4. lap

Lantos Ferenc

művészetének ismertetése és méltatása.

Beke László: Pécsi jegyzetek - fiatal művészekről.
- Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 53-55.l.

Lantos Ferenc

Cim nélküli rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 6.
XV évf. 6. sz. 3. lap

1021

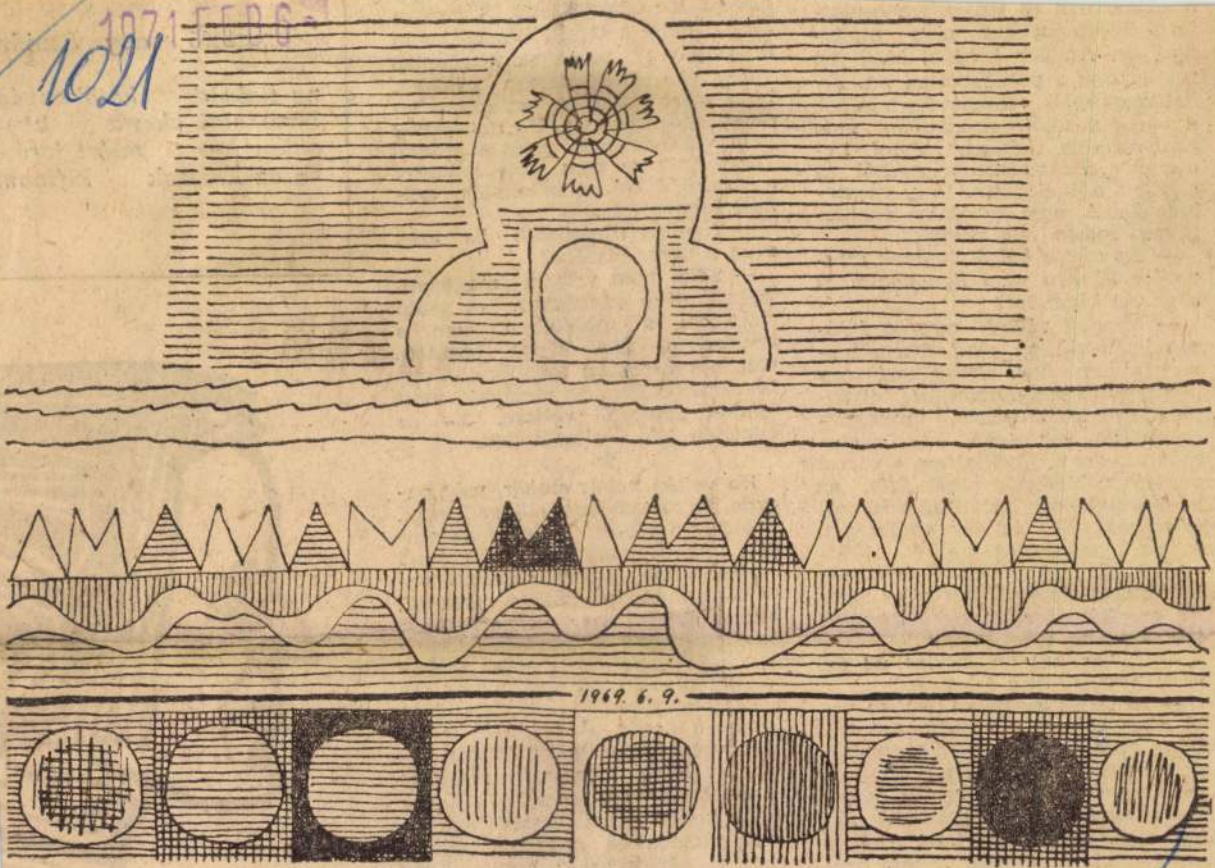

Lantos Ferenc rajza

a számokban és tényekben mutatkozó eredményeket nem méltányolják. Amikor például kiállítást rendeztünk a politechnikai műhely legsikerültebb munkadarabjaiból, a város vezetői egyszerűen nem akartak róla tudomást venni. Pedig még a szomszéd megyéből is eljöttek a kollégáim, hogy megtekintsék. A nem hivatalos elismerésben sosem volt hiány...

— *Az iskola belső életének szervezése közben nem hanyagolta el a városi közéletet?*

— Minden városi megmozduláson jelen voltam, elnököltem, reprezentáltam, úgy, ahogy ezt egy kisváros iskolaigazgatójától elvárják. Mint kommunista, propagandamunkát végeztem, szemináriumot vezettem. Elvállaltam a városi választási bizottság elnökségét, az sz.-i öregdiákok baráti körének elnökségét, sőt még egy elnökséget, a járási pedagógus klubét. Mindezeket szívesen csináltam és csinálom ma is, de továbbra is az iskolai munkát tartom egy igazgató legfontosabb hivatásának.

— *Akkor hát ön szerint mi az, amit hiányoltak a felettesei?*

— Amit a társadalmi életben való részvételnek neveznek, azt néhány vezető olykor összetéveszti a személyes kapcsolatokkal. Ha társadalmi életnek a kulturális és politikai tevékenységet nevezzük, akkor egyszerűen nem felel meg a valóságnak, hogy nem vettem benne részt.

— *Jogellenesnek tartja, hogy leváltották?*

rültem ide igazgatónak. S amikor látták, hogy a baráti társaságomat a személyes rokonszenv alapjá- válogatom m- hogy mint mag- szek az ő emb- nem válthattak Törvénykönyv a vezető állás- küli felmentés-

— *Hogyan il- után a város é-*

— Soha nem farkas. Nem z- elől, sem a közéletben. M- van, s a városb- beszélnek veler- amikor igazgat- egyetlen jóleső

Ha valaki *ne-* gyon jó *szoci-* Különösen akk- beri kapcsolat- gyakorlatban, a- ló bánásmódba- hanem abban, k- keresztül viszi- ben. *„A szocial- téséhez olyan rátermett vezetőkre van szükség, akik jól képviselik a közösség ügyét, akik felfelé is vitába mernek szállni, s egyben oldalt és lefelé maximális türelmet tanúsítanak"* — mondta Biszku Béla kongresszusi beszédében.

A társadalom nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy munkaképes, politikailag és szakmailag bevált vezetőket nélkülözzön.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKERESŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Attól, hogy megnyugodjunk, még távol vagyunk. Budapesten jelenleg 60 százalék körül van rajz szakon a szakos ellátottság, az órák jelentős részét szakképzetlen vagy más szakos szaktanár tanítja. A levelezős képzés, ami önmagában is vitatható ezen a szakon, egyre inkább bővül. Ennél jobb megoldásra belátható időn belül sajnos nincs lehetőség.

A jövő generációjának vizuális kultúrájáért felelős szakemberek képzésének le-

7

hetősége és felelőssége a kezünkben van. Szándékunk és törekvésünk – az apróbb gyakorlati megoldásokat vitatva – az, hogy minél igényesebb és jobban felkészített szakembereket küldjünk mindazokra a területekre, ahol lehetőség adódik az iskoláskorú gyermekek, középiskolások vagy felnőttek szemléletének, vizuális műveltségének csiszolására, formálására.

A tanárképző főiskolák rajz- és vizuális nevelési tanszékei erjesztő kovászai lehetnek a szakembereket képző intézményrendszernek.

Hézső Ferenc

Egy iskolaprogramról

Lantos Ferenc felső.
Művészet 1985/6/30–33 ig

1981-ben megjelent egy füzetpár, részben egymástól elütő külalakban. *Anyagok* címmel az egyik, mely fekete-fehér fotókkal és négyszínnyomású rajzokkal illusztrált, technikai alapismereteket nyújtó kis könyv az általános iskola első osztályos tanulói részére. A másik, a hozzá tartozó segédkönyv vagy tanári útmutató írógépbetűs szedéssel, 4000 példányban. E kötetek hivatalos gondozóit egyébként a belső lapokon is megtaláljuk: az Országos Pedagógiai Intézet (OPI) Technikai Nevelés Osztálya, a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Központja és a Révai Nyomda. Ehhez a vállalkozáshoz kapcsolódott az MTV Iskolatelevízió részlege által készített, 5x20 perces filmsorozat is. Nyilvánvalóan ez az összefogás tette lehetővé az egységes összhatást.[1]

Mi volt a vállalkozás célja és szándéka?

Az 1978-ban érvénybe lépett – éppen akkor új – tanterv nevelési és oktatási programjai között szerepelt a technika mint új tantárgy oktatásának a terve is. Egy *kutatócsoport* tagjai ezzel párhuzamosan, a kutatási témák egyikeként arra vállalkoztak, hogy a *formatervezés* elméletét és gyakorlatát a technikai oktatás mentén megismertessék és szemléletileg egységesítsék, majd az általános iskolai *gyakorlatba is bevezessék*. A két füzet tehát már egy folyamatban levő kutatás[2] eredménye volt 1981-ben, melyet azzal a céllal jelentettek meg, hogy munkájuk folytatása közben, mintegy kísérleti célul szolgáljon. „A könyv tartalmának megszerkesztése és pedagógiai szempontok szerinti elrendezése hipotetikus – vagyis nem tekintjük befejezettnek ... bár az *Anyagok* című képes technikakönyv kutatási célra készült, reméljük, hogy a tanítók ötleteket, gondolatokat meritenek majd belőle, és hasznosítani tudják azokat a technika tanterv *Anyagok és alakítások* című tematikus egységének feldolgozása során."

Mi a formatervezés?

Magyarországon az általános iskolai oktatás hatéves korban kezdődik, és tizennégy éves korig tart, a háromezer általános iskolában tehát a tízmilliósnak vett lakosság 10 százaléka, tehát egymilliónyi gyerek tanul. Végül is ez a kísérleti program ezt a létszámot tekintette a hivatásos oktatók lehetőségének.

Tény, hogy az általános iskolákban a munkaoktatás több évtizede része a közoktatási programnak, de a design oktatása mindeddig nem került bele. Ezért tehát azzal kezdték az *Útmutató* szerzői, hogy magukat a tanítókat tanítsák meg arra, mi lehet e tantárgy lényege. „...A formatervezés egy szakma. Művelői gépipari formatervezők, építészek ... bútortervezők, textil- és ruhatervezők, keramikusok, reklámtervezők, tipográfusok stb. ...a formatervezés (design) mindig emberközpontú, mert kiindulópontja mindig valamilyen emberi szükséglet, és a tervezés eredménye mindig szoros kapcsolatban áll a használó, működtető emberrel ... ...a tervezési munka során a formatervező a problémafelismerés és a problémamegoldás egyik sajátos módszerét alkalmazza ... ...a formatervezésben az elmélet és a gyakorlat, a tudomány és a művészet, a szellemi és a fizikai munka mindig magától értetődő szerves egységet alkot ... a végzett tevékenység konkrét, áttekinthető, az eredmény általában közismert, ezért nem terheli a tanulókat feleslegesen, mégis kulcsot ad a technikai környezet kialakulásának megértéséhez, ennélfogva az aktív környezetalakításhoz."

A világosan megfogalmazott célkitűzésekben természetesen azt kellett föltételezniük a szerzőknek, ami egy mai általános iskolai pedagógus ismerete lehet a designról. És természetesen nem bonyolódhattak bele a design – egyébként meglehetősen bonyolult – filozófiai problémáiba sem, holott a szakmabeliek előtt eléggé nyilvánvaló, hogy a design (azaz az ipari formatervezés) az ipari-technikai fejlettség legmagasabb szintjein már társadalmi arculatot formáló, a humanitás alapvető kérdéseit érintő, de egyaránt lehet antihumánus és szociális is. Az alapozás olyan alakítási folyamat nyomán elindítható alkotó gondolkodást kívánt serkenteni ez esetben, mely egyértelműen a pozitív és emberléptékű arányokat tételezte fel.

A munkafüzetek minden kísérleti anyagnál tulajdonképpen végtelenül közismert és egyszerű alakítási és megfigyelésifázisokatfoglalnak magukba (agyagból 16 oldalon 32 példát; kőből 11 oldalon 30 példát; fonalból és fából 9–9 oldalon 26–26 példát; papírból 15 oldalon 40 példát mutatnak be). Az egész műveletsort következetes didaktikai felépítésbe rendezték: gyűjtés, rendezgetés, vizsgálat, kísérlet, az anyag előfordulásának tudatosítása, alakítás, az adott anyaghoz tartozó mesterségek ismertetése, játékok az anyaggal és a füzet végén a legkisebbeknek példabeszédes mesék az állatvilágból meg egyéb alakitgatásra buzdító népmesékből.

5

meretek helyes arányainak kialakitását szolgálják azok a tantárgyak, melyek tudományos rendszerezéssel (perspektiva, ábrázoló geometria) vagy művelődéstörténeti és nemzeti tudatot ápoló szándékkal (népművészet) vagy a gyakorlati környezetalakítás esztétikai igénye céljából (betűírás-kompozició) gazdagítják a szaktárgy ismeretanyagát.

Tekintve, hogy elsősorban pedagógiai munkát és nem önálló alkotótevékenységet folytató szakembereket képzünk, fontos szerepet szánunk a szakmódszertannak. A tantárgy új rendszerének munkálatainál mindvégig meghatározó volt a módszertan és didaktika erősítése a szaktárgy oktatásának minden fázisában. Arra törekszünk, hogy a módszertan ne csak önálló tantárgyként létezzék. Hatása, észjárása első pillanattól hassa át a szakmai tárgyat oktató tanár munkáját, és ezáltal a tényleges módszertan összegező módon általánositva tudja feltárni a pedagógiai munka alapvető törvényszerűségeit.

Már a megelőző években is igen jelentős szerepet szántunk a műtermen kivüli munkának. Ilyenek például a kiállításlátogatások, a tárlatvezetések, a műteremlátogatások, országjárás. Ezek mellett figyelmet fordítunk a konkrétabb ismeretszerzési lehetőségek kiszélesitésére, mint például műhelyekben való munkálkodás és önálló alkotómunka. A szegedi tanszéken sikerült megteremteni a kerámia, a mintázás, a grafika, a zománc, a textilfestés műhelyeit, s igy hallgatóink munkáit a tantervi előirásokhoz kapcsolva láthatjuk a félév végi osztályozásokon a rajzi és festési feladatok szerves tartozékaként. A műhelyekben az önálló alkotóköri munka vagy a fakultatív műtermi munka segiti az elmélyültebb egyéni alkotómunka kibontakozását és az új ismeretek és technikák készségszinten való begyakorlását. A tehetséges hallgatók szabad kibontakozásához ezáltal is jó alkalmat teremtünk.

Az új tantervben ezek a műhelygyakorlatok egyhetes blokkban kerülnek bevezetésre. A technikai ismeretek megszerzése után az első év befejeztével megteremtjük a lehetőségét a későbbi években is továbbfejlesztésükre, alkalmazásukra, tanulmányozásukra. A második évben művészettörténetből, a harmadik év végén külső művésztelepi gyakorlat útján adunk lehetőséget külső térben folytatható természeti tanulmányok elvégzésére és akciók megszervezésére.

Az államvizsgát megelőző záróvizsgának kettős feladata van. Egyrészt számon kéri a nyolc félév alatt szerzett szakmai tudás ismeretanyagát, másrészt ennek alapján az általános iskolai tantervi gyakorlatban való alkalmazását. Igy a valós szakmai ismeret pedagógiai-módszertani rendszerbe foglalva, konkrét feltételek között alkalmazható, mentesül a fiktiv formalitástól, és nem kiván nyomába szegődni a Képzőművészeti Főiskola diplomakövetelményeinek.

Ezzel a szakmai felkészültséggel, ezzel a szellemi nyitottsággal tanáraink bizonyára nem tudják megváltani azt a leromlott állapotot, amely a vizuális nevelés és oktatás területén kialakult. A megoldás kulcsa az igényes vizuális szakemberképzésen múlik, azzal a feltétellel, hogy az általános iskolai oktatásban a rajz tantárgy önállóan, esetleg integráltan visszakapja korábban meglévő heti óraszámát. Ez a két tényező nem választható el egymástól.

6

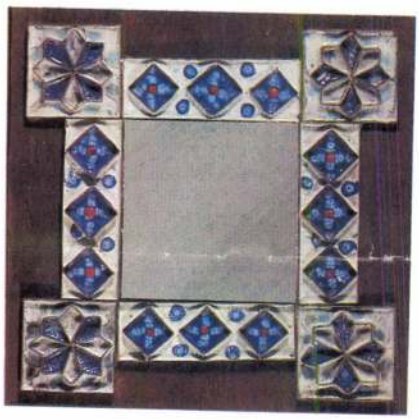

7

1–5 Oldalpárok az Anyagok című kiadványból

1

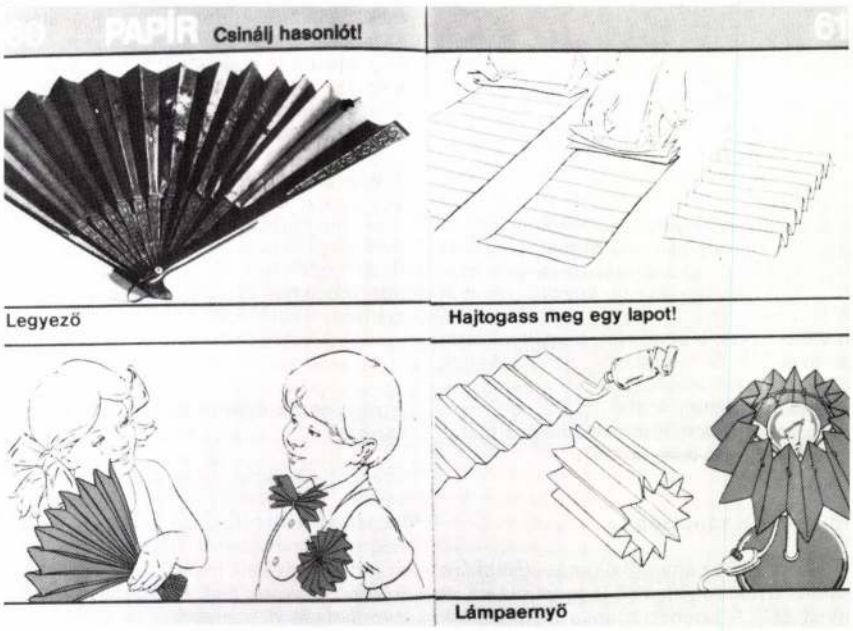

2

Mi volt a tapasztalat?

A kutatócsoport vezetője, *Gaul Emil* 1984 májusában Veszprémben rendezett INTART szimpóziumra készített egy értékelést, melyet az addigi tapasztalatokból szűrt le (*Beszámoló a magyarországi általános iskolai designnevelést megalapozó kutatásról*). A legpontosabb tájékozódást itt a kutatócsoporttól vett idézet adhatja: „...a kutatásban részt vevők arra a kérdésre kívántak választ kapni, hogy egy ilyen tantárgy létrehozható-e Magyarországon, és hasznos-e a közoktatás és főként a tanulók számára... Az ipari formatervezés nem hivatásszerű, hanem általános oktatásáról tudományos igényű magyar publikáció nincsen. A kutatás során ezért külföldi forrásokhoz kellett fordulni... A népi iparművészek szakköri foglalkozásai e témához közelálló, jól hasznosítható alapanyagot nyújtottak... valóban érdemes foglalkozni általános iskolai hasznosításukkal... jelölésszerűen néhány kérdéskörben: forma-tartalom, szerepe a jelenség felismerésében, forma és munka, forma és kommunikáció, ipari társadalom és humanizmus, a komplexitás igénye (elmélet és gyakorlat) tudomány és művészet, testi és szellemi tevékenység, teljes áttekintés egy folyamaton."

Az általános iskolai oktatási szinten ugyanazt az egyidejűleg ismeretes szellemi igényt (és információs anyagot) kívánják, illetve tudják hasznosítani, amelyet az akkoriban alakított iparművészeti felsőokatatási program általános alapelvei is magukba foglaltak. Lévén itt egy alsóbb iskolai fokozatról szó, a föltételezés-rendszer abból a hipotetikus tartalmi kérdéssorból indult ki, mely úgy vélte, hogy a hat-hét évesek számára az anyagok megismerése a fő cél, szükséges, hogy az anyagok közül a szerkezetépítés jellegzetességeire épüljön az oktatás (agyag, kő, fa, fonál, papír; lásd a könyvet), ismerkedjenek meg természetbeni előfordulásaikkal, társadalmi felhasználásukkal, és a legegyszerűbb alapformák elsajátítása közben ismerjék meg az anyag és a nagyság viszonyát, a felületképezés lehetőségeit, az alapformák továbbalakításait. Föltételezéseik módszertani alapját az a régi pedagógiai tapasztalat képezte, mely szerint a tanítás folyamata a tanító utánzására épül, s ezt egészíti ki a tankönyv, a televíziós műsor és a mese (ez esetben ez volt minden eszköz).

A terv a kísérleti oktatásban – mint az elmélet próbája – a hétköznapok lehetőségeitől függően módosult. Mindenesetre 1981-ben a kísérleti tankönyv és az útmutató egy-egy példányát minden iskola megkapta, az Iskolatelevízió a műsorokat rendszeresen sugározta (havonta egy műsort két-három alkalommal). A kísérleti oktatásban három iskola tíz osztálya, tíz pedagógus munkájával vett részt Székesfehérvárott az 1981/82-es tanévben, de kipróbálta a budapesti Fazekas Mihály Gyakorlóiskola is. A tanítókat három alkalommal, mintegy két-három órányi előkészítésen tájékoztatták a tanítás még kezdése előtt, a tankönyveket a gyerekek megkapták, az anyagokat a tanítókkal együtt szerezték be. Az egyébként elkeserítően magas osztálylétszámú (átlagosan 30 tanulós) termekben három hónapon át a technika tantárgy keretében került sor erre az oktatási formára.

A saját maguk munkájáról készült, a már említett összefoglalóban végül is elmondhatták azt, ami a kísérlet során bebizonyosodott: egyelőre nincs komoly akadálya annak, hogy nálunk is létrejöjjön a designnevelés egy fajtája az általános iskolában. A visszahúzó gyakorlati tényezők ellenére is így látták, melyeket az anyageliátás, a szükséges műhelyek hiánya, a túlzsúfolt tantermek vagy akár az egy-egy foglalkozásra fordítható, percekben mért tanórák jelentettek. Sőt az egyes tanári félreértések és egyes, a személyiségekből fakadó felületes megoldások sem bizonyították a vállalkozás értelmetlenségét, mivel a tanulók készségeiket időnként meglepő módon ismerték fel, érdeklődésük

sok irányban kinyílt, s az általános iskola utolsó osztályaiban előforduló pályaválasztásokhoz is jó szakmai ajánlatokra hívta fel a figyelmüket a végzett munka. Mindezzel együtt, hogy a kutatócsoport tovább folytatja munkáját, megállapította: az eszközök és módszerek „választékának bővülése csak lehetőséget ad a demokratikusabb szellem kialakítására, de nem több ennél. Sok más tényező megváltoztatása szükséges még hozzá".

Mi lehet a tanulság?

Nyilván nem az agyonhallgatás egyébként sajnos gyakran jellemző légköréről van itt most szó. A kísérleti munka megkezdése idején és a kiadványok megjelenésekor a pedagógiai gyakorlatra aligha jellemző, széles körű sajtópublicitást szerveztek a kísérleti munka körül (Fóti Péter: *Látva látsanak,* Népszava, 1981. V. 9.; Tordai Aliz *Kísérleti tankönyv elsősöknek. Anyagok,* Esti Hírlap, 1981. VI. 11.; S. L.: *Az anyag világa,* Népszabadság. 1981. VI. 21.; Monspart Éva: *Tankönyv és film,* Nők Lapja. 1981. 46.; Vadas József: *Az anyag is (tan)anyag,* Élet és Irodalom, 1981. VIII. 15.; Gaul Emil: *Egy oktatási kutatásról,* Gyermekünk, 1981. 10.; K. L. M.: *Kíváncsi Karcsi és az „Anyagok"*, Magyar Ifjúság, 1981. XII. 11.). Az is tény, hogy az oktatási kísérlet tapasztalatait felhasználva a Design Center továbbfolytatható kutatását támogatja az OPI, az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, az egyetemek, főiskolák tudományos munkatársai és a gyakorlóiskolai pedagógusok, pszichológusok, tervezőtanárok.[3] A részleges kutatási program huszonnyolc lépésben, 1984 júliusától 1993 júliusáig menetrendszerű munkát írhat elő a részt vevő munkatársaknak, és nyilvánvalóan munkájuk anyagi garanciákra épülhet. Mégis, lényeges észrevétel a beszámoló végének szerényen meghúzódó mondata. Valóban sok más tényező szükséges ahhoz a szemléleti, de legfőképp magatartásbeli változáshoz, amelynek az „eredménye" az igazán igényes, alkotóképes ember.

A művészet öröme és a pedagógus rangja

Szakmai körökben ismeretes, hogy a művészeti felsőoktatás teljes körében több lépésben korszerűsítési folyamat zajlik.[4] Legrokonszenvesebb irányvonalát az a szándék képviseli, mely szerint ezeknek az intézményeknek meg kell tartaniok jó hagyományaikat, melyekkel nemzetközi elismeréseiket is megszerezték, de meg kell újítaniok tartalmukat és módszereiket, fejleszteniök kell szervezeti és szerkezeti rendjeiket, és természetesen meg kellene kapniok az ehhez szükséges személyi, tárgyi, gazdasági feltételeket.

Tagadhatatlan, hogy az elmúlt években irányelvekben nem szűkölködő reformtervezeteinkben, elsősorban a 70-es években elkészült 15 éves fejlesztési terv előkészítő munkálatai alatt, valamint az 1981-ben készített hároméves intézményi intézkedési programok végrehajtása során szerzett ismeretek és tapasztalatok elérték azt a célt, hogy egy irányítási programban szerepel a művészet minden társadalomban betöltött, semmivel sem pótolható, jelentőségének és sajátos szerepének az elismerése.

De az is tény, hogy nagyon sokféle tartalommal és főként gyakorlattal töltődik egy ilyen kijelentés. Elsősorban témánkat érintő azoknak a művész pedagógusoknak a szellemi és szakmai tanultsága, akiktől a korábbiakban vázolt – és mondjuk meg őszintén: nagyon szerény igényű – program hétköznapi, fantáziadús megvalósítását várják. A designoktatás általános iskolai bevezetésének éppúgy feltétele a nagy invenciójú, ötletgazdag, szakmájában és azon túl is művelt tanár, mint a hivatalos tanmenetekben egyre inkább rangját vesztő rajzoktatásnak és az ugyancsak a hivatalos tanmenetekből lassan kiveszőben lévő művészettörténet-oktatásnak. Jelenleg ugyanis eldöntetlen a művész pedagógus társadalmi megbecsülése, azé, aki érkezhet egy iskolába a pedagógusképző főiskolákról, esetenként a bölcsészkarról és elég gyakran az amatőr művészmozgalom klubjaiból is. Ez a sokszínű forrás természetesen önmagában nagyon jó is lehetne, ha az egyes művészettechnikai és -szemléleti, valamint kultúrtörténeti ismeretanyagok átadásának szinvonalában és módszerességében létezne olyan – tanárt és tanulót egyaránt segítő – igényes mérce, amely kötelezettséget és szabadságot egyaránt jelent. Sajnálatos tapasztalatok alapján jelenthetjük ki, hogy ilyen mérce nincs, legföljebb egyes iskolákban önmagukat is feláldozó pedagógusok vannak. Ebből áll össze a művészeti oktatás alsó, közép és jelenleg esetenként felső szintje.

Kérdés, szabályozható-e ez és mennyire? Azt hiszem, ezt így kérdezni sem volna szabad, bár így hangzik el a vitafórumokon általában. A kérdés helyett inkább a mesterség megtanulható-megtanítható dolgainak, valamint az egyéniség pótolhatatlan varázsának, példájának, kisugárzásának és inspiráló képességének ívébe kellene egyértelműen elhelyezni a művészeti oktatás e két pólusán levő, valóságos tényeket.

3

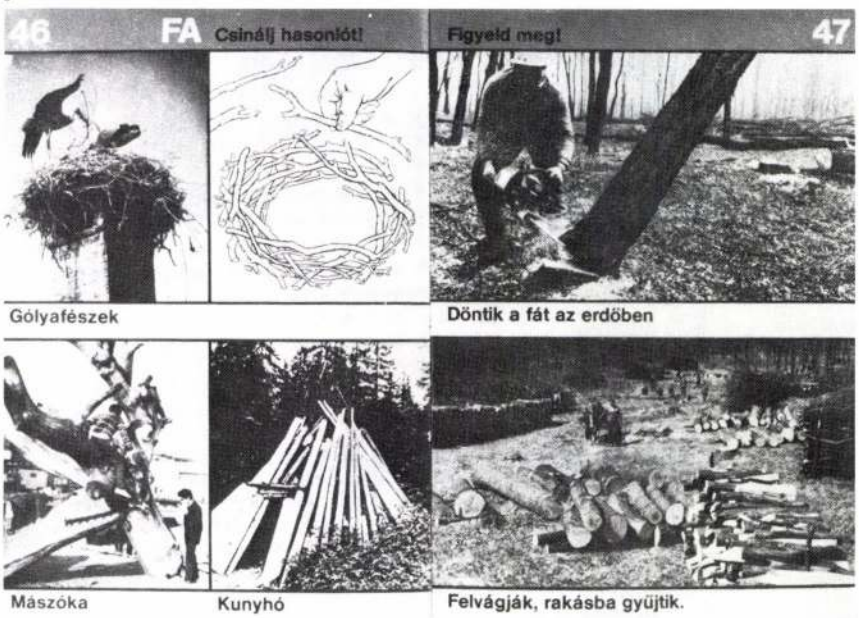

Hivatás-tudatosan

Az általános iskoláktól kezdődő, hivatásos pedagógiai gyakorlatot – és annak jelzett, kívánatos igényességét – nem pótolhatja semmiféle amatőrizmus, jelenjék az meg önképzőköri, klub- vagy szabadidő-eltöltésnek nevezett foglalkozások keretében. A jelenlegi művészeti ismeretszerzést ugyanis sokkal inkább ez az utóbbi forma és az erre szóló buzdítások jellemzik, mint az iskolák keretein belül természetszerűleg, szisztematikus munkával és főleg időigényesen végzett, szakszerű munka. Természetesen nem arról van szó, hogy az említett klubfoglalkozásokra ne lenne szükség. Ez értelmetlen és a mindenféle kötetlen emberi megnyilatkozásnak ellentmondó dolog volna. Természetesen az sem véletlen, hogy az iskolarendszer hiányosságaira éppen ezeknek a mozgalmaknak a népszerűsége, gyakorlása és nagyszerű eredményei világítottak rá az elmúlt évtizedben. Másrészt felesleges lenne közismert tények értékeit kétségbe vonni, hiszen sok, nagyszerű alkotó példája bizonyítja, hogy az „iskolánkívüliség" és a si-

keres művészpálya nem mond ellent egymásnak. Itt azonban arról van szó, hogy a művészetre nevelés folyamatában az alsó osztályoktól kezdve egyenletes és igényes, nem unalmas módszerekkel lehet olyan igényességű emberi közösséget nevelni, amelyből kiválhat idővel mérnök, formatervező, tanár, fizikus, bármely szakmában munkásember, és lehet művész is, de ezáltal *mindegyiknek jogává, tudásává válik* a közvetlen környezet legkisebb tárgyaitól kezdve az oly sokat emlegetett környezetalakítás megértéséig terjedő *szellemi élmény*. Szakmára és ízlésre éppúgy csakis a módszeres és állandó művészeti példával lehet nevelni, mint ahogy bármely művészeti ág nagyszerű eredményeinek esztétikai (tehát nem közvetlenül anyagilag hasznos) élvezetére.

Messzire vezet, mégis itt kell megemlitenünk, hogy nem kevesen vannak, akik aggódva figyelik ezt a mai ifjú (és kissé korosabb) nemzedéket abból a szempontból is, miként lesznek valaha olyan igényesek, hogy maguk is az értékek megbecsülőivé váljanak, akár gyűjtők, akár alapítványok letéteményeseivé, akár kulturális mozgalmak értő és fejlesztő, cselekvő résztvevőivé, akár saját és mások szellemi igényességére figyelő, továbbfejlődésre képes személyiségekké? Más szóval, alkotó emberek közösségévé és – a szó nemes értelmében – értelmiségiekké. A művészeti ideák tehát a gyakorlati megértés és a megértetés nehéz és fáradságos lefordítására várnak a vizuális műfajokban is, ahogy ezt a zenében és táncban kitűnő magyar szakemberek már megtették.

Ennek egyik szerény alapköve ez a designoktatás bevezetésére irányuló kísérlet, mely eszközrendszerében nem közelitette meg azokat az úgynevezett szabadidős klubfoglalkozásokat, melyeket a pécsi képzőművészcsoport *Lantos Ferenc*cel vagy a pécsi Ifjúsági Tervező Iroda vezető építészével *Csete György*gyel, vagy a Magyar Nemzeti Galéria GYIK műhelye *Szabados Árpád*dal, vagy a Népművelési Intézet különféle amatőr munkacsoportjai *Vitányi Iván* igazgatása alatt, akár a *Kerényi József* építész által szorgalmazott és megtervezett Kecskeméti Játszóházig, a *Balázs Béla Stúdió* legújabb művészcsoportjaiig, az országos amatőrmozgalom számtalan klubján át sokan éveken át meg-megtörő hittel és lendülettel elvégeztek. Érdeme és jelentősége abban van, hogy az iskola rendjébe és szemléletformáló lehetőségeibe szeretné módszeresen beiktatni a művészetszemlélet alapjait, az alkotások megértéséhez vezető eszközismeretet, és nem titkolja a nagy történeti pedagógiai hagyományok újraélesztésének szándékát sem.

Az egykori nagy kérdés ma már nem kérdés: mit tanulmányoz szivesebben egy nyitott szellemű tizenéves: a papírhajtogatást, a falevél erezetét vagy a kompjúter működési elvét? A nagy kérdés másik fele természetesen nyitott: melyik gyakorlat teszi kreatívabbá, teljesebbé az embert? Vagy mindegyik?

Elfogadható konkrét program kevés van.

Dvorszky Hedvig

4

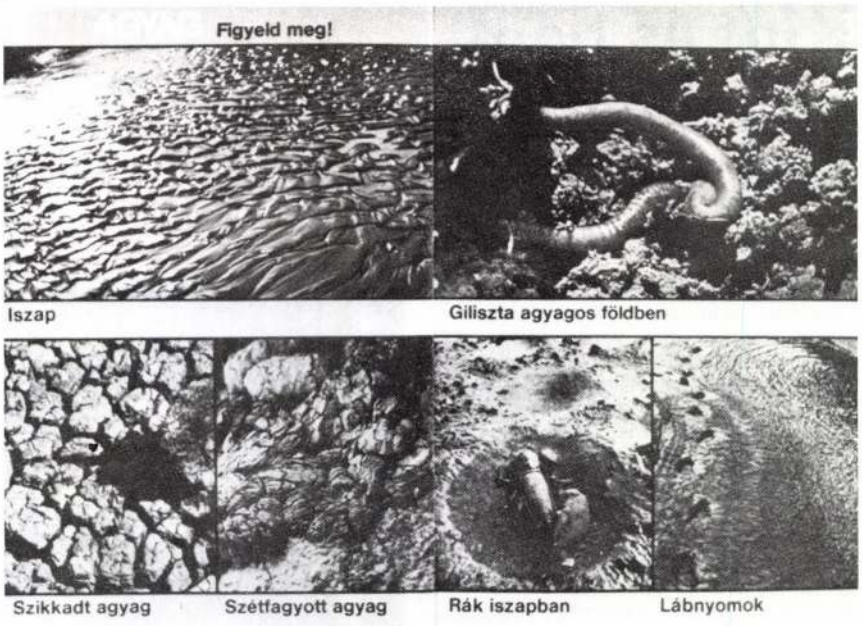

5

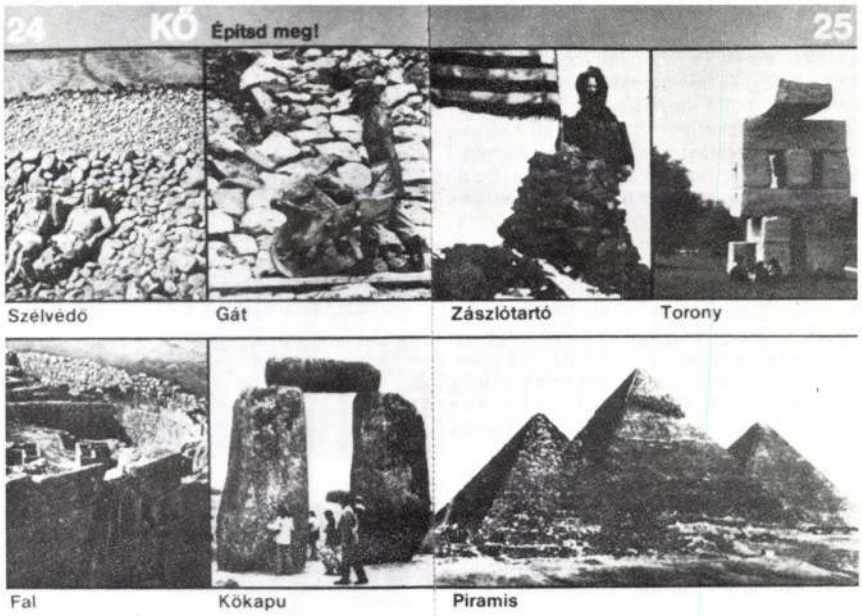

Jegyzetek

1 Az ötrészes filmsorozatot az Iskolatelevízió megbízásából a MAFILM készítette (szerkesztő Kopper Judit, rendező Molnár György, operatőr Becsy Zoltán, szakértő Gaul Emil).
2 Az 1978–81 között folytatott kutatás résztvevői: a Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési Tájékoztató Központja részéről Gaul Emil, az OPI Technikai Nevelési Osztálya részéről dr. Fekete János. Szakértők: Csavarga Rózsa, Czéh Judit, Ortutay Tamás, Rubik Ernő, Nagy Mária, Vekerdi Tamás (népmesék: Kovács Ágnes).
3 Az 1981–82-es kísérleti oktatást tíz székesfehérvári iskolában vezették be.
4 Lásd a Művelődési Minisztérium Egyetemi és Oktatási Főosztálya által szakértők bevonásával készített irányelveit és végrehajtási programját, 1984.

Kint és bent...

Tíz éve tanítok egy Városmajor melletti iskolában. Az öreg épület és a körülötte elterülő szép park szinte kínálja a lehetőségeket a vizuális nevelés (értsd rajzórai munkák) minél változatosabbá tételére. Figyelem a gyerekeket, akik a legkülönfélébb módokon használják fel és ki a tereplehetőségeket. Játékaikban már benne rejlik egy-egy újabb, másfajta játék ígérete is. A kalandozások a zárt és nyitott terekben mindenki számára vonzók. Miért ne lehetne ilyen sajátos szintere a kalandoknak a rajzóra, a képzőművészeti kör másfél-két órája?

A játék, és persze a tanulás is, konfliktusok és azok feloldásának sorozata. Szeretném elérni, hogy ezt tanítványaim is belássák, és alkalmazzák munkáikban. Színterül ezért is választom igen gyakran a szabad teret (a Városmajor különböző helyszíneit) és főleg szakköri foglalkozásokon – az iskola épületének elhagyott zugait. Különösképpen hogy a kinti helyszínek minél tágasabbak legyenek, és minél bezártabbnak hasson az épületen belüli tér. A léptékváltásokat ugyanis a gyerekek mindennapi életükben gyakran átélik, mégis elég nehéz őket arra rábírni, hogy kihasználják és töltsék ki a számukra rendelkezésre álló teret, legyen az rajzlap mérete, avagy 3–4 m²-es helyiség.

A következőkben egy hetedik osztályos rajzórai, szabadtéri feladat megoldási variánsait szeretném bemutatni, majd ennek kiegészítőjeként egy szakköri, egész évre szóló 6–7–8. osztályosok által készített munkasort.

Ki a szabadba!... A rajzórákról sem ismeretlen helyszín a Major, mégis, a hetedikesek készülnek talán a legnagyobb izgalommal és várakozással azokra az áprilismájusi órákra, amelyeken kint dolgozunk. Évről évre látják „elődeiket", amint ebben az időszakban óriási dobozokkal, papírbábukkal és tekercsekkel érkeznek az iskolába, majd a Majorban különleges formák, lények, építmények tűnnek fel. Természetesen a mindenkori hetedikesek szintén szeretnék átélni ezt az élményt. Ezért nagy hát a várakozás.

A megelőző hónapokban a térábrázolás különböző módozataival ismerkednek elsősorban az iskola folyosóinak megrajzolása, mintázása révén. Ebben a feladatsorban van egy olyan munka is, ahol a már jól megismert helyszínt – a folyosók valamelyikét – eltorzítva, hamisan, a nézőt becsapva kell bemutatniok. (Ilyenkor megnézzük közösen Escher, Pranesi és mások illuzórikus, hamis tereket ábrázoló grafikáit is.)

Télen egy ízben már „meghódítjuk" a szabad természetet, amennyiben esett a hó, hogy negatív hószobrászatba fogjunk. Ugyanis kijelölt nagy terepeken utakat vágnak az érintetlen hófelületbe. Csonkolják az adott formát. Ez az első komolyabb birtokbavétele a Majornak. Tavaszig a hetedikesek a térábrázolás és -építés más módozataival ismerkednek, maketteznek, mintáznak.

Április elején közösen megszemléljük a majdani beépítésre, átalakításra váró helyszínt. Itt és ekkor tudják meg a gyerekek, mi lesz a feladatuk. Arra szólítom fel őket képzeljék el a Városmajor átalakítását színben, térben, változatos formákkal, de azzal a megkötéssel, hogy az adott helyszínen lévő természeti és mesterséges formák nem kiiktathatóak még képzeletben sem. A kiírás (hiszen ez szinte egy pályázat) azt is megszabja, hogy a terveket csoportformában készítsék el, és eredeti, a helyszínnek megfelelő léptékben. A tervek készítésekor az egyszerű anyagok felhasz-

1

2

3

1 Szabadtéri beépítés: Piros piramis (fotó Sinkó I.)
2 Szabadtéri beépítés: Tv, ami a Majort sugározza (fotó Pálfay K.)
3 Szabadtéri beépítés: Boszorkánykonyha-akció (fotó Sinkó I.)
4 Szabadtéri beépítés: Olló a fában (fotó Pálfay K.)
5 Szabadtéri beépítés: Fák színjelölése (fotó Pálfay K.)

Lantos Ferenc

Pénzjutalmat kapott Pécs város címerpályázatán

N. N.: Pécs új címere

Dunántúli Napló 1968 XII. 4

Lantos Ferenc fm

Pécsi Műhely

→ Pinczehelyi Sándor fm

MŰVÉSZET 1985/10/44

Lantos Ferenc, festőművész

A pécsi Széchenyi Gimnáziumban tanult Lantos Ferenc, ahol a rajztanár Gábor Jenő festőművész volt.

125 éves a pécsi Széchenyi Gimnázium.

1983. XII. 13. 3.- műsor 20.20 | Berger T. |

Lantos Ferenc

Menyhárt László: Kilóg a lóláb
Rajzbiennálé Salpétarjánban

Palócföld, 1985/2

Lantos Ferenc 4

→ Bors Ostrak

MŰVÉSZET 1985/12/20

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lantos Ferenc, festőművész pedagógus

PETŐFI NÉPE
1983 OKT 16

/ 1021

M · MŰVÉSZET

TÁRLATNAPLÓ

Pont-vonal-folt

Első pillantásra nehéz eldönteni, hogy amiket látunk, művészi igényességű kísérletek — vagy kísérleti szándékkal született művek, s kiállítóterem-e vagy inkább alkotóműhely, ahol járunk...

Az Erdei Ferenc Művelődési Központ emeleti termének szokatlan tárlata didaktikai kísérleteket, a festészet alapelemeinek (a kompozícióig terjedő) analízisét tárja fel három művész: Lantos Ferenc, Kosbor István és Ihász Zsuzsa munkáiban. A tematikai és rendszerezésbeli egymásraépülés és egység feltételezi, hogy e „teljesség" nem egészen véletlenül jött létre. Lantos Ferenc — akinek nevéhez művészeti tevékenysége mellett a Pécsi Vizuális Műhely szervezése s aktív pedagógiai munka is fűződik — már hosszú ideje (több korcsoporttal, szakkörök, alkotótáborok keretében) foglalkozik a vizuális nevelés problémáival. Módszere nem az ismeretek egyoldalú átadása — hanem a „feladatadás—kérdés—feladatsor" hármas rendszere. Ilyen feladatként kapta három éve a paksi alkotótelepen Ihász Zsuzsa a pontot mint a legkisebb vizuális építőelemet.

„A pontok ugyanazt a szerepet töltik be a vizualitásban, mint az élők világában a multipotens sejtek, amelyekből osztódva bármilyen szövetfajta létrejöhet."

Grafikai, festészeti tulajdonságainak, felhasználási lehetőségeinek végtelenségét legalább ilyen jól érzékelteti a kiállított anyag. Jól sikerült improvizáció, amely megmutatja, hogyan válik a pontból tisztán festői kompozíció a szín és a formateremtés problémáinak körüljárásával. Megjelenési formáinak sokfélesége ezen az anyagon belül is lenyűgöző; szabályos kör alakú, csipkézett szélű, háromszögbe, négyszögbe, vonalszerűen ecsetnyomba hajló, stb... A szín megjelenésével az analízis tovább bővíthető. Szándéka leplezetlenségére bizonyíték: a képek (?) alján szigorú négyzetekben helyezi el a felhasznált három alapszínt (sárga—vörös—kék) és mellé a zöldet, mellettük ezek kevert árnyalatait.

A „pontozott" lapok egy részén a szín eljut odáig, hogy maga alkossa a tárgyat saját térértékével (előre vagy hátrahúzódva), strukturális funkcióját; a térbeli valóság képzetének felkeltését létrehozva.

A képzőművészet több évezredes szerkezeti elveit teszi vizsgálat tárgyává a pont ürügyén. A szimmetriát, a ritmust, az arányokat, az ellentéteket új képi világot teremtve veszi szemügyre. Egyetlen pont stabilitása, mozdulatlansága a síkban óriási ellentétben áll azzal a dinamizmussal, melyet a pontnyúlványok, ponttömbök, ponthalmazok mozgatása hoz létre. Egyes minőségeiben a mozgás organikus formák létrehozásáig is eljut.

A kiállítás három egysége között nemcsak tematikai összefüggést (mindhárom vizuális alapelem) találunk. Ezek az alkotórészek egymás származékai is. Lantos Ferenc munkái a pont által már felvetett kérdésekről is szólnak — de a vonal sajátos nyelvén.

A vonal a pont mozgásának eredménye, s a pont ellentéte is — a statikus pont mozdulatlanságának megsemmisítése folytán. Míg a pontnak csak feszültsége van, a vonalnak iránya is, mely erő vagy erők hatására vezethető vissza.

Érdekes hatást keltenek nagyméretű táblaképei, melyeken a vonalak (erőteljes, lendületes ecsetnyomok) irányukat tekintve a lehető legrendezetlenebb halmazt hozzák létre. E vonalak tükrözik alkotójuk mozdulatának erejét, sebességét, és irányát. A képeken folyamatosan ható erők nyomatéka a mozgalmas textúra. A felületeken minden azt sugallja, hogy valami keletkezőben van, egészében feszültséggel telített élményt közvetít. Néhány lapon „csak" egyszerű vizuális játékokat játszik a ritmussal (sűrű és levegős, filccel húzott párhuzamos vonalakkal).

Változatos anyagválasztással (filc—tempera—olaj) többféle módon is eljut a vonal határesetéig; ahol a görbe vonal a folt kontúrjává lesz másik tanítványa, Kosbor István képein. Fehér felületein a feketével (olajjal, szénnel) mindent elmond, amely síkban a térről elmondható.

A kiállított anyag egyértelműen bizonyítja, hogy az alkotókat az analízis, a kutatás vezette — miközben olyan terepre is eljutottak, ahol már a didaktika és a művészet határai nem választhatók szét.

A festészetelmélet már 1919-től (a Bauhaus létrehozásától) Hanner Meyer, Vaszilij Kandinszkij, Johannes Itten, Kepes György munkásságával tudományos úton halad, de úgy tűnik, célkitűzései az eltelt jó fél század s a felmutatható nem kevés eredmény ellenére is változatlanok: „szótárt kell alkotnia, mely rendszerezi és helyére teszi a ma még szórványosan vagy helytelenül használt fogalmakat"; „meg kell teremtenie egy grammatika alapjait, amely magában foglalja a szerkesztés (konstrukció) szabályait. Miként a nyelv valamennyi szava, a művészi elemek is elfogadottak és meghatározottak lesznek." (Kandinszkij.)

S ha netán valaki e látható eredményeket, lehetőségeket, s ezek fejlesztésének, felhasználásának szükségességét kétkedéssel fogadná, elég egy pillantást vetnie a kiállítás reakciójaként született rajzokra (általános iskolások készítették) — melyek jó ráérzéssel mindezekért szólnak — a többé-kevésbé elsajátított vizuális nyelven.

Károlyi Júlia

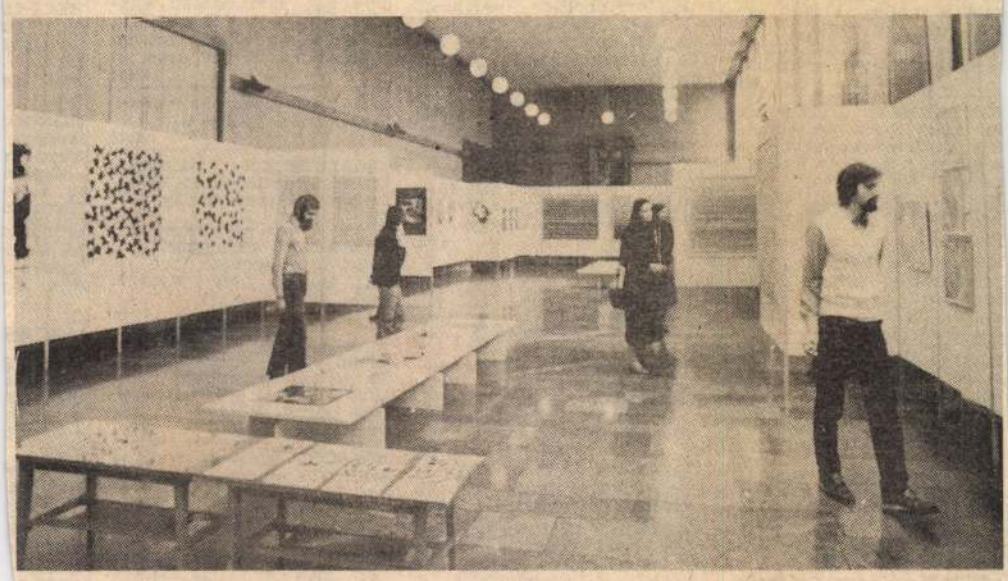

APRÓHIR

Ingatlan

ELADÓ háromszobás családi ház 675 négyszögöl telekkel. Jószágtartásra alkalmas, víz, villany van. Érdeklődni: a helyszínen, Hetényegyháza, Urihegy 17. szám alatt (UNIVER mellett) egész nap. 5094

UTCAI házrész, kétszobás összkomfortos felújított állapotban eladó. Vak Botyán u. 10. Érdeklődni: Kecskemét, Ybl M. u. 1. délután. Telefon: 22-617. 4622

LAJOSMIZSÉN, Vörösmarty út 20. szám alatti központi fűtésű, 2 szoba, + nappali, komfortos családi ház pincével, gazdasági épülettel és 400 négyszögöl rendezett gyümölcsössel, beköltözhetően eladó. Érdeklődni: helyszínen minden vasárnap és a lajosmizsei ügyvédi munkaközösségnél, vagy Budapest 168-787-es telefonszámon. 13 103

3 SZOBÁS szuterénos családi ház eladó. Bátaszék, Arany János u. 12/b. Érdeklődni: Bátaszék, Fürdő u. 5. 162

SÜRGŐSEN eladó családi ház, háromszobás, központi fűtéssel, gáz, víz, bent van, nagy szőlőskert. Baja, Tóth K. 40. 1291

CSALÁDI ház, 3 szoba, összkomfortos, gázfűtéses beköltözhetően eladó. Kecskemét, Munkácsy u. 43. 13 229

JÁNOSHALMÁN, Epres u. 9. számú ház 190 négyszögöl telekkel, valamint a Kisfaludy utcában 500 négyszögöl jó termő szőlő (két házhelynek is megfelel) eladó. Érdeklődni: Barna Lászlónénál, 6440 Jánoshalma, Epres u. 9. 163

104 NÉGYZETMÉTERES, újonnan épült családi ház üzlethelyiséggel, részben tetőtér-beépítéssel, városközpontban eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Mária u. 1. Drink bár. 13 445

ELADÓ ház beköltözhetően. Kecskemét, Tűzoltó u. 29. Érdeklődni: Gubányi Mihály u. 10. 4663

ELADÓ új kétszobás, komfortos ház OTP-hitelátvállalással. Ballószög, Kölcsey u. 18. Érdeklődni lehet szombat, vasárnap. 4845

ELADÓ Tiszakécske, Dohány u. 22. szám alatti ház. Érdeklődni lehet: Tiszakécske, Hunyadi u. 23. 4851

KÉTSZOBÁS, kertes családi ház beköltözhetően eladó. Kecskemét, Zsinór u. 67. Érdeklődni: egész nap. 4816

ELADÓ kétszobás, komfortos családi ház. Érdeklődni: Kecskemét, Zsinór u. 69. délután 17 órától. Esetleg csere is érdekel. 4817

KECSKEMÉT központjától 5 km-re az 52-es úthoz közel eladó Felsőcsalános 61. számú ház 1 hold területtel (szőlő, föld). Víz, villany van. Érdeklődni: Kecskemét, Duna u. 2. (Kiskecskemét). Naponta 17 óra után, hétvégeken egész nap. 4812

ELADÓ rendőrfalusi 2,5 szobás, hallos, kertes, családi ház Kecskemét, Szabadkai u. 1. Érdeklődni: 17 órától, hét végén egész nap. 4867

KECSKEMÉT, Kadafalva 83. szám alatti kétszobás ház eladó 800 négyszögöl területtel, bekerített gyümölcsössel. Víz, villany van. Irányár: 250 000 Ft. Érdeklődni egész nap. Kissné. 13 215

KÉT szoba, két konyha, fürdőszobás, előszobás belsőporták ház eladó. Kecskemét, Csóka u. 19/a. Azonnal elfoglalható. 4896

ELADÓ tanya 1331 négyszögöl területtel, gazdasági épületekkel. Érdeklődni: szombat, vasárnap egész nap. Kovács Sándor, Helvécia Matkó, II. ker. 191. alatt. 4870

ELADÓ Budapest, XV., Rákos u. 241. szám alatt levő 3 szobás, összkomfortos családi ház, 240 négyszögöles telekkel, műhelynek is használható melléképülettel, azonnal beköltözhe-

GARÁZS ela Hunyadiváro 2. Érdeklődn között.

SÜRGŐSEN eladó Izsák, Somogyi Béla u. 8. számú ház. Irányár: 260 000 Ft. Érdeklődni: a helyszínen. 4759

TANYA eladó 800 négyszögöl földdel, Szarkás 226. szám alatt. Érdeklődni: Kecskemét, Klapka u. 8. III. em. 3. 13 119

TANYA eladó Ladánybenén, falutól 2 km-re, köves út mellett. Víz, villany van. Buszmegálló, bolt 500 méterre. Ladánybene, Országút d. 57. 13 118

KECSKEMÉTEN elcserélném kétszobás kertes családi házamat 2 és fél vagy háromszobás erkélyes lakásért III. emeletig. Városközpont előnyben. Leveleket: „Sürgős 352 501" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 4772

JAKABSZÁLLÁSON jakabi vasúti megálló mellett tanya eladó. Özv. Bálint Ignácné, II. ker. 107. 4780

VILLANNYAL ellátott tanya eladó 3 hold szőlővel, földdel, vagy anélkül. Érdeklődni: id. Pál József, Orgovány, II. ker. 27. 13 114

ÜZLETHELYISÉG eladó, vagy kiadó Kecskeméten a Bem utcában. Érdeklődni 26-653-as telefonon az esti órákban. 14 507

Lakás

HUNYADIVÁROSI 83 négyzetméteres, kertes társasházi lakás garázzsal, pincével, készpénz + OTP-hitelátvállalással igényesnek eladó. Kecskemét, Ceglédi u. 63. 18 órától. Tóth. 4802

ELCSERÉLNÉM Budapest, IX. ker. Mester utcai 1+3 félszobás, 85 négyzetméteres, összkomfortos, I. emeleti, tanácsi lakásomat kecskeméti 1+2 félszobás, 3 szobásra. Lehet OTP-s, szövetkezeti is. Érdeklődni: Szakállas Pál, 2096 Ürömhegy, Kállai Éva u. 4. 13 019

ELCSERÉLNÉM vagy eladnám Kecskemét, széchenyivárosi 2 és fél szobás, erkélyes, 63 négyzetméteres öröklakásomat. Minden megoldás érdekel. Kecskemét, Lánchíd u. 4. II. em. 6. 4699

BUDAI társasházban kétszobás, összkomfortos első emeleti lakás azonnal beköltözhetően eladó. Leveleket: „Budai társasházi 352 574" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 4852

ELADÓ kétszobás, összkomfortos, OTP-s, V. em. lakás Széchenyivárosban 350 000 Ft + OTP-hitelátvállalással. (Lift nincs.) Érdeklődni: munkanapon 8-tól 17-ig Kecskeméten II. sz. Ügyvédi Munkaközösség, 6 szoba, vagy Tiszakécske, Rákóczi út 76. alatt mindennap. 4865

SÜRGŐSEN eladó 2 szoba, összkomfortos, OTP-öröklakás. Cím: Kecskemét, Széchenyiváros, Március 15. u. 80. II. 34. 13 225

ELCSERÉLNÉM budapesti, X. ker. Tárna u. 4. sz. I. em. 30. alatti egy szoba félkomfortos tanácsi lakásom kecskeméti hasonlóra. Érdeklődni: Nyárlőrinc, III. ker. 80. 4891

KÉT és fél szobás öröklakás esetleg garázzsal, idei beköltözéssel készpénzért eladó. Érdeklődni: 16—18-ig Kecskemét, Irinyi u. 58. III. em. 6. Sándor György. 4760

Gépek és alkatrészek

PF rendszámú 1600-as Lada kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni lehet szombaton és vasárnap. Kecskemét, Pásztor u. 2/a. 13 300

UE—28-AS traktor és Kemper fűkasza eladó. Balogh József, Fülöpháza. 4705

EGYÉVES Babetta újszerű állapotban eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Csókás József u. 31. (Rendőrfalu). 519

ma, Kossuth u. 56. (Csiszár.) 164

DIESEL ARO 4x4-es és Volkswagen Golf dízel és benzines motorral eladó. Érdeklődni: Geiger Sándor, Bócsa. 13 149

CSAVARANYA-GYÁRTÓ automata gép eladó. Solt, Nyár u. 19. 13 141

TEREPJÁRÓ benzines ARO 244-es, összkerék-meghajtás, felezővel, hatéves, vizsgáztatva, jó állapotban eladó. Érdeklődni telefonon: Budapest, 252-115. 13 419

412-ES Moszkvics bontásra, vagy egyben eladó. Gillich Imre Bócsa, I. ker. 84. 13 130

RS—09-ES, kéthengeres traktor jó állapotban eladó. rendszámmal, ekével, tartalék főtengellyel. Csorba Kálmán Mélykút, Jánoshalmi u. 37. 1256

JÓ állapotban levő talajmaró eladó. Soltvadkert, Aradi u. 1. 4840

50-ES Szuper Zetor háromszögű rendszámra frissen vizsgáztatva, 600-as szalagfűrésszel, 3,5 tonnás pótkocsi, 5 tonnás billenő kocsi külön is eladó. Levélre nem válaszolok. Lovas Attila, Hernád, Fő u. 98. 4761

ELADÓ IFA billenős országúti, jó állapotban, friss műszakival. Balatonfüred, Csárda u. 8. 4766

JÓ állapotban levő ZB-s Trabant eladó. Megtekinthető egész nap, Lajosmizse, Baross tér 26. szám alatt. 4866

IFA, traktor, pótkocsik és tartálykocsik (szippantókocsik) javítását és műszaki vizsgára való felkészítését vállalom, közületeknek is. Hegedűs József, géplakatos mester, Kecel, Thökölyy u. 59. 4830

CROSS CZ 125-ös eladó. Kozák Gábor Dunavecse, Kossuth u. 2/3. 98

KARAMBOLOZOTT 1500-as Polski Fiat eladó. Kecskemét, Kisfái 96. Fazekas. 13 186

Egyéb adásvétel

SZŐLŐOLTVÁNYOK, fajtagyűjtemények termelői áron. Árjegyzéket díjmentesen küldök. Valiskó szőlész, Gyöngyös. 13 122

HIBRID prémgörény több színben kedvező áron eladó, ketrecet biztosítok. Érdeklődni: szombaton, Csongrád, Hársfa u. 86. 1833

PERONOSZPÓRAMENTES Zalagyöngye szőlővessző megrendelhető 15 Ft/db. Szőlővessző-lerakat, Csongrád, Felszabadulás u. 42. 5091

RÓZSATÖVEK nagy és kis mennyiségben megrendelhetők Liszkai Mihály rózsakertésznél. 5932 Gádoros. Kérjen árjegyzéket. A választott fajtákat garantáltan szállítom. 4837

SERTÉSTRÁGYA eladó. Kecskemét, VIII. ker. Garai u. 11. Dudás János. 13 165

HAJDÚ szuperautomata mosógép kifogástalan állapotban eladó. Kecskemét, Lóverseny u. 23. IX. em. 26. Érdeklődni: 17 óra után. 4839

SIESTA gázkályha eladó. Kecskemét, Csáky u. 5. 5096

GÁZTŰZHELY palackkal és boroshordó eladó. Kecskemét, Mátyás király krt. 20. 4859

ORGONA, kétmanuálos, 1 éves, új állapotban levő eladó. Balogh Illés, Nyárlőrinc, Ifjúság u. 11. 13 218

BÁDOGOSOK figyelem! eladó 110-es lemezvágó olló, gyári. Érdeklődni délután 2 órától, Strázsi Imre, 2747 Törtel, Vörös Hadsereg u. 21. 13 207

SIMSON S—51—N 4 sávos sztereó szalagos magnetofon és 10 W-os sztereó rádió-erősítő eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Ságvári E. u. 2/a. 4907

1600 DARAB nagyméretű blokktégla eladó. Kecske-

után 14-

Vegy

BLŰZ
jártas b
Kecsker
„Jó mir
re a k
Hirdetőt

NŐI ruh
kezését
ten, Le
tályú n
gére a
Hirdetőt

BÚTORC
szoba- é
tal igény
deklődni
kemét, A
20. III. l

HETI eg
10 órás t
informáln
asszony,
ként. Le
ható 12 4
adóba ké

AUTÓJA
vékenysé
Tóth L
Karikás
kas-villa
7—16-ig.
megrend
MOBIL v

IDŐT, pé
karít r
„Adás-V
Irodánka
tartásba
járművét
pét, teh
zi jármű
esetén —
letes inf
választha
jobban r
mét, Lár
fon: 25-6

ELSŐ és
gyermek
vállalom
lefon: 2

ÚJ üves
üzlet nyí
kerületb
37. szám
főn de.
tól 17.30-
12-ig.
Helyszín
lok.

PARKE
rövid h
Szalai,
21-604.

EGYSZ
relnék
latokat
a kiadá

VÁROSI
közel 1
mas tá
pár évr
ges. Le
tó, pont
kiadóba

KIADÓ
szoba,
kás hos
lődni le
lárlelle,

EGYEDI
ber egy
zonlaká
va, hoss
méten.
fizető 1
adóba k

KECSKE
mély gc
Levelek
352 624"
méti Ma
rek.

GONDO
landóra
Kecsken
„Megbíz
re a ke
Hirdetőb

GONDO
sat kere
édesany
mét, Ke

Házas

28 ÉVES
szakmu
merkedé
ból kor
dohányz
vagy
„Őszi ts
leveleke
tőbe ké

31 ÉVES
zépfokú
dolgozó
korban

Lantos Ferenc, festő

BERTHA BULCSU:

Öreghegyi napló

Ülök a hegyen a pince felett a padlásszobában és nézem a fehérre meszelt falakat, a falra akasztott képeket, a teagőztől buggyoshasú plakátokat. Kint nincs semmi látnivaló, éppen elállt az eső, s nagy, lomha madarak szálltak a szőlőkarókra. Ismeretlenek, errefelé ilyen madarakat még nem láttam. A Balaton olyan, mint a felhők színe, szürkéskék, rideg, borzongató. Amióta az egyik meteorológus bejelentette, hogy az idei Medárd nem hoz esőket, s a népi babonákat amúgy sem kell komolyan venni, azóta állandóan esik, s egyre hidegebb lesz.

Van itt két Lantos Ferenc-kép, az egyik éppen ilyen borongós esős időben ábrázolja Balatongyörökről nézve a Szigligeti-öblöt, de a képre a Szépkilátó alatti földek, s a nyárfák is rákerültek. Egy balkezes Ferenczy Béni-rajz, egy Bizse János, balatoni öböl absztrakt felfogásban, vonalak sokasága, egy Kampis Margit-akvarell, egy szép színes García Lorca-rajz 1927-ből, természetesen reprodukció, és végül egy 1894-ből származó, a K. u. k. Militärgeographisches Institut által készített Balaton-térkép mellett (Feledy Péter és Monspart Sarolta ajándéka) egy Kovács Éva-rajz. Több, mint húsz éve készült, a Nyuszt háza című novellám illusztrációja. Nagyon szerettem ezt a novellát, s akkor a rajznak megörültem. Budapestre vándorolt velünk, aztán le a Balaton mellé, s a kis hegyi lak egyik dísze lett. A Nyuszt házából közben regényt kezdtem írni, ami valahol a hatvanadik, vagy nyolcvanadik oldal után abbamaradt. Jó a történet, érdekesek a figurák, a helyszíneket ajándékba kaptam istentől, mégis abbamaradt. Ki tudja miért marad abba egy regény, s miért íródik tovább tíz-tizenöt év múlva, ha továbbíródik?

Kis lelkiismeretfurdalással nézegetem Rab-Kováts Éva fakó vonalú rajzát (amikor ezt készítette, még Pécsett lakott és Kovács Éva volt), mert a San Marco utcai Ifjúsági Házban rendezett kiállítását csak a zárás előtt két nappal tudtam megnézni, a megnyitóra nem jutottam el. Pedig illett volna, mert öt szuggesztív olajfestményen kívül az egész kiállítás olyan színes és fekete-fehér grafikákból és kompozíciókból áll, melyeket íróiköltői művek inspiráltak. Nagy László, Kiss Dénes, Takáts Gyula, Scott Fitzgerald művei mellett, két novellám grafikai változata, arany foltokban, fekete vonalakkal ugyancsak a falra került. Ezek a rajzok nagyon különböznek a Nyuszt háza illusztrációjától, mivel ezekben a grafikákban már nem illusztrál, csak a gondolat inspirációját fogadja el, s létrehoz valami mást a saját nyelvén, de a gondolat logikáját és a hangulatot megőrzi. Színvonalas kiállítással állt a közönség elé Rab-Kováts Éva. Néhány grafikáját nemrég az Élet és Irodalom is közölte. Az ízléses meghívó belső oldalára Martyn Ferenc a következő ajánlást írta: „Hosszú évek óta — miként arra példák állanak előttünk — tehetséggel, következetes munkával, igényességgel jó rajzokat és festményeket állít elénk. Nekem meggyőződésem, hogy Kováts Éva munkaszeretete, kitartása, igényes műveltsége mai képzőművészetünkben helyet jelöl számára . . .”

Ha másból nem, a Kossuth-díjas mester ajánlásából kiderül, hogy ez bizony a pécsi iskola, ami évtizedekig kölcsönhatásban élt és dolgozott az irodalommal, a színházi élettel, az Eck-féle balettel és a gazdag zenei világgal. Ezért is restellkedem, hogy a megnyitóra nem jutottam el. Pedig valamikor milyen szívesen, bizonyos önfeledtséggel töltöttem órákat vagy délutánokat Martyn, Lantos, Bizse, vagy Simon Béla műtermében. Szerettem a festékillatot, s a félig kész műveket. Szerettem ott lenni, ahol valami éppen születőben volt. S akkor ott minden órában született valami. Martyn feltett az állványra egy képet és várt. Rám nézett. Hátralépett, együtt nézte velem. Aztán valamit egészen röviden kérdezett. Csak ha én kérdeztem, akkor magyarázta a képeit. Minden ecsetvonását természetesnek, magától érthetőnek tartotta. Milyen rend volt a fejében, s a képein is . . . Lantos pedagógus hajlandósággal a szándékáról beszélt, nem a képről. Bizse az absztrakcióra hajló művészet tudósa volt. Simon bővérű, sok vöröset, sárgát hordozó olajképei között mesélt. Vörösbort tett az asztalra és érdekes, fordulatos történeteket mondott Erdélyről, ahonnan származott, baranyai falvakról, ahol tanított, asszonyokról, akikről hallott, vagy akiket ismert, s a szőlőről, borról. Közben biztatni kellett, hogy tegyen már fel egy új képet a festőállványra, mert az előzőt már eleget néztük.

Most, hogy szembesülök régi magammal, furcsállom, hogy évente csak két-három műterembe jutok el Budán, a Balaton mellett, vagy fent Kőszegen. Szinte csak a barátok kiállításait és színházi bemutatóit nézem meg. S ha látok egy igazán új, nagyon jó képet, vagy színdarabot, mintha nem lennék olyan izgatott, hangulatilag felfokozott, mint húsz éve voltam. Ki érti ezt?

Nézem fehérre meszelt falaimat, s a képeket, melyek megtörik ezt a fehér egyértelműséget. Bizse, hát Bizse már nincs, csak a nádassal szegélyezett öböl, ami elvontságában is felismerhető. Ferenczy Béni rég nincs, csak ez a szüreti hegyoldalban ballagó puttonyos legény. Mögötte víz, s túloldalon az alacsony hegyek. Kampis Margit akvarellje, mely liános, ég felé nyújtózó, nagykarú fákat ábrázol, levált a paszparturól, s félig becsúszott mögéje. Mindez akkoriban történt, amikor „Mam”, ahogy mi hívtuk, meghalt. Most csak deréktól felfelé látszanak a fák, a talajból, alj-növényzetből semmi. Évek óta készülök rá, hogy helyére ragasztom a képet, de nem tudok hozzányúlni, olyan jelképes az egész. Azóta író fia, Kampis Péter is meghalt. Posztumusz kötete, a Vakráma, kéken, mint a nyári Balaton, itt áll a polcomon. Éppen csak elmúlt negyvenéves, amikor meghalt. Itt is járt előtte két évvel, Rab Ferivel, Mitzkivel. Este lementek a vízre, s reggelig fogtak egy nagy szák keszeget. Másnap egész délelőtt halat sütöttünk, de felét sem bírtuk megenni. Mindez, akár csak a pécsi évek, a horizont alá merült.

Az egészből csak Kováts Éva fakó vonalú rajza maradt meg a k. u. k. térkép mellett. Az öregedő, részeges Nyuszt, ahogy ül ácsműhelyének ajtajában a padon, és a semmibe néz. A műhelyből fabejáró és lépcsők vezetnek le a vízhez, ahol csónakokat, vitorlásokat forgat bójáik körül a szél. A víz felett nagy madár lebeg, egy öreg hajós lelke.

TOLMÁCS NÉLKÜL

Madárn

Hajnalban megszólalnak a madarak. Itt már a trolikkal, buszokkal és egyéb autókkal együtt. Hattor, a rózsafejű és vad papagáj a zajokkal pöröl, egy szobával arrébb a zebrapintyek üdvözlik a napkeltét. Egyikük valóságos emberi himnusszal: azt énekli magyaros hangsúllyal, hogy — szeretlek, szeretlek, szeretlek. Milyen szép lenne, ha a másik is Szabó Lőrinc sorával válaszolna — „egész nap kutatlak, kereslek" —, de amabba kevesebb költői véna szorult. Csak visszacsipog. Mindezt már csupán néha hallom, nem költenek föl — mint a durvább zajokhoz, ezekhez a finomabbakhoz is hozzászokott a fülem. Arra neszelünk, hogy a vizsla őrlási ásítással ébred — hoáúi —, mintha az új állatkerti víziló tátaná hatalmasra a száját, majd bugy-bugyogni kezd vackán a tengerimalac, melynek fordítva rakták föl a fülét.

Valaha kívül is voltak madárhangok, amíg fák is a ház előtt, de az utóbbiak gyökereit elrágta az idő meg a gáz- s egyéb vezetékek. Se galamb, se veréb nem gyűl erkélyünkre, a civilizációs zavarok távolabb űzték őket. A kelte korán jött, de immár nyári esőben, pórázra fogott kutyával ügetek le hát a ligetbe, a Ligetbe, ahol még valódi a madárdal. A szánkódomb is kizöldült István, a király taposta idénynek utána. Pósa Lajos piedesztáljáról mesél, kissé arrébb, Benedek Elek mellszobrával srévizavé, Füst Milán mered kérlelhetetlenül, habár már kissé megcsonkított orral a páradús levegőbe, a KRESZ-pálya szegélyén, s — átkozottul párás az idő — beleréved a múltba kétméternyire tőle Somlyó Zoltán is. Nem tudhatom, éjszakánként mit beszélnek a szobha hollandusul. A madaraknak mindenesetre könnyebb, bár egy-egy lemezről ugyanazt az internacionális szerelmi vagy halálsikolyt ezerféleképp lehet átírni betűvé. Ezer, száz, sőt tíz kilométeren belül is, ha közben határ van, másképp pitypalattyol a fürj és csivitel a fecske. Vagy csak rosszul halljuk?

Red animals — lobogott egy tábla nemrégiben a hadszíntérré változott futballstadionban, hirdetve: a nyelvtudásnak ma is babiloni ára és átka van. Vagy a tudásnak? Az ember diadalmaskodott az állatokon — ott kívül — megszelídítette őket, nyelvére tanítja, de — itt belül — éppen ezért átterheli rájuk bűneit is, állatiasságnak redukálván őket. Holott ember ember által több vész el naponta, mint kígyó, kutya vagy oroszlán által. S mielőtt jönne a Cápa — Moby Dick után — hasonlóképp bűntelenítve álmomban magamat, hadd meséljem el azt a szótlan költeményt, amelyet nemrégiben éjjel agyam mozizott! Valami labirintusban bolyongtunk, amely egyszerre volt múzeum, hivatal és kísértetvasút, szobákon, vécéken, magán-

Ő: ÖT ÉV

könyvnapi könyve közül legfeljebb, ha három-négy volt az olyan, amely — átvészelve az ostromot — kiszedve, netán kinyomva várta a jobb időket.

Hiszen tisztességes kiadóink (és a kiadók túlnyomó többsége ebbe a kategóriába tartozott), legfeljebb gondolatban juthattak el odáig — mint Illés Endre (akkor a Révai Kiadó irodalmi igazgatója) említi valahol: érezte, tudta, hogy közeledik az idő, amikor Déry Tibor féltve őrzött kéziratát, *A befejezetlen mondatot* kiveheti a szekrényből és átadhatja a nyomdának.

De egy angol és két francia nyelvű könyv megjelentetésére — erre megbízható adataink vannak — *az antifasiszta koalíció győzelme reményében* — (feltételezhetően a Bethlen István és Keresztes-Fischer Ferenc neveivel jelölhető körök egyetértésével, sőt támogatásával) már 1943/44-ben felkészült a könyvszakma, s ezek a könyvek a felszabadulást követően valóban feltűnő gyorsasággal napvilágot is láttak. Ezek: Gál István: *Hungary and the Anglo-Saxon World* (Officina Kiadó), Makkai László: *Histoire de Transsylvanie* és Szekfű Gyula: *Etat et nation*

Kom-
zottsá-
r 2-án
t né-
cenben
adták.

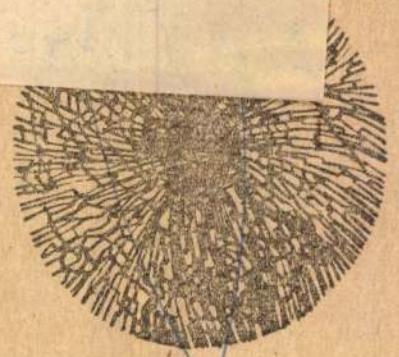

Jankovics Marcell:
Szamár a végállomás

Révai József ötlete volt, hogy a jelentést — megfelelő formába öntve — ki kell nyomtatni. Amíg Tömpe András az átdolgozást elvégezte, Révai megírta hozzá az előszót, s a *Magyar partizánok a nógrádi szénmedencében* című könyvecske nyomdakész kézirata a szegedi Szikra Könyvkiadó vezetőjének, a festőművész Háy Károly Lászlónak közvetítésével január végén az egyik hódmezővásárhelyi nyomda szedőasztalán volt. Már félig ki volt szedve a szöveg, amikor a nyomdát — ma már kideríthetetlen okból — a szovjet városparancsnok lepecsételtette. Az ott rekedt kézvárosi Levéltárban őrzött Táskaregiszterkönyve tartalmazza.)

Talán jelezni is felesleges: ez a tempó akkor nem kivételes, „rendkívüli esemény" volt: a nyomdák, kiadók, könyvkereskedők *érdeke* ekkor egy irányba hatott. Legalábbis a legfontosabb kérdésekben. De hadd folytassam az illusztrációk bemutatását egy mai kiadvány kiadástörténetével, amikoris az örömöt, hogy a könyv végre egyáltalán megjelent, elnyomja „a bosszúság és az értetlenség érzése. Stemmer Ödön: *Egy antikvárius visszaemlékezései* című könyvéről szeretnék néhány szót szólni, amely még a könyvhét előtt a Szépirodalmi Könyvkiadónál látott napvilágot. (Nem volt könyvheti könyv.) A kézirat első változata már a negyvenes évek végén készen volt, és ezzel, majd az átdolgozott változattal kilincselt a szerző Ponciustól Pilátusig. Egyik kiadónk már szerződést is kötött vele, sőt honoráriumot is kapott, de Stemmer Ödön 1961-ben meghalt, s a kiadó úgy döntött: vesszen a honorárium, több is veszett Mohácsnál. 1979-ben az unoka, Szűcs Katalin mint bölcsész hallgató felfedezte a nagyapa kiadatlan kéziratát, megmutatta egyik tanárnak, aki ugyancsak nagyon érdekesnek találta. A folytatás első lépcsője az lett, hogy a *Kritika* 1979/8. száma hosszabb részletet közölt az emlékiratból, a második pedig a Szépirodalmi Könyvkiadó szerződése.

Igaz, a kéziratot *alaposan* át kellett dolgozni, a sajtó alá rendezés — Takács Mártának ez a valóban kitűnő munkája — néhány hónapot is bizonyára igénybe vett, de hát az isten szerelmére, mi történt az azóta eltelt öt évben? Miért nem volt *érdeke* a kiadónak

májában kívánunk tovább működni – mivel nyilvánvalóan ez a legjobb, legrugalmasabb szervezeti forma a non-profit szférában –, valószínűleg azonnal áldásukat adnák rá. Mégsem tehetem, mert ma még nem érett erre a helyzet. Nem az az elsődleges célunk, hogy ezer helyett kétezer bérletvásárlónk legyen, ennél sokkal fontosabb, hogy százhatvanezer pécsiből legalább százezer ismerjen bennünket és rokonszenvvel tekintsen ránk, hogy így már bátran vállalhassuk a kht. működési formáját.

Hamar Zsolt: – Hadd hozakodjak elő egy analóg példával. Az ország – nagy örömömre – az EU-csatlakozás pártjára állt anélkül, hogy pontos elképzelései lettek volna a dolog mibenlétéről. De amikor kiderült, hogy a regionális elvű közigazgatás a megyerendszer megszűnését jelentené, emberek ezrei kezdtek görcsösen kapaszkodni az íróasztalukba, holott ez a rendszer már ma is tökéletesen kiüresedett. Lehet, hogy az érdekeltek kilobbizzák maguknak a regionális rendszer alatt tovább élő megyerendszert, és lehet, hogy mi, adófizetők még vagy tíz évig cipeljük a vállunkon egy semmire se jó pénzkidobás terhét, de az élet előbb-utóbb ki fogja kényszeríteni a változást. Mélységesen hiszem, hogy a relativitásra való örökös hivatkozásunk ellenére léteznek jó és rossz dolgok, előnyös és előnytelen megoldások. Az időt lehet húzni, de örökké nem lehet elkendőzni a problémákat. Ma a zenekarok félnek a nagyobb mozgástérrel járó kht. forma veszélyeitől. De valamikor ki fog derülni, hogy a közalkalmazottság sem óv meg annak lehetőségétől, hogy a fenntartó elküldjön bennünket. Nincs olyan törvény e percben sem, amely egy ilyen lépést tiltana, ahogy egy Philharmonia Hungarica-t is meg lehetett szüntetni, sőt Olaszországban a RAI hét vagy nyolc zenekarából csak egyet megtartani, a többit szélnek ereszteni. Tehát én nem tartok a kht.-től; nem szabadna elfelejteni, hogy az ország hivatalosan első zenekara, az NFZ is ebben a formában működik. Azzal a szemlélettel van baj, amely szerint azáltal, hogy a közalkalmazotti szférában vagyunk, a pénzünk a költségvetéstől jár. Ezt gyorsan el kellene felejteni: senkinek semmi nem jár! Ha mi nem tudjuk a fenntartónknak napról napra bizonyítani, hogy érdemes bennünket szeretnie, támogatnia, mert ez az ő számára is ilyen és ilyen közvetlen és közvetett haszonnal jár, akkor bizony úgy fog dönteni – ahogy erre most van is példa –, hogy talán a fele pénz is elég, meg annak a fele, és így tovább, a teljes leépülésig.

Horváth Zsolt: – A magyar vidéki zenekarok mindegyikére jellemző, hogy kevés kivételtől eltekintve egy meglehetősen szűk – földrajzi korlátok és személyes kapcsolatok behatárolta – merítési körzetből volt módjuk zenészeiket felvenni. Ennélfogva ezekben a zenekarokban a tagság színvonalát tekintve rendkívül heterogén, a legkiválóbbak és a leggyengébbek között fényévnyi távolság érződik. A céljaink és programunk megfogalmazásánál erre a nehézségre muszáj tekintettel lennünk: miközben a felső harmad messzemenően azonosulni képes a törekvéseinkkel, az alsó harmad azt mondja, hogy eddig is nagyon jók voltunk, eddig is megtapsoltak bennünket. Az elmúlt hónapokban, a szavazásokhoz kapcsolódó viták egyikén ezt a helyi érdekű értékrendet egy kolléga egyetlen mondatba sűrítette: „gyerekek, mi itthon vagyunk, mi így jól vagyunk, ha valaki többet akar, mást akar, menjen ő el, játsszon ő próbát máshol!" Tény, hogy létezik egyfajta megosztottság, de mégis az a jellemzőbb, hogy most mindenki megpróbálja...

Hamar Zsolt: – Hogy mindezekről egyáltalán beszélhetünk, az már önmagában is bizonyítja, hogy nekünk nagy szerencsénk van ezzel a zenekarral. Két szavazás is lezajlott a zenekar jövőjéről, az elsőn 66, a másodikon 88 százalék állt a változások pártjára. Ez hallatlanul jó arány! Mi most azért érzünk erőt magunkban, mert ezt az erőt érezzük a hátunk mögött. Hogy felfelé ívelő pályán lévő, kiemelkedő muzsikusok azt akarják, hogy a zenekar jobb legyen, az természetes. De olyanok is fellelkesültek, akik nem láthatják világosan a maguk helyét ebben a történetben, és az már igen nagy erőt ad. Tudnia, látnia kell a város vezetésének is, hogy itt most adott száz tettre kész ember. Az életemet a professzionalizmusra tettem fel. De dolgoztam már amatőr kórussal, akik komoly előképzettség nélkül, mintegy lelkesedésből, ügyszeretetből nagy oratórium-előadásokra váltak képessé. A zene semmi mással össze nem hasonlítható ereje éppen ebben van: együtt lehet benne átélni a pillanat varázsát.

Horváth Zsolt: – Nemzetközi összehasonlításban is azok a legjobb együttesek, amelyek egyidejűleg bírnak ezzel az erővel, ugyanakkor támadhatatlanul profik. De hadd beszéljek megint a helyzet kényességéről. Valóban érezhető most egy közös erő, egy határozott tenni akarás. Az előttünk álló évek azonban – és ez nem csak erre a zenekarra, nem is csak a zenekarokra általában vonatkozik – az átalakulás évei lesznek, mind a finanszírozásban, mind intézményi szinten, mind pedig az egyének számára. Szerencsés, aki ezt huszonévesen élheti meg, sokkal nehezebb annak, aki negyvenes éveiben. A felfelé ívelő úton okvetlenül meg kellene tartani ezt az erőt és lelkesedést, de eközben, a profivá válás folyamatában mindenkinek egyénileg kell majd átgondolni és megkeresni a helyét a rendszerben, ami főként Európának ezen a felén nem könnyű. Magyarország vezető zenészei sem nevezhetők ebben az értelemben profinak: játékuk, művészi teljesítményük világszínvonalú, de nem gondolkodnak valamiféle kulturális rendszerben, nem foglalkoznak a társadalmi környezettel.

— Miközben néhányan, akik erre képesek, még középszerű teljesítményüket is zseniálitásként tudják eladni, következésképpen a vízcsapból is ők folynak.

Horváth Zsolt: – A jövő múlik azon, hogy ki-ki a maga helyén – a muzsikus a hangszerével, a kultúrpolitikus az íróasztala mellett – képes-e elkötelezni magát amellett, hogy értéket hozzon létre, és ehhez professzionális módon keresi és találja-e meg az eszközöket. A kulturális rendszerváltás – 13 évvel a politikai rendszerváltozás után – teljesen időben van, rendjén való. De nem hiszem, hogy ennek a hatékony és következetes végrehajtásához korlátlan idő állna rendelkezésre. Ehhez felelős emberek kellenek.

Hamar Zsolt: – Mostanában megmegkérdezik tőlem, hogy miért töltöm az időmet itt, Pécsett. Két nagy japán zenekar meghívását és egy olasz állásajánlatot utasítottam vissza a közelmúltban. De lehet-e nagyobb kihívás egy korombeli karmesternek, minthogy egy régió zeneéletében vállaljon meghatározó szerepet. Ki gondolja, hogy az az ezer ember, aki a POTE nyomorúságos és borzalmas akusztikájú aulájában ül, alacsonyabb rendű, mint az az ezer, aki a Zeneakadémián? És kit ne érdekelne egy olyan terv, amelynek a megvalósulása révén a város lakóinak a többsége úgy fogja érezni: építsék meg végre azt a koncerttermet! A politikusok semmire nem vágynak jobban, mint élére állni olyan projekteknek, amelyekért sokan hálásak. Hogy ezt megtehessék, hogy egy újabb ötletpályázaton a Dunántúli Naplóban ne a hangversenyterem ügye szoruljon az utolsó helyre, azért nekünk kell koncertről koncertre egyre többet tennünk. ■

A Pécsi Szimfonikus Zenekar 2003. IV. negyedévi hangversenyei

Breitner bérlet

Egyetemi bérlet a PTE Orvosi karának Aulájában (19.30)

2003. október 16.
Pécsi Szimfonikus Zenekar
vezényel: Hamar Zsolt
közreműködik: Pécsi Bach Énekegyüttes
karigazgató: Lakner Tamás
műsor: Bartók Béla: Csodálatos mandarin, op. 19.
Mahler: X. szimfónia, Fisz-dúr
R. Strauss: Till Eulenspiegel vidám csínyjei, op. 28.

2003. november 28.
Pécsi Szimfonikus Zenekar
vezényel: Howard Williams
közreműködik: Malfrid Sand
Russell Hibberd
Simon Neal
műsor: Wagner: Tristán és Izolda – részletek –

2003. december 11.
Pécsi Szimfonikus Zenekar
vezényel: Hamar Zsolt
közreműködik: Kertesi Ingrid – ének
Tímár Judit – fuvola
Balikó Tamás – narrátor
A Pannon Volán Rt. Bartók Béla Férfikara
műsor: Schönberg: Egy varsói menekült, op. 46.
Ibert: Fuvolaverseny
Mahler: IV. szimfónia, G-dúr

Oratórium bérlet

a Pécsi Bazilikában (19.30)

2003. november 3.
Pécsi Szimfonikus Zenekar
vezényel: Hamar Zsolt
közreműködik: Sümegi Eszter
Wiedemann Bernadett
Kovácsházi István
Rácz István
Nemzeti Énekkar,
karigazgató: Antal Mátyás
műsor: Verdi: Requiem

2003. december 17.
Pécsi Szimfonikus Zenekar
vezényel: Howard Williams
közreműködik: Kiss Noémi
Megyesi Schwartz Lúcia
Szappanos Tibor
Kovács István
Pécsi Bach Énekegyüttes
karigazgató: Lakner Tamás
műsor: Händel: Messiás

Lantos Ferenc

Földvári Napok
Balatonföldvár
2003. június 18-22.

GÖNCZY LÁSZLÓ

Földvár levegője

Lehet-e negyedéves késéssel értesülve a feladatról, soha nem volt jegyzetek és rég elrejtőzött dokumentumok híján nagy hirtelen papírra vetni tapasztalatokat, benyomásokat, véleményt egy olyan eseménysorozatról, amelyet anélkül éltem meg, hogy akár csak egy percig is számoltam volna a majdani krónikási szerepkör kívánalmaival? Általánosságban egy ilyesféle kihívás természetesen elfogadhatatlan. Most azonban: mégis vállalható. Mert amiről beszámolni tisztem, a Földvári Napok ez évi, június 18. és 22. közé szorított programja akkor is megosztható, nyilvánosság elé kívánkozó benyomásokkal szolgált, ha el kell hárítanom a részletes és pontos krónika, még inkább a kritikai elemzés lehetőségét.

1996 júniusában gyűlt először össze Balatonföldváron zeneszerzők, muzikológusok-kritikusok, tanárok és tanítványaik tág köre, nem titkoltan azzal a céllal, hogy néhány napos együttlétük során feltárják egymás előtt a véleménycsere és megértés azon lehetőségeit, melyeket különféle szekértáborokba és szakmai céhekbe tartozásuk okán addig alig-alig tükrözött a mindennapi kommunikáció. Hogy a jelzett – nem éppen gyümölcsöző – szituáció milyen előzményekkel okolható, annak taglalása igen távol esne kis írásom lehetőségeitől és céljaitól. Legyen elég most annyi, hogy akik voltak szerencsések e rendezvény részeseivé válni, az enyhülés, olvadás, rügyfakadás képzetét keltően biztató kezdetről számoltak be.

Magam a rákövetkező évtől vagyok évről évre hűséges látogatója a Földvári Napoknak, s hűségem még véletlenül sem tekintendő állhatatos jellemem, annál inkább a szervezők és előadók kiválósága dicséretének. A Bajor Gizi Közösségi Ház még felhevült állapotban is vonzó nagyterme és összes egyéb helyisége ezekben a napokban a pezsgő szellemi élet vizében megmártózás élményében részesíti az arra fogékonyakat. Aki egyenest a főváros nyüzsgéséből, netán az európai zeneélet karrierharcaiból lép Földvár erőterébe, annak a béke, az értelmes kommunikáció, az egymásra szánt figyelem és idő paradicsomát jelentheti ez a közeg. Aki valamely kisebb helyről, annak meg a szakmai közösségbe tartozás, a kiemelkedően érzékeny és értő befogadás, a távlatokat nyitó impulzusok egyszerre melengető és felvillanyozó élményét.

Improvizációs bemutató Király Csaba, Apagyi Mária, Gyöngyössy Zoltán és Udvardy Gizella közreműködésével

Sári József zeneszerző megnyitóbeszéde Lantos Ferenc kiállításán

Balatonföldvár, 2003. június 18.

Lehetséges, hogy mindnyájan jobban járnánk, ha a mai esemény fordított szereposztásban zajlana, vagyis hogy Lantos Ferenc nyitná meg egy szerzői estemet; neki ugyanis – mint ismeretes – nagyobb kapcsolata van a zenével, mint nekem a képzőművészettel... Az én kapcsolatom átlagos, amely egy képzőművészeti kiállítás megnyitását illetően talán nem biztos hogy hátrány, adott esetben még előny is lehet. Gyakran tapasztaltam zenészek részéről egy furcsa magatartást: mivel ők „tudják" mi a zene, azt amit hallanak, összehasonlítják azzal a belső képpel, amit a dolgokról őriznek és ha a kettő nem fedi egymást, ítéletük megsemmisítő. Ami meglepő: sose a saját nézeteiket kérdőjelezik meg, hanem mindig a művészét. Nyilván hasonló a helyzet a legtöbb művészettörténész esetében is.

Az a bölcs magatartás, amelyet Gerencsér Ferenc, a kiváló cimbalomművész világított meg nekem, csak a legegyszerűbb – romlatlan – és a legmagasabb szinten lévő egyének sajátja. A történet röviden: egy festő barát Szent Kozma Dombján, Zalában felállította az állványát, munkához látott. Közben arra ment egy paraszt bácsika, aki ilyesmit valószínűleg még nem látott, megállt, és egy idő után megszólalt: „mindenre akad ember". Ez a tolerancia magasrendű kifejezése.

Nos én nemcsak hogy azt nem tudom, mi a képzőművészet, azt sem tudom, mi a művészet egyáltalán. Így aztán mondandóm nem Lantos Ferenc képeinek elemzésével, interpretációjával foglalkozik – minden interpretáció manipuláció, ezért szeretem egyedül hagyni a nézőt, a hallgatót a műalkotással –, tehát nem a műmagyarázat, hanem egy olyan fogékony állapot megteremtése a célom, amely a befogadást lehetővé teszi, vagy legalábbis megkönnyíti.

Mindez persze nem jelenti azt, hogy nincs véleményem az itt látható képekről, ez egyébként megjegyzéseimből ki is derül majd, hogy van... Az sem igaz teljesen, hogy nem tudom, mi a művészet; inkább úgy vagyok ezzel, mint Szent Ágoston az idővel: „ha kérdezik mi az, nem tudom, ha nem kérdezik, tudom" – mondja.

Mindebből talán máris kiderül, hogy azokat a kérdéseket, gondolatokat szeretném megosztani Önökkel, amelyek Lantos Ferenc képeinek átélése kapcsán születnek meg bennem és amelyek talán az említett Szent Ágoston-i „belső értést" segítik.

Az első ilyen kérdés, hogyan viszonyulnak ezek a képek a korszellemhez?

De még mielőtt ezt taglalnám, szeretnék valamit közbevetni: mivel egy ilyen kiállítás megnyitása számomra nem mindennapi feladat, természetesen gyűjtöttem egy idő óta az ide illő gondolatokat, amelyeket egy-egy emlékeztető szóval lejegyeztem. Ezzel párhuzamosan Nietzsche: Vidám tudomány-át olvasgattam, hol vitatkozva, hol egyetértően. Ahogy az olvasásban előrehaladtam, csodálkozó örömmel állapítottam meg, hogy töprengéseinkben sok a közös vonás; így a megfelelő helyeken szeretném őt idézni, már csak a kristálytiszta és éles fogalmazás miatt is.

No, de vissza az első kérdéshez, amely a képek és a korszellem viszonyára irányul. A korszerűség itt nem kérdéses, ezek a képek a máról szólnak, rögtön hozzá kell tennem: halkan... Mi, nézők vizsgázunk; képesek vagyunk-e még a közlések meghallására egy olyan korban, amelyben a felgyorsult, harsány történés dominál? Gondoljunk a tv sportműsorainak bevezetőjére: az iszonyú sebességgel száguldó, egymást is zavaró képek özöne leszoktatja tekintetünket a koncentrált szemlélésről. A fülünket ugyancsak bombázza szünet nélkül az egyre fokozódó lárma. Mit jelent ma egy művész számára a korszerűség? Túl kellene szárnyalnia ezt a lármát? Vagy éppen ellenkezőleg: figyelmeztetnie kellene, mi az, amit ebben az irdatlan rohanásban elveszítünk?

Ismét Szent Ágoston jut eszembe, aki egyik írásában – szabadon idézve – azt mondja, hogy ha sokáig figyelmesen és bizalommal szemlélünk egy tárgyat, megindulnak belőle a közlések felénk. Van-e elég időnk kivárni ezt az időt?

A művésznek tehát egyrészt föl kell vennie a harcot korunk érzékeket deformáló gyakorlatával, másrészt, mivel erőteljes egyénisége, így látásmódja által a szokottól eltérő módon – tehát újszerűen – szól hozzánk, az újjal szembeni bizalmatlanságunkkal is számolnia kell. Eddig én, most Nietzsche: „Az új minden körülmények között a gonosz, mert hódító szándékú, le akarja dönteni a régi határköveket, meg akarja sérteni a megszokott kegyeletet..." „éppen a

A végek embere úgy simulhat ebbe a közegbe, úgy mutathatja meg magát, úgy nyilváníthat véleményt, hogy közben senki nem akarja félrelökni, jelentéktelennek és alacsonyabb rendűnek feltüntetni. Kinn, az utcákon vagy a Balaton partján sem. Nincs Beach House, még zajos és ordenáré nyaralótömeg sincs, a vérbeli modern magyar feeling legfeljebb a csendes üdülőhelyet kettészelő 7-es úton éjjel-nappal egymás szoros nyomában száguldó kamionok cáparaja révén teremtődik meg – de eleddig még ezt is megúsztuk épségben.

A program legbelső körét a napi 1-2 – olykor fizikai és szellemi kapacitásunk határait feszegető – koncert adja, köztük évről évre egynéhány életfogytig bevéső előadói teljesítménnyel. A hangversenyek műsorához hol szorosan, hol csak áttételesen kapcsolódnak a délelőtti előadások és viták. A programszerkezet legkülső, legszélesebb horizontot kijelölő rétege a képzőművészeti kiállítások, irodalmi estek és filmvetítések halmaza. Az évről évre változó tematika vezérfonala természetesen a kortárs magyar zene: az előző évezred utolsó két éve például a XX. századi magyar zeneszerzés retrospektív programjával, a 2001-es év *Kurtág György*, a 2002-es *Szőllősy András* hommage-ával, az idei meg *Ligeti György* és *Jeney Zoltán* tevékenységének középpontba állításával kínált bőséges hallgatni- és gondolkodnivalót. Magától értődő, hogy a muzikológia képviselői a dokumentumok feltárásától a műelemzéseken, a pedagógiai megfontolásokon át a tág esztétikai kontextusba helyezésig megannyi stílusban és eszközzel mélyítik el az esték hangzó élményanyagát. Földvár azonban nem otthona annak a szektás avantgarde mentalitásnak, amely a hatvanas-hetvenes években oly hatékonyan építette egyfelől a maga szubkulturális közönségrétegeit, másfelől a kortárs zene iránti növekvő ellenszenvet és megvetést. Földvár a megértés és megbékélés helye. Ahol természetes, hogy Szőllősy mellé Schubert, Ligeti elé Haydn kerüljön, ott aligha marad tere a „haladó gondolkodásúak" látványos megkülönböztetésének.

Ha az olvasó növekvő – már-már ingerültségbe csapó – kíváncsisággal várja annak magyarázatát, hogy mindez mennyiben tartozik őreá, aki a pécsi kritikai szemlét tartja kezében, úgy kétféle válasszal is élnem kell. Az elsőt szívem szerint kissé élesen, sokak szerint nyilván modortalanul fogalmaznám meg, amidőn rámutatnék, hogy valamely periodika hitelét nagyban növeli egy, a látóhatárt lezáró dombokon túlról is hírt adó, tanúbizonyságot szolgáltatni képes szerzőgárda, és hogy egy város a kulturális felnőttkor küszöbére csakis akkor jut, ha képes narcisztikus késztetéseit legyőzni. De ezt most inkább hagyjuk, hiszen mindez sokkal tapintatosabban, szinte hízelgően is kifejezhető néhány utalással a regionális gondolkodás szükségszerű előretörésére, s Pécs városának a térképről leolvasható reménybeli régióközpont-szerepére, amely – a távolabbi jövőben – akár a Balatontól az Adriáig ívelő gondolatpályák serkentője is lehet.

A másik magyarázat: azoknak a pécsiek által – teljes vagy több-kevesebb joggal – pécsinek tekintett művészeknek a névsora, akik az idei Földvári Napokon különleges aktivitással léptek fel. Az a tény, hogy *Vidovszky László* kompozíciói, *Gyöngyössy Zoltán* fuvolajátéka már évekkel ezelőtt is gazdagították a programot, aligha okoz meglepetést a hazai zeneéletben tájékozott olvasónak. Mellettük most *Király Csaba* koncertnyi terjedelmű improvizációja is felhangozhatott a köröshegyi műemlék templom orgonáján, *Lantos Ferenc* elégszer nem hangoztatható téziseit a művészeti nevelésről *Apagyi Mária* egészítette ki, illetve konkretizálta tanártársa, *Udvardy Gizella* és mások – köztük Gyöngyössy – közreműködésével.

Kétségtelen, hogy abban a közegben, ahová *Perényi Miklós* már másodjára látogatott el csupán azért, hogy a Zeneakadémiáról kinőtt nagyszerű fiatalok – köztük *Kelemen Barnabás, Kokas Katalin, Rohmann Ditta* – oldalán egy-egy kamaraprodukció közreműködője legyen, ahol *Lakatos György* csak egy a közreműködő fafúvós kiválóságok között, ahol az igényesség mércéje a világ legtermészetesebb módján igazodik az előadóművészként is, tanárként is megnyilvánult Kurtág tehetségéhez, nos, ebben a közegben a pécsiség tényére aligha vetül több figyelem, minthogy ki-ki milyen autóval vagy melyik vonattal érkezett és távozik. Egy bizonyos színvonal felett mindenki önmagát, közvetlen szellemi közegét, műhelyét, s önnön művészi vállalásait kell hogy képviselje. S ha ezt hitelesen, szuggesztívan teszi, akkor helyértékére kerül az általa képviselt megannyi helyi érték. A művészi tett épp azáltal szolgáltat megbecsülést az általa formálisan képviselt kis közösségnek, ha túlemelkedik a megyehatáron belüli világhírűség státusán, ha senkiben nem idézi fel ama provincia képzetét, amelyből kilépett. Ha ez veszteség, legfeljebb a szellemi tulajdonának vélt értékekbe görcsösen kapaszkodó középszer vesztesége. De a látszólagos veszteségeken túl felsejlik az oly gyakran hiába vágyott, s most – a földvári levegőn – szinte burjánzásnak indult autonómia és egyenrangúság boldogító tudata. ■

---

legkiválóbb elmék lázadnak fel állandóan a dolgok általános érvénye ellenében – az igazság kutatóival az élen."

Tömegével sorolhatnám fel azokat a szempontokat, konvenciókat, amelyeket korunk a művésszel és munkájával szembeszegez. Ezek közül egyet még érintenem kell: bár az emberiség történetében alig volt olyan korszak, amely ne a hasznosság elvét emelte volna a legmagasabb rangra, korunk racionális szemléletével mindent túlszárnyal. Szinte dühösen kiállt fel egy ilyen helyen Nietzsche: „a tudomány – (önkényesen hozzáteszem, a művészet) – végső célja csak az lenne, hogy az embernek a lehető legtöbb örömet és a lehető legkevesebb bánatot szerezze?"

Németországi, zongoratanítási időszakom folyamán, műsorjavaslatom kapcsán hányszor ütköztem ellenállásba, újra és újra hallva az agresszív megjegyzést: Herr Sári, es muss Spass machen. (Spass: valahol az öröm és élvezet között...)

A hasznosság szószólói – akik a fogalom alatt természetesen a bal agyfélteke uralma alá tartozó területre gondolnak – gyakran hivatkoznak a természetre, ahol szerintük kizárólag logikus és célirányos dolgok történnek...

Olvastam valahol, hogy a hüllők pikkelyein finom metszetek láthatók, azaz csak mesterséges, többszörös nagyítással vehetők ki. Megszoktuk, hogy ezek a jelek a barát számára vonzó díszítést, az ellenfél számára pedig fegyvert jelentenek. Nos, egyetlen élőlény sem rendelkezik olyan természetes éleslátással, hogy ezeket a mintákat érzékelni tudná, mégsem hiszem, hogy fölöslegesek. Lehetséges, hogy úgynevezett „hasznuk" abban áll, hogy engem olyan gondolatokra indítsanak, amelyektől az egész lényem működése olajozottabbá válik? A hüllők a művész barátai, hisz ő maga sem tud mindig számot adni arról, hogy mit miért tesz...

Lantos Ferenc – mert hiszen végig róla van szó – azáltal sem könnyíti meg helyzetünket, hogy lemond az ábrázolás konkrétabb, így a néző számára egyszerűbb, követhető útjáról. Nietzschét hívom ismét: „Mit tesz aki lemond? Értékesebb világ felé törekszik, az igenlés minden emberénél távolabbra, messzebbre és magasabbra kíván szárnyalni – és sok mindent eldob, ami akadályozza a szárnyalásban, köztük még számára értékes és hasznos holmikat is: a magasság iránti vágyának áldozva ezeket." Hozzáteszem: a művész nélkülözhetetlen kísérője és tanácsadója az ízlés ezen az úton.

Lantos Ferenc és Sári József a kiállítás megnyitóján

Ismét Nietzsche: „A jó ízlésben állandóan van valami kereső, kísérletező... Ezzel szemben kimondhatatlanul bánt engem egy közönséges fordulat... Szégyen keveredik a műbe, a művész leereszkedett saját szintjéről... vele együtt szégyelljük magunkat és meg vagyunk sértve, mert sejtjük, a művész miattunk gondolta, hogy le kell ereszkednie hozzánk." Újra rajtam a sor: a magaslat iránti vágy bennünk él, ezt pedig csak a művészet segítségével tudjuk kielégíteni. Hálásak lehetünk a művésznek, aki művével olyan magaslatra emeli nézőjét, hallgatóját, ahová ő egyébként talán soha nem jutna el; ezáltal maga a műélvező is részévé válhat a titkok birodalmának.

Mindez nem lehetséges a befogadó munkája nélkül. Többszörösen igaz a goethei mondás: „Isten adja a diót, de föl már nem töri", mert az igazi művészet nem „szájbarágó", nem kínál kész megoldásokat. Hatása inkább abban nyilvánul meg, hogy fogékonyabb állapotba hoz, miáltal érzékelésünk kitágul, túljutva azoknak általában érvényesülő korlátain.

A művészet tehát talán még ugyanabban az értelemben is hasznos, mint amit haszon alatt általában érteni szoktunk. Az is előfordulhat, hogy a műalkotás jelentése számunkra magán a művön túlmutat, bevilágítva olyan területeket, amelyek eddig sötétben voltak. Hatása pedig szerencsés esetben hasonló a homeopatikus gyógyszerekéhez, amelyek bekerülve szervezetünkbe, azt magát aktivizálják, hogy az esetleg megbillent egyensúly helyreállítása érdekében munkálkodjon.

Ami pedig az alkotót illeti, ha munkájának csak annyi volna az eredménye, hogy azáltal saját minősége magasabb szintre emelkedik, máris valami nagy dolog történt; nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy mint minden ember, a művész is a mindenség része, saját minőségének emelése így egyúttal a mindenség minőségét is emeli.

Bevezetőm elején azt mondtam, Lantos Ferenc képeinek elemzésére nem vállalkozom ugyan, most zárszóként mégis szükségét érzem annak, hogy a képekben számomra megnyilatkozó zeneiségre utaljak: festmények esetében ritkán gondoltam a ritmusra. Itt ez a legtöbb esetben erőteljesen jelen van. Formai építkezés terén pedig a zenére alapvetően jellemző tiszta rend igénye meghatározó.
Az utolsó mondatot Nietzsche mondja: „A szabály védőügyvédjéül szegődni – talán ez lehet az utolsó forma és kifinomultság, amelyben a Földön a nemeslelkűség megnyilvánul." ■

Zongoraszenvedély
Fellegi Ádám zongoraestjei
Művészetek Háza
2003. jan. 29.: Liszt Ferenc-est
2003. febr. 26.: Fryderyk Chopin-est
2003. ápr. 23.: W. A. Mozart-est

FEKETE ETELKA

Fellegi fantázia

Fellegi Ádám W. A. Mozart c-moll Fantáziájának bemutatása után szabadon

„Hölgyeim és uraim! Higgyék el nekem, a zenében olyan élményeket lehet megtalálni, amelyeket semmilyen más művészet nem kínál. A zene alkalmas arra, hogy ne pótléknak, hanem egy mámorító, magasabb rendű életnek fogjuk fel" [1]

◆

Telt ház volt a múlt félévben minden egyes Fellegi Ádám-koncerten a Művészetek Házában. Az emberek elhitték Felleginek, hogy a zene felemel, elvisz a mindennapokból egy másik világba. Elhitték, hogy együtt jó emlékezni a zongoraművészet aranykorszakaira, idén Liszt Ferenc, Fryderyk Chopin, Wolfgang Amadeus Mozart szellemét egy-egy esten megidézve.

◆

Fél órával a koncert előtt szinte az összes jó hely foglalt. Csak a hátsó sorok összecsukható vasszékei üresek. Tumultus van a folyosón is. Fellegi elvegyül az érkezők között, kezet nyújt, fürkészi a gyermekarcokat, beszélget. A közönség soraiból lép a színpadra, s ugyanezzel a közvetlenséggel áll a pódiumon, kommentál, mesél, élcelődik, majd átadja magát a zene szellemének. Eltűnik a szakadék művész és hallgató között, hangvilágából mindenki kap, aki nyitottságát figyelemmel viszonozza.

Tükrében nemcsak az adott zeneszerzők elevenednek meg, hanem kirajzolódik az ő saját művészi világa.

Ezáltal született meg bennem az elmúlt félév koncertdarabjaiból összerakva – az elhangzott c-moll fantázia nyomvonalán – egy új zenemű: a Fellegi fantázia. Ez a fantázia – az eredeti darab fordulataira támaszkodva – egy olyan életutat jár be, melyből remény szerint nem „csak" a megidézett zeneszerzők arca, hanem Fellegi Ádám valója is megszólal.

Alaphang c-mollban

Ki vagyok én? Miért vagyok a világon? Hangsóhaj, majd megismétlődik újra a kérdés. Mozart fantáziája az elmúlás árnyékából való visszatekintés, egy pillanat, amiben, mint filmkockák, peregnek a múlt eseményei, a madáchi gondolatra keresve a választ.[2]

◆

„Kisfiú korom óta arról álmodoztam, hogy legyen egy odú, ahol védettséget élvezhetek, van jó táplálék, kellemes szórakozás. Olyan ez a világ, ahol könyvek, kották, és zongorák vannak. De fontos, hogy legyen egy ablak is rajta, amin bárki betekinthet."

Az esték hangfolyamai Fellegi egy-egy arcát idézik. Az életút alapkövét jelentő gyermekkor szonáta formában rajzolódik ki. Mozart A-dúr szonátája a 22 éves zeneköltő édesanyjával való szoros kapcsolatáról árulkodik. Ebben a darabban a legszeretettebb személynek állít emléket. A fődallam egy altató, ami a boldog teljesség nyugalmát idézi.

Az előbb még kacajtól hangos teremben teljes csönd van. A közönség az előadó minden rezdülését követi, visszatükrözi. A zongoraművész mélyen ülő szemei elhomályosulnak.

„A legfontosabb személy az én életemben is az édesanyám volt."

Tőle hallott Fellegi először Mozartot énekelni és zongorázni. Apja meghalt a második világháborúban anélkül, hogy ismerhette volna. Édesanyja sárga csillagát ma is őrzi. Egyszemélyes elképzelt szigetére, melyet gyermekkori kívülállósága, kitaszítottsága teremtett meg, negyedik életévében került rá a zongora. Az egyre szaporodó dioptriákon keresztül megtört külső világ, egyre táguló belső zenevilágot szült. Ennek hatására tizenhat évesen a zeneakadémia világa, s később a vörös diploma következett. A zongora hangjai megszelídülnek a fantáziában, majd elkezdődik az életút.

Az ifjúkor

Fiatalságízű dúr dallamok. A zongora mögül kikandikáló arc a „gyermekemberek" [3] *egyszerű boldogságát tükrözi. Tisztaság, a még minden lehetséges lelkes időszaka.*

◆

„15-20 évig én voltam a modern zene ügyeletese." Első nagyobb díját is, egy különdíjat, a Liszt Ferenc zongoraversenyen '66-ban, egy Kurtág-darabbal nyerte. Akkor, amikor még modernt szinte senki sem játszott, sikert kovácsolt a zongora húrjai közé szúrt tárgyak hangzásából. Mert elmagyarázta azt,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JELENKOR

1969 ... 2.

1021

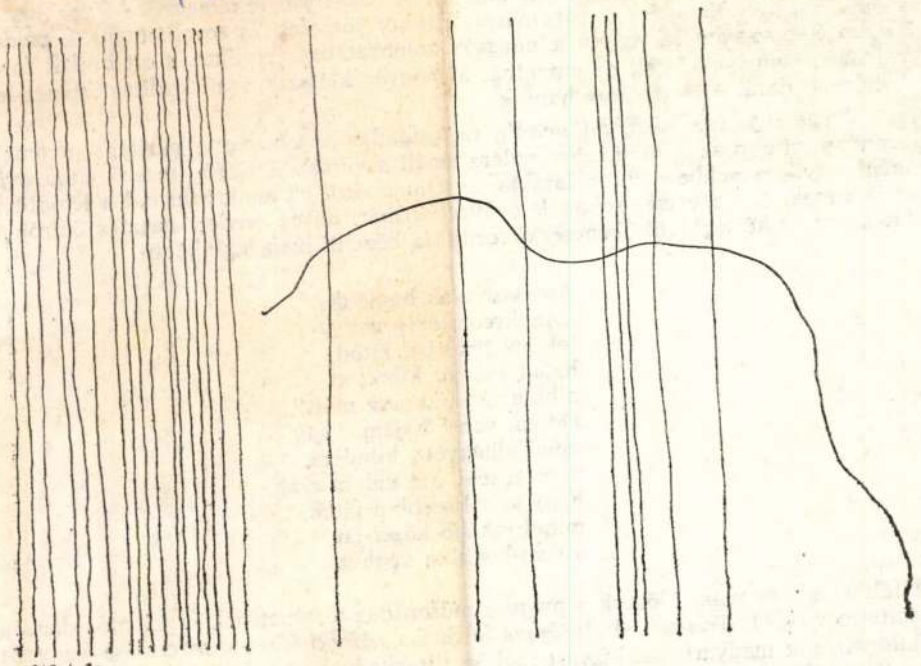

1967. 4. 30.

LANTOS FERENC rajza

LANTOS FERENC

mind nagyobb erőfeszítésekre ösztönözte, itt, ezekben szikus kiteljesedési formáját, amelyet ma már az e elismernek és értékelnek.

Trencsényit nemcsak az antik irodalom teljesség részt hódít meg a magyar irodalomból is: Arisztofan nos műfordító módszerét elemzi, egyes dolgozataiba ság történetének feledésbe merült alakjait is tudatos kelése kapcsán Némethy Gézát, másutt Huszty Józse Olyan életprogram ez, amely mindegyik dolgozatában saiban is, amelyeket sok szempontból a magyar klass lentősebb darabjai közé sorolhatunk.

Trencsényi fordításaiban mindig megragadja az olvasót a puritánság, amellyel azonban mindig az eredeti színvonalára emeli a verset. A *Görög versek* című gyűjtemény egyik remekbe szabott darabja, az *Önmagáról* írt anakreoni dal a legjobb példája ennek. Ezt a verset sokan lefordították már, de az eredeti csendes önirónia játékosságát kétségkívül Trencsényi fordítása közelíti meg leginkább:

Az asszonyok beszélik:
„Anakreón, öreg vagy,
tekints tükörbe, látod,
hajad bizony kihullott,
a homlokod kopasz már."
De én, van-é hajam, vagy
mind elhagyott, kihullva,
nem nézem, azt tudom csak,
hogy annál szebb a játék,
minél inkább közel-jár
a sors-kiszabta véghez.

A felszabadulás utáni időszak a magyar műfordítás történetének is jelentős darabjait segítette világra. Trencsényi *Antigoné*-fordítása, *Aiszkhülosz*-tolmácsolása vagy *Mythológiájának* magyarításai bizvást méltón illeszkednek e sorba, sőt nem is egy szempontból például is szolgálnak. Amikor a magyar Horatius körül kitört a fordítók viája, mindkét tábor rá hivatkozott, az ő műfordítói gyakorlatának igazolását látta a

LANTOS Ferenc festő

Jelenkor, 1985. 12.sz. hátsó -belső borító
XXVIII.évf.

Lantos Ferenc

Lovas Béla kiállítása az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet, 1986. VII. 24.

Santos Ferenc

Pécs - a mizerná vírosa

Neprzana 1985. 11. 6.

Lantos Ferenc

Eltemettek Martyn Ferenccel

Magyar Nemzet 1986. 10. 17.

LANTOS Ferenc / Pécs

1. Alkonyi táj akvarell

2. Házak tus 20x28

Dunántuli Képzőmüvészek Kiállitása 1958.

Kat. bev.: Cseh Miklós

Székesfehérvár; István király Muzeum
Körleményei Dsor 14./

1968 DEC 8
// 1021

MŰTEREMSAROK

Lantos Ferenc festőművész

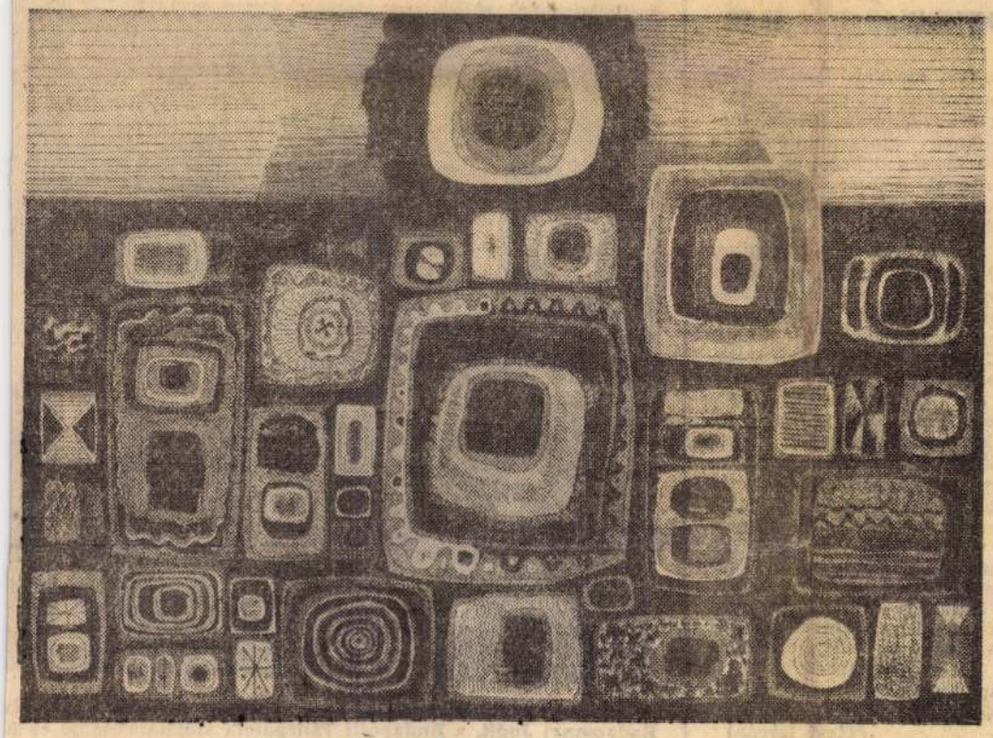

Lantos Ferenc rajza.

(Deák Péter felv.)

Érdekes rajztanítási módszerét bemutató brosúrán keresztül ismerkedtem meg Lantos Ferenc elképzeléseivel. Mint a Pécsi Művészeti Gimnázium rajztanára elvetette a rajztanítás hagyományos módszerét, amely az egyszerű tárgytól — vödörtől vagy éppen kockától — halad a bonyolultabb tárgy lerajzolása és az emberábrázolás felé.

Módszere szerint először a tanulóval az egyes tárgyak, alakok foltjait rajzoltatja meg. Az ábrázolásnak ilyen foltszerű kifejezése kompozíciós és lényegmegragadó képességet fejleszt ki. Ezután rátérnek a szerkezet tanulmányozására, a felszíni látványt alkotóelemeire bontják, megvizsgálják felépítését, „csontvázát". Ezután színtanulmányokat végeznek, hogy végül teljes egészében meg tudják ragadni egy-egy látvány vagy jelenség művészi lényegét.

Lantos Ferenc saját alkotásaiban elsősorban nonfiguratív festő. Képeinek legfőbb alkotóelemei a négyzet — kocka, a kör — gömb és az amorf alakzatok.

— Nem tartom magam absztrakt festőnek. Én nem elvonatkoztatok a dolgoktól, hanem lebontok minden jelenséget elemeire, majd ebből ismét felépítem. Nem a látványt rajzolom le, az élményt építem fel.

— Nem leegyszerűsítése ez a jelenségeknek?

— Ez egy formai do-remi... S ha a színek összecsengését is hozzávesszük: képzőművészeti összhangzattan. A legegyszerűbb dallamokat — ha már a zenével való hasonlításnál tartunk —, az egyes hangokat mindenki ismeri. Az egyenes, a kör ilyen képzőművészeti alaphangok. Ezek tehát „közérthetőek". Más vonatkozásban pedig ahhoz, hogy valaki vizuális kultúrával rendelkezzen, feltétlenül tudnia kell valamennyire rajzolni. Csak amennyire egy egyszerű dallamot el tud énekelni. Minden művészetnek van egy alapfoka. A levél irodalmi eszköz, anélkül, hogy irodalmi produktum volna. Ilyen vizuális „leveleket" kellene megtanulnia írni mindenkinek. Hiszen a modern művészetekben feltáruló világ — film, képzőművészet modern ágai — nem élvezhetők enélkül.

Képeimen a mindenki által használt, ismert formákból indulok ki. Igyekszem egy vizuális rendet, egy mindenki által lefordítható áttehető vizuális hatást elérni.

Képe tehát olyan, mondhatnánk egyezményes jelekből áll, ami mindenki számára érthető és lefordítható. Ezeket képleteknek is nevezhetnénk.

— Ez valóban képlet, amennyiben meghatároz valamilyen látványt. Ugyanakkor vannak ismeretlenjei, amelyeket a szemlélőnek kell saját élményeivel, gondolataival behelyettesíteni.

— Mi marad meg annak a nézőnek a számára, aki ebben a képzőművészeti matematikában képzetlen, nemcsak az ismeretlent nem tudja behelyettesíteni, de a képlet maga nem mond számára semmit.

— Annak a nézőnek is megmarad a látvány, csak nem asszociálódik mélyebben, mindebben csak a dekorativitást, a díszt látja; a színek és kompozíció hat rá, s tetszik neki vagy nem tetszik.

— Ön vonzódik a művészet „köznapi" formáihoz. Tervezett katalógus borítót a Pécsi Filmszemle műsorfüzetére, elkészítette a Kerámiai Biennálé plakátját, sőt, a pécsi bányász kultúrotthon falára zománc elemekből alkotott egy nagy falfelületet.

— A grafikai munkánál egyszerűségre törekedtem, hiszen itt a használat érdekeit kellett előtérbe helyezni: felhívni a figyelmet, jó hangulatot teremteni ahhoz, hogy valaki érdeklődéssel lapozzon bele a műsorfüzetbe.

A kultúrotthon falának tervezésekor pedig a kellemes környezet kialakítása volt a cél. A zománc maga hideg anyag, hűvösséget sugároz kemény, fényes felülete. Ezért többnyire barnákból, meleg színekből állítottam össze a kompozíciót, mert fontos, hogy aki a kultúrotthon látogatója, jóleső, meleg érzéssel üljön le televíziót nézni vagy beszélgetni. Néhol azonban a meleg színeket megbontja egy-egy harsányabb kék vagy fehér.

— Ez a munkája kizárólag négyzetek, körök és háromszögek variációja.

— Ennek a falnak az is célja volt, hogy bemutassa: egyszerű formák, egyenletesen befestett elemek, — tehát gyárilag is előállítható darabok — felhasználásával hangulatos környezetet lehet kialakítani.

— A bányászok hogyan fogadták?

— Meglepetve, de mondhatom, hogy nem idegenül. S a helyiség látogatottsága bizonyíték: megszokták, szívesen járnak ide.

— Egy utolsó kérdés: Milyen élmény alapján született a beszélgetésünkhöz mellékelt kompozíció?

— Az élmény a Balatonhoz kapcsolódik. Szín nélkül, fekete fehérben bontottam elemeire egy naplementét. A formai változatossággal a víz vibrálását, a nap tükrözését, a hullámok taraját próbáltam a geometria nyelvén megfogalmazni.

— Hogyan fogalmazná meg saját stílusát?

— Talán: geometriai tasizmus. Azaz mértani formákká alakított foltokkal való kifejezés.

Torday Aliz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP

Hírünk az országban

Nincs lemaradás a beruházásokban címmel a Népszava ismerteti készülő, illetve az idén elkészült beruházásainkat. Középiskolák, napközi otthonok, lakóházak és művelődési intézmények építése, felújítása szerepelt a tervekben. A kitűzött célokat teljesítették az építők. (November 29.)

A székesfehérvári Fűtőház dolgozói elkeseredett hangú levelet írtak a Népszava szerkesztőségébe. Két fiatal mérnök modora késztette a dolgozókat levélírásra. A lap munkatársa a helyszínen próbált igazságot tenni. Nemcsak a sérelmeket ismerteti, hanem bemutatja az üzem vezetőit, dolgozóit, feladataikat, és közösen megfogalmazzák a helyes vezetési módszer alapelveit is. (Címe: Tudás nélkül nem lehet, szív nélkül nem szabad. December 1.)

Az Ikarusz című lap a székesfehérvári gyáregység munkavédelmi intézkedéseit írja le. A Szakszervezetek Fejér megyei Tanácsának munkavédelmi csoportja tárta fel a hiányosságokat, melyeknek megszüntetését a gyáregység igazgatója rendelte el. (Címe: Biztonságosabbá teszik a munkát. November 27.)

A Népszava november 30-i száma arról ír, hogy milyen az együttműködés megyénkben a szakszervezeti és a sportszervek között. (Címe: Világossá vált feladatok, jobb együttműködés.)

Az autóközlekedés története Fejér megyében című cikksorozat negyedik része jelent meg a Közlekedés c. lap november 25-i számában. A cikk nagyobb részében az úthálózat fejlődéséről ír. Az autóközlekedést a második világháború kezdetéig ismerteti.

Érdekes és részletes beszámolóban mutatja be olvasóinak a táci Gorsiumot a Kelet-Magyarország című lap vasárnapi melléklete. (November 24.)

(Tigyi István)

A Velence Szálló éttermében műsoros estet rendeztek, amely Badacsonyi Judit, a Budapesti Táncpalota szólótáncosnője és K

Fejér megyei HÍRLAP

Híradás Dunaújváros

Zenei

Hagyományossá váltak Dunaújvárosban az év végén megrendezett „zenei napok". Az idén ez a zenei sorozat múzeumi hangversennyel kezdődött, majd a pécsi operaegyüttes Donizetti operájával folytatódott Legutóbb pedig a stuttgarti vonósnégyes nagyszerű műsorában gyönyör-

Kárikit

A dunaújvárosi óvónők bábegyüttese a Bartók Béla Művelődési Ház zsúfolt nézőtere előtt mutatkozott be a legfiatalabb közönségnek, az óvodásoknak. A tapsokban nem fukarkodó, hálás, apró közönség nagy figye-

Halált okozott a gondatlan busz-indítás

A Fejér megyei Főügyészség vádiratot nyújtott be Devecseri János 39 éves enyingi lakos és Tantics Lajos, 49 éves mezőszentgyörgyi lakos ellen. Devecseri a 15. számú AKÖV gépkocsivezetője, Tantics ugyanazon a buszon kalauz volt. Te

INNEN—

Téli készülődés a nyári szezonra

Csend és nyugalom uralkodik a tavasztól—őszig mindig hangos Vidám Parkban. A játékok már téli szálláshelyükön vannak, pihen az óriáskerék, nem

— Hogy mi lesz a legfontosabb nyáron? A parkírozással egyelőre nincs gondunk. Továbbra is üzemel a szabadtéri színpad, a szigeten zenekarok szórakoztatják a fiatalokat. Tervezzük a Szeder utcai lakótelep felöli kerítés kicserélését, ami rontja a szép park összhangját.

Gondolnak már a jövőre is. Felvették a kapcsolatot a budapesti Vidám Parkkal, hogy megvásároljanak egy kis hullámvasutat, valamint ötven dodzsem-kocsit. Az előző átadását 1969. április 4-re tervezik, míg a dodzsemét 1970. május 1-re.

K. K.

— **Iskolabál a helyőrségi klubban.** December 14-én este 7 órakor a helyőrségi klubban a Hunyadi Mátyás Közgazdasági Szakközépiskola szülői munkaközössége és KISZ-szervezete iskolabált rendez.

— **Öregek mulatsága.** Ma, vasárnap este kedves ünnepség színhelye lesz a felsővárosi művelődési otthon. Az öregek napközi otthonának lakóit köszönti délután a Vöröskereszt városi szervezete, a városi tanács egészségügyi osztálya és a művelődési ház vezetősége. A teadélutánt a művelődési ház gyermek színjátszóinak műsora teszi emlékezetessé.

Kedden este 6 órakor ugyanitt, — a felsővárosi művelődési otthonban — dr. Buga László Az idegrendszer megbetegedései és a nőknél fellépő változó kor címmel tart előadást.

ON

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 ... -21
JELENKOR

LANTOS FERENC

1021

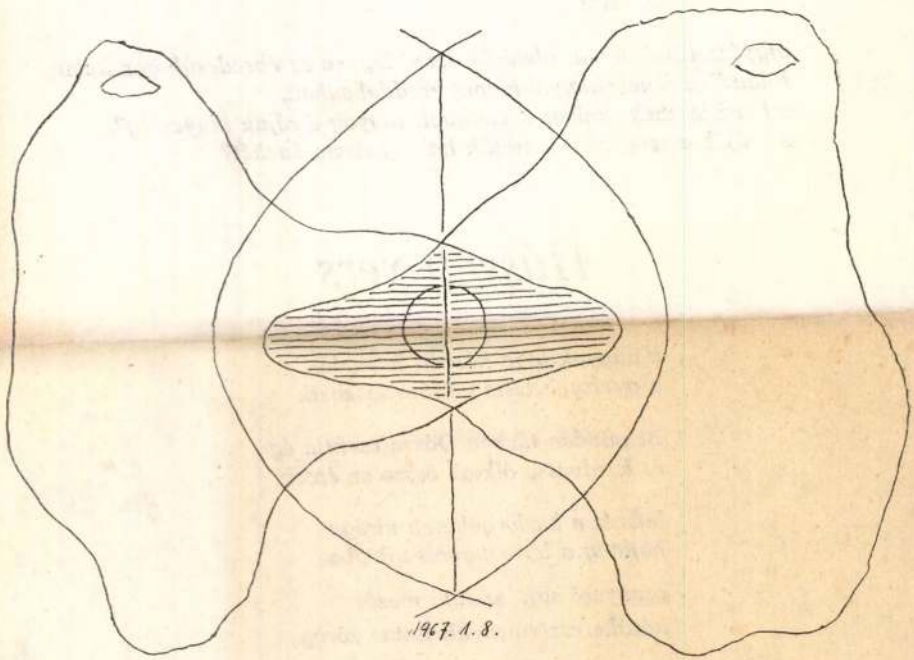

LANTOS FERENC rajza

ők

tudják a multat megnevezni,
a hol-nem-volt jövőt idézni,

csillagot nézni iker-arccal,
ágban teszülő mozdulattal,

gyökérben pattanó öleléssel,
kölcsön-ágyon a sose-reménnyel,

ezért

vigyázz rájuk világ, ölelésük forró legyen és ébredésük gondtalan,
fölöttük a fekete angyal kivont karddal suhan,
s hová lesznek, kiüzve álmaikból, ragyog-e rájuk fényes ég?,
s tudják-e zengeni a szeretők halálig tiszta énekét?

Húsvéti vers

bárányok vére husvéti legenda
a gyertyák teste hétfőre kisebzik

itt minden tüzben Dózsa csontja ég
és kardvassá állnak össze az ércek

husvét a barka jeltelen virága
hajlong a lézersugaras világba

aranyeső sujt záduló mezőt
kórókereszten pléhkrisztus zörög

dobog dobog a vonatkerék-mámor
bárányok vére husvéti legenda

1021 Lantos Ferenc

MIRE KÉPES A ZOMÁNC?

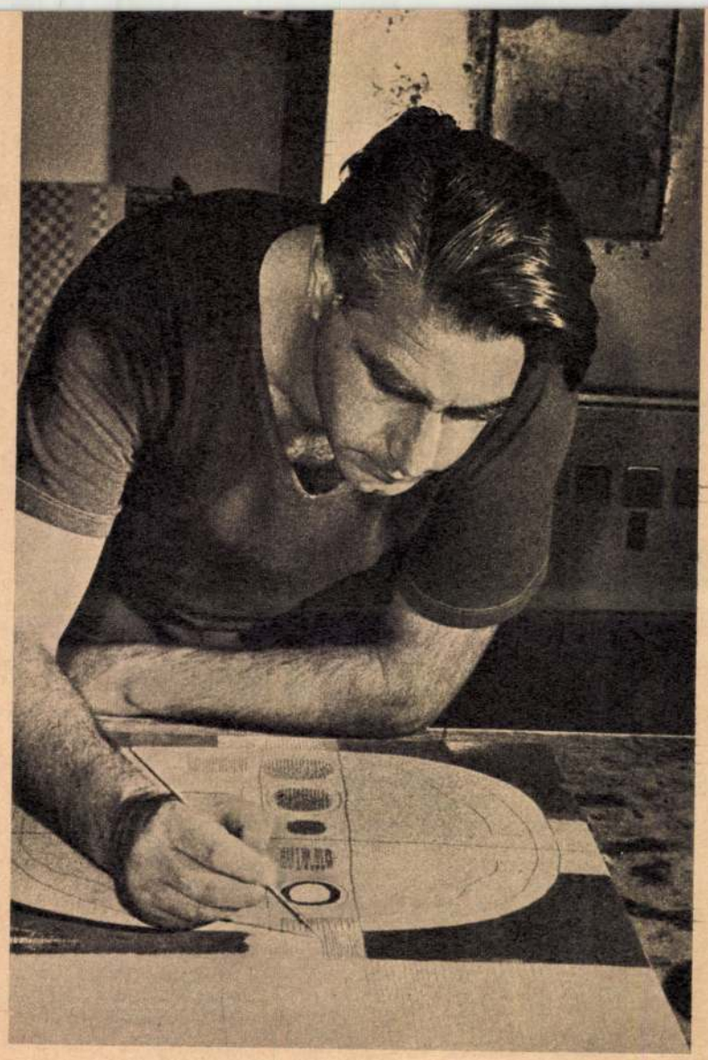

BONYHÁD HÁZAI KÖZT lapos kockaépületek, kerítéssel, belépőcédulát kiállító, szigorú portással. Zsúfolt gyárudvar, cipekedő targoncák, precízen halomba rakott nyers fazekak — akár egy op-art kompozíció. Tócsák, kendős asszonyok, álmos kiáltások: Józsi bácsi, nem látta X elvtársat? Egyhangú, kissé lusta zajok, a kisüzemek áttekinthető, kényelmesnek tűnő élete.

Noha a bonyhádi zománcgyár inkább középüzem, ezer fölött van alkalmazottainak száma, termelése évi 3500 tonna edény. Lábos, fazék, öntöző, vizeskanna, lámpaernyő, légszűrő, éthordó, tábla és még egy sereg más cikk.

Magyarországon a bonyhádi és budafoki gyár edényt, a kecskeméti fürdőkádat és a salgótarjáni kályhát gyárt.

A laborba igyekszünk, a „Malom" feliratú ajtón kell bemenni. Hogy-hogy malom? Természetesen zománcmalom, hatalmas lomha őrlődobokban keveredik, simul, alakul a zománc.

*

LANTOS FERENC PÉCSI FESTŐMŰVÉSZ fél évvel ezelőtti ötletéhez vezetnek vissza a nyomok. Jóformán a véletlenen múlt, egy bonyhádi tanítvány ötletén, hogy Lantos Pécsről Bonyhádra utazzék és talpalatnyi helyet, hulladékanyagot kérjen magának a gyárban. Kiderült, hogy seregnyi izgalmas, képzőművészeti problémát vet fel a zománc technikája. A dologgal puszta kísérletképpen is érdemes foglalkozni.

De nem sokkal később itt-ott, kiállításokon, megjelent néhány kísérleti darab — táblakép igényű zománckép. Sikere volt. Majd Pécsett városi könyvtárt avattak — az emeleti helyiségekhez vezető lépcsősor fölött újszerű feliratok sorakoztak: zománctáblákból összeszerelt, képzőművészeti elemekkel kombinált betűsorok. Ennek még nagyobb sikere volt. Később a pécsszabolcsi új művelődési ház homlokzatára került fel egy zománccsempékből komponált díszítőelem. Itt pedig, a bonyhádi gyárban 13 × 2 méteres falburkolat készült. Lantos kísérleteinek lényege az, hogy olyan lapokat készítsen, amelyeknek egymáshoz illesztése többféleképpen lehetséges, tehát a tömeggyártással előállítható zománclapokból mégis mindig más-más burkolatot lehessen kihozni.

A laborban, amely lényegében két csöpp szoba, moccanni is alig lehet, annyian vannak. A kis helyiségben három „mini" égetőkemence, őrlőmalom kicsiben, a zománcminták kipróbálásához, analitikai mérlegek, réz desztilláló berendezés, az ablak alatt faládában magas vízipálmák, az egyik sarokban fehér vizesvödör, világoskék virágcsokor-mintával. A másik sarokban viszont már néhány kísérleti zománckép. Lantos több kiállításról ismert grafikái áttéve fémes-vörös-kékes alapra, fújópisztollyal kialakított színkombinációk.

Magas fiatalember, Bertalan Sándor álldogál az egyik zománckép előtt és némi aranyat javasol.

— Lehetetlen — vitatkozik Lantos — mondtam, hogy legfeljebb ezüstöt...

Bertalan Sándor esztergályos a gyárban, de egyike a leglelkesebb drukkereknek. Most is szabadnapja lenne, de itt van, sőt, fiát, Barnust is elhozta. Egy, már egyszer leégetett, füzetnagyságú zománclapot bemártanak világos ibolyaszínű masszába. A csap alatt letörölgetik a széleket. Ráteszik egy közönséges villanyrezsóra. Pár perc alatt megszárad a zománcmassza, akkor odaadják Barnusnak, rajzoljon rá kedve szerint. Ecsetet fog, de fordítva, a fahegygyel karcolja bele a puha, kenődő-porló felületbe művét: vigyorgó napot, krumpliorrú felhőt, billegő-magas házat, cérnalábú embert. A „művet" később, egy másik elkészült lemezzel együtt átviszik az égetőbe.

Itt dolgoznak Lantos többi szíves segítői, pártolói, az égetőmunkások. Bencze József, Geiss György, Herner György és Szőcs Antal éppen próbaégetést végeznek. Meghúznak egy emelőt, kinyílik a kemence szája, ömlik a 800 fokos hőség, a lemez becsúszik — és alig pár perc múlva, ahogy előbukkannak a lemezek, a világos ibolya fémes sötétkéken ragyog. A színek változásai, egymásrahatásai azok, amik a festőt izgatják ebben a technikában. És persze az anyaggal való meghitt kapcsolat ősi egyszerűsége, az, hogy a száraz zománcba tűvel rajzolni éppúgy lehet, mint ujjheggyel foltot mázolni, hogy a nedvesen, szivacccsal ráhordott zománcmasszából plasztikus felületek bontakoznak ki. És az, hogy mikor így kicsúszik a kemence száján a kész kép — pár perc alatt, szinte a szemünk láttán „kőbe vésődött" a képzelet.

*

HOGYAN KÉSZÜL A ZOMÁNCEDÉNY? Reichert Ödönné laborvezető készséggel elmagyarázza: a kecskeméti gyáregységből ideérkező zománc még olyan, mintha kristály volna, pedig folyadékból csapják ki, ehhez többféle anyagot tesznek, őrlő dobokban forgatják órákon át, előkészítik a dunaújvárosi hideghengerműből érkező nyers fémtárgyakat, ráviszik a zománcot, aztán égetik egyszer, kétszer, s ha színes edényről van szó, háromszor is. A gyárnak van egy régi, ún. tokoskemencéje és egy modern alagútkemencéje, most készül a második alagútkemence...

A technológiai magyarázat közben fut be a főmérnök, Máté Gyula, Baumgartner Lászlóval, a TMK-vezetővel. Úgy tűnik, ebben a gyárban mindenki szurkoló. A TMK-főnök is végigmustrálja az elkészült zománcképeket:

— Ezen itt beégetted a kéket?

— Be.

— Akkor most próbáld meg, hogy nem égeted be előre...

Lantos figyelmesen hallgat, minden bizonnyal már ma kipróbálja a javaslatot.

A főmérnökkel röpke interjút készítünk a zománc előnyeiről.

— Nyugaton házakat építenek a zománcból — mondja. — Eleinte benzinkutakat, ma házakat is. Az épület vázát elkészítik, aztán a falazást már zománccal végzik, két zománclap, közte habkönnyű, méhsejtszerű műanyag, hang- és hőszigetelő, beleépítve ablak, vezetékek, stb. Egy külföldi lapban olvasott adat szerint egy negyvenemeletes lakóház összeszerelését kilencven munkás kilenc és fél óra alatt végezte el...

Mi végül is a zománc előnye?

— Olcsó. Csupán a mechanikai hatást nem bírja ki, ha rátütnek, lepattog. A hőingadozást, esőt, hideget jól tűri, mindvégig színesen, fényesen ragyog. Nem korrodeál, nem kell restaurálni. Pofonegyszerű módon szerelhető.

Lehet, hogy nemsokára ez sem lesz olyan távoli dolog nálunk. Most mindenesetre az a következő lépés, hogy épületdíszítésre használják a zománcot. A főmérnök azt mondja:

— Ha ilyen megrendelések érkeznének hozzánk, táblaüzemünk minden további nélkül teljesíteni tudná.

*

A BARANYA ÉS TOLNA MEGYEI TANÁCS, a bonyhádi járási és a Baranya megyei pártbizottság érdeklődött eddig a zománcgyárban. A tanácsok anyagi áldozatra is hajlandók. Korniss Dezső, Gyarmathy Tihamér és még néhányan máris eljöttek a festők közül, hogy kipróbálják ők is a zománctechnikát. A tanácsok terve szerint amolyan alkotóházat hoznak létre a gyárban — ami persze inkább csak a helyiség és a hulladékanyag biztosítását jelenti. Az az elgondolás, hogy a bonyhádi Perczel-kastélyban zománcmúzeumot lehetne létrehozni, ha „az üzem" beindulna.

Vajon mi minden lehet a zománcból? Hazai diadalútjára indul-e a kis bonyhádi gyárból, vagy megreked a Perczel-család hajdani rezidenciájában, s mielőtt élővé válna, múzeumi lommá öregszik?

Hallama Erzsébet

Magyar rakéta-tüzérek gyakorlata

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ORSZÁG VILÁG

A rakétakilövés előtt a bemérők dolgoznak a végtelen sztyeppén

Alkonyatkor megnyugszik a sztyepp. Lecsillapul a száraz, poros izzás, s a gittszínű föld felett furcsa, barna fény dereng. Az égbolt tiszta.

Kelemen alezredessel, a magyar rakétások parancsnokával a földre terített ponyvára telepszem. Csak így szabad leülni itt, de leheverni, vagy elaludni így sem. A barnára és halványkékre aszalódott fűcsomók alatt fekete mérgeskígyók, földszínű skorpiók és ciklámen árnyalatú veszedelmes falangapókok lapulnak.

A Nagy Magyar Alföldről — a sztyeppére

Néhány méternyire előttünk magyar és szovjet katonák csákányozzák a szívós talajt. Fedezéket építenek a két nap múlva sorrakerülő rakétakilövéshez. Némi menetmanőver után ide térünk majd vissza. Két méternyi mély már az árok, de még mindig taplószáraz rögöket forgat az ásó. Kemény és száraz itt minden. A sztyeppe őslakói is keményen, szikárak, hallgatagok, akár maga a tengernyi pusztaság. Mondják, hogy az itt eltemetett halottak gyakran mumifikálódnak, testük nedvességtartalmát elszívja a Nap tüzétől mélyen átforrósodott föld.

A Nagy Magyar Alföld közepetájáról érkeztem ide katonáinkkal. A rakéták kilövéséhez, a gyakorláshoz országnyi, lakatlan területek kellenek. Nálunk nincs erre hely, de itt, ezen az ősidők óta érintetlen vidéken bőven van.

Nézem a látóhatár szegélyén lebukó Napot, a tájat. Sztyepp. Kietlen ázsiai pusztaság. Talán éppen erre vert port hajdan vándorló eleink nyugtalan serege, talán éppen itt álltak az ősmagyarok bőrjurtái, amikor napszálltakor letáboroztak.

Most nem bőrjurták, hanem rakétahordozó járművek és égnek meredő rakétatestek kontúrjai feketéllnek előttünk az alkonyi fényben. Vacsorára babgulyás-konzervet melegítünk, kabátgombnyi spirituszkockák halványkék lángján.

Felkapom a fejemet. Keserves birkabégetés hallatszik valahonnan. Magányos bárány kódorog a közelben. Panaszos hangon, hasztalan hívja társait. Hol a nyáj? Ki tudja. Nagy a sztyepp, nagyon nagy, belemosódik a nyáj, akár a hóra hintett liszt.

— Szomjas lehet — áll fel guggoltából a hallgatag természetű Hajdu Mihály honvéd.

Vászonvödörbe vizet ereszt a tartálygépkocsiból és a rogyadozóan, bátortalanul közelítő állathoz indul vele. A birka megáll, fejét előrenyújtja. Remeg. Talán a gyengeségtől, talán a félelemtől. Mégis bevárja a katonát és mohón inni kezd. Hangosan zihálva, csaknem hörögve hörböli a vizet. Talán napok óta nem ivott.

— Miska, süssük meg vacsorára! Majd én lerántom a bőrit! — kiált oda Hajdu honvédnek egyik társa, a spirituszláng mellől.

Miska nem felel, csak tartja a vászonvödröt és az állat nyakát veregeti. Szikár, sötétszőke hajú, napbarnított arcú katona. Egyike a keveseknek, akik minden technikai képesítés nélkül kerültek a rakétás alegységhez. Békés megyében, tanyán élt, szüleinél, a bevonulásig. Budapesten még sohasem járt. Különös, de előbb eljutott a Donyec-medencébe, Volgográdba és szovjet Közép-Ázsiába, az ős-sztyeppére, szülőföldjétől sok-sok ezer kilométernyire, mint hazájának fővárosába. Paticsfalú otthonukban petróleumlámpa világított. S itt járatos lett a legbonyolultabb elektronika rejtelmeiben. Megtanulta, amit a rakéta irányítóberendezései mellett tudnia kell, s oly természetes mozdulatokkal kezeli a rábízott műszert, mintha nem is eldugott tanyán, hanem egy fizikai laboratóriumban töltötte volna élete első két évtizedét. Igaz, csak egy részortfeladatot végez a rakétánál, de itt minden résztevékenység egyaránt fontos. Persze, a katonák nagyobb része nem itt ismerkedett meg az elektronikával és egyáltalán a technikával. Legtöbbjük már a polgári életben olyan szakmát űzött, amely többé kevésbé megalapozta a rakétakezelői ismeretkört.

Teljesen besötétedik. Holdtalan az éj, csak a csillagok hunyorognak. Ugyanúgy, mint otthon. Bekanalazzuk a jó ízű babgulyást, iszunk a hűtőtartályban szállított vízből, majd behúzódunk a járművekbe. Kissé kényelmetlen ugyan, de biztonságos. Senkinek sincs kedve meggyőződni róla, milyen érzés a kígyómarás, s a skorpió, vagy a falangapók csípése.

Napkeltekor már a sztyeppén kígyózik menetoszlopunk. Táborhelyünktől alig kilométernyire megpillantjuk a kóbor birka frissen lehántott csontjait. Négy rozsdaszínű sas már csak az izületekre tapadó inakat tépdesi.

Embert, gépet, mindent ellep a por

— Na, ebbe kár volt a víz! — mondja szemrehányóan Hajdú honvédnak az, aki alkonyatkor szerette volna nyárson forgatni a bárányt.

Több kilométer hosszan kavargó és lassan szétterjedő porgomolyag lebeg nyomunkban. Sűrű a por, akár a köd, behatol a jármű kezelőterébe, belepi ruhánkat, arcunkat is. Nemsokára csupán a szemünk és a fogunk fehérje villog elő a szürke pormaszk alól.

— Nem árt a műszereknek? — kérdezem Szekeres százados, részlegparancsnoktól.

— Hát nem mondhatnám, hogy használ, de állják a port ostromát. A konstruktőrök bizonyára számítottak erre. Hiszen harci körülmények között ennél sokkal többet ki kell bírniuk a műszereknek.

Rejtély számomra, hogyan vezeti az élen haladó parancsnoki kocsiban Kelemen alezredes a kijelölt területre a menetoszlopot. Hiszen bármerre nézünk, mintha egy óriási, lapos korong közepén állnánk. Sehol egy fa, egy földhalom, de még csenevész bokor sincs. Hogyan tájékozódnak? Természetesen műszerekkel.

Déltájban célhoz érünk. Pihenő. Innen már visszafelé vezet majd az utunk. A menet a feltételezett ellenség megtévesztését szolgálta.

Van időm körülnézni. Jó kilométernyire birkanyáj szálazgatja a gyér füvet, amely itt olyan száraz, akár a tilolt kenderrost. A nyájra lovas pásztor ügyel. Fényképezőgépemmel odaindulok. Szívélyes mosollyal fogad, bemutatkozik. Szerdjukov a neve. Megmutatja különös, fából faragott hangszerét, amely kissé a tilinkóra, kissé a csimpolya fúvókájára emlékeztet.

— Hol lakik? — kérdezem.

Déli irányba mutat, ahol a horizont szegélyén valami tanyaféle látszik.

— Látogasson meg — invitál. — Gyalogszerrel egy óra. Lovon tizenöt perc.

Csaknem futólépésben visszatérek az alegységhez. Elkérem Kelemen alezredes terepjáró parancsnoki kocsiját.

A tanya körül néhány csenevész bokor. Takaros házikó, előtte nyitott agyagtűzhely. Kődobásnyira juhhodály. A háztetőn antenna.

Jöttünkre alacsony termetű asszony és három gyerek fut ki az ajtón. Tíz-tizenkét éves forma, szép arcú kislány, egy valamivel kisebb és egy pöttömnyi kisfiú.

Szíves szóval tessékelnek a házba. Tisztaság, rend. A bútorzat vegyes: a fal melletti régimódi, rézgombos ágyak, szemközt modern vonalú, háromajtós szekrény, középen faragott asztal és faragott ülőkék, melléttük ősrégi fonószék. A kényfapadlót birka- és lámabőrök takarják. A mennyezetre tekintve, meglepődöm. Villanycsillár. A sarokban, fali polcon hálózati rádiókészülék. Honnan kapják az áramot?

— Van saját agregátorom — mondja Szerdjukov. — Szélkerék hajtja, akkumulátorokba gyűjti az áramot.

Naponta 40 kilométer az iskoláig, ugyanannyi vissza...

Kimegyünk az udvarra. Az ajtó előtt felnyergelt ló nyerít ránk. Ide ügetett a nyájtól a kocsi nyomában, gazdája után.

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

1968 OKT 11

☐ **Lantos Ferenc festőművész tárlata.** A „Csak tiszta forrásból" esten megnyitott pécsi festőművész, Lantos Ferenc kamarakiállítása, amely eddig a Vasmű Klubban volt megtekinthető, mától kezdve a Népfront Klubban látható. A neves művész öt tűzzománc és tizenhét olajképe szerepel a kiállításon. A tárlat szombat és vasárnap kivételével de. 10—12, du. 17—19 óra között tekinthető meg.

1021

iturából és a művészetből. 20.35: Egy
ékfilm. 22.05: Téma ma estére. 22.20:
ember és a zene. 22.35: Arany mikro-

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1969 JAN 23

Előadás

1021

A Jelenkor grafikai és képzőművészeti cikkei címmel január 28-án, kedden délután 6 órakor Lantos Ferenc festőművész tart előadást a Jelenkor Széchenyi tér 17. szám alatt lévő szerkesztőségében.

*

A fehérjék szerkezete címmel előadást tart Elődi Pál, a biológiai tudományok doktora január 24-én, pénteken délután fél 5 órakor a Technika Házában, a MTESZ földszinti klubhelyiségében.

tőle! Hatvanon viszont má
túljutottam. Én is nyugdíjas

Lantos Ferenc

Maavar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1961 JAN 30

— Lantos Ferenc zománcképe Bécsben. Nemrégiben rendezték meg Bécsben a hagyományos nemzetközi zománcipari kongresszust. Hazánkból is képet vittek ki a zománcipari kongresszuson megrendezett zománcképkiállításra, köztük Lantos Ferencnek a bonyhádi zománcgyárban készített egyik képét is.

1961

1021

A Vásárhelyi Kollégium múlt évi kiállításai

Minden idők művészeit két döntő csoportra oszthattuk: akik megfigyelt természeti jelenségeket ábrázolnak, dolgoznak fel a maguk egyéniségének átalakításán keresztül; és akik művészeti alapelemek — szobrászatban: tömeg, alapanyagtextúra; festészetben: szín, vonal; építészetben: tér, kubus; táncban, zenében ritmus stb. — összeillesztéséből képeznek egyéni rendszert, logikus és esztétikus művet. *Lantos Ferenc* festőművész pl. ezt a kettős centrumot úgy szimbolizálja, hogy *„vannak megismerők, és vannak teremtők"*. Természetesen, hogy mindkét csoportra nélkülözhetetlen szükség van, hisz a kettő dialektikus kölcsönhatásban áll egymással; de hozzánk műszaki érdeklődésűekhez közelebb kell álljon az utóbbi alkotási módszer, mert a mi munkánk is lényegében ennek megfelelő. — Ez volt az egyik alapgondolat, amelynek szellemében a Vásárhelyi Kollégiumi Klub termének kiállítóit igyekezett összeválogatni.

Az elemekből építkező festőművészek közül — (nem helyes egyszerűen absztraktoknak sematizálni ezt a tábort, mert sok közülük pl.: épp konkrét természeti jelenségek elvonatkoztatás nélküli egymásmellé állításából, szervezéséből alakítja ki a maga valóságát!) — hazánkban jelenleg két lényegesebb irányzatnak van nagyobb számú híve. Véleményem szerint e két irány az újgeometriában és — talán inkább csak a szerkesztésben — egy kicsit magyarosított *Rauschenbergizmusban jelölhető meg.* Ezt a csoportosítást nem lehet mereven kezelni, de tájékozódás szempontjából szükséges.

A társadalom, és ennek egyik részproblémája: a művészetek minden területén, így a festészetben is lényegesek az előzmények; sokszor fordul elő egy már kidolgozott, de elfelejtett elmélet újabb, magasabb szinten — felhasználva a pillanatnyi lehetőségeket és alkalmazkodva az igényekhez. Ezért szükséges ismerni egy adott művészet hagyományait, még ha az nem is közvetlen előzmény! A ma már orosz klaszszikusoknak is nevezhető *Malevics, Kandinszkij, Tatlin, Rodcsenko* munkáit bemutató fotóanyagunk célja ilyen „hagyomány" megismertetése volt inkább a hallgatóink lexikális tudásának elmélyítéséhez, mint a mai újgeometria konkrét kapcsolatának kimutatásaként.

Célunk ezután a fenti két csoportból talán mérnökiesebb, műszaki létesítmények létrehozásának esztétikájában jobban felhasználható geometrikus festők bemutatása volt. *Keserű Ilona*, aki a *Martin Ferenc* féle iskolának *Lantossal* talán a legkiemelkedőbb tagja; *a Hencze Tamás—Csiky Tibor* közös kiállítás, majd hét jelentős művész az idősebb korosztály közül *Weszelszky Béla, Korniss Dezső, Gyarmathy Tihamér* és a fiatalok közül *Hencze, Csiky, Bak Imre* anyaga alkalmat adott az idősebbek higgadt, megérett esztétikája és a fiatalok jóval bátrabb gondolkozásmódja közötti különbség megismerésére. A hetes csoportból talán kissé elkülönült *Tót Endre*, aki már inkább kapcsolható *Lakner László, Gy. Molnár* vonalához, bár fiatalabb kori művelvel, melyekből Szentendrén láthattunk ragyogó kiállításokat még teljesen *Korniss* hatása alatt volt.

E három kulcskiállításon kívül nagy jelentőséget tulajdonítottunk annak, hogy még ismeretlen művészek felkarolásával adjunk új színt kiállítótermünknek, s értékes felfedezést a kiállításlátogató közönségnek. Ezt célozta az iparművészeti főiskolások bemutatása, ami lényegében igen rosszul sikerült, de ezen a területen volt egy kiemelkedő bemutatkozás: *Morlin Ákos* és *Fodor József* személyeiben. A két fiatal művész egyetemünk hallgatójaként rendezte kiállítását, s kapcsolódásukban talán leginkább *Masznyik Iván* tengervilág-rajzait, vagy *Csáji Attila* kissé szürrealisztikus festményeit említhetem. Örömmel üdvözölhettük, hogy alkotókörünk kiállításán is találkozhattunk *Fodorélhoz* lassan talán felzárkózó tehetséggel, a miskolci tárlatra is eljutó *Koppány Attilával;* s ismerve a nyár folyamán készített műveit, melyekkel önálló kiállításon jelentkezik néhány hét múlva termünkben, nyugodtan jósolhatom, hogy ez a felzárkózás mind szorosabb.

A fontosabb alkotók közül elmúlt évi tárlataink névsorából kimaradt ugyan az újgeometria címszó alá csoportosítható művészek közül több olyan jelentős tehetség is: mint *Attalay Gábor, Nádler István* vagy *Molnár Sándor;* mégis azt hiszem, hogy ha nem is adhattunk teljes képet — erre nem törekedtünk! — e csoportról, tudtunk még a rendszeres tárlatlátogatók számára is annyi újat adni, amivel jogosan elégedettek lehetünk. Ez után következő feladatunk nyilvánvalóan a másik csoport megismertetése. Szeptember elsején nyitott *Ábrahám Ráfael* kiállításunk jelzi és bevezeti ezt az irányzatot, ő maga még (kissé kubista iskolán nevelkedve) talán nem konkrétan tagja e laza társaságnak.

Szeretnénk szorosan kapcsolódni szombat délutánjainkon is kiállításainkon már megvalósított esztétikai nevelő munkához, s felhívjuk hallgatóink figyelmét a KISZ Klub szervezésében induló képzőművészeti klubdélutánok csütörtök esténkénti programjaira is. Termünk a műegyetemi hallgatók előtt a megjelölt időkben nyitva áll.

Rihmer Oszkár

Lantos Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
JÓVÁ MERNÖKE

Ő
ÉRNÖKE
ZAKI EGYETEM LAPJA
ILLÉR 1968. OKTÓBER 12.

TÚDIÓSOK

Hogy fest egy péntek esti műsor, Tibi?

Csak felsorolásszerűen:

— *heti politikai tájékoztató;*
— *kollégiumi hírek;*
— *könyv-, színházismertetés;*
— *magyar és idegen költők versei;*
— *műszaki híradó;*
— *pardon egy pillanat* (kritikai műsor).

A politikai összefoglalót esetenként a központi kari KISZ-szervezet híranyagából állítjuk össze. Minden műsorszámnak saját felelőse van, aki írásait, híreit maga szerkeszti és olvassa be. A műsort minden esetben a rádió tízórás híreivel zárjuk.

A gazdag és érdekes programhoz sok-sok lelkes munkatársat és kitartó munkakedvet kívának nektek.

— Mi pedig műsorunk hallgatóinak recsegésmentes hangszórókat, és jó szórakozást, magunknak pedig egy picivel több támogatást.

Tóth Andor
III. közlekedés kar

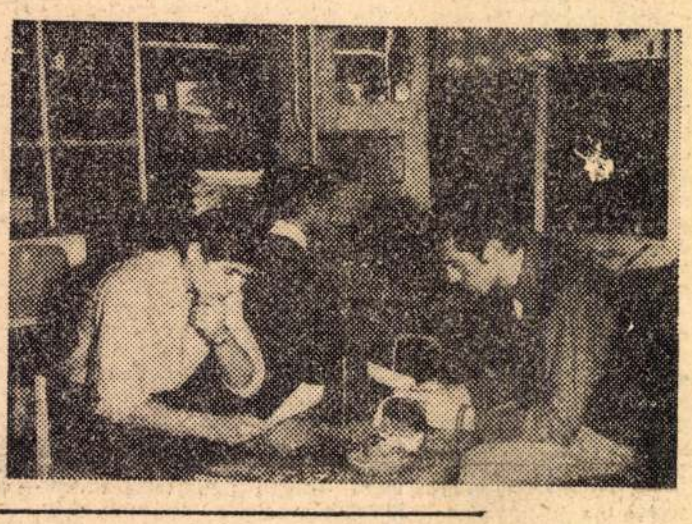

rgójára

jusson, nagyrészt társadalmi munkával."

„A bizottság a munkarészek megtekintése után azokat elfogadhatónak és állami átvételre alkalmasnak minősíti."

„A bizottság mégegyszer kifejezi köszönetét *a Budapesti Műszaki Egyetem Felsőgeodézia tanszékének*, hogy a hallgatók nyári gyakorlataként végzett felmérését kifogástalan minőségben elvégezte, mindazoknak az instruktoroknak, akik a munka szakmai irányítását és szervezését végezték, a Községi Tanács vb-nek, hogy a felmérésben résztvevők részére az ellátási problémákat megoldotta, ami által lehetővé

VILLAMOS KLUB

A villamosmérnöki kar 1968. évi nyári balatonlellei KISZ-vezetőképzése során ismételten felmerült annak az igénye, hogy a KISZ-élet javítása, tartalmasabbá tétele érdekében a kari KISZ-vezetőség biztosítson rendszeres lehetőséget a KISZ-aktívák továbbképzésére. Tegye szervezett formában lehetővé az alapszervezeti vezetőségek és KISZ-aktívák számára egymás megismerését, a tapasztalatcserét, valamint sokirányú társadalmi, politikai, kulturális érdeklődésük kielégítését.

A KISZ-szervezet politikai jellegének fokozását, az esz-

Lantos Ferenc

festőművész készítette a Jelenkor balatoni számának külső borítóját

Megjelent a Jelenkor balatoni száma
Pestmegyei Hírlap, 1966. júl-10. Redd 4.o.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTO BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lantos Ferenc

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1969 AUG 8

Pécs

(x)

— **Képzőművészek a Zománcgyárban.** A Tolna és Baranya megyei képzőművészek egy hétig dolgoztak a Bonyhádi Zománcgyárban a Tolna megyei Tanács művelődési osztályának védnöksége alatt. A résztvevők Lantos Ferenc festőművésznek, a pécsi Művészeti Gimnázium tanárának vezetésével tűzzománccal készítettek képzőművészeti és dekorációs műveket.

1027

Lautos Ferenc
festő

M.D.V.

A tokaji művésztelep festőtaiára.

Tamás Menyhért: Művészostrom Tokajban
Népszava 1969 jul.25.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Lautos Ferenc
keramikus

Lomándinez kompozicióit
mutatta be a Tudomány
és Technika Házában.

Perneczky Géza: A pécsi keramia-szemle
Élet és Irodalom, 1968. okt. 19 – 6 lap.

Lantos Ferenc

Ez a kiállítás egy nyelven szólt-pedig egyénenként mennyire más érzéssel, tehetséggel, hagyománnyal. Sofmár István a rendezője... ezt érezte meg alkotóiban..., s ezért találta meg a jó egyensúlyt, a folyamatosságot, mértéket. Simon Béla a mérleg egyik kosarában, Lantos Ferenc a másikban, a teremsort véve alapul...

Kocsoph Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug., 724. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lantos Ferenc

Pévsett él.

Képzőművészeti szakkörvezető

Évente megfordul Tokajban

Varga Imre: Tízezer művészetbarát
nagyvén vezetője

Szocialista Művészetért 1969 VIII. sz.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lantos Ferenc festő

A pécsi művészeti gimnázium tanára. Egy kétig a Bonyhádi Zománcgyárban dolgozott, ahol tűzzománc művészet készített

N.N: Képzőművészek a Bonyhádi Zománcgyárban

Népujság 1969 VIII. 3

Lantos Ferenc

Szőnyegekkel szerepel a pécsi iparművészek vukovári kiállításán

N.N.: Cserekiállítások a pécsi – jugoszláv képzőművészek között

Dunántúli Napló 1969 aug. 8.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Lantos

Ennek a kiállításnak egyik figyelemre méltó jelensége, hogy eltünteti a határokat képzőművészet és iparművészet között. Bizse, Lantos képei, Fürtös kerámiái, Zs. Kovács Diána, Lantos, Fürtös Ilona textiljei között csak funkcionális különbséget érzékeljük átmenet nélkül. Ez pedig napjaink egyik fontos feladata...: a határokat nem anyagban..., szemléletben..., a látványozás vagy elvonás fokában kell megmutatni, hanem a funkciók különbözőségében.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf. 7–8. sz. 1969. júl.-aug., 725. l.

Lantos

...mindert a maga nyelvén jobban mondja el, mert a tömörítés az erénye („Ritmusok", „Áramlás") s az oldás a veszedelme.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában

Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 726. l.

Lantos

Az ábrázoló..., leíró... festészet megelégedhet a tükrözött kép tartalmi visszaadásával, ez a szemlélet viszont, Erdősé és Lantosé elsősorban, Martyn után, fokozott elmélülést, a humánum olyan jelképes sűrítését kívánja, ami nem enged... felszínességet, rutinos formai bravúrokat.

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.
Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug.
726. l.

Lantos Ferenc

„„Zománcfal"-ának egyetlen és végső megfogalmazása (mikor fogjuk végre murális „bernhárási" munkáinkban is felhasználni?!), a „Találkozás" kékbe, feketébe, szürkébe, fehérbe transzponált igazsága...

Kocsogh Ákos: Pécs és Baranya művészei a Nemzeti Galériában, Jelenkor XII. évf. 7-8. sz. 1969. júl.-aug. 726. l.

Lautos

... Martyn ma már kandidátusi témne, Bizse, Lautos és Kolbe, Haraszti, Török, Mádor Judit a szocialista társadalom beruházási munkáiban osztozik, gazdar szökőkútja Pécs város disze..., ezek a művészek főiskolákon és művészképzőkön tanítanak, díjak részesei, nemzetközi kiállítások résztvevői, osztöndíjasok, kiszakíthatatlanok tehát ebből a társadalomból... És mégha művészetük nonfigurativ is, akkor se vonjuk kétségbe, hogy itt vannak otthon...

Kocsogh A.: Pécs és Baranya művészei a Nemz. Galériában

Jelenkor XII. évf. 7-8. s. 1969. jul.-aug., 723. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lantos

Ennek a kiállításnak egyik figyelemre méltó jelensége, hogy eltünteti a határokat képzőművészet és iparművészet között, Bizse, Lantos képei, Fürtös kerámiái, Es. Kovács Diana, Lantos, Fürtös Ilona textiljei között csak a funkcionális különbséget érzékeljük átmenet nélkül. Ez pedig napjaink egyik fontos feladata...: megmutatni, hogy a határokat nem anyagban, ...szemléletben..., a látványozás vagy elvonás fokában kell megmutatni, hanem a funkciók különbözőségében.

Kocsogh A.: Pels és Baranya művészei a Nemzeti Galériában.

Jelenkor XII. évf., 7-8. sz., 1969. júl.-aug., 725. l.

Lantos Ferenc festő

Pécsen él.

Zománcfal résztet / repró /

Selmacz. Tóth János: Pécs mutvészei

Magyar Hirek 1969 v. 13

Lantos Ferenc

Kék himnusz c. románcfalu (repró)
4500 ft-os díjat kapott
a Baranya megyei művészek
tanácskoztársasági kiállításán
Pécsett

Romváry Ferenc: Képzőművészeti
kiállítások az évforduló jegyében

Dunántúli Napló 1969 III. 30

Lantos Ferenc

sokban sokon szellemű vele Gyarmathy

Tihamér

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 58. o.

Pesneczky: Ujutok

Laczkó Ferenc

érdeklődése az ornamentális feladatok, a

fafaragás felé fordult

Képzőművész. Almanach Bp. 1969. 58. o.

Permetfény: Új utak

Lantos Ferenc

Péczett, Martyn Ferenc közelében vált

non-figurativ művéssje

Képzőművi Almanach Bp. 1969. 58.o.

Perneczky: Ujutak

Lantos Ferenc

a bonyhádi zománcművelem segítségével készítette geometrikus és népművészeti ornamens-elemeket tartalmazó kompozíciót

Képzőművi Almanach Bp 1969. 58.o.
Dernecz Ny: Kijutok

...írók, azok ismerik: le a kalappal.

De a haláltól való elmélkedés helyett

— Dehogyis. Bocsásson meg az értelmetlen kérdésért.

1021

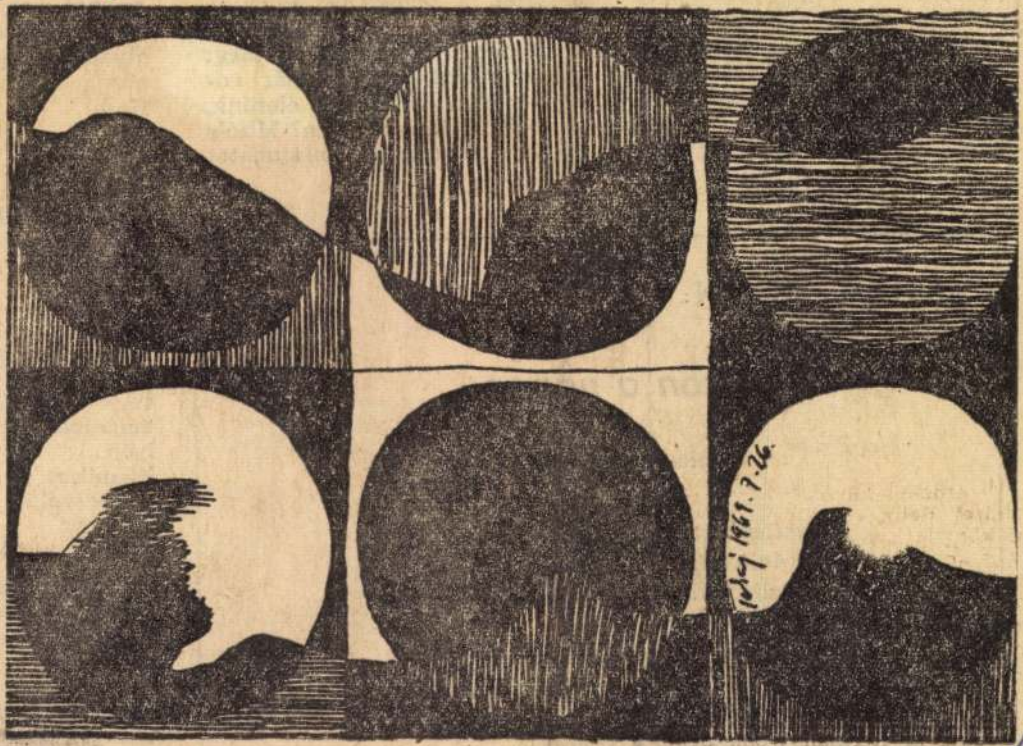

Lantos Ferenc: Zománcterv

Lantos Ferenc

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
8 NOV 1969

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKERESŐ BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

hanem a széttört, elpusztult idill közepett is, amikor „hanyatt feküdt a házfal, eltört a szilvafa" —, akkor is konokul vállalja, vallja a hazát Radnóti Miklós, a Kitagadott: nemmagyar. S nemcsak hogy nem taszíthatták hazátlanságba, de őbenne kellett elpusztítaniok 1944-ben azt is, aki a legszeb-

görög férfi isten
versét elsőt életei
tagadhatatlan, me
lyen . . ." S mint
kozmikus méreti
ütötte volna szíve
vülit, az a ne
előtti honvágy a h

„A vándorbot
magam is ismere
demlem. / Soha o
tem, / hogy érte,
keljem. / Hazá
Radnóti ilyen me
main / észrevett'
Csapó András Ra
lassis ihletettség
gyönyörrel dédel

VASVÁRI ISTVÁN:

Azon a napo

„Örök kísértek végig az úton"
(Radnóti)

A malomkert fele mentek a
főutcán, vézna motyókkal,
rivó taligákkal, s köztük ment
az apám. Mintha tíz Nap
lett volna az égen, olyan fényben,
olyan déli árnyéka nélkül a kinnak.
Az asztalos fojtott műhelyében meg-
bénult a forgács, a lakatos le-
hullt kalapácsában sajgott tétlen
sötétség, a szatócs üres udvarán

Lautos Ferenc
festő

„Folklór. 1966"
(repro)

Hárskova: Baranya képzőművészet a . .
Művészet, 1969. október – 43 lap.

Lantos Ferenc
festő -

A kiállítás utolsó termében vannak
Lantos Ferenc festményei, 20 maine képei
és rajzai.

Harsova: Baranya képzőművészei a Magyar Nemzeti
Múzeum, 1969. október - 43 lap

Lantos Ferenc

Ritmusok; Szamlás c. műve (eml.)
Jelek c. műve (repró)
szerepel az alábbi tárlaton

Kovrogh Ákos: Pécs és Baranya művészei
a Nemzeti galériában

Jelenkor 1909 VIII. sz. 723 old.

Lautos Ferenc

Szerepel a „Szüvenon" c. tárlaton a Kassák Lajos Művelődési Otthonban (1969 X. 2-20)

Meghívó

Lantos Ferenc

Említve

Hárs Éva: Jubileum és képzőművészet

Dunántúli Napló, Pécs 1970. ápr. 26.
7. l.

M.D.K.

Lantos Ferenc

"Monumentális igényü zománcmunkái...pontos, , jó kompoziciók, melyek nemcsak egy müvész egyéni pályafutásában jelentősek, hanem a magyar murális müvészet jövője számára is fontosak lehetnek." -irja Perneczky Géza: "Ellenpólusok" c. beszámolójában arról a tárlatról, melyet "Szürenon" néven, egy festőkből és szobrászokból álló müvészcsoport rendezett a XIV.ker.-i Uzsoki-utcai Müvelődési Otthonban.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 18.
XIII. évf. 42. sz. 9. lap

Lantos Ferenc

„A kör, a népyzet és a fekete Mops" c. festménye, „Ritmusok" c. grafikája és két faliszőnyege (eml.) szerepel a bazaryan. művészet) kárlatán a Nemzeti Galériában

D. J.: Képzőművészet

Vigilia 1969 VII. sz. 490 old.

Lamotte Ferenc

Résztvesz a Pécsi grafika c. kiállításon

H.B. Pécsi grafika
Somogyi Néplap, Kaposvár
1970. márc. 17.

M.D.K.

Lantos Ferenc

"Zománcterv" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. nov. 8.
XIII. évf. 45. sz. 6. lap

M.D.K.

Lantos Ferenc

"Geometrikus tagolásu kompozicióí: „A körök ünnepe" c. olajkép érezhetően az Op-Art motivumanyagát használja fel,"-irja Perneczky Géza: "Két kiállitás" cimmel, a Baranya-megyei müvészeknek-a Nemzeti Galériában rendezett-kiállitásán szereplő müvek között, a müvész munkájáról, megemlitve a reá gyakorolt "Martyn-i" hatást.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 24.
XIII. évf. 21. sz. 9. lap

Lantos Ferenc

„Triptichon-részlet" (fartos intarsia)
Repr.

Zománcművei, melyeket a bonyhádi zománcgyárban bíséríteretti.

Harsi Éva: Képzőművészeti seregszemle
Lelenkor, Pén 1970. IV. 340-341.; 341.

Lantos Ferenc

1021

Zománcképek között

A Technika Háza egyik pincehelyiségben rögtönzött kiállítássá alakult egy képraktár. Méghozzá nem akármilyen képraktár, hiszen jókora zománclapok sorakoznak itt, földön, széken, egymás tetején. Egy akt-figurával készült, többszínű variáció-sorozat, Halász Károly érdekes kísérletei. Ficzek Ferenc geometrikus munkái, Kismányoki Károly grafikai módszerekkel készült kísérletei, Major Kamill hegesztett „zománcplasztikái" és Lantos Ferenc, a kiállításokról már ismert zománcképeinek újabb testvérei.

Egy nyár termékei ezek a munkák, vagyis voltaképpen egyetlen hét termékei. A Lantos Ferenc vezette képzőművészeti stúdió (pontos nevén: a Doktor Sándor Művelődési Ház képzőművészeti stúdiója) fiatal tagjai egy hetet töltöttek a nyáron a Bonyhádi Zománcgyárban. A Baranya megyei Tanács népművelési csoportja anyagi és erkölcsi támogatásával lezajlott gyári művésztelep legjobb eredményeit valószínűleg kiállításon is láthatjuk majd, s az elkészült művekből mindenki egyet átad a Megyei Tanácsnak.

A gyári művésztelep bizonyos értelemben elődje, alapja a Mecseknádasdon ezidén megnyitott, s jövőre már dolgozó murális művésztelepnek. A gyárban legjobb eredményt elért fiatalokat meghívják majd Mecseknádasdra, s kísérleteiket ott folytathatják. Kismányoki és Halász Károly máris a nádasdi alkotótelep alapítótagjai közt vannak.

S ez az egy hét a gyárban rengeteget jelentett a fiataloknak.

— Rendszeresen tizenhat órát dolgoztunk naponta — mesélik. — Főleg a délutáni és éjszakai műszakban dolgoztunk, hogy minél kevésbé zavarjuk a termelést. A zománcozástól az égetésig minden technikai folyamatban résztvettünk, próbáltuk megismerni az anyag minden tulajdonságát és a nagyüzemi gyártás problémáit. Rendkívül szoros és jó kapcsolat alakult ki a gyár munkásaival, természetesen főleg azokkal, akik a velünk kapcsolatos gyártási folyamatokban résztvettek. Segítettek, tanácsokat adtak, sokszor bele is szóltak és érdekes, hasznos megjegyzéseikkel gyakran jó irányba befolyásolták a munkánkat.

A bonyhádi gyárban kísérletező művészek számára végeredményben jó előiskola lesz ez Mecseknádasdhoz, ahol évekre előre úgyszintén a kísérletezés a cél. Ott is együtt kell majd dolgozni a képzőművészeknek és az építészeknek, hiszen a zománcban az új, korszerű murális művészet egyik lehetőségét kutatják a művészek. A Doktor Sándor Művelődési Ház stúdiójának egyik tagja, Bachman Zoltán is építész, s vele az említett fiatalok máris sok hasznos eszmecserét folytattak, sok közös tervet készítettek, sok vitás kérdést tisztáztak.

A bonyhádi nyári művésztelep eredményeit, értelmét és a célokat Lantos Ferenc, a stúdió vezetője foglalja össze:

— Ha a zománcban az építészet szempontjából perspektivát látunk, a gyári termeléssel való szoros kapcsolat nélkülözhetetlen, hisz meg kell ismerkednünk a nagyipari termelés lehetőségeivel, követelményeivel is. A művésztelep tartalmát tekintve a leghasznosabb munkás-művész kapcsolatot teremtette meg, munkánk végén a gyár udvarán rendezett házi kiállítást például többszázan megnézték s véleményezték a gyár dolgozói közül. Maga a kísérletezés egyrészt a zománcnak mint anyagnak a természetét kutatja. Az anyagban rejlő lehetőségeket keressük és az anyag tipikus megjelenési formáit. A táblaképtől kiindulva, (hiszen eleinte mindenki táblaképi igénnyel készíti a zománcmunkákat) meg szeretnénk találni azokat az új tartalmakat, amelyek az épületekhez való hozzákapcsolásból, a megváltozó arányviszonyokból következnek. Olyan művészi nyelvet kellene megtalálni a zománcnál, amely teljesen szuverén, nem táblakép és nem kerámia, hanem jellemzően és összetéveszthetetlenül zománc. Ezt a programot viszont nem lehet egy hét vagy egy év alatt megvalósítani, ezért volt olyan hasznos ez a nyári munka is, amelynek a magunk részéről, reméljük, Mecseknádasdon lesz jövőre a folytatása.

H. E.

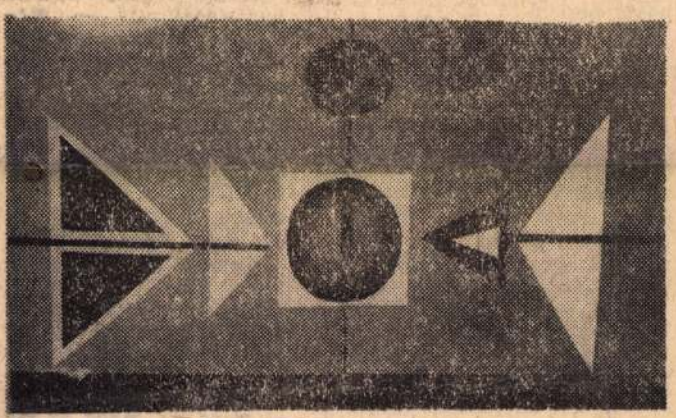

Lantos Ferenc: Zománc ornamentika

Major Kamill: Zománcrelief

Magyar filmek a külföldi fe

A Locarnóban és Tokióban októberbe kerülő filmfesztiválokra egy-egy magyar tak meg: Simó Sándor Szemüvegesek, ill lós Csillagosok, katonák című alkotását, pergetik majd Kenyeres Gábor Drágám is. Novemberben fesztivált rendeznek ké városban is. New Yorkba Elek Judit S dön, Chicagóba pedig Sára Sándor Feld kotását hívták meg. Ugyancsak New Y Reisenbüchler Sándor A Nap és a Ho rövidfilmjét is.

DUNAÚJVÁROSI NAPLÓ
Pécs
1984 SEP 21
SZAVATOGYÁRTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

— *MAHATMA GANDHI születésének 100. évfordulója alkalmából 5 forint névértékű emlékbélyeget ad ki a magyar posta. Az október 1-én forgalomba kerülő emlékbélyeg Gandhi arcképét ábrázolja.*

— **Beethoven szonáta-estet** rendez a Doktor Sándor Művelődési Ház szeptember 29-én, hétfőn este fél 8 órakor. Közreműködik Kováts András (hegedű) és Gaál Mimi (zongora).

— *A MOSZKVAI Szokolnyiki parkban tervezett ez évi nemzetközi kiállítási programhoz tartozik a ma megnyíló nemzetközi cipő- és bőripari kiállítás, az Obuv 69, amelyre bejelentette részvételét három magyar külkereskedelmi vállalat is. A Hungexpo rendezésében a Tanimpex —, amely évente többmillió pár cipőt exportál a Szovjetunióba — a legújabb cipőmodelleket, bőr- és szőrmeruházati cikkeket, a Chemolimpex vegyianyagokat, műbőröket, a Technoimpex pedig bőripari gépeket mutat be.*

— **Új könyvek.** Passuth László: Örök Hispánia, Karel Capek: Harc a szalamandrákkal, Hajnóczy Rózsa: Egyiptom építészete, Karliczky Margit: Janus Pannonius, Hasek: Az elhagyott latrinán.

— *ÚJ MÓDSZERT DOLGOZTAK KI a peremartoni ipari robbanóanyaggyár szakemberei a mezőgazdasági csatornarendszerek vízvezető árkainak készítéséhez. Az új eljárás lényege, hogy a robbanóanyagot kívánt hosszúságú műanyagkábelbe töltik. A föld alatt elhelyezett robbanóvezeték pillanatok alatt 1,3 méter mély és két méter széles árkot „húz" olymódon, hogy a földet tíz méteres körzetben egyenletesen elteríti. A módszer nagyüzemesítését a szakemberek a postai munkálatoknál használatos kábelfektető gépekkel kívánják megoldani.*

— **Pécsi emlékmű** alk szobrász és G tész tegnap Pécsett jártak és tárgyalásokat folytattak a Városi Tanács építési osztálya, valamint a Kertészeti és Parképítő Vállalat mérnökeivel a helykijelölés és a tereprendezési munkák pontos terveiről. A szobor október folyamán készül el, és mint ismeretes, november 29-én avatják.

— *A NAGYALFÖLDI KŐOLAJ- ÉS FÖLDGÁZTERMELŐ VÁLLALAT mintegy 3 millió forintos költséggel ABC áruházat építtetett az algyői szénhidrogén medence melletti „olajfaluban", ahol már több mint 2000 olajbányász, illetve építő lakik. A felépült áruházat átadták az algyői földművesszövetkezetnek, amely további másfél millió forintot költött berendezésére, illetve az árualapra.*

— **A Pécsi Sütőipari Vállalat** szikvízüzeme 110 ezer forintért két új vízhűtő berendezést vásárolt.

— **MOST ÉRDEMES VASÁROLNI SZARATOV HŰTŐSZEKRÉNYT 3600 FORINTÉRT A PÉCSI CENTRUM ÁRUHÁZBAN.** (x)

— *KEDDEN avató- és tanévnyitó ünnepséget tartottak Dunaújvárosban a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem 4. önálló kara, a dunaújvárosi új Kohó- és Fémipari Főiskolai Kar megnyitása alkalmából. A főiskolának összesen 955 hallgatója van.*

●

Tudja-e?

... hogy a keresztes hadjáratokban nyugatra hurcolt rabszolganők tanították meg az európai nőket a hímzésre. Addig az asszonyok csak szőni tudtak;

szatyor barack

Használt fekete hálószatyorban talán fél kiló őszibarack maradt a pad támfáján a Magaslati úti buszmegállónál — mesélt az idősebb asszony.

— Nehéz a felszállás, magas a lépcső, más csomagom is volt, megfeledkeztem a barackról a nagy sietségben. Rögtön eszembe villant, — és leszálltam az első állomáson. Visszasiettem, — de már nem találtam.

Mennyi a megállapítható kár? — Néhány forint az egész. Annak sem jelenthetett sokat, aki elemelte. Megette, eladta a gyümölcsöt, vagy a szatyor kellett, — mindegy. Maga az elvbántó: az elhagyott holmit azonnal ellopni nem okoz problémát.

Nem lesz feljelentés, a veszteség sem üti meg azt a mértéket, hogy közüggyé váljék, — de de talán mégis közügy az ilyen gátlástalan lopás, amellyel sajnos gyakran találkozunk. — Pár percre elhagyott szatyor, kosár, ernyő azonnal eltűnik. Messze vagyunk attól, hogy valamit kár nélkül ottfelejthetünk, — vagy éppen elhelyeznénk, bízva embertársaink becsületességében.

Maga a kár alig érdemel említést, — az sem, hogy két kis unoka aznap hiába várt gyümölcsre, és a nyugdíjból új szatyrot kell venni.

Köszönet

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett halottunk, MÓZSI JÁNOSNÉ temetésén megjelentek, koszorúk, virágok küldésével fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Külön köszönet a PIÉRT dolgozóinak megjelenésükért és segítségükért. A gyászoló család.

Hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó édesanyám, ÖZV. MIHÓ ANDRÁSNÉ temetésén részt vettek, megjelenésükkel, részvétnyilvánításukkal, koszorúk és virágok küldésével fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

1970 JAN 17

A Szaletlitől mostanáig

Amit sorsokba vésett az idő

— Milyen merész vonalak, s tobzódó színek, az egész kompozíció nagyon tetszetős. — A dicséretben van egy kis csodálkozó hangsúly is, hisz a kép alkotója nem művész, hanem kétkezi munkás.

Csodálkozó hangsúly? Talán bántó is. Sokan még mindig elképzelhetetlennek tartják, hogy a fizikai munkás — aki pedig sokkal többet tud az anyagról és annak formálhatóságáról, mint csak a könyvek világát ismerő ember — képet fest, vagy szobrot készít.

Ahelyett, hogy a hazai és a külföldi piktúrából hoznánk meggyőző példákat, nézzünk inkább széjjel a Bartók Béla Művelődési Központ házatáján. A városnak azon a részén, ahol hajdan a Lovarda állt, s ahol még mindig áll a Szaletli — a Szinva-völgyi, vagy ahogy manapság is nevezik, vasgyári vendéglő.

Ez a városrész volt a bölcsője a diósgyőri munkáskultúrának. Hogyne emlékeznének rá, még a fiatalabbak is, hogy az említett vendéglőépület egyik termében (ma ott a cukrászda) kapott helyet a könyvtár, hogy az emeleten levő színpadon sokszor tapsoltak *Fekete Alajos* és később *Pákozdy János* színjátszóknak. Vendégként fellépett itt még *Rózsahegyi Kálmán* is, és nemegyszer látogatott el a munkások közé a harmincas években *Darvas József, Erdei Ferenc* és sokan azok közül, akik megérezték a munkások szellemi fogékonyságát, erejét.

A *Jószerencse Dal és Önképzőkörnek* ma már csak a híre él. Lebontották a híres Lovardát (a millenniumi kiállításon ebben az épületben láthatták a diósgyőri ipari termékeket) és az egykori tagok felett is eljárt az idő.

Az évek azonban nem

✶ *Mezőfi Tibor szakköri tag rajza*

csökkentették az egykori lelkesedést. *Lakatos László* — ma már ősz emberként ugyan, de — még mindig ott áll a képzőművészeti szakosztály élén, s nagy örömére ma ugyanabban az épületben dolgoznak esténként *Seres János* és *Papp László* művésztanárok vezetésével, amelyben 1943-ban kezdték...

Milyen merész vonalak, tobzódó színek, s harmonikus kompozíció. Több, mint egy negyedszázad szorgalma, számos stúdiuma tette látóvá a szemet, biztonsagossá a kezet, s pallérozta az agyat.

A Bartók Béla Művelődési Központ szakkörében harminc munkásember festeget. Több is ez festegetésnél, „úri passziónál". Minden vonal kifejezése az embernek és környezetének. Kezdettől az volt a cél, hogy ki-ki a saját szemével tanuljon meg látni. A rajzok, akvarellek, pasztellek más-más egyéniségről vallanak. Talán csak egy közös vonásuk van. A borsodi táj, a munkás és az üzem, szinte mindenkinél természetes egyszerűséggel, (nem kiagyalt program szerint) kerül papírra, vászonra.

Akik itt tanultak hajdan festeni, s még inkább gondolkodni, látni, azok közül ma már többen ismert művészek *(Kalló László, Ágotha Margit, Koncz Béla).*

A kör — legrégibb tagjaival, s fiatal növendékeivel egyaránt — most az LKM kétszáz esztendős jubileumát készül megünnepelni.

Kicsit szégyenlősek, kicsit titoktartóak. Szeretnének jól szerepelni. Vagy inkább elmondani mindazt, amit szóban nem könnyű, amit a sorsokba vésett az idő, a történelem...

GYARMATI BÉLA

DÉLI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

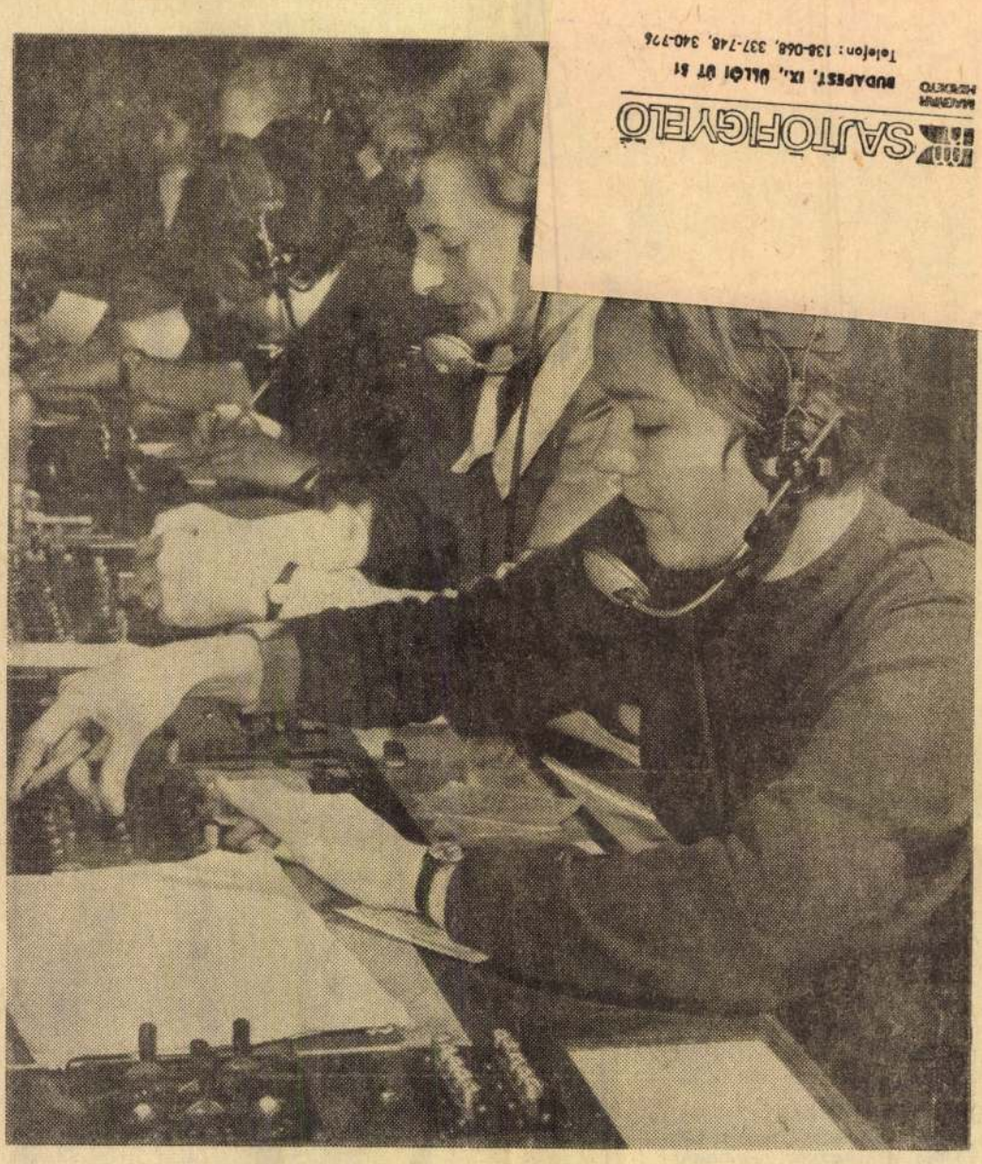

✶ A posta egyik legfontosabb szolgáltatása a távolsági beszélgetések lebonyolítása. A miskolci inter kapcsolóközpont 55 nődolgozója havonta 50 ezer interurbán kapcsolást hoz létre. A telefonközpont mellett működő tudakozó is segíti a távolsági beszélgetések lebonyolítását. (Riport az 5. oldalon.)
(Agotha Tibor felvétele)

Felhős, párás, esős idő

Várható időjárás Miskolc térségére vasárnap délig:

Túlnyomóan felhős, párás idő esővel, havas esővel, később havazással. Mérsékelt, időnként megélénkülő északkias szél. A hőmérséklet csökken. A legalacsonyabb hajnali hőmérséklet —2, a vasárnap déli hőmérséklet 0 fok lesz.

„Jó munkáért" — jó állás

A régi Magyarországon volt divatban, hogy ha a Pénzintézeti Központ revizora kiszállt egy magánbankházhoz, aztán az igazgató szája ize szerint készített jelentést — tizet lehetett tenni egy ellen: hamarosan a magánbankház igazgatói székével cserélte fel PK-revizori állását. Valahogy ez a régi anekdota elevenedik fel bennünk, ha halljuk: a párizsi Rotschild-bankház felajánlotta Limon tengernagynak, hogy vállalja el Tel Avivban a bank vezérképviseletét. Limon Izrael európai fegyvervásárlója volt és a közelmúltban kiutasították Franciaországból, mert ő irányította a cherbourg-i hadihajók megszöktetését Izraelbe. Miután a hajókat egy izraeli tőkés...

DEC 24

Lantos Ferenc

1970-ben II. országos kerámiai biennálé

Gazdag kiállítási program az új évben

1021

Gazdag és változatos kiállítási program várja a látogatókat 1970-ben is a Technika Háza nagytermében. A Doktor Sándor Művelődési Központban működő, nemrégiben Kiváló Együttes címet elnyert képzőművészeti stúdió kiállítása nyitja meg a sort január 9-én, amelyet a közönség két héten keresztül tekinthet meg. Február 15—22 között a Pécs-Baranyai Népművelési Tanácsadó állítja ki a legjobb pécs-baranyai szakkörök termékeit. A városi KISZ Bizottság március 2 és 10 között rendez ugyanitt szakköri és pályaválasztási kiállítást. — A MTESZ helyiségében szintén márciusban mutatják be a legújabb mechanikai mérőműszereket.

A jubileumi évforduló jegyében rendezi meg áprilisban a Janus Pannonius Múzeum a felszabadulási emlékkiállítást, amely április 4—21 között lesz nyitva. A felszabadulási képzőművészeti kiállítást május első két hetében látogathatják az érdeklődők. A Képzőművész Szövetség május végén, június elején rendezi meg *Lantos Ferenc* festőművész gyűjteményes kiállítását.

Szeptember első hetében érdekes tárlat megnyitására kerül sor. A „Barátság" nemzetközi gyermekrajz és képzőművészeti kiállítás anyaga ekkor kerül városunk és megyénk közönsége elé. — Mint ismeretes, a szocialista országokban kiírt pályázaton hazánkat a pécsi gyerekek képviselik. Szeptember 12—24 között *Simon Béla* gyűjteményes kiállítása látható majd a nagyteremben.

Előreláthatóan a gazdag program méltó lezárása a II. Országos Kerámiai Biennálé megrendezése lesz október 4—november 1 között, amelynek vállalásával Pécs már eddig is rangot vívott ki az ország képzőművészeti életében.

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából

Ádám, Éva

nevű kedves olvasóinkat

•

A Nap kél 7.30, nyugszik 15.56 órakor. A Hold kél 16.11, nyugszik 8.33 órakor.

Ez is ügyintézés

Sok embernek adott munkát Bojás László nagymányoki lakos panaszlevele. Panaszának lényege: a szászvári vegyesiparcikk boltban Mekalor Luxus olaj-

A va

Új műszer a gáz

A gázszivárgások gyors rendezést szerkesztett a Nehé ember gárdája. A gáz-érzékel től függően automatikusan le téssel riasztja az üzem dolg tására a Fővárosi Finommec ződést a veszprémi intézet. A g s a tervek szerint jövőre 100

— Mennyit nőtt Budapest? A Statisztikai Kiadó gondo-

Meghívó

Lantos Ferenc

kiállításának megnyitására

1970. május 25. du. 3 óra

Tudományos Technika Háza

Pécs, Janus Pannonius u. 11.

Megnyitja

Erdélyi Zoltán építész

PÉCS
1970
Se 2 Se

Nemeth Lajos
művészettörténész

Budapest XIV.

Bánki Donát u. 73.

70-9904 Pécsi Szikra Nyomda
F. k.: Garamvölgyi János

Lantos Ferenc

Zománcokkal szerepel az alábbi tárlaton Pécsett

B. L.: A Dunaújvárosi Studió kiállítása

Dunaújvárosi Napló 1970 I. 18

Lantos Ferenc

Közös kiállításon vesz részt

Új törekvések

Nógrád, Salgótarján 1970. máj. 4.

3. l.

Lantos Ferenc

Tusrajz repr. 4es

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

Lantos Ferenc

A Pécsi Művészeti Gimnázium kiállítása kapcsán kerül említésre mint a díszítő-festő tanszék vezetője.

Ipari Művészet, 1965. 2. sz., 77. l.

Lantos Ferenc

Emlékére

A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállítása
Dunántúli Napló Pécs 1970. jún 5.

Kantos Ferenc

1. Táj olaj 50×70
2. Tusrajz tusrajz 62×43
3. Zománckép I zománc 25×100

Dél-dunántúli képzőművészek
kiállítása 1968 1969

Lantos Ferenc

1. Zománckép II. - zománc 50x30
2. Zománckép III. zománc 16x41

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

MDK.

Lantos Ferenc

Naplemente c. müvének reprodukciója

Jelenkor 1965 ápr.lap -

A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállítása Lantos Ferenc a Miskolci Galériában

Érdekes és a Miskolci Galéria történetében kissé rendhagyó volt a *Pécsi Képzőművészeti Stúdió* júniusi bemutatkozása. Rendhagyó a kiállítók személyében és a művek hangvételében, megoldásában egyaránt.

A tíz kiállító közül mindössze egy, a Stúdiót vezető *Lantos Ferenc* hivatásos művész. A többiek fiatal, lelkes „amatőrök" — tévedések elkerülése végett: a kifejezés itt csak a foglalkozásra utal és nem minőségjelző kategória! — tanárok, főiskolások, tanácsi dolgozók, akik a napi munka, tanulás után sietnek a Doktor Sándor Művelődési Ház kis alagsori helyiségébe, hogy a „hivatásosokat" messze meghaladó komolysággal és szorgalommal építgessék ezt a közös, sajátosan pécsi és mégis, külön-külön jellemző világot, mely a kiállított munkákon elénk tárul.

Ez a szigorúan zárt, konstruktív, a valóság tárgyi jelenségeitől teljesen elvonatkoztatott világ volt a tárlaton a másik, a megszokottól eltérő jelenség. Miskolcon eddig is találkoztunk időnként absztrakt művekkel — helyi művészek alkotásaiként is —, de ilyen tömeges, egységes — és ismételjük: ennyire jellegzetes — fellépésére a nonfiguratív művészetnek még nem volt itt példa.

Ennek a nonfiguralitásnak Pécsett komoly hagyományai vannak, melyekhez erősen kötődnek a Stúdió tagjai. Legközelebb a Martyn-i életmű áll hozzájuk, de mint követett példa, felmerült Moholy—Nagy, a pécsi származású Weininger Andor konstruktivizmusa és napjainkban mind észrevehetőbben hat a nemrég itthon is nagy sikerrel bemutatkozott Vasarely. Nem hagyható figyelmen kívül az egyre eredményesebben, és most már egyéni hangon megnyilatkozó Lantos Ferenc sem. Jórészt az ő finom irányító munkáját, kiváló pedagógiai érzékét dicséri a kör létezésének tényén kívül a bátor kísérletező szellem és a Bauhaus műhelyeire emlékeztető egészséges, alkotó légkör, melyben ezek a kiállított művek létrejöttek. Irányító hatása éppen a szellemben, az egységes állásfoglalás kialakulásában érezhető, de távol áll tőle, hogy saját stílusát erőltesse tanítványaira, inkább azon igyekszik, hogy ezen az egységen belül a személyes adottságok, az egyes tagok személyes hozzájárulása, érzékeny reagálása a környezetre és az anyagok belső rendjét tükröző szándék minél többféle módon jelentkezhessen.

Ez az egyéni hang pillanatnyilag inkább a közvetlen vagy közvetettebb átvételekben, a követett példák megválasztásában fedezhető fel. A továbblépés lehetőségének a kulcsa abban rejlik, mennyire sikerül majd a továbbiak során a mintáktól szabadulniuk és — ha ebben az irányban is — de egyéni, önálló formanyelvet kialakítani maguknak.

Egyénileg kiemelkedik a bemutatott anyagból Lantos *Kék himnusz* című zománctáblája. Szereplése a kör tagjai között egy jól felfogott és nálunk — sajnos — eléggé szokatlan mester-tanítvány viszonyra utal.

A kör tagjai közül nehéz valakit is kiemelni. (Mint minden kiemelés, ez is meglehetősen szubjektív és nem akar rangsorolás lenni.) Kismányoki Károly *Zománcfal*-a jobb, mint az erős Martyn-hatásról tanúskodó, bár szép, artisztikus, dinamikus mozgásképzeteket ébresztő *Kapcsolt formák* címet viselő tollrajzai. — Ficzek hatalmas fehér-fekete felületei tördelt gömbformákkal keltenek feszültséget, mindenképpen (nemes anyagban) valamely épületre kívánkoznak. Szépen árnyalt rács- és szögletes felületein túl erős a Bauhaus — és elsősorban a Moholy—Nagy — utánérzés.

— Az op-art hatása érvényesül Szíjártó *Vertikális elmozdulás*-ain, *Vibráció*ján. Vasarely ötleteit variálja — rendkívül kulturált, összecsengő színekkel — Halász Károly *Variáció*-iban, papírragasztásain. *Figurasor*-án, *Háttal* című munkáján a téridő egység és mozgásritmus érzékeltetésének problémája foglalkoztatta.

Szelényi a fekete és fehér, ívelt és egyenes vonalak, foltok között keletkező feszültséget használja fel (néha városok légi felvételére emlékeztető) munkáin. Pinczehelyi ezt a feszültséget széttört színes téglalapokkal igyekszik létrehozni. Tetszettek Hoós Elvira gondosan kiegyensúlyozott metszetei. Tiszteletreméltó, hogy sem témában, sem méretben nem akar „nagyot mondani"; legemlékezetesebb munkája az egyszerű vasalótalp-motívum variálásával létrehozott *Tükröződő formák* című munkája.

Ferk Anna szőnyegein népművészeti motívumok és absztrakt formák, konstruktív szerkezet szintézisére törekszik, *fekete-fehér falikárpit* a legeredményesebben.

A látott alkotások természetesen nem mind kész, kiforrott művek, legalábbis nagy részük csak ígéret. De olyan ígéret, melyre nagyon is fel kell figyelnünk, melyet számon kell tartanunk. Nem a táblakép hagyományos értékrendjével mérve, hanem egy annál nagyobb léptékű, az iparművészethez közelálló, a modern építészetben szinte nélkülözhetetlen kezdeményezésként. Hogy ilyen irányban komoly jövőjük van, azt a két zománckép is bizonyítja, valamint a mester, Lantos Ferenc már nem egy középületen fellelhető, kiválóan funkcionáló, zománcban megvalósult terve.

BORBÉLY LÁSZLÓ

Napjaink 1970 jul.

ppek a pofámba
szorítom a tás-
Királyi fensége,
re, közöttük fű-
ilyenkor a zsír
n megcsókolom
ugrok az utolsó
ók között.
tékomat a nyí-
húzom a lapot,
hogy Omniczky
e a fatelep ka-
akvó cerberus-
tom, hogy elő-
precízség. Ak-
rülgetek, időn-
ba. Csak akkor
z a zoknim.
ő előtt. Fejüket
ben. Ez a legro-
hosszat, az ég
a sódert, telje-
vége: „A Pintér-
nak a pár vagon
sablonmorgást,
társ! Elfelejtett
akarja tudtom-
zek rád, Zászlós
y Labogós Feró
n ő vitte a leg-

lljt int. „Na, egy
ok mellett földbe
Szívjuk a bagót.
ra, így nem lát-
ntér. — Az este
gyorra húzni a
hogy vetőmagja
reng a hordónyi
eztetem.
. Zirzurr körbe-
k. Labogós Feró
kibabrálnak" —
ka után. „Jó kis
rr már fenn áll
ka könnyebb vé-
énk levő oldala.
Feró felóvakodik
élünk" — hebegi
félj! Fent köny-
efelé a rönk, ne-
— mondja Pintér
ndja és pont he-

ő hanggal meg-
faragatlan fickó,
ar nekiiramodni
rönköket. A szo-
megadó lányok-
ló vasnak. „Még-
ér papát. „Nem
pápi spórolja a
estem belső üre-
. A kezem majd
ezdem megszokni
e félálomban ne-
és én nem tud-

n. Összetolt asz-
padok. A falon
ezdés a legrosz-
adtságot. Az első
il töltöm, álom-
k a cigarettafüst-
Magyarországnak:
ank a nagy gat-
só maradéka til-
ózsától már nem
ntér jövendőmon-
ntem hozzájuk —
csak pislog rám,
anyjának: Miért
kórházban van,

ma, Feró bakancsa, amint fabával segíti a rönköket, Pintér papa foghíjas vigyora — ezek rögződnek bennem, amikor egy-egy mozdulat közben felpillantok. Pintér papa vigyora: minek örül így? Minden pillanatban várom, hogy ledobjon magáról mindent és vad táncba kezdjen, de tovább rángatja a rönköket, kicentizett villámgyors mozdulatokkal.

Koller Baba kuszavonású, debilitásról árulkodó arca. Nagy, barnazománcú kannáját leteszi. Forró teát vedelünk. Koller Baba hálásan sómolyog pelyhedző bajuszkája alatt. (Két forintért már felhúzza a szoknyáját.)

„Hát ezt meg miért hoztad?" — kérdezte Pintér tata egyik cigarettaszünetben, amikor táskámból kiesett a Mann-kötet. „Klozetpapírnak?"

„Hm! Thomas Mann? — kérdezte Báró, a kultúros, és gyanakodva nézett rám. — Ez az író, barátocskám, az európai intellektus legjelesebb képviselője. Unalmas ez magának, nem gondolja?"

Fogás, célzás, ütés. Eszembe jut egy régi emlék: az apám csak lesett, amikor megmondtam neki, hogy fütyülök az egyetemre. Aztán azon a mézédes hangon, amin a gyagyásokhoz szokás beszélni, megmagyarázta, milyen szerencsém van, hogy neki annyi kedves ismerőse van a magyar-francia szakon. Mintha különböző nyelveken fűztük volna egymást. Teljesen paff lett, amikor végre megértette, hogy köpök az ilyen felvételre! Amikor közöltem vele, hogy megnősülök, nekem akart esni. Aztán mégsem tette, pedig a sámlit is behoztam neki. Sajnáltam szegényt. Magamban már évek óta „bágyadt kommunistának" emlegettem. Felkapaszkodott az uborkafára öregapám mártíromságán. Az öreget — bányász volt valahol Borsodban — egy csendőrtizedes belelökte az aknába. Apró szilánkokra törött a koponyája. „Vörös Omnicki"-nak hívták a többiek. Szerettem volna ismerni, kenemény gyerek lehetett.

Ditka két éve született. Kilenc hónapra, hogy összeházasodtunk. Pisis gyerekek voltunk akkor.

Lendítés, feszítés. A harmadik vagon. Kettő délelőtt, egy ebéd után. Báró, a kultúros közeleg. Nem jön: közeleg! Az a fajta fickó, aki ha néhány percre kimegy a szobából, nem azt mondja, hogy: visszajövök, hanem „visszatérek". Közli, hogy potom 10 kilóért Krakkóban lehet szilveszterezni. Nála kell jelentkezni. Furcsán magas, pátoszteli hangja megborsóztatja a hátamat. Utánamorogtam: „nyaldkiaseggembárókoma"! Látom, mint pirul a nyaka rákszínűvé. Zirzurr félhangosan megtoldja: „valagkoptató". Minden irodistára ezt a jelzőt használja.

Tompa fájdalom az ujjaimban. Tompa fájdalom a karjaimban. Tompa fájás a derekamban, a lábaimban. Fájok. Huszonegy éve keresem magam. Nem láttatok?

Tudom, mi a relativitás. Tudom, hogy a rókát télen vadásszák, mert akkor a legértékesebb a bundája. Tudom, hogy a szívemben kis és nagy vérkör lüktet. Tudom, hogy Ionesco abszurd darabokat ír. Mondjátok, mi jöhet még? Reggel óta többször felbukik bennem ez a sor, mint keserű gombóc gyomorból a szájba: „Lehettem volna oktató..." Lendítés, ütés, feszítés. Püff neked európai intellektus! Püff neked relativitás! Püff neked Omniczky László! Ecce homo. Fájok.

Végre a tuss alatt. A portánál blokkoláskor intek Akkurátus apónak. A sarkon Édi vár. Már Ditka is vele van, úgy látszik, beugrott érte a bölcsődébe. „No, mi volt?" Édi nagyon szerencsétlen arcot vág: letolták, mert nem kettes sortávolsággal gépelt valami „országos" jelentőségű dolgot a tanácsi dolgozók baleset-elhárítási oktatásának jegyzőkönyvében. Megsajnálom. „Gyere, kisöreg, jól bedurrantunk a kályhába, belevetjük magunkat az öblös karosszékekbe és fütyülünk a csontfagyasztó szélre!"

Az otthon. Szokványalbérlet — egy szoba több funkcióval: konyha, fürdőszoba, könyvtár, kamra, hálóterem. Ha becsukom a szemem, csak színfoltok vannak előttem: barna, szárnyaszegett kabát a fogason, az ablak sötét táblája, a könyvszekrény tarka kötésű könyvei.

Amikor lefekszem, még átfut agyamon a gondolat: Krakkóban szilveszterezünk. Valami furcsa gyerekes vágy fog el Krakkó után. Azt mondják, „vörös Omnicki" nagyapa Lengyelországból jött a borsodi bányába. Már hiszem, hogy épp Krakkóból. Kíváncsi leszek, milyen arcot vág holnap Labogós Feró, Zirzurr, meg Pintér pápi, ha azt mondom nekik: „Fiúk! Gyerünk Krakkóba!" Elnyújtózva fekszem, már csak félig ébren. Még átvillan bennem a gondolat: „Ismét vége egy napnak." Félálomban látom, ahogy gyorsított felvételben gördítjük a rönköket. Érzem a tompa fájást tagjaimban. Tudom, hogy egyszer majd ezeknek a napoknak köszönhetem, hogy... Mit is?... Mit is?...

Lantos Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

Lantos Ferenc pécsi festőművész és Laborcz Ferenc budapesti szobrászművész közös kiállítását rendezi meg a Tokaji Múzeumban a tokaji múzeumbarátok köre. A kiállítást július 25-én Bánszki Pál művészettörténész nyitja meg.

1970 JUL 23

Lantos Ferenc
festő

Pécsett dolgozik

Dunantúli Napló, 1967. júl. 23.
Megyei kiállítás

Lantos Ferenc

Kiállít a pécsi Technika Házában
(Méltatás)

Pernoczky Géza: Baranyai Symposion
Élet és Irodalom, Jp. 1970. jún. 6.

Lantos Ferenc
grafikus

művei szerepeltek a Baranyai grafikusok

Bp.-i kiállításán a Dürer-teremben

Rózsa Gyula: Baranyai grafikusok ...
Dunántúli Napló 1966. okt. 9. 5.

MDK

Kantos Ferenc, [iparművész?]

szerepel a Pécsi Ipari Vásáron.

v. s.: Zománcozott Kisakós

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 15.

Lantos Ferenc festő

Kiállítása lesz Tokajban
ezév II. felében

(benedek): Pezsgő művészeti élet
Tokajban

Észak magyarország 1970 I. 8

Lautos Ferenc
festő

Sajátságos az szines és vehemens
műveit mutatta be.

Losonci Miklós: I. Országos Románcművészeti kiállítás.
Művészet, 1970. junius — 43 kap.

Lantos Ferenc

A Pécsi Technika Házában rendezett kiállitásáról irja Perneczky Géza: "Baranyai Symposion" cimmel -többek között- a müvész munkájáról: "tüzzománcai nem a belső épitészet, hanem a külső architektonikus diszités feladataira alkalmasak...a négyzet és a kör végtelenül variálható kombinációiból épülnek fel."

Élet és Irodalom, Bp. 1970. juni. 6.
XIV. évf. 23. sz. 12. lap

1021

HÁRS ÉVA

KÉPZŐMŰVÉSZETI SEREGSZEMLE

Baranya megye és Pécs Város Tanácsa, valamint a Szakszervezetek Megyei Tanácsa az elmúlt évben művészeti pályázatot hirdetett felszabadulásunk 25. évfordulójára. A felhívásra negyvenen jelentettek be képzőművészeti és iparművészeti pályaművet – a benyújtott vázlatok és tervek alapján öt művész kapott megbízást.

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Déldunántúli Szervezete a pályaművek bemutatásával egybekötve – ugyancsak a felszabadulás ünnepi tiszteletére – kiállítást hirdetett tagjai körében. Az így egybegyűlt művek legjobbjai kerülnek áprilisban Pécs művészetkedvelő közönsége elé.

A kiállításra válogató, pályadíjakra javasoló bírálóbizottságnak ezúttal nem volt nehéz dolga. Pécs és Baranya művészei készültek a vállalt feladatra: 28 alkotó 97 művel vonult fel. A számszerűség természetesen nem minőségi meghatározó s a kiállításra elfogadott mennyiség ennél jóval kisebb. Örömteli és mindenképpen elismerésre méltó azonban az a törekvés, amellyel művészeink ez alkalomra nagylélegzetű, a szokványostól eltérő vállalkozásokba kezdtek.

Évekkel ezelőtt a Szövetség és a Minisztérium szorgalmazására szokássá vált a művészek és ipari üzemek szocialista együttműködése, szerződések vagy megbízások keretében. Ez a sokszor erőltetett gyakorlat nem érte el a célját, mert a művész csak szemlélője maradt az ipari termelésnek, nem azonosult vele. Az üzem „látványa" került a műre, s nem az alkotás igazodott az üzem lehetőségeihez.

Pécs és Baranya művészeti életében az elmúlt néhány esztendő eredményei arra is példát mutatnak, hogy az ipari üzemek és a helyi tanácsok támogató segítsége miként realizálódhat célszerűen, mind a kulturális életszemlélet, mind az ipari termelés hasznára. Ehelyütt csak utalni szeretnék a siklósi kerámia alkotótábor és a Pécsi Porcelángyár kapcsolatára, a villányi szobrász alkotótelep művészei és az ottani tanács együttműködésére, Lantos Ferencnek a bonyhádi zománcgyárban kikísérletezett, létrehozott zománcműveire.

A felszabadulási pályázatra új kapcsolat született. Martyn Ferenc szorgalmazására a Baranya megyei Pártbizottság a mohácsi farostlemezgyárba vezette el az itteni művészeket. Nem azért, hogy az exportra termelő nagyüzem munkafolyamatairól képet fessenek, hanem, hogy az ott készülő színes farostlemezekből műveket alkossanak, hogy keressék, s megtalálják a sokszínű, sokfelé használható, modern technológiával gyártott burkolóelem művészi alkalmazásának lehetőségeit. Maga a vállalkozás nagyszerű, távlataival kitűnő kezdeményezés. Remélhetőleg nem akad meg az ünnepi kísérlet első lépéseinél. Az eddigi eredmények nagy szélsőségeket fognak át: a dekoratív síkdíszítéstől az aprólékosan felbontott felületig teljes a skála. Az is nyilvánvaló lett, hogy *nem* szabad használni ezt az anyagot, amelynél elsősorban természetesen saját anyagszerűségének kell érvényesülnie. A tanulság okából a bírálóbizottság e műfajban az összes elkészült pályaművet elfogadta a kiállításra. A legegységesebbnek, anyagszerűségében, ipari gyárthatóságában a legcélszerűbbnek Lantos Ferenc pályázati triptichonját ítélte a zsüri. Jómagam az ünnepi pályázatra éppúgy odaillőnek vélem Martyn–Kolbe, vagy Soltra Elemér alkotásait, melyek tartózkodó, finom színskálájukkal a farostlemez anyagát sem tagadták meg, mindamellett szimbolikus ábrázolásukkal az alkalomra készültek. Kétségtelen viszont, hogy Lantos Ferenc geometrikus motívumai az ipari sokszorosítás könnyebb lehetőségét biztosítják.

Nemesen, egyszerűen és dekoratíven jelennek meg a farostlemezen Erdős Jánosnak a linóleummetszetein már megismert vonalas, grafikus rajzú, népi forrásokból kölcsönzött motívumai. Bizse János is hű maradt az olajfestményein kiművelt, vonalhálók szövevényébe font kompozíciós és formai gazdagsághoz. Itt talán a nagyobb, nyugodtabb felületek alkalmazása áttekinthetőbb, egységesebb összképet nyújtana.

Simon Béla az ellenkező pólus: végtele
nálja fel a rendelkezésére álló teret,
térben lebeg. Nem úgy olajfestményér
jobbak közé emelt. „Ünnep" című, sc
felfokozott, tüzes színekkel csaknem
ritmusa nem hagy pihenő foltot – üte

Nagylélegzetű, a hősöknek szánt
rézdomborítása, a „Csertetői sortűz".
tömegjelenetek, kivégző osztagok, sze
rán vonultatja végig a szemlélő tekin
len bosszújának történetét. A sokalak
nagyobb felületek az elnagyoltabb m
szültség, a drámai hatás itt sem csök

Kelle Sándor olajfestményét és
Baranya" szimbólumának szánta. Ez
mészet, a búzatábláktól sárguló, vet
festői kifejezőeszközök minden lehe
peinek meghitt hangulatában, nyugalmat árasztó forma- és
felszabadulásunk negyedszázados eredményeinek örömét.

Bérczes Gábor grafikákkal, több sorozat lino-montázzsal és tusrajzokkal jelentkezett a pályázatra. Munkái csaknem kivétel nélkül aktuális témákat dolgoznak fel, a háborús emlékektől az újjáépült ország alkotómunkájának számos mozzanatát eleveníti meg lapjain. Kompozíciói most oldottabb, festőibb megfogalmazásúak, mint korábban, több érzelmi momentum érvényesül bennük.

Erdősi András figurális, jelképes ábrázolásban kísérelte meg a felszabadulás eszmeiségét, tartalmát festői eszközökkel összegezni. Sajnos, a szimbólumok megfogalmazásánál túlságosan kötötték az elmúlt évtizedek képzőművészeti konvenciói, ezért vállalkozásában nem érvényesült új, eredeti gondolat. A triptichonnak készült kompozícióból a zsüri egyet nem javasolt kiállításra, így a maradó kettő a művész elgondolását nyilvánvalóan csonkán közvetíti. Mégis, a két kép színbeli és festői értéke, de maga az alkotói vállalkozás is arra ösztönözhet művészt és megbízót, hogy az eddigi munkát kezdetnek s tovább érlelhető folyamatnak tekintse.

Az iparművészeti munkák között két szőnyeg emelkedett szépségben, színvonalban magasan a többi fölé. Az egyik: Zs. Kovács Diana „Béke" című gobelin szőttese, a másik Fürtös Ilona „Nem felejtünk" című, 8 négyzetméteres gobelin szőnyege. Zs. Kovács Diana a baranyai szőttesek gazdag motívumaiból királyi díszbe öltözött, áldást osztó nőalakot komponált. A teljesen szimmetrikus elrendezésű ábrázolás a népi díszítőművészet térkitöltő kánonját követi, de a vízszintes és függőleges tagolás arányai a tudatosan tervező művész rendszerező, építő szemléletét tükrözik. Ebbe az épített, komponált rendbe harmonikusan simul a jubileumra utaló két évszám: 1945–1970, anélkül, hogy hivalkodna és úgy, hogy figyelmünket magára vonja. A szőttesek mélyvörös színe ezúttal az ünneplés örömének szimbóluma, megint csak olyképpen, hogy önmagából, tartalmából természetesen következik. A faliszőnyeg eredeti gondolatával, művészi kivitelében a pályaművek egyik legsikerültebb darabja.

Fürtös Ilona gobelinje drámaibb hangvételű. Itt nem az ünnep felszabadult öröme ihletett, hanem a háború kegyetlenségének fájó emléke tért vissza. – Nem felejtünk! – a faliszőnyeg az ártatlanul elpusztult mártírokra figyelmeztet, a kivégzett partizánokra, a felszabadító harcokban elesett katonákra, a koncentrációs táborokban megölt százezrekre. Rusztikus anyagával, nagy síkjaival és szimbolikus jeleivel egységes művészi hatást és érző, őszinte emberséget áraszt.

A felszabadulásunk évfordulójára meghirdetett pályázat és kiállítás képzőművészeti és iparművészeti anyagát áttekintve (a díjak odaítélését és a kiállítás összhatásának élményét megelőzve), szabadjon befejezésül azt a megállapítást tennem, hogy az elkészült alkotások mind művészi minőségben, mind eszmei tartalmukban megfeleltek a várakozásnak, művészeink őszinte, lelkes odaadással készültek a jubileumra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 APR
JELENKOR
Pécs

Lantos Ferenc
MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc

1021

Középiskolás fiatalok részére

Nyári képzőművészeti tábor Tokajban

Megyénkben már hagyomány, hogy a középiskolák rajzolni és festeni szerető, tehetséges fiataljai a nyári szünidő egy részét képzőművészeti táborban töltik. A június 19-én Tokajban megnyiló táborban — sátoraljaújhelyi, sárospataki, kazincbarcikai, ózdi, miskolci, szerencsi, leninvárosi és encsi gimnáziumokból — 25—30 tanulót hívnak meg, akik 20 napon át Lantos Ferencnek, a pécsi képzőművészeti gimnázium festőművész tanárának vezetésével elméleti és gyakorlati oktatásokon vesznek részt. A tehetséges fiatalokkal a táborozás alatt olyan országos hírű művészek foglalkoznak, mint Xantusz Gyula, Bíró Lajos, Horváth Ferenc és Szlávik Lajos.

A tanuláson és a gyakorláson kívül kirándulásokat szerveznek a középiskolások részére a hegyaljai falvakba és a zempléni hegyekbe, valamint részt vesznek a „tokaji nyár" kulturális rendezvényein és hangversenyein. A táborban készült képekből pedig kiállítást nyitnak a helytörténeti múzeummá átalakított, volt görögkeleti templomban.

gyermekéne
fényképezőg

anya

BOCSKAI JÓZSEFNÉ

86 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése június 6-án du. 3 órakor, a Közös temetőben.

A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNITAS

Hálás köszönetet mondok mindazoknak, akik felejthetetlen feleségem, **Derecskei Istvánné** temetésén megjelentek, virágaikkal, részvétükkel fájdalmamon enyhíteni igyekeztek.

Gyászoló férje
Derecskei István

Lantos Ferenc

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

1970 FEB 13

— **Elfogadta a zsüri** Lantos Ferenc festőművésznek a Doktor Sándor Művelődési Házban már korábban elkészült zománc falát. A mintegy 10 négyzetméter felületű, társadalmi munkában készített alkotást csütörtökön tekintette meg Dvorszky Hedvig művészettörténész, Domanovszky György iparművész és Fazekas István, az Országos Képzőművészeti Lektorátus munkatársa. Megállapodás született arra vonatkozóan is, hogy Lantos Ferenc tervezi majd az előtér belső burkolatát is, amelyet a Mohácsi Farostlemezgyárban készült lemezzel borítanak majd. A terveket három hét múlva vitatják meg, majd ezt követi a kivitelezési munka.

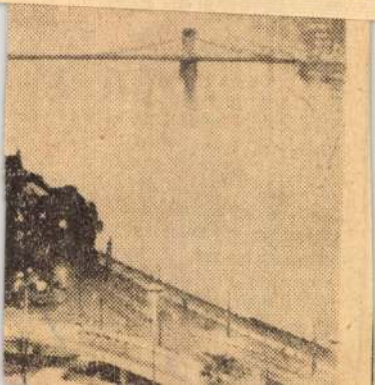

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 — 12
JELENKOR

Lantos Ferenc

1021

KIÁLLÍTÁST RENDEZETT október 22-től november 10-ig a Műegyetem Rózsa Ferenc Kollégiuma Lantos Ferenc pécsi festőművész képeiből. A megnyitót Major Máté professzor mondotta. A kiállítás alkalmából Lantos Ferenc Képző-művészet és pedagógia címen nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a kollégium-ban.

*

A MAI SZOVJET REGÉNYRŐL tartott előad
ben *Nyina Pecsenyina* kandidátus, a pécsi Tanár
fesszora. A Magyar Írók Szövetsége Dél-dunántúl
tősége által szervezett előadáson az írók mellett
kének tanárai és hallgatói.

*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR KIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

Lantos Ferenc

1971 ÁPR 7 n

Szívesen látnánk Szekszárdon is!

1021

Nem kevés közünk van a DÉDÁSZ pécsi székházához, ami a város egyik legimpozánsabb, legtöbbek által megcsodált épülete. A korszerű, egyben hasznos szépség egy ma még ritka, de mindenképpen követésre méltó alkotói munkakapcsolat révén született; Erdélyi Zoltán építész és a Tolnában sem ismeretlen Lantos Ferenc képzőművész együttműködéséből, amiből belül nem kevés részt vállaltak a ZIM bonyhádi üzemének munkásai sem. Ez utóbbiak megértése, kísérletező kedve, kitartása értékes hozzájárulást jelentett a példaszerű együttműködés sikeréhez.

A pécsi DÉDÁSZ-székház könnyűszerkezetes épületének homlokzatát szabályosan váltakozó, színes mértani ábrák díszítik. A murális zománctábla-felület a fényhatásokra olyan benyomást kelt, mint egy hatalmas, enyhe szellő borzolta tótükör. A homlokzat képe talán leginkább a szeszélyes szépségű Balaton hullámzását idézi a szemlélő emlékezetébe.

Mint ezt a szakemberek leszögezték, panelépületeken nem, de könnyűszerkezetes épületeken a díszítés mellett egyéb funkciója is van a Pécsett alkalmazott zománctábla-felületnek. Igy, az eljárásnak, pontosabban az eljárás elterjedésének nagy jövőt jósoltak. Ami a két alkotóművész együttműködésének sikerét illeti, örömmel vennénk, ha nálunk is teret hódítana a zománctáblás homlokzati díszítés. A ZIM munkásai valószínű az eddigiekhez hasonló odaadással állnának helyt akkor is, ha a szűkebb haza valamely középületének hasznosan-szép díszítéséhez kellene hozzájárulniok.

detőbe. (228)

HÁLÓSZOBABÚTOR és egy szelon takaróval eladó. Szekszárd, Bencze F. u. 58. (234)

MODERN mély GYERMEKKOCSI eladó. Gölöncsér Szekszárd, Hermann C/4. (244)

— LAKÁS —

PEDAGÓGUS házaspár albérletet keres Szekszárdon. „Május 260187" jeligére a hirdetőbe. (170)

ELCSERÉLNÉM szekszárdi másfél szobás szép helyen lévő főbérleti lakásomat két és fél háromszobásra. „Megegyezés 260193" jeligére a hirdetőbe. (171)

BONYHÁDI öröklakásomat elcserélném szekszárdi öröklakásért, magánházért, szövetkezeti, társasházért. Öröklakásomat eladnám. Érdeklődni: Szikra Péter Bonyhád, Bacsó 2. B/3. Szekszárd 12—707/13 telefonon. (215)

— HÁZASSÁG —

29 éves jó szakmával, keresettel, lakással, kocsival rendelkező fiatal ember, korban hozzáillő hölgy ismeretségét keresi házasság céljából. „Szeretni fogsz 260282" jeligére a szekszárdi hirdetőbe. (280)

— VEGYES —

ŐSZI olaszországi körútra autóst keresek. Ajánlat: Gyüszű László, Szekszárd, Táncsics 10. (53)

A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületének bonyhádi szervezete megalakult. A kutyatartók jelentkezését szeretettel várjuk. Cím: dr. Acsády Gyuláné Bonyhád, Bólyai u. 2. Telefon: 108. (262)

FASZOBRÁSZ és KŐFARAGÓ szerszámokat veszek. Szemán József Bonyhád, Mikes Kelemen 56. (265)

A Decs Községi Közös Tanács VB. Költségvetési Üzeme

felvételre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lantos Ferenc

MAGYAR NEMZET
1967 OKT 26.

Lantos Ferenc zománckompozícióból szakmai bemutatót rendeztek a Műszaki Egyetem Bercsényi utcai diákotthonában. A diákszállóban lakó építészhallgatók a mostanihoz hasonló találkozásokon keresik a kapcsolatot azokkal a képzőművészekkel, akik a monumentális épületdiszítés új, korszerű útjait kutatják. Lantos Ferenc művei az intimebb grafikai tanulmányok és a táblaképszerű kompozíciók során át érlelődtek a zománctechnika kemény és ragyogó színekben gazdag műfajáig. A Bonyhádi Zománcművekben készült kompozíciókon a geometrikus tagolású és az organikusabb, a népművészeti elemekből fejlesztett ornamentika egyaránt föltalálható. A művészileg és technikailag magabiztos hangú művek egy részét dekoratív rendeltetésüknek megfelelően a falpilléreket takarva vagy a mennyezetre szerelve mutatták be.

egyre nagyobb mértékben veszi birtokába a hazát. Ez azonban nem simán megy végbe. A nemzeti sajátosságok, a hagyományok néha az internacionalizmus ellen is dolgoznak. A nemzeti érzést még sem szabad erőszakosan háttérbe szorítani, mert az csak a nacionalizmusnak kedvezne.

A korszerű hazafiságnak is egyik fő eleme a hagyomány, a történelem. Ezen a téren bőven vannak eredményeink. Értelmezése körül azonban ma is gyakran tapasztalni ellentmondásokat. Arra kell ügyel-

7024 Lantos Ferenc

Művészek — éjjeli műszakban

Mint a szivacs, nyelem a szódát. A kemence mellett ha nincs ötven fok, akkor egy sem. Amikor felhúzzák az ajtaját, hogy kivegyék a kiégetett zománcot, a hő megcsapja az arcomat. Pedig én „védőöltözetben" vagyok: nadrág és ing van rajtam, ahogy az utcáról bejöttem. A kezelőkön rövidnadrág, Lantos Ferencen egy úszó.

A zománc kemény anyag — megdolgoztatja az embert. A kemence mellett nincs „mester" vagy „művész úr" — itt csak begyakorlott mozdulat és izzadás van. A képzőművész, a „mester" itt valóban „mesterember" — az anyag értője és faggatója. Ha nem tetszik, nem muszáj csinálni.

Lantos Ferenc és a Pécsi Műhely tagjai csinálják. Este nyolckor kezdik a Bonyhádi Zománcgyárban, másnap reggelig, amikor mikróbusz viszi őket át Mecseknádasdra, a művésztelepre. Ott már szabad „művésznek" lenni, bár itt meg idő nincs rá. Jöhet az alvás, hogy este ismét legyen erő.

A lemezre szórópisztollyal felviszik a zománcréteget, aztán a 840 fokos kemencében kiégetik. Ha új szín, új forma kerül rá, megint új égetés kell. Ahány réteg, annyi égetés.

1967 óta, hogy Lantos Ferenc felfedezte ezt a lehetőséget, nemcsak zománcedény vagy feliratos tábla készül nyaranta a bonyhádi gyárban, hanem épületzománcok. Ilyen borítást kapott az utca felőli épület homlokzata is.

— Az a célunk — mondja Lantos Ferenc —, hogy 10—15-ös létszámmal az alkotócsoportunk évről évre próbálja ennek az anyagnak azokat a lehetőségeit, amelyek az emberi környezet alakításával és az építészettel kapcsolatban vannak. Nálunk az épületzománc felhasználásának nincs múltja. Először a pécsi Városi Könyvtár részére csináltam zománc falat, legutóbb pedig a DÉDÁSZ új épületére terveztem hasonlót. Persze, mi nem mondjuk azt, hogy a zománc az egyetlen ilyen célra alkalmas anyag. Kikísérletezzük azokat a formarendszereket, amelyek más anyaggal is megvalósíthatók.

A fal mellett sorakoznak az elkészült, kiégetett lapok. Van közöttük asztallap nagyságú tábla is. A legegyszerűbb mértani formák, a kör és a négyzet fordulnak elő rajtuk. A fehér négyzet sarkát kék kör harapja le, a másikon már piros a körszelet, s kisebb a sugara is. Végtelen sok változat készíthető így.

— Az egyediséget nélkülöző alapformákat kísérletezzük ki, amelyeknek sorozatgyártása könnyen megvalósítható, s amelyek felhasználásával viszont egyedi objektumok hozhatók létre. Sok forma sok lehetőségét képesek vagyunk megtalálni, ha egy forma sok lehetőségét megkerestük. Mi az adottságokból indulunk ki. Az anyag, technológia olyan lehetőségeit próbáljuk megkeresni, amelyek sok ember számára teszik hozzáférhetővé, sőt, aktív részesévé az alkotást. Ha ilyen lapok sorozatgyártása megvalósul, például ki-ki vásárolhat különböző zománcot, s utána a lakásában eljátszhat vele. Átcsoportosíthatja kedve szerint, míg ha egy tájképet vesz, sokkal drágábban, az aktivitása abban merül ki, hogy valahova kiakasztja.

Amikor Mecseknádasdra megyünk vissza, útközben Lantos Ferenc arról beszél, hogy legutóbb Debrecenből érdeklődött az épületzománc iránt egy vállalat.

A művésztelep próbálja visszaadni, amit a kemence kiszívott. A hűst őrző vastag falak, az öreg fák. Lent, az út mentén a Réka-patak görgeti a köveket. A csoport tagjai kimerülten alszanak, az egyetlen eber lakó is vendég: Tripolszky Géza, a Zentai Múzeum igazgatója, aki a „zománcosok" kedvéért jött ide. Nemsokáig marad egyedüli vendég. Lent, az öreg kútnál autó áll meg. Egy finn házaspár Lahtiból. A férj maga is képzőművész, kinetikus szerkezeteket készít.

Ha tudnák, hogy Lantos Ferenc az elmúlt huszonnégy óra alatt csak két órát aludt, biztosan nem érdeklődnének ilyen részletesen.

Marafkó László

kifőzték, kiárusították az üzletben. Jócskán hozott a konyhára ez a manipuláció is.

RAFIZETTEK A LAKODALMASOK

A kisvendéglő vállalta lakodalmi ebédek megrendezését is. Húzta a cigány: Lakodalom van a mi utcánkban...

Hát még az én üzletemben milyen lakodalom van – gondolta Tahi. Mert ugyebár egy esküvői vacsorán jócskán marad sülthús, rántotthús, pörkölt... Be a darálóba! Másnap felszolgálták. Az ételt egyszer kifizette a fiatal pár, meg-egyszer pedig a másnap étlap szerint étkező kedves vendég. Idézet egy vallomásból: „Utasítást kaptam, hogy például lakodalmak alkalmával ha például öt liter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

kendtelek és már mintegy 120 ezer forintot adott az építőnek

lányok, hanem zöld ágakkal földíszített ifjak járják körül a

lékeztet

szűrrátétes terítők

en mást is vásárolnak. Már fizetik is a szép porcelán bonboniert, amelyet a város kéksárga címere díszít. A kislányok miniatűr szőttes tarisznyát kérnek, amelynek belseje pécsi leporellót rejt. Baba is kéne, valamilyen kabala, de sajnos nincs...

Szovjet lányok nézegetik az elefántcsont hatást keltő, csipkefinom, áttört műanyag legyezőt, amelyet apró képek ékesítenek. Választanak belőle, valamint a zománc berakásos ékszerekből is, amelynek babszemnyi képei a város nevezetességeit ábrázolják.

Nehezen értenek szót egy szakállas belga fiatalemberrel, végül sikerül kitalálni mit szeretne: szürrátétes szetteket, búsó- és parasztfejes faragott tálat, cigaretta kínálót. Kedvtelve nézegeti a díszes faládikót, amely valójában ékszerdoboz.

Egy idős angol férfi pécsi specialitást keres, olyant, amiről szívesen emlékezik majd a városra. Mint kiderül, pohárgyűjtő, s örömmel veszi a pécsi feliratos muskotályos poharakat.

— A választék legalább tízszer olyan gazdag, mint tavaly — mondja Wollák Jenőné üzletvezető. Az idén végre érkezett évek óta hiányzó, ízléses és olcsó apróság. Elégedettek azért még nem lehetünk: szinte egyáltalán nincs magyaros kerámia, tál, falitányér. Nem kapunk jellegzetesen baranyai, mohácsi fekete tányérokat, s a legnagyobb sztár az eozin, a saját szülővárosában is ritkaság. Nem elég a magyaros vendéglátás, a környék varázsa, a sok szép látnivaló. Amint az elmondottak bizonyítják lehet és a továbbiakban is törődni kell azzal, vajon kedvükre való ajándékkal távoznak-e vendégeink?

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN -1 9

Dunántúli Napló

Lantos Ferenc

Természet — Látás — Alkotás

1021

Azt hihetné az ember, hogy a szín problematikája „nem ügy". Vannak ilyen, meg olyan színek, vannak amelyek tetszenek, vonzódunk iránt uk, másokat túl semlegesnek, esetleg rikítónak tartunk.

Igaz, figyelemmel kísérjük (különösen a hölgyek) egy-egy szezon divatszíneit, de ezek szeszélyes jelentkezése nem túlságosan elméleti probléma. És kifestjük a lakásunkat is, esetleg több színnel. Örülünk a tavasz friss zöldjének és „festőinek" tartjuk az ősz tarkaságát. Ködösen felrémlik ugyan távoli fizikaórák emléke, ahol sötétben a fény útjába állított prizma színskálájában törvényszerűséget fedeztünk fel, de idővel olyan távolinak hat, s mintha a felesleges dolgokkal együtt merült volna feledésbe.

A Természet – Látás – Alkotás c. kiállítás újabb fejezete a színnel foglalkozik. Közösen felidézzük benne a színek keletkezését, objektív és szubjektív oldalát. Jó érzéssel – mégiscsak előjön a valaha megtanult fizika! A következő tablón a szín felosztásával találkozunk. Megtanuljuk, hogy valójában a fehér — fekete — szürke semleges szín, s *nem az, ami számunkra érdektelen.* A tarka, kevert színek kapcsolata a világos összefüggések nyomán érzékelhetővé válik, ellenőrizhetjük alakulásukat. A színek kiterjedése kevésbé ismert tulajdonságai közé tartozik. Az egy dimenziójú semlegesek a világosból a sötét felé (fehértől feketéig a szürkéken keresztül), illetve megfordítva „terjednek". A tarka színekről megtudjuk, hogy három irányban mozognak. A kiegészítő színek kérdése a hagyományos rajzpedagógia talán egyetlen elméleti része, ebben az összeállításban két tabló terjedelmű. A színek „hőfoka" is talán ismertebb tulajdonságai közé tartozik. A narancsos-meleg és a kékeshideg színek csoportjaiba más szín is helyet kap az alaphőmérsékleti fokhoz mért viszonyának megfelelően. Az irradiáció jelenségével megismerkedve meggyőződhetünk arról, hogy két szín kapcsolatában milyen fontos szem előtt tartani ezt a jelenséget. Valamely világos vagy élénk szín minden esetben nagyobbnak hat, sötétebb, vagy kevésbé intenzív színek társaságában. A szegélykontraszt mindenkit zavarba hoz. Szürkés foltok a színes négyzetlapok csúcsain – vajon csak az én szemem előtt táncolnak? Egy ilyen felfedezés méreteiben mennyire zavarhatja, vagy éppen mozgásban tarthatja – szándékunktól függően – környezetünk forma- és színkapcsolatait.

A színharmónia és színegyensúly bizonyítása világos és egyértelműen tisztázott, de mintha a megnevezés pontosítást kívánna. A színegyensúly nagy színfeszültsége kizárja a harmónia lehetőségét? Különösen akkor érezzük jogosnak a kérdést, ha éppen a tabló szövegét véve alapul a színkapcsolatok mindkét lehetőségét tervezett kapcsolatrendszerként fogadjuk el.

Külön érdekessége a kiállításnak, hogy sok fizikai, optikai ismeret mellett a színdinamika pszichológiai felosztásával is foglalkozik. Az aktív-piros párja – világoszöld; a passzív sötétzöld a tartózkodó lilával tart kapcsolatot. Nemcsak kiegészítő színekként hozhatók egymással összefüggésbe, hanem akciókészséget kiváltó, hangulatteremtő erejük is egymásra utaltságukra utal.

Ha pedig alaposan felfrissítettük a fáradt ismereteket és az újakkal együtt ki is akarjuk próbálni – rendelkezésünkre áll a „műhely". Az elkészült feladatlapokból rögtönzött kiállítás arra való, szükséges volt a színnel önálló kiállítás keretében foglalkozni. Igen nagy szükség van az ehhez hasonló népművelő kiállításokra.

B. Pilaszanovich Irén

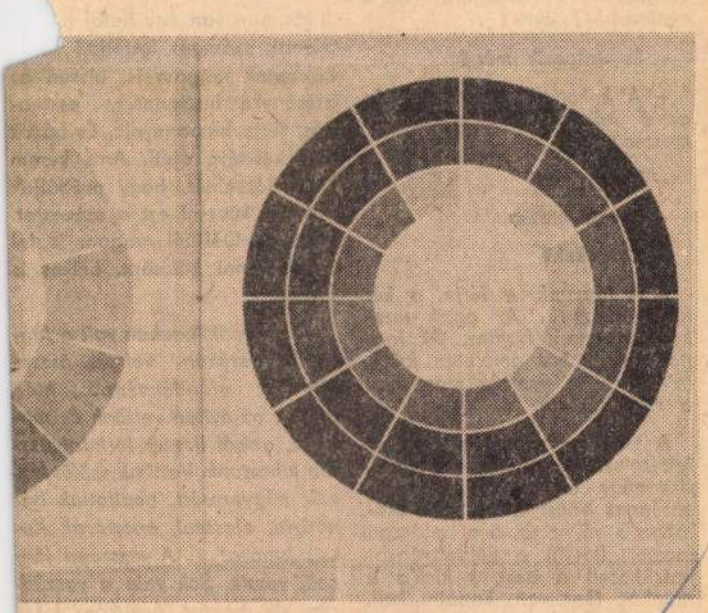

Lantos F... Szín, látás, M.

– *Nem jaru*
Nem érünk ar

– Balatonnó

– *Úgy öt é*

– Kocsi?

– *A helye n*
egyelőre nincs.

A ház viszont nagyon szép. Dolgozott építésén az egész család. Nagyszülők, szülők, gyerekek, szomszédok, barátok, mindenki. Szombat, vasárnap, szabadság, nyaralás – az nincs.

– *Nem is futná miből* – mondja Neubauerné.

El is hihető.

Lottószelvény a bizonylatok között

Azt mondták, nézzem meg a Pfeil Jánosék házát Palkonyán. Az aztán a palota. Valóban. Tavalyelőtt kezdték építeni, majdnem készen van ez is. Odafent az emeleten három szoba, konyha, fürdő, alul két szoba, mellékhelyiség, garázs.

Pfeil Jánost a villánykövesdi termelőszövetkezet irodáján találom meg. Pénztáros és bérszámfejtő. Hatvannégy esztendős, de nem látszik annyinak. szerény. Afféle hivatalnoknak nézné az ember.

Felsőkereskedelmiben érettségizett, aztán hazajött gazdálkodni. Belépett a szövetkezetbe, majd 1960-ban, amikor a feloszlás után újból megalakult, pénztárosa lett. Egy kicsit elszégyelltem magam: amikor közöltem, hogy kíváncsi vagyok, miből épült a ház, számlák és bizonylatok után kutatott. Az volt az érzésem, hogy sokszor kellett bizonygatni errefelé az igazságot bizonylatokkal. Arra kértem, hogy meséljen. Számlák nélkül.

– *Kérem, húsz éven át dolgoztunk ezért a házért. Kilenc fő. Az egész család. A feleségem nagymamája a háború végétől hatvanhétig a szőlőben dolgozott. Édesapám most nyolcvanhét éves...*

– És dolgozik még?

– *A kukoricát morzsolja. Az az ő feladata. Az egészet ő morzsolta le.*

– Mennyi az?

– *Ötven mázsa.*

– Gyerekek?

– *A lányunk, a férje, a két lányunokám... Az egyik unoka most ment férjhez. Ők fognak az új ház emeletén lakni, mink alul. Lányomék maradnak a régi házban.*

A kukoricamorzsolás jószágot feltételez. Egy bika, egy üsző, tizennégy hízódisznó gondozása János bácsi feladata. A szőlőben a vő az úr, ő a borászati mester, készíti a zöldoltványokat, kezeli a bort, s kirója a munkát. Gaz van, kapálni kell, ezt kell, azt kell... Mozgósítja a családot. Mert hívó szóra megy ám mindenki.

sem az étel-ital... Még köl csönt is kellett felvennem, ti zenötezret az OTP-től... Ren desen fizetem, tessék megnéz ni...

S mielőtt felocsúdnék, előttem a bizonylat.

Melegem lesz. Egy ideig csönd van. Aztán a borról kezdünk beszélgetni. Ezüstérmes oportója van, bronzérmes fehérbora... A nyaralásról is faggatom, Balatonról.

– Tavaly júniusban voltam a Balatonon – mondja –, akkor vettem át az oklevelet Bogláron, a boraimért.

– És megfürdött?

– *Á, nem. Mentünk, jöttünk. Nekünk még Harkányba sincs időnk elmenni.*

– Rokonok?

– *A feleségemnek vannak Stuttgart mellett rokonai. Mink voltunk egyszer náluk, ők most voltak itt két napot, az unokám esküvőjére jöttek el...*

– Autójuk van-e?

– *Nekünk nincs. Talán majd a fiatalok vesznek. Ha lesz pénzük* – teszi hozzá.

Pénzt pedig sokféleképpen lehet csinálni. Lottón is lehet nyerni... János bácsi asztalán – a bizonylatok között – hat kitöltött szelvény lapul. Tíz esztendeje kísérti a szerencsét állandó számokkal, de neki eddig még nem sikerült.

Százezer forint

– *Százezer forint OTP-köl csönt vettünk fel, százötvenez ret kaptunk a családtól, száz ezer volt nekünk...*

Honnan van egy fiatal h
párnak százezer forintja?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Lantos Ferenc
1972 FEB 6

1021

Képzőművészeink kislexikonja

Lantos Ferenc

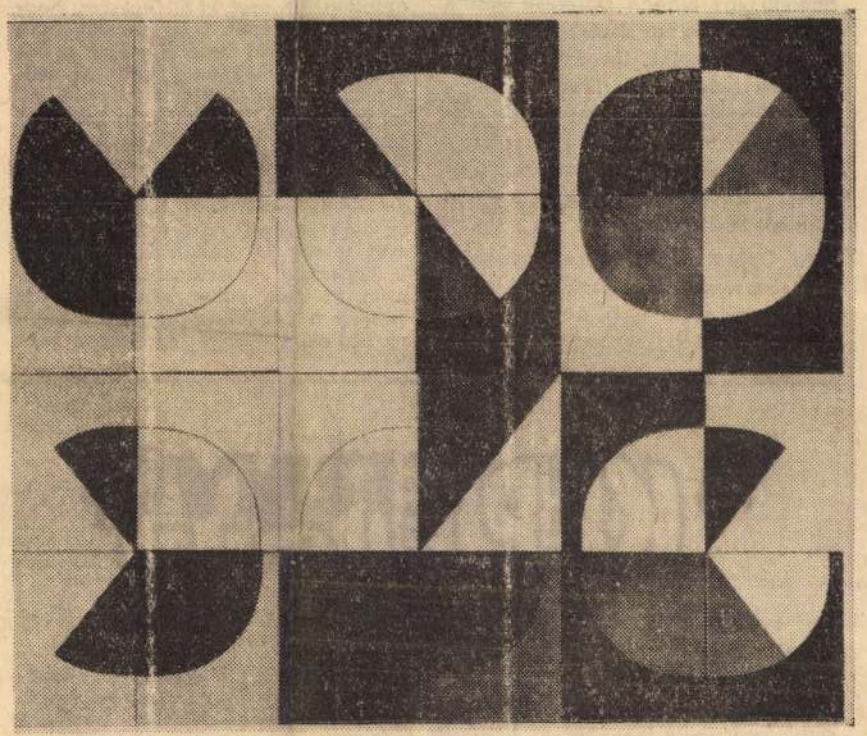

Formák egymás között. 1967. Tusrajz. 51x73 cm.

eddig megtett művészi útja töretlen és egyenes irányú. A leíró tájábrázolástól a jelképteremtés legegyszerűbb, alapvető bázisához jutott. A kifejezés igénye művészetében a folt és a vonal viszonylataiból, szükségszerű összefüggésének képletéből indul. Az alapformák sokrétű összeépítésének törvényét kutatja, nem a bontás, hanem a szintézis, nem a kivonás, hanem az összeadás műveleteit végzi. Munkájának eredménye természetesen élményeire és tapasztalataira épül, — környezetére, mindennapjaira. Ezért a legszorosabban összefügg az emberrel, az ember vágyaival, tetteivel. Az értelmes munka lehetőségeire kíván figyelmeztetni, túl a meglévőn, igenlő akarással kutatni az elérhetőt.

Színvilága, kompozicióinak képi rendje világos, tiszta és harmonikus. Dekoratív, de nem díszítő, hanem jelteremtő szándékkal. Ez a szándék a modern építészet téralakításában, vizuális és esztétikai igényében realizálódik.

Életének főbb adatai:

szül. 1929. Pécs. A Képzőművészeti Főiskolán rajztanári diplomát szerzett. A Pécsi Tervező Vállalat művész-tervezője. 1952 óta vesz részt a dél-dunántúli képzőművészeti életben. Eddig kilenc egyéni kiállítása volt s rendszeresen szerepel a dél-dunántúli szervezet csoportos tárlatain. Többízben nyert megyei pályadíjat, ösztöndíjat. Alkotómunkája mellett széleskörű képzőművészeti szervező és nevelő munkát végez. Három évig a megyei munkacsoport titkára volt, 1952 óta több szakkört vezetett. A mecseknádasdi murális művésztelep vezetője, s irányításával működik a Pécsi Képzőművészeti Stúdió. A Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja.

szuszogtam a medencében: szomorú fináléja egy hajdan merészen induló pályának, még a siketek csapatával is szembekerültünk. De győztünk minden mérkőzésen, igaz, Brandi, az egykori válogatott aranycsapat hírneves bombázója is közöttünk fürdőzte utolsó tényleges szezonját, s valóban bajnokok lettünk, nagy gólaránnyal a második osztályban.

Az Operában hihetetlenül megnőtt a tekintélyem. Érmekkel, plaketekkel ajándékoztak meg, két személyre szóló szabadjeggyel, mellyel bármely

elsuhan a kapu mell
vesztve lepottyan a víz
azonban, tíz eset közü
ez a közbelépés nen
labda a hátvéd kezérő
lóba pattan, mégpedig
hetetlenül, hisz a kapu
lyezkedett. Így jártam ér
res hárításom mellett az
lönben könnyű, tíz góllal
mérkőzésen úgy találtan
az ellenfél csatárának lő
az csak kevéssé változtatta meg irányát, s egy kis gellert kapva, mégis a kapunkba csusszant. Az eredményen ez nem sokat változtatott, de ilyenkor a gólt annak a nevére jegyzik be, aki utolsónak érintette a lab-

onfeledten
elnevülve. Udvariasan hallgatta, de egyszer csak közbeszólt:

— Mondd, kérlek, hogy is volt azzal az öngóllal?

A szabadjegyet egyébként nem hosszobbították meg.

A KÉPERNYŐ ELŐTT

FÉNY ÉS ÁRNYÉK

Gyengülnek a vasárnapi műsorok. Nem először a tévé történetében, de az utóbbi hetekben ismét feltűnően. Igaz, régi bölcsesség, hogy nem a vasárnap szép, hanem a szombat délután — s valóban, úgy tűnik, a tévé is szombaton kiadja az erejét, aztán vasárnap estére alig marad valami. Mintha csak azt sugallná: gondoljunk most már a munkás hétköznapokra!

A fekete város változatlanul a vasárnapi főcsemege. Dicsértük már az elején, s most, a végefelé is, megmaradt a jó véleményünk. Kevesebb a füstje, mint a Rózsa Sándornak, mértéktartóbb és kiegyensúlyozottabb, de ez látszik a klasszikusok népszerűsítése helyesebb útjának. „Feltűnés nélkül", helyesen megválasztott eszközökkel és hangnemben szórakoztat, nem „száll le" a tömegekhez és nem is óhajt sznobisztikus magasságokba emelkedni.

Este kilencig kellemes is volt a vasárnap, a *Schubert emlékműsor* azonban már kissé csüggesztően hatott. Nemrég a Bécsről szóló zenei műsor felett keseregtünk, most túl hamar jött ez a másik nyögve-nyelős. Persze, nehéz lehet emlékműsort készíteni, hiszen végülis nélkülözhetetlen hozzá az ünnepi hangulat, de éppen az ünnepélyesség körül vannak bajok. A bécsi műsort egyetlen narrátor érzelmes hangvétele tette kissé hamissá, most Schubertnél mintha az ellenkező végletbe esett volna a rendezés. A hangnemmel itt nem volt probléma, nem is az érzelmesség volt a hiba, egyetlen narrátor helyett azonban most öt fiatal művész adta elő és törte darabokra a szöveget, időnként még az egyes mondatokat is felszabdalva, teljesen indokolatlanul. A szándék valószínűleg az volt, hogy a több szereplő élénkítse, színesítse a műsort, s emelje az ünnepélyességet. A szándék helyes, nem tisztázódott azonban, hogy a művészek keretjátékot játsszanak-e vagy csak narrátorszöveget mondjanak. A megoldás felemás lett, azt a látszatot igyekezett kelteni,

Lantos Ferenc, festő

L: Dohnál Tibor

P. Kiss J.: Rombolás és építés 7.

Mérszabadság, Bp. 1977 dec. 2

Lantos Ferenc

„Variáció" 1972 Polícelor

81 x 121 cm Pécsi Janus Pannonius Múz.

130. Vép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Landos Ferenc

Geometriai elemekből alakítottak ki frizét.

Vadas József: Imaginárius térben
Hűvészet, 1978. március - 11 lap.

Lantos Ferenc

Méltatás.

Vadas József: Imaginárius térben
(Művészet, 1978. március – 11 lap.

Lautos Ferenc

Munkái szellemes kombinációjával és jól megválasztott színével nyönyörködtett.

Vadas József: Imaginárinstérben
Művészet, 1978. március - 11 lap.

Lautos Ferenc

Lautos ellipszisvégebkből
ritmust szerkeszt.

Vadas József: Imaginárius térben.
Művészet, 1978. március - 11 lap.

Lantos Ferenc

A Népmüvelési Intézet tokaji alkotótáborában

részt vett.

5. Tűzzománcterv. (Borsod megyei középiskolás csoport, vezette: Lantos Ferenc képzőművész.) Az alkotóház homlokzatára készített tűzzománcterv kapcsán is messziről indult a munka: a természeti, a városi környezet struktúrájának, illetőleg a ház jellegének elemzéséből alakult ki a csoport közös munkájaként a végleges motívum és színhangzás, amely többféle variációban is elkészült. (Ez ma a ház homlokzatát díszíti.)

Mozgó Vil g 1978-1-82

Bak Imre:Alkotómühelyek Tokajban

Lantos Ferenc

A tokaji alkotótábor 1977 évi programjában szerepelt.

6. Lantos Ferenc festőművész: Arányok a vizualitásban.

Hongó Világ 1978-1-83
Bak Imre: Alkotóműhelyek Tokajban

Lantos Ferenc

A geometrikus absztrakció- hép-
viselője. A ~~klasszikus~~ konstrukti-
vizmus hagyományait folytatja

Vadas József: Imaginárius tér.
Művészet, 1978. március - 11 lap.

Lantos Ferenc

Sűrzománc

Forrás 1976/11/borító

Lantos Ferenc

A debreceni Orvostudományi Egyetem Galériáján Csáji Attila festőművész kiállitása december 16.-ig tart nyitva.
A Kulturális Kapcsolatok Intézetében G. Hager Ritta textilművész kiállitása december 9.-től,
A Józsefvárosi Kiállitóteremben Lantos Ferenc "A szerkezet költészete" c. kiállitása december 13.-tól tekinthető meg.
A Nemzeti Galériában Moldován Domokos filmfotóinak kiállitása december 18.-ig tart nyitva.
A Nagy Balogh János Kiállitóteremben Vilt Tibor szobrász kiállitása december 9.-től tekinthető meg. Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 10. XXI. évf. 50. sz. 8. lap.

Lantos Ferenc

Méltatás.

Mennyhárt Károly: Egy kiállítás tanulságai.
Művészet, 1978. április – 13 lap.

Lantos Ferenc

Méltatás.

— Kiállító művészek.
Művészet, 1978. április – 15. lap.

LANTOS FERENC J

FORRÁS 1976-11-85

Goór :Megujuló zom áncmüvészet Kecskeméten

Laytos Ferenc (Pécs)

A Józsefvárosi Galériában szept. 30-ig látható a szitanyomattal készülő színes sokszorosítás műfajának kiállítása, melyen szerepel a művész műve.

Láttuk, hallottuk

1946. VIII. 25. 22.10 (6) V.

Lautos Ferenc, festő

L.: Kass János

2.

— : kombaton ....

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 jül. 19.

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc festőművészkiállítása a szegedi nyári ünnepi hetek keretében megnyílt.

— Tizenkét kiállítás

Népszava, 1976 május 27 – 5 oldal.

LANTOS FERENC 4

Lantos Ferenc „absztrakt naptáráról" van szó, egy olyan grafikai sorozatról, amelynek 12 darabja az esztendő hónapjainak alaphangulatát kívánja megragadni. Akár zongorafutamok akkordjai, úgy sorakoznak friss formaritmusokban a lapok. Hatásukat pedig a színek harmonikus árnyalatainak skálarendszerei fokozzák. Így kelti a hótakaróval borított vetés képzetét az első (ha úgy tetszik: a január). A má-

MAGY

Wagi rium

Közelebb a világszínvonalhoz

— Hol áll Magyarország a rák-gyógyítás nemzetközi mezőnyé-ben?

LANTOS FERENC]

Ezekkel az egyszerű mértani elemekkel végzett játékos-tudományos műveletek nyomán válik a *felület esztétikai textúrává.* A derékszögű rácsrendszer négyzeteit kitöltve non-figuratív *vizuális struktúrát* kapunk. A mennyiség így minőségbe csapott át. És az új minőség nem is annyira elvont, mint amennyire annak tűnik, éppen ellenkezőleg: az ábrázolt valóságrészlet *lényegét* közvetíti. Ezt aztán a néző tetszése szerint ruházhatja fel képzeletének kellékeivel. De áruljuk el végre, miről is beszéltünk.

MAGYAR

Wagner

um

LANTOS FERENC 2

Szerzőjük is előszeretettel nevezi „vizuális űrlapoknak" őket, amelyeket az értelem s az érzelem egyensúlya jegyében töltött ki a nézők részére. Amolyan rejtjelezett üzenetek ezek, az év minden havára. Hogy megfejthesd őket, ismerned kell hozzá a „kulcsot". Akkor olvashatóvá válnak az elvont kompozíciók, akárcsak az ábécét tudónak a szöveg szavai. Ezért közli a művész grafikai ciklusa elején képépítkezésének alapelemeit: a négyzetbe rajzolt körívet, amelyet cikkekre, szeletekre vágva variál, fekete-fehérben tart, illetve pozitívból negatívba fordít át, sőt, esetenként ki is színez.

MAGY.

Wagn

rium

LANTOS FERENC 1

A cím talán túlságosan tömör. Csak a kiindulási pontot és a végeredményt foglalja magában. Pedig az eljárás korántsem ilyen egyszerű, legfeljebb annak tűnhet a laikus szemében. S a felületes szemlélő számára esetleg a kész mű sem jelent többet, mint egy tetszés szerint színezett kockás irkalap.

MAGYAR HIRLAP 1978-23-6

Wagner: Köből- kalendárium

Lantos Ferenc

Kiállított a Népművészet szellemében cimmel megrendezett tárlaton Kecskeméten.

A hagyományos értelemben vett festészet két izgalmas egyéniség kivételével kevés élményt ad. Lantos Ferenc háromrészes sorozata, amely ugyanazt a címet viseli, mint a kiállítás, ebben a megfogalmazásban aligha több szín- és formavázlatnál.

Forrás 1977/9/58
Á. Szabó János: Másodszor a népművészet szellemében

Lantos Ferenc

Kátai,Lantos,Petrilla és Morelli müvei szolgálják legjobbana kecsk méti konkrét alkotótelep konkrét feladatainak megfelelő célt.

Forrá s 1976-11-84
HGoór Imre:Megujuló zománcművészet Kecskeméten.

Lantos Ferenc

Lantos, Kátai, Petrilla nagyvonalu müvészetükkel fel bontják azt a határt, amely a képzőművészetet az iparmüvészettől elválasztja. Mindhárman más-más forrásból meritve hasonló minőséghez jutnak.

Forrás 1976-11-84

Goór: Megujuló zománcmüvészet Kecskeméten

LABTOS FERENC 7

— Hogyan lehet elképzelni azt a jó kollektívát, amelyik képes a társadalmi feladatok színvonalas megoldására?

— Szükség van a műhelyszellemre, mely az alkotótelep tagságától függ. Szerencsés dolog, ha állandó mag alkotja a tagság zömét, míg kisebb részét az az új réteg képezi, mely szellemi rokonsága révén e maghoz igazodik. Nagyon lebecsülőnek tartom azt a gyakorlatot, amely a telep tagjainak valamiféle ,,szociális juttatásként'' kínálja fel a zománctelepi beutalót.

FORRÁS 1976-11-85

Goór :Megujuló zom ánemüvészet Kecskeméten

1.

Lantos Ferenc

Két évtizedes tanári munka van mögötte. A Pécsi Tervező Vállalat képzőművész tervezője. A természeti formák (virágok), ősi népi díszítőmotívumok, Leonardo, Dürer aránytana indították a körrel és négyzettel való foglalkozásra.

Keserű Katalin: Lantos Ferencről, Műgyűjtő, 1973/2. sz. 48. l.

Lantos Ferenc

Tekete-fehér alakzatait 2 mei, lírai építkezési szabályok szerint variálja. Elméletének egyik előzménye Josef Hoffmannál keresendő. A szecesszióból fejlődő nonfiguratív művészetre hivatkozik a szerző (az idézett Kürthy Sándorral egyetemben), amely művészet Lantosnál is nem „funkcionális" megoldást kap.

Keserű Katalin: Lantos Ferencről; Műgyűjtő, 1973/2-sz. 48. l.

3.

Lautos Ferenc

Előbb síkhatású képeket csinált, majd a síkon teret ci-
zékeltetett. A „térbeli" szerkezetbe helyezte bele az a-
lapanotinumokat, s ezek sűrítése-ritkítása stb. ugyan-
csak térhatást hoz.

Keserű Katalin: Lautos Ferencről; Műpűjtő, 1973/2.sz. 48.l.

Lantos Ferenc

Azon munkálkodik, amin Vasarely, a műcsészet közkincs-cse tételén; ezt a számdékot a szerző a szecesszióban (Ver Sacrum, 1898) gyökerezteti. Kiállításai az egész országot (Pécs, Debrecen, Szeged, Veszprém, Szombathely, Miskolc) bejárták.

Keserű Katalin: Lantos Ferencről; Műgyűjtő, (97)3/2 sz. 48.0.

Lantos Ferenc

Művei sokszorosíthatók, fotó nagy nyomtatás vilján, s így könnyen megvásárolhatók, hasonlóan a verses-kötethez nagy a kotáluz.

Keserü Katalin: Lantos Ferencről; Műgyűjtő, 1973/2 sz. 49.C.

Lantos Ferenc

munkái [cím nélkül]

Műgyűjtő, 1973/2. sz. 47., 49., l.; hátsó borító

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz: Repr.

Lantos Ferenc: rajza

Címoldal
[Kulső - hulső - borító]

Jelenkor, Pécs, 1972. január

XV.
1.

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz: Reju

Lantos Ferenc: rajza

Elülső-belső-borító-lap.

JELENKOR, Pécs, 1972. január XV. 1.

Kantor Ferenc, festő

Egy festőkép Kantor Ferenc
pécsi kiállításáról.

— : Kantor Ferenc kiállításán. 347.

XVII
4.

JELENKOR, Pécs, 197-, április

Lantos Ferenc, Jertő

Péni kiállításának („Terméket – Látás – Alkotás" –) ismertetése, elemzése, bírálata.

Miklós Pál: Képzőművészeti Krónika 340-347.

JELENKOR, Pécs, 1974. április

XVII/4.

Lantos Ferenc, festő grafikus

Természet – Látás – Alkotás c.
Kiállításának anyagából: Repr.

Lantos Ferenc: Ábrák és rajzok
Műmelléklet: 1–2. old

JELENKOR, Pécs, 1974. január XVII/1.

Lantos Ferenc, festő, grafikus

Természet – Látás – Alkotás c. kiállításának anyagából: Repr.

Lantos Ferenc: Ábra

Címlap [Borító: 1.]

JELENKOR, Pécs, 1974. január

XVII/1.

Kantos [Ferenc], festő

Megemlítve.

Koczogh Ákos: Simon Béla képei a Műcsarnokban

891-894.

JELENKOR, Pécs, 1974. október XVII/10.

Lantos Ferenc, Pestő

Terménet[1] – Alkotás[3] – halás[2] – c. sorozatának harmadik vénét máj. 24-től[4] mutatják be Pécsett.

– : A Jelenkor krónikája

JELENKOR, Pécs, 1974. júniny

576.

XVII
6.

Lantos Ferenc

Részt vett a Műszaki Egyetem
R. kollégiumában rendezett kiállí-
táson

Vadas József: Új magyar avantgarde?

Új írás 1971/5 100 old.

Lauko Ferenc

A magyar avantgarde leggazdagabb örökségéhez a konstruktivista hagyományaihoz fordult.

Vadas József: Uj magyar avantgarde?

Uj irás 1971/5. 93

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1963-ban 2-3 hetes időszaki kiállitása. 320.o.

A baranya megyei Múzeumok 1963.évi müködése.

A Janus Pannonois Múz.Évkönyve, 1963.1-ső, 1964

LANTOS FERENC

Mindez persze merő vulgarizálás. De azt szerétné bizonyítani, hogy ezek az előlegezett „vizuális űrlapok" egyénileg, tetszés szerint „kitölthetők". Lantos Ferenc „elvont kalendáriuma" a *Művészet* 1977-es első számának címoldalán jelent meg egy évvel ezelőtt. Nemrég egyéni tárlatán láthattuk Budapesten, a *Józsefvárosi Kiállítóteremben.* Jövő ilyenkor szívesen látnánk viszont nyomdai úton sokszorosított művészi naptár formájában.

(wagner)

78-23-6

alendárium

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

Pécsi bányavidék. o.v. 50+60.cm. III.tábla. Fekete repr.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

M.D.K.

Lantos Ferno, festőmüvész tanitványai

1963 nov-ben első közös kiállitásuk a ~~Fogyvoros Erők Klubjában~~. 315.o. a Múz Rákóci úti termében.

Sarkadiné Hárs É va: A pécsi képzőmüvészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1962-ben a nyári szünidő napfényes balatoni kréta-rajzait állitotta ki. 315.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet [illegible] éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1958 okt.12-én nyilt pesi múzeumi "Dunántúli tájak" c. kiállitáson szerepelt. A mecseknádasdi müvésztelepen készült képeivel. 314.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

Több hónapot töltött a Pécsi Porcelángyárban tanítványaival, a Művészeti Gimnázium diákjaival.
313.o.

Sárkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1960-61-ben a Tanács segitségével dolgozott a komlói Széntröszténél. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A Pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1960 őszén A Magyar Képzőművészek Szövetsége Pécs-Baranyai Munkacsoportjának titkárává választották. 312.o.

Barkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1963.Pécs,1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

1960 őszén A Magyar Képzőművészek Szövetsége Pécs-Baranyai Munkacsoportjánál öttagu vezetőségébe választották. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőmüvész

1962 ben is

1961-ben a Megyei-, Városi-, Szakszervezeti Tanács alkotódiját kapta. 312.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi lépzőmüvészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Kantos Ferenc, grafikus MDK

A Dürer teremben állít ki.

–: Grafika, kerámia, festmény 2

ESTI HIRLAP

Okt. 1966. okt. 5.

MDK.

Lantos Ferenc

Kritika

Élet és irodalom 1966 okt.15.

MDK.

Lantos Ferenc

Kjállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.18.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási kritika

Dunántuli Napló 1966 okt.9.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási meghivója

Dürer terem 1966 okt.5.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

VI. terem. Táj és szerkezet. 1961. olaj 51+62.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Komváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

VI. terem. Naplemente. 1959. olaj 60+80.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

VI. terem. Esti fények. 1962. olaj 85+120.
A Siklósi Képtárban kiállított műve.

Romváry Ferenc: A Siklósi Pécs-Baranyai Képtár.
346.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1964. Pécs, 1965

M.D.K.

Lantos Ferenc, festőművész

Fiatal festő, Martyn hatása. A táj és az architektúra geometrikus építettségét emeli ki. A sajátos baranyai tájak, Kemlő, ahol a gép, az irányító ember kapcsolatát asszociálja. A Művészeti Gimnáziumban tanít.

Komváry Ferenc: A Siklós Pécs-Baranyai Képtár. 343.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1964. Pécs, 1965

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitásáról hiradás

Dunántuli Napló 1966 szept.18.

.

M.D.K.

Lantos Gabi

Nadányi Zoltán: "Te vagy az" c. verséhez készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1948. febr. 17-23. IV. évf. 8. sz.

MDK

Lantos Lajos

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

Lantos Tenczer György.

Részt vesz az Ady Endre-
szeremlék pályázaton.

Nemzeti Újság, 1928. febr. 9.

Lantes-Tenczer György.

Az Ady Endre-szeremlék elké-
szítésének pályázatán vészt
vesz.

Magyarság, 1928. febr. 9.

Lantas Tenczer György.

a Mücsarnokban bemutatott Ady-szeremlékpályázaton már ványlapra helyezett korzorin pályaműre szerepel. (ecsetre.)

a Reggel, 1928. febr. 13.

mák.

Lantos Ferenc

rajzáciák másolata a Pécsett megjelenő „Jelenkor" c. folyóiratból

„Levél a szerkesztőtöz"

Alföld 1962. 5. sz 127. l

Lantos Ferenc MDK

két tusrajzzal

Szerepelt a "VI. Országos Képzőművészeti Kiállításon."

Debitzky István: Megyénk képzőművészeia a fővárosi kiállitásokon.
DUNANTULI NAPLO, Pécs. 1956. jan. 11.

Lantos Ferenc MDK

A Pécsett és Siklóson megnyilt országos képzőművészeti főiskola kiállitáson szerepelt.

Dr. Végvári Lajos: Pécsi képzőművészek a képzőművészeti kiállitáson.

DUNÁNTULI NAPLÓ, Pécs. 1956. máj. 9.

Lantos Ferenc MDK

Szerepelt "A Vidéken Élő Képzőművészek Kiállitásán", mely 1955 decemberében zárult.

Két tusrajza.

Debitzky István: Megyénk képzőművészei a fővárosi kiállitásokon.

DUNÁNTULI NAPLO, Pécs. 1956 jan. 11.

Lantos Ferenc MDK

Kiss Tibor, Lakatos Ferenc és Tillai Ernő
közös kiállitása

Sarkadiné Hárs Éva: Három festő kiállitása.
Dunántuli Napló , Pécs. 1957. dec. 12.

M.D.K.

Lautos Ferenc
festő

Pécsett tartott kiállítást

Szakadiné Hais Éva: Hamanti Pál képkiállítása
Művészet, 1961. december. — 35l.

Lantos Ferenc

Martyn Ferenc közelében vált nonfiguratív művésszé.
Érdeklődése a faldíszítés felé fordult.

Perneczky Géza: A líraiság és a konstruktivizmus új útjai a magyar festészetben; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 58. l.

TOUT

Lantos Ferenc

Rokon szellemű Gyarmathy Tihamérral.

Perveczky Géza: A lírai ág és a konstruktívizmus új útjai a magyar festészetben; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 58. l.

Lantos Terenc

A bonyhádi zománcművek segítségével készítette a geometrikus elemekből és népművészeti ornamentekből összeállt kompozíciót. Ezek festőiben oldottak, mint olajképei.

Perneczky Géza: A Géraiság és a konstruktivizmus új útjai a magyar festészetben; Képzőművi. Almanach 1, Corvina 1969, 58. l.

Lantos Ferenc

Zománcfal (részlet) 1968, tűzzománc, 4 x 9 m,
Pécsszabolcs, Puskin Műv. Ház

Képzőműv. Almanach 1, Corvina 1968, 185. l.

Lantos Ferenc

„Kék hímmuz" e. zománc-
táblája - emlétve
- Szerepel a „Pécsi Képzőművészeti
Studió kiállításán a Miskolci Galeriá-
ban.

Napjaink 1970 julius
6. old.

Lantos Ferenc

Zamáncfalait a Puskin Művelődési Házban, a Városi Könyvtárban, a Dédász székházán láthatjuk. (említve.)

Jelenkor, Pécs, 1972. (?) 1.

Lantos Ferenc.

az 1926-ban megnyílt Pécsi Képzőművészeti Szabadiskolának növendéke volt.

Jelenkor, Pécs, 1971. 11.

Lantos Ferenc

1. Áramlás 1968
   tusrajz 365 x 510
2. Ornamentika 1967
   tus, ecsetelés 365 x 510

Pécsi Tanárképző
Művészeti Kiállítása

Lantos Ferenc

1. Fahtúrák 1967
Collage 365x510

2. Összetartozás 1967
Vízfestmény 300x400

Pécs és Baranyakepző
műveszeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Táj 1967 fa, 510x730
2. Formák egymás között 1967
   fa 510x730
3. Keresztmetszet 1967
   fa 730x510

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Táj jelekkel 1967
tusrajz 510 x 730
2. Ornamentika 1967
linolmetszet 510 x 730

Pécsi Baranyakepző
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Falisőnyeg 1968
símaszövés 84x114 cm

2. Falisőnyeg 1968
Szumák 45x75 cm

Pécs és Baranyakepző
műveszeinek kiállítása

Lantos Ferenc

A bonyhádi alkotótelepen készült művekből rendezett zománc díszítőművészeti kiállításan Pécsett munkái kimagaslottak.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 61. l.

Lantos Ferenc

Jelek repr. 1967
olaj 100 × 130

Pécs és Baranya képző-
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

Formák egymás között
repr. tusrajz
730x510

Pécs é: Baranya kepzö-
müveszeinek kiállitása

Lantos Ferenc

1. Ritmusok 1968
Lavírozott tus 365 x 510 mm

2. Boltívek 1968
tusrajz 510 x 365

Pécs és Baranyakepző
műveszeinek kiállítása

Landos Ferenc

1. Zománcrajz III. 1967
tűzzománc 50×60

2. Születés 1968
tusrajz 365×310 mm

Pécsi Baranyai Képző-
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Zománcrajz I 1967
tűzzománc 60×50

2. Zománcrajz II 1968
tűzzománc 60×50

Pécs és Baranya képző
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Piros fény 1968
tűzzománc 50x60
2. Fehér fény 1968
tűzzománc 50x60

Pécs és Baranyakepző
műveszeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Zománcfal 1968
   kizománc 230x184
2. Egyensúly 1968
   kizománc 91x50

Pécsi Baranyai képző
művészeinek kiállítása

Laudos Ferenc

1. Sárga évszak 1966
olaj 30×40
2. Kék évszak 1967
olaj 24,5×40

Pécs é: Baranyakepzö-
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Étud II. 1967
olaj 40x50
2. Ikrek 1967
olaj 40x50

Pécs és Baranyaképző
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Fehér jelkép 1967
olaj 60x80

2. Etüd I. 1967.
olaj 40x50

Pécs és Baranyakepző
műveszeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. Jó utazást! 1965
olaj 50×60

2. találkozás 1967
olaj 60×80

Pécs és Baranyai képző
művészeinek kiállítása

Lakos Ferenc

1. Piros varázslat 1967
olaj 50×60

2. Folklór 1966
olaj 80×60

Pécs é: Baranyai képző-
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. A Kör, a Négyzet és a Fehér Nap
olaj 90x120

2. Jelek 1967
olaj 100x130

Pécs é: Baranyai képző-
művészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

1. A Körök ünnepe 1968
olaj 130x180

2. A képlet 1968
olaj 90x120

Pécs és Baranyai képzőművészeinek kiállítása

Lantos Ferenc

a Pécsi Műhely, képzőművészeti Csaport tagja és vezetője. Egy idő óta a Pécsi Tervező Vállalatnál dolgozik

H.E.: Pécsi Műhely

Dunántúli Napló, 1971. dec. 19.

Lantos Ferenc

festőművész kiállitása, Bp, Épitőipari Egyetem Rózsa F
Ferenc Kollégiuma. - Ism: Szentes Lajos, Ipari Művé-
szet,1968.I-II.sz.47-49.l.

**A 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bib-
liográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.**

169.l.

Lantos Ferenc
festő

M.D.K.

„Balatoni naplemente" és
„Tanulmány az útépítők című
ablaktervhez" c. munkáit
közölte a Napló

repr

Napló, 1961. máj. 21. 5 lap

Lantos Ferenc

műveivel szerepel a Kassák

Lajos Művelődési Otthon Kiállításán

Képzőművészet

Vigilia 1969 november

778. old.

Lautos Ferenc 1

„A Tör, a négyzet és a fehete Nap"

c. festménye emlétve a „Pécsi és Baranya megyei képzőművészek tárlatán a Nemzeti Galériában

Képzőművészet Vigilia 1969 július 490. old

Lantos Ferenc

2

„Ritmusok" c. grafikája
és két fallizőnyege említve -
szerepel a „Pécsi és Baranya megyei képző-
művészek táslatán a Nemzeti Galériában

Képzőművészet

Vigilia 1969 július
490. old.

Lantos Ferenc, festő

– a pécsi képzőművészeti gimnázium festőművész tanára. Tokajban 20 napos képzőművészeti táborban tanítja a borsodi középiskolásokat.

–: Ifjú festők tábora
Magyar Ifjúság, 1970. VI. 19. 2. l.

Lantos Ferenc

a tokaji művésztelepen

vezető művész – emlitve

Érzékmagyarország 1970 július 12

4. old.

Lantos Ferenc

Grafikáját közli a cap Bálint E. tanulmányához (Konstruktív tendenciák a magyar művészetben). A grafika Gyarmathy Tihamér anyagából.

Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 60. l.

Lantos Ferenc
festő

M. P. K.

Pécsett, a „Pécsi utcák, pécsi házak" c. kiállításon szerepelt festményei.

-sy-: „Pécsi utcák, pécsi házak".
Napló. 1960. máj. 28. - 2. lap

Lantos Ferenc MDK

Naplemente repr.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Lantos Ferenc MDK

Tusrajz I-IV. 1964. 14x2o cm.

Naplemente 1959 olf. 6ox8o cm.

Déldunántuli Képzőművészek Kiállitásai 1964-1965

Lantos Ferenc
festő

M.D.K

A felszabadulási emlékkiállításon jelent meg „Új városrészi épület" c. festménye.

Mészáros Ferenc: A felszabadulás a belső képzőművészetben
Napló 1960. ápr. 3.- 5. lap

Lantos Ferenc
festő

M. D. K.

A Kaposvári Rippl-Rónai Múzeum képtárában a „Balaton a festészetben" c. kiállításon neves-pelter képei.

Napló 1962. febr. 10. – 2. lap

Lautos Ferenc M.D.K.

festő

A Janus Pannonius Múzeum
művészettörténeti osztályan volt
kiállítása.

:„A baranyai képzőművészek év végi
számadása"

Napló, 1961. dec. 31. – 2. lap.

Lantos Ferenc

Résztvett a Pécs és Baranya megye kép-
zőművészeinek kiállításán a Magy. Nemz.
Gal.-ban.

Tűzzománcokat hérít.

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969 VII-VIII 741.

Lantos Ferenc

Pénzjutalmat kapott a Baranyamegyei pályázatok

N.N: A felszabadulási pályázat eredménye.

Dunántuli Napló 1970 IV. 4

Lantos Ferenc

"Zománc-terv" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. aug. 29.
XIV. évf. 35. sz. 12. lap

Lantos Ferenc

Metszett körök zománc 120x60

Szürenon Budapest 1969

Lautos Ferenc

Szevejel a déldunántuli
művészek egzéki tárlatán

S. K: Još jedna izložba radova
madjarskih umjetnika u Osijeku

Narodne Novine 1969 VII. 10

Lantos Ferenc

Románchépe elvszéti a „Paskin" Mű-
velődési Házat.

Ujjáváletés.
Dunántúli Napló 1968 ~~VIII~~ IX.1.5.

Lantos Ferenc

„Tusrajz V." Repr.

Dunántúli Napló 1968 VII. 21. 7.

Lantos Ferenc

Említve

Megnyílt Horváth Olivér kiállítása
Dunántúli Napló, 1970. nov. 5.

Lantos Ferenc
grafikus

Pécsi művén „A pécsi és koposvári grafika" c. kiáll-on szerepelt.

Dunántúli Napló 1968 VII. 20. 5.

Lantos Ferenc

Az épületdíszítő románcképekkel kísérletezik Bonyhádon.

H.E: Épületdíszítő románcképek
Dunántúli Napló 1968 ~~IX~~ VIII. 18. 5.

Lautos Ferenc

grafikus.

Művei: „Tusvajz III"

Menoről Zsazsa: Pécsi és Kaposvári grafika

Dunántúli Napló 1968 VII. 28. 7.

Lantos Ferenc

A tokaji szakkör egyik irányítója

Tokaj tizenhetedik ugyanaz
Szocialista Művészetért Jgo.
1970. aug.

Lantos Ferenc

Osztott körök, 150 x 150 cm.
sűrűes faszt, repr.

Mozgás '70
Modern Magyar Képtár, Pécs 1970. ápr.

Lautos Ferenc
grafikus

M.D.K

„Kompozíció" (repro)

Élet és Irodalom, 1968. aug. 17 - 9 lap.

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról". cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti fajza Martyn képéhez.
V. tábla. "Kuruc lovascsata." 98.5+130.cm. Jan. Pann. Múz. Inv. ~~59x~~ 60.22. Fekete repr.

Hárs Éva: Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kapo vár

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról" címmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti rajza Martyn képéhez.
IV. tábla. "Búcsú". 40×50 cm. Jan. Pann. Múz. Inv. 59.20.
Fekete repr.

Mára Éva: Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. évre. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kapo vár

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról" cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti rajza Martyn képéhez.
III. tábla. "A követ fogadása". 40+50. cm. Jan. Pann. Múz. Inv. 59.69. Fekete repr.

Nárs Éva: Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259. o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. écs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kapo vár

M.D.K.

Lantos Ferenc,festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról" cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott.Lantos szerkezeti rajza Martyn képéhez.
II.tábla. "Az ivóban".50+60.cm.Jan.Pann.Múz. Inv.59.1
18. Fekete repr.

Bárs Éva: Vázlatok a kurukkorból.Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966. évf. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kapo vár

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról" cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti rajza Martyn képéhez.
I. tábla. "Pihenő kurucok". 50x60 cm. Jan. Pann. Múz. Inv. 59.12. Fekete repr.

Hárs Éva: ~~Vázl~~ Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról". cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti fajza Martyn képéhez.
VII. tábla. "Kuruc táborban. II." 50+60. cm. Jan. Pann. Máz. Inv. 59.30. Fekete repr.

Hárs Éva: Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról" cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti fajza Martyn képéhez.
VIII. tábla. "Kuruc lovascsata jelenet." 50+60.cm. Jan Pann. Múz. Inv.59.33. Fekete repr.

Kárs Éva: Vázlatok a kuruckorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

M.DK.

Lantos Ferenc

Grafikus

"Kompozíció"

" (repro)

1968. aug. 10 – 12 cap. Élet és Irodalom

M.D.K.

Lantos Ferenc, festő

Martyn Ferenc 1950-ben "Vázlatok a kuruc-korról". cimmel harmincöt képből álló festmény-ciklust alkotott. Lantos szerkezeti fajza Martyn képéhez.
VI. tábla. "Bevonulás Kassára" 50+60.cm. Jan. Pann. Múz. Inv.59.22. Fekete repr.

Hárs Éva: Vázlatok a kurubkorból. Martyn Ferenc festmény sorozata 259.o.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

Lanthos Ferenc
grafikus

M.D.K

Pusztaja

Élet és Irodalom, 1968. jun. 15. 12 lap

M.D.K

Lantos Ferenc
festő

A pécsi tárlaton „Folklór"
c. olaj festmenyével tűnik fel.
Másik kiállított műve a „Ki-
világított város".

Hárs Éva: Baranya megyei képzőművesek tárlata
Művészet, 1968. április - 45 kap.

MDK.

Lantos Ferenc

Kiállitási hir

Jelenkor 1967 máj.

MDK

Lantos Ferenc

Jó utazást, repr.

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének kiáll. Osijek 1966.

MDK

Lantos Ferenc

olajf.:

Vizparti emlék

Függőlegesek

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének kiáll. Osijek, 1966.

Lantos Ferenc

Szerepel a tokaji távlatokon

Bényen József: Tokaj üzenete

Hajdu Bihari Napló 1976 I. 22

Lantos Ferenc

„...nagydíjjal jutalmazott"...

Rideg Gábor: Egy régi műfaj újlehetőségei

Megismerve, Bs. 1964. dec. 19.

lantos ferenc
született: 1933.
dolgozik: pécs
3 db tempera

Szerepel a Fészek Klubban a nemzetközi grafikai kiállításon
(1969 XII.)

Meghívó

Lantos Ferenc

Pécsett dolgozik és tanít. A legkitünőbb rajzpedagógusok egyike az országban. Az ifjúságot a korszerű művészet szeretetére neveli. Néhány hónapja a Műszaki Egyetem klubjában rendezett kiállítást, és tartott előadást pedagógusi módszeréről.

Bálint E: Konstruktív tendenciák a magyar művészetben; Magyar Műhely, 1968. IX. 1. 51. l.

Lantos Ferenc

Emlitve

A Jelenkor júl-aug. száma
Thuántúli Napló, Pécs 1970. júl. 14

Lantos Ferenc

Említve

Jenerale Miklós: Pokoji művésztelep
1970, július

Északmagyarország, Miskolc 1970. júl. 12
4. l.

Lantos Ferenc, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtárnak Lantos pécsi művész saját műveiből 15 darabot ajánlott fel a Képtárnak. 225.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Lantos Ferenc

művével szerepel a pécs-baranyai

képzőművészek tárlatán a Nemzeti

Galériában.

Nyugat Nemzet

1969 május 4

LANTOS FERENC

1967-BEN ZÁRTKÖRŰ KIÁLLITÁSA A BERCSÉNYI-KLUBBAN. ELŐTTE, 1966 ŐSZÉN RAJZAI A DÜRER-TEREMBEN. 3 ÉVE A BONYHÁDI EDÉNYGYÁRBAN KÉSZÍT TŰZ-ZOMÁNCCAL KOMPOZÍCIÓKAT.

REPR: „ETŰD", 1966, OLAJ.
„TÜKRÖZŐDŐ FIGURÁK", 1962, TOLLRAJZ.
„NAGY KÖR" 1967. TUS ÉS RAGASZTÁS.

VARGA ZSUZSANNA: LANTOS FERENC.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/4. 49. LAP.

Lantos Ferenc

„Folklór"

„A Zörök ünnepe"

„Románcfal" c. művei említve

„Pécsi és Baranya megyei Zöpvö művészek Kiállítása

a Nemzeti Galériában —

Magyar Nemzet

1969 május 13

Lantos Ferenc
festő-

Egy muralis, térválasztó falh'ent
is jelentős farost-intarziával
szerepelt.

Akmai Tamás: Mozgás 70 –
Művészet, 1970 augusztus – 46 lap

Lantos Ferenc

festő.

1970-ben kiállítása lesz Tokiójban

Pezsgő műv.-i élet

Északmagyarország 1970. I. 8. 4.

Lantos Ferenc

1. Kék zománc 200 x 150 repr.
2. Kompozíció XXIII. 60 x 40 zománc
3. Triskompozíció I+II tus 70 x 50

Szüreinon Budapest 1969

Lantos Ferenc

Farost intarziát készített a felszabadulási pályázatra.

H.E. Van jövője a farost intarziának

Dunántúli Napló, Pécs 1970. máj 17.

Lantos

Említve

Arnai Tamás: A pécsi képzőművé
szeti studió kiállítása a Mis
Rolci Galériában
Dunántúli Napló, Pécs 1970. jún. 1

LANTOS FERENC

Lantos az a művész, akinek legtöbb megálmodott műve valósággá vált; épületeket varázsol vonzóbbá, egyben vizuálisan nevel, problémákat vet fel, s meg is old egyben. Pedagógiai gyakorlata is közismert, s nem fér kétség ahhoz, hogy minden lépése közösségi célokat szolgál.

— A zománc rendkívül széles skálán kijátszható; az ékszertől a murális művekig minden területen alkalmazható.

— Tehát művészeti ágakat is egybekapcsol?

— Igen, benne megvalósul a művészet és iparművészet egysége. S erre egyetlen más anyag sem alkalmas. Talán ezért is van, hogy sok művész, művészettörténész, kritikus nem tud vele mit kezdeni: kilóg mindegyik megcsontosodott kategóriából.

— Ilyenformán a művészettel kapcsolatos elméleti kérdéseket is felülvizsgáltatja azzal, aki foglalkozik vele.

Lantos Ferenc

Naptár

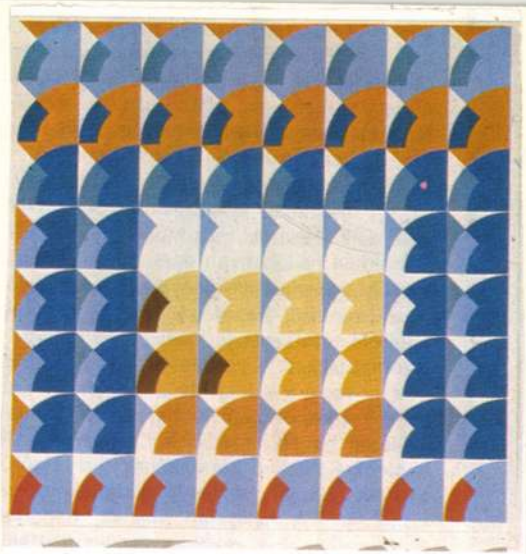

Lantos Ferenc: Naptár,
részlet, 1976 (fotó Panyik)

Mwnyhárt László: Egy kiállitás tanulságai.
Müvészet, 1978. április - 12.old.

LANTOS FERENC 4

A kecskeméti alkotótelepre terelődik a szó.

— Mi emelhetné a mainál nagyobb rangra?

— A szervezett kollektív munka: egy feladaton több művész dolgozhatna.

— Nyilván hasonló gondolkodásúak?

— Tágabb értelmű szemléleti egységre van szükség ebben az esetben. Persze az együttműködés oly módon valósulhatna meg széles skálán, hogy az erők több feladat köré csoportosulnának. Ez jó szervezéssel, megfelelő programmal keresztülvihető.

— Talán az 1975. és 1976. évi telepek hibáinak megállapítása is segíthetné a telep jövőjét?

Göör :Megujuló zom áncmüv szet Kecskeméten

LANTOS FERENC]

— A zománc megjelenése tehát megváltoztatja a szemléletet, s ugyanakkor az új szemlélet más anyagokra is visszahat?

— Igen. Néhány szót a szemléletváltozásról: a zománc anyagának alkalmazási területe széles, tehát a művészet szervessé válását segíti elő. Némely műfaj, mint például a táblakép, önmagát zárja ki abból a körből, amelyben a szervessé válás lehetséges, és lényeges megújulásra képtelen. Milyen egyhangúak az úgynevezett táblakép-kiállítások!

— Nézzük a zománcművészet szerves voltát. Hogyan kapcsolódik a társadalommal?

— Az építmények közvetítésével. Tegyük fel, hogy értelmes, célszerű épületen alkalmazzuk a zománcot. Ha értelmes és tiszta formákkal és színekkel vesszük körül magunkat, azok értelmet és tisztaságot sugároznak ránk.

— Milyen reális lehetősége van ennek a házgyárakban készült építmények esetében?

— Nincs veszve minden. A fokozott odafigyelés a tervezésben, ügyszeretet a kivitelezésben sokat tehet.

LANTOS FERENC 2

— Éppen sokoldalú felhasználásának lehetősége miatt érinti a komplex vizuális problémákat. Annak a változásnak vagyunk tanúi és részesei a zománcművészet kapcsán, amelyben az anyag hatást gyakorol a szemléletre, s így magában hordja a fejlődés lehetőségét.

Megújuló zománcművészet Kecskeméten

LANTOS FERENC 6

— Az egyéni pecsenyesütögetés mindenkor ellenkezik a társadalom érdekeivel.

— Legtöbbször még azzal a művészével is, aki így gondolkodik. A kollektívának mindig nagyobb távra kell koncentrálnia: mind a társadalomnak, mind az alkotónak ez az érdeke, mert várakozási ideje — melyet becsületes munkával tölt ki — később számára is színesebb és érettebb gyümölcsöket terem.

Akik tiszta szándékkal és eredményesen dolgoznak a telepen, azoknak a működése — épp ezért — egyben a színvonalat is jelenti. Kézenfekvő tehát, hogy ők nyerjék el a társadalmi megbízásokat. Ez társadalmi érdek!

Goor megújuló zsa áneművészet Kecskeméten

7

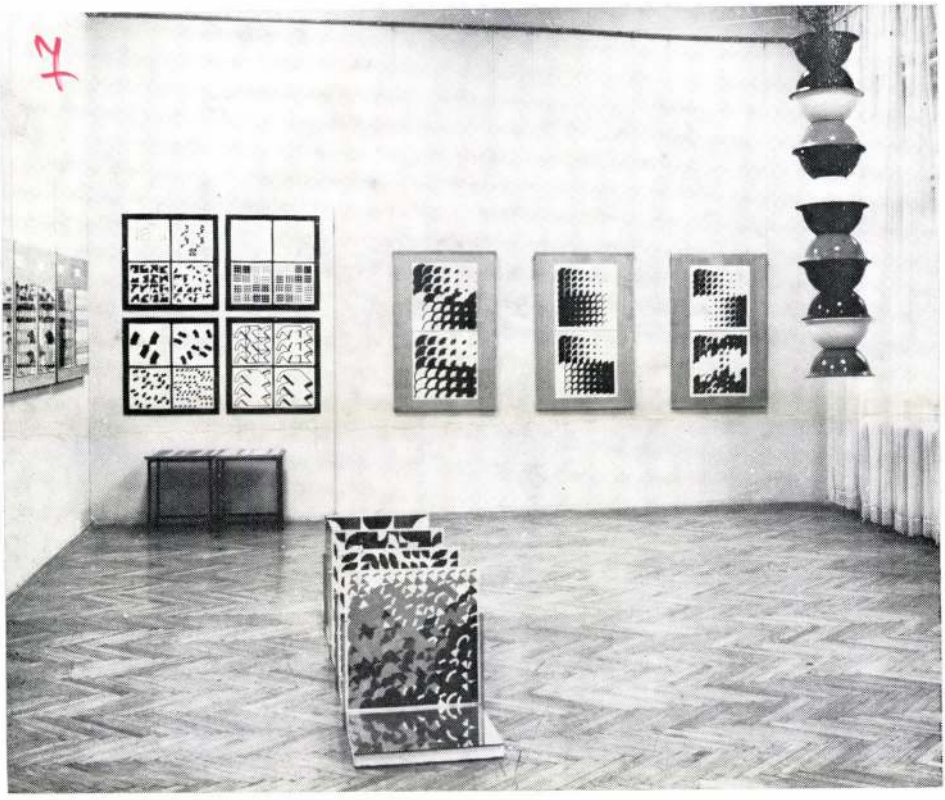

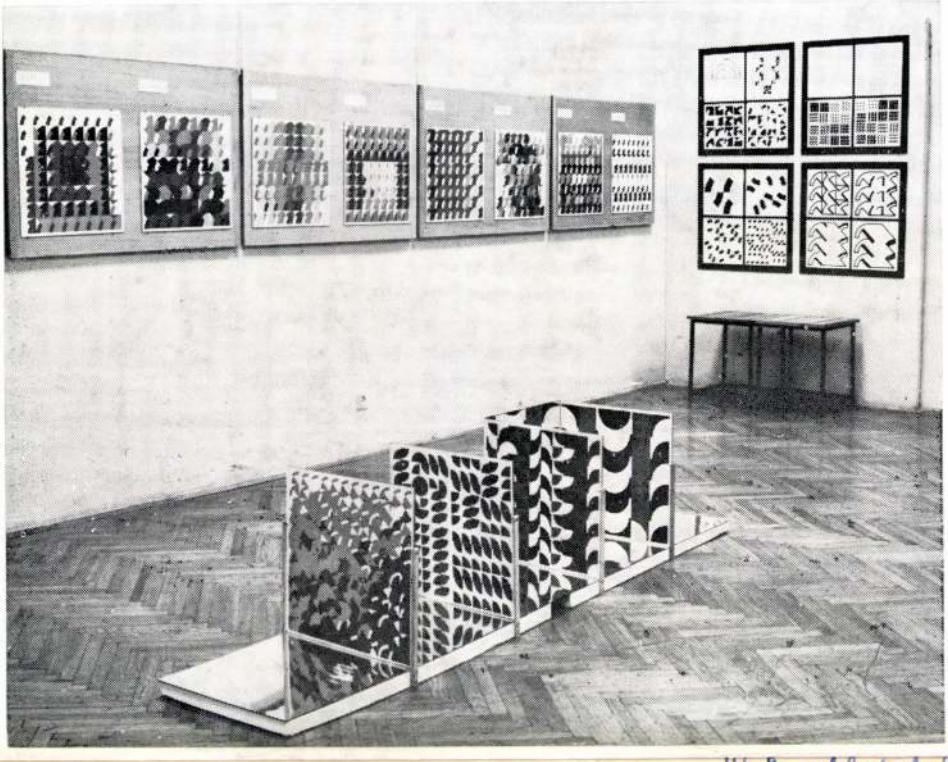

Műmellékletek: 7-8.

Lantos Ferenc: Kiállítás - részletek

JELENKOR, PÉCS 1977. 9'M.

4/XX.

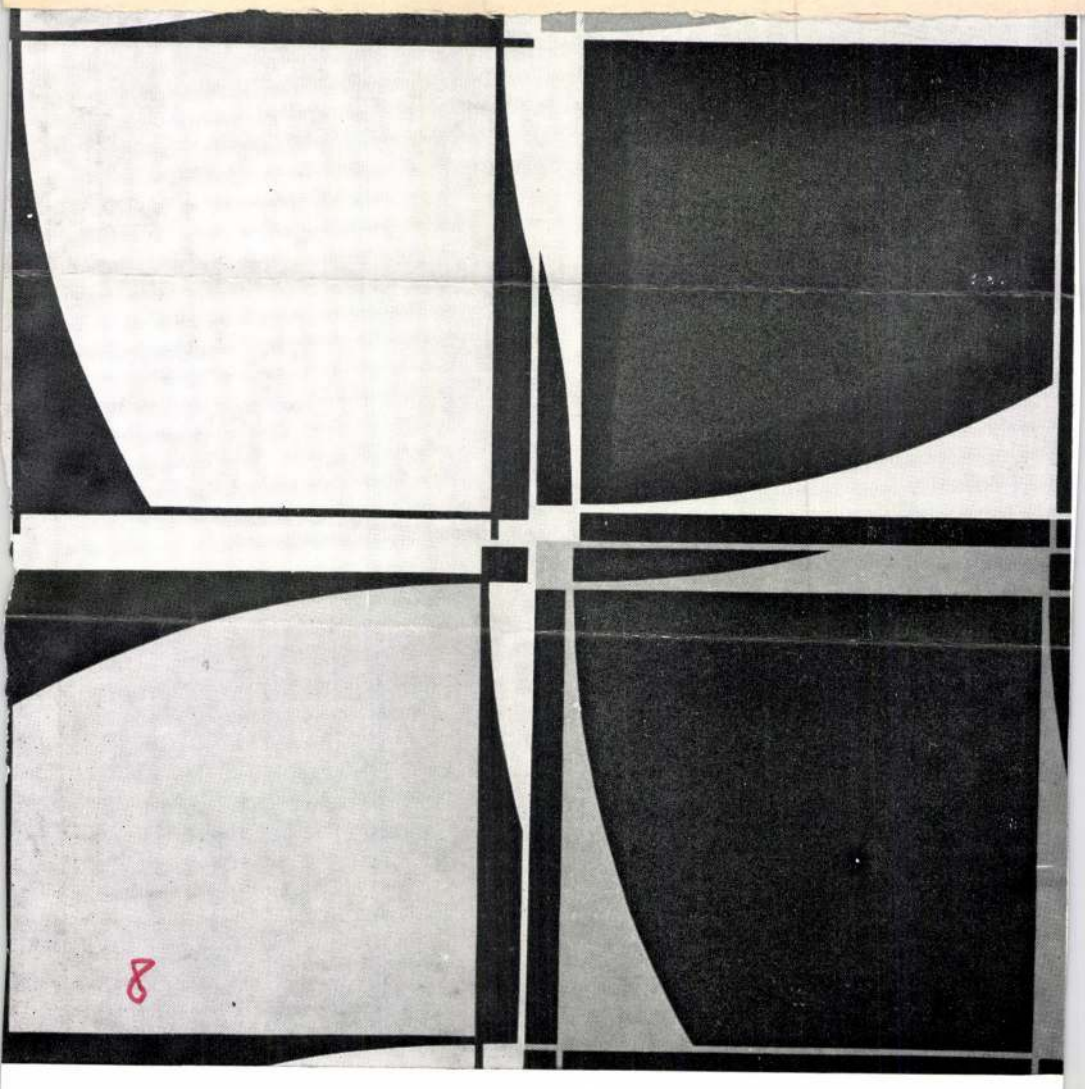
8

Lantos Ferenc, festő-

ACZKÓ ANDRÁS
ÁNCZ SÁNDOR
ÁSZLÓ ANNA
IOLNÁR ISTVÁN
AKOLITZ ISTVÁN
ÁLYI ANDRÁS
OMOGÁTS BÉLA
ADNÓTI SÁNDOR
PENSER, EDMUND
TENCZER FERENC
ZAKOLCZAY LAJOS
ZUNYOGH SZABOLCS
AKÁTS GYULA
ÁNDORI DEZSŐ
'EÖRES SÁNDOR

ÉPEK:

RAIN ANDRÁS
OHÁN GYÖRGY
ARTYN FERENC

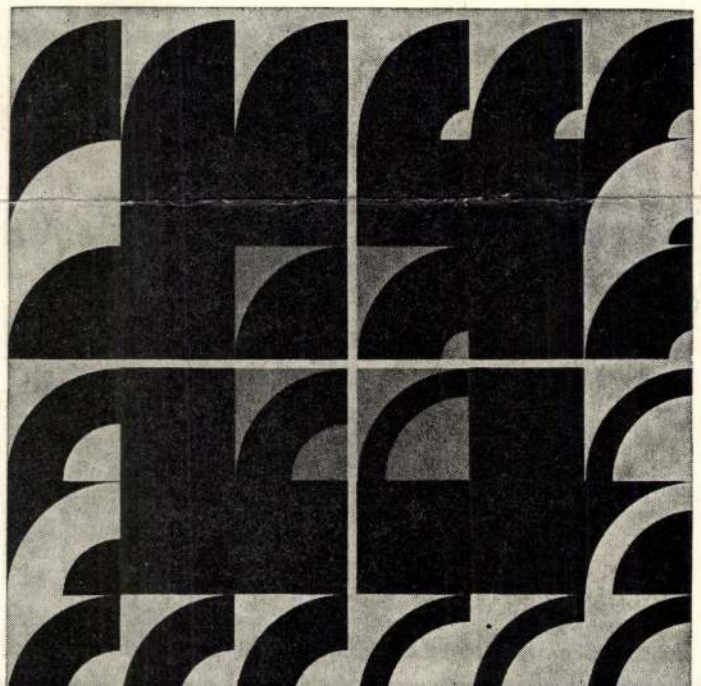

Lantos Ferenc

LANTOS FERENC ZOMÁNCTERVE

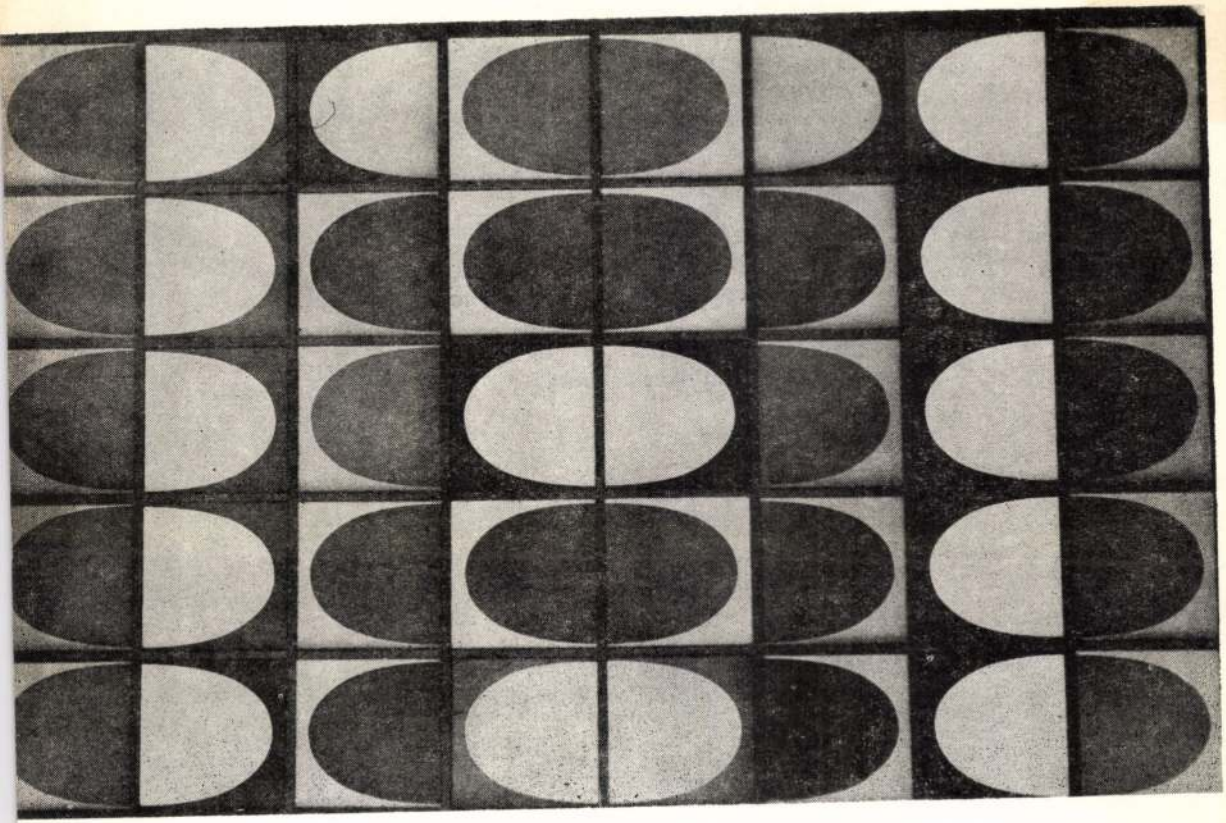

rozsföld tanyabejáró dűlőút
kukoricaföld krumpliföld
tanyabejáró dűlőút szőlő

Lantos Ferenc, festő

Lantos Ferenc *„A szerkezet költészete" c. kiállítását november 9-én nyitotta meg* Bertha Bulcsu *a Józsefvárosi kiállítóteremben. A kiállítás január 4-ig tekinthető meg.*

–: A Jelenkor krónikája

96.

XXI/1.

Jelenkor, Pécs, 1971. január

1978. VI. 17. 20.30 Televizio 2. MÜSOR
Tv-hiradó 2. kiadás
- Tatán a Komárom megyei Müvelődési Központban rendezik meg az amatőr képzőművészek X. országos tárlatát. A grafikától a tüzzománcig, a képző- és az iparmüvészet szinte minden müfaja képviselteti magát. A kiállitást számokkal is bizonyitja, hogy az amatőr képzőmüvészet iránti érdeklődés nem csökkent. A Népmüvelési Intézet fölhivására ugyanis háromezerkettőszáz pályamü érkezett Tatára. A biráló bizottság döntése alapján ezek közül 360 alkotás került a kiállitó termekbe, a közönség elé. A beküldött müvekből 15 alkotó, öt szakkör és stúdió került dijazásra. A tárlaton szereplő munkák közül kiemelkedik a Latons Ferenc festőművész által vezetett pécsi formaépitő csoport munkája. A kollektiva munkáját a zsüri első dijjal jutalmazta. A dijazottak között szerepel a kazincbarcikai szakkör játszótéri makettje is. A holnap tiz órakor nyiló kiállitás julius 16-áig látogatható.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1978 MÁJ 6

Lantos Ferenc

1021

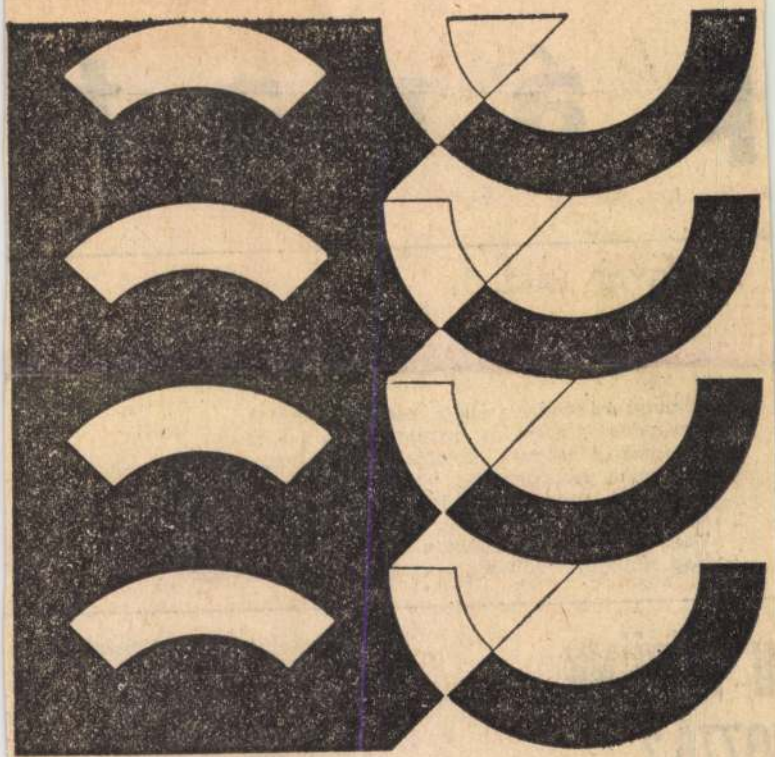

Lantos Ferenc szitanyomata

párat

MAGYAR LÁSZLÓ:

Nosztalgia

Jószagú kávéházak sarka, meleg kapuciner,
Lengedező szivarillat, aranytetejű-habú kávé,
Sakkpartik, billiárd, kendős-langyos kosarakban
Frisspuha péksütemény, vaj, tejszín, könnyű ezüstben,
Laptartók, fogasok, eszcájg, s ti damaszt terítők is
Hol vagytok? Szülnétek-e új irodalmat?
Vagy sose fog hajnalködön át a körútra kiömlő
Nap simogatni sovány, vitafáradt férfiakat már?

MI KÖZÜNK HOZZÁ?

érdemlő indokai ellenére — jelenleg nincs lehetőség. ... néhány éven belül javulás nem várható... Addig is további szíves türelmét kérem. Soós Ferenc távközlési forg. osztályvezető."

— Bocsánat, ön ezt miért hozta hozzánk? A Távbeszélő Igaz-

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc szitanyomata

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 6.
XXII.évf. 18. sz. 1o. lap.

A költő vorsongóso

p á r a t l a

MAGYAR LÁSZLÓ:

Nosztalgia

Jószagú kávéházak sarka, meleg kapuciner,
Lengedező szivarillat, aranytetejű-habú kávé,
Sakkpartik, billiárd, kendős-langyos kosarakban
Frisspuha péksütemény, vaj, tejszín, könnyű ezüstben,
Laptartók, fogasok, eszcájg, s ti damaszt terítők is
Hol vagytok? Szülnétek-e új irodalmat?
Vagy sose fog hajnalködön át a körútra kiömlő
Nap simogatni sovány, vitafáradt férfiakat már?

MI KÖZÜNK HOZZÁ?

(Kétségbeejtően fejlődik a magyar nekrológ-irodalom. S vele párhuzamosan a „tiz éve hunyt el", „most volna nyolcvan éves",

érdemlő indokai ellenére — jelenleg nincs lehetőség. ... néhány éven belül javulás nem várható... Addig is további szíves türelmét kérem. Soós Ferenc távközlési forg. osztályvezető."

— Bocsánat, ön ezt miért hozta hozzánk? A Távbeszélő Igazgatóság ellen éppen nálunk óhajt panaszt tenni?

— Nem, kedvesem. Én csak emberséget keresek. Abban a

tekintélyé
váján te
pán az
kezdjünk
Örömb
büszkesé
tatlan. A
negyvenp
ba izgal
mihez ke
a játékfi
úgy vitté
tiválra, h
is látta,
ellenőrizh
nem segi
kisfilmek
műsorra
taná az i
tásokat.
nincs. A
kudarcba
nére sinc
Már-m
a Kilen
helyzetű
be ötlik,
magyar
az oberl
há Istvá

Lantos Ferenc, Pest

L. Koppány Károly

Szuromi Pál: Amatőr képzőművészet és vizuális kultúra 37-41

Jászkunság, Szolnok, 1978. jún. - XXIV/2

3 Lantos Ferenc: Zománcplasztika, 340 cm, 1976

3

ugyancsak erős művekkel bemutatkozó Koncz Bélát, Samu Gézát pedig meg sem említi.

A népművészethez kapcsolódó alkotói törekvések felmérését, dokumentálását és hiteles minősítését nem a kecskeméti kiállítások, hanem az 1977 októberében a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán bemutatott *Népművészet–kortárs művészet* kiállítás végezte el. Az *Utak a népművészetből* alcímet viselő kiállítást Pap Gábor rendezte. A kiállítás anyagát is ő válogatta össze a művészekkel egyetértésben. Az átgondolt koncepcióval és szigorú szelekcióval megrendezett kiállítás átfogó képet nyújt a címben foglalt törekvésekről, sőt bizonyos fokig szélesebb ölelésű is a válogatás, hiszen az ősművészet némely vonásával rokonítható expresszív kifejezésmód (Tóth Menyhért), s a természeti népek művészetétől (Veress Pál), s az archaikus kultúráktól inspirált megoldások (Bors István) is helyet kaptak a kiállításon, sőt olyan, jobbára expresszív-organikus műveket alkotó művészek is bekerültek, akik csak áttételesen, s elsősorban nem annyira a népművészethez, mint inkább a népi élményvilághoz kötődnek (Csutoros Sándor, Ilyés István). Munkáik mégis harmonikusan illeszkednek be az összképbe, s hangsúlyozottan gazdagítják a kiállítást, érthetően, hisz organikus építettségük rokon szellemet sugall a népművészetével. A debreceni csoportos kiállítással egy időben Kecskeméten egyéni kiállítást rendező, a népművészet szimbólumait értelmező és magas szinten újraalkotó Halmy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 DEC 25
NÉPSZAVA

Lantos Ferenc,
festő

Bertha Bulcsu

CSILLAGKÖZELBEN

Fiatalon, huszonöt éves koromban, talán még később is, úgy éreztem, értek a festészethez, jól érzékelem a korszak- és stílusváltásokat, a színek, vonalak szuggesztív erejét. Ez az érzés sok mással együtt elhamvadt. Alig valószínű, hogy amit ma a képzőművészetben látok, azt valóságosan érzékelem, s a megfogalmazott véleményem pontos és hitelt érdemlő. De egy józsefvárosi tárlatra mindig szívesen betér az ember, hogy a színek, vonalak láttán elámuljon, és megértsen valamit a világból. Az utcáról betévedtek közül bárki más is beszélhetne, hogy mégis én fogalmazok meg néhány gondolatot, annak kizárólag az az oka, hogy Lantos Ferencet nagyon régóta ismerem, s van köztünk bizonyos szellemi barátság.

Lantos Ferenc első pécsi fénykorában félig a föld alatt, egy alagsori szuterénhelyiségben dolgozott. A betonmennyezet, a vasajtós szoba inkább egy második világháborús légópincére emlékeztetett, mint műteremre. Mindezek ellenére akkor kellemes, különleges helynek számított. Varázslatossá tette Lantos művészegyénisége, töretlen alkotókedve, merészsége, teremtőereje, töprengései, melyeket jól jeleztek átfestett képei, naplópontosságú vázlatai. Akkoriban elég volt ebben a légópincében tíz percig tartózkodni, s az ember úgy érezte, csillagközelben ül, a napfény szabadon áramlik a falakon, vasajtókon át, a pincében minden lényeges emberi és technikai lehetőség együtt van. Lantos akkor, és azóta is, a lényegre összpontosított, egzisztenciális érdekeiről is megfeledkezve a korszerű világ által felvetett új eszmékre, helyzetekre, gondokra figyelt, amelyek létében érintik az embert. Az ember és a világ viszonya talán soha nem volt olyan bonyolult, mint napjainkban. A tudomány és a technika forradalmi átváltozása, fejlődése az emberek sokasága számára követhetetlen, így a fejlődés egyszerre hirdeti az ember nagy hatalmát és gyengeségét is. Előfordul, hogy zavartan ülünk mérnök- vagy kutatóintézetben dolgozó barátunk asztalánál, mert nem értjük munkájukat, legfeljebb megérezzük annak szellemi lényegét. De orvos és mérnök barátainknak sem jobb a helyzete, mert gyakran előfordul, hogy nem értik a lefordított szakirodalmat, mivel a tudomány tanulmányaik befejezése óta ismét továbblépett. Ma az orvosok, mérnökök, fizikusok az egyetem kapuján kilépve nem csukhatják be könyveiket, tanulmányaik a végtelenbe nyúlnak. Így is örökké kérdéses, hogy a ma embere akár mérnök, akár művész, vajon milyen mértékben tekinthető teljes értékűnek. A tudomány jelenlegi állása és az életformánk között időnként feltűnően nagy a különbség, ebből eredően zavar támad.

Sokan mereven ragaszkodnak a 19. századi erkölcsi ideálokhoz, életformához és a 19. század realizmuseszményéhez. A realizmus egyedülálló érték az emberiség életében és a művészettörténetben is, nélküle mozdulni sem tudnánk. A realizmus életünk megbízható zöld szigete, szülőföldünk, melyre vissza lehet térni. Legalábbis ez az illúziónk, és erre az illúzióra mindig nagy szüksége van az embernek. A 19. században még a világ körülhatárolt, megbízhatóan konkrét volt, szinte tapintható. Társadalmi és tudományos forradalmak, a haladás eredményeként azóta kitágult a világunk, eltűntek vagy odább tolódtak korlátaink. Járműveink elérték a hang terjedési sebességét, majd túlhaladták, az ember a maga szerkesztette masináival legyőzte a gravitációt, kilépett a világűrbe, s egy szent baptista, Neil Armstrong leszállt a Holdra. Amikor Lantos Ferenc és korosztálya megszületett, az emberiség már jól ismerte, gyártotta és használta a repülőgépet, rádiót, telefont, ismerte az energiamegmaradás elvét, az elektromágnesességet, a röntgensugarat és a radioaktivitást. Létezett már a kvantumelmélet, a relativitás elmélete és az atomelmélet. Az ilyen körülmények között felnövekvő embertől, művésztől aligha várható el, hogy úgy fessen, mint a 19. századi mesterek. Új módon fest, de ez nem jelenti azt, hogy minden ember tudata képes felzárkózni a tudományos forradalom által kitágított világhoz, a határtalanság megszokásához. Valamennyien ragaszkodunk megszokott, átöröklött, beidegződött dolgainkhoz. Ez az érzelmi állandóság az ember legjobb tulajdonságai közé tartozik, de együtthatója a korszerűségtől való idegenkedés és a gyanakvás is.

Ma naponta új adatokkal, ismeretekkel terhel bennünket a világ. Idegesek leszünk, ha a művészetek is új problémákkal, feladványokkal lepnek meg bennünket. Pedig az új ezen a területen is elkerülhetetlen. A képzőművészek jelentős része már évtizedekkel ezelőtt eltávolodott az akadémikusan értelmezett realizmuseszménytől. Reálisak abban, hogy a való világ jelenségeire figyelnek, a mai ember számára fontos lényegek kifejezésére törekednek. A mai, korszerű képzőművészek bizonyos része azt vallja, hogy nem a valóság visszatükrözésére vállalkozik, hanem új képi értékek teremtésére, létrehozására; építkeznek, kilépnek a síkból a reális térbe, új képarchitektúrát hozva létre. Én személy szerint szeretem a korszerű képzőművészetet, beleértve az absztrakciót is, mivel együtt születtem ezzel a művészettel, korom művészete, szépségeivel, hibáival, beváltatlan ígéreteivel együtt. Mindezek ellenére a tükrözés tagadásában nem hiszek, mivel visszatükrözni nemcsak egy lovat lehet, hanem érzéseket, hangulatokat, idegállapotokat, az emberi szellem élményeit is, melynek építőkövei végtelenek. Nemcsak a gravitációt lehet legyőzni, hanem a szellemi földhözkötöttséget is. Lantos Ferenc festészetében nagyon gyakran felismerem generációnk egy-egy jellegzetes élményét. Ez a visszatükrözés természetesen végtelenül kifinomult jelzésrendszeren át mutatkozik meg. A legforradalmibb festőművész is a geometria és a színek közhelyeivel építkezik. Végeredményében világunk valóságán minden belül van, amit korszerű művészetünk produkált és produkálni fog.

Lantos Ferenc a korszerű festészet egyik jelentős, tehetséges képviselője. Éveken át figyeltem, hogyan alakul, tisztul művészi látásmódja, hogyan kerül egyre tökéletesebben az alkotóeszközök birtokába, hogyan ragadja meg a lényeget. Amikor megismertem, különös, de karakterisztikus balatoni és baranyai tájképeket festett, majd portrékat, zománc-, tűzzománc képeket, később absztrakt kompozíciókat. Amit most láthatunk, az inkább a vonalak költészete, mint a színeké. Lecsupaszodott formák a nagy téli fagyhullám után. Már kezdenek felmelegedni a vonalak, de még odafagy a szem. Lantos azt mondja, minden elemekből épül fel, a közös formai sajátosságok alapján rokoníthatók a dolgok, és továbbgondolhatók. Lényegében ilyen a természet és a társadalom is. Amit ebből megfogalmaz, sokszor eltávolodik a látvány világától, máskor viszont közeledik. A rend és a rendezettség festői kereséséről van szó. Én, mint író, nem tudok ilyen szigorúan szerkeszteni, az én gondolataim közben elkalandoznak, esendően emberi maradok. A festők, úgy látszik, szigorúbban élnek és dolgoznak. Régi, tisztelt barátom egy festői véleményt, szintézist kívánt megalkotni és elénk állítani. Érdemes megszemlélni vonalait, színeit el elgondolkodni.

Takáts Gyula

CSILLOGNAK A MÓLÓK HELYETT

Itt a nyár és nem indulok.
Tündér-helyem hiába vár,
kerülgetem a zörgő vitorlát
s villognak fehér márvány-sorok.

Csillognak a mólók helyett
arany betűk s nagy néha álom
és benne te átnyúlsz a vásznon
érintve épp csak fekhelyem,

amelyet annyiszor vetettél...;
Kegyetlen, amit velem tettél!
És minden oly bizonytalan;

még emlékeink sem alszanak.
Szíven, kerten sörényes mének...
Indulnék s lassan visszalépek.

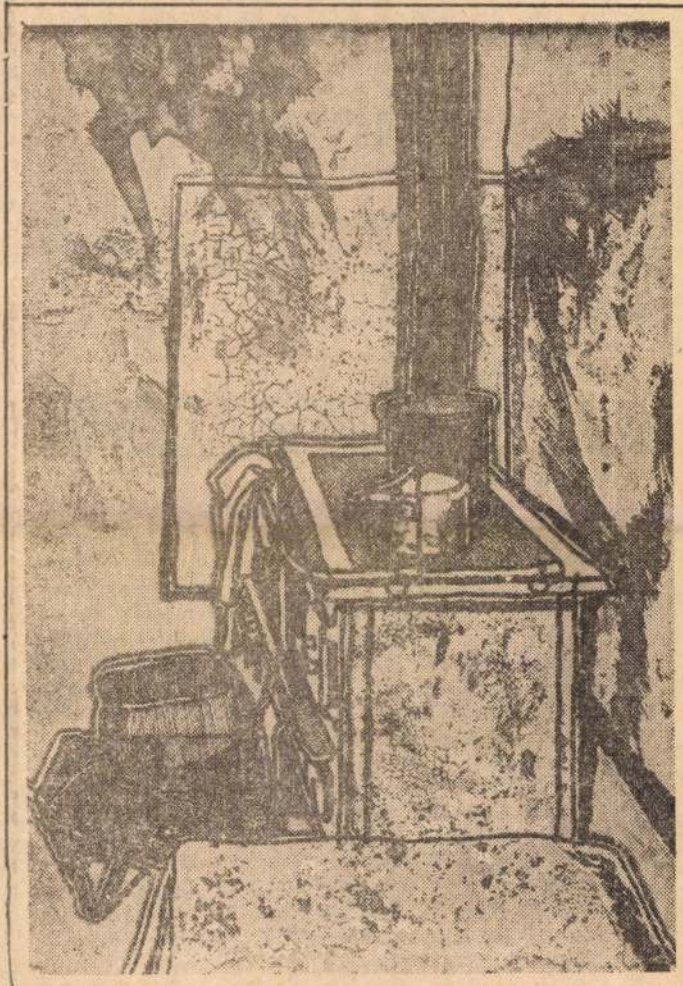

SZAI

törekszik megadni a maga — még nem egyenértékű, de jó irányú válaszait. A korábban, más problémák kapcsán úgyahogy leküzdött polgári-kispolgári szemlélet megelevenedve, sőt esetenként „önigazolóan" — alkotói magatartásban, ars poeticákban, alkotásokban — ugyancsak megadja a maga válaszait. Ha a társadalmi-politikai, sőt: forradalmi tartalmak nagy része a hétköznapok világában érhető tetten — ürügy ez a periférikus témák irányába való tájékozódásra. A személyiség előtérbe kerülésének a művészetben vannak individualista értelmezései is; az erkölcsi szféra megnövekedett szerepe moralizáláshoz, a belső lelki folyamatok kor szerint kínálkozó közege pszichologizáláshoz is vezet. Az egyén sokoldalúbb, közvetettebb társadalmi meghatározottsága alkalom általában a társadalmi meghatározottság — közvetve a művészet társadalmi szerepének — kétségbe vonására. S ha az új tartalmak jogosan teremtenek új formákat — jelentkezik a társadalmi tartalomfedezettel nem bíró, öncélú formalizmus is.

Hiba lenne művészeteink mai helyzetét ezekre a viszonylagosan új jelenségekre redukálni, már csak azért is, mert ezek nem általánosan jellemzők. Az azonban valószínű, hogy a művészeti élet zavarai főként kellő tudatosításuk hiányából származnak. Alkotói körökben, művészettudományokban és művészetkritikában, de a közönség körében is inkább két véglet, mintsem a reális megközelítés dominál, s mindkét hamis pólus *a marxista ideológiai aktivitás hiányára* vezethető vissza. Mert vagy azt hisszük, hogy ezek a tendenciák összességükben jelentenek eltávolodást a társadalmi érdekeltségtől, közéletiségtől, politikától, s ezzel művészeteink valóságértékét becsülik alá, s szűkítik teljesítményeit a „hagyományosan" fogalmazott közéletiség értékeire. Vagy egészüket, összességüket az „új" címszó alatt ugyan, de differenciálatlanul és jóváhagyólag könyveljük el — azzal a lelkiismeret-nyugtatással legfeljebb, hogy „politikailag nem ellenséges" törekvésekről van szó.

Ha talán túlzás is így festeni a helyzetet (hiszen a marxista művészetkritika már jó ideje felhívja e jelenségekre a figyelmet) — mégis, ma az *ideológiai közömbösségnek* legszembeötlőbb formája *az új iránti közömbösség*. Vagy fogalmazzunk inkább úgy: a művészeti élet zavarai ma elsősorban az *ideológiai aktivitás időszerű formáját: az új jelenségek elemzését*, differenciáló minősítését, egész művészeti életünk ezen alapuló világosabb orientálódását követelik meg.

Gyurkovics Tibor

KARÁCSONYI ÓRA

„Valami nagy-nagy tűzet kéne rakni,
hogy melegedjenek az emberek..."

Mi hiányzik a karácsonyainkból? Az emberek zúdulnak az utcákon, tajtékozva sietnek előre. Börkabátosak, bundásak, sálakba bugyoláltak, szép kesztyűsek. Löködnek, morgolódnak, tülekszenek. Egyik kirakattól a másikig, itt egy ékszerbolt előtt áhítozzák a vastag aranyakat, ott egy órabolt előtt bámulnak a fekete, zöld, világítókék órákra, melyeknek számlapjai előtt elvillognak az órák másodpercmutatói, a zsúfolt gondolatok ott, már eszmélnek, hogy rohanni kell, ajándék apának, a feleségnek, gyerekeknek, barátnőknek. Agyukban villognak az órák másodpercmutatói, a zsúfolt gondolatok közt hártyavékonyan és villámsebesen szeletelik bennük az időt.

Ajándék! Zúdulnak az emberek az utcán, fejükben tiktakolnak az órák. Nézni már nincs idejük, előre elkészített belső tervlapon, magukban kipipálják, hogy kinek mit vettek, vesznek, vehetnek. Egy aranyra festett hajú asszony golyóstollat ránt elő és a retikülből kirángatott jegyzetlapon fagyos ujjakkal könyvel. A golyóstoll nem fog, a falon élesíti. Nézi a jegyzéket, lökdösik, ő méltatlankodik és kipipál. „Anya megvolt, Zsoltika fele kész, Anna még bizonytalan, mert amit láttam, drága, majd valamivel behelyettesítem, hálisten, Károlyé megvan, azzal a bőrnotesszal Imrét is letudtam." Új szó fogamzott az emberek agyában: „letudni". Nem szeretetlenül, csak némi megkönnyebbüléssel. Szeretteink arca már régen elmosódott bennünk, már nem is személyes az ajándék, hanem könyvelés, címjegyzék. „Letudni." Ő is vett nekem tavaly, én is veszek neki, vennem kell. Letudni, megoldani, olyan ez, mint egy feladat, beruházás, gond. Mert az órák mutatói vékonyra szeletelik az időt.

Pedig mindenhez idő kell. Azért vagyunk bajban az ismereteinkkel, mert valójában nem élmények, hanem információk. Agyunk felületes adatokkal telezsúfolt. Az újságban gyorsan a legfontosabb híreket átfutni, a tévében a világeseményeket, tudományos tájékoztatást, valami kis szórakoztatást behabzsolni, utánanézni az autóadatoknak, némi sporthír is kell, jaj, még a szobavirágtermesztés szakszerű mondatait át se futottuk, nem beszélve az alkalmi árleszállításokról, lottószámok ugrálnak a fejekben, elmulasztott telefonszámok, patyolatcédulák, lakáshirdetések. Angola szabad, Peking áskálódik, Schleiert megölték, de a gyilkosaival is elbántak, a lézersugár talán gyógyítja a rákot (csak nincs Bandinak rákja?), vak lány, aki az ujjával olvas, a Garas mintha sóványabb lenne, az új Skoda ülése állítólag merevített, Verőczy elég biztosan győzött a női sakkbajnokságon, az élő-fát egy szárból is bújtatni lehet, a téli csizmákat bezzeg nem szállították le, 46-os meg 54-es lottószámot sose írtam le, most azokat húzták, Anit megint nem hívtam föl, a ballont nehogy a Patyolatban felejtsem... nehogy elfelejtsem a fizetésemet, a feleségemet, a gyerekeimet, a hivatásomat, az életemet... Kifosztják az agyunkat az ismeretek, a beépült, teendővé vált ismeretek. Tele van az agyunk, és nem tudunk semmit.

Mindenhez idő kell. Azért vagyunk bajban a szeretteinkkel is, mert valójában nem megérett érzések, hanem felületes reflexiók. Az a kis kolléganő milyen szimpatikus. Értelmes is. Meg a tegnapi futballdrukker, igazán objektív volt. Szimpatikus a közértben a kiszolgálónő, szép kontyban van a haja, szimpatikus volt a múltkor a gyerekem tanára, az az ősz, magas ember, jó lenne egyszer hosszasabban beszélgetni vele, és szimpatikus a postás, az anyám, a testvérem, villanyszerelő barátom, a gyerekem, a feleségem is szimpatikus. Igen, jó lenne vele is egyszer hosszasabban beszélgetni, az őszirózsákról, a munkájáról, anyámról, a hivatásomról, Magyarországról, az életünkről, csak el ne felejtsem...

Pedig mindenhez idő kell. Az információk halmazához, hogy világkép legyen belőlük, az érzésekhez, hogy érzelem legyen belőlük. Érés kell, sokszor hosszú érés, hogy mélyére lássunk a dolgoknak, hogy ragaszkodjunk valakihez. Kifosztják a szívünket a felületes EKG-kisülések, a gyors érzések, kapkodó simogatások. Tele van a szívünk, és nem szeretünk senkit.

Az emberek zúdulnak az utcán, tülekszenek az ajándékokért, rohannak, vásárolunk, mindenkit „letudunk" egy-egy szép ajándékkal, mackót, nyakkendőt, prémes kesztyűt, sálat, ékszert, játékautót, valódi autót, műanyag babát, pulykamellet, jaj, mit is felejtettünk el? Karácsonyfát! Úristen, a karácsonyfát meg elfelejtettük! És huszonnegyedikén rohan egy lobogó kabátos férfi, hogy az esti órákban még a hóna alá szorítson egy fenyőt. Tele van a kezünk ajándékokkal, és nem vettünk semmit.

A fényes órabolt előtt egy fölhajtott gallérú férfi áll. Nézi a fekete, zöld, világító-kék órákat, melyeknek számlapjai előtt elvillognak az arany mutatók. A férfi bemegy.

— Tessék parancsolni!

— Egy órát szeretnék...

— Milyen órát?

— Órát. Ami mutatja az időt. Az ismereteink idejét, a szeretet idejét. Hogy meddig van időnk megérteni a világot, nemcsak úgy futtában, hanem alapjában. Hogy meddig van időnk szeretni.

— Igen — mondja a boltos és becsomagolja az órát.

Mi hiányzik a karácsonyainkból? Az idő. Az ember ideje, mely átmelegíti az ismereteinket, melyben érzelmeink forró körbe zárják szeretteinket. Enélkül az ajándék csak tárgy, hideg áru, lelketlen papírcsomag, játéktalan ólomkatona. Csak magunkból adhatunk valamit, csak annak van értéke, csak az melegít. Magunkhoz pedig belső csönd kell, melyben megérnek a gondolataink, bosszúnk és dühünk megbocsátássá és megértéssé válik. Magunkhoz idő kell. Az ember ideje, mely független a világeseményektől, a hivatal packázásaitól, a kapkodó számadatoktól, a közlekedés zaklatottságától, a felületes érdeklődéstől, az ajándékok pénzértékétől, a világutazások fényes emlékeitől, a gyors szeretetektől. Az idő melege kell, melyben karácsonnyá válik a karácsony, baráttá a barát, szeretetté a szeretet. „Hogy melegedjenek az emberek." Hogy ne csak perceket tudjunk adni másnak, hanem életet, ne csak ajándékot — magunkat.

Enélkül kihűl a karácsony.

LANTOS FERENC

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Meglátni és nem szeretni

Mintha az Európa Kiadó Modern Könyvtár című sorozata valamelyik vidéki városban jelennék meg; ilyen képzetem támadt Pécsett, amikor betoppantam a Színház téri kiállítóhelyiség *Modern grafika* című tárlatára, amelyet a *Janus Pannonius Múzeum* munkatársai rendeztek.

Nem ez az első ilyen kiállítás. Legalábbis Pécsett, ahol a múzeum immár évek óta rendszeresen gyűjti, majd közszemlére teszi a kortárs európai és amerikai művészek alkotásait. Pontosabban: grafikáit, mert a gyűjtőmunka kizárólag sokszorosított nyomatokra korlátozódik. Ezek viszonylag olcsók, s a tapasztalat azt mutatja: az ajándékozó kedvű mecénások is könnyebben válnak meg tőlük.

Hogy mennyiben teljes a kép, azt a *külföldiek* mutatják. Tehetnénk ugyan kifogásokat, valahogy ilyenformán: ha itt van a Közép-Amerika legendás folklórját továbbörökítő venezuelai *Escobar Marisol*, akkor miért nincsenek grafikák más szobrászoktól, például Max Billtől vagy Yves Kleintől. Aztán: ha szerepel a kiállításon *Robert Indiana*, a pop art egyik legnagyobb mestere, akkor miért nincs legalább egyetlen nyomat Lichtensteintől, aki a képregény grafikai műfajából fejlesztette ki festészetét. Hiányát nem feledteti — tehetnénk hozzá — a hozzá felfogásban igen közel álló *Nicolas Krushenik* két szép munkája. S végül: az amerikai, angol, nyugatnémet, spanyol, olasz, francia művészek között csupán egyetlen keleteurópai név: a szlovák nemzeti felkelés besztercebányai emlékművét tervező *Josef Jankovic*. És így tovább... De nem érdemes sorolni a hiányzókat. Sőt, a vállalkozás félreértékelése volna. Ez a kollekció ugyanis nemzetközileg jegyzett és nálunk alig ismert alkotókat vonultat fel; ez a kiállítás — Magyarországon — nyugodtan mondhatjuk: reveláció.

Hogy mennyiben hiányos a kép, azt a *magyarok* mutatják. Képzőművészetünk számos jelentős figurája és irányzata hiányzik. Észrevétlenül. A pécsiek nemzetközi kiállítást rendeztek, magyar résztvevőkkel. Olyanokkal, meghozzá, akiknek munkássága a mai avantgard irányzataihoz kapcsolódik. Látható ezen a tárlaton néhány magyar nevű volt hazánkfia, az itthon felnőtt és itthon élő művészeknek pedig két nagy csoportja. A konstruktivisták szemgyönyörködtetően színes és szellemesen rafinált alakzatokat szerkesztenek, bámulatosan pontos kidolgozással. Közéjük sorolható a fenti leírásnak tökéletesen megfelelő *Fajó János*, a szemkápráztatást egyetlen színnel — a szürkével — elérő *Hencze Tamás*, a geometriai elemekből jelképeket formáló *Bak Imre*, a hieroglifákat kifundáló *Mengyán András*, vagy az építészeti díszítőelemeket tervező *Lantos Ferenc*. A másik tábort a konceptualisták alkotják. A konstruktivisták lapjain csupa elvont alakzat, az ő művészetük viszont az élet — nem ritkán az utca — mindennapi látványából táplálkozik. De csak látszatra ellentétes — legalábbis szögesen ellentétes — két világ ez. Hiszen a koncept art a valóságot dokumentumszerűen rögzítő fényképen is elvont módszerrel dolgozik. Ha *Attalai Gábor* egy megkopaszítás négy fázisát mutatja be, akkor ez egyszersmind az emberi méltóságtól való megfosztás ábrázolása is: látjuk, amint hajának elvesztésével a férfi vonásai fokozatosan eldurvulnak. *Pinczehelyi Sándor* sarlóval a kezében jelenik meg, a legkülönfélébb helyzetekben. Ez az önarcképnek álcázott kísérleti modell a sarló eszméjéhez fűződő viszonyunk lehetséges formáit szemlélteti.

Összefoglalva: annyiban teljes, amennyiben hiányos a kiállítás. Vagyis nyitott — koncepciójának feladása nélkül. Beleférnek a magyarok is. Nem vezéregyéniségek és nem sereghajtók. E világnagyságokkal teletűzdelt mezőnyben (Marisol, Indiana mellett említsük meg *Uli Pohlt, Karl Phalert, Christót*) eredetiségük feladása ellenére sem érezzük epigonoknak őket: például *Nádler Istvánt*. A piros hullámokat eregető *Keserű Ilonán* és a szürkéskék idolokat égi pályára küldő *Deim Pálon* ezúttal is megakad a szemünk. A pécsiek megmutatják nekünk a mai nyugat-európai és amerikai művészet néhány olyan tendenciáját, amelynek hazai művelői is vannak. Közlik a művészek legfontosabb életrajzi adatait, de a következtetések levonását a nézőre bízzák. Az épületeket és sziklákat hatalmas nylonokkal becsomagoló Christóról nálunk megmosolyogtató rémtörténetek és ugyancsak megmosolyogtató értelmezések keringenek. Most végre láthatjuk egy csomagját. Első feltételeként annak, hogy esetleg elvakultságnak mondott elfogultság nélkül is lehessen — Christót nem szeretni.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. aug. 7.
XXI. évf. 32. sz. 13. lap.
A túloldalon lásd: Almási Aladár: „Illusztráció" c. rajzát.

Spaturu
: Kerítés

HOL ÜLJÖ

Mondják, jó volna, ha a kritikus közelebb kerülne a színházhoz. Egy nyilatkozó művész szerint a legüdvösebb módszer: legyen a kritikus egy-egy társulat vendége hosszabb ideig és élje át maga is a produkció születésének fájdalmas, örömteli, mindenkor jó szándékú folyamatát. És ekkor beköszönt végre a tremga dei, az egyetértés boldog korszaka.

Az elképzelés tiszteletre méltó. Csak a célja kétes. A színház nem a kritikusnak játszik. A kritikus elsősorban nem a színháznak ír. Mindkét fél a közönségért van. Tegeződnek-e vagy éppen haragban vannak, ez befolyásolhatja ugyan a művészvilág közérzetét, de a szakmai berkek belügyeinél előbbrevalók a társadalom belügyei, előbbre való a művészet és közönség, kritika és olvasó egészséges kapcsolata. Ezt pedig kevéssé szolgálná a társulatnál vendégeskedő tollforgató bennfentessége. Félő, hogy a meghívott ilymódon még messzebb kerülne azoktól, akik nem a bemutatón látják azt, ami látható, a munkafolyamat végtermékét; az előadást. A tizediket vagy a hatvanadikat, esetleg éppen a darabto

Almási Aladár

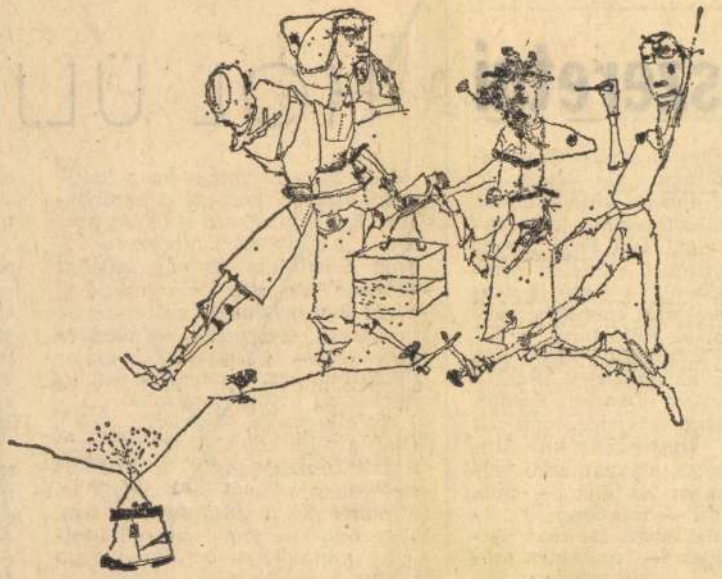

Élet és Irodalom, Bp. 1977. aug.6.

Almásy Aladár: Illusztráció

XXI. évf. 32. sz. 14. lap.

hatja ki, milyen sokáig voltam ér
sikertelen flótás. Egresen, ahol
ügyvédi pályafutásomat meg-
kezdtem, elismerem, hogy kez-
detben hibát hibára halmoztam,
részben igen érthető okokból, a
város egyetlen szakmai szem-

ünnepélyes pillanatra,
léptem apámhoz, aki
oklásával volt elfog-
özöltem vele, hogy si-
susszantam az ügyvé-
mire apám felémme-
tette orrát, mely már olyan
volt, hogy kenyeret lehetett
a vágni vele, és azt rebegte,
„Térdelj le, fiam", és meg
ett esküdnöm búcsúzó lelké-
üdvösségére, hogy nem segí-
elválasztani, amit isten össze-
tt, aztán felálltam és leporol-
a térdemet, és ekkor láttam,
már halott, gyakran vigasz-
azóta a remény, hogy hátha
m nem árthatott neki, lelki-
ről talán már végszavam előtt
és született, mindenesetre a
anforgó asszonykáig betartot-
szavamat, már csak azért is,
Egresen senki sem akart
pert bízni rám — — —
zintén szólva azért is bántam
latomat, mert énnekem az
nykával már egészen más
eim voltak, mondtam is neki,
inkább románcot kezdenék
ezért nem vállalom a kép-
etét, mert ha egy asszony
megkedveli az ügyvé-
a
f
ut
a kedve, ő erre azt indítvá-
ta, hogy beszéljük ezt meg
tóbban, már a városon kívül
nk, havas téli este volt, jobb
mmel felfedező körútra in-
m, a ballal elegánsan, köny-
én mozgattam a kormányt,
én lejtős úton gördültünk, én
ni üdvözítő mellékutat ke-
m, találtam is, ó jaj, mint-
száz méterrel előttünk föld-
rkollt az országútba, a föld-
kivilágítatlan lovasszekér,

MOLNÁR ZOLTÁN:

Vastalicska

Özvegy ember, idős ember, egyedül van, a világra hagyva.

Berti bácsi, noha azelőtt is megitta, amit egy egészséges ember, most mindinkább az italra maradt, más vigasz híján.

Talán nem is annyira az ital, mint a kisvendéglő, a társaság.

Berti bácsi gyerekei elmentek a városba; egyedül élt a hajdan gyerek-, kutya-, baromfi-lármájú házban, a mostani nagy csendben. Fel kellett hát néha kerekednie, s elment embert látni a kisvendéglőbe.

Mikor az alkonyati busz megérkezett a városból, munkából érkezőkkel, akkor ő már ott ült a megszokott asztalnál. Mindig akadt, aki kezében a sörével vagy a nagyfröccsével a Berti bácsi asztalához ereszkedett. S ha már odaült, szólt is valamit. Hogy még mindig nincs eső, a fene egye meg; vagy meleg ez a sör; vagy hogy ezek az ólomlábú gyerekek már megint vereséget szenvedtek a falu saját pályáján, kár is kimenni megnézni őket.

Berti bácsi ezekkel a megállapításokkal mindig egyetértett s többnyire még fűzött is hozzájuk valami kiegészítést.

Hogy az eső pontosan hány napja nem esett; vagy hogy a sör másfél órát várt a kocsmaudvaron, amíg le méltóztattak görgetni a pincébe; vagy hogyne kaptak volna ki, mikor maga a csapatkapitány innen ment haza szombat este, zárórakor.

Így aztán Berti bácsihoz nem lehetett csak úgy leülni; vele beszélgetni kellett. Szükséglete volt ez a hely, megtanulta kihasználni a beszélgetési alkalmat.

Dehát amíg várt, vagy amikor éppen nem akadt, akivel szót váltson, nem tehetett mást, ivott.

Így aztán előfordult, hogy egy kicsit viszontagságosan ment haza; dülöngélve, ittott megkapaszkodva a kerítésekbe. A kutyája elibement, értetlenül futkosott a lába körül.

Egyszer aztán az a nap is eljött, amelyiken először nem bírt a maga lábán hazamenni. Dülöngélt egy kicsit, meg-megkapaszkodott, azt hitte, majdcsak hazaér, ahogy szokott, s reggelre nem lesz semmi baj.

De most a kerítéslécet, amibe belemarkolt, nem tudta elengedni. Tartani se tudta magát. Mást nem tehetett, lassan leereszkedett a kerítés mellé. Néhány szál-
[illegible]
nekitámaszkodva.

A kutyája értetlenül bámulta, ténfergett, meg is ugatta, sem elmenni, sem ottmaradni nem volt kedve.

Mígnem valami fiatalok, akik még őnála is későbben szédelegtek hazafelé, bele nem botlottak.

— Né, ez meg Berti bácsi!

Valamelyiknek eszébe jutott, hogy kerít egy kényelmes vastalicskát. Otthonról, csak innen a harmadik házból. Megvárták. Hozta is hamar, csak azt kérte, hogy ő már itthon van, azok tolják haza az öreget, akik

Lantos Ferenc, festő

● KIÁLLÍTÁSOK. Lantos Ferenc festményei láthatók mától a nyíregyházai Jósa András Múzeumban. Kovács Tamás fotóit a Soproni Lábasházban állították ki. Ruzicskay György festőművész képeinek ezúttal a gyulai Dürer-terem adott otthont, Pál Gyula festményeinek pedig a vásárosnaményi művelődési ház.

–: O Kiállítások

8.

Esti Hirlap, Bp. 1978 jan. 20.

Lantos Ferenc, festő

A Szerkezet költészete

Természet — Látás — Alkotás címen 1972 óta vándorol az országban *Lantos Ferenc* didaktikai jellegű, ötrészes sorozata, amely 1977 tavaszán a Nemzeti Galériában került együttes bemutatásra. Most a Józsefvárosi Kiállítóteremben egyéni kiállítással jelentkezett, amely a Szerkezet költészete címet viselte. A felsorakoztatott művek elsősorban geometrikus alapformákat ábrázolnak. A logikus rendezettség és a sokféle képi megjelenítés önmagában is szimbolizálja azt a szándékot, hogy a kiállított művek nem műtárgyak, hanem vizuális formaépítési javaslatok, amelyek a környezetben sokféle anyagból, sokféle funkció szolgálatában valósíthatók meg.

— Nincs-e ellentmondás a művész szándéka és aközött, hogy itt tulajdonképpen táblaképeket láthattunk?

— A táblakép feladatát abban látom, hogy a festő itt kísérletezheti ki a ma aktuális képzőművészeti, vizuális problémákat. Itt fogalmazhatja meg önmaga és a világ kapcsolatát, amely a fent említett sokféle alkalmazást eleve feltételezi.

— Az alkalmazásnak mely területét tudja elképzelni?

— Lényegében minden terület alkalmas, amely az emberrel kapcsolatos. Ebben legfeljebb lehetnek fontos és kevésbé fontos területek. Úgy gondolom, ma ott van a legtöbb tennivalónk, ahol egyszerre nagy tömegekre tudunk hatni, a környezetalakítás területén, ez pedig elsősorban az építészetet jelenti.

— Hogyan látja az építész és képzőművész ideális kapcsolatát?

— Az ideális kapcsolatot abban látom, hogy az építész és a képzőművész mint tervezők úgy alakítják kezdettől fogva munkájukat, hogy a megoldandó közös feladat érdekében mindegyik idomul a másikhoz. Ez az együttműködés természetesen a mai gyakorlattól eltérő szemléletet igényel. Ha eljutunk odáig, hogy az épületeink ennek az eredményeként jönnek létre, olyan szervességhez jutunk, melyben az építészet és képzőművészet nem válik el egymástól, mint ahogy a virág formája és színe sem.

— Milyennek látja a ma lehetőségeit?

— Azt hiszem, semmi esetre sem várhatjuk ölbe tett kézzel azt az időszakot, amikor majd minden simán megy. Egyrészt tehát kísérleteinkben ezt az „ideális időszakot" folyamatosan elő kell készíteni. Másrészt tudomásul kell vennünk, hogy az építészettel kapcsolatos megoldások nagy részét félmegoldásként kell végeznünk, arra törekedve, hogy a korlátok között is a lehető legoptimálisabb szervességet és minőséget hozzuk létre. Egyébként meggyőződésem, hogy mindkét részről több odafigyeléssel és felelősséggel, nagyobb eredményeket lehetne elérni, mint ahogy már néhány példa az ország különböző területén ezt mutatja.

B. E.

B. E.: A szerk
Esti Hírla

2

további emeléseket jövő
novemberéig.

likus konferencia képvise-
lője, *Jessie Rattley* asz-

Carter ma Belgiumba utazik

Párizs, január 6.

ér véget Carter amerikai el-
nök franciaországi látoga-
tása.

**Az elnöki különgép dél-
előtt Brüsszelbe, a világ-
körüli út utolsó állomásá-
ra indul.**

A *Giscard d'Estaing* ál-
lamfővel és *Barre* miniszt-
terelnökkel kitűzött utolsó
megbeszélésen az előzetes
jelzések szerint, a leszere-
és témaköre, valamint gaz-
dasági kérdések lesznek
napirenden. Ezután az
Elysée-palotában

**Carter és francia házigaz-
dája rövid sajtónyilatko-
zatban számol be a tár-
gyalások eredményeiről.**

Tegnap este Giscard
Estaing a nagy Trianon
palotában rendezett *130 te-
tékes díszvacsorán* a
franciaország és az Egye-
lt Államok közötti megér-
s fontosságát hangsúlyoz-
a világbéke megőrzésé-
ek szempontjából, utalva
ra, milyen szerencsétlen
következményei voltak az
ső világháború után a bé-
feladataival kapcsolatos
élreértéseknek".

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1972 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HUNGARIAN REVIEW
Budapest

Ferenc Lantos

ART 1021

EXHIBITION VISITORS DO IT THEMSELVES The scene one is faced with on entering a room on the top floor of the Hungarian National Gallery, now housed in Buda Castle, is rather unusual in Hungary; people of all generations are busy selecting multicoloured slips of paper. They cut them out and glue them, all with a view to seeing how they can apply the lesson learned at the exhibition they have just seen.

The exhibition has come to Budapest from Pécs, a city in the south of Hungary. In Pécs people have more chance to get acquainted with up-to-date art than in Budapest (the city has a New Hungarian Gallery, with a much more modern collection than the one in the Budapest National Gallery; it has a Vasarely Museum and a collection of Csontváry's paintings). It is in Pécs that Ferenc Lantos, an enthusiastic young artist and art teacher and some of his helpers work. The exhibition—really a series consisting of five parts—has been set up by them with infinite care and dedication. Now, in Budapest, all the five parts have been presented to the public at the same time. In his series of experimental exhibitions Lantos tries to show the "man-in-the street at an exhibition",

the structural similarities in the forms of the world; the bases of the theory of colours and the most important schemata in the compositional systems of art. By no means is this a propaganda piece for abstract art. The photographs and objects used as illustrations cover a range from Michelangelo to painted Hungarian chests. They reveal forcibly and with a great variety the similarity of structural systems, ornamental motifs of art, which emerged in different places and different periods. By breaking up the motifs, by moving and multiplying them, abstract ornamental designs come into being—this is practised by the visitors who are working with the slips of paper in the entrance hall of the exhibition.

Nor is the exhibition content with showing examples from art: it also displays poems and music whose structural principles are similar. We can see documentary photographs from the world of nature too.

This inventive exhibition is very welcome in the gallery of Hungarian art.

A. Sz.

10,500 numbered blocks.

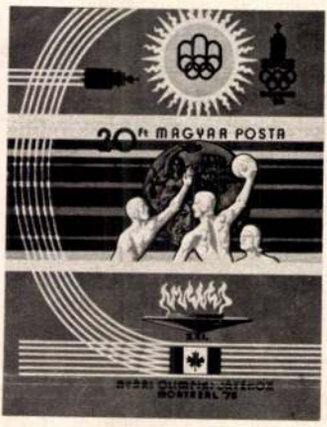

Cooking

Stuffed Pears. Ingredients: 1 kg small pears, the juice of a lemon, 30–40 gm candied orange peel, 400 gm sugar in 2.5 decilitres of water to make a syrup. Peal the pears, leaving the stalks on, and with a pointed knife carefully scrape out the cores. Cook them through in water and lemon juice, and drain carefully. Stuff the pears with candied orange peel and place them in preserving jars. Cover them with cold syrup, seal the bottles and steam them for ten minutes.

Cherries in Brandy. Ingredients: 2 1/2 kg cherries, 2 kg sugar, a little salicylate, 1 decilitre of brandy (or rum). Carefully stone the cherries ready for bottling. Arrange alternate layers of cherries and sugar in the jars, allowing 350–400 gm sugar to a litre jar. Add a little salicylate at the top of each jar, and pour on 0.25 decilitres of brandy or rum per jar. Seal the jars and steam slowly.

Raspberry syrup. Ingredients: 1 kg raspberries, 750 gm sugar. Use fresh ripe raspberries. Crush the raspberries and leave them in a china or glass bowl for six or seven days in a warm place (not in the sun). Place the raspberries in a muslin bag and drain out the juice. Add the sugar and bring the juice to the boil. Boil for ten minutes, removing any froth that gathers. Pour into bottles, seal or cork tightly and steam.

Preserved melon. Ingredients: 5 kg melon, 4 kg sugar, 2 lemons. Choose firm green-skinned, yellow-fleshed melons. Skin the melons and take out the seeds. Cut the melons into finger-thick pieces, cook gently in water and lemon juice, and drain in a sieve. From the juice and the sugar make a thick syrup in an enamel saucepan. Put in the melon pieces and cook for a few minutes longer. Let them stand till the next day, and then carefully take out the melon. Bring the syrup to the boil and put back the melon. Cook for a further five minutes. Repeat this process until the syrup thickens, then put the melon into preserving jars and cover them.

Terka Pogány

Lantos Ferenc
1021

MEGÚJULÓ ZOMÁNCMŰVÉSZET KECSKEMÉTEN

A kecskeméti nemzetközi zománcművészeti alkotótelep egy évvel ezelőtt a kitüntető symphosion nevet kapta. Az idén, egy éves korában átkeresztelték. Külső és belső erők egyaránt részt vettek akkor — és most is — a formálásban. A szovjet tűzzománc mesterei egy Tbilisziben tartott kiállításon megismerve a magyar festékek minőségét, a kecskeméti zománcipari gyárhoz kapcsolt időszakos nyári művésztelep létesítésének gondolatát vetették fel Jurij Koroljovval az élen. A szovjet és magyar képzőművész szövetség egyaránt fontosnak tartotta a közös munkálkodást, s Bács-Kiskun megye illetékesei örömmel vállalták a házigazda szerepét.

Az 1975. évi telep fontos tanulságokkal szolgált. A szervezésre és a célkitűzés megfogalmazására egyaránt. Míg előbb az egyéni alkotói feladatok foglalkoztatták a művészeket, addig ebben az évben a zománc külső és belső térben való elhelyezésének kevése került a középpontba. Persze, mint minden indulásban, ebben is akadtak kátyúk bőven. S a kátyúalkotók sem hiányoztak. Érdekek csatáztak például akkor, amikor egyik oldalról: már fennálló, vagy most tervezett építmények zománcdíszítését, a másik oldalról pedig nem létező, vagy ókori építmények (Gizeh-piramis) külsejének elméleti díszítési tervét kívánták volna meg a művészektől. Nyilván másképpen működhet az az alkotótelep, amely tudván tudja, hogy eredményei nem csupán egy fikció kiállítási tárgyai, hanem a valóságos élet szerves darabjai lesznek. A józanság dicséretét mondja, hogy a ma emberéhez szóló és a ma épületeit díszítő tervek születtek — ha nem is egy az egyhez méretben (mert csak az ilyenek lehetnének bizonyító erejűek) — az alkotótelepen, s háttérbe szorult a zománcművészet szerepét degradálni akaró érdek, ami művészeti közéletünkben olykor görbe utakra kényszeríti az egyébként fényes Tudatot.

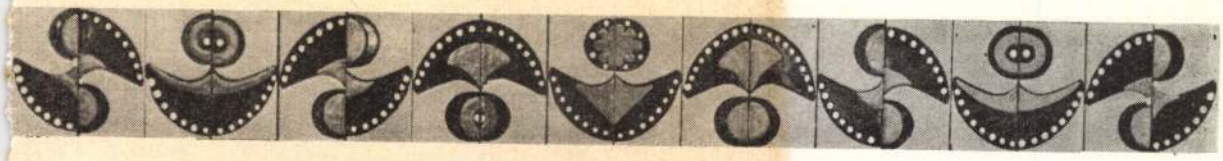

MORELLI EDIT: FRIZ-TERV

AZ ALKOTÓTELEP KIÁLLÍTÁSÁN 15 művész alkotásait láthattuk. Meghatározott terveket készítettek az alkotók a kecskeméti kéttemplomközi Kodály Intézet utca feletti átjárójának alsó-, az uszoda bejáró és az autóbusz pályaudvar felső peremének tűzzománc díszítésére, a Kiskunsági Nemzeti Park épülő központjára, s más épületekre.

Az eredetihez viszonyítva többnyire túlkicsinyített tervek nem mindenkor alkalmasak a megvalósítandó mű helyes megítélésére azon a kiállításon, amelyen a tálalás, a művek egymásra gyakorolt közeli hatása, helyzetüknek a tervezettől merőben eltérő volta befolyásolja az ítéletalkotást. A zománc kevéssé ismert alkalmazási területe (épület) csak szaporítja a vizsgáló buktatóit. Nem közömbös az sem, hogy — konkrét

megbízások nélkül — mi befolyásolta inkább a művészeket: a kiállítási megmutatás vagy a megvalósuló mű gondolata.

Kételyeim ellenére, látásom, tapasztalásom, s hitem szerint, Kátai Mihály, Lantos Ferenc, Petrilla István és Morelli Edit művei szolgálják legjobban az alkotótelep konkrét feladatainak megfelelő célt.

Lantos, Kátai és Petrilla nagyvonalú művészetükkel felbontják azt a határt, amely a képzőművészetet az iparművészettől elválasztja. Mindhárman más-más forrásból merítve hasonló minőséghez jutnak; s mindhárman meggyőznek arról, hogy a célfeladatokat magas színvonalú analízis, képzeletgazdag variációk, majd összegező és egyszerűsítő munka előzte meg, amíg az épületre és környezetre szabott okos megoldás született.

Morelli Edit művészete minőségében közeli rokona az övékének azzal a különbséggel, hogy azok kemény dekorativitása és gondolati tartalma ellenére ő inkább színbeli, hangulati és szerkezeti összhanggal teremt kapcsolatot a díszített épülettel.

Az alkotótelep résztvevői közül a két szovjet művész: Lilija Szitnyikova és Jurij Szaveljev kisméretű iparművészeti munkáiban kiemelkedő technikai bravúrt csodálhattunk meg, mely feltehetően ösztönzően hatott a szakma e területén még kevesebb tapasztalattal bíró teleplakókra is. A kiállítás rendezőjét, Sümegi György művészettörténészt nemes és előrelátó szándék vezette. Az áttekinthetőséget szolgálja, hogy külön csoportban láthatók a bemutatón az egyes témák, s hogy a feladatmegoldó tervek mellett épület tervrajzok, makettek és fényképek, valamint előzetes vázlatok láttatják a szemlélővel a tervező felmerült problémáit és a megoldások minőségét.

BOKROS LÁSZLÓ TERVE

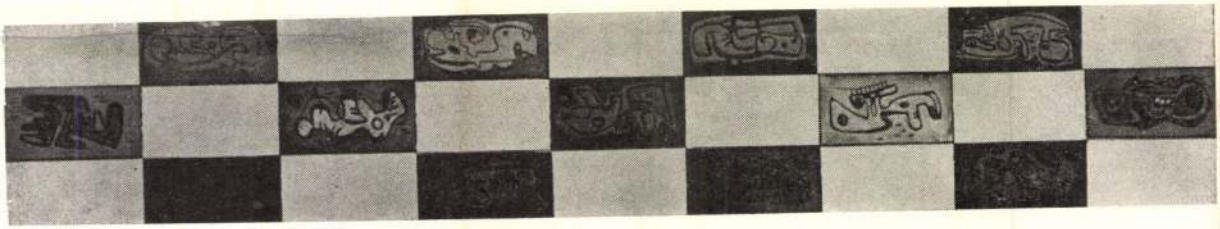

LANTOS FERENCCEL BESZÉLGETÜNK:

Szót ejtünk a különböző célú magyarországi művésztelepekről, köztük a kecskeméti-ről.

Lantos az a művész, akinek legtöbb megálmodott műve valósággá vált; épületeket varázsol vonzóbbá, egyben vizuálisan nevel, problémákat vet fel, s meg is old egyben. Pedagógiai gyakorlata is közismert, s nem fér kétség ahhoz, hogy minden lépése közösségi célokat szolgál.

— A zománc rendkívül széles skálán kijátszható; az ékszertől a murális művekig minden területen alkalmazható.

— Tehát művészeti ágakat is egybekapcsol?

— Igen, benne megvalósul a művészet és iparművészet egysége. S erre egyetlen más anyag sem alkalmas. Talán ezért is van, hogy sok művész, művészettörténész, kritikus nem tud vele mit kezdeni: kilóg mindegyik megcsontosodott kategóriából.

— Ilyenformán a művészettel kapcsolatos elméleti kérdéseket is felülvizsgáltatja azzal, aki foglalkozik vele.

— Éppen sokoldalú felhasználásának lehetősége miatt érinti a komplex vizuális problémákat. Annak a változásnak vagyunk tanúi és részesei a zománcművészet kapcsán, amelyben az anyag hatást gyakorol a szemléletre, s így magában hordja a fejlődés lehetőségét.

— A zománc megjelenése tehát megváltoztatja a szemléletet, s ugyanakkor az új szemlélet más anyagokra is visszahat?

— Igen. Néhány szót a szemléletváltozásról: a zománc anyagának alkalmazási területe széles, tehát a művészet szervessé válását segíti elő. Némely műfaj, mint például a táblakép, önmagát zárja ki abból a körből, amelyben a szervessé válás lehetséges, és lényeges megújulásra képtelen. Milyen egyhangúak az úgynevezett táblakép-kiállítások!

— Nézzük a zománcművészet szerves voltát. Hogyan kapcsolódik a társadalommal?

— Az építmények közvetítésével. Tegyük fel, hogy értelmes, célszerű épületen alkalmazzuk a zománcot. Ha értelmes és tiszta formákkal és színekkel vesszük körül magunkat, azok értelmet és tisztaságot sugároznak ránk.

— Milyen reális lehetősége van ennek a házgyárakban készült építmények esetében?

— Nincs veszve minden. A fokozott odafigyelés a tervezésben, ügyszeretet a kivitelezésben sokat tehet.

A kecskeméti alkotótelepre terelődik a szó.

— Mi emelhetné a mainál nagyobb rangra?

— A szervezett kollektív munka: egy feladaton több művész dolgozhatna.

— Nyilván hasonló gondolkodásúak?

— Tágabb értelmű szemléleti egységre van szükség ebben az esetben. Persze az együttműködés oly módon valósulhatna meg széles skálán, hogy az erők több feladat köré csoportosulnának. Ez jó szervezéssel, megfelelő programmal keresztülvihető.

— Talán az 1975. és 1976. évi telepek hibáinak megállapítása is segíthetné a telep jövőjét?

— Ezek láttán elsőként a morális tisztaság igénye merül fel. Ha sikerülne elkerülni az egyéni pecsenyesütögetést, a jövő sokat ígérhet. Ha nem, az a telep morális létét veszélyezteti. Fontosnak tartom ezen felül és ennek kapcsán is azt, hogy a társadalom számára hasznos, illetve használható lehetőségek keljenek életre.

— Az egyéni pecsenyesütögetés mindenkor ellenkezik a társadalom érdekeivel.

— Legtöbbször még azzal a művészével is, aki így gondolkodik. A kollektívának mindig nagyobb távra kell koncentrálnia: mind a társadalomnak, mind az alkotónak ez az érdeke, mert várakozási ideje — melyet becsületes munkával tölt ki — később számára is színesebb és érettebb gyümölcsöket terem.

Akik tiszta szándékkal és eredményesen dolgoznak a telepen, azoknak a működése — épp ezért — egyben a színvonalat is jelenti. Kézenfekvő tehát, hogy ők nyerjék el a társadalmi megbízásokat. Ez társadalmi érdek!

— Hogyan lehet elképzelni azt a jó kollektívát, amelyik képes a társadalmi feladatok színvonalas megoldására?

— Szükség van a műhelyszellemre, mely az alkotótelep tagságától függ. Szerencsés dolog, ha állandó mag alkotja a tagság zömét, míg kisebb részét az az új réteg képezi, mely szellemi rokonsága révén e maghoz igazodik. Nagyon lebecsülőnek tartom azt a gyakorlatot, amely a telep tagjainak valamiféle ,,szociális juttatásként" kínálja fel a zománctelepi beutalót.

— Hibák és távlatok így együtt mit mondha
— Semmit és mindent aszerint, hogy mely
A tavalyi és az idei munka közötti különbség má
más-más műfajú művész közeledése egyértelm
törzstagság magvának kialakulását sejteti.

BOKROS LÁSZLÓ TERVE

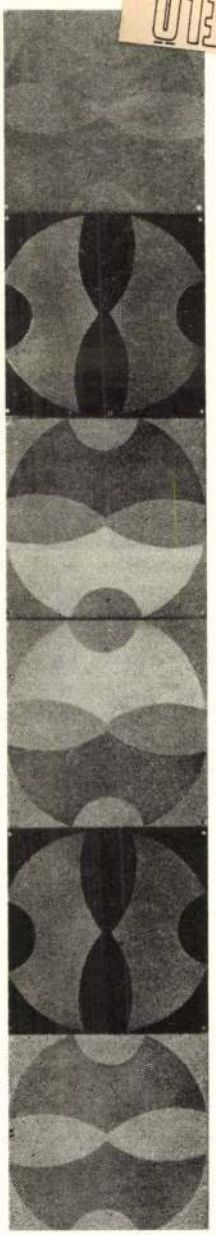

SAJTÓIGAZOLÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
1976
Fotrás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Lantos Ferenc grafikus

1975 JUL 26

1021

Bemutatjuk a Pécsi Műhely grafikáit

A Pécsi Műhely munkássága viszonylag kevésbé ismert. Pedig a műhely öt fiatal tagjának (Ficzek Ferenc, Halász Károly, Kismányoky Károly, Pinczehelyi Sándor, Szijártó Kálmán) és mesterüknek, Lantos Ferencnek most közölt munkái feltétlenül figyelemre méltó törekvésekről tanúskodnak. Alkotóik (valamennyien a pécsi Tanárképző Főiskolán végeztek rajztanárként) a geometrikus absztrakció képviselőiként indultak. Itt bemutatott munkáikban túlléptek a geometrikus problémákon. Az időbeli változások képileg rögzített szakaszaiból állítanak össze struktúrákat. Grafikai lapjaikon a tiszta, megtöretlen színnek még a legelvontabb, konceptuális problémák megoldásakor is döntő jelentősége van. Mindezt egyébként meggyőzően bizonyította legutóbbi pécsi önálló kiállításuk ez év májusában.

Munkáikat a művesség megbecsülése jellemzi akkor is, amikor a legújabb technikai lehetőségekkel, vagy akár plasztikával kísérleteznek, és akkor is, amikor kísérleteik eredményeit „hagyományos" festői eljárásokkal vásznon is rögzítik. Ez alkotói felfogásuk egyik legfontosabb összetevője és értéke.

2

Pinczehelyi Sán

ÁRA: 2,50 Ft

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 SEP 2 [illegible]

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Lantos Ferenc

1975 SEP 2 [illegible]

1021

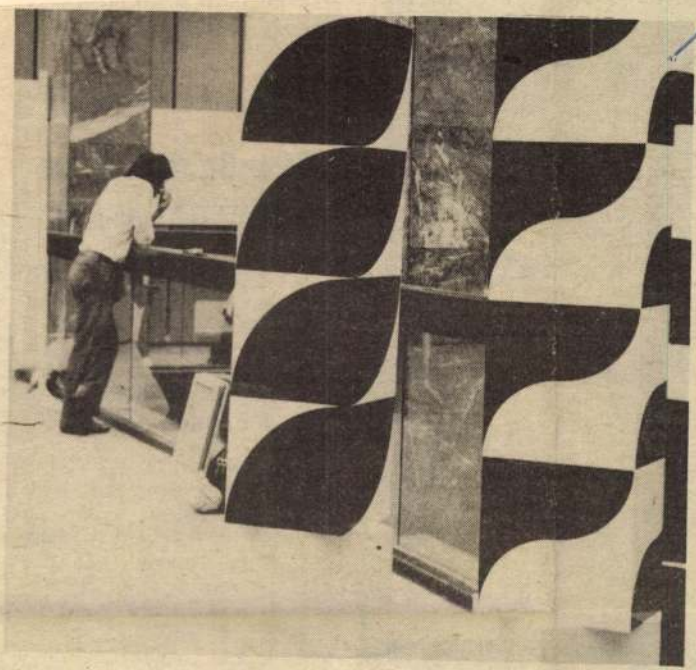

A Janus Pannonius Múzeum Természet–Látás–Alkotás sorozatának eseményeként „A tér" címmel nyílt kiállítás tegnap délután 17 órakor Pécsett, a POTE aulájában. A kiállítást Lantos Ferenc, a Pollack Mihály Műszaki Főiskola tanára mutatta be.

Naponta 2000 mázsa
— Szokolai felv. —

MÁV-nál

A közlekedési tárcaközi operatív bizottság pénteken ülést tartott.

A megbeszélésen megállapították, hogy a fuvarozási igények döntő többségét mind a vasút, mind a Volán kielégíti.

A héten rakodási rekord született a MÁV-nál. Kedden a vasúti hálózaton 14 787 vagont raktak meg, összesen csaknem 365 000 tonna áruval; ilyen teljesítményre évek óta nem volt példa. A közületek gépkocsijainak igénybevételére eddig nem volt szükség.

1021

KIÁLLÍTÁS KECSKEMÉTEN

A zománc demokratizálódása

Tervek — nemes anyagból

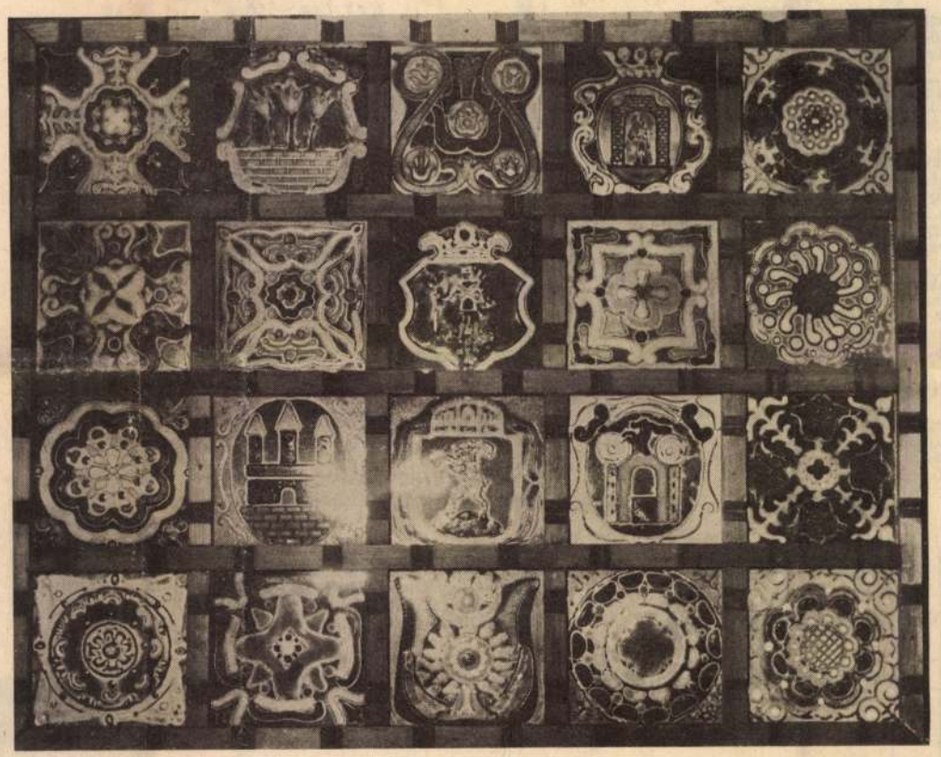

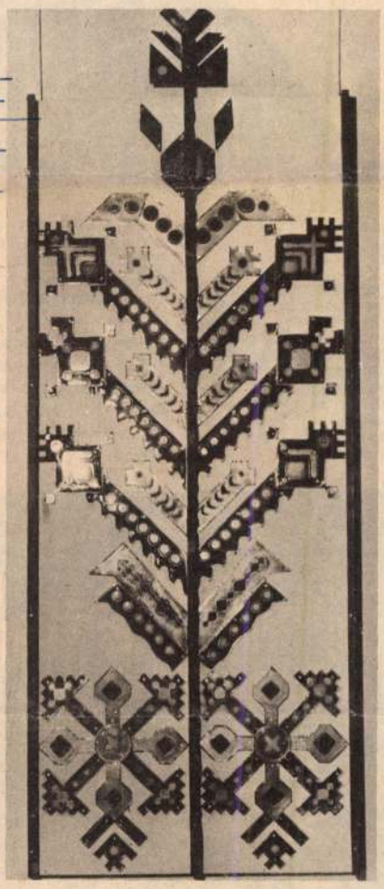

Elöljáróban figyeljünk Lantos Ferencre, aki másfél évtizede foglalkozik a zománcművészet épületdíszítési felhasználásával: „Ha értelmes formákkal és tiszta színekkel vesszük körül magunkat, környezetünk is értelmet és tisztaságot sugároz vissza ránk." A tömör megfogalmazás mottója lehetne a II. Kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelep kiállításának, amely a megyei művelődési központban látható.

Első alkalommal tavaly hívták életre az egy-egy hónapig működő alkotótelepet. A műveket akkor is bemutatták. Érdemes felidézni néhány sajtóvisszhangot, hogy még inkább érzékelhető legyen a változás. (A cikkeket a *Pap Gábor* és *Sümegi György* szerkesztette kiváló katalógus sorakoztatja fel.) „Ez az új típusú anyag olcsón előállítható és nagy léptékű külső-belső burkolásra egyaránt felhasználható" — nyilatkozta Kátai Mihály a Művészet című folyóiratnak. „A házgyári épületek és lakótömbjeink monotóniájának feloldására, a városkép színesítésére talán a legalkalmasabb, legtartósabb anyag az időt és az időjárás viszontagságait álló, színtartó tűzzománc." (Nők Lapja). „Egyelőre az eredmény felemás. Mert a kecskeméti bemutatón is kiderült, hogy igen sokan grafikai felkészületlenségüket, festészeti tehetetlenségüket zománcozzák be... Kár, hogy Ásztai szellemes ajánlásain kívül csak nagy méretekre erőlködő, művészkedő murális tervek készültek az idén Kecskeméten" — állapította meg *Rózsa Gyula*, a Népszabadság 1975. augusztus végi számában.

A felemás megoldások kísértéseinek elkerülésére 1976-ban tudatosabbá vált az előkészítés. Az alkotótelep meghívott tagjai előre meghatározott épületek, illetve épület-tervek közül választhattak, hogy megformálják díszítő zománcműveiket. Ugyanakkor konkrét megbízatás nélkül láttak munkához, hogy a feladatok felelőssége ne szorítsa vissza a kísérletező és tanulási kedvet. A Kodály Intézet tetőátkötésének burkolati tervét például öten, a leendő autóbusz-pályaudvar körbefutó friz-tervét négyen dolgozták ki. S több elképzelés született különböző termek belső díszítésére is.

Az eredményeket a művelődési központ tárlata vonultatja fel. Az első benyomás az, hogy ezen a zománcművészeti kiállításon kevés a zománc. Tavaly 150 alkotás sorakozott fel, most ennek az egyharmada. Igaz, kevesebb külföldi művész jelent meg, a nemzetközi jelleget mindössze ketten kölcsönözték az alkotótelepnek, akik a félidőben érkeztek meg Moszkvából, *Lilija Szitnyikova* és *Jurij Szaveljev* míves zománcbetétű ékszerekkel jelentkezett.

De természetesen nem a mennyiségi szempont a meghatározó ilyen esetekben. Százszorta lényegesebb, hogy kirajzolódnak a zománcművészet továbbfejlesztésének környezetformálási lehetőségei. Ennek három útját tárja fel a tárlat, s mindegyik a zománc demokratizálódásából indul ki. Vagyis az ötvöstárgyak díszítésének anyaga, az egykori királyi ékszer — a magyar királyi korona alsó része rekeszzománcból van — az utcára, épületek homlokzatára, közterekre kerül.

Lantos Ferenc a zománc újabb, nagyiparilag készíthető díszítőváltozatait találta ki Kecskeméten. Ugyanabból a vonalszerkezetből indul ki, elcsúsztatja egymáson a nyújtott negyed- és félköröket, pozitív és negatív formákkal többszörözi meg a variációs lehetőségeket — s máris olyan frizt vagy zománctáblát helyezett el az autóbusz-pályaudvar homlokzatára, illetve a Kodály Intézet tetőátkötésére, amelyeket az a gondolat hívott életre, hogy túlzott figyelem-felkeltésükkel ne lassítsák le a forgalmat, mégis üde színfoltként hassanak. Ugyanilyen témákra más elképzelések is születtek. Stílszerű, és Lantos Ferenchez áll közel *Dohnál Tibor* terve. Ugyancsak külső díszítésre szolgálnak, ám nem a jóval olcsóbb nagyipari módon, hanem egyedileg készíthetők el *Kótai József* és *Morelli Edit* tökéletes hatású városcímerei. *Zidarics Ilona* összeboruló kék és piros formái szinte ritmizálják a teret, jelen esetben a Szerszámgépipari Művek kiállítótermét. A mozgás hullámzó képzetét kelti *Litkeyné Komáromi Györgyi* finomságokban gazdag friz-terve az autóbusz-pályaudvar homlokzatán. *Petrilla István* életfa-részek variációit helyezte el a Kiskunsági Nemzeti Park főépületének fehér falára. A nagyiparilag gyártható és az egyedileg készíthető külső-belső díszítések mellett a harmadik, térplasztikai lehetőségre *Deim Pál* ötletes, a lakótelepi tájékozódást elősegítő zománc-szobra hívja fel a figyelmet.

A zománcművészet sem nem tisztán iparművészet, sem nem tiszta képzőművészet. Határhelyzetének lehetőségei az építészettel való kapcsolatában kezdenek kibontakozni. S a zománcművészeti alkotótelep idei kiállítása már sokkal kevésbé kelti az ilyen vagy olyan képkiállítás benyomását, hiszen a zománcművek végleges, környezeti beilleszkedését makettek és tervrajzok szemléltetik. Ugyanakkor nem ártana tovább lépni. A stúdió jellegét, az alkotás folyamatát és célját szövegekkel és néhány technikai eszköz becsempészésével lehetne érzékeltetni. Az égetőkemencét természetesen nem kell kimozdítani a helyéről, érdemes otthagyni az alkotótelep színhelyén, a kecskeméti műszaki főiskolán, hogy jövőre is megtalálják a meghívott művészek.

Halász Ferenc

● **Morelli Edit: A Kodály Intézet tetőátkötésének kazettás mennyezet-terve.**

● **Petrilla István: A Kiskunsági Nemzeti Park falsíkjának díszítési terve.**

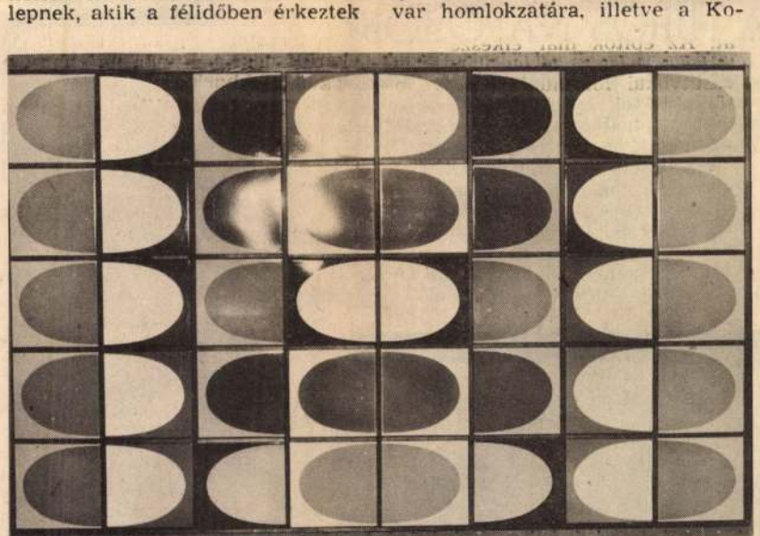

● **Lantos Ferenc: A Kodály Intézet tetőátkötésének burkolati terve.**

detések

4 SZEMÉLYES rekamié és 2 fotel eladó. Kecskemét, Lenin tér 4. I. 23. 43158

Vegyes

ÜRES szoba, konyha albérletbe kiadó. Kecskemét, Miklovicsfalu II. utca 18. 3665

BÚTOROZOTT szoba egy vagy 2 nő részére kiadó. Kecskemét, Talfája utca 4. 3686

Házasság

54 ÉVES, jókedélyű, fiatalos megjelenésű özvegyasszony házasság céljából megismerkedne 65 éves korig, jó megjelenésű férfival. Leveleket „Tanyasiak ne válaszoljanak" jeligére a Kiadóba kérek. 43149

MEGISMERKEDNÉK házasság céljából magányos, 60—65 év közötti nővel. Lakásom van. Leveleket: „Nyugdíjas 03200" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 3674

Hirdessen lapunkban!

Tekintse meg Ön is a „Hírös Napok"-on bemutatásra kerülő mezőgazdasági gépeinket

MEZŐGAZD... GÉPGYAR... SZOLGÁL... VÁLLALAT
KECSKEMÉT
Külső szegedi út 136
telefon 13-860
telex 2.' 211

1178

SAJTÓHGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-136
PETŐFI NÉPE
1976 SEP 2

MUNKAALKALOM

FELVESZÜNK gépkocsikísérőket AMFORA ÜVÉRT, Kecskemét, Széchenyi tér 15. 3682

VILLANYSZERELŐKET, vízvezetékszerelőket, autószerelőket, lakatosokat felveszünk. Jelentkezés helye: ÉBKM. Vízmű Vállalat Kecskemét, Vízmű u. 1. sz. Munkaügyi osztály. 3530

FEMMUNKÁS Vállalat kecskeméti gyára felvételre keres 8 általánost végzett fiatalokat hegesztőlakatos átképzős munkakörbe. Jelentkezés a gyár munkaügyi osztályán, Kecskemét, Izsáki út 2—5. 3572

A KECSKEMÉT és Vidéke Sütőipari Vállalat felvesz üzem-, munka- és termelésszervezőt, szakboltvezetőt. Jelentkezni lehet a vállalat központjában: Kecskemét, Szolnoki út 23—25. 3708

HABSELYEM Kötöttárugyár V. sz. Gyár azonnali belépéssel felvesz elektroműszerészt és villanyszerelőt (lehet kezdő is). Jelentkezés: Kiskunfélegyháza, Felszabadulás u. 62. Telefon: 525. 1127

LÁTOGASSA MEG KIÁLLÍTÁSUNKAT, ÉS KÓSTOLJA MEG ITT KÉSZÍTETT KIVÁLÓ TERMÉKEINKET!

Burek, pirog,

réteskülönlegességek

KALOCSA ÉS VIDÉKE SÜTŐIPARI VÁLLALAT

Minden kedves látogatót örömmel kiszolgál a Kalocsa és Vidéke Sütőipari Vállalat.

1160

Választékos zöldség + gyümölcs fogyasztás = korszerű táplálkozás

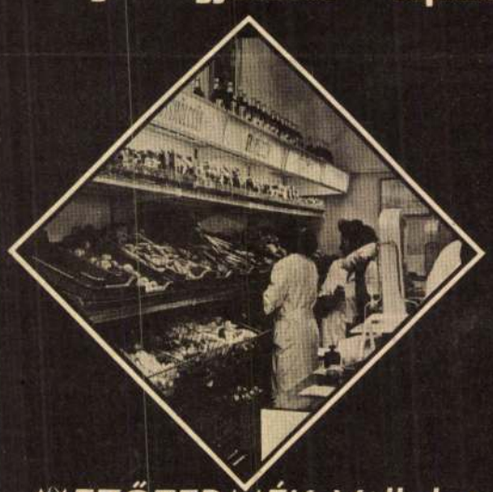

MEZŐTERMÉK Vállalat

11 68

A HÍRÖS NAPOKON

Látogassa a bajai Augusztus 20. és a csávolyi Egyesülés Termelőszövetkezet közös pavilonját.

Az Augusztus 20. Tsz a legszebb paprikáját, paradicsomát, dinnyéjét, csemegeszőlőjét, hagymáját és almáját állította ki, míg a csávolyi Egyesülés Tsz főként vágóhídi termékeivel, olaszszalámival, szalonnafélékkel szerepel a kiállításon. Gyümölcsei közül a csemegeszőlő, a körte és az alma bizonyára magára vonja az érdeklődők figyelmét.

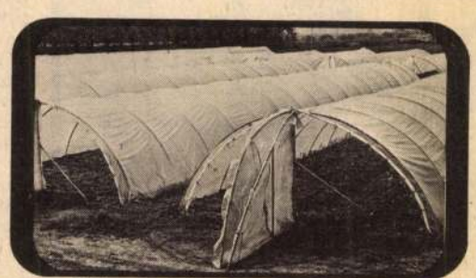

Fóliasátrakban és üvegházakban

KECSKEMÉTI KONZERVGYÁR

Színes, látványos a Kecskeméti Konzervgyár pavilonja

JELENKOR

1

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1975

XVIII/10

A TARTALOMBÓL:

GALAMBOSI LÁSZLÓ
KERESZTURY DEZSŐ
LOVÁSZ PÁL
PÁKOLITZ ISTVÁN
TANDORI DEZSŐ
VERSEI

*

BERTHA BULCSU
INTERJÚ LOVÁSZ PÁLLAL

GÁLL ISTVÁN:
ÁPRILIS BOLONDJA

MÉSZÖLY MIKLÓS:
TÉRKÉP, ALISCÁRÓL

TUSKÉS TIBOR:
BESENCE

*

CZINE MIHÁLY:
CSUKA ZOLTÁNRÓL

FUTAKY HAJNA:
CSANÁDI IMRÉRŐL

POMOGÁTS BÉLA:
LENGYEL JÓZSEFRŐL

*

FULEP LAJOS
EMLÉKEZETE

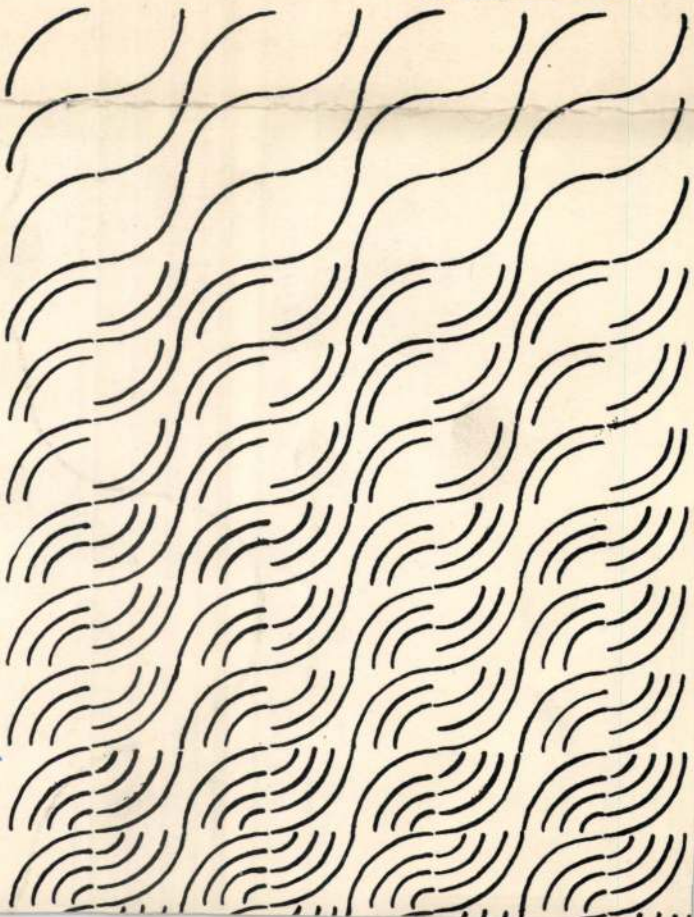

10

Lantos Ferenc, festő

Lantos Ferenc: két rajza

1. Címoldal
[Külső-belső-borító: 1]
2. Külső-belső-borító: 2.

XVIII
10.

JELENKOR, Pécs, 1975. október

Lantos Ferenc: rajza

JELENKOR, Pécs, 1975.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796
1977 FEB 5
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Lantos Ferenc
1021

Lantos Ferenc szitanyomata

ott barázdák története

utóélete mégis arról tanúskodik, amit a fordítások történetében már számtalanszor tapasztaltunk: a remekmű még a leggyöngébb átültetésen is „átüt". Enyedi didaktikus-moralizáló átdolgozását addig fúrta-faragta, bővítette az utókor, amíg vissza nem lopta bele a nagygondosan kihagyott szórakoztató részleteket, s nem tette Enyedit (vagy Boccacciót?) számos kiadásban megjelenő népszerű hazai szerzővé. *Gergei Albert Árgirusa*, ez a bűvös-bájos tündérmese szintén olasz példát követ. Szép és nagyon magyar szövege alig-alig juttatja az ember eszébe, hogy ez is *átdolgozás;* lám, itt már teljesen hasonult az „elszántott barázda"; Árgirus annyira a mienk, hogy népköltészetté vált, s közvetve bár, de máig is hat. De akkor sem *nagy* költészet. A kötet igazi éke a Pataki névtelen Aeneas Sylvius-fordítása, az *Eurialius és Lucretia*. A fordító személyét az irodalomtörténet mindmáig nem azonosította

fedezése. Ezt példázza *Sterne* fo dítása (itt már joggal használom szót!), az *Érzékeny utazások*. Ez te volt. A szentimentalizmus e nev alapművét negyvenhét év késés a nyelvújítás csatájának sűrűjéb fordította magyarra. Művében fo mai és tartalmi pontosságra tö jóllehet nem az angol eredetib hanem német szövegből dolgozo Nemcsak tartalmat, hanem stílu is közvetít — célja van, hatni kívá a hazai irodalomra a hazai iroda lom útján a hazai irodalom érdek ben. Eszköze, a megújulóban le magyar nyelv meglepő készségg idomul a kezéhez — ha kíván finom iróniát, ha kívánja külho módit és levegőt éreztet —, csu olyasmit, amire addig se szavun se mondatunk, sőt, igényünk volt. Ez a kezes, megújuló-megú tott nyelv — a Dugonicséval elle tétben — ma mégis kimódoltn s furcsamód divatjamúltnak h akár egy aszott öreg gavallér. Ne

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 FEB 12
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Lantos Ferenc

1021

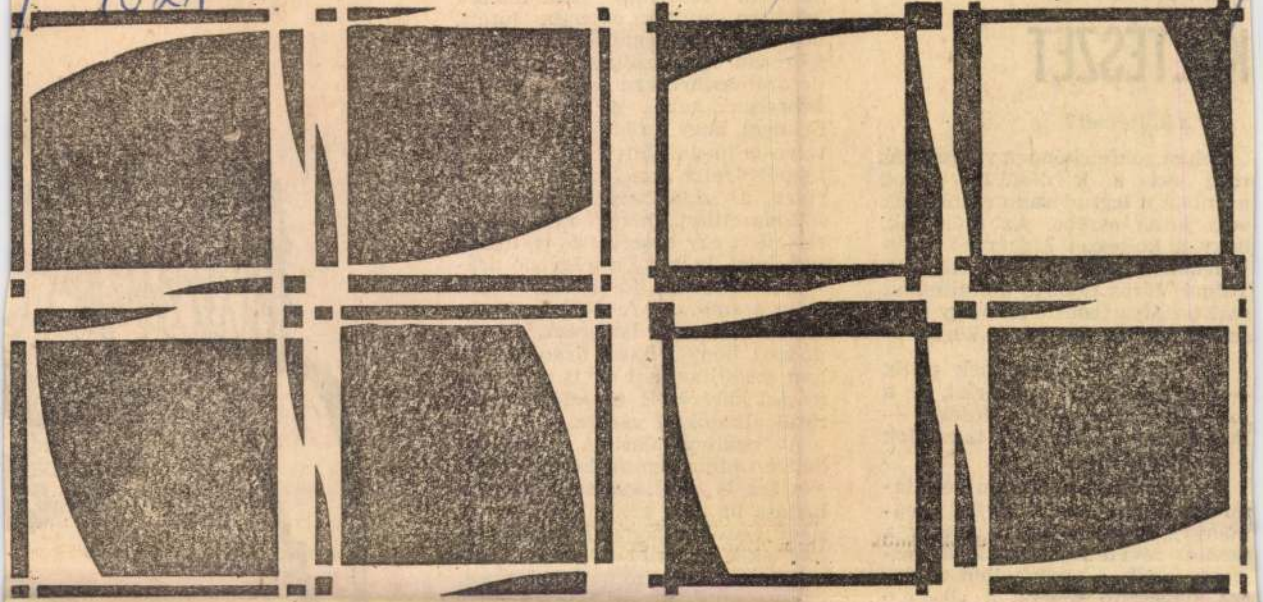

Lantos Ferenc szitanyomata

PINGPONG-KÖLTÉSZET

Mi a költészet?

Sokan sokféleképpen válaszolják meg ezt a kérdést. Egy dolog azonban a legtudósabb esztétának sem jutna eszébe. Az tudniillik, hogy a költészet *kiegészítő sport* is lehet. A meglepő újdonságot a Tolnai Vörös Lobogó asztalitenisz szakosztálya fedezte fel s egy népszerű napilapban tette közzé.

„A fiatal versenyzőknek pedig — akaratfejlesztő gyakorlat, de a jobb összpontosítást is elősegíti — időnként verseket kell tanulniok a szakosztályban."

De vajon mikor milyen vers tanulása hozza meg a kívánt eredményt? A pörgetés, a nyesés a szonett révén fejlődik, a villámgyors fonák, a védhetetlen tenyeres kiegészítő sportja a villámló epigramma?

S ha a kísérlet sikerrel jár, vajon nem volna érdemes a fordí-

pályázatról is informáln
olvasóit. Már-már re
kezdtem, amikor eszem
hogy a kecskeméti sz
jószerint ugyanazokra a
lis drámaszerzőkre szám
debreceni. Aztán az is
bennem, hogy a rádió if
tálya is meghirdetett egy hangjátékpályázatot, amelyre túlnyomórészt a vidéki színházigazgatók fölfedezettjeit hívta meg. Majd fölsejlett egy beszélgetés is, melyből kiderült, hogy a televízió drámai osztálya is jó néhány fiatal íróra számít... A többi műhely szándékait nem ismerem, de fogadom, hogy a hazai drámairodalom megújhodását ők is a darabírással kacérkodó (fiatalabb évjáratú) alkotóktól várják.

A nekibuzdulásban tulajdonképpen nincs semmi kivetni való, végtére is kitől várják a megújhodást, ha nem az újaktól? (Arról nem is szólva, hogy azokat az írókat, akik prózai műveikben felcsillantják a dráma lehetőségét, csakugyan érdemes bekapcsolni a színházi életbe.) Csakhogy ugyanaz a szerzőjelölt képes-e egyszerre két-három műhelynek dolgoz-

...os ferenc, festő

Lantos ferenc: két rajz

3., Hátsó-belső-borító: 3

4., Hátsó-kutsó-borító: 4

JELENKOR, Pécs, 1975. október

XVIII
10.

SZÁMUNKSZERZŐI:

BERKES ERZSÉBET
BERTHA BULCSU
BORBÉLY SÁNDOR
BOTÁR ATTILA
CZINE MIHÁLY
DÉVÉNYI IVÁN
FODOR ANDRÁS
FUTAKY HAJNA
GALAMBOSI LÁSZLÓ
GÁLL ISTVÁN
HAJNAL GÁBOR
KERESZTURY DEZSŐ
LOVÁSZ PÁL
MÉSZÖLY MIKLÓS
PÁKOLITZ ISTVÁN
PALINKÁS GYÖRGY
POMOGÁTS BÉLA
RÓNAY LÁSZLÓ
SAROSI BÁLINT
TANDORI DEZSŐ
TROSZT TIBOR
TUSKÉS TIBOR

KÉPEK:

LANTOS FERENC
MOSER ZOLTÁN

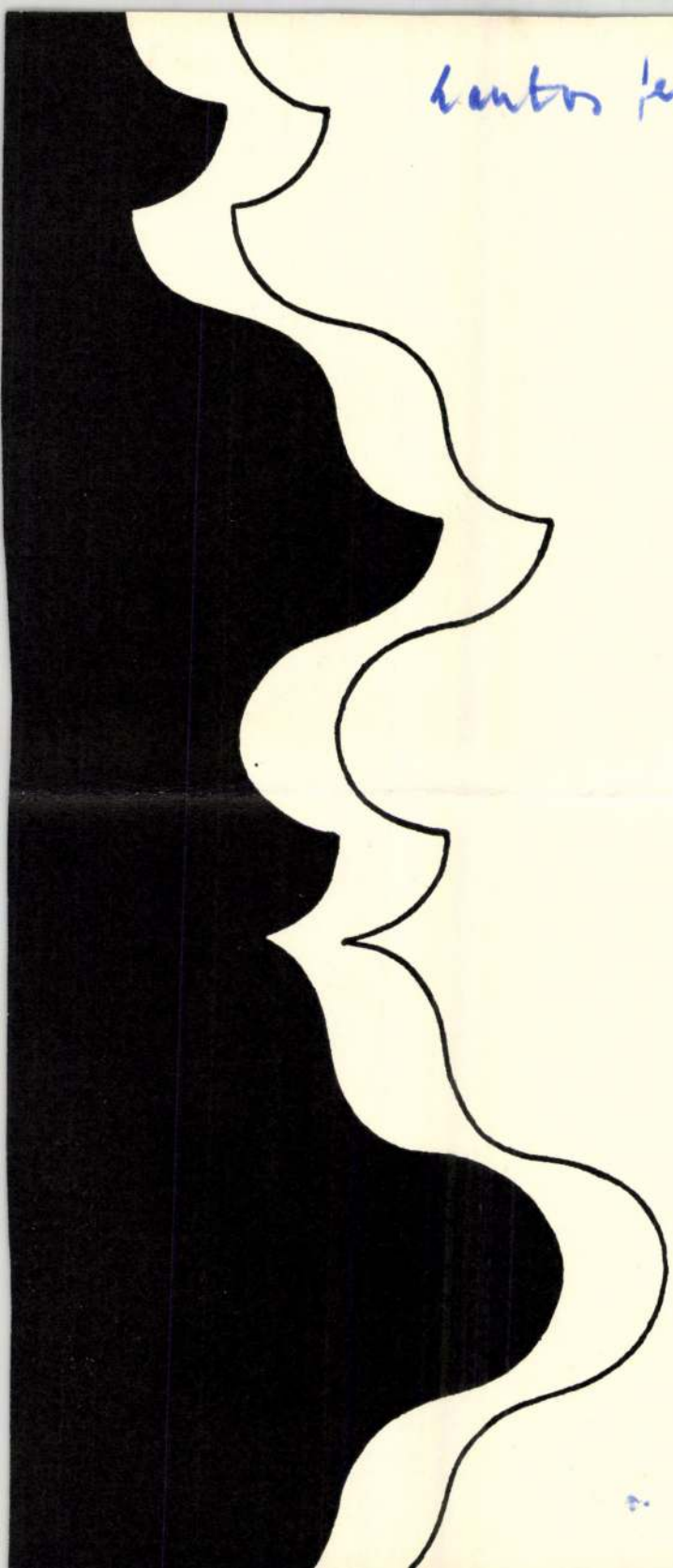

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 387-748, 340-726

1316 OKI 16

NÉPSZABADSÁG

Lantos Ferenc festőművész

— ÚJ KIÁLLÍTÁSSAL jelentkezett Lantos Ferenc Pécsett élő festőművész. A szerkezet költészete című bemutató pénteken nyílt meg a pécsi Déryné utcai kiállítóteremben.

Lantos Ferenc, festő

KOCKÁZAT NÉLKÜL

JEGYZETEK „ZOMÁNCÜGYBEN"

Zománcügyben tele voltam előítélettel. Nem tagadom, elkedvetlenített a legutóbbi salgótarjáni biennálé, elkedvetlenített sok kamarakiállítás, és főképpen elkedvetlenítettek az iparművészeti ajándékboltok méregdrága csecsebecsei. Olyan sokszor leírták már, hogy inkább csak emlékeztetőül másolom ide a szakmai véleményt: „a bizonytalan kézzel húzott vonal, a szellem nélkül összeállított színkompozíció akkor is rossz grafika, gyenge festmény marad, ha megjárja a tüzes kemencét".

Már-már kezdtük elveszíteni bizalmunkat az anyagban, olyan sok rossz grafika, rossz festmény járta meg a tüzes kemencét. A fent idézett sorokat Magyarország és Európa első zománcművészeti alkotótelepének első évfolyama után írták, 1975-ben a *kecskeméti szimpozion* zárókiállításának alkalmából. Akkor még Kecskeméti munkában végezett? Miért nem lehetne folytatni a szimpozionokat? Ellenőrzési Bizottság társadalmi vizsgálatának intézményi, de azt azután 1975-ben felfedeznünk hiányosságokat, azután felbehagyják az előtt a nevelőotthon esetében lehetőségeket. Hát kinek a lenni vissza rá... Hát kinek a feladata lett volna az, amit a Népi ellenőrzés tiz perces részt volna, ha egyetlen szakképnek! A bizonytalok szinte mások beszélnek, csábítják az ér-dekődői, hogy nézzen utána. A tanácsnak vizsgálnunk inkább kevésbé intézményt, de azt azután tüzelesenl A nevelőotthon esetében 1975-ben felfedeznünk hiányosságokat, azután felbehagyják az előtt a nevelőotthon esetében lehetőségeket. Hát kinek a lenni vissza rá... Hát kinek a feladata lett volna az, amit a Népi ellenőrzés tiz perces részt volna, ha egyetlen szakképnek! A bizonytalok szinte mások beszélnek, csábítják az érd

vezetője ellen.

A népi ellenőrök

Széll Sámuel, a Szeged városi járási NEB elnökhelyettese:

— Reggel háromnegyed hatkor csöngettünk be az intézet kapuján. *Menhelyi állapotokat találtunk.* Egy-egy hálóhelyiségben húszan is aludtak. Az ágyneműk szürkék voltak a piszoktól. A nevelő fél tubus fogkrémet igyekezett szétosztani hatvan gyerek között. Reggelire egy szelet zsíros kenyeret, fél gerezd paradicsomot kaptak a gyerekek.

Molnár István népi ellenőr:

— A Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgatóság Csongrád

nek ellenére sem ütemezte be a London körúti nevelőotthon 1975-ös revízióját!

Szabó Imre népi ellenőr:

— Egyébként utánanéztünk ennek a figyelmeztetésnek. Lehet, hogy Kovács Gáborné ilyet is kapott, de hogy a dolgozók közül ő kapta a legtöbb jutalmat „jó munkájáért", az biztos! A Royal Szállóban dolgozom, a mi brigádunk is patronált néhány intézeti gyereket. Ezek a gyerekek ott vártak minket a nevelőotthon folyosóján vagy a kapuban, de nemigen mehettünk be. Adtunk nekik néhány mackót, amit aztán elvettek tőlük. Elzárták a kultúrteremben. Az igazgatónő határozta meg

nyolcvan személlyel működött. Sajnos, nekünk nincs szakavatott emberünk, aki az ellenőrzéssel foglalkozna. Személycserék esetén formális az átadás-átvétel, sőt gyakran el is marad. Csoportunk létszáma három, a béralap és a felújítási alap csaknem százmillió forint, ennyit osztunk szét az intézményeknek. Hogyan tudnánk ekkora összeg sorsát pontosan nyomon követni?

Az ügyész

Dr. Jármai Tibor, Szeged városjárás vezető ügyésze: — Már tíz év óta azt hallom, hogy az ellenőrzésekhez nincs elég szakképzett ember. A nevelőotthoni káosz megállapításához azonban elég

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 — 1 1
Forrás
Lantos Ferenc

Szótlan föld, mindent kibírsz.

/102/ LANTOS FERENC ZOMÁNCTERVE

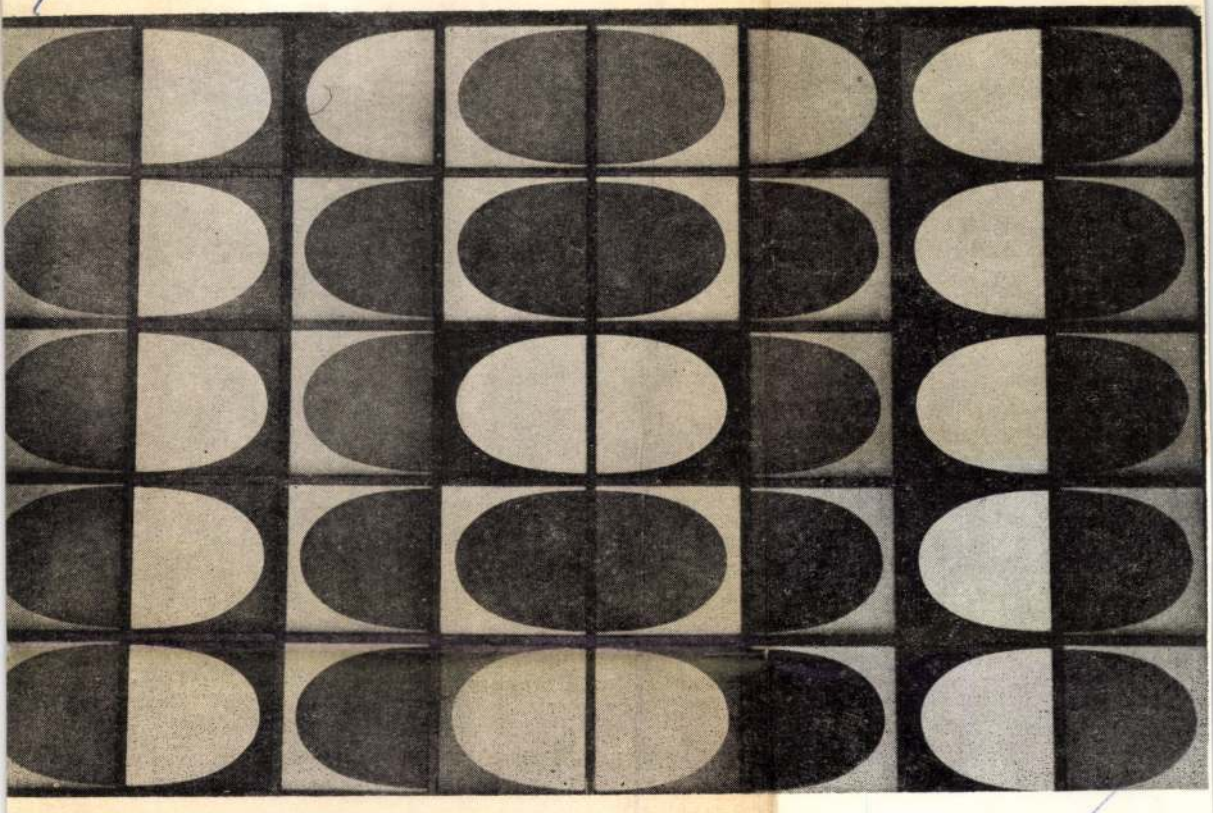

de csak a szél sziszeg továbbra i
csak a szél szalad elibéd a felpor
kéményedbe bújik
kihűlt korommal behavaz
lenyalja kősziklát szétmaró könr
vaslapok dőlnek rád
tornácod gyámoszlopa leroppan
elhagynak lábaid is akik
egykor a vascsárdást járták virra
jön a szél
újra és újra ugyanaz a szél
sírdombodat sóval behinti
tarlóarcú öreg
megesz a föld
a rettentő csontjaidtól hányingeres homok
betemet
fagyökér fölemészt
s látogathatsz minket naponta
halálhírrel
repedt kenyérrel

Ki hívott közétek,
tanyák!

rozsföld tanyabejáró dűlőút
kukoricaföld krumpliföld
tanyabejáró dűlőút szőlő

Lantos Ferenc, festő

Veszprémben nyílt meg tárlata.

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, B. r. 1975. febr. 27.

Lantos Ferenc

képzőművész "Természet/látás/alkotás"
című anyagát/didaktikái/ mutatta be
Szekszérdon.

Népmüvelés 1975/8/39

Lantos Ferenc

Meghívó

SZERETETTEL MEGHÍVJUK A

„TERMÉSZET, LÁTÁS, ALKOTÁS"-BEVEZETŐ RÉSZ

A PÉCSI JANUS PANNONIUS MÚZEUM MÓDSZERTANI

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1974. OKTÓBER 16-ÁN, SZERDA ESTE 7 ÓRÁRA

A kiállítást tervezte és összeállította

Lantos Ferenc

a Pécsi Műszaki Főiskola Épülettervezési Tanszékének adjunktusa

A kiállítást megnyitja és a tárlatot vezeti:

LANTOS FERENC

Címünk: **Ganz-MÁVAG MŰVELŐDÉSI KÖZPONT**
Budapest VIII., Golgota utca 3.

A kiállítás megtekinthető **október 17-től 31-ig, hétköznap, 9-től 19 óráig**

F. k.: Maróti István mb. igazgató

74—1349. Ganz-Mávag hny. — 350 db

Lantos Ferenc, [ ]

L.: Melocco M..

Rózsa Gy.: Kecskemét .... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 30.

Lantos Ferenc

A pécsi műhely harmadik nagyobb önálló kiállításon szereplő hat tag műveinek mestere.

Láttuk, hallottuk.

1945. VI. 1. Petőfi 8. 40 M.

Lantos Ferenc

Öt művész és mesterük Lantos Ferenc munkáit -"Bemutatjuk a Pécsi Műhely grafikáit" cimmel- ismerteti a lap:
Ficzek Ferenc, Halász Károly, Kismányoki Károly, Pinczehelyi Sándor, Szijártó Kálmán művészek valamennyien a pécsi Tanárképző Főiskolán rajztanárként végezték tanulmányaikat.

Az erről szóló kis beszámolót lásd: a cimlapon szereplő Pinczehelyi Sándor: "Sarló" c. grafikájának hátlapján, a 2. oldalon.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. július 26.
XIX. évf. 3o. sz. 2. lap.

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc festőművész kiállítása Pécsett október 7-ei nyílt meg.

--------Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. október - 48.oldal.

Lautos Ferenc

Kecskeméten a Művelődési Központban december 17-én nyelt meg Lautos Ferenc módszertani kiállítása

-------:Kiállitási naptár.

Művészet, 1976.december - 48.oldal.

Lantos Ferenc festőművész

A komlói zenei általános iskolában a zene- és a képzőművészet kapcsolatairól tart előadást Kurtág György zeneszerző és Lantos Ferenc festőművész.

(deregán): Az ember és művészeti környezete.
Magyar Hírlap, 1976. aug. 26.

Kantos Ferenc: Kiállítás - részlet
JELENKOR, PÉCS 1977. dpr.
335.5.
4/XX.

Halhatatlan pillanatainak
meddig bontanak még vitorlát?
Szobád is kis kormányos fülke
onnét fürkészed kapitányként
mily vizeken mehet tovább
házad hazád házad hazád

Halmazállapot

1

Szülőhelyem – sírhelyem
szívén én – ő szívemen
Egymáshoz így visszajár
tájszülött és szülőtáj

Rög az arcra visszanéz
Tekintetük elenyész
Arcomból a rög kilát
vicsorogja önmagát

2

Más dolgom nincs: figyelem

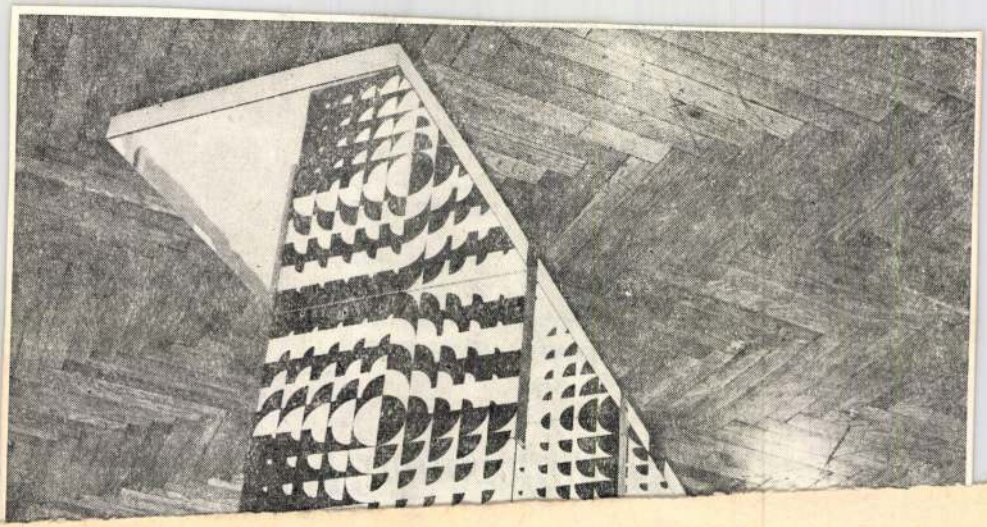

Lantos Ferenc, kisk

L: Kohán György

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika 347-351.

TENKOR, PÉCS 1977 ápr. 4/ XX

Lantos Ferenc, festő-

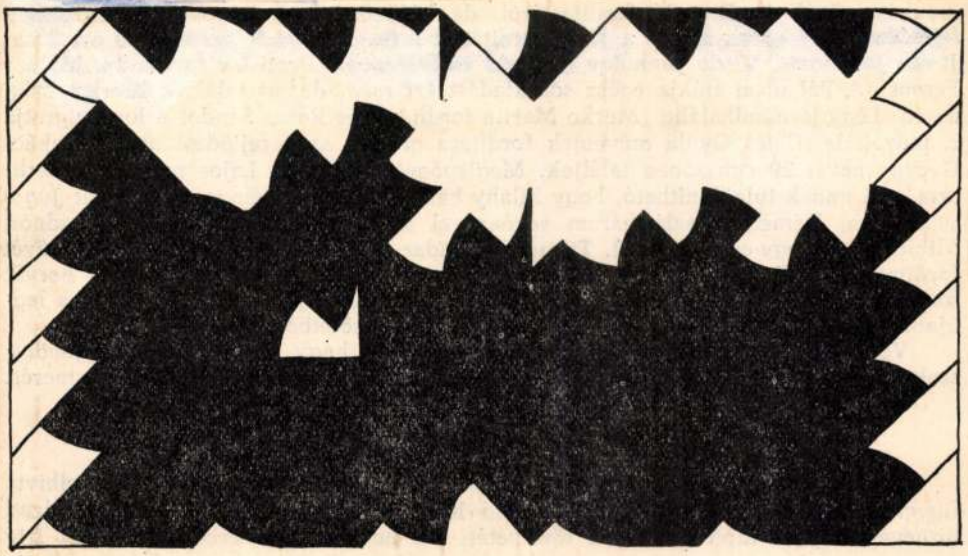

Jelenkor, Pécs 1977. ápr. 4/XX.

Lautos Ferenc

Az Orvostudományi Egyetem
Anlágában volt Lautos Ferenc
piesi festőművész tárlata

-----:Kiállitási naptár.
Művész t,1975.október 45.oldal

Lantos Ferenc

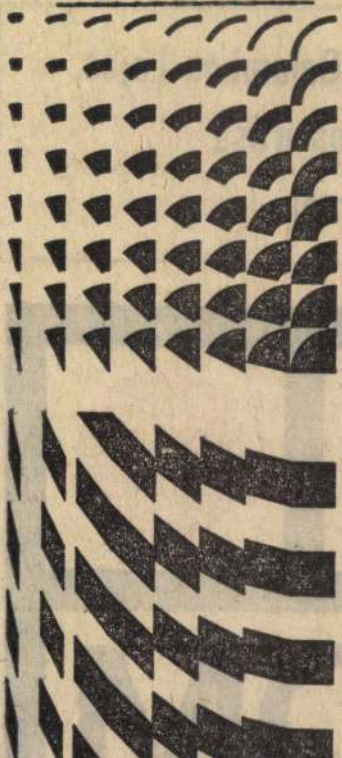

Lantos Ferenc: Kompozíció

Élet és Irodalom, Bp.1975.
juli.26. XIX.évf.30.sz.
2. lap.

Szerkesztő

Gyula, Galambos Lajos,
róti Lajos írása
Ottó versei

Lautos Ferenc

A művész részt vett a „Szimpo-
ziónok 76" kiállításon a József-
városi Művelődési Háznak.

-----:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1977. március - 48.oldal.

Lantos Ferenc, festő

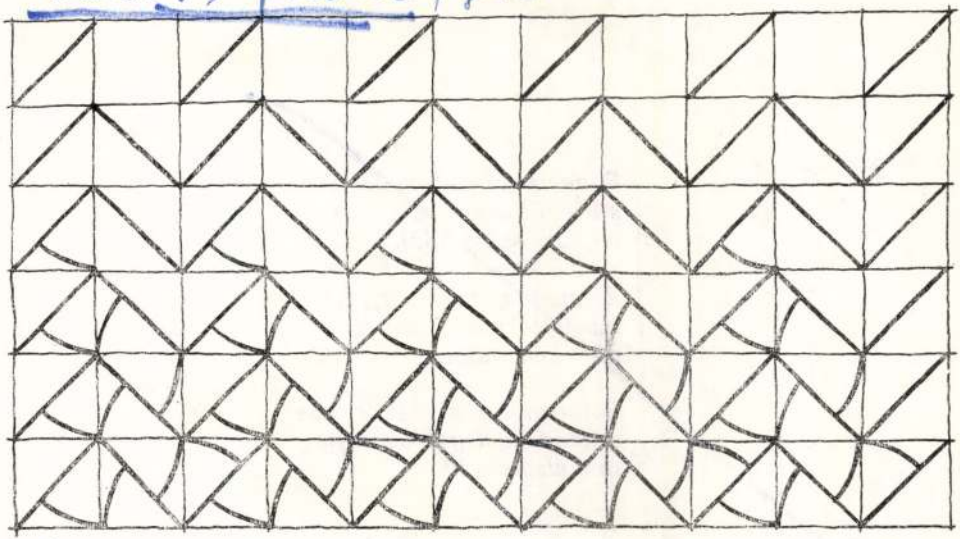

Lantos Ferenc: nincs

891

XVIII

JELENKOR, Pécs, 1975. október

országos, nagy húzatba.

Üzenet

Bennem virrad a szerelem
s a gyűlölet – lélekeltem
anyám szíve alól.

Bennem vezekli egy folyó:
lehetett volna tenger,
de most dalol.

Bennem éjszakázik a vas
s bennem a gyökér is,
mit elsarabol

Lantos ferenc, testő

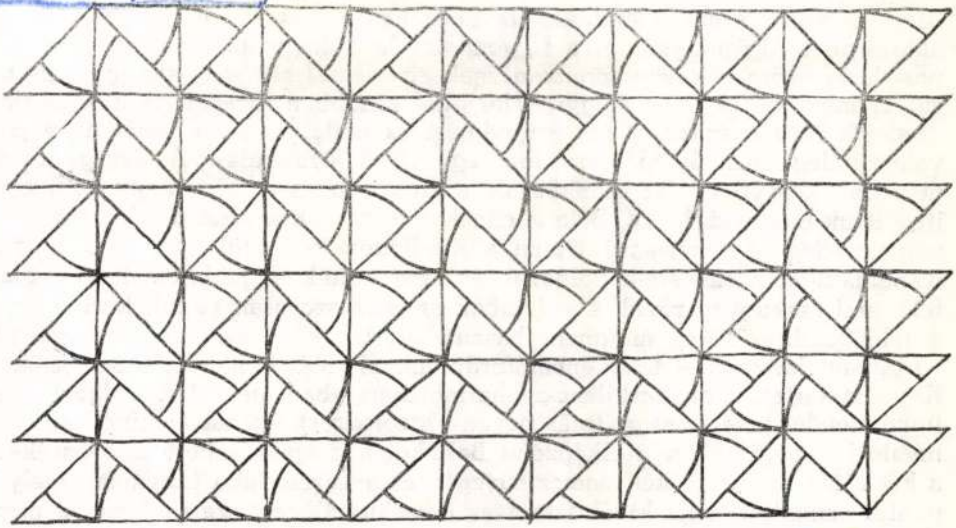

Lantos ferenc: mizu

896..

JELENKOR, Pécs, 1975. október

XVIII/10

megbízható támpontot nyújthat azoknak, akik Pest-Budáról közelednek Aliscа felé, hogy a mezei ünnepségeket ne mulasszák el, és jelen lehessenek *Mars Silvanus* szent állatainak, az ökörnek, farkasnak, harkálynak a feláldozásánál. Ugyanakkor arra is gondolni kell, hogy az Óriás-hegy és Kopasz-hegy azóta is *farkasszemet* néznek egymással; és már akkor is ott terül el mögöttük a Sötét-völgyi erdő, ahol később a virágok és fák napján rendezik meg a szokásos évi kirándulást és majálist. S ha ismét nyár jön, valószínűleg most is időszerű lesz egy ilyen kirándulás. A Csurgó-forrás nem esik közvetlenül az utunkba, de a kitérő mégis megéri, hogy az üveget itt töltsük meg vízzel. (IV. Béla is ennek a forrásnak a vizét dicsérhette meg; vagy esetleg egy másikét.) Utána a Kis-Bödön keresztül közelítjük meg a Kápolna-teret a Remete-kápolnával, és nem térünk el jobbra a Rövid-völgy felé, ami csakugyan rövid, s a dombok annyira szorosan veszik körbe, hogy a televízió-készülékek majdnem használhatatlanok, a csillagok viszont zavartalanul láthatók – tehát, nem fordulunk el jobbra, hanem útba ejtjük a Kápolna-kertet, ahol ezerkilencszázharmincháromban még él és dolgozik Balinkó Vendel takácsmester (más néven szövőiparos). Igazában nincs sok látnivaló itt, mégis könnyű elképzelni Balinkót a maga készítette szövőszékkel a két diófa között; a kék nemez süvegét, és a három lábú kutyáját, amelyik pontos szimattal tudja kiválasztani az összekuszálódott szálak közül a megfelelőt; vagy a virágórát a kút mellett, ami után a ketyegős órát is nyugodtan be lehet állítani. És csak ezután érdemes nekivágni a Kopasz-hegynek. Az út, ami a csúcsra vezet, legalább öt szekérnyom széles, és inkább mélyútnak lehetne nevezni, olyan magas part között kanyarog. Ezek az agyagos part-falak már az aliscai telek idején is jó szolgálatot tesznek a farkasoknak és katonáknak: aki előbb tud ide menekülni a hóvihar elől, az jár jobban; bár a különböző csontok itt is árulkodó módon keverednek egymással. És

Lantos Ferenc

A pécsi Janus Pannonius Múzeum rendelte Lantos Ferenc elképzelési alapján a „Természet – látás – Alkotás" című tárlatot

H. Gy.: Természet – látás – Alkotás.
Tiszatáj, 1974. február 6 – 41. oldal.

Lautos Ferenc

Lautos Ferenc lábaszománc
falburkoló kísérleteiről szá-
mol be a kiállitáson.

Koczogh Ákos: Ötvösök és fémművesek Miskolcon.
Népszava, 1976. november 12 - 5. oldal

Lantos Ferenc

A kecskeméti - autóbusz - pályaud -
var zománc dísz terveiője Lantos
Ferenc és Blaski János

dr. Gajdocsi István: Zománc '76 - Kecskemét
Művészet, 1977. február - 12. oldal.

Lantos Ferenc

Az autóbusz-pályaudvar
domború frízének részlete

dr. Gajdocsi István: Domború '76 – Kecskemét
Művészet, 1977. február – 12. oldal.

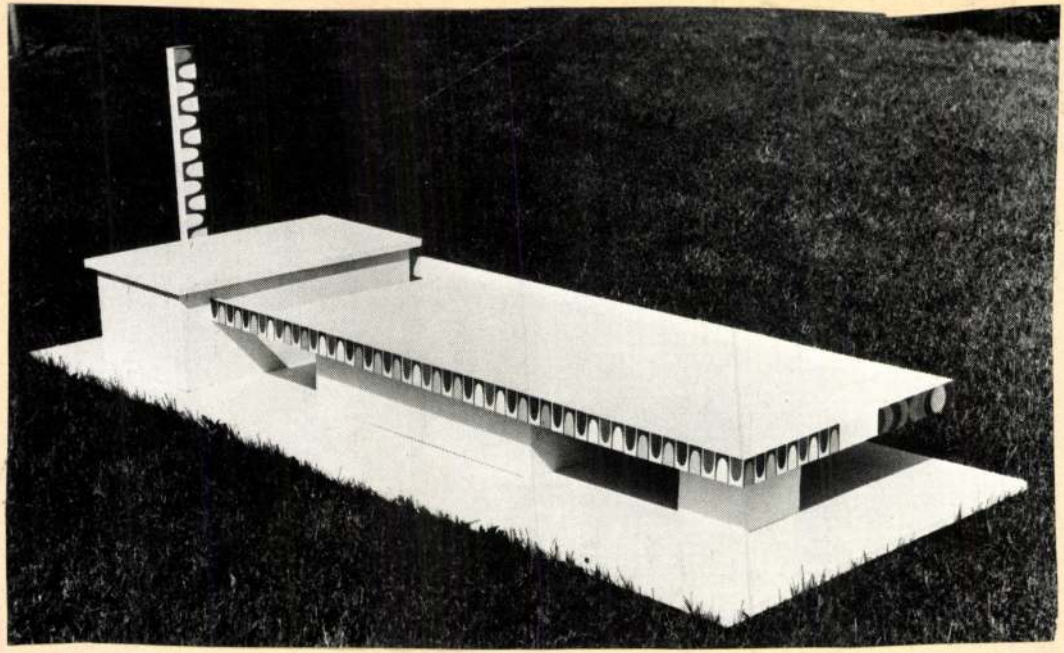

Lantos Ferenc Sestőművész

a Józsefvárosi Kiállítóterem akt 17-ig tartó tárlata a zenei és képzőművészeti nevelés újszerű, együttes oldalát mutatja be. – a kamlói zeneiskolában tanít

(már): szerkesztés és improvizáció – képben és zenében.

Pesti Műsor, 1976. szept: 22.

Lantos Ferenc, festő

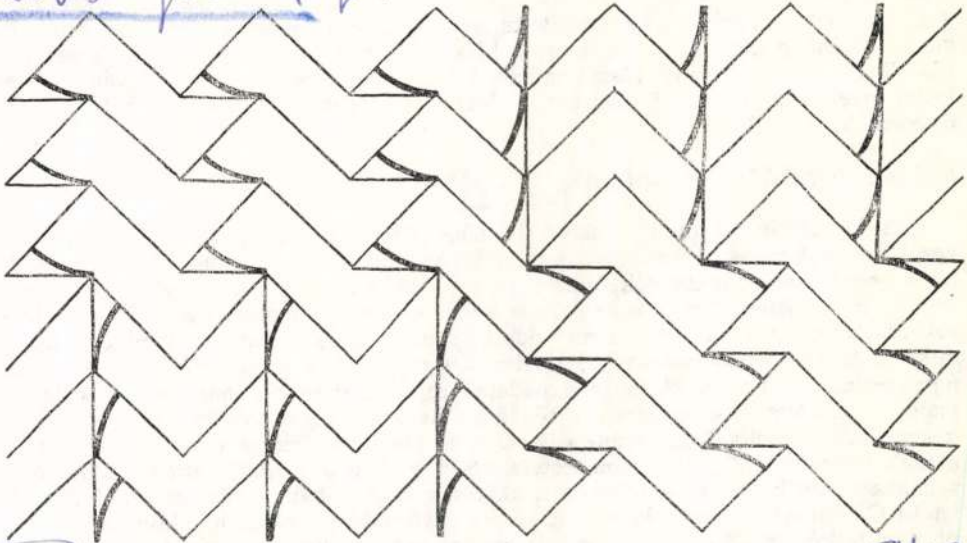

Lantos Ferenc i mira

942.

JELENKOR, Pécs, 197

5. alató ber

XVIII
10

Matica nevében okkal köszöntötte már a hetvenéves Csuka Zoltánt a „csodálat és hála" érzésével, mindazért, amit a jugoszlávok irodalmáért, a magyar és délszláv népek közeledésének eszméjéért tett. Így köszöntjük mi is. Délszláv műveket ültetett magyarra, s egyben újra elindította, felerősítette a viszonzás folyamatát is. Ha ma, a régebben megjelentetett magyar klasszikusokon kívül egyre több József Attila, Illyés, Weöres, Nagy László művet fordítanak szerb-horvát, szlovén és makedon nyelvre, abban az ő délszláv nyelvekből magyarra ültetett száz kötetének is ösztönző szerepe lehet.

ELLENTMONDÁS A HALÁLNAK

Csuka Zoltán jól tudja – maga is neheztelés nélkül állapítja meg –: a szervezés, a szerkesztés, a fordítás több évtizedes munkája a lírikust visszább szorította benne; voltak esztendők, mikor a vers csak másirányú munkájának a kísérőzenéjeként született. De ha gyérült is a költői termés, személyes sorsáról és az időről, amelyben útja vezetett, számot adott. Énekelt a felszabadulás utáni érzületről, mikor a fényes május reményével kezdte újra az életet, a próbatétel idejéről, mikor úgy érezte, átvert szívével, hogy a madarak röptét írni többet már nem az ő dolga, majd – az életet visszanyerve – tűnődött tavaszon, őszön, vízcseppeken és fellegeken, halk mosollyal az arcán; verseiben is ellentmondva az elmúlásnak. S mint akinek változatlanul „történelmi kötelezettség vértezi a mellét", kongatja, ha borzalmakat vagy háborús veszélyt érez, akárcsak ifjúkorában, a tűzharangot: „Ne öljetek! Öleljetek!" A gondolatot, ami jó fél évszázaddal ezelőtt, indulása idején tűzpirosan fellobbant benne – „építeni, építeni, építeni kell!" – ma is érvényesnek véli. Az építés törvényét széttörhetetlen kőtáblának vallja, pedig bőven tapasztalta a balladai sorsot: mit estig épített, leomlott reggelre, s rengeteg embert rakott már falaiba az egyre omló, az egyre épülő világ. Az élet törvénye, vallja, míg csak a Földet „vak csillaggá nem változtatja a tudással álcázott ostobaság" – az építés.

Lantos Terenc, festő-

L: Kass J.

Tandi L: Nyári Találatok... 93-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1976. okt. XXX/10.

Lantos Ferenc, festő

A NEMZETI GALÉRIÁBAN Lantos Ferenc módszertani kiállítását „természet—látás—alkotás" — március 17-ig meghosszabbították.

— : Közlemény 8.

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 15.

28

Kantos Ferenc, Pécs

Kantos Ferenc: rajz

923

XVIII
10.

JELENKOR, Pécs, 1975. október

tapintja bár ravasz eszközeit szaporítva az ember,
de amit, szív s határa-tudó ész Paradicsomán
túllépve, elragad: zsarnokibbá és mohóbbá teszi
a vér-vadaknál, démonoknál, isteneknél, akiket
azért teremtett, hogy velük igazolja rémtetteit.

Elhagyod hát, mert ő hagyott el
vagy mert nem tudod elviselni.
Tört koronából pár kopott szem,
vagy az se: árny-arc, százezernyi.
Totemek, tabuk: itt sem, ott sem
ér a nevük. Aranymaszk. Semmi.

Reszketsz, hogy jön a harag napja,
s „ezt is tuléljük", mondja szád.
Te magad idézted magadra
világpusztító viharát,
hiába könyörögsz, nem adja,
hogy végleg elpusztít, alább.

Lantos Ferenc, fst.

*

LANTOS FERENC „Természet — Látás — Alkotás" c. didaktikai kiállítássorozatának a térábrázolást bemutató negyedik része szeptember 20-án nyílik Pécsett, az Orvostudományi Egyetem aulájában.

— : A Jelenkor krónikája

959-960.

XVIII/10.

JELENKOR, Pécs, 1975. október

Lantos Ferenc, [ ]

l.: Horthy Mária

Türkös T.: Képzőművészek .... 813-818.

JELENKOR, Pécs, 1975. szeptember XVIII/9.

Lantos Ferenc

A III. országos zománcművészeti biennálé Sal ~~lógja~~ gátarjánban dec. 8.-ig látható. A művész művei szerepelnek a biennálén.

Táth Elemér: Szeregszemle – kis szeregyel.
Nógrád, 1975. nov. 23.

Lantos Ferenc, festő
grafikus

L.: Kassák

[Bodsi Ferenc: Művészeti könyvnemle c.
cikke után ↓

Lantos Ferenc: rajza 354.

JELENKOR, Pécs, 1976. április XIX/4.

Lantos Ferenc, grafikus

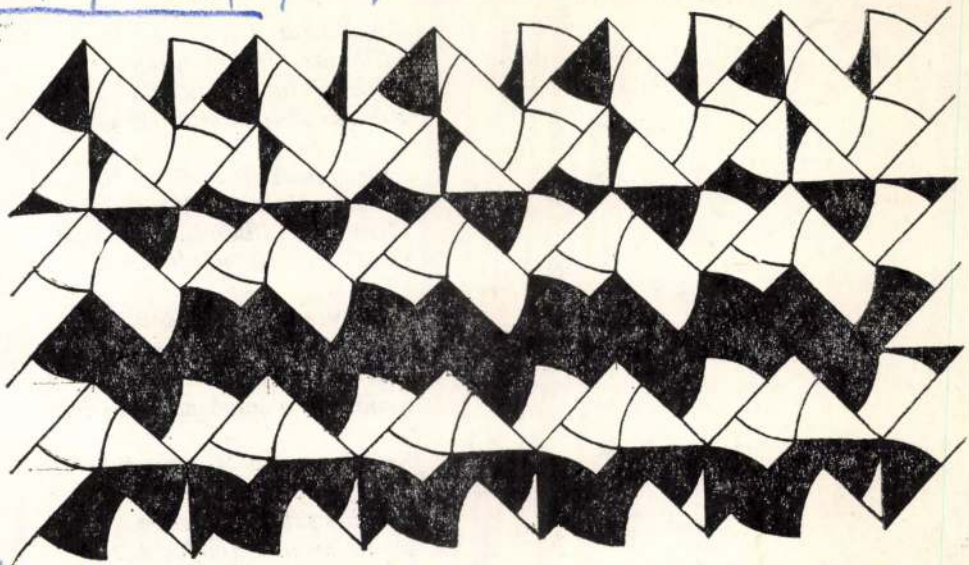

Lantos Ferenc: műve
(356)
Jelenkor, Pécs, 1976 - április

356. old.
XIX/4.

bámul a szalmás ereszre.
Néma a tarló. A vándor
ködtarkú csillaghoz pártol.

Elhagytam a baj kunyhóját.
Tárulkozva hajlok hozzád.

Vigadoz a piros madár.
Liliomos fészket talál.
Ölekből fut a tiúcska.
Készülődhet vándorútra.

Szárnycsattogás körös-körül.
Ereszkedő hattyú örül.
Gyémánt tálban nézi magát.
Lant hívogat nádfuvolát.

Jegenyéből kivájt teknő
lisztjét őrzi aranykendő.
Hol a búza vállunkig ér,
vendégel a metszett kenyér.

Szólít majd a Messzenéző,
tévelygőkre letekintő.
Megbocsátó tenyerébe
simul arcunk fényessége.

Kantor Ferenc, grafikus

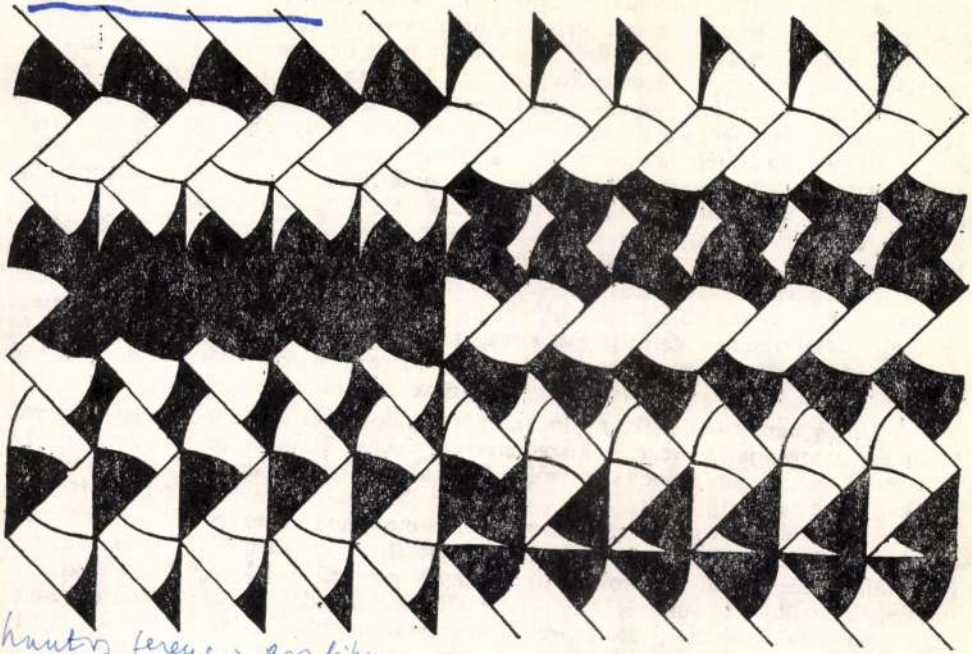

Kantor Ferenc: grafikus

Jelenkor, Pécs, 1976. április

373.

XIX/14.

Cseres Tibor új gyüjteménye, a *Siratóének* ennek az önszemléletnek a tükre. Az író mellőzi fejlődésének változó vonásait, s csak azokat a műveit rakja egymás mellé, amelyek születési idejüktől függetlenül is élnek. Mindenekelőtt tehát a *Hideg napok*at, melyet kiegészit két rokonszellemű kisregénnyel, továbbá néhány novellát, mely egytől egyig utolsó korszakunk terméke. Ha csak kronológiáját ismerjük, akkor is meggyőző ez a kompozíció. Az állandóság és a mozgás foglalata. A korszakos művek jelenléte a történeti mérték elismerését is bizonyítja, a friss novellák együttese pedig a dinamikus írói szándékot, mely egyaránt jelzi a befejezetlen életmű életerejét és az író tartózkodását a Pantheonok pózaitól. A kötet kompozíciója azonban nemcsak erre a kronológiai elvre épült: a tárgyak időrendje hasonlóképpen a koordináta-vonal szerepét tölti be e kisműfajú prózai művek együttesében, s bizonyos, hogy ez a szerep fontosabb, mint a keletkezési dátumok jelentése. Hiszen ha a kötet a történelmi jelenidőt akarja bemutatni, az írói válaszok idejét szükségképpen szubjektív tényezővé minősíti, s a válaszok objektivitását teszi mérlegre. Ennek az objektivitásnak pedig a történelmi változások felismerése éppúgy feltétele, mint a feldolgozott anyag tárgyi megjelenésének hitelessége. Ezért érezzük szükségszerűnek a kompozíciót meghatározó három időt: a magyar történelem utolsó nagy tragédiáinak idejét, a régebbi multat és a jelent.

A *Hideg napok* óta nyilvánvaló, hogy a kiindulópont a történelmi lelkiismeretvizsgálat programja. Nevezetes kisregényében Cseres Tibor a mozaikszerűen egymás mellé rakott monológokkal, vallomásokkal, párbeszédekkel és ál-dokumentumokkal eleve biztosítja, hogy teljes belső bonyolultságában mutassa meg a Horthy-hadsereg újvidéki vérengzésének történetét, a mozaikok összképével azonban mindenekelőtt ítéletet akar megfogalmazni. Szemlélete annyiban belső, amennyiben formálója a történelmi távlatokban is érvényes nemzeti érdek, amely a lelkiismeretvizsgálat vállalását sürgeti. Ady Endre előrelátó gondolata kel új életre benne: „Egy nemzet, aki súlyos, shakespeare-i helyzetben legjobbjai valakijének megengedi, hogy embert lásson az emberben, s ... magyarságával a legszigorúbb napokban is hisz a legfölségesebb internacionalizmusban, nem lehetetlen jövő nemzet. Amelyik nemzet ma internacionalista fényűzéseket engedhet meg magának, nyert ügyű."

Lantos Ferenc, Jestő

L.: Konta Rozália

— Nyári ... — — —

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 28.

Lantos Ferenc, Pécs

L.: Simon Béla

Tüskés T.: Képzőművének ..... 55-62.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

Lantos Ferenc, festő

— **Művészi kivitelű** tájékoztató táblákat helyeznek el az ópusztaszeri történelmi emlékhelyen. Az egykori monostorra vonatkozó adatokat, rajzokat tartalmazó táblákat Lantos Ferenc festőművész készítette.

— : Hi —

8.

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 28.

Lantos Ferenc, festő

— ÚJ KIÁLLÍTÁSSAL jelentkezett Lantos Ferenc Pécsett élő festőművész. A szerkezet költészete című bemutató pénteken nyílt meg a pécsi Déryné utcai kiállítóteremben.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1976. ápr. 16.

Lantos Ferenc, festő

az egyéni kiállítások az idén a szobrászat térnyerése jegyében születtek: Kiss Sándor szoborkiállítása, Lantos Ferenc térdekorációi. a művész három zománcszott kísérleti térdekorációit a Móraparkban volt látható.

Tandi Lajos: Üzenhat kiállítás.
Dél-Magyarország (Szeged), 1976. aug. 18.

Lantos Ferenc

A Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán az egyetem Galéria rendezésében nov. 25-én nyelik meg „a vázlattól a műig" című kiállítás, melyen végy művész, művei szerepelnek, köztük a művészé is.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. nov. 23.

Lautos Ferenc, festő 2.) Folytatás.

A művész Szeged részére három térdekorá-
ciót készített, sorozatban gyártott edények fel-
használásával. Az edények színritmusa és kom-
pozíciója zászlós és fürtszerű tér- és parkde-
korációkat hozott létre, melyek a jövőben
előreláthatólag az egyik tarjáni parkot, illetve
a kemping kertjét díszítik majd.

Tandi Lajos: Nyári tárlatok Szegeden.
Tiszatáj, 1976. okt. 95. old.

Lantos Ferenc, festő 1)

A XVII. Szegedi Nyári Tárlat szept. közepéig volt nyitva, ahol bemutatták Hegyi Flórián vásárhelyi fafaragó alkotásait és Lantos Ferenc kísérleti térdekorációit.
(emlitve)

Tandi Lajos: Nyári tárlatok Szegeden.
Tiszatáj, 1976. okt. 93. old.

Lantos Ferenc

A kiállításon részt vesznek a Lantos Ferenc körül kialakult „pécsi műhely" tagjai is.

Balla Erzsébet: Új konstruktivisták.
Pécs, 1977. november 24 – 4 cap.

Lantos Ferenc, festő

L.:Tilles Béla

-:Hir 8.

Népszabadság, Bp. 1977, ápr. 27.

Lantos Ferenc, festő

A SZERKEZET KÖLTÉSZETE címmel tegnap a nyíregyházi Jósa András Múzeumban megnyitották Lantos Ferenc festőművész kiállítását. A tárlaton a művész olyan vizuális formarendszereket mutat be, amelyek az emberi környezetben sokféle formában és műfajban alkalmazhatók.

– Kú

8.

Népszabadság, Bp. 1978. jan. 28.

Lantos Ferenc, festő

KÉPZŐMŰVÉSZETI SOROZATOT nyitottak tegnap a komáromi kisgalériában. A Természet — látás — alkotás című bemutatót Lantos Ferenc pécsi művész kitéséhez, értelmezéséhez.

8.

—: Hír

Nepszabadság, Bn. 1978 jan. 19.

Lantos Ferenc, festő

L. Papp Oszkár

Rózsa Gy.: Zománc, üveg, építészet 13.

Művészkiadó, Bp. 1978 jan. 8.

Lantos Ferenc

1929-ben született Pécsett. A posztimpresszionista módszerrel felhagyva az absztrakt geometria irányában tájékozódik. Az épületzománc alkalmazásában is ést el eredményeket. Művészeti oktatómunkája jelentős.

Grafika. 1973. papír, szerigrafia 485 x 420 mm
J:1 Lantos JPM 73.180

modern grafika, pécs 1976

Lautos Ferenc

Lautos Ferenc „Természet - látás - alkotás" című kiállítássorozatáról kiállítás nyílt Kecskeméten.

— : Természet - látás - alkotás.
Új Tükör, 1977. december 11-43. lap.

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc kiállítása a
Józsefvárosi Kiállítóteremben
december 2-án megnyílt.

— : Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. december - 48. lap.

Lantos Ferenc, grafikus

--

A Pécsi Modern Magyar képtár anyagából az e cikkben közölt képek jegyzéke:-Grafikak,-fekete repr.
79.-sz,kép.-Lantos Ferenc:"Grafika",-1973.-p.szerigrá-fia,-485-420 mm.-Ltsz:73.180.-347.old
XVII. tábla.

Komvary Ferenc: A Modern Magyar képtar története.
Uj szerzemények IV. 333.old

Jan.Pann.Muz.Evk. XIX. 1974. Pécs

Lantos Ferenc, grafikus

A Modern Magy.Képtar felkért 30 művészt,hogy 5-5 grafikával járuljanak hozzá a modern magy.grafikai gyüjtemény kialakitasahoz.A legjobbnak vélt müveiket ajánlottak fel.-Közöttük ő is. 334. old 14.jegyz

Romváry Ferenc: A Modern Magy.Képtár törtlnete
Uj szerzemények IV. 333.old

A Jan.Pann.Múz.Évk, XIX. 1974. Pécs

xxXxmLantos, Ferenc, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1957-ben rendezett kiállitás: Lantos Ferenc, Kiss Tibor és Tillai Ernő képei 384.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a felszabadulástól Napjainkig 373.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Lantos Ferec festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:
1961-ben rendezett kiállitás: Lantos Ferenc festményei
384.old

Barkadi Eszter: A Jan.Pann. Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 171.old

A Jan.Pann.Múz. évk. XIX. 1974. Pécs.

Lantos Ferenc, festő

--

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1947 között:
1963-ban rendezett kiállitás: Lantos Ferenc művei.
385.old

Sarkadi Eszter: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a Felszabadulástól napjainkig 375.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

1021

1976. X. 22. 16.05 D.

Müvelődés.

- Szerkesztő-müsorvezető: Kepes András.

- A falevél festés a kupolás zenemüig. Müsorunkban egyebek között egy izgalmas általános iskolai képzőművészeti zenei oktatási kisérletről hallhatnak. Azaz mint Rózsati Endre felvételeiből meggyőződhetnek, ez már nem kisérlet, hiszen a közel 10 éves munkánka a gyakorlatban is komoly eredményei vannak. Az UNESCO 30 éves évfordulója alkalmából interjut kértünk a Magyar UNESCO Bizottság főtitkárától. Polgár György pedig a pop zene és az amerikai elnökválasztás közös koncertjéről elmélkedik. Belgrádban a Nemzetek Szinháza fesztiválján többek között olyan elkoptatott szó, hogy ,világhires, de ezekre a müvészekre valóban érvényes, szóval olyan rendezők adtak találkozót egymásnak, mint Jurij Petrovics Jurimov, Peter Brook, EugénioBarba, és Robert Wilson. Hules Endre a fesztivál kiemelkedő eseményeit összegzi. De nem akarom tovább nyujtani a bevezetést, térjünk rá a mai első témánkra.
- Szokatlan dolgot fognak önök hallani. Egy 10-12 éves kisfiu ül a zongoránál, de nincs előtte kotta. Felesleges is lenne, hiszen most rögtönzi a dallamot. Ott áll mellette a tanár, és néhány szóval egy közös kirándulásra emlékezteti. Ahogy váltják egymást a barangolás eseményei, ugy változik pillanatok alatt a zene hangulata is. A tanár kimond egy szót, és a kisfiu máris meséli az emlékeit. Szabadon, kötetlenül, a zene nyelvén.
- Csaba képzeld el, hogy most ott vagyunk a Bodrog partján /zene/ Megyünk befelé a rét felé. Jönnek a viharfelhők. Hirtelen kisüt a nap. Megint jönnek a felhők, és nagy záporeső jön. Látsz egy házat, és beszaladsz az eső elől, és kész.
- A komoly zeneiskolában már majdnem egy évtizede igy tanulnak az általános iskoláskoru gyerekek zenélni, és igy tanulnak rajzolni is. Szabadi Mária zongoratanárnő, és Lantos Ferenc festőművész, nem a zenemüvek batanulására, és nem a modell utáni rajzolásra nevelik tanitványaikat. A zenei és a vizuális alapokat, az elemi szerkezeteket tanitják meg, hogy azután ezeket ismerve, szabadon szárnyalhasson a gyerekek fantáziája. Nagyon fontos dologra vállalkozott Abonyi Mária és Lantos Ferenc, a dunántuli bányászvárosban. Már látszik, hogy az általuk kidolgozott koncert nyomán, olyan uj nemzedék kezd fölnőni a kezük alatt, akik számára otthonos lesz a müvészet, közel áll hozzájuk a régi, és a modern

zene és festészet. Nem a szolgai másolásra, hanem az alkotó rögtönzésre, a szabad önkifejezésre tanitották meg tanitványaikat. Akik ma már olyan magas szinten rajzolnak például, hogy kiállitást rendezhettek Budapesten és müvészeti folyóiratunk is közölhette a rajzaikat. És ami ennél is fontosabb Szinte bármelyik gyerek számára alkalmas ez az uj módszer. Komlón bebizonyitották, minden válogatás és szürés nélkül veszik föl a jelentkező gyerekeket a zeneiskolába, és velük érik el ezeket a remek teljesimtényeket, ezt a magas szinvonalat.

- 1968-ban kezdtük el ezt a munkát, tulajsonképpen azokat a kapcsolatokat keressük a természetben, és a társmüvészetekben, amelyek valamilyen módon a zenével kapcsolhatók.
- Az iskolába járó gyerekek valamilyen különleges eljárással lettek kiválogatva.
- Nem, egyébként is meggyőződésem az, hogy müvészeti jellegü iskolánkban sem szükséges tulajdonképpen ez az előválogatás, mert alapképességekkel minden normálisan fejlett ember rendelkezik. /zene/
- Most hallottunk egy zenei problémát. Ez az 1/5-ös módell csak a zenére érvényes, vagy van valami hasonlatosság a képzőmüvészetbe.
- Ez az 1/5-ös modell tulajdonképpen egy zenei arányt jelent, ami magától értetődően mind arány megtalálhatóa vizuális világban is. Lényegében az arany metszetről van szó.
- Hogyan jutnak el a gyerekek az látvány ábrázolásától a látvány belső szerkezetének megjelenitéséhez.
- A tapasztalat az, hogy általában három fázisra lehet bontani a megközelités módot, a legfelületibb a köztudatban lévő illusztrációs megközelités. A második fázist talán ugy nevezhetnénk el, hogy szerkezeti illusztráció. Ennél az a lényeges, hogy mig illusztráció módon közeliti meg a tanuló, de már a szerkezeti összefüggést, és nem a mesét. A harmadik fázis a legmélyebb, és már alapjaiban érinti a kapcsolatokat, az az analóg összefüggés, vagy analóg szerkezet, ahol már szó sincs semmilyen vonatkozásu illusztrációról, egyszerüen egy nyelvi azonosság jön létre, ami egyértelmüen hozzásegiti a rajzolót ahhoz, hogy az összes többi általa érintett területen az összefüggéseket mélyebben tudja meglátni, illetőleg mélyebb összefüggéseket tudjon létrehozni.
- Tehát az a végső cél, hogy a gyerekek önállóan tanuljanak meg gondolkodni, a képzőmüvészet és a zene nyelvén.
- Arról van szó, hogy ne állandóan csak meglévő zeneműveket zongorázzanak, hanem saját gondolataikat közöljék zenei nyelven.

LANTOS FERENC

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Hogy látva lássunk

Lantos Ferenc látni tanít. Azzal a kiállítással, amely az elmúlt években szinte az egész országot bejárta Pécstől Szegeden és Debrecenen át Szombathelyig, és amely most a *Nemzeti Galériában* látható. Szokatlan már a címe is: *Természet — látás — alkotás;* hát még az, hogy festmények és szobrok helyett ezúttal tablókat látunk, s hogy ezen a százhúsz tablón magyarázó ábrák és feliratok sorakoznak. A pont, a vonal, a folt, a ritmus, a tér jellemző tulajdonságait magyarázó ábrák, amelyeket a programról tudósító mottók vezetnek be. Négy alkotó négy idézetével indul ez a didaktikai kiállítás, négy olyan gondolattal, amelynek jelenlétét folyamatosan érezzük. Amelyre tehát a kritikus is felfűzheti a maga mondandóját.

★

„Mi a természet nyomán alkotunk" — írta Bartók Béla. Ez a kijelentés — Lantos Ferenc mértani alakzatai előtt — legalábbis provokatív. Ellentmondásra készteti a pusztán körökkel, négyzetekkel és ezek kombinációival operáló azon álkonstruktivistákat, akik fütyülnek nemhogy a társadalmi valóságra, de a természetre is. És ellentmondásra készteti ez a sok op art alakzat a dogmatikus konstruktivisták nem kevésbé dogmatikus ellenfeleit, azokat az álrealistákat, akiknek múlt századi fogalmaik vannak a természetről. Akik elfelejtik, alkotómunkájukban legalábbis nem veszik tudomásul, hogy a mai fizikus már műholdakba szerelt távcsövekkel és elektromikroszkóppal dolgozik. De hiába tevődött át a szemmel látható jelenségekről a figyelem a megismerésükhöz nélkülözhetetlen szemmel nem látható mozzanatokra. Ők változatlanul Markó Károly, Paál László, vagy legjobb esetben is Ferenczy Károly megfigyelési módszereit vállalják, s csupán a felszíni stílusban — a felszín moderneskedő megjelenítésében — engednek az időnek.

Nem így Lantos Ferenc. A valóság tanulmányozása őt arról győzte meg, hogy a mértan segítségével mélyebbre hatolhatunk a világ megismerésében, és a világ titkainak feltárásával egyre gazdagabb mértant alkothatunk magunknak — a jelenségek belső szerkezetének és mechanizmusának érzékeltetésére. Mértant használ, a mértan szellemében gondolkodik már a kisgyerek is, amikor megtanulja megkülönböztetni egymástól például a spenót, a rózsa és a juharfa levelét. Bár nem tud róla, valójában keresztmetszeteket hasonlít össze — geometriai jellemző jegyekre, a szélesség, s hosszúság arányaira figyelve. Ez a megfigyelés mindennapos, és mint mindennapos megfigyelésből csupán mindennapos következtetés vonható le belőle. Lantos Ferenc tehát tovább, ha tetszik, mélyebbre ás. Egyrészt egyszerű mértani elemek — körszeletek, megcsonkított négyzetek — puszta egymás mellé sorolásával, majd transzformációjával sok naturalista képnél valóságosabbnak látszó felület kialakításával bizonyítja be: íme, mesterségesen is előállítható a világ, illetve annak egy-egy szelvénye. Másrészt a természet megfigyelésével, illetve a megfigyelések fotódokumentációjával arra hívja fel a figyelmet: a természet is mértani struktúrákban rendeződik el. Például a napraforgó tányérja — erős nagyításban — kis kör köré szerkesztett spirálnak értelmezhető. Különösen nyilvánvaló mértan és természet kapcsolata, ha az ember-alkotta valóságot iktatjuk közéjük. Azt a másodlagos valóságot, amely — elvileg is — köztük foglal helyet, hiszen az ember biológiai egyedként a természethez, tudatos lényként, a társadalomhoz kötődik. Ez a kettős kötődés benne van az ember által alkotott legegyszerűbb építményben, akár egy téglafalban is, amely egyformán hasonlít bogár bőrére és konstruktivista ábrára. Igaz, Lantos nem elégszik meg a faktúrák hasonlóságával.

★

„Tág a világ / mint az álom / Mégis elfér / egy virágon" — ezt is Lantos Ferenc mondja, ezúttal Weöres Sándor soraival. Arra utalva: a virágban — a valóság e kis egységében — is benne foglaltatik az egész. A sejtben lüktet a világmindenség. Ezt a világmindenséget kell felfednünk, bármin és bárhol munkálkodunk; ehhez a világmindenséghez közeledik a kisdiák és a tudós is.

Nem új állítás ez, persze. Az öröklést an azon felfedezése óta, amely szerint a sejtben — kromoszómája révén — benne van leendő története. Azt is tudjuk, hogy az elemi részecskék világa legalább olyan rejtélyekkel teli, ha ugyan nem rejtélyesebb, mint a kozmikus világegyetem. Hogy bonyolultabb legyen a képlet: a két rejtélyességvalószínűleg nem független egymástól. Vagyis az a világ, amelyet Weöres álomnak nevez, alighanem az álom kis egységének felfogott virágban leli magyarázatát.

Kedvenc témája a virág a festészetnek is — az első ornamensektől a népi hímzéseken és a polgári csendéletképeken át Picasso művészetéig. Lantos mégsem enged a kísértésnek. Ő nem akarja újra — új módon — megfesteni a virágot. Hiába festő — végzettségét és hivatását tekintve. Hiába kísérti az a lehetőség, hogy a valóság kis részletéből beláthat a nagy világegészbe a József Attila által kifejtett módon: „az ihlet a valóság teljes fogyatkozása egyetlen valóságelemre, ahol ez a valóságelem a teljes valóság egységességeként szerepel."

Lantos fegyelmezett. Fegyelmezettsége céltudatosságot takar. Csupán tényekre figyelmeztet, szempontokat vet fel, eligazít a látvány értelmezésében. Segít látva látni, felfogva nézni a világot. Ezért rózsa-sorozatán a virág négy különböző módon mutatkozik meg; tulipánján illatok és színek varázsa helyett — működésének szemünk által is megfejthető mechanizmusa tárul fel; a faragott láda virágdísze pedig rafinált mértani ábraként vall bravúros kompozíciós megoldásáról. Magából és a kiállításról száműzi a művészt Lantos Ferenc. Azt hangsúlyozza: nem művészeket nevel. Az alkotás örömérőll azonban ő sem feledkezhet meg.

★

„A valóság elemeiből / új világegészt alkotok / Neked és Öneki" — ezt Kassák Lajos írta, a Lantos módszerének őséül szolgáló konstruktivizmus magyar apostola. De az eredetnél fontosabb a cél. Az tudniillik, hogy Lantos Ferenc kiállítása — az értelmes látáson túllépve — alkotásra buzdít. Csináljuk utána, építsük fel mi is a magunk valóságát — mondja. Azokkal a színes papírokkal, amelyek — az asztalokkal, székekkel és ragasztóval együtt — a kiállítás előcsarnokában várják a látogatókat. Ha az olvasó azt gondolná, Lantos Ferenc elképzelése merő spekuláció, ezt a gyerekek szellemesebbnél szellemesebb papírragasztásai cáfolják.

★

Vitatkozni csupán a negyedik idézettel — ennek is az értelmezésével szeretnék. Az esztéta Borisszovszkijtól való, és így hangzik: „A konkrétség a hieroglifákat variálhatatlanná tette, az absztrakció variálható jelleget adott a betűknek."

A megállapítás igaznak hat.

Csakhogy (1): írásjel (betű) és nyelvi jel (például a szó) közé nem lehet még az analógia alapján sem egyenlőségjelet tenni. E pusztán írástörténeti szempontból találó megfigyelés önmagában nem igazolja Lantost abban, hogy a képzőművészetnek is variálható absztrakt jelekre van szüksége.

Csakhogy (2): nyelvi jel és képzőművészeti jel közé sem tehetünk egyenlőségjelet. A rokonság nyilvánvaló ugyan: mindkettő elvonatkoztatás eredménye, mindkettő zárt rendszer tagja. De nem elhanyagolhatóak a különbségek. A szavakkal ellentétben, a köröknek, négyzeteknek, háromszögeknek, egyszóval a Lantos által felhasznált alakzatoknak jelentése társadalmilag kevésbé kötött, mint a szavaké. Csupán a vizuális konvenciók közé sorolható jelképeknek, emblémáknak, márkafiguráknak van többékevésbé egzakt jelentéstartalmuk.

Hasonló mágikus erejüket a szavak régen elvesztették. A megnevezés korántsem megidézés. Ennélfogva óriási feladat hárul az úgynevezett fonémákra. Azokra a hangpárokra, amelyek különbsége révén különböztetjük meg egymástól a *vár* és a *zár*, a *vár* és a *vám*, a *vár* és a *vér* szót. Azonosság és különbség efféle dialektikája működik a képi közlésben is, ezért tudjuk megkülönböztetni a függőlegest a vízszintestől, a koncentrikust a spirálistól, a hullámost a kacskaringóstól. Lantos rendszere ezeket a vizuális fonémapárokat tárja fel, segítve abban, hogy a lehető legtöbbet fogjuk fel a környező — a látható természeti, a látvánnyá váló társadalmi és a láthatóvá tevő művészi — valóságból.

★

Nemcsak Lantos Ferenc tanít látni.

Hogy mást ne mondjak: pedagógiájának előzményei vannak. A húszas évek nagy kísérletei közül Paul Klee pedagógiai vázlatkönyvét, Vaszilij Kandinszkijnak a festészet és grafika elemeiről írott tanulmányát, az újabb publikációk közül Kepes György *Az új táj* című könyvét említhetném. Főként azért, mert Lantos egyik fő erénye, hogy nálunk is meghonosítja a másutt már megszívlelt felismeréseket.

Jó példáért nem kell feltétlenül idegenbe menni. A Nemzeti Galériában is működik rajzoktatás. Igaz, Szabados Árpád, az újabb grafikus nemzedék egyik legtehetségesebb alakja más módszert követ, mint Lantos, de az eredmény nem kevésbé jelentős. Ő az alkotás mozzanatára helyezi a hangsúlyt. Tavaly kis kiállítást rendezett a növendékek munkáiból. Ez a kiállítás azt mutatta: a gyerekeket egyformán elgondolkoztatja a közvetlen valóság képzőművészeti ábrázolása, illetve valóság és ábrázolás kapcsolata. A pedagógus segítségével két olyan dolgot tanultak meg, amit a felnőttek sem igen tudnak. Azt, hogy valóság a lényege a művészetnek is; és azt, hogy a valóság önmagában még nem művészet. Vagyis kölcsönösen feltételezik egymást. A világ megismerése közelebb visz a művészethez, s a művészet révén közelebb kerülünk az élethez. Míg tehát Lantos a valóság tudatosabb érzékelésére, Szabados Árpád a művészet sajátos üzeneteinek felfogására nevel.

Jogos ez a program; hogyne volna jogosult a művészetre nevelés éppen a Nemzeti Galériában. Szabados Árpád az iskolásokkal foglalkozik, a közművelődési osztálynak azonban gondja van az idősebbekre is. A felnőtteknek kiállításokat visznek — gyárakba, üzemekbe. Ezenkívül rendszeresen fogadják a múzeumban a szocialista brigádokat. Ez a munka része a Lantos-féle pedagógiának és Szabados szakkörének. Fontos része méghozzá. Mert nem elég látva látni. Látnivalót is kell adni.

1977. FEBRUÁR 5.

Élet és Irodalom, Bp.
XXI. évf. 6. sz. 12. lap.

A BESURRANÓ NOVELLISTA

Galsai Pongrác: A besurranó szerkesztő, Szépirodalmi, 349 old.

Ez a cím oly kézenfekvően kínálkozik a kritika fölé, mely Galsai Pongrácnak *A besurranó szerkesztő* című írói arckép- és önarcképgyűjteményéről szól, hogy ha nem a kötet egyik novellisztikus naplójegyzete élén állna, azt kellene hinnem: így akart segíteni ötletszegény kritikusainak.

Hiszen mindent tud a mesterségről. Az újságszerkesztőíről is meg az íróiról is. És mintha nem a szerkesztő „surranna be" a szépirodalomba, hanem fordítva: mintha egy vérbeli író osonna be az újságírásba, egyúttal az irodalomtörténet-írásba, a régi jó Kosztolányi- és Szerb Antal-i hagyományok szerint.

Elterjedt szabály, hogy a kritikusnak illik a háttérben maradnia, miközben mások műveiről ítélkezik. *Szépen olvasni, szépen írni* — ez hasznos tanács a szakmában. (Fiatalon kötelező.) Ő mentesül e szabály alól. Nem mintha kevesebbet olvasna a szükségesnél. De sosem fitogtatja műveltségét. Ehelyett sokkal személyesebbek írásai, mint kritikáink túlnyomó része. Szinte tapinthatóan jelen van bennük ő is, meg azok az írók, művészek és dilettánsok is, akikről néhány oldalon tökéletes portrét rajzol. Munkája hitelesebb ettől, mintha tudományos pontosságra — egzaktságra — törekedne. Oly sikeresen szabadította meg írásait a nagyképűségtől, tudálékosságtól, hogy már semmi szüksége a szerénységre, személytelenségre: fesztelen szereplője, sőt egyik főhőse lehet portréinak. Nem sajnálom tőle a hangzatos hasonlatot: úgy festi meg kortársait, mint a reneszánsz festők, akik a csoportképek sarkába saját magukat is odafestették.

★

Galsai művészetté emelte az újságtárcát, az írói naplót, anélkül, hogy lemondott volna az elméleti igényességről. Fokozottan érvényesek rá saját szavai, melyeket egy másik portré-rajzolóra, Kellér Andorra alkalmaz: „rangot adott egy módszernek, amelyben a legigényesebb zsurnalizmus, az elbeszélés és az esszé elemei keveredtek".

E kisprózákból megbízható esztétikai elvekre következtethetünk. A szecessziós Szomory Dezső stílusától így különbözteti meg a realisták módszerét: „A realista prózában az életanyag mindig gazdagabb, mint a stílus. S az olvasónak — a lényegre koncentrált jelzésekből — a képzeletével kell újra megteremteni ezt a gazdagságot". *Kis naplójában* árulja el, mit ért stíluson: „A stílus bonyolultabb képlet, mint sokan elképzelik. Többnyire csak dekórumot, irályt, elvi formát látnak benne, holott valójában a kifejező eszközök összességét, s az eszközök mögött a gondolkodás korszerű vagy korszerűtlen voltát is jelenti".

Nagyra becsüli tehát a stílusteremtést, de jól tudja, hogy ez nem a színes papírvirágok ollózását jelenti. A kitűnő Szomoryra például így fordítja vissza, amit a realisták egyszerűségéről állapított meg: nála „az életanyag szegényebb a szövegnél... Vékonyka gyökerekből valóságos trópusi burjánzás ered". (A trópusi virág persze nem papírvirág!) Másutt a stilizálás „szépítő és torzító merevgörcsével" nevezi meg az írói vérszegénység egyik gyakori tünetét. Elviselhetetlennek tartja, ha valaki a párbeszédekben *mondja, mondta* helyett minduntalan ilyesmiket ír: *dörögte, rebegte, szisszegte* — és így tovább. Efféle megfigyeléseiből akár stilisztikai előadást tarthatna az egyetemen.

★

A tömör szerkezet persze nem engedi meg, hogy mindenre kitérjen, ami lényeges. Pap Károly felsorolt méltatói közül kihagyja Németh Lászlót, holott e két író baráti kapcsolata rendkívül tanulságos a harmincas évek eszmetörténetében. Galsai legnagyobb vonzereje nem az elvi érzékenység, hanem az ábrázolóerő. Akkor is, ha írótársainak személyét, akkor is, ha verseiket, novelláikat jeleníti meg. Mestere az ellenpontozásnak, a szellemes paradoxonnak. „Mándy Iványról sokan megírták, hogy egyik »legfilmszerűbb« írónk. Prózáját ezért bajos megfilmesíteni" — mondja. „Az ő szegénysége a gazdag emberé" — írja Pilinszkyről. (Ennek — nem önzetlenül — azért örülök, mert egyszer én is „krőzusi szegénységről" írtam a költővel kapcsolatban.) Amit pedig anekdotikusan előadott élményeiből idéz föl, az fölér a legremeklőbb kisplasztikával. Kodolányi-portréja például oly életszerű, hogy szinte látom az idős mestert, amint az ötvenes évek egyik márciusában, a déli verőn Várkonyi Nándorra emeli „segélykérő, rettenetes szemét", majd elmerül vele az őskultúrák történeti mélységében.

Galsai kortársairól is szinte bármi jót, rosszat leírhat — pletykálkodhat, rosszmájúskodhat, csipkelődhet és hízelegheti —, mert az emberi gyöngeségekről, írói fogyatékosságokról is humorral, mégis lényeglátón tud szólni.

Lehetséges, hogy a kritikában megtalálta a bölcsek kövét: a szeretetreméltóságot — a szeretet és a méltóság szilárd vegyületét?

Alföldy Jenő

GÖNCZ ÁRPÁD:

Az elszánt

Széphistóriák (215 old.); Dugonics András: Cserei, egy honvári herceg (176 old.); Sterne: Érzékeny utazások (158 old.); Az ifjú Verter gyötrelmei Göthéből (156 old.); Gogol: A köpeny (62 old.) (Magyar Helikon).

Mióta tollal (vésővel, ecsettel) barázdálja az ember a papirost (kőtáblát, pergament), egyre csak elszántja a szomszéd — nyelvét. Hol akarva, hol akaratlan. Hogy gazdagodjék. Hogy eltengődjön.

Ezt az elszántott szóbarázdát hívják fordításnak. Eleinte a színéről megismerszik: míg a saját nyelv faeke, lassabban hasonul a két, másképpen művelt, másképpen trágyázott, sekélyen forgatott szóbarázda. Ez az idő jobbára a nyelvművelés kezdeteire esik. Története többnyire arról a nyelvről — arról az irodalomról — árul el többet, amely az idegen szöveget hasonítja.

Mikor vagy két éve „faekés" fordításaink első példái a Magyar Helikon sorozatában megjelentek, feltámasztójuk, az EURÓPA könyvkiadó, aligha az idegen irodalmak népszerűsítésére gondolt; sokkal valószínűbb, hogy a magunk nyelvének fejlődésére szerette volna e ritka szép és tanulságos kötetekkel a figyelmet ráirányítani.

●

Az eddig megjelent öt közül időben legmélyebbre a *Széphistóriák* kötete nyúlik — minden darabja a XVI. században keletkezett. A *Semptei névtelen Az Béla királyrul való és az Bankó leányárul szép história* címen egy pajzán, eredetiben ma már nem ismert horvát történetet plántál át magyar környezetbe — s indít ezzel útjára egy évszázadokig szívósan továbbélő gyakorlatot. *Enyedi György* Boccaccio egyik népszerű történetét, *Gismunda és Gisquardus* tragikus szerelmét magyarítja Beroaldo latin nyelvű disztichonjai alapján — tehát közvetítőnyelvből — 1574-ben. Enyedi, a későbbi unitárius prédikátor és püspök, a mitológiai köntösbe öltöztetett humanista hangú történetet alkalmas eszköznek véli, hogy azon némi erőszakot téve tulajdon tiszteletre méltó, de édeskevéssé boccaccioi nézeteit hirdesse a házasságról. Kihagy belőle mindent, ami léha humanista ékítmény, s netán a nők jogát támasztja alá a szerelemre. Nyelvezete komoly és méltóságos —

— Az nagy Isten bizonnyal meg bünteti,
Kevély gazdagokat semmivé teszi,
Szegényeket azki semminek véli,
Kétség nélkül Isten el nem szenvedi —

írja. Ami morális tanulságként talán megállja a helyét, de Boccaccio-fordításként aligha. „Fordításának"

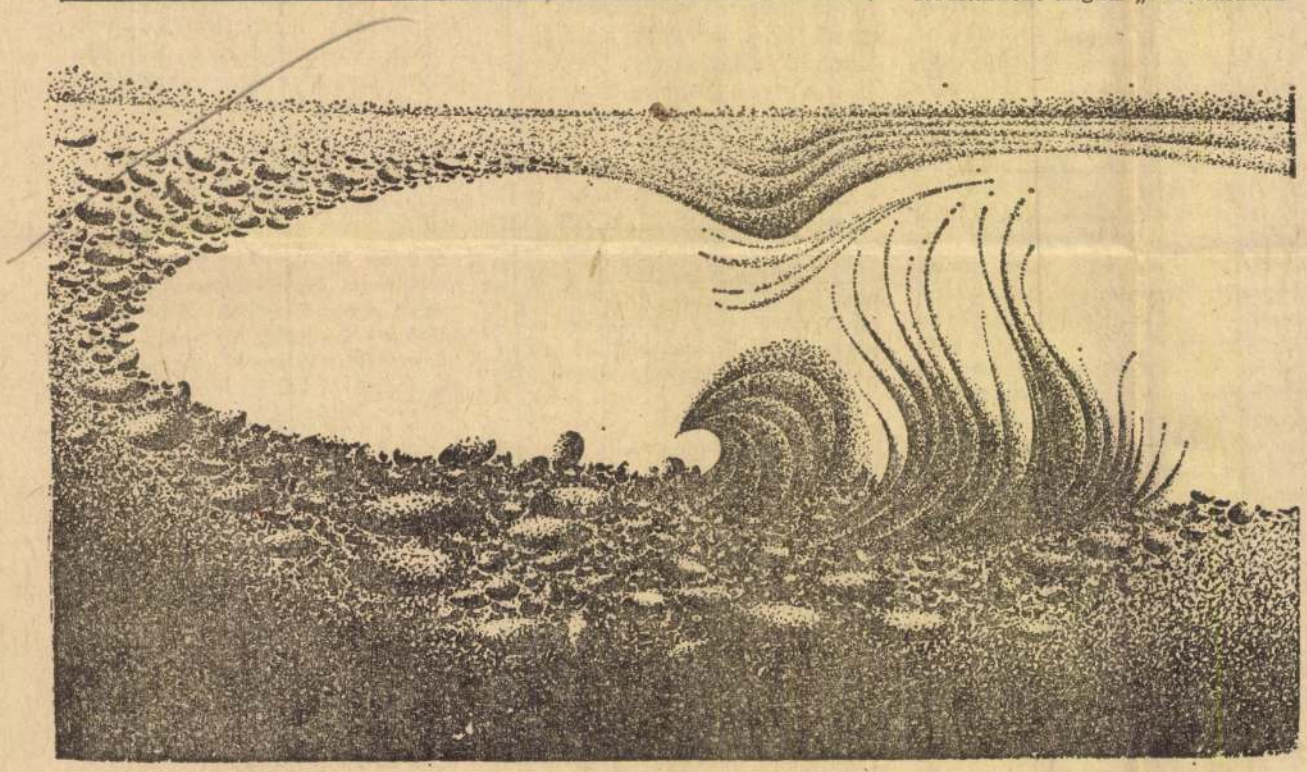

Magyar József rajza

1977. március 11. Kossuth 16,o5 VGné

MÜVELŐDÉS

- Az épitettük 1976-ban cimü kiállitáson Szabó Orsolya járt.

- Több, mint kér órát töltötten el a Tanács köruti Kiállitóterenben ugy, hogy rajtam kivül senki más nem nyitott be megnézni mitis épitettek 1976-ban. Az immár másodizben megrendezett épitésügyi seregszemlén száz, tavaly átadott létesitményt mutattak be csekélyszámu érdeklődőnek. Gyorsan le kell szögeznem, nem vártan nagyobb közönséget, hiszen munkám során magam is gyakrabban találkoztam az iparositott épitészet problémáival, mint örömeivel. Különösen ritkán találkoztam esztétikai élményt adó oldalával. Évek óta szidjuk a szürke, unalmas, rideghatásu toronyházakat, elrdőt, levegőt elpusztitó térhódításaik láttán nem egyszer tehetetlen dühöt érezve. Ezért nem vártam én sem mást az uj létesitmények kiállitásán. De szégyenkezve be kell ismernem, nincs és előitéletemet tekintve nem is volt igazam. Épitészkörökben ugyanis szenvedélyes változtatniakarással, vitatkozásaikkal egyidőben több jelentős kisérlet kezdődött el, amelyeknek eredményéről az uj épületek láttán ma már mindenki meggyőződhet. Kialakult egy olyan épitészeti rendszer és rendszerben való tervezés, amely gyökeresen eltér a hagyományos épitészeti tervezéstől, itt minden elem, szin, térforma előre meghatározott logikai rendben jelenik meg. Megértéséhez nem kell szakértelem. Egyszerüen oda kell menni a felépitett házakhoz, és meg kell nézni, hogy a közismerten szigoru ipari és pénzügyi feltételek mellett az épitészet, az iparmüvészet, szociológusok és városrendezők összehangolt csoportjai hol tartanak. Először a szinek reneszánszát lehet észrevenni az épületeken. Aztán az uj épitészeti anyagok megjelenését, a kerámiát, a porcelánt, a hatalmas üvegfelületeket. Később figyelhetünk fel arra a fontos szempontra, hogy az adott város, település földrajzi helyzetéhez, domborzati viszonyaihoz, milyen szervesen illeszkednek az épületeken kivül még az elektromos távvezetékek tartóoszlopai is. És hadd említsek példákat. A korunk vizuális gondolkodását hiven tükröző pécsi lakótelepet, érdekes ablakmegoldásai, a telephez tartozó óvodák, iskolák homlokzatát ékesitő Lantos Ferenc kerámiái miatt. De érdemes megnézni a hires nyirbátori Müemlék Templomtól nem messze felépitett társasházakat is, térbeli elrendezésük miatt. És sorolhatnám az uj szállodákat, a sportcsarnokokat, az uj algyői hidat, vagy éppen a Köszörüvölgyi zárógát természeti környeze-

tébe oly harmonikusan beilleszkedő épitészeti megoldását. Ha mintám nulla, minden megyei, városi idegenforgalmi irodának javasolnám, programjaik összeállitásánál a müemlékek mellett mutassák meg a turistáknak, és uram bocsá, a helyi lakosoknak is, a területükön felépült uj létesitményeket. Álljanak meg müemlékmézés közben egy-egy lakótelep szobrokkal, térplasztikákkal, bokrokkal, esetleg kis tavakkal kialakitott tereinkt, és hivják fel a figyelmet ne csak a barokk-stilus jellemzőire, hanem korunk épitészeti stilusának gyönyörü acél és üvegmegoldásu kapuira, ablakaira, az óvodák homlokzatát diszitő kerámia szineire, vagy akár egy ivókut porcelánanyagának selymes tapinthatóságára is. Álljanak meg egy kis időre és nézzék meg, hogy az iparositott épitészet ujabb fordulópontján Corbüisé, az épitész szavaival, a formák összecsengésének tudós, szabatos és nagyszerü játékát a fényben.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 3
Népművelés
Lantos Ferenc, festő

1021

Sík és tér

Érdekes kezdeményezésnek adott otthont a Nemzeti Galéria: a pécsi Janus Pannonius Múzeum vendéglátójaként a pécsiekkel együtt most itt rendezték meg Lantos Ferenc „Természet – látás – alkotás" című kiállítását.

Hogyan válnak a műalkotás részévé a síkbeli és térbeli formák? – ez volt az összeállítás alapgondolata.

A látogatóknak – főként középiskolásoknak – lehetőségük nyílt a gyakorlatban is hasznosítani a Galériában meghallgatott előadások tapasztalatait: színes papírok, síkidomok egymás mellé illesztésével maguk is alkothattak. (Fotó: Jánosi Ferenc)

– vas –

350 diaszalaguk van, melyekről másolatot adnak, illetőleg két-

klubszerű, sok esetl
tő kisebb intézmén
nisztráció; az állag
a személyi helyzet n
re is pontos tükröt
segítés lehetőségét is.

A Sokolowból ismert belsőépítész-tanácsadást itt is megszervezték. A szakemberek beszerzési ötleteket adnak, sőt sok esetben konkrét beszerzést is végeznek.

Lezajsk: Az előtér az „uszodával"

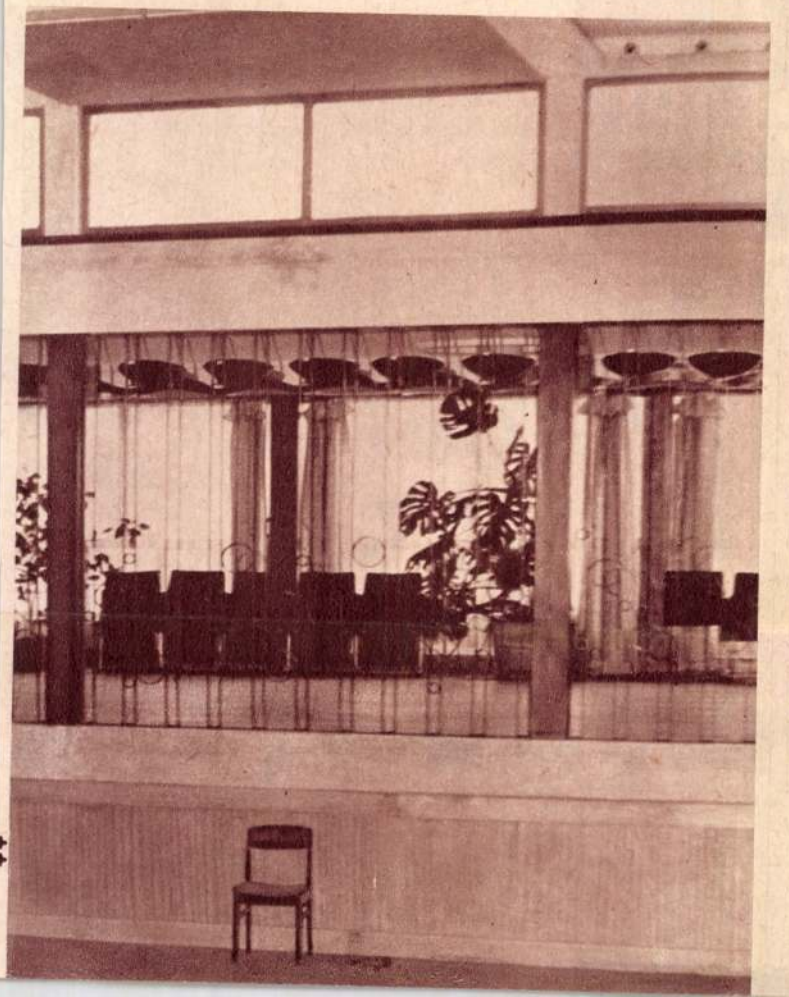

*

Befejezésül egy megjegyzés: apró dolog, mégis beszélni kell róla — a *tolmácsolás*. Sokkal több szakember utazik tőlünk a szomszédos országokba, mint amennyi jól beszél csehül, szlovákul, lengyelül, oroszul. A hozzánk utazó szakemberek sem beszélnek általában magyarul. Közös hát a gond, melynek lényege ez: először a tolmácsokat kell valamelyest „szakemberré" tenni, hogy értsék, jól értelmezzék, helyesen fordítsák a kérdést és a választ. Ma különös és félreérthető információk forognak úti jelentésekben, cikkekben és szakmai körökben. Javaslatunk: a külföldi intézetek mellett rendszeresen dolgozó tolmácsokat lássuk el a magyarországi szakkifejezések egyértelmű magyarázatával, adjunk számunkra rövid ismertetőt intézményeinkről, a hálózatról, a módszertani munkáról. S hogy javaslatunkat megtoldjuk: hívjuk meg őket néhány napos magyarországi útra, mintegy szakmai „tanfolyamra". Az egyszeri befektetés mindannyiunk tanulmányútját gazdagabbá teheti.

Beke Pál — Lévai Józsefné

Lantos Ferenc, festő

PÉCS VÁROS MŰVÉSZETI DÍJAIT a következő alkotók kapták: *Csorba Győző* költő, Észrevételek c. verseskötetéért és Kettőshangzat c. műfordításkötetéért; *Bánky József* zongoraművész, hazai és külföldi hangversenyeken nyújtott kimagasló teljesítményéért; *Eck Imre* koreográfus, a fiatal balettművészekkel bemutatott műsoraiért és a Requiem koreográfiájáért; *Gettó József* építész, gyermekintézmények tervezéséért; *Holl István* színművész, a Bánk bán, a Caligula és a Peer Gynt főszerepeiben nyújtott alakításáért; *dr. Lajos László* fotóművész, hazai és nemzetközi sikereiért; *Lantos Ferenc* festőművész, művészetpedagógiai munkásságáért és zománcalkotásaiért; *Németh Alice* magánénekes, operai szerepeiben, főként az Aidában nyújtott alakításáért; *Vata Emil* díszlettervező, a Traviata, a La Mancha lovagja és a Táncpestis díszleteiért; *Zs. Kovács Diana* iparművész, textiltervező és művészetszervező tevékenységéért.

A Jelenkor krónikája

Jelenkor, Pécs, 1977. szept.

XX/9.

Lantos Ferenc, festő-művész

TERMÉSZET – LÁTÁS – ALKOTÁS

Nemzeti Galéria

Egy kiállítássorozat összefoglalója ez a tárlat. A sorozatot a pécsi Janus Pannonius múzeum rendezte — Lantos Ferenc festőművész elképzelései alapján s irányításával —, és ugyanő bocsátotta most, miután már több más múzeum is bemutatta a maga közönségének, a Nemzeti Galéria rendelkezésére.

A *Természet — Látás — Alkotás* módszertani bemutató. Másként fogalmazva: látáskultúránk fejlesztő kalauza, melynek révén — sok hasonló célú kísérlet után ismét egy új nézőpontból —, a látható világ struktúráiba pillanthat be a tablói közt járó látogató. Tegyük hozzá mindjárt, e kiállítás értelmezésében a látható világ nem korlátozódik a

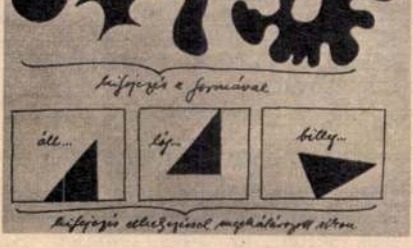

termeszeti tárgyakra, a látás pedig azok felismerésére. A fogalomkör, mint a tárlat címe is sugallja, bonyolultabb ennél. Végső soron aktív szemléletet feltételez, hisz másként aligha térhetne vissza az alkotás fázisa után a természethez, s még kevésbé élhetne együtt a természet, az észlelés és az újrateremtés kifejtett koncepciójában. Ezt az aktivitást egyébként nem csupán hirdeti a pécsiek bemutatója, hanem meg is valósítja: vendégei kísérletezhetnek a rendelkezésükre bocsátott kompozíciós elemekkel, jelekkel — maguk is megpróbálhatnak összeállítani új, értelmes együtteseket.

Tehát: mindenki lehet, s mindenki legyen képzőművész? Szó se róla! A *Természet — Látás — Alkotás* nézőket akar nevelni. Épp ezért igyekszik a láttatáson túl meg is ismertetni látogatóival a világot.

H. Gy.

Tükör, Pécs, 1974. febr. 6.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

NÁDOR TAMÁS AJÁNLATA

Liszt Ferenc több mint két évtizedig érlelt *Haláltánca*

A HÉT ZENEMŰVE

A zongorára és zenekarra írt parafrázis ihletője Francesco Traini *A halál diadala* című freskója. Zenei alaptémája a „harag napját", az utolsó ítéletet megidéző gregoriándallam, a *Dies irae*. Minderről bővebben is szól *Boronkay Ferenc* ismertető és elemző előadása (II. 7., hétfő, K., 9.10; ism.: 3. m., 17.15). Maga a mű három felvételen is elhangzik a héten. (II. 8., kedd, 3. m. 17.44: *André Watts;* II. 9., szerda, K., 17.32: *Tusa Erzsébet;* II. 13., vasárnap, P. 15.33: *Byron Janis* zongorajátékával.)

KÖZPONT ÉS PERIFÉRIA

Gálik Mihály műsorának alcíme — *A területfejlesztés kérdőjelei* — csupán sejteti az adás témáját. Azt várná ugyanis az ember, hogy vagy városi gondokról vagy a megyék közti különbségekről hall majd valami megkérdőjelezhetőt. Az utóbbi — csökkenő — különbözés szóba kerül ugyan, de a műsor főként egy jóval kevésbé számontartott kérdésről szól: miképpen lehet az, hogy még a közismerten fejlett Borsodban is vannak elmaradott körzetek? Egy-másfélmillió embert érintő téma kerül terítékre, bízva az arányosabb fejlesztésben. (II. 8., kedd, K. 17.07.)

Ady Endre születésének századik évfordulójára méltóképpen és sokféle műsorral kíván a rádió emlékezni. Eleven tiszteletadás és értékőrzés készül, nem protokolláris ünnepségek sora. E szándék jegyében indul most a Kulturális Minisztérium, a SZOT és a Magyar Rádió hétfordulós irodalmi vetélkedője, az

Lantos Ferenc

LANTOS FERENC pécsi képzőművész nagyméretű térplasztikáiból nyílt tegnap kiállítás Szegeden, a múzeum előtti Móra Ferenc parkban.

Magyar Hirlap 1976/174/9

LANTOS FERENC, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár gyüjtemények vétele, vagy ajándékozás révén gazdagodik, ill. esetenként vásárlások útján gyarapodik. 1969-től 1973-ig kb. 1500 darabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. Festmények:
59. sz.-LANTOS FERENC; "VARIÁCIÓ", c. müve.-furnir, policolor.-81+121. cm.-Ltsz 72.285 cm.-X. tábla.-299. old Fekete repr.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

Lantos Ferenc, festő

L.:Mácsai István

Vekerdi L:Az értelmezés esélyei
Jelenkor, Pécs, 1977. 1. június

538-542
XX/6.

LANTOS FERENC, grafikus

Az 1972-ben rendezett grafikai kiallitas kapcsan közel 100 lapból álló modern garfikai gyüjtemény alakult ki, elsősorban a múzeum és a művészek között létrejött személyes jó kapcsolatok eredményeként. Így Lantosnak is van müve a Pécsi modern magyar képtarban. 287.old. 4.jegyz

ROMVÁRY FERENC: ~~Hj Modern Magyar Képtár története~~
A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

LANTOS FERENC, festő.

Pécsi származású. A pécsi ösztönző friss szellemi légkörben felnőtt fiatal generáció fogékony volt a művészetre. És az itt élő fiatalok egyértelműen vallják és vallalják ezt a lokalis ösztönző erőt, mely pályajuk kezdetén szemléletmódjuk kialakításában jelentős szerepet játszott.
288.old

MOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtar története
Új szerzemények III. 287.oldal

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve.-XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

LANTOS FERENC, festő

A művészek felajánlásaikkal is gyarapitják a Modern Magyar Képtár anyagát. Sokszor kiállitásokhoz kötődnek e kapcsolatok. A művészekkel a kapcsolatfelvétel és az azt követő ajándékozás a közös kiállitás során jött létre. -Ily módon Lantos Ferenc mü is került a gyüjteménybe. 290.old. 15.jegyz.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1973

Lantos Ferenc

X.15

LANTOS FERENC képzőművész kiállítása tegnap nyílt meg a pécsi Déryné utcai kiállítóteremben.

Magyar Hirlap 1976/245/lo

Lantos Ferenc festő

az országos környezet esztétikai konferencia kezdődött Salgótarjánban. Előadóként vett részt a közös gondolkodásban többek között a művész is.

Déli kránika.

1976. I. 19. Kossuth, 12.00 Gué.

Lantos Ferenc festőművész

Az I. környezetesztétikai konferenciát jan. 19.-én rendezik meg Salgótarjánban-a művész a vizuális nevelésről és környezetalakításról tart előadást.

Nógrád, 1976. jan. 15.

Lantos Ferenc

A jelenkor magyar képzőművészetének keresztmetszetét adja a XVII. Országos Nyári Tárlat. Lantos Ferenc románc térplasztikái új utat mutatnak az egyhangú lakótelepek díszítésére. Szamosi Ferenc művészettörténész rendezi a tárlatot, mely a Szegedi Ünnepi Hetek keretében látható

TV-Híradó

1976. VII. 22. 19.30 18/½.

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 1

Népművelés

Lantos Ferenc

1021

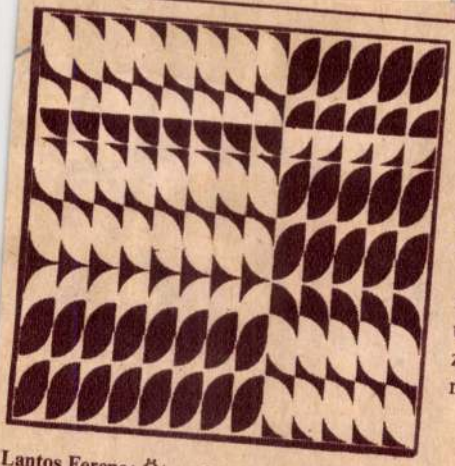

A vázlattól a műig

A debreceni Egyetemi Galérián négy kortárs művész vázlatait és egy-egy kész művét mutatták be. A kiállítás célja: végigvezetni a nézőket az alkotás folyamatán.

„A műhöz vezető úton a vázlatok a mérföldkövek" — vallják a rendezők. Az újszerű kiállítás Tilles Béla, Berczeller Rezső, Lantos Ferenc és Bak Imre alkotóműhelyébe nyújt bepillantást.

(r.)

Lantos Ferenc: Öt modell a komlói zeneiskola zománcképeiről

1

3

moz-
eiből
t:

4

r népmüvésze

Lantos Ferenc

az autóbusz-pályaudvar
zománc frízének részletei, 1:5 lépték.
(repr.)

A kecskeméti autóbusz-pályaudvar, zománc-terv (repr.): Lantos Ferenc és Blaski János (makett)

Művészet, 1977, 2. 13. old.

Lantos Ferenc
képzőművész

- Ha ebbe a harmadik emeleti terembe belépünk azt hihetnénk, hogy egy néprnüvészeti vagy egy régészeti kiállitásba csöppentünk, hiszen a tulipános láda, faragott szék, kis faragott bölcső, vagy néhány régészeti emlék tálak, kancsók találhatók itt. ú
Pedig erről itt szó sincs, hiszen a vizuális, a látásbeli kulturának a fejlesztési módszeréről adnak ezek a képek és ezek a tablók itt valami bemutatót.
Lantos Ferenc képzőművész ennek az egész rendszernek a kitalálója és a pécsi Janus Pannónius Muzeumnak a gondozásában szinte az egész országot bejárta már vele, bár egységesen, teljes egészében először csak itt találkozhatunk vele.

1977.T.21.TV 21.35 |Kjné|
Művészeti Magazin

- Mi ennek az egésznek a lényege ?

- Ennek a rendszernek a lényege tulajdonképpen az, hogy megpróbál a természet és a művészet között olyan közös alapokat keresni, amelyek lényegében stilusoktól függetlenül a képzőművészetnek mindig ismérvei voltak.
Tehát megpróbálunk olyan vizuálisan megfogalmazható nagyon egyszerü alapképleteket megkeresni, amelyekre aztán egyszerü müveletek formájában egy vizuális logikai rendszert tudunk ráépiteni és ezuttal hozzá tudjuk segiteni az embereket egyrészt ahhoz, hogy a képzőművészet belső összefüggéseit könyebben megértsék, másrészt pedig hozzásegitjük talán őket ahhoz, hogy a saját mindennapi gyakorlatukban is alkalmazni tudják ezt a vizuális nyelvet, elsősorban természetesen a maguk környezetének az alakitására gondolok itt.

- Itt mögöttünk egy geometriai forma látható. A természettől hogyan jutunk el eddig az alapformáig és ezt hogy lehet felhasználni a látáskulturánknak fejlesztésére ?

- Tulajdonképpen ezt a nagyon egyszerü geometriai formát kétféle szempontból értelmezhetjük. Egyrészt szimbólikusan mint egy vizuális szerkezeti elem, amivel nagyon sokféle müveletet tudunk végezni, tehát mondhatnám azt, hogy a természettel párhuzamosan tudunk különféle alakitó folyamatokat végigjárni, másrészt nem véletlen, hogy pontosan erről a formáról van szó, mert hiszen a vizsgálatok azt bizonyitották, hogy a körn és a négyzetforma általános összefüggéseket meghatározó forma, amelyekre tulajdonképpen a világ formai rendszerének a legnagyobb része visszavezethető.

- Ezt tehát az alap és most arra kérem sétáljunk át a tuloldalra

- Még itt talán annyit szeretnék elmondani, hogy ennél az egyszerü elemnél is két változatról van szó a fölsőre mondjuk azt most ebben az esetben, hogy ez a pozitiv, amikor a köriv van kitöltve, itt pedig a köriv melletti rész van kitöltve, ezt nevezzük negativnak, igy tehát már ennél az elemnél eleve egy variációs lehetőség adott.

- Na most ha ezeket még egymás mellé tesszük megsokszorozzuk ezeket az alapvető formákat, akkor még nagyobb a variációs lehetőség

- Igen, tulajdonképpen a továbbépitésnek két alapvető lehetősége van. AZ egyik ez a lehetőség, amikor az elemeket minden további nélkül egymás mellé tesszük, nevezzük ezt elemsorolásnak és rögtön látható itt fölötte, hogyha ebbe a vonlas rendszerbe a pozitiv negativ kitöltéseket különféleképpen alkalmazzuk, akkor már milyen sok vizuális tartalomhoz jutunk el.

- Mi a következő lépcső ?

- Ebben a folyamatban talán azt mondhatnánk, hogy a következő lépcső az az elemekkel függ össze.
Tudnillik nemcsak arról van szó, hogy egyfajta elemet sokféleképpen lehet összeállitani, hanem sokféle elemet is lehet szerkeszteni. Na most ahány elem annyiféle összeállitási lehetőség. Például ez a tábla éppen az elem szerkesztésnek további lehetőségeit mutatja és ezekből kiemelt elemek láthatók aztán a további tablókon, ezen a tabló soron például, ahol eleve látjuk azt, hogy önmagában mennyire más karakter

- Itt már azt hiszem, mint kompoziciós elem szerepel, ez a teljes kompozició és itt már a ritmus is megjelenik

- Itt már sokminden megjelenik a ritmus mellett a legkülönfélébb szerkezeti összefüggéseket megtalálhatjuk, természetesen ezek mind ezeken az ábrákon rejtve vannak, amelyeknek a megkeresését tulajdonképpen a következő tablókon tudjuk illusztrálni.
Ha még ezt a néhány táblát megnéznénk, itt viszont azt lehet nagyon jól látni, hogy itt viszont a nagyon egyszerü elemek a sikból a térbe lépnek, tehát dombormü szerüen alakulnak, akkor ebbe már a fény is szerepet játszik és további vizuális eredményekhez juthatunk.

- Ez a rendszer a természetből vezeti le alapjait és eddig mégis nagyon nagyon kevés szó esett magáról a természetről.

- Igen, hát ez a két tabló egy természeti példa. Tulajdonképpen itt a napraforgó mezőből indulunk ki a fölső ábrából és jobboldalon mindig az látható milyen szerkezeti tanulságokat vonunk le az éppen látott képi egységből.
Az alatta lévő ábra már azt mutatja, hogy a nagy mezőből kiemelünk egy kis részletet, amelyik már más szerkezeti tanulságokat jelez. Ha ezt tovább bontjuk, akkor egyetlen egy napraforgó virág ismét több és más jellegü szerkezetre utal. Aztán egy virágon belül még a további szerkezetnek a kibontása itt látható.
Tulajdonképpen itt ugyanaz a szerkezeti összefüggés, mint amit müalkotásokon is megtalálunk, hogyha itt például megnézzük ezt a kalotaszegi menyasszonyi ládára festett képet, Leonardo Utolsó vacsoráját vagy Vasarellinek egy grafikáját akkor azt láthatjuk, hogy kortól és stilustól függetlenül lényegében ugyanazokra a szerkezeti alapokra épitkeznek a jó müvek.
Akár ezt a szerkezeti következtetést figyeljük meg, akár Leonardo esetében ezt a szerkezeti következtetést vagy Vasarellinél ezt az ábrát lényegében mindegyik ugyanaz, tehát azt mutatja, hogy ezek rokonságban állnak egymással.
Eddigi tapasztalatom az, hogy az emberekben sokkal több a fantázia és az alkotó vágy, mint amennyit általában föltételezünk róluk, de nagyon fontos az, hogy olyan eszközöket adjunk a kezükbe, amelyek nem elnyomják bennük az alkotó kedvet,

tehát nem a kisebbségi érzést fokozzuk bennük, hanem éppen önbizalmat adunk a számukra, mert felszinre segitjük a mélyen lévő fantáziát, alkotó vágyat.

1976. I. 25. 16.53 URH
Láttuk, hallottuk

Lantos Ferenc kerámia

- Legutóbbi adásunkban beszámoltunk Szabados Árpád tárlatáról, amely a józsefvárosi kiállítóteremben nyílt meg. Lengyel Anna riportja az új kiállítóterem terveiről szól.

- A józsefvárosi Művelődési Ház igazgatója, Végh Péter és főelőadója Baka Györgyi. 1976-tól a művelődési ház kiállítótermében szeretnének új programokat, új rendezvényeket csinálni. Én ezekről a tervekről szeretnék érdeklődni, tulajdonképpen mit akarnak, mit terveznek és hogy képzelik el a megvalósulását?

- Kiállítótermünk a József körút 7o.-ben x nagyon forgalmas ponton van. Itt eddig csak helytörténeti bemutatók voltak. 1976-tól megváltozik a működése. Rendszeresen képzőművészeti kiállításokat rendezünk, valószínűleg havonta új anyaggal, illetve szeretnénk komplex közművelődési tevékenységre felhasználni ezt a helységet.

- Dox gondolom csak egy része a kiállításnak.

- Egy része. Az, hogy képzőművészeti programok is lesznek. A másik, hogy tematikus napokat alakítanánk ki, rendszeresen jelentkeznénk filmfórummal, irodalmi műsorokkal, hangversenyekkel. A képzőművészeti sorozatunk címe a Látás nyelve lesz. Nyolc bemutató lenne a bevezetője valami új kiállítási profilnak. Itt elsősorban Lantos Ferenc pécsi művész és tanárnak

az elképzeléseit adják az alapot. Egy-egy bemutatón a környezeti kultúra, egyáltalán a tárgyi világnak a vizualitása értelmeződik. Megpróbáljuk bemutatni, hogy milyen alapvető formákkal, színekkel, kompozíciókkal találkozunk a természetben is és annak kapcsán a modern képzőművészetben. Hogyha partnereket találunk és elsősorban a VIII. kerület oktatási intézményeire gondolok és arra a sokezer diákra, akik itt találhatók. Kialakul egy törzsközönsége annak a bemutató sorozatnak.

- A tervezés és levelezés időszakában vagyunk, mert a kiállító művészeket hát elég nehéz arra az időpontra megkapni, amikorra szeretnénk. Leveleket irtunk a művészeknek. Néhányuktól már jött válasz is.

- Mikor lesz az első ilyen előadás?

- Hát én nem is nevezném ezt talán előadásnak, hiszen alapjában véve egy komplex program ez. Kiállítás-bemutató. Olyan rendezvény kapcsolódik hozzá, ahol akár előadásformában, akár beszélgetésen, diavetítés felhasználásával, de éppen manipulációs játék vagy teszt felhasználásával több oldalú élmény éri a hallgatókat. Március közepétől várható, hogy elindul ez a sorozat, és rendszeressé válnak, egy állandóx programunk lesz.

- Képzőművészetkritikai műsorunkat hallották. Legközelebb február 8-án jelentkezünk a Petőfi Rádióban. A műsort szerkeszti Csapó György.

Lantos Ferenc

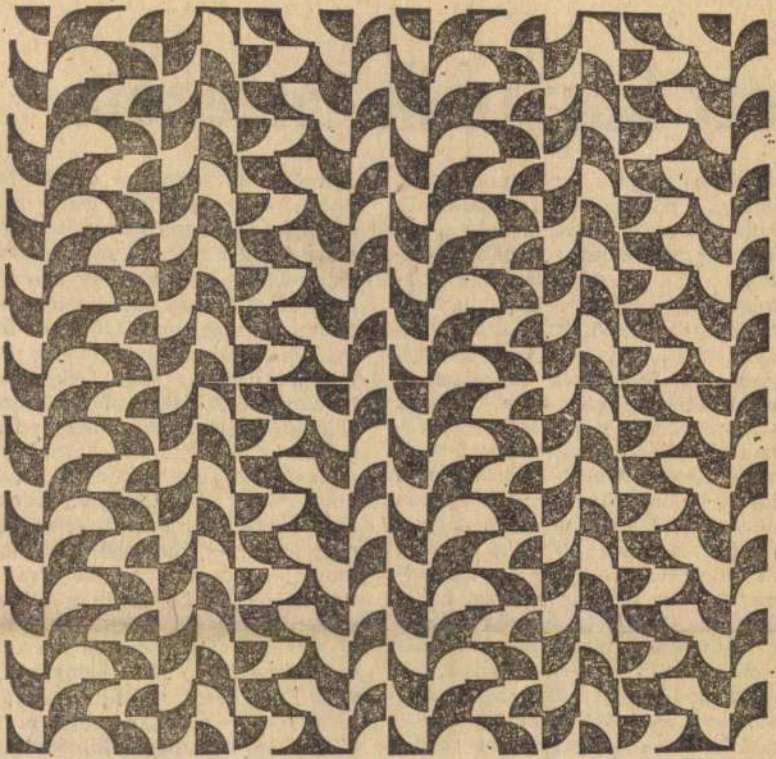

Lantos Ferenc szitanyomata

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 5.
~~MÁGORI ERZSÉBET~~: XXI. évf. 6. sz. 12. lap.

K

ntott barázdák története

utóélete mégis arról tanúskodik, amit a fordítások történetében már számtalanszor tapasztaltunk: a remekmű még a leggyöngébb átültetésen is „átüt". Enyedi didaktikus-moralizáló átdolgozását addig fúrta-faragta, bővítette az utókor, amíg vissza nem lopta bele a nagygondosan kihagyott szórakoztató részleteket, s nem tette Enyedit (vagy Boccacciót?) számos kiadásban megjelenő népszerű hazai szerzővé. *Gergei Albert Árgirusa*, ez a bűvös-bájos tündérmese szintén olasz példát követ. Szép és nagyon magyar szövege alig-alig juttatja az ember eszébe, hogy ez is *átdolgozás;* lám, itt már teljesen hasonult az „elszántott barázda"; Árgirus annyira a mienk, hogy népköltészetté vált, s közvetve bár, de máig is hat. De akkor sem *nagy* költészet. A kötet igazi éke a Pataki névtelen Aeneas Sylvius-fordítása, az *Eurialius és Lucretia.* A fordító személyét az irodalomtörténet mindmáig nem azonosította megnyugtatóan; jómagam, nem lévén irodalomtörténész, készséggel elhiszem, hogy Balassi rejlik a Pataki névtelen ismeretlen alakja

fedezése. Ezt példázza *Sterne* fordítása (itt már joggal használom a szót!), az *Érzékeny utazások.* Ez tett volt. A szentimentalizmus e neves alapművét negyvenhét év késéssel, a nyelvújítás csatájának sűrűjében fordította magyarra. Művében formai és tartalmi pontosságra tör, jóllehet nem az angol eredetiből, hanem német szövegből dolgozott. Nemcsak tartalmat, hanem stílust is közvetít — célja van, hatni kíván a hazai irodalomra a hazai irodalom útján a hazai irodalom érdekében. Eszköze, a megújulóban levő magyar nyelv meglepő készséggel idomul a kezéhez — ha kívánja, finom iróniát, ha kívánja külhoni módit és levegőt éreztet —, csupa olyasmit, amire addig se szavunk, se mondatunk, sőt, igényünk se volt. Ez a kezes, megújuló-megújított nyelv — a Dugonicséval ellentétben — ma mégis kimódoltnak s furcsamód divatjamúltnak hat, akár egy aszott öreg gavallér. Nem egy szava ma már érthetetlen — ki tudná, teszem azt, hogy a *pulsz* érverést, a *monak* szerzetest jelent? Az idő különös tréfája: Dugonics esetlen nyelve ma modernebbül

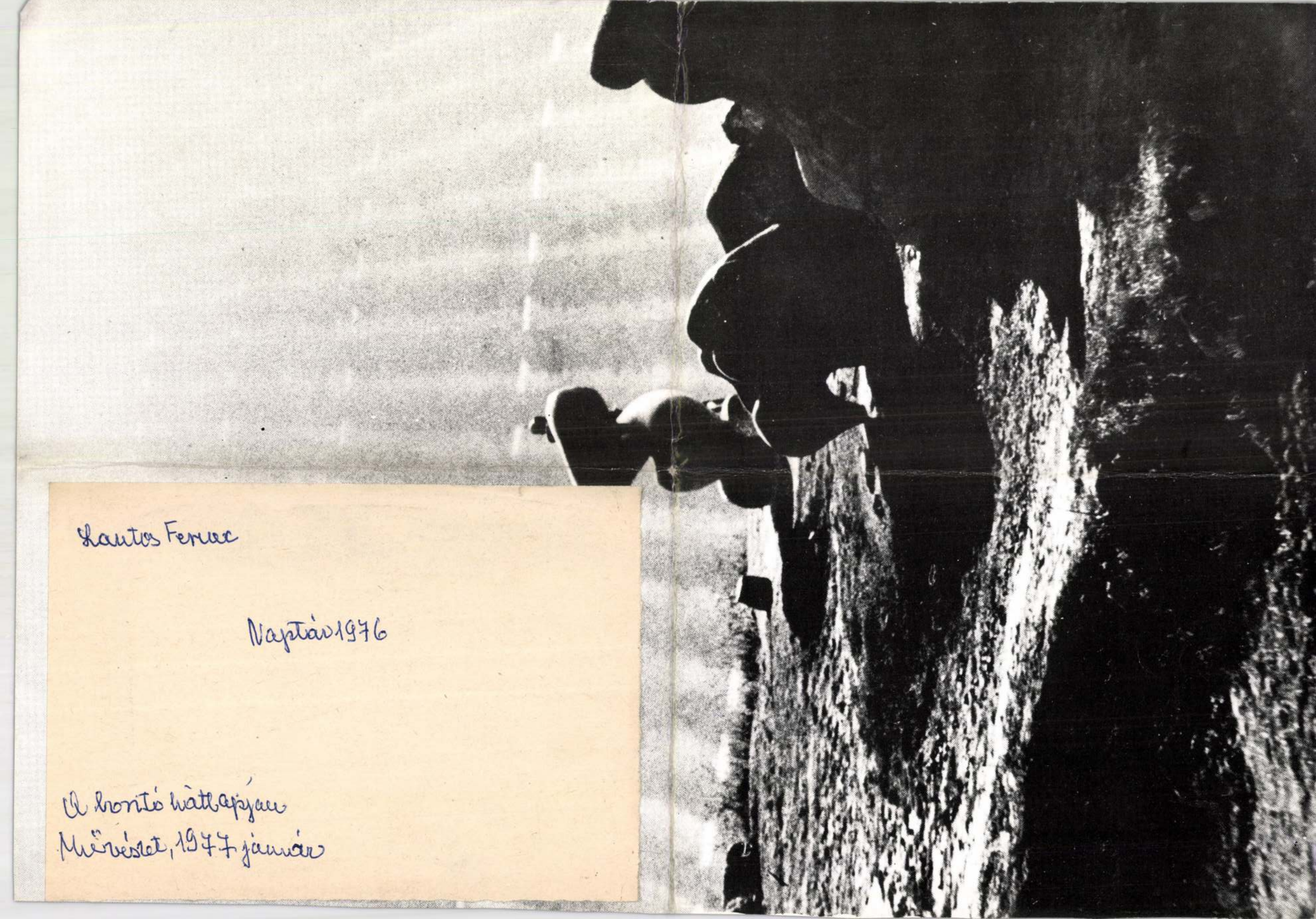

Lantos Ferenc

Naptár 1976

A borító hátlapján
Művészet, 1977 január

JANUÁR

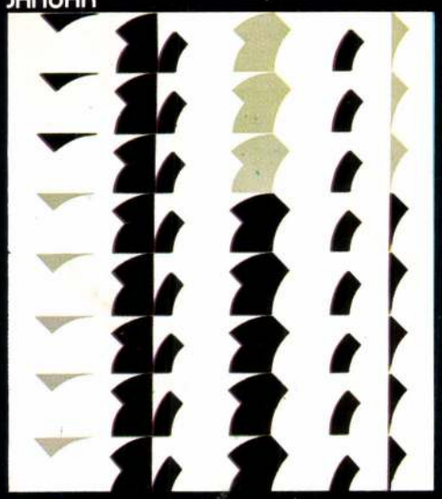

FEBRUÁR

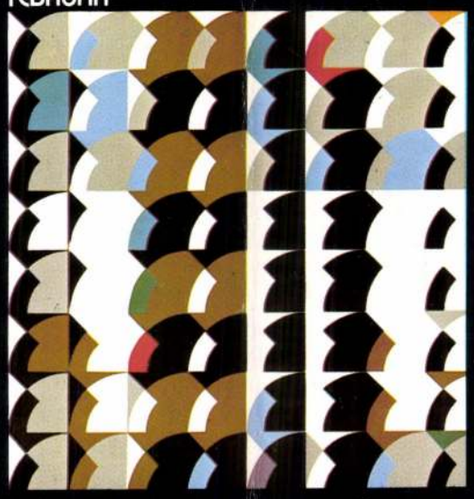

MÁRCIUS

ÁPRILIS

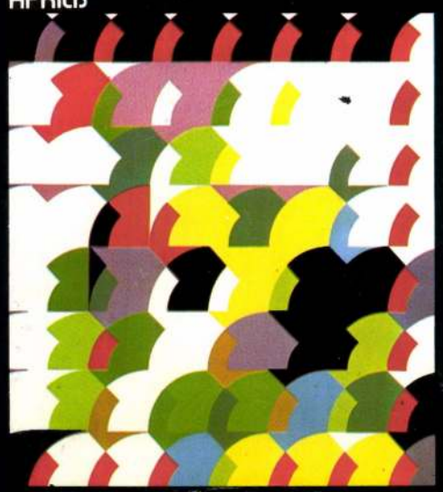

MÁJUS

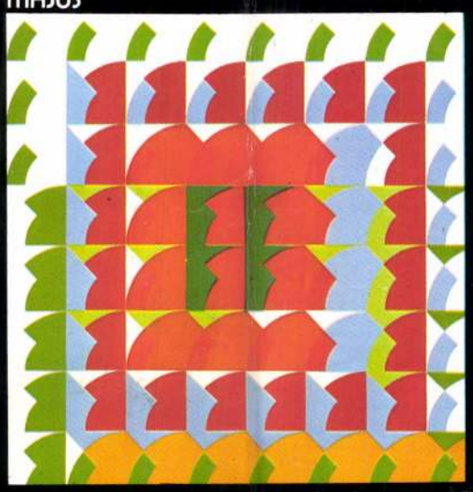

JÚNIUS

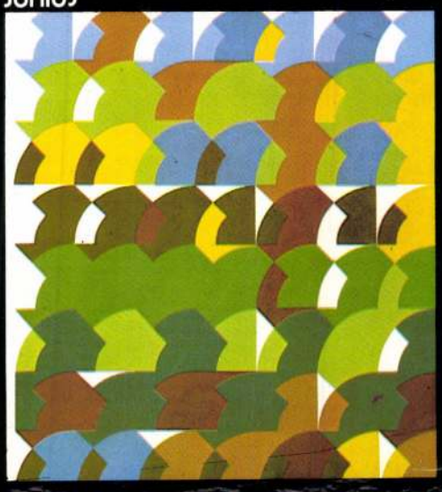

JÚLIUS

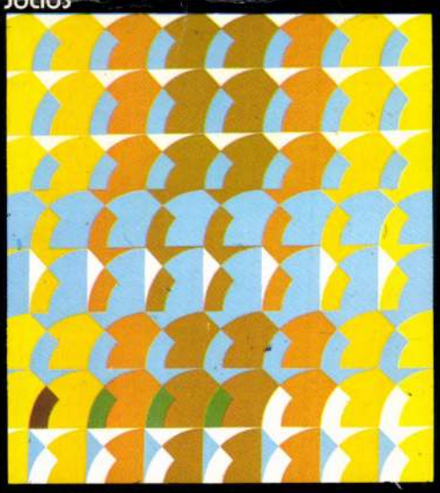

AUGUSZTUS

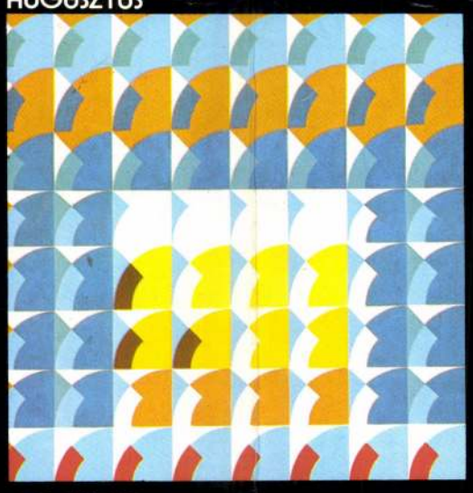

SZEPTEMBER

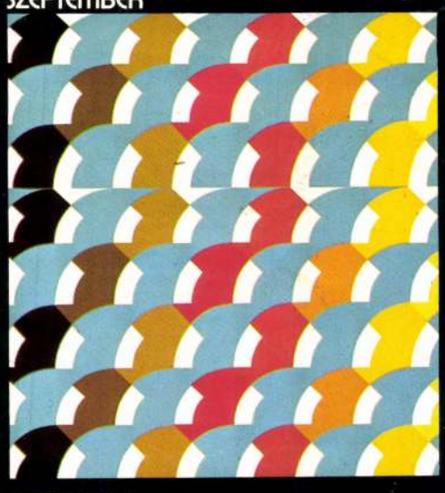

OKTÓBER

NOVEMBER

DECEMBER

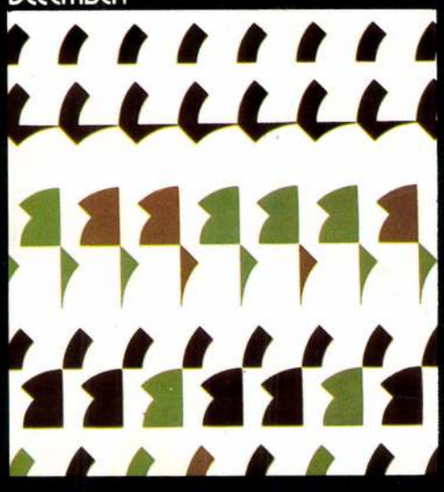

ban kimondatlanul is megnyilvá-
nuló népi bölcsesség emberi hitele.

Gáncz Árpád

Lantos Ferenc

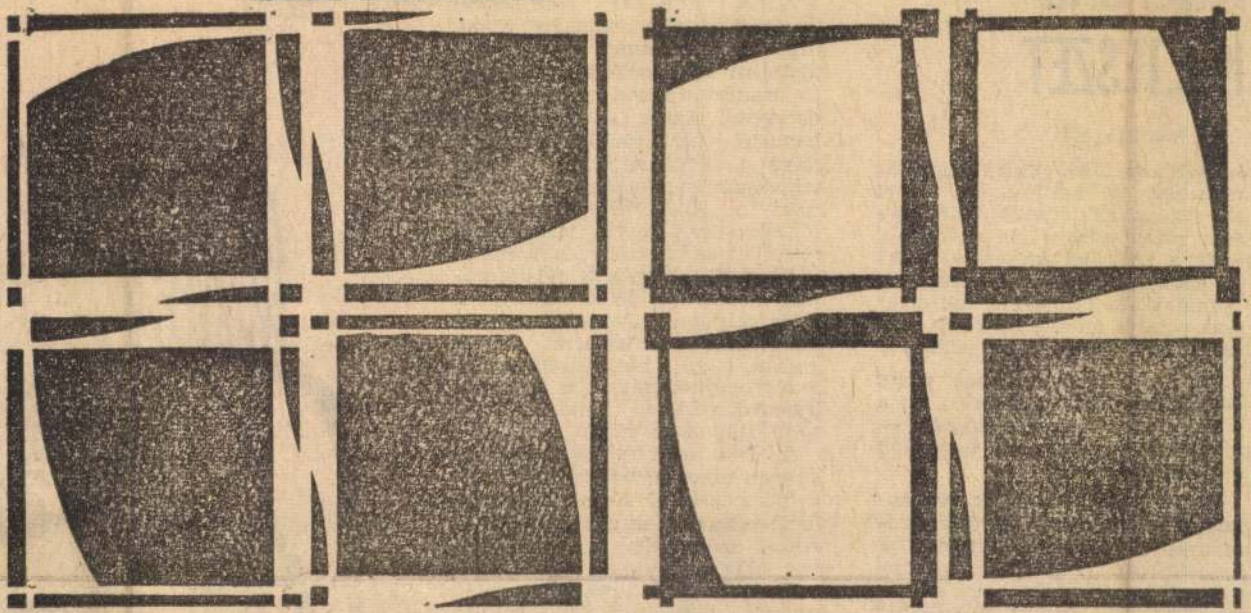

Lantos Ferenc szitanyomata

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 12.
XXI. évf. 7. sz. 10. lap.

Az ember, ha ölhet

—int

PINGPONG-KÖLTÉSZET

Mi a költészet?

Sokan sokféleképpen válaszolják meg ezt a kérdést. Egy dolog azonban a legtudósabb esztétának sem jutna eszébe. Az tudniillik, hogy a költészet *kiegészítő sport* is lehet. A meglepő újdonságot a Tolnai Vörös Lobogó asztalitenisz szakosztálya fedezte fel s egy népszerű napilapban tette közzé.

„A fiatal versenyzőknek pedig — akaratfejlesztő gyakorlat, de a jobb összpontosítást is elősegíti — időnként verseket kell tanulniok a szakosztályban."

De vajon mikor milyen vers ta-

jon nem volna érdemes a fordítottját is kipróbálni? Ha a költészet hatásos kiegészítő az egyik sportágban, vajon nem válna-e a költők javára a rendszeres pingpong edzés, az adogatás? S továbblépve, bevonhatnánk a ne-

hogy „a fiatal írónemzedék közeledjen a színházhoz".

A dokumentumok meggyőztek, csakugyan illett volna erről a pályázatról is informálni az ÉS olvasóit. Már-már restellkedni kezdtem, amikor eszembe jutott, hogy a kecskeméti színigazgató jószerint ugyanazokra a potenciális drámaszerzőkre számít, mint a debreceni. Aztán az is felötlött bennem, hogy a rádió ifjúsági osztálya is meghirdetett egy hangjátékpályázatot, amelyre túlnyomórészt a vidéki színházigazgatók fölfedezettjeit hívta meg. Majd fölsejlett egy beszélgetés is, melyből kiderült, hogy a televízió drámai osztálya is jó néhány fiatal íróra számít... A többi műhely szándékait nem ismerem, de fogadom, hogy a hazai drámairodalom megújhodását ők is a darabírással kacérkodó (fiatalabb évjáratú) alkotóktól várják.

A nekibuzdulásban tulajdonképpen nincs semmi kivetni való, végtére is kitől várják a megúj-

re két-három műhelynek dolgozni? S ezt azért is illő megkérdezni, mert félő, hogy kiterebélyesedik az „egy rókáról hány bőrt lehet lehúzni?"-mozgalom. Vagyis az, amit mostanában nem egyszer tapasztalok: nagy lelkesedéssel elolvasom a jól megírt novellát, kí-

S vallom akár a kis tükö
hogy mostohámnál nincs

Lantos Ferenc

TERMÉSZETLÁTÁS—ALKOTÁS címmel kiállítás nyílt Veszprémben, a Bakony Múzeumban. Lantos Ferenc pécsi festőművész, főiskolai tanár, a tér és az idő képzőművészeti megfogalmazását szemlélteti képsorozatán.

Magyar Hirlap 1976/26/8

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1977 MÁR 27

Lantos Ferenc

1021

Körüljárhatjuk ketten,
te ma is énmellettem,
te szellemben, én testben:
de együtt mindenekben.

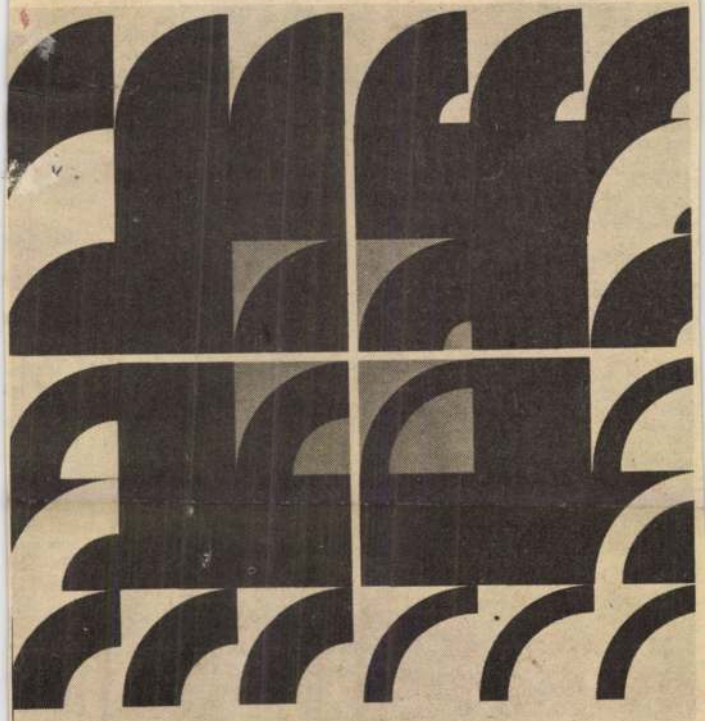

Lantos Ferenc kiállítási anyagából

som (4) **Hark**
hajós (10) H
nélkül (6, 8) I
A locsolókocs
dászok (f5, f7
Banditasirató
hács: Elza kö
tyámnak klass
6, 8) **Pécsvár**
5) **Sásd:** O
Sellye: Az utazás (4, 6) **Siklós:** Egy király New Yorkban (10) A két amerikai (5, 7) A császár (10) Budapesti mesék (6, 8)

HÉTFŐ:

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház: Szünnap

Kamaraszínház: Szünnap.

MOZI

Park: A második utca foglyai (f4, f6, f8)
Petőfi: A rivális (f4, f6, f8)
Kossuth: A második utca foglyai (10, 12) Az ördög és a bábjátékos (f3, f5) Suttogások és sikolyok (f7, f9)
Fekete Gyémánt: Osceola (6)
Jószerencsét: A két amerikai (5) Filmklub (7) **Rákóczi:** Óz, a csodák csodája (5, 7)
Május 1.: A négy testőr (f6)
Bóly: Volt egyszer egy zsaru (7) **Harkány:** A pillanat embere (6, 8) **Komló, Május 1.:** Front szárnyak nélkül (f5)
Komló, Zrínyi: A bátyámnak klassz öccse van (4, 6, 8)
Mohács: Banditasirató (6) Filmklub (8) **Pécsvárad:** Csempészek nyomában (7)
Sásd: A boszorkánymester (7)
Sellye: A rendőrnő (7) **Siklós:** Akinek van egy unokatestvére Bronxban (7) **Szigetvár:** ...

10. Pécs országos autó- és motorvásár. 11. Siklós országos állat- és kirakóvásár. 13. Szentlőrinc országos állat- és kirakóvásár és országos autó- és motorvásár. 17. Mohács országos autó- és motorvásár. 17. Mázaszászvár országos állat- és kirakóvásár és országos autó- és motorvásár. 17. Szigetvár országos autó- és motorvásár. 18. Mohács országos állat- és kirakóvásár. 21. Drávafok országos állat- és kirakóvásár. 25. Pécsvárad országos állat- és kirakóvásár, 27. Mágocs országos állat- és kirakóvásár.

◆

LOTTÓ-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 12. játékhéten két darab öt találatos szelvény volt, nyereménye egyenként 1 782 501 forint; négy találatos szelvény 298 darab volt, nyereményük egyenként 11 963 forint; három találata 20 563 fogadónak volt, nyereményük egyenként 173 forint; a két találatos szelvények száma 405 998 darab ...

15 éve
elszórto

Kór
felv
ügy

Minder
letek g
szére: P
mekklinik
járás, a
járás: M
Gyermek
lészeti b
zott gye
lan nap
klinika,
gyei Gy
megye e

Felnőtt
szet: P
gia: I.
sérülések
Koponya-
Idegsebé
gégészet
Klinika.

1942.X.26.TV. 1021
A.351/III/Ki. TÉKA

Lantos Ferenc
képzőművész

A muzeumi hónap legérdekesebb pécsi kiállitása a Technika Házában nyilt Természet, látás, ábrázolás cimmel. Lantos Ferenc pécsi képzőművész sokéves kutatásainak és kisérleteinek eredményét láthatjuk itt. A kiállitás a korszerü képzőművészeti szemlélet alapjait keresi, a mint ilyen egyedülálló hazánkban. A kiállitás látogatói maguk is feladatokat kapnak, hogy megizlelhessék az esztétikai alakitás és formaépités örömét.

1992.X.26. TV. 1021
4835/III/Ki. TEKA

Lantos Ferenc
Kiállítás

A muzeumi hónap legérdekesebb pécsi kiállítása a Technika Mézében nyílt Természet, látás, alkotás címmel. Lantos Ferenc pécsi képzőművész mokóvas kutatásainak és kísérleteinek eredményét láthatjuk itt. A kiállítás a bezszerű képzőművészeti szemlélet alapjait keresi, s mint ilyen egyedülálló hazánkban. A kiállítás látogatói maguk is feladatokat kapnak, hogy megislelhessék az esztétikai alakítás és formaépítés brönét.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lantos Ferenc festőművésznek

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Pécs

1973 FEB 2

1021

— **Képzőművészeti tanfolyam.** A Doktor Sándor Művelődési Központ szervezésében képzőművészeti tanfolyam indult tegnap 25 résztvevővel a Technika Házában. A tanfolyam, amelynek Lantos Ferenc festőművész a vezetője — a látáskultúra általános rendszerének ismertetését tűzte ki célul. A működés ideje: február 1-től május 31-ig, illetve szeptember 1-től december 31-ig tart évente.

Lantos Ferenc

Tillai Ernő: Lantos Miklós fotói /az 1971-es Fészek-Klub-beli kiállitás ismertetése. Emliti a müvész bátyjának, Lantos Ferencnek és a Breuer Marcell által képviselt "Bauhaus"-i felfogásnak hatását L. Miklósra.

Magyar Épitőmüvészet, 1971.5.sz. 56-59.l.

LANTOS Ferenc festi

10. 24,25 + ill. Palai Képtár

Új Müvészet 1992

LANTOS Ferenc festő

Munkácsy-díj 1993

KÁLMÁNDY P. Ferenc
KISMÁNYOKY Károly
LANTOS Ferenc
RÁDÓCZY F. László
VALKÓ László

LANTOS Ferenc

A PÉCSI GALÉRIA
tisztelettel meghívja a
„VÁLOGATTA: AKNAI Tamás"
kiállításának megnyitására
a Széchenyi téri kiállítóterembe
1994. szeptember 1-én,
csütörtökön délután 5 órára

Megnyitja:
Dr. PÁVA Zsolt
Pécs Megyei Jogú Város
alpolgármestere

A kiállítás megtekinthető
szeptember 25-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Ly Művészet Sze
Sinkovits Pét

Budapest
Báthori u.

1054

LAKNER LÁSZLÓ

Életrajzi adatok:

1936-ban született Budapesten. 1954–1960 között járt a Képzőművészeti Főiskolára. 1974 óta Nyugat-Berlinben él.

Fontosabb egyéni kiállítások:

1969. Budapest, Kulturális Kapcsolatok Intézete
1974. Nyugat-Berlin, Neue Berliner Kunstverein
1975. Nyugat-Berlin, Galerie Folker Skulima
1976. Brüsszel, Galerie Isy Brachot
1977. Düsseldorf, Galerie Denise René – Hans Meyer
1978. München, Galerie Art in Progress
1979. München, Westfälischer Kunstverein
1980. Nyugat-Berlin, Galerie Zellermayer – Lorenzen
1981. München, Galerie Jaspers
Nyugat-Berlin, Galerie Schuler
1982. New York

Fontosabb csoportos kiállítások:

1964. Budapest, Rákosligeti Művelődési Ház
1966. Budapest, Ernst Múzeum – Stúdió 66
1967. London, The Royal Institutes Galleries Piccadilly – Twentieth Century Hungarian Art
Budapest, Ernst Múzeum – Stúdió 67
1968. Essen, Museum Folkwang – Ungarische Kunst der Gegenwart
Budapest, Műcsarnok – Stúdió 58–68
Budapest, az IPARTERV kultúrterme – IPARTERV I.
1969. Wilhelmshaven – Ausstellung modernen ungarischen Künstler
Budapest, az IPARTERV kultúrterme – IPARTERV II.
1970. Budapest, a Műegyetem R klubja – „R" kiállítás
1971. Budapest, Műcsarnok – Új művek
1972. Varsó, Galéria Foksal
1974–1975.
Aachen, Neue Galerie – Ludwig Collection
Lübeck – Overbeck Gesellschaft
1977. Budapest, Budapesti Történeti Múzeum – Képek, szobrok a 30 év művészetéből
1980. Budapest, az IPARTERV kultúrterme – IPARTERV 68–80
1980. Budapest, Óbuda Galéria – Tendenciák 1, 2.
1982. Budapest, Műcsarnok – Tisztelet a szülőföldnek
1983. Székesfehérvár, Csók István Képtár – A kibontakozás évei 1960 körül
1984. Budapest, a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóháza · Rajz/Drawing '84
1985. Makói művésztelep

Kiállított művek:

Leaded Art 1971, fotó, 18x23 cm
All my Pieces of Poetry 1971. fotó, 18x23 cm

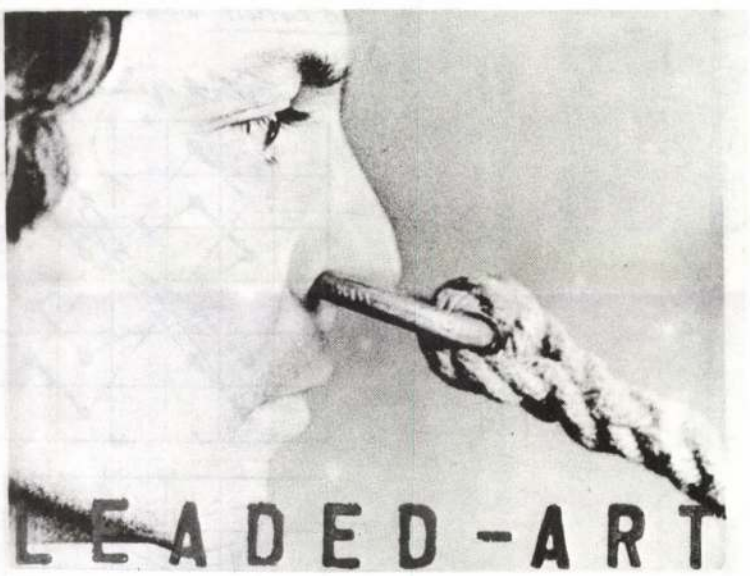

Leaded Art 1971

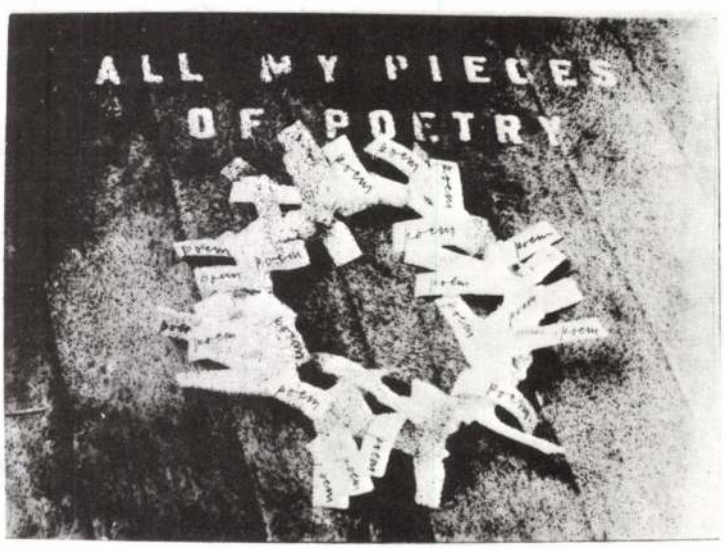

All my Pieces of Poetry 1971

LANTOS FERENC

Életrajzi adatok:

1929-ben született Pécsen.A Képzőművészeti Főiskolán kapott diplomát.

Fontosabb egyéni kiállítások:

1957. Pécs, Janus Pannonius Múzeum
1963. Pécs, Janus Pannonius Múzeum
1967. Budapest, Bercsényi Klub
1970. Pécs, Technika Háza
1976. Pécs, Városi Kiállítóterem
1977. Budapest, Józsefvárosi Galéria

Fontosabb csoportos kiállítások:

1969. Budapest, Kassák Lajos Művelődési Ház – Szürenon
1970. Pécs, Modern Magyar Képtár – Mozgás'70
1971. Budapest, Műcsarnok – Új művek
1972. Pécs, Technika Háza – Pécsi Műhely
1974. Tihany – Szemiotika és kultúra
Oldenburger Kunstverein – Ungarische Kunst'74
1976. Budapest, Józsefvárosi Kiállítóterem – A színes sokszorosítás
1977. Kecskemét – A népművészet szellemében
1978. S'Hertogenbosch, Utrecht – Hungarian Constructivist Tendencies 1920–1978
1979. Budapest, Kassák Művelődési Ház – Szürenon 1969–1970
1980. Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing'80
1982. Pécs, Pécsi Galéria – Rajz/Drawing'82
1984. Budapest, Műcsarnok – Országos Képzőművészeti Kiállítás'84
Salgótarján, Nógrádi Sándor Múzeum – II. Országos Rajzbiennálé
Budapest, a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítóháza – Rajz/Drawing'84

Kiállított művek:

Weöres Sándor: Négy korál II. 1–2. 1973, papír, vegyes technika 36,8x25,5 cm

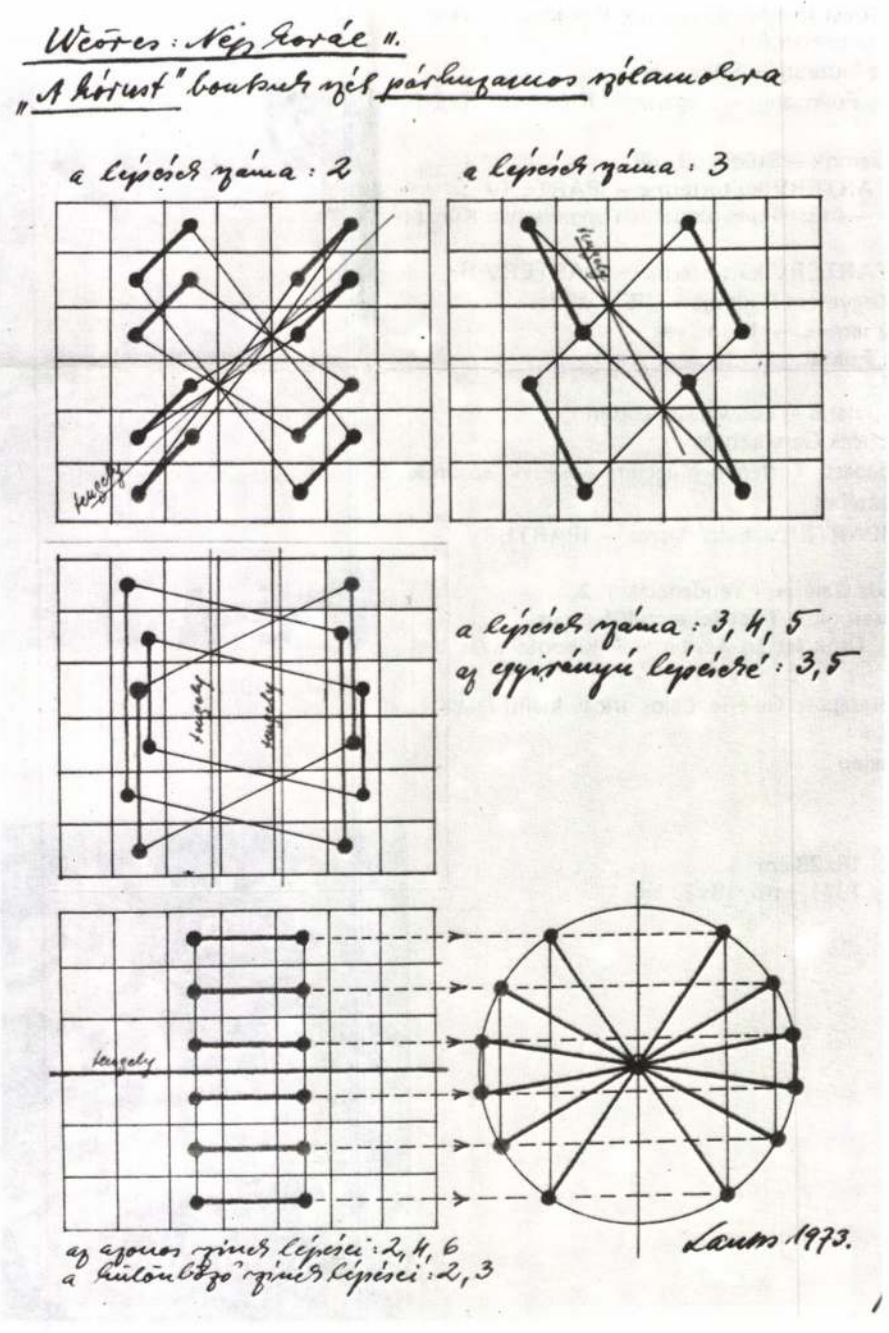

Weöres Sándor: Négy korál II. 1973

LANTOS FERENC

Új Művészet
2004. Márc
XV. évf. 3.

2. old.

A Pécsi Galéria tisztelettel meghívja
LANTOS FERENC képzőművész
„HANGZÁSOK ÉS KONTRASZTOK"
című kiállítás megnyitására a Pécsi Kisgalériába (Pécs, Szent István tér 4.) 1992. november 6-án, pénteken délután 5 órára.
Megnyitja: FÖLDES IMRE, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára
A kiállítás megtekinthető december 6-ig naponta 12–18 óráig, szombaton 10–18 óráig. Kedd szünnap.
A „Hangzások" sorozathoz kapcsolódóan 1992. november 24-én, kedden este 7 órakor hangversenyt rendezünk Pécsett, a Művészetek Házában (Széchenyi tér) a Művészeti Szabadiskola zenei tagozata, a Mecsek Kórus és Király Csaba zongoraművész közreműködésével.

Pécsi Galéria * 7621 Pécs * Pf.: 162 * Tel.: 72/15-623

Lóska Lajos
művészettörténész
Budapest
Felsőzöldmáli u. 61–65.
1025

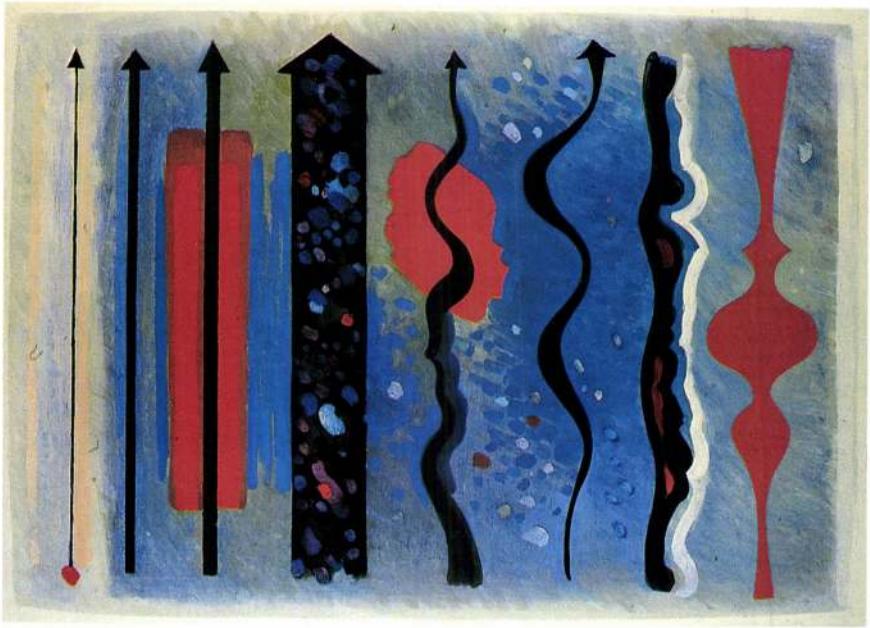

CANTOS FERENC

Tímár Árpád
MTA Művészettörténeti Kutatóintézet
Budapest
Úri u. 49.
1014

DLK 04.10.07

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója Alapítvány szeretettel meghívja Önt a

Herczeg Klára-díj ünnepélyes átadására

senior díjazott: Lantos Ferenc

junior díjazott: Galbovy Attila/Péli Barna

2004. október 13., 18 óra
Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület,
1077 Budapest, Rottenbiller utca 35.

Látás Ferenc festőművésze.

Szegeden, a Móra Ferenc Múzeum képtárában a „Természet-Látás-alkotás" című tárlatot nyitották meg, melyet a pécsi művész állított össze és előadást tartott a művészi tevékenység két fő irányáról: a hétköznapi- és a művészi látás lényegéről.

Csongrád m. Hírlap, 1943. márc. 13.

Lantos Ferenc, festő,
grafikus

Természet - Látás - Alkotás c.
kiállításának anyagából : Repr.

Lantos Ferenc: Ábrák, rajzok Borító: 2-3-4.

XVII.
1.

JELENKOR, Pécs, 1974. január

Lantos Ferenc, festő, grafikus

A kiállítássorozat első részének bemutatása (Pécs, 1972. ősén) adja az alkalmat a módszertani kísérlet elvi alapjainak megfogalmazására. Újszerű törekvése: nemcsak a megértést teszi lehetővé, hanem a gyakorlást, a gyakorlati alkalmazást is.

Lantos Ferenc: Természet – Látás – Alkotás 49 – 52.

JELENKOR, Pécs, 1974. január

XVII/1.

Lantos Ferenc, festő,
grafikus

Természet – Látás – Alkotás c.
kiállításának megnyitóját. Repr.

Lantos Ferenc: Álmok és mítoszok 16, 20, 51,
63, 76, 79 és 94 oldal

JELENKOR, Pécs, 1974. január XVII 1.

Landos Ferenc

Grafika repr.

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Lantos Ferenc

Fej p. gras 437 x 295 mm

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Landos Ferenc

Grafika p. szerigr. 485×420

XX. Országos Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974.

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz: Kép

Lantos Ferenc: rajza

794.

XVI
9.

JELENKOR, Pécs, 1973. nov.

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz: Repr.

Lantos Ferenc: rajza 862.

XVI
9.

JELENKOR, Pécs, 19-3. nept.

Lantos Jerenc, festő

Kiállítása nyílik meg Budapesten.

— : A Jelenkor krónikája 1055-1056.

XVI
11

JELENKOR, Pécs, 1973. nov.

Kantor Ferenc, Pécs

Megnyitotta Kelemen Lajos kiállítását. (Pécs.)

—: A Jelenkor krónikája 1151–1152.

XVI
12.

JELENKOR, Pécs, 1973. dec.

Lantos Ferenc, Pestő,
grafikus

Természet – Látás – Alkotás – c. módszertani kiállításának második sorozata jan. 11-én nyílt meg Pécsett.

— : A Jelenkor krónikája 191–192.

JELENKOR, Pécs, 1974. Február XVII/2.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lantos Ferenc festőművész

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1971 DEC 9

— **Újabb pécsi kiváló együttes.** Ma délelőtt a Népművelési Intézetben adják át a Doktor Sándor Művelődési Központ keretében működő Pécsi Műhely (volt Képzőművészeti Stúdió) vezetőjének, Lantos Ferenc festőművésznek az együttes részére másodízben is megítélt kiváló együttes címet.

— **Nagy karácsonyi vásár!** Szintetikus és gyapjú szövet leértékelt áron a pécsi ÁFÉSZ Hal téri ruházati boltjában. (x)

— **Műbőrök nagy választékban,** fehér műszőrme 183 Ft/m. Pécsi ÁFÉSZ bőrboltja. Rákóczi út 16. (x)

mát a KISZ Központi Bizottságának első titkára.

Ezután a kongresszus részvevőinek nagy tapsa közben Fock Jenő lépett a mikrofonhoz.

Lantos Ferenc

Erdélyi Zoltán építészel közösen, munkájuk eredményét kiállításon mutatták be a Janus Pannónius Múzeum Modern Képtárában.

L. G.: Két művész alkotó együttműködése.

Somogyi Néplap, 1971. ápr. 8.

LANTOS Ferenc:
Innen és túl,1991
olaj, vászon, 140 x 180 cm

A PÉCSI GALÉRIA,
a NEMZETKÖZI ANGOL KÖZPONT
(Mária utca 9.)
és a PARTI GALÉRIA
(Káptalan utca 4.)
tisztelettel meghívja

LANTOS FERENC
festőművész
kiállításainak megnyitására
a Széchenyi téri kiállítóterembe
1995. január 5-én,
csütörtökön délután 5 órára

Megnyitja:
KESERÜ ILONA
festőművész

A kiállítások megtekinthetők január 29-ig,
a galériák nyitvatartási idejében.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

III

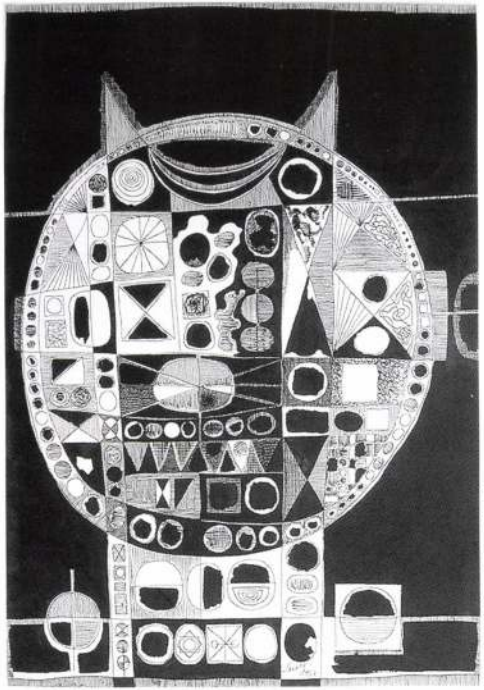

Füles fej, 1967, papír, tus, 70 x 50 cm

Az Ernst Múzeum tisztelettel meghívja Önt

LANTOS FERENC
1948–1970

című kiállításának megnyitójára

2004. június 9-én, szerdán 18 órára

Megnyitó beszédet mond:
Dr. Szöllősi-Nagy András
az UNESCO tudományos szekciójának igazgatója

A kiállítás kurátora: **Fábián László**

A „Múzeumok hosszú éjszakája" című program keretében június 26-án, szombaton 18 órától **tárlatvezetés és beszélgetés** a kiállító művész és a kurátor részvételével

Megtekinthető 2004. július 4-ig,
hétfő kivételével naponta 11-től 19 óráig

1065 Budapest • Nagymező u. 8.
Tel.: (1) 341-4355 • www.ernstmuzeum.hu

Az Ernst Múzeum fenntartója: NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

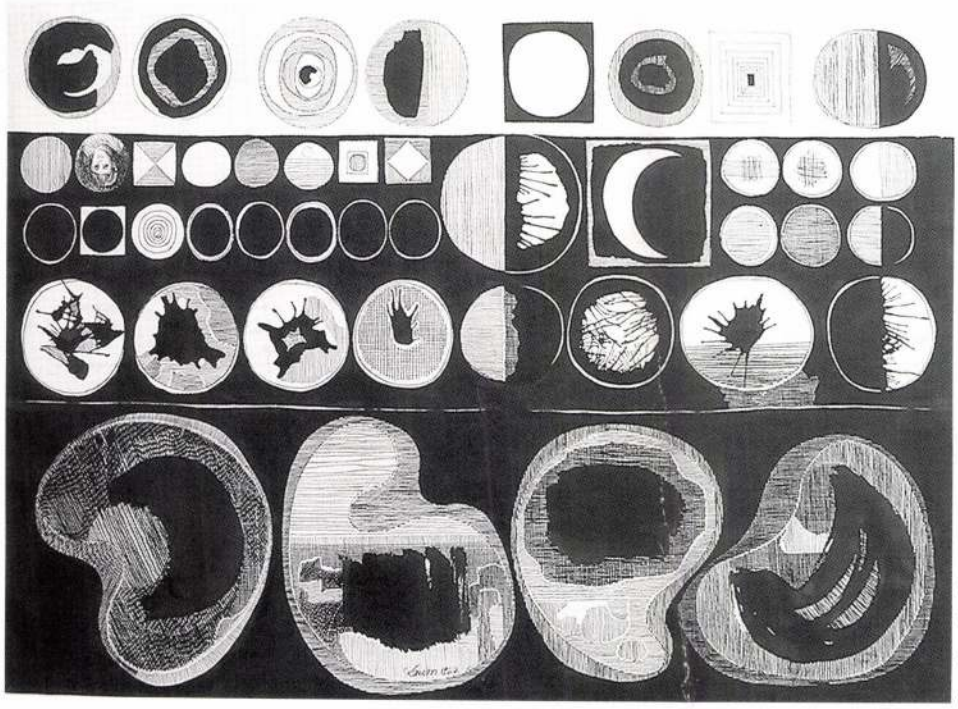

Egervári emlék, 1967, papír, tus, 53 x 71 cm

LANTOS FERENC
1948–1970
között készült művei

ERNST
MÚZEUM
■ BUDAPEST ■

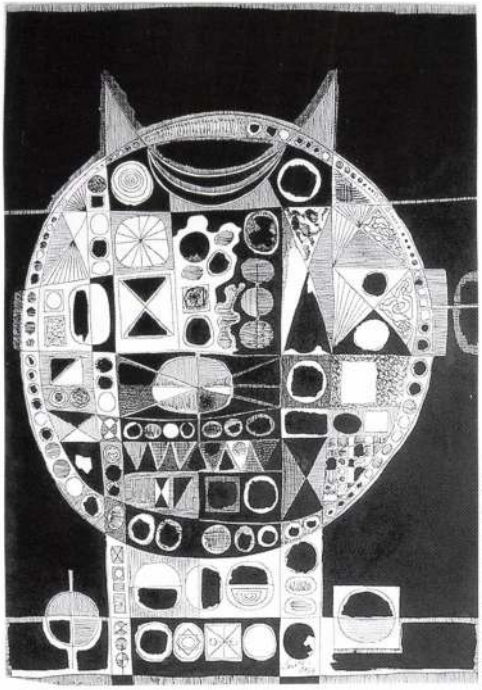

Füles fej, 1967, papír, tus, 70 x 50 cm

Az Ernst Múzeum tisztelettel meghívja Önt

LANTOS FERENC
1948–1970

című kiállításának megnyitójára

2004. június 9-én, szerdán 18 órára

Megnyitó beszédet mond:
Dr. Szöllősi-Nagy András
az UNESCO tudományos szekciójának igazgatója

A kiállítás kurátora: **Fábián László**

A „Múzeumok hosszú éjszakája" című program keretében június 26-án, szombaton 18 órától **tárlatvezetés és beszélgetés** a kiállító művész és a kurátor részvételével

Megtekinthető 2004. július 4-ig,
hétfő kivételével naponta 11-től 19 óráig

1065 Budapest • Nagymező u. 8.
Tel.: (1) 341-4355 • www.ernstmuzeum.hu

Az Ernst Múzeum fenntartója: NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

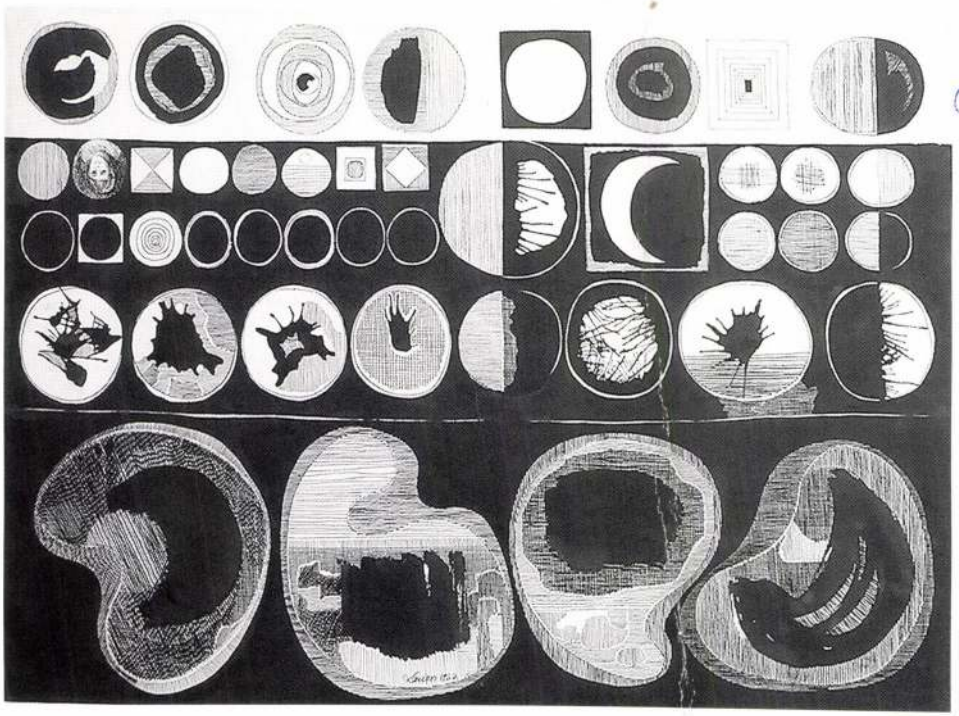

Egervári emlék, 1967, papír, tus, 53 x 71 cm

LANTOS FERENC
1948–1970
között készült művei

ERNST
MÚZEUM
■ BUDAPEST

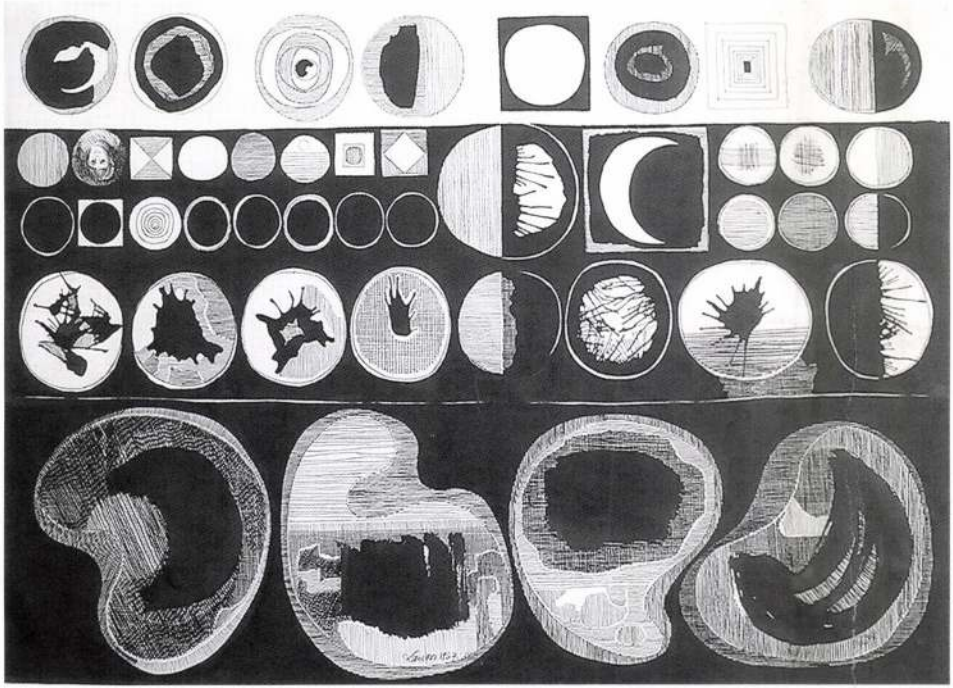

Egervári emlék, 1967, papír, tus, 53 x 71 cm

LANTOS FERENC
1948–1970
között készült művei

ERNST
MÚZEUM
■ BUDAPEST ■

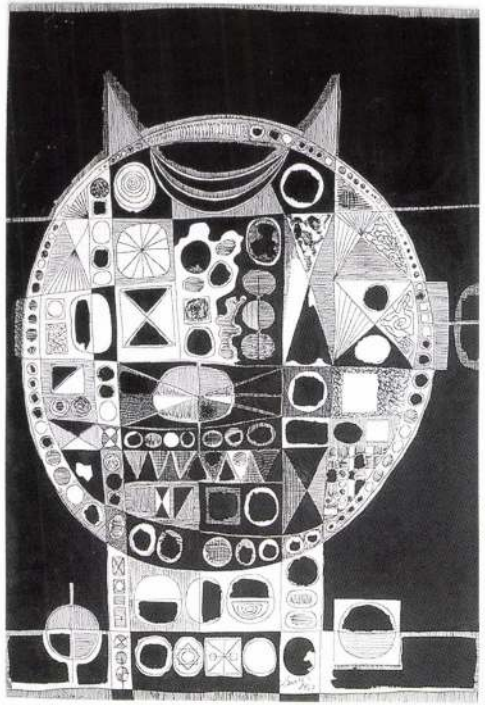

Füles fej, 1967, papír, tus, 70 x 50 cm

Az Ernst Múzeum tisztelettel meghívja Önt

LANTOS FERENC
1948–1970

című kiállításának megnyitójára

2004. június 9-én, szerdán 18 órára

Megnyitó beszédet mond:
Dr. Szöllősi-Nagy András
az UNESCO tudományos szekciójának igazgatója

A kiállítás kurátora: **Fábián László**

A „Múzeumok hosszú éjszakája" című program keretében június 26-án, szombaton 18 órától **tárlatvezetés és beszélgetés** a kiállító művész és a kurátor részvételével

Megtekinthető 2004. július 4-ig,
hétfő kivételével naponta 11-től 19 óráig

1065 Budapest • Nagymező u. 8.
Tel.: (1) 341-4355 • www.ernstmuzeum.hu

Az Ernst Múzeum fenntartója: NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

Lantos Ferenc
festő

A Nagykanizsai Művelődési Központ képzőművészeti tervezője.

---: Művésztársak - a társművészetekről.
Művészet, 1973. szeptember - 35.oldal

Lantos Ferenc
festő

Lantos Ferenc Gábor Jenő tanítványai közül való

Romváry Ferenc: Pécsi képzőművészeti élet a hét....
Művészet. 1973.szeptember - 14.oldal

Lantos Ferenc
festő

A „tulipánelem" nabordtéri
alkalmazása. (repro)

Lantos Ferenc: Néhány gondolat a vizualitásról.
Müvészet, 1973.szeptember - 11.oldal

Lantos Ferenc
festő

A pécsi Tettye parkban állítottak
fel tulipánelemekből alkotott
szabadtéri művét.

Lantos Ferenc: Néhány gondolat a vizualitásról.
Müvészet, 1973.szeptember - 11.oldal

Szalay Ferenc
festő

Méltatói

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973. szeptember - 21. oldal

Lautos Ferenc
festő

Lautos a Természet-Rátás-Alkotás kiállítássorozaton a kép-építés, a vizuális gondolkodás néhány általános törvényszerűségére mutatott rá.

Aknai Tamás: Festők a Vecsek alján.
Művészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Lautos Ferenc
festő

Lautos névéhez fűződik a bony-
hádi zománcgyárban végzett,
épületzománccal kapcsolatos
kísérletsorozat megindítása.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Lautos Ferenc

festő

Lautos Ferenc húsz évén át tanított a pécsi Művészeti Szakközépiskolában. Az elmúlt és következő években megvalósította Természet-Látás-Alkotás kiállítás sorozatát.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.

Művészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Lantos Ferenc

„Tűzzománca" szerepel az
„Új Művek" c. kiállításon a Műcsarnokban
– emlékre

Kiállítás 1971 május
70. old.

Laluttos Ferenc
festő

Laluttos Ferenc a festészet mellett
a fiatalabbakkal szoros kollegiális -
szakmai és emberi kapcsolatban van.

Aknai Tamás: Festők a Mecsek alján.
Művészet, 1973.szeptember - 21.oldal

Lantos Ferenc

festő

Közismert, hogy a művész egy idő óta építészekkel dolgozik együtt. Tervezés közben az építész és képkőművész együtt működik.

---: Művésztársak - a társművészetekről.
Művészet, 1973. szeptember - 35.oldal

Lautos Ferenc
festő

Lautos Ferenc festő művész és Erdélyi Zoltán építész művésztársak. Az építészet és képzőművészet egyjettéléséről szól a művész

---: Müvésztársak ó a társmüvészetekről.
Müvészet, 1973.szeptember - 35.oldal

Lantos Ferenc

Kompozíció

Műgyűjtő, 1973/2. sz. hátlap

Lantos Ferenc

Pécsi Műhelyének zománctáblái szerepeltek a gyűri Művészmunkás kiállításon („Művész az iparban").

Hírek; Iparművészet, 1973/1. sz. 31.l.

Szántos Ferenc

festő – építész

Szántos Ferenc grafikus, építész, tanár magát a színekkel és a formarendszerekkel foglalkozó emberek tartja.

Sulyok Katalin: Értelmiség – vidéken.

Nők Lapja, 1973. jún. 2 – 3 oldal.

Lautos Ferenc
festő-építész

Lautos a pécsi tervező intézet-
nél dolgozik. A nagykanizsai
művelődési ház, óvodák, bölcsö-
dék terveznél működik közre.

Sulyok Katalin: Értelmiség – vidéken;
Nők Lapja, 1973. jun 2 – 3 oldal

Lautos Ferenc
festő

Lautos Ferenc esti képzőművészeti
körébe tanult Vallós Kamló.

-----: Kiállitási naptár.
Művészet, 1974.február - 48.oldal

Lantos Ferenc festő

a Kaposváron megnyílt dél-dunántúli képzőművészek III. kiállításáról, műveiről.

H.B.: Dél-dunántúli képzőművészek.
Somogyi Néplap, 1968. dec. 3.

Lantos Ferenc

A Ellenkor febr.-i számát rajzai díszítik.

Fejér Megyei Hírlap, 1969. febr. 9.

Lantos [ ], [Jestő]

Megemlítve.

Türkéj Tibor. Képzőművének műhelyében

827-838.

XVII

JELENKOR, Pécs, 1974. september 9.

ERNST MÚZEUM, BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ U. 8.

MEGTEKINTHETŐ: 1999. NOVEMBER 14-ÉIG,
[illegible] KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 ÓRÁIG.

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LANTOS FERENC

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1999. OKTÓBER 15-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 6 ÓRÁRA
AZ ERNST MÚZEUMBA.

MEGNYITJA: HARASZTY ISTVÁN (ÉDESKE),
SZOBRÁSZMŰVÉSZ.
A MEGNYITÓN SÁRI JÓZSEF „ECHÓ" CÍMŰ
MŰVÉT ELŐADJÁK GYÖNGYÖSSY ZOLTÁN
ÉS NÖVENDÉKEI.

– Szentmihályi Szabó Péter

Rövid válasz: valószínűleg semmit, sőt gyászolni fognak, semmi kétség. S mivelhogy egy haza állampolgárai volnánk, ez több mint különös. Inkább csak szomorú. Azt még valahogyan megérteném, hogy a kétezer éves kereszténységgel kapcsolatban vannak ellenérzéseik, akár mint más vallásúak, akár mint ateisták, de hogy mi bajuk van *Szent Istvánnal* és a magyar államisággal, azt nem foghatom fel. Ha azok az emberek nem teszik meg, amit „megkövetelt a haza", sem mi, sem ők nem élnének, vagy ha igen, nem ezen a tájon.

Amit most csinálnak, egyszerűen rosszízű ünneprontás. Ha megvetik ezt az ezeréves Magyarországot, nem értem, mi a szándékuk. Miért szenvednek közöttünk, miért ereszkednek le hozzánk? Vajon kioktatták-e az Amerikai Egyesült Államok polgárait 1986-ban vagy Franciaországot 1989-ben, hogy nem kell akkora lelkesedéssel ünnepelni a forradalmat és a függetlenséget? Nem emlékszem ilyesmire. Pedig ezek „csak" kétszáz éves évfordulók. A miénk ezeréves.

Elképesztő, milyen aljas támadások érik a magyar Szent Koronát, gyakorlatilag a rendszerváltozás óta. Merthogy előtte rikális reakció" és a feudalizmus jelképét már régen beolvasztották volna, ha nem Amerikában őrzik.

Egy *Várfalvi Attila* nevű politológus (nagyon elszaporodtak a politológusok) a Népszabadságban (1999. október 21.) gyakorlatilag megkérdőjelezi az egész magyar folytonosságot, szelektív és retrospektív történelemszemléletről beszél. Ez a derék magyar ember felteszi a kérdést: „Kinek az állama volt ez? A neve szerinti Magyar Királyságnak sem a jobbágyi sorú alattvalói, sem a polgársága, sem a nemessége, de még a királyai sem voltak mind magyarok. Milyen jogon sajátíthatnánk ki az együtt megélt időt s hozadékait?" Milyen ismerős sorok ezek már száz esztendeje! Trianont készítették elő ezek a derék publicisták, és sikerült is a tervük. Csak azt nem tudom, még mit akarnak. Mire fáj még a foguk? Legyen városállam Budapest?

Vegyük *Babarczy Esztert*, aki szerzőként és tudósítóként is jelen lehetett a frankfurti könyvvásáron. Nevét sem hallottam, egyetlen sorát sem olvastam, ettől még kitűnő szerző lehet. A Népszabadság október 22-i számában azt nyilatkozta, hogy „...a családomban kétféle kultúra találkozott össze. Apám elszántan ból jött, anyám viszont szociáldemokrata zsidó családból. A nagybátyám *Lukács* tanítványa volt, s ezek a reformkommunisták nehezen tudtak rögtön azonosulni a forradalom valamennyi követelésével, mondjuk a Varsói Szerződésből való azonnali kilépéssel, habár a mester szerepet vállalt a forradalmi kormányban. Ebbe biztosan belejátszik az a politikától független szorongás is, hogy Magyarországon forradalmak és háborúk után időnként kitör az antiszemitizmus – legalábbis a holokausztot túlélő zsidókban eléggé munkált ez a félelem". Nem kommentálom ezt a szöveget, csak megjegyzem mint tényt, hogy egész Európában nálunk, Magyarországon létezik a legnagyobb zsidó közösség, háborítatlanul és vallási téren közmegbecsülésnek örvendve.

No, most ez az általam teljesen ismeretlen B. E., aki a lányom lehetne, de szerencsére nem az, ám művészettörténész, politológus, történész, a Magyar Narancs kulturális rovatvezetője, dicsőíti E. P. „zseniális" (zagyva) nyitóbeszédét (már saját lapjában, a Mancsban) – ez is rendben van, megértem őt, ott van a nagy zsozsó és a felbecsülhetetlen értékű kapcsolatrendszer. *Dalos György* tényleg korszakalkotó szerző, nem úgy, mint *Csurka*, aki meg merte pendíteni, hogy tagathattak volna a kifinomult ízlésű, teljességgel feddhetetlen magyar és német szakemberek. Amióta e cikken dolgozom, a szegény kis B. E., E. P. meg a többiek mellett egy egész kórus alakult Frankfurt dicséretére és a Szent Korona, illetve a millennium lejáratására, úgyhogy aligha győzném szánalommal és türelemmel felmérni azon honfitársaim lelkiállapotát, akik a „magyar" szót fosztóképzőként használják. A magam részéről elhatárolódom a Magyar Írószövetség elnökétől, aki elhatárolódott a frankfurti bírálattól – ha ő pszichiátert emlegetett, én is azt ajánlanék neki. A teljesítményt nem pótolja a funkció, ezt jól tudjuk a politika változásai kapcsán. A nemzet- és kereszténységellenes demagógia ma még jól fizet, de egyszer mindennek vége lesz, és ára is. 29-1-re győztek, mint a whiskys, de elkapták. Nem értem, miért lehet olyan felemelő érzés a magyarság ellen drukkolni, miért lehet „nemzetközi" sikert aratni a magyar nyomorúság kigúnyolásából Frankfurtban és Budapesten – de nyilván megéri. Még (időnként) magyarul is beszélő és író honfitársaink már a globális kultúra elkötelezettjei. Kívánom nekik, ne járjanak pórul, a Szent Korona pedig legyen nekik olyan könnyű, mint a svájcisapka.

Vagy a csörgősipka.

Közérdekű kötelezettségvállalás

O. Kovács Attila árván maradt családjának megsegítésére

O. Kovács Attila (OKA), a Napi Magyarország tragikus hirtelenséggel elhunyt főszerkesztő-helyettese családjának, árván maradt három gyermekének megsegítésére *D. Horváth Gábor* főszerkesztő 1999. szeptember 1. napjával közérdekű kötelezettségvállalást tett.

A közérdekű kötelezettségvállalás nyílt, amelyhez magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek pénzadományaikkal szabadon csatlakozhatnak. A vagyonkezelői teendők ellátásáról a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság ellenszolgáltatás nélkül gondoskodik.

A vagyonkezelő jogai és kötelezettségei:

– az adományok kamatait évente kifizeti O. Kovács Attila úr árvái részére, illetve lakásmegoldásuk elősegítése érdekében az adományok tőkeösszegéről is rendelkezhet,

– közreműködik olyan további adományozók felkutatásában, akik a közérdekű kötelezettségvállalás céljával egyetértenek,

– minden adóévben kiállítja a jogszabályok által megkívánt igazolásokat az adományozók és a megadományozottak részére.

Kérjük, hogy amennyiben e nemes célt adományaikkal támogatni kívánják, úgy nevük és címük feltüntetésével írásban jelentkezzenek a vagyonkezelő címén. A jelentkezést követően befizetési csekket és csatlakozó nyilatkozatot küldünk az önök részére azzal, hogy a kitöltött és aláírt nyilatkozat egy példányát címünkre visszaküldeni szíveskedjenek.

A vagyonkezelő az adóév végén igazolást állít ki a közérdekű kötelezettségvállalás céljából befizetett adományról, amely a hatályos személyi jövedelemadóról, illetve társasági adóról szóló jogszabály szerint adókedvezmény igénybevételére jogosít.

MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság
1091 Budapest, Üllői út 51.

Nyelvelünk

Kik is azok a muszkavezetők? Eredetileg, akik 1956-ban behívták a helyi ismerettel nem rendelkező oroszokat, hogy odavezessék a forradalmárok ellenállási gócaihoz. A muszkavezető szó olyan lingvinisztikai találmány, amelyre az emberek szükségszerűen kétféleképpen reagálnak. Akik a hazaárulásban nyakig benne voltak (tettekkel vagy helyesléssel), tiltakoznak ellene kézzellábbal kalimpálva. Nem ismerik be, hogy egy idegen nagyhatalom szuronyosait vették igénybe uralmuk és kiváltságaik biztosítására. Akik viszont gerincesen távol tartották magukat a vörös „tivornyától", most jót mosolyognak a kifejezésen, mert úgy vélik: az érintettek alaposan rászolgáltak a gúnynévre.

Kövér Károly
Szeged

Napi Magyarország

Főszerkesztő: **D. Horváth Gábor**
Főszerkesztő-helyettes: **Tarr Péter**
O. Kovács Attila
Lapszerkesztők: **Fekete Zoltán, Gajdics Ottó, Ludwig Emil**
Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 51.
Telefon: 216-1274, 06-30-916-3843, -44, -45, 06-30-916-3847
Telefax: 215-3197
Levélcím: 1450 Bp. 9. Pf. 74. • E-mail: mahir@mail.elender.hu
Internetcím: http://www.napimagyarorszag.hu
Kiadja a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős kiadó: **dr. Győri Tibor** ügyvezető igazgató
Lapigazgató: **Lovas Lajos**
Terjeszti a Hírker Rt.,
a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatósága (HELP). Előfizethető a hírlapkézbesítőknél, vidéken a postahivatalokban, Budapesten a HELP ügyfélszolgálati irodáinál, valamint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.). Levélcím: Helir, 1900 Budapest, Orczy tér 1. Telefon: 303-3441, 303-3442. Telefax: 303-3440, közvetlenül, postautalványon vagy átutalással a Postabank és Takarékpénztár Rt. 11991102–02102799 pénzforgalmi jelzőszámon
Előfizetési díj egy hónapra 965 forint, negyedévre 2895 forint, fél évre 5790 forint, egy évre 11 580 forint
Hirdetésfelvétel: MAHIR Press Média Kft.
1075 Budapest, Wesselényi u. 8.,
Telefon: 322-2448, 342-6164. Fax: 342-6132
1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3.
Telefon/fax: 338-3723
Nyomtatás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdája
Felelős vezető: **Burján Norbert** igazgató
Vidék ISSN: 1418-0863; Budapest ISSN: 1418-04 3 X
Kedves olvasóink! Az oldalon megjelenő vélemények és levelek tartalma nem feltétlenül azonos a szerkesztőség álláspontjával.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az
»OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest VIII., Auróra u. 11. Telefon: 303-4738, fax: 303-4744
http://www.observer.hu

Lantos Ferenc művei az Ernst Múzeumban

Rendszer, logikával és játékossággal

■ P. Szabó Ernő

Középiskolás korom óta természetes volt, hogy festő és tanár leszek. Más elképzelés egyszerűen fel sem vetődött a számomra – fogalmazott egyszer *Lantos Ferenc* indulására emlékezve. S valóban: az 1929-ben született művész az ötvenes évek óta fest, készít grafikát, rendez kiállításokat, miközben 1952 óta folyamatosan tanított különböző iskolatípusokban, középiskolában, művészeti szakközépiskolában, tanárképző főiskolán, műszaki főiskolán. Évtizedeken át vezetett művészeti táborokat, szakköröket. Megszervezte a Pécsi Műhelyt, a pécsi művészeti szakközépiskola képzőművészeti tagozatát, jelenleg a Janus Pannonius Tudományegyetem művészeti karán vezet festő osztályt, s a Pécsi Művészeti Szabadiskola művészeti vezetője.

Szép lenne a párhuzam: amilyen természetes módon vált azzá, amivé akart, a Pécsett élő művész olyan természetes módon, szinte észrevétlenül bontakoztatta ki sokirányú munkásságát, fejtette ki az inspiráló hatást, amelynek köszönhetően generációkban erősödött meg a szépségbe, az alkotás értelmébe vetett hit. Csakhogy a hatvanas-hetvenes évek Magyarországán mindennek, éppen csak természetesnek és észrevétlennek nem lehet nevezni az ő munkásságához hasonló jelenségeket. Gondolkodása, szemlélete, amely fényévnyi távolságban volt mind a szocialista realizmus hívei, mind a száz évvel korábbi realizmuskép jegyében alkotók elképzeléseitől, nem ritkán állította szembe a hivatallal, a művészeti élet irányítóival. Miközben – ezt is kevesen mondhatják el magukról – egész rajztermet megtöltenének, ha köszöntésére összegyűlnének tanítványai. A köszöntésre pedig alkalom is van, hiszen a művész az idén töltötte be hetvenedik életévét, mely alkalomból az Ernst Múzeumban kiállítása nyílt (november 14-ig látható). A kiállítótér felét kapta meg, így igazi retrospektív kiállítás rendezésére nem nyílt alkalma. A festmények, nyomatok, rajzok című tárlaton mintegy száz alkotás szerepel, legfeljebb két mű képviselheti a majd fél évszázados pálya egy-egy esztendejét. S hogy ez milyen kevés, azt azok is tudják, akik elsősorban a művészpedagógusi pálya fontosságát hangsúlyozzák a festőével szemben. Lantosnak elég energiája volt ahhoz, hogy festőként, grafikusként is nagyszabású életművet hozzon létre.

Ez az életmű egyszerre merít a század konstruktív törekvéseiből, az azokhoz kapcsolódó pécsi iskola, jelesül *Martyn Ferenc* törekvéseiből, a természet organikus formáinak illeszkedési rendjéből, s a zenei, improvizatív gondolkodásmódból. A háromféle hatás – vagy inkább tájékozódási irány – eredményeként létrejött Lantos-művek szigorú vizuális logika szerint épülnek föl, a megszerkesztett kompozíció azonban nem nélkülözi a spontaneitást, a játékos-festői elemek jelenlétét sem.

Mondhatni, a pálya első, hosszabb ideig tartó szakaszára volt inkább jellemző a szigorú, rendszerelvű gondolkodás, a kizárólag a geometriai alapelemek, a négyzet, háromszög, körív elforgatása, megsokszorozása révén létrehozott, szigorú, ökonomikus gondolkodásmód, s a legutóbbi évekre az oldottabb, festőibb fogalmazásmód. Az ebbe vagy abba a kategóriába sorolható művek között azonban ott van a pálya szinte mindegyik szakaszában azoknak a sora, amelyekben a fegyelem és a játékosság jól megfér egymással, amelyek úgy testesítenek meg egy szigorú rend szerint fölépített vizuális logikát, hogy helyet adnak a befogadói szubjektumon keresztül érvényesülő érzéki élménynek is. Olyan természetes módon, mint ahogyan annak idején festővé és tanárrá vált a művek alkotója.

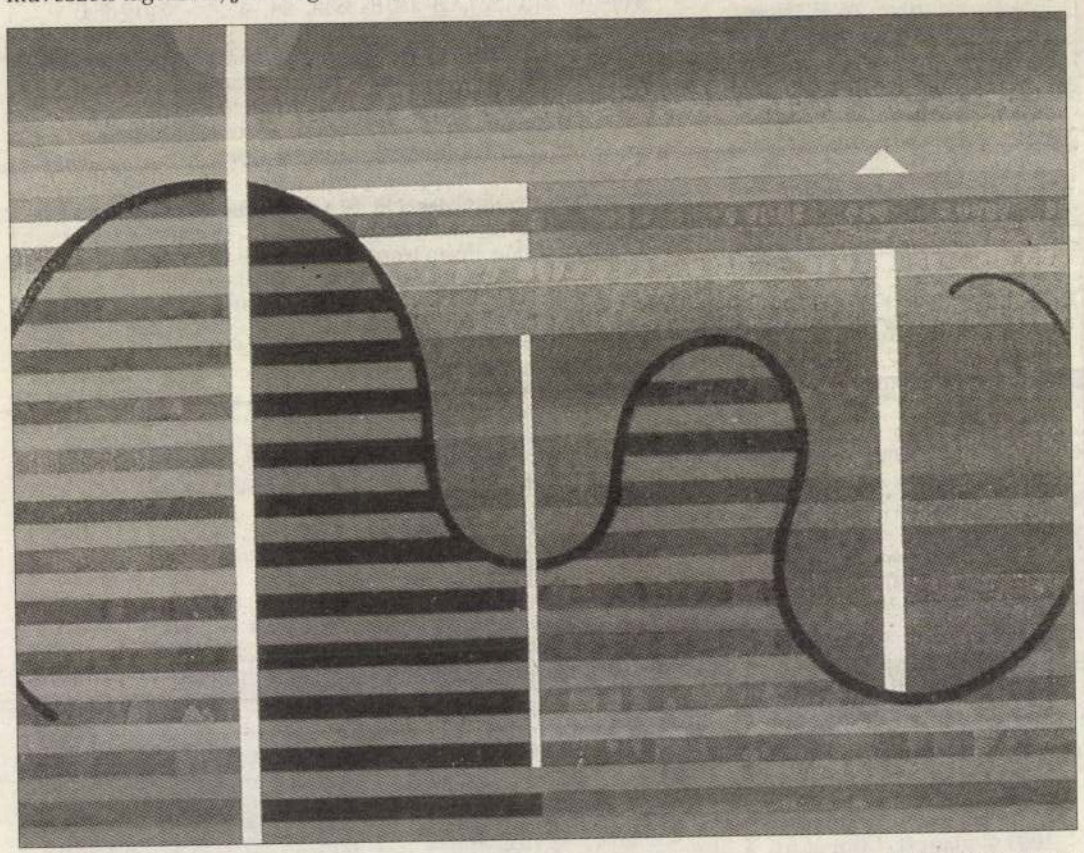

Táj, vízszintesekkel

Illusztráció: Archív

Röviden

Ausztrál komponista koncertje

■ MTI

Peter Sculthorpe ausztrál komponista művei hangzanak fel szerdán Budapesten, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola kistermében. A koncert része annak a körútnak, amelynek során a hetvenéves zeneszerző végigjárja Európa zenei központjait. A zenei eseményeken Peter Sculthorpe személyesen ismerteti az Ötödik földrész című művét. A komponista pályáját bemutató, az egyes alkotói korszakokat reprezentáló művek megszólaltatói között szerepel *Slava Grigoryan* gitár- és *Katrina Emtage* fuvolaművész. Közreműködik a Koehne Quartett, illetőleg az Európában tevékenykedő ausztrál muzsikusokból újonnan megalakult Australis Ensemble.

Gyulai várszínházi galéria

■ MTI

Kiállítóhellyel gazdagodott a Gyulai Várszínház, a téli idény előadásait fogadó kamaraszínház galériájában képzőművészeti, fotó- és színházművészeti tárlatokat rendeznek. A havonta egy kiállítást befogadó kamaragalléria nyitó tárlataként egy gyulai festőművész, *Oroján István* húsz grafikája látható november végéig. November 30-án nyílik a következő tárlat, amelyen egy budapesti fotóművész, *Kovács Zita* színészarcképei kerülnek Fényzuhatag – színészportrék címmel a közönség elé. A továbbiakban a képzőművészek mellett díszlet- és ruhatervezők munkáit is az érdeklődők elé kívánják tárni. A november 30-i kiállítás megnyitása után *Cseh Tamás* Dalok időrendben – 1972 című új műsorának a bemutató előadását élvezhetik a gyulai színházbarátok. Ezt követően Budapesten a Bárka Színházban szerepel új estjével a művész.

Jelenünk fekete doboza

■ DIA

Pesty Fekete doboz címmel jelentkezik minden második héten az MTV Vadonatúj világ magazinja. „Nem külpolitikai műsort készítünk, de kameránkkal ellátogatunk a világ különféle izgalmas pontjaira" – magyarázza *Pesty László*. Az adás úgynevezett human touch, amelyre nincs megfelelő magyar kifejezés, s lényegében emberi történeteken keresztül tár fel mindannyiunkat foglalkoztató kérdéseket. Minden esetben a világ három más helyszínéről jelentkezik a műsor. Az első adás témája a vendetta, s Moszkvából, Szicíliából, valamint Szardiniából – a vérbosszú szülőföldjéről – villant fel tragédiákat. A további adások témái között megtalálható a terrorizmus, a drog, a műkincs-kereskedelem, a szervezett bűnözés vagy az állatvédelem témaköre. Az első műsor ma este kilenc órakor látható az MTV 1-es csatornáján.

Beregszászi találkozó

■ Sz. T.

Szakács Zoltán, Magyarország ungvári főkonzulja felkereste a beregszászi Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumának székházát, ahol találkozott a környék tizenhat magyar szervezetének képviselőivel. A megbeszélésen kulturális kérdések is napirenden voltak: a magyar középiskolák helyzete, az Illyés Alapítvány regionális szerepe, a szolyvai gyászünnepség szervezése és lebonyolítása. Hangsúlyt kapott az Új Kézfogás Közalapítvány is, illetve ennek kárpátaljai vonatkozásai. A főkonzul megelégedéssel nyugtázta a helyi szervezetek munkáját, eddig kifejtett erőfeszítéseit és eredményeit Kárpátalja magyarságának megmaradása, illetve szellemi és anyagi fejlődése érdekében.

Ernst Múzeum, Éri Galéria, Budapest

Purián és tiszta

A száz éve született Martyn Ferencet a magyar festők nagyjai között tartják számon. Ismerik ugyan, de nem eléggé. Az Ernst Múzeumban és az Éri Galériában – október 10-ig, illetve október 20-ig látható tárlaton – nem tolonganak, zavartalanul lehet nézegetni a műveket.

Fotó: MNG

Martyn Ferenc illusztrációja

Könnyebb megértésüket az Ernstben látható film segíti. Az életműből már jól ismert formavilág tűnik át egyik variációból a másikba, karcolt vonalak, színes, villódzó felületek kapnak pillanatonként változva új szerepet, hangsúlyt, formát. Martyn nagy utat járt be a film elkészültéig. Rippl-Rónai József, a nevelőapja volt első mestere, s a tanítvány a század derekán vállalta azt a szerepet, amit Rippl-Rónai a század elején, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsen a nyugat-európai és a magyar művészet között. Tizenöt esztendei párizsi tartózkodása során kapcsolatban állt Arppal, Kupkával, Delaunay-vel, Giacomettivel, Moholy-Naggyal. Munkáiban számos művészeti irányzat hatása fedezhető fel, elsősorban a lírai absztrakcióé (Párizsban kiállító tagja volt az Abstraction-Création nemzetközi művészcsoportnak).

1940-ben telepedett végleg Magyarországra, s 1986-ban bekövetkezett haláláig jelentős szerepet vállalt a Dél-Dunántúl művészeti életében. Idehaza főként Cervantes, Flaubert, Petőfi és Joyce műveihez készített értő illusztrációival hívta föl magára a figyelmet.

Martyn egész életében párhuzamosan festett absztrakt, illetve figurális képeket. Soha nem kötelezte el magát egyik stílus mellett sem, teljes szabadsággal használta együtt különböző művészeti iskolák, felfogások egymásnak gyakran ellentmondó eredményeit, de ez nem gyengítette művészi hitelét. Nagyvonalú tuskompozícióit a laza ecsetvonások mellett aprólékos vonalakkal teszi mívessé. Geometrikus festményeinek szigorúbb formáit kitűnő színkultúrával ellensúlyozza. Művészete minden esetlegességtől mentes, öntörvényű, purián és tiszta. (R. E.)

Arts et Traditions Populaires, Párizs

Cérnával varrt ecsetvonások

LANTOS FERENC

Ernst Múzeum, Budapest

Művész és pedagógus

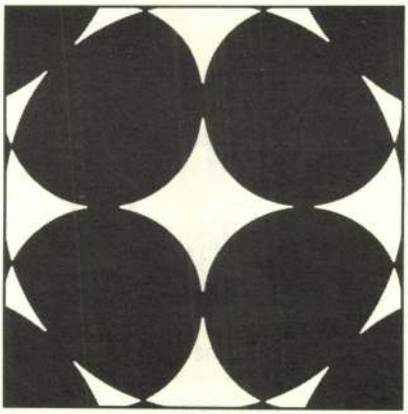

Lantos Ferenc: Geometrikus kompozíció

Az idén hetvenesztendős Lantos Ferenc a hetvenes években hívta fel magára a figyelmet azzal a kiállítássorozattal, amelyet a pécsi Janus Pannonius Múzeumban indított el.

A „Természet – Látás – Alkotás" a vizuális nyelv alapkérdéseit dolgozta fel, s korszerű szemléletével hiánypótlónak bizonyult az igencsak elhanyagolt magyar művészeti nevelésben. Lantos úttörő vállalkozása azért is lehetett olyan sikeres, mert a pedagógus elhivatottsága a művész és a gondolkodó problémalátásával társult, azokkal a gazdag tapasztalatokkal, amelyeket az ötvenes évek elején induló alkotó pályája a hatvanas évek végén nyújtott. Lantos főiskolai mestere Kmetty János volt, majd Pécsett Martyn Ferenc (akinek kiállítása szintén az Ernst Múzeumban látható október 10-ig) irányítása mellett művészi tevékenysége jelentős fordulatot vett. Bekapcsolódott a korszak neoavantgárd művészetébe, részt vett kiállításaikon, s évtizednyivel fiatalabb pályatársaihoz hasonlóan felfedezte a nyugat-európai és amerikai kortárs művészet aktuális fejleményeit, nem feledkezve meg ugyanakkor a századelő avantgárd hagyományairól sem. Képeiben és grafikáiban, egy irányban haladva Bak Imrével, Fajó Jánossal és Nádler Istvánnal, megteremti a geometrikus alapokra épülő absztrakt művészet sajátos magyar változatát. Figyelemre méltó fogékonysággal használja ki az akkoriban előtérbe kerülő zománcfestés lehetőségeit, s homogén színfelületekkel, élesen metszett körvonalú elemi formákkal új típusú, a környezetbe kilépő, azt alakítani képes műforma megvalósítására tör.

Ugyanilyen érzékenyen reagál a nyolcvanas évek elején a posztmodern hozta változásokra. Vibráló apró színfoltokból építkezik, felhasználja az élénk színek tört árnyalatait, s azt a dekorativitást, amelyet az elméleti szigortól immár megszabaduló absztrakt festészet nyújtani tud. Foglalkoztatja a vonal, de maga az írás is mint képépítő motívum, a vízszintes formasorok ritmizáltsága és változékonysága.

A művész, a gondolkodó, a pedagógus Lantos Ferenc október 15-én az Ernst Múzeumban nyíló tárlata ezt a felszabadultan alkotó, de a természet és a művészet közös gyökerű alaptörvényeire mindvégig tudatosan odafigyelő mestert mutatja be. A kiállítás november 14-ig látható. (N. Z.)

ERNST MÚZEUM, BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ U. 8.

MEGTEKINTHETŐ: 1999. NOVEMBER 14-ÉIG,
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 ÓRÁIG.

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

LANTOS FERENC

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1999. OKTÓBER 15-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 6 ÓRÁRA
AZ ERNST MÚZEUMBA.

MEGNYITJA: HARASZTY ISTVÁN (ÉDESKE),
SZOBRÁSZMŰVÉSZ.
A MEGNYITÓN SÁRI JÓZSEF „ECHÓ" CÍMŰ
MŰVÉT ELŐADJÁK GYÖNGYÖSSY ZOLTÁN
ÉS NÖVENDÉKEI.

u nomitársaink pedig beérnek az ominózus ház és lakás kis-
ortos megtekintésével, beszélgetés a lépcsőházi lakókkal
atva stb.
apok óta törtem a fejem az előbb hőssé vált, majd utálni
ett bankrabló kifosztásán fáradozók lehetséges támadási
ván. Miből lehet még pénzt csinálni, hogyan tartható fenn az
klődés? Aztán olvastam tegnap: a rendőrség álneves krimi-
ént is elhíresült médiasztár szóvivője maga is könyv írásába
ott, amely – lássanak csodát – nem mással, mint a Whiskyssel
alkozik, persze rendőri szemszögből ugyebár.
Ízelítőül részlet egy hétfői rendőrségi közleményből: „Amb-
Attila magatartása nyugodt. Jelenleg ókori történelmi jelle-
könyvet olvas... Szemetesedénye lila színű.")
Másik hír tegnapról: a legújabb közvélemény-kutatási ered-
ny szerint meredeken zuhant októberben Pintér belügymi-
ter népszerűségi-népszerűtlenségi indexe, így már csak
rka Istvánt (a másik nagy rendteremtőt) utasítja maga mögé.
felmérés még Ambrus elfogása előtt készült, úgyhogy a
skysbizniszben a miniszter is érdekelt.
Főleg ha igaz a széles körben terjedő tétel, mely szerint nem a
iskyst szerette olyannyira a nép, hanem a rendőrséget utálja.

ezés
lüsre

ut nyitott a nyugati
ológia, esztétika fe-
evizionizmus" – ha-
gyűrűző – „máso-
n tarthatott: Hege-
ztették a folyóirat
is szürkült.
a maga álláspontjá-
os tanulmányban bí-
államigazgatási mo-
egszületését 1921-re,
lfojtásának időpont-
ás idejének el kellett
1968. augusztus 21-
ott a Központi Veze-
zásban való magyar
ciológiai Intézet élé-
ajd 1973-ban a párt-
ennyire tudom – ki-
ztották. Az 1977-tel
ellenzékhez csatla-
, 1979. október 27-
vütt aláírta a prágai
ozást.
kratikus ellenzék-
Mi egy (szocialis-
perspektívájában
niféle, a rendszer
„autonóm moz-
ritás létrejötte őt
, 1981 decemberé-
elski-puccsal, mint
zt sokan nem tud-
Az azonban tény,
hogy „reálpolitikusi" gesztusa nem hozott számára jobb „realitást": a III/III-as osztály tovább folytatta ellene a „Zenész" fedőnevű „bizalmas nyomozást". Amire a jeles hivatalnak „oka" volt: Hegedüs részt vett a Hétfői Szabadegyetem munkájában, valamint az 1956-tal foglalkozó 1986-os konferencián. Tervezgettük, hogy újra megindítjuk Jászi–Csécsy híres folyóiratát, a Huszadik Századot.

A gorbacsovizmust még örömmel fogadta, a rendszerváltozás azonban már ambivalens érzéseket hagyott benne. „Az egyik szemem nevet, de a másik sír" – mondogatta. Én is így voltam, és ma már szinte mindnyájan így vagyunk, akik valamilyen – mégoly szerény – részt vállaltunk a rendszerváltozás előkészítésében: nem ilyen lovat akartunk. A piszkolódások – persze – őt sem kerülték el. Hogy kerülhették volna? A reakció a legtisztább múltú embereket is igyekszik bemocskolni: neki tényleg voltak foltjai. Közben felesége is meghalt; boldogtalan, magányos emberként ment utána. Tudom, hogy haláltusájában is ama társait hívta (főleg Kutrucz Gizellát), akik vele együtt részt vettek az antifasiszta harcban. Abban a kötetben, amelyet nemrégen Szilágyi Sándor barátom szerkesztett a Hétfői Szabadegyetem és a III/III-as osztály „kapcsolatáról", tett egy nagyon igazságtalan kijelentést – nem fogjuk már megtudni: miért. Ember volt, tökéletlenségekkel és hibákkal. A huszonegyedik század itt van a nyakunkon, emberi perspektívák és Huszonegyedik Század című folyóirat nélkül. Magyarországot lassan maga alá temeti a szenny és a butaság.

Szalai Pál
közíró

LANTOS FERENC

Más hullámhosszon

Lantos József és Bullás József kiállításai az Ernst Múzeumban

A tanár Lantos Ferenc közismert. Nemcsak szép számú tanítványa jóvoltából, de könyvei és kiállításai révén is. Forma- és színanalíziseinek, amelyeken nemzedékek nevelkedtek, a Magyar Nemzeti Galéria adott fórumot. Festő létére négy komoly kiadványt mondhat magáénak.

A festő a pedagógusnál jóval szegényebb: képeiből egyéni tárlatot ritkán rendezett. Azokat is jobbára Pécsett, ahol él. A fővárosban most – hetvenedik születésnapja alkalmából – került sor az első méltó bemutatkozásra.

Lantos Ferenc láthatóan nem törődik a konvenciókkal. Nem retrospektív (munkásságára a kezdetekig visszatekintő, művészetét összefoglaló) kiállítást csinált magának (mint ahogy a „nagy öregektől" várja a közönség), csupán válogatást ad – az elmúlt két évtized terméséből. Így nagyon különböző jellegű és műfajú művek érzékeltetik az utat, amit alkotójuk eközben bejárt: nyomatok, rajzok és festmények stílusukat tekintve szigorú konstruktivista kompozíciók, szeszélyes posztmodern alakzatok és eklektikus színkavalkádok.

Pályáját két nagyság tájolja: Kassák és Martyn. Az előbbitől tanulta a fegyelem – a geometria – tiszteletét, az utóbbitól az érzékek robbantóképességét. Ha Kassák a kitartás embere volt, Martyn a titkok iránt vonzódó kalandor. S Lantos? Az próbálja érzékeltetni mértani alakzatainak változékonyságával: a különbözők konfrontációjával, a változatok felsorakoztatásával, az ellentétek összemontírozásával, hogy a kaotikus felszín mögött megcsillan a rend. Máskülönben aligha tudnánk tájékozódni a világban.

Lantos pedagógus (ötven éve); ne csodálkozzunk hát, hogy didaktikusan szól hozzánk: fedések, interferenciák, elforgatások, csúsztatások – ilyen és ehhez hasonló kifejezések szerepelnek a leggyakrabban munkái címében. Úgy hívja fel a figyelmet arra: mit kell nézni, mit találunk műveiben. De persze az is érthető, hogy maguk a képek is okítanak. Nem lakásdíszek, amelyekre jó ránézni; nem megrázó drámák, amelyek elgondolkodtatják a szemlélőt; nem látomások, amelyek varázslatot nyújtanak. Lantos kompozíciói képletek: formák és színek törvényszerűségeit kalligrafálják. Ne riadjunk meg tőlük: matematikai rokonaik is gyönyörűek. Igaz, csak azok szemében, akik tudják, miről van szó.

Hogy milyen nehéz dolog képletekben érzékeltetni a szépséget, arról akkor győződhetünk meg, ha bepillantunk a szomszéd termekbe: Bullás József kiállítására. Ez a – Lantoshoz képest – fiatal festő szintén interferenciákkal bíbelődik. Mintha csak szöveteket látnánk – nagyító alatt. Vízszintes fonalak buknak elő és vissza a függőlegesek mögé, hullámok buknak alá hirtelen, mert örvény húzza őket a mélybe, de akadnak itt parkettát idéző ábrák és koncentrikus négyzetek is.

Íme a rejtőzködő geometria. Valóban szemérmes: mutatja is magát, meg nem is. Olyan finomak ugyanis a tónusok, hogy a kereszteződés és az interferencia inkább csak sejthető, mint értelmezhető. Bezzeg Lantos – mondhatnánk, de nem mondom, mert nagy baj volna, ha Bullás utánozni akarná kollégáját. Az a gond, hogy amit látunk, az nem sejtelmes, csupán csak homályos: erőtlen és fakó.

• Vadas József

LANTOS FERENC
1929 -

Festő, grafikus, Munkácsy-díjas. A budapesti Képzőművészeti Főiskolát 1964-ben végezte el. Több, mint 60 egyéni tárlata volt, de ezeken kívül számtalan hazai és külföldi kiállításon is részt vett. TERMÉSZET-LÁTÁS-ALKOTÁS című 5 részből álló bemutató sorozata a vizuális nyelv alapproblémáit dolgozta fel. Murális alkotásai Pécsen, Kaposváron, Székesfehérváron, Komlón, Nagykanizsán találhatóak. Vezetője volt a Pécsi Műhely, majd a Pécsi Vizuális Műhely nevű csoportoknak. 1994-től a Janus Pannonius Tudományegyetem Művészeti Karán vendégtanárként festészeti osztályt vezet. Több könyvet és tanulmányt publikált. Festményeiben, grafikáiban a természet belső összefüggéseivel analóg képi szerkesztési és kompozíciós rendszereket kutatja és eleveníti meg, olyan rendszereket, amelyek a geometrikus és a szabad formaalakítások kapcsolatára épülnek.

MAPPA XX., 1967
papír, szerigráfia, 206x296 mm.
j.j.l.: Lantos 1967
Ltsz.: K. 95.190.9.

"Az embernek minden megnyilvánulása térben és időben történik. A tér- és idő-viszonylatok ezért az ember életét alapvetően befolyásolják. Tulajdonképpen mindenfajta élmény és információ alapja - közvetlenül vagy közvetve - a tér-idő viszonylatok minősége... Feladatunk környezetünk «tereinek» olyan megformálása, melyben az Ember kibonthatja sokrétű és hasznos képességeit" -

Lantos Ferenc

IRODALOM

Természet - látás - alkotás I. Pécs - Debrecen - Szeged - Veszprém - Pápa - Miskolc - Keszthely - Szombathely - 1972. Katalógus Lantos Ferenc bevezetőjével.

Természet - látás - alkotás II. 1973. Katalógus Lantos Ferenc bevezetőjével.

Természet - látás - alkotás III. 1975. Katalógus Lantos Ferenc bevezetőjével.

B.Villányi Éva: Lantos Ferenc vizuális rendszere. Művészet/77. Corvina Kiadó, Budapest, 1978. 80-81.o.

Lantos Ferenc kiállítása. Nyíregyháza - 1978. Katalógus Pap Gábor bevezetőjével.

Menyhárt László: Utak a népművészetből. Művészet/78. Corvina Kiadó, Budapest, 1979. 112-115.o.

Hegyi Lóránd:"Magyar konstruktivista tendenciák". Művészet/78. Corvina Kiadó, Budapest, 1979. 277-280.

Fábián László: A kézjegy igézetében. Művészet. 1987. XXVIII. évf., 7. sz., 14-17.o.

Lantos Ferenc. Ernst Múzeum - Budapest - 1999. Katalógus Aknai Tamás tanulmányával.

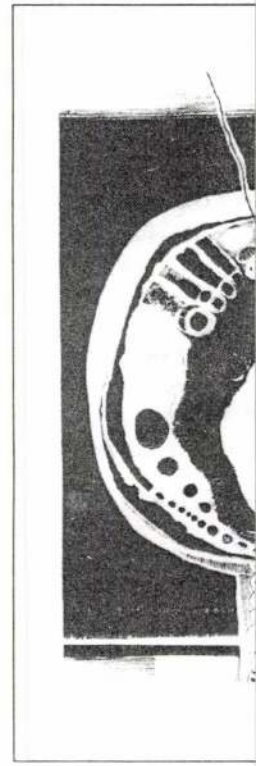

Map

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

JANUÁR

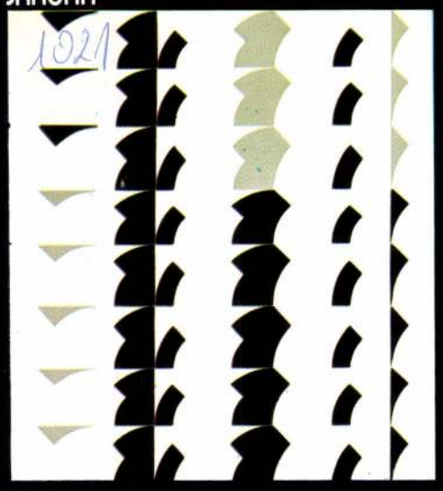

FEBRUÁR

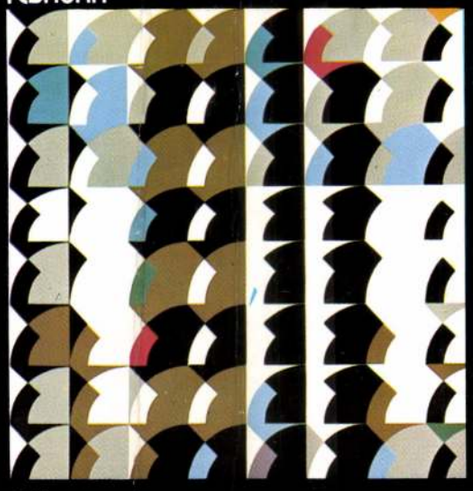

MÁRCIUS

ÁPRILIS

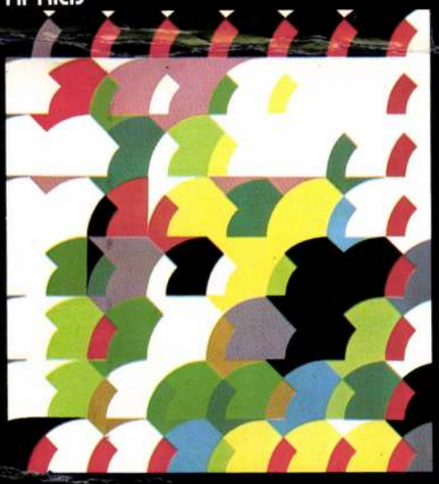

MÁJUS

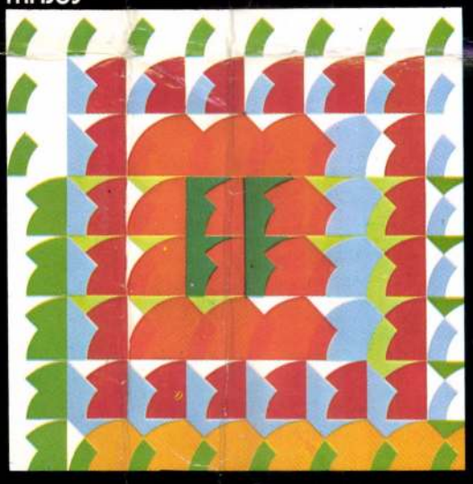

JÚNIUS

JÚLIUS

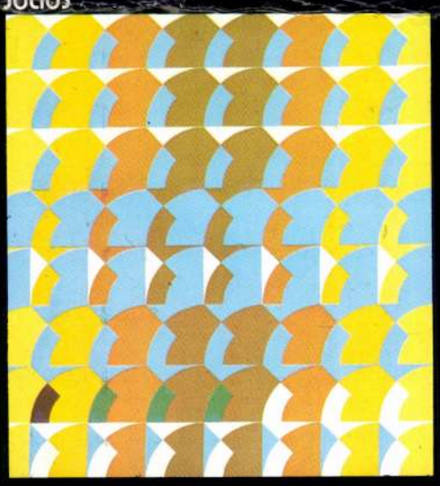

AUGUSZTUS

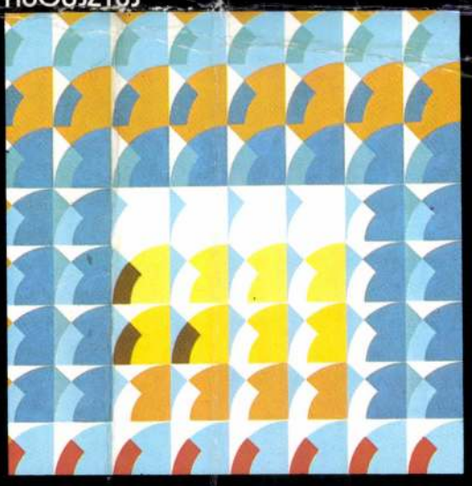

SZEPTEMBER

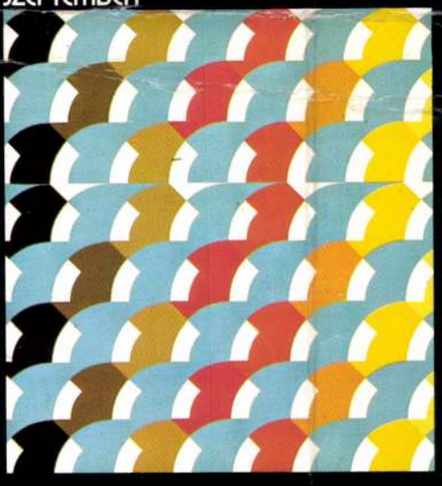

OKTÓBER

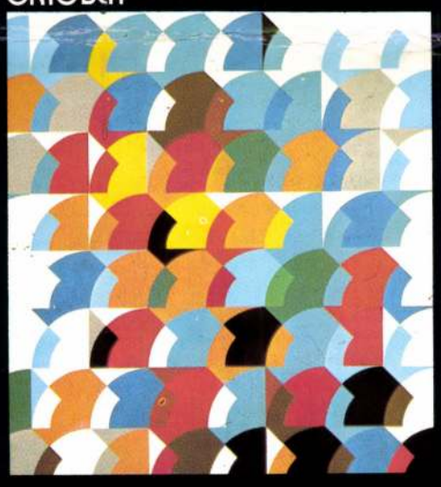

NOVEMBER

DECEMBER

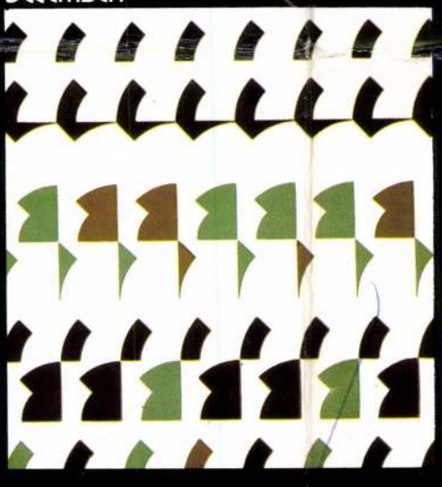

Lantos [Ferenc], festő

megemlítve

Bertha Bulcsu: Interjú Bertha Bulcsuval 919-925

Jelenkor, Pécs, 1978. okt.

XXI/10.

Lantos Ferenc, festő

. L: Cs Uhrin Tibor

Losonci M: Cs Uhrin Tibor lüzzománcai 92

Alföld, Debrecen, 1978 jún. XXIX/6.

Lantos Ferenc

- festménygyűjtők kiállítását rendezte a pécsi Jan. Pan. Múzeumban 1961-ben,
- 1963-ban

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Évk. 1974. XIX.

Lantos Ferenc

1957-ben Kiss Tibor és Tillai Ernő mellett állít ki a Jan. Pan. Múz-ban.

A Jan. Pan. Múz. kiállításai

Jan. Pan. Múz. Évf. 1974 XIX

Lantos Ferenc

Grafika – 1973

Jan. Pan. Muz. Gr. 1974 (XIX)

Lantos Ferenc, festőművész

Az első ipari szimpoziont Lantos Ferenc 1964-ben a Bonyhádi Tonducipari Művelben kezdte el.

Művészeti magazin

1978. VI. 15. Televízió 21.45 / Gué /

Lantos Ferenc, festő

a Műcsarnokban látható a Festészet '77 c. kiállítás, melyen szerepel a pécsi művész műve.

Gellér István: Festészet '77.
Déldunántúli Napló, 1978. márc. 5.

Lantos Ferenc

Az üzemi munkában való részvétel azt jelenti, hogy „a művészek adják elképzeléseiket, a Rába adja a nagyüzemi TMK műhelyt."
A kritika nagyra értékeli Bohus Zoltán, Fajó János és Lux Antal kezdeményezését, akik elsőként mentek a Rába Művekhez dolgozni.
A kiállitáson az üzemben készült kisebb méretü krómacél X plasztikák szerepelnek. Később nagyobb arányu mértekben épületek diszitéséül szolgálhat, vagy szoborként a közterekre kerülhet.
A kritika nagy jövőt jósol a művészek ezirányu törekvéseinek.
A Vadas- cikket lásd: Fajó János nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 1.
XXII. évf. 26. sz. 12. lap.

Lantos Ferenc

"Művész az üzemben" cimmel Vadas József számol be a Rába Művekben készült és a Józsefvárosi Kiállitóteremben bemutatott alkotásokról. A tárlatot: "Tizéves szimpozion-mozgalmunk" cimmel hirdeti az Ördögh-brigád név alatt müködő képző -és iparmüvészcsoport. Tagjai: Blaski János, Lantos Ferenc, Fajó János, Bohus Zoltán, Lugossy Mária és Lux Antal.
Több évvel ezelőtt u.n. alkotótábor létesült Győrött. Bizonyos idő elteltével a művészek rájöttek, hogy a nagyipar közreműködésével komolyabb eredményeket érhetnek el.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 1.
XXII. évf. 26. sz. 12. lap.

Lantos Ferenc, festőművész

A vizuális nevelés korszerűbb módszerei már nálunk se ismeretlenek. Talán Lantos Ferenc festőművész kísérletei a legszisztematikusabbak és legközismertebbek. „Természetlátás-alkotás" ámnel kiállítás formájában is bemutatta munkásságának eredményeit, amelyet több nagyvárosunkban és a fővárosban is megtekinthették az érdeklődők. (említve)

Szuronyi Pál: Amatőr képzőművészet és vizuális kultúra.
Jászkúnság, Szolnok, 1978. 2.
41. old.

2. Lantos Ferenc: Mozaik,
Pécs, Mecsekvidéki Állami Pincegazdaság, 1966

Az impresszionista, pointillista képi hatás előidézésére a mozaiktechnika így nem alkalmas. A festőnek az a felismerése, hogy az impresszionista-pointillista kép is apró pontokból, kis síkocskákból építkezik, majdnem úgy, mint ahogy a mozaikkép készül, nagyon hamar változott cselekvésre jogosító ötletté. Ez a gyors kapcsolás azonban rávilágít arra az érzelmi és gondolati tartományra, arra az érzelmi közegre, amelyben a dekoratív vonal mozog és hat. Az impresszionista-pointillista kép a látvány pillanatnyi benyomásait rögzíti, a mozaikkép időtlensége a transzcendenciára utal. A pillanat időtlenségét, az időtlenség pillanatát a sóvárgó képzelet sem pillanthatja meg. De e mű garancia arra, hogy készítőjét nem is kínozták ilyen meddő képzelgések.

Lantos Ferenc

Művészet, 1968. 10. 34. old.

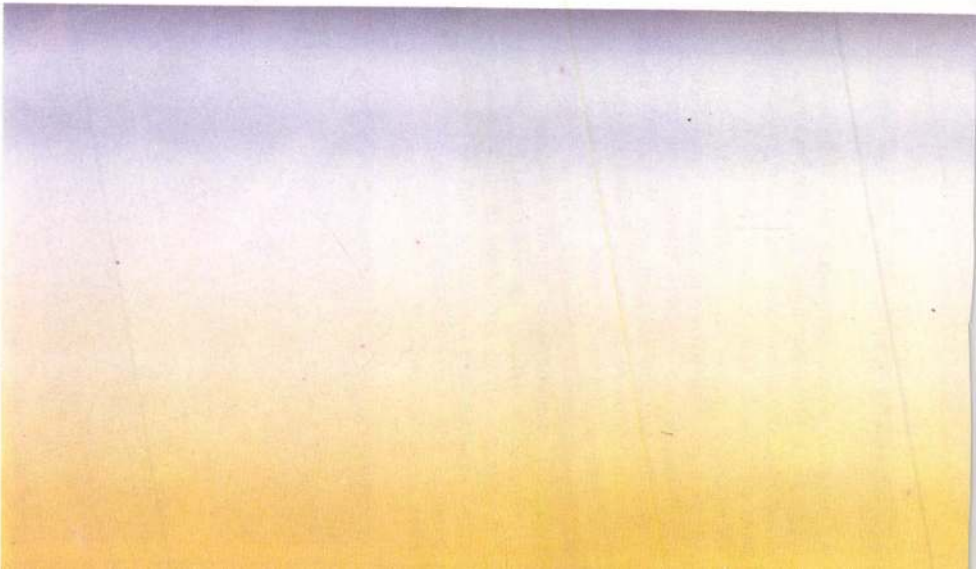

Lantos Ferenc

A holland és konstruktivista
művészeti életben részt vett.

Dedinszky Erika: Magyar konstruktivisták...
Új Tükör, 1978. augusztus 13-30. lap.

Lantos Ferenc

Mozaik

Kovács Gyula: A kifejező és a dekorativ vonal III.
Művészet, 1978. október / - 34. oldal.

2. Lantos Ferenc: Mozaik,
Pécs, Mecsekvidéki Állami Pincegazdaság, 1966

Az impresszionista, pointillista képi hatás előidézésére a mozaiktechnika így nem alkalmas. A festőnek az a felismerése, hogy az impresszionista-pointillista kép is apró pontokból, kis síkocskákból építkezik, majdnem úgy, mint ahogy a mozaikkép készül, nagyon hamar változott cselekvésre jogosító ötletté. Ez a gyors kapcsolás azonban rávilágít arra az érzelmi és gondolati tartományra, arra az érzelmi közegre, amelyben a dekoratív vonal mozog és hat. Az impresszionista-pointillista kép a látvány pillanatnyi benyomásait rögzíti, a mozaikkép időtlensége a transzcendenciára utal. A pillanat időtlenségét, az időtlenség pillanatát a sóvárgó képzelet sem pillanthatja meg. De e mű garancia arra, hogy készítőjét nem is kínozták ilyen meddő képzelgések.

Lantos Ferenc, [festő]

L: Stekly Zsuzsa

Veress Éva: Nézem a képeket 16.–

Népszabadság Bp. 1981. febr. 8.

Lantos Ferenc festő

L. Korniss D.

Lánczi S. Képzőmű v. krónika 536-540

Jelenkor, Pécs, 1980. jún. XXIII/6

Lautos Ferenc

A Pécsi Műhely Lautos
Ferenc képviseli.

Vadas József: Kulturális központ — . . .
Művészet, 1978. október — 18. lap.

Lantos Ferenc.

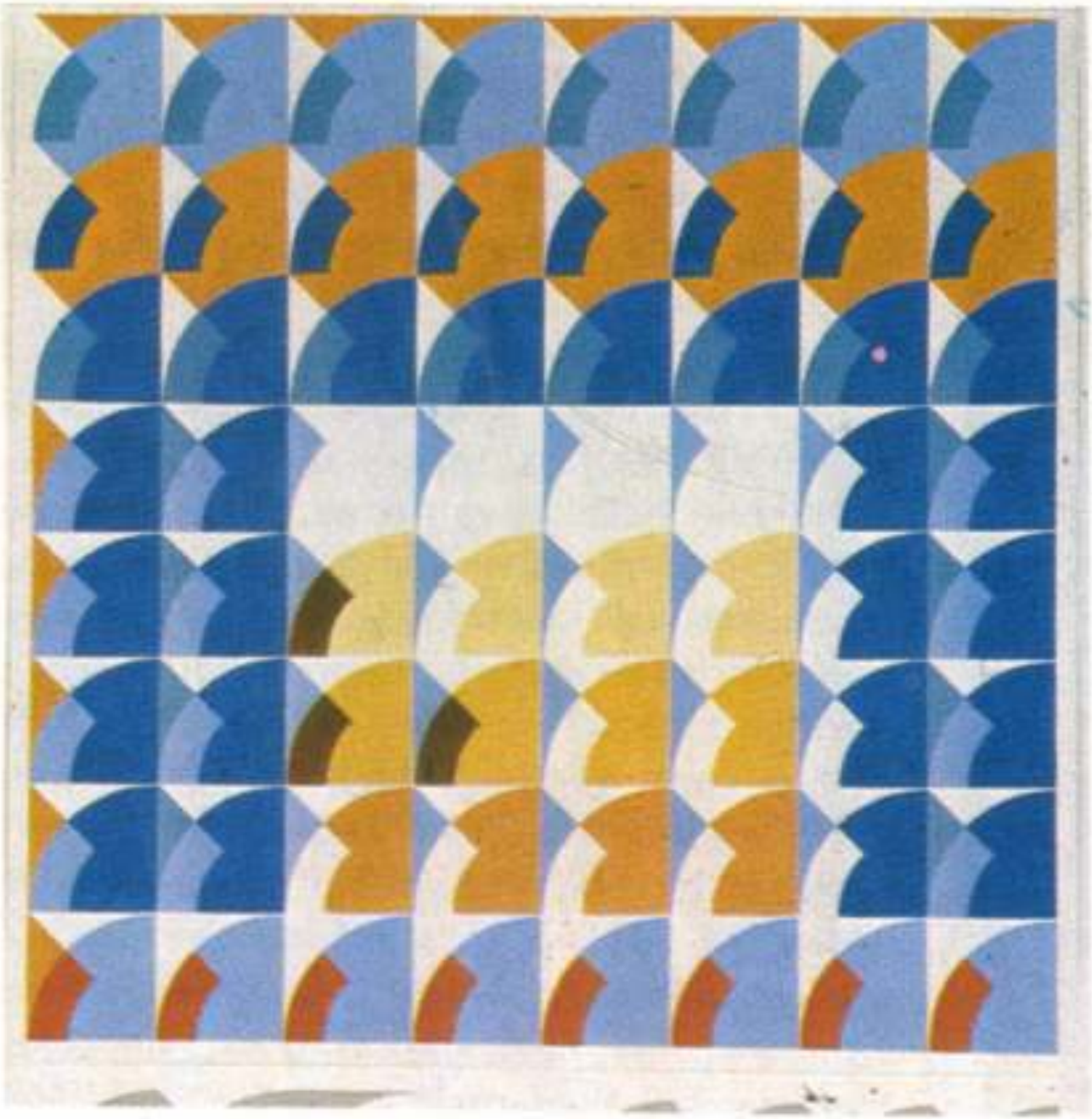

Lantos Ferenc: Naptár, részlet, 1976 (fotó Panyik)

Ilyen volt a *Troilus és Cressida* kecskeméti előadásának színpadképe is. Csányi Árpád itt újra Ruszt Józseffel dolgozott együtt. A közös munka során sikerült a rendkívül összetett shakespeare-i világot térben is áttekinthetően, világosan elhelyezni. Ezek a díszletek általában rendkívül puritán építmények. Az előadás kezdetén még nem sokat mondanak a nézőnek, csak a cselekmény, a dráma kibontakoztatásával együtt tárulnak fel a szemlélő előtt, ahogyan újabb és újabb „arcuk" kerül előtérbe. Nem statikus keretek, hanem a játékkal együtt változó, „játszó" szereplői az előadásnak.

Természetesen nem arról van szó, hogy a tervező az így megtalált kifejezési formát rákényszeríti a különféle darabok más-más szellemű előadásaira. Rendkívül hajlékonyan egészíti ki, gazdagítja a különféle dramaturgiai igényeknek megfelelően. A játékot szervező, összefogó, teret és időt egyaránt elhatároló szerkezetek mellett hangulati elemként fotómontázzsal – például a *Varsói melódia* esetében – vagy a színek és a formák elvont, érzelmi töltésű kompozíciójával zárja körül a teret. Az így született tervek, előadások Csányi Árpád hangulati hatásokra törekvő korszakának s a szigorú, szerkezeti elv alapján született díszleteknek szerencsés szintézisei. A hangulati elemek, háttérfalak, körfüggönyök helyét gyakran vetített díszletek foglalják el. Csányi Árpád egyike azoknak, akik a vetített díszletek felhasználása terén a legkövetkezetesebbnek, legbátrabbnak és talán legsikeresebbnek bizo-

LANTOS GYÖRGYI

1953. szeptember 2-án Hódmezővásárhelyen született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán 1971—1976. között végezte tanulmányait, Szabó Iván növendékeként. Művét felállították Nyíregyházán 1975-ben.

Lakcíme: Hódmezővásárhely, Bárány utca 8.

Gabi, 1975, kő, 30 cm

Magyar ifjúsági kiállítás Bp. 1978. V.5 - 28. Műcsarnok

Lantos Ferenc

2. Lantos Ferenc: Mozaik,
Pécs, Mecsekvidéki Állami Pincegazdaság, 1966

Az impresszionista, pointillista képi hatás előidézésére a mozaiktechnika így nem alkalmas. A festőnek az a felismerése, hogy az impresszionista-pointillista kép is apró pontokból, kis síkocskákból építkezik, majdnem úgy, mint ahogy a mozaikkép készül, nagyon hamar változott cselekvésre jogosító ötletté. Ez a gyors kapcsolás azonban rávilágít arra az érzelmi és gondolati tartományra, arra az érzelmi közegre, amelyben a dekoratív vonal mozog és hat. Az impresszionista-pointillista kép a látvány pillanatnyi benyomásait rögzíti, a mozaikkép időtlensége a transzcendenciára utal. A pillanat időtlenségét, az időtlenség pillanatát a sóvárgó képzelet sem pillanthatja meg. De e mű garancia arra, hogy készítőjét nem is kínozták ilyen meddő képzelgések.

Művészet, 1968. 10. 34. old.

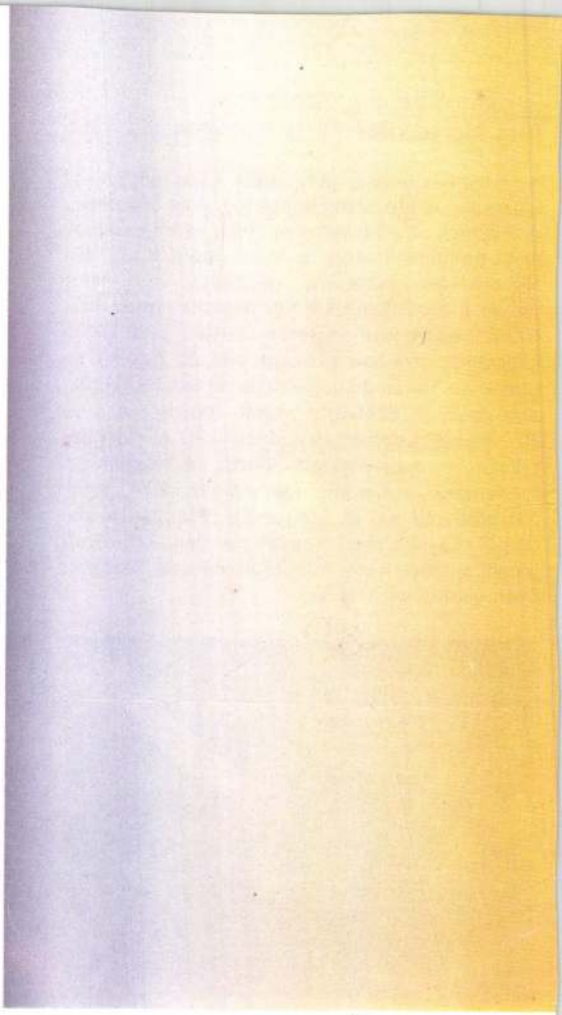

Lantos Ferenc

Méltatás

— : Emblematikus nyitottság.
Művészet, 1979. június – 46. lap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1978 ÁPR. 3

Lantos Ferenc

Persze, elotoraulnat, hogy ...

121

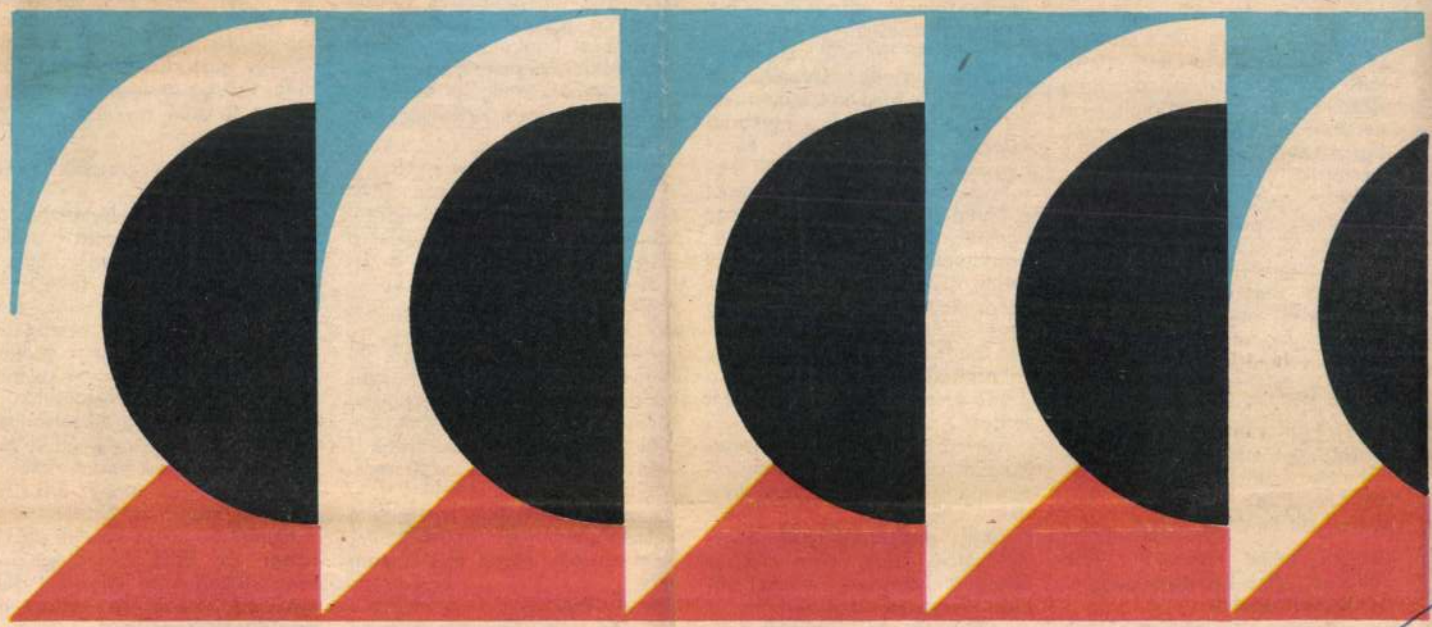

Lantos Ferenc: Folytatható sor

— A Börgyár a Rothe volt, már kint volt Londonban üzleti úton, amikor tulajdonba vettük a gyárat. Az igazgatónk Szüts Jóska lett, timár volt. Én azt hiszem, az öreg Róth már sejtett valamit, mert kezdték a gépeket leszerelni, egyet-kettőt el is vitetett a dél-afrikai gyárába... Emlékszem, a Szüts még délben telefonált nekem, hogy mi történt, ő a pesti lerakathoz ment rovancsolni. Nekem az volt az elgondolásom, hogy megvárom, míg hazajön, nem szóltam én senkinek sem, még baj is lehetett volna belőle.

— *Baj?*

— Hát nem úgy, de azért tartottunk ettől a bejelentéstől. Ne felejtse el, hogy a gyár tekintélyes része a Róthék, Höfflerék neveltje volt.

Béla bácsi Csepelről jött, lakatos volt. Budapestiek, feleségével együtt.

Kampis Péter

Több hozzászólás után a MIOT egyhangúlag elfogadta Non György javaslatát.

Egy hét is beletelt, míg megtaláltam *Fehér Dezsőt*, a KIMSZ és a MADISZ akkori pécsi – dél-dunántúli – titkárát. Jelenleg Veszprémben él, a Fegyveres Erők Klubjának parancsnoka. Amikor ott jártam, a klubot éppen tatarozták, egy egészen kicsike szobában kuporodtunk le a székekre. Asztalán, az asztal alatt, az egész helyiségben festői halmok, a festői halmok tetején egy színes borító. Valami lemez, szórakozottan síklott át rajta a pillantásom, s csak később lett fontos.

Szeretném pontosan visszaadni mindazt, amit és ahogyan elmondott, de lehetetlen. Időben és térben óriási ugrásokat tettünk, negyvennégytől negyvennyolcig négy felgyorsult év történeteit mesélte, neveket említett, ismerjük őket ma is...

– Elvágtuk a kábeleket... Fel is jelentettek a Pallos Ber-

a verekedés abbama
gem meg megbünte
kétmillió pengőre. A
segítséget kaptam, h
az „ítélet" végrehajt
hány napot, amíg a kétmillió pengőn két szem savanyúcukrot lehetett kapni.

Még ez sem negyvennyolc.

– A KIMSZ-nek és a MADISZ-nak voltam a dél-dunántúli titkára. Tömpe István volt a párttitkár, a székházunk a Timár utcában volt. Nevek kellenek? Ausch Sándor, Beregi Pista, Hanák Péter, Róbert Laci... Később megalakult a DISZ, de rengeteg rétegszervezet is működött. Nagy volt a csetepaté, a szó legigazibb értelmében. Plakáttépésekkor egyszer ránk is soroztak a Kossuth szobornál. A Gál Béla akkor is velünk volt. Biztosan emlékszik is, azt hiszem Pécsett van. A Tanárképzőn? Nem tudom, régen találkoztam vele.

– *A MINSZ....*

– Ja, igen. Ott volt a székháza a Széchenyi tér sarkán,

man György mondja el.

– *Csak nem huszonnyolcas?*

Bólint.

– Éppen ma vagyok ötven éves.

Meghallgattuk a lemezt. A rádióban sem hallotta, pedig többször is lepergették. „Ebben az országban több feljelentés futott be a GESTAPO-hoz, mint a többi európai országban együttvéve... Mi nem tudtuk, hogy mit csinálunk, mi mindig tudtuk, hogy mit csinálunk... Nekünk ellopták a fiatalságunkat... Leventének, ágyútölteléknek, deportáltnak jók voltunk... A mi szeretőink fáradt ölű asszonyok voltak...."

Szerettem volna valami jót kívánni. De csak beszélgettünk, sokat. Reggel fél kilenctől délután fél négyig én voltam az egyetlen látogatója.

K. P.

Lantos Ferenc

Tüzzománc tulipán -
lemezek

Lantos Ferenc festőművész
Székesfehérvár / Ifjúsági Ház

Lantos Ferenc: Tüzzománc tulipán-elemek

------Kiállitások.
MŰVÉSZET,1979.október - 46-47.lap

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc festő művész
a székesfehérvári Ifjúsági
Házban megnyílt.

— : Kiállítások.
Művészet, 1979. október - 47 lap

usschnitt Aufl. i. Tsd. Richtung: lt. Stamm 1978 132,8; Mitte
hes Allgemeines Sonntagsblatt
Hamburg (HH) 1021 18.02.79 H

sche Konstruktivisten 1920–1977 im Münchner Kunstverein

metrischer Brückenschlag nach Budapest

politischen Verhältnisse
immen unser Augenmaß:
York erscheint relativ nah,
tralien nicht allzu fern,
est?
ig Initiativen in den letzten
unseren Blick etwa auf
europäischen Kunstszenen
ken können, ganz so, als
künstlerisches Niemands-
chen einer ersten Annähe-
n denn auch die gesamten
gen der ungarischen Kul-
Wirtschaftswoche, wie sie
ben erlebte.

Literatur- und Musikver-
kommt dem Beitrag der
unst — der Ausstellung
Konstruktivisten im
nstverein — besondere
Denn anders als die bis-
Bochum oder Nürnberg
ausgewählten künstleri-
en aus Osteuropa be-
diese Ausstellung auf
ation *einer* wichtigen
Tendenz unter ande-
konstruktivistische, die
t, daß sie sich, wenn
s bruchlos, über sechs

Jahrzehnte hinweg bis in die zwanziger Jahre zurückverfolgen läßt. Das erleichtert den Zugang und gibt gleichzeitig Maßstäbe an die Hand.

So sind es gerade die frühen ungarischen Vertreter dieser abstrakten Malerei in geometrisch klar umgrenzten Flächen, in exakten Linien und reinen Farben, insgesamt der strengen, absoluten Form, mit denen wir zumindest einen festen Begriff in der Kunstgeschichte verbinden: mit *Moholy-Nagy*, mit *Alfred Forbat*, der an der Technischen Hochschule in München studierte, bevor er mit Gropius am Bauhaus in Weimar zusammenarbeitete, mit *Andreas Weininger*, der in der Bauhaus-Bühnenwerkstatt tätig war, oder mit *Lajos Kassak*, der durch seine Kontakte mit Künstlern wie Schwitters, Schlemmer, Arp, El Lisstzky, Archipenko und durch die Herausgabe der Zeitschriften „Tett" (Tat) und „Ma" (heute) zu einer für die ungarische Kunstentwicklung bestimmenden Figur werden sollte.

Der historische Rückblick ist indes knapp gehalten. Denn der Akzent dieser Ausstellung liegt deutlich auf der als repräsentativ erachteten Auswahl

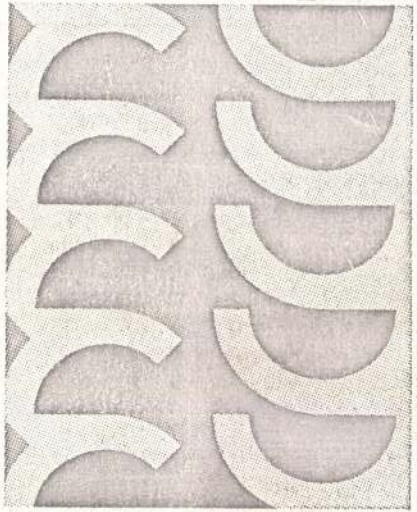

RHYTHMUS I—III von Ferenc Lantos
Foto: Katalog

einer zeitgenössischen Produktion: einer Malerei, die — nach der langen Unterbrechung durch einen staatlich verordneten Realismus — geprägt ist durch Rückbesinnung, durch eine bewußte Wiederanknüpfung an diese konstruktivistische Tradition. *(Bis 25.2. Katalog 8 DM.)* *Dorothea Baumer*

Ferenc Lantos
festőművész

DER

Deuts
2000

Ungar

Geo

Die
best
New
Aus
aber Budap
Es gab wen
Jahren, die
eine der os
hätten len
wäre dort
land; im Zei
rung stander
Veranstaltun
tur- und V
München soe

Neben den I
anstaltungen
Bildenden Ku
ungarischer
Münchner Ku
Bedeutung zu.
her in Essen,
ausgestellten
schen Position
schränkt sich
die Dokument
künstlerischen
ren: auf die
den Vorteil ha
auch keinesweg

Lantos Ferenc, festő

L: Ártai Csaba

P. Sz. J: Háttérzománc

7

Népszabadság, Bp. 1970 máj. 17.

Lantos Ferenc, Jestő

A „tanítvány" vallomása és vallomásai a Mesterről. (Martyn Ferenc.)

Lantos Ferenc: Mindig feladatot adott 506-508

Jelenkor, Pécs, 1979, június XXII/6.

LANTOS FERENC

rövid ismertetés az életm¡ről

Husz Mária: L.F.képei.Pécsi Galéria

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.19.sz.3-4.o

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megf

3. A dijazás számitásánál alapulvett munk

4. A jogviszony tartama:

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes eng

A kifizetésre kerülő dijból progresszív jö
levonásra.

Budapest, 197.....

.....
megbizott

Lantos Ferenc, festő

L: Fürtös Kona

–: Krónika

Borító 3.

Ilenkor, Pécs, 1981. marc.

XXIV/3.

Lantos Ferenc, festő

*

LANTOS FERENC képeiből rendeztek kiállítást február 12–27-ig a komlói Május 1. Művelődési Házban.

–: Krónika

Jelen-kor, Pécs, 1981. márc.

Borító 3

XXIV/3

Lantos Ferenc

Kátai Mihály meghiósa a a kecskeméti telepre a mű-
vészt.

Menyhárt László: Üzenetek anyanyelven.
Művészet, 1980. május – 14. lap.

Lantos Ferenc

Lantos Ferenc a paksi Munkás
művelődési Központ művészeti
előadója, művészeti vezetője,
képzőművész.

Lantos Ferenc – Szalay Károly: Vizuális kisérleti . . .
Művészet, 1981. január – 50. lap.

Lantos Ferenc, jogász

Megemlítve.

P. Hüs J.: Mit kedveljen a műkedvelő? 15.

Népszabadság, Bp. 1981. jún. 14.

Lantos Ferenc

A müvész az 1969.októberében a Szürenon csoport alakulásakor a csoport egyik tagja.

Sinkovits Péter: Jubileum a Kassák-klubban.
MÜVÉSZET, 1980.február - 40.lap.

Kantos Terenc, festő

L: Nemes Endre

-: A Jelenkor krónikája

Jelenkor, Pécs, 1982. febr.

Borító 3.

XXV/2

Lantos Ferenc, grafikus

Rajz:

Repr.

Lantos Ferenc: Rajz

945.

Jelenkor, Pécs, 1981. okt.

XXIV/10

SAJTOFIGYELO

MAGYAR KADÉTÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

1980 4

VALÓSÁG

Lantos Ferenc,

Sztömüvész

1021

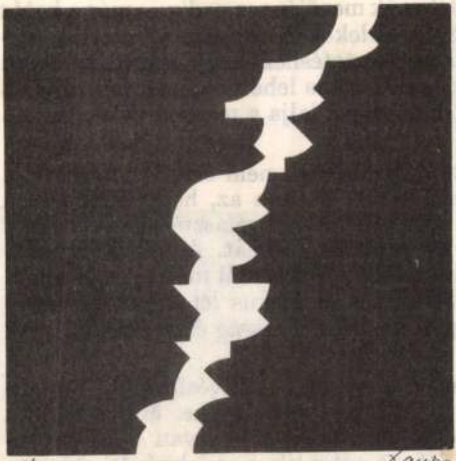

21/135

Lantos 1979.

em
ne
sok
ni l
hog
a l
ki é
feli
ıbar
ri s
és egyéni életén, választásain keresztül
ülvevő közösség sorsát. A felelősségválla-
; a felelősségvállalásról mint jogról annál
csupán az autentikus lét egyik legfonto-
séglet, az autentikusság érzetének is egyik

ıtentikus emberi cselekvésformák térhódí-
tagjának alapvető érdeke. Mégsem ritka
zi érdekei ellenében — olyan *hibás mecha-*
kus lét, az autentikus cselekvés lehetőségei

1980. III 20.
Kossuth 14.05
(Vas)
Gondolatjel.

Lantos Ferenc
festőművész

– Lantos Ferenc, pécsi Pizari Stúdió vezetője, festőművész. Régóta foglalkozik amatőrökkel.

– Alapvető problémákat kellene tisztázni. Mit értünk konkrétan amatőrizmus alatt, profizmus alatt, ugyhogy nagyon fontos lenne odáig eljutni, hogy a gyakorlatban tisztán lássuk a kettőnek a viszonyát, illetőleg, hogy talán évek multán eljussunk odáig, hogy a kettő között ne lássunk alapvető fényekbeli különbséget. Minden körülmények között akár amatőrökről van szó, akár kivatásosokról van szó, egyetlen mérce legyen, a minőség kérdése. Tehát a mü minősége lehessen az egyetlen döntő szempont függetlenül attól, hogy az illető milyen előképzettséggel rendelkezik, van-e oklevele vagy nincsen oklevele....

– Az amatőrök igen sértőnek találják, hogy egyedül nem állithatnak ki, csak csoportosan. Vagy pedig profival, együtt.

– Igen. Ez abból az elvi alapállásból adódik, hogy az amatőr szinvonalat alacsonyabbnak tartják, mint a hivatásos szinvonalat. Tehát nyilván valóan nem müvészeti kérdésről van szó. És a szinvonal ugyanugy vonatkozik a hivatásosra, mint az amatőrre.

Lantos Ferenc

1969.októberében a KASSAK LAJOS Művelődési Otthonban kiállitása volt a művésznek.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde művészetről. MŰVÉSZET, 1980.október - 20.lap.

Lantos Ferenc, festő

L. i Gulácsy L.
[f. vlot.]

8.

– Hír

Nincsabadság Br. 1980 okt. 18.

Lantos Ferenc

In memoriam Kopernicus kiállitáson a
Müszaki Egyetem aulájában szerepelt
a müvész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel.....
Müvészet, 1980. október - 2. lap.

Lautus Ferenc

1979. szeptemberben a Kassák Lajos Művelődési Házban rendezett „Szürenon 1969 – 1979" ki állításon részt vett a művész is.

Behe László: Dátumok a magyar avant garde Művészet, 1980. október – 20. lap.

Lantos Ferenc, festőművész

Pécsett Lantos Ferenc és stúdiója megvalósított olyan urbanisztikai városfelújításokat, amelyek egész városképeket dominálhatnak. Jogos tehát az igény, azok részéről, akik a városszépítéssel foglalkoznak, hogy a monumentalitásra törekedjenek.

Láttuk, hallottuk...

1979. VI. 1. Kossuth 17. 10 Éné.

Lantos Ferenc, festőművész

Martyn Ferencről írt: a Jelenkor 1979.6.sz.-ban
Lantos Ferenc, festőművész —"— 506–508. old.-on.
Keserü Ilona, grafikusművész —"— 511. old.-on.
dr. Gláser Éva, művészettörténész —"— 512–513. old.-on.

Jelenkor, 1979. 6. 506–513. old.

A vizuális nevelés műhelyei
Komlói Zeneiskola
Ózdi Kisgaléria

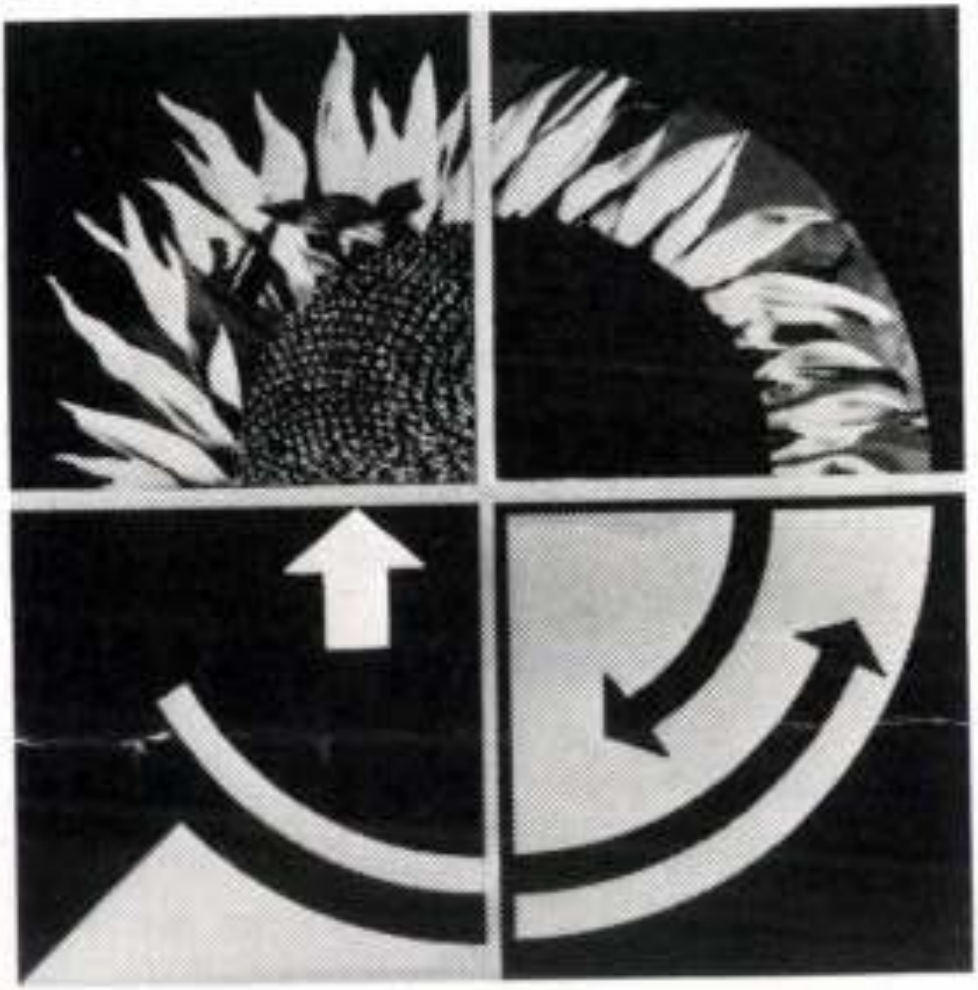

Lantos Ferenc: Természet–látás–alkotás, embléma
(Fotó Nádor Katalin)

Lantos Ferenc festőművész

Művészet, Budapest, 1979. szept. 47. old.

controller: the creative human being.

Ever since the earliest stage of civilization, human beings have made efforts to form their built and natural environment according to their needs, and for a long time now these needs have not only been material (i.e. relating to subsistence) but intellectual, emotional and aesthetic as well. The shaping of the natural environment according to the "laws of beauty" occurred at times on the basis of conscious aesthetic programmes, at others it was spontaneous and unconscious, even though it was aimed at satisfying a necessarily developing need. To express the aesthetic thought, human beings have made use of building complexes, which fitted into the landscape have formed a new qualitative unit, of natural formations as well as of vegetation. Earlier, these activities became the subject of art history under the label of architecture, the art of gardening or sometimes as sculpture (in case of pieces placed into the landscape). In the past few decades, however, this sort of activity has also appeared as an independent "genre": usually solitary but in any case individual actions carried out in the landscape, in which the soil, the stones, the

Lantos Ferenc, festőművész

A Kassák Lajos Művelődési Klubban „Szür et non" című kiállításon Lantos Ferenc, munkái, geometrikus művei szerepelnek. (emlitve)

Láttuk, hallottuk...

1979. IX. 28. Kossuth 17.32 Áné.

Lantos Ferenc, festőművész

Pinczehelyi Sándor, a Pécsi Galéria vezetője "Rajz – Drawing '80" címmel nemzetközi kiállítást szervezett, melyen a művész munkái szerepeltek.

Aknai Tamás: Rajz – Drawing '80.
Dunántúli Napló, 1980. márc. 16.

Lantos Ferenc, festőművész

a Barcaji Galériában láthatók Lantos Ferenc festőművész és Bak Imre 24 grafikája.

T.L.: a látás fanitása.

Szolnok Megyei Hírlap, 1979. márc. 11.

Lantos Ferenc, jeskőművész, Pedagógus. 1) Folytatás.
Fabián László:

A kézjegy igézetében

Lantos Ferenc művészete

Művészet, 1987. július, 14-old

1 **1** Lantos Ferenc: Eleminterferencia I, akril, vászon, 110 × 110 cm, 1984

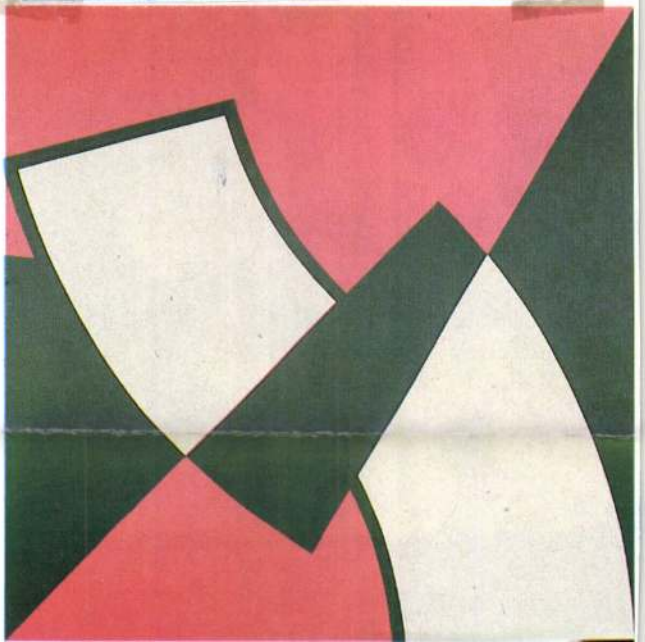

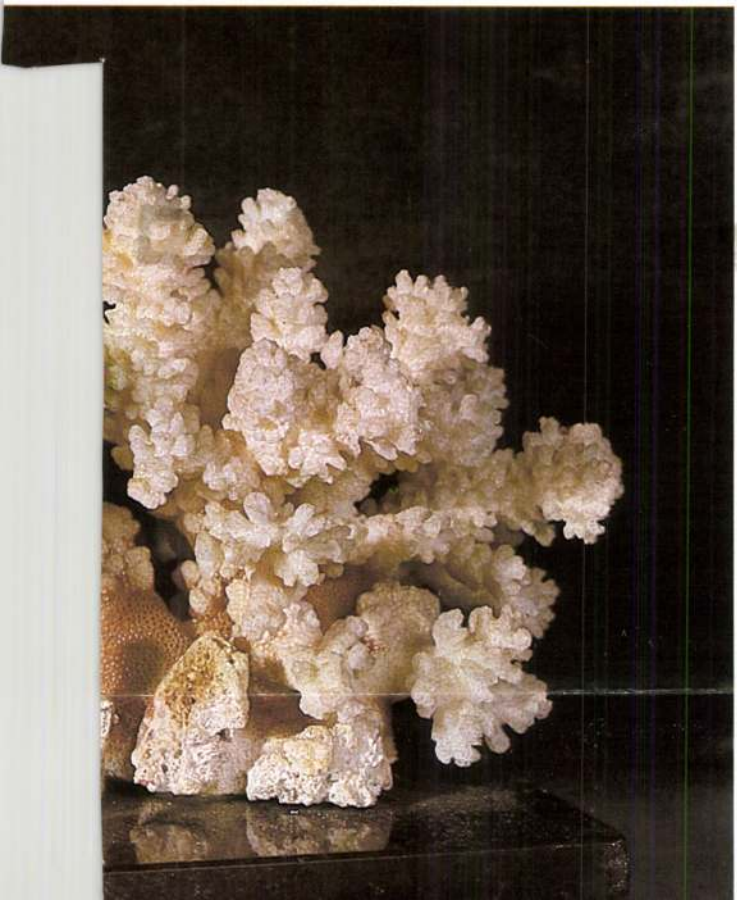

Lantos Ferenc, festőművész, pedagógus. 4. Folytatás
Fábián László: A kérjegy ígéretében. Lantos Ferenc
művészete.

4 **4** Lantos Ferenc: Terv II, tempera, 20 × 20 cm, 1985

Művészet, 1987. július, 15-old.

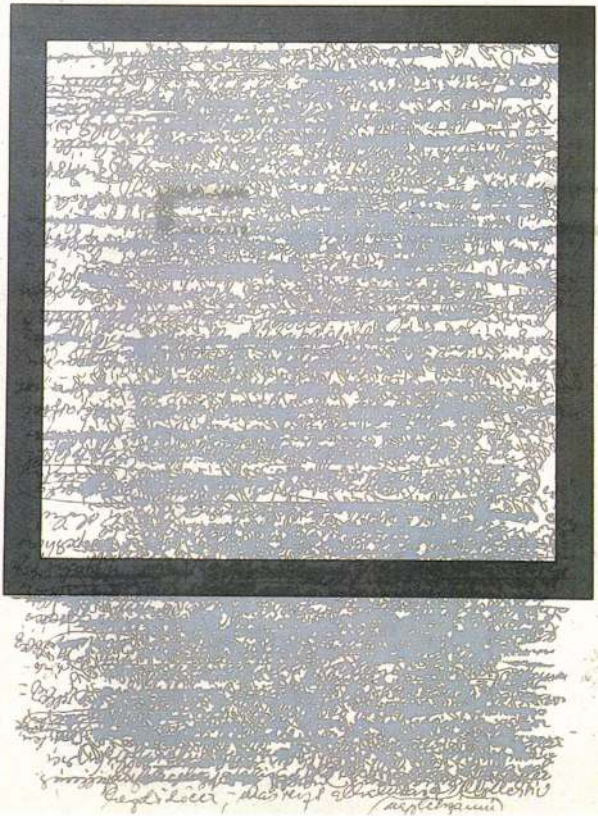

Lantos Ferenc, festőművész, kedagógus. 2.) Folytatás
Fábián László: A kérjegy igazetében, Lantos Ferenc művészet

2 Lantos Ferenc: Eleminterferencia II, olaj, farost lemez, 120 × 120 cm, 1981–85

2

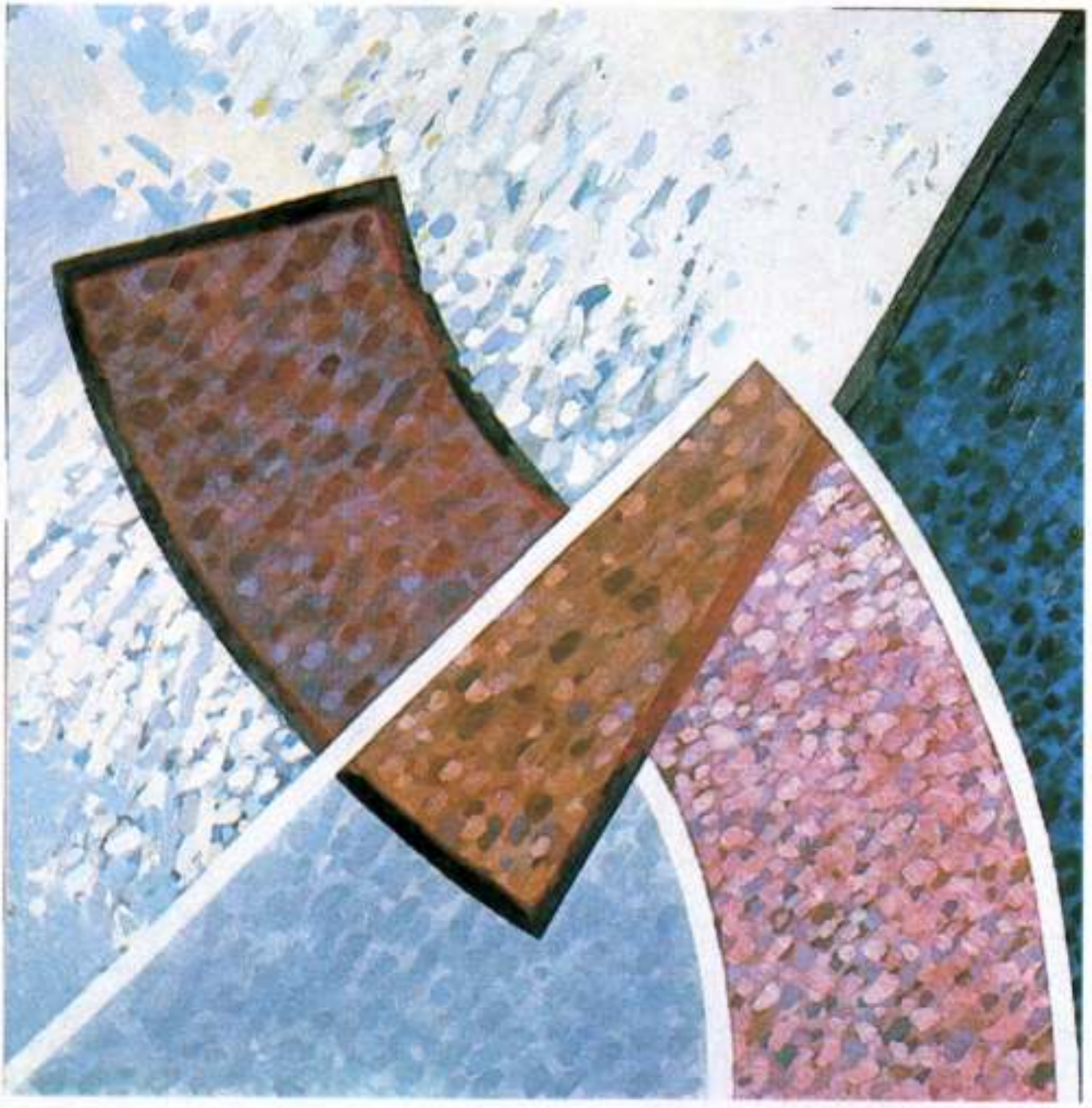

Nürnberg, 1987. július, 14-ód.

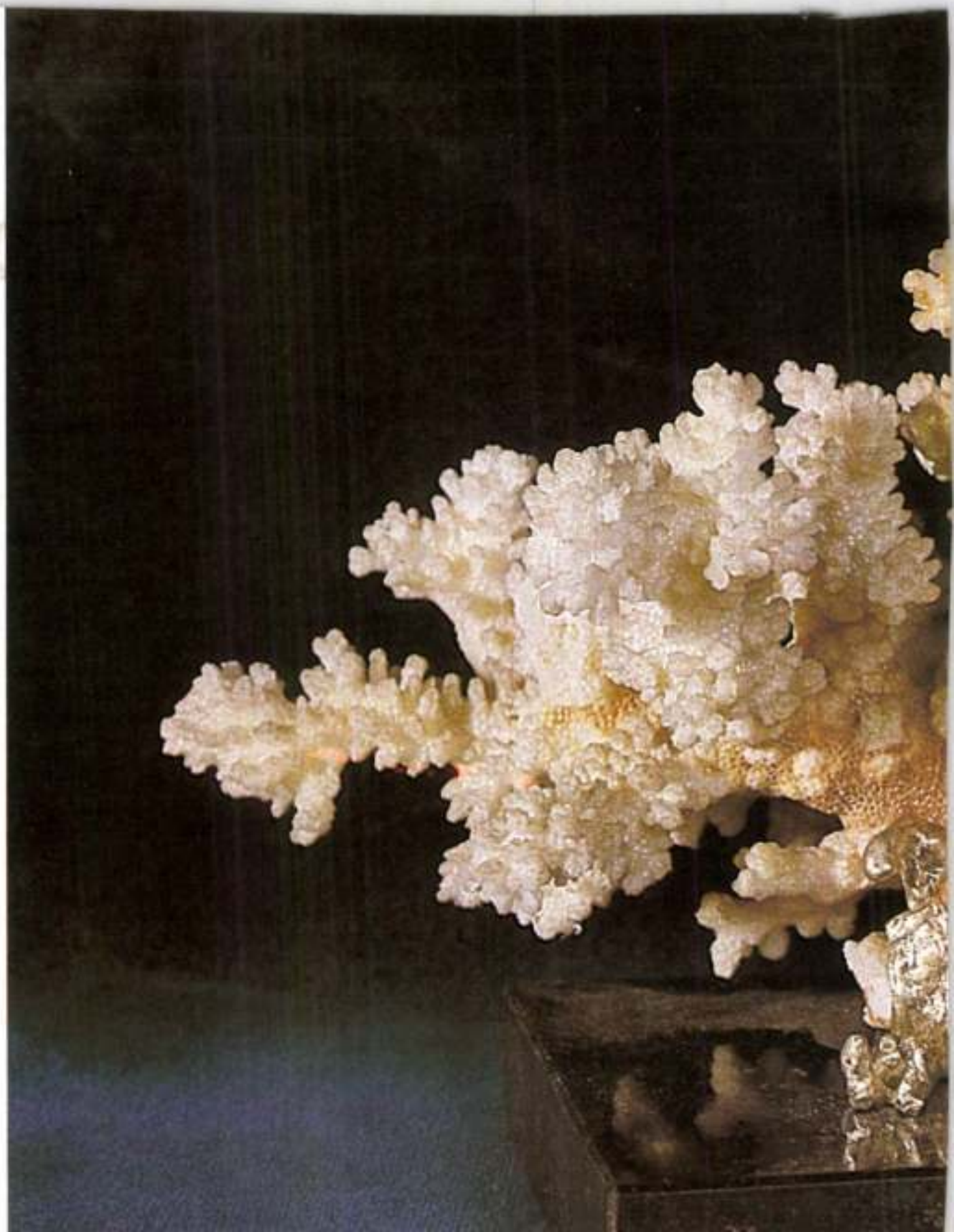

Lantos Ferenc, festőművész, pedagógus 3) Folytatás,
Fabián László a kisfegy igazítóban Lantos Ferenc
művészete.

3 **3** Lantos Ferenc: Terv (Mondrian) I, tus, tempera, 20 × 20 cm, 1985

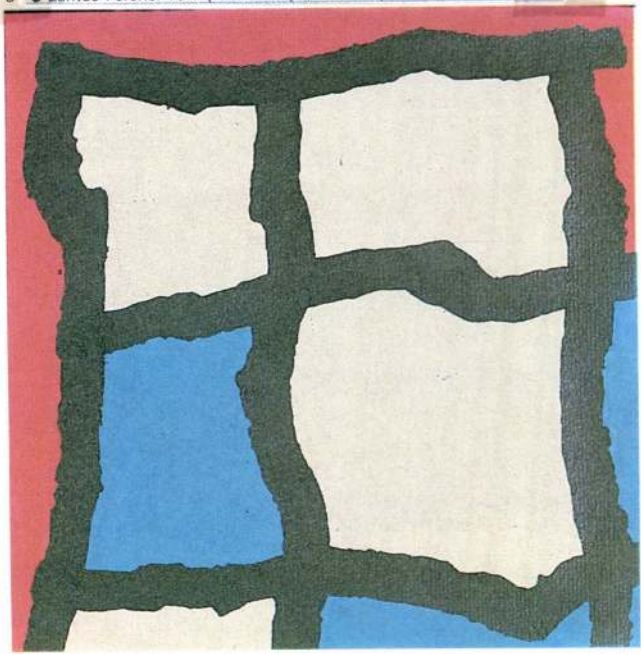

Művészet, 1987, július, 15-old.

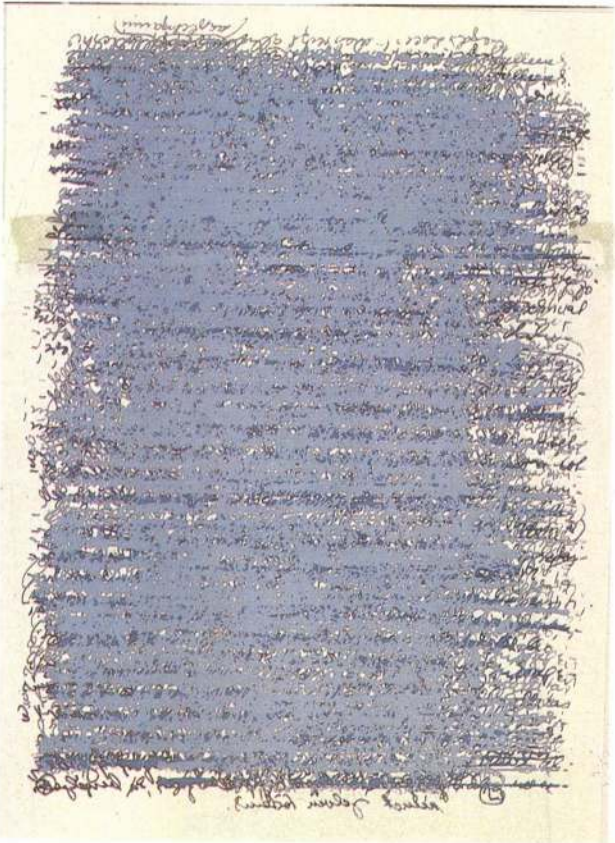

Lantos Ferenc,

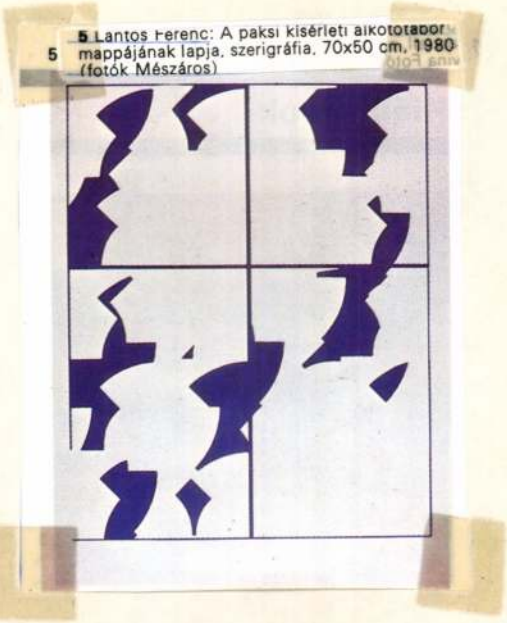

5 Lantos Ferenc: A paksi kísérleti alkotótábor mappájának lapja, szerigráfia, 70x50 cm, 1980 (fotók Mészáros)

Művészet, Budapest, 1981. jan. 51. old.

Lantos Ferenc, Lelőmüvész

-Csapagyi Mária tanárnő, mielőtt bekapcsoltam a magnót, mondta,hogy nem régóta dolgozik itt Komlón, Pécsről jött ki, ott végezte a főiskolát, de ez az Erkel Ferenc zeneiskola nagyon jó mühely a kisérletezéshez is.

- A zenéből kiindulva, vizuális, fogalmi gondolkodás, mozgás, nyelvvel is különféle kapcsolatokat próbálunk keresni, elsőként ezt a képzőmüvészet és a zene között hoztuk létre ezt az analógiát, Lantos Ferenc képzőmüvész inspirációja nyomán, és most már próbálunk továbbbi kapcsolatokat is kiépiteni.

- Lantos Ferenc is pécsi. Ön is pécsi. Hogyhogy ezt a kisérletet, Komlón csinálják ?

- Azért, mert itt jó lehetőség nyilt arra,hogy elkezdjük ezt a munkát, emellett most már azonban nem csak a zeneiskola keretein belül, hanem a Május 1 müvelődési házban is nagyon jó lehetőség adódott, ugyanennek a munkának a csoportos kiaknázására,

- Acsaládokban, Komlón azt hiszem, hogy nincsen tradiciója a hangszeres zenének, a zongorának. Mégis könnyebben lehet boldogulni ?

- Nagyon érdekes, hogy bár itt tényleg mondhatjuk talán, hogy nincs olyan tradiciója ennek, mégis minden zeneiskolás növendéknek van hangszere. Évek óta nincs olyan tanitványom, akinek ne lett volna rögtön zongorája, amikor elkezdett

1980. VIII. 21. Petőfi 12.55 /S.J./
Kapcsolás a kódi körneti stúdióba.

zongorát tanulni. A szülők mindent megtesznek azért, hogy a gyerekeik valamilyen módon előbbrébb tudjanak lépni és és valami olyan kulturát kapjanak, amit esetleg ők nem tudtak megkapni.

Lantos Ferenc, festőművész

A Pécsi Galériában rendezett Baranya megyei tárlaton a művész művei is szerepeltek.

Romváry Ferenc: Baranya megyei tárlat
Dunántúli Napló, 1982. júl. 31.

Lantos Ferenc, festő

L. Deme Pál

Vadas József: Generál úr

13.

Élet és Irodalom Bp. 1984. aug. 20. XXVIII/16

Lantos Ferenc

Rideg Gábor: Egy nobrász Pannóniából
Beszélgetés Rétfalvi Sándorral

Művészet, 1983. július

Lantos Ferenc, [ ]

L: Rátkay Endre

Láncz S. Képzőműv. Krónika 931-934

Jelenkor, Pécs. 1932 okt. XXV/10

Lantos Ferenc, kstő

L. Jólátky Attila

- Amatőr alkotók Tokajban 7.

Nérszabadság, Bn. 1981 aug. 5.

Lantos Ferenc

A salgótarjáni rajzbarátok

Magyar Nemzet 1985. I. 15.

Lantos Ferenc szobrászművész
Kerámikus

1021

1978.X.23. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Csöndet nem kérünk. A helyszin egy gyermekorvosi rendelő Pécsett. Ebben a rendhagyó rendelőben készitette érdekes riportját Rezes Zsuzsa.

- Láttál te már akváriumot?

- Igen, többször jártam, láttam, mikor jártam óvodába régen.

- Miért jöttél el a doktor nénihez?

- Szuriért.

- És nem félsz a szuritól?

- Nem.

- Egy orvosi rendelő várószobája a felnőttekből is szorongást vált ki, rideg fehér butoraival, egészségügyi felvilágositó plakátjaival. A gyerekekre ugyanez a környezet még riasztóbban hat. Hogyan lehet leszerelni, illetve megelőzni a félelmüket? Erre keresett megoldást Pécsett dr. Sediánszky Éva gyermekorvos, amikor a kis betegek várótermét vidám fotókkal, kerámiákkal, zománc képekkel diszitette. A falon két játék vitrint láttam babákkal, autókkal, mesekönyvekkel.

- Ez például a Vizmü kiszistáinak a sajátötletük volt olyan játékszekrényt rakjunk a falra, ami formájában hasonlit az orvosi müszerszekrényhez, de ha játékokat tartalmaz a gyerekben egy jobb érzést kelt.

- Kicsit meghökkentő, amikor belépünk Lantos Ferenc zománcképeivel találkozunk. Mi a szerepe ennek itt?

- Ugy képzeltük, hogy ezeknek a szinei, a tapintás élménye, a kis csecsemőket egy kicsit mozgásba hozza és ezért tettük föl a polyázó asztalok fölé. Igen ám, csak leesett kettő darab tüz zománc tábla az elején, akkor tudtuk azért meg, hogy hangjuk is van. Pöcöktetve muzsikál. A gyerekek ezt pillanatok müve alatt fölfedezték nemcsak a picik, a nagyobb korosztály is és ezzel áttörtük a kötelezőnek előirt várótermi csendet. Ez volt a legnagyobb eredményünk, mert az, hogy lehet egy gyerekorvosi váróban játszani, csengve, bongva, zsibongva és ez nem zavarja a mi munkánkat és mozgásba lendittt a többi gyereket is, ezzel a gyereknek visszaadtuk az eddig minden orvosi váróból kitiltott két alapfunkcióját a játékot és a mozgást.

- Lélektanilag tökéletes, de vajon meddig birják ezt a felnőttek?

1978.X.23. 4,25 N.

Jó reggelt!

LANTOS FERENC

Magyar Nemzet 1983. IV. 19.

Lantos Ferenc életműkiállítása

a Pécsi Galériában

NAGYVONALÚAN rendezett kiállítás, gondosan összeállított katalógus, s egy eddig szinte ismeretlen, gazdag életmű, ez *Lantos* Ferenc pécsi bemutatója.

Az indulás: az ötvenes évek, *Martyn* Ferenc közvetlen hatása. Az akkor készült művek, főként a rajzok nem tagadhatják — nem is akarják — a párizsi iskolázottságú, nagyformátumú mester döntő befolyását. Ugyanaz az erős formacentrikusság, ugyanaz a lendületes improvizálás, ám mind emögött egy, a Martynénál erősebb vágy a rend felismerése, megfogalmazása iránt — ez teszi Lantos korai műveit a hasonlóságok ellenére is egyénivé. A mostani tárlaton csak évszámokkal jelzett művek közül azok, melyek a hatvanas évekből származók, még csak szimbolikus, szürreális megoldásokkal próbálkoznak, még kerülik a geometrikus elemek lecsupaszítását, még elrajzoltak a szimmetriák. *„Lantos képzőművészeti munkái az objektív líra jegyében születtek... Érzékenység, a harmóniák iránti vonzalom, az anyagok belső karakterét érző művészi hajlam és az elrendezéshez szükséges áttekintőképesség, nagy önfegyelem szükséges ehhez a munkához"* — jellemezte őt igen találóan 1970-ben *Perneczky* Géza.

Az első jelentős fordulat a hetvenes évek elején történt Lantos életművében. Ekkor már évek óta tanít Pécsett, kiemelkedő tehetségű növendékek kerülnek ki a keze alól, így elsősorban a Pécsi Műhely tagjai. Velük együtt nagyobb zománcmunkákat készít, melyeken Lantos számára sok minden tisztázódik: formálása egyre objektívebbé, egyre geometrikusabbá válik. Mintha közeledne ehhez a régóta vágyott rendhez, ám a rendező elv még mindig nincs ott szilárdan a művek mögött. A fordulatot a természet szimmetriáinak és más matematikailag megragadható törvényszerűségeinek felismerése hozza magával. Míg a Pécsi Műhely tagjai az erdőkbe, hegyoldalakra kitett mesterséges jelekkel önmagukhoz, a való világot érzékelő emberhez kerülnek közelebb, addig Lantos egyre mélyebben merül a fák, tobozok, napraforgók tanulmányozásába, hogy azok nyújtsanak neki útmutatást az összefüggéseit vesztett világban való eligazodáshoz. *„A magyar művészek egy részének, akik a közösségi művészetnek elkötelezettek, az a törekvése, hogy a legmagasabb fejlődésre képes témákat és szerveződési törvényszerűségeket vonja ki a legősibb anyagból (a természetből és a népművészetből). Ennek a kísérletnek vezető alakja Lantos Ferenc, nagy hatású tanár és kitűnő alkotó"* — írja erről a periódusról az angol művész, David Brett.

A HETVENES ÉVEK folyamán született művei, bár gyakran hajlanak a geometria szigora által diktált túlzott egyszerűsítésekre, e kutatómunka, e művészi tartás okán mégsem ürülnek ki az idő előrehaladtával. Ami rendező elvnek, végcélnak ígérkezett, az, ahogy teltek az évek, kimeríthetetlen inspirációs forrásnak bizonyult. Hiszen a legegyszerűbb törvényszerűségek felismerésénél nem lehet megállni. S a törvények ismerete egyre felszabadultabbá tette az alkotómunkát. Lantos — egy más szinten — visszatért oda, ahonnan Martyn bölcs szavai révén elindult: lírai és objektív képeket festett, melyek nem elégedtek meg — geometrikus formáik ellenére sem — az egyszerű igenek és nemek kimondásával.

Az ebben az időszakban született munkák jellegzetesen négyzetes formátumúak, kevés, tiszta színt, gyakran csak feketét és fehéret használók, világos elrendezettségűek. Fél- vagy negyedköríves alapmotívumát Lantos két vagy több rétegben vetíti egymásra, más-más szimmetriatörvény szerint, ám úgy, hogy az egyes rétegek elemei nem mindig különülnek el, hanem bonyolult szövevénnyé kapaszkodnak össze. Minden egyes ilyen festményt tulajdonképpen több tucat olyan szerigráfia előz meg, melyen a legegyszerűbb elrendeződéstől indulva a variációk sorozatát állítja elő a festő, hogy kiválaszthassa az adott törvény megjelenítéséhez legalkalmasabb — mondjuk így: legexpresszívebb — szín- és formaállást. Túl van ez már tulipánok, fenyőtobozok, napraforgók kiszerkesztett szerkezetén: a formák önállósulva, a mi esztétikánk szerint szerveződnek, *„a látott világ szerkezete az ő kezén, mintegy varázsütésre, valóban költészetté nemesedik"* (Pap Gábor).

AHOGY A KORAI rajzok már tartalmazták a rend utáni vágyakozást, ugyanígy a kifejezés erősségét is magukénak mondhatták. A geometrikus variációk szerzetesi létrehozása egyben energiát adott Lantos Ferencnek ahhoz, hogy a hetvenes évek végén — egy újabb fordulattal — azt mondhassa: tudom már mindazt, amire kíváncsi voltam, szabadon akarok rajzolni, hisz a törvényeknek mindenképpen ott kell már lenniük az ecsetvonásokban. Rajzai egycsapásra kalligrafikusan kötetlenné, festményei egyszerre festővé válnak, széles ecsetvonásokkal Egy elképzelés illusztrációja helyett a kép most vitathatatlan módon önmagává válik.

Kiállításon ritkán szerepel, oktatói munkája mögé bújt; erre a kiállításra volt szükségünk ahhoz, hogy megtudjuk, Lantos Ferenc kortárs festészetünk egyik legfontosabb mestere.

Bán András

Tudományos konferencia a történeti antropológiáról

Történeti antropológia címmel kétnapos tudományos ülésszak kezdődött hétfőn a Magyar Tudományos Akadémia székházában. A rendezvényt — melyet az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya és Kulturális Antropológiai Munkabizottsága szervezett — *Harmatta* János akadémikus nyitotta meg. Az ülésszakon etnográfusok, folkloristák, történészek és szociológusok több mint húsz előadást tartanak. Tudományúguk sajátos eszközeivel a múlt és a jelen viselkedésformáit, társadalmi kapcsolatait kutatják, így próbálván rekonstruálni egy-egy történeti korszakban élt generáció mindennapi gondolkodásmódját.

Kerekes János kitüntetése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kerekes* Jánosnak, a Zeneművészek Szakszervezete elnökének a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége alelnökének a szakszervezeti mozgalomban végzett több évtizedes kiemelkedő munkája elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából a Szocialista Magyarországért Érdemrend kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Simó* Tibor, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének főtitkára hétfőn adta át.

Ágai Karolát, a Magyar Állami Operaház magánénekesét 25 éves daltszínházi tagsága alkalmából hétfőn — a Varázsfuvola előadás előtt — az Erkel Színház színpadán, házi ünnepségen köszöntötte Mihály András igazgató.

◆

Harangozó Gyula Kossuth-díjas, kiváló művész születésének 75. évfordulója alkalmából, a művész VI. kerületi, Liszt Ferenc tér 10. számú egykori lakóháza falán, 1983. április 19-én, 9.30 órakor emléktáblát avat a Magyar Állami Operaház, a Magyar Táncművészek Szövetsége, Budapest Főváros Tanácsa és a VI. kerületi Tanács.

◆

Kabulban bemutatták a Forró nyár Kabulban című, szovjet—afgán koprodukcióban készült filmet. Az Ali Hamrajer és Dzsalalutgyin Behruz rendezte játékfilm Afganisztán jelenlegi mindennapjait és a afgán népnek az ellenforradalom elleni harcát mutatja be.

Veress Péter Hollandiában

Veress Péter külkereskedelmi miniszter Gija van *Aartenne* holland miniszterelnök-helyettes és gazdasági miniszter meghívására hétfőn Hollandiába utazott. A látogatás során áttekintik a két ország gazdasági kapcsolatait, megvizsgálják azok fejlesztésének lehetőségét.

Vegyipari tárgyalások

Méhes Lajos ipari miniszter meghívására hazánkba érkezett Georgi *Pankov* bolgár vegyipari miniszter. Tárgyalásokat folytatnak a magyar—bolgár vegyipari kapcsolatokról, áttekintik a vegyipari gazdasági és műszaki-tudományos egyezmény alapján a vegyipari termékek kölcsönös szállítása bővítésének lehetőségét s egyeztetik hosszú távú elképzeléseiket a két ország vegyiparának fejlesztéséről.

Kubai miniszter látogatása

Méhes Lajos ipari miniszter meghívására vasárnap Budapestre érkezett Marcos *Lage* kubai vas-, acélipari és kohászati miniszter. Magyarországi látogatása során tárgyalásokat folytat az Ikarus autóbuszok kubai összeszereléséről aláírt egyezmény végrehajtásáról, valamint a gépgyártási kooperáció bővítésének további lehetőségeiről.

Jené Deustua Jameson hazánkban

Vasárnap hazánkba érkezett Jené Deustua *Jameson* miniszter, a Perui Köztársaság országos tervező intézetének elnöke, hogy tárgyalásokat folytasson *Faluvégi* Lajossal, a Minisztertanács elnökhelyettesével, az Országos Tervhivatal elnökével, a két ország gazdasági együttműködési lehetőségeiről és a tervező szervek közötti kapcsolatok fejlesztéséről.

Piacot keres a vasút

A népgazdaság mérsékeltebb fejlődési üteme, a visszafogottabb beruházások miatt ebben az évben várhatóan csökken a vasút árufuvarozási teljesítménye; mintegy 2,5 százalékos visszaesésre számít a MÁV. A vasút ezért újfajta szemlélettel és széles körű piackutatással próbálja szélesíteni megbízói körét, egyúttal javítva meglevő nagyértékű eszközeinek, járműveinek, berendezéseinek kihasználását is. Az idén több mint 40 vállalat, szövetkezet területén kezdenek újabb iparvágányok építéséhez, a meglevők közül pedig csaknem harmincat felújítanak. A számítások szerint a tervezett fejlesztésekkel a MÁV legalább évi egymillió tonnával növelheti az elszállított áru mennyiségét.

Fehér címkés termékek

Fehér alapon fekete felirat, egy perselymalac jelzi több helyen élelmiszercikkeken, hogy később, mint díszesebb címkével ékesített társai. Ezek — nemzetközi szóhasználat után úgynevezett — „fehér termékek" gyáraikban és gyártási technológiájukban különböznek a többi forgalomba kerülő árucikktől, felhasználási lehetőségük, használati értékük, ízük azonban változatlan. Hazánkban már két üzeme gyártanak ilyen termékeket, a vásárlók azonban nemigen ismerik ezeket. A kisebb pénztárcájú vásárlókra gondolva szorgalmazta a Fogyasztók Országos Tanácsa azt az árusítással egybekötött bemutatót, amelyet tegnap nyitottak meg a Déli pályaudvar melletti ABC-áruházban. E hét végéig tart a fehér címkés termékek vására; húszféle áruszonötféle árucikket: édességeket, száraztésztát, konzerveket, felvágottakat, savanyúságokat lehet olcsóbban vásárolni.

—r—

Marjai József párizs

Megkezdődtek a n

Vasárnap este a francia fővárosba érkezett *Marjai* József miniszterelnök-helyettes, hogy küldöttség élén részt vegyen a Párizsban, Lille-ben és Strasbourgban rendezendő magyar gazdasági és műszaki napok eseményein.

Hétfőn délután a párizsi kereskedelmi és iparkamarában megnyitották a magyar gazdasági és műszaki napokat, amelyeket *Lázár* György és Pierre *Mauroy* miniszterelnök védnökségével, Marjai József miniszterelnök-helyettes és Edith *Cresson* francia külkereskedelmi és idegenforgalmi miniszter elnökletével rendeznek.

A megnyitó ünnepségen részt vett a francia gazdasági élet számos vezető képviselője. Philippe *Clément*-nak, a párizsi Kereskedelmi és Iparkamara elnökének megnyitó szavai után Marjai József miniszterelnök-helyettes mondott beszédet. Rámutatott, hogy a magyar—francia gazdasági kapcsolatok gyorsabb fejlődését eddig egymás jobb ismeretének hiánya is hátráltatta s a rendezvénysorozat éppen ezen kíván segíteni. Kölcsönösen keresni kell az utakat és módokat a kapcsolatok fejlesztésére. Úgy véli, ehhez mindkét részen megvan az akarat. A világgazdaság most új kihívást intéz az országokhoz s *a legtöbb lehetőség az együttműködésre az új technológiák kö-*

Javult a magyar egyens

A világsajtó
Központi Bizottsá

Az MSZMP Központi Bizottsága múlt heti kétnapos ülésének a szocialista országokban és a nyugati államokban egyaránt nagy figyelmet szenteltek.

A TASZSZ szovjet hírügynökség részletesen ismertette az ülésről kiadott közleményt. Abból elsősorban azokat a részeket emelte ki, amelyek az MSZMP legutóbbi kongresszusa határozatainak valóraváltásáról, a szocializmus építésének további feladatairól szólnak. A hírügynökség felhívta a figyelmet a dokumentumnak arra a megállapítására, amely szerint a Magyar Népköztársaság a jövőben is különleges figyelmet szentel a *szovjet—magyar barátság* elmélyítésének.

Szófiában a Rabotnicseszko Delo kommentárjában arra helyezte a hangsúlyt, hogy Magyarországon következetesen megvalósítják a kongresszusi határozatokat, további erőfeszítéseket tesznek az életszínvonal megőrzéséért. A súlyosabbá vált nemzetközi helyzet ellenére komoly sikereket értek el — állapítja meg a kommentátor, majd hozzáfűzi: a tények azt bizonyítják, hogy *a párt előrelátón vezeti a társadalmat.*

Az ADN, az NDK hírügynöksége a közleménynek elsősorban *a nemzetközi béke és a leszerelés* kérdéseivel kapcsolatos részeit méltatta tudósításában.

Prágában a Rudé Právo a CTK hírügynökség tudósítását közölte a KB-ülés határozatairól. A dokumentumból kitűnik, hangsúlyozza a jelentés, hogy *javult a magyar népgazdaság egyensúlya* és társadalmi mértékben sikerült fenntartani az életszínvonalat, tovább bővültek Magyarország nemzetközi kapcsolatai.

Az Új Kína kínai hírügynökség részletesen tudósított a közlemény tartalmáról, hírt adott a dokumentumban leírt sikerekről és a megoldandó nehézségekről. A hírügynökség ezenkívül kiemeli a közlemény nemzetközi vonatkozású részeit is, elsősorban azt, hogy Magyarország *továbbra is erősíteni fogja baráti együttműködését a szocialista országokkal*, szélesíteni fogja kapcsolatait a fejlődő országokkal, illetve a kapitalista országokkal is.

A Financial Times című angol lap azt olvasta ki a KB-ülésről kiadott közleményből, hogy az — általa „nagyon haladónak" minősített — *magyar gazdasági reform folytatódni*

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lantos Ferenc, festő-művész

1980 JUN 8

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

goly-ban leírja.

– Amott a sírülőnél térjenek a felszeg irányába – mondja egy székely kisfiú, amikor a Ta-

be.

– Féja Géza bíztatott... – emlékezik vissza. – 67-ben a hagyatéki tárgyalás végett Bu-

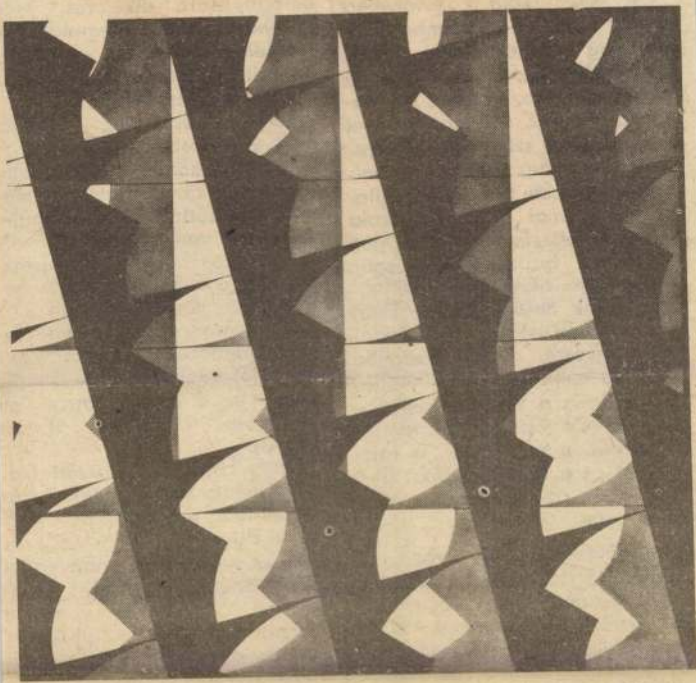

Lantos Ferenc rajza

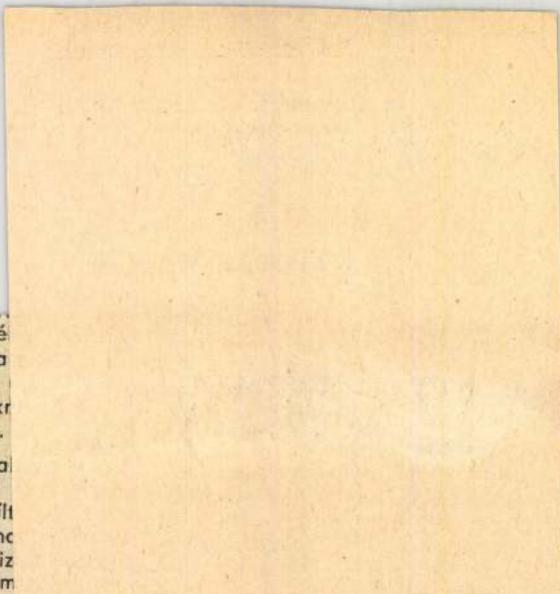

tásköré
szólása
lyázat
állásokr
nél is.

Az a
tehát
megnyílt
38 róma
pedig iz
ranya m
és 1 kül
zése ide
városi ne
tében (c
helyén) [illegible] Ez azonban igen szűkösnek bizonyult a püspök felügyelete alatt álló különböző iskolák befogadására. Ezért a város egy iskolapalota építését tervezte, amely magába foglalta volna az elemi főtanodát (vagyis a későbbi népiskolát), a vele kapcsolatos tanítóképezdét, a reáliskolát, a rajziskolát és a zeneiskolát is. Ez a szép terv azonban nem valósult meg.

A következő két évben a reáliskola fokozatosan kiépült. 1858. október 1-én megnyílt a II. osztály 28 tanulóval, 1859-ben a III. osztály 24 tanulóval. A vidékiek száma is erősen nőtt. Így 1859-ben a 66 római katolikus és 17 izraelita tanuló

és a
míg
fek-

égek
mert
és
zt is
hincs

hács
.
all–
ma-
áló-

zatba be van kapcsolva, mely a községen vezet csak keresztül, míg a külterületi lakott helyek csak mezei utakkal.

A törvényhatósági makadámközút gondozott állapotban, kevés autóforgalommal." – állapította meg a község társadalmi helyzetéről 1938-ban készült adatlap.

Nagy Lajos: A Császári Udvari Kamara pécsi prefektúrájához tartozó terület 1687-ben című, a Baranyai Helytörténetírás 1978-as kötetében napvilágot látott tanulmánya szerint Sombereket 1687. júniusában a kincstár számára foglalták le. A kötet egy másik tanulmányából, a „Szerbek visszavándorlása Baranya megyébe a szatmári béke utáni években" [illegible]

Lantos Ferenc festőművész, nevelőgyűjtő. 5. Folytatás
Fabián Lajos: A kvézjegy igézetében, Lantos Ferenc művészete.

5

5 Lantos Ferenc. Sűrített munkaterv, szita, 70 × 50 cm, 1983

Művészet, 1987. július, 16-old.

4

6 **6** Lantos Ferenc: Munka-keret, szitanyomat, 70 × 50 cm, 1983

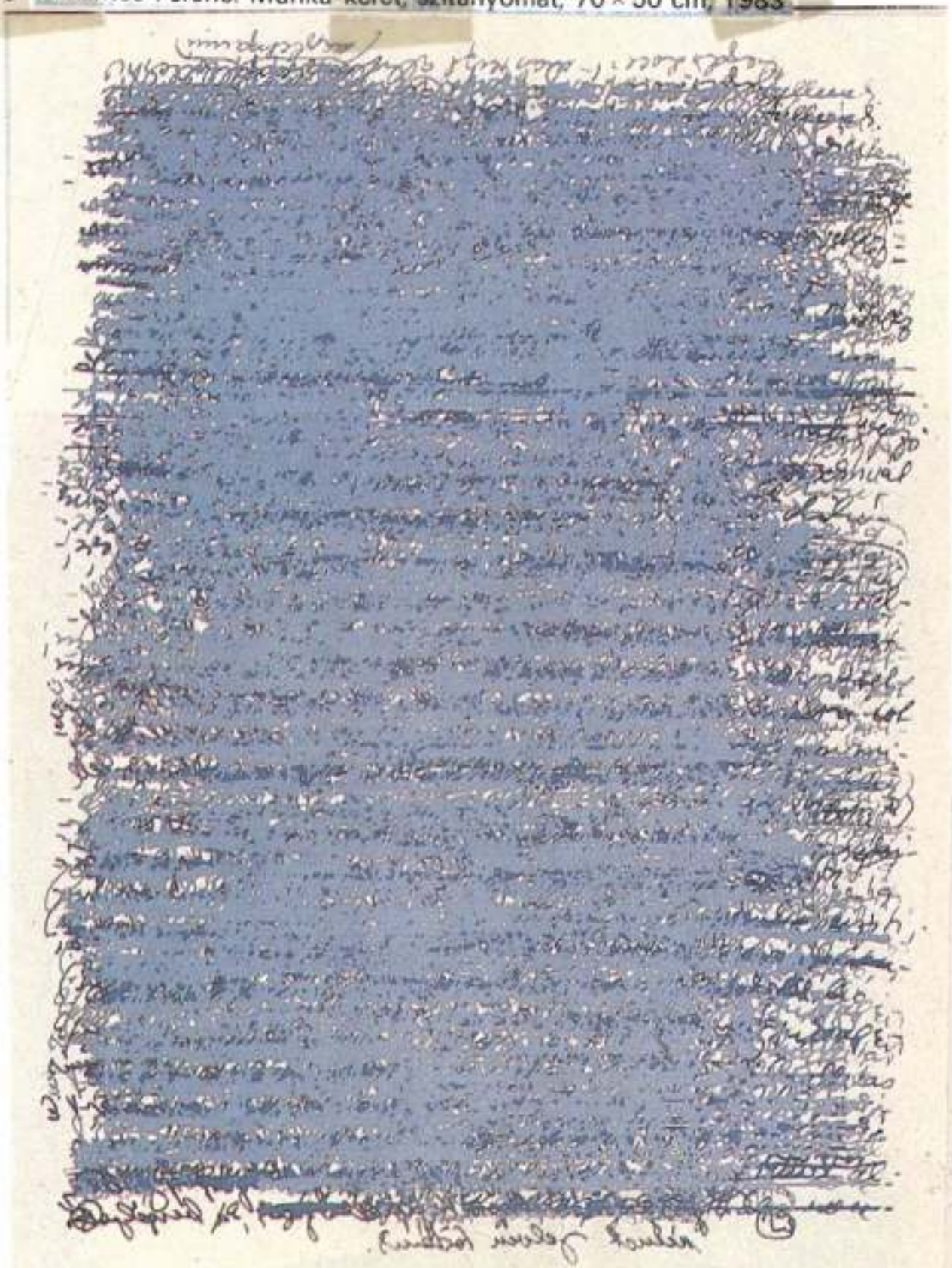

3

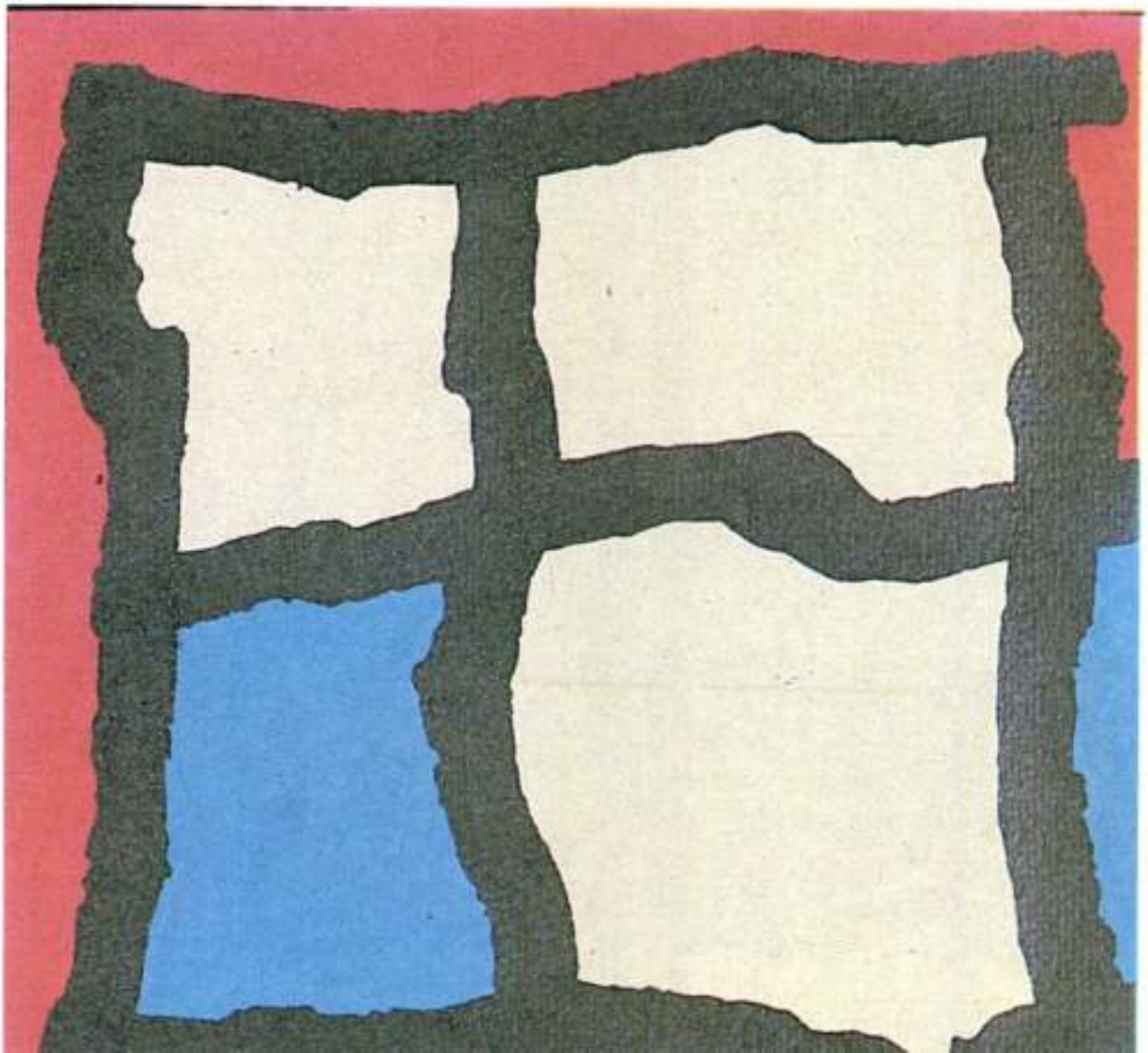

Lantos Ferenc, festőművész, pedagógus 7.) Folytatás

Fabián László: A kérjegyfigézetében Lantos Ferenc művészete.

7

7 Lantos Ferenc: Nagyított vonalak 3, szitanyomat, 53 × 50 cm, 1982–84

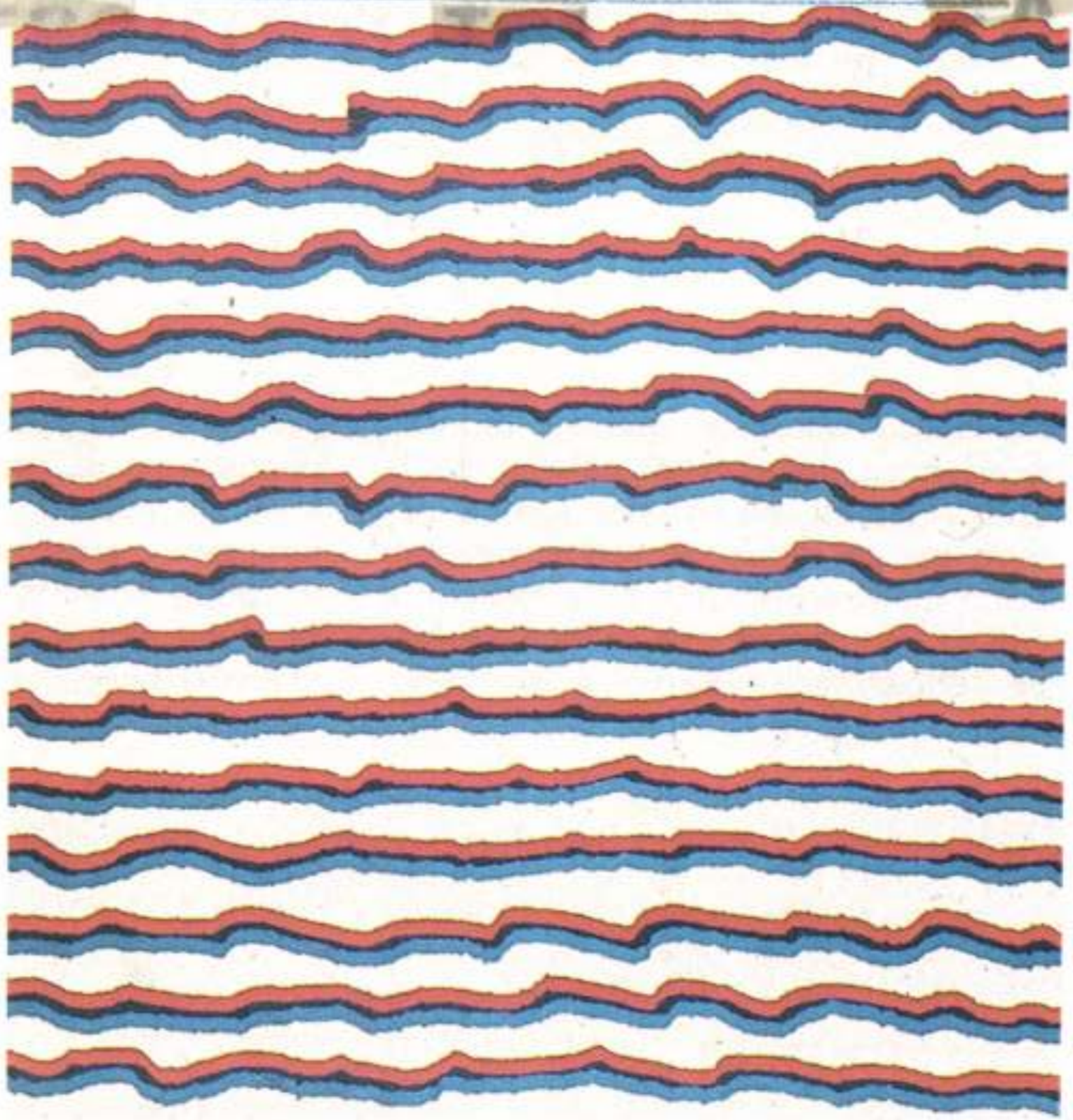

Művészet, 1987. július, 17-old.

Az ellentét művész

Szabó-M. László grafikáiról

A természet rejtekezni szeret – mondta Hérakleitosz, de némelyik művész is szívesen elrejti emberi kontúrjait művészetének pajzsa mögé. A személyiségből csak a minőség oldódik fel a műben, a karakter megmarad kifejezetlen háttérnek. Ebben az értelemben *Szabó-M. László* is rejtekezni szeret: alkatából következően konokul k
telmezések hálójábó
követem nyomon, í
lehettem látványo
meglepő kísérletein
ge révén, a kalandoz
klasszikus nagy péld
zó ismeretlenhez érk

1

Tisztelt Szerkesztőség!

AZ ÖRÖK FORRÁS

1981. 28. szám.

Az Új Tükör 1981. július hó 12-én megjelent 28. számában olvasható Száraz György cikksorozatának 6. része *Belváros* címmel. Nem a cikk tartalmával kapcsolatban szeretnék észrevételt tenni, mert — véleményem szerint — nagyon sok, már a feledés homályába vesző várostörténeti, építészeti és egyéb emléket idéz fel, s ezek megőrzése az utókor számára rendkívül hasznos és fontos.

Nagy érdeklődéssel olvastam az előző számokban megjelent írásokat is. A mellékelt fotók egyikének e cikkhez történő csatolása — elhelyezését tekintve — nem indokolt. A modern és a régi épületek összehasonlításának illusztrálására, gondolom, a Belváros területén is találhatók korszerű irodaépületek. Ám fővárosunk műemlékei közül a felvételen látható modern irodaház épületének ablaktükrében a Várban a Kapisztrán téren álló Mária Magdolna-torony tekint vissza az olvasóra. Ez az épület a Várnegyed ismertetésénél lett volna valóban megfelelő fotó, de ide egyáltalán nem illik. Az irodaépület egyébként a Várnegyedben, az Országos Villamos Tehereloszto székháza és a Petermann bíró utca 5—7. szám alatt található az Országos Levéltár tőszomszédságában.

Tóth Ilona
Budapest

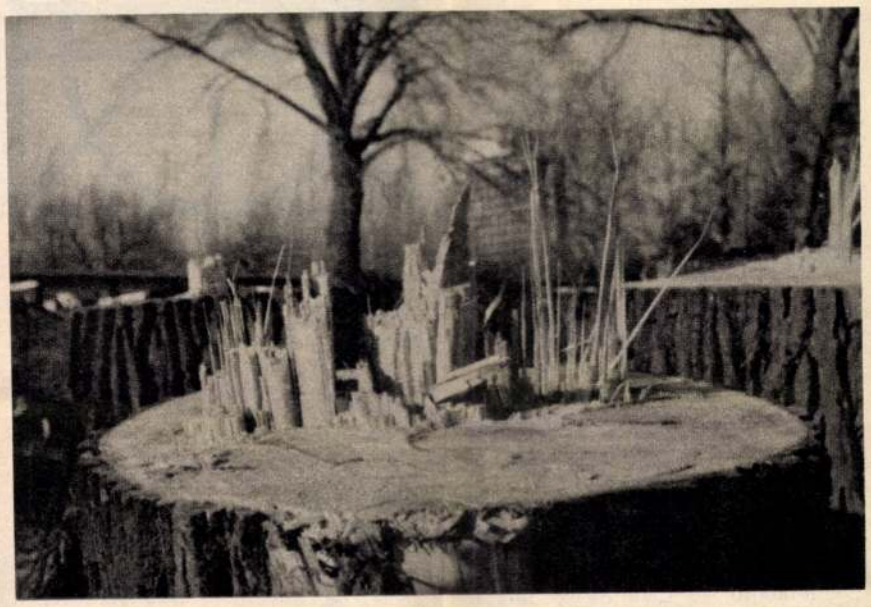

FÁK, FURCSASÁGOK

1981. 30. szám.

Bálint B. Andrásnak nem ez az első nekifutása, amit a szemesi fák érdekében, más érdekekkel, érdekellentét-szövevényekkel szemben képvisel a lapok hasábjain —; ebbéli felelősségérzetét nemcsak becsülnünk kell, de több helyen követni is illenék! Ezzel szemben gyakorta hallhatjuk a rezignált megjegyzést: ... Sajnos már nem hiszünk abban, hogy a praktikus, de káros fairtási népmozgalom egy mégoly szakszerű meggyőző cikkel leállítható volna ... Szomorú!

Itt van például elsőként a hatóság(ok) úgynevezett „száraz gally"-elmélete. A sztereotíp, jól begyakorolt tanácsi, szakhatósági és egyéb válaszok, vélemények, állásfoglalások, határozatok ezt sohasem nélkülözik: (... Konkrétan meghatározzuk, hogy mely fákat szabad eltávolítani, főként a szárazakat ...), de hasonlóan frappáns „faktor" még az időjárás, akárcsak a járókelők óvandó testi épsége; ezek egyértelműen mind kiváló fakivágást kiváltó okok! Mintha Magyarországon nem tudnának gallyazni, mintha csak olyan fűrész és balta lenne a kiskereskedelmi forgalomban, amelyik csak tőből tudja kidönteni a fákat.

1978 őszén a Balaton-parti kemping, illetve strand területén 13 db 60—120 cm átmérőjű és 49 db 5—40 cm átmérőjű fát vágattak ki! Indok: gyakoriak az olyan parti szelek, amelyek ráhordják a külföldi kocsik tetejére a száraz gallyakat, s ha reklamálnak, nincs aki megtérítse a kárt. Láttam valamennyi kivágott fát, le is fényképeztem az állapotot: fagyilkolás volt az még ha ilyen kifejezés az új Szótörténeti Tárban nem is található! Később lehetett hallani, hogy a hivatalos fotósnak megmondták: csak a korhadt fákról hozza bizonyító képeit! Nehéz munkája lehetett, az biztos!

A Balaton-parti városban nemrégen építési lehetőséget kapott egy viszonylag nagynevű cég, s gyorsan hozzá is fogott tulajdonjogának leglátványosabb igazolásához: nekiláttak kivágni a nyilván útban levő fákat. Szomorú valóság: nálunk túl sokszor vannak útban a fák! Mert olvashatók-e sűrűn manapság az építési engedélyeket kísérő határozatok mellett faültetésre, pótlásra kötelező sorok is? Ha igen, annak csak örülni lehet, de van kételyem is: nem tudom, született-e már fakivágást tiltó határozat ebben az országban? Kuriózum: láttam egy öreg fát „objektum"-nak nevező tanácsi határozatot —, és így fogalmazó alkalmazott dönt(ött) a fák sorsáról egy településen! Az alibi faültetések megannyi rafinált változatáról most inkább ne essék szó!

Tavaly volt szerencsém viszonylag hosszabb időt eltölteni Nyugat-Berlinben, ahol építész ismerősömtől tudtam meg, miszerint az üdülőnegyedben (Frohnau) az épületek nem lehetnek magasabbak, mint az adott telken álló legmagasabb fa! Nem szankciókkal kényszerítik az embereket időben és folyamatosan fásítani, hanem ésszel! A hazai, nagy költségeket felemésztő fásítási akciók mindemellett a legnagyobb elismerést érdemlik, de mi lett volna, ha az első engedély nélkül felhúzott faház, betonkeszon, vityilló és buszkaszni elhordása, lebontatása helyett, mondjuk fásítási határozatot kaptak volna az engedetlen állampolgárok — úgy jó tíz évvel ezelőtt? Mára talán legalább nem látnánk a „jólét szörnyeit"!

Szekér Ernő
Balatonfüred

A MEZTELEN EMBER

1981. 28. szám.

Teljesen magával ragadott az írás, mert az olasz kisfiú halála miatt napokig fájdalommal teli nyugtalanság vett erőt rajtam. Ugyanezt éreztem, mint az újságíró: képtelenség, hogy nem tudták megmenteni. Milliók nézték végig a tévé adását, és nem volt egy ötlet, amit megvalósítva kihozták volna a kisfiút. Fejlett, csodálatos világunkban ilyen ostobán kellett meghalni egy gyermeknek! Én valóságosan is elsiratam őt, és nem tudtam mást tenni, mint a kislányomat szorosan magamhoz ölelni.

A cikk olvasása közben bemondta a rádió, hogy egy miskolci férfi megölte három gyermekét. Úgy éreztem akkor, hogy írnom kell és el kell mondanom mélységes megdöbbenésemet és fájdalmamat. Mennyi tennivaló van még a technikai csodák korában! Meddig lesznek még ilyen őrültségre vetemedő, öszszekuszálódott lelkű emberek, akik képesek ártatlanokat elpusztítani. Ugyanide sorolom azokat, akik esztelen fegyverkezésbe hajszolják a világot, tudatosan készülnek arra, hogy ártatlanokat öljenek. Remélem, nagyon remélem, hogy a gyermekem felnő épségben, és örömteli gyerekkorral a háta mögött építheti majd világunkat.

Szarka Éva
8400 Ajka, Béke u. 5.

AZ ÜNGÜRÜSZÖK TÖRTÉNETE

1981. 31. szám.

A legörvendetesebb hír, amelyet a lap riporterének Blaskovics József turkológusfrofeszorral folytatott beszélgetéséből nyerhettünk, kétségtelenül az, hogy az elkészült magyar nyelvű fordítás után — végre — készül a Tárih-i Üngürüsz kiadása is. Azon viszont már csak keseregni lehet, hogy bár a nagy tudós publikációi idők során tucatnál több nyelven láttak napvilágot, művei elérhető magyarországi megjelenéséről nem szól — nem szólhat! — a fáma... Ugyanakkor a Szlovák Tudományos Akadémia Orientalista Munkaközösségének folyóirata az „Asian and African Studies" (Ázsiai és Afrikai tanulmányok) 1980/18. száma életművének elismerő méltatása mellett százharminc tételben sorolja fel a professzor műveinek bibliográfiáját. Horváth Tamás írása a magyar ősgeszta várva várt közeli megjelenése kapcsán nemcsak a figyelem középpontjába állította Blaskovics József személyét, de a róla szóló gyér magyar nyelvű híradások közül is felemlít néhányat. Ez utóbbiakat szeretném kiegészíteni a következőkkel.

Dr. Blaskovics József nyugdíjas egyetemi tanár tavaly töltötte be 70. életévét. Ennek alkalmából hajdani komáromi iskola- és osztálytársa, dr. Hantos László, a Magyar Nemzet 1980. okt. 10-i számában köszöntötte őt „Az imelyi kovácsműhelytől a prágai egyetemi katedráig" címmel. Ugyancsak születésnapja alkalmából emlékeztek meg róla a csehszlovákiai magyar nyelvű sajtókiadványok is.

Így a szlovákiai magyar nyelvű napilap, az Új Szó 1980. aug. 3-i számában — sm — aláírással „Az ösztönzést a szülőföld adta" (Látogatóban Blaskovics József turkológusnál) címmel ad áttekintést munkásságáról.

A CSEMADOK (Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúrszövetsége) Központi Bizottságának ugyancsak Pozsonyban megjelenő képes hetilapja a HÉT 1980. 32. számában Ozogány Ernő „Hosszú út az Ősgesztáig" (Arcképvázlat Blaskovics Józsefről) címen emlékezik meg a jeles tudósról.

Tekintettel arra, hogy Ozogány írása ugyanabból a meggondolásból fakadt, mely a tollat nekem is kezembe adta, érdemes idézni cikkének első sorait.

„Elképzelhető, hogy egy világhírű tudóst, akinek több évtized alatt tizenhat országban adták ki műveit, be kelljen mutatni szűkebb hazájában? A hihetetlennek tűnő kérdésre (sokéves tapasztalat mondatja ezt velem) csaknem egyértelmű igennel lehet válaszolni."

Szomorú!

Dr. Polgárdy Géza
jogász

VIGYÁZZ, HA DŐL A FA!

1981. 30. szám

Az 1981. július 26-i számnak *Vigyázz, ha dől a fa!* című cikkének a balatonszemesi tanácselnök személyére, balesetének helyére, idejére és következményeire vonatkozó közlései valótlanok, úgyszintén valótlan az a látszat, amit a közlemény kelteni igyekszik.

Dr. Lévai Gábor
Budapest

*

A riportunkból dr. Lévai Gábor által kiragadott idézettel egy ott megnevezett helyi lakos információit tolmácsoltuk; azért vettük át, mert több részletének igazáról meggyőződtünk. A tanácselnököt személyesen is kerestük, de közölték, hogy betegállományban van, éppen lábsérüléssel bajlódik. Írásunkba téves részletek is kerültek, ezt sajnáljuk. Azt azonban fenntartjuk: nem látszat, hanem tény a riport fő mondanivalója, amit a fakivágásokról, az üdülőhelyi közállapotokról írtunk. Szerettük volna, ha riportunkra és a benne közölt levélre, amelyet a Balatoni Intéző Bizottság főmérnöke írt, érdemben is kapunk választ.

Bálint B. András

Franka Tibor

HELYREIGAZÍTÁS

Az Új Tükör 1981. VII. 26-i számában Money, Money címmel megjelent cikkben a fényképfelvételen látható Siófok, Szent István sétány 12. sz. alatti széllovas-kölcsönző nem azonos azzal a személlyel, akivel a riportban leírt beszélgetés folyt, mint ahogy a kép aláírása azt sugallaná. Ezért a szerkesztőség elnézést kér.

A DOMBÓVÁRI TOJÁS, avagy mit jelöl a jel

A dombóvári művelődési otthon munkatársai kiállítást rendeztek a közművelődési intézmények emblémáiból és piktogramjaiból. Azokat a képi jeleket gyűjtötték össze, amelyek az intézmények egészét, vagy egy-egy tevékenységét szimbolizálják az épületeken belül, vagy a különböző kiadványokon. A kiállításhoz kapcsolódott a Magyar Népművelők Egyesülete tájékoztatási szekciójának szervezésében a *Kapcsolatépítés a közművelődésben* című tanfolyam (erre a későbbiekben visszatérünk), és az emblémarendszerekről folytatott kétnapos tanácskozás. Ennek a tanácskozásnak a vitájából közlünk az alábbiakban részleteket.

Bedő István tipográfus, Budapest: Nem hiszem, hogy a teljesen elvonatkoztatott, mesterségesen behurcolt jelrendszer volna a megváltó módszer a művelődési intézmények belső tájékoztatásában a látogatók informálására. Az emblématervezés — a külföldi szakirodalom szerint — két hagyományos úton jár: az egyik a betűk és a nemzetközi egyezményes jelek továbbfejlesztése, a másik, képeknek, a való világnak visszatükrözése rendkívül leegyszerűsített, színvonalas grafikai jelekkel. Az, hogy egy mesterkélt harmadik utat válasszunk, emlékezetem szerint nem nagyon fordul elő. A mesterkélten azt értem, hogy például a „világtojással" hozzuk összefüggésbe a művelődést. A tojásrendszeren belül a jeleknek a jelöltekkel való megfelelése is érthetetlen. Legerősebb kifogásom a módszer ellen az, hogy egy teljesen tartalom nélküli mesterséges jelrendszer agresszív. Ezért nem nagyon értem, hogy olyan helyen, ahol az embereket gondolkodni tanítjuk, ezt használjuk.

Kigyós Sándor, szobrász, főiskolai tanár, Pécs: A nyelvi jelek nem kívülről jöttek be? Azok nem agresszívek?

Bedő István: A történelmi fejlődés ilyen mélységéig nem érdemes visszamenni. Nem érdemes azt kutatni, hogy mennyire agresszív egy több ezer év alatt kialakult nyelv.

Ozsváth Sándor népművelő, Debrecen: A tradíciókat a jelalkotásnál folytatnunk kellene. Az már másodlagos kérdés, hogy a jel mennyire legyen elvont. Ezt az a közönség határozza meg, amelyhez szól. Dombóváron például hiányoznak a hagyományos jelek: a filmet filmszalagok, a képzőművészetet ecsettel jelző szimbólumok.

Pázmán Péter könyvtáros, Budapest: A jel kommunikációs eszköz és létkérdés, hogy tudjuk, mit jelent. Tudjuk az utcán, a munkahelyen, vagy éppen a vadasparkban, ahol oroszlánok közelségére figyelmeztet egy tábla. Aki *azt* a jelet nem ismeri, annak nincs több gondja emblémákra... A jelnek azonnal gondolkodásra kell mozgósítania.

Lantos Ferenc grafikus, Pécs: Az a jel, amely számomra rögtön rámutat arra, hogy miről van szó, az gondolkodásra egyáltalában nem mozgósít. Látom, hogy béka, ökör, oroszlán — kész, megyek tovább. Nem tudunk mit kezdeni a vizuális szférákkal, megfertőzte gondolkodásunkat a fogalmiság. Csak szavakban tudunk gondolkodni, és csak akkor tartunk egy vizuális formát tartalommal telítettnek, ha azt szavakkal definiálni tudjuk. Holott a vizuális formák éppen ott kezdődnek, ahol a szavak véget érnek. Vajon nem abban áll elsősorban a vizuális agresszió, hogy félreneveljük a gyerekeinket az oktatási intézményekben egy sárbaragadt valóságközeliséggel?

Kosbor István grafikus, Pécs: Minden látványt aszerint ítél meg az ember, amilyen a felkészültsége. A világtojást többféleképpen lehet értelmezni. Gondoljunk a mítoszokra: a világ a tojásból született. A tojás, mint a teljesség hordozója. De e tartalmakon túl olyan sajátos szimmetrikus és aszimmetrikus lehetőségeket magában rejtő forma a tojás, amilyen a történelem folyamán kevés alakult ki. A tojás így szokatlanságánál fogva is próbára teszi a néző gondolkodását, hogy az mennyire konvencionális, illetve mennyire nyitott.

Nagy Mária népművelő, Füzesabony: Képzeld el, ha nekünk ennyit kell magyarázni erről, akkor menynyit kell azoknak magyarázni, akikkel mi a művelődési házban találkozunk!

Takács Gábor népművelő, Szentendre: Azt hiszem, hogy egy vizuális nevelési folyamatot nem a végénél kell elkezdeni. És ez már nekem is a vége, pedig én jártam tizenegynéhány évig iskolába...

Lantos Ferenc: Ez azt jelenti. hogy továbbra is rosszul neveljünk? Alkalmazkodjunk egy vizuális kultúrálatlansághoz?

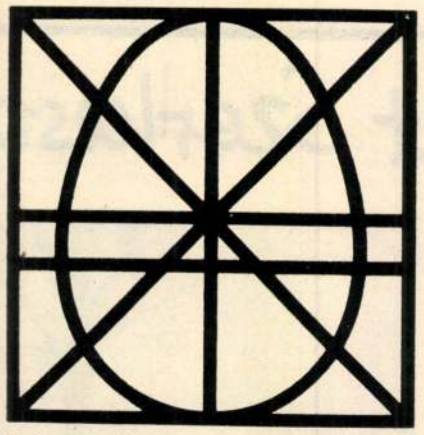

Ozsváth Sándor: Az emberek, információik 83 százalékát vizuális úton szerzik be. Fontos, hogy a jeleket értsék. Ha visszagondolunk az első jelekre, tudjuk, hogy minden jel mögött valami konkrét tartalom volt. A mai jelek, címerek, emblémák egy részével az a probléma, hogy nincs mindig egy olyan asszociációs küszöb, ahonnan már megérthető a jel mögötti tartalom. A dombóvári „tojásrendszert" ezért érzem egy kicsit idegennek, erőszakoltnak. Lehet, hogy ha következetesen alkalmazni fogják ezeket a jeleket, húsz év múlva Dombóváron mindenki tudni fogja a rendszer jelentését. *De csak Dombóváron.* Nem biztos, hogy ez azt a vizuális nevelést szolgálja, amiről beszéltünk.

Balipap Ferenc népművelő, Dombóvár: Ez a jelrendszer Dombóvárnak készült és semmiképpen sem egyetemes. Sőt: tudatosan sajátos, helyhez kötött. A művelődési otthon a helybélieké, akik ugyanúgy megtanulhatják a piktogramok jelentését, ahogyan mindannyian a különböző jelrendszerekét.

Pázmán Péter: A művelődési otthonban fontos, hogy a jelek propagálják a tevékenységi formákat is. Így a gondolat nélküli, a jelölt tevékenységtől teljesen elszakadt jelrendszert konstruálni, ha nem is hiba, de mindenképpen kockázatos.

Balipap Ferenc: A tevékenységnek kell a jelrendszert hitelesítenie.

Kajdi Béla újságíró, Népművelés: Különbséget kellene tenni az intézményembléma és a tevékenységek emblémái között. Jó lenne a tevékenységek emblémáit minél *egységesebben* kialakítani legalább az országon belül. Kérdés: hogyan lehet ezt az egységes elvű jelrendszert megtalálni a közművelődési tevékenységekre. Én a hagyományos megoldásokra szavazok. Végül is a nagyközönségnek csináljuk az egészet. Ha megkérdezem, hogy a dombóvári jeleket hányan értik Dombóváron, mit fogtok mondani?

Balipap Ferenc: A legutóbbi népszavazáson tanácstagokat választottak és nem emblémát. A jelek megtanulásához idő kell! Lásd Kreszvizsga!

Péterfi Ferenc népművelő, Budapest: Én Dombóvárra szavazok. A nyelvben is állandóan új és új szavak keletkeznek, amelyeket meg kell tanulni.

Kajdi Béla: De azok a nyelv szelleme alapján keletkeznek.

Balipap Ferenc: Ezek a piktogramok pedig a vizualitás szelleme alapján keletkeztek.

Lantos Ferenc: A dombóvári emblémarendszerrel kapcsolatban senki nem állította azt, hogy a didaktikai probléma megoldott. Addig, amíg nem tisztázzuk, hogy mi a vizuális tartalom, kár a tartalomról beszélni. Mit jelent az, hogy a való világ visszatükrözése? Mi a különbség a fogalmiság és a vizualitás között? A hagyományra kár hivatkozni. Nem a hagyományt, annak tanulságait kell átvenni. Örülnünk kell, hogy van egy hely az országban, egy művelődési ház, ahol ezzel a problémával birkóznak és nem kell fojtogatni a kísérletet.

Pázmán Péter: Fojtogatásról szó sincs. Csak meg akarunk előzni egy tévutat. Az emberiség történetében született egyezményes jeleket mindig a valódi és erős szükségletek hívták életre.

Lantos Ferenc: Csakhogy addigra, mire a szükséglet erős lesz, elő kell készíteni az embereket. Ma nevelni, akár piktogrammal, akár bármi mással nem a mának kell, hanem a holnapnak. Én a gyerekeinkre gondolok.

Kigyós Sándor: Tegnap megegyeztünk, hogy a közművelődési intézményeknek — ha nem is mindegyiknek — önálló embléma kell. Az azonban kérdés, hogy milyen legyen ez az embléma. Milyen szemiotikai, funkcionális, esztétikai szempontok alapján kell kialakítani? Ez volt az első alkalom ebben az országban, hogy erről közösen beszéltek. Ezek után ki kellene dolgozni, hogy milyen mértékben aszszociáljon a jel a jelzett tárgyra, s nem kellene félni attól, hogy az emberek nem ismerik fel azonnal a piktogramok jelentését. Persze amíg a gyerekeket is úgy tanítják az óvodában, hogy te *tök* vagy, te meg *labda*, addig nem könnyű egy új vizuális kultúra kialakítása. Én bízom benne, hogy ha a művelődési házak elkezdik az erről való gondolkodást, akkor létrejöhet egy egységes elvű jelrendszer. Létrejöhet, mert szükség van rá.

Nógrádi Gábor

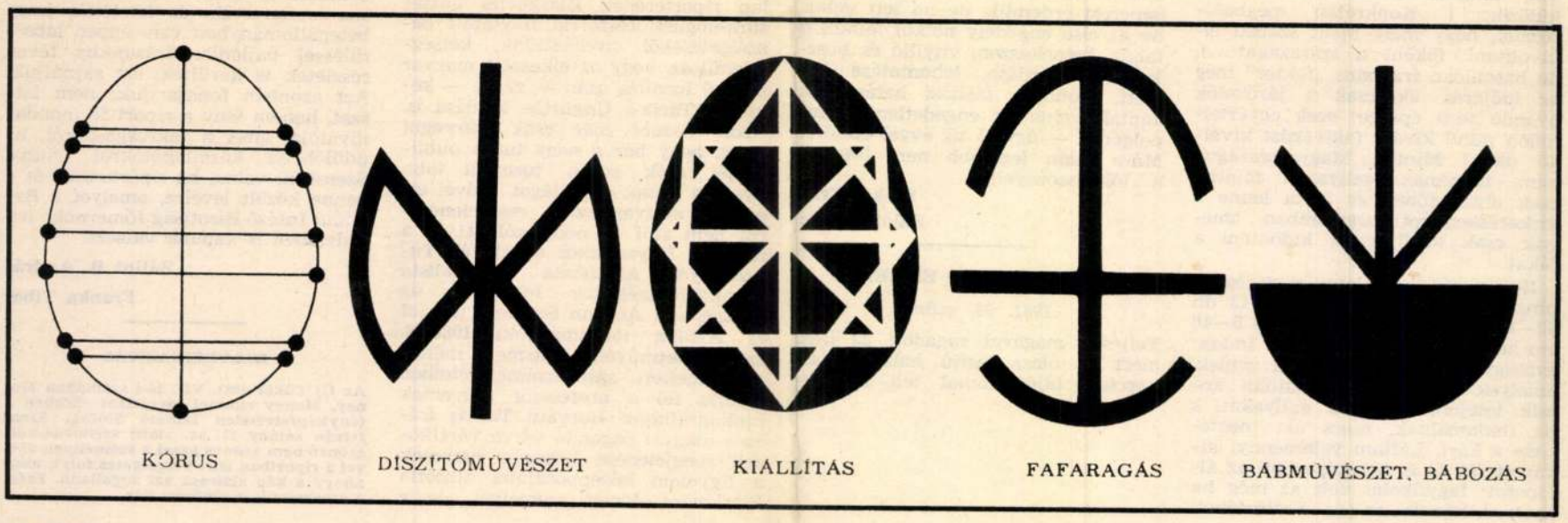

(2 old)

Lantos Ferenc

festőművész

a Pécsi Galériai Művek 100 db-os válogatása
a Budapesti Művelődési Központban.

(Nedves Nádas)

Művészet
88/6

Lantos Ferenc, pedagógus
a MÉSZ Mesteriskola Előadásai.
IV. ciklus 1976-78

Lantos Ferenc: Beszélgetés a vizuális oktatás munkájáról.

Magyar Építőművészet, 1979, 1-2. szám, 4. old.

Lautos Ferenc

grafikusművész

Szimmetria és asszimetria a képzőművészetben.
Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

Rán András
ciste

Uj fürdő
1989 szept. 24.

(42 old.)

Lantos Ferenc

grafikus, festőművés

Ficsek Ferenc élete utolsó éveiben dolgozott fenti művén mellett.

Antal István
cikke.

Művészet
88/6

Lantos Ferenc

Nem élt a Tisztelet való részvétel lehetőségével.

Pogány Gábor: A VI. Dunántúli Tollas Somogy, 1987. 6 s. 96. l.

Lantos Ferenc

grafikusművész

Nemzetközi kiállítás a Pécsi Galériában

Dunántúli Nyló
1982 jún. 26.

A Mai Tamás
ciklus

Lantos Ferenc festőművész

Pál Zoltán szobrászművész emlékezik Csiky Tibor szobrász-és Lantos Ferenc festőművészekre, akiktől sokat tanult.

Dunántúli Napló,
1983. okt. 29.

Lantos Ferenc,

festőművén

Az 1975-től működő Kecskeméti Románcművészeti Alkotótelep munkájában részt vesz a művész

Hevesi Szemle

„Irodalom Művészet"

1981. 1., 4-old.

Szelesi Zoltán: Medgyessy és az alföldi művészet.

Maler Ferenc Lantos

Das Budapester Frühlingsfestival bietet den Rahmen für dem Versuch, Rechenschaft abzulegen, was die Maler, Bildhauer, Graficker und Medailleure Ungarns in den vorgangenen zwei Jahren schufen. — Die mittlere Generation bietet einige sehr ästhetisch anzuschauende abstrakte Bilder, mit leutenden Farben, ordentlich gemalt. /Baska, Fehidéki, Gyarmathy, Balogh, Bak, Heuzer, Lantos/. Manch einer experimentiert noch dem Fotorealismus.

K. Röticke: Spiegel des Hier und Heute?
Daly News, 1984. márc. 24.

Lantos Ferenc

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Grafi Mimőné

VALÓSÁG

1983 JUL

1021

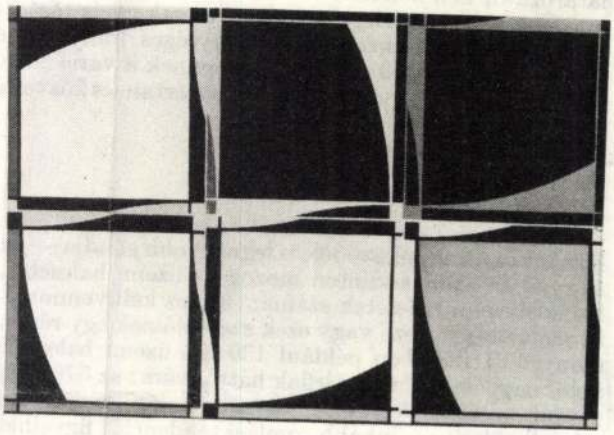

Lantos Ferenc: Variáció, 1972

Kürthy Sándor: Kompozíció, 1972

határozatot kell hoznia.)

Úgy vélem, mérlegelni kellene annak a lehetősé
visszaállítsák a munkavédelem egységes irányítás
vagy a szakszervezetek vagy — és ennek a variáció
több híve van — egy önálló, a Minisztertanács közve
Munkavédelmi Felügyelet keretében.

Befejezésül

Hazánkban a munkavédelem legnagyobb gondja —
nagyjában azonos szinten mozog az üzemi baleset
halálos üzemi balesetek száma. (Ehhez kell vennünk a különböző közúti baleseteket is, melyek egy része vagy ezek szereplőinek egy része, szintén üzemi jellegű balesetet szenvedő.) 1981-ben például 130 706 üzemi baleset volt, ebből halálos: 570. (Ezen belül nagy az eltérés a férfiak hátrányára: az 570 esetből 525 férfi és 45 nő esett áldozatául üzemi balesetnek.) És nemhogy javulás nem tapasztalható a statisztikai adatok tükrében, inkább romlási tendenciát figyelhetünk meg.

Közismert megdöbbentő adatsor például a vasúti átjárókban keletkezett autóbusz—vonat-összeütközések tömegszerencsétlenségei áldozatainak számsora: 1973, Kecskemét: 37 halott; 1975, Hajdúsámson: 12 halott; 1979, Lökösháza: 12 halott; 1980, Siófok: 20 halott; 1981, Mohora: 17 halott; 1982, Székesfehérvár: 16 halott.

Micsoda tragédiatömeg, jóvátehetetlen veszteségek, könny, szenvedés húzódik meg e rideg adatok mögött! És úgy tűnik, szinte semmi eredményt nem tudunk elérni a megelőzés terén. Ezen a helyzeten az új munkavédelmi szabályozó rendszer sem segített eddig. Sőt, egyelőre a volt ÁBEÓ és a szakmai óvó rendszabályok viszonylag áttekinthető műszaki követelményrendszere helyett életbe lépett szabványok, műszaki irányelvek, a — zömmel még nem is létező — új technológiai utasítások és egyéb munkavédelmi jellegű vagy tartalmú műszaki dokumentáció lavinaszerű tömege alatt kínlódó munkavédelmi szakemberek és gazdasági vezetők nemhogy a szabványok és egyéb műszaki előírások tömegét (általában áttekinthetetlen tömegét) nem tudják betartani, illetve betartatni, de még szinte az eligazodás is majdnem lehetetlen ebben az előírás-dzsungelben. (Az a gyanúm, hogy még az ilyen ügyekkel foglalkozni kényszerülő ügyészeknek, ügyvédeknek — sőt bíráknak is...) Ha időnként — fulladozva — megpróbálok evickélni a munkavédelmi előírás-tömegben és gondolkodom a gyakorlatban relatíve legmegfelelőbb értékrend kialakításáról, gyakorta Montesquieu jut eszembe, aki azt mondta egyszer: „Amikor elmegyek valamelyik országba, nem azt vizsgálom, vajon jók-e ott a törvények, hanem azt, hogy végrehajtják-e a meglevőket, mert jó törvények mindenütt akadnak..."

Igaz, a munkavédelemnek nem kedvez az ország gazdasági helyzete — és a társadalom erkölcsi állapota sem. Az egyre nehezebbé váló gazdasági helyzet kényszertakarékossága szükségszerűen negatívan hat a munkavédelemre is. Egyre kevesebb a pénz a korszerűbb biztonságtechnikát is magában foglaló korszerűsítésekre és be-

LANTOS Ferenc

Kortárs 1986.9.

Hárs Éva

Piramist építeni

Lantos Ferenc művészetéről

Harminc esztendeje figyelem művészete fejlődésének, tartalmi megújulásának útját. Bevallom, a közbenső állomások eredményeiben nem volt mindig világos előttem az új cél. Azt, hogy valamiféle huszadik századi piramist épít, részelemeket rakosgat össze egységes, összefüggő rendszerré, már tizenöt évvel ezelőtt láthattam. Az 1972-ben országos vándorútra indított didaktikai kiállításának sikere igazolta is addigi munkáját. Ez időben azt hittem, Lantos felhagyott a festői hivatással, és művészi ambícióit a megtalált vizuális alapelvek tisztázásában és továbbadásában hasznosítja. Bármennyire tiszteletre méltónak találtam is pedagógiai munkáját, mégis hiányoltam az egyéni művet, azt gondolva, a tanítás felemészti a művészt.

1983 tavaszán a Pécsi Galériában rendezett kiállítása egyértelműen választ adott a „hogyan-hová" kérdésekre. Be kellett látnom: következetesen végigvitt módszere egyaránt alkalmazható a vizuális nevelésben és az önálló alkotásban. Lantos Ferenc ma már oly szabadon, úgyszólván kötöttség nélkül használja a kezében levő vizuális elemrendszert, mint egy óriási, programozott adatbankot. Azt hiszem, a maga számára megtalálta a kiutat a táblaképfestészet mai zsákutcájából.

Először az 1963–67 között készült rajzokon és zománcképeken kutatta, talál-e, létrehozhat-e olyan alkotói módszert, amelyre egy élet munkája építhető. A művészeti áramlatok sokaságában, a művészeti divatok idején kialakítható-e olyan öntörvényű világ, amely logikusan beleépül a természet rendjébe? Mint korunkban sokan mások, ő is a vizuális alapformákhoz nyúlt vissza, amikor az önmagának feltett kérdéseket akarta tisztázni. Művein az eleinte még rajzos részleteket vagy oldott festői lazúrokat szigorúbb formák és kemény, tiszta színek találkozásai váltották fel. A színek variálásával azonos formákon más-más erőviszonyok keletkeztek. A zománc táblaképekben, majd az 1967-ben készült tusrajzokban a későbbi, elemekből építkező strukturális rendszernek már minden fázisa benne rejlett. Lantos tehát ekkorra önmagában tisztázta – és vizuálisan meg is fogalmazta – azt a formakapcsolatot, amelynek szinte végtelen sorra fűzhető variálásából mindig új és új képi egység hozható létre.

Alkotói pályájának e szakaszára élénk pedagógiai tevékenység jellemző. A *Természet – Látás – Alkotás* című, öt nagyobb részt felölelő kiállítássorozatban és katalógusaiban nemcsak vizuálisan, de az írott szó erejével is végigelemezte azt a rendszert, amelyet a természettel szorosan összefüggő látás, alkotás alapelemeinek, ábécéjének nevezett. Majd egy vizuális szerkesztőjáték és egy rajzos ábrákkal is értelmezett könyv megírása következett a nevelést szolgáló programban. Csak azután tért vissza ismét önmaga alkotói világához, mikor a legfontosabb alapösszefüggések rendszerét közrebocsátotta.

Az utóbbi tíz évben művészi munkássága egyre változatosabb, egyre sokrétűbb. Alkotói műveleteinek alapeleme maradt a kör és a négyzet, amelyeket

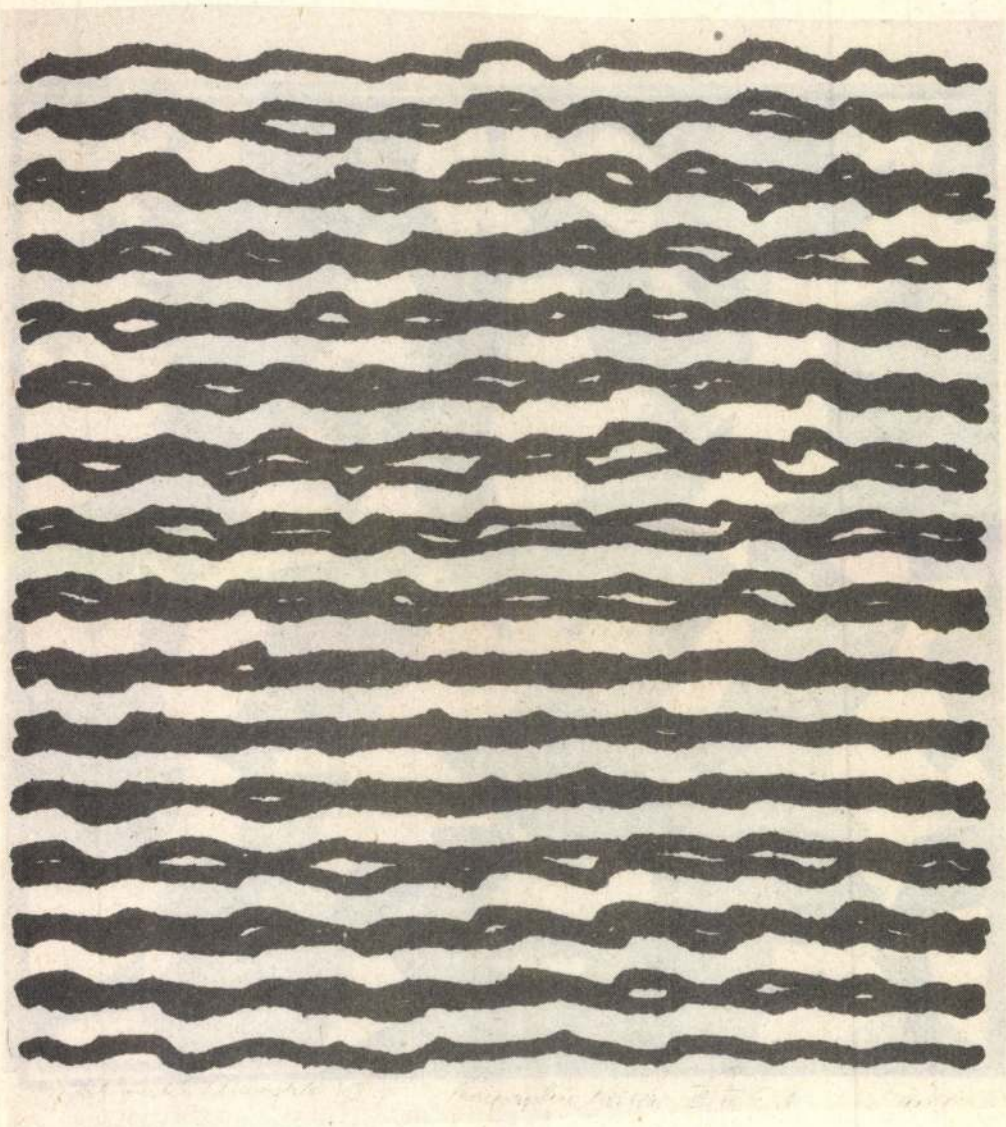

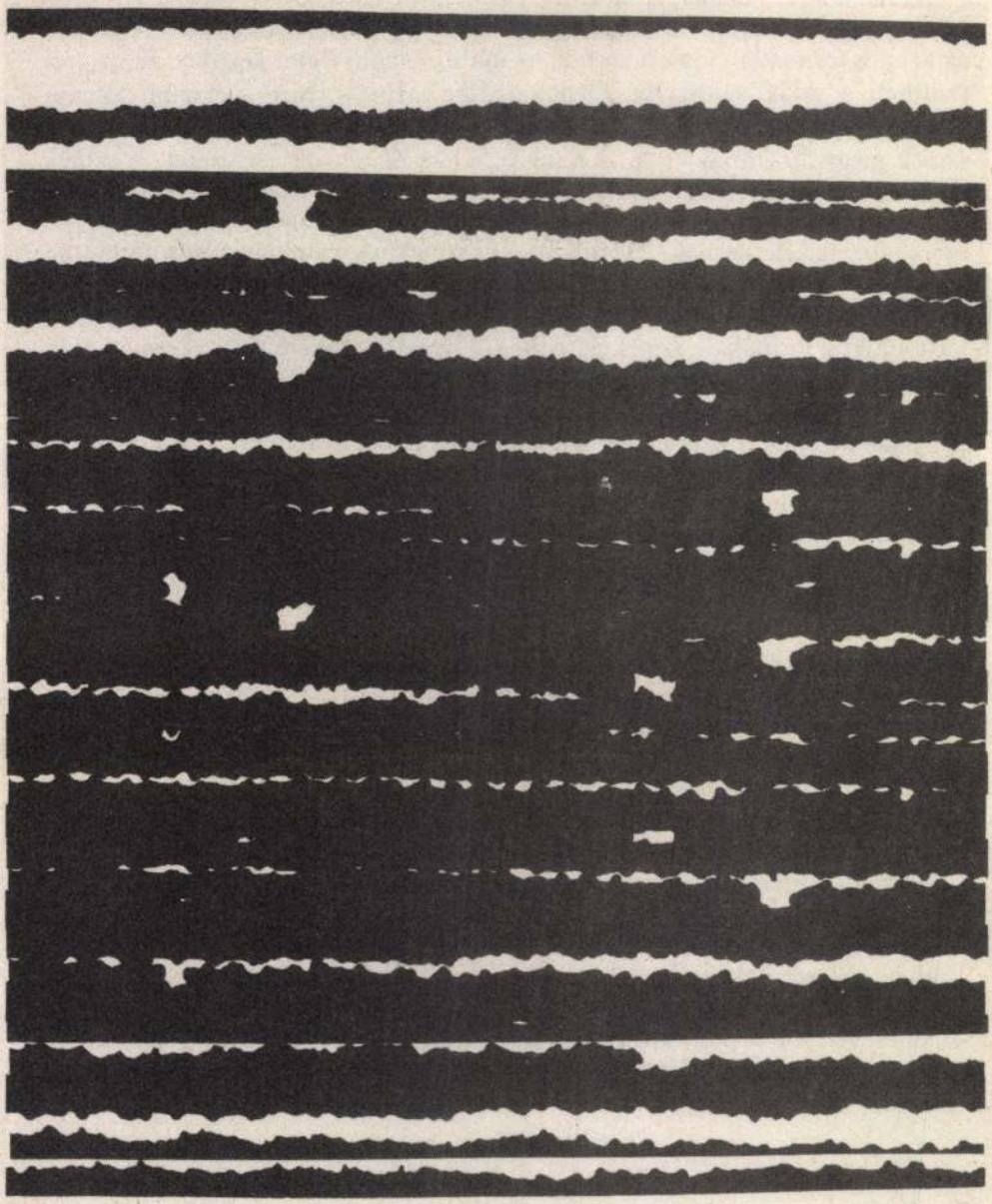

azonban gyakran gazdagít a vonallal vagy vonalcsoportokkal. Módszere a következő: a két alapelemet – a négyzetet és a kört – egymásra helyezi, majd különféle műveletekkel megváltoztatja egymáshoz viszonyított helyzetüket. Például: elforgat, kiemel, kimetsz formát vagy formarészletet, kicsinyít, nagyít stb. A két forma ilyen variációi úgyszólván végtelenek. Ha egy elemet kiemel az azonos formákból épített sorból, ez újabb, önálló életet kezdhet, és megteremtheti a saját rendszerét, elemcsaládját. Mindez még szélesebb folyam áradását nyitja meg, ha a formákat színekkel fedi. Az egymás mellé helyezett színek megváltoztatják egymás hatását, s látszólagos téri helyzetét. A színek formánként, elemrendszerenként történő felcserélése új viszonylatokat teremt; a színfedések eltüntetnek vagy kiemelnek bizonyos formákat, s ezzel egészen új minőségek keletkeznek. A formáknak és színeknek e viszonylagos automatizmusa mellett alkalmazott szövevényes, érzelmes vonalhálózattal pedig személyessé válik a kép. A néző már nem gondol, nem is gondolhat elemre, hiszen harmonikus formákat, színeket, ritmikus vonalszövevényt lát, s egyáltalán nem keresi a színek, formák együttesének keletkezési módját. Ha mégis, úgy vélem, valamiféle természeti kötődést vagy hasonlóságot keres, hiszen az ember önkéntelenül és szükségszerűen kapcsolja a képet valamely vizuális emlékhez. Lantos képeit szemlélve az a meggyőződésem, hogy nemcsak a néző igénye ez, a művész maga is a természet valóságos formáit idézi meg művein.

Az utóbbi időben keletkezett műveit a vonal útja jellemzi. Érzékenyen húzott, kicsit remegő, alig hullámzó vonalak végtelen sora tölti be a képfelületeket. A sűrű párhuzamosok önmaguk különböző módon elcsúsztatott ismétlései. Közöttük olyanok is, amelyek itt-ott megszakadnak, „lélegzetet vesznek". Nagyítással felerősített kézjegyek ezek, a személyes én legérzékenyebb közvetítői. Az erős nagyítás következtében láthatóvá válik a papíron szétfutó tus szaggatott szélű, hullámzó mozgása. A vonal-test ezáltal életet sugall, és a természeti hasonlatok számtalan lehetőségét kínálja a nézőnek.

E művek szitanyomással készülnek. Ezzel, mint tudjuk, egy műről egymás után több példányt és több színvariációt is lehet készíteni. Ezúttal a szitanyomatok példányszáma a szokásosnál is kevesebb: kettő vagy három, legfeljebb öt. Ebből is látható, a technika nem a sokszorozást, hanem a variációk lehetőségét szolgálja.

Lantos Ferenc szuverén alkotói útjának mai eredményeihez érkezve úgy tűnhet, módszerét közrebocsátva, többé nem foglalkoztatja a pedagógia. Nem így van. A vizuális alapképzésben kimunkált módszeréhez iskolai keretet a Pécsi Nevelési Központ ad. Olyan út ez ismét, amelynek én még nem látom a végét, de bizonyos, hogy ő tudja, mit hogyan kell tennie. Piramist épít megint.

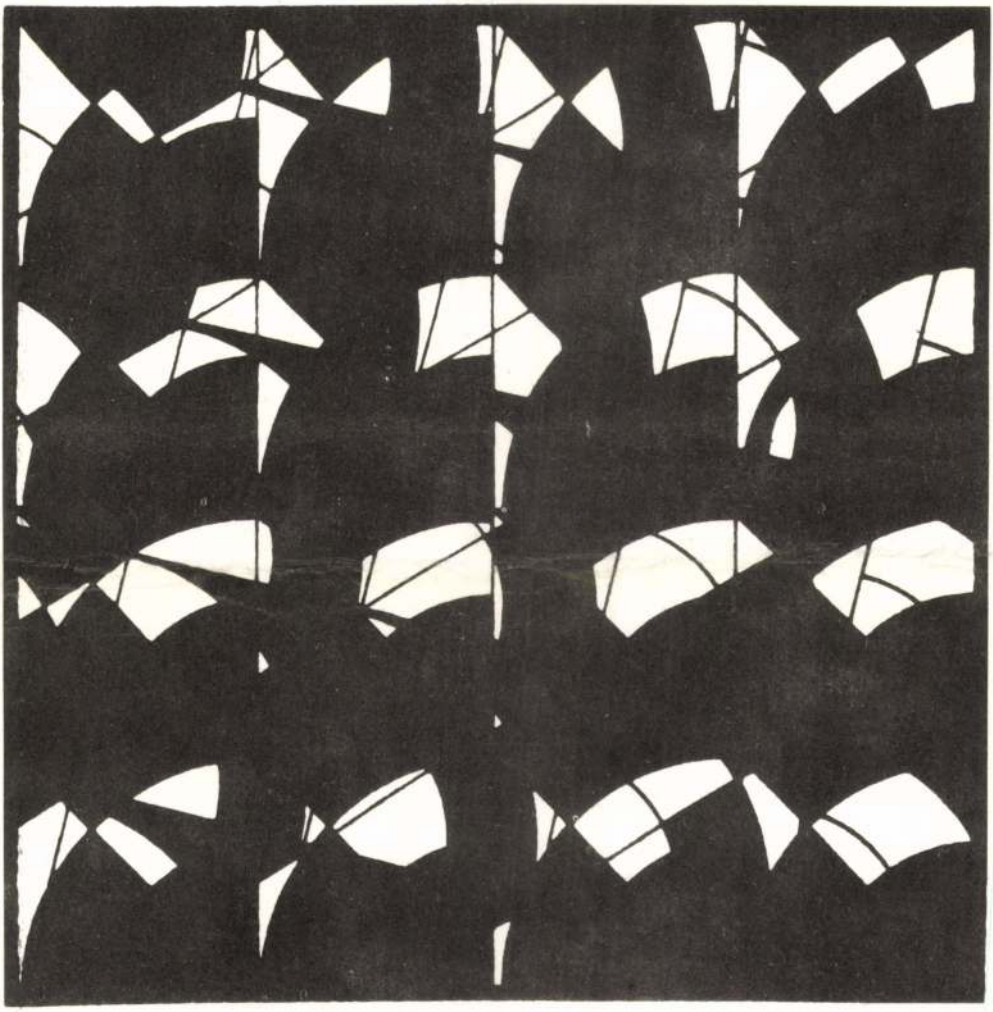

Mélyvízi életforma volt,
Új kultúrának tűnt pedig,
De felszáradt mint egy vodkafolt,
S eltűnt, mint a rock'n' roll music.

× × ×

Mindenki szétszaladt,
Próbáljon ki-ki magának szerencsét.

/Beremányi Géza/

A NAGY GENERÁCIÓ

András Ferenc vidáman fanyar,
ironikusan groteszk filmje
a beatkorszak »túlélőiről«
Írta: BEREMÉNYI GÉZA
ANDRÁS FERENC
Fényképezte: RAGÁLYI ELEMÉR
Szereplők: CSERHALMI GYÖRGY
EPERJES KÁROLY
KOLTAI RÓBERT
KISS MARI
UDVAROS DOROTTYA
MAJOR TAMÁS
Közreműködik: a 68-as OMEGA,
a mai R-GO és az
ELVIS PRESLEY-KLUB
zenészei, közönsége

Őszi premier a mozikban

A NAGY GENERÁCIÓ

MOKÉP

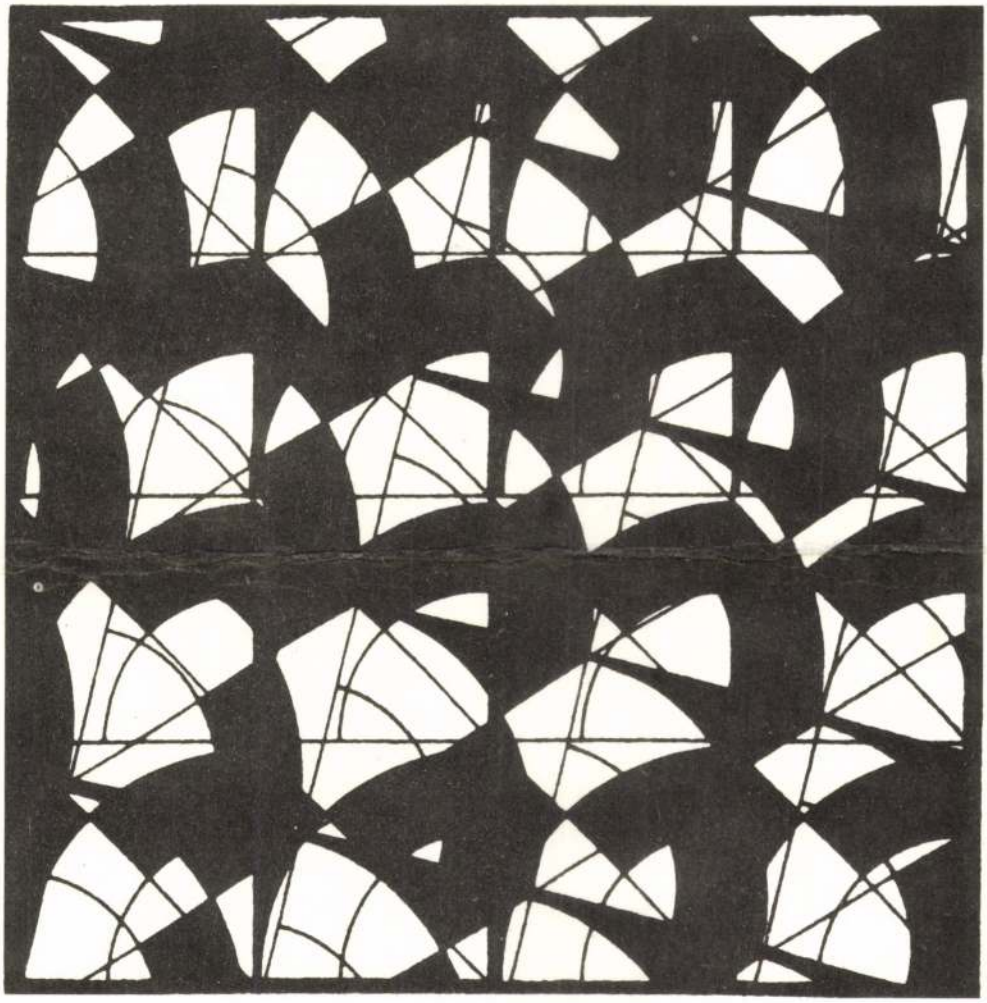

KORTÁRS

IRODALMI
ÉS KRITIKAI
FOLYÓIRAT
XXX. ÉVFOLYAM

EZER-
KILENCSZÁZ-
NYOLCVANHAT
SZEPTEMBER

KORTÁRS 1986/9

9

Vas István: Azután – Nehéz szerelem IV.
Illyés Gyula: Naplójegyzetek, 1946
Lászlóffy Csaba: A hiányzó szentlélek
Bratka László, Csanády János, Galambosi László, Határ Győző, Kalász Márton, Keresztury Dezső, Körmendi Lajos, Labancz Gyula, Lászlóffy Aladár, Szijj Ferenc és Tábor Ádám versei
Pálffy Györgyné: Özvegyek és árvák
Páskándi Géza: Napló, dátum nélkül
Balogh Edgár: Egy erdélyi szász ifjú
Sümegi György: Cseh Gusztávról
Pomogáts Béla: Három erdélyi évforduló
Milyen folyóirat – volt – a Művelődés?
Borsi-Kálmán Béla: Kelt Balázsfalván...
Fekete Gyula: Quousque tandem?
Vekerdi László: Hankiss Elemér új könyvéről
Lantos Ferenc grafikái

LANTOS Ferenc

Mozgás '70-'90 : Modern Magyar Képtár, Pécs, 1970 április, 1990 december. Bev. Németh Lajos, Romváry Ferenc, Hegyi Lóránd, Beke László, Attalai Gábor. Pécs, JPM, 1990

FESTŐI TERMÉSZET

Vannak művészek, akik átérzik, hogy saját művészetük közvetítése az adott történelmi pillanatban azon is múlhat, mennyire képesek maguk is segíteni a föltételek megteremtésében. Ez nem jelent föltétlenül önreklámot, inkább csak azt, hogy valamiképpen gyarapítsák a potenciális befogadás eshetőségeit részint az által, hogy részt vállalnak a közvetítésből, ami — lényegét tekintve — népművelői munka, részint pedig vállalkoznak újabb és újabb generációk szisztematikus nevelésére. Lantos Ferenc ilyen művész; több évtizedes munkásságában az alkotás mellett folyvást ott volt a szakmai közéletben a feladatok vállalása, és hozzá tartozott ilyen vagy olyan szinten a művészetpedagógiai tevékenység szintúgy. Ez utóbbi mind a gyakorlatban, mind pedig az elméletben igen jelentős energiákat kötött le az alkotóból, ő azonban — úgy tetszik — csakis így tudta kerek egészként felfogni saját tevékenységét.

Holott azt kell mondanunk, ha csupán az alkotói munkát tekinti feladatának, abban is tökéletesen kiélhette volna magát, hiszen évtizedeken át festményei, morális megbizatásai jószerivel a körülmények ellenére jöttek létre. Amikor elkötelezte magát az útkereső kísérletezés mellett, lényegében még a fölzárkózás időszakát éltük; a magyar festészet hivatalosan elismert, elfogadott vonulatai messze leszakadva kullogtak az egyetemes művészet akkori tendenciái, eredményei mögött. Lantos és a vele egyívásúak (Fajó, Bak, Nádler, Molnár Sándor neve kínálkozik az akkoriak közül) ráakadtak a magyar avantgard hagyományban azokra az elődökre, akikre támaszkodhattak, vették a fáradságot, hogy eredményeiket népszerűsítsék, mellé állítsák a külhoni folyamatokat. Tulajdonképpen innét eredeztethető bizonyos fajta kötődése a határozottabb formaadáshoz, a geometriai, a mértani struktúrák preferálása. Lantos azonban korántsem dogmatikus alkat, ebből az indíttatásból sem következett a kiábrándított önismétlés; mindenkor fönntartotta magának a jogot nem csak az újításra, frissítésre, de a festői kézjegy mindenkori hangsúlyozására: a formaadás egyediségének manifesztációjára. Ugyanakkor művészetpedagógiai, formanyelvi kutatásai megerősítették álláspontját.

Talán sosem mondták ki, de alighanem van Lantos Ferenc festői munkásságának bizonyos rejtett, de markáns panteizmusa, amely nem az adott természeti formák mechanikus ismétlésében nyilatkozik meg, sokkal inkább a jelenségek mélyén mozduló természeti törvények logikájának elfogadásában és hangsúlyozásában. Ezek a törvények, törvényszerűségek, természetesen egy festészet mozgatóiként jelentkeznek, amely egyáltalán nem az illusztrációk, de szubjektív felmutatásuk óhajt lenni. Feltehetőleg ide kapcsolható a ragaszkodása a kézjegyhez is, ide az oldásokból a kristályosodás felé mutató tendencia.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

A 60-as évek köz[illegible] [illegible]ult m
meghatározó személyis[illegible] [illegible]er Istv
szempontból is tipikus[illegible] [illegible]inthet
képeket készít, a „Zugl[illegible] [illegible]agjaké
rakció hatása alatt. Az [illegible]kus ges
szándék fogja vissza. 1[illegible] [illegible]eltűnik
közvetítő szabad ecset[illegible] [illegible]képfel
cizitással festett, homo[illegible] [illegible]mezők
be. Nádler sajátos har[illegible] [illegible] művés
formák nem teljesen tár[illegible] [illegible]üliek: v
országi avar művészet [illegible]maira,
vészet elvont ornamens[illegible] [illegible]ádler s
hogy a geometrikus str[illegible] a reg
maival konkretizálja.

1972 és 1979 közö[illegible] [illegible]turalis
eltávolodik a regionális [illegible]soktól,
gyias" asszociációk m[illegible]. úgy
városi környezetre, sz[illegible]kre e
évek végén, mintegy m[illegible]en át N
ket fest, melyek az im[illegible]anyagt
elvont formákat végte[illegible]n-fizik
mutatják.

A „fehér képek" sp[illegible] [illegible]usa

LANTOS Ferenc

35.

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

LANTOS Ferenc

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

70,73,81

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz 111
(Összeállította: Mezei Ottó)

LANTOS Ferenc

FEKETE Judit: A zománc káprázatai. =
Magyar Nemzet, 1992. január 31. 10.p.

Budatétényi Galéria, Kecskeméti Zománcalkotó
Közösség kiáll. 1991

LANTOS Ferenc:
Táj vizszintesekkel
(1999); akril, vászon
100 x 160 cm

A **PÉCSI GALÉRIA**
tisztelettel meghívja
LANTOS Ferenc
festőművész
kiállításának megnyitására
a **Pécsi Galériába** (Széchenyi tér)
2000. január 6-án, csütörtökön
délután 5 órára

Megnyitja: **JERGER Krisztina**
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
2000. január 30-ig, naponta 12-18,
szombaton 10-18 óráig, kedd szünnap

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

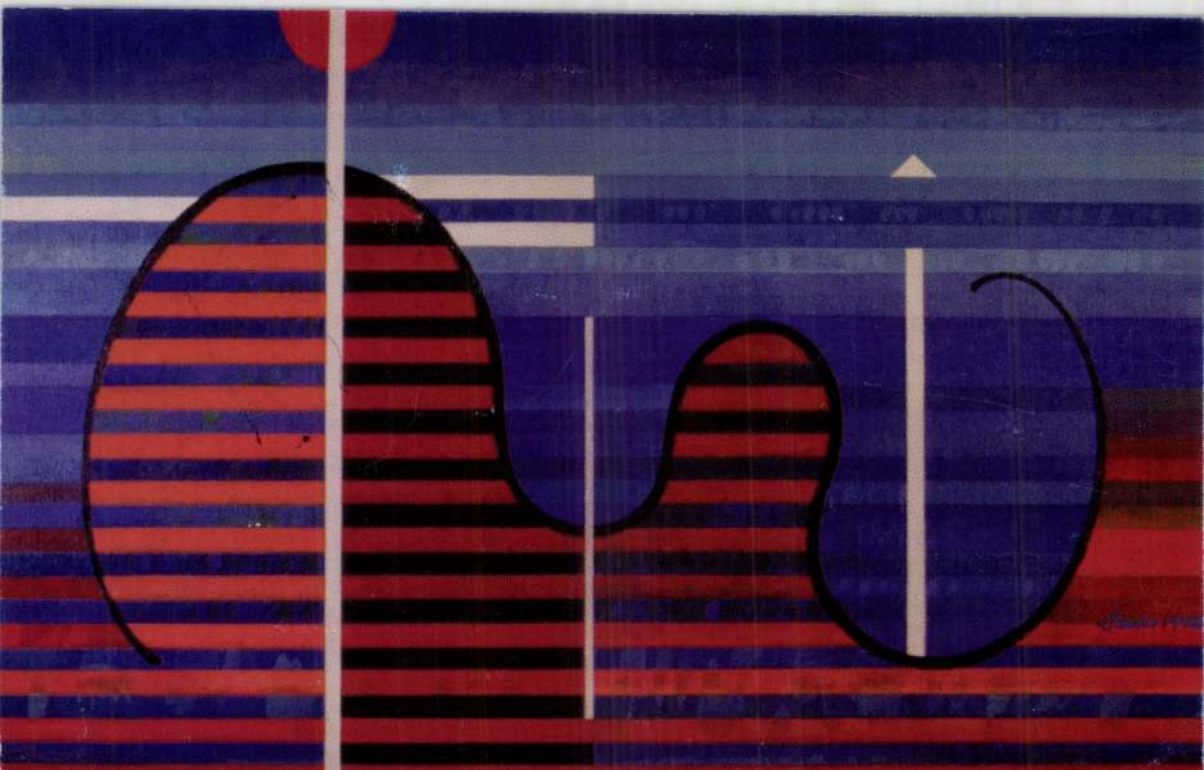

Lantos Ferenc
festő

Hétfőn megnyílt a művészeti vizuális kísérleti alkotótelep. A háromhetes táborozáson fotó- és képzőművészeti, illetve zenei művészeti csoportban mintegy harminc fiatal fejleszti művészeti tudását Lantos Ferenc pécsi festőművész és Apagyi Mária komlói zenetanár vezetésével.

Magy. Nemzet 83. VII. 19.

LANTOS Ferenc Jelenkor K74.4.

Velence patakzó palotáit;
halálos ütés,
a lélegzet vágtat,
szeliden, útjelző
villám tereli
a fecsegő fákat,
s már a kiolthatatlan
sivatag világít.
Egy lány: üveg-szédület ölt
testet a mészkő-diadalban.
Hőfútta izmai élén
a Nap a sikoltás.

Keze árnyékai tört
üldözött tárgyak,
két kiszúrt szem
karján az oltás.

A világ elfehérül.
Homokfal suttog
a cement fák alatt:
puha hegyomlás
a szívben. Végül
a lapuló öröklét:
vidám térdei – mielőtt
moccan, mielőtt kiárad –
e nyírfa-test, mely a röptető
széllel kilépni készül!
Csak nevet a gyökérszorítású idő
markában tehetetlen, s szép,
akár egy mozdulatlan állat.

MIKLÓS PÁL

KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA

A humoristák egyik elnyűhetetlen témája a kritika rejtjeles nyelve: ha a művész hamisan énekelt, a kritikusok azt írják róla, hogy „kissé indiszponált volt", ha a regény csapnivalóan rossz, úgy adják tudtunkra, hogy „nem éri el az önmaga elé tűzött mércét" – hogy a legszokványosabb fordulatokat idézzem s azokat is karikírozó túlzás nélkül. A kritikának csakugyan vannak ilyen fogásai, vannak rejtjeles kifejezései, amiket csak a beavatottak – a többi kritikusok s a „szakmabeliek" – értenek igazán. A dolognak több oka van (történelmi, szociológiai stb.). Vegyük csak most a legkézenfekvőbb, gyakorlati okát. A kritikát nemcsak a közönség olvassa (olvashatja), hanem az érintett művészek is, azoknak az érzékenységére pedig nagyon kell vigyázni; de olvassák (olvashatják) a kritikustársak is (hozzájuk értve itt a vetélytárs művészeket is), azok előtt viszont a kritikusnak saját szakmai tekintélye forog kockán: hátha valaki figyel arra is, milyen következetes a kritikus elveinek, saját értékrendjének alkalmazásában. Ezek közt a Scyllák és Charybdisek közt manőverezget a kritikus – élve a saját nyelvi leleményessége és a szakma által szentesített rejtjelek lehetőségével, hogy megírhassa őszinte véleményét, de azért ne bántson meg senkit oktalanul.

Jó lenne, ha kritikát olvasni és rejtjelezni megtanítanák az embert az iskolában is. Erre azonban a mai iskola már csak azért sem képes, mert kizárólag klasszikus értékekkel foglalkozik; s ha a kritikának is csak remekművekkel lenne dolga, nem volna szükség rejtjelezésre. Remekművek azonban ritkán születnek s a kritikának többnyire nem a dicséret szókincse okoz gondot. Nincs más hátra, ha a kritikus szívügyének tekinti a közönség tájékoztatását, kénytelen olykor használati utasítást, rejtjel-kulcsot mellékelni véleményéhez. Persze, mértékkel, nehogy a kritikából kritikus-tanfolyam legyen.

Most tehát csak egyetlen rejtjel-kulcsot. Ha a kritikus ad magára, gondosan szövegez. Azaz: az olvasónak érdemes mérlegelnie, pontosan értelmeznie a szövegét. S ha azt olvassa a szövegben egy festői stílusról (s nem alkotójáról!), hogy az „szemfényvesztő", akkor az Értelmező Szótárt is érdemes felütnie, hogy világosan érthesse: a kritikus itt nemcsak azt állítja, hogy ez a stílus csak látszatát tudja adni az igazságnak, hanem azt is, hogy ez a stílus káprázatosan ügyes, csillogó bűvészmutatvány. S arra is gondolhat az olvasó, hogy a kritikus nem az egyenes állásfoglalást, dicséretet vagy szidást akarja ilyen körülményes fogalmazással elkerülni, hanem azt jelezni, hogy ítélete kettős – mert meggyőződése szerint a tárgyalt műstílus is kettős: vannak értékei is, veszélyei is. Természetesen az is lehetséges, hogy a kritika szövegének efféle boncolása azt eredményezi, hogy az olvasó a kritikust fogja hülyének tartani – egyáltalán nem biztos, hogy nem neki lesz igaza. De tévedni még a kritikusnak is joga.

*

A téli hónapok nem hoztak kiemelkedő művészeti eseményeket. A művészeti élet hétköznapjai ezek: a megszokott ritmusban egymást váltó kiállítások között mindegyiknek megvan a maga tanulsága, relatív értéke. Akadt külföldi kiállítás is – meglepetések nélkül, voltak csoportos és egyéni kiállítások – mindegyik adott meggondolni valót, hozott jót is, kétséget ébresztőt is. Volt festmény, plasztika, iparművészet és plakát; mégis úgy vélem, a legérdekesebb művészi produkciókat ezúttal nem a képzőművészet hagyományos műfajai nyújtották. De menjünk sorban.

A rendszeres tárlatlátogatók egy része – talán nem is csak töredéke – művészi ambíciókat táplál magában, olykor titokban (csak vágyik úgy látni és a látványt megörökíteni, mint a művész), olykor bevallottan (maga is szerszámot fog s próbát tesz az alkotással). A potenciális és valóságos amatőrök találkozója volt a „Nemzetközi Amatőr Képzőművészeti Kiállítás" januárban az Ernst Múzeumban: a gyakorló amatőrök hazánkból és a népi demokráciákból összegyűjtött festményei, rajzai és szobrai kiállítva s a bátortalan „pályatársak" köztük sétálgatva és bírálgatva vagy épp dicsérgetve a kiállított „műveket". Tanulságos anyag volt a szakember számára is. Elsősorban azért, mert az összegyűjtött anyag a mai élet adottságait tükrözte annyiban, hogy nem tett különbséget az ún. *naiv művészek* – tehát a tanulatlan, gyermekes őszinteséggel és ügyetlenséggel önmagukat kifejező –, valamint a *műkedvelők* (voltaképpeni amatőrök) között – ez utóbbiak közt a tanultság sokszor már nem is önképzés útján, hanem intézményesen, szakkörökben, esti iskolákban és szakképzett tanárok vezetésével szerzett. A két amatőr-típus között a művekben lévő különbség az igazán tanulságos: míg a képzettebb, technikailag olykor bravúros dolgokra is képes műkedvelők vagy számukra túlságosan nagyigényű mondanivalóval küszködnek (többnyire sikertelenül: közhelyekké silányul kezükben a magasztos eszme), vagy éppen mondanivaló híján vannak (s csak valakinek a stílusát utánozzák vagy üres technikai bravúrokat produkálnak). A ritka kivétel (pl. egy bolgár tanár, egy magyar technikus) már voltaképp igazi művész – kismester: az egyik városa utcáit és tájait örökíti meg linóleummetszeteken, a másik a paraszti életet tömör fafaragványokban. (A magyar kőfaragó – dekoratív mészkőtömbje jó absztrakt plasztika – azonban már mesterségénél fogva sem amatőr.) A képzetlen naivok viszont a maguk köznapi életének keresetlen egyszerűséggel visszaadott eseményei közül gyakrabban képesek jelképi magaslatra emelni egyet-egyet (a beteg lovát festő lengyel paraszt vagy az utcáját megörökítő magyar parasztasszony). Van egy – véleményem szerint – külön típusnak minősülő csoport: azokra a – talán ösztönös, talán képzett, de mindenképp meghökkentő – technikával előadott és többnyire riasztóan hatásos képekre (pl. Balázs János képeire) gondolok, amelyek engem az ideggyógyintézeti ápoltak vízióira emlékeztetnek, s amelyeket a modern pszichiátria már régóta tanulmányozgat; ebből a *patologikus* amatőrből is akadt a kiállításon. A nem szakember, s főként a sok érdeklődő „pályatárs" számára talán még tanulságosabb lett volna az így csoportosított anyag – dehát vendégek is voltak, illett országok szerint bemutatni őket. Ez a beosztás azt mutatta: az érdeklődési körök majd mindenütt azonosak.

Egy másik külföldi kiállítás viszont arról vallott, hogy még a látásmódunk, festői szemléletünk is igen erős rokonságot mutat szomszédainkéval. A Galéria a jelenkori romániai festők közül azokat sorakoztatta fel, akik a kolozsvári Művészeti Múzeumban képviselve vannak. A vendégeskedő mú-

zeumi anyagban látható romániai művészek alkotásai azon a festői nyelven szólnak, amit mi is jól ismerünk: akár Budapesten vagy Nagybányán, akár Kolozsvárott vagy Bukarestben kezdték pályájukat, gyakran ellátogattak a szomszédba is, és ellátogattak a magyar művészek által is sokat járt Párizsba. Sokuknak a mieinkkel közösek a mestereik, közösek az őket ért hatások. Az öregek, mint pl. Bogdan, Ciucurencu, olyat hoztak Párizsból, amit nekünk Márffy és Czóbel tett ismerőssé – a posztimpresszionizmus színes és laza látványát. Mások úgy jutottak a kis nemzetek művészeinek sorsára, mint nálunk is sokan: Cornea jóval korábban feltalálta azt a vonalas szerkezetű stílust, ami Buffet-t divatossá tette Párizsban, s Maxy is a világhírű Dufy-vel egyenértékű játékos, lírai szín- és formavilágot tudott produkálni. A témák is jószerivel azonosak: többnyire a hazai táj, ritkábban a szülőföld emberei s az örök formai kísérleteket szolgáló csendélet. De itt is van folytonosság: Aba-Novák dekorativitásának értékes folytatása Kovács Zoltán fémes hatású színekkel komponált faluképe. S ahol nincs folytonosság, ott láthatatlan szálak húzódnak; a fiatalokat, bár valódi kapcsolat nincs köztük, ugyanaz érdekli, mint a kortárs magyar generációt: Hora táját szentendrei konstruktivista is festhette volna, Brudascu a fényképszerű részletek olyan festőiségbe illesztésével próbálkozik, mint pár éve nalunk Lakner. Annak az ismeretlenül is ismerős, közös gondokkal terhes világnak a festői háttere, amelyet, ha máshonnan nem, Sütő András szép könyvéből ismerhet a magyar közönség.

Egy harmadik külföldi kiállítás vietnami festők anyagát mutatta be (kissé furcsa címe majdnem igazat mondott: 1 kivétellel 80 vietnami realista képet láthattunk az Ernst Múzeumban). Célja az emlékeztetés volt, politikai és dokumentum jellegű alkotásokat sorakoztatott főként. De volt a képek között olyan is, amelyik művészi tanulságokkal is szolgált: az egyik fajta

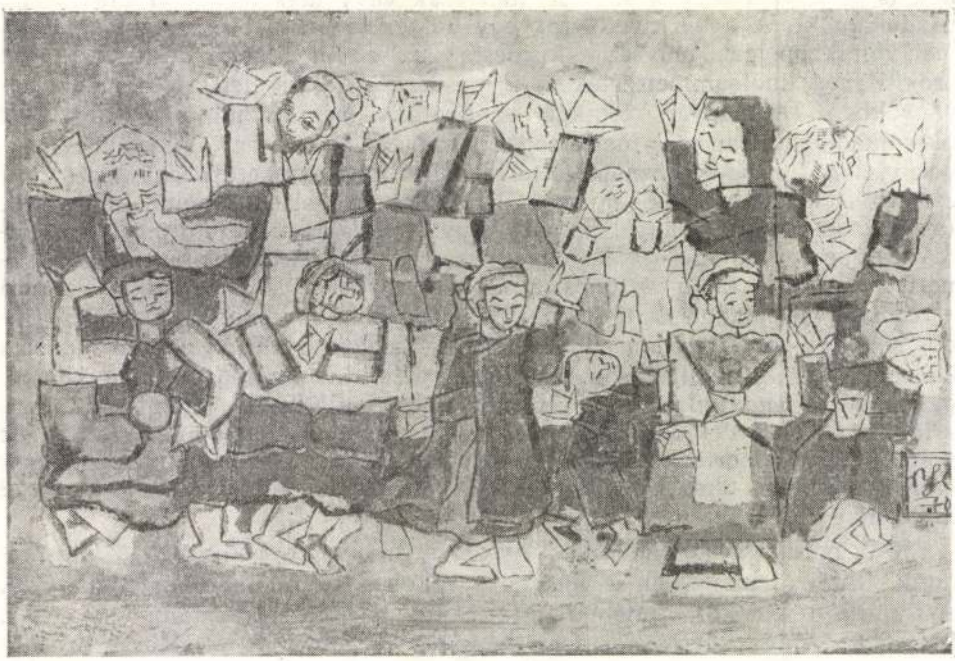

a népi hagyományt jelentő piktúra konvencionális formáját őrzi (feketére lakkozott fatáblán kivésett és színezett rajz), a másik fajta ezt a hagyományt a párizsi hatásokkal ötvözi s így próbál korszerűt létrehozni (Nguyen Tu Nghiem képén – ez az említett kivétel – a lakktechnika is, a téma is hagyományos, de a látásmód már a szürrealizmus víziójára s a téma mitikus mélységére utal).

Még két csoportos kiállításról kell szólnunk, az egyik a Műcsarnokban volt látható: „Angyalföldi képző- és iparművészeti kiállítás" volt a címe. A jellegét már nehezebb meghatározni: mindazok a művészek, akik századunkban a budapesti XIII. kerület lakói voltak, itt angyalföldivé minősítve szobrot, képet, sőt ipari formatervet is kiállíthattak – s ma már történelmi nevek (Derkovitstól Vedres Márkig, Berda Ernőtől Szalay Lajosig) alkotásait a Galéria kölcsönözte a kiállításra. Elképzelhető, mennyire heterogén anyag állt így össze műfajban is, értékben is. (A majdnem műkedvelő szinten dolgozó rajztanár is joggal sérelmezhette volna, ha egy ilyen kerületi megmozdulásról kimarad.) A baj az, hogy a főváros kerületei sosem voltak és nem is lehetnek kulturális tekintetben – csak közigazgatási formaként – szerves és elkülöníthető egységek. Már csak azért sem, mert a kerület lakója rendszerint egészen más kerületben dolgozik és megfordítva. A kerületi lokálpatriotizmus kulturális formákban való élesztgetése alapjában elhibázott divat – nem ez a tárlat az egyetlen tünete.

A másik csoportos kiállítás viszont egyértelműen pozitív jelenség – gyakrabban is elkelne hasonló: fiatal plakátművészeknek, alkalmazott grafikusoknak adott lehetőséget a szereplésre a Kulturális Kapcsolatok Intézete Dorottya utcai kiállítóhelyisége. Akadt köztük hókusz-pókusz, tréfás és mellbevágó grafika (egynémelyikről a jó ég tudja, milyen intézmény vagy vállalkozás plakátjai lehetnének), környezetszennyezéstől elidegenedésig sok mindenfélét összeharsogtak a maguk plakátmodorában, „70 x 100" méretben (ez volt a tárlat címe), de a fiatalok kísérletező kedve, jó értelemben vett hatásvadászó formakeresése érdemli meg itt a figyelmet – a jó plakát, akár kereskedelmi, akár politikai, éppen ettől a hatásosságtól lenne jó.

*

Az egyéni kiállítások között Korniss Péter fotóművész kiállítását tarthatjuk a látáskultúra tekintetében az egyik pillérnek. Jórészt a csángók életét (de néhány más témát is, pl.busójárást) mutatják be a Műcsarnok három termét megtöltő „riportképei" (amelyeket az MTI Fotolabor munkatársai nagyítottak kiállítási méretűekre). A csángó falu egész élete, kissé anakronisztikus világa elénk tárul a képeken, az iskolától a temetőkig, a lakodalomtól a siratásig, a táncházban és a falu utcáján, húsvéti locsoláskor és betlehemes járáskor, tájakban, épületekben, arcokban és mozdulatokban. S minden, úgy tűnik, eszközök nélkül, pusztán a tények hiteles és természetes rögzítésével, a fénykép fekete-fehér foltjaival. Korniss Péter nem alkalmaz trükköket; sem a homályos lencse, sem a ravasz világítás mankójára nem szorul rá; jó szeme van s elég neki az a világítás, amelynél a szem lát még valamit. Amikor aztán ezzel a valóságból válogat, s amikor a nyers dokumentumból a nekünk megmutatni valót kivágja, akkor már nemcsak a szeme működik: tapasztalata, ismeretei, érdeklődése, sőt, világnézete is benne van a válogatás munkájában. Így lesz ebből a riporteri dokumentumanyagból egy sajátos, néprajzi-szociográfiai kutatóintellektusra valló, de előadásmódjában művészi ere-

jű képsor. A művésziség abban rejlik, hogy majd minden képe valami lényegeset mutat fel az esetlegesben, valami fontosat és állandót a hétköznapi, megszokott pillanatban. Egy drámát a „Legényes" című képen: az öregember megmutatja, táncol a körötte bámulóknak – de látszik az erőlködés a nevetés álarca alatt. Egy lírai pillanatot, egy érzelem lobbanását: a lihegve megálló táncospár egymást forrósító arcát. S epikát is, képpé sűrítve: a libasorban haladó betlehemeseket tájban látjuk – ettől van előttje is, utánja is a kép cselekményének. Legsajátosabban fotóművészeti látványt akkor komponál, amikor a kép tisztán és egyszerűen megmutat egy-egy részletet, amikor a gyász fekete foltjából csak a siratóasszonyok olvasót pergető vagy görcsösen összefonódó kezét vakítja bele a néző szemébe (Siratás). A fotóművészet, a fénnyel-árnyékkal ábrázolás és komponálás igazi értékei ezek. A siker megérdemelt volt, s nemcsak a mai ember hitelesség iránti igényét kielégítő fotódokumentumnak, hanem a látni tudó és tanító művésznek is szólt.

Ha ettől a pillértől indulunk el a két hónap tárlatain végig, akkor a következő állomás Martsa István szobrászművész tárlata (ugyancsak a Műcsarnokban volt). Az ismert szobrász erőssége egy tektonikai képlet, amit egyik tipikus figurája testesít meg: a ködmönharang kúpján kis kucsmás fej, amelyet két fordított és vékonyabb kúp, csizmás avagy bocskoros láb tart. Ezek lehetnek talpasok, favágó, földmunkás, böllér, ugyanannak a képletnek a változatai; de még emlékművei közt is akad ilyen típusú. Természetesen mintáz másfajta figurákat is, mindig csak kevéssé stilizált természethűséggel, főként a test erejének a kifejezésére törekedve.

A fiatal Lisztes István (Stúdió Galéria) is alapjában természethűséget őrző szobrász, de ő inkább hangulatokat akar megfogalmazni kiállított kisplasztikáiban. Ebből is következik, hogy formálása lágyabb, elmosódottabb, olykor festői érzékenységre való, mint pl. az Alkony című figuráé.

Utána Dobrovits Ferenc festő állított ki ebben a fiatalok bemutatkozására szánt galériában. Témái: csendélet, táj, zsánerportré – szokványosak. Előadásmódja erősen stilizált: a természeti látvány formái felismerhetők ugyan, bár kissé mértanivá vannak egyengetve, nagyvonalúan leegyszerűsítve; színei is elrugaszkodnak a szivárványos tarkaság felé – de itt a tarkaság nem jelent többet önmagánál. Számomra ez a piktúra jelenti a tipikus álmodern lakásdíszt. (Itt is tanulságos volt a vásárlás, különösen egy régebbi írásomban emlegetett tárlat sikerével összevetve; itt is 5–15 ezer közti árak voltak, s elkelt a két hét alatt 14 db kép. Az összevetés azért érdekes, mert ott a végletekig vitt természethűség aratta a sikert, itt azonban olyan álmodernség, amelyet még a műgond sem ment. Csak ennyit merek mondani: úgy látszik, annak, aki képre áldozni is tud, egészen más az ízlése, mint az enyém.)

Több iparművész-kiállítás is akadt, de köztük a legérdekesebb Eleődné Pászthy Magda kiállítása volt (Fényes Adolf-terem). Ez a textilművészet voltaképp már plasztika: térelválasztó kötélfonat-kompozíciója (Életfa), ha erősen stilizáltan is, ornamentikához illően is, de ábrázol, akárcsak batik kárpitja (ezen is egyszerűsített formájú fák ismerhetők fel), vagy színes, szőrös fonalból készült, alighanem drótvázra merevített s domborműként ható falképe (Piros virág). Tetszetős és érdekes játékok – csak éppen attól tartok, hogy dekoratív funkciójuk betöltésében anyaguk és megformálásuk ellentéte gondokat okoz: a textilből készült plasztikánál nincs jobb porfogó.

Az ábrázoló iparművészettől egy lépés vissza a nem-ábrázoló piktúra:

Mórotz László képei geometrikus, gondosan megszerkesztett ornamentikák. Színes körök, háromszögek s más mértani alakzatok kombinációiból felépített, kizárólag optikai hatású nagy tablói (ugyancsak a Fényes Adolf teremben voltak) dekoratív kísérletek – csak nem tudom, milyen célra.

Hasonló problémát vet fel az a nem ábrázoló plasztika, amit Schrammel Imre, a kitűnő keramikus állított ki a Műcsarnokban. S még egy másikat is: egyáltalán tekinthetők-e plasztikának a kiállított, félig megformált és kiégetett samott alakzatok. Funkcionális plasztikának, díszítő térformának – természeti környezetbe, de építészetibe is – szívesen elfogadok nem-ábrázoló, de anyagával és megformáltságával az ember jelenlétére hivatkozó plasztikát. De ilyen célra a természet szeszélyeit utánozni értelmetlen és haszontalan. Már pedig itt az történt: a kemence a vulkán helyett hozta létre a szeszélyes alaktalanságokat. Ennél én jobban szeretem a „talált követ" – az igazán a természet szeszélyes alkotókedvének terméke s nem csak annak utánzata. Ha viszont ezek pusztán „műhelykísérletek", akkor nem valók a nagyközönség elé. (Itt is magam maradok a véleményemmel: a közönség tolong a kiállításon – attól tartok, éppen, mert plasztikának s absztraktnak hiszi azt, ami csupán raffinált, alig megformált kísérleti műhelysamott.)

Jobban tetszett a téli tárlatok között egy festő és egy grafikus a Helikon Galériában s egy szobrász a szomszédságban, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A festő Drégely László, hivatására díszlettervező – kitűnő dekoratív érzékről vallanak képei, s arról is, hogy kedveli a különféle anyagokkal való kísérletezést. (Alumíniumlemezzel, zománccal, különféle festékekkel dolgozik.) De nem problémátlan ez a festői világ, amely részben ábrázol, részben csak jeleket ró a képfelületre: nem akar összeállni egységes festői látomássá.

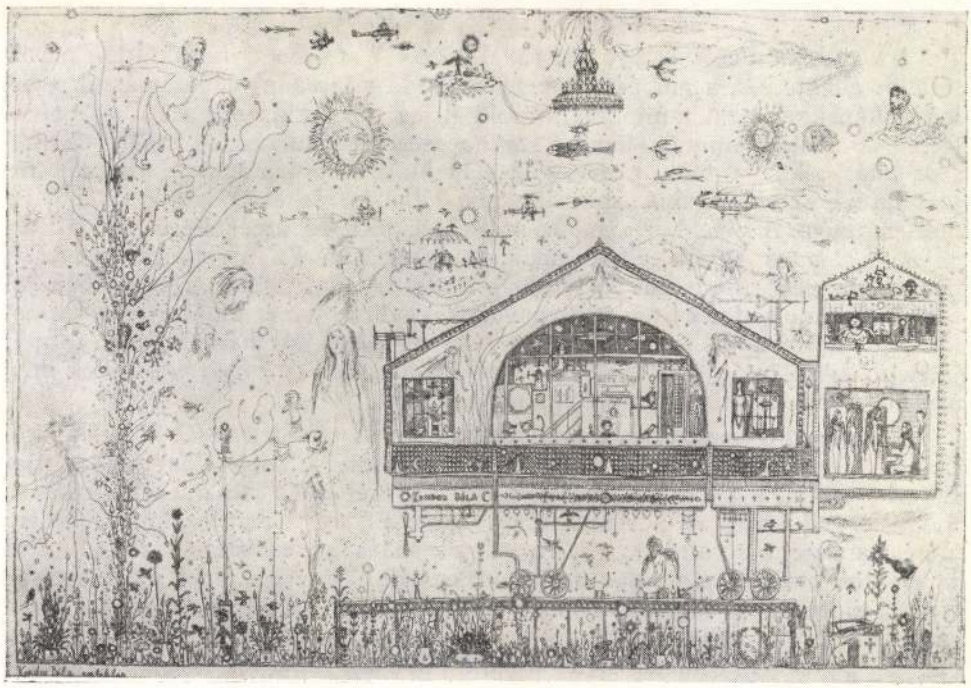

A sokfelé kalandozó érdeklődés a témákban is uralkodik, nem csak a technikákban. Mindenre van itt festői reagálás: elődökre, korproblémákra és mítoszokra – a néző elvész bennük, s úgy érzi, csak a felszínt csillantották meg előtte.

A grafikus Gross Arnold, jól ismert és kedvelt művésze a színes rézkarcoknak. Most új sorozattal jelentkezett, de nem lépett ki megszokott témavilágából és előadásmódjából: városképek, kertek, műtermek – tele emberfigurákkal, csupa különös, groteszk alakkal, fákkal, virágokkal és madarakkal. Közelről kell bámulni ezt a különös álomvilágot, ahol a műteremben festők, modellek, macskák nyüzsögnek, a fűben apró emberpárok szerelmeskednek, a fákon játékszerek, gyümölcsök, no és madarak zsúfolódnak – egy kalitkára való eleven is csattog a kiállításon –, az egyébként is hangulatos kis galériában kedves szórakozás mindez. S azt hiszem, a művész is főként ezt akarta, a pintyekkel is, képmásaikkal is. Egyik-másik képével, a Kondor Bélára emlékezővel elsősorban, többet és mást: azt is tud, ha akar.

A Petőfi Múzeum nemcsak irodalmi emlékkiállításokat ad, hanem az irodalomhoz kapcsolódó képzőművészetnek is gazdája lett. Az irodalomhoz való kapcsolódást szerencsére tágan értelmezik s így gyakran láthatunk olyan kiállítást, ahol a jó művészet a fontos. Csikszentmihályi Róbert is jó művész: különösen az érmei tanúskodnak ritka plasztikai érzékenységről és fantáziáról. A kerek bronzformában megkomponált változatos témák (álmok, költők, emlékek, események – megrendelésre vagy önkifejezésként) tömör jelképekkel vagy éppen szöveggel, figurával, arcmással vagy csak mozgalmas felületkezeléssel fejezik ki magukat. A faszobrok is szépek: olyik csupán az eredeti természeti forma értelmessé csiszolásával készült.

*

S végül hadd szóljak egy pécsi kiállításról – ez lenne a látáskultúra másik pillére: ellentétben a művészi fotóval kezdődő s látvánnyal, látomással, esetleg jelképekkel látni tanító kiállításokkal, ez absztrakt formákkal és bevallottan látni akar tanítani. Lantos Ferenc pécsi festőművész és tanár „Természet–látás–alkotás" című pedagógiai célú kiállítássorozatának a második részét láttam (amely azóta Szombathelyen látható); az elsőt katalógusából ismertem meg. A Jelenkor januári számának képei érzékeltetik a kiállítás anyagát, Lantos Ferenc cikke pedig koncepcióját. Ez utóbbihoz szeretnék néhány megjegyzést fűzni. Mert bár a kiállítás egyes tablói önmagukban jól felépített, tanulságos és tetszetős anyagokat adnak (s ezt didaktikailag remekül egészíti ki a kiállításon minden látogató által játszható kirakós formajáték – élvezik is gyerekek és felnőttek egyaránt!), az anyag egészének még átgondoltabb felépítését is el tudnám képzelni.

Az anyag a négyzet és a kör fogalmából és szemléltetéséből indul ki – Lantos ezeket „általános összefüggéseket meghatározó két elem"-nek tartja. Ez az indulás két okból hibás: egyrészt a két elem absztrakció, emberi, tudati elvonatkoztatás, visszatükrözés eredménye – tehát ezeknél mindenképp alapvetőbb a valóság, a konkrétumok sokasága; másrészt – többek közt az említett első ok miatt is – ezek nem egyedüli, minden redukciót magukba foglaló alapelemek, legalább ilyen joggal foghatjuk fel alapelemnek a háromszöget, a többi paralellogrammát és görbevonalú síkidomot is. A második részben egyébként vannak olyan tablók, ahol maga Lantos is ellene mond a

gyakorlatban saját koncepciójának (pl. a fényképtől a stilizált kontúrig vezető tabló, a vonalakról szóló tabló stb.).

Az lenne tehát a logikus, ha a bevezető rész a valóság látványából és az annak emberi értelmezésében és rendszerezésében alkalmazott sémákból indulna ki. (Nem árt itt a történelem tanulságaira ügyelni, arra például, hogyan tanult meg az ember a csillagokon látványt értelmezni, belelátni a csillagok halmazába a rendet, göncölszekeret, kaszást meg fiastyúkot. Hol volt még akkor a négyzet meg a kör?) Itt következhetnének tehát az analógiák. De még a tér is előbbre való probléma a szerkezetnél, hiszen minden tapasztalatunknak térbeli valóság az alapja. (Az már sajátos és ide nem férő lélektani megokolást igényelne, hogy a szerkezet miért előzi meg a színproblémát.)

Azt hiszem, csak azért, mert a nagyipari sorozatgyártás és a komputer korában élünk, nem fordíthatjuk meg a didaktikában jól bevált (s még lélektanilag is indokolt) történeti sorrendet az ilyen ismeretek tanításánál. Az ontogenezis, az egyedi látás kialakítása bízvást modellezheti a filogenezist, azt a történeti rendet, ahogyan az ember megtanult látni s egyre ügyesebben látni – még a szemét is meghosszabbította (távcső), megizmosította (mikroszkóp), akárcsak a többi érzékszervét és testrészeit (pl. a nyíllal és szerszámokkal a kezét, a kerékkel a lábát stb.). Természetesen le lehet rövidíteni ezt a bevezetést, ahogyan arra Lantos mostani anyaga is mutat kitűnő példákat, tömörítéseket. S azután részletezni azt, amiben máris remekül mozog, a mi korunk látványproblémáit – de kiterjesztve a geometrikus formák lehetőleg teljes világára, sőt a térbeli szerkezetekre is.

A kitűnő kezdeményezés nemcsak figyelmet, hanem továbbfejlesztési lehetőséget is érdemel, ahhoz pedig elméleti viták hasznosak lehetnek.

BODRI FERENC

MŰVÉSZETI KÖNYVSZEMLE

MODERN AMERIKAI ÉPÍTÉSZET

A kitűnő szövegű képeskönyv (Kósa Zoltán albuma, Műszaki Kiadó) olyan architekturális világba kalauzolja a lapozgatót, amelyről közvetlen élményt kevesen szerezhetünk. Akik eljutnak Amerikába, azok is csak ízelítőt kaphatnak a képeken gazdagon elénk tárt világból; évtizedek gyűjtőmunkája eredményezhette az összefoglalást.

Az újvilági építészet nem egységes alakulat, egybefűzésére csak a földrész geográfiai egysége adhat alapot. Az óceántól óceánig, pólustól pólusig terjedő kontinens építészetét permanens európai hatások és – főleg az USA-tól délre – sokszínű helyi folklorisztikai, nemzeti és éghajlati adottságok alakították mai formájára. A környezet és a lehetőségek célszerű számbavétele utóbb a modern architektúra alapvető követelménye lett. De Amerika szembetűnő szociális különbözés termőföldje is, valamiféle architektonikus egység kialakulását ez sem segítheti. Az északi földrész építészete inkább importált és adaptált alakulat, jeles európai hatások érték, a legutolsó a két háború között. Az Egyesült Államok építészetének a 19. század második felétől említett önállósága inkább a külsőségekben és főleg a méretekben tapasztalható. Sok európai mester került amerikai emigrációba a harmincas évek közepén. Köztük *Walter Gropius, Ludwig Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Ludwig Hilberseimer* a rendhagyók, a kötet idézi és elemzi itteni munkásságukat, a vezetésükkel alakult team-eket. Számukra nemcsak a nyugodt munkára nyílt alkalom itt, de az európai szemmel esetleg túlzónak tűnő tervek megvalósulására is.

Az amerikai architektúra először e század elején kísérel autonóm világot alakítani, az úttörők példát adnak az európai modern építészeti szemlélet alakulásának is. Bátorságot, hogy aztán bőviben visszakapják a kölcsönt az itt később megbízásokhoz és katedrákhoz jutott emigránsoktól. A szellemi kölcsönt anyagi valóságban tehát – és ehhez hozzájárultak magyarok is: *Breuer, Pécsi Eszter, Ács Gábor, Vecsei Éva, Kiss S. Zoltán* munkái a kötetben megtalálhatók –, az eklektikát száműző *Sulivan*nak, *Wright* „organikus építészetének" a századelőn Nyugat-Európában vitathatatlanul nagy tábora volt.

„Az építészet egy korszak térbe átültetett akarata" – idézi Kósa Zoltán *Mies van der Rohe* axiómáját. Az amerikai építészetre különösképpen illik ez: a felhőkarcolók a kapitalizmus–vallás katedrálisai. 1908 az első New York-i felhőkarcoló avatásának esztendeje, a gondolat a *William Jenney* által alapított „chicagói iskolában" és a telekspekulációs kényszer okán született. A funkcionalizmus felszabadító alapelveit később Európa plántálja a nagypolgári hivalkodás (kényszer?) szörnyszülöttei közé. Az elsőként szuverénül gondolkodó két amerikai: *Sullivan* és *Wright* (az első a „chicagói stílus", a másik az ún. „préri-házak" mestere) munkássága hazájában sokáig elszigetelt, elveik hatása Európában jelentékenyebb. De írásaikkal a korszerűséget mégiscsak ők plántálják a hazai köztudatba. *Adolf Loos*t idézve ők sem követnek el „merényletet a tiszta felületek ellen", száműzik az ornamenset, harcolnak a kaszárnyastílus, jórészt még a tűzrendészeti avultságok ellenében is. Hatásuk otthon, Európában, de másutt is mérhető.

Ma már a harmadik nemzedék alkot az USA-ban, munkájuk racionálisan funkcionalista és anyagszerű. Kósa jól válogatott: az albumban kiemelt szerepet kap a Gropius és Rohe irányítása alatt növekedett, új egyetemi nemzedék. De példa a két *Saarinnen, Neutra* és mások itt virágba borult művészete is: stílusközösségek, kollektívák és egyazon alapra képzett nemzedékek dolgoznak ma az Egyesült Államok-

ban. Kósa Zoltán könyve első felében az ő munkásságukat ismerteti. Ezután a kurrensebb alakulatokat, a *new brutalism*, a *modern tradicionalisták*, az *„ötletes specialisták"* művészetét.

Kanada, Kuba, Venezuela, Mexikó, Brazília építészeinek világa a nemzeti sajátosságok mellett az észak-amerikai stílus adaptációja inkább, önálló eredményekkel csak néhány szuverén rendelkezik. *Carlos Raul Villanueva* Venezuelában, a mexikói *Felix Candela, Oscar Niemeyer, Lucio Costa, Sanchez Elia* a déli féltekén. Brasiliaváros felépítése mindenképpen tett volt és korszakalkotó, mégha sokan meggondolatlannak és elhamarkodottnak ítélik is. Itt valóban a „térbe ültetett akarat" győzedelmeskedett.

Kósa Zoltán kitűnő építész és az építésztörténet tudós ismerője. Jelentős tudományos munkát végez, írásai nem kevés igényt ébresztenek a hazai architektúra korszerű alakítására is. Ez az album elsősorban nem a szakmai érdeklődést hivatott kielégíteni, mégis hiányoljuk a kellő dokumentációt. Az irodalom- és képjegyzéket, a névmutatót mindenek előtt. A nem egyetlen olvasásra vagy átlapozásra szánt, ihletadó album kézikönyv lehetne velük. A gonddal összeállított, tudós felkészültséggel megírt könyvet monográfiává csak az apparátus emelheti.

AZ ARCHITEKTÚRA-SOROZAT ÚJ KÖTETEI

A rövid és kissé uniformizált bevezetőkkel ellátott képeskönyvek egyrészt a hazai építészet múltjának összefoglaló lehetőségét nyújtják, másrészt a kortársi nemzetközi architektúra mestereit állítják a magyar közönség elé. A két új album pontosan megfelel e kettős feladatnak: *Kósa Zoltán* a japán *Kenzo Tange* elveit és művészetét, *Mendöl Zsuzsa* pedig *Málnai Béla* munkásságát mutatja be.

Kenzo Tange (1913) a mai nemzetközi építészet összefoglaló és kiemelkedő mestere, Kósa a „japán Nervi"-nek nevezi. A köztudatban Tange mint a hirosimai együttes, a két olimpiai csarnok, az osakai világkiállítás ötletes építője szerepel. Kósa könyvéből tudjuk, hogy az építész, egyetemi tanár, író és gondolkodó a „terek szociális struktúrájának és funkciójának" kutatója. Az első talán, aki a strukturalista szemlélet és módszer szintéziséből indul ki a tervezésnél, indítékának csak része a korábban primátushelyzetben levő funkció. Tange valójában nem az épület egyedi szerepét elemzi, inkább urbanisztikai helyzetét. Urbanisztikai egységekben, olykor egész városban, „strukturális reorganizációkban" gondolkodik (Skopje-, Tokió-tervek stb.); ember és környezet modern dialektikájában.

A megszokott és kötött szerkezetű könyvnek szép részlete a távolkeleti világ történelmi, szellemi és építészeti fejlődésével, a japán „természethez kötődéssel", Wright, Le Corbusier modern hatásával foglalkozó bevezetés.

Tange a strukturalizmust a funkcionalizmus logikus továbbfejlődésének tartja, a témában néhány szemesztert tanított is a Massechusetts Institute of Technology meghívott professzoraként. Terveiben szakít a történelmi hagyományokkal („ha . . . az én építészetemen érezhető volna a tradíció, az szegénységi bizonyítvány lenne számomra . . ."), alapelve az állandó mobilitás. Hirosimai Béke-terét sok városközpont és városház terve követi, mai munkásságát már összetettebb urbanisztikai problémák megoldásai kötik le, a „nyitott építészet" elméleti kidolgozása, a strukturális városszerkezet vizsgálata.

Kósa könyve egy alig ismert világba és problémakörbe nyújt betekintést. És bár a bevezetőben olvastuk a Tange-idézetet, a szerző mégis azt kutatja, mennyiben érvényesül az építész művészetében a helyi tradíció. A fényképek (méginkább Paolo Riani könyvének – Firenze, 1969. – színes táblái) és az idézet ellentmondani látszanak Kósa néhány megállapításának. Különösen Tange európai vagy amerikai felépítésre szánt terveinek modellfotói, a Kuwaitban megvalósuló együttesek. És ilyen tradíciót száműző terv az öbölbe tervezett Tokió-város modellje is, jónéhány hazájában álló Tange-épület. Hagyományos módszerekkel nehéz megközelíteni egy hagyományűző mester művészetét.

Málnai Béla (1878–1941) a szecessziós magyar építészet második nemzedékének egyik vezető mestere volt, része van Budapest mai arcának kialakításában is. Lajta Béla és Vágó József mellett indult, kezdetben Haász Gyulával dolgozott együtt – mindannyian Lechner szellemének örökösei. „Nagyvonalúan tartózkodó és nemesen egyszerű" homlokzatai már túllépnek a szecesszión, gazdaságosság-eszménye majdhogy megközelíti az „új tárgyilagosság" igényeit. Az egykori Lechner-tanítvány fiát már Le Corbusier mellé adja inaskodni, hogy ott a valóban korszerűt sajátítsa el.

A magyar építészről megjelent kötet teljes dokumentációval, tudományos apparátussal készült, önállóan rendszerezett, jegyzetekkel, bibliográfiával, ouvre-katalógussal ellátott művészettörténeti monográfia. Dicséret illeti a fiatal monográfust.

Mendöl Zsuzsa könyve nem az első Málnai működéséről, Relle Pál albuma 1931-ben jelent meg Genfben, a mester akkor díszlettervezőként, bútorok és belső berendezések tervezőjeként is működött.

Az új album képanyaga és a bevezető tanulmány egy nemes szándékú, korának konzervatív viszonyai közt még „neósnak" is nevezhető építészt állít elénk, akinek munkássága feltétlenül megérdemelte az összefoglaló monográfiát. Málnai „tárgyilagossága", irodalmi tevékenysége egy kicsit előképe Bierbauer (Borbiró) Virgil munkásságának, de megfontoltabb, egyenes vonalúbb és kevésbé indulatos.

A most megjelent könyv értéke a színes és sokrétű elemzés, érdeme, hogy olyan korszakról tud tárgyilagos és átfogó képet nyújtani, amelyről szintézis még aligha született. Az építész személyes munkásságát követve egy történelmi korszak szakmai miliője tárul elénk. Kár, hogy a magára maradt Málnai 1919 után elfordul egykori eszményeitől, és inkább a korszak historizáló közízlésének engedelmeskedik. Monográfusa néha egy kissé megbocsátóbb vele. *(Akadémiai Kiadó)*

LAJTA EDIT: KORAI FRANCIA FESTÉSZET

A spanyol festészet folyamatának és fénykorának jelesebb műveit bemutató kötet után a Kiadó a középkori francia piktúrát összefoglaló albumot adta közre a sorozatban, és ez a téma sok szempontból figyelemre méltó és érdekes. Elsősorban talán azért, mert a művelődéstörténettel kapcsolatos tudományokban mindinkább erősödik az a felfogás, amely a középkort korántsem látja olyan „sötétnek", amilyennek a reneszánsz és a felvilágosodás állította egykor, máig kiirthatatlanul. A kor dialektikus szemlélete ragyogó szellemet és eredményeket fedezhet fel, és nyilvánvaló lett az is, hogy a kereszténység a középkor első századainak termékeny világnézete volt. A már megrendült bástyákat védelmező egyház később az eretnekmozgalmakkal, a humanizmussal, a paraszthábórúkkal, majd a reformációval szembeszállva olyan tettekre ragadtatta magát, amelyek aztán valóban és engesztelhetetlenül sötétnek mutatták a törekvő szellemiség szemléletében a korábbi évszázadokat is.

Ma már mindegyre nehezebb a dolgok valódi szellemében megközelíteni a középkor művészeti emlékeit. Az eredményeket csodáljuk inkább, az indítékok felől kevéske bizonyosságunk akad.

A felismerésekkel párhuzamban egyre világosabb az is, hogy a középkori Európa legvirágzóbb, legszebb emlékeket és szellemiséget hagyományozó vidéke Franciaország volt, ahol mind a vallásos, mind pedig a lovagi eszményeknek szabadabb változata nevelkedett. A reneszánsz folyamatára figyelmező tudomány „italocentrikus" vizsgálódása kissé elhanyagolta eddig a 13–16. század francia kultúrájának feltérképezését, de a korszak és a vidék a mai európai középkorkutatásnak talán legkedveltebb területe lett. Ezért hat elevenül és ezért nevezhető a magyar szakirodalomban pionír munkának a fájdalmas hirtelenséggel elhunyt kitűnő szaktudós könyve a korszak varázsos francia festészetéről. Olyan világ tárul a lapokról és reprodukciókról elénk, amelyet most kezdünk felfedezni, így nem tekintjük véletlennek azt sem, hogy a könyv irodalomjegyzéke egyetlen magyar nyelvű forrást sem idéz.

A kötet jellegéhez tartozik, hogy a bevezető után sok színes és egyenként elemzett táblán mutatja be a korszak művészetét. Inkább „képeskönyvet" lapozgatunk,

amelyben a szöveg csak a miliőbe átsegítő történeti és szellemi eligazításra vállalkozik. Kár lenne a francia középkor önálló jellegét nyitott kérdésként elemző tanulmány problémáit egy recenzióban akár elismételni is, a kérdésre választ a jól válogatott művek adnak talán. A reprodukciókról tárulkozó világ megdönteni látszik a korábban felállított német, németalföldi vagy akár olasz hegemóniát, hozzájuk emelkedik az új felfedezésekkel a francia művészet is. Természetesen különféle hatások a francia piktúrában sem vitathatók, az egyház „szellemi internacionalizmusa" a középkorban nyilvánvaló. A modern művészettörténet ma már „nemzetközi gótikus stílusról" beszél, Entz Géza nemrégiben megjelent kitűnő összefoglalása is (A gótika művészete. Bp. 1973.). A helyi formák inkább egy „francia harmónia" változatai.

A középkor francia piktúrájának főbb jelentkezései a fatáblák festészete mellett a miniatúrák és a falkárpitok voltak az album tanulsága szerint. A románstílű és a gótikus templom a maga architekturális gazdagságával nehezen tűrné és aligha igényli a festménnyel díszített falfelületet. A színes üvegablakokból – hiszen későbbiek – az album nem idéz. De a fára festettek között *Jó János* portréja, az avignoni *Piéta, Jean Fouquet Madonnája és VII. Károlya*, a *moulins-i mester* művei találhatók.

A középkori kódexek királynői a *hóráskönyvek* voltak, a társasági élet vagy egy-egy hónap eseményeit idéző miniatúrák nemcsak a művészettörténet, de a korszakot vizsgáló sok szempontú tudományosság gazdag forrásai. A lapokon a vallásos témák mellett megjelennek a lovagi élet édes jelenetei, sokszor a dolgozó paraszt vagy kézműves is. A lovagok a világ élet szentjei, egy felmagasztosított életeszmény képviselői, egy „dekadens világ" hírnökei az ábrázolásokon. A témában külön francia szellem uralkodott, a megszokottól és ismerttől eltérő világ a festői ábrázolásokon. Watteau elődeit véljük felfedezni a miniátorokban.

A bevezető tanulmány és a tudós elemzések egyaránt szolgálják a sokféle tájékozást. Plasztikus történetírás és színes elemző készség jellemezte *Lajta Edit* (1926–1970) elmélyült művészetét. A középkort kutatva sokrétű és összetett feladatra vállalkozott. Tanulmányában eleven miliőt teremt: a középkori Párizs, néhány főúri udvar leírása túllép a szaktudomány szokásos keretein. Lajta Editben a téma méltó monografusra talált, kár, hogy ez a harmónia oly hirtelen megszakadt. Főmű lett abból, ami egy pálya preludiuma volt. *(Corvina, 1973.)*

VAYERNÉ ZIBOLEN ÁGNES: KISFALUDY KÁROLY

Érdekes és sajátos jelenség, hogy a romantika irodalmunkban és képzőművészetünkben nem egyidejűleg jelentkezett. Kölcsey, Vörösmarty és mások lángolóan nemzeti romantikája nem talált társra az eléggé elmaradott, a klasszikust a biedermeierbe váltó piktúránkban. A Világos utáni korszak szándékkal és kényszerből romantikus történelmi akadémizmusa már Jókai utóromantikájával találkozott.

Az író, költő és mindenes *Kisfaludy Károly* festőnek sem jelentéktelen. Főképp azért, mert az időszerű romantika egyetlen magyar piktora volt. Példái osztrák és német kortársai, festői romantizmusa talán ezért nem lett olyan eleven társadalmi erő, mint az irodalmi, amelyben eredeti volt. „Fantáziában gazdag, formailag kiforratlan" festőisége érdekes kísérlete kora szegényes magyar képzőművészetének, és ha nem is érthetünk egyet új művészettörténetünkkel, amelyben „kirobbanó szenvedélyéről" olvashatunk, arról, hogy ezt a szenvedélyt „a bécsi akadémia aligha elégíthette ki", mindenképpen meggyőző az új monográfia, amely az író festői tevékenységét az adatok áradó bőségével tárja elénk. *Vayerné Zibolen Ágnes* nem kívánja ezt az erőtlen piktúrát értékén felül jellemezni, elfogultságot csak a tények és dokumentumok iránt érez. Ha szükséges, kétségessé tesz meggyökeresedett megállapításokat (pl. Kisfaludy és a bécsi akadémia kapcsolata), és csak kellő alapossággal fogad el korábbi feltevéseket. A könyv főérdeme a tudósan gazdag dokumentáció; a hosszú kutatómunka, amelyet a szöveg és a jegyzetanyag idéz. Több tanulmány, egy Kisfaludy-tárlat rendezése (Petőfi Irodalmi Múzeum – 1963) előzte meg a monográfiát. Megkapó a fölényes anyagismeret, amely a kortársi európai piktúráról a monografus

birtokában van; a festői témák és kompozíciók Kisfaludy korában korántsem állanak „szerzői jogvédelem" alatt, így egy-egy vándortéma útjának követése sokszor szinte detektívmunkát igényel. Egy-egy festmény valóságos értékén való elemzésének elengedhetetlen része a téma korábbi és későbbi előfordulásának feltárása. Így a kötet nem egyetlen (és művekben szegény) festői pálya követése és értékelése, de művészetszociológiai és összehasonlító történeti tanulmány is. Vayerné meggyőzően bizonyítja, hogy a festő hatásával és szervező munkájával a nemzeti kultúra teljesedik Magyarországon. Különösen nyilvánvaló lesz ez akkor, amikor egykorú levelezésekből és a kortársak munkáiból idéz (Kazinczy, Széchenyi, Bajza, Toldy), Kisfaludy festői működését számon tartják pályatársai.

A festő ismerte és alkalmazta a romantika teljes frázis- és jelkészletét. A képelemzéseken kívül tanúskodnak erről a gyenge minőségű reprodukciók. A monografussal együtt mi is elválaszthatatlannak látjuk Kisfaludy írói és festői munkásságát, történetileg jelentősnek a szerepet, amelyet az Auróra és szerkesztője a hazai irodalmi és képzőművészeti életben betölt. „A festő, de elsősorban az illusztrátor, képszerkesztő, a művészeti ismeretek terjesztésének hivatott pedagógusa a közvetlen utókor hivatalos elismerése nélkül hatott és alakított egy értékes, rangos nemzeti művészetet" – summáz a monografus. A könyv értékes fejezetei a fenti összefoglalást igazolók: a pályarajzot és a műveket bemutató, a festő gyűjteményének sorsáról szóló részletek. A gazdag jegyzetanyag és a bőséges dokumentáció elmélyült munkáról tanúskodik. (Művészettörténeti Füzetek. *Akadémiai Kiadó.)*

LITERATÚRA címen megjelent a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete új folyóiratának első száma. A negyedévenként jelentkező lap felelős szerkesztője *Sőtér István*, szerkesztője *Béládi Miklós*. „A *Literatúra* az Irodalomtudományi Intézet műhelyfolyóirataként, a műhely munkáinak tanulságairól, általános érvényű felismeréseiről kíván beszámolni. A *Literatúra* az intézeti műhelyből az élet felé fordul, s keresi az összeköttetést a szocialista társadalom és a marxista irodalomtudomány között... Feladatunknak érezzük, hogy a műalkotások dialektikus és történelmi materialista megközelítésének lehetőségeit keressük. Gondolkodásunkban középponti helyet foglal el a történelmi materialista módszer gazdagítása, melynek egyik előfeltétele, hogy a nemzeti keretek közül mind szélesebb, nemzetközi láthatárokra tekintsünk ki. A szocialista nemzet fogalmának és eszmei tartalmának elméleti, történeti kidolgozására is vállalkoznunk kell, mert csak így igazodhatunk el az örökségül reánk szállott hagyományban, s csak így értékelhetjük, minősíthetjük helyesen népünk harcait, erőfeszítéseit, a maga jobbik énjének megvalósításáért..." – írja Sőtér István a *Beköszöntő*ben.

Az első szám főanyagában *Szili József:* Egyetemes korszakok az irodalomtörténetben, *Bodnár György:* A XX. századi magyar irodalom történeti rendszerezésének problémái, *Hankiss Elemér:* Fejlődik-e az irodalom?, *Vajda György Mihály:* A naturalizmus struktúrája, *Illés László:* A szövetségi politika ellentmondásai a húszas években, *Németh G. Béla:* Választás és vérség (Babits nemzettudatának néhány vonásáról), *Czine Mihály:* Antifasizmus és irodalom: Radnóti Miklós, *B. Nagy László:* Mítosz és önüdvözülés (Németh László indulása és az Emberi színjáték), valamint *Vasy Géza:* Regény a forradalom értelméről (Sánta Ferenc: Az áruló) c. tanulmányát olvashatjuk. A „Körkép"-rovatban *Sőtér István*, a „Műhely"-ben *Illyés Gyula, Martinkó András* és *Rónay György* írása kaptak helyet. A számot „Szemle"-rovat zárja.

Köszöntjük az új irodalomtudományi folyóiratot, s olvasóink figyelmébe ajánljuk.

✦

CSONTVÁRY: Mária kútja Názáretben c. festményéről tartott műelemző előadást Németh Lajos *művészettörténész február 15-én, a pécsi Csontváry Múzeumban.*

✦

Március 24-én rendezik meg HALLAMA ERZSÉBET és MAKAY IDA szerzői estjét a pécsi Doktor Sándor Művelődési Központban. Bevezetőt mond *Tüskés Tibor.* Közreműködnek *Miklósy Judit, Sólyom Katalin* és *Bősze György,* a Pécsi Nemzeti Színház művészei.

✦

A nagykanizsai Thury György Múzeumban kiállításon mutatták be ZS. KOVÁCS DIANA iparművész faliszőnyegeit. A február 15-én rendezett megnyitón Artner Tivadar művészettörténész mondott beszédet.

✦

BERZE NAGY JÁNOS NÉPRAJZTUDÓS ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA címen kiadvány jelent meg Pécsett Baranya megye Tanácsa, Pécs m. város Tanácsa és a Pécsi Tanárképző Főiskola támogatásával. A munkát *ifj. dr. Berze Nagy János,* a néprajztudós fia és tudományos hagyatékainak gondozója készítette. Az életrajz és a tudományos pályakép mellett tartalmazza a kiadvány Berze Nagy János néprajzi műveinek teljes bibliográfiáját.

✦

STETTNER BÉLA grafikusművész munkáiból rendeztek kiállítást Pécsett, a Ságvári Endre Művelődési Házban. A kiállítást február 16-án nyitotta meg Ujvári Jenő, a Baranya megyei Pártbizottság munkatársa.

✦

A Békéscsabai Városi Tanács és a Kner Nyomda közös gondozásában A MA KÖNYVE A KÖNYV HOLNAPJA címen kötetben jelent meg az 1972 májusában Békéscsabán rendezett országos könyvészeti tanácskozás teljes anyaga. A kötet tartalmazza *Bencsik István* megnyitóját, *Lengyel Lajos:* Könyvkultúránk – könyvművészetünk, *Kass János:* A vizuel térhódítása a könyvművészetben és *Tüskés Tibor:* Korszerű illusztráció – kísérőrajz c. előadásának szövegét, valamint a tanácskozás felszólalásait.

✦

PÉCSI KÖLTŐK ESTJE címmel sorozatot indított a Pécsi Városi Könyvtár és a KPVDSZ Petőfi Művelődési Ház. Elsőként Arató Károly *estjét rendezték meg február 25-én a Városi Könyvtár olvasótermében.*

✦

A BARANYAI MŰVELŐDÉS új száma teljes egészében a nemzetiségi politika kérdéseivel és a Baranyában élő nemzetiségek életével foglalkozik. A szám élén Takács Gyula *megyei elnökhelyettes Nemzetiségi politika Baranyában c. írását olvashatjuk. Az ,,Oktatás–nevelés'' rovatban többek között a nemzetiségi iskolapolitika történetéről, a nemzetiségi anyanyelvű oktatásról és a nemzetiségi szakos tanárképzésről találunk tanulmányokat. A közművelődési írások sorában a Tanács nemzetiségi bizottságának munkájáról, az anyanyelvi műveltség és a közművelődés összefüggéseiről, a közművelődési könyvtárak és a Pécsi Rádió nemzetiségi tevékenységéről, a délszláv néprajzi múzeumról, majd a Baranya megyei délszlávok társadalmi és kulturális helyzetéről olvashatunk.*

Külön rovat mutatja be a baranyai németek és délszlávok öntevékeny ének–zenei együtteseit, valamint Teimel Istvánt, a népművészet mesterét. Az ,,Ismerd meg Baranyát'' rovatban figyelmet érdemel dr. Hoóz István: A nemzetiségek száma és területi megoszlása Baranya megyében c. írása, amely egy 1972-ben végzett felmérés eredményeit ismerteti.

✦

GÁDOR EMIL festményeiből rendeztek kiállítást február 28. és március 16. között Nagykanizsán, a Képcsarnok Egry József termében.

✦

Az Akadémiai Kiadó gondozásában, Zala megye Tanácsának támogatásával megjelent ÖRDÖG FERENC: SZEMÉLYNÉV-VIZSGÁLATOK GÖCSEJ ÉS HETÉS TERÜLETÉN c. munkája. A kiváló fiatal nyelvész korábban Zala megye földrajzi neveit gyűjtötte össze s adta ki 1964-ben.

✦

EX LIBRIS és alkalmazott grafikai kiállítás nyílt március 2-án Pécsett, a József Attila Művelődési Házban.

✦

Március 29-én mutatja be a Pécsi Nemzeti Színház GORKIJ: KISPOLGÁROK c. színművét, a tavalyi évadban elkezdett szovjet drámasorozat új darabjaként. Az előadást Nógrádi Róbert rendezi, a főszerepeket Szirtes Ádám, Labancz Borbála, Pásztor Erzsi, Holl István, Szegvári Menyhért, Vörös Eszter, Faludy László, Vajda Márta és Dávid Kiss Ferenc játsszák.

✦

Az ünnepi könyvhét időszakában jelenik meg GALAMBOSI LÁSZLÓ: Az irgalom ágai c. új verseskötete a Magvető Könyvkiadó gondozásában.

✦

ZALAI MŰVÉSZEK alkotásaiból rendeztek kiállítást Pécsett, a Déryné utcai kiállítóhelyiségben. A március 7-i megnyitón Tóth Lajos, az MSZMP Zala megyei Bizottságának titkára mondott beszédet.

✦

RADNÓTI MIKLÓS versmondó- és kamaraének-versenyt rendeztek Mohácson március 16-án Baranya megye és Pécs középiskoláinak részvételével.

✦

Március 11–30. között rendezték meg a Pécsi Kisgalériában HARTMANNÉ BARAKONYI KLÁRA grafikai kiállítását.

LAUTOS Faem

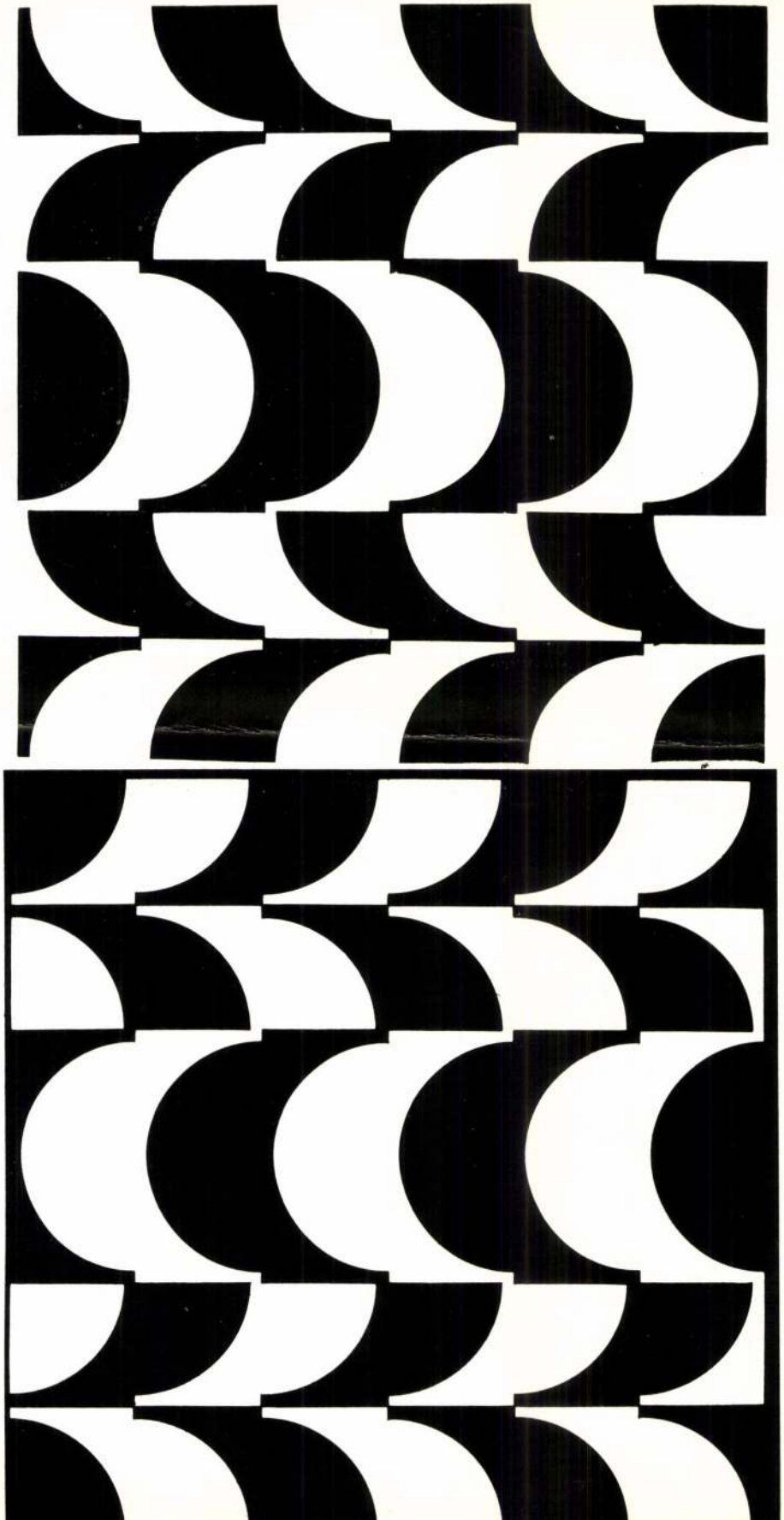

Jelenkor 1974. 1.

LANTOS FERENC

TERMÉSZET — LÁTÁS — ALKOTÁS*

Egy módszertani kísérlet elvi alapjairól

A kiállítássorozat a vizualitásnak olyan alapkérdéseivel foglalkozik, olyan módszereket és eszközöket használ, amelyek bemutatását legjobban a kiállítási forma térben és időben kiterített folyamata biztosítja. – A sorozattal tehát – úgy is mondhatnánk – bevezettük a „funkcionális kiállítás" formáját, ahol az emberek nemcsak mint passzív szemlélők, hanem – szellemileg is és gyakorlatilag is – aktív partnerként vannak jelen. Valószínűleg ennek köszönhető az „aktív" látogatók kiemelkedően nagy száma az ország minden területén, és ennek köszönhető az egyre fokozódó igény arra, hogy a kiállítást vagy legalább az általa meghirdetett programot a legkülönbözőbb érdeklődésű emberek és intézmények egyaránt megismerjék.

A kiállítássorozat öt egységből áll:

1. Bevezető rész,
2. A szerkezet,
3. A szín,
4. A tér,
5. Analógiák.

Mind az öt egység az érintett szakmai kérdéseket igyekszik olyan módon feltárni, hogy azoknak ne csak a megértését tegyük lehetővé, hanem – a mindennapi beszédhez és íráshoz hasonlóan – a különösebb technikai és mesterségbeli ismeretek nélküli gyakorlását, ill. gyakorlati alkalmazását is. Abban a tudatban, hogy az adott játékos és konstruáló lehetőségek, mint meghatározott tendenciájú cselekvések szükségszerűen és alakítóan vissza is hatnak a szellemre, és így az alkotó vizuális gondolkodáson keresztül végül is pozitív világnézeti hatóerővé válhatnak.

A kiállítássorozat tehát szeretne hozzájárulni ahhoz a folyamathoz, amely a képzőművészetet igyekszik megfosztani az idők folyamán rárakódott és feleslegessé váló misztifikációktól, a felesleges glóriától és indokolatlan nagyképűségtől és ezáltal segítse kialakítani a közönséggel való új kapcsolatot, a képzőművészetinél általánosabb vizuális alkotómunka fontosságának hangsúlyozásával. – Így a közönség fogalma új tartalmat nyerhet, mely szerint lényegében megszűnik „közönség" lenni és alkotótárssá válhat a maga területén.

Kérdés akkor, hogy mire való a képzőművészet és melyik az a terület, ahol társadalmilag fontos pozitív hatóerőt képviselhet? – Természetesen van ilyen terület, sőt ez egyre fontosabbá kezd válni! – Miután a képzőművészet minden korban a kor technikai és technológiai fejlettségi fokán hozta létre maradandó alkotásait, nyilvánvaló, ez jelen korunkban is így van. – Korunkat a nagyipari sorozatgyártás és a komputer képviseli. A képzőművészetnek is az a feladata, hogy ezeket a lehetőségeket is felhasználja, ill. sajátosan alkalmazza – mint annak idején, pl. többek között az olajfestéket, az égetett agyagot vagy éppen a mozaikot – a kor társadalmi, gazdasági és ideológiai feladatai megoldásának az elősegítéséhez. – Ez a munka a legszorosabban összefügg a komplex vizuális környezet körültekintő, gazdaságos és a tudatformálást megfelelően szolgáló megtervezésével, ami már messze túlmutat a megszokott képfestés és szoborkészítés keretein.

Ahhoz azonban, hogy ez a fontos program fokozatosan megvalósulhasson, megfelelően elő kell készíteni az embereket a vizualitás alapkérdéseit illetően. Vagyis a múlt és a jelen objektumaiban fel kell kutatni mindazokat az alapokat, összefüggé-

* *A kiállítássorozat első részét 1972 őszén mutatták be Pécsett. A második egység kiállítása ez év januárjában nyílik a Janus Pannonius Múzeum rendezésében.*

seket és problémákat, amelyek ehhez az előkészítéshez alkalmas információkat tartalmazzák. Az aktuális és fontos információk birtokában tudunk csak a dolgaink és problémáink urai lenni. A képzőművészetnek tehát az az egyik leglényegesebb feladata, hogy létrehozott objektumait úgy tervezze meg, hogy azoknak használati és szellemi információs ereje egyaránt és egyszerre legyen jelen!

A Természet–Látás–Alkotás c. kiállítássorozat ezen a ponton kapcsolódik a képzőművészet kérdéseihez is. A sorozat tagolása és módszere a „szakma" alapkérdéseit éppúgy érinti, mint oktatásának és nevelésének alapkérdéseit. Az öt egységen végigvonuló „vizsgálati módszer" a dolgok és jelenségek közötti „hosszmeszeti" és „keresztmetszeti" kapcsolatok dialektikájára épül. – Hosszmetszet alatt egy adott dolog vagy jelenség sajátosságára jellemző összefüggések, ill. folyamatok feltárását, keresztmetszet alatt pedig több dolog vagy jelenség közötti azonosságok, közös vagy rokonvonások és tendenciák feltárását értjük.

Úgy gondoljuk, hogy jelen korunkban ez utóbbiak, tehát a keresztmetszeti kapcsolatok a legfontosabbak, mert ezek biztosítják elsősorban azokat az aktuális információkat, amelyek alkalmasak a komplex tervezés előkészítésére és megvalósítására, ezek biztosítják tehát azt a logikai rendszert, amely a közös szemléleti alapot adhatja mindannyiunk számára. – Érdemes megfigyelni, hogy bármelyik egzakt tudomány is a természet elemzése során nagy vonalaiban hasonló úton jár.

A hossz- és keresztmetszeti kapcsolatok vizsgálatán belül elsősorban az elemrebontás lehetőségeit kerestük, kibővítve a problémát az elemsorolás és elemvariáció kérdéseivel. Ez a vizsgálati módszer egyszerre több lehetőséget tárt fel előttünk:

1. Az elemrebontás alkalmas módszernek bizonyult ahhoz, hogy a jelenségek közös formai jegyeinek felismerésén keresztül esetleg távoli és egymástól „idegennek" gondolt jelenségeket rokonítsunk egymáshoz.

2. Az elemrebontás során szükségszerűen egy sor másfajta összefüggés is előtérbe kerül és így a jelenség teljesebb megismeréséhez jutunk el.

3. Az elemrebontás rávilágít a jelenségeknek arra a logikájára, amely az oktatás területén a manuális készség szükségességének a háttérbe szorításával nagyobb lehetőséget és szerepet biztosít a szellemi műveleteknek, ami vitán felül a komplex tervezés alapvető feltétele és egyúttal a nagyipari sorozatgyártásnak is, a programozhatóságnak is jellemzője.

4. Az elemsorolás és az elemvariáció ugyanakkor rávilágít pl. az ipari sorozatgyártás eredményeként kapott elemeknek és általában mindenfajta elemnek összeépítési lehetőségeire és arra, hogy az elemsorolás és elemvariáció mennyiségi és minőségi problémái milyen módon függnek össze a dolgok és jelenségek minőségével, így a vizuális minőségek létrejöttével is.

5. Az elem alkalmas arra, hogy az egész és a rész tartalmi-formai kapcsolatára rávilágítson, így a vizuális elem alkalmas arra, hogy a szín, a forma, a tér és ezeken keresztül a szerkezet és a struktúra különböző problémáit egyszerre tartalmazza, éppen az elem sajátos tartalmi töltése révén.

6. Az elem alkalmas arra – éppen potenciális tartalmánál fogva –, hogy vele különböző, meghatározott műveleteket végezzünk és így a sorolás és a variáció lehetőségeinek egyszerre kötött és nyitott rendszereit hozzuk létre. Ez a műveletvégzés logikailag is meghatározható, ugyanakkor a szubjektum számára nyitott lehetőség a vizuális ítéletek folyamatos gyakorlása és létrehozása számára. – Felszabadít a kifejezésbeli és technikai gátlások alól, előtérbe hozza az emberben – éppen a technikai gátlások miatt szunnyadó – konkrét alkotó igényt és ennek megvalósítási lehetőségét, megszünteti a kisebbségi érzést anélkül, hogy ez a játékos lehetőség bárkiben is a művész felesleges pózában való tetszelgés igényét keltené fel. – Hiszen az az ember, aki tud beszélni vagy írni, még nem hiszi – csupán ezen tulajdonságai miatt –, hogy már színész is vagy költő is egyben. – Ugyanakkor az az ember, aki megfelelő elemekkel végez játékos műveleteket, rákényszerül arra, hogy az elemek sajátos tartalmából kisugárzó összeállításbeli „parancsokat" végrehajtsa és ezáltal szinte automatikusan elsajátítsa az összeépítés és szerkesztés alapvető módozatait, mint ahogy ezt végzi a beszéd és az írás gyakorlásakor is.

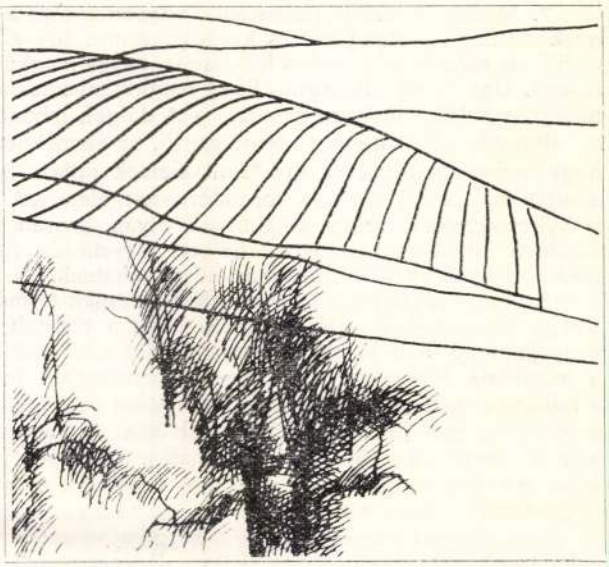

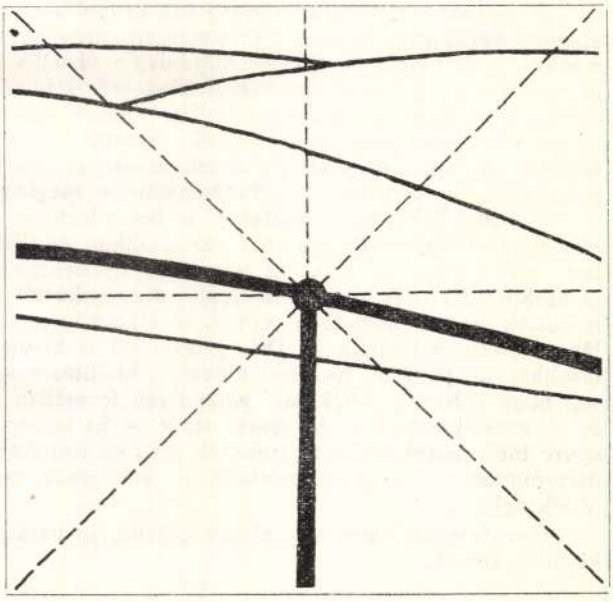

7. Miután az elem „parancsol", nagyon fontos a parancsoknak a tisztázása, ami gyakorlatilag az elemtervezés kérdését érinti. Így alkalom nyílik arra, hogy tisztázódjék az elem fogalmának a kérdése is, és így megkülönböztessük az *elemet* a „csak" résztől. Úgy is mondhatnánk, hogy megkülönböztessük a „mennyiségi" részt a „minőségi" résztől, vagyis az elemtől. – A dolgok lebontásakor tehát a részeken keresztül eljutunk, eljuthatunk az elemhez, ill. az elemekhez. – A célunk azonban nem az, hogy megnyugodjunk az így talált elemek láttán, hanem, hogy a megtalált *logika* alapján új, „irányított" és formatervezett elemeket hozzunk létre, amelyek éppen irányítottságuknál fogva alkalmasak olyan „parancsok" kisugárzására, amelyek a meglévő formák ismételgetése helyett tárgyiasult, ill. tárgyiasítható és előremutató funkcionális és szellemi információkhoz vezetnek.

8. Az elemrebontásnak és az elemépítésnek természetesen sokféle módja és lehetősége van, amelyek attól függnek, hogy a vizsgált vagy a létrehozandó objektum vagy jelenség melyik megközelítési módot teszi szükségessé. – Jó megoldások csak a megfelelő összefüggések helyes felismeréséből származhatnak. Ez természetesen a tudatos érzékenység magas szintjein jöhet csak létre, ezért magától értetődik, hogy a probléma már képzőművészeti probléma. – Vagyis elsőrendű képzőművészeti feladat az, hogy a kor problematikájának a gyűjtőpontjában ismerjük fel azokat a szálakat, amelyek a társadalmilag fontos feladatok megoldásához vezethetnek. – Meggyőződésünk, hogy ezek egyike az elemekkel kapcsolatos problémasor, amely az általános vizuális tevékenység és a képzőművészet területén belül egyaránt alkalmasnak látszik arra, hogy széles skálán alkalmazható legyen a feladatok gyakorlati és elvi megoldásában.

Eddig a sorozat két egysége készült el. A közölt ábrákat is ebből az anyagból választottuk ki.

A *Bevezető* rész egyrészt egy közös formai elemből, a *körből* indul ki és a négyzetbe rajzolt kör különböző belső osztásának és a részek összerakásának, újra osztásának és újra összerakásának egymásutáni sorozataira épül, másrészt pedig rámutat a jelenségek közös elemrebonthatóságára és analógiaként a körből származtatható elemek gazdag, progresszív variációs lehetőségeire. – Rényi Alfréd írja Ars mathematika c. könyvében: „Amikor a kör egy tulajdonságát megismerjük, ezzel minden kör alakú dologról megtudunk valamit." – Ez az elv vezetett bennünket is ezen a kiállításon.

A szerkezet c. kiállítási anyag két nagyobb egységből áll. Az első a szerkezeti *elemzés* kérdésével foglalkozik természeti tárgyak és műalkotások felhasználásával, a második rész pedig a pontból kiindulva a vizuális szerkezeti elemek *legalapvetőbb helyzeteit*, egyensúlyi és feszültségi állapotait, kifejezési lehetőségeit igyekszik szemléltetni úgy, hogy az egzaktság mellett a teljes nyitottság is megmaradjon. – Ebből következik, hogy nem megoldásokat, hanem a vizuális gondolkodás és problémafelvetés egyfajta *modelljét* próbáltuk mindenki által megérthető és gyakorlatilag is felhasználható formában – lehetőségként – megfogalmazni.

Mindkét kiállításon „műhelyt" is berendeztünk, ahol a látogatók készen kapott elemekkel különféle összeállítási variációkkal játszhattak. A kiállítás ezzel a „játékkal" volt egész, ez hozta az elvontabb és nehezebben megközelíthető kérdéseket emberközelbe. – A *játszó emberek* – 4 éves kortól 60 éves korig – mind azt bizonyították, hogy sokkal több bennük az alkotó igény, mint amennyit a „szakma" általában feltételez bennük... De egyúttal azt is bizonyították munkájukkal, magatartásukkal, a „játékra" fordított idővel, a kiállításra való többszöri vissza-visszatéréssel, hogy ebben a „játékban" valamilyen formában érdekelteknek érezték magukat és jól érezték magukat, ha csinálhatták. – És tapasztalataink szerint „játék" közben egyre több „játékszabályt" ismertek meg és ismertek fel, egyre több olyan vizuális összefüggést – szinte észrevétlenül –, amelyekre esetleg ilyen lehetőség híján sose jöttek volna rá.

Úgy érezzük, hogy egy alkotó jellegű, jó barátság alakult ki az emberek és a kiállítás között.

EMLÉKÜNNEPSÉGET rendeztek november 21-én Pécsett, a Doktor Sándor Művelődési Központban Csokonai születésének 200. évfordulója alkalmából. Bertók László költő bevezetője után a Pécsi Nemzeti Színház művészei adtak műsort. Az emlékműsor keretében tartották meg a dr. Hajdu Imre által alapított versmondóverseny döntőjét.

*

November 23-án nyílt meg Pécsett, a Doktor Sándor Művelődési Központ klubjában MOLNÁR EDIT fotóművész „Nagy emberek portréi" c. kiállítása.

*

MŰELEMZŐ KOLLÉGIUM címen hat előadásból álló sorozat indul a pécsi Doktor Sándor Művelődési Központban a 20. század művészetéről. A sorozat programja a következő: A modern film nyelve, Király Jenő előadása (december 6.); A lebegő Atlasz – Garai Gábor drámájának elemzése. Bécsy Tamás (december 20.); Csontváry Kosztka Tivadar művészete. Németh Lajos (január 10.); Bevezetés Weöres Sándor művészetébe. Bata Imre (január 24.); A mai magyar zene. Kárpáti János (február 7.); A modern tánc nyelve. Vitányi Iván (február 14.).

*

SZOKOLAI ISTVÁN fotóiból nyílt kiállítás december 6-án Pécsett, a József Attila Művelődési Házban.

*

December 21-én mutatta be a Pécsi Nemzeti Színház SÁNDOR IVÁN: AZ ÁLDOZAT HEGYÉN c. új színművét.

*

A pécsi Műszaki Főiskolán november 4-én nyílt meg SZÁSZ JÁNOS fotóművész kamarakiállítása.

*

KÖTETLENÜL címen fiatal írók antológiáját jelentette meg a Baranya és Szolnok megyei KISZÖV. Az antológia a pécsi Babits Mihály-kör és a szolnoki Gondolat-kör tagjainak verseit, novelláit és rajzait tartalmazza.

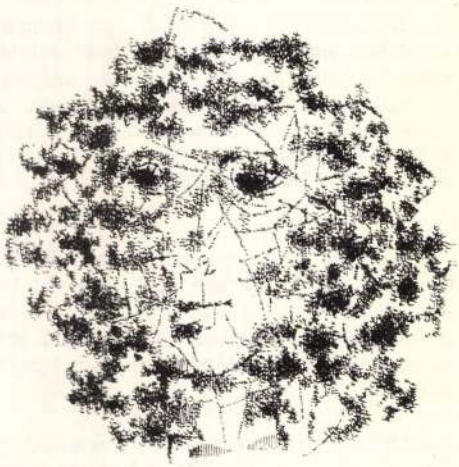

KOLBE MIHÁLY festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás november 30-án Pécsett, a Pécs m. Város Tanács Déryné utcai kiállítóhelyiségében. Megnyitót mondott *Csorba Tivadar*, Pécs m. Város Tanácsa művelődésügyi osztályának vezetője, majd *Martyn Ferenc* méltatta Kolbe Mihály művészetét. (*Képünkön:* Kolbe Mihály: *Fiúfej.*)

*

CSOKONAI-NAPOKAT rendeztek Csurgón november 13–30-ig. A gazdag programban Csokonai könyv- és dokumentum-kiállítás, koszorúzási ünnepség, emlékestek, irodalmi színpadi műsorok, szavalóverseny és vetélkedők szerepeltek. A tudományos tanácskozáson Lengyel Dénes tartott előadást. Korreferátumot mondott Bertók László, dr. Boross Dezső, Pókos Ferenc, Takáts Gyula és Vargha Balázs.

*

A kaposvári Palmiro Togliatti Megyei Könyvtár és a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata kiállításon mutatta be MARTYN FERENC „Petőfi olvasása közben" c. grafikai sorozatát és a sorozatot tartalmazó képzőművészeti albumot. A december 3-i megnyitón *Takács László*, a Kiadó mb. igazgatója mondott beszédet, majd *Jobba Gabi* Petőfi-műsorát hallgatta meg a közönség.

November 22–23-án rendezték Győrött a II. KÖLTÉSZETI BIENNÁLÉT. A biennálé keretében megkoszorúzták Radnóti Miklós szobrát, felnőtt amatőr versmondó versenyt és író–olvasó találkozókat szerveztek. A záróünnepségen a biennálé fődíját Nagy László, költői díjait Bertók László és Kalász László kapták.

*

November 27-én szerkesztőségünkbe látogatott FRANZ FÜHMANN keletnémet író és műfordító. A dél-dunántúli írócsoport és a szerkesztőség tagjaival beszélgetett a tervezett német nyelvű József Attila-kötet problémáiról.

*

BARTA LAJOS (1878–1964) Kossuth-díjas író és újságíró emléktábláját leplezte le december 7-én a MUOSZ Baranya megyi Csoportja Kistapolcán, az író szülőtalujában. Az ünnepségen Mitzki Ervin, a Dunántúli Napló főszerkesztője mondott beszédet.

A Baranya megyei Tanács JUBILEUMI ÜNNEPSÉGET rendezett 1973. december 11-én, folyóiratunk fennállásának 15. évfordulója alkalmából. Az ünnepségen *Takács Gyula*, a Megyei Tanács elnökhelyettese mondott beszédet, majd *Tóth Gyula*, a Művelődésügyi Minisztérium Irodalmi Osztályának vezetője felolvasta *dr. Simó Jenő* művelődésügyi miniszterhelyettes köszöntő levelét. A Magyar Írók Szövetsége nevében *Fábián Zoltán* titkár méltatta a folyóirat munkáját. A jubileum alkalmából a Jelenkor munkatársai és szerkesztői közül nívódíjat kapott Arató Károly, Bárdosi Németh János, Bertha Bulcsu, Csorba Győző, Futaky Hajna, Pákolitz István, Szederkényi Ervin és Tüskés Tibor.

*

HARASZTI PÁL műveiből nyílt kiállítás Pécsett december 21-én, a festő munkásságának 35. évfordulója alkalmából. A megnyitón Papp Imre, Pécs megyei város Tanács V. B. elnökhelyettese mondott beszédet.

LANTOS Ferenc
91 7.32

Új Művészet